

URDU-HINDI DICTIONARY

اُردو-ہندی
ڈکشنری

उर्दू-हिन्दी
डिक्शनरी

انجمن ترقی اردو (ہند) نئی دہلی

کتاب- ۹۳۷

URDU-HINDI DICTIONARY

اردو ہندی ڈکشنری

उर्दू-हिन्दी डिक्शनरी

انجمن ترقی اردو (ہند) نئی دہلی

۵۲۰ سلسلہ مطبوعات انجمن ترقی اردو (ہند)

اشاعت سوم - ۱۹۸۶ء

طباعت - شمر آفسیٹ پریس دہلی

بہ اہتمام - ایم۔ حبیب خاں

قیمت - ساٹھ روپے

حرف آغاز

انجمن ترقی اردو ہند نے اسی سال قبل علمی اور ادبی کاموں کا جو سلسلہ شروع کیا تھا اس کی ایک اہم کڑی وہ انگریزی اردو لغت ہے جسے ملک کے کئی ماہرین لغت کی مدد سے ڈاکٹر عبدالحق نے مرتب کیا تھا۔ اس ڈکشنری کے پہلے ایڈیشن کو شائع ہوئے چالیس پچاس سال ہو چکے ہیں۔ اس دوران میں ہندوستان اور پاکستان سے اس ڈکشنری کے بے شمار مستند اور جعلی ایڈیشن شائع ہوئے۔ آج بھی تمام دنیا میں انگریزی اردو کی یہ واحد مستند لغت سمجھی جاتی ہے۔

اس سلسلے کی دوسری کڑی سات جلدوں میں فرہنگ پیشہ وراں ہے۔ اس لغت میں ایسی تمام اصطلاحات جمع کی گئی ہیں جو پیشہ ورجہ حضرات اپنے پیشے کے سلسلے میں استعمال کرتے ہیں۔ یہ لغت کافی عرصے سے نایاب ہے۔ تیسری اہم لغت جو انجمن نے مرتب کی تھی وہ اردو ہندی لغت ہے اس کی ترتیب کے لیے ہندی اردو کے ماہرین کی خدمات حاصل کی گئی تھیں۔ اس لغت کا اصل مقصد یہ تھا کہ ایسے اردو الفاظ کے ہندی مترادفات جمع کر دے جائیں جو سرکاری دفتروں اور ہندی اخباروں اور آل انڈیا ریڈیو پر استعمال ہوتے ہیں۔ انجمن کی پہلی دو لغتوں کی طرح اس لغت کو بھی غیر معمولی مقبولیت حاصل ہوئی۔ بہت عرصے سے اس کا پہلا ایڈیشن ختم ہو چکا تھا۔ پہلے یہ لغت ٹائپ کے ذریعہ چھاپی گئی تھی اب ہم اسے آفسیٹ کے ذریعہ شائع کر رہے ہیں۔

خلیق انجم

حرکات (माकार)

अ	अ	a	अब (ab)	अब	कम (kam)	कम
	अ	a	अम (am)	अम		
आ	आ	a	आब (ab)	आब	बास (bas)	बास
	आ	a	आम (am)	आम		
	आ	a	आज़म (azam)	आज़म	बद (bad)	बद
इ	इ	i	इस (is)	इस	जिस (jis)	जिस
	इ	i	इल्म (ilm)	इल्म		
ई	ई	i	ईख (ikh)	ईख	बैस (bis)	बैस
	ई	i	ईद (id)	ईद		
उ	उ	u	उस (us)	उस	बुन (bun)	बुन
	उ	u	उम्र (umr)	उम्र		
ऊ	ऊ	u	ऊन (un)	ऊन	दूब (dub)	दूब
	ऊ	u	ऊर (ur)	ऊर		
ऋ	ऋ	ri	ऋण (rin)	ऋण	कृष्ण (krishn)	कृष्ण
ए	ए	e	एक (ek)	एक	नेक (nek)	नेक
	ए	e			नेमत (nemat)	नेमत
ऐ	ऐ	ai	ऐसा (aisa)	ऐसा	बैल (bail)	बैल
	ऐ	ai	ऐब (aib)	ऐब		
ओ	ओ	o	ओस (os)	ओस	गोल (gol)	गोल
	ओ	o			मोताक़िद (motaqid)	मोताक़िद
औ	औ	au	और (aur)	और	रौनक (raunaq)	रौनक
	औ	au	औरत (aurat)	औरत		

حروف (अक्षर माला)

क	(क)	k
ख	(ख)	q
ग	(ग)	kh
घ	(घ)	<u>kh</u>
ङ	(ङ)	g
च	(च)	<u>gh</u>
छ	(छ)	gh
ज	(ज)	n
<hr/>		
झ	(झ)	ch
ञ	(ञ)	ohh
ट	(ट)	j
ठ	(ठ)	z
ड	(ड)	jh
ढ	(ढ)	n
<hr/>		
त	(त)	t
थ	(थ)	th
द	(द)	d
ध	(ध)	r
न	(न)	dh
प	(प)	rh
फ	(फ)	n
ब	(ब)	t
भ	(भ)	th
म	(म)	d

य	(य)	dh
र	(र)	n
ल	(ल)	p
व	(व)	ph
श	(श)	f
ष	(ष)	b
स	(स)	bh
ह	(ह)	m
<hr/>		
य	(य)	y
र	(र)	r
ल	(ल)	l
व	(व)	v
श	(श)	sh
ष	(ष)	sh
स	(स)	s
ह	(ह)	h
<hr/>		
च		chh
त्र		tra
श		gya
क्व		kwa
त्व		twa
द्व		dwa
ध्व		dhwa
श्च		shwa
स्व		swa

اشارات (संकेत सूची)

उर्दू	(ا)	اردو
तुर्की	(ت)	ترکی
तुर्की फ़ारसी	(تف)	ترکی فارسی
सिफत (विशेषण)	(ص)	صفت
अरबी	(ع)	عربی
अरबी फ़ारसी	(عف)	عربی فارسی
फ़ारसी	(ف)	فارسی
मुद्रक (पुस्तक)	(مذ)	مذکر
पु० और स्त्री० दोनों में		مذکر اور مؤنث دونوں
नगद	(ذ)	میں استعمال ہونے والا (ذ)
मुद्रक (स्त्री लिपि)	(م)	مؤنث

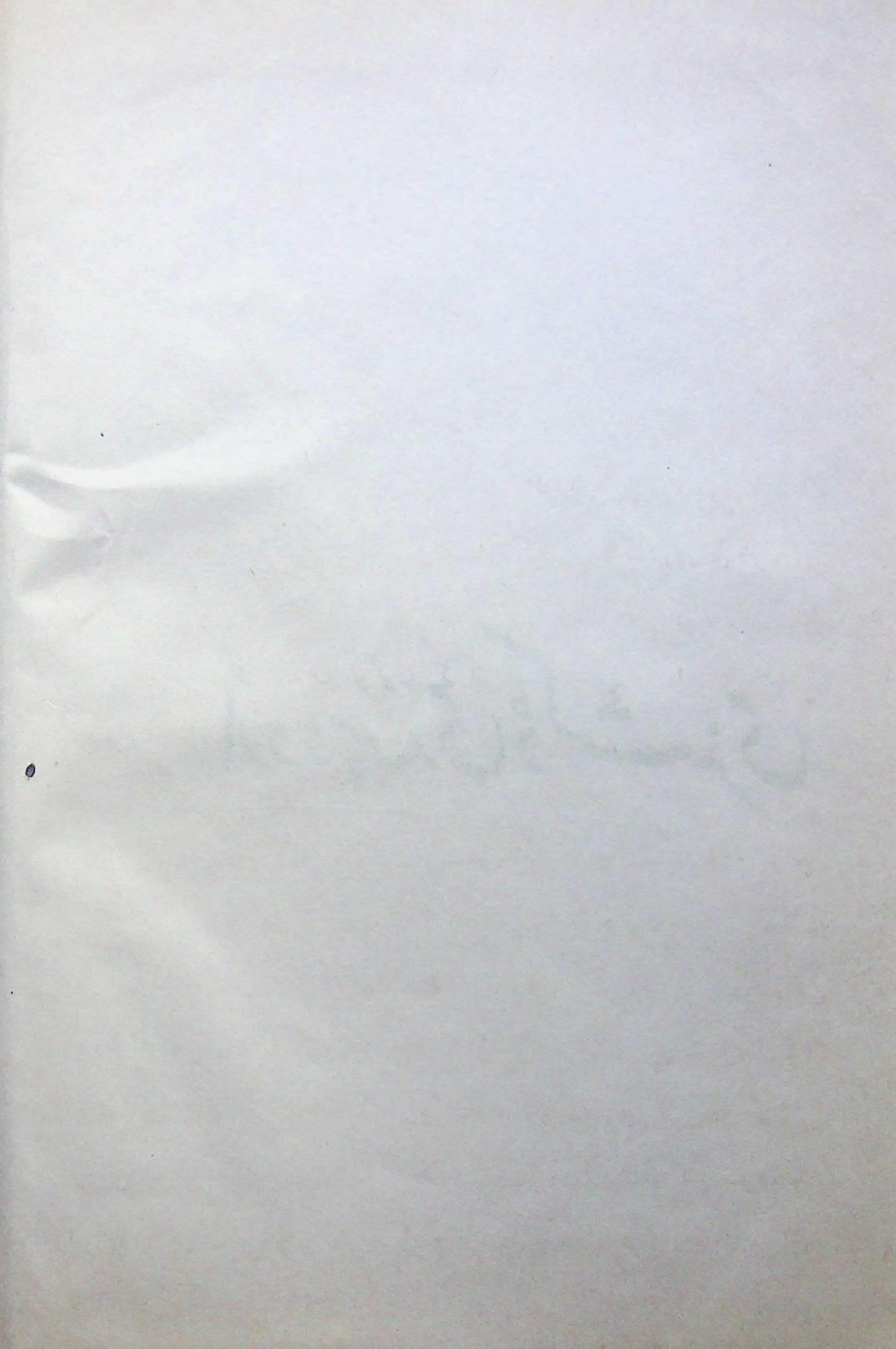

اردو ہندی ڈکشنری

ستمبر ۱۹۴۹ء میں انجمن کی مجلس عاملہ نے ایک اردو ہندی ڈکشنری کی ترتیب و تدوین کا کام شروع کیا تھا اور اس کے لئے ماہرین کی ایک سب کمیٹی مقرر کی گئی تھی۔ اس سب کمیٹی نے ڈکشنری کی تالیف کے متعلق یہ طے کیا کہ اردو کے دس ہزار ایسے الفاظ جمع کئے جائیں جنکے ہندی مترادفات اردو دان لوگوں کے لئے مفید ہوں اور جنکی عام طور پر تعلیمی، اخباری اور سرکاری کاموں کے لئے ضرورت ہوتی ہے۔

چنانچہ ۱۹۵۰ء میں یہ کام شروع ہوا اور اب ۶ سال بعد ۱۹۵۵ء میں اسکی تکمیل ہوئی ہے۔ حسوت الفاظ جمع کئے جانے لگے تو یہ محسوس ہوا کہ ۱۰ ہزار لفظوں سے کم کا انتخاب ہمارے مقصد کو پورا نہ کریگا۔ اس لئے کہ الفاظ کی تعداد کو زیادہ محدود کرنے سے بہت سے ضروری الفاظ چھوٹ جاتے تھے۔ جب انجمن نے یہ ذمہ داری قبول ہی کر لی تو کوشش کی گئی کہ ڈکشنری ایسی جامع ہو کہ ضرورت مندوں کی تمام عام ضرورتوں کو پورا کرے چنانچہ لفظوں کی تعداد تقریباً دس ہزار سے بھی کچھ زیادہ ہو گئی۔

اردو لفظوں کے ہندی مترادفات کے انتخاب میں بھی بہت دشواریاں پیش آئیں اور بار بار ماہرین سے مشورہ کرنا پڑا۔ یہ ممکن تھا کہ ہر اردو لفظ کے تمام ہندی مترادفات جمع کر دیئے جائیں مگر اس طرح ڈکشنری کا حجم بہت بڑھ جاتا اور قیمت بھی اتنی زیادہ ہو جاتی کہ وہ اہل علم اور عوام کے دسترس سے باہر ہو جاتی۔ انجمن نے شروع سے یہ کوشش کی کہ ڈکشنری کی طباعت اور ترتیب اچھی ہو اور قیمت بھی اتنی زیادہ نہ ہو کہ عام شائقین کے لئے اس کا خریدنا مشکل ہو جائے۔ اس مقصد میں انجمن کہان تک کامیاب ہوئی اس کا صحیح اندازہ تو ڈکشنری کی اشاعت کے چند روز بعد ہی ہو سکتا ہے جب اہل ملک اس سے مستفید ہو کر اسکی افادیت کا اندازہ کو سکیں گے۔ بہر حال ہم نے بدلے ہوئے زمانہ کے تقاضوں کا لحاظ کر کے ایک صحیح اور مفید چیز کا اردو ادب میں اضافہ کیا ہے۔

ڈکشنری کی ترتیب اور تدوین میں ایک امر یہ بھی قابل ذکر ہے کہ ہم نے ہندی اور اردو لفظ کے تلفظ کو ادا کرنے کے لئے، رومن رسم الخط سے بھی مدد لی ہے لیکن اس رسم الخط کے جدید اور زیادہ سائنٹیفک قواعد کو اختیار نہیں کیا اس لئے کہ ان سے سوائے ماہرین لسانیات کے عام لوگ ابھی تک نامانوس ہیں اس نئے طریقہ سے تلفظ کے سمجھنے میں انکو

عام طور پر دشواری ہوتی - لہذا ہم نے رومن رسم الخط کا قدیم طریقہ اختیار کیا اور یقین ہے کہ اس صورت میں عام شائقین کو تلفظ کے سمجھنے میں آسانی ہوگی -

یون تو آزادی کے بعد اکثر اداروں اور اہل علم نے انگریزی ہندی اور اردو ہندی اور اردو ڈکشنریاں تیار کر کے شایع کی ہیں، لیکن انجمن نے خاص اردو والوں کے لئے، یہ ہندی ڈکشنری ممکنہ تفصیل کے ساتھ مرتب کر کے ایک ایسا کام کیا ہے جسے انجمن ترقی اردو کا ایک کارنامہ کہہ سکتے ہیں اردو کے الفاظ کا انتخاب زیادہ تر نور اللغات اور فروغ آصفیہ سے کیا گیا ہے ہندی مترادفات کا انتخاب کرنے میں ہندی کی حسب ذیل ڈکشنریوں سے زیادہ مدد لی گئی ہے -

(۱) ہندی شبد ساگر (ناگری پرچانی سبھا)

(۲) برہت ہندی شبد کوش (گیان منڈل بنارس)

(۳) آدرش ہندی شبد کوش (پنڈت رام چندر پانٹھک)

(۴) شبد ارتھ پارجات (پنڈت دوارکا پرشاد)

(۵) بہاشا شبد کوش (ڈاکٹر رام چندر شکل)

(۶) آنگل بھارتی مہاکوش (ڈاکٹر رکھو ویر)

(۷) امر کوش (سنسکرت)

(۸) ہندی اردو، اردو ہندی لغت (مولوی امام الدین)

اس کے علاوہ بھی ہندوستان کی زبانوں کی قدیم فرہنگوں اور
 ڈکشنریوں سے جس کا ایک اچھا ذخیرہ انجمن کے کتب خانے میں موجود
 ہے مدد لی گئی ہے۔ مترادفات کے انتخاب میں موجودہ رجحان کا لحاظ
 رکھتے ہوئے اس امر کی کوشش کی گئی ہے کہ ہندی کے وہی الفاظ
 چنے جائیں جو عموماً سرکاری دفتروں اور ہندی اخباروں میں استعمال
 ہوتے ہیں۔ ساتھ ہی یہ بھی خیال رکھا گیا ہے کہ سنسکرت کے موئے موئے
 اور غیر مانوس لفظوں کو اس فرہنگ میں نمایاں جگہ نہ دی جائے مگر
 ہندی اردو کے وہ سب لفظ لائے جائیں جو ہماری روز مرہ کی بولی کا
 جزو ہیں۔

آخر میں ہندی مصطلحات کی وہ مستند فہرست بطور ضمیمہ لگا دی
 گئی ہے جو حکومت ہند کی وزارت تعلیمات نے مرتب کرائی ہے۔

ہمیں امید ہے کہ اس ڈکشنری کی اشاعت سے انجمن کا بنیادی
 مقصد پوری طرح حاصل ہوگا اور اردو بولنے اور پڑھنے والے لوگوں کے
 لئے یہ کتاب ہر طرح مفید ثابت ہوگی۔ اگر اتنا ہو جائے تو انجمن اپنے
 اس کارنامے کو اپنے لئے قابل فخر سمجھے گی۔

(الف)

- (Khush hál خوش حال) خوشحال
3. शोभन (Shobhan شوبهن) शौनिक (Bá raunaq بارونق) آباواحداد (ع - مذ)
- ÁBÁ-O-AJDÁD आवाओ अजदाद
पूर्वज (Púrvaj پوروچ) आपदादे (Báp dáde باب دادے)
- ÁBAÍ आवाई (ف - مث) पैत्रिक (Paittrik پیتترک) पुश्तैनी (Pushtainí پشتیلنی) آب پاشی (ف - مث)
- ÁB-PÁSHI आवा पाशी
सिंचन (Sinchan سلچن) सिचाई (Sincháí سلچانی)
- ÁB-E-HAYAT आबे हयात
अमृत (Amrit امرت) सुधा (Sudha سدها)
- ÁB-RÚ आवरू (ف - मथ) 1. प्रतिष्ठा (Pratishtha پروتھن تھا) सम्मान (Sam-mán سم مان) सत्कार (Sat-kár ست کار) इज्जत (Izzat عزت)
2. सतीत्व (Satitv ستیتو) इस्मत (Ismat عصمت)
- AB आब (ف - مذ) 1. वारि (Vári واری) सलिल (Salil سلل) पानी (Páni پانی) 2. रस (Ras رس) निचोड़ (Nichor نیچور) 3. आसव (Ásav آسو) अरक (Araq عرق) 4. आभा (Ábhá آبها) चमक Chamak چمک 5. तीक्ष्णता (Tikehhnatá تیکھناتا) वाढ़ (Bárh باره) तेज़ी (Tezí تیزی) 6. शोभा (Shobha شوبها) रौनक (Raunaq رونی)
- ÁBA आबा (ع - مذ) अब کی جمع
पूर्वज (Púrvaj پوروچ) आपदादा (Báp dáda باب دادا)
- ÁBÁD आबाद (ف - ص) 1. वसित (Vasit وست) आबाद (Ábád آباد) 2. सम्पन्न (Sampann سم پن)

ÁBNÁI آبنای (ف۔ مذ)

جل-ڈمرو-مध्य (Jal-damarú-maddhya
(جل ڈمرو مدهیه)

ÁBNUS آبنوس (ف۔ مذ)

एक प्रसिद्ध काली और भारी लकड़ी
(Ek prasiddh káli aur bhári lakri
(ایک پرسدھ کالی اور بھاری لکڑی)

آب و هوا (ف۔ مٹ)

ÁB-O-HAVA آبوہوا

जलवायु (جل وایو)
आवहवा (آب هوا)

ÁBYÁNA آبیانہ (ف۔ مذ)

जलकर (جل کر) पानी का
महसूल (Páni ka mahsúl) पानी का
(محصول)

ÁTASH آتش (ف۔ مٹ)

1. अग्नि (अग्नि) कृशानु
(Krishánu) पावक (Pavak)
(अनल) अनल (Anal)
(आग) (Ág)

2. ज्वाला (ज्वाला) लपट
(Lapat)

3. तपन (Tapan) जलन (Jalan)
(جلن)

4. प्रभा (Prabha) कान्ति (Kánti)
(نور) (Núr)

آبرو باختہ (ف۔ ص)

ÁBRÚ-BÁKHTA آبرو باختا

1. अपमानित (Apmánit) ایمانیت

बेइज्जत (Be-izzat) (بے عزت)

2. नीच (Ních) गुंडा (Gunda) نیچ (گنڈا)

آبرو ریزی (ف۔ مٹ)

ÁBRÚ-REZI آبرو ریزی

1. भर्त्सना (Bhart, suna) بھرت سنا

तिरस्कार (Tiraskár) (تیرس کار)

बेइज्जती (Be-izzatí) (بے عزتی)

2. सतीत्य हरण (Satity-haran) ستیتو

इस्मत दरी (Ismat-dari) (هون)

عصمت دری

ÁBSHAR آبشار (ف۔ مذ)

जल प्रपात (Jal prapát) (جل پریات)

निर्भर (Nirjhar) भरना

(Jharna) (جهونا)

آب کاری (ف۔ مٹ)

ÁBKÁRI آبکاری

1. मद्य विभाग (Maddya-vibhág)

(مذیہ و بھاگ) شراب کا مہکما

(Sharáb ka mahikama) شراب کا

(مستحکمہ)

ÁBLA آبلہ (ف۔ مذ)

फफोला (Phaphola) (فہولا)

(Chhála) (چھالا)

آتش کدہ (ف - مذ)

آتش بازی (ف - مٹ)

ÁTASH-KADA آتاش کدا

ÁTASH-BÁZI آتاش بازی

अग्नि शाला (Agnishāla اگنی شالہ)

अग्नि क्रीडा (Agni krīḍa اگنی کریڈا)

पूजा की आग रखने का स्थान (Pūja

बारूद के खिलौने (Barūd ke khilaune

ki āg rakhne ka isthān پوجا کی آگ

(بارود کے کھلونے)

(دکھنے کا استھان)

آتش گیر (ف - مذ)

آتش پرست (ف - مذ)

ÁTASH-GÍR آتاش گیر

ÁTASH-PARAST آتاش پرست

ज्वलन शील (Jwalan shil جوالن شیل)

अग्नि पूजक (Agni-pūjak اگنی

विस्फोटक (vis, photak (وسپھوٹک

پارسی (Pārsi پارسی پوجک

तुरंत आग पकड़ने वाला (Turant āg

पूजने वाला (Āg pūjne vāla آگ

pakarnevāla ترنت آگ پکڑنے والا

(پوجنے والا)

آتش نوا (ف - مذ)

آتش دان (ف - مذ)

ÁTÁSH-NAVA آتاش نوا

ATASH-DÁN آتاش دان

अग्नि भाषी (Agni.bhāshī اگنی بھاشی)

1. अग्नि कुंड (Agni-kund اگنی کند)

धुआँधार भाषण देने वाला (Dhuān

हवन कुंड (Havan-kund هون کند)

dhār bhāshan dene vāla دھار بھاشن دینے والا

2. अंगार-धानी (Angār dhānī انگار

(بھاشن دینے والا)

چولہا (Chūlha چولہا دھانی)

ÁTASHÍN آتاشین (ف - ص)

آتش زدگی (ف - مٹ)

अग्निमय (Agni-mai اگنی مے)

ATASH-ZADAGI آتاش زدگی

का बना हुआ (Āg ka bana hua آگ

अग्नि कांड (Agni-kānd اگنی کاند)

(کا بنا ہوا)

आग लगना (Āg lagna آگ لگنا)

ÁSÁR آसार (ع - مذ)

آتش فشان (ف - مذ)

اثر کی جمع

1. लक्षण (Lakṣhan لکھن)

ÁTASH-FISHÁN آتاش-فشان

علامت (Alāmat علامت)

ज्वाला मुखी (Jwāla mukhī جوالا مکھی)

2. चिह्न (Chihñ چہن)

आग उगलने वाला (Āg ugalnevāla

نشان (Nishān نشان)

(آگ اگلنے والا)

3. न्यास (Nyās نیاس) नीव (Nív نیو)

ÁTASHAK آتاشک (ف - مٹ)

4. दीवार की चौड़ाई (Divār ki chaurāi

उपदंश (Updānsh آپ دَنْش)

(دیوار کی چوڑائی)

रोग (Garmi-rog گرمی روگ)

آخرت (ع - مٹ) ÁKHIRAT آخیریت

پارلوق (Parlok) یملوق (Yamluk) دوسری دنیا (Dúsari dunya)

آخر کار (ع - ص)

ÁKHIR-KÁR آخیرکار

آنتتہ: (Antatah) آخیر میں (Akhir men)

آخری (ع - ص) ÁKHIRÍ آخیری

آنتم (Antim) آخیر کا (Ákhir ka)

آخور (ف - مٹ) ÁKHOR آخور

نیرتھک وستی (Nirarthak-vastu) نیکممی چیز (Nikammí chiz)

آداب (ع - مڈ) ÁDÁB آداب

ادب کی جمع - واحد معنوں میں بھی مستعمل ہے

1. پرنام (Pranám) نامسکار (Namaskár) تسلیم (Taslim)

2. نیام (Niyam) کاہدے (Qáide)

3. شیلی (Shaili) ڈنگ (Dhang) تھنگ

4. شیشٹاچار (Shishtáchar) اخلاق (Akhláq)

آثار قدیمہ (ع - مڈ)

ÁSAR-E-QADÍMA آسارے قدیمہ

بھگناو (Bhagnáo shesh) پورانی ہمارتوں کے خنڈر (Puráni imáraton ke khandar) عمارتوں کے کھنڈر

آسم (ع - مڈ) ÁSIM آسیم

پاتکی (Pátaki) پاپی (Pápi) گنہگار (Gunah-gár)

آحاد (ع - مڈ) ÁHÁD آحاد

اکائیہاں (Ikáiyán)

آختہ (ف - مڈ) ÁKHTA آختہ

کوش ہین (Kosh hín) خسی (Khaasí)

آخر (ع - ص) ÁKHIR آخیر

1. آنت (Ant) پار (Pár)

2. سامپت (Samápt) ختم (Khatm)

3. کم وھونا (Kim-vahui.á) القصہ (Alqissa)

آخر میں (ع - مڈ)

ÁKHIR-BÍN آخیر بین

دور دوشی (Dúr-darshi)

اگر شوچی (Aggr shoohí)

پارنام دوشی (Parinám-darshi)

کام کا نتیجہ

کام کا نتیجہ سوچنے والا (Kám ka natíja sochne vála)

ÁDÍNA आदीना (फ - मं) आदिने

शुक्रवार (Shuk, kr-vár (शुक्रवार)

जुमा (Juma (جمعہ)

ÁZAR आज़र (फ - मं) आज़र

1. अग्नि (Agni (अग्नी) आग (Ág (आग)

2. ईरानी नवाँ महीना (Íráni naván mahína (ایرانی نواں مہینہ)

आरास्तगी (फ - मं) (आरास्तगी)

ÁRÁSTAGI आरास्तगी

1. सुसज्जा (Susajja (سوسججا) सजावट (Sajāvat (سجاءوت)

2. श्रृंगार (Shringár (श्रृंगार) बनाव (Banáo-Singár (بناو سنگار)

ÁRÁSTA आरास्ता (फ - मं) आरास्ता

1. सुसज्जित (Susajjit (سوسججیت) सजा हुआ (Sajā hua (سجاء ہوا)

2. श्रृंगारित (Shringárit (श्रृंगारित) बना (Bana thana (بنا تھنا)

ÁBÁM आराम (फ - मं) आराम

1. विश्राम (Vishráam (ویشرام) ठहराव (Thahráo (تھراؤ)

2. सुख (Sukh (सुख) चैन (Chain (چین)

3. संतोष (Santosh (संतोष) सुकून (Sukún (سکون)

4. निरोगता (Nirogata (نیروگتا) सेहत (Sehat (صحت)

ÁRAM-DEH आराम देह (फ - मं) आराम देह

सुखप्रद (Sukhap, prad (सुखप प्रद)

आराम देने वाला (Árám dene vála (आराम دینے والا)

ÁDAM आदम (फ - मं) आदम

सब से पहला आदमी (Sab se pahla

ádami (सब से پہلا آدمی) मनु

(Manu (मनु) हज़रत आदम (Hazrat

Ádam (حضرت آدم)

आदम खोर (फ - मं) (आदम खोर)

ÁDAM-KHOR आदम खोर

नर भक्षी (Nar-bhakehhi (نر بھکھی)

मनुष्य का मांस खाने वाला (Manush'

shya ka máns kháne vála (منشیہ

(کا مانس کھانے والا)

आदम زاد (फ - मं) (आदम زاد)

ÁDAM-ZÁD आदम जाद

मानव (Mánav (मानو) मनुज (Manuj

(आदमी) (Ádami (آدمی)

ÁDAMI आदमी (फ - मं) आदमी

1. मनुष्य (Manush, shya (منشیہ)

नर (Nar (نر) इन्सान (Insán (انسان)

2. शिष्ट (Shisht (ششت) सभ्य

(Sabh, bhya (سبھیہ) तमीज़दार

(Tamíz dár (تمیزدار)

आदमित (फ - मं) (आदमित)

ÁDAMÍYAT आदमीयत

1. मानवता (Manavata (ماناوتا) इन्सा-

नियत (Insaniyat (انسانیت)

2. सभ्यता (Sabh, bhyata (سبھیتا)

सुशीलता (Sushilata (سوشیلتا)

भलमंसी (Bhal mansí (بھل منسی)

خواہش (Kháhish-mand) خواہش
(مند)

ÁROGH آروغ (ف - مٹ) (مٹ)
उदगार (Udgár) डकार (Dakár)
(ڈکار)

ÁZ आज (ف - مٹ)
लिप्सा (Lipsa) लोभ (Lobh)
(लोभ) लालच (Lálach) (لالچ)

ÁZÁD آزاد (ف - ص)

1. स्वतंत्र (Swatantr) स्वाधीन
(Swádhin) (سواندھین)

2. स्वेच्छाचारी (Swech, Chhá-Chári)
(निरंकुश) (Niran kush) (نیرنکوش)

3. निश्चित (Nish chint) (निश्चित)
(बेफिकरा) (Befikra) (بے فکر)

4. निर्लज्ज (Nirlajj) (नर्लज)
(Be-haya) (بے حیا)

5. मुक्त (Mukt) (मुक्त)
(Be-qaid) (बे कैद)

6. एक प्रकार के फकीर (Ek prakár
ke faqir) (ایک پرکار کے فقیر)

آزاد خیال (ف - ص)

ÁZÁD-KHAYÁL آزاد خیال

1. स्वतंत्र विचार (Swatantrttr vichar)
(सुतल्लर व्जार) (खुले दिमाग का)
(Khu'e dimágh ka) (کھلے دماغ کا)

2. नास्तिक (Nástik) (नास्तिक)
(Lámazhab) (لامذهب)

آرام طلب (ف - مذ)

ÁRÁM-TALAB آرام تطلب

मुख प्रिय (Sukhap, priya) (سکھپ پریہ)
आलसी (Álusi) (السی) निकम्मा
(Nikamma) (نکما)

آرام گاہ (ف - مدت)

ÁRÁM-GÁH آرامگاه

1. विश्रामगृह (Vishráam grih) (وشرام گڑہ)
(آرام گھر) (Áram ghar) (آرام گھر)
2. शयनागार (Shayanágár) (شینا گار)
सोने का कमरा (Sene ka kamra)
(سونے کا کمرہ)

آرائش (ف - مٹ) (مٹ) ÁRÁISH आराइश

अलंकार (Alankár) (الانکار) सजा
(Sajja) (سجا) सजावट (Sajavat)
(سجاوٹ)

آرزو (ف - مٹ) (مٹ) ÁRZÚ आर्जू

1. इच्छा (Ich, chha) (اچھا) अर्मान
(Armán) (ارمان)

2. लालसा (Lálsa) (لالسا) इश्टियाक
(Ishtiyáq) (اشتیاق)

3. अभिप्राय (Abhip, prai) (ابھپ پرایہ)
मकसद (Maqsad) (مقصد)

4. लोभ (Lobh) (लोभ) लालच (Lálach)
(لالچ)

آرزو مند (ف - مذ)

ÁRZÚ-MAND आर्जूमन्द

अभिलाषी (Abhiláshí) (ابھی لشی)

1. अप्रसन्नता (Ap, prasan, nātā) अप (नाराज़ी) (Nārāzī) प्रसन्नता
2. मनो मालिन्यं (Mānomālinnyā) मन (मनो मालिन्य) (Man mutáo) (من متاو)

ÁZURDA आज़ुर्दा (अ - फ - स)

1. अप्रसन्न (Ap, prasann) अप (नाखुश) (Ná khush)
2. उदासीन (Udasín) (اداسین) (Udás) (أداس)
3. खिन्न (Khinn) (کهین) (अफसुर्दा) (Afsurda) (افسوده)

آزرده خاطر (अ - फ - स)

ÁZURDA-KHÁTIR आज़ुर्दा खातिर
दिकهو آزرده دل

آزرده دل (अ - फ - स)

ÁZURDA-DIL आज़ुर्दा दिल

1. अप्रसन्न चित्त (Ap, prasann-chitt) (अप प्रसन्न चित) (Bad 'dil) (بد دل)
2. दुःखित (Dukh, khit) (دکھیت) (रंजीदा) (Ranjída) (رنجیده)

آز ما ئش (अ - फ - स)

ÁZMÁISH आज़माइश

1. परीक्षा (Paríkehha) (پریکھا)
2. इम्तिहान (Imtíhán) (امتحان) (Jánch) (جانچ)

ÁZMÚDA आज़मूदा (अ - फ - स)

1. परीक्षित (Parí-ehhit) (پریکھیٹ)
2. जांचा हुआ (Jánchá hua) (جانچا هوا)

آزاد طبع (ع - ف - ص)

ÁZAD-TABA आज़ाद तबा

1. स्वेच्छाचारी (Swech, chhá-chári)
2. मनमौजी (Man-mauji) (سویچھا چاری)
3. (من موجی)

آزاد منش (ا - ف - ص)

ÁZÁD-MANISH आज़ाद मनिश

1. उदार हृदय (Udár hridai) (ادار) (Udár) (بلند خیال)
2. भेद भाव रहित (Bhed bháo rahit) (بهد بھاؤ رھت) (Sab ka dost) (سب کا دوست)

ÁZÁDI आज़ादी (अ - फ - म)

1. स्वतंत्रता (Swatantrata) (سوتنترتا) (Khud-mukhtári) (خود)
2. मुक्ति (Mukti) (مکتی) (Rahái) (رهائی)

ÁZÁR آزار (अ - फ - म)

1. रोग (Rog) (روگ) (Bímári) (بیماری)
2. पीड़ा (Pírā) (پیڑا) (Dard) (درد)
3. दुःख (Dukh kh) (دکھ) (Taklíf) (تکلیف)
4. प्रेत बाधा (Pret-bádha) (پریت بادھا) (Áseb) (آسیب)

آزردگی (अ - फ - म)

ÁZURDAGI आज़ुर्दगी

ĀSTĀNA آستانہ (ف - مذ)

1. देहलीज़ (Dehlīz चौखट) (چوکھٹ) (Chaukhat)
2. गृह (Grih گھر) घर (Ghar گھر)
3. समाधि (Samādhi مسامدھی) मक-बरा (Maqbara مقبرہ)

ĀSMĀN آسمان (ف - مذ)

- आकाश (Ākāsh آکاش) नभ (Nabh نَبھ) गगन (Gagan گگن) अंबर (Ambar امبر) व्योम (Vyom ویم) फलक (Falak فلک)

آسمان بوس (ف - ص)

ĀSMĀN-BOS آسماں بوس

- गगन चुंबी (Gagan chumbī گگن چمبی) नभस्पर्शी (Nabhasparshi نَبھس پَرشی) आस्मान तक पहुँचने वाला (Āsmān tak pahunchne vāla آسمان تک پہنچنے والا)

آسودگی (ف - مٹ)

ĀSŪDAGI آسودگی

1. सम्पन्नता (Sampannata سمپننتا) समृद्धि (Samriddhi سمردھی) खुशहाली (Khush hāli خوش حالی) 2. संतुष्टि (Santushti سن تشتی) इत्मीनान (Itmīnān اطمینان)

ĀSŪDA آسودہ (ف - ص)

1. सम्पन्न (Sampann سمپن) खुश-हाल (Khush hāl خوش حال) 2. संतुष्ट (Santusht سن تشت) मुत्सइन (Mut,ma,in مطمئن)

آزموده کار (ف - مذ)

ĀZMŪDA-KĀR آزمودہ کار

1. अभ्यस्त (Abh, bhyast ابہیست) मशशक (Mash,shāq مشاق) 2. अनुभवी (Anubhavī انوبھوی) तज्रिबा कार (Tajriba kār تجربہ کار)

ĀZŪQA آزو قہ (ف - مذ)

अन्न (Anu آن) खाना (Khāna کھانا)

ĀSĀN آسان (ف - ص)

1. सरल (Saral सरल) सुगम (Sugam سوغم) सहल (Sahl سهل) 2. साधारण (Sādhāran سادھارن) मामूली (Māmūli معمولی) 3. संभव (Sambhao سمبھو) मुम्किन (Mumkin ممکن)

ĀSĀNI آسانی (ف - مٹ)

1. सरलता (Saralata सरलता) सहलपन (Sahlpan سهلین) 2. संभावना (Sambhāna سمبھانا) इम्कान (Imkān امکان)

آسایش (ف - مٹ)

ĀSĀISH آساہش

1. सुख (Sukh سکھ) चैन (Chain چین) آرام (Ārām آرام) 2. समृद्धि (Samriddhi سمردھی) खुश-हाली (Khush hāli خوش حالی)

ĀSTĀN آستان (ف - مذ) دیکھو آستانہ

2. संधि (Sandhi सलह)
(Saláh صلاح)

آشفته (ف - مت)

ÁSHUFTAGI आशुफ्तगी

1. अस्त व्यस्तता (Ast vyastata अस्त व्यस्त)
(Abtari अब्तरी) (ویستتا)
2. खिन्नता (Khin,nata कهن नता)
(Pareshání परेशानी)

ÁSHUFTA आशुफ्ता (ف - ص)

1. अस्त व्यस्त (Astvyast अस्त व्यस्त)
(Titar bitar तितर बितर) (ویست)
2. आतुर (Átur अतुर) बद हवास (Bad havás بدحواس)
3. उद्विग्न (Udvign अक و گن) परेशान
(Preshán پریشان)
4. खिन्न (Khinn कهن) उदास (Udás ادااس)

آشفته بیان (ع - ص)

ÁSHUFTA-BAYÁN आशुफ्ता बयान

- मिथ्या व दी (Miththya vādī मिथ्यावादी)
फुजूल गो (Fuzúl-go فضول گو)
अंत शंट बातें करने वाला (Ant shant انت شلت باتین)
bátē karne vála (کرنے والا)

آشفته حال (ع - ص)

ÁSHUFTA-HÁL आशुफ्ता हाल

- दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha grast दुर्दशा)
परेशां हाल (Preshán hál)
(پریشان حال)

آسوده حال (ع - ص)

ÁSÚDA-HÁL आसूदा हाल

1. समृद्ध शाली (Samriddh-Shālī)
(Daulat-mand دولت مند) (سمردده شالی)
2. संतुष्ट (Santusht سن توش) मुत्मइन
(Mut,ma,in مطمئن)

ÁSYA आस्या (ف - مٹ)

- पेपणी (Peshani پیے شنی) चक्री
(Chakki چکی)

ÁSEB आसेब (ف - مذ)

1. प्रेतवाधा (Pret-bádha प्रेत वाधा)
(Chháya चहाया) आसेबी
(Ásebi khalal آسیبی خلل)
2. भूत प्रेत (Bhút pret भूत प्रेत)
(Bad rúh بد روح)

آسیب زده (ف - ص)

ÁSEB-ZÁDA आसेब ज़दा

- प्रेत ग्रस्त (Pret grast प्रेत ग्रस्त)
जिन या भूत का सताया हुआ
(Jin ya bhút ka satáya hua جن یا بھوت کا ستایا ہوا)

ÁSH आश (ف - مذ)

- ऐसा भोजन जो पिया जा सके (Aisa bhojan jo piya ja sake ایسا بھوجن جو پیا جاسکے)
(Paiya پیہ)

ÁSHTI आश्टी (ف - مٹ)

1. मैत्री (Maittrī मैत्री) दोस्ती
(Dosti دوستی)

4. उपद्रव (Ūpad,drav (ایدر و)

बगवत (Baghāvat (بغاوت)

آشوب چشم (ف - مذ)

ĀSHOB-E-CHASHM आशोवे चश्म-

नेत्राभिष्यंद (Nettrābhishyand (نیترا

بهش یند

आखआना (Ānkh āna (آنکه آنا

آشوب رمانه (ع - مذ)

ĀSHOB,E,ZAMĀNA आशोवे जमाना

काल चक्र (Kāl chakkr (काल चक्र

गर्दिश (Gardish (گردش

ĀSHIYĀN आशिया (फ - مذ)

دیکهو 'آشیانه'

آشیانه (ف - مذ)

ĀSHIYĀNA आशियाना

1. नीड (Nīd (نید घोंसला (Ghonsla

گهونسلا

2. गृह (Grih (गृह घर (Ghar (کهر

ĀGHA आगा (त - مذ)

स्वामी (Swāmī (سوامی

मालिक (Mālik (مالک

ĀGĀHZ आगाज (ف - ص)

1. आरंभ (Ārambh (آرنبه

शुरूआत (Shurūāt (شروعات

2. आदि (Ādi (آدی

इब्तिदा (Ibtida (ابتدا

ĀGHOSH आगोश (ف - نث)

अंक (Ank (انک क्रोड (Krod (کروڈ

गोद (God (گود

آشفته سر (ف - ص)

ĀSHUFTA-SAR आशुफ्ता सर

हत बुद्धि (Hat buddhi (هت بدھی

सिर फिरा (Sir phira (سر پھرا

آشفته مزاج (ع - ص)

ĀSHUFTA-MIZĀJ आशुफ्ता मिजाज

1. क्रुद्धात्मा (Krud,dhātma (क्रुद्धात्मा

चिड़ चिड़ा (Chir chira (چڑ چڑا

2. अनुरागी (Anurāgi (انورائی प्रेमी

(Premi (پريمي आशिक (Ashiq (عاشق

ĀSH,KĀR आश कार (ف - ص)

دیکهو 'آشکارا'

آشکارا (ف - ص)

ĀSH,KĀRA आश कारा

प्रकट (Prakat (پرکت व्यक्त (Vyakt

ज़ाहिर (Zāhir (ظاهر (ويکت

ĀSHNA आशना (ف - مذ)

1. मित्र (Mitr (میترو دوست (Dost

2. परिचित (Parichit (پریچیت

पहचान वाला (Pahichān vāla

پهچان والا

3. जार (Jār (جار उपपति (Up pati

यार (Yār (یار (آپ پتی

ĀSHOB आशोब (ف - ص)

1. विप्लव (Viplav (ویپلو इनकिलाब

(Inqilāb (انقلاب

2. अशांति (Ashānti (اشانتی गड़बड़

(Garbar (گڑبڑ

3. कोलाहल (Kolāhal (कोलाहल शोरगुल

(Shorghul (शोरगुल

۱. سورجپूजक (Súrriya-pújak سوریه)
 सूरज का पुजारी (Súraj
 ka pujári) (پوجاری کا سورج)
 2. कृकलास (Krikalás कर्कलस) सरटक
 (Saratak सरटक) गिरगत (Girgat
 गिरगत)

آفریدگار (ف - مذ)

ÁFRÍD-GÁR आफ्रीदگار
 सृष्टि कर्ता (Srishti-karta
 पैदा करने वाला (Paida karne vála
 पैदा کرنے والا)

ÁFRÍN आफ्री (ف - ص)

1. धन्यवाद (Dhannya-vád
 شایبش (Shábásh)
 2. उत्पादक (Ut pádak
 करने वाला (Paida karne vála
 पैदा کرنے والا)
 (دوسرے معلوم میں مرکب ہو کر آتا ہے
 جیسے جہاں آفریں)

آفرینش (ف - مذ)

ÁFRÍNISH आफ्रीनिश
 उत्पत्ति (Utpatti
 (Srishti) पैदाइश (Paidáish
 पैدائش)

ÁQA आका (ف - مذ)
 स्वामी (Swámi) प्रभु (Prabhu
 (مالک) مالिक (Málik) پرہو

ÁGÁH आगाह (ف - ص)

1. अवगत (Augat
 (لوگت) सूचित

ÁFÁT आफत (ع - مذ)
 آفت کی جمع دیکھو 'آفت'

ÁFÁQ आफक (ع - مذ)
 افق کی جمع
 संसार (Sansár) दुनिया (Duniya
 دنیا)

ÁFAT आफत (ع - مذ)

1. आपत्ति (Ápatti आपदा
 (Ápada) मुसीबत (Musibat
 مصیبت)
 2. दुःख (Dukh) क्लेश (Klesh
 (Taklíf) तकلیف (Taklíf
 کلیش)

آفت زده (ع - ص)

ÁFAT-ZADA आफतزداد
 दुःखित (Dukkhkhit) व्याधित
 (Vyádhit) (ویادھت) मुसीबत का मारा
 (Musibat ka mára) (مصیبت کا مارا)

آفت ناگہانی (ع - مذ)

ÁFAT-E-NÁGAHÁNI आफते नागहानी
 दैवी दुर्घटना (Daivi-durghatana) دیوی
 (Achának-musibat) (اچانک مصیبت)
 (Achának-musibat) (اچانک مصیبت)

ÁFTÁB आफताब (ف - مذ)
 सूर्य (Súrriya) भास्कर (Bháskar
 (Ark) (ارک) मिहिर (Mihir
 (Martand) (مارتلند) रवि
 (Ravi) (रवी) सूरज (Súraj)

آفتاب پرست (ف - مذ)

AFTÁB-PARAST आफताब परस्त

3. दूषित (Dúshit) दोषयुक्त (دوش یکت)
(Dosh yukt) कुसूर वार (کوسور وار)
(Qusúr vár)

آلوده دامن (ف - ص)

ÁLÚDA. DÁMAN आलूदा दामन
कलंकित (Kalankit) (کلن کت)
आरोपित (Áropit) (آر وپت) गुनाहगार
(Gunáhgar) (گناهگار)

ÁLA आला (ع - مذ)

1. आयुध (Áyudh) (آیدھ) हथियार
(Hathiyár) (هتھیار)
2. यन्त्र (Yantr) (यन्त्र) कल (Kal) (کل)
पेच (Pech) (پیچ)

ÁMÁJ आमज (ف - مذ)
लक्ष्य (Lakchhya) (لکچھیہ) निशाना
(Nishāna) (نشانہ)

आमज गह (ف - مذ)

ÁMÁJ. GÁH आमज गह
लक्षितचिह्न (Lakchhit-chinnhya)
(लकचहित चिह्न)
निशाने की जगह (Nishāne ki Jagah)
(नشانے کی جگہ)

ÁMÁDAGI आमदगी (फ - मं)
तत्परता (Tatparata) (तत्परता)
(Musta, iddi) (مستعدی)

ÁMÁDA आमदा (ف - ص)
तत्पर (Tatpar) (तत्पर) सन्नद्ध
San, naddh (سن نده) (Musta, id)
(مستعد)

(Súchit) वाक्फ (Váqif)
(واقف)

- 2 परिचित (Parichit) (پریچیت) जान
कार (Ján kár) (جان کار)

ÁGÁHI आगाही (फ - मं)

1. सूचना (Súchana) (सूचना) इत्तिला
(Ittila) (اطلاع)
2. परिचय (Parichai) (پریچہ) जानकारी
(Jánkári) (جان کاری)

ÁL आल (ع - مذ)
सन्तान (Santán) (سنتان) औलाद
(Aulád) (اولاد)

ÁLÁT आलात (ع - مذ)
आले की جمع दिकهو 'आले'

ÁLÁM आलाम (ع - مذ)
आलम की جمع दिकهو 'आलम'

ÁLÁISH आलाइश (फ - मं)
1. मल (Mal) (مل) गिलासत (Ghilázat)
(غلاطت)

2. पूय (Púya) (پویہ) पीप (Píp) (پیپ)

आलुदगी (फ - मं)

ÁLUĐAGI आलूदगी

1. आद्रता (Ádrata) (आद्रता) भीगापन
(Bhigápan) (بھیگاپن)
2. पाप (Páp) (پاپ) गुनाह (Gunáh) (گناه)

ÁLU A आलूदा (ف - ص)

1. आद्र (Ádr) (आद्र) भीगा (Bhiga) (بھیگا)
2. ओत प्रोत (Otprot) (ओत प्रोत)
लथड़ा (Lathra) (لٹھڑا)

آموخته (ف - مذ)

ÁMOKHTA आमोख्ता

पूर्वपठित (Púrv-pathit پیروپ پٹیت)

पिछला पाठ (Pichhlá páth پیچھلا پاتھ)

آموزگار (ف - مذ)

ÁMOZ-GÁ R आमोजगर

शिक्षक (Shikohhak شیکوہک)

अध्यापक (Ad,dhyápak ادھیاپک)

آمیزش (ف - مٹ)

ÁMEZISH आमैज़िश

उपधि (Upadhi اُپدھی)

संमिश्रण (Sam mishran سم مشرن)

मिलावट (Milávat ملات)

ÁMÍN آمین (ع - مٹ)

एवमस्तु (Evamaastu ایومستو)

ऐसा ही हो (Yathástu ایسا ہی ہو)

(Aisá hi ho ایساہی ہو)

ÁN آن (ع - مٹ)

1. समय (Samai سے) वक्त (Vaqt وقت)

2. क्षण (Chhan چھن) पल (Pal پل)

آنا فنا (ع - ص)

ÁNAN-FA-ÁNAN آنان فآنان

तत्क्षण (Tatohhan تت چھن)

उसी वक्त (Usi vaqt उसी वक्त)

फौरन (Fauran فوراً)

آوارگی (ف - مٹ)

ÁVÁRAGI आवारगी

1. दुश्चरित्रता (Dush,charittrata دش)

ÁMÁS आमास (ف - مذ)

शोध (Shoth شوته)

सूजन (Sújan سوজন)

ÁMAD आमद (ف - مٹ)

1. आगमन (Ágaman آگمن)

آنا (Ána آنا)

2. आय (Ái آئی) आमदनी (Ámadani آمدنی)

ÁMADANI आमदनी (ف - مذ)

1. आय (Ái آئی) आमद (Ámad آمد)

2. उत्कोच (Utkoch اُتکوچ) रिशवत (Rish,vat رشوت)

آمدورفت (ف - مٹ)

ÁMAD-O-RAFT आमदो رکت

1. यातायात (Yátá yát یاتايات)

आना जाना (Ána jána آنا جانا)

2. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár پریم)

मेल जोल (Meljol مہل جول)

آمرزش (ف - مٹ)

ÁMURZISH आमूर्ज़िश

मुक्ति (Mukti مکتی) निर्वाण (Nirván نیروان)

मोक्ष (Mokchh موکچھ)

बखशिश (Bakhshish بخشش)

آمرزگار (ف - مذ)

ÁMURZ-GÁ R आमूर्ज़गर

1. मुक्ति दाता (Mukti-dáta مکتی داتا)

बखशने वाला (Bakhshne vála بخشنے والا)

2. ईश्वर (Ishwar ایشور)

خدا (Khuda خدا)

ÁVÁZA آوازا (ف - مذ) آوازہ

1. यशध्वनि (Yash dhvani) (یہش دھونی)

नाम वरी (Nám vari) (نام وری)

2. ख्याति (Khyāti) (کھیاتی) शुहरत (Shuhrat) (شہرت)

ÁVEZÁN आवेजां (ف - ص) آویزاں

लटका हुआ (Latka hua) (لتکا ہوا)

ÁVEZA आवेजा (ف - مذ) آویزہ

कान का लटकन (Kán ka latkan)

(کان کا لتکن)

ÁH आह (ف - مٹ) آہ

आः (Áh) हाय (Hái) (ہاے)

ÁHISTA आहिस्ता (ف - ش) آہستہ

1. शनैः शनैः (Shanaih Shanaih)

धीरे से (Dhíre se) (شلہ سے شینہ)

(دھیرے سے)

2. दवे पांव (Dabe páon) (دبے پاؤں)

ÁHAN आहन (ف - مذ) آھن

लोह (Loh) (لوہ) अय (Ai) (اے) लोहा

(लोहा) (Loha)

आहन پوش (ف - ص)

ÁHAN-POSH आहन पोश

लोहाच्छादित (Lohách, chhádít) (لوہاچ)

लोहे से मढ़ा (Lohe se marha)

(لوہے سے مڑھا)

आहन रबा (ف - مذ)

ÁHAN-RUBA आहन रुबा

1. लोहाकर्षक (Lohákarsyak) (لوہا)

लोहे को खींचने वाला (Lohe)

(کوچال) कुचाल (Kuchál) (چرتوتا)

बद चलनी (Bad chalni) (بدچلنی)

2. व्यर्थ भ्रमण (Vyarth bhraman)

(ویرتہ بھرمں)

बेकार इधर उधर मारा मारा फिरना

(Bekár idhar udhar mára mára)

पिकार अडहरा अडहरा (Bekár idhar udhar mára mára)

phirna (پیکار اڈھرا اڈھرا)

ÁVÁRA आवारा (ف - ص) آوارہ

1. लंपट (Lampat) (لپٹ) कुमार्गी

(Kumárgi) (کومارگی) बद चलन

(Bad chalan) (بدچلن)

2. व्यर्थ भ्रमी (Vyarth bhrami) (ویرتہ بھرمی)

बेकार में इधर उधर घूमने वाला

(Bekár men idhar udhar ghūmne)

vála (بیکار میں اڈھر اڈھر گھومنے والا)

والا

آوارہ گرد (ف - مذ)

ÁVÁRA-GARD आवारा गर्द

व्यर्थभ्रमी (Vyarth bhramí) (ویرتہ بھرمی)

बेकार चक्कर काटने वाला (Bekár

chákkar kátne vála) (بیکار چکر کاٹنے والا)

والا

ÁVÁZ आवाज़ (ف - مٹ) آواز

ध्वनि (Dhwani) (دھونی) स्वर (Swar) (سور)

शब्द (Shabd) (شبد) बोली (Boli) (بولی)

आواز بازگشت (ف - مٹ)

ÁVÁZ-E-BÁZGASHT आवाज़े बाज़गश्त

प्रतिध्वनि (Pratid, dhwani) (پرتد دھونی)

अनुस्वान (Anus, swán) (اُنس سوان)

प्रतिनाद (Pratinád) (پرتکی ناد)

والا (Áno vála) آگلا (Aglá)

2. भविष्य (Bhavish,shya) (بهوشیه)
मुस्तक़ बिल (Mustaqbil) (مستقبل)

ÁÍN आइन (फ - मड)

1. नियम (Niyam) (نیم) काइदा (Qáida) (قاعدة)

2. विधान (Vidhán) (ودهان) कानून (Qánún) (قانون)

ÁÍN-DÁN आइनदां (फ - मड)

विधानक (Vidhának) (ودهانک) विधानज्ञ (Vidhanaggya) (ودهانگیه) कानून दां (Qánún dán) (قانون دال)

ÁÍN-SÁZ आइन साज़ (फ - मड)

विधायक (Vidháyak) (ودهایک) कानून बनाने वाला (Qánún banáne vála) (قانون بنانے والا)

ÁÍNA आइना (फ - मड)

दर्पण (Darpan) (درپن) मुकुर (Mukur) (مکुर) आदर्श (Ádarsh) (آدرش) आइना (Áina) (آینه)

आइने साज़ (फ - मड)

ÁÍNA SÁZ आइना साज़

दर्पणकार (Darpan kár) (درپن کار) आइना बनाने वाल (Áina banáne vála) (آینه بنانے والا)

ÁÍNA-GAR आइनागर (फ - मड)

दिको 'आइने साज़'

ÁÍNI आइनी (फ - मड)

वैधानिक (Vaidhánik) (वैदेहानक) कानूनी (Qánúni) (قانونی)

को खिंचने वाला (ko khinchne vála)

2. चूबक पत्थर (Chumbak paththar) (چمبک پتھر)

ÁHANG आहंग (फ - मड)

1. संकल्प (Sankalp) (سن کल्प) इरादा (Iráda) (ارادہ)

2. आलाप (Áláp) (آلاب) गाना (Gána) (گانا)

ÁHAN-GAR आहनगर (फ - मड)

लोहकार (Lohkár) (لوه کار) लुहार (Luhár) (لوهار)

ÁHÚ आहू (फ - मड)

1. हरिण (Harin) (هرن) मृग (Mrig) (مرگ) हिरन (Hiran) (هرن)

2. दोष (Dosh) (دوش) ऐब (Aib) (عیب)

आहू चश्म (फ - मड)

ÁHÚ-CHASHM आहू चश्म

मृग लोचना (Mrig-lochana) (مرگ لوجنا)

मृगनयना (Mrig-naina) (مرگ نیلا)

हिरन जैसी सुन्दर आखों वाली (Hiran jaisi sundar ánkhon váli)

हरन جیسی sundar ánkhon váli

सुन्दर आंखों वाली (سندر آنکھوں والی)

ÁHU-GÍR आहूगीर (फ - मड)

1. व्याध (Vyádh) (ویادھ) वधिक (Vadhik) (شکاری)

2. छिद्रान्वेशी (Chhidranveshi) (شکاری)

आलोचक (Álochak) (آلوچک)

बुराई दूढ़ने वाला (Burái dbúdhne vála)

برائی دھوندھنے والا

ÁYANDA आयन्दा (फ - मड)

1. आगामी (Ágámí) (آگامی) आने

الف مقصوره

اب ح

اب

1. अधमता (Adhamata) (अधमता)
नीचता (Nichata) (नीचता) कमीनगी
(Kamínagi) (कमिनीगी)

2. अश्लीलता (Ashlilatá) (अश्लीलता) फक्कड़
पन (Phakkar pan) (फक्करपन)

ABTAR अवतर (अ - व - त - र)
अस्त व्यस्त (Astvyast) (अस्त व्यस्त)
तितर वितर (Titar bitar) (तितर वितर)
गड्गड़ (Garbar) (गड्गड़)

IBTILA इवतिला (इ - व - त - ला)

1. विपत्ति (Vipatti) (विपत्ति) मुसीबत
(Musibat) (मुसिबत)
2. परीक्षा (Parikchha) (परिकछा)
इम्तिहान (Imtihán) (इम्तिहान)

IBTIHÁJ इव तिहाज (इ - व - त - हा - ज)
हर्ष (Harsh) (हर्ष) प्रसन्नता (Prasan
natá) (प्रसन्नता) खुशी (Khushi) (खुशी)

ABJAD अबजद (अ - ब - ज - द)
अरबी वर्ण माला का एक विशेष क्रम
(Arabi varnamála ka ek vishesh kram)
(अरबी वर्ण माला का एक विशेष क्रम)

ABKHAL अबखल (अ - ब - ख - ल)
अति कृपण (Ati kripan) (अति कृपण)
मक्खी चूस (Makkhi chús) (मक्खी चूस)

AB अव (अ - व)
पितृ (Pitr) (पितर) पिता (Pita) (पिता) बाप
(Báp) (बाप)

ABÁBÍL अबबील (अ - ब - म - ल)
एक काली और छोटी चिड़िया (Ek káli
aur chhoti chiriya) (एक काली और
छोटी चिड़िया)

IBÁHAT इबाहत (इ - ब - अ - ह - त)
अनिषेध (Anishedh) (अनिषेध) औचित्य
(Auchittya) (औचित्य) जवाज़ (Javáz)
(जवाज़)

IBTIDA इवतिदा (इ - व - त - दा)

1. प्रारंभ (Prárambh) (प्रारंभ) अनु-
ष्ठान (Anash, thán) (अनुष्ठान)
शुरूआत (Shurúát) (शुरूआत)
2. आदि (Ádi) (आदि) शुरू (Shuru) (शुरू)
3. पहल (Pahal) (पहल)

IBTIDÁAN इवतिदाअन (इ - व - त - दा - अ - न)
आरंभतः (Arámbhatáh) (आरंभतः) शुरू
में (Shurú men) (शुरू में)

IBTIDÁÍ इवतिदाई (इ - व - त - दा - ई)
प्रारंभिक (Prárambhik) (प्रारंभिक)
शुरूका (Shurú ka) (शुरूका)

IBTIZÁL इवतिजाल (इ - व - त - ज - अ - ल)

IBRIQ हब्रीक (ف - مذ) ابریقی

मल कुम्भिका (Jal kumbhika) (جل کبھکا)

सुराही (Suráhi) (صراحی) लोटा (Lota)

IBTÁL इब्ताल (ع - مذ) ابطال

खंडन (Khandan) (کھندن) प्रतिवाद

(Prativád) (پرتی واد) तैरदीद

(Tardíd) (تردید)

IBLÁGH इब्लाग (ع - مذ) ابلاغ

प्रेषण (Preshan) (پریشن) भेजना

(Bhejna) (بھجنا) पहुँचाना (Pahun-

ehána) (پہنچانا)

ABLAQ अब्लाक (ع - ص) ابلاقی

1 चित्रांग (Chitráng) (چترانگ)

चितकबरा (Chit kabra) (چیتکبرا)

2 काले और सफेद रंग का घोड़ा

(Kále aur safed rang ka ghorá)

(काले اور سفید رنگ کا گھوڑا)

ABLAH अब्लाह (ع - مذ) ابلاہ

मूर्ख (Múrkh) (मोर्क) अबोध (Abodh)

(बेवकूफ) (Be-vaqúf) (بے وقوف)

IBLÍS इब्लीस (ع - مذ) ابلیس

दैत्य (Daitya) (दैत्य) शैतान (Shai tán)

(شیطان)

IBN इब्न (ع - مذ) ابن

पुत्र (Puttr) (پتر) आत्मज (Átmaj)

(बेटा) (Betá) (آتمج)

ابن الوقت (ع - ص)

IBNUL-VAQT इब्नुल वक्त

अवसर वादी (Ausar-vádi) (اوسر وائی)

मौका परस्त (Mauqa-parast) (موقع پرست)

ABAD अबद (ع - مذ) ابد

अनंतकाल (Anant kál) (اننت کال)

वह समय जिसका अंत न हो (Voh samai)

(jis ka ant na ho) (وہ سے جس کا)

(अंत न हो)

ABR अब्र (ف - مذ) ابر

मेघ (Megh) (میگہ) जलद (Jalad)

(بادل) (Bádal) (ابھر) अभ्र (Abhr)

ابر آلود (ف - ص)

ABR-ÁLŪD अब्र आलूद

मेघाच्छादित (Meghách, chhádít) (میگہا)

(ابھूरے) अभ्रमय (Abhr-mai) (چھادت)

ABRÁR अब्रार (ع - مذ) ابرار

یہ لفظ جمع ہے اس کا واحد

مستعمل نہیں ہے

ऋषिगण (Rishigan) (رشی گن) औलिया

(اولیا) (Auliya)

ABRAS अब्रस (ع - مذ) ابرص

सिध्म (Sidhm) (سدھم) श्वेत कुंठी

(Shet kushthi) (श्वेत कश्ठी) मब्रूस

(Mabrús) (مبروص)

ABRÚ अब्रू (ف - مٹ) ابرو

भ्रू (Bhrú) (भ्रू) भ्रुकुटी (Bhrikutí)

(भौ) (Bhaun) (भौ) (भौ)

ابریشم (ف - مذ)

ABRESHAM अब्र रेशम

कच्चा रेशम (Kachcha resham) (کچھا)

रेशम का कोया (Resham ka)

koya) (ریشم کا کوپا)

اتصال (ع - مذ)

IT, TISÁL इत्तिसाल

1. संमिलन (Sam, milan (سم ملن)
समन्वय (Samanvai (سمن وے
मिलाप (Miláp (ملاپ)
2. निरंतरता (Nirantarata (نرن توتا
तसल सुल (Tasalsul (تسلسل

IT, TIFÁQ इत्तिफाक (ع - مذ) | اتفاق

1. एकता (Ekata (ایکتا इत्तिहाद
(Ittihád (اتحاد)
2. संयोग (Sanyog (سنيوگ अचा-
नक पन (Achának pan (اچانک پن)

اتفاقاً (ع - ص)

IT, TIFÁQAN इत्तिफाकन

- सहसा (Sahasa (سهسا अकस्मात्
(Akasmát (اکسمات संयोग वश
(Sanyog-vash (سن یوگ و ش अचा-
नक (Achának (اچانک

IT, TIQA इत्तिक्का (ع - مذ) | تقا

- संयम (Sanyam (سنیم इन्द्रिय निग्रह
(Indriya-niggrah (اندريه نگره जुहद
(Zuhd (زهده)

ITLÁF इत्लाफ (ع - مذ) | اتلاف

- नाश (Násh (ناش हानि (Háni (هانی
बरबादी (Barbádi (بربادی)

IT, MÁM इत्मा (ع - مذ) | اتمام

1. समाप्ति (Samápti (سماپتی)
खातिमा (Khátima (خاتمه)
2. पूर्ति (Púrti (پورتی तकमील
(Takmíl (تكميل)

ابوالبشر (ع - مذ)

ABUL-BASHAR अबुल बशर

मनु (Manu (منو आदम (Ádam (آدم)

اب و جد (ع - مذ)

AB-O-JAD अबोजद

पूर्वज (Púrvaj (پوروچ बाप दादे
(Báp-dáde (باپ داد)

IBHÁM इब्हाम (ع - مذ) | ابراهام

1. अंगुष्ठ (Angusht (انگشتہ अंगूठा
(Angútha (انگوٹھا)
2. अस्पष्टता (Aspashtata (اسپشتتا)
गुंजलक (Gunjlak (گنجلك)

ABYAZ अबयज (ع - ص) | بیض

श्वेत (Shet (شیت सित (Sit (ست)
सफेद (Safed (سفید)

ATÁLÍQ अतालीक (त - مذ) | اتالیق

शिक्षक (Shikchhak (شکچھک शिष्टा-
चार सिखाने वाला (Shishtáchár
sikháne vála (ششتاچار سکھانے والا)

IT, TIBÁA इत्तिवाअ (ع - مذ) | اتباع

अनुकरण (Anu karan (انوکرन अनु-
सरण (Anu saran (انوسرن पैरवी
(Pairavi (پیروی)

IT, TIHÁD इत्तिहाद (ع - مذ) | اتحاد

1. एकता (Ekata (ایکتا इत्तिफाक
(Ittifáq (اتفاق)
2. मैत्री (Maittri (मैत्री دوستी
(Dosti (دوستی) मेल जोल (Meljol
(مهل جول)

IJĀBAT इजाबत (ع - مٹ) اجابت

1. स्वीकृति (Swikriti) (سوئی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (ملظوری)
2. शौच (Shauch) (شوچ) पाखाना
(Pákhāna) (پاخانه)

IJĀRÁ इजारा (ع - مڈ) اجاره

1. अधिकार (Adhikár) (ادھیکار) हक
(Haq) (حق)
2. एकाधिकार (Ekádhikár) (ایکا دھیکار)
ठेका (Theka) (تھیکا)

IJAZÁT इजाज़त (ع - مٹ) اجازت

1. अनुमति (Anumati) (انومتی) रज़ा-
मन्दी (Razámāndi) (رضامندی)
2. आज्ञा (Aggya) (آگیا) हुकम
(Hukm) (حکم)
3. स्वीकृति (Swikriti) (سوئی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (ملظوری)

اجازت نامه (ع - مڈ)

IJĀZAT-NÁMA इजाज़त नामा

अनुमति पत्र (Aaumati pattr) (انومتی)
आज्ञा पत्र (Ággya pattr) (آگیا پتر)

اجتماع (ع - مڈ)

IJTIMÁA इज्तिमाअ

1. सम्मेलन (Sammelan) (سم میلن)
गोष्ठी (Goshthí) (گوشتهی)
2. जमाव (Jamáo) (جماؤ) भीड़
(Bhír) (بھیڑ)
3. अधिवेशन (Adhiveshan) (ادھی ویشن)
इजलास (Ijlás) (اجلاس)

IT, TIHÁM इत्तिहाम (ع - مڈ) اتہام

दोष (Dosh) (دوش) अपराध (Aprádh)
(الانچھن) लांछन (Lánchhan)
तुहमत (Tuhmat) (تہمت)

ASÁSA असासा (ع - مڈ) اثاثہ

1. संपत्ति (Sampatti) (سم پتی) धन
(Dhan-daulat) (دھن دولت)
2. सामग्री (Sámaggri) (سامگری)
सामान (Sámán) (سامان)

ISBÁT इस्बात (ع - مڈ) اثبات

प्रमाणित करना (Pramánit karna)
साबित करना (Sábit Karna)
(ثابت کرنا)

ASAR असर (ع - مڈ) اثر

1. प्रभाव (Prabháo) (پربھاؤ) (پربھا)
2. चिह्न (Chinh) (چنھ) निशान
(Nishán) (نشان)
3. गुण (Gun) (گن) खासियत
(Khásiyat) (خاصیت)

اثر انداز (ع - ص)

ASAR-ANDÁZ असर अन्दाज़

प्रभावकारी (Prabháo kári) (پربھاو کاری)
असर डालने वाला (Asar dálne vála)
(اثر ڈالنے والا)

اثر پذیر (ع - ص)

ASAR-PIZÍR असर पिज़ीर

प्रभावित होने वाला (Prabhávit-hone-
vála) (پربھاوت ہونے والا)

ASNA अस्ना (ع - ص) اثنا

मध्य (Maddhya) (مدھیہ) बीच
(Bích) (بیچ)

EHTISHÁM एह तिशाम (ع-مذ) احتشام

वैभव (Vai,bhav) ऐश्वर्य

(Ai,shwar,rya) शान (ایشوریہ)

शौकत (Shán Shaukat) شان شوکت

EHTIQÁN एहतिक्कान (ع-मذ) ا حقان

वस्तिक्रिया (Vasti kriya) (وستی کریا)

हुक्ना (Huqna) حقنه

EHTILÁM एह तिलाम (ع-मذ) ا حلام

स्वप्न दोष (Swapn dosh) (سوین دوش)

ख्वाब (Khwáb) خواب

EHTIMÁL एहति माल (ع-मذ) ا حتمال

संदेह (San,deh) (سن دیه) आशंका

(Áhsanká) शक (Shak) (اشک)

EHTIYÁJ एह तियाज (ع-मथ) ا حتياج

आवश्यकता (Ávash,shyakata) آوَش

आकांक्षा (Ákánk,ohhá) (اشیختا)

ज़रूरत (Zarúrat) (أكانک چها ضرورت)

EHTIYÁT एहति यात (ع-मथ) ا احتياط

1. सावधानी (Sáodhání) (ساو دهانی)

सतर्कता (Satarkata) (ستركتا)

होशयारी (Hoshyári) (هوشیاری)

2. सुरक्षा (Surak,ohhá) (سورک چها)

रख वाली (Rakhváli) (دکھوالی)

AHAD अहद (ع-मذ) احد

एक (Ek) (ایک) अकेला (Akelá)

(Ad,dwitiya) (ادوتیه) अद्वितीय (अकेला)

EHRÁQ एहराक (ع-मذ) ا حراق

1. जारण (Járan) (جان) दाहन

(dáhan) (داهن) जलाना (Jalána) (جالانا)

AJÍR अजीर (ع-मذ) اجیر

श्रमिक (Shramik) (شرمک)

मज़दूर (Mazdúr) (مزدور)

EHTIBÁS एहतिबास (ع-मذ) احتباس

बंद होना (Band hona) (بند هونا)

रुकना (Rukná) (رکنا)

احتياج (ع-مذ)

EHTIJÁJ एहतिजाज

किसी अनुचित बात पर असंतोष प्रकट

करना (Kisi anuchit bát par ásantosh

prakat karná) کسی انوچیت بات

विरुद्ध वाक्य (Virudh,dh vákya) (پراسن توش پرکٹ کرنا)

(وردده واکیه)

EHTIRÁZ एहतिराज (ع-मذ) ا حتر از

पार्थक्य (Páarthak,kya) (پارتهکیه)

बचना (Baohná) (بچنا) अलग रहना

(Alag rahná) (الگ رهنا)

EHTIRÁQ एहतिराक (ع-मذ) ا حتر اق

दाह (Dáh) (داهن) (دهن)

जलना (Jalna) (جلنا)

EH,TIRÁM एहतिराम (ع-मذ) ا حترام

सम्मान (Sam,mán) (سم مان)

सत्कार (Sat,kár) (ست کار) इज्जत

(Izzat) (عزت)

EH,TISÁB एह तिसाब (ع-मذ) احتساب

1. निरीक्षण (Niríkehhan) (نریکھن)

जांच (Jánoh) (جانچ)

2. गणना (Gan na) (گننا) شمار

(Shumár) (شمار)

AHMAṚ अहमर (احمر - ع - ص)
अरुण (Arun) रक्त (Rak,t)
लाल (Lál)

AHMAQ अहमक (احمق - ع - مذ)
अत्यंत मूर्ख (At,tyant mūrkh)
निबुद्धि (Nir budh)
dbi (मूर्ख) (مورخ دہی)

AHVÁL अहवाल (احوال - ع - مذ)
حال کی جمع
समाचार (Samáchár) वृत्तांत
(Vrittánt) (ورت تانت)

AHVAL अहवाल (احوال - ع - ص)
वह जिसे एक चीज़ की दो चीज़ें दिखाई
पड़ें (Voh jise ek chíz ki do chízen)
dikháí paren (وہ جسے ایک چیز کی
दो چیزیں دکھائی पड़یں
بہینکا) (Bhenga)

EHYÁ एहया (احيا - ع - مذ)
जीवित करना (Jívit karna) (جیوت کرنا)
जिलाना (Jiláná) (جلانا)

EHYÁNAN एहयानन (احياناً - ع - مذ)
कदाचित् (Kadá chit) (کداچت)
कभी कभी (Kabhi kabhi) (کبھی कबھی)
भूले चूके (Bhúle chúke) (بھولے چوکے)

AKHBÁR अखबार (اخبار - ع - مذ)
खबर की جمع
1. समाचार (Samáchár) खबरें
(खबरें) (Khabren)

2. समाचार पत्र (Samáchár pattr)
(अखबार) (Akhbár)
(اخبار)

2. भस्मी करण (bhasmí karan)
फूंकना (Phúnkna)
(بھونکنا)

EHSÁS एहसास (احساس - ع - مذ)
चेतना (Chetana) (چیتنا)
(अनुभव) (Anubhav)

EHSÁN एहसान (احسان - ع - مذ)
उपकार (Upkár) (اُپ کار)
(بھلائی) (bhalái)

احسان مند (ع - ف - مذ)

EHSÁN-MAND एहसानमन्द
कृतज्ञ (Kritaggya) (کرتگ گئیہ)
आभारी (Ábhárá) (اممّنून)
(Mam nún)
(مسلون)

AHSAN अहसन (احسن - ع - ص)
उत्तम (Uut,tam) (اُت تم)
(सुंदर) (Sundar)

AHQAR अहकर (احقر - ع - ص)
बहुत छोटा (bahut-chhota) (بہت
تھوٹا) (Tuch-chh)
(تھوٹا)
(اس لفظ کا استعمال بڑے آدمی
انکسار سے اپنے لئے کرتے ہیں)

AHMAD अहमद (احمد - ع - مذ)

1 बहु प्रशंसित (Bahu prashansit)
(बहु प्रशंसित)

2 हज़रत मुहम्मद साहब का नाम
(Hazrat Mohammad Sahib ka nám)
(حضرت محمد صاحب کا نام)

2. हृदयकंपन (Hridai Kampan
(هردے کمپن) दिल धड़कना
(Dil dhaṛakna) دل دھوکنا

IKHTILÁT इख्तिलात (ع - مذ) اختلاط

1. अनुराग (Anurág) (انوراک) प्रेम
(Pre) (پریم) मेल जोल (Mel jol)
(मिल जोल)
2. समागम (Samágm) (سماگم) सुहवत
(Suhbat) (صحبت)

IKHTILÁF इख्तिलाफ (ع - مذ) اختلاف

1. भिन्नता (Bhinnata) (بهن ننا)
अनेकता (Anekata) (انیکنا) फर्क
(Farq) (فرق)
2. शत्रुता (Shattruta) (شत्रुता) रिपुता
(Reputa) (ریپوتا) दुश्मनी (Dushmani)
(دشمنی)
3. विरोध (Virodh) (ویرودھ) प्रतिकूलता
(Prati kúlata) (پرती کولتا) मुखाल-
फत (Mukhálafat) (مخالفت)

اختلال (ع - مذ)

IKHTILÁL इख्तिलाल

- विघ्न (Vigh,n) (وگھن) बाधा (Bádha)
(बाधा) खराबी (Kharábi) (خرابی)

اختلال دماغ (ع - مذ)

IKHTILÁL-E-DIMÁGH इख्तिलाले दिमाग

- उन्माद (Unmád) (ان) पागलपन
(Págál pan) (پاگل پن)

IKHTIYÁR इख्तियार (ع - مذ) اختیار

1. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهیه)
शक्ति (Shakti) (شکتي) जोर (Zor)
(زور)

اخبار نویس (ع - مذ)

AKHBÁR-NAVÍS अख्बार नवीस
पत्रकार (Pattr-kár) (پتروکار)

IKHTITÁM इख्तिताम (ع - مذ) اختتام

1. समाप्ति (Samápti) (سماپتی) खातिमा
(Khátima) (خاتمه)
2. पूर्ति (Púr,ti) (پورتی) तकमील
(Takmíl) (تکمیل)
3. अंत (An,t) (انت) अखीर (Akhír)
(اخیر)

AKHTAR अख्तर (ع - مذ) اختر

- उड्ड (U,du) (اڈو) तारक (Tá,rak) (تارک)
नक्षत्र (Nakchhat,tr) (نک چھत) सितारा
(Sitára) (ستاره)

اختراع (ع - مذ)

IKHTIRÁ,A इख्तिराअ

- नई बात निकालना (Na,i bát nikálna)
आविष्कार (Áv sh,kár) (नई बात निकालना)
(आवश कार)

IKHTISÁR इख्तिसार (ع - مذ) اختصار

- संक्षेप (Sanchhep) (سن چھپ) इज्माल
(Ijmál) (اجمال)

اختصاص (ع - مذ)

IKHTISÁS इख्तिसास

- विशेषता (Visheshata) (विशेषता) असा-
धारणता (Asádháranata) (اسادھارना)
खुसूसियत (Khusúsiyat) (خصوصیت)

IKHTILÁJ इख्तिलाज (ع - مذ) اختلاج

1. कंपन (Kampan) (کمپن) कांपना
(Kánpna) (کانپنا)

AKHÍR آخر (ع - ص) آخری (Ant انت) آخری (Ákhir آخر)

ADÁ آدا (ع - مٹ) آدا

1. चुकता (Chuktá چکنا) बेचाक (Be, báq بے باقی)
2. हाव भाव (Háo bháo हाव भाव) नखरा (Nakhra नखरा)
3. वर्णन (Varnan वर्णन) बयान (Bayán بیان)

IDÁRA इदारा (ع - مذ) اداره

1. परिषद (Parishad परिषद) संस्था (Sans,tha संस्था) मंडली (Mandali मंडली) सभा (Sabhá सभा) अनजुमन (Anjuman अनजुमन) (سمباها)
2. संपादक मंडली (Sampádak mandali संपादक मंडली)

ADA-KÁR आकार (ع - ف) आकार (Abhineta अभिनेता) ऐक्टर (Actor ऐक्टर)

ADAB आदब (ع - مذ) آداب

1. सभ्यता (Sabh,bhyata सभ्यता) शिष्टाचार (Shishtáchár शिष्टाचार) तमीज़ (Tamíz तमीज़)
2. साहित्य (Sáhit,tya साहित्य) लिटरेचर (Literature लिटरेचर)
3. सम्मान (Sammán सम्मान) इज़्ज़त (Izzat इज़्ज़त)

IDBÁR इद्बार (ع - مذ) ادبار

1. हतभाग्यता (Hatbhágyata हतभाग्यता) दुर्दशा (Dur,dasha दुर्दशा) बद किस्मती (Bad,qismati बद किस्मती) (بدقسمتی)

2. सत्ता (Satta सत्ता) प्रभुत्व (Pra-bhut twa प्रभुत्व) हुकूमत (Hukúmat حکومت)

3. अधिकार (Adhikár अधिकार) स्वत्व (Swat,twa स्वत्व) हक (Haq हक)

AKH,Z अखूज (ع - مذ) اخذ

1. ग्रहण (Grahan ग्रहण) लेना (Lena लेना)
2. प्राप्ति (prápti प्राप्ति) पाना (Pána पाना)

IKHRÁJ इखराज (ع - مذ) اخراج (Nish kásan निष्कासन) निकालना (Nikálná निकालना) बाहर करना (Báhar karna बाहर करना)

IKHFÁ इख्फा (ع - مذ) اخفا (Gopan गोपन) गुप्ति (Gupti गुप्ति) छिपाव (Chhipáo छिपाव) दुराव (Duráo दुराव)

AKHGAR अख्गार (ع - ف) اخگر (Isphuling اس پھلنگ) अग्नि कण (Agni kan अग्नि कण) चिंगारी (Chingári चिंगारी)

IKHLÁS इख्लास (ع - مذ) اخلاص (Nis,swarthata निःस्वार्थता) खुलूस (Khulús खुलूस) मैत्री (Mait,tri मैत्री) दोस्ती (Dosti दोस्ती)

AKHLÁQ अख्लाक (ع - مذ) اخلاق (Sadvyavháar सदव्यवहार) सदाचार (Sadáchár सदाचार) खुलूकी (Khush khulqi خوش خلقی)

AZÍYAT अजीयत (ع - مٹ) اذیت

1. यातना (Yátaná پیانا) पीड़ा (Pírā پیڑا) अज्ञाव (Azáb عذاب)
2. क्लेश (Klesh क्लेश) कष्ट (Kasht کشت) तकلیف (Taklīf تکلیف)

IRÁDAT इरादत (ع - مٹ) ارادت

1. श्रद्धा (Shrid,dhá श्रद्धा) आस्था (Ás,thá آس تھا) एतिकाद (Etiqād اعتقاد)
2. विश्वास (Vish,shwās विश्वास) प्रतीति (Pratīti پرتیتی) यकीन (Yaqīn یقین)

IRÁDA इरादा (ع - مڈ) ارادہ

1. संकल्प (Sankalp سن کल्प) निश्चय (Nish,chai نیش چے) अहद (Ahd عہد)
2. विचार (Vichār विचार) खयाल (Khayāl خیال)

ARÁZÍ अराजी (ع - مٹ) اراضی

1. भूमि (Bhūmi بھومی) जमीन (Zamīn زمین)
2. खेत (Khet کھیت) काश्त (Kāsht کاشت)

ARÁKÍN अराकीन (ع - مڈ) اراکین

رکن کی جمع الجمع ہے دیکھو 'رکن'،

ARBÁB अर्बाब (ع - مڈ) ارباب

رب کی جمع

IDKHÁL इदखाल (ع - مڈ) ادخال

प्रवेश (Pravesh پرویش) दाखिला (Dákhila داخلہ)

IDRÁK इद्राक (ع - مڈ) ادراک

1. बोध (Bodh बोध) ज्ञान (Gyán ग्यान) तमीज़ (Tamīz تمیز)
2. बुद्धि (Bud, dhi बुद्धی) अक्ल (Aql عقل)

ADAQ अदक (ع - ص) اداق

दुर्बोध (Dur bodh در بودھ) दुर्ज्ञेय (Dur,ge,ya در گیہ) कठिन (Kathin کٹھن)

AD,NÁ अदना (ع - ص) ادنی

तुच्छ (Tuch,ehh तुच्छ) अधम (Adham ادھم) पामर (Pámar پامر) नीच (Nīch نیچ)

ADÍB अदीब (ع - مڈ) ادیب

साहित्यकार (Sáhittya kár साहितیہ کار) साहित्य सेवी (Sáhittya seví ساهتیہ سےوی) कलाकार (Kala kár کلاکار) فنकार (Fan kár فن کار)

IZ,N इज्ञन (ع - مڈ) اذن

1. आज्ञा (Ág, gyá آگ گیہا) इजाज़त (Ijázat اجازت)
2. निर्देश (Nir,desh निर्देश) हुकम (Hukm حکم)

UZN उज्ञन (ع - مڈ) اذن

कर्ण (Karn کرن) कान (Kán کان)

उच्चता (Uch, chatu) उंचता (اچ چٹا)
(Unchá,i) (اونچائی)

IRTIQÁ इर्तिका (ع - مذ) ارتقا
उन्नति (Un,nati) (ان نئی) उत्थान
(Ut,thán) (ات تھان) प्रगति (Pragati)
(तरقي) (Tarqqi) (پرگتی)

IRTIKÁB इर्तिकाब (ع - مذ) ارتکاب
पाप या अपराध करना (Páp ya aprádh
karná) (پاپ یا اپرادھ کرنا)
ارجمند (ف - ص)

ARJ, MAND अर्जुमन्द
प्रतिष्ठित (Pratish,thit) (پریش تھیت)
सम्मानित (Sam,mánit) (سممانیت)

URDÚ उर्दू (त - मं) اردو
1. छावनी (Chháóní) (چھاؤنی) सेना
वास (Sonávás) (سینا واس)
2. उर्दू भाषा (Urdú bhásha) (اردوभाषा)

AR,ZAL अर्ज़ल (ع - ص) اذّل
अधम (Adham) (ادھم) पामर (Pámar)
दुष्प्रकृति (Dush pra kriti) (دش
نک (Nik,krisht) (نیکریتی)
कमिना (Kamíná) (کمیנה) کرشت

ARZÁN अर्ज़ान (ف - ص) ارزان
अल्प मूल्य (Alp mulya) (الپ مولیہ)
सस्ता (Sastá) (سسٹا)

IRSÁL ईर्शल (ع - مذ) ارسال
प्रेषण (Preshan) (پرے شن) भेजना
(Bhejné) (بھیجنا)

स्वामी (Swámi) (سوامی) मालिक
(Málik) (مالک)

یہ لفظ ہمیشہ مرکب ہو کر ابتدائے میں
آتا ہے اور 'والے' کے معنی دیتا ہے
جیسے 'ارباب شوق' (شوق والے)
ارباب سخن (ع - مذ)

ARBÁB-E SUKHAN अर्बाबे सुखन
कविगण (Kavi gan) (کوی گن) शाइर
लोग (Sháir log) (شاعر لوگ)
ارباب نشاط (ع - مذ)

ARBÁB E NISHÁT अर्बाबे निशात
गाने नाचने वाले (Gáne náchne válo
गाने नाचने वाले)

IRTIBÁT इर्तिबात (ع - مذ) ارتباط
प्रेम (Prem) (پریم) मित्रता (Mittrata)
(मिल जोल) (Mel jol) (میل جول) (میترا)

IRTIHÁL इर्तिहाल (ع - مذ) ارتحال
अन्तिम यात्रा (Antim yat,tra) (انتم یا ترا)
मृत्यु (Mrittyu) (مرتیو) निधन (Nidhan)
(मौत) (Maut) (موت) (ندھن)

IRTIDAD इर्तिदाद (ع - مذ) ارتداد
धर्म से फिर जाना (Dharm se phirjáná)
धर्म परिवर्तन (धर्म से पहर जाना)
(Dharm parivartan) (دھرم پری ورتن)

IRTI, ÁSH इर्तिआश (ع - مذ) ارتعاش
कंपन (Kampan) (کمپن)

थरथराहट (Thartharáhat) (تھرتھراہٹ)
ارتفاع (ع - مذ) इर्तिफाअ
(استنگتا) (Ut,tungata) (उत्तंगता)

IRAM इरम (ع - مت) ارم

1. शहाद बादशाह का बनाया हुआ
कृत्रिम स्वर्ग (Shaddād bādshāh kā
banāya hua kritrim swarg) شادان
(بادشاه کا بنایا ہوا کرتیم سوگر)
2. स्वर्ग (Swarg) (سوگر) सुरलोक
(Surlok) (سرلोक) बिहिशत (Bihisht
(بہشت)

AR,MÁN अर्मान (त - مذ) ارمان

- लालसा (Lálasá) (لالسا) अभिलाषा
(Abhilásha) (ابھی لا شا) आकांक्षा
(Ákánk, chhá) (آکانک چھا) खाहिश
(Kháhish) (خواهش)

ارمغان (ف - مذ)

ARMA (U) GHÁN अर्म (मु) गां
उपहार (Uphár) (أپ ہار) उपायन
(Upáyan) (اوپاین) भेंट (Bhent) (بہینت)
तोहफा (Tuhfa) (تھفہ)

AZ-KHUD अज़खुद (ف - ص) ازخود

स्वतः (Swatah) (سو تہ) अपने आप
(Apne áp) (اپنے آپ)

از خود رفتہ (ف - ص)

AZ-KHUD-RAFTA अज़खुद रफूता
उन्मत्त (Unmatt) (ان مت) अचेत
(Achet) (اچیت) बेसुध (Be sudh) (بے سدھ)

از سر نو (ف - ص)

AZ-SAR-E-NAU अज़सरेनौ

पुनः (Punah) (پلہ) नए सिरे से
(Na, e sire se) (نئے سرے سے)

IRSHÁD इर्शाद (ع - مذ) ارشاد

1. आदेश (Ádesh) (آدیش) आज्ञा
(Ág,gyá) (آگ گیا) हुकम (Hukm
(حکم)
2. कथन (Kathan) (کتھن) कहना
(Kahna) (کہنا)

AR,SHAD अर्शद (ع - ص) ارشد

पहुँचा हुआ (Pahunchá huá) (پہنچا
हوا) निपुण (Nipun) (نپن) दीक्षित
(Dikohhit) (دیک چھت)

AR,Z अर्ज़ (ع - مت) ارض

1. पृथ्वी (Pritth,vi) (پرتھوی) मेदिनी
(Mediní) (مے دینی) कुरएअर्ज़ (Kurai-
arz) (کرۃ ارض)
2. भूमि (Bhúmi) (بھومی) ज़मीन
(Zamín) (زمین)
3. स्थान (Isthán) (استھان) जगह
(Jagah) (جگہ)

ارغوانی (ف - ص)

ARGHAVÁNĪ अर्गवानी

रक्त (Rak,t) (رکت) लाल (Lál) (لال)

ARFA अर्फा (ع - ص) ارفع

उत्तंग (Ut,tung) (اتنگ) बहुत ऊँचा
(Bahut úncha) (بہت اونچا)

IRQÁM इर्काम (ع - مذ) ارقام

लेखन (Lekhan) (لکھن) लिखना
(Likhna) (لکھنا)

ARKÁN अर्कान (ع - مذ) ارکان

رکن کی جمع دیکھو رکن

پنیاں (Patniyān پت نیان) ستیاں
(Istriyān استریان)

AZ,DAR اژدر (ف - مذ) اژدر
اژگر (Ajar اجر) اژدھا (Azdaha
اژدھا)

AZDAHÁ اژدھا (ف - مذ) اژدھا
بھت بڑا ساپ (Bahut bara sánp
اژگر (Ajar اجر) بہت بڑا سانپ)

ASÁTIZA اساتذہ (ع - مذ) اساتذہ
شیکھگان (Shikchhak-gan
شیکھگان)

ASÁS اساس (ع - مٹ) اساس
1. مूल (Múl مول) نیو (Ní,u نیو)
2. आधार (Ádhār آدھار) بونیاد
(Buniyád بونیاد)

ASÁMÍ اسامی (ع - مٹ) اسامی
1. प्रजा (Praja پرجا) رایت (Raiyat
رایت)
2. कृषक (Krishak کرشک) کسان
(Kisán کسان)
3. ब्योहारी (Bouhári بیوہاری)
4. नौकरी (Naukari نوکری) پد
(Pad پد)

AS,BÁB اسباب (ع - مذ) اسباب
1. سبب کی جمع دیکھو 'سبب'
2. उपकरण (Up,karan آپکرن) سامان
(Sámán سامان)

ASP اسپ (ف - مذ) اسپ
اشر (Ash,shwa اش شو) تورا

ازکار رفتہ (ف - ص)

AZ-KÁR-RAFTA ازکار رفتا
نپسک (Napunsak نپن سک) کل
ہجڑا (Hijra ہجڑا) کلپ (Klib کلپ)

IZÁLA ازالہ (ع - مذ) ازالہ
نیراکرن (Nirákaran نیراکرن)
دور کرنا (Dúr karna دور کرنا)
ہٹانا (Hatána ہٹانا)

IZDIHÁM ازدحام (ع - مذ) ازدحام
جن سموہ (Jan samúh جن سموہ)
(Bhír بھیر)

ازدواج (ع - مذ)

IZ,DIVÁJ از دیواج
ویواہ (Viváh ویواہ) پارینای (Parinai
پارینای) پانگ گرن (Pánig,grahan
پانگ گرن) بیاہ (Byáh بیاہ)

IZDIYÁD از دیاد (ع - مذ) از دیاد
ادھکاتا (Adhikata ادھکاتا) زیادتی
(Bábul,lya زیادتی) زیادتی

ازل (ع - مذ) ازل

انادی کال (Anádi,kál انادی کال)
سرشتی کال (Srishti kál سرشتی کال)
وہ سامی جب سرشتی کی رچنا ہئی
(Voh samai jab srishti ki rachna hui
وہ سے جب سرشتی کی چناہوئی)

ازواج (ع - مٹ) ازواج

زوج کی جمع ہے لیکن بیویوں کے
معنی میں مستعمل ہے

2. प्राप्त करने की इच्छा करना

(Prápt kárne kí ich ohha karna

(پراپت کرنے کی اچھا کرنا

! مستحصل بالجبر (ع - مذ)

IS, TEHSÁL-BILJAB, R ইস্তেহسال

بیل جاب

अपहरण (Ap, haran آپ هرون)

बलात् प्राप्ति (Balátprápti बलात् प्राप्ति)

ज़बरदस्ती छीनना (Zabar dasti ohinna

زبردستی چھیننا)

استحقاق (ع - مذ)

IS, TEH QÁQ ইস্তেহকাক

1. अधिकार (Adhikár ادھیکار) स्वत्व

(Swat, twa هک (سوت تو) Haq

(حق)

2. पात्रता (Pat, trata پاترتا) योग्यता

(Yog, gyata یوگیه تا) कात्रिलीयत

(Qábiliyat قابلیت)

استحکام (ع - مذ)

IS, TEHKÁM ইস্তهکام

1. दृढ़ता (Driḍhata درڑھتا) पुष्टता

(Push tatá پشتتا) मज़बूती

(Mazbúti مضبوطی)

2. स्थायित्व (Isthá, it, twa اس تھایت)

(Nit, tyata نیکیه تا) नित्यता

(Mustaqili مستقلى) मुस्तकिली

استخراج (ع - مذ)

IS, TIKH, RÁJ ইস্‌ তিখ্‌ রাজ

निष्कासन (Nish kásan نیشکاسن)

निकालना (Nikálna نکالنا)

(Tu, rang ترنگ) हय (Hai هه) वाजी

(Váji وازی) घोड़ा (Ghora گھوڑا)

USTÁD उस्ताद (ف - مذ) استاد

शिक्षक (Shikchhak شکچهک)

अध्यापक (Ad, dhyápak اد، دھیاپک)

गुरु (Guru گورو)

USTÁZ उस्ताज़ (ع - مذ) استاذ

دیکھو 'استاد'

استبداد (ع - مذ)

IS, TIB, DÁD इस्तिवदाद

अन्याय (An, nyá, i ان نیآ) अत्याचार

(At, tyá, chár ات تیآچار) अनीति

(A, niti انیتی) जुल्म (Zulm ظلم)

IS, TITÁR इस्तितार (ع - مذ) استار

गोपन (Gopan گوپن) छिपाना (Chhi-

pána چھپانا)

IS, TIS, NÁ इस्तिस्ना (ع - مذ) استسنا

अपवाद (Apvád اپواد) अनिवंधन

(Ani bandhan انی بندھن)

استجابات (ع - مذ)

ISTIJÁBAT इस्तिजाबत

स्वीकृति (Swikriti سوئی کړتی) मंजूरी

(Manzúri منظورى)

استحصال (ع - مذ)

IS, TEHSÁL ইস্‌ तेहसाल

1. प्राप्त करना (Prápt karna پراپت کرنا)

(کرنا)

ka auzár (بال موندنے کا اوزار)

चुर (Chhur)

IS, TIS, QÁ इस्तिस्का (ع - مذ) استسقا

1. पानी मांगना (Páni mángna पानी مانگना)

2. जलोदर (Jalodar जलंधर) (Jalandhar)

استصواب (ع - مذ)

IS, TIS, VÁB इस्तिस्वाव

सम्मति (Sam, mati परामर्श)

(Parámarsh)

استصواب رائے (ع - مذ)

ISTISVÁB-E-RÁI इस्तिस्वावे राय

मत याचना (Mat yáchana)

वोट लेना (Vote lena)

استطاعت (ع - مذ)

IS, TI, TÁ, AT इस्तिता अत

1. सामर्थ्य (Sámarthya)

शक्ति (Shakti)

(Táqat)

2. क्षमता (Chhamata)

(Yog, gyata)

(Ahliyat)

استعاره (ع - مذ)

IS, TI, ÁRA इस्ति आरा

1. रूपक (Rúpak)

2. लक्षणा (Lakchhana)

استعانت (ع - مذ)

IS, TI, ÁNAT इस्ति आनत

استخفاف (ع - مذ)

IS, TIKHFÁF इस्तिखफाफ

अनादर (Anádar)

(Tiraskár)

(Náqadri)

استخوان (ف - مذ)

US TU, KHÁN उस्तुखान

अस्थि (As, thi)

(Haddi)

IS, TID, Á इस्तिद्आ (ع - مذ)

प्रार्थना (Prár, thaná)

(Nivedan)

(Vinaí)

(Guzárish)

استدلال (ع - مذ)

ISTIDLÁL इस्तिदलाल

1. प्रमाणित करना (Pramánit karna)

साबित करना (Sábit

karna)

2. तर्क (Tark)

(Dallí)

(Subút)

استراحت (ع - مذ)

ISTIRÁHAT इस्तिराहत

विश्राम (Vish, shrám)

विश्रांति (Vish, Shránti)

(Árám)

US, TURA उस्तुरा (ع - مذ)

बाल मूँडने का औजार (Bál múndne)

استغراق (ع - مذ)

IS, TI, GHRÁQ ইস্তিগারাক

तल्लीनता (Tallinata तल्लिन ता)
तन्मयता (Tanmaita तन मे ता) लितता
(Liptata लिप्त ता) निमग्नता (Nimag-
nata नमग्न ता) महवियत (Mahviyat
महवियत)

ISTIGHNA ইস্তिगना (ع - مذ)

निसृष्टता (Nisprihta निस प्रिह ता)
अनीहा (Aniha अनि हा) बेनियाज़ी
(Be niyází बे नियाज़ी)

ISTIFÁDA ইস্তिफादा (ع - مذ)

लाभ उठाना (Lábh uthána लाभ
उठाना) विद्या आदि का लाभ (Vidya
ádi ka lábh विद्या आदि का लाभ)

استفراغ (ع - مذ)

IS, TIF, RÁQH ইস্তिफ़राغ

उद्गार (Udgár उद्गार) वमन (Vaman
वमन) कै (Qai कै)

استفسار (ع - مذ)

IS, TIF, SÁR ইস্তिफ़सार

प्रश्न (Prish,n प्रश्न) पूछना (Pú-
chhna पूछना)

استفهام (ع - مذ)

IS, TIF, HÁM ইস্তिफ़हाम

जिज्ञासा (Jiggyása जग किासा) प्रश्न
(Prish,n प्रश्न) पूछना (Púchhna
पूछना)

सहायता (Saháyatá सहायता) मदद
(Madad मदद)

IS, TEJÁB इस्तेजाब (ع - مذ)

आश्चर्य (Áshcharya आश्चर्य) विस्मय
(Vis, mai रस मे) अचंभा (Acham-
bha अचंभा) तश्जुब (Ta,ajjub
तश्जुब)

ISTEDÁD इस्तेदाद (ع - مذ)

1. पात्रता (Pátrata पात्रता) योग्यता
(Yog,gyata योग्यता) क़ाबिलीयत (Qábi-
liyat قابليت)

2. पांडित्य (Pándittya पान दित्य) (Vid,dwat,ta
विद्वत्ता) (Ilmiyat इलमियत)

ISTEFÁ इस्तेफा (ع - مذ)

1. त्यागना (Tyágna त्यागना) छोड़ना
(Chhorná छोड़ना)

2. त्यागपत्र (Tyágpattr त्याग पत्र)
इस्तेफा (Istófa इस्तेफा)

ISTEMÁL इस्तेमाल (ع - مذ)

प्रयोग (Prayog प्रयोग) व्यवहार
(Vyavhár व्यवहार) काम में लाना
(Kám men lána काम में लाना)

استفائه (ع - مذ)

IS, TI, GHÁSA इस्तीरासा

1. वाद (Vad वाद) नालिश (Nálish
नालिश)

2. अभियोग पत्र (Abhiyog, pattr
अभियोग पत्र) परिवाद पत्र
(Parivád, pattr परिवाद पत्र)

استکراه (ع - مذ)

IS, TIK, RÁH इस्तिकراه

घृणा (Ghrina گھڑنا) नफرت (Nafrat نفرت)

استماع (ع - مذ)

IS, TI, MÁA इस्तिमाअ

श्रवन (Shravan شروون) सुनना (Sunna سنا)

استمرار (ع - مذ)

IS, TIM, RÁR इस्तिमर

निरंतरता (Niran, tarata نون توتا)

नित्यता (Nit, tya, ta نت تیتا)

हमेशगी (Hameshagi همیشگی)

IS, TI, VÁ इस्तिवा (ع - مذ) استوا

1. बराबर होना (Barábr hona برابر هونا)

2. विषुवदरेखा (Vishuvad rekha)

भूमध्य रेखा (Bhú maddhya rekha وشوود ریکھا)

नाड़ी मंडल (Nari mandal ناری مندل)

US, TU, VÁR उस्तुवार (ع - ص) استوار

1. दृढ़ (Drirh درڑھ) पुष्ट (Push, t مضبوط)

मजबूत (Mazbút پشت)

2. चिरस्थायी (Chiras, thái چرس)

पायदार (Páidár پایدار)

तेहائی (تهائی)

استیصال (ع - مذ)

IS, TÍ, SÁL इस्तीसाल

1. उन्मूल (Un, mú, lan ان مولن)

استقامت (ع - مٹ)

IS, TI, QÁMAT इस्तिकामत

दृढ़ता (Drirhata درڑھتا) अचलता

(Achalata اچلتا) अटल रहना

(Atal rahna اٹل رهنا)

استقبال (ع - مذ)

IS, TIQ, BÁL इस्तिकबाल

1. आगे बढ़ना (Áge barhna آگے بڑھना)

2. स्वागत (Swágat سوائت) अगवानो

(Agváni اگوانی)

3. भविष्य (Bha vish, shya بهوش شیه)

मुस्तक़बिल (Mustaqbil مستقبل)

استقرار (ع - مذ)

IS, TIQRÁR इस्तिक़र

1. स्थिरता (Isthirata استھرتا) ठहरना

(Thaharna تههړنا)

2. प्रमाणित होना (Pramánit hona)

साबित होना (Sábit ثابت هونا)

hona ثابت هونا

استقلال (ع - مذ)

IS, TIQ, LÁL इस्तिक़लाल

1. ध्रुवता (Dhruvata دھرووتا) दृढ़ता

(Drirh, ta درڑھتا) मजबूती (Maz. مضبوطی)

2. धैर्य (Dhair, rya دھیریه) सुकून

(Sukún سکون)

3. उत्साह (Utsáh اتساه) हौसला

(Hausala حوصله)

IS,QÁT इसकात (ع - مذ) اسقاط

1. गिराना (Girāna) निपातन (Nipātan) (نپاتن)
2. गर्भपात (Garbh pāt) (گربہ پات)

اسقاط حمل (ع - مذ)

IS,QÁT-E-HAM,L इसकाते हमल

- गर्भपात (Garbh pāt) (گربہ پات)
 गर्भस्त्राव (Garbhas,śrāv) (गर्भस्राव)
 हमल गिरना (Hamal girna) (حمل گرنا)

AS,LÁF असलाफ (ع - مذ) اسلاف
 سلف کی جمع

पुराने बुज़र्ग (Purāne buzurg) (پورانے بزرگ)

IS,LÁM इसलाम (ع - مذ) اسلام

1. गर्दन झुकाना (Gardan jhukāna) सेवा करना (Sevá karna) (گردن جھکانا سیوا کرنا)
2. इस्लाम धर्म (Islām dharm) (اسلام) (دهرم)

AS,LIHA अस्लिहा (ع - مذ) اسلحه
 سلاح کی جمع

अस्त्र शस्त्र (Astr shastr) (استر شस्त्र)
 आलाते जंग (Alāt-e-jang) (آلات جنگ)

US,LÚB उस्लूब (ع - مذ) اسلوب

प्रणाली (Pranāli) (پرنالی) शैली (Shai,li) (شے'لی)
 पद्धति (Pad,dhati) (طریقہ) (Tariqa) (پد'دھتی)

IS,M इसम (ع - مذ) اسم
 नाम (Námam) (نام) (Sangyá) (संज्ञा)

2. समूल विनाश (Samúl vinásh) (سمول وناش)

3. जड़से उखाड़ फेंकना (Jar se ukhár phenkna) (جڑ سے اکھاڑ پھینکنا)

IS,TILÁ इस्तीला (ع - مذ) استیلا

1. प्रभुत्व (Prabhutwa) (پربہوت) (تو) (Ghalaba) (غلبہ) (गलबा)
2. आधिपत्य (Ádhipattya) (آدھی پتیہ) (تسلط) (Tasallut) (तसल्लुत)

ASAD असद (ع - مذ) اسد

व्याघ्र (Vyá,gh,r) (ویا'گور) पंचानन (Panchānan) (پنچانن) (केहरी) (Ke,harí) (کیہری) (मृगेंद्र) (Mrigend,r) (مرگیندر) (शेर) (Singh) (سلگھ) (शेर) (Sher) (شیئر)

AS,RÁR अस्रार (ع - مذ) اسرار
 سر کی جمع

रहस्य (Rahassya) (رهسیه) (भेद) (Bhed) (بھید)

IS,RÁF इस्राफ (ع - مذ) اسراف

अपव्यय (Apav,vyai) (اپو'वئے) (अतिव्यय) (Ativ,vyai) (اتو'वئے)
 फुजूलखर्ची (Fuzúl kharchí) (فضول) (खर्ची)

AS,FAL अस्फल (ع - ص) اسفل

1. सबसे नीचा (Sab se nícha) (سب سے نیچا)
2. अधम (Adham) (ادھم) (नीच) (Ních) (نیچ)

USH,TUR उश्तुर (اشتر - ف - مذ)
 उश्त्र (Ush,tr (اش، تر) क्रमेल
 (Kra,mel (क्रमेल महंग (Mahang
 (महंग) ऊंट (Unt (اؤنت)

ISH,TIRÁK इश्तिराक (اشترک - ع - مذ)
 1. साझा (Sájha (سا جها भागी दारो
 (Bhági dári (بهاگی داری)
 2. सहयोग (Sah yog (سه یوگ मदद
 (Madad (مدد)

اشترک عمل (ع - مذ)

ISHTIRÁK-E-AMAL इश्तिराके अमल
 सहयोग (Sah yog (सहयोग काम में
 मदद (Kám men madad (کام میں مدد)
 اشتراکیت (ع - مٹ)

ISH,TIRÁ KÍ,YAT इश्तिराकीयत
 साम्यवाद (Samya vād (سامیہ واد)
 समाजवाद (Samáj vād (سماج واد)
 कम्युनिज्म (Communism (کمیونزم)

ISH,TI,ÁL इश्तिआल (इ - म - مذ)
 1. भड़कना (Bharak,ná (بھڑकना)
 लौ उठना (Lau uthna (لواٹھنا)
 2. उत्तेजना (Ut,tejana (ات، تے جना)
 भड़काना (Bharkána (بھڑکانا)

اشتعال انگیز (ع - ص)

ISH,TI,ÁL-ANGEZ इश्तिआल अंगेज
 उत्तेजक (Ut,tejak (ات، تے جک)
 प्रेरक (Prerak (پریرک भड़काने वाला
 (Bharkáne vála (بھڑکانے والا)

AS,VAD अस्वद (अ - व - स्)
 श्याम (Shyám (شیام कृष्ण (Krishna
 (कृष्ण) काला (Kála (काला)

IS,HÁL इस्हाल (इ - म - म)
 1. रेचन (Re,chan (रे चन दस्त
 (Dast (दस्त)
 2. दस्त आना (Dast ána (दस्त आना)

ASÍR असीर (अ - स - र)
 बंदी (Bandi (बंदी कैदी (Qaidi (कैदी)

ISHÁ,RÁ इशारा (इ - श - र)
 संकेत (San,ket (सन केत इंगित
 (In,git (अन, गित सैन (Sain (सैन)
 ईमा (Íma (ایما)

ISHÁAT इशाअत (इ - श - अ)
 1. प्रचार (Prachár (प्रचार तबलीग
 (Tabligh (तबلیغ)
 2. प्रकाशन (Prakáshan (प्रकाशन)
 इडीशन (Edition (इडीशन)

ISH,TI,BÁH इश्तिबाह (इ - श - ब)
 संदेह (Sandeh (संदेह शंका (Shanka
 (शंका) भ्रम (Bhram (भ्रम शक
 (Shak (शक)

ISH,TI,DÁD इश्तिदाद (इ - श - द)
 प्रचंडता (Prachan,data (प्रचंडता)
 उग्रता (Ug,gra,ta (अग, ग्राता)
 (Ut,kata,ta (अत, कता तेज़ी (Tezi
 (तेज़ी)

اشتغال (ع - مذ)

2. घोर (Ghor) प्रचंड (Prachand)
सहृत् (Sakht) (سخت)

ISH, TI, GHÁL इशतिगाल

ASH, RAF अशरफ (ع - ص)

1. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنا)
तल्लीनता (Tal, linata) (تل لیتنا)
मशगूल होना (Mashghul hona)
(مشغول ہونا)

1. भद्र (Bhaddr) सज्जन
(Sajjan) (سج) शरीफ (Sharif)
(شریف)

ISH, TI, HÁ इशतिहा (ع - مٹ)

2. बहुत शरीफ (Bahut Sharif) (بہت)
(ات) उत्तम (Ut, tam) (اتم)
(ات) उच्छ्रित (Ut, krish, t) (ات, کرش, ت)

1. वासना (Vasana) (वासना) कामना
(Kámaná) (کامنا) खादिश (Khádish)
(خواہش)

ASH, K अशक (ف - مذ)

2. लुधा (Chhudhá) (چھدا) भूख
(Bhúkh) (بھوک)

अश्रु (Ash, shru) (اش) नेत्रांबु
(Nettrám, bu) (نیت, ترام, بو) आंसू
(Án, sú) (آنسو)

ISH, TI, HÁR इशतिहार (ع - مذ)

ISH, KÁL इशकाल (ع - مذ)
कठिनता (Kathinata) (कठिलता) मुश्किल
(Mush, kil) (مشکل)

1. विज्ञप्ति (Vig, gyapti) (وگ گیسپتی)
विज्ञापन (Vig, gyápan) (وگ, گپنا, پن)
2. सूचना (Súchana) (सूचना) इत्तिलाअ
(Ittiláa) (اطلاع)

ASÁLAT असालत (ع - مٹ)

1. कुलीनता (Kulinata) (कुलीनता)
श्रेष्ठता (Shreshthata) (श्रेष्ठ, तेष्ट)
शराफत (Sharáfat) (शराफत)
2. खरापन (Kharápan) (खरापन) उत्तमता
(Ut, tamata) (ات, تمدا)

ISRÁR इस्रार (ع - مذ)

ISH, TI, YÁQ इशतियाक

- लालसा (Lálasá) (لالسا) उत्सुकता
(Ut, sukata) (ات سکتا) अभिलाषा
(Abhiláshá) (ابھیلاشا) आकांक्षा
(Ákánk, chha) (आंकक चहा) शौक (Shauq)
(شوق)

आग्रह (Ág, grah) (آگ, گره) अनुरोध
(Anurodh) (انورودھ) ज़िद (Zid) (ضد)

ASHAD अशद (ع - ص)

AS, TAB, L अस्तबल (ع - مذ)

- 1 अत्यंत (At, tyant) (ات, تیڈنت)
अत्यधिक (At, tya, dhik) (ات, تیڈهک)
बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda) (بہت)
(زیادہ)

अश्व शाला (Ash, shwa, shála) (اش)
(शुशाला) तवेला (Tavela) (طویلہ)

USŪL اصول (ع۔ مذ)

اصطلاح (ع۔ مٹ)

اصل کی جمع ہے لیکن واحد معلوم

IS, TILĀH اس تِلَاہ

میں مستعمل ہے

परिभाषा (Pari bhāshā) پری بھاشا

1. नियम (Ni,yam) (نیم) सिद्धांत

اصطلاحی (ع۔ مذ)

(Sid,dhānt) (سد، دھانت) कायदा

ISTILĀHI اس تِلَاہی

(Qáida) (قاعدہ)

पारिभाषिक (Pāribhāshik) (پاری بھاشک)

2. रीति (Riti) (ریتی) रवाज (Ravāj)

اصغر (ع۔ ص)

(رواج)

ASĪL असील (ع۔ ص)

AS,GHAR अस् गर

1. कुलीन (Kulín) (کولین) खानदानी

लघुतम (Laghutam) (لگھوتم) बहुत छोटा

(Khán, dání) (خاندانی)

(Bahut chhota) (بہت چھوٹا)

2. श्रेष्ठ (Shreesh, th) (شریش، تھ) उत्तम

اصل (ع۔ مٹ)

(Ut,tam) (ات، تم)

1. मूल (Múl) (مول) जड़ (Jai)

2. आधार (Ádhár) (آधार) बुनियाद

(Bunyád) (بنیاد)

3. दासी (Dási) (داسی) परिचारिका

3. धातु (Dhá,tu) (دھاتو) माहा

(Parichárika) (پریچاریکا) मामा

(Mád,da) (مادہ)

(Máma) (ماما)

4. सत्य (Sat.tya) (ستیتھ) सच (Sach)

(سچ)

IZÁFAT इजाफत (ع۔ مٹ)

اصلا (ع۔ ص)

1. संबंध (Sambandh) (سم بندھ)

1. कदापि (Kadápi) (کدایی) कभी भी

लगाव (Lagáo) (لگاؤ)

(Kabhi bhi) (کبھی بھی)

2. सम्बंध (Sambandh) (سم بندھ)

2. तनिक भी (Tanik bhi) (تلیک بھی)

छुटा कारक (Chhata kárák) (چھٹا کارک)

जरा भी (Zará bhi) (زرا بھی)

IZÁFA इजाफा (ع۔ مذ)

اصلاح (ع۔ مٹ)

1. अधिकता (Adhikata) (ادھیکتا)

1. संशोधन (San, sho,dhan) (سن، شو، دھن)

बहुतात (Bahutát) (بہتات)

शुद्धि (Shud,dhi) (شو، دھی)

2. वृद्धि (Vrid,dhi) (ورد، دھی) बढ़ोतरी

(Barhotari) (برہوتاری)

2. सुधार (Sudhár) (سودھار)

दुरुस्ती (Durustí) (دورستی)

اضطراب (ع۔ مذ)

IZ,TIRÁB इजतिराब

के लिए (Khabar ke liye) (خبر کے لیے)

اطلاع نامہ (ع - مذ)

IT, TI, LÁA-NÁMA इत्तिलाअ नामा

सूचना पत्र (Súchana pat, tr) (سوچنا پتر)

हुकुम नामा (Hukum náma) (حکم نامہ)

اطمینان (ع - مذ)

IT, MÍNÁN इत्मीनान

1. संतोष (Santosh) (سن توش)

(Sabr) (صبر)

2. विश्वास (Vish, shwás) (وش، شواس)

प्रतीति (Pratīti) (پرتیتی)

(Yaqin) (یقین)

AZ, LAM अज़लम (ع - مذ)

घोरअत्याचारी (Ghor attyá chári) (گھور)

बहुत बड़ा ज़ालिम (Bahut

bara zálīm) (بہت بڑا ظالم)

IZ, HÁR इज़हार (ع - ض)

1. प्रकाशन (Prakáshan) (پرکاشن)

(Prakatan) (پرکتن)

2. न्यायालय में वादी, प्रतिवादी या साक्षी

का बयान (Nyáyálai men vādī,

prati vādī ya sákehí ká bayán

نیایالے میں وادی، پرتوا دی یا

سا کچھی کا بیان)

AZ, HAR अज़हर (ع - ص)

स्पष्ट (Ispash, t) (اس پشت)

(Jwalit) (جولت)

1. व्याकुलता (Vyákulata) (ویا کلتا)

घबराहट (Ghabráhat) (گھبراہٹ)

2. आतुरता (Áturata) (آتورتا)

(Utáolápan) (اتاولا پن)

IZ, TI, RÁR इज़्तिरार (ع - مذ)

व्याकुलता (Vyákulata) (ویا کلتا)

आतुरता (Áturata) (آتورتا)

(Be ikh, tiyári) (بے اختیار)

(Majbrúí) (مجبوری)

اضمحلال (ع - مذ)

IZ, MEH, LÁL इज़्मेहلال

शिथिलता (Shithilata) (شتہلتا)

(Khin, nata) (کھن، نتا)

(Malinata) (ملیناتا)

(Pazmurdagi) (پزمردگی)

ITÁ AT इताअत (ع - مٹ)

1. आराधना (Aráadhaná) (آرادھنا)

उपासना (Upásana) (اُپاسنا)

(Bendagi) (بندگی)

2. आज्ञा पालन (Aggyá pálan) (آگیا)

(Formán baradári) (فرمان برداری)

(فرمان برداری)

IT, TI, LÁA इत्तिलाअ (ع - مٹ)

1. सूचना (Súchaná) (سوچنا)

(Cheta, vaní) (چیتا وانی)

2. विज्ञापन (Vig, gyápan) (ویگ، گیاپن)

(Vigg, yapti) (ویگ، گیپتی)

اطلاعاً (ع - ص)

IT, TI, LÁAN इत्तिलाअन

सूचनार्थ (Súchanáarth) (سوچنا رتہ)

खबर

इटमीनान (Itmínān) اطمینان

2. श्रद्धा (Shrid,dha) श्रद्धा
(Āstha) अक्कीदा (Aqída)
(عقیدہ)

E,TIMÁD एतिमाद (ع - مذ) اعتماد

1. विश्वास (Vish,shwás) (وشواس)
एतिवार (E,tibár) (اعتبار)
2. साख (Sákh) (साक) भरोसा (Bharosa)
(بھروسا)

E,TINA एतिना (ع - م) اعتنا
चिन्ता (Chinta) (چینتا) परना (Parva) (پروا)

EJÁZ एजाज़ (ع - مذ) اعجاز

1. विचित्रता (Vichitrata) (وچترتا)
विलक्षणता (Vilakhhanata) (والکچھنٹا)
अजूबापन (Ajúbápan) (عجوبہ پن)
2. चमत्कार (Chamatkár) (چمٹکار)
करामत (Karámat) (کرامت)

E,RÁB एराब (ع - مذ) اعراب

मात्राएं (Mátrāen) (मान्त्राँ) ज़र, ज़ेर,
पेश (Zabar, Zer, Pesh) (زیر پیش)

E,RÁZ एराज़ (ع - مذ) اعراض

विमुक्तता (Vimukhata) (ومکھٹا) उपेक्षा
(Upekhha) (ایپیکھھا) बेपरवाई (Be
parvái) (بے پروائی)

E,ZÁZ एज़ाज़ (ع - مذ) اعزاز

सम्मान (Sammán) (سمان) प्रतिष्ठा
(Pratishtha) (प्रतिष्ठा) तौकीर (Tauqir)
(तुक्क़ीर)

ÁZAM आजम (ع - ص) اعظم

महान (Mahán) (مہان) बहुत बड़ा
(Bahut bara) (بہت بڑا)

E,ÁDA एआदा (ع - مذ) اعاده

पुनरावृत्ति (Punarāvritti) (پنراوردتی)
दुहराना (Duhrána) (دھراتا)

E,ÁNAT एआनत (ع - م) اعانت

सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहयोग
(Sah yog) (سہیوگ) मदद (Madad) (مدد)

E,TIBÁR एतिबार (ع - مذ) اعتبار

1. विश्वास (Vish,shwás) (وشواس)
प्रत्यय (Pratyai) (پرتیہ) यकीन
(Yaqín) (یقین)
2. साख (Sákh) (साक) भरोसा (Bharosa)
(بھروسا)

E,TIDÁL एतिदाल (ع - مذ) اعتدال

1. समता (Samata) (سمتا) बराबरी
(Barábari) (برابری)
2. संतुलन (Santulan) (سن تُلن) तवाज़ुन
(Tavázun) (توازن)

E,TIZÁR एतिज़ार (ع - مذ) اعتذار

1. विवशता (Vivashata) (वोशता) मजबूरी
(Majbúri) (مجبوری)
2. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) उज़्र (Uzr) (عذر)

E,TIRÁZ एतिराज़ (ع - مذ) اعتراض

आपत्ति (Ápatti) (آپتی) आक्षेप
(Ákchhep) (اکچھپ)

E,TIRÁF एतिराफ (ع - مذ) اعتراف

स्वीकृति (Swikriti) (سوئی کرتی) इकबाल
(Iqbál) (اقبال)

E,TIQÁD एतिक़ाद (ع - مذ) اعتقاد

1. विश्वास (Vish,shwás) (وشواس)

AGHLAB اِغْلَب (ع - ص) اِغْلَب
 نیشیت (Nishohit) سَمَبَوِی
 (Sambhāv, vya) یَقِیْنَن
 (Yaqīnan) یَقِیْنَا

IGHMÁZ اِغْمَاض (ع - مَذ) اِغْمَاض
 1. اُپیکچھا (Upekehha) اُپیکچھا
 بے پروائی (Be parvái) بے پروائی
 2. اَنکھ چُرانا (Ánkh churána) اَنکھ
 بچنا (Bachna) بچنا

IGHVA اِغْوَا (ع - مَذ) اِغْوَا
 1. اَپھَرَن (Ap haran) اَپھَرَن
 بھا لے جانا (Bhaga le jána) بھا
 لے جانا
 2. فُھسَلانا (Phuslána) فُھسَلانا
 بھکانا (Bahkána) بھکانا

IFÁDA اِفَادَة (ع - مَذ) اِفَادَة
 لَآب (Lábh) فَاہِدَا (Fáida)
 فائدہ
 یہ لفظ دوپہ پیسے کے فائدے کے لئے
 نہیں بولا جاتا صرف علم وغیرہ کے لئے ہے

IFÁDÍYAT اِفَادِیَّت (ع - مَث) اِفَادِیَّت
 اُپادےیتا (Upáde, yata) اُپادےیتا
 سارثکاتا (Sárthakata) سارثکاتا
 لَآب کَارِیتا (Lábh kárita) لَآب کَارِیتا
 فائدہ مند (Fáida mandi) فائدہ مند

IFÁQA اِفَاقَة (ع - مَذ) اِفَاقَة
 رُگ کی کمی کے ساتھ سَواستھ کی بُدھ
 (Rog ki kamike sáthSwásth ki vrid, dhi)
 (روگ کی کمی کے ساتھ سواستھ کی بُدھ)

ELÁN اِیْلَان (ع - مَذ) اِیْلَان
 1. پَرکَاشَن (Prakáshan) پَرکَاشَن
 پَرکَاشَن (Prakatan) پَرکَاشَن
 (Ishá, at) اِشاعت

2. غُوشَنَا (Ghoshana) غُوشَنَا
 (Viggyapti) غُوشَنَا
 (Munádi) غُوشَنَا

ÁLA اِیْلَا (ع - ص) اِیْلَا
 سَروِشَستھ (Sarv-shreshth) سَروِشَستھ
 سَروِچ (Sarvoch, ch) سَروِچ
 (Baland-tarín) سَروِچ
 اِعمال نامہ (عق - مَذ)

ÁMÁL-NÁMA اِمَالِ نَامَا
 کَرم پَتر (Karm patr) کَرم پَتر
 چَرِیتَر وِرت (Charittr vritt) چَرِیتَر وِرت
 (History sheet) شِیت

IGHRÁQ اِغْرَاق (ع - مَذ) اِغْرَاق
 1. گُھڑاتا (Gurhata) گُھڑاتا
 (Gahrái) گُھڑائی
 2. اِتیوکتی (Attyokti) اِتیوکتی
 (Mubálagha) مِبالغہ

IGHLÁQ اِغْلَاق (ع - مَذ) اِغْلَاق
 گُھڑاتا (Gurhata) گُھڑاتا
 دُروِثاتا (Dur-
 bodhata) دُروِثاتا
 (Ishkál) اِشکال

IGHLÁM اِغْلَام (ع - مَذ) اِغْلَام
 گُدمِیْتھن (Gudmaithun) گُدمِیْتھن
 پُدمِیْتھن (Pummaithun) پُدمِیْتھن
 بَال مِیْتھن (Bál maithun) بَال مِیْتھن
 بَچھا باڑی (Bachcha bázi) بَچھا باڑی

thyárop (تہہاروپ) تہہ مات (Tuhmat
تہمت)

IFTIRÁQ (ع - مذ) इफ्तिराक

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ)

रंजिरा (Ranjish) (رنجیش)

2. विरोध (Virodh) (ویرودھ) फूट (Phút)

(تفریق) तफरीक (Tafriq) (تفریق)

3. वियोग (Viyog) (ویوگ) जुदाई

(جدائی) (Judái)

IFRÁT (ع - مٹ) इफ्रात

प्रचुरता (Prachurata) (پرچرتا) बाहुल्य

(Báhullya) (باہالیہ) अधिकता (Adhi-

kata) (ادھکتا) कसरत (Kasrat) (کسرت)

افروختہ (ف - ص)

AFROKHTA अफ्रोहता

क्रुद्ध (Kruddh) (کردھ) आगबगूला

(Ág bagúla) (آگ بگولہ)

افزائش (ف - مٹ)

AFZÁISH अफज़ाइश

वृद्धि (Vridhhi) (وردھی) बढ़ोसरी (Barho-

tri) (بڑھوتری) ज़ियादती (Zayádati)

(زیادتہ)

AFZÚN अफज़ून (ف - ص)

1. अधिक (Adhik) (ادھک) बहुत

(Bahut) (بہت)

2. पूर्णयोग (Purn yog) (پورن یوگ)

ग्रान्डटोटल (Grand total) (گرانڈ

کل جوڑ) कुल जोड़ (Kul jo) (کول

AFSÁNA अफसाना (ف - مذ) افسانہ

UFTÁD (ف - مٹ) उपताद

1. दुर्घटना (Durghatana) (دورگھٹنا)

घटना (Ghatana) (گھٹنا) हादसा

(Hádisa) (حادثہ)

2. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) विपद

(Vipad) (وید) मुसीबत (Musibat)

(مصیبت)

افتاد کی (ف - مٹ)

UFTÁDAGI उपतादगी

1. नम्रता (Namrata) (نمرتا) विनय

(Vinai) (ونے) खाकसारी (Khák sári)

(خاک ساری)

2. गिराव (Giráo) (گراو) पतन (Patan)

(پتن)

UFTÁDA उपतादा (ف - ص)

पतित (Patit) (پتت) गिरा हुआ

(Gira hua) (گراہوا)

IFTITÁH (ع - مذ) इफ्तिताह

उद्घाटन (Udghátan) (ادگھاتن)

अनुष्ठान (Anushthán) (انھرٹھان)

शुरूआत (Shurúát) (شروعات)

IFTIKHÁR (ع - مذ) इफ्तिखार

1. गर्व (Garv) (گرو) फख्र (Fakhrr)

2. सत्कार (Satkár) (ستکار) सम्मान

(Sammán) (سمان) एज़ाज़ (Ezáz)

(اعزاز)

IFTIRA (ع - مذ) इफ्तिरा

आरोप (Árop) (آروپ) लांछन (Lán-

chhan) (لانچھن) मिथ्यारोप (Mith,-

2. अनुताप (Anutáp) (انوتاپ)
 पश्चात्ताप (Pashchattáp) (پشچات)
 पछतावा (Pachhtáva) (پچھتاوا)
 افسوس ناك (ف - ص)

AFSOS-NÁK अफूसोस नाक
 खेदजनक (Khed janak) (كهيدجنك)
 शोकपूर्ण (Shok-púrn) (شوكپورن)
 कविले अफूसोस (Qábil-e-afsos) (قابل افسوس)

AFSÚN अफूसू (फ - मं)
 1. मंत्र तंत्र (Mantr-tantr) (ملنتر تننتر)
 अभिचार (Abhichár) (ابهيچار)
 टोना टोटका (Tona totka) (توننا توتكا)
 2. माया कर्म (Maya karm) (माया कर्म)
 इन्द्रजाल (Indr jál) (اندرجال)
 जादू (Jádu) (جادو)

IFSHA इफ़शा (ع - मं)
 प्रकाशन (Prakáshan) (پركاشن)
 (Prakatan) (پركتن) ज़ाहिर होना
 (Záhir hona) (ظاهر هونا)
 افشاے راز (ع - مं)

IFSHÁ-E-RÁZ इफ़शाएराज़
 रहस्योद्घाटन (Rahas,syod,ghátan)
 भेद खुलना (Bhed khulna) (بهيد کھلنا)

AFSHURDA अफ़शुर्दा (फ - मं)
 रस (Ras) (رس) शीरा (Shíra) (شيرة)
 निचोड़ (Nichor) (نچوڑ)

IFZÁL इफ़ज़ाल (ع - मं)
 कृपा (Kripa) (کریا) दया (Daya) (دیا)

1. आख्यायिका (Ákhi,khyáika) (آکھیاہیکا)
 फर्ज़ी क़िस्सा (Farzi qissa) (فرضی قصہ)
 2. उपन्यास (Upannyás) (اپنیاس)
 नाविल (Novil) (ناول)
 3. गल्प (Galp) (گल्प) कहानी (Kaháni)
 کہانی

AFSAR अफ़सर (फ - मं)
 1. राजमुकुट (Ráj mukut) (راج مکت)
 ताज (Táj) (تاج)
 2. पदाधिकारी (Padádhikári) (پدما)
 (Hákim) (حاکم) हाकिम (دهيکاري)
 افسردگی (ف - مٹ)

AFSURDAGI अफ़सुर्दगी
 मलिनता (Malinata) (ملینتا) खिन्नता
 (Khin,nata) (کھینتا) उदासीनता (Udá-
 sínata) (اداسینتا) अप्रसन्नता (Ap,pra-
 san,nata) (اپپرسننتا) पञ्चमुर्दगी (Paz
 murdagi) (پنچمردگی)

AFSURDA अफ़सुर्दा (फ - मं)
 खिन्न (Khin,n) (کھن) मलिन (Malin)
 (अपप्रसन्न) (Apprasann) (اپپرسن) (मलिन)
 उदास (Udás) (اداس)

افسردہ دل (ف - ص)

AFSURDA-DIL अफ़सुर्दा दिल
 मलिनचित्त (Malin chitt) (ملن چیت)
 खिन्नमना (Khin,n-mana) (کھن منا)
 उदासमन (Udás man) (اداس من)

AFSOS अफूसोस (फ - मं)
 1. खेद (Khed) (كهيد) शोक (Shok)
 (Ranj) (رنج) रंज (شوك)

کیم وادنتی (Kim vadanti) کیم وادنتی
 جنش شرتی (Janash,shruti) جنش شرتی
 لوکوکتی (Lokokti) لوکوکتی
 جن راب (Jan rav) جن راب
 اقارب (ع - مذ) اقارب (ع - مذ)

قریب کی جمع

سببذھی (Sambandhi) سببذھی
 رشتہ دار (Kutumbhi) رشتہ دار
 رشتہ دار (Rishtedár) رشتہ دار

اقامت (ع - مذ) اقامت (ع - مذ)

1. نیاں (Nivás) نیاں
 قیام (Qayám) قیام

2. تھراو (Thahráo) تھراو
 تھارنا (Thaharna) تھارنا

اقامت گاہ (ع - مذ)

اقامت گاہ (ع - مذ)

نیاں (Nivásasthán) نیاں

قیام گاہ (Qayám gáh) قیام گاہ

اقبال (ع - مذ) اقبال (ع - مذ)

1. پرتاپ (Pratáp) پرتاپ

تہج (Tej) تہج
 اقبال مندی (Iqbálmandi) اقبال مندی

2. سکی کیتی (Swikriti) سکی کیتی

انگی کیتی (Angikriti) انگی کیتی

اقرار (Iqrár) اقرار

اقبال جرم (ع - مذ) اقبال جرم (ع - مذ)

اقرار لہ

سویکاروکتی (Swikárokti) سویکاروکتی

اقرار سکی کیتی (Aprádh Swikriti) اقرار سکی کیتی

اقرار سوئی کیتی (Etiráf-e-qusúr) اقرار سوئی کیتی

اقرار قصور (Etiráf-e-qusúr) اقرار قصور

مہربانی (Mehr bání) مہربانی

افضل (ع - ص) افضل (ع - ص)

ساروچ (Sarvochch) ساروچ

سارو شیشٹھ (Sarv Shreshth) سارو شیشٹھ

بہترین (Behtarín) بہترین

افہی (ع - مذ) افہی (ع - مذ)

1. اہی (Ahi) اہی

سارپ (Sarp) سارپ

سانپ (Sánp) سانپ

2. ناگ (Nág) ناگ

کالا سانپ (Kála Sánp) کالا سانپ

افغان (ف - مذ) افغان (ف - مذ)

1. ویاپ (Viláp) ویاپ

رونا دھونا (Rona dhona) رونا دھونا

2. کولال (Koláhal) کولال

شورگل (Shor ghul) شورگل

3. افغانیستان کا نیاں (Afghá-

nistán ka nivási) افغانستان کا

نیاں

افق (ع - مذ) افق (ع - مذ)

چھتہج (Chhiti) چھتہج

انگار (ف - ص) انگار (ف - ص)

چھت (Chhat) چھت

گھیل

افلاس (ع - مذ) افلاس (ع - مذ)

دریدرتا (Darid,drata) دریدرتا

مفلس (Mufli) مفلس

مفلسی

افواہ (ع - مذ) افواہ (ع - مذ)

افواہ (AFVÁH) افواہ

اقتصادیات (ع - مٹ)

IQTISÁDIYÁT इकितसादीयात

अर्थशास्त्र (Arth Shástr अर्थशास्त्र)

मालियात (Máliyát मालیات)

IQTIZA इकितजा (ع - مذ)

इच्छा (Iah, ohha اچھا) तकजा (Taqaáza

تقاضا)

IQDÁM इकदाम (ع - مذ)

1. प्रगति (Pra, gati प्रगती) अग्रसरता

(Aggr sarata अग्रसरता)

(Áge barhna आगे बढ़ना)

2. पहिल (Pahil पहिल) छेड़ (Chher

छेड़)

AQ.DAS अकदस (ع - ص)

1. श्रेष्ठ (Shresh, th श्रेष्ठ)

महान (Mahán महान)

2. पुनीत (Punít पुनीत) पवित्र

(Pavit, tr पवित्र)

IQ, RÁR इकरार (ع - مذ)

1. स्वीकृति (Swíkriti स्वीकृति)

मानना (Mánna मानना)

2. प्रतिज्ञा (Pratiggya प्रतिज्ञा)

वादा (Váda वादा)

अقرار नामे (ع - ص)

IQRÁR-NÁMA इकरार नामा

प्रतिज्ञा पत्र (Pratiggyá pat, tr प्रतिज्ञा पत्र)

किपापत्र)

AQ, RAB अक्रब (ع - ص)

अत्यंत निकट (Attyant nikat. अत्यंत निकट)

اقبال مند (ع - ص)

IQBÁL-MAND इकबाल मन्द

1. प्रतापी (Pratápi प्रतापी) तेजस्वी

(Tejas, swi तेजस्वी)

इकबाल (Sábib-e-iqbál

2. भाग्य शाली (Bhággya-sháli भाग्यशाली)

नसीबे वर (Nasíbevar

नसीबे)

IQTIBÁS इकितबास (ع - مذ)

उद्धरण (Ud, dharan उद्धरण)

IQTIDA इकितदा (ع - مذ)

अनुसरण (Anusaran अनुसरण)

(Anukaran अनुकरण)

(Taqld तक्लीद)

IQTIDÁR इकितदार (ع - مذ)

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) सत्ता

(Satta सत्ता)

हुकूमत (Hukúmat

हुकूमत)

2. शक्ति (Shakti शक्ति) प्रभुत्व

(Prabhuttwa प्रभुत्व)

ज़ोर (Zor ज़ोर)

IQTIRÁN इकितरान (ع - مذ)

1. समीपता (Samípata समीपता)

निकटता (Nikatata निकटता)

कुर्बत (Qurbat कुर्बत)

2. योग (Yog योग) किरान (Qirán

किरान)

IQTISÁD इकितसाद (ع - مذ)

अर्थ (Arth अर्थ) वित्त (Vitt वित्त)

(Dhan धन) ज़र (Zar जर)

(Mál माल)

2. बस करना (Bas karna) (بس کرنا)

3. संतुष्टि (Santushti) (سن تشتی)

AK,SAR अक्षर (अ - स)

बहुधा (Bahudha) (بہودھا) अधिकतर

(Adhiktar) (ادھک) प्रायः (Prayah)

(प्राये)

اکثریت (ع - مذ)

AKSARĪYAT अक्षरीयत

बहुमत (Bahumat) (بہومت) बहुसंख्यक

(Bahusankhyak) (بہوسنکھیک) कस्त्रते

राय (Kasrat-e-rái) (کثرت دے)

IK,RÁM इक्राम (इ - म)

1. सम्मान (Sam,mán) (سم مان) सकार

(Satkár) (ست کار)

2. महानता (Mahánata) (مہانتا) बड़प्पन

(Barap,pan) (بڑپن)

IK,RÁH इक्राह (इ - म)

घृणा (Ghrina) (گھرنا) उपेक्षा (Upekhha)

(Nafrat) (نفرت) नफरत (Nafrat)

IK,SÍR इक्सीर (इ - म)

1. रसायन (Rasáyan) (راسین) कीमिया

(Kimiya) (کیمیہ)

2. राम बाण (Rám bán) (رام بان)

तीर व हदफ (Tír-ba-hadaf) (تیر بہ ہدف)

AK,L अकल (अ - म)

खाना (Khána) (کھانا) खुराक (Khurák)

(Khád,dya) (کھادیہ) खाद्य (Khád,dya)

बहुत पास (Bahut pás) (بہت نکٹ)

(پاس)

AQ,RIBA अक् रिबा (अ - म)

قریب کی جمع

संबंधी जन (Sambandhi jan) (سمبندھی)

(Rishtedár) (رشتہ دار) रिश्तेदार (Rishtedár)

भाई बन्द (Bhái band) (بھائی بند)

AQ,AL (LL) अकल (अ - ल)

न्यूनतम (Nyún-tam) (نیون تم)

बहुत थोड़ा (Bahut thora) (بہت تھوڑا)

اقلیدس (ع - مٹ)

UQ,L,ÍDI (A)S उकलीदि (उ - स)

रेखा गणित (Rekháganit) (ریکھا گنت)

ज्यामिति (Jiyámiti) (جیامیتی)

IQ,LÍM इक्लीम (इ - म)

1. महाद्वीप (Mahádwp) (مہادیپ)

2. देश (Desh) (دیش) मुल्क (Mulk)

(माक)

AKBAR अक्बर (अ - स)

महान (Mahán) (مہان) बहुत बड़ा

(Bahut Bara) (بہت بڑا) सब से बड़ा

(Sab se bara) (سب سے بڑا)

اكتساب (ع - مذ)

IK,TI,SÁB इक्तिसाब

उपार्जन (Upárjan) (اوپارجن) कमाई

(Kamái'i) (کمای)

IK,TI,FA इक्तिफा (इ - म)

1. पर्याप्ति (Paryápti) (پریاپتی)

काफी होना (Káfi hona) (کافی ہونا)

التفات (ع - مذ) ILTIFÁT इल्तिफात

1. आकृष्टि (Ákrishti अकृष्टी) रुजहान (Ruj, hán رجحان)
2. कृपा (Kripa कृपा) दया (Daya दया) इनायत (Ináyát عناية)

التماس (ع - مث) ILMÁS इल्तिमास
अनुरोध (Anurodh انورودھ) प्रार्थना
(Práarthana پروارتھنا) गुज़ारिश
(Guzárish گزارش)

التوا (ع - مذ) ILMIVA इल्तिवा
स्थगन (Isthagan استهگن) मुलतवी
होना (Multavi hona ملتوي هونا)

التهاب (ع - مذ) ILTIHÁB इल्तिहाब
ज्वाला (Jwála جوالا) लपट (Lapat لپٹ)

التيام (ع - مذ) ILTIYÁM इल्तियाम
क्षत पूर्ति (Chhat púrti چھٹ پورتي)
घाव भरना (Gháo bharna گھاو بهرنا)

الحاح (ع - مث) IL,HÁH इल् हाह

1. विनति (Vinati वीनती) खुशामद
(Khushámád خوشامد)
2. रोदन (Rodan روڊن) रोना (Rona رونا)

الحاد (ع - مذ) ILHÁD इल् हाद
नास्तिकता (Nástikata नास्तिकता) अधर्म
(Adharma अधर्म) बेदीनी (Be díni بے دینی)

اكل و شرب (ع - مذ)

AKL-O-SHURB अक्लोशुर्व
खानपान (Khán pán کھان پان)
खाना पीना (Khána pína کھانا پینا)

اکلیل (ع - مذ) IKLÍL इक्लील
मुकुट (Mukut मुकुट) ताज (Táj تاج)

اکمل (ع - ص) AKMAL अक्मल
1. निपुणतम (Nipun tam نیپن تم) कामिलतरीन
(Kámil tarín کامل ترین)

2. पूर्णतम (Púran tam پورن تم) बिलकुल पूरा
(Bilkul púra بالکل پورا)

اگر (ف - حرف شرط) AGAR अगर
यदि (Yadi यदि) जो (Jo جو)

اگرچه (ف - حرف شرط)

AGAR-CHE अगरचे
यद्यपि (Yad,dyapi यद्यपि) गो कि
(Go ki گو کی)

البتة (ع - حرف تاکید)

ALBATTÁ अलबत्ता

1. निःसन्देह (Nis,sandeh نیس سندیه) यक्नीनन
(Avash,shya आवेश,श्या) (Yaqínan یقیناً)
2. परन्तु (Parantu परन्तु) लेकिन
(Lekin لیکن)

التجا (ع - مث) ILTIJA इल्तिजा
प्रार्थना (Prár,thana پروارتھنا) निवेदन
(Nivedan निवेदन) विनय (Vinai وینے)
अर्ज (Arz عرض)

1. ऊपाधियां (Upādhiyān) اپا دھیان
2. खत का अलकाब (Khat ka alqāb) प्रशस्ति (Prashasti) (برشستی)

ALLĀH अल्लाह (ع - مذ) الله
ईश्वर (Īshwar) (ایشور) परमात्मा (Paramātmā) खुदा (Khuda) (پرمانا خدا)

ALAM अलम (ع - مذ) الم
1. वेदना (Vedana) व्यथा (Vyatha) दर्द (Dard) (درد) (ویثا)
2. कष्ट (Kasht) दुःख (Dukh, kh) तकलीफ (Taklīf) (دکھ) (تکلیف)

ALMĀS अलमास (ف - مذ) الماس
हीराक (Hīrak) (هیراک) हीरा (Hīra) (هیرا)
المضاعف (ع - ص)

AL-MUZĀ,AF अल मुज़ाअफ
द्विगुण (Dwigun) (دوگن) दूना (Dūna) (دونا)
الوداع (ع - مث)

AL-VIDĀA अल विदाअ
1. बिदा (Bida) (بدا) रुखसत (Rukhsat) (رخصت)
2. रमज़ान का आखिरी जुमा (Ramzān ka ākhiri Juma) (رمضان کا آخری جمعہ)

ĪLĀH इलाह (ع - مذ) الله
ईश्वर (Īshwar) (ایشور) खुदा (Khuda) (پرمانا خدا)

AL-HĀSIL अल् हासिल (ع - ص) الحاصل
कि बहुना (Kim, bahuna) (کم بھونا)
सारांश यह कि (Sārānsh yeh ki) (سارانسی یہ کہ)
किस्सा कोताह (Qissa kotāh) (قصہ کوتاہ)

IL, HĀQ इल् हाक (ع - مذ) الحق
1. मिलाना (Milāna) (ملانا) जोड़ना (Jorna) (جوڑना)
2. किसी मूल लेख में ऊपर से कुछ और जोड़ना (Kisi mūl lekh men upar se kuchh aur jorna) (کسی مول لیکھ میں اوپر سے کچھ اور جوڑنا)
क्षेपण (Chhepan) (چھپین)

AL-HAQ अल् हाक (ع - ص) الحق
निःसन्देह (Nis, sandeh) (نس سندہ)
वस्तुतः (Sattiyatah) (ستیتہ تہ) सचमुच (Sach much) (سچ میج)
वस्तुतः (Sattiyatah) (ستیتہ تہ)

ILZĀM इल् ज़ाम (ع - مذ) الزام
1. अपराध (Aprādh) (اپرادھ) अभियोग (Abhiyog) (अभी योग) जुर्म (Jurm) (جرم)
2. आरोप (Ārop) (आरुप) लांछन (Lānohhan) (लान्छन) तुहमत (Tuhmat) (تہمت)

ULFAT अल् फ़त (ع - मथ) الفت
प्रेम (Prem) (پریم) अनुराग (Anurāg) (अनुराग)
चाहत (Chāhat) (चाहत)

ALQĀB अल् काब (ع - مذ) القاب
لقب की جمع

IMTIHAN इम्तिहान (ع - مذ) امتحان

1. परीक्षा (Paríkehha) जांच (Janch) (پریکھا جانچ)
2. समीक्षा (Samíkehha) (سمیکھا) परख (Parakh) (پرخ)

IMTIZAJ इम्तिजाज (ع - مذ) امتزاج

- सम्मिश्रण (Sammishran) (سم مشرون)
मिलाना (Milána) (ملانا)

IMTINÁ-A इम्तिनाअ (ع - مذ) امتناع

- प्रतिबंध (Prati bandh) (پرتی بندھ)
निषेध (Nishedh) (نشیده) मनाही (Manáhi) (مناهی)

IMTINÁN इम्तिनान (ع - مذ) امتنان

1. कृतज्ञता (Kritaggyata) (کرتگیता) एहसान मन्दी (Ehsán mandi) (احسان مندی)

2. उपकार (Upkár) (اوپکار) एहसान (Ehsán) (احسان)

IMTIYÁZ इम्तियाज (ع - مذ) امتیاز

1. विभेद (Vibhed) (ویبهد) अन्तर (Antar) (انتر) (Farq) (فرق) (विशेषता (Visheshata) (ویشیشتا) خصوصیت (Khusúsiyat) (خصوصیت)
3. परिचय (Parichai) (پریچے) पहिचान (Pahiokán) (پہیچان) शनाख्त (Shanákhht) (شناخت)

IMDÁD इम्दाद (ع - مذ) امداد

- सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहयोग (Sah yog) (مدد) मदद (Madad) (مدد)

ILHAM इल्हाम (ع - مذ) الہام

- आकाश वाणी (Akash vani) (آکاش वाणी)
देव वाणी (Deo vani) (देव वाणी)
गैबी आवाज (Ghaibi avaz) (غیبی آواز)

ALIM अलीम (ع - ص) الیم

- दुःख दायी (Dukh dai) (دکھ دائی)
कष्ट जनक (Kasht janak) (कष्ट जनक)
तकलीफ देह (Taklif deh) (تکلیف ده)

IMÁRAT इमारत (ع - م्थ) امارت

1. धनाढ्यता (Dhanádh, dhyata) (धनाढ्यता) अमीरी (Amíri) (امیری)
2. ऐश्वर्य (Aishwarya) (ऐश्वर्य) समृद्धि (Samriddhi) (سم ردهی)
इकबालमन्दी (Iqbál mandi) (ایکبال مندی)

AMÁN अमान (ع - म्थ) امان

1. सुरक्षा (Surákehha) (सुरकھا) हिफाजत (Hifázat) (حفاظت)
2. शांति (Shánti) (शान्ति) चैन (Chain) (चैन) सुकून (Sukún) (سکون)
3. शरण (Sharan) (शरण) पनाह (Panáh) (پناه)

AMÁNAT अमानत (ع - म्थ) امانت

- निक्षेप (Nikhep) (निकेप) न्यास (Nyás) (न्यास) थाती (Tháti) (تهاتی)
धरोहर (Dharohar) (دھروھر)

امانت نامه (ع - مذ)

AMÁNAT-NÁMÁ अमानत नामा

- न्यास पत्र (Nyás patr) (न्यास पत्र)
थाती पत्र (Tháti patr) (تهاتی پتر)

AMN अमन (ع - مذ) امن

1. शांति (Shánti) सुकून (شانتي سکون)

2. सुरक्षा (Suraksha) सुरक्षा (سورکشا حفاظت)

3. सुख (Sukh) आराम (Áram) (آرام)

امن پسند (ع - ص)

AMN-PASAND अमन पसन्द

शांति प्रिय (Shántip, priya) शान्ति (شانتي)

सुलहजू (Sulh jú) (صلح جو)

AMVÁT अमवात (ع - م) اموات

मौतें (Mauten) (موتیں)

AMVÁJ अमवाज (ع - م) امواج

मौजें (Maujen) (موجیں)

امید (ف - م)

UM (M) E (I) D उ (म्मी-म्मे-मे-मी) द

आशा (Ásha) आस (Ás)

AMÍR अमीर (ع - مذ) امیر

1. अध्याक्ष (Ad, dhyakchha) (ادھیآکھ) सरदार (Sardár)

2. धनी (Dhani) धनाढ्य (Dhanádhyā) (धनाढ्य मालदार) (मालदार)

AMÍN अमीन (ع - مذ) امین

1. विश्वस्त (Vish, shwast) (विश्वस्त) मोतबर (Motabar) (معتبر)

AMR अमर (ع - مذ) امر

1. आदेश (Ádesh) आशा (आदेश हुकम) (हुकम)

2. विषय (Vishai) मामला (Mámala) (مامله)

IMSÁK इम् साक (ع - مذ) امساک

1. अवरोध (Aurodh) रुकाव (اورودھ رکاو)

2. कृपणता (Kripanata) कंजूसी (Kanjúsi) (کرنپنا کنجوسی)

3. वीर्यस्तंभन (Viryastambhan) रुकावट (Rukávat) (वीर्यस्तंभन रुकावट)

امساک باران (ع - ف)

IMSÁK-E-BÁRAN इम् साके बारां

अनावृष्टि (Anávrishhti) (اناورشتی)

अवर्षा (Avárshá) (اورشا)

(خشک سالی)

IMKÁN इम्कान (ع - مذ) امکان

संभावना (Sambhávana) (سم بھانا)

हो सकना (Ho sakna) (होसकना)

होना (Mumkin hona) (ممکن ہونا)

AMAL अमल (ع - مذ) امل

आशा (Ásha) आसरा (Ásra)

उम्मेद (Ummēd) (امید)

IMLA इम्ला (ع - म) املا

अनुलेख (Anulekh) (अनुलेख)

श्रुत लेख (Shurt-lekh) (श्रुत लेख)

इबारत (Ibárat) (عبارت)

INTIBÁH انتباه (ع - مذ) इन्तिबाह
चेतावनी (Chetávani) तम्बीह
(Tambíh) (تلمیه)

INTIKHÁB انتخاب (ع - مذ) इन्तिखाब

1. संकलन (Sankalan) चुनना (Chunna)
(چین چلنا)

2. निर्वाचन (Nirváchan) इलैक्शन
(Chunáo) (چناؤ) (Election)

INTISÁB इन्तिसाब (ع - مذ) انتساب

1. संबंध (Sambandh) निसबत
(Nisbat) (نسبت)

2. समर्पण (Samarpan) डेडी
केशन (Dedication) (دیدی کیشن)

INTISHÁR इन्तिशार (ع - مذ) انتشار

1. अस्तव्यस्तता (Astvyastata) तितर
बितर होना (Titar bitar hona)
(تتر بتر هونا)

2. अव्यवस्था (Av,vyavastha) ओ,
वियो (Bad nazmi) (او، ویو)
(بد نظمی)

3. व्याकुलता (Vyákulata) (ویا کلتا)
व्यग्रता (Vyaggrata) (ویگرता)
परेशानी (Paresháni) (پریشانی)

INTIZÁR इन्तिज़ार (ع - مذ) انتظار

1. प्रतीक्षा (Pratíkehha) राहदेखना
(Ráh dekhna) (راہ دیکھنا)

2. न्यास धारी (Nyás dhári) अमानत
दार (Amánat dár) (امانت دار)

UNÁS उनास (ع - مٹ) اناث
اُنسی کی جمع

1. स्त्रियां (Istriyán) (استریاں)
2. मादायें (Mádáen) (مادائیں)

ANÁR अनार (ف - مذ) انار
दाडिम (Dádím) (دادیم) रक्त वीज
(Anár) (Anár) (رکت ویج)

انانیت (ع - مٹ)

ANÁNÍYAT अनानीयत

1. अहंकार (Ahankár) (अहंकार)
(Ahanta) (अहंता) अहंपद (Ahampad)
(अहं पद) गुरुर (Ghurúr) (गुरुर)
2. अहंवाद (Ahamvād) (अहंवाद) घमंड
(Ghamand) (गहमंड) शेखी (Shekhi)
(शेखी) डींग (Díng) (दींग)

AMBÁR अम्बार (फ - म) انبار
संचय (Sanchai) (سانچے) राशि (Ráshi)
(राशि) डेर (Dher) (دیر)

IMBISÁT इम्बिसात (ع - مذ) انبساط
हर्ष (Harsh) (हरष) आनन्द (Ánand)
(खोशी) (Khushi) (خوشی)

AMBOH अम्बोह (फ - म) انبوه
समूह (Samúh) (سموہ) समुदाय (Samudái)
(समुदाये) निचय (Nichai) (نیچے) भीड़
(Bhīr) (بھیڑ)

INTIHA انتہا (ع - مٹ) इन्तिहा

1. अंत (Ant انت) अखीर (Akhír اخیر)

2. चरमसीमा (Charam síma چرम سیما)
पराकाष्ठा (Parákáshtha پاراکاشتہا)
आखिरी हद (Ákhiri had آخری حد)

INTIHÁI इन्तिहाई (ع - ص) انتہائی

1. अत्यंत (Attyant اتیلنت) बहुत
ज़ियादा (Bahut ziyáda بہت زیادہ)
2. परम (Param پریم) बहुत (Bahut
بہت)

ANJÁM अन्जाम (ف - مذ) انجام

1. परिणाम (Parinám پرینام) फल
(Phal फल) नतीजा (Natíja
نتیجہ)

2. अंत (Ant انت) अखीर (Akhír
آخر)

ANJUM अन्जुम (ع - مذ) انجم

نجم کی جمع

उडुगण (Udugan उडुगन) तारे (Táre
تارے)

انجمن (ف - مٹ)

ANJUMAN अन्जुमन

1. संस्था (Sanstha संस्था) परिषद्
(Parishad परिषद) समिति (Samiti
سمتی) इदारा (Idára اداره)

2. गोष्ठी (Goshthi گوشتهی) मंडली
(Mandali منڈالی) महफिल (Mahfil
محفل)

2. प्रत्याशा (Pratyásha प्रतिशा)
आसरा (Ásra آسرا)

INTIZÁM इन्तिज़ाम (ع - مذ) انتظام

व्यवस्था (Vya vaastha ویو استہا) प्रबंध
(Prabandh پر بندھ) बंदोबस्त
(Bandobast بندوبست)

INTIFÁA इन्तिफाअ (ع - مذ) انتفاع

लाभ प्राप्ति (Lábh prápti लाभ پراپتی)
नफा उठाना (Nafa uthána نفع اٹھانا)

INTIQÁL इन्तिकाल (ع - مذ) انتقال

1. स्थानांतरण (Isthánántaran استهانتان)
एक जगह से दूसरी जगह जाना
(Ek Jagah se दूसरी jagah jána
ایک جگہ سے دوسری جگہ جانا)
2. मृत्यु (Mrityu مریتو) मौत
(Maut موت)

انتقال جائداد (ع - مذ)

INTIQAL-E JAÍDÁD इन्तिकाले जायदाद

सम्पत्ति हस्तांतरण (Sampatti hastán
taran سمپتی هستان ترن)

INTIQÁL-E- (ع - مذ) انتقال حکومت

HUKÚMAT इन्तिकाले हुकूमत
सत्ता हस्तांतरण (Satta hastántaran
ستات هستان ترن)

INTIQÁM इन्तिकाम (ع - مذ) انتقام

प्रत्यपकार (Pratyap kár प्रतिپکار)
बुराई का बदला (Burái ka Badla
برائی کا بدلہ)

ANDÁZA اندازہ (ف - مذ)

1. अनुमान (Anumán) (انومان)
अनुमिति (Anumiti) (انومیتی)
क्यास (Qayás) (قیاس)
2. प्राक्कलन (Prak,kalan) (پراک کالن)
आंक (Ánk) (آنک)
तख्मीना (Takhmína) (تخمینه)

ANDÁM اندام (ف - مذ)

- देह (Deh) (دیہ) शरीर (Sharír) (شریر)
जिस्म (Jism) (جسم)

ANDAR اندر (ف - ص)

- अन्तर्गत (Antar gat) (انتر گت)
बीचमें (Bích men) (بیچ میں)

INDIRÁJ इन्दिराज (ع - مذ)

- अंकन (Ankan) (انکن) लेखन (Lekhan)
दर्ज करना (Darj karna) (درج کرنا)
(لیکھن)

ANDARÚN اندرون (ف - مذ)

1. मध्य (Maddhya) (مدھیہ) बीच (Bích) (بیچ)
2. चित्त (Chitt) (چت) मन (Man) (من)
दिल (Dil) (دل)
3. उदर (Udar) (ادر) पेट (Pet) (پیت)

اندرونی (ف - مٹ)

ANDARÚNI अन्दरूनी

1. आंतरिक (Ántarik) (آن ترک) भीतरी (Bhitari) (भीतरी)
2. हार्दिक (Hárdik) (হার্দیک) दिली (Dili) (دللی)

IN, HIRÁF इन्हिराफ (ع - مذ)

1. अवहेलना (Avahelana) (اوہیلنا)
अवज्ञा (Avaggya) (اوگیا) हुकमउदूली (Hukm udúli) (حکم عدولی)
(وہمکنہ)
2. विमुखता (Vimukhata) (وہمکنہ)
मुह फेरना (Munh pherna) (مہ فیرنا)

IN, HISÁR इन्हिसार (ع - مذ)

1. निर्भरता (Nirbharata) (نبرہرتا)
अवलंबन (Avlamban) (اولمبن)
दारोमदार (Dáro-madár) (دارومدار)
2. आश्रय (Áshrai) (آشرے) सहारा (Sahára) (سہارا)

انحطاط (ع - مذ)

IN, HITÁT इन्हितात

1. पतन (Patan) (پتن) अवनति (Avnati) (اونتی) जवाल (Zavál) (زال)
(ادھوگتی)
2. अधो गति (Adhogati) (ادھوگتی)
गिराव (Giráo) (گراؤ)

ANDÁZ انداز (ف - مذ)

1. शैली (Shaili) (شیللی) प्रणाली (Pranáli) (پرنالی) पद्धति (Pad-dhati) (پد دھتی)
(طرز) (Turz)
2. हाव भाव (Háo bháo) (هاؤ بہاؤ)
अदायें (Adáen) (ادائیں)
3. अनुमान (Anumán) (انومان)
अनुमिति (Anumiti) (انومیتی)
अन्दाज़ (Andáza) (اندازہ)

INZÁL इन्जाल (ع - مذ) انزال

1. नीचे उतरना (Niche utarna نیچے اتارنا)
2. वीर्यपात (Virryapát वीर्य पात)
रेतखलन (Retaskhalan ریتس کھلن)
मनी निकलजाना (Mani nikal jāna منی نکل جانا)

INS इन्स (ع - مذ) انس

یہ لفظ مفرد ہے مگر جمع کے معلوم
میں آتا ہے

1. मानव जाति (Mānav jāti मानव जाती)
नौए इन्सान (Nau-e-insān नौए इन्सान)
(انسان)
2. मनुष्य गण (Manushya gan मनुष्ये)
(लोग लोग)

UNS उन्स (ع - مذ) انس

1. प्रेम (Prem प्रेम) अनुराग (Anurag अनुराग)
महबबत (Mahabbat महबबत)
2. लगाव (Lagáo लगाव) तआल्लुक (Ta, alluq تعلق)

INSÁN इन्सान (ع - مذ) انسان

मनुज (Manuj मनुज) मनुष्य (Manushya मनुष्य)
(आदमी Ádami آدمی)

(انسانیت (ع - م)

INSÁNIYAT इन्सानियत

1. मानवता (Mānavata मानवता)
मनुष्यत्व (Manushyattwa मनुष्यत्व)
आदमीयत (Ádamiyat آدمیت)

INDIFÁA इन्दिफाअ (ع - مذ) اندفاع

निवारण (Niváran निवारण)
(Nirákaran निराकरण) दफा होना (Dafa hona دفع ہونا)

INDIMÁL इन्दिमाल (ع - مذ) اندمال

क्षतपूर्ति (Chhut púrti क्षत पूर्ति)
घाव भरना (Gháo bharna گھاو بھرنا)
وخته (ف - ص)

ANDOKH, TA अन्दोख्ता

1. उपार्जित (Upárjit अपारजित) संचित (Sanchit संचित)
जमा किया हुआ (Jama kiya húa جمع کیا ہوا)
2. संचित धन (Sanchit dhan संचित धन)
जमा पूंजी (Jama púnji جمع پونجی)

ANDOH अन्दोह (ع - مذ) اندوه

1. शोक (Shok शोक) क्षोभ (Chhobh क्षोभ)
गम (Gham गम)
2. व्यथा (Vyatha व्यथा) पीड़ा (Píra पीड़ा)
तकलीफ (Taklíf تکلیف)

اندوه گیس (ف - ص)

ANDOH-GÍN अन्दोहगी

शोक ग्रस्त (Shok-Grast शोक ग्रस्त)
पीड़ित (Pírit पीड़ित) गमगीन (Gham gín غم گین)

ANDESHA अन्देश (ع - مذ) اندیشه

1. शंका (Shanka शंका) संदेह (Sandeh संदेह)
शुब्हा (Shub,ha शुब्हा)
2. भय (Bhai भय) त्रास (Trás त्रास)
डर (Dar ڈر)

3. प्रकुल्लता (Praphullata) پرپهل لتا
खुशी (Khushi) خوشی

INSÁF इन् साफ (ع - س) انصاف
न्याय (Nyái) نیاے (Adl) عدل

INSIRÁM इन् सिराम (ع - م) انصرام
प्रबंध (Prabandh) پر بندھ
(Vyavastha) ویو استھا
(Bandobast) بندوبست

IN,ÁM इन् आम (ع - म) इनआम
पुरस्कार (Puraskár) पारि-
तोषिक (Páritoshik) पार तोशक
बख्शिश (Bakhshish) بخشش

IN,IQÁD इन् इकाद (ع - م) انعقاد
आयोजन (Áyójan) آیوچن
(Vyavastha) ویو استھا
का होना (Sabha ya baithak ka hona)
(सभा या बैठक का होना)

INFIRÁD इन् फिराद (ع - م) انفراد
अकेला होना (Akela-hona) اکيلا هونا

INFIRÁDI इन् फिरादी (ع - ص) انفرادی
व्यक्तिगत (Vyakti gut) ویکتی گت
जाती (Záti) ذاتی

انفرادیت (ع - م)

INFIRÁDÍYAT इन् फिरादीयत

अनुपमता (Anupamata) अनुपमता
अद्वितीयत्व (Ad, dwitíyattwa) اد
(Be misli) बे मिसली

2. सम्यता (Sabh,bhyata) سہیبتا
शिष्टाचार (Shishtáchár) شستآچار
तहजीब (Tahzib) تهذيب

ANSAB अन्सब (ع - ص) انسب
अत्युचित (Attyochit) اتیوچت
मुनासिब (Bahut munásib) بہت
(مناسب)

INSIDÁD इन्सिदाद (ع - م) انسداد

1. निरोध (Nirodh) نروڈھ
(Pratibandh) प्रतिबंध
(Avrodh) अवरोध
(Rok) روک
2. निवारण (Niváran) نواړن
(Nirákaran) निराकरण
(Dafíya) دفعیہ

INSHA इनशा (ع - م) انشا

1. लेख (Lekh) ليکھ
(Likhávat) लिखावट
(لكھاوت)
2. साहित्य (Sáhitya) ساهتيہ
(Adab) ادب

انشا پر داز (ع - م)

INSHA-PARDÁZ इन्शा पर्दाज़

लेखक (Lekhák) ليکھک
(Sáhitya kár) साहित्यकार
(Fan kár) فنکار

انشراح (ع - م)

INSHIRÁH इन् शिराह

1. प्रकटन (Prakatan) پروکتن
(Zuhúr) ظہور
2. उद्घाटन (Udghátan) ادگھاتن
(Khulna) کھلنا

INQITÁ.A ہونا (Sarnápt hona) समाप्त होना
 गुजर जाना (Guzar jána) (سمایطت ہونا)
 (گزر جانا)

انقطاع (ع - مذ) INQITÁ.A ہونا

1. बिच्छेद (Vich,ched) कट-
 जाना (Kat jána) (کٹ جانا)
2. समाप्त होना (Samápt hona)
 खत्म होना (Khatm hona) (ختم ہونا)

انقلاب (ع - مذ) INQILÁB ہونا

1. रूपांतर (Rúpántar) परिवर्तन
 (Parivartan) (روپانتار) (تبدیلی)
2. विप्लव (Viplav) क्रांति (Kránti)
 (Ulat pher) (उलटफेर) (کرائنتی)

انقلاب حکومت (ع - مذ)

INIQLÁB-E-HUKÚMAT ہونا
 हुकुमत

राज्य परिवर्तन (Rájya-parivartan)
 राज्य क्रांति (Rájya kránti) (राज्य)
 हुकुमत की (Hukúmat ki tabdílí) (क्रान्ति)
 तब्दीली (حکومت کی تبدیلی)

انکار (ع - مذ) INKÁR ہونا
 अस्वीकृति (Aswi kriti) (اسوئی کرتی)
 न मानना (Namánna) (نه ماننا)

انکسار (ع - مذ) INKISÁR ہونا
 विनीति (Viníti) (ونیتی) (نمنا)

انفصال (ع - مذ) INFISÁL ہونا
 निर्णय (Nirnai) (فیسلا) (فصلہ)

انفعال (ع - مذ) INFI, ÁL ہونا

1. लज्जा (Lajja) शर्म (Sharm)
 (شوم)
2. पश्चात्ताप (Pashchát, táp) (پشچات)
 (Afsos) (افسوس)

انفکاک (ع - مذ) INFIKÁK ہونا

1. पृथक्ता (Prithakata) (پرتهکتا)
 अलाहदगी (Aláhadagi) (علحدگی)
2. मोचन (Mochan) छूटना
 (Chhútna) (چھوٹنا)

انفکاک رهن (ع - مذ)

INFIKÁK-E-RAHN ہونا
 बंधक मोचन (Bandhak mochan)
 (بلدھک موچن) رهن का छूट जाना
 (Rahn ka chhút jána) (رهن کا چھوٹ جانا)

انقباض (ع - مذ) INQIBÁZ ہونا

1. संकुचित होना (Sankuchit-hona)
 (संकुचित होना) (Sukarna)
 (سکونا)
2. अप्रसन्नता (Apprasan,nata) (اپ پر)
 (Malinata) (ملینتا) (ملینتا)
 ना खुशी (Nákhushi) (ناخوشی)

انقسام (ع - مذ) INQISÁM ہونا
 विभाजन (Vibháján) (تقسیم)
 (Taqsim) (تقسیم)

انقباض (ع - مذ) INQIZA ہونا
 व्यतीत होना (Vyatít hona) (ویتیت)

انہماک (ع - مذ)

راتا (نموتا) Vinai (عاجزی) (Ajizi)

انکشاف (ع - مذ)

IN, HIMÁK انہماک

تتممیتا (Tanmaita تن میتا)

نیمگناتا (Nimagnata نیمگنا)

تالیناتا (Tallinata تل لیتا)

لیپتاتا (Iiptata لپتتا) مہویات

(Mahviyat مہویت) لگان

(Lagan لگان)

INKISHÁF انہماک

پراکتن (Prakatan پراکتن) جہاں ہونا (Záhir hona ظاہر ہونا)

ANG, BÍN آنگ بین (ع - مذ)

مہو (Madhu مہو) شاہد (Shahd شاہد)

ANGUSHT آنگشت (ع - مذ)

آنگلی (Anguli انگلی) کر شاخا (Kar Shákha کر شاخا) (Ungli آنگلی)

ANGÚR آنگور (ع - مذ)

دراکھا (Drákehha دراکھا) گوستانی (Gostani گوستانی) (Angúr آنگور)

ANVAR آنور (ع - ص)

آتیپراہ (Atip, prabh آتیپراہ) آتیپراکاشمان (Ati prakásh mán آتیپراکاشمان) (Bahut raushan بہت روشن)

INHIDÁM انہدام (ع - مذ)

ویدھوانس (Vid dhwans ویدھوانس) ویناش (Vinásh ویناش) (Barbádi ویناشی) (Khandar hona کھانداری ہونا)

IN, HIZÁM انہزام (ع - مذ)

پاراجی (Parájai پاراجی) ہار (Hár ہار)

ANÍS آنیس (ع - مذ)

1. ساخا (Sakha ساخا) ہمدم (Hamdam ہمدم)

2. میترا (Mitr میترا) دوست (Dost دوست)

AUBÁSH آوباہ (ع - مذ)

بوش کی جمع ہے لیکن واحد معنوں میں مستعمل ہے

1. دیراچاری (Duráchári دیراچاری) بدچلن (Bad chalan بدچلن)

7. آدھم (Adham آدھم) پامرا (Pámar پامرا) کامینا (Kamína کامینا)

3. لپٹ (Lampat لپٹ) شہدا (Shuhda شہدا)

AUJ آوج (ع - مذ)

1. اچھا (Uch, chata اچھا) اچھائی (Uchái اچھائی)

2. اٹھائی (Unnati اٹھائی) اٹھائی (Ut, thán اٹھائی) (Aruj اٹھائی)

سنتان (Santán سنٲان) سنتاتی (Santati سنٲاتی) بال بچے (Bál bachehe سنٲتی بچے)

اولو العزم (ع - ص)

ULUL-AZM اولول ازم

اتساہشیل (Utsáh shíl) اوتساہشیل

حوسله (Hausala mand) ہوسلا مند

AULA اولی (ع - ص) اولی

سرووچت (Sarvochit) سرووچت

مناسب (Munásib tarín) مناسبت

EHÁNAT اہانت (ع - مٹ) اہانت

تیرسکار (Apmán) تیرسکار

نندا (Ninda) نندا

بے عزتی (Be izzati) بے عزتی

EH, TIMÁM اہتمام (ع - مذ) اہتمام

1. ویووستھا (Vyavastha) ویووستھا

پربندھ (Prabandh) پربندھ

انتظام (Intizám) انتظام

2. تتواو (Tat, twáo dhán) تتواو

آیووجن (Áyोजन) آیووجن

دیکھ ریکھ (Dekh rekh) دیکھ ریکھ

AHL اھل (ع - مذ) اھل

1. ادھیکاری (Adhi kári) ادھیکاری

سوامی (Swámi) سوامی

صاحب (Sáhib) صاحب

2. سامرتھ (Pátr) سامرتھ

یوگیہ (Yoggya) یوگیہ

مستحق (Mustahaq) مستحق

AURANG اورنگ (ف - مذ) اورنگ

سنگھاسن (Singhásan) سنگھاسن

تخت (Takht) تخت

AUZÁR اوزار (ع - مذ) اوزار

وز کی جمع ہے لیکن اس کا واحد

مستعمل نہیں ہے

یانترا (Yanttr) یانترا

اوپکار (Upkaran) اوپکار

(اوزار) (Auzár)

AUSAT اوسط (ع - ص) اوسط

1. مادھمیک (Mád,dhyamik) مادھمیک

درمیانہ (Darmiyáni) درمیانہ

(درمیانہ)

2. مادھ (Mád,dhya) مادھ

مڈھک (Mad,dhyak) مڈھک

اوریج (Average) اوریج

AUQÁT اوقات (ع - مذ) اوقات

1. وقت کی جمع

2. پرتش (Pratishtha) پرتش

عزت (Izzat) عزت

(ان معنوں میں بطور واحد مستعمل ہے)

AV, VAL अवल (ع - ص) अवल

1. پرتھم (Pratham) پرتھم

پہلا (Pahila) پہلا

2. سرو شریشتھ (Sarv shressth) سرو شریشتھ

سرووتم (Sarovottam) سرووتم

بہترین (Behtarín) بہترین

AULÁD اولاد (ع - مٹ) اولاد

ولد کی جمع ہے لیکن بطور واحد

مستعمل ہے

(Qadr dān قدردان)

AHLIYAT اہلیت (ع - مٹ)

یوگتا (Yoggyata یوگیہ تا) پاترنا
(Pātrata پاترنا) قابیلیت (Qābīlyat
(قابلیت)

AHAM اہم (ع - ص)

مہتو پورن (Mahattwa pūrn مہتو پورن)
گمبیر (Gambhīr گمبیر) اہم میات
والا (Ahammiyat vála اہمیت والا)
(اہمیت (ع - مٹ)

AHAM, MÍYAT اہم میات

مہتو (Mahattwa مہتو) ماہاتمیا
(Máhátmya ماہاتمیہ) بارائی (Barái
(برائی)

AI اے (ع - مذ)

ای (Ai اے) ہے (He ہے)

AYÁGH ایاغ (ت - مذ)

چشک (Chashak چشک) کانس (Kans
کانس) پان (Pán پان) پیالا
(Piyála پیالہ)

ÍSÁR ایثار (ع - مذ)

سوارث (Swārth tyág سوارث) تیاغ
(Tyág تیاغ)

ÍJÁB ایجاب (ع - مذ)

سویکرتی (Swīkriti سویکرتی) من-
جوری (Manzúri منظر دی)

ÍJÁD ایجاد (ع - مٹ)

آویشکار (Ávishkár آویشکار) اختیرا
(Ikhtirāa اختراع)

3. والے (Vále والے)

اہل اللہ (ع - مذ)

AH, LUL, LÁH اہل لول لہ
ایشور بہکت (Īshwar bhakt ایشور بہکت)
اللہ والے (Alláh vále اللہ والے)

اہل باطن (ع - مذ)

AHL-E-BÁTIN اہلہ باتین

مہاتما (Mahátma مہاتما) پونی تاٹما
(Punitátma پونی تاٹما) براہم جانی
(Brahm gyáni براہم جانی) خدہ والے
(Khudá vále خدا والے)

AHL-E-FAN اہل فن (ع - مذ)

1. کلا کار (Kala kár کلاکار) فنکار
(Fan kár فنکار)

2. ساہتیہ کار (Sáhittyá kár ساہتیہ
(Adīb ادیب) کار)

اہل قلم (ع - مذ)

AHL-E-QALAM اہلہ قلم

ماسی جیوی (Masi jīvi ماسی جیوی)
ساہتیہ کار (Sáhittyá kár ساہتیہ کار)
لکھاک (Lekhāk لکھاک) ادیب
(Adīb ادیب)

اہل کار (ع - مذ)

AHL-KÁR اہل کار

کرم چاری (Karm chāri کرم چاری) کار
کرتا (Kārya karta کارہ کرتا) امالہ
والا (Amle vála عملے والا)

اہل نظر (ع - مذ)

AHL-E-NAZAR اہلہ نزار

پارکھی (Pārakhi پارکھی) کدر دان

(Anumati انوہ تہی) इजाजत
(Ijāzat اجازت)

ایمان (ع - مذ) ईमान

1. निष्ठा (Nishtha नشتہا) धर्म
(Dharm دھرم)

2. श्रद्धा (Shriddha श्रद्धा) एतिकाद
(Etiquād اعتقاد)

3. विश्वास (Vish,shwās विश्वास) यकीन
(Yaqīn یقین)

ایمن (ع - ص) ایمان

1. शुभ (Shubh शुभ) मंगल कारी
(Mangal kāri منگل کاری)
(Mubārak مبارک)

2. निर्भय (Nirbhay निर्भय) वे खौफ
(Be khauf بے خوف)

3. सुरक्षित (Surakshit सुरक्षित) महफूज
(Mahfūz محفوظ)

4. दक्षिण (Dakshin दक्षिण) दायां
(Dáyān دایاں)

ایوان (ف - مذ) ऐ (ई) वान

1. प्रासाद (Prásād प्रासाद) भवन
(Bhavan भवन) महल
(Mahal महल)

2. राजभवन (Rāj bhavan राज भवन) दरबार
(Darbār दरबार)

3. विधान सभा (Vidhān sabha विधान सभा) कौंसिल
(Sadān सदन) (Sadan सदन) (Council کونسل)

ईजा (ع - مٹ) ईजा

यातना (Yātana यातना) पीड़ा (Pīra

تکلیف (Taklīf تکلیف)

ایذارسان (ع - ص)

ईजा रसं

कष्ट दायक (Kasht dāyak कष्ट

दयिक (Klesh janak क्लेश जनक)

दुःख देने वाला (Dukh

dene vāla दुःख दिले والا)

ईजद (ف - مذ) एजद

ईश्वर (Īshwar ईश्वर) परमात्मा

(Paramātma परमात्मा) खुदा

(Khuda خدا)

ईसाल (ع - مذ) ईसाल

पहुंचाना (Pahunchāna پہنچانا)

ईफा (ع - مذ) ईफा

पालन (Pālan पालन) पूर्ति

(Pūrṭi पूर्ति) वफा करना

(Vafa karna وفا کرنا)

ایفا ے عہد (ع - مذ)

ईफाए अहद

प्रण पालन (Pran pālan प्रण पालन)

प्रतिज्ञा पालन (Pratiggya pālan प्रतिज्ञा

वादा वफाई (Vāda vafāi वादा

وفا)

ईमा (ع - مذ) ईमा

1. इंगित (Ingīt انگیت) संकेत

(Sanket संकेत) इशारा

(Ishāra इशारा) 2. आशा

(Āggya आशा) अनुमति

ب

- BÁBÁ** बाबा (ف - مذ) **BÁ** बा (ف -)
1. श्रेष्ठ (Shresh,th شریش'تہ) प्रति-
ष्ठित (Pratish,thit پرتیش'تہت)
2. साधू (Sádhú سادھو) फकीर (Faqír
فقیر)
- BÁBAT** बाबत (ف - مذ) **BÁ** बा (ف -)
- विषय में (Vishai men ریشه میں)
संबंध में (Sambandh men سمبندھ میں)
- BÁ-HAYA** बाहया (ع - مذ) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- लज्जा वान् (Lajjáván لہج جا وان)
शरमीला (Sharmila شرمیلا)
- BÁ-KHUDA** बाखुदा (ع - مذ) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- धर्मात्मा (Dharmátma دھرماتما)
पुण्यात्मा (Punnyátma पुण्यात्मा)
- सदात्मा (Sadátma सदात्मा) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- वाला (Alláh vála اللہ والا)
- BÁD** बाद (ف - مذ) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- अनिल (Anil انیل) समीर (Samír سمیر)
मारुत (Márut مارت) पवन (Pavan پون)
वायु (Váyu وایو)
हवा (Hava هوا)
- BÁD-BÁN** बादبان (ف - مذ) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- मरुपट (Marutpat مروت پٹ) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- शित (Shít شیت) पोत पट (Potpat पोत पट)
पाल (Pál پال)
- BÁD-E SAMÚM** बाद समूम (ع - مذ)
- तप्त वायु (Tapt váyu تپت وایو)
लू (Lú لو) लपट (Lapat لہٹ)
- BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- सह (Sah सह) साथ (Sáth ساتھ)
स्वामी (Swámi سوامی) वाला (Wála والا)
- BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- सम्मानित (Sammánit सम्मानित)
प्रतिष्ठित (Pratish,thit پرتیش'تہت)
इज्जत दार (Izzat dár عزت دار)
- BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- कार्याधिकारी (Kárryádhikári کاریا)
प्राप्ताधिकार (Práptádhikár مستأثر)
मुख्तار (Mukhtár मुखتار)
- BÁ-ADAB** बाअदब (ع - ص) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- सभ्य (Sabh,bhya سبہ) शिष्ट (Shisht ششت)
तमीज़दार (Tamízdár تمیزدار)
- BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- बा این همه (ف - ص) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- BÁ-ÍN-HAMA** बाई हमा (ف - ص) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
- तथापि (Tathápi तथाپی) फिरभी (Phir bhi)
इस पर भी (Is par bhi اس پر بھی)
- BÁB** बाब (ع - مذ) **BÁ-ÁBRU** बा आबुरु (ف - ص)
1. द्वार (Dwár دروازہ) दरवाजा (Darwáza دروازہ)
2. अध्याय (Ad,dhyái ادھیای) परिच्छेद (Parich,ched پرچہ)
3. विषय (Vishai ویشے) मामला (Muám-ala معاملہ)

BÁDIYA बादिया (ف - مذ) بادیه

1. तांबे का बड़ा कटोरा (Tanbe ka bara

katroa تانبے کا بڑا کٹوڑا)

2. वन (Van (ون (ع - مذ)

अरण्य (Aran, nya (ارن نہہ) विपिन

(Vipin (وین کانن (Kánan)

जंगल (Jangal جنگل)

بادیه پیم (ع - مذ)

BÁDIYÁ-PAIMA बादिया पैमा

कानन चारी (Kánan chári (کانن چاری)

वनभ्रमी (Van bhrami (ون بھرمی)

जंगल में फिरने वाला (Jangal men

phirne vála جنگل میں پھرنے والا)

بادیه گرد (ع - مذ)

BÁDIYA-GARD बादिया गर्द

دیکھو 'بادیه پیم'

BÁR बार (ف - مذ) بار

1. भार (Bhár (بھار) बोझ (Bojh (بوجھ)

2. दफा (Dafa (دفعہ) बेर (Ber (بیر)

BÁRAN बारान (ف - مذ) باران

1, वर्षा (Varshá (ورشا) वृष्टि (Vrishti

(بارش) बारिश (Bárish (وورشتی)

1. पावट (Pávat (پاوت) वर्षा ऋतु

(Varshá ritu (ورشا رتو) बरसात

(Barsát (برسات)

BÁRID बारिद (ع - ص) بارد

शीतल (Shítal (شیتل) ठंडा (Thánda

(تھنڈا)

BÁRISH बारिश (ع - مٹ) بارش

वर्षा (Varshá (ورشا) वृष्टि (Vrishti

(میلہ) मेंह (Menh (وورشتی)

بادشاہ (ف - مذ)

BÁDSHÁH बादशाह

राजा (Rája (راجہ) भूपति (Bhú pati

महिपाल (Mahipál (مہی پال) (بیوی پتی)

بادصمصر (ع - مذ)

BÁD-E-SARSAR बादे सरसर

भंभावात (Jhanjha váat (جھنجھاوات)

भक्कड़ (Jhak, kar (جھک، کر)

بادنجان (ف - مذ)

BÁDAN JÁN बादनجان

वैगन (Baingan (بیئگن) वातिग (Vátig

(واتگ)

BÁDA बाद (ف - مذ) बादہ

मदिरा (Madira (مدی، دا) वारुणी

(Sura (سرا) सुरा (Sura (وادونی)

कादंबरी (Kádambari (کادمبری) मद्य

(Mad, dya (مدیہ) शराब (Sharáb

(شراب)

بادہ کش (ف - مذ)

BÁDA-KASH बाद कश

मद्यप (Mad, dyap (مد، دیپ) शराबी

(Sharábi (شرابی)

بادہ گسار (ف - مذ)

BÁDA-GUSÁR बाद गुसार

دیکھو 'بادہ کش'

BÁDIYÁN बादियान (ف - مذ) بادیان

शतपुष्पा (Shatpushpá (شت پشپا)

सौंफ (Saunf (سونف)

BÁZÁR بازار (ف - مذ)
 हट्ट (Hatt) हाट (Hát) पैंठ
 (Painth) (پینٹھ)
 باز پرس (ف - مذ)

BÁZ,PUR,S बाज़ पुर्स
 1. पूछ गछ (Púchh gachh) (پوچھ گچھ)
 तहकीक़ात (Tahqíqát) (تحقیقات)
 2. जवानदेही (Juváb dehi) (جواب دہی)
 باز دعوی (ع - مذ)

BÁZ-DÁVA बाज़ दावा
 दावा उठा लेना (Dává utha lena)
 देना नालिश ख़ारिज (दعوا اٹھا لینا)
 Nálish khárij kara dena (نالیش خارج
 کرا دینا)
 باز گشت (ف - مذ)

BÁZ-GASHT बाज़ गश्त
 लौटना (Lautna) वापस आना
 (Vápas ána) (واپس آنا)

باز یافت (ف - مذ)

BÁZ-YÁFT बाज़ याफ़्त
 खोई (Phir pána) (پھر پانا)
 हुई चीज़ का फिरसे मिलजाना (Khoi)
 कहूँ (hui chíz ka phir se mil jána)
 (هوں چیز کا پھر سے مل جانا)

BÁZÚ बाज़ू (ف - مذ)
 बाहु (Báhu) भुजा (Bhuja)
 बांह (Báuh) (بانہ)

BÁZI बाज़ी (ف - مذ)

BÁRGHÁH बारगाह (ف - ث)
 राज सभा (Ráj sabha) (راج سبھا)
 भवन (Ráj bhavan) (راج بھون)
 (Darbár) (دربار)

BÁRÚD बारुद (ف - مذ)
 अग्नि चूर्ण (Agni chûrn) (اگنی چورن)
 दारु (Dárú) (دارو)

BÁRA बारा (ف - مذ)
 1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ)
 (Muámala) (معاملہ)
 2. बार (Bár) (دفعہ)
 (Dafá) (موجب میں جیسے دوبارہ)

BÁRÍ बारी (ع - مذ)
 ईश्वर (Íshwar) (ایشور)
 परमात्मा (Parmatma) (پرمانما)

BÁRE बारे (ف -)
 खैर (Khair) (خیر)
 अस्तु (As,tu) (استو)

BÁRÍK बारीक (ف - ص)
 महीन (Mahín) (مہین)
 सूक्ष्म (Súkehbm) (سوکھم)
 पतला (Patla) (پتلا)

BÁZ बाज़ (ف - مذ)
 1. श्येन (Shen) (شین)
 शिकरा (Shikra) (شکرا)

2. पुनः (Punah) (پنہ)
 फिर (Phir) (پھر)
 3. खुला हुआ (Khula hua) (کھلا ہوا)
 4. कर्ता (Karta) (کرتا)
 देने वाला (Dene vála) (دینے والا)

یہ لفظ مرکبات میں استعمال ہوتا
 ہے جیسے دغا باز

BÁTIL باطل (ع - ص) باتیل

1. अनृत्य (Anritya) असृत्य (Asattya) मिथ्या (Mith-thya) (अनृत्य) (असत्य) (मिथ्या) (मिथ्या तथ्या)
2. निष्फल (Nishphal) वेअसर (Be asar) (निष्फल) (वेअसर)

BÁTIN बातिन (ع - مذ) باطن

1. अंतःकरण (Antah karan) अन्ते करन (अंतरात्मा) (Antarátma) (अन्तरात्मा)
2. हृदय (Hridai) मन (Man) (हृदय) (मन) चित्त (Chit,t) (चित्त)

BÁIS बाइस (ع - مذ) باعث

1. हेतु (Hetu) कारण (Káran) (हेतु) (कारण) (कारन)
2. आधार (Ádhár) बुनियाद (Bunyad) (आधार) (बुनियाद) (बुनियाद)

BÁGH बाग (ع - مذ) باغ

- वाटिका (Vátika) उपवन (Upvan) (वाटिका) (उपवन) (उपवन)
उद्यान (Ud,dyán) (अर्धान) (उद्यान)
आराम (Árám) गुलिस्तान (Gulistán) (आराम) (गुलिस्तान) (गुलिस्तान)

BÁHG-BÁN बाग बान (ع - مذ) باغبان

- उद्यान रक्षक (Uddyán rakohhak) (उद्यान रक्षक)
उद्यान पाल (Uddyán pái) (उद्यान पाल)
माली (Máli) (माली) (माली)

बाग رضوان (ع - مذ) باغ رضوان

BÁHG-E-RIZVÁN बागे रिज्वां

1. स्वर्ग वाटिका (Swarg vátika) (स्वर्ग वाटिका)
जन्नत का बाग (Jannat ká) (जन्नत का बाग)
bágh (जन्नत का बाग)

1. केलि (Keli) क्रीडा (Krida) (केलि) (क्रीडा) (क्रीडा)
खेल (Khel) (खेल) (खेल)

2. लीला (Lila) तमाशा (Tama-sha) (लीला) (तमाशा) (तमाशा)
कौतुक (Kautuk) (कौतुक) (कौतुक)

बाजिचे (ف - مذ) بازیچه

BÁZÍ-CHA बाजीचा

1. खेल (Khel) तमाशा (Tamá-sha) (खेल) (तमाशा) (तमाशा)
2. खिलौना (Khilauna) (खिलौना)

बाजिचे اطفال (ف - مذ) بازیچه اطفال

BÁZÍCHA-I-ATFÁL बाजोचाए अत् फाल
बच्चों का खेल (Bach,chon ka khel) (बच्चों का खेल)
बच्चों का खेल (Bach,chon ka khel)

बाजी گر (ف - مذ) بازی گر

BÁZÍ-GAR बाजी गर

- भान मती (Bhánmati) (भानमती) (भानमती)
कौतुकी (Kautuki) (कौतुकी) (कौतुकी)

BÁSHINDA बाशिन्दा (ف - مذ) باشنده
निवासी (Nivási) (निवासी) (निवासी)
(Rahne vála) (रहने वाला) (रहने वाला)

BÁSIRA बासिरा (ع - مث) باصره

1. दृष्टि (Drishti) प्रेक्षा (Prek-ohha) (दृष्टि) (प्रेक्षा) (प्रेक्षा)
नज़र (Nazar) (नज़र) (नज़र)
2. नेत्र शक्ति (Nettr shakti) (नेत्र शक्ति) (नेत्र शक्ति)

BÁZÁBITA बाजाबिता (ع - ص) باضابطه

- नियमित (Niamit) (नियमित) (नियमित)
नियमानुसार (Niamánúsar) (नियमानुसार) (नियमानुसार)
(Qáede ke sáth) (क़ाएदे के साथ) (क़ाएदे के साथ)

BĀLA بالآ (ف - ص) بالآ
 उच्च (Uchch) ऊँचा (Ūncha) (اونچا)
 बलद (Baland) (بلند)
 بالآ خانه (ف - مذ)

BĀLA-KHĀNA वाला खाना
 अट्टालिका (Attālīka) तल्प (Talp)
 अटारी (Atāri) (اتاری)
 بالآ دست (ف - ص)

BĀLA-DAST वाला दस्त
 1. उच्चाधिकारी (Uchchādhi kārī)
 बड़ा हाकिम (Bārā hākīm)
 (بڑا حاکم)
 2. श्रेष्ठ (Shreshth) आला
 (Āla) (اعلیٰ)

BĀLISH बालिश (फ - म) बालिश
 उपधान (Updhān) शिरोहन
 (Shirohan) तकिया (Takiya)
 (تکیہ)

BĀLISHT बालिशत (फ - म) बालिशत
 वितस्ति (Vitasti) बित्ती
 (बत्ती)

BĀLIGH बालिग (ع - ص) بالغ
 1. वयस्क (Vayask) प्रौढ़
 (Paurh) सियाना (Siyāna)
 (سیہانا)
 2. युवा (Yuva) तरुण (Tarun)
 (جوان) जवान (Javān) (ترن)

BĀLĪDAGI बालीदगी (ف - م) بالیدگی
 1. विकास (Vikās) वृद्धि
 (وکس)

2. स्वर्ग (Swarg) जन्नत (Jan-nat)
 (جنت)

BĀGHI बागी (ع - م) باغی
 1. राज द्रोही (Rāj drohi) इन्-
 विद्रोही (Viddrohi) (انقلابی)
 किलाबी (Inqilābī)
 2. अनारा कारी (Anāgyakārī) आ
 सरकश (Sar kash) (سرکاش)

BĀQI बाकी (ع - ص) باقی
 शेष (Shesh) बचाहुआ Bacha
 hua (بچا ہوا)
 باقی ماندہ (ع - ص)

BĀQI-MĀNDA बाकी मांदा
 परि शेष (Parishesh) (پری شیش)
 अवशिष्ट (Avshisht) (اوششت)
 बकाया (Ba-qāya) (بقایہ)

BĀK बाक (ف - म) باک
 1. भय (Bhai) त्रास (Trās)
 डर (Dar)
 2. लज्जा (Lajja) शर्म (Sharm)
 (شرم)

BĀKIRA बाकिरा (ع - م) باکرہ
 अक्षता (Akehata) (اکھتا)
 योनि (Akehhat yoni) (اکھت یونی)
 कुमारी (Kumārī) (کمداری)
 कुनारी (Kunārī) (کنواری)

BĀL बाल (ف - म) بال
 पक्ष (Pakohh) पंख (Pankh)
 पर (Par) (پر)

(Shrimati شری متی) वेगम
(Begam بیگم)

2. महिला (Mahila مہیلا) खातून
(Khátún خاتون)

BÁNI बानी (بانی - ع - مذ)

1. प्रवर्तक (Pravartak پرورتک) سلس
संस्थापक (Sansthápak) (فانڈر Founder) (تہاپک)

2. कारण (Káran کارن) सबब
(Sabab سبب)

BÁVAR बावर (باور - ف - مذ)

विश्वास (Vish,shwás وشواس) एतिवार
(Pratyai پرتیہے) (اعتبار Etibár)

बाورچی (ت - مذ)

BAVARCHI बावर्ची

सूप कार (Súp kár سوپ کار) पाचक
(Páchak پاچک) रसोइया (Rasoiya
(رسوئیا)

बाورچی خانه (تف - مذ)

BÁVARCHI-KHÁNA बावर्ची खाना

पाक शाला (Pák shála پاکشالا) पाकस्थान
(Pákasthán پاکستان) महानस (Mahánas
(مہانئس) रसोई घर (Rasoi ghar
(رسوئی گھر)

BÁH बाह (बाह - ع - مذ)

काम शक्ति (Kám shakti کام شکتی)

मैथुन शक्ति (Maithun shakti میتھن) पुंसत्व
(Punsattv پونستو) (شکتی)

(Vridddhi وردھی) तरक्की (Taraqqi
(ترقی)

2. उत्पत्ति (Utpatti انتپتی) उपज
(Upaj ایج) नशवो नमा (Nashv-
o-nama نشوونما)

BÁLÍN बाली (बाली - फ - مذ)

1. शिरोधाम (Shirodhám शिरोधाम)
सिरहाना (Sirhána سِرہانا)

2. उपधान (Updhán ایدھان)
तकिया (Takiya تکیہ)

BÁM बाम (बाम - फ - مذ)

1. अट्टालिका (Attálíka اٹالکا) अटारी
(Atári اٹاری)

2. छत (Chhat چھत)

3. सर्पमीन (Sarpmín सर्पमिन) बाम
मछली (Bám machbli بام
مچھلی)

BÁMDÁD बामदाद (बामदाद - फ - مذ)

प्रातः काल (Prátah kál پراتہ کال)

प्रभात (Prabhát پربہات) सवेरा
(Savera سویرا)

BÁNG बांग (बांग - फ - مذ)

1. शब्द (Shabd شبد) ध्वनि (Dhwani
(آواز Áváz) (دهونی)

2. अज्ञान (Azán اذان)

3. मुर्गे की पुकार (Murghe kí pukár
(مورگے کی پکار)

BÁNO बानो (बानो - फ - مذ)

1. देवी (Devi دیوی) श्रीमती

1. मूर्ति पूजक (Múrti pújak (मूर्ति
(:بوجک)

2. प्रेमी (Premi (پریمی

بت تراش (ف - مذ)

BUT-TARÁSH बुत तराश

मूर्ति कार (Múrti kár (मूर्ति کار

मूर्ति बनाने वाला (Múrti banāne vála
(मूर्ति بنانے والا)

بتدریج (ع - ص)

BA,TAD, RÍJ बतदरीज

शनैः शनैः (Shanaih shanaih (شنه

क्रमशः (Kramashah (کرمشه

धीरे धीरे (Dhíre dhíre (دهیره

BAJÁ बजा (ब - फ - ص)

उचित (Uohit (اچیت Yatháarth

समी चीन (Samíchín (یتهارته

ठीक (Thík (تهیک (سمی چین

BAJÁE बजाय (ब - फ - ص)

स्थाने (Istháne (استهانے

(Isthán par (استهان پر

(Badle men (بدلے میں

(Evaz (عوض

BA, JUZ बजुज (ब - फ - ص)

अतिरिक्त (Atirikt (اتیرکت

(Siváe (سواے

BACH, CHA बच्चा (ब - फ - مذ)

बालक (Bálak (بالک

(Larká (لڑکا

कुवते मर्दुमी (Quvvate mardumi
(قوت مردمی

BAHAM बाहम (ब - फ - ص)

परस्पर (Paraspar (پراسپر

(Ápas men (آپس میں

BAHAMI बाहमी (ब - फ - म - थ)

पारस्परिक (Párasparik (پراسپریک

आपस का (Ápas ka (آپس کا

BÁE बाए (ब - ए - مذ)

विक्रेता (Vik,kreta (ویکرتا

वाला (Bechne vála (بیچنے والا

बर (ع - مذ)

BAB, R (BABAR) बबर (बबर)

व्याघ्र (Vyághr (ویاگھر

शेर (Sher (شیر

BAPÁ बपा (ब - फ - व - थ)

उपस्थित (Upasthit (اوپس تهت

(Qáim (قائم

BUT बुत (ब - फ - مذ)

1. मूर्ति (Múr,ti (मूर्ति प्रतिमा

(Pratima (प्रतिमा

(Anu kriti (अनु कृति

(Prati múrti (प्रति मूर्ति

(Múrat (मूरत (मूर्त)

2. प्रिया (Priya (پریا

(Máshúq (معشوق

بت پرست (ب - ف - مذ)

BUT-PARAST बुत परस्त

بحر احمر (ع - مذ)

BAHR-E-AHMAR बहरे अहमर
लाल सागर (Lál sāgar لال ساگر)

بحر اسود (ع - مذ)

BAHR-E-ASVAD बहरे असुवद
कृष्ण सागर (Krishn sāgar کوشن
سای)

بحر اعظم (ع - مہ)

BAHR-E-ÁZAM बहरे आजम
महा सागर (Mahá sāgar مہر اساکر)

بجر الكاهل (ع - مذ)

BAHR-UL-KÁHIL बह्रुल काहिल

प्रशांत महासागर (Prashānt mahāsāgar
پرشانت مہاساگر)

BU,KHÁR बुखार (ع - مذ)

1 गाष्प (Básh,p (باشپ) भाप
(Bháp (بھاپ)

2 धूम (Dhúm دھوم) धुवां (Dhuān دھواں)

3 ज्वर (Jwar جو) ताप (Táp تاپ)

4 क्रोध (Krodh क्रोध) कोप (Kop
कोप) गुस्ता (Ghus,sá غصه)

BAKHT   बख्त   (ف - مذ)

प्रारब्ध (Prārabdh) (پرا'رب'دھ) अदृष्ट
(Adrisht) (اد'र'श'त) दैव (Daiv) (د'ی'و)

भाग्य (Bhág.gya بهائی) तक्दीर
(Tagdír تقدیر)

بختاور (ف - مذ)

BAKH, TÁVAR बख् तावर

BAHÁL बहाल (بہال - ص)

1. पूर्व वत् (Púrv, vat پورو، وٲ)
ज्यो का त्यो (Jyon ka tyeon جيون का تيون)
(का तियों)

2. स्वस्थ (Swasth سوستھ) निरामय
(Nirāmai نیرامے) तन्दुरस्त (Tandurust
(تندرست)

3. प्रसन्न (Prasan,n پراسن) हर्षित
(Harshit هشیت) खुश (Khush خوش)

4. पुनः नियुक्त (Punah niyukt یله
(زیبکت)

BAH,S   بھٹ (ع - مٹ)

1. विवाद (Vivád वाद) वाद विवाद
(Vád vivád वाद) मुबाहसा
(Mubáhasa مباحثه)

2. कलह (Kalah کله) विग्रह (Vigraha
تکړار) तकरार (Takrār)

BAHR   बह्र   بحر (ع - مذ)

1. समुद्र (Samudr, سَمُودِر) सागर (Sāgar, سَاغَر) पारा वार (Pārāvār, پاراوار) जलनिधि (Jalnidhi, جَل نَدِی) (Samandar, سَمَنْدَر) सभंदर (Sambandar, سَمْبَنْدَر) (ع - مَث)

2. छंद (Chhand چهند) वृत्त (Vrit, t
(ورت)

بحر ابيض (ع - مذ)

BAHR-E-ABYAZ बहरे अब् यज़

سیت ساگر (Sit sāgar) سیت ساگر
 چہر ساگر (Chhīr sāgar) چہر ساگر

3. अशुभ (Ashubh) मन्हुस (Manhús) (ملنحوس)
4. विकृत (Vikrit) दोष युक्त (Dosh-yukt) खराब (Kharáb) (دوش يکټ خراب)

- भाग्यवान् (Bhaggya ván) (بهاگيهوان)
सुभागीन (Subhagin) (سوهاگين)
खुश नसीब (Khush nasib) (خوش نصيب)

بخشش (ف - مٹ)

بد اخلاق (عف - ص)

BAKHSISH बख्शिश

BAD-AKHLÁQ बद अख्लाक

1. असभ्य (Asabh,bhya) (اسبیه)
अशिष्ट (Ashisht) (اشیست)
बद तमीज़ (Bad-tamiz) (بدتمیز)
2. दुःशील (Dush-shil) (دش شیل)
बेमुरव्वत (Be-murvvat) (بے مروت)

1. पुरस्कार (Puras, kár) (پورس کار)
पारितोषिक (Páritoshik) (پارتوشک)
2. दान (Dan) (دان) खैरात (Khairát) (خیرات)
3. मोक्ष (Mok, chh) (موکچھ)
मुक्ति (Mukti) (مکتی)

بد اطوار (عف - ص)

4. क्षमा (Chhama) (چھا) माफी (Mafi) (معافی)

BAD-ATVÁR बद अत्वार

दुराचारी (Duraachari) (درا چاری)

बद चलन (Bad-chalan) (بدچلن)

BUKHL बुखल (ع - مذ)

- कृपणता (Kripanata) (کریپنتا)
कजूसी (Kanjusi) (کدريتا)
(Kadaryata) (کنجوسی)

بد اعمال (عف - ص)

BAD-ÁMÁL बद आमाल

दुरचरित्र (Dushcharittr) (دش چتر)

दुरात्मा (Durátma) (دراत्मा)

(Bad-kardár) (بدکردار)

BAKHÍL बखील (ع - مذ)

- कृपण (Kripan) (کریپن)
तद्वन (Tad, dhan) (تد دهن)
वय कुंठ (Vyai-kunth) (وئے کنٺ)
बद्ध मुष्टि (Bad, dh-mushti) (بده مشت)
कजूस (Kanjus) (کنجوس)

بد امنی (عف - مٹ)

BAD-AMNI बद अमनी

1. अशांति (Ashanti) (اشانتی)

गड़ बड़ (Garbar) (گڑ بڑ)

2. विप्लव (Vip lav) (ریپلو) क्रांति (Kránti) (کرائنتی)

शोरिश (Shorish) (شوریش)
(Kharáb) (خراب)

BAD बद (ف - ص)

1. अभद्र (Abhad, dr) (ابهدر) नीच (Nich) (نیچ)
रज़ील (Razil) (رزیل)

بد انتظامی (عف - مٹ)

2. दुष्ट (Dusht) (دشت) खल (Khal) (खल)
पाजी (Páji) (پاجی)

BAD-INTIZÁMI बद इन्तिज़ामी

कुपथ भोजी (Kupath, thya bhoji
(کوپتھہیہ: بھوجی)
खानेपाने में परहेज न करने वाला बीमार
(Khāno pāne meṁ parhez na karne
کھانے پینے میں پرہیز نہ کرنے والا بیمار)

BAD-TAR बदतर (ف - ص) بدتر
निकृष्ट (Nik, krisht (نک کرشت
बहुत बुरा (Bahut bura (بہت برا
بدتمیز (ف - ع)

BAD-TAHZÍB बद तहजीब

1. अविनीत (Avinit (اونیت
अशिश्ट (Ashisht (اششت
असभ्य (Asabh, bhya (اسبھیہ
बद तमीज़ (Badtāmíz (بدتمیز

2. उद्ध (Ud, dand (ادند
अखड़ (Akh, khar (اکھڑ)

BAD-HÁL बद हाल (ف - ص) بد حال
दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha-grast (دردشا
दुर्गत (Durgat (دُرگت
हाल (Tabáh-hál (تباہ حال

بدحواس (ف - ع)

BAD-HAVÁS बद हवास

उद्विग्न (Udvign (أدوگن
व्यस्थ (Vyasth (ویستھ
आतुर (Átur (آتور
परेशान (Preshán (پریشان)

بدخصال (ف - ع)

BAD-KHISÁL बदखिसال

कदात्मा (Kadátma (کداتما

दुर्व्यवस्था (Durvyavastha (درویو: ستھا
कुप्रबंध (Kuprabandh (کوپر: بندھ
इन्तिज़ामी खराबी (Intizámi Kharábi
(انتظامی خرابی)

بد اندیش (ف - ص)

BAD-ANDESH बद अन्देश

अशुभ चिंतक (Ashubb-chintak (اشوبھ
अशुभेच्छु (Ashubhech, chú (چنتک
बुरा चाहने वाला (Bura cháhne vála
(برای چاہنے والا)

بد باطن (ف - ع)

BAD-BÁTIN बद बातिन

दुरात्मा (Durátma (دوراتما
दुष्टात्मा (Dushtátma (دشتاتما
नीचाशय (Nícháshai (نیچاشے
कुटिल (Kutíl (کوتیل
खबीत (Khubís (خبیت)

بد بخت (ف - ص)

BAD-BAKHT बदबخت

1. हत दैव (Hat daiv (हत دیو
दुर्भाग्य (Durbhági (دربھاگی
अभागा (Abhága (ابھاگا
बद किस्मत (Bad-qismat (بدقسمت)

2. विपद्ग्रस्त (Vipad-grast (विपदग्रस्त
मुसीबत ज़दा (Musibat-zada
(مصیبت زدہ)

BAD-BU बदबू (ف - م) بدبو
दुर्गंध (Durgandh (دورگندھ
कुवास (Kuvás (کواس
सड़ांध (Sarándh (سڑاندھ)

بدپرہیز (ف - ص)

BAD-PARHEZ बदपरहेज़

دشمن (Dushman) دُشمن (بیرو)

بد دعا (عف - مٹ)

BAD-DUÁ بد دُشمن

شاپ (Sháp) شاپ (Shráp)

شراب (Abhi sháp) (اَبھی)

کوسنا (Kosna) (کوسنا) شاپ

BAD-DIL بد دل (ف - ص)

1. اُنمن (Unman) (اُنمن) دُداسین

(Udásín) (اُداسین) شیشیل

(Shithil) (شیتھل) دُکاتاوا دُشمن

(Uktáya hua) (اُکتایا هوا) بےزار

(Bezár) (بےزار)

2. اُنٹساہ (Anutsáh) (اُنٹساہ)

بے ہمت (Be-himmat) (بے ہمت)

بد دماغ (ف - ص)

BAD-DIMÁGH بد دیمار

اُھنکاری (Ahankári) (اُھنکاری) دُمانڈی

(Ghamandi) (گھمانڈی)

بد دیانت (عف - ص)

BAD-DIYÁNAT بد دیانت

ویشواش دُھاتک (Vish, shwás ghátak)

(ویشواش دُھاتی)

(Vish,shwás-gaháti) (ویشواش دُھاتی)

ویشواش دُھانک (Vish, shwás bhanjak)

(ویشواش دُھانک) (Be-íman)

(Kháin) (خائن) (بے ایمان)

BAD-ZÁT بد ذات (عف - ص)

1. کولین (Kulín) (کولین) گھر شریف

(Ghair sharif) (غیر شریف)

(Nícháshai) (نیچاشے) (Durátmá) (دُراتما)

(Bad-hkraslat) (بد خصلت)

(بد خصلت)

بدخلق (عف - ص)

BAD-KHULQ بد خُلُق

دیکھو 'بد اخلاق'

BAD-KHÚ بد خُ (ف - ص)

1. دُش پُرتی (Dush prakriti) (دُش پُرتی)

(Dus,swabháo) (دُ:سواہاو) (دُ:سواہاو)

(Bad-mizáj) (بد مزاج)

2. دُ:شیل (Dush,shíl) (دُ:شیل)

(Be-muravvat) (بے مروت)

بدخوابی (ف - مٹ)

BAD-KHÁBI بد خاَبی

1. اُننڈرا (Un-niddra) (اُننڈرا)

(Anid,dra) (انڈرا)

(Thík nígd na) (ٹھیک نیند نہ آنا)

2. سَوین دُوش (Swapn-dosh) (سَوین دُوش)

(Ehtilám) (احتلام)

بدخواہ (ف - ص)

BAD-KHÁH بد خاَہ

1. اُنرثے کاری (Anarth kári) (اُنرثے کاری)

(Ahit chintak) (اُہیت چنتک)

(Ashubh chintak) (اُشبھ چنتک)

(Dusht cheta) (دُشت چتا)

2. شَترو (Shattru) (شَترو) بَری (Bairi)

दुरालापि (Durálápi) दुर्वादी
(Durvádi) कटु भाषी (Katu
bháshi) मुंह फट (Munh
phat) (ملہ پھٹ)

بدस्तور (ع - ص)

BADASTÚR बदस्तूर

यथ पूर्वक (Yathápurvak) यित्हापुर्वक
यथानुपूर्वक (Yathánupúrvak) यित्थानु
(Kramágat) क्रमागत (युर्वक)
ज्यों का त्यों (Jyon ká tyon) (گت
جیوں کا تیوں)

بدسرشت (ف - ص)

BAD-SARISHT बद सरिश्त

दुरात्मा (Durátma) नीचाशय
(Nícháshai) दुष्प्रकृति
(Dushprakriti) बदतीनत
(Bad tínat) (بدطینت)

बदसगल (फ - ص)

BAD-SIGÁL बद सिगल

अशुभ चिंतक (Ashubh-chintak) अशुभ
(Ashubhech, ohhuk) चेतक
(Bad-kháh) (बदخواه)

बदसलुकी (ع - م)

BAD-SULÚKI बद सुलूकी

दुर्व्यवहार (Durvyavhár) (درویهوار)
दुरूपचार (Durupchár) (دورپچار) बुरा
बस्ताव (Bura bartáo) (برا بوتاؤ)

बदसिरत (ع - م)

BAD-SIRAT बद सीरत

2. दुष्टात्मा (Dushtátma) (دشتاتما)
दुरात्मा (Durátma) दुष्प्रकृति
(Dushprakriti) (دش پرکرتی) कमीना
(Kamína) (کمیנה)

بد ذائقه (ع - ص)

BAD-ZÁIQA बद ज़ाइका

दःस्वाद (Dus,swád) (دس سواد) नीरस
(Níras) वेमज़ा (Be maza) (نی رس
بے مزہ)

BADR बदर (ع - م)

पूर्ण चंद्र (Purn chandr) (युर्वन चंद्र)
पूर्णचंद्रमा (Purn chandrama) (युर्वन
(Máh-e-kámil) माहेकामिल (चंद्रमा)
(महाकامل)

BAD-RÁH बद राह (फ - व)

कापथिक (Kápathik) (कापथेक) कुमार्गी
Kumárgi (कुमारगी) कदाचारी
(Kadáchári) (कदाचारी) बद चलन
(Bad chalan) (बद चलन)

BADRAQA बदरका (ع - م)

1. पथप्रदर्शक (Path pradarshak)
(Ráh- numa) राह नुमा (पथे प्रदर्शक)
(راه نما)

2. अनुपान (Anupán) (انوپان) किसी
दवा के साथ खाई जाने वाली दवा
(Kisi dawa ke sáth khái jáne váli)
कसी दवा के साथे क्हाई
दवा (جانی والی دوا)

बदरान (ف - ص)

BAD-ZABÁN बद ज़बान

بد قماش (ف - ص)

BAD-QUMASH बद कुमश

दुश्चरित्र (Dush.charittr (دش چرتر

कुर्मो (Kukarmi (कु, कुमी बद चलन

(Bad-chalan (بدچالن

BAD-KAR बद कार (ف - ص)

1. दुष्कृति (Dush,kriti (دش کرتی

दराचारी (Duráchári (دراچاری

द्वृत्त (Durvritt (द्वरुत्त बद चलन

(Bad-chalan (بدچالن

2. पापी (Papi (पापी गुनाहगार

(Gunahgar (گناه گار

بد کردار (ف - ص)

BAD-KA(1)RDAR बदक(कि)ردार

ديکھو 'بدکار'

بد گمانی (ف - مٹ)

BAD-GUMANI बद गुमानी

ديکھو 'بدظنی'

بد گوئی (ف - مٹ)

BAD-GOI बह गोई

1. निंदा (Ninda (नंदा हजो (Hajo

(هجو)

2. पिशुनता (Pishunata (پيشناتا चुसली

(Chughli (چغلی

بد لگام (ف - ص)

BAD-LAGAM बद लगाम

1. मुक्त कंठ (Mukt kanth (मुक्त कंठ

मुहं फट (Munh phat (منه پھٹ

दुरात्मा (Duratma (دوراत्मा

(Dus,swabhao (دس سبهاؤ

(Dush,prakriti (دش پرکرتی

तीनत (Bad tinat (بدطیعت

بد شکل (عف - ص)

BAD-SHAKL बद शकल

1. कुरूप (Kurup (کوروپ बद سूरत

(Bad-surat (بدصورت

2. कदा कार (Kada kar (کدا کار कुदश्य

(Kudrish,shya (کودرشیه

(Bad numa (بدنما

بد شگونی (ف - مٹ)

BAD-SHAGUNI बद शगूनी

अपशकुन (Apsakun (اپشکن

कुशकुन (Kushakun (کوشکن

(Bad fali (بدفالی

بد ظنی (عف - مٹ)

BAD-ZANI बद जनी

मिथ्या संदेह (Mith,thya Sandeh (میتھیا

बुरी धारणा (Buri dhārana (سندیه

(Bad-gumani (بدي دھارنا

(Bad-gumani (بدگمانی

بد عهدی (عف - مٹ)

BAD-AHD1 बद अहदी

प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang (پرتیگیا

(Vachan bhang (वचन भंग

(Vish,shwās (विश्वास घात

ghāt (وشواس گھات

(Vāda khilāfi (وعدا خلافی

(Nis, swád نس سوان) बद ज्ञाहका

(Bad-záiqua بدن ائقه)

2. अस्वस्थ (As, swasth اس سوسته)

बेकैफ (Be-kaif بے کیف)

بدمست (ف - ص)

BAD-MAST बद मस्त

मदोन्मत्त (Madonmatt मदोन मत)

उन्मत्त (Unmatt अन मत)

(Durmad नशे में चूर) नशे में चूर (Nashe

men chúr नशे में चूर)

बदमाश (ع - ص)

BAD-MA, ÁSH बद मआश

1. दुर्वृत्त (Durvritt दुरवृत्त) बुरी

कमाई खाने वाला (Buri kamái

kháne vála बुरी कमाई खाने वाला)

2. दुश्चरित्र (Dush charittr दुश्चरित्र)

बदचलन (Bad chalan बदचलन)

3. लंपट (Lampat लम्पट) शुहदा

(Shuhda شهدا)

बदमाश (ع - ص)

BAD-MUÁMALA बद मुआमला

1. दुर्व्यवहारक (Dur vyavháarak दुर

व्यवहारक) मामले का खराब (Muámale

ka hkaráb मामले का खराब)

2. विश्वासघातक (Vish,shwás ghátak

(Bad-diyánat विश्वासघातक)

(Bad-diyánat बददीयानत)

BADAN بدن (ع - مذ) بدن

1. देह (Deh ده) शरीर (Sherír

2. दुर्वादी (Durvádi दुरवादी) गलिहर

(Galihar گلیهر) बद ज्ञान (Bad-

zabán بد زبان)

BADLA बदला (ع - مذ) بدله

1. प्रतिशोध (Prati shodh प्रति

कार) (Prati kár प्रति कार)

(Evaz عوض) इवज (प्रति कार)

2. प्रत्युपकार (Pratyupkár प्रत्युपकार)

नेकी का बदला (Neki ka badla

नेकी का बदला)

3. प्रत्यपकार (Pratyap kár प्रत्यपकार)

बुराई का बदला (Burái ka

badla बुराई का बदला)

बदमजाज (ع - ص)

BAD-MIZÁJ बद मिजाज

दुःस्वभाव (Dus, swabhác दुःस्वभाव)

क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma क्रुद्धात्मा)

गुस्सैल (Ghussail गुस्सैल) चिड़ चिड़ा

(Chir chir چیر چیرا)

बदमजगी (ف - م)

BAD-MAZAGI बद मजगी

1. रोग (Rog رोग) बीमारी (Bímári

بیماری)

2. वैमनस्य (Vaimanas,sya वैमनस्य)

रंजिश (Ranjish رنجش)

3. नीरसता (Nírasata नीरसता) फीकापन

(Phiká pan فیکاپن)

BAD-MAZA बद मजा (ف - ص) बदमزه

1. नीरस (Níras نیرس) निःस्वाद

2. लोभी (Lobhi) (لوہی) नदीदा
(Nadīda) (ندیده)

بدھضمی (عف - مٹ)

BAD-HAZMI बद हजमी

अजीर्ण (Ajirn) (अजिरन) अपच (Apach)
हाजिमे की खराबी (Házime ki
kharábi) (هاضمه کی خرابی)

بدھشیات (عف - ص)

BAD-HAI,AT बद हैअत

कुरूप (Kurúp) (कुरूप) बद शक्ल
(Bad-shakl) (بدشکل)

BADI बदी (फ - मट) बदी

1. अनिष्ट (Anisht) (अनिष्ट) खराबी
(Kharábi) (खराबी)

2. अमंगल (Amangal) (अमंगल) नुहूसत
(Nubúsat) (نحوست)

3. पिशुनता (Pishunata) (पिशुनता)
चुगली (Chughli) (چغلی)

4. निंदा (Ninda) (निंदा) हजो (Hajo) (هجو)

BADI,A बदीअ (ع - ص) بدیع

1. अद्भुत (Ad,bhut) (ادبوت) विचित्र
(Vichitr) (وچتر) अजीबो गरीब
(Ajíb o gharīb) (عجیب و غریب)

2. नूतन (Nútan) (نوتن) नवीन (Navín)
(नया) (Naya) (نیا)

3. अनुपम (Anupam) (انوپم) बे मिसल
(Bemial) (بے مثل)

BADÍH बदीह (ع - ص) بدیه

1. स्पष्ट (Ispash,t) (اسپشت) प्रत्यक्ष
(Pratyaksh) (پرتیکش) साफ
(Sáf) (صاف)

काय (Kái) (وایو) वपु (Vapu) (शरीर)
जिस्म (Jism) (جسم) (کے)

2. भग (Bhag) (भग) योनि (Yoni)
(फर्ज) (Farj) (یونی)

BAD-NÁM बद नाम (ف - ص) بدنام

निंदित (Nindit) (نندت) दुष्कीर्त
(Dushkírt) (دش کیرت) कुख्यात
(Kukh,khyát) (ککھ، کھیات) रुस्वा
(Rus,va) (روسوا)

بدنظمی (عف - مٹ)

BAD-NAZMI बद नज्मी

दुर्व्यवस्था (Dur,vyavastha) (دروویو ستھا)
दुष्प्रबंध (Dush,prabandh) (دش پر بندھ)
कुप्रबंध (Kup-prabandh) (کپ پر بندھ)
बद इन्तिजामी (Bad-intizámi) (بد
انتظامی)

BAD-NAFS बद नफस (ع - ص) بدنفس

1. दुष्टात्मा (Dushtátmá) (دشتاتما)
खबीस (Khabís) (خبیث)

2. व्यभिचारी (Vyabhi chári) (ویبھی)
जानी (Záni) (زانی) (چاری)

BAD-NUMA बद नुमा (व - ص) बदना

1. कुदृश्य (Kudrish,shya) (کودرشیہ)
भदा (Bhadda) (بہدا)

2. कुरूप (Kurúp) (कुरूप) बद सूरत
(Bad-súrat) (بد صورت)

बदनित (ع - ص)

BAD-NÍYAT बद नीयत

1. नीचाशय (Níchashai) (نیچاشے)
बद तीनत (Bad-tínat) (بد طینت)

(Alind) गुलाम गर्दिश (Ghulám-gardish) (علام گردش) ओसारा (Osára) (اوسارا)

BIRAZ बिराज (براز - مز) विठा (Vishtha) (ویشٹھا) मल (Mal) (गू) (गु) (مل)

BAR, RAQ बरक (براق - ع - ص) 1. शुभ्र (Shubh, bhr) (شبه) उज्ज्वल (Ujjwal) (اج، جूल) सफेद (Safed) (سفید) 2. दीप्तिमान (Diptimán) (दीप्तिमान) चमकदार (Chamak dár) (چمک دار) (برانگیخته - ف - ص)

BARANGEKHTA बरंगेखता 1. उचोजित (Ut, tejit) (اتے جت) प्रेरित (Prerit) (پریرت) 2. क्रद (Krud, dh) (क्रुद) कुपित (Kupit) (کپیت)

BARAHIN बराहीन (बरहिन - مز) बरहान की جمع دیکھو 'बरहान'

BARA, AT बराअत (برائت - ع - ص) बचाव (Bachao) (بچاو) सफाई (Safai) (صفائی)

BARÁE बराए (برای - ف - حرف) निमित्त (Nimit, t) (نیمت) (لیه)

BAR, BAD बर बाद (बर - ف - ص) उजाड़ (Ujar) (اچار) ध्वस्त (Dhwast) (دهوस्त) वीरान (Viran) (ویران)

RARBAT बर बत (बर - ف - مز) एक बाजा (Ek baja) (ایک باجه)

2. आशु (Ashu) (آشو) तुरंत (Turant) (فوراً) फौरन (Fauran) (فوری) (بدیه گو - ع - ص)

BADIH-GO बदीह गो 1. उपस्थित वक्ता (Upasthit vakta) (उपस्थित वक्ता) बरजस्तागो (Barjastago) (برجسته گو) 2. आशु कवि (Ashu-kavi) (आशु कवि) उपस्थित कवि (Upasthit-kavi) (उपस्थित कवि) शीघ्र कवि (Shighr-kavi) (शीघ्र कवि) बरजस्तागो शाइर (Barjastago sháir) (برجسته گو) (शاعر)

BAZL बजल (बजल - مز) दान (Dan) (दान) दातव्य (Dátav, vya) (दातव्य) बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

BAZLA बजला (बजला - مز) मनोरंजन (Manoranjan) (منورنجن) जिराफत (Ziráfat) (ظرافت) (بذله سنج - ع - ص)

BAZLA-SANJ बजला संज (मनोरंजक) (Manoranjak) (चुटकुले बाज) (Chut kulo báz) (چٹکلے باز)

BARAMAD बरामद (बरामद - फ - म) निर्यात (Niryat) (نیریات) निष्क्राम्य (Nishkrāmya) (निष्क्राम्य) एक्सपोर्ट (Export) (ایکسپورت)

BARÁMADA बरामदा (बरामदा - फ - مز) मत्तालंब (Mattálamb) (مतालیم) अंतरा वेदी (Antara vedi) (انتر ایدی) (अलिंद)

برخلاف (ع - ف - ص)

BAR-KHILÁF بر खिलाफ

प्रत्युत (Pratyut विपरीत)

(Viparít (उलटा (Uta (الثا)

برخو ردار (ف - م)

BAR-KHURDÁR بر خور دار

1. बेटा (Beta بیٹا) पुत्र (Puttr

(پستتر)

2. बेटी (Betí بیٹی) पुत्री (Puttri

(پتری)

برداشت (ف - م)

BAR,DÁSHT बर् दाशत

सहिष्णुता (Sahish,nuta सहन

शीलता (Sahan shilata سہن

صبر (Sab,r شیلتا)

برداشتہ خاطر (ع - ف - ص)

BARDÁSHTA-KHÁTIR

बर् दाशता खातिर

खिन्नमना (Khin, n-mana کھن نا)

उदास (Udás (اداس) उचाट (Uchát

जिस का दिल किसी काम में न

लगे (Jis ká dil kisi kám men na lago

چس کا دل کسی کام میں نہ لگے)

BARDA बर् दा (ع - م)

दास (Dás (داس) चाकर (Chákar (چاکر)

गुलाम (Ghulam غلام)

برده فروش (ع - ف - م)

BAR,DA-FAROSH बर् दा फरोश

लौंडी गुलाम बेचने वाला (Laundi

ghulam bechne vala لوندی غلام بیچنے والا)

(والا)

BARPA बर् पा (ف - ص)

उपस्थित (Upas,thit (ايس تهت

(Qáim قائم)

BARTAR बर् तर (ف - ص)

उत्तम (Uttam (ايت تم

th (Shresh, (شريش ته

Barh kar (बढ़ कर

(برھ کر)

BURJ बुर्ज (ع - م)

1. राशि (Ráshi (دashi

2. गुंबज (Gumbaj (گم بيج

BARJASTA बर्जस्ता (ف - ص)

तुरंत (Turant (ترنت

فورا (Faunran (فورا)

برجسته گو (ف - م)

BARJASTA-GO बर्जस्ता गो

1. प्रत्युत्पन्न मति (Pratyutpann mati

हाज़िर जवाब (برتیت پن متی

(Házir javáb (حاضر جواب)

2. आशु कवि (Áshu kavi (آشوکوی

अपस्थित कवि (Upesthit kavi

बदीह गो (Badih go (اېستهت کوی

(بدیه گو)

BAR, HAQ बर् हक (ع - ف - ص)

यथार्थ (Yatharth (يثارث

सत्य (Sattya (سatie

ठीक (Thik (تهیک)

برخاست (ف - ص)

BAR-KHÁST बर् खास्त

1. समाप्त (Samápt (سماپت

(Khatm ختم)

2. पदच्युत (Padach,chyut (پد چ

(Mauqúf (موقوف

चित (چیت)

(Virud, dh ورن'دھ) بر खिलाफ
(Barkhiláf برخلاف)

BAR,F बर्फ (ف - ذ ث) हिम (Him
پراलेय (Práleya پیرالیه) तुषार (Tushár
توشار) (هم)

BARFÁB बरफाब (ف - مذ) बर्फ का पानी (Barf, ká pání
برف کا پانی) ठंडा पानी (Thanda pání
تھنڈا پانی)

BAR,Q बर्क (ع - مٹ) विद्युत् (Vid, dyut وید'دیت) सौदामनी
(Saudámaní سودا'منی) तड़ित (Tarit
تڑیت) चपला (Chapala چپلا) बिजली
(Bijli بیجلی)

BURQA बुरका (ع - مذ) प्रच्छादन
(Prach, chhādan پرچ'چھادن) आवरण वस्त्र
(Ávaran vastr آوارن وستر)

BARKAT बरकत (ع - مٹ) विभूति (Vibhūti
ویبھوتی) वृद्धि (Vridhhi वृद्धی) बड़ोतरी
(Barhotari بڑھوتری)

BARG बर्ग (ف - مذ) पत्र (Pattr
پتر) (Parn پرن) पत्ता (Patta پتہ)
दल (Dal دل)

برگزیده (ف - ص)

BAR-GUZÍDA बर गुज़ीदा सदात्मा
(Sadátma سدا'تما) शुद्धात्मा (Shudh,
dhátma شُدھا'تما) खुदा रसोदा
(Khúdá rasída خُدا رسیده)

BAR ZABÁN बर ज़बान (ف - ص) कठस्थ
(Kanthasth کن'تھس'تھ) मुखार् (Mukhág, gr
مُخا'گر) याद (Zabání yád زبانی یاد)

BAR, ZAN बरज़न (ف - مذ) गली (Gali
گلی) कूचा (Kúcha کُچّا) वीथी (Vithi
ویتهی) (کوچه) برش (ف - مٹ)

BUR (R) ISH बु (र) रिश 1. काट (Kát
کات) धार (Dhár دھار) 2. तीक्ष्णता
(Thikch, nata तीक्ष्णता) तिग्मता (Tigmata
تیگماتا) (چھेता)

BIRISHTA बिरिश्ता (ف - ص) भृष्ट (Bhrisht
بھرِشت) भुना हुआ (Bhuna huá
بھنا ہوا) برشکال (ف - مذ)

BARSH, KÁL बर्श काल वर्षा ऋतु
(Vershá ritu वर्षा ऋतु) पावट (Pávat
پاوت) बरसात (Barsát बरسات)

BARAS बरस (ع - مذ) श्येतकुष्ठ (Shet kush, th
شیت'کُشتھ) सफेद कोढ़ (Safed koṛh
سفید'کوره) بر طرف (عف - ص)

BAR-TARAF बर तरफ पदच्युत (Padach, chyut
پد'چیت) बर खास्त (Barkhást
برخاست) برعکس (عف - ص)

BAR-AK, S बर अकम् प्रत्युत (Pratyut
پرتیوت) বিরুদ্ধ

BIRANJ بیرنج (ف - مذ) برنج

ابرگشته (ف - ص)

1. پیتل (Pittal پیتل) پیتل (Pital پیتل)

BAR,GASH,TA بر گشتا

ویمکھ (Vimukh) ویمکھ
(Viparīt وپریٹ)

2. پیتل تانبا اور جستہ میلی دھاتو (Pital tāmba aur jasta mili hui dhātu)

ابرگشته بخت (ف - ص)

پیتل تانبا اور جستہ (Pital tāmba aur jasta mili hui dhātu)

BAR-GASHTA-BAKHT بر گشتا بخت

فول (Phul فول)

دوربھاگیا شالی (Durbhāgya shālī)

کانسا (Kānsa کانسا)

بد قسمت (Bad-qismat)

3. تاندل (Tandul تاندل)

ابھاگا (Abhāga)

(Ohāval چاول)

ابرگشته طالع (ع - ص)

BURŪT بروت (ف - مذ) بروت

BAR-GASHTA-TĀLE بر گشتا تالے

مُونچھ (Mūnchh مونچھ)

دیکھو 'ابرگشته بخت'

برودت (ع - ص)

بر محل (ع - ص)

BURŪ,DAT برودت

BAR-MAHAL بر محل

شیتلاتا (Shitalata شیتلاتا)

1. ٹیک سامی پر (Thīk samai-par)

شیت (Shīt شیت)

تھیک سے پر

ٹھڈک (Thandak ٹھڈک)

2. سامی کے انوکھ (Samai ke anukh)

بروقت (ع - ص)

سے کے انوکھ

BAR-VAQ,T بر وقت

3. اچٹ (Uchit) اچٹ

دیکھو 'برمحل'

(Munāsib مناسب)

برومند (ف - مذ)

BAR-MALĀ بر ملا (ع - ص)

BAROMAND برومند

پرتیکھ (Pratyaksh)

فول خانے والا (Phal khāne vāla)

خولے خزانے (Khule khazāne)

لام اٹھانے والا (Lāb uthāne vāla)

مٹھ پر (Munh par)

لام اٹھانے والا (Lāb uthāne vāla)

سامنے (Sāmne)

BURŪN بروں (ف - ص)

BAR,MA برما (ف - مذ)

دیکھو 'بروں'

بھیدی سار (Bhedisār)

BAR(R)A برا (برآ)

لکڑی میں سوراخ کرنے کا یंत्र (Lakṛī men sūrākh karne ka yantr)

1. بکری کا بچھا (Bakri ka bachcha)

لکڑی (Lakṛī)

(بکری کا بچھا)

برما (Barmā)

(Barmā)

بری الذمه (ع - ص)

BARI-UZ,ZIM,MA بری उञ् जिम्मा
भार मुक्त (Bhārmukt भारमुक्त)
जिस पर से जिम्मेदारी हट जाय (Jis par
se zimmedāri hat jāi जिस पर से जिम्मेदारी हट जाई)
(ذمه‌داري هت جائے)

BIRYÁN बिर्यां (ف - ص)
भृष्ट (Bhrisht भ्रष्ट) भुना हुआ
(Bhuna hua भुना हुआ)

BARIYAT बरीयत (ع - مث)
1. मुक्ति (Mukti मुक्ति) छुटकारा
(Chhut kara छुटकारा) खलासी
(Khalāsi خلاسی)
2. क्षमा (Chhama क्षमा) माफी (Mafi
معافی)

BUZ बुज (ف - مث)
1. अज (Aj अज) बकरा (Bakra बकरा)
2. अजा (Aja अजा) बकरी (Bakri
بکری)

BAZ,ZÁZ बज्जाज (ع - مذ)
वस्त्र बणिक (Vastr banik वस्त्र बलक)
बजाज (Bajāj बजाज)

BU,ZUR,G बुजर्ग (ف - ص)
1. प्रतिष्ठत (Pratish,thit प्रतिष्ठित)
सम्मानित (Summānit सम्मानित)
2. वृद्ध (Vrid,dh वृद्ध) बूढ़ा
(būṛha बूढ़ा)
3. पूर्वज (Pur,vaj पूर्वज) पुरखे
(Purkhe پورکھے)

BAZ,M बज्म (ف - مث)
1. परिषद् (Prishad परिषद) समा

2. भेड़ का बच्चा (Bher ka bachcha
بھیڑ کا بچہ)

3. मेष राशि (Mesh rashi मेष राशि)
बुर्ज हमल (Burj Hamal बुर्ज حمل)

BUR,HÁN बुरहान (ع - مث)
युक्ति (Yukti युक्ति) ऊहा (Ooha
اوہا) दलील (Tark ترک) तर्क
(Dalil دلیل)

BAR-HAM बरहम (ف - ص)
1. अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त
व्यस्त) तितर बितर (Titar bitar
تیتر بیتر)
2. क्रुद्ध (Krudh,dh क्रुद्ध) कुपित
(Kupit कुपित) नाराज (Naráz
ناراض)

برهمن (ف - مذ)

BAR,HAMAN (BIRAH,MAN)
बरहमन (बि र ह् मन)
ब्राह्मण (Bráhmaṇ ब्राह्मण)

برهنه (ف - ص)

BA,RAH,NA (BAR,HANA) बरहना
(अरहना)

1. नग्न (Nagn नग्न) दिगंबर (Digam
bar दिगंबर) नंगा (Nanga नंगा)
2. अना वृत (Anávrit अनावृत) अना
च्छादित (Anach.ohhādīt अना
छादित) खुला हुआ (Khula hua
खुला हुआ) (केलाफ्ला)

BARİ بری (ع - ص)
मुक्त (Mukt मुक्त) रहा (Raha
رہا)

BUS, TAN बुस्तान (फ - मंड)
 उद्यान (Ud, dyán) वाटिका
 (Vatiká) बाग (Bāgh)

BISTAR बिस्तर (फ - मंड)
 शय्या (Shalya) बिछौना (Bichhau-
 ná) (बिछौना) दरी, तकिया आदि (Dari,
 takiya, ádi) (दरी नकिया आदि)

BASTA बस्ता (फ - स)
 1. बद्ध (Baddh) बंधा हुआ (Ban-
 dha hua) (बद्धा हुआ)
 2. श्यानित (Shyánit) शयानित
 हुआ (jama hua) (जमा हुआ)
 3. स्थून (Syún) थैला (Thaila
) (थैला)

BASAR बसर (फ - मंथ)
 निर्वाह (Nirvāh) गुजर (Guzar
) (गुजर)

BAST बस्त (ए - मंड)
 विस्तार (Vistār) फैलाव (Phailáo
) (फैलाव)

BIS, MIL बिस्मिल (ए - स)
 आहत (Áhat) चत (Chhat
) (चत) घायल (Gháyal) (घायल)

BASIT बसीत (ए - स)
 1. विस्तृत (Vistrit) फैला हुआ
 (Phaila huá) (फैला हुआ)
 2. निष्केवल (Nishkeval) (नश कियोल)
 खालिस (Khális) (खालिस)

बशरत (ए - मंथ)

USHÁRAT बुशारत

(Majlis) मजलिस (Sabhá) (सभा)
 (مجلس)

2. गोष्ठी (Gosh, thí) (गोश थै)
 मंडली (Mandali) (मंडली)
 (صحبت) (सुहबत)

BAS बस (फ - स)

1. पर्याप्त (Paryápt) (पर्याप्त)
 (Káfi) (कफी)
2. समाप्त (Samápt) (समाप्त)
 (Khatm) (खतम)
3. इति (Iti) (अति) फकत (Faqat)
 (فقط) (इति)

बसाओकत (ए - मंड)

BASA-AUQAT बसा औकात
 बहुधा (Bahudhá) (बहुधा)
 (prayah) (अक्सर) (Aksar) (अक्सर)

BISÁT बिसात (ए - मंथ)

1. बिछौना (Bichhauna) (बिछौना)
 बिस्तर (Bistar) (बिस्तर)
2. सामर्थ्य (Sámarthya) (सामर्थ्य)
 शक्ति (Shakti) (शक्ति)
3. शतरंज खेलने का तह्ता (Shatranj
 khelne ka takhta) (शतरंज खेलने का तह्ता)

BASALAT बसालत (ए - मंथ)
 शूरता (Shúrata) (शूरता)
 (Bahá) (बाहारी)
 (duri) (दुरी)

बसान (फ - हरफ तशबیه)

BASÁN बसान
 समान (Samán) (समान)
 (Til, Iya) (तुल्य)
 (Mánind) (मानंद)
 (تلیه)

1. दृष्टि (Drishti) नज़र (दर्शनी)
(Nazar) (نظر)
2. आंख (Ánkh) चक्षु (Chak, ohhu) (چک چو)

BASAL बसल (ब - मड)
पलांडु (Palándu) पियाज़ (Piyáz)
(پیاز)

بضاعت (ع - مٹ)

BIZÁAT विज्ञाअत

1. संपत्ति (Sampatti) पूंजी (सम पत्ति)
(Púñji) (پیونجی)
2. योग्यता (Yogyata) (योगیه تا)
قابلیت (Qábiliyat) (قابلیت)

BAT बत (ब - मट)
हंस (Hans) बतख (Batak_h)
(هلس) (بطخ)

BAT,TÁL बत्ताल (ब - मट)

1. मिथ्या वादी (Mith,thya vádi)
(Jhútha) (मिथ्ये वही वादी)
जहूँथा
2. निकम्मा (Nikam,ma) लंपट
(लम्पट) (Lampat)

BUT,LÁN बुत्लान (ब - मड)
खंडन (Kbandan) भुटलाना
(Jhuthlána) (جهتلاانا)

BAT,N बटन (ब - मड)

1. उदर (Udar) जठर (Jathar)
(डिथ) (पेट) (جٹھر)
2. योनि (Yoni) भग (Bhag)
(योगी) (بھگ)

1. शुभसमाचार (Shubh samáchár) (शुभ समाचार)
(Shubh) (शुभ सूचना)
súchana (शुभ सूचना)
(Khush-khabari) (खुश खबरी)

2. दैव वाणी (Daiv váni) (दीवोवानी)
आकाश वाणी (Ákash váni) (आकाश)
(Il,hám) (इल्हाम) (الهام)

بشاش (ع - ص)

BASH,SHÁSH बशशाश

- हर्षित (Harshit) (हरषित) आनंदित
(Ánandit) (आनंदित) प्रसन्न (Prasan,n)
(Khush) (खुश) (پرسن)

BASHAR बशर (ब - मड)
मानव (Mánav) (मानो) मनुष्य (Manush,
shya) (मनुष्य शिथ) आदमी (Ádamí)
(आदमी)

بشربت (ع - مٹ)

BASHARÍ,YAT बशरीयत

- मानवता (Manavata) (मानोता) मनुष्यता
(Manush,shyata) (मनुष्य शिथता) आदमी
पन (Ádamí pan) (आदमी पन)

BASHÍR बशीर (ब - मड)

- शुभ सूचक (Shubh súchak) (शुभ सूचक)
शुभ समाचार सुनाने वाला
(Shubh samáchár sunáne vála) (शुभ समाचार सुनाने वाला)

BASÁRAT बसारत (ब - मट)

- दृष्टि (Drishti) (दर्शनी) दीठ (Díth)
(Nazar) (नज़र) (ديتھ)

BASAR बसर (ब - मट)

BUGHCHA बुग्चा (ف - مذ) بغچه
 पोटली (Potali) गठरी (पोतली)
 (Gathri) गठरी

BUGHZ बुग्ज़ (ع - مذ) بغض
 द्वेष (Dwesh) शत्रुता
 (Shat, truta) बैर (Bair) (शत्रुता)

BAGHAL बगल (ف - م) بغل
 1. पार्श्व (Parshwa) पहलू
 (Pahlú) (پهلوه)

2. कक्ष (Kakchh) कांख (Kánkh)
 (कान्के)

3. क्रोड (Krod) गोद (God) (क्रोड)

BAGHAIR बगैर (ع - ص) بغیر
 बिना (Bina) विहीन (Vihín)
 (बिला) (Bila) (وهين)

BAQÁ बक्का (ع - م) بقا
 1. अस्तित्व (Astit, twa) (अस, तत्, तू)
 हस्ती (Hastí) (هستی)

2. दृढ़ता (Driḡhta) स्थिरता
 (Isthirata) पायदारी (Páidári)
 (پائیداری)

3. अनश्वरता (Anash, shwarata)
 (अनश्वरता) नित्यता (Nittyata)
 (دوام) (Davám) (نیتیتا)

BAQ.QÁL बक्काल (ع - مذ) بقال
 वणिक (Vanik) बनिया (Baniya)
 (वणिक) आटा दाल बेचने वाला Átá dál
 (آٹا دال بیچنے والا) bechne válá

BAQAR बकर (ع - مذ) بقر
 गो (Go) धेनु (Dhenu)
 गाए (Gáe) (گائے)

BATI बती (ع - ص) بطی
 मंद (Mand) धीमा (Dhíma)
 (دهیما)

BIT, TÍKH बित् तीख (ع - مذ) بطیخ
 1. खरबूज़ा (Kharbúza) (खربुर)

2. तरबूज़ (Tarbúz) (تربوز)

BESAT बेशत (ع - م) بعثت
 अवतरण (Autaran) (ओतरन)
 अवतार लेना (Autár lena) (ओतार لینا)

BÁD बाद (ع - اسم ظرف) بعد
 पश्चात (Pashohát) उपरान्त
 (Uparánt) अनंतर (Anantar)
 (पीछे) (Píchhe) (ان تر)

BOD बोद (ع - مذ) بعد
 अंतर (Antar) फासिला (Fásilá)
 (فاصله)

BÁZ बाज़ (ع - ص) بعض
 1. कतिपय (Katipai) कुछ
 (Kuchh) थोड़े (Thore)
 (तेहरे)

2. विभिन्न (Vibhinn) (وی، بهن، ن)
 विशेष (Vishesh) (وشیخ)

BA,ÍD बईद (ع - ص) بعید
 दूर (Dúr) परे (Pare)

BAGHÁVAT बगवत (ع - م) بغاوت
 विद्रोह (Vid, droh) राज द्रोह
 (Ráj droh) शोरिश (Shorish)
 (شورش)

BAL,KE بلکہ (ع - حرف) بَلْکِ

वरंच (Varanch वरुण) अपितु (Aritu
वरन् (Varan वरुण) (اپی تو)

BALAND بلند (ف - ص) بلند

उच्च (Uch, ch उच्च) उत्तुंग (Ut, tung
ऊँचा (Úncha اونچا) (انتدگ)

بلند اقبال (ع - ص)

BALAND-IQBÁL بلند इक्वाल

प्रतापी (Pratápi तेजस्वी
इक्वालमंद (Tejas, swí तेजस्वी)
(Iqbál mand اقبال مند)

بلند حوصلہ (ع - ص)

BALAND-HAUSALA بلند हौसला

उच्चोत्साह (Uch, choisáh उच्चोत्साह)
बड़े हौसले वाला (Bare hausale
vála بڑے حوصلے والا)

بلند نظر (ع - ص)

BALAN,D-NAZAR بلند नज़र

उच्चदर्शी (Uch, ch, daashi उच्चदर्शी)
उदार चित्त (Udár chit, t उदारचित्त)
आली ज़रफ (Ali zarf عالي ظرف)

BIL, LÚR बिल्लूर (ع - مذ) بلور

स्फटिक मणि (Isphatik mani اس
सूर्य कान्त मणि (Súrya
kánt mani سوریه کانت منی)

BULÚGH बुलूग (ع - مذ) بلوغ

युवावस्था (Yuvá, vastha युवावस्था)
जवानी (Javáni جوانی)

BAQI, YA बक़ीया (ع - ص) بقیہ

अवशेष (Aoshesh अवशेष) बचा खुचा
(Bachá khuchá बچا کھچا)

BAKÁRAT बकारत (ع - مث) بکارت

अक्षत योनिता (Ak, chbat yonita
कुआरापन (Kuhará pah اک چھت یونیتا)
(کنواراپن)

BAK, TAR बक्तर (ف - مذ) بکتر

कवच (Ka, vach कवच) अंग तारण
(Angat, tarán انگت تران)

BALÁ बला (ع - مث) بلا

1. विपत्ति (Vipat, ti विपत्ति) आपत्ति
(Ápat, ti आपत्ति) मुसीबत
(Musibat مصیبت)

2. भूत प्रेत (Bhut-pret भूत प्रेत)
प्रेत बाधा (Pret badha प्रेत बाधा)
आसेब (Áseb آسیب)

BALÁDAT बलादत (ع - مث) بلاد

1. मूर्धता (Múrhata मूर्धता)
मूर्खता (Murkhata مورکھتا)
2. मंदप्रतिभा (Mandap, pratibha
कुंद जहनी (Kund zahni کوند ذھنی)

BALÁDUR बलादूर (ع - مذ) بلادور

भिलावां (Bhiláván بهیلاوان)

BAL, DA बलदा (ع - مذ) بلده

शहर (Shahr شهر) नगर (Nagar نگر)

BAL, GHAM बलगम (ع - مذ) بلغم

श्लेष्मा (Shleshma شلیشما) कफ
(Kaf کف)

بندر گاہ (ف - مذ)

BANDAR-GÁH بندر گاہ

سمندر تٹ (Samudr tat سمندر تٹ)

ساہیل (Sáhil ساحل)

BAN, DISH بندش (ف - مٹ)

1. نیروذ (Nirodh نیروذ) अवरोध (Aurodh اورودھ) रोक (Rok روک)

2. निषेध (Nishedh निषेध) मनाही (Manáhi مناهي)

3. बंधन (Bandhan बंधन) गांठ (Ghánth گانٹھ)

بندوبست (ف - مذ)

BANDOBAST بندوبست

प्रबंध (Prabandh پربندھ) व्यवस्था (Vyavastha ویوہستھا) विधान (Vidhán ویدھان) इतिज्ञान (Intizám انتظام)

BANDÚQ बंदूक (ف - مٹ)

शतघ्नी (Shataghni شتگھنی) तुपक (Tupak تپک)

BAN, DA بندہ (ف - مذ)

1. दास (Dás दास) सेवक (Sevak غلام) गुलाम (Ghulám سیوک)

2. उपासक (Upásak اُپاسک) आराधक (Árádhak آرادهک) भक्त (Bhakt بھکت)

3. अधीन (Adhín ادھین) परतंत्र (Partantr پرتن تر) असमें (Bas men بس میں)

BANDI बंदी (ف - مذ)

बंदी (Bandi بندی) कैदी (Qaidi قیدی)

BAL, VÁ बलवा (ع - مذ)

1. शांति भंग (Shánti bhang شانتی) लड़ाई (Larái لڑائی) फसाद (Fusád فساد)

2. विद्रोह (Vid, droh ویدروہ) सदर (Ghadar غدر) बगावत (Baghávāt بغاوت)

BALÍYÁT बलीयात (ع - مٹ)

दैवी आपत्तियां (Daivi ápat, tiyán دیوی آپتیاں) भूत प्रेत (Bhút prot بلائییں) बलाएँ (Baláén بھوت پریت)

BINÁ बिना (ع - مٹ)

1. आधार (Ádhár آدهار) मूल (Múl مول) नीव (Nív نیو) कारण (Káran کارن) हेतु (Hetu سبب) सवत्र (Sabab سبب)

بنات النعش (ع مٹ)

BANÁTUN, NÁSH बना तुन नाश

सप्तर्षि मंडल (Saptarshi mandal سپترشی-مندل)

उत्तर दिशा के सात तारे जो ध्रुव के चारों ओर घूमते दिखाई पड़ते हैं (Uttar disha ke sāt tāre jo dhurv ke chāron or ghūmte dikhāī paṛte heñ اتر دشا کے سات تارے جو دھرو کے چاروں اور گھومتے دکھائی پڑتے ہیں)

بنا گوش (ف - مٹ)

BUNÁ GOSH बुनागोश

कानकी लौ (Kán ki lau کان کی لو)

BAN, DAR بندر (ف - مذ)

سمندر تٹ (Samudr tat سمندر تٹ) साहिल (Sáhil ساحل)

BORIYÁ बोरिया (ف - مذ) بوریا

कट (Kat) चटार्ई (Chatáí) (چٹائی)

BÚZ,NA बूज़ना (ف - مذ) بوزنه

कपि (Kapi) मर्कट (Markat) (کپی)

(Kish) शाखामृग (Shákhámrig) (کیش)

(Valimukh) वलीमुख (Válar) (ولی مکھ)

(Bandar) बंदर (Bándar) (بندر)

BOSTÁN بوستان (ف - مذ) بوستان

उपवन (Upvan) आराम (Áram) (اوپن)

उद्यान (Ud,dyán) (اد,دیان)

वाटिका (Vátika) बाग (Bágh) (واٹکا)

बोस و کنار (ف - مذ)

BOS-O-KANÁR बोसोकनार

आलिंगन और मुख चुंबन (Álingan aur mukh chumban) (آلنگن اور مکھ چمبن)

चूमाचाटी (Chúma chátí) (چوماچاٹی)

BOSA बोसा (फ - مذ) बोसे

चुंबन (Chumban) चूमा (चुम्बन)

(Chúma) (چوما)

BOSÍDAGÍ बोसीदगी (फ - म्) बोसिदگی

जीर्णता (Jírnata) पुराना पन (جیرناتا)

(Purána pan) (پورا نا پن)

BOSÍDA बोसीदा (ف - ص) बोसیده

जीर्ण (Jírn) पुराना (Purána) (جیرن)

सड़ा गला (Sara gala) (سڑا گلا)

بو قلمون (ف - ص)

BU,QALA,MÚN बूकलमू

1. चित्रविचित्र (Chitr vichitr) (چتر وچتر)

रंगविरंगी (Rangbirangí) (رنگ وچتر)

(رنگ وچتر)

بنی خانہ (ف - مذ)

BANDI-KHÁNA बन्दी खाना

कारागार (Karágár) कैद खाना (کارا گار)

(Qaid khána) (قید خانہ)

BUN,YÁD बुन्याद (फ - म्) بنیاد

1. आधार (Ádhár) मूल (आधार)

(Múl) (مूल) अस्ल (Asl) (اصل)

2. नीव (nív) जड़ (Jar) (نیو)

BŪ बू (फ - म्) بو

1. गंध (Gandh) महक (Mahak) (گندھ)

2. भनक (Bhanak) भेद (Bhed) (بھنک)

3. चिह्न (Chin'nh) निशान (Chih) (چہ)

BAVÁSÍR बवासीर (फ - म्) بواسیر

अर्श (Arsh) (ارش)

(Bavásir rog) (بواسیر روگ)

بو الهوس (ع - ص)

BUL,HAVAS बुलहवस

लालची (Lálachí) (لالچی)

(Lobhí) (لوبھی)

(اس لفظ کا املا 'بلهوس' صحیح ہے)

BŪTÍMÁR बूतीमार (फ - म्) بوتیمار

बक (Vak) बगला (Bagla) (وک)

بودو باش (ف - م्)

BŪD-O-BÁSH बूदोबाश

रहन सहन (Rahan sahan) (رهن سہن)

रहाईश (Raháish) (رہائش)

BAHÁNA बहाना (ف - مذ) بهانه
 मिस (Mis मस) व्याज (Vyāj व्याज)
 हीला (Hila حيله)

BUH, TÁN बुहतान (ع - مذ) بهتان
 आरोप (Árop آروپ) लांछन (Lānchhan
 (लान) तुहमत (Tuhmat تهمت)

BEH, TAR बेहतर (ف - ص) بهتر
 उत्तम (Ut, tam ات تم) श्रेष्ठ (Shreshth
 बहुत अच्छा (Bahut شريش ته)
 अच्छा (achchha بهت)

(ف - ص) بهترين

BEH, TARÍN बेहतरीन
 सब से अच्छा (Sab so achchha سب
 अति श्रेष्ठ (Ati shreshth (से) अچھا
 (اني شريش ته)

BAH, JAT बहजत (ع - مَث) بهجت
 आनंद (Ánand آند) हर्ष (Harsh
 खुशी (Khushi خوشی) (هرش)
 بهرطور (عف - ص)

BAHAR-TAUR बहर तौर
 हर प्रकार से (Her prakár se هر پرکار سے)
 हर तरह से (Har tarah se هر طرح سے)

BAH, RA बहरा (ف - مذ) باره
 1. लाभ (Lābh لاف) नफा (Nafa نفع)
 2. भाग (Bhāg भाग) हिस्सा (Hissa
 حصه)

بهره مند (ف مذ)

BAHRA-MAN, D बहरा मन्द
 भाग्य शाली (Bhag, gya shālī بهاگیه)
 लाभ उठाने वाला (Lāhb uthāno شالي
 والا) (لایه اٹھانے والا)

2. अद्भुत (Adbhut ادبوت) विलक्षण
 (Vilak, chhan ولاک چھن) अजीबो
 गरीब (Ajíboḡharib عجیب وغریب)

BAUL बौल (ع - مذ) بول
 मूत्र (Mútr مروت تر) प्रस्राव
 (Prisráv پسر او) पेशाब (Pesháb
 پیشاب)

BŪM बूम (ف - مذ) بوم
 1. भूमि (Bhūmi بهومی) जमीन
 (Zamín زمین)
 2. उलूक (Ulūk الوک) उल्लू
 (Ul, lū الو)

BIH बिह (ف - ص) به
 उत्तम (Uttam ات تم) अच्छा
 (Aechchha اچھا) उमदा (Umda عمدہ)

BAHÁ बहा (ف - مَث) بها
 मूल्य (Múl, lya مول، لیه) मोल (Mol
 قیمت) (Qímat قیمت) (مول)

BAHÁR बहार (ف - مَث) بهار
 1. सुरभि (Surabhi सुरभी) वसंत
 (Vasant وسنت)

2. आनन्द (Anand आन्द) हर्ष (Harsh
 लुत्फ (Lutf لطف) (هرش)

3. शोभा (Shobha शोभा) सजावट
 (Sajávat سجارت) रौनक (Raunaq
 رونق)

BAHÁRÁN बहारां (ف - مَث) بهاران
 वसंत ऋतु (Vasant ritu وسنت، رتو)
 पुष्प समय (Pushp samai پشپ سے)
 बहार के दिन (Bahár ke din بهار کے دن)

بے اختیار (عف - ص)

BE-IKH, TIYÁR بے اختیار

1. آچانک (Achának) (اچانک)
سہسا (Sahasá) (سہسا)
2. بے بسی سے (Be basi se) (بے بسی سے)
مجبور ہو کر (Majbúr hokar)
مجبور ہو کر

BAYÁZ بیاض (ع - مٹ) بیاڑ

1. شہتتا (Shetata) (شیتتا) سہدی
(Safedi) (سفیدی)
2. گرنتھ (Granth) (گرنٹھ) پستک
(Pustak) (پستک)
3. کویتا کی کاپی (Kavita ki kápi)
(کویتا کی کاپی)

BAYÁN بیان (ع - مذ) بیاں

1. ورنن (Varnan) (ورنن) ورتانت
(Vrit, tánt) (ورت، تانت)
2. بھاشن (Bhášhan) (بھاشن) وکتوی
(Vak, tav, vya) (وک، تو، ویہ)
3. پاتھ (Páth) (پاتھ) اڈھیا
(Adh, dhyá, e) (ادھ، دھیاء)

BE-BÁQ بے باق (عف - ص) بے باق

پیرشودھ (Pari shud, dh) (پری شد، دھ)
مکت (Muk, t) (مکت) ادا (Adá)

BE-BÁK بے باک (ف - ص) بے باک

1. ابھائی (Abhai) (ابھائی) نیدر (Nidar)
(نڈر)
2. نیرلج (Nirlaj, j) (نیرلج) ڈیڈ
(Dhith) (ڈیڈ)

بہرہ ور (ف - ص)

BAHRA-VAR بھرا ورا

دیکھو 'بہرہ مند'

بہرہ یاب (ف - ص)

BAHRA-YÁB بھرا یا ب

دیکھو 'بہرہ مند'

BIHISHT بھیشٹ (ف - مٹ) بھیشٹ

سورگ (Swarg) (سورگ) دیو لوک (Dev lok)
سور لوک (Sur lok) (سور لوک)
جنت (Jannat) (جنت) سورلوک

BAHAM بھام (ف - ص) بھام
دیکھو 'بھام'

BAHÍR بھیر (ع - مٹ) بھیر
جن سموہ (Jan samúh) (جن سموہ)
بھیر (Bhír) (بھیر)

BE بے (ف - حرف نفی) بے
بہنا (Bina) (بہنا) بیہین (Vihín)
(بغیر) (Baghair) (بغیر) (وہین)

BE-ÁB بے آب (ف - ص) بے آب
شری ہین (Shrihín) (شری ہین) بے رونا
(Be raunaq) (بے رونا)

بے آبرو (ف - ص)

BE-ÁBRÚ بے آبرو

اپ پرتش (Ap, pratish thit) (اپ پرتش)
اپ (Ap, mánit) (اپ) (آپمانیت)
(بے عزت) (Be izzat) (بے عزت) (مانت)

BIYÁBÁN بیابان (ف - مذ) بیابان

وین (Van) (وین) وپین (Vipin)
(جنگل) (Jangal) (جنگل) (وین)

BE-TÁB بیتاب (ف - ص) بیتاب
 व्याकुल (Vyákul) (ویاکول) आतुर (Átur)
 (بے چین) (Be chain) (بے چین) (آتر)
 بیت الحر ام (ع - مذ)

BAITUL-HARÁM بیتول حرام
 कावा (Kába) (کعبہ) मक्का (Makka) (مکہ)
 بیت الصنم (ع - مذ)

BAITUS-SANAM بیتوس سنم
 मंदिर (Mandir) (مندر) शिवालय
 (Shiválai) (شوالے) बुतखाना (But khána)
 (بتخانہ)

بے تامل (عف - ص)

BE-TA,AM,MUL بیتااممول
 निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سنکوچ)
 बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک)

BE-TAKÁN بیتکان (ف - ص)
 1. बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک) बे
 रोक टोक (Be rok tok) (بے روک ٹوک)
 2. अत्याधिक (Attyádhik) (اتیادھک)
 बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda) (بہت زیادہ)

بے تکلف (عف - ص)

BE-TAKALLUF بیتکاللف
 1. निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سنکوچ)
 बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک)
 2. साधारण (Sádháran) (سادھارن)
 सीधासादा (Sídha sáda) (سیدھا سادہ)
 3. घनिष्ठ (Ghanishth) (گھنیشٹھ)
 गहरा (Gahra) (گہرا)

BE-SABÁT بیتبات (عف - ص)

1. क्षण भंगुर (Chhan bhangur) (چھن بھنگور)
 अनित्य (Anittya) (انیتیہ)

3. मुक्तकंठ (Mukt kanth) (مکت کلث)
 मुहफट (Mugh phat) (ملھ پھٹ)
 4. चंचल (Chanchal) (چنچل) शोख
 (Shokh) (شوخی)

بے بال و پر (ف - ص)

BE-BÁL-O-PAR بے بالو پر

1. निर्धन (Nirdhan) (نردھن) गरीब
 (Gharib) (غریب)
 2. निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے)
 निःसहाय (Nis,sahá,e) (نس سہاے)
 बेसहारा (Be sahára) (بے سہارا)

بے بدل (عف - ص)

BE-BADAL بے बदل

अनुपम (Anupam) (انوپم) वे मिस्ल
 (Be misl) (بے مثل)

BE-PÁYÁN بے پایاں (ف - ص)
 असीम (Asím) (اسیم) अथाह (Atháh)
 (اتہا)

BE-PARVA بے پروا (ف - ص)

1. निर्भय (Nirbhai) (نیربھے) निडर
 (Nidar) (نڈر)
 2. निःस्पृह (Nisprih) (نس پڑھ) अनीह
 (Aníh) (بے نیہ) बेनियाज़ (Be niyáz)
 3. निश्चित (Nishchint) (نیشچنت) बेफिक्र
 (Be fikr) (بے فکر)

BAIT بیت (ع - مذ)

1. गृह (Grih) (گرہ) आवास (Ávás)
 (अवास) (Niket) (نیکت)
 घर (Ghar) (گھر)

(ع - مٹ)

2. दो उर्दू मिसों का समूह (Do urdu
 misron ka samúh) (دو اردو مصرعوں کا
 شاعر) (Shar) (شاعر)

بیدادگر (ف - ص)

BEDÁD-GAR بے دادگر

अन्यायी (Annyá,i) अन्याचारी
(Attyáchári) (اتتیاچارى) जालिम
(Zálim) ظالم

BEDÁR بیدار (ف - ص)

1. जागरूक (Jágarúk) (جاگروک)
जाग्रत (Jágrat) (جاگرت)
2. सतर्क (Satark) (سترك) सजग
(Sajag) (سجگ) होशियार (Hoshyár)
(هوشيار)

بیدار مغز (عف ص)

BEDÁR-MAGH,Z بیدار مغز

कुशाग्र बुद्धि (Kushágr buddhi) (کوشاگر
تیز) तेज दिमाग (Tez dimágh) (تیز
دماغ)

BE-DÁGH بے داغ (ف - ص)

1. निष्कलंक (Nish kalank) (نہی)
(بے عیب) बे ऐव (Be aib) (کلیلک)
2. स्वच्छ (Swach, chh) (سولچھ) साफ
(Sáf) (صاف)

بے درنگ (ف - ص)

BE-DIRANG بے دیرنگ

अविलम्ब (Avilamb) (اوی لمب) तुरंत
(Turant) (تورنت) फौरन (Fauran)

بے دریغ (ف - ص)

BE-DAREGH بے دروغ

1. निःसंकोच (Nis sankoch) (نہی سَنکوح)
बेसोचे समझे (Be soche samjhe)
(بے سوچے سمجھے)
2. बहुत अधिक (Bahut adhik) (بہت
ادھک)

नापायदार (Nápáidár) (ناپايدار)

2. अट्ट (Adrih) (ادڑھ) बोदा (Boda)
(کمزور) कमजोर (Kamzor) (بودا)

BE-JA بے جا (ف - ص)

1. अनुचित (Anuchit) (انوجیت)
नावाजिब (Návájib) (ناواجب)
2. नाजाइज (Nájáiz) (ناجائز) गलत
(Ghalat) (غلط)

بے حس و حرکت (عف - ص)

BE-HIS,SO-HARAKAT

बेहिस् सो हरकत

स्तब्ध (Is,tab,dh) (اس تَبَدھ) निस्तब्ध
(Nis,tab,dh) (نس تَبَدھ) सुन्न (Sunn)
(سن)

بے حمیت (عف - ص)

BE-HAMÍYAT بے همیایت

निरलज्ज (Nirlaj,j) (نیرالچ) बेहया
(Be haya) (بے حیا)

بے خانماں (ف - ص)

BE-KHÁNMAN बے خانماں

निघरा (Nighara) (نگهرا) निर्वासी
(Nírvási) (نیرواسی) बेवतन (Be vatan)
(بے وطن)

BED बेद (ف - مذ)

बैत (Bet) (بیت) वेत (Vet,tr) (ویت تر)

BEDÁD بیداد (ف - مٹ)

अन्याय (Annyá,e) (ان نیاے) अत्याचार
(Attyáchár) (اتتیاچار) जुल्म (Zulm)
(ظلم)

2. असंतुष्ट (Asantusht) रुष्ट
(Rusht) नाराज़ (Naráz)
(ناراض)

بے ساختہ (ف - ص)

BE-SÁKHTA वे साख्ता
निःसंकोच (Nis,sankoch) निःसंकोच
वे धड़क (Be dharak) (بے دھڑک) बरजस्ता
(Barjasta) (برجسته)

بے سرو سامان (ف - ص)

BE-SAR-O-SÁMÁN वेसरो सामान
निर्धन (Nirdhan) दरिद्र (Darid,
dr) गरीब (Gharib)

BESH वेश (व - स)
अधिक (Adhik) अति (Ati)
बहुत (Bahut) (بہت)

یش بہا (ف - ص)

BESH-BAHA वेश बहा

बहुमूल्य (Bahu múl,lya) (بہومولیہ)
अर्घ्य (Arghya) कीमती (Qimati)
(قیمتی)

BESH-TAR वेश तर (व - स)

1. अधिकतर (Adhik tar) (ادھک تر)
अत्यंत (At,tyant) (ات تیئت)
2. बहुधा (Bahudha) (بہودھا) प्रायः
(Prayah) (پرایہ) अमूमन (Ammúman)
(عموماً)

بے شمار (ف - ص)

BE-SHUMÁR वेशुमार
असंख्य (Asankhya) अन
गिनत (Anginat) (ان گنت)

بے دست و پا (ف - ص)

BE-DAST-O-PA वेदस्तोपा

1. अपाहिज (Apáhij) लुभा
(Lunjha)

2. निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے)
बेबस (Be bas) (بے بس)

بے ربط (ع - ص)

BE-RAB,T वेरवत्

क्रमहीन (Kramhín) असंचद
(Asambad,dh) अनमिल
बेजोड़ (An mil bejor) (انمل بے جوڑ)

BAI,RAQ वैरक (व - त)

पताका (Patáka) ध्वजा (Dhwaja)
केतु (Ketu) (केतु) झंडा
(Jhanda) (چوندا)

بے رونق (ف - ص)

BE-RAUNAQ वैरौनक

निध्रम (Nish prabh) (نش پرہ)
अशोभित (Ashobhit) (الشوبہت) निःश्री
(Nish,shri) फीका (Phika)
(उजाड़ Ujár) (بیہیکا)

BE-RUNI वैरुनी (व - स)

बाह्य (Báhya) बहिरंग (Bahi
rang) (बाहरी)

BE-RIYA वैरिया (व - ع)

आडंबरहीन (Ádambar hin) (آدمبرہین)
निश्छल (Nish,chhal) (نش چھل)

BEZÁR बेज़ार (व - स)

1. विकल (Vikal) दुःखी (Dukhi)
(دکھی)

BAI بے (ع - مٹ) بے
 विक्रय (Vik,kraya) विक्रय (وک کریه)
 (Bechna) (بیچنا)

بے عنوانی (ع - ص)

BE-UN,VÁNI بے اون وانی
 नियम विरुद्धता (Niyam virud,dhata)
 विधि हीनता (Vidhi hinata) (نیم وود، دعتا)
 (Be qáyadagi) (بے قاعدگی)

بے غرض (ع - ص)

BE-GHARAZ بے غارز
 निःस्वार्थ (Nis,swáarth) (نس سوارته)
 बेमतलब (Be matlab) (بے مطلب)
 بے غیرت (ع - ص)

BE-GHAIRAT بے غائر
 निर्लज्ज (Nirlaj,j) (نرلیج)
 (Be haya) (بے حیا)

بے قاعدہ (ع - ص)

BE-QÁIDÁ بے قاید
 अव्यवस्थित (Av,vyavasthit) (او ویه)
 विश्रंखल (Vish,shrinkhal) (وستهت)
 अनियमित (Aniyamit) (وش، شرن کهل)
 (Gaṛ bar) (گڑ بر)

بے قدر (ع - ص) بے قدر

1. तिरस्कृत (Tiraskrit) (تیرس کروت)
 अपमानित (Apmánit) (اپمانیت)
 बेइज्जत (Be izzat) (بے عزت)

2. तुच्छ (Tuch,ohh) (توچ)
 मूल्य हीन (Múlya hín) (مولیه هین)
 नाचीज (Náchiz) (ناچیج)

BESHA بے شا (ف - مذ)
 कानन (Kánan) (کانن)
 विपिन (Vipin) (وین)
 जंगल (Jangal) (جنگل)

BE-SAB,R بے صر (ع - ص)
 अधीर (Adhír) (ادھیر)
 आतुर (Átur) (اتور)
 उतावला (Utáolá) (اتاولا)
 بے ضابطگی (ف - مٹ)

BE-ZÁBI,TAGI بے زابیت
 व्यतिक्रम (Vyatik,kram) (ویتک کرم)
 अतिक्रमण (Atik,kraman) (اتک کرم)
 बेकायदगी (Be qáyadagi) (بے قاعدگی)

BE-ZÁBITA بے زابیت (ع - ص)
 अनियमित (Aniyamit) (انی یمت)
 नियम विरुद्ध (Niyam virud,dh) (نیم وود، دعتا)
 बेकाइदा (Be qáida) (بے قاعدہ)

BE-ZARAR بے ضرر (ع - ص)
 निरापद (Nirápad) (نیراپد)
 कारक (Karak) (کارک)
 (Aháni kárák) (اهانی کارک)

BAIZAVI بے زوی (ع - ص)
 अण्डाकार (Andákár) (انداکار)
 लंबाई (Lambái lie hue gol) (لیمبائی لئی هوء گول)
 (لمبائی لئی هوء گول)

BAIZA بے ز (ف - مذ)
 1. अंड (And) (انڈ)
 2. अंडकोष (Andkosh) (انڈکوش)
 फोता (Fota) (فوطه)

BAITÁR بے تار (ع - مذ)
 घोटों और पशुओं का चिकित्सक (Ghoron aur pashuon ka chikitsak) (گھوڑوں اور پشوروں کا چیکیتسک)
 सालोतरी (Sálotari) (سالوتری)

بیگانگی (ف - مٹ)

BEGÁNAGI بے گانہ

अपरिचित (Aparichai) (اپری چے) परायण (Paráyāpan) (پرایا پن) अनजान (Anján) (انجان پن)

BEGÁNA بے گانہ (ف - ص)

अपरिचित (Aprichit) (اپری چت) अनजान (Anján) (انجان) और (Ghair) (غیر)

BEGAM بے گم (ف - مٹ)

1. श्रीमती (Shrímatí) (شری متی) देवी (Deví) (دیوی)

2. पत्नी (Patni) (پتلی) बीवी (Bívi) (بیوی) بے گمان (ف - ص)

BE-GUMÁN بے گومان

निश्चय (Nish,chai) (نہش چے) अवश्य (Avash,shya) (اوش شے)

BE-GUNÁH بے گناہ (ف - ص)

1. निष्ठाप (Nish páp) (نہش پاپ) बेऐब (Beaib) (بے عیب)

2. निरपराध (Nirprádh) (نیرپرادھ) बेकुसूर (Be qusúr) (بے قصور)

BIM बीम (ف - مذ)

1. भय (Bhai) (بہ) त्रास (Trás) (تراس) डर (Dar) (ڈر)

2. शंका (Shánka) (شکا) खतरा (Khatra) (خترہ)

BÍMÁR बीमार (ف - مذ)

रुग्न (Rugn) (رگن) रोगी (Rogi) (روگی) अस्वस्थ (As,swasth) (اس، سوستھ) मरीज (Mariz) (مریض)

بے قرار (ع - ص)

BE-QARÁR बेकरार

व्याकुल (Vyákul) (ویاکل) आतुर (Átur) (آتور) बेचैन (Be chain) (بے چین)

بے قصور (ع - ص)

BE-QUSÚR बेकूसूर

निरपराध (Niraprádh) (نیرپرادھ) निर्दोष (Nirdosh) (نیردوش) बेगुनाह (Be gunáh) (بے گناہ)

BE-KÁR बेकार (ف - ص)

1. अनुद्यमी (Anud,dyami) (اند، دیمی) अनुद्योगी (Anud,dyogi) (اند، دیوگی) निकम्मा (Nikamma) (نکما)

2. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) फुजूल (Fuzúl) (فzul)

BE-KAS बेकस (ف - ص)

1. निःसहाय (Nis,saháo) (نس سہاے) निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے) बेचारा (Bechára) (بے چارہ)

2. दुखी (Dukhi) (دکھی) दुर्दशा ग्रस्त (Durdashá grast) (دردشاگرست)

بے کم و کاست (ف - ص)

BE-KAM-O-KÁST बेकमो कास्त

न कम न ज़ियादा (Na kam-na ziyáda) (نہ کم نہ زیادہ) ठीक ठीक (Thík thík) (تھیک تھیک) यथार्थ (Yatháarth) (یثارتھ)

BEGÁR बेगार (ف - مٹ)

विष्टि (Vishiti) (وشتی) कर्मकार (Karmkár) (کرم کار) बेपैसे की मजदूरी (Be paise) (بے پیسے کی مزدوری)

(Pratyakchh پرتیکچھ) ज़ाहिर (Záhir
ظاهر)

BAIN बैन (ع - ص) بین
मध्य (Madh,dhya مددھیہ) बीच
(Bich बीच) अंतः (Antah अंतः)

BÍNÁ बीना (ف - مذ) بینا
1. द्रष्टा (Drishta درشتا) आंख वाला
(Ánkh vála آنکھ والا)

2. बुद्धिमान (Budh,dhimán بددھی
انوبهوی) अनुभवी (Anubhavi अनुभवی)

بین الملکی (ع - مٹ)

BAINAL-MULKI बैनल मुल्की
अंतर्राष्ट्रीय (Antar rāshtriya अंतर
राष्ट्रीय) अंतर्देशीय (Antar deshīya
अंतरदेशी)

بین المللی (ع - مٹ)

BAÍNAL MILLI बैनल मिल्ली
अंतर्राष्ट्रीय (Antar rāshtriya अंतर
राष्ट्रीय)

BĪNISH बीनिश (म - मट) بینش
दृष्टि (Drishti درشتی) निगाह
(Nigáh نگاه)

BĪNI बीनी (ف - مٹ) بینی
नासिका (Nāsika नासکا) नासा (Nāsa
नासा) घ्राण (Ghrān. گھران) नाक
(Nāk ناک)

BEVA बेवा (ف - مٹ) بیوه
विधवा (Vidhava ودھوا) अधवा
(Adhava ادھوا) विश्वस्ता (Vish,
shwasta विश्वस्त) रांड (Rānd
راند)

BĪMARI बीमारी (ف - مٹ) بیماری
आमय (Ámai آسے) रोग (Rog روگ)
व्याधि (Vyádhi ویادیھی) रुज (Ruj
رُج) मरज़ (Maraz مرض)

BE-MÁYA बेमाया (ف - ص) بے مایہ
दरिद्र (Darid,dr دردر) निर्धन (Nirdhan
کنگال) कंगाल (Kangál کنگال)
بے محابا (ع - ص)

BE-MAHÁBA बेमहाबा

1. निःसंकोच (Nis,sankoch نس سَن
بے دھوک) बेधड़क (Bedharak بے دھڑک)

2. बेखौफसे (Be khaufise بے خوفی سے)

بے معنے (ع - ص)

BE-MÁNA(NI) बेमाना (नी)

1. निरर्थक (Nirarthak निरर्थक)

अर्थ हीन (Arth,hín अर्थ हीन)

मुहमल (Muhmal मुहमल)

2. निराधार (Nirādhār निराधार)

मिथ्या (Mith,thya मिथ्या)

गलत (Ghalat غلط)

بے موقع (ع - ص)

BE-MAUQA बेमौका

1. कुसमय (Kusamai कुसमे) नावक्त
(Návaqt नावक्त)

2. अनुचित (Anuchit अनुचित)

नामनासिब (Ná munāsib نامناسب)

BĪMA बीमा (ف - مذ) بیمہ
ज़मानत (Zamánat ضمانت) ठेका
(Theká تھیکہ)

BAI,YÍN बैयिन (ع - ص) بین
स्पष्ट (Ispasht اس پست) प्रत्यक्ष

ناکام (Nakám) (اسپہل ملوڑتہ)

BE-HÚDA بے ہودہ (ف - ص) بے ہودہ

1. असत्य (Asat,tya) (است تہیہ)

गलत (Ghalat) (علط)

2. असभ्य (Asabh,bhya) (اسبہ بھییہ)

अशिष्ट (Ashish,t) (اشیشٹ)

3. निकम्मा (Nikamma) (نکما)

(Kharáb) (خراب)

4. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتہ) बेकार (Bekár)

(بیکار)

بے ہودہ گو (ف - ص)

BEHÚDA-GO بے ہودہ گو

1. अनर्थवादी (Anarthvádi) (انرتہ وادی)

बकवादी (Bakvádi) (بکواہی)

2. मिथ्या वादी (Mith thyá vádi)

(جهوتہا) झूठा (Jhútha) (مٹھیا وادی)

بے نظیر (عف - ص)

BE-NAZÍR बेनज़ीर

अनुपम (Anupam) (انوپم)

(Ad,dwitiya) (اد، ویتھیہ)

(Be mist) (بے مثل)

BE-NAVA बेनबा (ف - ص) بے نوا

दरिद्र (Darid,dr) (دریدر)

(Kangál) (کنگال)

BE-NIYÁZ बेनियाज़ (ف - ص) بے نیاز

निःस्पृह (Nisprih) (نسپریہ)

(Nirlobh) (نرلوبھ) बेपरवा (Be parva)

(بے پروا)

بے نیل مرآم (عف - ص)

BE-NAIL-E-MARÁM बेनैले मराम

असिद्ध काम (Asid,dh kám) (اسدھ کام)

असफल मनोरथ (Asapahal manorth)

پ

بابہ زنجیر (ف - ص)

PA-BA-ZANJÍR पा ब जंजीर

श्रुंखलित (Shrinkhalit) (شرنکھلت)

क़ैद (Qaid) (قید)

PÁPOSH पापोश (ف - ص) پاپوش

पादत्राण (Pádatrán) (پادت، تران)

पादुका (Páduka) (پادکا) जूता (Júta)

(جوتا)

PA-PIYÁDA पा पियादा (ف - ص) پاپیادہ

पदातिक (Padátik) (پداتک) पैदल

(Paidal) (پیدل)

PÁJI पाजी (ف - ص) پاچی

1. खल (Khal) (کھل) दुष्ट (Dusht)

(کمیئلہ) कमीना (Kamína) (کشت)

PA पा (ف - ص) پا

पद (Pad) (پد) चरण (Charan) (چرن)

पग (Pag) (پگ) पांव (Páon) (پاؤن)

पैर (Pair) (پیر)

PA-BAND पाबन्द (ف - ص) پابند

1. निरुद्ध (Nirud,dh) (نردھ) आबद्ध

(Ábaddh) (آبدھ) मजबूर (Majbúr)

(مجبور)

2. पराधीन (Parádhín) (پرادھین) रौर

आज़ाद (Ghair ázád) (غیر آزاد)

PA-BOSI पाबोसी (ف - ص) پابوسی

पद चुंबन (Pad chumban) (پدچمبن)

पांव चूमना (Páon chúmna) (پاؤن چومنا)

(چومنا)

پارچہ فروش (ف - مذ)

PÁRCHA-FAROSH پارچا فروش

वस्त्र वणिक (Vastr vanik) (وستر ونک)

वस्त्र विक्रेता (Vastr vikretá) (وستر ویکریتا)

कपड़ा बेचने वाला (Kapra bechne vála) (کپڑا بیچنے والا)

PÁRS पार्स (ف - مذ)

ईरान (Írán) (ایران) (فارس)

PÁRSA पार्सा (ف - مذ)

संयमी (Sanyami) (سنیمی) (इन्द्रियजित्)

(Indriyajit) (اندریہ جیت) (परहेज़ गार)

(Parhez-gár) (پرهیزگار)

PÁRA पारे (ف - مذ)

खंड (Khand) (کھنڈ) (अंग)

टुकड़ा (Tukra) (تکڑا)

PÁRINA पारिने (ف - ص)

पुरातन (Purátan) (پورا تان) (प्राचीन)

(Práchín) (پراچین) (पुराना)

(Purána) (پیرانا)

जीर्ण (Jirn) (جی رن) (क्षीण)

(Chhín) (کھین) (फटा पुराना)

(Phatá purána) (پھٹا پیرانا)

PÁZEB पाज़ेब (ف - مٹ)

मंजीर (Manjír) (منجیر) (नूपुर)

(Núpur) (نوپر)

PÁS पास (ف - مذ)

पक्ष पात (Pakohh-pát) (پکچھ پات)

(Tarafdári) (طرفداری)

2. धूर्त (Dhúrt) (دهورت) (बदमाश)

(Badmásh) (بدمعاش)

PÁCHAK पाचक (ف - مذ)

उपजा (Upla) (اُپلا) (कंडा)

(Kanda) (کلڈا)

PÁKHÁNA पाखाना (ف - مذ)

वर्च स्थान (Varchasthán) (ورچس)

(Shauchálai) (شو) (शौचालय)

(Sandás) (سنداس) (संडास)

(Chálai) (چالے)

2. विष्ठा (Vishta) (وشتھا) (पुरीष)

(Purish) (پوریش) (मल)

(Mal) (مل)

गू (Gú) (گو)

3. रेचन (Rechán) (ریچن) (दस्त)

(Dast) (دست)

PÁDÁSH पादाश (ف - مٹ)

प्रतिकार (Pratikár) (پرتکار) (बदला)

(Badla) (بدلا)

2. दंड (Dand) (دند) (सज़ा)

(Saza) (سزا)

पादाश جرم (ف - مٹ)

PÁDÁSH-E-JURM पादाशे जुर्म

प्रत्यपराध (Pratyaprádh) (پرتیپ رادھ)

कसूर की सज़ा (Qusúr ki Saza) (قصور کی سزا)

(Kí Saza) (کی سزا)

PÁDSHÁH पाद शाह (ف - مذ)

राजा (Rája) (راجہ) (बादशाह)

(Bádscháh) (بادشاه)

PÁRCHA पार्चा (ف - مذ)

वस्त्र (Vastr) (وستر) (कपड़ा)

(Kapra) (کپڑا)

2. खंड (Khand) (کھنڈ) (टुकड़ा)

(Tukra) (تکڑا)

3. निर्दोष (Nirdosh) बेदोष
(Be-aib) (بے عیب)

PÁK-BÁZ پاک باز (ف - ص)
पुनीतात्मा (Punitátma) (پنیتاتما)
सच्चरित्र (Sach, charitr) (سچ چرتر)
नेक करदार (Nek-kardár) (نیک کردار)

پاک دامن (ف - ص)

PÁK-DÁMAN پاک دامن

1. निरपराध (Niraprádh) (نیرپرادھ)
बेकुसूर (Bh-qusúr) (بے قصور)
2. सती (Sati) पतिव्रता (Pativ,
vrata) (پتیو، ورتا) बाइस्मत (Ba-ismat)
(باعصمت)

پاکیزگی (ف - مٹ)

PÁKÍZAGI پاکیزگی

1. पवित्रता (Pavitrata) पाकी
(Páki) (پاکی)
2. निर्मलता (Nirmalata) सफाई
(Safái) (صفائی)

PÁKÍZA پاکیزہ (ف - ص)

1. पवित्र (Pavitr) पुनीत (Punit)
(Pák) (پاک) (پلینیت)
2. शुद्ध (Shudbh) निर्मल
(Nirmal) (نرمل) सफ (Sáf) (صاف)

پاکیزہ خو (ف - ص)

PÁKIZA-KHU پاکیزا خ

स्वच्छात्मा (Swach, ohh átma)
पुनीतात्मा (Punitátma) (سوج، چھاتما)
पूनीत (Pák tinat) (پنیتاتما)
(پاک طینت)

2. शील (Shil) (شیل) मुखवत
(Muravvat) (مروت)

3. आदर (Ádar) लिहाज़ (Lihaz)
(لحاظ)

4. प्रहर (Prahar) (پرهز) पहर (Pahar)
(پهر)

پاسبان (ف - مڈ)

PÁS-BÁN پاس بان

1. द्वार पाल (Dwárpál) (دوارپال)
दरबान (Darbán) (دربان)
2. रक्षक (Rakchhak) (رکچھک) मुहा-
फिज़ (Muháfiz) (محافظ)
3. प्रहरी (Prahari) (پرهری) पाहरू
(Pahru) (پاهرو) चौकीदार (Chauki-
dár) (چوکیدار)

PÁSUKH पासुख (ف - مڈ)

- उत्तर (Uttar) (اتر) जवाब (Javáb)
(جواب)

پاسداری (ف - مٹ)

PÁS-DÁRI पास दारी

- पक्ष पात (Pakchh pát) (پکچھ پات)
रिआयत (Riá,yat) (رعایت)

پاشکسته (ف - ص)

PÁ-SHIKASTA पाशिकस्ता

- पंगु (Pangu) (پنگو) लंगड़ा (Langra)
(لنگرا) अपाहिज (Apáhij) (اپاھج)

PÁK پاک (ف - ص)

1. पवित्र (Pavitr) पाक (Pák)
(پاک)

2. स्वच्छ (Swach, ohh) सफ (Sáf)
(صاف)

PÁYÁN पायान (फ - मं) पायान

1. गाध (Gádh गंध) थाह (Tháh तहा)

2. सीमा (Sima सीमा) हद (Had حد)

पायान कार (फ - मं)

PÁYÁN-E-KÁR पायाने कार

अंततः (Antatah अंततः) अखिर कार

(Ákhirkár अखिरकार)

PÁI-DÁR पायदार (फ - मं) पायदार

सुदृढ़ (Sudrīh सुदृढ़) मजबूत

(Mazbūt मजबूत)

PÁYANDA पायन्दा (फ - मं) पायन्दा

शाश्वत (Shásh, shwat शाश्वत) अनश्वर

(Anash, shwar अनश्वर) नित्य (Nittya

नित्य) लाजवाल (Lázavál लाजवाल)

PÁYA पाया (फ - मं) पाया

1. पद (Pad पद) दर्जा (Darja दर्जा)

2. स्तंभ (Istambh स्तंभ) खम्भा

(Khambha खम्भा)

3. मिचवा (Mich, va मिचवा) पलंग

का पाया (Palang ka páya पलंग का

पाया)

PAÍN पाईन (फ - मं) पाईन

पांयती (Pányati पांयती) पैताना

(Paintána पैताना)

पाईन बाग (फ - मं)

PÁIN-BÁGH पाई बाग

ग्रहोद्यान (Grihod, dyán ग्रहोद्यान)

ग्रह वाटिका (Grihvátika ग्रहवाटिका)

खाना बाग (Kháná bāgh खानेबाग)

पाकिज़े रो (फ - मं)

PÁKÍZA-RU पाकीज़ा रु

रूप वान् (Rúp-ván रूपवान्) हसीन

(Hasín हसीन)

पाकिज़े सरिशत (फ - मं)

PÁKÍZA-SARISHT पाकीज़ा सरिशत

सच्चरित (Sach, charit सच्चरित)

सदात्मा (Sabátma सदात्मा) पाक नफ्स

(Pák-nafs पाक नफ्स)

पाकिज़े नफ्स (फ - मं)

PÁKÍZA-NAFS पाकीज़ा नफ्स

शुद्धात्मा (Shud, dhátma शुद्धात्मा)

पवित्रात्मा (Pavittrátma पवित्रात्मा)

पाक नफ्स (Pák-nafs पाक नफ्स)

PÁLÁN पालान (फ - मं) पालान

पलान (Palán पलान) झूल (Jhúl झूल)

PÁLAKI पालकी (फ - मं) पालकी

शिविका (Shivika शिविका) बड़ी डोली

(Bari doli बड़ी डोली)

PÁMÁL पामाल (फ - मं) पामाल

पद दलित (Pad dalit पददलित) पदाक्रांत

(Padákránt पदाक्रांत) रौंदा हुआ

(Raunda hua रौंदा हुआ)

PÁMARD पामर्द (फ - मं) पामर्द

साहसी (Sáhasi साहसी) उत्साही

(Utsáhi उत्साही) हिमती (Himmati

हिमती)

PÁYÁB पायाब (फ - मं) पायाब

गाध (Gádh गंध) उथला (Uthla उथला)

छिछला (Chhichhla छिछला)

پراگندگی (ف - مٹ)

PARÁGANDAGI परागंदगी

अस्तव्यस्तता (Ast vyastata است)

व्यस्तता (Vyastata ویستتا)

तितर बितर होना (Titar bitar hona)

गड़बड़ी (Garbari तتر بترونا)

پراگنده (ف - ص)

PARÁGANDA परागन्दा

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast است)

छिन्न भिन्न (Chinn, bhinn)

तितर बितर (Titar bitar چهن بهن)

मुंताशिर (Muntashir تتر بترونا)

2. विकीर्ण (Vikirn विकिरण)

छितराया (Chhitrāya hua چھترایا)

3. क्रमहीन (Kramhīn کرمهین)

बेतर्तीब (Be tartīb بے ترتیب)

پراگنده خاطر (ع - ف)

PARÁGANDA-KHÁTIR परागन्दाखातिर

खिन्न मना (Khin, n mana کهن منا)

व्यस्त चित्त (Vyast chitt ویست چیت)

परेशान खयाल (Pareshán پیرهشان)

khayál خیال

پراگنده دل (ف - ص)

PARÁGANDA-DIL परागन्दा दिल

व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt ویگرچیت)

व्यस्त मना (Vyast mana ویست منا)

उचाट मन (Uchat man اچات من)

PAKH पख (ف - مٹ)

बाधा (Bádha विघ्न)

अर्चन (Archan ارچن)

پہنختگی (ف - مٹ)

PUKHTAGI पुख्तगी

दृढ़ता (Driḥṭa درڑھتا)

मज्जूती (Mazbūti مضبوطی)

PUKHTA पुख्ता (ف - ص)

1. दृढ़ (Driḥṭa سدرھ) सुदृढ़ (Sudriḥ)

मज्जूत (Mazbūt مضبوط)

2. परिपक्व (Paripak, kva پری پکو)

पका हुआ (Paka hua پکا هو)

پخته کار (ف - ص)

PUKHTA-KÁR पुख्ता कार

कार्य पटु (Karya patu کاریه پتو)

अनुभवी (Vnubhavi انوبوی)

परिपक्व (Pripak, kva پری پکو)

तजरीबा कार (Tajriba kár تجربه کار)

پخته مغز (ف - ص)

PUKHTA-MAGHZ पुख्ता मगज़

कुशाग्र बुद्धि (Kushágr bud, dhi کوشاگر)

बुद्धि संपन्न (Buddhi sampann بدهی)

पुख्ता अक्ल (Pukhtá اقل)

پخته عقل

PIDAR पितर (ف - مذ)

पितृ (Pitr پتر) पिता (Pita پیتا)

जनक (Janak جنک) बाप (Báp باپ)

PAR पर (ف - مذ)

पक्ष (Pakohh پکھ) पंख (Pankh پنکھ)

PARCHA پارچہ (ف - مذ)

1. پورزا (Purza) کاغذ کا ٹکڑا (Kág haz ka tukra)
2. سماچار پتر (Samáohár pattr) اخبار (Akhhbár)

3. پریکھا پتر (Parikchha pattr) امتحان کا پرچہ (Imtihán ka parcha)

4. پتر (Pattr) چٹھی (Chiththi)

پرچہ امتحان (عف - مذ)

PARCHA-E-IMTIHÁN پرچہ امتحان

1. پریکھا پتر (Parikchha pattr) جانچ کا پرچہ (Jáneh ka parcha)

پرچہ (ف - مذ)

PARKHÁSH پرکاش

1. دریش (Dwesh) رنجش (Ranjish)
2. دشمنی (Shattruta) دشمنی (Dushmani)

PARDAZ پرداز (ف - مذ)

1. شیلی (Shaili) پدھتی (Pad,dbati)
2. اٹھانے والا (Utháne vála) بنانے والا (Banáne vála)

آخر معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے
جیسے 'فتنہ پرداز' یا 'انشا پرداز'

پراگندہ روزی (ف - ص)

- PARÁGANDA-ROZI پراگندہ روزی
آنیشیت جیویکا (Anishchit Jívika)
آنوڈمی (Anud, dyami) بے روزگار (Be rozgár)

پرامن (عف - ص)

PUR-AMN پور امن

1. شانتی (Shánti púr) شانتی (Ba sukún)
2. شانتی (Shánti, priya) شانتی (Amn pasand)

پرامید (ف - ص)

PUR-UMMED پور उम्मेद

1. آشا پورن (Ásha púr) آشانویت (Áshánvit)
2. بدھاشا (Bad, dhásha)

PAR, RÁN پراں (ف - ص)

1. اڈیامان (Ud, diyamán)
2. اڑتا ہوا (Urta hua)

PARTAU پرتو (ف - مذ)

1. پرتی بسم (Pratibimb) اکس (Aks)
2. سایا (Chháya) سایہ (Sáya)

PARCHAM پرم (ف - مذ)

1. پتاکا (Patáka) دھوا (Dhwaja)
2. جھانڈا (Jhanda)

2. चिट (Chit) कागज़ का टुकड़ा
(Kāghaz ka tukṛa) کاغذ کا ٹکڑا
3. यंत्रांग (Yanttrāng) यंत्रों का भाग
(Mashine ka purza) मशीन का पुर्जा
(مشین کا پیوز)

PURSÁN पुर्सा (फ - व) पुर्सा
पृच्छक (Prich, chhak) (پوچھک)
पूछने वाला (Pūchhne vāla) (پوچھنے والا)

- PARASTĀR परस्तार (फ - व) परस्तार
1. उपासक (Upāsak) पूजक
(Pūjak) (پوچک) पूजने वाला
(Pūjne vāla) (پوچھنے والا)
2. अनुयायी (Anuyái) पैरौ
(Pairau) (پیرو)
3. भक्त (Bhakt) फिदाई (Fidái)
(فدائی)

پرستش (ف - مٹ)

PARASTISH परस्तिश

1. उपासना (Upāsana) (أُپاسنا)
आराधना (Ārādhana) (آرادھنا)
अर्चना (Archana) (ارچنا) पूजा
(Pūja) (پوچا)
2. सम्मान (Sammán) (سم مان) तार्जीम
(Tájím) (تعظیم)

پرستش گاه (ف - مٹ)

PARASTISH-GÁH परस्तिश गाह

- पूजा गृह (Pūja grih) (पूजागृह) अर्चना
गार (Archanágár) (ارچناگاہ) इबादत
खाना (Ibádatkhána) (عبادت خانہ)

PARDA पर्दा (फ - मड) پرده

1. व्यवधान (Vyavdhán) (ویوودھان)
आवरण (Āvaran) (آون) ओट (Ot)
(اوت)
2. द्वारपट (Dwárvat) (دوارپٹ) चिक
(Chik) (چک)
3. रहस्य (Rahas, aya) (رهسیه) राज्ञ
(Ráz) (راز)

پرده پوش (ف - ص)

PARDA-POSH पर्दा पोश

- दोषाच्छादक (Doshāch, chhādak)
(दोषाच्छादक) ऐव छुपाने वाला
(Aib chhupāne vāla) (عیب چھپانے والا)

پرده در (ف - ص)

PARDA-DAR पर्दा दर

- छिद्रान्वेशी (Chhid, drán veshi)
दोष ग्राही (Dosh-gráhi) (چھدران ویشی)
ऐव छुपाने वाला (Aib)
(dhúndhne vāla) (عیب ڈھونڈھنے والا)

پرده نشین (ف - ص)

PARDA-NASHÍN पर्दा नशीन

- अंतः पुर वासिनी (Antah pur vāsini)
अनिष्कासिनी (Anish-
kāsini) (अन्तः पुर वासिनी)
पर्दे में रहने वाली
औरत (Parde men rahne vāli aurat)
(پردے میں رہنے والی عورت)

PURZA पुर्जा (फ - मड) پرزه

1. खंड (Khand) (کھنڈ) टुकड़ा (Tukṛa)
(ٹکڑا)

پروانگی (ف - مٹ)

PARVÁNAGI परवानगी
आज्ञा (Ág.gya آگیا) अनुमति
(Anumati انومتی) इजाजत (Ijázat
(اجازت)

PAR,VÁNA परवाना (ف - مذ)

1. शलभ (Shalabh شلیب) पतिंगा
(Patinga پیتنگا)
2. आदेश पत्र (Ádesh pattr आदेश
हुकम नामा (Hukm-náma
(حکم نامه)

प्रवानہ راہداری (ف - مذ)

PARVÁNA-E-RÁHDÁRI परवानए राहदारी
पारपत्र (Párpattr पारپत्र) पासपोर्ट
(Pássport پاسپورت)

پروردگار (ف - مذ)

PARVARD, GÁR पर्वर्दگار

1. पालक (Pálak پالک) पोषक
(Poshak पोशक) पालने वाला
(Pálne vála پالنے والا)
2. ईश्वर (Íshwar ایشور) खुदा
(Khuda خدا)

پرورده (ف - ص)

PARVARDAH पर्वर्द

पालित (Pálit पालित) पोषित (Poshit
पालना पोसना (Pála hua पोशना)

پرورش (ف - مٹ)

PARVARISH पर्वरिश

1. पालन पोषण (Pálan poshan
पालना पोसना (Pálan posna پالنا पोसنا)

PURSISH पुर्सिश (ف - مٹ)

1. परिपृच्छा (Pariprich, chh پری
अनुसंधान (Anusandhán
जांच पड़ताल (Jáneh
partál جانچ پڑتال)

2. आदर सत्कार (Ádar satkár آدر
इज्जत (Izzat عزت)

PARKÁR परकार (ف - مٹ)

कर्कट (Karkat کرکٹ) कम्पास
(Compáss کمپاس)

PARAND परन्द (ف - مذ)

पक्षी (Pakehhi پکچھی) खग (Khag
विहग (Vihag وهگ) शकुंत
(Shakunt شکنت) चिड़िया (Chiriyā
چڑیا)

پرندہ (ف - مذ)

PARA (I) NDA पर (रि) न्दा
दیکھو 'پرند'

PARVA पर्वा (ف - مٹ)

1. चिंता (Chinta چنتا) فکر (Fikr
खटका (Khatka کھٹکا)
2. ध्यान (Dhyán دھیان) खयाल
(Khayál خیال)
3. भय (Bhai به) डर (Dar در)

PARVÁZ परवाज़ (ف - مٹ)

1. उड्डयन (Ud, dayan اُتین) उड़ना
(Uṛna اڑنا)
2. पहुँच (Pahuñch پہنچ) रसाई
(Rasāi رسائی)

پری چہرہ (ف - ص)

PRI-CHEHRA پریچہرا

اپسرا मुखी (Apsara mukhi)
پری جیسی سूरत वाली सुंदरी
(Pari jaisi sūrat vāli sundari)
(جیسی صورت والی सुंदरी)

پریخواں (ف - م)

PARI-KHÁN پری خاں

تان ترک (Tántarik)
भूत प्रेत उतारने वाला (Bhút pret utár-
ne vāla)
بھوت پریت اتارنے والا
ओज्झा (Ojha)
भगत (Bhagat)
(بھگت)

PARI-RU پری رو (ف - ص)
دیکھو 'پری چہرہ'

پریشان (ف - ص)

PARÍSHÁN پریشان

1. व्याकुल (Vyákul)
(उद्विग्न)
घबराया हुआ
(Ghabráya hua)
(ویاکول)
(ادوگن)
(گھبراہوا)

2. चिंतित (Chintít)
(चिन्तित)
(فکر مند)
(Fikr mand)

پریشان خاطر (ف - ص)

PARÍSHÁN-KHÁTIR پریشاں خاتیر
व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt)
(विग्रहित)
मुतफकिर (Mutafakkir)

PAZÁVÁ پزاوا (ف - م)
आलात (Álát)
(इंट का भट्टा)
(इंट का भट्टा)

2. कृपा (Kripa) दया (Daya)
(عنايت) इनायत (Ináyat)

PARVÍN پروین (ف - م)
कृत्तिका (Krittika)
छोटे छोटे तारों का गुच्छा
(Chhai chhote
chhote táron ka guch, chha)
(چھوٹے چھوٹے تاروں کا گچھا)

PARHEZ परहेज़ (ف - م)

1. संयम (Sanyam)
बुरी बातों से बचना
(Buri báton se
bachna)
بري باتوں سے بچنا
2. इंद्रियनिग्रह (Indriya niggrah)
(इन्द्रिय)
जुहद (Zuhd)

3. परिहार (Parihár)
बीमार के खाने पीने में बचाव
(Bímár ke
kháne píne men bacháo)
بیمار کے کھانے پینے میں بچاؤ

پریہیز گار (ف - ص)

PARHEZ-GÁR परहेज़गार

1. संयमी (Sanyami)
जितेंद्रिय (Jitendriya)
ज़ाहिद (Záhíd)

2. सदाचारी (Sadáchári)
बुरी बातों से बचने वाला
(Buri báton se bachne vāla)
(سداچاری)
(بري باتوں سے بچنے والا)

PARI پری (ف - م)
स्वर्ग वधू (Swarg vadhū)
(अप्सरा)
(اپسرا)

PASPÁI پسپائی (ف - مٹ) پسپائی
 पीछे हटना (Píchhe hatna) پیچھے ہٹنا
 पराजित होना (Parájit hona) ہاراجت
 हारना (Hárna) ہارنا
 پس پشت (ف - ص)

PAS-E-PUSHT पसेपुश्त
 परोक्ष (Parokchh) پیروکھ
 पीठ पीछे (Píth píchhe) پیٹ پیچھے

PAST پست (ف - ص) پست
 1. पतित (Patit) پتیت (Bhrasht) بھراشت
 गिरा हुआ (Gira hua) گرا ہوا
 2. पराजित (Prájit) ہاراجت
 हारा हुआ (Hárá huá) ہارا ہوا

پست اخلاق (عف - ص)

PAST-AKHLÁQ पस्त अखलाक
 भ्रष्टाचार (Bhrashtáchár) بھراشتاچار
 दुश्चरित (Dushobarit) دش چرت
 बदकारदार (Bad kardár) بدکردار

PISTÁN पिस्तान (ف - مذ) پستان
 उरोज (Uroj) اروج (Istan) استن
 पयोधर (Payodhar) پیوڈھر (Kuch) کچ
 चुची (Chúchi) چوچی

پست خیال (عف - ص)

PAST-KHAYÁL पस्त खयाल
 लघु चेता (Laghu cheta) لگھو چیتا
 नीचाशय (Nicháshai) نیچاشے
 विचार (Sankirn vichár) وچار
 तंग नज़र (Tang nazar) تلگ نظر

پز مردگی (ف - مٹ)

PAZ,MUR,DAGI पज्मुर्दगी
 1. मलिनता (Malinata) ملنتا
 अफ्सुर्दगी (Afsurdagi) افسردگی
 2. अप्रसन्नता (Ap,prasan,nata) آپ
 उदासी (Udási) اُداسی (پرسنتا)

پز مرده (ف - ص)

PAZ,MURDA पज्मुर्दा
 1. खिन (Khin,n) کھن ملان (Mlân)
 अफ्सुर्दा (Afsurda) افسردہ (ملان)
 2. अप्रसन्न (Ap,prasan,n) آپ پرسن
 उदास (Udás) اوداس
 پز مرده خاطر (ف - ص)

PAZMURDA-KHÁTIR पज्मुर्दा खातिर
 मलिन चित्त (Malin chitt) ملن چت
 मलिन मुख (Malin mukh) ملن مکھ
 उदास (Udás) اوداس

PAS पस (ف - ص) پس
 1. अंततः (Antatah) انتہہ آخیر
 (Ákhir) آخر
 2. अतः (Atah) اتہ इसलिए (Is lie) اس لئے
 3. अतएव (Ata,ev) اتنیو फिर (Phir) پھر

پس انداز (ف - ص)

PAS-ANDÁZ (PASANDÁZ) पस अन्दाज़
 (پسنداज़)

संचित (Sanchit) سن چت
 अपारजित (Upárjit) اپارجت
 बचाया हुआ (Bacháya hua) بچایا ہوا

پس منظر (عف - مذ)

PAS-MANZAR پس منظر

پڑھت بھومی (Prishth bhūmi) (پرشتہ بھومی)

PASAND پسند (ف - مٹ)

ابھی رuchi (Abhi ruchi) (ابھی رچی)
Raghat (Ruchi) (راغٹ) (رغبت)

پسندیدہ (ف - ص)

PASANDĪDA پسندیدا

Manonit (Manonit) (ملونیت) رuchi kar (Ruchi kar) (رچی کر) Dil pasand (Dil pasand) (دل پسند)

پس و پیش (ف - مذ)

PAS-O-PESH پسیو پش

1. Sankoch (Sankoch) (سن کوچ) Udherbun (Udherbun) (ادھربون)
2. Asmanjas (Asmanjas) (اسمن جس) Tazabzub (Tazabzub) (تذبذب)

PUSHT پشٹ (ف مٹ) پورٹ

1. Pith (Pith) (پٹھ) Prishth (Prishth) (پرشتہ) (پیتھ)
2. Janan (Janan) (جنن) Vansh (Vansh) (ونش) Nasl (Nasl) (نسل) Pirhi (Pirhi) (پڑھی)

PUSHTARA پشترہ (ف مذ) پشترار

Bundel (Bundel) (بڈنل) Potal (Potal) (پوٹل) Gath,thar (Gath,thar) (گٹھر)

پست فطرت (عف - ص)

PAST-FITRAT پست فطرت

Dushprakriti (Dushprakriti) (دش پرکرتی)
Duratma (Duratma) (دوراتما) Kamina khū (Kamina khū) (کمینہ خو)

پست قد (ف - ص) پست کد

Hras,swang (Hras,swang) (ہراس، سوانگ)
Bauna (Bauna) (بائنا) Vaman (Vaman) (وامن) Thigna (Thigna) (ٹھگنا)

پست ہمت (عف - ص)

PAST-HIMMAT پست हिम्मत

Hatsahas (Hatsahas) (ہت ساهس)
Anutsahi (Anutsahi) (انٹ ساهی)
Past hausala (Past hausala) (پست ہاوسلا) (حوصلہ)

PISAR پسر (ف - مذ) پسر

Tanai (Tanai) (تانی) Puttr (Puttr) (پتر)
Sut (Sut) (سٹ) Atmaj (Atmaj) (آتمج)
Beta (Beta) (بیتا)

پسماندہ (ف - ص)

PAS-MĀNDA پس ماندہ

1. Aoshisht (Aoshisht) (اوششت) Sheshansh (Sheshansh) (شیشانش) Baqaya (Baqaya) (بقایہ)
2. Antyaj (Antyaj) (انڈیج) Asprishya (Asprishya) (اس پرشیہ) Achhut (Achhut) (اچھوت) Harijan (Harijan) (ہریجن)
3. Anunnat (Anunnat) (اننٹ) Na taraqqi yaftha (Na taraqqi yaftha) (نا ترقی یافتہ)

پشیمانی (ف - مٹ)

PASHEMÁNI پشمانی

1. लज्जा (Lajja لجا) शर्म (Sharm شرم)
2. पश्चात्ताप (Pash,chát,táp پشچات) पछतावा (Pachhtáva پیچھتاوا) अफसोस (Afsos افسوس)

PUL पुल (ف - مذ) पुल (Pul پل) सेतु (Setu سیٹو)

PALÁS पलास (फ - مذ) पलास (Palás पलाश) डक (Dhák टहक)

1. पलाश (Palásh पलाश) डक (Dhák टहक)
2. चौम (Chhaum चहूम) मोटा कपड़ा (Mota kapra मोटा कपड़ा)

PULÁO पुलाव (फ - مذ) मांसोदन (Mánsodan مانسودن) सफेद बिरयानी (Safed biryáni سفید بریانی)

PALANG पलंग (ف - مذ) व्याघ्र (Vyághr ویآگر) चीता (Chita چیٹا)

PALLA पल्ला (ف - مذ) तुलाघट (Tuládbat تلادھت) तराजू का पल्ला (Tarázú ka palla तराजू کا پللا)

1. तुलाघट (Tuládbat تلادھت) तराजू का पल्ला (Tarázú ka palla तराजू का पल्ला)
2. श्रेणी (Shreni श्रेणी) दर्जा (Darja दर्जा)
3. पद (Pad पद) रुतबा (Rutba رتبه)

पुश्त पनाह (ف - ص)

PUSHT-PANÁH पुश्त पनाह

पृष्ठ पोषक (Prishtphoshak پرشته) सहायक (Saháyak سہایک) हिमायती (Himáyati حمایتی)

पुश्त दर पुश्त (ف - ص)

PUSHT-DAR-PUSHT पुश्त दर पुश्त

पीढ़ी दर पीढ़ी (Pírhi dar pírhi پیڑھی) नस्ल दर नस्ल (Nasl dar nasl نسل در نسل)

पुश्ती बान (ف - ص)

PUSHTI-BÁN पुश्ती बान

पक्षपाती (Pakchhpáti یکچھ پاتی) समर्थक (Samarthak سمرتھک) पोषक (Prisht phoshak پرشته پوشک) हामी (Hámi حامی)

PASH,M पश्म (ف - मٹ) ۱. ऊर्ण (Úrn اورن) ऊन (Un اون)

2. तुच्छ (Tuch, chh 'تچ' چه) हकीर (Haqír حقیر)

PASHMÍNA पश्मीना (ف - مذ) ۱. ऊर्ण वस्त्र (Úrn vastr اورن وستر)

2. ऊनी कपड़ा (Úni kapra اونی کپڑا)

PASH,SHA पश्शा (ف - مذ) मशक (Mashak مشك) मच्छर (Mach, chhar مچھر)

PASHEMÁN पशमान (ف - ص) लज्जित (Lajjit لجت) शरमिन्दा (Sharminدا شرمندہ)

PANJ پنچ (ف - ص)

پنچ (Panch پنچ) پنچ (Pānch پنچ)

PANJARA پنجرہ (ف - مذ)

پنجر (Panjar پنجر) ویتنس (Vitans ویتنس)

کلائیکا (Kulāika کلائیکا) پنجر

پنجڑا (Pinjra پنجرہ)

پنج شنبہ (ف - مذ)

PANJ-SHAMBA پنچ شامبا

گرووار (Guruvār گرووار) بڑھسپتتیار

جومرات (Brihaspati vār جومرات)

جمرات (Jumerāt جمرات)

PANJA پنجا (ف - مذ)

پرتال (Prahast پرتال) پرتال

ہاتھ کا پنجا (Pratal ہاتھ کا پنجا)

Hāth ka panja (ہاتھ کا پنجا)

پانچ چیزوں کا سموہ (Pānch ohizon

ka samūh پانچ چیزوں کا سموہ)

PAND پند (ف - مذ)

شیکھا (Updesh شیکھا) شیکھا

سیکھا (Shikchha سیکھا) سیکھا

نسیہت (Sikhāvan نسیہت) نسیہت

(نصیحت)

PINDĀR پندار (ف - مذ)

گھماند (Ahankār گھماند) گھماند

گھور (Ghurūr گھور) گھور

(غور)

کھپال (Kalpana کھپال) کھپال

(Khayāl کھپال)

PAND-GO پند گو (ف - ص)

اپدیشک (Updeshak اپدیشک) اپدیشک

PALĪD پلید (ف - ص)

ناپاک (Apavitr ناپاک) ناپاک

(Nāpāk ناپاک)

گھناونا (Ghrinit گھناونا) گھناونا

(Ghināona گھناونا)

بدروح (Bhūt pret بدروح) بدروح

(Bad rūh بدروح)

PANĀH پناہ (ف - مذ)

بچاؤ (Sharan بچاؤ) بچاؤ

(Bachāo بچاؤ)

سہارا (Ash,shrai سہارا) سہارا

(Sahāra سہارا)

رکھھا (Rakchha رکھھا) رکھھا

(Hifāzet رکھھا)

پناہ گاہ (ف - مذ)

PANĀH-GĀH پناہ گاہ

شراگاہ (Sharanāgār شراگاہ) شراگاہ

رکھھا (Rakchhāsthān رکھھا) رکھھا

جای پناہ (Jai panāh جای پناہ)

(جائے پناہ)

پناہ گزین (ف - ص)

PANĀH-GUZĪN پناہ گزین

شراگاہی (Sharnārthī شراگاہی) شراگاہی

شراگاہ (Sharnāgat شراگاہ) شراگاہ

پناہ میں آیا ہوا (Panāh men āya

hua پناہ میں آیا ہوا)

PUMBA پمبا (ف - مذ)

کپاس (Karpās کپاس) کپاس

(Kapās کپاس)

رول (Tul رول) رول

(Rul رول)

POSHISH پوشیش (ف - مٹ) پوشیش

1. वस्त्र (Vasttr پوشتر) पोशाक (Poshák پوشاک)

2. वेष भूषा (Vesh-bhúsha ویش-بھوشا) पहनावा (Pahnáva پہناوا)

POSHIDA پوشیدہ (ف - ص) پوشیدہ

गुप्त (Gupt لپٹ) छिपा हुआ (Chhipa hua چھپا ہوا)

PAHLÚ पहलू (ف - مذ) پہلو

1. पार्श्व (Párshwa پارشو) बगल (Baghal بغل)

2. क्रोड (Krod کرڈ) गोद (God گود)

3. पक्ष (Pakehh پکچھ) रुख (Rukh رخ)

پہلو ان (ف - مذ)

PAHL,VÁN पहलवान

मल्ल (Mal,l مل) योद्धा (Yodha یودھا)

कुश्ती लड़ने वाला (Kushti laṛne vála کشتی لڑنے والا)

PAH,N पहन (ف - ص) پہن

विस्तृत (Vistrit وسترت) विस्तीर्ण

(Vistirn وستیرن) कुशादा (Kusháda

كشاده) लंबा चौड़ा (Lamba chauṛa لمبا چوڑا)

PAH,NÁÍ पहनाई (ف - مٹ) پہنائی

विस्तार (Vistár وستار) कुशादगी (Kushá dagi کشادگی)

PAYÁPAI पयापय (ف - ص) پیا پے

निरंतर (Nirantar نرن تر) अविच्छिन्न

(Avich,ehhin,n اوجھن) लगातार

(Lagátár لگاتار) बराबर (Barábar

مساوے) मुसलसल (Musalsal مسلسل)

शिक्षक (Shikeshhak شیکشک) नसीहत करने वाला (Nasihāt karne vála نصیحت کرنے والا)

PINHÁN पिन्हां (ف - ص) پنہاں

गुप्त (Gupt گپٹ) छिपा हुआ (Chhipa hua چھپا ہوا)

POCH पोच (ف - ص) پوچ

1. निरर्थक (Nirarthak نرنرثک) असार

(Asár اسار) फुजूल (Fuzúl فضول)

2. निकृष्ट (Nikrísht نکرشت) खराब (Kharáb خراب)

3. असभ्य (Asabh,bhya اسبھیہ)

वेतमीज (Be tamíz بے تمیز)

PODÍNA पोदीना (ف - مذ) پودینہ

पर्णस (Parnás پرناس) पुदीना

(Pudína پودینہ)

POZISH पोज़िश (ف - مٹ) پوزش

क्षमा याचना (Chhama yachana چھما

یاچنا) माफी चाहना (Máfi cháhana

معافی چاہنا)

POST पोस्त (ف - مذ) پوست

1. चर्म (Charm چرم) त्वचा (Twacha

کھال) खाल (Khál توچا)

(Chamra چمرا)

2. बल्कल (Balkal بلکل) छाल

(Chhál چھال)

3. तुष (Tush تش) छिलका (Chhilka

چھلا)

POSHÁK पोशाक (ف - مٹ) پوشاک

वस्त्र (Vasttr پوشتر) वसन (Vasan

لباس) लिबास (Libás لباس)

5. बखेड़ा (Bakherā / بکھڑا) भगड़ा
(Jhagra / جھگڑا)

PECHISH पेचिश (फ - म्) अतिसार (Ptisār / اتی سار) आव (Avo / آنو) मड़ोड़ (Maror / मड़ोड़)

PECHIDA पेचीदा (फ - व्) जटिल (Jatil / جٹل) उलभाव वाला (Uljháo vála / الچھاو والا) गूढ़ (Gurh / گورہ) मुश्किल (Mushkil / مشکل) दुर्बोध (Durbodh / دربوہد) से समझ में आने वाला (Mushkil se samajh men āne vála / سمجھ میں آنے والا)

1. जटिल (Jatil / جٹل) उलभाव वाला (Uljháo vála / الچھاو والا)

2. गूढ़ (Gurh / گورہ) मुश्किल (Mushkil / مشکل)

3. दुर्बोध (Durbodh / دربوہد) मुश्किल से समझ में आने वाला (Mushkil se samajh men āne vála / سمجھ میں آنے والا)

PAIDA पैदा (फ - व्) प्रकट (Prakat / پروکت) ज़ाहिर (Záhir / ظاہر) प्राप्य (Prāpya / پراپیہ) हासिल (Hásil / حاصل) उत्पन्न (Utpann / اُتپن) पैदा शुदा (Paida shuda / پیدا شدہ) आय (Ai / آئے) आमदनी (Ámadani / آمدنی) जनित (Janit / جنیت) जना हुआ (Jana hua / جنا ہوا)

1. प्रकट (Prakat / پروکت) ज़ाहिर (Záhir / ظاہر)

2. प्राप्य (Prāpya / पراपीह) हासिल (Hásil / حاصل)

3. उत्पन्न (Utpann / اُتپن) पैदा शुदा (Paida shuda / پیدا شدہ)

4. आय (Ai / آئے) आमदनी (Ámadani / آمدنی)

5. जनित (Janit / جنیت) जना हुआ (Jana hua / جنا ہوا)

PAIDA-VÁR पैदावार (फ - म्) उत्पत्ति (Utpatti / اُتپتی) उपज (Upaj / اُپج) आय (Ai / آئے) आमदनी (Ámadani / آمدنی) लाभ (Lábh / لائبہ) नफा (Nafa / نفع)

1. उत्पत्ति (Utpatti / اُتپتی) उपज (Upaj / اُپج)

2. आय (Ai / آئے) आमदनी (Ámadani / آمدنی)

3. लाभ (Lábh / لائبہ) नफा (Nafa / نفع)

PAYÁDA पयादा (फ - म्) पैदल (Padátik / پیداتک) चलने वाला (Paidal chalne vála / پیدل چلانے والا) पत्ति (Patti / پتی) पैदल सिपाही (Paidal sipáhi / پیدل سپاہی) पत्र वाहक (Pattr váhak / پترواھک) हरकारा (Harkára / هرکاره) आदेश वाहक (Ádesh váhak / آدیش واهک) चपरासी (Chaprási / چپرآسی)

1. पैदल (Padátik / پیداتک)

चलने वाला (Paidal chalne vála / پیدل چلانے والا)

2. पत्ति (Patti / پتی) पैदल सिपाही (Paidal sipáhi / پیدل سپاہی)

3. पत्र वाहक (Pattr váhak / پترواھک) हरकारा (Harkára / هرکاره)

4. आदेश वाहक (Ádesh váhak / آدیش واهک) चपरासी (Chaprási / چپرآسی)

PIYÁZ पियाज़ (फ - म्) पलांडु (Palándu / پلانڈو) प्याज़ (Pyáz / پیاز)

PIYÁLA पियाला (फ - म्) कंस (Kans / कंस) चषक (Chashak / چاشک) कटोरा (Katora / کٹورہ) प्याला (Pyála / پیالہ)

कंस (Kans / कंस) चषक (Chashak / چاشک)

कटोरा (Katora / کٹورہ) प्याला (Pyála / پیالہ)

PAYÁM पयाम (फ - म्) संदेश (Sandesh / سندیش) पैगाम (Paighám / پیغام)

संदेश (Sandesh / سندیش) पैगाम (Paighám / پیغام)

PECH पेच (फ - म्) दांव (Dáno / داؤں) चाल (Chál / چال) छल (Chhal / چھल) धोखा (Dhokha / دھوکھا) कुंचन (Kunchan / کونچن) बल (Bal / بل) यंत्र (Yanttr / یانتر) कल (Kal / کل) मशीन (Machine / مشین)

1. दांव (Dáno / داؤں) चाल (Chál / چال)

2. छल (Chhal / چھल) धोखा (Dhokha / دھوکھا)

3. कुंचन (Kunchan / کونچن) बल (Bal / بل)

4. यंत्र (Yanttr / یانتر) कल (Kal / کل) मशीन (Machine / مشین)

2. मतावलंबी (Matáo lamai) (متا و لمبی)

किसी अक्कीदे को मानने वाला

(Kisi aqide ko mánne vála کسی

عقیدے کو ماننے والا)

3. शिष्य (Shishya) (ششیہ) चेला

(Chela) (چہلا)

PAIRAHAN पैरहन (ف - مذ) پیرھن

دیکھو 'پیراھن'

PÍRI पीरी (ف - مٹ) پیری

जरा (Jara) (جرا) वृद्धावस्था (Vrid,dhá

vastha) (وردھا و ستھا) बुढ़ापा (Burhápa

بڑھاپا)

PAIZÁR पैज़ार (ف - مٹ) پیزار

पादुका (Páduka) (پادکا) जूती (Júti

چوٹی)

PESH पेश (ف - ص) پیش

प्रत्यक्ष (Pratyakchh) (برتیکیچھ) संमुख

(Sammukh) (سم مکھ) सामने (Sámue

سامنے)

PESHÁB पेशाब (ف - مذ) پیشاب

मूत्र (Mútttr) (موتر) प्रस्राव (Pras,sráv

موت) (Mút) (موت) 'سداو'

PESHÁNI पेशानी (ف - مٹ) پیشانی

ललाट (Lalát) (للات) मस्तक (Mastak

ماتھا) (Mátha) (ماتھ)

PESH-BÍN पेश बीन (ف - ص) پیش بین

अग्र शोची (Aggr shochi) (اگر شوچی)

दूरदर्शी (Dúr darshi) (دوردرشی) आगम

सोची (Ágm sochi) (اگم سوچی)

پیدا ایشی (ف - مٹ)

PAIDÁISHI पैदाइशी

1. प्राकृतिक (Prákritik) (پراکرتک)

फितुरी (Fitri) (فطری)

2. जन्म सिद्ध (Janm sid,dh) (جنم سیدھ)

खिलकी (Khlíqi) (خلقی)

پے در پے (ف - ص)

PAI-DAR-PAI पैदर पै

निरंतर (Nirantar) (نرنتر) लगातार

(Lagátár) (لگاتار)

PÍR पीर (ف - مذ) پیر

1. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh) (ویووردھ)

बड़ी उमर वाला (Bēṛi umr vála

بڑی عمر والا)

2. धर्म गुरु (Dharm guru) (دھرم گرو)

मुरशिद (Murshid) (مرشد)

PAIRÁHAN पैराहन (ف - مذ) پیراھن

1. वस्त्र (Vusttr) (وستر) परिधान Pari

dhán) (پردھان) पोशाक (Peshák

پوشاک)

2. कुरता (Kurta) (کرتا) कमीस (Qamís

قمیص)

PÍRÁYA पीराया (ف - مذ) پیرایہ

शैली (Shaili) (شیلی) पद्धति (Pad,dhati

تہذیب) (Dhang) (ڈنگ) तर्ज़ (Tarz

طرز)

PAIRAU पैरौ (ف - مذ) پیرو

1. अनुयायी (Anuyái) (انویائی)

अनुकरण कर्ता (Anukaran karta

مقلد) (Muqailid) (مقلد کرتا)

(مقلد)

PESHVA پेशوا (ف - مذ)

1. धर्मगुरु (Dharm guru) (دھرم گرو)
پیر (Pir پیر)
2. पथ प्रदर्शक (Path pradarshak) (پتھ پرادرشاک)
رہنما (Rah numa رہنما)
3. नेता (Neta) (نیٹا) لیڈر (Leader)
(لیڈر)

پیشوائی (ف - مٹ)

PESH,VÁÍ پेशवाई

स्वागत (Swágat) (سواگت) آگوانی
(Ag,váni) (اگوانی) इस्तिक्वाल
(Istiqbál) (استقبال)

پیش و پس (ف - مذ)

PESH-O-PAS पेशोपस

1. संकोच (Sankoch) (سنگوچ) दुविधा
(Duvidha) (دو ویدھا) आगा पीछा
(Ága píchha) (اگا پیچھا)
2. असमंजस (Asamanjas) (اس
ملجس) तज्जुब (Tazabzub)
(تذبذب)

PESHA पेशा (ف - مذ)

1. व्यवसाय (Vyav sái) (ویووسائے)
उद्योग (Ud,dyog) (ادیوگ) धंधा
(Dhandha) (دھندھا)
2. वेश्या कर्म (Vesh,shya karm) (ویشیا
کرم) कमाई (Kamái) (کمائی)

پیشہ ور (ف - ص)

PESHA-VAR पेशा वर

1. व्यवसायी (Vyav sái) (ویووسائی)

PESH-TAR पेशतर (ف - ص)

1. सर्व प्रथम (Sarv pratham) (سرورپتھم)
सब से पहले (Sab se pahle) (سب سے
پہلے)
2. आगे (Áge) (اگے) पहले (Pahle) (پہلے)

PESH-RAU पेश रौ (ف - ص)

1. अग्र गामी (Aggr gámí) (اگرگامی)
आगे चलने वाला (Áge chalne vála)
(اگے چالنے والا)
2. नेता (Neta) (نیٹا) لیڈر (Leader)
(لیڈر)
3. पूर्वज (Púrvaj) (پوروچ) पुरखे
(Purkhe) (پورکھے)

پیش قبض (ع - مٹ)

PESH-QABZ पेश कब्ज

- कौक्षेयक (Kauk, chheyak) (کوک
بھجالی) भुजाली (Bhujáli) (بھجالی)

پیش قدمی (ع - مٹ)

PESH-QADAMI पेशकदमी

1. अग्रसर होना (Aggr sar hona) (اگر
سر ہونا) आगे बढ़ना (Áge barhna)
(اگے بڑھنا)

2. पहल करना (Pahal karna) (پہل کرنا)

پیش کش (ف - مٹ)

PESH-KASH पेश कश

1. उपहार (Uphár) (اوپھار) तुहफा
(Tuh,fa) (تھفہ)

1. प्रस्ताव (Prastáo) (پرستاؤ) प्रोपोज़ल
(Proposal) (پروپوزل)

2. अवतार (Autár) नबी (Nabi
نبی)

پیغمبر (ف - مذ)

PAIGHAM, BAR पैगامبر

1. संदेश वाहक (Sandosh váhak
دوت (دوت Dút) (سندیش واهک)
2. ईश्वरावतार (Íshwárátár) ایشور
(نابی Nabí) (اوتار)

PAIK पैک (ف - مذ)

- پتر واهک (Pattr váhak)
سندیش واهک (Sandesh vahak)
هرکاره (Harkára) (هرکارا)

PAIKÁR पैکار (ف - مٹ)

- رنا (Ran) (رنا Ran)
لڑائی (Larái) (لڑائی Samar)
لڑائی (Larái)

PAIKÁN पैکان (ف - مذ)

- تیر کی نوک (Tír kí nok)
تیر کی نوک (Tír kí nok)

PAIKAR पैکر (ف - مذ)

1. आकार (Ákár) शरीर (Sharír)
جسم (Jism) (شیر)
2. मुख (Mukh) सूरत (Súrat)
صورت (صورت)

PÍL पील (ف - مذ)

1. हस्ती (Hasti) पीलु (Pilu)
کری (Kari) (پیلو)
هاتھی (Háthi)
2. शतरंज का एक मोहरा (Shatranj
ka ek muhra) شطرنج کا ایک
(مہرا)

روزگاری (Rozgári)

2. वेश्या (Vesh,shya) तवाहक
(Taváíf) (طوائف)

3. किसी काम को अपना पेशा बना लेने
वाला (Kisi kám ko apna pesh
bana lene vála) کسی کام کو اپنا
پیشہ بنالینے والا

PESHÍN पेशी (ف - ص)

1. प्राचीन (Práchín) पुरातन
(Purátan) (پورانہ)
पुराना (Purána)
2. आगामी (Ágámi) अगला
(Agla)

پیشین گوئی (ف - ص)

PESHIN (N) GO, I पेशीन (शी) गोई

- भवष्य वाणी (Bhavish, shya vání)
होने वाली बात बता देना (Hone váli bát bata dena)
होने वाली बात बता देना

PAIGHÁM पैगाम (ف - مذ)

1. संदेश (Sandesh) (संदेसा)
(Sandesá)
2. ब्याह की बात चीत (Byáh ki bát
chít) (بیاه کی بات چیت)

پیغام بر (ف - مذ)

PAIGHÁM-BAR पैगाम بر

1. संदेश वाहक (Sandesh váhak)
(संदेसा पहुँचाने वाला)
(Sandesá pahuncháne vála)
(سندیسہ پہنچانے والا)

پیمائش (ف - مٹ)

PAI,MA,ISH पैमाइश

1. क्षेत्र माप (Chhettr máp چھیتتر
भूमिति (Bhúmiti بھومتی) (ماپ)

सर्वे (Survey سروے)

2. माप (Map माप) नाप (Náp नाप)

3. क्षेत्रफल (Chhettr phal क्षेत्रफल)

रकबा (Raqbá رقبہ)

PA,YAM,BAR पयम्वर (ف - مڈ)

ديكمو 'پيغمبر'

PAI.VAST पैवस्त (ف - ص)

1. संबद्ध (Sambaddh سمبده) संयुक्त

(Sainyukt سین یکت) जुड़ा हुआ

(Jura huá جزا هوا)

2. प्रविष्ट (Pravisht پروشت) पैठा

हुआ (Paithá huá پیٹھا هوا)

PAI,VAS,TA पैवस्ता (ف - ص)

1. निरंतर (Nirantar نرن تر) लगातार

(Lagátár لگاتار) बराबर (Barábar

(برابر)

2. पैवस्त (Paivast پیوست)

PAI,VAN,D पैवन्द (ف - مڈ)

1. जोड़ (Jor جور) मेल (Mel میل)

2. थिगली (Thigli تهگلی)

3. कलम (Qalam قلم) शाख (Shákh

(شاخ)

PÍH पीह (ف - مٹ)

मेद (Med ميد) वसा (Vasa وسا) चरबी

(Charbi چربی)

PAI HAM पैहम (ف - ص)

निरंतर (Nirantar نرن تر) लगातार

(Lagátár لگاتار)

PÍL-BÁN पीलबान (ف - मंड)

हस्ति पक (Hasti pak هستی پک)

महावत (Mahávat مهاوت) हाथीबान

(Háthi bán هاتھی بان)

PÍL-PA पीलपा (ف - मंड)

श्लीपद (Shlípád شلی پد) पादगंडिर

(Pádgandir پادگندیر) पील पांव

(Pil páon پیل پاؤن)

PÍL-PÁYA पील पाया (ف - मंड)

स्तंभ (Istambh استمب) स्थूण

(Isthún استھون) खंभा (Khamba

کھمبا)

PÍL-TAN पीलतन (ف - ص)

ब्रह्माकार (Brahadakár برهه دا کار)

गिरांडील (Girán,dil گیراندیل) बड़ा

योद्धा (Bara yoddha برآ یودھا)

PAI,MÁN पैमान (ف - मंड)

प्रतिज्ञा (Pratig,gya پرتیگیا) अभि

वचन (Abhivachan ابھی وچن) वादा

(Vádá وعدہ)

پیمان شکن (ف - مڈ)

PAI,MÁN-SHIKAN पैमां शिकन

प्रतिज्ञा भंजक (Pratiggya bhanjak

वाद खिलाफ (Váda

khiláf وعدہ خلاف)

PAIMÁNA पैमाना (ف - मंड)

1. माप दंड (Máp dand माप दंड)

नाप (Náp नाप)

2. चषक (Chashak चشک) शराब का

पियाला (Sharáb ka piyála شراب

کا پیالہ)

ت

TÁBIN, DA تابنده (ف - ص)
 پرکاش (Prakásh mán)
 (اچ جول) (Uj, jwal)
 (چمکدار) (Chamak dár)

تاب و توان (ف - مٹ)

TÁB-O-TAVÁN(N) تابوتوان (واں)
 1. سامर्थ (Sámarthya)
 (شکتی) (Shakti)
 1. सहिष्णुता (Sahishnuta)
 (صبر) (Sabr)

تابہ مقدور (ف - ص)

TÁ-BA-MAQ, DÚR تاب مکتدور
 (یتہاشکتی) (Yatháshakti)
 (یتہا) (Yatha sambhav)
 (بہر سک) (Bharsak)

TÁBE تابع (ف - ص)
 (ادھین) (Adhín)
 (بس میں) (Bas men)

TÁBÚT تابوت (ع - مڈ)
 1. لاش (Lásh)
 2. لاش رکھنے کا صندوق (Lásh rakhne)
 (لاش رکھنے کا صندوق) (ka sandúq)

TÁBA تابہ (ف - مڈ)
 (توا) (Tava)

TÁSÍR تاثیر (ع - مٹ)
 1. (گن) (Gun)
 (پربھاو) (Prabháo)
 (آسر) (Asar)

TA ता (ف - حرف)
 (پرینت) (Paryant)
 (تک) (Tak)

TÁB تاب (ف - مٹ)
 1. سامर्थ (Sámarthya)
 (شکتی) (Shakti)
 (طاقت) (Táqat)
 2. (آبھا) (Ábha)
 (چمک) (Chamak)

TÁBÁN تابان (ف - ص)
 1. پرکاش (Prakásh mán)
 (نورانی) (Núrání)
 2. (پربھاوان) (Prabháván)
 (چمکدار) (Chamak dár)
 تابستان (ف - مڈ)

TÁBIS, TÁN تابستان
 (گریشم رتو) (Gríshma rítu)
 (گرمی) (Garmi)

TÁBISH تابش (ف - مٹ)
 1. (تاپ) (Táp)
 (گرمی) (Garmi)
 2. (آتپ) (Átap)
 (دھوپ) (Dhúp)

تابندگی (ف - مٹ)

TÁBIN, DAGI تابندگی
 (آبھا) (Ábha)
 (پرکاش) (Prakásh)
 (چمک) (Chamak)

2. दंडदेना (Dand dena) सज़ा
देना (Saza dena) (سزادینا)

2. फल (Phal) नतीजा (Natíja)
(نتیجہ)

TÁR तार (तार - फ - मंड)

TÁJ ताज (ताज - ए - मंड)

1. तंतु (Tantu) तार (Tár) (تار - تانتو)

राज मुकुट (Ráj mukut) (راج - مکٹ)

2. पंक्ति (Pankti) कतार (Qatár)
(قطار)

क्रीट (Krit) (کریٹ)

3. तिमिर (Timir) अंधेरा (Andhera)
(اندھیرا)

TÁJ-DÁR ताजदार (ताज - दार - मंड)

मुकुटधारी (Mukut dhári) (مکٹ دھاری)

4. तारबर्की (Tár barqi) टेली-
ग्राफ (Telegraph) (تیلی گراف)

राजा (Rája) (राज - بادशाह) (Bád sháh)
(بادشاہ)

TÁRÁJ ताराज (ताराज - फ - मंड)

TÁJIR ताजिर (ताजिर - ए - मंड)

लूट (Lút) बरबादी (Barbádi)
(بربادی)

व्यापारी (Vyápári) (व्यापारी)
वणिक (Vanik) (वणक)
सौदागर (Saudágar) (سوداگر)

TÁRAK तारक (तारक - फ - मंड)

TÁ-CHAND ताचन्द (ताचन्द - फ - मंड)

1. सीमंत (Símant) मांग
(Máng) (مانگ)

कचतक (Kab tak) (کب تک)
(Kahán tak) (کہاں تک)

2. कपाल (Kapál) खोपड़ी
(Khoparí) (کھوپڑی)

TÁ-HÁL ता हाल (ता हाल - ए - मंड)

TÁRIK तारिक (तारिक - ए - मंड)

अवतक (Ab tak) (اب تک)

त्यागी (Tyági) छोड़ने वाला
(Chhorne vála) (چھوڑنے والا)

(Abhi tak) (ابھی تک)

تارک الدنیا (ع - مंड)

TÁKH,T ताख्त (ताख्त - फ - मंड)

TÁRIKUD-DUN,YA तारिकुद दुन्या

1. विनाश (Vinásh) (ویناش)

निवृत्त (Nivritt) (निरुत) (Virak,t)

(Lútmár) (لوت مار)

संन्यासी (San,nyási) (سن نیاسی)

2. आक्रमण (Ákraman) (आक्रमण)

ज़ाहिद (Záhid) (زاهد)

(Charháí) (چڑھائی)

TÁRÍKH तारीख (तारीख - ए - मंड)

TÁKHÍR ताखीर (ताखीर - ए - मंड)

1. इतिहास (Itihás) (इतिहास)

विलंब (Vilamb) (ویلamb)

2. वृत्तान्त (Vrit,tánt) (वृत्तान्त)

TÁDÍB तादीब (तादीब - ए - मंड)

1. शिक्कादेना (Shikohha dená) (شکھہا)

(Sikhána) (سیکھانا)

ताऒे भऒाऒे (फ - व)

TÁZA-BA-TÁZA ताऒा बा ताऒा

नवीन तम (Navín tam नवीन तम)

कुल नया (Bilkul naya बिल्कुल नया)

TÁZI ताऒी (फ - मऒ)

1. अरब देश का (Arab desh ka अरब देश का)

(दीश का)

2. अरबी घोड़ा (Arabi ghoṛa अरबी घोड़ा)

(गहोड़ा)

3. अरबी भाषा (Arabi bhasha अरबी भाषा)

(बोभाषा)

ताऒीयाने (फ - मऒ)

TÁZI,YÁNA ताऒीयाना

प्रतोद (Pratod प्रतोद) कोड़ा (Korā कोड़ा)

चाबुक (Chábuk चाबुक)

TA,AS,SUF त अस् सुफ (मऒ - तऒ)

पश्चात्ताप (Pashchátáp पश्चात्ताप)

दुःख (Dukh kh दुःख)

अफसोस (Afsos अफसोस)

(अफसोस)

TÁSÍS तासीस (मऒ - तऒ)

शिलान्यास (Shila nyás शिलान्यास)

नीव डालना (Nív dálna नीव डालना)

बुन्याद रखना (Bunyád rukhna बुन्याद रखना)

(रक्खना)

TÁK ताक (फ - मऒ)

द्राक्षावल्लरी (Drákehha vallari द्राक्षावल्लरी)

(दुराक्षहावलरी)

अंगूर की बेल (Angúr ki bel अंगूर की बेल)

(बेल)

अहवाल (Ahvāl अहवाल)

3. तिथि (Tithi तिथि) मितो (Miti मितो)

(मति)

ताऒीख नवीस (अफ - मऒ)

TÁRÍKH-NAVÍS ताऒीख नवीस

इतिहास कार (Itihás kār इतिहास कार)

इतिहास लेखक (Itihás lekhak इतिहास लेखक)

(मुवर,rikk मुवरिख)

TÁRÍK ताऒीक (फ - व)

तमिस्र (Támisr तमिस्र) अंधकार मय

(Andhkār mai अंधकार मय)

(Andhera अंधेरा)

ताऒीकी (फ - मऒ)

तम (Tam तम) तिमिर (Timir तिमिर)

अंधकार (Andh kār अंधकार)

(Andhera अंधेरा)

ताऒगी (फ - मऒ)

1. हरापन (Hará pan हरापन) सरसब्जी

(Sarsabzi सरसब्जी)

2. नयापन (Naya pan नयापन) नवीनता

(Navínata नवीनता)

3. प्रफुल्लता (Praphul,lata प्रफुल्लता)

प्रसन्नता (Prasan,nata प्रसन्नता)

शगुफ्तगी (Shaguftagi शगुफ्तगी)

ताऒे (फ - मऒ)

1. हस्ति (Harit हस्ति) हरा (Hara हरा)

(हो)

2. नवीन (Navín नवीन) नया (Naya नया)

(नया)

TAVÍL تاویل (ع - مٹ) تاویل

कष्ट कल्पना (Kasht kalpana) (کشت کल्पنا)

ताजिह (Taujih) (توجیح) کلہا

TÁHAM تاہم (ف - ص) تاہم

तद्यपि (Tad, dyapi) (تد'دی پی) तथापि

(Tathápi) (تتھاپی) तौमी (Taubhi)

(توہی)

TÁID تائید (ع - مٹ) تائید

1. समर्थन (Samarthan) (سمرتھن)

हम नवाई (Ham navái) (هم نوائی)

2. पक्ष पात (Pakchhpát) (پکچھ پیات)

जानिब दारी (Jánib dári) (جانب داری)

3. सहायता (Saháyata) (سہایتا) मदद

(Madad) (مدد)

TAB तब (ف - مٹ) तब

ज्वर (Jwar) (جور) ताप (Táp)

बुखार (Bukhár) (بخار)

TABÁDALA तबादला (ع - مذ) تبادله

یہ لفظ تبادُل کی بگڑی

ہوئی شکل ہے

1. स्थानांतरण (Isthánántaran) (استہا-)

बदली (Badli) (بدلی) (نان ترن)

2. विनिमय (Vinimai) (وینی مے) लेन देन

(Len den) (لین دین)

TABÁR तबार (ف - مذ) तबार

वंश (Vansh) (ونش) घराना (Gharána)

कुल (Kul) (کل) खानदान

(Khándán) (خاندان)

TABÁSHÍR तबाशीर (ف - مذ) تبا شیر

बंसलोचन (Banslochan) (بنسلوچن)

TÁ-KUJA ताकुजा (ف -) ताकुजा

कब तक (Kab tak) (کب تک) कहां तक

(Kahán tak) (کہاں تک)

TÁKÍD ताकीद (ع - مٹ) تاکید

1. आग्रह (Ág,grah) (آگ گره) हठ

(Háth) (هٹھ)

2. चेतवनी (Chetávani) (چیتاونی)

तम्बीह (Tambih) (تذبیه)

TÁLÁB तालाब (ف - مذ) تالاب

तड़ाग (Tarág) (تراگ) सरोवर (Sarovar)

पुष्कर (Push kar) (پش کر) (سورور)

ताल (Tál) (تال)

TÁLÍF तालीफ (ع - مٹ) تالیف

संकलन (Sankalan) (سن کلان) संपादन

(Sampádan) (سمپادن) समाहरण

(Samáharan) (سماهران)

TÁM(M) ताम (मम) ताम (ع - ص)

पूर्ण (Púrñ) (پورن) सब (Sab)

TA,AM,MUL त अम् मुल (मذ) तامل

1. संकोच (Sankoch) (سن کوچ) सोच

(Soch) (سوح)

2. विलंब (Vilamb) (ولمب) डील (Dhil)

(دهیل)

TÁNÍŚ तानीस (ع - मٹ) تانیث

स्त्रीलिंग (Istri ling) (استری لنگ)

TÁVÁN तावान (ف - مذ) تاوان

1. दंड (Dand) (دند) जुरमाना (Jurmána)

(जورमानه)

2. क्षतिपूर्ति (Chhatí púrti) (چھتی)

(هرجہ) हरजा (Harja) (پورتی)

TABAR تبر (ف - مذ) تابر
परशु (Parshu) फरसा (Pharsa
(نفرسا)

TABAR,RA तबरा (ع - مذ) تبر
1. घृणा (Ghrina) नफرت (Nafrat
(نفرت)
2. अपशब्द (Apshabd) (آپشبد)
गाली गलौज (Gáli galouj) गली
(گالی)

TABAR, RUK तबरुक (ع - مذ) تبرك
प्रसाद (Prasád) (پرساد)

TAB, RÍD तबरीद (ع - مذ) تبرید
1. ठंडाई (Thandá,i) (تهندای)
2. जुल्लाव के बाद उसकी गरमी को
मारने वाली ठंडाई (Julláb ke bád
uski garmi ko márne váli thandái
جلاب کے بعد اسکی گرمی کو
مارنے والی تهندائی)

TABAS,SUM तबसुम (ع - مذ) تبسم
मृदुहास (Mriduhás) स्मित
(Ismít) मधुरहास (Madhuhás
(مسكان) मुस्कान (Muskán)
(مسكراہٹ) मुस्कुराहट (Muskuráhat)

TAB,SIRA तबसिरा (ع - مذ) تبصره
टीका टिप्पणी (Tika tippani) टीका
आलोचना (Álochana) (تمپنی)
तनकीद (Tanqíd) (الوجنا)

TAB,LÍGH तब्लीग (ع - مذ) تبلیغ
1. प्रेषण (Preshan) भेजना
(Bhejna) पहुँचाना (Pahun-
chána) پہنچانا

TABAH तबाह (ف - ص) تباه
1. ध्वस्त (Dhwast) (دهوस्त) उजाड़
(Ujár) (اجاز)
2. दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha grast
(دردشا گریست) बद हाल (Bad hál
(بد حال)

TABÁHI तबाही (ف - م) تباهی
1. उजाड़पन (Ujárpan) (اجازپن)
बरादी (Barbádí) (بربادی)
2. दुर्दशा (Durdasha) (دردشا) बुरे दिन
(Bure din) (برے دن)

TABAH,HUR तबहुर (ع - مذ) تبھر
पांडित्य (Pándittya) (پان دت، تہ)
विद्वत्ता (Vid,dwat,ta) (وید، دوت، تا)
फज़ीलत (Fazílat) (فزیلت)
تبختر (ع - مذ)

TABAKH,TUR तबख् तुर्
गर्व (Garv) अभिमान (Abhimán
(گھمند) घमंड (Ghamand) (अभीमान)

TABKHÍR तब खीर (ع - مذ) تبخیر
1. बाष्प (Báshp) भाप (Bháp
(بھاپ)
2. पेट से भाप उठने का एक रोग
(Pet se bháp uthne ka ek rog
(پیٹ سے بھاپ اٹھنے کا ایک روگ)

TABDÍLI तबदीली (ع - مذ) تبدیلی
1. परिवर्तन (Parivartan) (پریورتن)
बदलना (Badalna) (بدلنا)
2. स्थानांतरण (Isthánántaran) (استھانان)
(تبادلہ) तबादला (Tabádla) (تربن)

TATIM,MA ततिम्मा (تہمہ - ع - مذ)
 परिशिष्ट (Parishisht پیری شست)
 जमीमा (Zamíma زمینہ)

TAS,LÍS तसलीस (تثلیث - ع - مٹ)
 1. तिगड्डा (Tigadda تگڈا)
 2. ईसाई मतानुसार बाप, बेटा और रूहुल
 क़ुदुस (Ísái matánusár báp beta
 عیسائی متانسانار
 (باب، بیٹا اور روح القدس)

TAS,NIYA तस्निया (تذنیہ - ع - مذ)
 द्विवचन (Dwi vachan دوی وچن)

TIJÁRAT तिजारात (تجارت - ع - مٹ)
 व्यापार (Vyápár व्याپار)
 (Bánij,jya 'بانج'جیہ) रोज़गार (Rozgár
 روزگار)

TAJÁVUZ तजा वुज (तجاوز - ع - مذ)
 सीमोल्लंघन (Simollanghan سیمول
 'ال' उल्लंघन (Ul,langhan المنگھن)
 हृद से गुज़र जाना (Had se
 गुजर जाना (Had se
 2. अवस्था (Avag,gya (اوگ،گیا)
 नाफरमानी (Náfarmáni نافرمانی)

TAJÁ,HUL तजाहुल (तجاهل - ع - مذ)
 जान बूझकर अनज्ञान बनना (Ján bújh
 kar anján ban na जान بوجھ کر انجان
 बना)

TAJDÍD तजदीद (تجدید - ع - مٹ)
 1. नये सिरे से कोई काम करना (Nae
 sire se koi kám karna نئے سرے
 سے کوئی کام کرنا)

2. धर्म प्रचार (Dharm prachár धर्म
 प्रचार (Prachár پرچار)

TAP तप (तप - मٹ)
 1. ताप (Táp ताप गर्मी (Garmi
 گرمی)
 2. ज्वर (Jwar ज्वर) बुखार (Bukhár
 بخار)

TAPÁK तपाक (تپاک - ف - مذ)
 1. आवभगत (Áobhagat آؤبھگت)
 खातिरदारी Khátirdári (خاطر داری)
 2. प्रेम (Prem प्रेम) स्नेह (Isneh
 اسنیہ)

TAPÁN तपां (तपां - फ - ص)
 तड़पता हुआ (Tarapta hua تڑپتا ہوا)
 TAPÁNCHA तपांचा (तपांचा - फ - مذ)
 तल प्रहार (Tal prahár तल پرہار)
 थप्पड़ (Thappar تھپڑ)

TAPISH तपिश (तपिश - फ - मٹ)
 ताप (Táp ताप) तपन (Tapan तपन)
 जलन (Jalan جلان)

TUPAK तुपक (तुपक - फ - मٹ)
 छोटी तोप (Chhoti top چھوٹی توپ)
 बंदूक (Bandúq بندوق)

TAPANCHA तपन्चा (तपन्चा - फ - मट)
 पिस्तौल (Pistaul पिस्तول)
 (Tamancha तमन्चा)

TATAB,BO ततबो (ततबो - ع - مذ)
 अनुसरण (Anusaran अनुसरण)
 (Rís ریس)

(Prabha پربھا) ज्योति (Jyoti)

نور (Núr نور) (چمکوتی)

2. झलक (Jhalak چھلک) चमक (Chamak چمک)

تجمل (ع - مذ)

TAJAM,MUL तजम् मुल

1. वैभव (Vaibhav وے بھو) ऐश्वर्य

(Aishwa,rya اے شو ریہ) शान

شأن شوکت (Shán shaukat)

2. सौंदर्य (Saundarya سوندریہ) ठाठ

(Tháth تھاتھ)

TAJ,VÍZ तज वीज (ع - مٹ) تجویز

1. निर्णय (Nirnai نرنے) फैसला (Faisila فیصلہ)

2. प्रस्ताव (Prastáo پرستاو) आयोजन

(Áyojan آیوجن)

3. सम्मति (Sam,mati سم مٹی) राय

(Rái راء)

TAH,T तह (ع - ص) تحت

1. निम्न (Nimn نمن) नीचे (Níche

نیچے)

2. अधिकार (Adhikár ادھی کار) काबू

(Qábu قابو)

تحت الثری (ع - مٹ)

TAH,TAS,SARA तहतससरा

अधोलोक (Adho lok ادھولوک) नाग

लोक (Nág lok ناگ لوک) पाताल

(Pátál پاتال)

TAH,RÍR तह रीर (ع - مٹ) تحریر

1. लिखावट (Likhávat لکھاوت)

2. नवीनता (Navínata نویلنتا) नयापन

(Nayápan نیایپن)

TAJRIBA तज्रिबा (ع - مذ) تجربہ

1. अनुभव (Anubhav انوبھو) वाक्कि-

क्रीयत (Váqifiyat واقفیت)

2. परीक्षा (Paríkehha پریکھا) जांच

(Jánch جانچ)

تجربہ کار (ف - ص)

TAJRIBA-KÁR तज्रिबाकार

अनु भवो (Anubhavi انوبھوی) परि

पक्व (Paripak,kwa پری پک کو)

TAJAR,RUD तजरुद (ع - مذ) تجرد

1. ब्रह्मचर्य (Brahm charya برہم چریہ)

2. विरक्ति (Virakti ویرکتی) वैराग्य

(Vairágya ویراگیہ)

TAJ,ZIYA तजज़िया (ع - مذ) تجزیہ

विश्लेषण (Vishleshan وشلے شن)

किसी चीज़ के अजज़ा अलग अलग करना

(Kisi chíz ke ajza alag alag karna

کسی چیز کے اجزا الگ الگ کرنا)

تجسس (ع - مذ)

TAJAS,SUS तजस् सुस

1. मार्गण (Márgan مارگن) अन्वेषण

(Anvëshan انویشن) तहकीक

(Tahqiq تحقیق)

2. जिज्ञासा (Jig,gyása جگ گیاسا)

अनुसंधान (Anusandhán انوسن

تلاش Talásh) तलाश (دهان)

TAJAL,LI तजल्ली (ع - مٹ) تجلی

1. प्रकाश (Prakásh پراکش) प्रभा

2. کر (Kar کر) लगान (Lagán لگان)

3. ज़िले का एक भाग (Zile ka ek bhág)

ضلع کا ایک بھاگ

تحقیقی (ع - ف - مٹ)

TUH.FAGI तुहफगी

उत्तमता (Uttamata اُت، تمنا) श्रेष्ठता

(Shresh,thata شریش تھنا) सुंदरता

(Sundarata سندرتا) अच्छाई (Ach,

chháí اچھائی)

TUH,FA तुहफा (ع - مڈ) تحفہ

पुरस्कार (Puras kár پُرس کار) उपहार

(Uphár اُپ ہار) उपायन (Upáyan

اوپان) सौगात (Sauḡhāt سوغات)

TAH,QÍR तहक्कीर (ع - مٹ) تحقیر

अपमान (Apmán اُپ، مان) तिरस्कार

(Tiraskár تیرس کار) निरादर (Nirádar

نیرادر) जुगुप्सा (Jugupsá جوگُپسا)

भर्त्सना (Bhart sana بھرتسنا) निंदा

(Ninda نندا) बेइज्जती (Be izzati

بے عزتی)

TAH,QÍQ तहक्कीक (ع - مٹ) تحقیق

1. गवेषणा (Gaveshana گویشنا)

अन्वेषण (Anveshan انویشن)

रिसर्च (Resarch ریسرچ)

2. अनुसंधान (Anusandhán انوسن)

जिज्ञासा (Jig, gyása جیگیسا)

जांच पड़ताल (Jānchpaṭtāl جانچ

پڑتال)

TAHAK,KUM तहक्कुम (ع - مڈ) تحکم

बल प्रदर्शन (Bal pradarshan بل پر

लिखाई (Likhá,i لیکھائی)

2. लेख (Lekh لیکھ) पत्र (Pattr

پستتر)

3. दस्तावेज़ (Dastávez دستاویز)

4. लिखने की मज़दूरी (Likhne ki

mazdúri لیکھنے کی مزدوری)

TAH,RÍS तहरीस (ع - مٹ) تحریر

प्रलोभन (Pralobhan پُرواہن) लालच

देना (Lálach dena لالچ دینا)

TAH,RÍF तहरीफ (ع - مٹ) تحریف

किसी लेख में शब्दों का उलट फेर (Kisi

lekh meñ shabdon ka ulat pher کسی

لیکھ میں شبدوں کا الٹ پھیر)

TAH,RÍK तहरीक (ع - مٹ) تحریک

1. उत्तेजना (Ut tejana اُت تے جانا)

2. प्रेरणा (Prerna پُرویرنا) तरगीब

(Targhīb ترغیب)

3. शीत (Shít شیت) जुकाम (Zukám

زکام)

4. प्रस्ताव (Prastáo پُرسٹاو) सुभाव

(Sujháo سُوجھاؤ)

5. आंदोलन (Ándolan, اُن دُولن)

हलचल (Halchal هَل چَل)

TAH,SÍN तहसीन (ع - مٹ) تحسین

प्रशंसा (Prashansa پُرشنسا) श्लाघा

(Shlághá شلا گھا) तारीफ (Táریف

تعریف)

TAH,SÍL तहसील (ع - مٹ) تحصیل

1. ग्रहण करना (Grahan karna گُرهَن

لینا) लेना (Lena لےنا)

TA, HAI, YUR (روکھیا Rokaṭiya) روکھیا (خزانچی)

TA, HAI, YUR تھایور (ع - مذ) تحیر (ع - مذ)

विस्मय (Vis, mai) (وس سے) आश्चर्य (Áshecharya) (آش چرہ) हैरानी (Hairáni) (حیرانی)

TAHAI, YA तहैया (ع - مذ) تحیه (ع - مذ)

प्रणाम (Pranám) (پرنام) अभिवादन (Abhivádan) (ابھی وادن) सलाम (Salám) (سلام)

TAKHÁLUF तखालुफ (ع - مذ) تختالف (ع - مذ)

प्रतिद्वन्द्वता (Pratidwanda dwata) (پرتی دوونڈوتا) विरोध (Virodh) (ویرودھ) मुखालफत (Mukhálafat) (مخالفت)

TAKH, T तख्त (ف - مذ) تخت (ف - مذ)

1. सिंहासन (Singhásan) (سنگھاسن)

2. बड़ी चौकी (Barí chaukí) (بڑی چوکھی)

تخت گاہ (ف - مذ)

TAKHT-GÁH तख्त गाह

राजधानी (Rájdháni) (راج دھانی)

शासन केंद्र (Shásan kendr) (شاسن کیندر)

दादरसलतनत (Dárus, saltanat) (دارالسلطنت)

تخت نشینی (ف - مذ)

TAKHT-NASHÍNÍ तख्त नशी, नी

राज्याभिषेक (Rájyá bhi shek) (راجیا ابھیشیک)

राज तिलक (Ráj tilak) (راج تیلک)

راج تلک

TAKH, TA तख्ता (ف - مذ) تختہ (ف - مذ)

1. लकड़ी का चौड़ा और पतला टुकड़ा

ज़ोर दिखाना (Zor dikhána) (زور دیکھانا)

ज़बरदस्ती करना (Zabardasti karna) (زبردستی کرنا)

TAH, LÍL तहलील (ع - مٹ) تحلیل (ع - مٹ)

1. विलयन (Vilayan) (ولین) घुलना (Ghulna) (گھلنا)

2. पचन (Pachan) (پچن) हضم होना (Hazm hona) (هضم ہونا)

تحمل (ع - مٹ)

TAHAM, MUL तहममुल

सहिष्णुता (Sahish, nuta) (سہیشلوتا)

सहनशीलता (Sahan shíлата) (سہن شہلوتا)

बुर्दबारी (Burd bári) (بورڈباری)

TAH, VÍL तहवील (ع - مٹ) تحویل (ع - مٹ)

1. हस्तांतरण (Hestántaran) (ہستان تران)

सपुर्दकरना (Sapurd karna) (سپورد کرنا)

2. पूंजी (Púnji) (پونجی) जमा (Jama) (جمع)

3. थाती (Thátí) (تھاتی) अमानत (Amánat) (امانت)

4. बकाया रोकड़ (Baqáya rokar) (بقایہ روکر)

5. किसी ग्रह का किसी राशि में जाना (Kisi grah ka kisi ráshi men jána)

کسی گرہ کا کسی راشی میں جانا

تحویل دار (ع - مذ)

TAH, VÍL-DÁR तहवीलदार

कोषाध्यक्ष (Koshádh, dhyakchh) (کوشا ادھیک)

खज़ानची (Khazánchí) (خزانچی)

प्रतिष्ठा भंग करना (Pratiggya bhang karna) वादा न पूरा करना (Vāda na pūra karna) وعدة نه (پورا کرنا)

تخلیق (ع - مٹ)

TAKHLÍQ तख्लीक

1. उत्पत्ति (Utpat,ti) (استپتائی) उत्पादन (Utpādan) (استپادن) पैदा करना (Paida karna) (پیدا کرنا)

2. रचना (Rachana) (رچنا) निर्माण (Nirmān) (نرمان) बनाना (Banāna) (बलान)

TAKH,LIYA तख्लिया (ع - مذ) تخلیه

1. खाली कराना (Khāli karāna) (خالی کرانا) खाली करना (Khāli karna) (خالی کرنا)

2. एकांतवास (Ekānt vās) (ایکانت واس) अकेला पन (Akelāpan) (اکیلان)

TUKH,M तुख्म (ع - مذ) تخم

1. बीज (Bij) (بیج) अंडा (Anda) (انڈا)

TUKHMA तुख्मा (ع - مذ) تخمه

- अजीर्ण (Ajīrn) (अजीर्ण) अपाक (Apāk) (अपाक) बद्दहज़मी के दस्त (Bad hazmi kedsat) (بد हज़मी के दस्त)

TAKH-MĪNAN तख्मीनन (ع - ص) تخمیناً

- अनुमानतः (Anumānatah) (انومانته) अटकल से (Atkalse) (اتکل سے) लग भग (Lagbhag) (लग भग)

(Lakṣi kā chaura aur patla tukra) (لکڑی کا چورا اور پتلا ٹکڑا)

2. कागज़ का ताव (Kagbaz kā tāo) (काग़ड का ताव)

3. ज़मीन का बड़ा टुकड़ा (Zamīn kā bara tukra) (زمین کا بڑا ٹکڑا)

TAKH,PA तख्पीव (ع - मٹ) تخریب

- विनाश (Vināsh) (ویناش) उजाड़ना (Ujārna) (अजाना) बरबाद करना (Barbad karna) (برباد کرنا)

TAKH,SIS तख्सीस (ع - मٹ) تخصیص

- विशेषता (Visheshata) (विशेषता) ख़सू (Khusūsiyat) (خصوصیت) सियत (Khusūsiyat)

تخفیف (ع - مٹ)

TAKHFĪF तख्फ्रीफ

- न्यूनता (Neúnata) (نیونتا) कमी (Kami) (کمی)

- शांति (Shānti) (شانتي) आराम (Áram) (آرام)

تخلص (ع - مذ)

TAKHAL,LUS तखल्लुस

- उपनाम (Upnām) (अपनाम)

تداخل (ع - مذ)

TAKHAL,KHUL तखलखल

- सुधिरता (Sushirata) (सुधिरता) खोखला पन (Khokhlāpan) (खोखला पन) पोला-पन (Polāpan) (पोलापन)

تخلف (ع - مذ)

TAKHAL,LUF तखल्लुफ

TAD,RÍS तद्रीस (त - मथ) तद्रीस

1. पाठन (Pāthan पाठन) पढ़ाना (Paṛhāna पढ़ाना) शिक्षा देना (Shikchha dena शिक्षा देना)
2. शिक्षा (Shikchha शिक्षा) पढ़ाई (Paṛhái पढ़ाई)

TAD,FÍN तदफिन (त - मथ) तदफिन
मट्टी में तोपना (Mattī men Topna मट्टी में तोपना)
दफन करना (Dafn karna दफन करना)

TAD,VÍN तदवीन (त - मथ) तदवीन
संपादन (Sampádan संपादन) संकलन (Sankalan संकलन)
समा हरण (Samá haran समा हरण)
तालीफ (Tálif तालीफ)

TAD,HÍN तदहीन (त - मथ) तदहीन
तेल चुपड़ना (Tel chuparná तेल चुपड़ना)
चिपड़ना

TAZAB,ZUB तजब जुब (त - मथ) तजब जुब
संकोच (Sankceh संकोच) असमंजस (Asamanjas असमंजस)
दुविधा (Dubidhá दुविधा)

TAZ,KÁR तजकार (त - मथ) तजकार
कथन (Kathan कथन) बयान (Bayán बयान)

TAZKIRAH तजकिरा (त - मथ) तजकिरा
1. चर्चा (Charcha चर्चा) प्रसंग (Prasang प्रसंग)
ज़िक्र (Zikr जिक्र)
2. वर्णन (Varnan वर्णन) वृत्तान्त (Vrit,tánt वृत्तान्त)
बयान (Bayán बयान)

तखमिने (त - मथ)

TAKH,MÍNA तखमीना
अनुमान (Anumán अनुमान)
अनुमिति (Anumiti अनुमिति)
अंदाज़ा (Andáza अंदाज़ा)

TAKH,VÍF तखवीफ (त - मथ) तखवीफ
1. भय प्रदर्शन (Bhai/pradarshan भय प्रदर्शन)
डराना (Darána डराना)
2. भय (Bhai भय) त्रास (Trás त्रास)
डर (Dar डर)

तखिल (त - मथ)

TAKHAI,YUL तखैयुल
कल्पना (Kal,pana कल्पना)
विचार (Vichár विचार)
खयाल (Khayál खयाल)

TAKH,ÍL तखईल (त - मथ) तखईल
कल्पना (Kalpana कल्पना)
विवेचन (Vivechan विवेचन)
विचार करना (Vichár karna विचार करना)

TADÁRUK तदारुक (त - मथ) तदारुक
निवारण (Niváran निवारण)
रोक थाम (Rok thám रोक थाम)

TAD,BÍR तदबीर (त - मथ) तदबीर

1. युक्ति (Yukti युक्ति) उपाय (Upái उपाय)
तर्कब (Tarkíb तर्कब)
2. उपचार (Upchár उपचार) इलाज (Iláj इलाज)
3. प्रयत्न (Prayatn प्रयत्न) प्रयास (Prayás प्रयास)
कोशिश (Koshish कोशिश)

TARÁNA ترانہ (ف - مذ) ترانا

1. گیت (Git) (راگ) (Rág) راگ (گیت)
2. ایک प्रकार का गाना (Ek prakár ka gána) (ایک پرکار کا گانا)

تراوش (ف - مٹ)

TARÁVISH तराविस

1. स्नाव (Sráv) (سراو) ریسنا (Risna) (ریسا)
2. प्रकट होना (Prakat hona) (پرکٹ) (Záhir hona) (ظاہر ہونا)

TURUB तुरुब (ف - مٹ) توروب

1. मूलक (Múlak) (مولک) (Múli) (مولی)

TUR,BAT तुर्बत (ع - مٹ) تربت

1. समाधिभवन (Samádhi bhavan) (سمادھی) (Gor) (گور) (Qabr) (قبر) (بھون)

TAR,BIYAT तर्बियत (ع - مٹ) تربیت

1. प्रशिक्षण (Prashikchhan) (پریشکچھن) (Training) (ٹریننگ)
2. शिक्षा (Shik,ohhá) (شکچھا) (Tálim) (تعلیم)

تربیت یافتہ (مف - ص)

TAR,BIYAT-YÁF,TA तर्बियत याफता

1. प्रशिक्षित (Prashikchhit) (پریشکچھیت) (Trained) (ٹرینڈ)
2. शिक्षित (Shik chhit) (شکچھیت) (Tálim yáfta) (تعلیم یافتہ)

TAZ,KÍR तज्कीर (ع - مٹ) تذکیر

1. पुरुष होना (Purush hona) (پوروش ہونا)
2. पुलिंग (Pul,ling) (پل لنگ)

TAZ,LÍL तज्लील (ع - مٹ) تذلیل

1. अनादर करना (Anádarkarna) (انادر کرنا) (Tiraskrit karna) (تیرسکرت کرنا)
2. तिरस्कार (Tiraskár) (تیرسکار) (अपमान) (Apmán) (انادر کرنا) (Be izzati) (بے عزتی)

TAR तर (ف - ص) تر

1. आद्र (Ádr) (آدر) (Gila) (گیلا) (مرکبات میں علامت تفصیل)
2. हरित (Harit) (ہریت) (Táza) (تازہ)

TURÁB तुराब (ع - مٹ) تراب

1. मृत् (Mrit) (مروت) (Mrit,tika) (مروتیکا)
2. मट्टी (Mattí) (مٹتی)

TARÁZÚ तराजू (ف - مٹ) ترازو

1. तुला (Tulá) (تولا) (Tukhrí) (تکھری)

TARÁSH तराश (ف - مٹ) تراش

1. काट (Kát) (کات)
2. काट छान्त (Kát chhánt) (کات چھانت)
3. काटने वाला (Kátne vála) (کاتنے والا) (تیسرے معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے جیسے ناخن تراش)

TARÁSHÁ तराशा (ف - مذ) تراشہ

1. कटरन (Katrán) (کٹرن) (Chhilán) (چھیلن)

TAR,DID तरदीद (ع - مٹ) تردید
खंडन (Khandan) प्रतिवाद (کھنڈن)
(Prati vād) काट (Kāt) (کات)

TAR,S तसं (ف - مذ) ترس
भय (Bhai) डर (Dar) (بے ڈر)

TARSÁ तर्सा (ف - مذ) ترسا
अग्नि पूजक (Agni pūjak) (اگنی)
पार्सी (Pārsī) (پارسی)

ARSÁN तर्सान (ف - ص) ترسان
भय भीत (Bhai bhīt) (بے بھیت)
दुआ (Dara hua) (درا هوا)

TARSÍL तर्सील (ع - مٹ) ترسیل
प्रेषण (Prashan) (پرے شن)
भेजना (Bhejna) (بھجنا)

TUR(U)SH तुर (रु) श (ف - ص) ترش
अम्ल (Aml) खट्टा (Khat,ta) (کھٹا)

TUR,SHÍ तुरशी (ف - مٹ) ترشی
अम्लता (Amlata) (املتا)
(Khatái) (کھٹائی)

ترشح (ع - مذ)

TARASH,SHUH तरश शुह

- कण वर्षा (Kan varshá) (کن ورشا)
बुन्दाबंदी (Būnda bāndī) (بوند)
फुहार (Phuhār) (بھوار)
- प्रकट होना (Prakat hona) (پرکٹ)
टपकना (Tapakna) (تپکنا)

TAR,GHÍB तर्गीब (ع - مٹ) ترغیب

- प्रलोभन (Pralobhan) (پرلو بہن)
फुसलाना (Phuslána) (فوسلانا)

TAR,TIB तर्तीब (ع - مٹ) ترتیب
अनुक्रम (Anuk kram) (انوک، کرم)
क्रम (Kram) सिलसिला (Silsila) (کرم)
(سلسلہ)

ترتیب وار (ع - ص)

TAR,TÍB-VÁR तर्तीब वार
क्रमानुसार (Kramánusār) (کرم انوسار)
ठीक क्रम से (Thík kram se) (تھیک)
(کرم سے)

ترجمان (ع - مذ)

TAR,JU(A) MÁN तर्जु (जै) मान
द्विभाषी (Dwibhāshī) (دو بی بھاشی)
अनुवादक (Anuvādak) (انوادک)

TAR,JAMA तर्जमा (ع - مذ) ترجمہ
अनुवाद (Anuvād) (انواد)
भाषांतर (Bhāshāntar) (بھاشانتر)
(Ul,tha) (ال تھا)

TÁR,JÍH तर्जोह (ع - مذ) ترجیح
अधिमान (Adhimán) (ادھی مان)
किसी (Kisi) एक को दूसरे पर प्रधानता देना
(ek ko dūsare par pradhánata dena) (کسی ایک کو دوسرے پر پردهانتا دینا)

TARAH,HUM तरह हुम (ع - مذ) ترحم
दया (Daya) (دیا) कृपा (Kripa) (کریا)
अनुग्रह (Anug, grah) (انوک، گره)

TARAD,DUD तरद दुद (ع - مذ) تردد
चिन्ता (Chinta) (چلنتا) असमंजस
(Asamanjas) (اس من جس) उधेड़ बुन
(Udher bun) (ادھیڑ بن)

TAR,MÍM تر میم (ع - مٹ) ترمیم (سن شودهن Sanshodhan)
 असदल बदल (Adal badal) (ادل بدل)
 काट छांट (Kát chhánt) (کٹ چھانٹ)

TARAN,NUM तरनुम (ع - مذ) ترنم (هلکا گانا Halka gāna)

1. स्वर माधुर्य (Swar mādhyur,rya) (سور مادھریہ)
 कल कंठता (Kal kanthata) (کل کلتھتا)

2. हलका गाना (Halka gāna) (هلکا گانا)

TARVÍJ तरवीज (ع - مٹ) تر ویج (प्रथा Pratha) (پرثھا)

1. प्रथा (Pratha) (प्रवाज Riváj) (دوا)
 2. प्रचार (Prachār) (प्रवाज देना Riváj dena) (دوا دینا)

TIR,YÁQ तिरयाक (ع - مذ) تریاق (विषहर Vishhar) (وشھر)

1. विषहर (Vishhar) (विषनाशक Vishnashak) (وش ناشک)
 2. अहिफेन (Ahiphen) (अफीम Afim) (امی پھین)

TUZUK तुजुक (ت - مذ) ترک (विधान Vidhān) (ودھان)

1. विधान (Vidhān) (Qānūn) (قانون)
 2. क्रम (Kram) (व्यवस्था Vya-vastha) (ویوس تھا)
 3. एश्वर्य (Aishwarrya) (شان شौکत Shān shaukat) (شوکت)

4. आत्म चरित (Ātm charit) (अपने हालात Apne hálāt) (اتم چریت)
 (اپنے حالات)

2. उत्तेजना (Uttejana) (उत्तेजना Bharkāna) (بھارکنا)

TARAQ,QI तरक की (ع - مٹ) ترقی (उन्नति Unnati) (ان نئی)
 प्रगति (Pragati) (پرگتی) प्रवृद्धि (Pravridhhi) (پروڑدھ)

ترقی یافتہ (عف - ص)

TARAQ,QÍ-YÁF,TA तरक की याफता (समुन्नत Samun,nat) (سمن نت)
 उत्कृष्ट (Ut,krisht) (اتکرسٹ) प्रातोन्नति (Prápton,nati) (پراپتونتی)

TAR,K तर्क (ع - مذ) ترک (परित्याग Prit,tyág) (پرت نیاک)
 त्याग (Tyág) (छोड़ना Chhorna) (ٹیگ)
 (छोड़ना Chhorna) (چھوڑنا)

ترکش (ف - مذ)

TAR,KASH तरकश (तूनीर Túnir) (تونیر)
 तूणीर (Túnir) (निषंग Nishang) (نشنگ)
 त्रोन (Tron) (भाथा Bhátha) (بھاتھا)

ترکہ (ع - مذ)

TA,R (RI) KA तर (रि) का पैतृक संपत्ति (Paittrik sampatti) (पैतृक سمپत्ती)
 मुरदे की जाइदाद (Murde ki jáidád) (مردے کی جائیداد)

TAR,KÍB तरकीब (ع - مٹ) ترکیب

1. युक्ति (Yukti) (विधि Vidhi) (یکتی)
 (उपाय Upáe) (ویای)
 2. संमिश्रण (Sammishran) (سم مشرن)
 मिलाना (Milána) (ملانا)

2. विजय प्राप्ति (Vijai prāpti) وچه
फतेह करना (Fateh karna)
(ففتح کرنا)

TAS, TĪR तस्तीर (ت - مٹ) تسطير
लेखन (Lekhan) लिखना
(लिखना)

TAS, KĪN तस्कीन (ت - مٹ) تسکين
1. सांत्वना (Sántwana) धैर्य
(Dhair,rya) डारस
(Dhāras)

2. शांति (Shānti) آرام
(Ārām)

TASALSUL तसल्सुल (ت - مڈ) تسلسل
निरंतरता (Nirantarata) نون توتا
अनवरति (Anaurati) लगातार पन
(Lagātār pan)

TASAL, LUT तसल्लुत (ت - مڈ) تسلط
अधिकार (Adhikār) सत्ता
(Satta) कब्जा दखल (Qabza)
(Qabza) قبضه دخل

TASAL, LI तसल्ली (त - मٹ) تسلى
सांत्वना (Sántwana) डारस
(Dhāras) دلاسا (Dilāsa)

TAS, LĪM तसलीम (त - मٹ) تسلیم
1. अभिवादन (Abhivādan) (ابھي وادن)
प्रणाम (Pranām) (پرنام)

2. स्वीकृति (Swīkriti) (سوي کرتي)
मंजूरी (Manzūri) (ملظوري)

3. स्वीकृत (Swīkrit) (سوئی کرت) मंजूर
(Manzūr) (ملظور)

TAZ, KIYA तज्किया (त - मंड) تزکيه
शुद्धि (Shud, dhi) سفاई
(Safāi) صفائي

TAZAL, ZUL तजल्जुल (त - मंड) تزلزل
1. विप्लव (Viplav) (ويپاو) हल चल
(Halchal) (هل چل)

2. भूकंप (Bhūkamp) (بھوکمپ) जलजला
(Zalzala) (زلزلہ)

TAZ, VĪJ तज्वीज (त - मंड) تزويج
विवाह (Vivāh) (ويواہ) पाणिग्रहण (Pāni
g, grahan) व्याह (Byāh) (بياه)

TAZ, VĪR तज्वीर (त - मंड) تزوير
छल (Chhal) (چھل) कपट (Kapat)
(Dhokha) (دھوکھا) धोखा (कपट)

TAZ, ĪN तज्जिन (त - मंड) تزئين
मंडन (Mandan) (مندن) शृंगार (Shrin
gār) (شرنگار) सजावट (Sajāvat)

TASĀHUL तसाहुल (त - मंड) تساهل
आलस्य (Ālas, sya) (آلس، سيہ) कायरता
(Kāyarata) (کایرتا) सुस्ती (Sustī) (سستني)

TAS, BĪH तसबीह (त - मंड) تسبيح
1. जपमाला (Japmāla) (چپمالا)
सुमिरिनी (Sumirini) (سمرنی)

2. ईश्वर का नाम रटना (Īshwar ka
nām ratna) (ایشور کا نام رتنا)

TAS, KHĪR तस्खीर (त - मंड) تسخير

1. सम्मोहन (Sam, mohan) (سمموهن)
वशीकरण (Vashikaran) (وشی کردن)
मोहित करने की क्रिया (Mohit karne
ki kriya) (موهت کرنے کی کریا)

TASHAD, DUD تَشَادْدُ (ع - مذ) تشدد

1. پرچندتا (Prachandata) پرچندتا
تیرتا (Tiv, rata) تیرتا (تیرتا)
(Tezí) (تیزی)

2. اِتْیاچار (Attyáchar) اِتْیاچار
ہینسا (Hinsa) ہینسا (ہینسا)
(Zulm) (ظلم)

TASH, RÍH تَشْرِیْہ (ع - مٹ) تشریح

1. ویاکھیا (Vyákh, khyá) ویاکھیا
نیرکتی (Niruk, ti) نیرکتی
(Vazáhat) (وضاحت)

2. سِپاشتی کران (Ispashti karan) سِپاشتی کران
توڑیہ (Tauzih) توڑیہ
(توضیح)

3. شلیہ (Shal'lya kriya) شلیہ
شَرِیْہ (Sharír vich, ehhed) شَرِیْہ
(Chír phár) (چیر پھار)

4. اِناٹومی (Shárir) اِناٹومی
(Anatomy) (انatomy)

تَشْرِیْفْ اُورِی (ع - مٹ) تشریف آوری

TASHRÍF-ÁVARÍ تَشْرِیْفْ اُورِی
پَدَارپَن (Padárpan) پَدَارپَن
(Padhárna) (پدھارنا)
(Virájmán honá) (ویراجمان ہونا)
(Ána) (آنا)

TASHAF, FI تَشَافْ (ع - مٹ) تشفی

1. دِلَاسا (Santwana) دِلَاسا
(Dilása) (دالسا)

2. اِتمینان (Santosh) اِتمینان
(Itmínán) (اطمینان)

TAS, MA تَسْمَا (ف - مذ) تسمہ

چمڈے کا فیتا (Chamre ka fitá)
(چمڈے کا فیتا)

TAS, NÍM تَسْنِیْم (ع - مٹ) تسنیم

سَوَرگ کا اِک سَرور (Swarg ká ek sarovar)
(سورگ کا ایک سرور)

TASVÍD تَسْوِیْد (ع - مٹ) تسوید

1. کَلا کرنا (Kálá karna) کَلا کرنا
2. لَکھنا (Likhna) لَکھنا

TAS, HÍL تَسْہِیْل (ع - مٹ) تسہیل

سُگماتا (Sugamata) سُگماتا
(Saralata) (سرلٹا) آسانی
(Ásáni) (آسانی)

TASHÁBOH تَشَابُہ (ع - مذ) تشابہ

سَمَاناتا (Samánata) سَمَاناتا
(Sarúpata) (سرورپٹا) یاک سانیت
(Yak sáníyat) (یکسانیت)

TASH, BÍH تَشْہِیْہ (ع - مٹ) تشہیہ

اُپما (Upama) اُپما
(Samánata) (سمانتا) تالما

TASH, T تَشْت (ف - مذ) تشت

اِسْتِہال (Is, thál) اِسْتِہال
(Parát) (پرات)

تَشْخِیص (ع - مٹ) تشخیص

TASHK_HÍS تَشْکْہِیْس

رُومِ نِرنِی (Rog nirnai) رُومِ نِرنِی
(Nidán) (نیدان) مَرَجْ کی جَآنچ
(Maraz ki jáneh) (مرض کی جانچ)

تشویش (ع - مٹ)

تشنج (ع - مذ)

TASH,VÍSH تاشویش

TASHAN,NUJ تاشاننوج

1. چیتا (Chintá) فکر (Fikr) (فکر)
2. व्यग्रता (Vyaggrata) घबराहट (Ghabráhat) (ویگر تا)

1. अंग ग्रह (Ang,grah) (انگ گره) अंग संकोच (Ang sankoch) (انگ سانسکوچ) तशाननुज का मरज़ (Tashannuj ka maraz) (تشاننج کا مرض)
2. ऐंठन (Ainthan) (اینتھن) खिंचाव (Khincháo) (کھینچاؤ)

TASÁDUM तसादुम (ع - مذ) تصادم

تشنگی (ف - مٹ)

1. परस्पर टकराव (Paraspar takráo) (टकर) (پرس پر تکر او)
2. संघर्ष (Sangharsh) (سن گھرش) जंग (Jang) (جنگ)

TASH,NAGI तशनागी

1. तृष्णा (Trishna) (ترشنا) पिपासा (Pipása) (پیپاسا) प्यास (Pyás) (پیاس)
2. अभिलाषा (Abhilásha) (ابھی لاشا) इच्छा (Ichchhá) (اچھا) खादिश (Khábish) (خواهش)

TAS,HIH तसहीह (ع - مٹ) تصحیح

TASH,NA तशना (ف - مذ) تشنه

1. शुद्धि करना (Shud,dhi karna) (شدهی) त्रुटियां दूर करना (Trutiyán dūr karna) (ترتیبیاں دور کرنا)
2. संशोधन (Sanshodhan) (سن شودھن) शुद्धि (Shud,dhi) (شدهی) दुस्ती (Durusti) (دوستی)

1. तृषित (Trishit) (ترشیت) पिपासित (Pipásit) (پیپاست) प्यासा (Pyása) (پیاسا)
2. अभिलाषी (Abhiláshí) (ابھی لاشی) इच्छुक (Ich,chkuk) (اچھا) खादिश मंद (Khábish mand) (خواهش مند)

تصادق (ع - مذ)

TASAD,DUQ तसददुक

1. न्योछावर होना (Nyochávar hona) (نیو) बलिहारी जाना (Balihári) (بلیہاری)
2. जाना (Jána) (جانا)

TASH,NA तशना (ف - مذ) تشنه کام

1. तृषित (Trishit) (ترشیت) प्यासा (Pyása) (پیاسا)
2. असफल (Asaphal) (اسپھل) नाकाम-यात्र (Nákámyáb) (ناکامیاب)

TAS,DÍQ तसदीक (ع - مٹ) تصدیق

TASH,NA-KÁM तशनाकाम

1. मंडन (Mandan) (مندن) पुष्टि (Pushti) (پشتی) ताईद (Táid) (تائید)
2. प्रमाण (Pramán) (پرمان) सबूत (Subút) (ثبوت)

1. तृषित (Trishit) (ترشیت) प्यासा (Pyása) (پیاسا)
2. असफल (Asaphal) (اسپھل) नाकाम-यात्र (Nákámyáb) (ناکامیاب)

2. रचित ग्रंथ (Rachit granth (رچیت گرنٹھ)
कृत (Krit) लिखी हुई
किताब (Likhi hui kitáb) لکھی ہوئی
کتاب)

TASAV,VUR तसव्वुर (तस - मंड)

1. प्रणिधान (Pranidhán) (پرنیدھان)
अनुधान (Anud, dhyán) (انودھیان)
2. कल्पना (Kal, pana) (کلپنا) विचार
(Vichár) (ویچار) खयाल (Khayál)
(خیال)

TASAV,VUF तसव्वुफ (तस - मंड)

आत्म वाद (Átam vād) (آتمواد) अध्यात्म
वाद (Adh, dhyátam vād) (अध्यात्मवाद)

TAS,VÍR तस्वीर (तस - मंड)

1. चित्र (Chittr) (चित्र) प्रतिमा (Pratima)
(प्रतिमा) शबीह (Shabíh) (شبیہ)
2. भाचित्र (Bháchittr) (بہاچتر) फोटो
(फोटो) (Photo)
3. प्रतिबिंब (Pratibimb) (प्रतिबिंब) छाया
(Chháya) (چھایا) अक्स (Aks)
(अक्स)

TAZÁD तज़ाद (तस - मंड)

विपरीतता (Viparítata) (ویپریتتا)
प्रतिकूलता (Pratikúlata) (پرتیکولتا)

TAZ,HÍK तज़हीक (तस - मंड)

उपहास (Uphás) (अपहास) हंसी उठाना
(Hánsi urána) (هلسی اوانا)

TAZ,I,A तज़ईअ (तस - मंड)

नष्ट करना (Nasht karna) (نشت کرنا)
बरबाद करना (Barbád karna) (برباد کرنا)

TASAR,RUF तसरर्फ (तस - मंड)

1. अधिकार (Adhikár) (अधिकार) कब्ज़ा
(Qabza) (قبضہ)

2. परिवर्तन (Parivartan) (परिवर्तन) काट छंट
(Kát chhánt) (کات چھانت)

3. अपभोग (Aphhog) (अपभोग) खुरदबुरद
(Khurdburd) (خوردبرد)

TAS,RÍH तसरीह (तस - मंड)

अध्याहार (Adh, dhyáhár) (अध्याहार)
व्याख्या (Vyákh, khyá) (व्याख्या)
वज़ाहत (Vazáhat) (وضاحت)

TAS,FIYA तस्फिया (तस - मंड)

1. शुद्धि (Sudh, dhi) (शुद्धी) सफ़ाई
(Safái) (صفائی)
2. बाहमी फ़ैसला (Báhami faisala)
(बाहमी फ़ैसलہ)

TAS,MÍM तस्मीम (तस - मंड)

दड़ता (driḥhata) (दड़हता) मज़बूती
(Maz-búti) (مضبوطی)

TASAN,NO तसनूनो (तस - मंड)

1. कृत्रिम (Krittrim) (कृत्रिम) बनावट
(Banávat) (بنارت)

2. दिखावा (Dikháva) (दिखावा) धोखा
(Dhokha) (دهوکھا)

TAS,NÍF तसर्नफ (तस - मंड)

1. प्रणयन (Pranayan) (प्रणयन) रचना
(Rachana) (رچنا) किताब लिखना
(Kitáb likhna) (کتاب لکھنا)

TA ÁVUN تآواون (ع - مذ) تعاون
 سہا یوتا (Sahyog سہ یوگ)
 مدد (Madad مدد) (Saháyatá سہایتا)

TA'AB تآاب (ع - مذ) تعب
 دُ:خ (Dukh,kh دُکھ) کُش (Klesh کُش)
 تکلِف (Kasht کشت) (Taklif تکلیف)

TÁ,BÍR تآبیر (ع - مٹ) تعبیر
 1. سَوَن پھل (Swapn phal سَوَن پھل)
 خواب کی تآبیر (Kháb kí tábír خواب کی تعبیر)
 2. وِیوارن (Vivaran وِیوارن) تآویل (Távíl تآویل)

TA,AJ,JUB تآججوب (ع - مذ) تعجب
 آشچریہ (Áshcharya آشچریہ) وِسمِی (Vismai وِسمِی)
 آچمبھا (Achambha آچمبھا)

TÁJÍL تآجیل (ع - مٹ) تعجیل
 1. شِیگرہتا (Shíghrata شِیگرہتا) آوِ-
 لَمبَتا (Avilambata آوِلمبَتا) جلدی (Jaldi جلدی)
 2. آتورا (Áturata آتورا) اُتاولاپن (Utáolápan اُتاولاپن)

TÁDÁD تآداد (ع - مٹ) تعداد
 سَن کھیا (Sankhya سَن کھیا) گِنتی (Gintí گِنتی)
 شمار (Shumár شمار)

TA,AD,DI تآددی (ع - مٹ) تعلی
 آنِیآچار (An,nyá,e آنِیآچار) (Attyachár آنِیآچار)
 ظُلم (Zulm ظُلم)

TATÁBUQ تآتابوک (ع - مذ) تطابق
 سمانتا (Samánata سمانتا) برابری (Barábari برابری)

TAT,BÍQ تآتَبیق (ع - مٹ) تطبیق
 سمانتا (Samánata سمانتا) آنو-
 کولتا (Anokúlatá آنوکولتا) مطابقت (Mutábaqat مطابقت)

TAT,VÍL تآتَویل (ع - مٹ) تطویل
 لَمبا کرنا (Lamba karna لَمبا کرنا) بڑھانا (Bārhāna بڑھانا)

TAT,HÍR تآتہیر (ع - مٹ) تطہیر
 1. پَوِتر کرنا (Pavitr karna پَوِتر کرنا)
 شُدد کرنا (Shudh,dh karna شُدد کرنا)

2. شُددی (Shudh,dhi شُددی) پَوِترتا (Pavitratá پَوِترتا)

TAZAL,LUM تآزل لوم (ع - مذ) نظم
 آنِیآچار (Attyáchár آنِیآچار) آنِیآتی (Aníti آنِیآتی)
 آنِیآی (Annyáe آنِیآی) ظُلم (Zulm ظُلم)

TA,ÁRUZ تآآرُز (ع - مذ) تعارض
 آکھہپ (Ákchhep آکھہپ) وِغن (Vighn وِغن)
 رَک ٹَک (Rok tok رَک ٹَک) دوک ٹوک (Duk tok دوک ٹوک)

TA,ÁRUF تآآرُف (ع - مذ) تعارف
 پَرِچَی (Parichai پَرِچَی) جان پھچان (Ján pahchán جان پھچان)

TA,ÁQUB تآآقُوب (ع - مذ) تعاقب
 آنوسارن (Anusáran آنوسارن) آنو-
 دھان (Anudhāvan آنودھان) پِچھا کرنا (Pichha karna پِچھا کرنا)

TA,ASH,SHUQ تاششوق (ع - مذ) عشق
 پرم (Prom) ستهہ (Isneh) (اس نہہ)
 چاہ (Cháh) (چاہ) مہابت (Mahab,bat)
 محبت)

TA,AS,SUB تاشسوب (ع - مذ) تعصب
 1. دھارمیک یا جاتیہ پاکہپات (Dhár-
 mik yá játiya pakohhpát) دھار
 مک یا جاتیہ پاکہپات
 2. دھرمادھاتا (Dharmándhata) دھرم
 کٹار پن (Kattar pan) (نہما)
 کٹرین)

TA,AT,TUL تاشتول (ع - مذ) تعطیل
 1. گٹیاو روڈ (Gattyau rodh) گٹیاو
 ڈیڈلاک (Dead lock) (دوڈ)
 2. بیکار ہونا (Bekár hona) (بیکار)
 3. بیکاری (Bekári) (بیکاری)

TÁTÍL تاتیل (ع - مذ) تعطیل
 1. آنادھیای (Anad,dhyái) (اندھیای)
 چھٹتی (Chhuttí) (چھٹتی)
 2. اوکاش (Aukásh) (اوکاش) فوسات
 (Fursat) (فرست)

TÁ,ZÍM تازیم (ع - مذ) تعظیم
 ستممان (Sam,mán) (سممان) ستمکار
 (Sat,kár) (ست کار) آدر (Ádar)

TA,AF,FUN تاشفون (ع - مذ) تعفن
 دگراندھ (Durgandh) (دگراندھ) سڈانڈ
 (Sarándh) (سڈانڈ)

TA,AL,LUQ تاشلوق (ع - مذ) تعلق
 سمباندھ (Sambandh) (سمباندھ) سمپارک
 (Sampark) (سمپارک) لگاؤ (Lagáo) (لگاؤ)

TÁ,ZÍB تازیب (ع - مذ) تعذیب
 1. پیڑا دینا (Píra dena) (پیڑا دینا)
 دھوک دینا (Dukh dena) (دھوک دینا)
 2. ویدنا (Vedana) (ویدنا) آزاب
 (Azáb) (عذاب)

TA,AR,RUZ تاشرؤز (ع - مذ) تعرض
 1. ہستکھپ (Hastakohhep) (ہستک)
 داکھل (Dakhl) (دکھل) اندازی
 andázi (اندازی)
 2. وگھن (Vighn) (وگھن) بادھا
 (Bádha) (بادھا) راک ٹوک
 (Rok tok) (راک ٹوک)

TÁ,RÍZ تازیز (ع - مذ) تعرض
 1. آپتی (Ápattí) (آپتی) اتیراز
 (E,tiráz) (اعتراض)
 2. وینگ (Vyang) (وینگ) کٹاک
 (Katak,ohh) (کٹاک) تانز
 (Tanz) (طنز)

TÁ,RÍF تازیف (ع - مذ) تعریف
 1. پراشانس (Prashansa) (پراشانس) شلاہا
 (Shlágha) (شلاہا) مدھ (Mad,h) (مدھ)
 2. پاریحائی (Parichai) (پاریحائی) پھچان
 (Pahohán) (پھچان)

TÁ,ZI,YAT تازیات (ع - مذ) تعزیت
 مڑتک کے پرتی اسکے سبندھیوں سے شوک
 پراکت کرنا (Mritak ke prati us ke sam-
 bandhiyon se shok prakat karna)
 مڑتک کے پرتی اس کے سمبندھیوں
 (سے شوک پراکت کرنا)

TÁZÍR تازییر (ع - مذ) تعزیر
 داند (Dand) (داند) سزا (Saza) (سزا)

3. वस्तु क्रिया (Vastu kriya) (روستو کریا)
इमारत बनाना (Imarat banāna)
(عمارت بنانا)

TA,MIL तामील (त - मथ) तमिल
प्रतिपालन (Pratipālan) (پرتیپالان)
मानना (Mānna) (ماننا) पूरा करना
(Pura karna) (پورا کرنا)

तमिल حکم (त - मथ)

TAMIL-E-HUKM तामीले हुकम
आज्ञा पालन (Ag,gya pālan) (آگیا پالان)
आज्ञा पूर्ति (Āg,gya pūrti) (آگیا پورتي)
हुकम मानना (Hukm mānna) (حکم ماننا)

TÁ,VÍZ तावीज़ (त - मथ) तवो यिज़
यंत्र कोष्टक (Yantr koshtak) (यन्त्र
यन्त्र (Yantr) (यन्त्र) (कुश्टक)

TÁ,VÍQ तावीक (त - मथ) तवो यि
विलंब (Vilamb) (ولمب) धील (Dhil)
(देर) (Der) (دهیل)

TA,AL,YUSH तऐयुश (त - मथ) तऐयुश
भोग विलास (Bhog vilās) (بھوگ ولس)
सुख चैन (Sukh chain) (سکھ چین)

TA,AL,YUN तऐयुन (त - मथ) तऐयुन

1. नियुक्ति (Niyukti) (नियुक्ति) नियोजन
(Niyojan) (نیوچن) तकरूर (Taqaar,
rur) (تقارر)

2. निश्चय (Nish,chai) (نیش چے) नियति
(Niyati) (نیتی) तयक्कुन (Tayaq,
qun) (تایقن)

TA,AL,LUQA तअल्लुका (त - मथ) तल्लुके
जागीर (Jágir) (جاگیر) इलाका (Ilaqa)
(زمینداري) (Zamindāri) (علاقہ)

TA,AL,LUM तअल्लुम (त - मथ) तल्लुम
पठन (Pathan) (پہتن) पढ़ना (Paṛhna)
(پڑھना)

TA,AL,LI तअल्ली (त - मथ) तल्ली

1. डींग (Dīng) (दींग) शेखी (Shekhi)
(شیخی)
2. अति रंजना (Ati ranjana) (اتی رنجنا)
अत्युक्ति (Attyukti) (اتنیکیٹی)
मुबालगा (Mubālagha) (مبالغہ)

TA,LIQ तालीक (त - मथ) तलिक

1. लटकाना (Latkāna) (لتکانا)
2. भूमेले में डालना (Jhamele men
dālna) (جھمیلے میں ڈالना)

TA,LIM तालीम (त - मथ) तलیم

1. शिक्षा (Shikheha) (شکھیا) पढ़ाई
(Paṛhāi) (پڑھائی)
2. सिखाना (Sikhāna) (سکھانا) पढ़ाना
(Paṛhāna) (پڑھानا)

TA,AM,MUQ तअममुक (त - मथ) तममुक

चिंतन (Chintan) (چینتن) मनन
(Manan) (मनन) तह को पहुँचना
(Tah ko pahunchna) (تھ کو پہنچنا)

TÁ,MIR तामीर (त - मथ) तमीर

1. निर्माण (Nirmān) (निर्माण) बनाना
(Banāna) (بنانا)
2. रचना (Rachana) (رچنا) इस्लाह
(Islah) (اصلاح)

TAF,TA تافتا (ف - ص) تفتہ
 تفت (Tapt تپت) جلابونا (Jala
 bhuna جلا بہا)

تفتہ جگر (ف - ص)

TAFTA-JIGAR تافتا جیگر
 پرم دغ (Prem dagdh پرم دندھ)
 دِل جلا (Dil jala دل جلا)

TAFTISH تفتیش (ع - مٹ) تفتیش
 انوسندان (Anu,san,dhán انوسندھان)
 جانچ پڑتال (Jānch partāl جانچ)
 چھان بین (Chhān bin چھان بین)
 تھقیقات (Tahqīqāt تھقیقات)

TAFAH,HUS تافہ، ہوس (ع - مذ) تفحص
 آنویکھن (Anvikehhan آنویکھن)
 مارگن (Margan مارگن) آنویشن (Anveshan
 (Talāsh تالاش (آنویشن تالاش)
 تلاش)

TAFAR,RUJ تافر، رُج (ع - مذ) تفرج

1. کوتوک (Kautuk کونک) تماشا (Tumasha تماشا) سیر (Sair سیر)
2. وِہار (Vibār وہار) تافریہ (Tafrih تفریح)
3. کریڈا (Krida کریڈا) खेल (Khol کھیل)

تفرج گاہ (ع - مٹ)

TAFAR,RUJ-GÁH تافر، رُج گاہ
 کریڈا سٹھل (Kridāsthāl کریڈا سٹھل)
 رَنگس تھل (Rangasthal رَنگس تھل)
 تماشا گاہ (Tamāsha gāh تماشا گاہ)

TA,GHÁFUL تہا فُل (ع - مذ) تہا فُل

1. اُپکھنا (Upekehha اُپکھنا)
 آساودھانی (Asáodhāni آساودھانی)
 لاپرواہی (Láparvāi لاپرواہی)
 آلس سیدہ (Alas,sya آلس سیدہ)
 سستی (Susti سستی)

TAGH,ZIYA تہا زیا (ع - مذ) تغذیہ

1. گیذا دینا (Ghiza dena غذا دینا)
 پالنا (Pālna پالنا)
2. گیذا (Ghiza غذا) آن (An,n آن)

TA,GHAL,LUB تہا لولوب (ع - مذ) تغالب

1. موہن (Moshan موہن) موہن (Moshan موہن)
 غہابن (Ghaban غہابن)
 کھیانٹ (Khiyānat کھیانٹ)

TA,GHAI,YUR تہا یور (ع - مذ) تغیر

1. پریورتن (Parivartan پریورتن)
 تبدیلی (Tabdili تبدیلی)
2. وِکار (Vikār وِکار) رُپانتار (Rup
 ántar وِپانتار) بگار (Bighar بگار)

TUF توف (ف - مذ) توف

1. دھیکار (Dhikkar دھیکار) لانت (Lānat لعنت)

TATAKHUR تافا خور (ع - مذ) تفاخر

1. اَبھیمان (Abhiman اَبھیمان) گرو (Garv گرو)
 فاکھر (Fakhr فاکھر) اَبھی مان

TFAVUT تافاوت (ع - مذ) تفاوت

1. وِہد (Vibhed وِہد) مہد (Bhed مہد)
 فرق (Farq فرق)
2. آنتار (Antar آنتار) دُری (Duri دُری)
 دوری

TAF, SÍR تفسیر (ع - مٹ)

1. टीका (Tika टीका) व्याख्या (Vyá-khkhyā व्याख्या) भाष्य (Bhāshya भाष्य) तशरीह (Tashrīh तशरीह) (تشریح)

2. किसी धर्मग्रंथ की सविस्तार व्याख्या Kīśī dharm grānth kī savistār vyākhyā کسی دھرم گرنٲھ کی (سوستار ویاکھی)

TAF, SÍL تفسیل (ع - مٹ)

1. विवरण (Vivaran ववरण) विस्तार (Vistār वستار) तौज़ीह (Tauzīh تویزیه) (توضیح)

2. वृत्तांत (Vrit, tānt वृत्तान्त) व्योरा (Beorā व्योरा) तशरीह (Tashrīh तशरीह) (تشریح)

تفصیل و ار (ع - ص)

TAF, SÍL-VÁR تفسیل وار

विस्तार पूर्वक (Vistār pūrvak वستار پورک) सविस्तार (Savistār सवस्तार) تفصیلی (Tafsīli تفصیلی)

TAF, ZÍH تفزیه (ع - مذ)

भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना) निंदा (Ninda निंदा) फज़ीहत (Fazīhat فزیهت) (فضیحت)

TA, FAQ, QUD तकفككود (ع - مٹ)

कृपा (Kripa कृपा) दया (Daya दया) अनुग्रह (Anugrah अनुग्रह) करम (Karam करم)

TAF, RIQA تفريقه (ع - مذ)

1. अंतर (Antar अंतर) भेद (Bhed भेद)

2. विरोध (Virodh विरोध) फूट (Phút फूट) (اختلاف) (Ikhtilāf إختلاف) (پھوت)

تفرقه انداز (ع - ص)

TAF, RIQA-ANDÁZ تفريقا انداز

विरोधोत्पादक (Virodhotpādak विरोधوتپادک) फूट डालने वाला (Phút dālne फूट ڈالنے والا) (پھوت ڈالنے والا)

تفرقه پر داز (ع - ص)

TAF, RIQA-PARDÁZ تفريقا پرداز

دیکھو 'تفرقه انداز'

تفرقه پر ور (ع - ص)

TAF, RIQA-PARVAR تفريقا پور

دیکھو 'تفرقه انداز'

TAF, RÍH تفريہ (ع - مٹ)

1. मनोरंजन (Manoranjan मनورنجن)

मनोविनोद (Manovinod मनوونود)

मन बहलाव (Manbahlāo मन بهلاؤ)

2. विनोद विहार (Vinod vihār वनود وینود)

सैर सपाटा (Sair sapāta سیر سپاتا)

हवा खोरी (Havā khōri هوا خوری)

(هو اخوری)

TAF, RÍQ تفريق (ع - مٹ)

1. वैमनस्य (Vaimnassya वैमनسیہ)

फूट (Phút فھوت)

2. व्यव कलन (Vyav kalan व्यव کلن)

घटना (Ghatāna گھٹانا)

3. पृथक्ता (Prithakta پرتھکتا)

अलाहदगी (Alāhadagi اعلحدگی)

TAF, HĪM तक्हीम (ع - مٹ) تھیم
 संबोधन (Sambodhan (سم بڑھن) सम-
 भाना (Samjhāna (سمجھانا)

TAQÁBUL तकाबुल (ع - مذ) تقابل
अपेक्षा (Apekehha) मुका-
बला (Muqábala) (مقابلہ)

TAQ, QÁR तक्कार (ع - مذ) تقار

1. मुखर (Mukhar مکھو) बातूनी (Bātūnī بهاتونی)
2. सुवक्ता (Suvakta سووکتا) भाषणपट्ट (Bhāshan patu بهاشن پتو) अच्छा बोलने वाला (Ach, chha bolne wāla اچھا بولنے والا)

TA, QÁZA   तकाज़ा   (ع - مذ)   تقاضا

1. इच्छा (Ich,ohha) अभिलाषा (Abhilāsha) खादिश (Khāhish)
2. अभि याचन (Abhiyāchan) मांग (Māng)
3. अधि याचन (Adhiyāchan) तगादा (Tagāda)

ताक़ातुर (ع - مَد) तकातुर TAQÁTUR
 कण वर्षा (Kan varsha) कन वरशा
 बांदी (Bánda bándi) बुन्द बांडी
 पड़ना (Phuhár paṛna) पहरा पड़ना

TAQAD,DUS तक्कदूदुस (ع - مذ)

1. पवित्रता (Pavitratā) (پوت تروتا)
 पुनीतता (Punitatā) (پلینیتا)
 2. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پریتھ تھ)
 श्रेष्ठता (Shreshthata) (شریٹھ تھ)

TA,FAK,KUR तफ़क़ुर (ع - مذ)

1. चिंतन (Chintan چلتن) मनन (Manan ملن) गौर (Ghaur غور)
2. चिंता (Chinta چلن) सोच (Soch سوچ) फिक (Fikr فکر)

TU, FANG   तुफंग   (ف - مٹ)

शतघ्नी (Shataghni) बंदूक
(Bandúk) तुपक (Tupak)

फन्न (ع - مذ) तफन्नुन TA,FAN,NUN

मनोरंजन (Manoranjan मनورنجن)
 आमोद प्रमोद (Ámod pramod आमود प्रमोद)
 हंसी मज़ाक़ (Hansi mazáq हंसी मजाक़)
 (هنسی مذاق)

تقنی طبع (ع - مذ)

TAFAN, NUN-E-TABA तफनुनुनेतबा
मनोविनोद (Manovinod (منو ونود)
मन बहलाव (Man bahlāo (من بهلاو)
हंसी मज़क़ (Hansī mazāq हन्सी
(مذاق)

تفوق (ع - مذ)

TAFAV, VUQ तफव, वुक
 श्रेष्ठता (Shreshthata शریعہ ٹھٹا)
 उत्तमता (Uttamata اتمتہ) बड़ाई
 (Barāī बरائی)

TAF,VIZ تافویض (ع - مٹ)

हस्तांतरित करना (Hastantarit karna
 کرنا (ہستان کرت) सपुर्द करना
 (Sapurd karna کرنا) सौंपना
 (Saunpna سونپنا)

TAQ,RIB तक्रीब (ع - مٹ) تقریب

1. कारण (Karan کارن) हेतु (Hetu هیتو)
सबब (Sabab سبب)
2. उत्सव (Utsav ائسو) पर्व (Parv पर्व)
त्योहार (Teohar تيوهار)

TAQ,RIBAN तक्रीबान (ع - ص) تقریباً

1. अनुमानतः (Anumánatah انومانته) लग भग (Lag bhag لگ بھگ)
2. प्रायः (Práyah پرایه) अमूमन (Amuman عموماً)

TAQ,RIR तक्रीर (ع - مٹ) تقریر

1. भाषण (Bhāshan بهاشن) व्याख्यान (Vyakh,khya ویاکھ، کھیان) बयान (Bayán بیان)
2. कथन (Kathan کتهن) वार्तालाप (Vartalap وارتالاب) बात चित (Bat chit بات چیت)

TAQ,RIZ तक्रीज़ (ع - مٹ) تقریظ

1. समीक्षा (Samikehha سیمیکهھا) टीका (Tika टीका)
2. विवेचना (Vivechana वीवेचना) टिप्पणी (Tika tip,pani تیکہ ٹپ پنی)

TAQSIM तकसीम (ع - مٹ) تقسیم

1. वितरण (Vitaran ویترن) बांटना (Bantna بانٹنا)
2. विभाजन (Vibhājan वीभाजन) बटवारा (Batvāra بٹوارا)

TAQ,SIR तकसीर (ع - مٹ) تقصیر

1. न्यूनता (Nyúnata نیونتا) कसर (Kasar کسر) कमी (Kamí کمی)
2. अपराध (Apradh اپرادھ) दोष (Dosh دوش) कुसूर (Qusur قصور)

TAQAD,DUM तकद्दुम (ع - مذ) تقدم

1. प्रधानता (Pradhānata پړدهانتا) प्रमुखता (Pramukhata پړمکھتا)
तरजीह (Tarjih ترجیح)
2. प्रथमता (Prathamata پړتهمتا) अव्वलीयत (Av,valiyat اولیت)

TAQ,DIR तकदीर (ع - مٹ) تقدیر

- भाग्य (Bhāg,gya بهاکیت) प्रारब्ध (Prārabdh پړاوردھ) अदृश्य (Adrish,shya ادرش شیه) दैव (Daiv दैव)
किस्मत (Qīsmat قسمت) (Qīsmat قسمت)

TAQ,DÍS तकदीस (ع - مٹ) تقدیس

- पवित्रता (Pavitrata पवितरता) पाकीज़गी (Pākizagi پاکیزگی)

TAQ,DIM तकदीम (ع - مٹ) تقدیم

1. प्रथमता (Prathamata پړتهمتا) पहल (Pahal پهل)
2. प्रधानता (Pradbanata پړدهانتا) तरजीह (Tarjih ترجیح)
3. उपस्थित करना (Upasthit karna उपस्थित کرنا) पेश करना (Pesh karna پیش کرنا)

TAQAR,RUB तकर्ब (ع - مذ) تقرب

- निकटता (Nikatata نیکتتا) समीपता (Samipata سمیپتا) नज़दीकी (Nazdiki نزدیکی)

TAQAR,RUR तकर्र (ع - مذ) تقرر

- नियुक्ति (Niyukti نیوکتی) नियोजन (Niyojan नियोजन) तईनाती (Taināti तैनाती)

TAQ,VA तक्वा (ع - مذ) تقوی

संयम (Sanyam संयम) इंद्रिय निग्रह
(Indriya nigraha अन्द्रिये निग्रह) पारसाई
(Parsai पारसائي)

تقویت (ع - مٹ)

TAQ,VI,YAT तक्वियत

1. शक्ति (Shakti शक्ती) बल (Bal
बल) कुवत (Quv,vat फुवत)

2. डारस (Dharas दहारस) भरोसा
(Bharosa भरसा)

TAQ,VIM तक्वीम (ع - مٹ) تقویم

पंचांग (Pancháng पंचांग) जंत्री
(Jantri जलन्त्री)

TAQI तक्की (ع - مذ) تقی

संयमी (Sanyami संयमी) यति (Yati
यति) निवृत्त (Nivritt नवृत्त) परहेज
गार (Parhez gár परहेज गार)

TA,QAI,YUD तक्कैयुद (ع - مذ) تقید

प्रतिबंध (Pratibandh प्रतिबंध) रोक
टोक (Rok tok रोक टोक)

TAKAN तकान (ف - مٹ) تکان

क्लांति (Klánti क्लान्ती) श्रान्ति (Shranti
श्रान्ति) शिथिलता (Shithilata शिथिलता)
थकावट (Thakávat थकावट)

TAKAB,BUR तक्बूर (ع - مذ) تکبر

अभिमान (Abhimán अभिमान) दर्प
(Darp दर्प) अहंकार (Ahankár
अहंकार) घमंड (Ghamand गहमंड) गुरुर
(Ghurúr गुरुर)

تقصیر وار (ع - مذ)

TAQ,SIR-Var तक्सीर वार

अपराधी (Aprádhi अपराधी) दोषी
(Doshi दोषी) कुसूर वार (Qusúr var
(कुसूर वार)

TAQ,TÍR तक्तीर (ع - मٹ) تقطیر

प्रसाव (Pras,sráv प्रसाव) बूंद
बूंद करके टपकना (Búnd búnd kar ke
tapakna टपकना)

TAQTIA तक्तीआ (ع - मٹ) تقطیع

1. विच्छेद (Vich,ehhed विच्छेद)
टुकड़े करना (Tukre karna टुकड़े
करना)

2. छंद के किसी पद के अक्षरों को गणों
के अनुसार अलग अलग करना
(Chhand ke kisi pad ke aksharon
ko gano ke anusar alag alag
कहना के किसी पद के अक्षरों को गणों
के अनुसार अलग अलग करना)

3. आकार (Ákár आकार) साइज़ (Size
साइज़)

TAQ,LÍD तक्लीद (ع - मٹ) تقلید

अनुकरण (Anu karan अनुकरण) अनु-
सरण (Anu saran अनुसरण) अनुयाय
(Anuyáy अनुयाय) पैरवी (Pairavi
(पैरवी)

TAQ,LIL तक्लील (ع - मٹ) تقلیل

न्यूनता (Nyúnata न्यूनता) अल्पता
(Alpata अल्पता) कमी (Kami कमी)

TAKAL,LUM تکالوم (ع - مذ) تکلم
کथن (Kathan کنهن) وارتا (Varta وارتا)
بات چیت (Bát chít بات چیت)

TAK,LÍF تکلیف (ع - مٹ) تکلیف

1. کشت (Kasht کشت) دُ:خ (Dukh, kh کلش) کَلش (Klesh کلش)
مُصیبت (Musibat مصیبت)
2. پیڑا (Píra پیڑا) وِیثا (Vyatha وِیثا)
درد (Yátana یاتنا) دُرد (Dard دُرد)

TAK,MILA تکمیل (ع - مذ) تکملہ
پُرتی (Púrti پورتی) سماپتی (Samápti سماپتی)
تکمیل (Takmíl تکمیل)

TUKMA تومہ (ف - مذ) تومہ
گھنڈی (Ghundi گھنڈی) کپڑے کا گول
کپڑے کا گول (Kapre-ká gol bútam کپڑے کا گول)
گول بوتام (گول بوتام)

TAK,MÍL تکمیل (ع - مٹ) تکمیل

1. پُرتی کرنا (Púrti karna پورتی کرنا)
سماپتی کرنا (Samápti karna سماپتی کرنا)
پُرا کرنا (Púra karha پورا کرنا)
2. پُرتی (Púrti پورتی) سماپتی (Samápti سماپتی)

TAK,VÍN تکوین (ع - مٹ) تکوین
سُرتی (Srishti سرشتی) اُتپتی (Utpat,ti اُتپتی)
نِرمَنا (Nirmán نرمان) رچنا (Rachana رچنا)
تخلیق (Takhlíq تخلیق)

TAK,BÍR تکبیر (ع - مٹ) تکبیر
'اِشوارا اکبار' [اِشوارا سب سے بڑا ہے]
کھنا (Alláho akbar) [ishwar sab se bara hai] kahna [اِشوارا سب سے بڑا ہے] کھنا

TAKAD,DUR تکاد دُور (ع - مذ) تکاد
مَلیناتا (Malinata ملیناتا) اُپراسناتا (Apprasan, nata اُپراسناتا)
ناخوشی (Na khushi ناخوشی)

TAKZÍB تکذیب (ع - مٹ) تکذیب
خَندَن (Khandan کھندن) پرتیوا (Prativád پرتیوا)
تاردید (Tardíd تاردید) جھٹلانا (lána جھٹلانا)

TAK,RÁR تکرار (ع - مٹ) تکرار
پنراورتنی (Punarávritti پنراورتنی)
دُھرانا (Duhrána دُھرانا)
واو ووا (Vád vivád واد واد)
تو تو مین مین (Tú tú main main تو تو مین مین)

TAK,RÍM تکریم (ع - مٹ) تکریم
اُدر (Ádar اُدر) سکار (SatKár سکار)
اُو بھگت (Áo bhagat اُو بھگت)

TAKAL,LUF تکالوف (ع - مذ) تکالوف
اُدمبر (Ádam,bar اُدمبر) دیکھاوا (Dikháva دیکھاوا)

2. سَنکُوج (Sankoch سَنکُوج) ہِچ-کِچا (Hichkheháhat ہِچ-کِچا)
ہٹ

3. کُتریم (Krittrim کُتریم) بَنانہ (Banavat بَنانہ)

TALÁFÍ تلافی (ع - مٹ) تلافی
 क्षतिपूर्ति (Chhati púrti چھٹی پورٹی)
 बदला (Badla بدلہ)

TAL,BÍS तलबिस (ع - مٹ) تلبیس
 छल (Chhal چھل) कपट (Kapat کپٹ)
 धोका (Dhoka دھوکا)

TAL,KH तलख (ف - ص) تلخ
 1. कटु (Katu کٹو) कड़वा (Kaṛva کڑوا)

2. अप्रिय (Appriya اپپریہ) अरुचिकर (Aruchikar ارچی کر)
 नापसंदीदा (Ná pasandída ناپسندیدہ)

TAL,KH GO तलख गो (ف - ص) تلخ گو

1. कटु वादी (Katu vádi کٹو وادی)
 कटु भाषी (Katu bháshi کٹو بھاشی)
 कड़वी बात कहने वाला (Kaṛvi bát kahne vála کڑوی بات کہنے والا)

2. सत्य वादी (Sattya vádi سٹیہ وادی)
 मुंह पर खरी खरी कहने वाला (Munh par khari khari kahne vála منہ پر خری خری کہنے والا)

TAL,KHI तलखी (ف - مٹ) تلخی

1. कटुता (Katuta کٹوتا) कड़वाहट (Kaṛvāhat کڑواہٹ)

2. वैमनस्य (Vaimanas,sya ویمنسیہ)
 मन मुटाव (Man mutáo من مٹاؤ)
 शकर रंजी (Shakar ranji شکر رنجی)

TAL,KHÍS तलखीस (ع - مٹ) تلخیص
 संचेप (Sanohhep سَن چھپ) खुलासा (Khulása خلاصہ)

TAKIYA तकिया (ع - مذ) تکیہ

1. उपधान (Updhán اپدھان)
 शिरहन (Shirhan. شروہن)

2. आश्रय (Ásh,shrai آشے) भरोसा (Bharosá بھروسہ)

3. मुसलमान फकीरों के रहने की जगह (Musalmán faqíron ke rahne kí jagah مسلمان فقیروں کے رہنے کی جگہ)

4. समाधि क्षेत्र (Samádhi chhettr समادی چھेत्र)
 Qabristán (Qabristán قبرستان)

تنگ و تاز (ف - مٹ)

TAGO-PÁZ तगोताज़

दौड़ धूप (Daur dhúp دوڑ دھوپ)

تنگ و دو (ف - مٹ)

TAG-O-DAU तगोदौ

1. दौड़ धूप (Daur dhúp دوڑ دھوپ)

2. अनुसंधान (Anusandhán انوسندھان)
 खोज (Khoj کھوج)

TALÁSH तलाश (ف - مٹ) تلاش

1. जिज्ञासा (Jigyása جگ گیسا)

खोज (Khoj کھوج)

2. अनुसंधान (Anusandhán انوسندھان)
 अन्वेषण (Anveshan ان وے شن)
 तहकीकत (Tahqíqát تحقیقات)

TALÁTUM तलातुम (ع - مذ) تلاطم

1. जलप्लवन (Jal plávan چل پلان)
 बाढ़ (Báṛh بازہ)

2. वेग (Veg ویگ) आवेश (Ávesh آویش)
 जोश (Josh جوش)

TAMAD,DUN तमददुन (ع - مذ) تاملدن

1. नागरिकता (Nāgarikata) (ناگرکتا)
(संस्कृति) (Sanskriti) (سنسکرتی)
2. शायस्तगी (Sháyastagi) (شایستگی)
3. सभ्यता (Sabh,bhyata) (سبھ،بھیتا)
4. शिष्टाचार (Shishtáchár) (شیشتاچار)
5. तहजीब (Tahzib) (تہذیب)

TAMAR,RUD तमर,रुद (ع - مذ) تمر

1. अहंकार (Ahankár) (अहंकार) घमंड (Ghamand) (گھمند)
2. अवज्ञा (Avaggya) (اوگ گیا) सर-कशी (Sarkashi) (سرکشی) बगवत (Baghavat) (بغاوت)

تمسخر (ع - مذ)

TAMAS,KHUR तमस्खुर

- उपहास (Uphas) (اُپہاس) परिहास (Parihas) (پریہاس) ठटोल (Thathol) (تھٹول)

TAMAS,SUK तमस्सुक (ع - مذ) تمسک

1. ग्रहण (Grahan) (گرہن) पकड़ (Pakar) (پکڑ)
2. ऋण पत्र (Rin pattr) (رن پتر) बंध पत्र (Bandh pattr) (بندھ پتر) दस्तावेज (Dastavez) (دستاویز)

TAM,MGHA तमगा (ع - مذ) تمغا

- पदक (Padak) (پدک) तगमा (Tagma) (تگمہ)

TAM,KANAT तमकनत (ع - مذ) تمکنت

- अभिमान (Abhiman) (अभिमान) अहंकार (Ahankár) (अहंकार) घमंड (Ghamand) (گھمند)

तमाशा देखने वाला (Tamasha dekhne vála) (تماشا دیکھنے والا)

TAMAM तमाम (ع - ص) تمام

1. सम्पूर्ण (Sampurn) (سمپورن) सब (Sab) (سب)
2. समाप्त (Samápt) (سمایپت) बस (Bas) (بس) खत्म (Khatm) (ختم)
3. मृत (Mrit) (مرت) मुर्दा (Murda) (مردہ)

TAMAT,TO तमततो (ع - مذ) تمتع

- लाभ प्राप्ति (Labhprapti) (لاہ پراپتی) नफा उठाना (Nafa uthána) (نفع اُٹھانا)

TIM,SÁL तिमसाल (ع - مث) تمثال

- प्रतिमा (Pratima) (پریتیمہ) मूर्ति (Murti) (مورتی) चित्र (Chitr) (چتر) तसवीर (Tasvir) (تصویر)

تمثال گر (ع - مذ)

TIM,SAL-GAR तिमसाल गर

- चित्रकार (Chitrkár) (چترکار) चितेरा (Chitera) (چتیرا) मुखविर (Musav,vir) (مصور)

TAM,SÍL तमसील (ع - مث) تمثیل

1. उदाहरण (Udáharan) (اُداہرن) मिसाल (Misál) (مثال)
2. उपमा (Upama) (اُپما) तुलना (Tulana) (تشبیہ) तश्बीह (Tash,bih) (تلفا)

TAMAD,DUD तमददुद (ع - मथ) تمدد

- खिचाव (Khicháo) (کھچاؤ) तनाव (Tanáo) (تناؤ)

TAM, HĪD تمہید (ع - مٹ)

1. भूमिका (Bhūmika) प्रस्तावना (Pristāvanā) आरम्भिका (Ārambhika) प्राक्कथन (Prāk,kathan) मुकद्दमा (Muqad.dama)

2. प्रसंग (Prasang) किसी मामले को खूब सूरी से पेश करने के लिए शुरू की बात चीत (Kisi māmle ko khūbsūrī se pesh karne ke lie shurū ki bāt chīt) کسی معاملے کو خوبصورتی سے پیش کرنے کے لئے (شروع کی بات چیت)

تمیز (ع - مٹ)

TAM, ĪZ (TAMĪZ) तमईज (तमीज़)

1. बुद्धि (Buddhi) ज्ञान (Gyān) (عقل) अकल (Aql) (گہان)
2. विवेक (Vivek) बोध (Bodh) (سمجھ) समझ (Samajh) (بود)
3. शिष्टता (Shishtata) सलीका (Salīka) (سلطه)

TAN तन (ف - مڈ)

- तनु (Tanu) वपु (Vapu) वेह (Deh) काया (Kāya) शरीर (Sharīr) जिस्म (Jism) (تن آسانی) (ف - مٹ)

TANĀSĀNI तनासानि

- आलस्य (Ālas, sya) काहिली (Kāhili) (الس سیه) (کاهلی)

TANĀZO तनाज़ो (ع - مڈ)

1. द्वेषता (Dweshata) शत्रुता (दुविश्ता) (شترت)

TAM, KIN तमकिन (ع - مٹ)

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal) (شکتي) (بل)
2. सहिष्णुता (Sahishnuta) सहन शक्ति (Sahan shakti) तहम्मुल (Taham, mul) (سہش نوتا) (سہن) (تہممول) (تکمل)

TAMAL, LUQ तमल्लुक (ع - مڈ)

- चाटु (Chātu) चाटु कारिता (Chātu kārīta) चापलूसी (Chāplūsi) (چاٹو) (چاٹو کاریتا) (چاپلوسی)

TAMAN, NA तमना (ع - مٹ)

- इच्छा (Ich, ohha) अभिलाषा (Abhilāsha) कामना (Kāmana) चाह (Chāh) (اچہ) (ابھی لاشا) (کامنا) (چاہ)

TAMAV, VUJ तमव्बुज (ع - مڈ)

- हिलोल (Hillool) पानी का लहरें लेमा (Pāni ka lahren lena) मौजें मारना (Maujen mārna) (هل لول) (پانی کا لہروں لینا) (موجیں مارنا)

TAMŪZ तमूज (ع - مٹ)

- सूरज की कड़ी धूप या गरमी (Sūraj ki kārī dhūp ya garmi) (سورج کی کڑی دھوپ یا گرمی) (سورج کی کڑی دھوپ یا گرمی)

TAMAV, VUL तमव्बुल (ع - مڈ)

- धनाढ्यता (Dhanādhyata) समृद्धि (Samriddhi) मालदारी (Māldāri) (دھناڈھیتا) (سمردھی) (مالداری) (धनाढ्यता) (समृद्धि) (मालदारी)

TAM.BÍH तम्बीह (ع - مٹ) تنبیہ

1. चेतावनी (Chetávani) (چھتاوونی)
ہوشیار کرنا (Hoshyár karna)
(ہوشیار کرنا)

2. भर्त्सना (Bhartsna) (بھرتسنا) डांट
डपट (Dánt dapat) (ڈانٹ ڈپٹ)

تن تنہا (ف - ص)

TAN-E-TANHA तनेतन्हा

एकाकी (Ekáki) (ایکاکئی) अकेला (akela)
(اکھلا)

TANKHÁH तन्खाह (ع - مٹ) تنخواہ

वेतन (Vetan) (وے تن) भृति (Bhriti)
मासिक वृत्ति (Másik vritti) (ماسک ورتتی)
(ماسک ورتتی)

TUND तुन्द (ع - مٹ) تند

तीव्र (Tivr) (تی و) प्रचंड (Prachand)
तेज़ (Tez) (تیز) (پرچند)

TUND-KHÚ तुन्द खू (ف - ص) تندخو

क्रुद्ध स्वभाव (Kruddh, swabháo) (کړد)
तेज़ मिज़ाज (Tez mizáj) (تیز میزاج)
(تیز مزاج)

تن درست (ف - مڈ)

TAN DURUST तन् दुस्त

स्वस्थ (Swasth) (سوستھ) नीरोग (Nirog)
दृष्ट पुष्ट (Hrisht pusht) (نیر وک)
भला चंगा (Bhala Changa) (بھلا چنگا)
(بھلا چنگا)

تندرستی (ف - مٹ)

TAN.DURUS, TÍ तन् दुस्ती

स्वास्थ्य (Swás, thya) (سواس تھیہ)

(Bair) वैर (Bair) (بیر) (شتروتا Shattruta)

2. संघर्ष (Saugharsh) (سن گھرش)

कलह (Kalah) (کلہ) झगडा (Jhagra)
(جھگڑا)

تنازع للبقا (ع - مڈ)

TANÁZO-LIL-BAQA तनाज़ो लिल बका

जीवन संघर्ष (Jivan sangharsh) (جیون)
ज़िन्दगी की जहद जेहद (Zindagi ki jaddo jehd)
(زندگی کی جدد و جہد)

TANÁSUB तनासुब (ع - مڈ) تناسب

अनुपात (Anupát) (انوپات) मुनासबत
(Munásabat) (مناسبت)

TANÁSUKH तनासुख (ع - مڈ) تناسخ

आवा गमन (Ávágaman) (آواگمن)
जन्म मरण (Janm maran) (جنم مرن)
मरकर फिर पैदा होना (Markar phir)
पाيدا होना (مرکر پھر پیدا ہونا)

TANÁFUR तनाफुर (ع - مڈ) قنافر

घृणा (Ghrina) (گھونا) घिन (Ghin)
(گھن) नफ़रत (Naf, rat) (نفرت)

TANÁVAR तनावर (ف - م) تناور

1. महाकाय (Mahákái) (مہاکائی) गिरांडील
(Girán díl) (گیران دیل)

2. हृष्ट पुष्ट (Hrisht pusht) (هرشت)
हट्टा कट्टा (Hatta katta) (ہٹٹا کٹٹا)
लहीम शहीम (Lahím) (لہیم شہیم)
(shahím)

TANÁVUL तनावुल (ع - مڈ) تناول

भोजन करना (Bhojan karra) (بھوجن)
खाना (Kl áná) (کھانا)

TANAF, FUS تناف کُوس (ع - مذ) تنفس

1. شواسا (Shwása) سانس (Sana) (شواسا سانس)

2. ہانپنا (Hānpna) (ہانپنا)

3. شواس رोग (Shwás rog) دما (Dama) (شواس رोग دما)

TAN, QÍH تنکیہ (ع - مٹ) تنقیح

انवेशن (Anveshan) (انवेशن) (Anveshan)
چانچ پڑتال (Janach partal) (چانچ پڑتال)
چھان بین (Chhán bín) (چھان بین)

TAN, QID تنکید (ع - مٹ) تنقید

آلوچنا (Álochana) (آلوچنا) (Álochana)
لوچنا (Sama lochana) (لوچنا) (Sama lochana)
تبصرہ (Tabsira) (تبصرہ) (Tabsira)

TAN, QÍS تنکیس (ع - مٹ) تنقیص

نیرادر (Nirádar) (نیرادر) (Nirádar)
نندا (Ninda) (نندا) (Ninda)
ہتک (Hatak) (ہتک) (Hatak)

TAN, QIYA تنکییا (ع - مٹ) تنقیہ

1. शुद्धि (Shud, dhi) (شُدھی) (Safái) (شُدھی)

2. आंतों की शुद्धि (Ánton kí shuddhi) (آنتوں کی شُدھی)

3. रेचन (Rechan) (ریچن) (Julláb) (ریچن)

TUNUK तुनुक (ف - ص) تنک

1. कम (Kam) (کم) (Thorá) (کم)

2. मृदुल (Mridul) (مردل) (Názuk) (مردل)

नीरोगता (Nírogata) (نی رَوگتا) (Sehat mandi) (سہت مندی)

تن دھی (ف - مٹ)

TAN, DIHI तन् दिही

تنمیتا (Tánmaita) (تنمیتا) (Tánmaita)
نلتا (Tal, ínata) (نلتا) (Tal, ínata)
سن لگن تا (Sanlagnata) (سن لگن تا)
(Inhimák) (اٹھماک)

TANAZ, ZUL तनजुल (ع - مذ) تنزل

پتن (Patan) (پتن) (Patan)
ادھوگتی (Adhogati) (ادھوگتی) (Adhogati)
زوال (Zaval) (زوال) (Zaval)

TAN, SIKH तन्सीख (ع - مٹ) تنسیخ

ویرسپن (Vilopan) (ویرسپن) (Vilopan)
نیرسان (Nirasan) (نیرسان) (Nirasan)
رد کرنا (Rad karna) (رد کرنا) (Rad karna)

TAN, SIF तन्सीफ (ع - مٹ) تنصیف

آدھا آدھا کرنا (Ádha ádha karna) (آدھا آدھا کرنا)

TAN, ZÍM तन्ज़ीम (ع - مٹ) تنظیم

1. व्यवस्था (Vyavastha) (ویوس تھا) (Vyavastha)
بندوبست (Bando bast) (بندوبست) (Bando bast)

2. संघटन (Sanghatan) (سن گھٹن) (Sanghatan)
سُنزجَم کرنا (Munazzam karna) (سُنزجَم کرنا)

TANAF, FUR तनफ़ फुर (ع - مذ) تنفر

غُرنا (Ghrína) (غُرنا) (Ghrína)
بہزاری (Bezári) (بہزاری) (Bezári)

TANOMAND तनोमन्द (ف - ص) تنومند

1. हृष्ट पुष्ट (Hrisht pusht) هړشت
हट्टा कट्टा (hatta katt) (پښت
هټا کټا)

2. बलिष्ठ (Balisith) (بلشت) ताकतवर
(Taqat var) (طاقت ور)

TAN,VÍR तनवीर (ع - مٹ) تنویر

आभा (Ābha) (آبها) प्रभा (Prabha) (پربها)
चमक (Chamak) (چمک) नूर (Nur) (نور)

TAN,HA तन्हा (ف - ص) تنها
एकाकी (Ekákí) (ایکاکي) अकेला (Akela)
(اکيلا)

TAN,HAÍ तन्हाई (फ - मٹ) تنہائی
एकांत (Ekánt) (ایکانت) अकेलापन
(Akelapan) (اکيلاپن)

TAVATUR तवातुर (ع - مذ) تواتر
निरंतरता (Nirantarata) (نیر توتا)
अविच्छिन्नता (Āvich, chhin, nata) (اوج
لगातार पन (Lagátárpan) (چهن ننا)
तसलसुल (Tasalsul) (لगतارين)

توار يخ (ع - مٹ)

TAVARIKH तवारीख

1. تاریخ کی جمع
2. इतिहास (Itihás) (اتی هاس) तारीख
(Tarikh) (تاریخ)

TAVAZUN तवाजुन (ع - مذ) توازن
सतुलन (Santulan) (سن تلن) समता
(Samata) (سمता) एतिदाल (Étidal)
(اعتدال)

تنک ظرف (عف - ص)

TUNUK-ZARF तुनुक जर्क

लघुचेता (Laghu cheta) (لگهو چیتا)
तुच्छ पात्र (Tuch, chh pátr) (تھج)
(ओछा) (Ochha) (ओछा पान)

TANG तंग (फ - व)

संकीर्ण (Sankirn) (संकीर्ण) संकुचित
(Sankuchit) थोड़ा (Thora) (سن کچیت)
(छोटा) (Chota) (چھوٹا)

تنگ دست (ف - ص)

TANG-DAST तंग दस्त

दरिद्र (Dariddr) (درد) निर्धन
(Nirdhan) (नरुधन) कंगाल (Kangal)
(کدال)

TANG-DIL तंग दिल (ف - व)

1. कृपण (Kripan) (कुरप) कंजूस
(Kanjús) थुड़दिला (Thur
dila) (تھڑدلا)

2. लघु चेता (Laghu cheta) (लगهو चिता)
नीचाशय (Nícháshai) (نیچاشے) तंग
खयाल (Tang hkayál) (تنگ خیال)

تنگ نظر (عف - ص)

TANG-NAZAR तंग नज़र

अल्प दृष्टि (Alp drishti) (الپ درشتی)
तुच्छ दर्शी (Tuch, chh darshi) (تھج)
(अनुदार) (Anudár) (درشي)
मृतअस्सिब (Muta, assib) (موتعصب)

TANAV-VO तनव्वो (ع - مذ) تنوع
नवीनता (Navinata) (نویلتا) नयापन
(Naya pan) (نیاپن)

TOP तोप (ت - مٹ) توپ
युद्ध में गोला चलाने का यंत्र (Yuddh
men gola chalanē ka yantr یدھ
میں گولہ چلانے کا यंत्र)

TÚTÍ तूती (ف - مٹ) تو تی
सारिका (Sárika) मैना (Maina) ساریکا
(مینا)

TÚ, TI, YA तूतिया (ف - مڈ) تو تیا
1. तुथ्य (Tut, thya) नीला थोथा (Nílathotha)
(نیلا تھوٹھا)

2. सुरमा (Surma) अंजन (Anjan)
(انجن)

TAU, SÍQ तौसीक (ع - مٹ) تو ثیق
पुष्टि (Pushtí) दृढ़ता (Driḥhata
مضبوطی (Mazbúti) (دروہتا)

TAVAJ, JUH तवज्जुह (ع - مٹ) توجه

1. ध्यान (Dhyán) रुख (Rukh)
(رخ)

2. कृपा (Kripa) दया (Daya)
(مہربانی (Mehr bání)

TAU, JÍH तौजीह (ع - مٹ) توجیہ

1. स्पष्टता (Ispashtata) (اسپشٹتا)
व्याख्या (Vyákha, khya) (ویاکھ، کھیا)
तशरीह (Tashríh) (تشریح)

2. कष्ट कल्पना (Kasht kalpana) (کشت
کल्पنا) तावील (Távil) (تاویل)

توحش (ع - مڈ)

TAVAH; HUSH तवह-हुश
उद्विग्नता (Udvignata) (اد، وگ-ننا)
घब्राहट (Ghabráhat) (گھبراہٹ)
(वहशत (Vahshat) (وحشت)

TAVÁZO तवाजो (ع - مڈ) تواضع
आदर (Ádar) सत्कार (Satkár)
(ستکار) आवभगत (Áobhagat)
(آؤبھگت)

TAVÁFUQ तवाफुक (ع - مڈ) توافق
समता (Samata) अनुकूलता
(Anokúlata) सुवाफकत
(Muváfaqat) (موافقت)

TAVÁLUD तवालुद (ع - مڈ) توالد
उत्पत्ति (Utpatti) संतान उत्पन्न
करना (Santán utpann karna) (سنتان
کرنہ)

TAU, AM तौअम (ع - ص) تو ام
यमज (Ymaj) यमल (Yamal)
(जुइवां (Jurván) (یمل)

TU, VÁN तुवान (ع - مٹ) توان

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal)
(जोर (Zor) (بل)

2. सामर्थ्य (Samarthyā) (سامرثیہ)
हैसियत (Haisiyat) (حیثیت)

TUVÁN-GAR (ف - مڈ) تو انگر

(TUVANGAR) तुवांगर (तुवंगर)

धनाढ्य (Dhanádhya) (دھनाڈھیہ)

धनवान (Dhan vān) (دھن وان) समृद्ध

(Samrid, dh) (سمرد، دھ) मालदार

(Mál dār) (مالدار)

TAU, BÍHK तौबीख (ع - مٹ) تو بیخ

भर्तृसना (Bhart sana) (بھرت سنا) वाग्दंड

(Vāgdand) (वागदंड) डांट फटकार

(Dānt phatkár) (ڈانت پھتکار)

TOSHA توشہ (ف - مذ) توشا
 यात्रिक (Yātrik) सफर में
 साथ रहने वाला खाना (Safar men sāth
 rahne vāla khāna) سفر میں ساتھ
 (رہنے والا کھانا)

TAU,ŚIF तौसीक (ع - مٹ) توصیف
 प्रशंसा (Prashansa) श्लाघा
 (Shlāgha) तारीक (Tárif)
 (تعریف)

TAU,ZÍH तौज़ीह (ع - مٹ) توضیح
 स्पष्टता (Ispash,tata) (اسپیش تتا)
 व्याख्या (Vyá kh,khya) (ویا کھو، کھیا)
 विवरण (Vivaran) अध्याहार
 (Adb,dhyāhār) वज़ाहत
 (Vazāhat) (وضاحت)

TAU,FÍR तौफीर (ع - مٹ) توفیر
 वृद्धि (Vrid,dhi) अधिकता
 (Adbikata) बढ़ती (Barhtí)
 (بڑھتی)

TAU,FÍQ तौफीक (ع - مٹ) توفیق
 1. शक्ति (Shakti) सामर्थ्य
 (Sámarthya) ताकत
 (Táqat) (طاقت)

2. सहस (Sáhas) उत्साह
 (Utsáh) हिम्मत (Himmat)
 (همت)

TA,VAQ,QO तवक्को (ع - مٹ) توقع
 प्रत्याशा (Pratyásha) आशा
 (Ásha) भरोसा (Bharosa)
 आसरा (Ásra) (آسرا)

TAUHÍD तौहीद (ع - مٹ) توحید
 अद्वैतवाद (Ad,dwait vād) اد'دویت
 (Ishwar ko) ईश्वर को एक मानना
 (ek mánna) (ایشور کو ایک ماننا)

TUDA तूदा (ف - مذ) توده
 ढेर (Dher) अटंबार (Atambár)
 (اتم بار)

TAVAR,RO तवरो (ع - مذ) تورع
 संयम (Sanyam) इंद्रिय निग्रह
 (Indriya niggrah) जुहूद
 (Zuhd) (اندریہ نگرہ)

TAVAS,SUT तवस्सुत (ع - مذ) توسط
 माध्यम (Máddhyam) साधन
 (Sádhan) उपाय (Upái)
 जरीआ (Zaríá) (ذریعہ)

TAVAS,SUL तवस्सुल (ع - مذ) توسل
 1. आधार (Ádhār) जरीया
 (Zariya) (ذریعہ)
 2. कार्य सिद्धि के लिये किसी को बीच में
 डालना (Kárya Siddhi ke lie kisi
 ko bich men dālna) کاریہ سدھی کے
 لئے کسی کو بیچ میں ڈالنا

TAU,SAN तौसन (ف - مذ) توسن
 अश्व (Ash,shwa) घोड़ा (Ghōṛa)
 (گھوڑا)

TAU,SÍA तौसीअ (ع - मٹ) توسیع
 1. विस्तार (Vis,tār) विशालता
 (Vishālata) वुसअत (Vus,at)
 (وسعت)

2. वृद्धि (Vrid,dhi) बढ़ती
 (Barhtí) (بڑھتی)

TAU, LÍD तौलीद (ع - مٹ) تولید
उत्पत्ति (Utpatti) पैदाइश (त, پیت, تی)
(Paidáish) پیدائش

TAVAN, GAR तवंगर (ف - ص) تونگر
دیکھو 'توانگر'

TA, VAH, HUM तवह् हुम (ع - مذ) لوہم
भ्रम (Bhram) संदेह (Sandeh)
शंका (Shanka) वहम् (स, دیہ)
(Vahm) وہم

TAU, HÍN तौहीन (ع - مٹ) توہین
तिरस्कार (Tiraskár) निंदा (تسکار)
(Ninda) अनादर (Anádar) (نندا)
बेइज्जती (be izzati) (بے عزتی)

TAH तह (ف - مٹ) تہ
निम्न (Nimn) अधः (Adhah) (نمن)
नीचे (Níche) तला (Tala) (نیچے)
(تلا)

TA, HAB, BUJ तहबुज (ع - مذ) تہبج

1. हलका वरम (Halka varam) (हलका वरम)
भरभराहट (Bharbharáhat) (بہر بہر)
(بہراہٹ)

2. चेहरे की भरभराहट (Chehre ki bharbharáhat) (چہرے کی بہر بہر)
(بہراہٹ)

TA, HAT, TUK तहतुक (ع - مذ) تہٹک
कलह (Kalah) भगड़ा (Jbagra) (کله)
(Tú tú main main) तू तू मैं मैं (تو تو میں میں)
(توتو میں میں)

تہ خانہ (ف - مذ)

TAH, KHÁNA तहखाना
तलगृह (Talgrih) अधस्तल (تل گروہ)

TA, VAQ, QUF तवक् कुफ (ع - مذ) توقف
विलंब (Vilamb) ढील (Dhíl) (ولمب)
(Dér) دير (دیر)

TAU QÍR तौकीर (ع - مٹ) توقیر

1. प्रतिष्ठा (Pratíḥ, tha) (پریتش تہا)
संमान (Sam, mán) (سم, مان)
ताज़ीम (Tázím) (نعظیم)

2. महत्व (Mahat, twa) (مہتو) महिमा (Mahima) (مہی, ما)
अहमयीयत (Ahammíyat) (اہمیت)

TA, VAK, KUL तवक्कुल (ع - مذ) توکل
काल तुष्टि (Káltushti) (کال تشتی)
निस्पृहता (Nisprihata) (نس پرہتا)
कनाअत (Qaná, at) (قناعت)

TA, VAL, LA तवला (ع - مذ) تولا

1. प्रेम (Prem) (پریم) अनुराग (Anurág) (انوراک)
(Mahab-bat) महवत (محبیت)

2. श्रद्धा (Shriddha) (شر, دہا) आस्था (Ástha) (آس تہا)
(Etíqád) एतिकाद (اعتقاد)

TA, VAL, LUD तवल्लुद (ع - مذ) تولد

उत्पत्ति (Ut, pat, ti) (उत्, पित, ती) उद्भव
(Paidáish) पैदाइश (उद्, भौ) (पैदाइश)
(पैदाइश)

TAU, LI, YAT तौलियत (ع - مٹ) تولیت
(Sanrakchhata) संरक्षता (سن راکچہتا)
(Níck, ehhan) निरीक्षण (نریک چون)
(Dekh bhál) देख भाल (دیکھ بہال)

تہنیت (ع - مٹ) تہ نیت (TAH, NIYAT)

1. ستوتی (استوتی) گونگان (Gungān) مدھ (Mad, h) (مدح)

2. بدھاہی (Badhāi) موبارکی (Mubāraki)

تیہی (ف - ص) تیہی (TIHI) ریکٹ (Rikt) (رکت) خالی (Khālī) (خالی)

تہی دست (ف - ص)

تیہی دست (TIHI-DAST)

ریکتہست (Rikt hast) (رکتہست) درید (Darid, dr) (درید) (نیردن) (Nirdhan) کنگال (Kangāl) (کنال)

تہیہ (ع - مذ) تہیہ (TA, HAI, YA) سکلپ (Sankalp) (سن کلپ) نیشوہی (Driḥ nishohai) (درہ نہی) (پکا لڑا) (Pakkā irāda) (پکا لڑا)

تہیہ (ع - ص) تہیہ (TAI, YÁR)

1. تپر (Tat par) (تپر) (تپر) (Ud, dyat) (ادیت) (مستعد) (Musta, id)

2. پورن (Purn) (پورن) (سماپت) (Samāpt) (مکمل) (Mukam mal)

3. کام میں آنے کے یوگ (Kām men āne ke yog) (کام میں آنے کے یوگ)

تیر (ف - مذ) تیر (TÍR)

1. بار (Bán) (بار) (شہر) (Shar) (شہر) (Vishikh) (ویشکھ)

(Adhastal) زمین کے اندر کا مکان (Zamín ke andar ka makán) (زمین کے اندر کا مکان)

تہد (ع - مذ) تہد (TAH, DÍD) ڈانٹ ڈپٹ (Bhartsana) (ڈانٹ ڈپٹ) (Dānt dapat) (ڈانٹ ڈپٹ) (Dhamki) (ڈھمکی)

تہذیب (ع - مٹ) تہذیب (TAH, ZÍB) شیشا (Sabh, bhyata) (شیشا) (Sanskriti) (سنسکرتی) (Nágarikata) (ناگرکاتا) (Tamad dun) (تمدن)

تہلکا (ع - مذ) تہلکا (TAH, LAKA) ہا ہا کار (Háhákár) (ہا ہا کار) (Koláhal) (کولال) (Kuhráam) (کھرام)

تہمت (ع - مٹ) تہمت (TUH, MAT) میتھاروپ (Mith, thya rop) (میتھاروپ) (Árop) (آروپ) (Jhútha) (جھوٹا دوش)

تہمتن (ف - ص) تہمتن (TAHAM, TAN) مہاراثی (Maharathi) (مہاراثی) (Uttamauja) (مہا بھت) (Maha yoddha) (مہا یودھا) (Bahut bara laṅe vála) (بہت بڑا لڑنے والا)

TEZ तेज (تیز - ف - ص)

1. प्रचंड (Prachand) तीव्र (پرچند)
(Tivr) उग्र (Ugr) सख्त (Sakht)

2. तीक्ष्ण (Tik,ehhn) तीखा (تیخا)
(Tikha) धारदार (Dhār dār) (دهار دار)

3. शीघ्र (Shighr) तुरंत (Turant) (شیگر)
(Jald) जल्द (ترنت)

4. निपुण (Nipun) चतुर (Chatur) (نپن)
(Chálák) चालाक (چالاک)

TEZÁB तेजाब (تیزاب - ف - مذ)
(Aml) अम्ल (ایسڈ)

TEZ-DAST तेजदस्त (تیز دست - ف - ص)
(Hast laghu) हस्त लघु (هست لگھو)
(Hast kushal) कुशल (هست کशल)
(Mash sháq) मशशाक (مشاشاق)
(تیز رفتار - ف - ص)

TEZ-RAFTÁR तेज रफ्तार
(Drut gámi) द्रुत गामी (درت گامی)
(Shighr gámi) शीघ्र गामी (شیگر گامی)
(Tez chalne vála) तेज चलने वाला (تیز چالنے والا)

TEZ-FAH,M तेज फहम (تیز فہم - ع - ص)
(Kushágr bud,dhi) कुशाग्र बुद्धि (کوشاگر)
(Tikchhn bud,dhi) तीक्ष्ण बुद्धि (تیخا)
(Tez aql) तेज अकल (تیز اقل)
(تیز عقل)

(تیز مزاج - ع - ص)

TEZ-MIZÁJ तेजमिजाज

(Krudh,dhátma) क्रुद्धात्मा (کردہ)

2. श्रावण मास (Shrávan mās) श्रावण (ساوان)
(Sávan) सावन (ماس)

(تیر انداز - ف - مذ)

TÍRANDÁZ तीरन्दाज़

(Dhanur dhar) धनुर्धर (دهنر دهر)

(Tír chaláni vála) तीर चलाने वाला (تیر چالانے والا)

(تیر بہدف - ف - ص)

TÍR-BA-HADAF तीर व हृदक

(Amogh) अमोघ (اموگہ)
(Rámbán) राम बाण (دام بان)
(Achúk) अचूक (اچوک)

TÍRAGI तीरगी (تیرگی - ف - مٹ)

(Andh kár) अंधकार (اندھکار)
(Andhera) अंधेरा (اندھیرا)

TIRA तीरा (تیرہ - ف - ص)

(Andh kár mai) अंधकारमय (اندھکارمے)
(Andhyára) अंध्यारा (اندھیारा)

(تیرہ باطن - ع - ص)

TÍRA-BÁTIN तीरा बतिन

(Dushtátma) दुष्टात्मा (دشٹاتما)
(Khabís) खबीस (خبیث)

(تیرہ بخت - ع - ص)

TÍRA-BAKHT तीरा बख्त

(Hat bhágya) हत भाग्य (हत بهاگیہ)

(Hat daiv) हतदैव (हत دیو)

(Bad qismat) बदकिस्मत (بدقسمت)

(تیرہ دل - ف - ص)

TÍRA-DIL तीरादिल

(Dikho) دیکھو (تیرہ باطن)

तलवार (Dudhári talvár) दूधारी
(تلوار)
TA, YAQ, QUN तयक्कुन (य - मं) तिक्न
1. निश्चय (Nish chhai) यकीन
(याक्न)
2. विश्वास (Vish, shwás) (शुवास)
एतिवार (Etibár) (اعتبار)
TÍMÁR तीमार (य - मं) تیمار
1. उपचार (Upchár) इलाज
(Iláj) (علاج)
2. परिचार (Parichár) (پریچار) रोगी की
देख रेख (Rogí kí dekh rekh) (روگی)
(की देख देख)
TÍMÁR-DÁR तीमारदार (य - मं) تیماردار
परिचर (Prichar) (پریچار) परिचारक
(Parichárák) (پریچارک) बीमार दार
(Bímárdár) (بیماردار)

चिड़चिड़ा (Chir chīṭa) (دهانما)
TĒSHA तेशा (य - मं) تیشه
खनित्र (Khanittr) (که 'نیت' تر) कुदाल
(Kudál) (کدال)
TĒSHA-ZAN तेशा ज्ञन
कुदाल चलाने वाला (Kudál chālāne
vāla) (کدال چالانے والا)
TEGH तेग (य - मं) تیغ
असि (Asi) (اسی) कृपाण (Kripán)
खड्ग (Khadg) (که 'دک' خدگ) करवाल
(Karvāl) (کروال) तलवार (Talvár)
(تلوار)

तिग दूदम (य - मं) تیغ دودم
TEGH-E-DUDAM तेरो दुदम
यमधार (Yamdhár) (یام دھار) दुवारी

श

par isthir rahta hai (ए - जो) وہ تارا جو
(ایک ہی استھان پر استھر رہتا ہے)
SÁBIT सावित (य - व) ثابت تدم
अचल निश्चय (Achal nishchhai) (اچل)
दृढ़ प्रतिज्ञा (Driṭh pratiggya) (دڑد) (نہر چے)
पक्के इरादे वाला (Pakko irāde vāla) (پکے ارادے والا)
SÁQIB साकिव (य - व) ثابت (ع - ص)
प्रकाशमान (Prakásh mán) (پركاش مان)

SÁBIT सावित (य - व) ثابت (ع - ص)
1. स्थिर (Isthir) (اس تھور) स्थायी (Isthái)
(Mustaqil) (اس تھائی)
(مستقل)
2. दृढ़ (Driṭh) (دڑد) मज्बूत (Mazbút)
(مضبوط)
3. प्रमाणित (Pramánit) (پرمائنت) सिद्ध
(Sid, dh) (سد 'دھ)
4. ध्रुव तारा (Dhruvtára) (دهروتارا)
वह तारा जो एक ही स्थान पर स्थिर
रहता है (Voh tára jo ek hi isthán)

SAB,T सवत् (ع - مذ) ثبت
अंकित करना (Ankit karana) (انکیت کرنا)
लिखना (Likhna) (لکھنا)

SUBÚT सुवूत (ع - مذ) ثبوت
1. प्रमाण (Prāmān) (प्रमाण) सिद्धि
(Siddhi) (सिद्धि) पुष्टि (Pushti)
(Tasdiq) (तसदीक) (تصدیق) (पुष्टि)
2. साक्षी (Sákehhi) (साक्षी) गवाही
(Gaváhi) (गवाही)

SAR,VAT सर्वत (ع - ماث) ثروت
समृद्धि (Samrid,dhi) (समृद्धि) वैभव
(Vai bhau) (वैभव) धन दौलत
(Dhan daulat) (धन दौलत)

SARÁ सरा (ع - مذ) ثری
अधिलोक (Adhi lok) (अधिलोक) नाग
लोक (Nág lok) (नाग लोक) पाताल
(Pátal) (पाताल)

SURAI,YA सुरैया (ع - مذ) ثریا
कृत्तिका नक्षत्र (Krittika nakchhatr)
(Parvin) (परवीन) (क्रित्तिका नक्षत्र)

SUF,L सुफल (ع - مذ) ثفل
फोक (Phok) (फोक) सीठी (Sithi)
(सिथी)

SIQÁHAT सिकाहत (ع - ماث) ثقات
श्रेष्ठता (Shresh thata) (श्रेष्ठता)
(Barappan) (बरप्पन)

SAQÁLAT सकालत (ع - ماث) ثقات
भार (Bhár) (भार) गुरुत्व (Guruttwa)
(Bojh) (बोझ) (भार)

प्रभायुक्त (Prabha yukt) (प्रभायुक्त)
चमकदार (Chamak dár) (चमकदार)

SÁLIS सालिस (ع - مذ) ثالث
1. तृतीय (Tritiya) (तृतीय) तीसरा (Tísara)
(तीसरा)

2. मध्यस्थ (Madh,dhyasth) (मध्यस्थ)
(panch) (पंच) (द्वितीय)

SÁLISI सालिसी (ع - ماث) ثالثی
मध्यस्थता (Madh,dhyasthata) (मध्यस्थता)
(Pancháyat) (पंचायत) (द्वितीय)
(पंचायत)

SÁNI सानी (ع - ص) ثانی

1. द्वितीय (Dwitiya) (द्वितीय) दूसरा
(Dúsara) (दूसरा)

2. समान (Samán) (समान) सदृश
(Sadrish) (सदृश) (Barábar)
(बराबर)

SÁNI,YAN सानियन (ع - ماث) ثانیاً
पुनः (Punah) (पुनः) फिर (Phir)
(दुबारा) (Dubára) (दुबारा)

SÁNIYA सानिया (ع - مذ) ثانیہ
पल (pal) (पल) चण (Chhan)
(लम्हा) (Lam,ha) (लम्हा)

SABÁT सबात (ع - مذ) ثبات

1. दृढ़ता (Driḥhata) (दृढ़ता) मजबूती
(Mazbúti) (मजबूती)

2. स्थायित्व (Istháit,twa) (स्थायित्व)
(Istiqál) (इस्तिक्लाल) (स्थायित्व)

SANA سنا (ع - مذ) ثنا
 প্রশাসা (Prashansa) स्तुति (پرشن سا)
 (Istuti) (اس تتی) تاريف (Táریف)
 (حمده) (Hamd) (تعریف)
 ثناخوان (عف - ص)

SANA-KHÁN سناخان
 स्तुति कर्ता (Istuti karta) (استتی کرتا)
 প্রশাসক (Prashansak) (پرشن سک)
 करने वाला (Táریف karno vála) (تعریف کرنے والا)
 ثناگر (عف - ص)

SANÁ-GAR سناگار (عف - ص) دیکھو 'ثناخوان'
 ثنا گستر (عف - ص)

SANA-GUS,TAR سنا گستر
 دیکھو 'ثناخوان'

SANÁ-GO سنا گو (عف - ص) ثنا گو
 دیکھو 'ثناخوان'

SAYÁB سباب (ع - مذ) ثواب
 पुण्य (Pun,nya) शुभ फल (پن نیہ)
 (Shubh,phal) प्रत्युपकार (شبه پهل)
 (Pratyup kár) अच्छा (پر تیپ کار)
 बदला (Ach, chha badla) (اچھا بدلہ)

SAUR سौर (ع - مذ) ثور
 1. वृष (Vrish) वृषभ (Varishabbh) (وریش)
 बैल (Bail) (بیل)
 2. वृषराशि (Vrish ráshi) (وریش راشی)
 बुजैसौर (Burj-e-saur) (بوج سौर)

SIQ,L सिकल (ع - مذ) ثقل
 गुरुत्व (Gurutwa) बोझ (Bojh) (گروتو)
 भारीपन (Bhári pan) (بھاری پن)

SIQAH सिकह (ع - مذ) ثقہ
 1. विश्वस्त (Vish,shwast) (ویش شوست)
 मोतबर (Motábar) (معتبر)
 2. श्रेष्ठ (Shresh,th) बुजुर्ग (شریش تھ)
 (Buzurg) (بزرگ)

SAQÍL सकील (ع - ص) ثقیل
 1. भारी (Bhári) गुरु (Guru) (بھاری)
 वजनी (Vazni) (وزنی)
 2. गरिष्ठ (Garishth) देर में (گریشٹھ)
 पचने वाला भोजन (Der men) (پچنے والا)
 पचने में (pachne vála bhojan) (پچنے میں)

SULUS सुलुस (ع - مذ) ثلث
 तृतीयांश (Tritiyáns) (ترتی پانچ)
 तिहाई (Tihái) (تہائی)

SAMAR समर (ع - مذ) ثمر
 1. फल (Phal) मेवा (Meva) (پھل)
 परिणाम (Pari nám) (پریم نام)
 प्रतिफल (Prati phal) (پر تی پھل)
 नतीजा (Natíja) (نتیجہ)

ज

2. शोषक (Shoshak शोशक) सोखने
वाला (Sokhne vála (सोखने वाला)
3. मसि चूष (Masi chúsh मसी चूश)
सोखता (Sokhta سوخته)

JÁROB जारोब (फ - म्)
मार्जनी (Márjāni (मार्जनी भाइ
(Jhárú (जहरो)

JÁRI जारी (ए - स)
1. प्रवाहित (Praváhit (प्रवाहित) बहता
हुआ (Bahta hua (बेहता हुआ)

2. प्रचलित (Prachalit (प्रचलित)
चालू (Chálú (चालू)

JÁRIYA जारिया (ए - म्)
परिचारिका (Parichárika (परीचरिका)

दासी (Dási (दासी लौंडी (Laundi
(लुन्डी)

JÁSÚS जासूस (ए - म्)
गुप्तचर (Gupt char (गुप्तचर) अपसर्प
(Apsarp (अपसर्प) भेदिया (Bhediya
(भेदिया) मुख्बिर (Mukhbir (मुख्बिर)

JÁM जाम (फ - म्)
पान पात्र (Pán pátr (पान पात्र) चापक
(Chashak (चशक) पियाला (Piyála
(पियाला)

JÁMID जामिद (ए - स)
जड़ (Jar (जड़) अचल (Achal (अचल)

JÁME जामे (ए - स)
1. संकलनकर्ता (Sankálan karta (संकलनकर्ता)
(مرتب) मुत्तिव (Mu attib (मुत्तिव)

JÁ जा (फ - म्)
स्थान (Isthán (استهان स्थल (Isthal
(जगह) जगह (Jagah (استهل)

JÁ-BA-JA जात्रा जा (स - म्)
इतस्ततः (Itastatah (اتستات) यत्रतत्र
(Yattr tattr (यत्रतत्र) जगह जगह
(Jagah Jagah (جگه جگه)

JÁBIR जाबिर (ए - स)
अन्यायी (An,neái (ان نيمائي) अत्याचारी
(Attyá chári (اتياچارى) जालिम
(Zálim (ظالم)

JÁDÚ जादू (फ - म्)
मायाकर्म (Máya karm (ماياکرم) इन्द्र
जाल (Indar jál (اندر جال) अभिचार
(Abhichár (ابو چار) सिह (Sihir (سحر)

JADÚ-GAR जादूगर (स - म्)
मायावी (Máyavi (ماياوي) ऐंद्र जालिक
(Aindr jálík (ايندر جالک) साहिर
(Sáhir (ساحر)

JÁDA जादा (फ - म्)
1. पाद पथ (Pád path (پاد پتھ) पाद
पद्धति (Pád pad,dhati (پاد پددهتی)
पग डंडी (Pag dandi (پگ دندی)
2. पथ (Path (پتھ) मार्ग (Márg (مارگ)
रास्ता (Rásta (راسته)

JÁZIB जाज़िब (ए - स)
1. आकर्षक (Ákarshak (آکرشک) खेंचने
वाला (Khenchne vála (کهنچنے)
(والا)

JÁN BÁZ جان باز (ف - ص) جاں باز

1. प्राणयुक्त (Prándyútk) پران
جان پر खेल जाने वाला
(Ján par khel jáne vala) جان پر
(کھیل جانے والا)

2. उत्साही (Utsáhi) (ات ساہی) ہوسلا
مند (H. usala mand) (حوصلہ مند)

جانبداری (ع - مٹ)

JÁNIB-DÁRI جاننبداری

पक्षपात (Pakehh pát) (یکچھ پات)
तरफदारी (Tarafdári) (طرفداری)

جان گداز (ف - ص)

JAN-GUDÁZ جاڻگداز

कष्टदायक (Kasht dáyak) (کشتدایک)
दुःखदायी (Dukh,kh Dái) (دکھ دائی)
रुहफर्सा (Rúhfarsa) (روح فرسا)

جان گسل (ف - ص)

JAN-GUSIL جاڻگوسل

دیکھو 'جانگداز'

جان نثار (ف - ص)

JÁN NISÁR جاڻنيسار

जान निछावर करने वाला (Ján nichhá-
var karne vála) (جان نیچھاڙو ڪرڻے والا)
फिदाई (Fidái) (فدائی)

جان نواز (ف - ص)

JÁN-NAVÁZ جاڻ نواڙ

1. जीवन दाता (Jivan dáta) (جیون داता)
प्राणदाता (Prándáta) (پران داता)
रुहपरवर (Rúhparvar) (روح پرور)

2. व्यापक (Vyápak) (ویا پاک) मुकम्मल
(Mukam,mal) (مکمل)

JÁMI,A जामित्रा (ع - مٹ) جامعہ
विश्व विद्यालय (Vish,shw vid,dyálai
(University) (یونیورسٹی)
(وشو ویدیالے)

JÁMÚS जामूस (ع - مڈ) جاموس
महिष (Mahish) (مہیش) लुलाय (Lulái)
(بھینسا) भैंसा (Bhainsa) (لولائے)

JÁMA जामा (ف - مڈ) جامہ
वस्त्र (Vas, tr) (وس تر) पट (Pat) (پٹ)
कपड़ा (Kap:ra) (کپڑا) लिबास (Libás)
(لباس)

JÁN जान (ف - مٹ) جان

1. प्राण (Prán) (پران) जीवन (Jivan)
दम (Dam) (دم)

2. शक्ति (Shakti) (شکتی) बल (Bal) (بل)

3. तथ्य (Tath,thya) (تثیہ) सार (Sár) (سار)
खुलासा (Khulása) (خلاصہ)

4. प्रिय (Priya) (پریہ) प्यारा (Pyára)
(پیارا)

5. आत्मा (Átma) (آتما) रूह (Rúh) (روح)

JÁNÁN जानां (ف - مڈ) جانان

प्रेयसी (Preyasi) (پریسی) प्रीतमा (Pritama)
(پریتما) प्रिया (Priya) (پریا)
माशूक (Máshúq) (معشوق)

JÁNIB जानिब (ع - مٹ) جانب

1. पक्ष (Pakehh) (پکچھ) ओर (Or)
(طرف) (Taraf) (اور)

2. पार्श्व (Párahwa) (پارشو) पहलू (Pahlu)
(پہلو)

3. असभ्य (Asabb, bhya اسبیه)
अशिष्ट (Ashisht اششت) बेतमीज़
(Be tamiz بے تمیز)

JÁE, DÁD जाइदाद (ज. म. थ)

1. संपत्ति (Sampatti सम्पत्ति)
माल अस्वाव (Mál' as, báb माल)
(اسباب)
2. जमींदारी (Zamíndárl زمينداري)
जागीर (Jágir जागीर)

JÁIZ जाइज़ (ज. ع. ص)

उचित (Uohit अचित) उपयुक्त (Up, yukt)
(मुनासिब) (Munásib मुनासिब)

JÁIZA जाइज़ा (ज. ع. म. ड)

1. परीक्षण (Paríkhhan परीक्षण)
जांच (Jáneh जांच) परताल
(Partál पرتाल)
2. हाज़िरी (Házirl हाज़री) गिनती
(Ginti गिन्ती)

JABAL जबल (ज. ع. म. थ)

पर्वत (Parvat पर्वत) पहाड़ (Pahár पहाड़)

JIBHL, LAT जिब्लित (ज. ع. म. थ)

स्वभाव (Swabháo स्वभाव) प्रकृति
(Ádat आदत) (Prakriti प्रकृति)
(عادات)

JUB, N जुबन (ज. ع. म. ड)

भीरता (Bhiruta भीरता) कायरता
(Káyarata कायरता) डरपोक पन (Darpok-
pan डरपोक-पन)

JUB, BA जुब्बा (ज. ع. म. ड)

लंबा कुरता (Lamba kurta लंबा कुरता)

2. प्रिया (Priya प्रिया) प्रीतमा (Pritama)
माशूक (Máshúq माशूक) (پريتما)

JÁNVAR जानवर (ज. म. ड)

1. प्राणी (Prani प्राणी) जीव (Jiv जीव)
2. पशु (Pashu पशु) चौपाया
(Chaupáya चौपाया)
3. असभ्य (Asabb, bhya اسبیه)
अशिष्ट (Ashisht اششت) गंवार
(Ganvár گنوار)

JÁVIDAN जाविदां (ज. ए. म. ड)

शाश्वत (Sáhab, shwat शाश्वत)
निश्च (Nit, ya निश्च) अविनाशी
(Avi náshí आविनाशी) हमेशा रहने
वाला (Hamesha rahne vála हमेशा रहने वाला)

JÁVED जावेद (ज. ए. म. ड)

दिको 'जावदान'

JÁH जाह (ज. ए. म. ड)

1. पद (Pad पद) मरतबा (Martaba)
(مرتبه)
2. ऐश्वर्य (Aishwar, ya ऐश्वर्य)
वैभव (Vaibhav वैभव) हश्मत
(Hashmat हश्मत)

JÁHIL जाहिल (ज. ए. म. ड)

1. मूर्ख (Múrikh मूर्ख) अनभिज्ञ
(Anbhiggya अनभिज्ञ) बेवकूफ
(Be vaqúf बेवकूफ)
2. अशिक्षित (Ashik, akhit अशिक्षित)
अनपढ़ (Anparh अनपढ़)

2. भिन्न (Bhina भिन्न) अन्य (An,nya
(دوسرا Dúsrā (دوسرا) (انیه)

JIDÁL जिदाल (ج - مٹ) جدال
युद्ध (Yud,dh युद्ध) समर (Samar
(لڑائی Larái (لڑائی) (سم)

JUDÁI जुदाई (ज - मٹ) जुदाई

1. वियोग (Viyog वियोग) ब्रह्म (Vrah
(हिज्र Hija (हिज्र) (و))
2. अलगाव (Algáo अलगाव) अलाहिदगी
(Aláhidagi (अलाहिदगी) (علیحدگی)

JID,DAT जिददत (ज - मٹ) جدت

1. नूतनता (Nútanata नूतनता) नवी
नता (Navínata नवीनता) ताज़ा
पन (Táza pan ताज़ा پن)
2. नई सूझ (Nai sújh नई सूझ) (نئی سوچ)
नई ईजाद (Nai ijád नई ईजाद) (نئی ایجاد)

JADAL जदल (ज - मٹ) جدل

1. युद्ध (Yud dh युद्ध) लड़ाई (Larái
(لڑائی)
2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) बैर
(Bair बैर) दुश्मनी (Dushmani
(دشمنی)

JID,D-O JAHD जदु جهد (ज - मٹ) جدو جهد

जिददो जहद
पराक्रम (Parákram पराक्रम) दौड़ धूप
(Daur dhúp (दौड़धूप) कोशिश
(Koshish (कोशिश)

JADÍD जदीद (ज - म) جدید

1. नूतन (Nútan नूतन) नवीन (Navín
(नया Naya (नया) (نویں)

JAB,HA जबहा (ज - म) جبہ
ललाट (Lalát लालत) भाल (Bhál भाल)
माथा (Mátha माथा)

JABÍN जबीन (ज - म) جبین
भाल (Bhál भाल) ललाट (Lalát लालत)
कपाल (Kapál कपाल) माथा (Mátha
(पेशानी Pesháni (पेशانی) (ماتھا)

JUS,SA जुस्ता (ज - म) جُستہ
देह (Doh दीह) शरीर (Sharír शरीर)
डीलडौल (Dildaul डीलडौल) (دیل دول)

JAHÍM जहीम (ज - म) جهیم
नरक (Narak नरक) दोज़ख (Dozakh
(दोज़ख)

JAD जद (ज - म) جد
पितामह (Pitámah पितामह) दादा (Dáda
(دادا)

जदामजद (ज - म)

JAD,D-E-AM,JAD जददे अमजद

1. पूर्वज (Púrvaj पूर्वज) असलाफ
(Asláf (اسلاف)
2. हज़रत आदम (Hazrat-Ádam हज़रत
(آدم)

JID जिद (ज - म) جد
पराक्रम (Prákram पराक्रम) उद्यम
(Ud,dyam उद्यम) कोशिश (Koshish
(کوشش)

JUDA जुदा (ज - म) جدا

1. पृथक (Prithak पृथक) अलग
(Alag (الگ)

JAR,RÁR جرار (ع - مٹ) جرار

1. विशाल (Vishál وشال) महान (Mahán مہان) अज़ीम (Azim اعظم)

2. वीर (Vīr वीर) योद्धा (Yodha یودھا) जवांमर्द (Gaván mard جواں مرد)

JAR,H जर्ह (ع - ص) جرح

1. क्षत (Chhat चहत) घाव (Gháo گھاؤ)

2. प्रतिपरीक्षा (Prati paríkehha پرتي پريکھا) प्रति प्रश्न (Prati prashn प्रति प्रश्न) क्रास एकज़ामिनेशन (Cross-examination کراس اکزامینیشن)

JARAS जरस (ع - مذ) جرّس

घंटा (Ghanta گھنٹا) घड़ियाल (Gharīyál گھڑیال)

JUR,Á जुरआ (ع - مذ) جرعه

चलु (Chalu چالو) घूंट (Ghúnt گھونٹ)

JAR,GA जरगा (ع - त) جرگه

समूह (Samúh समूह) दल (Dal दल) जत्था (Jat,tha जत्था)

JUR,M जुर्म (ع - مذ) جرم

दोष (Dosh दोष) अपराध (Aprádh अपराध) कुसूर (Qusúr قصور)

JUR,MÁNA जुर्माना (ع - ف) جرمانه

अर्थ दंड (Arth dand ارث دند) साहस (Sáhas साहस) तावान (Táván تآوان)

2. आधुनिक (Ádhunik آدھنیک)

अर्वाचीन (Arváchin ارچین)

नए ज़माने का (Nae zamáno ka نئے زمانے کا)

JUZÁM जुज़ाम (ع - مذ) جذام

कुष्ठ (Kushth कुष्ठ) कोढ़ (Korh کورھ)

JAZ,B जज़ब (ع - مذ) جذب

1. आकर्षण (Ákarshan आकर्षण) खिंचाव (Khincháo کھینچاؤ)

2. चूषण (Chúshan چوشن) चूसना (Chúсна चूसना) सोखना (Sokhna سوکھنا)

3. आत्मसात् (Átmsát आत्मसात्) अपने में बुला मिला हुआ (Apno men ghula mila hua اپنے میں گھلا ملا ہوا)

JAZ,BA जज़बा (ع - مذ) جذبہ

1. मनोभाव (Manobháo मनोभाव) मनोवृत्ति (Manovritti मनोवृत्ति)

2. आवेश (Ávesh आवेश) जोश (Josh जोश)

JUR,AT जुरअत (ع - مٹ) جرأت

साहस (Sáhas साहस) वीरता (Vírata वीरता) हिम्मत (Himmat हिम्मत)

JAR,RÁH जरह (ع - مذ) جرح

शस्त्र चिकित्सक (Shastr chikitsak شاستر چکیتسک)

शल्य वैद्य (Shallya vaidya شلیہ وید) चीर फाड़ करने वाला (Chír pháṛ karne vála چیر ٲھار کرنے والا)

JAZA جزا (ع - مٹ) جज़ا

प्रत्युपकार (Pratyupkār) (پرتیوپکار)
अच्छा बदला (Ach, chha badla) (اچھا بدلا)

JAZ, R جزر (ع - مذ) ज़र

समुद्र के पानी का उतार (Samuddr ke pāni kā utār) (سمدر کے پانی کا اتار)
भाटा (Bhāta) (بھاتا)

جزر و مد (ع - مذ)

JAZ, R-O-MAD जज़रोमद

ज्वार भाटा (Jwār bhāta) (جوار بھاتا)

JAZ, M जज़म (ع - ص) ज़म

1. दढ़ (Driḥ) (دریھ) मज़बूत (Mazbūt) (مضبوط)

2. किसी शब्द के अन्तिम अक्षर को हल करना (Kisi shabd ke antim akshar ko hal karna) (کسی شبد کے انتہم اکسھر کو هل کرنا)

JUZ, V जुज्व (ع - مذ) जुव
'دیکھو' 'جز'

JUZVI जुज्वी (ع - ص) जुवी

आंशिक (Ānshik) (आंशक) थोड़ा (Thora) (تھوڑا)

JAZIRA जज़ीरा (ع - مذ) جزیره

द्वीप (dwīp) (द्वीप) टापू (Tāpū) (तापू)

JIZ, YA जिज़्या (ع - مذ) جزیه

कर (Kar) (कर) टैक्स (Tex) (टैक्स)

JASÁRAT जसारत (ع - मٹ) جسارت

दुःसाहस (Dus, sāhas) (दुस साहस) धृष्टता (Dhrishtata) (धृष्टता)
ढीठपन (Dhith pan) (ढीठपन)

JARÍ जर्री (ع - ص) جرری

1. साहसी (Sáhasi) (साहसी) शूर (Shūr) (شور)
हिम्मत (Himmat) (हिम्मत)

2. निर्भीक (Nirbhik) (निर्भीक) निडर (Nidar) (نڈر)

JARYÁN जरयान (ع - مذ) جرّان

1. प्रवाह (Praváh) (प्रवाह) बहाव (Baháo) (بہاؤ)

2. प्रमेह (Pramoh) (प्रमेह) प्रसैक (Prasek) (प्रसैक)
जिरयान का मरज़ (Jiryán ka maraz) (جریان کا مرض)

JARIB जरिब (ع - مٹ) जरیب

1. क्षेत्र मापदंड (Chhettr mápďand) (क्षेत्र मापदंड)
खेत नापने की जंजीर (Khet nápne ki zanjir) (کھیت نا پنے کی زنجیر)

2. दंड (Dand) (दंड) लाठी (Láthi) (لاٹھی)

JARÍDA जरिदा (ع - مذ) جریدہ

1. एकाकी (Aká kí) (एकाकी) अकेला (Akela) (اکيلا)

2. समाचार पत्र (Samáchár pattr) (समाचार पत्र)
अखबार (Akhbár) (اخبار)

JUZ जुज (ع - مذ) جز

1. बिना (Bina) (बिना) बगैर (Baghair) (بغیر)

2. अंश (Ansh) (अंश) भाग (Bhág) (भाग)
टुकड़ा (Tukra) (टुकड़ा)

JÁL جال (جمل - ع - مذ)

1. छल (Chhal) धोका (Dhoka) (دھوکا)
2. कृत्रिमता (Kritrimata) (کرتروم تا) (بنیادیت) (Banāvat)

JÁ,L-SÁZ जालसाज़ (ص - ع - ف)

1. छली (Chhali) धोकेबाज़ (Dhoke báz) (دھوکے باز)
2. जाली काम करनेवाला (Jáli kám karne wála) (جعلی کام کرنے والا)

JÁ,LI जाली (ص - ع - ف)

कृत्रिम (Kritrim) (کرتروم) (بنیادیتی) (Banāvat)

JUGHRÁT जुग्रात (ف - مذ)

दधि (Dadhi) (دھی) (دھی) (Dahi) (دھی) (جفر افیہ - ع - مذ)

JUGH RÁFIYA जुग्राफिया

भूगोल शास्त्र (Bhúgol shástr) (بھوگول) (Bhúgol viddya) (بھوگول) (شاستر) (بھوگول ویدیا)

JAFa जफा (ف - مذ)

निर्दयता (Nirdaita) (نردیتا) (Annyái) (ان نیای) (अत्याचार) (Attyá chár) (اتیاچار) (ظلم) (Zulm)

جفا پیشہ (ف - ص)

JAFa-PESHA जफा पेशा

अत्याचारी (Attya chári) (اتیاچاری) (Annyái) (ان نیائی) (अलیم) (Zálim) (ظالم)

JAFa-JÚ जफाजू (ف - ص)

دھوکہ 'جفا پیشہ'

JASÁMAT जसामत (ع - مٹ)

घनत्व (Ghanat,twa) (گھنٹ، تو) (मोटई) (Motái) (موتائی)

JAST जस्त (ف - مٹ)

उत्फाल (Utpál) (ات پھال) (Phaláng) (پھالنگ) (कूद) (Kúd) (کود)

JUSTJÚ जुस्तजू (ف - مٹ)

मार्गण (Márgan) (مارگن) (Anveshan) (انویشن) (खोज) (Khoj) (تلاش) (Talásh) (کھوج)

JASAD जसद (ع - مذ)

देह (Deh) (دیہ) (शरीर) (Sharír) (شوریر) (बदन) (Badan) (بدن)

JISM जिस्म (ع - مذ)

शरीर (Sharír) (शरीर) (वपु) (Vapu) (وہو) (देह) (Deh) (دیہ) (बदन) (Badan) (بدن)

JISMÁNI जिस्मानी (ف - ص)

शारीरिक (Sháririk) (شاریرک) (Daihi) (دایہک) (Badani) (بدنی)

JASÍM जसीम (ف - ص)

स्थूल (Isthúl) (استھول) (Bhári) (بھاری) (Mota táza) (موتاتاڑہ)

JASH,N जशन (ف - مذ)

1. उत्सव (Utsau) (اتسو) (धूमधाम) (Dhúm hádm) (دھوم دھام)

2. रंग रलियां (Rang raliyán) (رنگ) (Aísh) (ایش) (देश) (دیش)

JÁ,D जाद (ع - مٹ)

वेणी (Vení) (وینی) (Choti) (چوٹی)

جگر سوز (ف - ص)

JIGAR-SOZ جِگار سوز

سہاనుभूति कर्ता (Sahānubhūti karta
همدرد (Sahānubhūti karta)
(همدرد)

جگر کاوی (ف - مٹ)

JIGAR-KÁVI جِگار کاوی

पराक्रम (Parāk, kram) سہکت
मेहनत (Sakht mehnat) سخت
(مہنت)

JALA जला (ع - مذ)
देश निकाला (Desh nikála)

JILA जिला (ع - مٹ)
आभा (Ábhā) प्रभा (Prabha)
चमक (Chamak) दमक (Damak)

JUL, LÁB जुल्लाब (ع - مذ)
रेचक (Rechak) विरेचक (Virechak)
मलमेदक (Mal bhedak) दस्त की दवा (Dast ki dava)

JAL, LÁD जल्लाद (ع - ص)

1. बधिक (Badhik) वधजीवी (Vadhjivi)
फांसी लगाने वाला (Phānsi lagāne vāla)
(پہانسی لگانے والا)

2. हत्यारा (Hat, tyāra) अन्यायी (An nyāi)
ज़ालिम (Zālim) (ظالم)

3. कठोर हृदय (Kathōr hridai) कठोर (Kathōr)
संगदिल (Sangdīl) (سنگ دل)

JAFĀ-KĀR जफाकार (ف - ص)
ديکھو 'جفا پیشہ'

جفا کش (ف - ص)

JAFĀ-KASH जफाकश

पराक्रमी (Parāk, kramī) (پارا کرمی)
उद्योगी (Ud, dyogi) मेहनती (Mehnatī)

JUF, T जुफ्त (ف - مذ)

1. युगल (Yugal) युग्म (Yug, m)
जोड़ा (Joṛa) (یوگا)

2. जुते का जोड़ा (Jūte ka joṛa) (چوتے کا جوڑا)

3. समसंख्या (Samsankhya) वह संख्या जो दो पर बट जाये (Voh sankhya jo do par bat jāi)
(سہم سلکھیا وہ سلکھیا جو دو پر بت جائے)

JIGAR जिगर (ف - مذ)

1. यकृत (Yakrit) कलेजा (Kaleja)
(کلیچا)

2. साहस (Sāhas) हिम्मत (Himmat)

جگر بند (ف - مذ)

JIGAR-BAND जिगरबन्द

1. प्रिय (Priya) प्यारा (Pyāra)

2. पुत्र (Puttr) लड़का (Laṛka)

جگر خراش (ف - ص)

JIGAR-KHARĀSH जिगर खराश

हृदय विदारक (Hridai vidārak)

दुःखदायी (Dukh, kh dāi)

روح فرسا (Rūh farsa)

جلد ساز (عف - مذ)

JIL,D-SÁZ جیلڈساز

جیلڈ بانڈھنے والا (Jild bāndhne
vála جلد باندھنے والا)

JALSA جلّسا (ع - مذ)

1. سभा (Sabha) میٹنگ (Meeting) (میٹنگ)
2. अधिवेशन (Adhiveshan) اجلاس (Ijlás) (اجلاس)
3. नाच रंग (Nách rang) ناچ رنگ

JALAQ جلّک (ع - ذ ث)

هست مائٹھن (Hast maithun
هتھلس (Hathlas) (میتھن)

JULÚS جلّوس (ع - مذ)

1. उत्सवायत्रा (Utsau yátra) اُتسویاترا
चलसमारोह (Chalsamároh) چل
शोभायात्रा (Shobhayátra) شوہایاترا
(شوہایاترا)
2. बरात (Barát) سہاری (Savári)
(سہاری)

JAL,VA جلّوا (ع - مذ)

1. दर्शन (Darshan) دیدار (Dídár)
(دیدار)
2. कान्ति (Kanti) छत्र (Chhab)
(چھب)

جلوہ گری (عف - مٹ)

JALVA-GARI جلّواگری

प्रकट होना (Prakat hona) (پرکٹ ہونا)
सामने आना (Sáanne ána) (سامنے آنا)

JALÁL जलाल (ع - مذ)

1. तेज (Tej) प्रताप (Pratáp) (تیج)
(روب) (Rob) (روتاپ)
2. क्रोध (Krodh) रोष (Rosh) (کروڈھ)
(غصہ) (Ghussa) (غوسا) (روش)

JALÁLAT जलालत (ع - مٹ)

1. तेज (Tej) प्रताप (Pratáp) (تیج)
(جلال) (Jalál) (جلال)
(شریشتھا) (Shreshtatha) (شریشتھا)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtba) प्रतिष्ठा (Pratishtba)
(برہمن) (Barappan) (برہمن)

جلاوطن (ع - ص)

JALA-VATAN जलावतन

देशवहिष्कृत (Desh vahishkrit) دیہش
देश निकाला दिया हुआ (Desh nikála diya hua)
(دیہش نکالا دیا ہوا)

JAL,D जलद (ف - ص)

शीघ्र (Shighr) तुरंत (Turant) (شیگر)
सपदि (Sapadi) फौरन (Fauran) (سپدی)
(فوراً)

JIL,D जिल्द (ف - مٹ)

1. चर्म (Charm) खाल (Khál) (چرم)
(کھال)
2. प्रति (Prati) एक पुस्तक (Ek pustak) (پرتی)
(ایک پستک)
3. पुस्तक की जुबबंदी और सिलाई (Pustak ki juz bandi aur silái)
(پستک کی جز بندی اور سلائی)

JAL,D-BÁZ जलदवाज़ (ف - ص)

आतुर (Átur) उतावला (Utáola) (آتور)
(اُتاوِلا)

JAMÍL جمیل (ع - ص)
 سُندر (Sundar سندر) منوہر (Manohar)
 (روپوان) رُپوان (Rúpván)
 ہسین (Hasín حسین)

JIN جن (ع - مذ)
 1. एक प्रकार का प्रेत (Ek prakār ka pret)
 (ایک پرکار کا پریٹ)
 2. प्रेतबाधा (Pret bádha)
 (پریٹ بادھا)
 खलल (Khalal خلال)

JANÁB जनাব (ع - مٹ)
 1. द्वार (Dwár)
 (دوار) ड्योढ़ी (Deorhi)
 (دیورھی)
 2. श्रीमान् (Shrímán)
 (شریمان) श्रीयुत (Shriyut)
 (شری یٹ) महाशय (Maháshai)
 (مہاشے)

JANÁBAT जनাবत (ع - مٹ)
 अशौच (Ashauch)
 (اشوچ) अपवित्रता (Apavittrata)
 (اپوترتا) नापाकी (Nápáki)
 (ناپاکی)

JANÁZA جنازه (ع - مذ)
 अरथी (Arthi)
 (ارتھی) मैयत (mai,yat)
 (میت)

JINÁN जिनान (ع - مذ)
 स्वर्ग (Swarg)
 (سورگ) देव लोक (Deo-lok)
 (دیولوک) नाक (Nák)
 (ناک) जन्नत (Jannat)
 (جنت)
 (یہ لفظ جنت کی جمع ہے لیکن
 واحد معنوں میں مستعمل ہے)

JUM,BÁN जुम्बां (ف - ص)
 1. कपित (Kampit)
 (کمپٹ) हिलता (Hilta hua)
 (ہلتا ہوا)

2. सेना (Sen)
 (سینا) फौज (Fauj)
 (فوج)
 3. सभा (Sabha)
 (سبھا) इदारा (Idāra)
 (ادارہ)

JUM,LA जुम्ला (ع - مذ)
 1. सम्पूर्ण (Sampūrn)
 (سمپورن) सर्व (Sarv)
 (سب) सब (Sab)
 2. वाक्य (Vākya)
 (واکے) शब्द समूह (Shabd samúh)
 (شبد سموہ) फिक्र (Fikra)
 (فقرہ)

JAMAN जमन (ف - مٹ)
 यमुना (Yamuna)
 (یمونا) जमना नदी (Jamna nadi)
 (جمناندی)

JUMÚD जुमूद (ع - مذ)
 गत्यवरोध (Gattyavrodh)
 (گتییوروڈ) रुकावट (Rukávat)
 (رکاوٹ) डैड लाक (Deadlock)
 (دیڈلاک)

JUM,HÚR जुमहूर (ع - مذ)
 जनता (Janata)
 (جنتا) अवाम (Avám)
 (عوام)

جمہوری (ع - ص)

JUM,HÚRÍ जुमहूरी
 सार्व जनिक (Sárv janik)
 (سارو جنک) अवामी (Avámi)
 (عوامی)

جمہوریت (ع - مٹ)

JUM,HÚRÍ,YAT जुमहूरियत
 प्रजातंत्र (Praja tantr)
 (پرجاتنتر) लोक (Lok)
 (لوک) गणतंत्र (Gan tantr)
 (گن تنتر) शाही (Lok sháhi)
 (لوک شاہی)

JAMÍ,A जमीअ (ع - ص)
 सम्पूर्ण (Sampūrn)
 (سمپورن) समस्त (Samast)
 (سمست) सब (Sab)
 (سب)

JANG جنگ (ف - مٹ) جंग
 समर (Samar संग्राम) संग्राम (Sangrām)
 संयुग (Sanyug संग्राम) संयुग (Sanyug)
 रण (Ran रण) युद्ध (Yuddh, dh युद्ध)
 लड़ाई (Larāi لڑائی)
 جنگ آزما (ف - ص)

JANG-ÁZMA जंग आजमा
 युद्धवीर (Yuddhvīr युद्ध) युद्ध (Yuddh)
 कुशल (Yuddh kushal युद्ध) युद्ध (Yuddh)
 निपुण (Yuddh nipun युद्ध) युद्ध (Yuddh)
 लड़ाकु (Larākū لڑاکو)

جنگ آزموده (ف - ص)

JANG-ÁZMÚDA जंग आजूमूदा
 دیکھو 'جنگ آزما'

JANGÁH جنگاہ (ف - مٹ) जंगह
 रणभूमि (Ran bhūmi रणभूमि) मैदाने
 जंग (Maidān-e-jang میدان جنگ)

JANG-JÚ जंगजू (ف - ص) जंगजू
 योडा (Yoddha योद्धा) रणवीर (Ran vīr)
 लड़ाकु (Larākū لڑاکو)

JANGAL जंगल (ف - مذ) जंगल
 कानन (Kānan कानन) विपिन (Vipin)
 वन (Arannya अरण्य) वन (Arannya)
 सहरा (Sahra صحرا) सहरा (Van)

JANGALI जंगली (ف - ص) जंगली

1. आरण्यक (Áran,nyak आरण्यक)
 जंगल का (Jangal ka जंगल का)
2. असभ्य (Asabh,bhya असभ्य)
 अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट) उजड़
 (Ujad,d اجد)

2. हिलाने वाला (Hilāne vāla हिलाने वाला)
 (دوسرے معلوم میں موکب ہو کر)
 آنا ہے جیسے 'سامانہ چنبیاں'
 JUM,BISH जुम्बिश (ف - مٹ) जुम्बिश
 कम्पन (Kampan कम्पन) थर थराहट
 (Thartharā'at थरथराहट) हिलना
 डोलना (Hilna dolna ہلنا دولا)

JAN,NAT जनत (ع - مٹ) जनत
 नाक (Nāk नाक) स्वर्ग (Swarg)
 सुरलोक (Sūr lok सुरलोक)
 बिहिशत (Bihisht बिहिशत)

JAN,NATI जनती (ع - ص) जनती

1. प्राप्तस्वर्ग (Prāpt swarg प्राप्त)
 (सुरगीये) स्वर्गीय (Swargiya)
 जनत नशी (Jannat nashī जनत नशी)
 (نشیں)
2. स्वर्गीय (Swargiya स्वर्गीय) जनत
 का (Jannat ka जनत का)

JIN,S जिन्स (ع - मٹ) जिन्स

1. वस्तु (Vastu वस्तु) पदार्थ (Padārth)
 चीज़ (Chíz चीज़)
2. वर्ग (Varg वर्ग) श्रेणी (Shreni)
 (جماعت) जमाअत (Jamā,at)
3. अन्न (An,n अन्न) अनाज (Anāj)
 (اناج)
4. लिंग (Ling लिंग) नस्ल (Nasl)
 (نسل)

جنسیت (ع - مٹ)

JIN,SÍ (I) YAT जिनसी (सि) यत
 सहलिंगता (Sah lingatu सहलिंगता) एक
 जिस का होना (Ek jins ka hona)
 جنس کا ہونا

3. अस्वीकृति (Aswikriti) (असवी कृति)

इन्कार (Inkár)

4. प्रतिकार (Pratikár) (प्रती कार) बदला
(Badla)

JAV(V)ÁD जव (जव) 1द (ज - व)

1. मुक्त हस्त (Mukt hast) (मुक्त हस्त)

दानशील (Dánshíl) (दान शील) अति

दानी (Atidáni) (अती दानी) फैयाज़
(Faiyáz)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám) (ऐश्वर का एक नाम)

JAVÁR जवार (ज - व)

प्रतिवास (Prativás) (प्रती वास) पड़ोस
(Paṛos)

जो अरु (ज - व)

JAVÁRISH जवारिश

अवलेह (Avleh) (अवलेह) चाट कर खाई

जाने वाली दवा (Chát kar khái)

जात कर कहाँ (jáne váli dava)

(जाने वाली दवा)

JAVÁZ जवाज़ (ज - व)

औचित्य (Auchittya) (औचित्य)

जायज़ होना (Jáiz hone)

JAVÁN जवान (ज - व)

1. युवक (Yuvak) (युवक) युवा (Yuva)

(वयस्क) (Vayask) तरुण

(Tarun)

2. सैनिक (Sainik) (सैनिक) सिपाही

(Sipáhi)

जो अरु (ज - व)

JAVÁN-BAKHT जवांभक्त

JANÚB जनुब (ज - न)

दक्षिण (Dakehchin) (दक्षिण)

(Dak,khin)

JANÚBI जनुबी (ज - न)

दक्षिण (Dákehhiya) (दक्षिण)

दक्षिण का (Dak,khin ka)

JUNÚN जुनून (ज - न)

उन्माद (Unmád) (उन्माद)

(Vich,chhiptata) (उन्माद)

उन्माद (Unmattata) (उन्माद)

पन (Págál pan)

JANÍN जनीन (ज - न)

भ्रूण (Bhrún) (गर्भस्थ) (Garbh-

asth) वह बच्चा जो माँ के पेट

में हो (Voh bach,cha jo mán ke pet

men ho) (वह बच्चा जो माँ के पेट

में है)

JAU जौ (ज - न)

यव (Yav) (जौ)

JÚ जू (ज - न)

1. नदी (Nadi) (नदी) दर्या (Darya)

2. कुल्या (Kullya) (कुल्या) नहर (Nahr)

JAVÁB जवाब (ज - न)

1. उत्तर (Uttar) (उत्तर) पासुख (Pásukh)

2. समान (Samán) (समान) जोड़ (Jor)

JÚD جود (ع - مذ) جود
 دان شیلتا (Dán shílata) دان شیلتا
 उदारता (Udárata) سخاوت
 (Sakhávat) سخاوت

JAULAT جودت (ع - مٹ) جودت
 दक्षता (Dakshata) कुशलता
 (Kushalata) ज्ञानत (Zahánat)
 (ذهانت)

जौर (ع - مذ) جاور
 गार (Attyáchár) जुल्म
 (Zulm) ظلم

JAUZ जौज (ع - مذ) جوز
 अक्षोट (Akshhot) अखरोट
 (Akshrot) اخروت

JOSH जोश (ف - مذ) جوش

1. आवेश (Ávesh) वेग (Veg)
 (औग) आवेग (Áveg) जोर
 (Zor) زور

2. उबाल (Ubál) उफान (Uphán)
 (ایہان)

3. उत्साह (Utsáh) उमंग
 (Uman) हौसला (Hausala)
 (حوصلہ)

جوشانده (ف - مذ)

JOSHÁNDA जोशांदा

क्वाथ (Kwáth) काढ़ा (Káṛha)
 (کڑھا)

JOSHISH जोशिश (ف - مٹ) جوشش

1. आवेग (Áveg) जोश (Josh)
 (جوش)

भाग्यशाली (Bhágya sháli) بهائیکه
 सौभाग्यवान (Saubhágya ván) شالی
 इकबालमन्द (Iqbál mand) (سوبهائیکه وان)
 (اقبال مند)

جوان دولت (ع - ص)

JAVÁN-DAULAT जवां दौलत
 ऐश्वर्य वान (Aishwar,rya ván) ایشوریہ
 समृद्ध (Samriddh) (سمردن وان)
 दौलतमंद (Daulat mand) (دولت مند)

جوان سال (ف - ص)

JAVÁN-SÁL जवां साल
 नवयुवा (Nau yuva) तरुण
 (Tarun) नौजवान (Naujaván)
 (نوجوان)

جوان مرد (ف - ص)

JAVÁN-MARD जवां مرد
 1. साहसी (Sáhasi) उत्साही
 (Utsáhi) हौसला मंद
 (Hausala mand) (حوصلہ مند)
 2. शक्तिशाली (Shaktí sháli) شکتی
 वीर (Vír) (ویر) शुभाश्र
 (Shujá,a) (شجاع)

JAVÁNI जवानी (ف - مٹ) جوانی
 तारुण्य (Tárun,nya) यौवन
 युवावस्था (Yuvávastha) (یون)
 नौजवानी (Naujavání) (نوجوانی)

JAVÁHIR जवाहिर (ع - مذ) جواهر
 (جوهر کی جمع)

रत्न (Ratn) मणि (Mani) (مندی)
 जवाहिरात (Javáhirat) (جواهرات)

JAUHAR جَوہر (ع - مذ)

1. رتن (Ratn) (دتن) مانی (Mani) (منی)
2. دختتا (Dakchhata) (دکھتا) چتورتا (Chaturata) (چترتا) قابلیت (Qābi-lyat)
3. سار (Sār) (سار) ست (Sat) (ست)
4. गुण (Gun) (گن) सifat (Sifat) (صفت)

جوهرشناس (ع - ص)

JAUHAR-SHANÁS جَوہرشناس

गुण पहचानने वाला (Gun pahchān-ne vāla) (گن پہچاننے والا) कद्र करने वाला (Qadr karne vāla) (قدر کرنے والا)

JAUHARI جَوہری (ع - مذ)

1. रत्न विक्रेता (Ratn vik,kreta) (دتن وکریتا) रत्न बेचने वाला (Ratn bechne vāla) (دتن بیچنے والا)
2. गुण दोष परखने वाला (Gun dosh parakhne vāla) (گن دوش پرکھنے والا) परखिया (Parkhaiya) (پرکھیا)

JOYA جَویا (ف - ص)

जिज्ञासु (Jiggyāsu) (جگ گیاسو) खोजी (Anvekehhi) (انویک چھی) (Khoji) (کھوجی)

JOYÁN جَویاں (ف - ص) دیکھو 'جویا'

JO,YAN,DA जयन्दा (ف - ص) دیکھو 'جویا'

2. उवाल (Ubāl) (ابال) उफान (Uphān) (اېھان)

JOSHAN जोशन (ف - مذ)

1. कवच (Kavach) (کوچ) जिरह (Zirah) (زیرہ)
2. भुज बंध (Bhuj bandh) (بھج بندھ) बाजूबन्द (Bāzū band) (بازوبند)

JŪA जूअ (ع - مٹ)

क्षुधा (Chhudha) (چھدھا) भूख (Bhūkh) (بھوکھ)

JAUF जौफ (ع - مذ)

सुषिरता (Sushirata) (سوشیرتا) पोलापन (Pola pan) (پولاپن)

JŪQ जूक (ت - مذ)

समूह (Samúh) (سموہ) भीड़ (Bhīr) (بھیر)

JAULÁN जौलां (ف - مٹ)

बेड़ी (Beṛī) (بیڑی) कैदी के पांव का कड़ा (Qaidi ke pāuṅ ka kaṛa) (قیدی کے پاؤں کا کڑا)

جولانگاہ (ف - مٹ)

JAULÁN-GÁH जौलां गाह

दौड़ का मैदान (Dauṛ ka maidān) (دور کا میدان)

JAULÁNI जौलानी (ف - مٹ)

1. स्फूर्ति (Ispúrṭi) (اسپورتی) फुरती (Phurṭi) (فورتی) तेज़ी (Tezi) (تیزی)
2. उम्साह (Utsáh) (اتساه) उमंग (Umag) (املگ)

3. घोड़े की दौड़ (Ghore ki dauṛ) (گھوڑے کی دور)

विश्व विजयी (Vishshwa vija, i विशु
दुनियाँ को फतेह कर लेने वाला
(Dunya ko fatah kar leno vála دنیا
(کو فتح کر ایلے والا)

JIHÁT जिहत (ع - مٹ) جهت
दिशा (Disha दिशा) दिश (Dish दिश)
ओर (Or اور) तरफ (Taraf طرف)

JAH,D जहद् (ع - مٹ) جهل
पराक्रम (Prák,kram पराक्रम) उद्योग
(Ud,dyog उद्योग) उद्यम (Ud,
dyam उद्यम) कोशिश (Koshish
(कोशिश)

JAH,L जहल (ع - मट) جهل
मूर्खता (Múrkhata मूर्खता) अज्ञान
(Aggyán अज्ञान) नासमझी (Nása-
mjhi नासमझी) जहालत (Jahálat
(جهالت)

JAHAN,NAM जहन्नम (ع - मट) جهنم
नरक (Narak नरक) रौरव (Raurav
(رور) दोज़ख (Dozakh दोज़ख)

جهنمی (ع - ص)

JAHAN-NAMI जहन्नमी

1. नारकी (Náraki नारकी) पापी (Pápi
(پاپی)
2. नरकगामी (Narak gámi नरकगामी)
नरकवासी (Narak vási नरकवासी)
दो़खी (Dozakhī दो़खी)

JIHEZ जिहेज़ (ع - मट) جهیز
यौतुक (Yautuk यौतुक) दायज (Dáyaj
(دايج) दहेज (Dahej दहेज)

JIHÁD जिहाद (ع - मट) جهاد
धार्मिक युद्ध (Dhármyk yuddh धार्मिक
(Dharm ke धर्म के लिये लड़ाई)
लहरम के लिये लड़ाई (lie larái لهرم کے لئے لڑائی)

JAHÁZ जहाज़ (ع - मट) جهاز
पोत (Pot पोत) बड़ी नाव (Bari náo
(برى ناؤ)

JAHÁLAT जहालत (ع - मट) جهالت
अज्ञान (Aggyán अज्ञान) मूर्खता
(Múrkhata मूर्खता) जड़ता (Jarata
(نادانى) नादानी (Nádáni जड़ता)

JAHÁN जहान (ف - मट) جهان
संसार (Sansár संसार) जगत् (Jagat
(Srishti सृष्टि) दुनियाँ (Duniya
(دنیا)

جهانديده (ف - ص)

JAHÁN-DÍDA जहां दीदा
बहुदर्शी (Bahudarshi बहुदर्शी) दुनियाँ
देखे हुए (Duniya dekhe huo دنیا
(ديکھے ہوئے)

جهانگرد (ف - ص)

JAHÁN-GARD जहां गर्द
सर्व भ्रमी (Sarv bhrami सर्व भ्रमी)
विश्व भ्रमी (Vish,shwa bhrami विशु
(Duniyá bhar men ghúmne vála दुनिया
(بهر میں گھومنے والا)

JAHÁN-GÍR जहांगीर (ف - ص) جهانگیر
चक्रवर्ती (Chakkr varti चक्रवर्ती)
जगद् विजयी (Jagad vijai जगद् विजयी)

JAI, YID	جئید (ع - ص)	جیل (ع - ص)	JAIB	جیب (ع - مذ)	جیب (ع - مذ)
1. उत्तम (Uttam)	بढ़िया (Barhiya)	1. कुरते का गला (Kurte ka gala)	2. जेब (Jeb)	पाकेट (Pocket)	2. जेब (Jeb)
2. महान (Mahán)	श्रेष्ठ (Shreshth)	2. जेब (Jeb)	पाकेट (Pocket)	पाकेट (Pocket)	2. जेब (Jeb)
JAISH	जैश (मं - फ)	जैश (मं - फ)	जैश (मं - फ)	जैश (मं - फ)	जैश (मं - फ)
सेना (Sena)	अनिक (Anik)	सेना (Sena)	अनिक (Anik)	सेना (Sena)	अनिक (Anik)
चमू (Chamú)	फौज (Fauj)	चमू (Chamú)	फौज (Fauj)	चमू (Chamú)	फौज (Fauj)

چ

CHÁR-PÁYA	चारपाया	चारपाया (चारپایہ)	CHÁBUK	چابک (ف - مذ)	چابک (ف - مذ)
चतुष्पद (Chatushpad)	पशु (Pashu)	चतुष्पद (Chatushpad)	प्रतोद (Pratod)	कशा (Kasha)	प्रतोद (Pratod)
मवेशी (Maveshi)	चौपाया (Chaupaya)	मवेशी (Maveshi)	कोड़ा (Korá)	कोड़ा (Korá)	कोड़ा (Korá)
चारशम्भु (Chār-shambhu)	चारशम्भु (Chār-shambhu)	चारशम्भु (Chār-shambhu)	चाबुक दस्त (Chābuk-dast)	चाबुक दस्त (Chābuk-dast)	चाबुक दस्त (Chābuk-dast)
बुधवार (Budhvār)	बुध (Budh)	बुधवार (Budhvār)	हस्त कुशल (Hast kushal)	हस्त कुशल (Hast kushal)	हस्त कुशल (Hast kushal)
चारुणाचार (Chārūnāchār)	चारुणाचार (Chārūnāchār)	चारुणाचार (Chārūnāchār)	चिप्र हस्त (Chhipr hast)	चिप्र हस्त (Chhipr hast)	चिप्र हस्त (Chhipr hast)
चारो नाचार (Chār-o-nāchār)	विवशता पूर्वक (Vivashata pūrvak)	चारो नाचार (Chār-o-nāchār)	तेज और साफ काम करने वाला (Tez aur sáf kām karne vāla)	तेज और साफ काम करने वाला (Tez aur sáf kām karne vāla)	तेज और साफ काम करने वाला (Tez aur sáf kām karne vāla)
चार (Chār)	चार (Chār)	चार (Chār)	चापलूस (Chāplūs)	चापलूस (Chāplūs)	चापलूस (Chāplūs)
उपचार (Upchār)	इलाज (Ilāj)	उपचार (Upchār)	चाटुकार (Chātukār)	चाटुकार (Chātukār)	चाटुकार (Chātukār)
प्रयत्न (Prayatn)	कोशिश (Koshish)	प्रयत्न (Prayatn)	खुशामदी (Khushā madi)	खुशामदी (Khushā madi)	खुशामदी (Khushā madi)
चार (Chār)	चार (Chār)	चार (Chār)	चादर (Chādar)	चादर (Chādar)	चादर (Chādar)
उपचार (Upchār)	इलाज (Ilāj)	उपचार (Upchār)	प्रच्छादन (Prach, chhādan)	प्रच्छादन (Prach, chhādan)	प्रच्छादन (Prach, chhādan)
प्रयत्न (Prayatn)	कोशिश (Koshish)	प्रयत्न (Prayatn)	चदर (Chad, dar)	चदर (Chad, dar)	चदर (Chad, dar)
चार (Chār)	चार (Chār)	चार (Chār)	चार (Chār)	चार (Chār)	चार (Chār)
उपचार (Upchār)	इलाज (Ilāj)	उपचार (Upchār)	चादर (Chādar)	चादर (Chādar)	चादर (Chādar)
प्रयत्न (Prayatn)	कोशिश (Koshish)	प्रयत्न (Prayatn)	चादर (Chādar)	चादर (Chādar)	चादर (Chādar)
चार (Chār)	चार (Chār)	चार (Chār)	चादर (Chādar)	चादर (Chādar)	चादर (Chādar)

OHÁKAR چاکر (ف - مذ)

داس (Dás) (داس) (Dás)
نؤکر (Naukar) (نؤکر)

OHÁLÁK چالاک (ف - ص)

1. کوشل (Kushal) (کوشل)
ہوشیار (Hoshyár) (ہوشیار)

2. چھلی (Chhali) (چھلی)
دھوکے باز (Dhoke báz) (دھوکے باز)

OHÁ,ÚSH چاؤش (ف - ص)
چوبدار (Chob dár) (چوبدار)

CHÁH چاہ (ف - مذ)
کپ (Kúp) (کپ)
انارہ (Inára) (انارہ)
کلوآن (Kuán) (کلوآن)

چاہ ذقن (ف - مذ)

CHÁH-E-ZAQAN چاہے زن کن
چبک کپ (Chibuk kúp) (چبک کپ)
ٹوڑی کا گڈھا (Thorí ka gaddha) (ٹوڑی کا گڈھا)

چاہ زن خندان (ف - مذ)

CHÁH-E-ZANAKHDÁN چاہے زن خندان
دیکھو چاہ 'ذقن'

چاہ کن (ف - مذ)

CHÁH KAN چاہکن
کلوآن خودنے والا (Kuán khodne vála) (کلوآن خودنے والا)

CHAP چپ (ف - ص)
وام (Vám) (وام)
بایان (Báyán) (بایان)
الٹا (Ula) (الٹا)

چارہ جوئی (ف - مٹ)

CHÁRA-JO,Í چارا جوئی

1. واد (Vád) (واد)
نالیش (Náliah) (نالیش)

2. یاتن (Yatn) (یاتن)
کوشش (Koshi-sh) (کوشش)

چارہ ساز (ف - ص)

CHÁRA-SÁZ چارا ساز

اوپچارک (Upchárak) (اوپچارک)
چکیتسک (Chikitsak) (چکیتسک)
وید (Vaidya) (وید)
ہکیم (Hakim) (ہکیم)

CHÁRA-GAR چاراگر (ف - ص)
دیکھو 'چارہ ساز'

CHÁSH,NÍ چاشنی (ف - مٹ)

1. رس (Ros) (رس)
سواد (Swád) (سواد)
مزا (Maza) (مزا)
2. شیرا (Shíra) (شیرا)
قوام (Qivám) (قوام)
3. ہلکی میٹاس (Halki mithás) (ہلکی میٹاس)

CHÁQ چاق (ت - ص)
ہرشت پشٹ (Hrisht pusht) (ہرشت پشٹ)
تگڑا (Tagra) (تگڑا)
سوسٹھ (Swasth) (سوسٹھ)
نکڑا

CHÁQÚ چاقو (ت - مذ)
چاک (Chhurika) (چاک)
چاکو (Chákú) (چاکو)

CHÁK چاک (ف - مذ)
دراز (Darz) (دراز)
دراز (Darár) (دراز)

2. चरबीला (Charbīla چربیلا) मोटा
ताजा (Mota tāza موتا تازه)

چرب زبان (ف - عربی)

CHAR,B-ZABÁN चर्ब ज़बान

चाटुकार (Chátukár چاتوکار) खुशामदी
(Khushámadi خوشامدی)

CHAR,BA चर्बा (ف - مذ)

रूप रेखा (Rúprekha روپ ریکھا) रेखा
चित्र (Rékha chitr रेखा चित्र) खाका
(Kháka خاك)

CHAR,BI चर्बी (ف - مذ)

मेद (Med مید) वपा (Vapa وپا) वसा
(Vasa وسا) चरबी (Charbi چربی)

CHAR,KH चर्ख (ف - مذ)

1. आकाश (Ákash آکاش) व्योम
(Vyom ویوم) फलक (Falak فالک)

2. चक्र (Chak,kr चक्र) पहिया (Pahiya
پہیہ)

3. रहेंट (Rahant رهنٹ)

CHARKHA चर्खा (ف - مذ)

सूत, ऊन या रेशम कातने का यंत्र
(Sút, ún ya resham kátne ka yantr
سوت اُون یا ریشم کاٹنے کا یانتر)

CHARKHI चर्खी (ف - مذ)

1. फिरकी (Phirki فیرکی)

2. बिनौलों से रुई निकालने का यन्त्र
(Binaulon se rui nikálne ka yantr
بینولوں سے روئی نکالنے کا یانتر)

3. पानी खींचने का पहिया (Páni
khenchne ka pahiya پانی کھینچنے
کا پہیہ)

چپقلش (ت - مٹ)

CHAPQULASH चपकुलश

1. भीड़ (Bhīṛ بھیر) जमाव (Jamáo
جماء)

2. हुल्लाड़ (Hullar هلاڑ) हड़बोंग (Har-
bong هار بونگ)

CHAKH चख (ف - مٹ)

कलह (Kalah کله) झगड़ा (Jhagṛa
جھگڑا)

چراغ (ف - مذ)

CHA(I)RÁGH च (चि) राग

दीपक (Dípak दीपक) दीप (Díp.
दीप) प्रदीप (Pradip प्रदीप) दिया
(Diya دیا)

چراغان (ف - مذ)

CHARÁGHÁN चरागा

दीपोत्सव (Dípostsau दीपोत्सव) दीपावली
(Dípavali दीपावली) दीप माला (Díp-
mála दीप माला) बहुत से चिरागों की
एक साथ राशनी (Bahut se chirághon
ki ek sáth raushani बहुत से चरागों की
एक साथ राशनी)

CHARÁGÁH चरागाह (ف - मٹ)

परिहार (Prihár پری ہار) गोचर (Gochar
گوچر) मवेशियों के चरने की जगह
(Maveshiyon ke charne ki jagah
مवेशیوں کے چرنے کی جگہ)

CHAR,B चर्ब (ف - ص)

1. स्निग्ध (Isnigdh اسنگدھ) मेदुर
(Medur میدور) चिकना (Chikna
چکنا)

CHUST चुस्त (ف - ص) چست

1. स्फूर्ति युक्त (Ispūrti yukt) (اِسْفُورْتِ یُکْت) فُرْتِیلا (Phurtila) (رُتِی یِکْت) (بُورْتِیلا)
2. चतुर (Chatur) (چتر) होशयार (Hoshyār) (هوشیار)
3. उचित (Uchit) (اُچِت) ठीक ठीक (Thik thik) (تھیک تھیک)
4. न तंग न ढीला (Na tang na dhila) (فِت) (فِت) (نه تلگ نه ڈھیلا)

CHUSTI चुस्ती (ف - مَث) چستی

1. फुरती (Phurti) (بُورْتِی) तेज़ी (Tezi) (تِیْزِی)
2. तत्परता (Tat parata) (تَتِپَرْتَا) مستعِدّی (Mustaidi) (مُسْتَعِدّی)

CHASH,M चशम (ف - مَث) چشم

- नेत्र (Nettr) (نِیْتَر) चक़्खु (Chakchhu) (اَنکھ) (آنکھ) (چکچھو)

چشم نمائی (ف - مَث)

CHASH,M-NUMÁ,Í चशम नुमाई

- तरेरना (Tarerna) (تَرِیْرِنَا) आंखें दिखाना (Ankhen dikhāna) (اَنکھِیْن دِکھَانَا)

چشمک (ف - مَث)

CHASH,MAK चशमक

1. आंख का इशारा (Ānkh ka ishāra) (اَنکھ کا اِشَارَة)
2. वैमनस्य (Vaimanasya) (وِیْمَنَسِیَه) मन मुटाव (Man mutāv) (مَنْ مُتَاو)
3. लाग डांट (Lāg dānt) (لَاگ دَانْت) रकावत (Raqābat) (رَقَابَت)

4. एक प्रकार की आतश बाज़ी (Ek prakār ki ātash bāzi) (ایک پُرکَار کی آتَش بَاْزِی)

CHIR,K चिर्क (ف - مَذ) چِرک

1. मल (Mal) (مَل) मैल (Mail) (مَیْل)
2. पीप (Pip) (پِیپ) मवाद (Mavād) (مَوَاد)

CHIR,KÍN चिकीन (ف - ص) چرکین

1. मल युक्त (Mal yukt) (مَل یُکْت) मैला (Maila) (مَیْلَا)
2. अपवित्र (Apavitr) (اِپَوِیْتَر) अशुद्ध (Ashuddh) (اَشُدْه) नापाक (Nāpāk) (نَاپَاک)

CHIRM चिर्म (ف - مَذ) چِرم

- चर्म (Charm) (چَرْم) चमड़ा (Chamṛa) (چَمْرَا)

CHARAN,D चरन्द (ف - مَذ) چَرَنْد

- पशु (Pashu) (پَشُو) चरने वाला (Charne vāla) (چَرْنِے والا)

CHARIN,DA चरिन्दा (ف - مَذ) چَرِنْدَة

‘دیکھو چَرِنْد’

CHAS,PÁN चस्पां (ف - ص) چَسْپَاں

1. चिपका हुआ (Chipka hua) (چِپکَا هُوَا)
2. घटित (Ghatit) (گْهَتِیْت) ठीक बैठा (Thik baitha) (تھیک بَیْثَا هُوَا)
3. चरितार्थ (Charitārth) (چَرِیْتَارْتْه) मिस्दाक (Misdāq) (مِصْدَاق)

چَسْپِیْدْگِی (ف - مَث)

CHAS,PÍDAGI चस्पीदगी

- चिपक (Chipak) (چِپک) चिपकन (Chipkan) (چِپکَن)

CHAMAN चमन (ف - مذ) چمن
 उपवन (Upvan) آرام
 (Árām) वाटिका (Vátika) (واتکا)
 बारा (Bāgh) (باغ)

چمن آرا (ف - ص)

CHAMAN-ÁRA चमनआरा
 उद्यान पाल (Ud,dyān pāl) (ادیان پال)
 माली (Mālī) (مالی)

چمن پیرا (ف - ص)

CHAMAN-PAIRA चमन पैरा
 माली Mālī (مالی)

CHANG चंग (ف - مذ) چنگ

1. सितार के आकार का एक बाजा
 (Sitār ko ākār ka ek bāja) (سیتار کے
 آکار کا ایک باجہ)
2. पतंग (Patang) (پتنگ) कनकौआ
 (Kankau,a) (کن کوا)
 (दुसरे मेलों में उड़ते हैं)

CHAND चन्द (ف - ص) چند
 कतिपय (Katipai) बाज़ (Bāz)
 थोड़े (Thore) (بعض)

CHAN,GÁL चंगाल (ف - مذ) چنگال
 'चिंकल' (دیکھو)

CHAN,GUL चंगुल (ف - مذ) چنگل

1. प्रतल (Pratal) पंजा (Panja)
 (پنجه)
2. मुष्टि (Mushti) (مشتی) मुठी
 (Muththi) (مٹھی)

CHASH,MA चश्मा (ف - مذ) چشمه

1. स्रोत (Srot) सोता (Sota) (سوتا)
2. सरिता (Sarita) नदी (Nadi)
 (ندی)
3. उपनेत्र (Upnetr) उपचलु
 (Up chakohhu) ऐनक
 (Ainak) (عینک)

CHUGH,D चुग्द (ف - مذ) چغد

1. उलूक (Ulūk) पेचक (Pechak)
 (ألو) (Ullū) (پچک)
2. अत्यन्त मूर्ख (Attyant mūrkh)
 (Be vaquf) (بے وقوف)

CHUGHUL चुगुल (ت - مذ) چغل

पिशुन (Pishun) पीठ पीछे बुराई
 करने वाला (Pith pichhe burái karne
 vāla) (پیٹھ پیچھے برائی کرنے والا)

CHUGH,LI चुगली (त - مث) چغلی

पिशुनता (Pishunata) चुगलखोरी
 (Chughal khori) (چغل خوری)

CHUGHHA चुगा (त - مذ) چغه

एक प्रकार का लम्बा अँगारखा (Ek prakār
 ka lamba angarkha) (ایک پرکار کا لمبا
 انگرکھا)

CHAQ,MÁQ चक्माक (ف - مذ) چقماق

अग्नि प्रस्तर (Agni prastar) (اگنی
 चकमक पत्थर (Chakmak pat-
 thar) (چکمک پتھر)

CHÍDA चीदा (ف - ص) چیده

1. निर्वाचित (Nirváchit) (نرواچت)
چونا हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتھ) बड़िया (Barhiya) (برھیا)

چیره دستی (ف - مٹ)

CHÍRA-DASTI चीरा دستی

अन्याय (Annyáo) (انیاے) ज़बरदस्ती (Zabardasti) (زبردستی)

CHÍZ चीज़ (ف - مٹ) چیز

1. वस्तु (Vastu) (وستو) पदार्थ (Padáarth) (پدارتھ)
द्रव्य (Drav,vya) (درویه) शय (Shai) (شے)
2. सामग्री (Sámag,gri) (سامگری) जिनस (Jins) (جلس)
3. आभूषण (Ábhúshan) (آبهوشن) गहना (Gahna) (گھنا) जेवर (Zevár) (زیر)

CHÍS,TÁN चीस्तां (ف - مٹ) چیستان

प्रहेलिका (Prahelika) (پرهیلکا) पहेली (Paheli) (پہلی)

CHÍN चीन (ف - مٹ) چین

बल (Bal) (بل) सिलवट (Sílvat) (سلوت)

CHU,NÍ,DA चुनीदा (ف - ص) چنیده

1. चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
छांटा हुआ (Chhánta hua) (چھانتا هوا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتھ) बड़िया (Barhia) (برھیا)

CHOB चोब (ف - مٹ) چوب

काष्ठ (Káshth) (کاشتھ) लकड़ी (Lakri) (لکڑی)

CHOBIN चोबीं (ف - ص) چوبیں

लकड़ी का बना हुआ (Lakri ka bana hua) (لکڑی کا بنا هوا)

CHAU,TARA चौतरा (ف - مذ) چو ترا

चत्वर (Chat,twar) (چتتور) चबूतरा (Chabútara) (چبو تره)

CHAHÁR चहार (ف - ص) چهار

دیکھو 'چار'

CHEH,RA चिहरा (ف - مذ) چہرہ

आस्य (Ás,eya) (آس،سیہ) वदन (Vadan) (وَدَن)
मुख मंडल (Mukh mandal) (مکھ منڈل)
मुंह (Munh) (منہ)

CHI,HIL चिहिल (ف - ص) چہل

चालीस (Chális) (چالیس)

ح

3. आवरण (Ávaran) (آوارن) परदा (Parda) (پردہ)

HÁJAT हाजत (ع - مٹ) حاجت

1. आवश्यकता (Ávash,shyakata) (آوش،شیاکاتا)
ज़रूरत (Zarúrat) (زیرورت)

HÁJIB हाजिब (ع - مٹ) حاجب

1. द्वारपाल (Dwárpál) (دوارپال) दरबान (Darbán) (دربان)
2. प्रतिहार (Pratihár) (پرتهی) चोबदार (Chobdár) (چوبدار)

(Vighn kári (رگھن کاڑی) मुन्नाहिम
(Muzáhim (مزاہم)

HÁSID हासिद (ع - مذ) حاسد
ईर्षालु (Írshálu (ایرشالو) डाही (Dáhi
(डाही) हसद करने वाला (Hasad karne
vála (حسد کرنے والا)

HÁS,SA हासा (ع - مث) حاسہ
स्पर्शशक्ति (Isparsh shakti (اس پرش
छूने की कुवत (Chúne ki
quvvat (چھونے کی قوت)

HÁSHA हाशा (ع - ص) حاشا
कदापि नहीं (Kadāpi nahín (کدابی
कभी नहीं (Kabhi nahín (کبھی
(نہیں)

HÁSHI,YA हाशिया (ع - مذ) حاشیہ

1. गोठ (Got (گوت) किनारा (Kinára
(کنارہ)

2. पुस्तक के पन्ने के चारों ओर की
लकीरें (Pustak ke panne ke chāron
or ki lakiren (کے پنے کے
چاروں اور کی لکیریں)

3. टिप्पणी (Tippani (ٹپپنی) फुट
नोट (Foot note (फुट नोट)

4. शाल, दुशाला, कालीन या रुमाल
के किनारों के बेल बूटे (Shál, dushá-
la, qálín ya rúmál ke kináron ke
bel búte (शल، दुशलہ، قالین یا
(رومال کے کناروں کے بیل بوٹے)

حاشیہ نشین (ع - ص)

HÁSHIYA-NASHÍN हाशिया नशीन
सभासद (Sabhásad (سبہاسد)

2. (इच्छा Ich, chha (اچھا मनोरथ
(Manorth (मनोर्त) खादिश
(Kháhish (خواہش)

حاجت روا (ع - ص)

HÁJAT-RAVA हाजत रवा
कामद (Kámad (कामद) मनोरथ पूरा
करने वाला (Manorath púra karne vála
(मनोर्त पूरा करने वाला)

حاجت مند (ع - ص)

HÁJAT-MAND हाजत मन्द
इच्छुक (Ich, chhuk (اچھک
ज़रूरतमंद (Zarúrat mand (ضرورت مند)

HÁDIS हादिस (ع - ص) حادث

1. नवीन (Navín (नवीन) नया (Naya
(نیا)

2. नश्वर (Nash, shwar (نہش شور
अनित्य (Anittya (انیتیدہ)
नापायदार (Nápáidár (ناپایدار)

HÁDISA हादिसा (ع - مذ) حادثہ
दुर्घटना (Durghatana (درگھٹنا) सानिहा
(Sániha (سانحہ)

HÁZIQ हाज़िक (ع - ص) حاذق
प्रवीण (Pravín (پروین) निपुण
(Nipun (निपुण) माहिर (Máhir (ماہر)
(یہ لفظ عموماً حکیم کے ساتھ
(استعمال ہوتا ہے)

HÁR हार (ع - ص) حار
उष्ण (Ushn (اشن) गर्म (Gharm (گرم)

HÁRIJ हरिज (ع - ص) حارج
बाधक (Bádhak (بادھک) विघ्नकारी

کریسا مختصر (Qissa mukhtasar
قصہ مختصر)

3. ساراںش (Saránsh ساراںش) खुलासा
(Khulása خلاصہ)

HÁZIB हाज़िर (حاضِر - ع - ص)

1. उपस्थित (Upasthit ایس تھت) (Vid,dyamán ودیہ مان) विद्यमान (मौजूद मौजूद)
2. तत्पर (Tatpar तत्पर) उद्यत (Ud,dyat اد'दیت) तैयार (Taiyár तैयार)
3. सम्मुख (Sam mukh सम मुख) सामने (Sámne سامنے)

حاضر باش (ع - ف - ص)

HÁZIR-BÁSH हाज़िर बाश

सभासद (Sabhásad सभासद) मुसा-
हिब (Musáhib مصاحب) हर समय
पास बैठने उठने वाला (Har samai
pás baithne uthne vála हर سے
پاس بیٹھنے اٹھنے والا)

حاضر جواب (ع - ص)

HÁZIR-JAVÁB हाज़िर जवाब

प्रगल्भ (Pragalbh प्रगल्भ) तत्पर बुद्धि
(Tatpar bud,dhi तत्पर बुद्धि) कौरन
किसी बात का ठीक जवाब देने वाला (Fau-
ran kisi bát ka thik javáb dene vála
फौरा کسی بات کا تھیک جواب دینے والا)

حاضر دماغ (ع - ص)

HÁZIR-DIMÁGH हाज़िर दिमाग

प्रत्युत्पन्न मति (Pratyutpan,nmati

राजाओं और नव्वाबों का मुसाहिब
(Rájáon aur nav,vábon ka musáhib
(राजाओं और नवाबों का مصاحب)

HÁSIL हासिल (ع - مذ)

1. आय (Á,é آءے) आमदनी (Ámadani
(آمدنی)
2. लाभ (Lábh لایب) नफा (Nafa نفع)
3. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष) नतीजा (Natíja نتیجہ)
4. भूमिकर (Bhúmi ker بھومی کر) लगान (Lagán لگان)
5. प्राप्ति (Prápti پراپتی) मिलना (Milna ملنا) حصول (Husúl حصول)

حاصل تقسیم (ع - مذ)

HÁSIL-E-TAQSÍM हासिले तक्सीम

भजन फल (Bhajan phal भजन फल)

حاصل جمع (ع - مذ)

HÁSIL-E-JAMA हासिले जमा

योगफल (Yog phal योगफल)

حاصل ضرب (ع - مذ)

HÁSIL-E-ZAR,B हासिले जर्ब

गुणन फल (Gunan phal गुणन फल)

حاصل کلام (ع - مذ)

HÁSIL-E-KALÁM हासिले कलाम

1. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष) नतीजा (Natíja نتیجہ)
2. किंवदुना (Kim bahuna किंवदुना)

یاک داسٹ (Yád dásht) یاد داسٹ (شکستی داسٹ)

HÁKIM ہاکیم (ع - مذ)

1. پداधिकारी (Padádhikári) پدا افسر (Officer) (دھیکاری)
2. شاسک (Shásak) کماں رفا (Farmán rava) (فرمان روا)
3. سوامی (Swámi) مالیک (Málik) (سوامی مالک)

حاکم اعلیٰ (ع - مذ)

HÁKIM-E-ÁLA ہاکیمے آلا

1. اچاधिकारी (Uch, chádhikari) بڑا افسر (اچ چا دھی کاری) (Bará afsar) (بڑا افسر)
2. ईश्वर (Íshwar) پرماآتما (Paramátma) (پرماآتما)

HÁL حال (ع - مذ)

1. वर्णन (Varnan) वृत्तान्त (Vrit, tánt) (ورت، تانت) (Rúdád) (روداد)
2. वर्तमान काल (Vartamán kál) मौजूदा जमाना (Maujúdá zamána) (موجودہ زمانہ)

HÁLAT حالت (ع - مذ)

1. दशा (Dasha) अवस्था (Avas, tha) (اوس، ستھا) (Hál) (حال)
2. शक्ति (Shakti) बल (Bál) (بلا)

उपस्थित बुद्धि (Up-as, thit buddhi) آپس تھت بدھی
जिसका दिमाग हर वक़्त ठीक काम करे (Jis ka dimágh har vaqt thík kám kare) (جسکا دماغ ہر وقت تھیک کام کرے)

HÁZIRI ہازیری (ع - م - ث)

1. उपस्थिति (Upasthiti) (ایمں تھیتی) विद्यमानता (Vidhyamánata) (ویدھیما ناتا) मौजूदगी (Maujúdagi) (موجودگی)
2. जलपान (Jalpán) (جل پان) नाशता (Náshta) (ناشته)
3. विद्यार्थियों या मजदूरों की दर्जे में या काम पर मौजूदगी की जांच (Vid, dy-árthiyoṇ ya mazdúroṇ ki darja men ya kám par maujúdagi ki jánc) (ویدیار تھیوں یا مزدوروں کی درجے میں یا کام پر موجودگی کی جانچ)

HÁFIZ ہافیز (ع - مذ)

1. रक्षक (Rakchhak) (رک چھک) संरक्षक (San, rakchhak) (سن رک) (مستافظ) (Muháfiz) (مھافیز)
2. वह आदमी जिसे कुरान कंठस्थ हो (Voh ádami jise Qurán kanthasth ho) (وہ آدمی جسے قرآن کنٹھستھ ہو)

HÁFIZÁ ہافیزا (ع - مذ)

स्मरण शक्ति (Ismáran shakti) (اسمزن)

HÁMILA حامِلَه (ع - مٹ) هَامِلَا

गर्भवती (Garbh vati) (گربھ وती) गमिणी
(Garbhini) (गर्भिणी) अंतर्वत्नी (Antar-
vatni) (अन्तर्वत्नी) गुर्विणी (Gurvini
(कुरुणी) आपन्न सत्वा (Āpann,sattwa
(पिपित से) पेट से (Pet se)

HÁMI हामी (ع - مڈ) هَامِي

सहायक (Saháyak) (سہاایک) पृष्ठ पोषक
(Prishth poshak) (پیشٹھ پوشک)
समर्थक (Samarthak) (سمرتھک) मदद
गार (Madad gár) (مددگار)

HÁVI हावी (ع - ص) هَاوِي

1. व्यापक (Vyápak) (ویاپاک) व्याप्त
(Vyápt) (ویاپیت) मुहीत (Muhít
(محیط)

2. काबू तलब (Qábú talab) (قابوطلب)

HÁ,IL हाइल (ع - ص) هَايِل

1. बाधक (Bádhak) (بادھک) रोकने
वाला (Rokne vála) (روکنے والا)
2. आवरण (Āvaran) (آودن) आड़ (Ār
(روک) रोक (Rok)

HAB(B) हब (व) (ع - مٹ) هَب

बटिका (Vatika) (वटिका) वटी (Vati
(गोली) गोली (Goli)

HUB(B) हुब (व) (ع - मٹ) هُب

प्रेम (Prem) (प्रेम) आसक्ति (Āsakti
(असक्ति) स्नेह (Is,neh) (اسنیہ)
महबत (Mahab,bat) (محبیت)

HÁLÍ हाली (ع - ص) هَالِي

सामयिक (Sáma,ik) (سامیک)
आधुनिक (Ādhunik) (آدھنیک)
वर्तमान समय का (Vartamán samai ka
(वर्तमान से)

HÁMID हामिद (ع - مڈ) هَامِيْد

1. स्तुति कर्ता (Is,tuti karta) (استتی)
स्तुति पाठक (Is,tuti páthak) (کرتا)
(स्तुति पठाक) हम्द करने वाला
(Hamd karne vála) (حمد کرنے والا)

2. प्रशंसक (Pro,shan,sak) (پروشن سک)
तारीफ करने वाला (Tárif karne
vála) (تعریف کرنے والا)

HÁMIZ हामिज़ (ع - ص) هَامِيْز

अम्ल (Aml) (امل) खट्टा (Khatta)

HÁMIL हामिल (ع - مڈ) هَامِيْل

1. वाहक (Váhak) (واھک) उठाने वाला
(Utháne vála) (اٹھانے والا)
वाला (Dhone vála) (ڈھونے والا)
2. भार वाहक (Bhár váhak) (بھارواھک)
बोझ उठाने वाला (Bojh utháne
vála) (بوجھ اٹھانے والا)

حامل عریضه (ع - مڈ)

HÁMIL-E-ARÍZA हामिले अरीज़ा

पत्रवाहक (Pattr váhak) (پتروواھک)
चिट्ठी लेजाने वाला (Chith,thi lejárne
vála) (چٹھی لے جانے والا)

HABĪB हबीब (ع - مذ) حبیب

1. मित्र (Mitr मित्र) दोस्त (Dost دوست)
2. प्रिय (Priya प्रिय) प्यारा (Pyāra प्यारा)

HAT,TA हत्ता (ع - ص) حتی

1. यहाँतक (Yahān tak यहाँतक) इतना (Itna इतना)
2. जहाँतक (Jahān tak जहाँ तक) जितना (Jitna जितना)
3. जब तक (Jab tak जब तक)

حتى الا مكان (ع - ص)

HAT,TAL-IMKĀN हत्तल इम्कान

- यथा शक्ति (Yatha shakti यथा शक्ति)
 यथा साध्य (Yatha sādhyā यथा साध्य)
 यथा संभव (Yatha sambhau यथा संभव)
 भरसक (Bharsak भरसक) असंभव (Bas bhar असंभव)

حتى المقدور (ع - ص)

HAT,TAL-MAQDŪR हत्तल मक्दूर

دیکھو 'حتی الامکان'

حتى الوسع (ع - ص)

HAT,TAL-VASA हत्तल वसा

دیکھو 'حتی الامکان'

HAT,MI हत्मी (ع - ص) حتمی

टढ़ (Drīṭh टढ़) पक्का (Pukka पक्का)

HIJĀB हिजाब (ع - مذ) حجاب

1. आवरण (Āvaran आवरण) ओट (Ot ओट)
- परदा (Parda परदा)

HABĀB हबाब (ع - مذ) حباب

- बुद्बुद (Bud,bud बुद्बुद) जलबिंब (Jal bimb जलबिंब)
 बुलबुला (Bul bula बुलबुला)

HAB,S हब्स (ع - مذ) حبس

1. निरोध (Nirodh निरोध) बंद होना (Band hona बंद होना)
2. कारावास (Kāra vās कारावास) कैद (Qaid कैद)
3. घुटन (Ghutan घुटन) उमस (Umas उमस)

حبس دم (ع - مذ)

HAB,S-E-DAM हबसेदम

- सांस रोक कर तपस्या करने की क्रिया (Sāns rok kar tapas,sya karne ki kriya सांस रोक कर तपस्या करने की क्रिया)
 प्राणायाम (Prānāyām प्राणायाम)

حبس دوام (ع - مذ)

HABS-E-DAVĀM हबसेदवाम

- आजन्म कारावास (Ājanm kārāvās आजन्म कारावास)
 उमर कैद (Umar qaid उमर कैद)

HAB,L हबल (ع - مث) حبل

रज्जु (Rajju रज्जु) रस्सी (Ras,si रस्सी)

HAB,BA हब्बा (ع - مذ) حبه

1. कण (Kan कण) दाना (Dāna दाना)
2. रत्ती (Ratti रत्ती)
3. बहुत थोड़ा (Bahut thoṛa बहुत थोड़ा)

kamra نو دواھتا کے لئے سجایا ہوا (کمرہ)

HAJ,M ہجَم (ع - مذ) حجم
स्थूलता (Isthūlata) (استھولتا) موٹاई
(Motái) (موتائی)

HAD حد (ع - مٹ) حد

1. सीमा (Sīma) (سیما) अखीर (Akhīr) (آخر)
2. पराकाष्ठा (Parākāshtha) (پراکاشتھا) इन्तिहा (Intiha) (انتہا)
3. धार्मिक दंड (Dhārmik dand) (دھارمک دند) मज़हबी सज़ा (Mazhabi saza) (مذہبی سزا)

HADÁSAT हदासत (ع - مذ) حداثت
नवीनता (Navīnata) (نویںتا) नयापन
(Nayāpan) (نہاپن)

HAD,DÁD हद्दाद (ع - مذ) حداد

1. लोहकार (Loh kár) (لوہکار) लुहार (Luhár) (لوہار)
2. कारापाल (Kárápál) (کاراپال) जेलर (Jailor) (جیلر)

HID,DAT हिद्दत (ع - مٹ) حدث

1. तीव्रता (Tívrata) (تیورتا) प्रचंडता (Prachandata) (پرچندتا) तेज़ी (Tezi) (تیزی)
2. उष्णता (Ushnata) (اشلتا) गरमी (Garmi) (گرمی)

HADÍS हदीस (ع - مٹ) حدیث

1. नवीन वस्तु (Navín vastu) (نویں

2. लज्जा (Lajja) (لججا) लाज (Lāj) (لاج)
शर्म (Sharm) (شرم)

HAJ,JÁM हजाम (ع - مذ) حجام
नापित (Nápit) (ناپیت) चौरिक (Chhaurik)
नाई (Nái) (نائی) (چھورک)

HAJÁMAT हजामत (ع - مٹ) حجامت

1. चौर कर्म (Chhaur karm) (چھورکرم) बाल बनाना (Bál banána) (بال بنانا)
2. पछुने लगाना (Pachhne lagána) (پچھنے لگانا) सिंघी लगाना (Singhi lagána) (سنگھی لگانا)

HUJ,JAT हुज्जत (ع - مٹ) حجت

1. तर्क वितर्क (Turk vitark) (ترک وترک) वाद विवाद (Vád vivád) (واد وادود) बहस (Bahs) (بحث)
2. कलह (Kalah) (كله) झगड़ा (Jhagra) (جھگڑا)

HAJAR हजर (ع - مذ) حجر
पाषाण (Páshán) (پاشان) प्रस्तर (Prastar) (پرس تر) पत्थर (Path,thar) (پتھر)

HUJ,RA हुज्रा (ع - مذ) حجره
कोष्ठक (Koshthak) (کوشٹھک) कोठरी (Kothri) (کوٹھری)

HAI,LA हजला (ع - مذ) حجلہ

छपर खट (Chhapar khat) (چھپر کھت)
नव विवाहिता के लिए सजाया हुआ
कमरा (Nao viváhita ko lie sajàya hua)

HAR, RÁF हरफ (ع - مذ) حراف

1. धूर्त (Dhúrt) चालाक (دشورت)
(Chálák) (چالاک)
2. वाचाल (Váchál) बातूनी (واچال)
(Bátúni) (باتونی)

HAR, RÁFA हरफा (ع - مث) حرافه
कुलटा (Kulata) धूर्ता (Dhúrta) (کلتا)
हरजाई (Harjá, i) (هرجائی) (دهورتا)

HARÁM हराम (ع - ص) حرام

1. अभक्ष्य (Abhak, chhya) (अभक्ष्य)
जिसका खाना धर्म शास्त्र में निषिद्ध हो
(Jiska khána dharm shástr men
nishiddh ho) (जिस का क्खाना धरुम नशुदुह)
(शस्तुदर मररन नशुदुह हु)
2. निषिद्ध (Nishidh, uh) (نشد، ه)
वर्जित (Varjit) (ورجت) ममनूअ
(Mamnú, a) (ممنوع)
3. पवित्र (Pavitr) (پوتر) पावन (Pávan)
(पाक) (Pák) (پاک)
4. व्यभिचार (Vyabhiachár) (بی بی چار)
बदकारी (Bad kári) (بدکاری)

حرام خور (ع - ص)

HARÁM-KHOR हराम खोर

1. निष्कर्म (Nish karm) (نکرم)
निकम्मा (Nikamma) (نکما) मुफ्त-
खोर (Muft khor) (مفت خور)
2. कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگهن) नमक
हराम (Namak harám) (نمک حرام)

नै चिज़ (Nai chíz) (نئی چیز) (وستو)

2. हज़रत मुहम्मद साहब के प्रवचन
(Hazrat Mohammad sahib ko pra-
vachan) (حضرت محمد صاحب
کے پروچن)

HADÍD हदीद (ع - مذ) حدید
अय (Ai) कुधातु (Kudhátu) (ای)
लोहा (Loha) (کودھاتو)

HADÍQA हदीका (ع - مذ) حدیقہ
उपवन (Upvan) (اپون) वाटिका (Vátika)
आराम (Áram) (آرام) बाग (Bágh)
(बाग)

HAZÁQAT हज़ाकत (ع - मथ) حذاقت
निपुणता (Nipunata) (نیپونتا) कुशलता
(Kushalata) (کشلتا) महारत (Mahárat)
(مهارت)

حرارت (ع - مث)

HARÁRAT हारारत

1. ताप (Táp) (تاپ) गरमी (Garmi)
(گرمی)
2. क्रोध (Krodh) (کروده) गुस्सा (Ghussa)
(غصه)
3. हलका ज्वर (Halka jwar) (هلاک جوار)

HIRÁSAT हिरासत (ع - मथ) حراست

1. संरक्षण (Sanrakshhan) (سن رکشن)
निगरानी (Nigráni) (نگرانی)
2. आसेध (Ásedh) (آسیده) नज़र बंदी
(Nazar bandi) (نظر بندی)

HAR,F हर्फ (ع - مذ) حرف

1. वर्ण (Varn वरुण) अक्षर (Akhhar अक्षर)

2. वचन (Vachan वचन) बात (Bát बात)

3. दोष (Dosh दुष) खोट (Khot खोट)
(ऐब (Aib ऐब (कहोत)

حرف به حرف (ع - ص)

HAR,F-BA-HAR,F हर्फ व हर्फ

अक्षरशः (Akhhar shah अक्षरशः)
एक एक हर्फ (Ek ek harf एक एक हर्फ)
(حرف)

HIR,FAT हर्फत (ع - مٹ) حرفت

1. व्यापार (Vyápār व्यापार) पेशा (Pesha पेशा)

2. शिल्पकला (Shilpkala शिल्पकला)
दस्तकारी (Dastkārī दस्तकारी)

3. धूर्तता (Dhūrtata धूर्तता) फितरत (Fitrat फितरत)

HIR,FA हर्फा (ع - مذ) حرفه

1. उद्योग (Ud,dyog उद्योग)
पेशा (Pesha पेशा) हुनर (Hunar हुनर)

2. शिल्प कला (Shilp kala शिल्पकला)
दस्तकारी (Dastkārī दस्तकारी)

حرکت (ع - مٹ)

HAR (A) KAT हर (र) कत

1. गति (Gati गति) चाल (Chāl चाल)

2. ज़बर, ज़ेर, पेश मात्रायेँ (Zabar, zer, पेश मात्रायेँ)

حرام کار (ع - ص) حرام

HARÁM-KÁR हरामकार

व्यभिचारी (Vyabhihári व्यभिचारी)
बद चलन (Bad chalan बद चलन)

حرام کاری (ع - مٹ) حرام

HARÁM-KÁRI हरामकारी

व्यभिचार (Vyabhihár व्यभिचार)
परस्त्री गमन (Parstri gaman परस्त्री गमन)
बद चलनी (Bad chalani बद चलनी)
(چالنی)

HAR,B हर्व (ع - مٹ) حرب

युद्ध (Yud,dh युद्ध) समर (Samar समर)
संग्राम (Sangrām संग्राम) लड़ाई (Larát लड़ाई)
(जंग (Jang जंग)

HAR,BA हरबा (ع - مذ) حربه

1. दाँव (Dáon दाँव) पेच (Pech पेच)

2. आयुध (Áyudh आयुध) हथियार (Hathyár हथियार)

HARAJ हरज (ع - مذ) حرج

1. हानि (Háni हानि) क्षति (Chhati क्षति)
नुकसान (Nuqsán नुकसान) (چھتی)

2. समय की हानि (Samai ki háni समय की हानि)
(سے کی هانی)

HIR,S हिर्स (ع - مٹ) حرص

लोभ (Lobh लोभ) लिप्सा (Lipsa लिप्सा)
लोभुपता (Lolupata लोभुपता) तमा (Tama तमा)
(طمع)

स्वतंत्रता (Swatantrata) (سوالتنرتا)
 आज़ादी (Āzādi) (آزادی)

HARĪR हरि र (ع - مذ)
 पाटंबर (Pátambar) (پاتمبر) अशुक
 (Anshuk) (انشک) रेशमी कपड़ा
 (Reshami kapra) (ریشمی کپڑا)

HARÍS हरि स (ع - ص)
 1. लोलुप (Lolup) (لولپ) लालची
 (Lálachi) (لالچی)

- देखा देखी कोई काम करने वाला
 (Dekha dekhi ko,i kám karne
 vala) (دیکھا دیکھی کوئی کام کرنے
 والا)
- नज़र हाया (Nazar háya) (نظرہایا)
 नदीदा (Nadída) (نَدیدہ)

HARĪF हरि फ (ع - مذ)
 1. सहोद्योगी (Sahod,deogi) (سہود
 هم همپेशا (Hampesha) (همپیشه)

- शत्रु (Shattru) (شتر) वैरी (Vairi)
 (دشمن) दुशमन (Dushman) (دشمن)
- प्रतिद्वंद्वी (Prati dwandwi) (پرتی
 (رقیب) रकीब (Raqib) (دوندوی)
- जोड़िया (Joríya) (جوڑیا) जोड़ में से
 एक (Joṛ meṇ se ek) (جوڑ میں
 سے ایک)

HARĪM हरि म (ع - مذ)
 1. अंतःपुर (Antah pur) (अन्तेपुर) आवास
 (Āvās) (आवास) घर (Ghar) (گھر)

- काबे की चार दीवारी (Kābe ki
 chār dīvāri) (کعبہ کی چار
 دیواری)

pesh māttrāon (पेश'पेश) (ماترائیں)

- अनुचित व्यवहार (Anuchit vyavhār)
 (Durāchār) (दुराचार) (अनुचित व्यवहार)
 बुरा करताव (Bura bartāo)
 (बुरा करताव)

4. नटखटी (Nat khati) (नटखटी)
 शरारत (Sharārat) (शरारत)

5. अपराध (Aprādh) (अपराध) क़ुसूर
 (Qusūr) (क़ुसूर)

6. पाप (Pāp) (पाप) दोष (Dosh) (दोष)

7. यात्रा (Yātra) (यात्रा) सफ़र (Safar)
 (سفر)

HIR,MÁN हिर्मान (ع - مذ)
 निराशा (Nirāsha) (نیراشا) नाउम्मेदी
 (Ná ummedi) (ناامیدی)

हिर्मान نصیب (ع - ص)

HIR,MÁN-NASÍB हिर्मान नसीब
 निराश (Nirāsh) (نیراش) हताश (Hatāsh)
 (नाउम्मेद) (Ná ummed) (ناامید)

HUR,MAT हुर्मत (ع - م)

- सम्मान (Sammán) (سممان) प्रतिष्ठा
 (Pratishtha) (پریتشٹھا) इज्जत
 (Izzat) (عزت)

2. धर्मनिषेध (Dharm nishedh) (धर्म
 Harám hona) (हराम होना)
 (حرام होना)

HUR,RIYAT हुरियत (ع - م)
 स्वाधीनता (Swādhীনata) (سوادھی نعتا)

2. लज्जा (Lajja लज्जा) गैरत (Ghairat गैरत)
(غیرت)

HISAB हिसाब (ع - مڈ) حساب

1. गणित (Ganit गणित) बीज गणित (Bij ganit बीज गणित) रियाज़ी (Riāzi ریاضی)
2. गणना (Gan,na गणना) गिनती (Ginti गिनती) शुमार (Shumār شمار)
3. भाव (Bhāo भाव) दर (Dar दर)
4. लेन देन (Len den लेन देन)

HUSAM हुसाम (ع - مٹ) حسام
आस (Asi آسی) तलवार (Talvár تلوار)

HASAB हसब (ع - مڈ) حسب
वंश (Vansh वंश) गोत्र (Gotr گوتر)
खान दान (Khāndān خاندان)

HAS,B हसब (ع - مڈ) حسب
अनुसार (Anusār अनुसार) मुताबिक (Mutābiq مطابق)

حسب الحکم (ع - مڈ)

HAS,BUL-HUK.M हसबुल हुकम
आशानुसार (Āggyānusār आशानुसार)
आदेशानुसार (Ādeshānusār आदेशानुसार)
हुकम के मुताबिक (Hukm ke अनुसार)
حکم کے مطابق (mutābiq)

حسب ذیل (ع - مڈ)

HAS,B-E-ZAIL हसबेज़ैल

निम्नांकित (Nim,nānkit निम्नांकित)
निम्नलिखित (Nim,n likhit निम्नलिखित)
नीचे लिखा हुआ (Niche likha hua नीचे लिखा हुआ)
(الذی لکھا ہوا)

HIZ,B हिज्ब (ع - مڈ) حزب

1. परिच्छेद (Prich,ched परिच्छेद) अध्याय प्रकरण (Prakaran अध्याय प्रकरण) बाब (Ad,dhyāo باب) (Bāb باب)
2. पक्ष (Pakehh पक्ष) पार्टी (Party पार्टी)

حزب مخالف (ع - مڈ)

HIZ,B-E.MUKHĀLIF हिज्बे मुखालिफ
विरोधी पक्ष (Virodhi pakehh विरोधी पक्ष)
बायें बाज़ का (Bācn bāzu ka बायें बाज़ का)
अपोजीशन (Opposition अपोजीशन)
(اپوزیشن)

HAZ,M हजम (ع - مڈ) حزم

1. दूरदर्शिता (Dūrdarsh ta दूरदर्शिता)
एहतिyāt (Ehtiyāt احتیاط)
2. चतुरता (Chaturata चतुरता) होशयारी (Hoshyāri هوشیاری)

HUZ,N हुज़न (ع - مڈ) حزن

शोक (Shok شوک) क्षोभ (Cnhobb क्षोभ)
रंज (Ranj رنج)

HAZÍN हज़ीन (ع - ص) حزین

शोकातुर (Shokátur शोकातुर) दुःखित (Dukhit दुःखित)
रंजीदा (Ranjída रंजीदा)
(رنجیدہ)

HIS(S) हिस (स) (ع - مٹ) حس

1. इंद्रियों द्वारा किसी चीज़ का ज्ञान (Indriyon dwāra kisi chiz ka gyan इंद्रियों द्वारा किसी चीज़ का ज्ञान)
(اندريوں دوارا کسی چیز کا گيان)

2. शुभ दर्शन (Shubh darshan) شہ
(ملورم Mano ram) मनोरम (दर्शन)
हसीन (Hasin) حسین

3. हज़रत अली के बड़े पुत्र का नाम
(Hazrat Ali ke bare puttr ka nám)
(حضرت علی کے بڑے پتر کا نام)

HUS,N हुसून (حسن - ع - مذ)

1. सौंदर्य (Saundarya) सुन्दरता
(Sundara'a) खूब सूरती
(Khúbsúrati) (خوبصورتی)
2. शोभा (Shobha) छटा
(Chhata) छत्र (Chhab) (چھٹا)
3. जौबन (Joban) बहार (Bahár)
(بہار)

حسن اتفاق (ع - مذ)

HUS,N-E-IT,TIFÁQ हुस्ने इत्तिफाक
सुयोग (Suyog) संयोग
(Sanyog) दैवयोग (Daiv yog)
(दिव्ययोग) अच्छा इत्तिफाक (Ach, chha-
ittifáq) (اچھا اتفاق)

HASÍN हसीन (حسن - ع - مذ)

1. सुंदर (Sundar) रूपवान्
(Rúpván) खूब सूरत
(Khúbsúrati) (خوبصورت)
2. मनोहर (Manohar) मनोरम
(Manoram) खुशनुमा
(Khushnuma) (خوش نسا)

HASHR हशर (حشر - ع - مذ)

1. प्रलय (Pralai) महा प्रलय

حسب ضابطه (ع - مذ)

HAS,B-E-ZÁBITA हस्बे ज़ाबिता
नियमानुसार (Niyamánusár)
यथाविधि (Yathá vidhi) (یتھا ویدی)
यथानियम (Yatha niyam) (یتھانییم)
काइदे के मुताबिक (Qáide ke mutábíq)
(قائدے کے مطابق)

حسب معمول (ع - مذ)

HAS,B-E-MÁMÚL हस्बे मामूल
यथानुपूर्वक (Yathá nupúrvak) (یتھانوپूर्वक)
यथापूर्व (Yatha púrv) (یتھاپूर्व)
रोज़मर्रा के मुताबिक (Roz marra
ke mutábíq) (روزمرہ کے مطابق)

حسب منشا (ع - مذ)

HAS,B-E-MAN,SHA हस्बे मनशा
यथेच्छ (Yat hech, chh) (یتھेच्छ)
यथा रुचि (Yatha ruchi) (یتھारुچی)
मंशा के मुताबिक (Mansha ke mutábíq)
(منشا کے مطابق)

HASAD हसद (حسد - ع - مذ)

ईर्ष्या (Irshya) डाह (Dáh) (ايرشیا)

HAS,RAT हस्रत (حسرت - ع - مذ)

1. पश्चात्ताप (Pashchát, táp) (پشچا)
(अफसोस) (Afsos) अफसोस
2. लालसा (Lálasa) उक्कंठा
(Utkantha) इश्तियाक
(Ishtiyáq) (اشتیاق)

HASAN हसन (حسن - ع - ص)

1. श्रेष्ठ (Shresh, th) उत्तम
(Uttam) उमदा (Umda) (عمدة)

HISÁR हिसार (ع - مذ) حصار

1. परिधि (Paridhi) घेरा (پری دہی)
(Ghera) (گھرا)

2. प्राचीर (Práchír) चार- (پراچیئر)
दीवारी (Chár divári) (چار دیواری)

HAS,R हसर (ع - مذ) حصر
निर्भरता (Nirbharata) अवलंबन (نبرہرتا)
(Av,lam,ban) इनहिसार (اولم بن)
(Inbisár) (انحصار)

HIS N हिस्न (ع - مذ) حصن
दुर्ग (Durg) क़ोट (Kot) (کڑگ)
गढ़ (Gaṛh) क़िला (Qila) (گڑہ قلعہ)

HUSÚL हुसूल (ع - مذ) حصول
प्राप्ति (Prápti) उपलब्धि (پراپتی)
(Uplabdhi) मिलना (اپ لبدهی)
(Milna) (ملنا)

HIS,SA हिस्सा (ع - مذ) حصه

1. विभाजन (Vibhājan) बाँट (वैभाजन)
(Bánt) (بانٹ)

2. भाग (Blág) जुज़ (Juz) (بھاگ)

3. श्रेणी (Shroni) दर्जा (शरींनी)
(Darja) (درجہ)

4. ग्रंथखंड (Granth kband) जिल्द (ग्रंथ کھنڈ)
(Jild) (جلد)

حصه دار (ع - ص)

HIS,SA-DÁR हिस्सादार

अंशी (Anshi) भागीदार (भागी)
dár (भागीदार) साझेदार (Sájhedár)
(साजहेदार)

(Mahapralai) कयामत (महाप्राले)
(Qayámat) (क़ियामत)

2. दुष्परिणाम (Dushparinám) दश
बुरा नतीजा (Buranatíja) (दुरी नाम)
(बुरा नतीजہ)

HASHARÁT हशरात (ع - مذ) حشرات
कीड़े मकोड़े (Kíṛo makorē) (کیڑے مکوڑے)

HAHS,FA हश्फा (ع - مذ) حشفه
लिंगाग्र (Lingágr) सुपारी (लिंगाگر)
(Supári) (سپاری)

HASHAM हशम (ع - مذ) حشم
नौकर चाकर (Naukar chākar) (نوکړ)
प्यादे सिपाही वगैरा (Pyáde) (پیانے سپاہی و غییرہ)
sipáhi vaghaira

حشمت (ع - مٹ)

HASH,MAT हश्मत

1. आतंक (Átank) दबदबा (आतंक)
(Dabdaba) (دبده)

2. वैभव (Vaibhav) शानशौकत (वैभव)
(Shánshaukat) (شان شوکٹ)

HASH,V हश्व (ع - مذ) حشو

अनावश्यक (Anávásh, shyak) (आनाوش)

वह शब्द (Vyarth) (वैरथ) (व्यर्थ) (शिक)

जो किसी वाक्य में अनावश्यक हो

(Voh shabd jo kisi vákya men aná-

vash,shyak ho) (وہ شبد جو کسی

(واکیہ میں آناوشیک ہو)

HAZÍZ हज़ीज़ (ع - ص) حَضِیْض
गर्त (Gart) गढ़ा (Garha) (कर्मा)

HAZ(Z) हज़ (ज़) (ع - مذ) حَظْ
आनंद (Ānand) लुफ़ (Lutf) (आनंद)
(لطف)

حفظ نفسانی (ع - مذ)

HAZ.Z-E-NAFSĀNI हज़ज़े नफ़्सानी

1. कामानंद (Kāmānand) (कामानंद)
ऐयाशी (Aiyāshi) (عیاشی)
2. सांसारिक सुख (Sānsārik sukḥ) (सांसारिक सुख)
ऐश (Aish) (عیش)

HIFĀZAT हिफ़ाज़त (ع - م) حِفَاظَت

1. रक्षा (Rakḥha) (रक़्हा) संरक्षण
(Sanrakḥhan) (سن راکھون) बचाव
(Bachāo) (بچاؤ)
2. निरीक्षण (Nirīkḥhan) (निरिक़्क़हन)
देख रेख (Dekh rekḥ) (دیکھ ریکھ)
निगरानी (Nigarāni) (نگرانی)

HIF,Z हिफ़ज़ (ع - مذ) حِفْظ

1. रक्षा (Rakḥha) (रक़्क़्हा) हिफ़ाज़त
(Hifāzat) (حِفَاظَت)
2. सत्कार (Satkāṛ) (सत्कार) आदर
(Ādar) (اَدَر) लिहाज़ (Lihāz) (لِحَاظ)
3. मुखाय (Mukḥāgr) (मक़्हाग्र) कंठस्थ
(Kanthastḥ) (کن تھستھ) बर ज़बान
(Bar zabān) (برزبان)

حفظ مراتب (ع - مذ)

HIF,Z-E-MARĀTIB हिफ़ज़े मरतिब

पद और श्रेणी के अनुसार व्यवहार

HASÍR हसीर (ع - مذ) حَصِير
कुशासन (Kushāsan) (کُشاسَن)
(Trin shaiya) (ترن شئی) चटाई (Chatá,i)
(چٹائی)

HASÍN हसीन (ع - ص) حَصِين
दड़ (Dirḥ) (دَر) मज़बूत (Mazbút)
(مضبوط)

HAZ,RAT हज़रत (ع - مذ) حَضْرَت
1. श्रीमान् (Shrímān) (श्रीमान्)
महाशय (Mahāshai) (مہاشے) जनाब
(Janāb) (جناب)
(ع)

2. धूर्त (Dhúrt) (धूर्त) चालाक
(Chálák) (چالاک) (व्यंग)

HUZÚR हुज़ूर (ع - مذ) حُضُور

1. प्रत्यक्षता (Pratyakḥhata) (प्रतिक)
संमुखता (Sam,mukḥata) (سم مکتھا)
मुवाजहा (Muvajaha) (مواجہہ)

2. श्रीमान् [संबोधन में] (Shrímān)
महोदय (Mahodai) (مہودے)
जनाब (Janāb) (جناب)

HUZŪRI हुज़ूरी (ع - म) حُضُورِی

1. समीपता (Samīpata) (समीपता)
संमुखता (Sam,mukḥata) (سم مکتھا)
क़ुर्बत (Qurbat) (قربت)

2. सेवा (Seva) (सेवा) शुश्रूषा (Shush-
rúsha) (شوشروشا) खिदमत (Khidmat)
(خدمت)

2. ईश्वरत्व (Íshwarattwa) (ایشورت'تو)
 खुदाई (Khudái) (خدای)

(Pad aur shreni ke anusár vyavháar
 پد اور شریلی کے انوسار ویوہار)

HAQ-TALAFI हक तलफी حق تلفی
 अन्याय (Annyáo) (ان نیای) किसी का
 हक मारा जाना (Kisi ka haq mára jána
 کسی کا حق مارا جانا)

HAQ (Q) हक (कक) حق (ع - مذ)

1. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) परमात्मा
 (Paramátma) (پرماتما)

2. सत्य (Sattya) (ست'تیه) यथार्थ
 (Yatháarth) (یثہارتہ) सच (Saoh) (سچ)

3. उचित (Uchit) (उचित) ठीक (Thík
 (تھیک)

4. उत्कोच (Utkoch) (उत्कोच) अप्रदान
 (Appradán) (अप'पदान) रिश्वत
 (Rishvat) (रिशुत)

5. स्वत्व (Swattwa) (सुत'तु) अधिकार
 (Adhikár) (अ'दही'कार) हिस्सा (Hissa
 (حصہ)

HAQ-DÁR हकदार (ह - ع - ص) حق دار (ع - ص)
 अधिकारी (Adhikári) (अ'दही'कारी) स्वत्वा
 धिकारी (Swattwádhikári) (सुत'तु'अ'दही'कारी)
 हक पाने वाला (Haq páne vála) (ह'क'प'ने'वाला)
 حق پانے والا (ع - ص)

HAQ-Q-E-RÁI-DIHI हक के रायदिही
 मतधिकार (Matádhikár) (मत'अ'दही'कार)
 वोट देने का हक (Vote dené ka haq
 (व'ट'दे'ने'का'ह'क)
 वोट دینے کا حق (و - ت)

HIQÁRAT हिकारत (ع - م) حقارت (ع - م)

1. घृणा (Ghrina) (گھ'ر'نا) नफरत (Nafrat
 (ن'ف'ر'ت)

2. अनादर (Anádar) (अ'ना'द'र) ना कद्री
 (Náqadri) (ना'क'द'री)

حق المحنت (ع - مذ)

HAQ-Q-UL-MEHNAT हक कुल मेहनत

पारिश्रमिक (Párish,shramik) (पा'र'श'र'म'क)
 مزدوری (Mazdúri) (م'ز'د'و'ری)

حقانیت (ع - م)

HAQ,QÁNIYAT हक कानियत

1. वास्तविकता (Vástavikata) (वा'स'त'व'क'ता)

सत्यता (Sattyata) (स'त'त'ता) सच्चाई
 (Saoh,chái) (स'च'च'ई) हकीकत
 (Haqíqat) (ح'क'ی'ق'ا'ت)

HAQ-GO हक गो (ह - ع - ص) حق گو (ع - ص)
 सत्यवादी (Sattyaavádi) (स'त'त'वा'दी)
 सच्ची बात कहने वाला (Saoh,chí bát
 kahne vála) (स'च'ची'बा'त'क'ह'ने'वा'ला)

حق ناشناس (ع - ص)

HAQ-NA-SHANÁS हक ना शनास

‘दیکھو’ ‘حق فراموش’

HAQÍQATAN हकीकतन (ع - ص) حقیقتاً

वस्तुतः (Vaastutah) (وستوتہ) सच मुच
(Sach much) (سچ)

حقیقت آشنا (ع - ص)

HAQÍQAT ÁSH,NA हकीकत आशना

मर्मज्ञ (Marmaggya) (مرمگیدہ) तत्त्ववेत्ता
(Tattwa vetta) (तत्त्ववेत्ता) हकीकत
जानने वाला (Haqíqat Jáne vála)
(حقیقت جاننے والا)

حقیقت پسند (ع - ص)

HAQÍQAT-PASAND हकीकत पसन्द

सत्यप्रिय (Sattyapriya) (ستیه پریم) सच पसन्द करने वाला
(Sach pasand karne vála) (सच पसन्द करने والا)

HAQÍQI हकीकी (ع - ص) حقیقی

1. वास्तविक (Vástavik) (واستوک) असली (Asli) (اصلی)

2. सहोदर (Sahodar) (سہودر) सगा (Saga) (سگا)

2. यथार्थ (Yatháarth) (یتہارتہ) वाकई (Váqai) (واقعی)

HUK,KÁM हुक्काम (ع - مذ) حکام

حاکم کی جمع

अधिकारीगण (Adhikári gan) (ادھیکاری) अफसरान (Afsarán) (افسران)

HIKÁYÁT हिकायात (ع - مذ) حکایات

حکایت کی جمع

कथा माला (Katha mála) (کتھامالا)

कहानियां (Kahániyan) (کہانیاں)

HUQ,QA हुक्का (ع - مذ) حقہ

1. रत्न रखने की पिटारी (Ratn rakhne) (رتن رکھنے کی پیٹारी)
ki pitári

2. चिलम पीने की गुड़गुड़ी (Chilam) (چلم پینے کی گڑگڑی)
píne ki gurğurí

HAQ,QIYAT हकियत (ع - مذ) حقیقت

सम्पत्ति (Sampatti) (سم پتی) जायदद (Jáidád) (جائداد)

HAQÍR हकीर (ع - ص) حقیر

1. तुच्छ (Tuch, chh) (تچ چھ) लुद्र (Chhuddr) (لچھدر) नाचीज़ (Náchíz) (ناچیز)

2. तिरस्कृत (Tiraskrit) (تیرسکرت) अपमानित (Apmánit) (اپمانیت) ज़लील (Zulíl) (ذلیل)

HAQÍQAT हकीकत (ع - مذ) حقیقت

1. वास्तविकता (Vástavikata) (واستو) यथार्थता (Yatháarthata) (यथार्थता) सचाई (Sach, chái) (सच्चाई)

2. आधार (Ádhár) (آدھار) मूल (Múl) (مूल) बुनयाद (Bunyád) (بونیاد)

3. वित्त (Vitt) (وت) बिसात (Bisát) (بساط)

4. वृत्तांत (Vrittánt) (ورت تانت) कथा (Katha) (کتھا) हाल (Hál) (حال)

5. मर्म (Marm) (مرم) राज (Ráz) (راز)

फार्मान (Farmán bardár) فرمان بردار

HIK,MAT हिक्मत (ع - مٹ) حکمت

1. बुद्धि (Buddhi) बोध (Bodh) (عقل) अक्ल (Aql) (بوده)
2. विज्ञान (Viggyán) (وگیاں) साइंस (Science) (سائنس)
3. उपाय (Upái) युक्ति (Yukti) (اپاء) (ترکیب) (Tarkib) (یکتی)
4. आयुर्वेद (Áyurved) तिव (Tib) (آیوروید) (طب)

حکمت عملی (ع - مٹ)

HIK,MAT-E-AMALI हिक्मते अमली
कूट नीति (Kút nítí) पालीसी (Policy) (کوٹ نیہتی) (پالیسی)

حکم ران (ع - ص)

HUK,M-RÁN हुक्मरां
शासक (Shásak) शास्ता (Shásta) (शासक) (هاکیم) (Hákim) (شاسته)

حکم نامہ (ع - مٹ)

HUK,M-NÁMA हुक्म नामा
आज्ञा पत्र (Ággya pattr) आदेश पत्र (Ádesh pattr) (आज्ञापत्र) (आदेश)

HUK,MÍ हुक्मी (ع - ص) حکمی
अचूक (Achúk) राम बाण (Rám bán) शरतिया (Shartiya) (अचूक) (राम بان) (شرطیہ)

HUKUMAT हुक्मत (ع - مٹ) حکومت

1. शासन (Shásan) सत्ता (Satta) (शासन) (राज्य) (Rájya) (सत्ता)

HIKÁYAT हिकायत (ع - مٹ) حکایت

1. वृत्तान्त (Vrittánt) विवरण (Vivaran) (वृत्तान्त) (अहवाल) (Ahvái) (احوال)
2. कथा (Katha) कहानी (Kaháni) (कथा) (किससा) (Qissa) (کہانی)

HAKAM हकम (ع - مٹ) حکم
मध्यस्थ (Madh,dhyasth) पंच (Panch) (مدهیست) (بیچ)

HUK,M हुक्म (ع - مٹ) حکم

1. आदेश (Ádesh) आज्ञा (Ág,gya) आर्डर (Order) (आदेश) (आर्डर)
2. अनुमति (Anumati) इजाजत (Ijázat) (अनुमती) (اجازت)
3. निर्णय (Nirnai) फैसला (Faisala) (निर्णय) (فیصلہ)

HUKAMA हुक्मा (ع - مٹ) حکما
حکیم کی جمع

1. चिकित्सकगण (Chikitsakgan) इलाज करने वाले (Iláj karne vále) (चिकित्सक) (علاج کرنے والے)
2. वैज्ञानिक जन (Vaig,gyanik jan) साइंस दां (Science dān) (वैज्ञानिक) (سائنس دان)

حکم بردار (ع - ص)

HUKM-BARDÁR हुक्म बर्दार

आज्ञाकारी (Ággyá kári) आज्ञा (Ággya pálak) (आज्ञाकारी) (आज्ञापालक)

2. वध (Vadh) ज़बीहा (Zabiha)
(ذبیحہ)

HALÁVAT हलावत (ع - مٹ)

1. मधुरता (Madhurata) (مدھرتا)
मिठास (Mithás) (مٹھاس)

2. सुस्वाद (Sus,swád) अच्छा
मज़ा (Ach,cha maza) (اچھا مزہ)

3. सुख (Sukh) ऐश (Aish)
(عیس)

HALAF हलफ (ع - مڈ)

शपथ (Shapath) सौगंद (Sau-
gand) कसम (Qasam) (سوگند قسم)

حلف نامہ (ع - مڈ)

HALAF-NÁMA हलफ नामा

शपथ पत्र (Shapath pattr) (شپتھ پتر)

HAL,Q हलक (ع - मंड)

1. वंठ (Kanth) गला (Gala) (कंठ गला)

2. मुख (Mukh) मुंह (Mugh) (منكھ مۇھ)

HUL,Q'UM हलकूम (ع - मंड)

1. कंठ (Kanth) गला (Gala) (कंठ गला)

2. गले का गड्ढा (Gale ka gaddha)
(گالے کا گدھا)

HAL,QA हलका (ع - مڈ)

1. परिधि (Paridhi) घेरा
(Ghera) (پری دیھی گھیرا)

2. कड़ा (Kara) कुंडा (Kunda) (करा कुंडा)

3. चक्र (Chak,kr) पड़िया
(Pahiya) (چک کر پڑیا)

حلقہ بگوش (ع - ص)

HAL,QA-BA-GOSH हलका व गोश

1. प्रा तरीक्षा (Prápt díkohba) (پرا پت)

2. अन्याय (Annyái) (ان نیاہ)

अत्याचार (Attyáchár) (اتتیاچار)

ज़बर दस्ती 'Zabar dasti' (زبر دستی)

HAKÍM हकीम (ع - मंड)

1. वैज्ञानिक (Vaig gyá nik) (ویگ گیا)

साइंस दां (Science dán)
(سائنس دان)

2. चिकित्सक (Chikitsak) (چکیتسک)

वैद्य (Vaidya) (वेद) तबीब (Tabib)
(طبییب)

3. बुद्धिमान् (Buddhi mán) (بدعی مان)

मनीषी (Maníshi) (منی شی)
(Dána) (دانا)

HAL (L) हल (ल) (हल) (ع - مذکر)

1. प्रकटन (Prakatan) (پرکتن)

खोलना (Kholna) (کھولنا)

2. समाधान (Samádhán) (سامادھان)

सुलझाना (Suljhána) (سلجھانا)

3. विलयन (Vilayan) (ویلین) घुलना

(Ghulna) (گھلना) मिलना (Milna)
(ملنا)

HALÁL हलाल (ع - ص)

1. भक्ष्य (Bl akchhya) (بیکچھیا)

जिस पदार्थ का खान पान धर्म

शास्त्र के विरुद्ध नहो (Jis padárth

ka khán pán dharm shástr ke

viruddh na ho) (جس پدارتہ کا

کھان پان دھرم شاستر کے (رودھ

نہ ہو)

شکل سُرَت (Shakal sūrat) شکل صورت

2. मुखकृति (Mukhākṛiti) (مکھا کرتی) हुलया (Hulya) حلیہ

HIMĀR हिमार (حمار - ع - مذ) गर्दभ (Gardabh) (گردب) रासभ (Rāsabh) (راسب) गधा (Gadha) گدھا

HAMĀQAT हमाकत (حماقت - ع - مثن) मुखता (Mūkhata) (مُوکھتا) मूढ़ता (Mūḍhata) (مُوڑھتا) बेअकली (Be aqli) (بے عقلی)

HAM,MĀL हम्माल (حمال - ع - مذ) भार वाहक (Bhār vāhak) (بھار واھک) बोझ टोने वाला (Bojh dhone vāla) (بوچھ ٹھونے والا)

HAM,MĀM हम्माम (حمام - ع - مذ) स्नानागार (Snānāgār) (اسناناگار) ग्रह (Grah) (اسنانا گره) गुस्लखाना (Ghusl khāna) (غسل خانہ)

HIMĀYAT हिमायत (حمایت - ع - مثن)

1. पक्षपात (Pakchhpāt) (پکچھ پات) तरफ दारी (Tarafdāri) (طرف داری)
2. देख रेख (Dekh rekh) (دیکھ ریکھ) निगरानी (Nigrāni) (نگرانی)
3. सहायता (Sahāyata) (سہایت) मदद (Madad) (مدد)

HIMĀYATI हिमायती (حمایتی - ع - مذ)

1. सहायक (Sahāyak) (سہایک) मदद गार (Madad gār) (مددگار)

मुरीद (Murīd) (مُرید)

2. आशाकारी (Āggyākāri) (آگیاگاری) अनयायी (Anuyāyī) (انویائی) बरदार (Farmāg bardār) (فرمان بردار)
3. दास (Dās) (داس) सेवक (Sevak) (سے وک) खादिम (Khādīm) (خادم)

HIL,M हिल्म (حلم - ع - مذ)

1. क्षमा (Chhama) (چھما) शील (Shīl) (شیل) अप्रव (Af,v) (عفو)
2. सहिष्णुता (Sahishnuta) (سہیشنتا) गंभीरता (Gambhīrata) (گمبہیرتا) तहम्मूल (Tahammul) (تھممول)

HAL,VA हलवा (حلو - ع - مذ)

1. संयात्र (Sanyāb) (سن یاب) हलुआ (Halu,a) (حلو)
2. तर और मुलाहम चीज़ (Tar aur mulāim chīz) (تر اور ملائم چیز)

HUL,LA हुला (حله - ع - مذ)

वस्त्र (Vas,ṭr) (وس تر) पोशाक (Poshāk) (پوشاک)

HALĪM हलीम (حلیم - ع - ص)

1. गंभीर (Gambhīr) (گمبہیر) शांत (Shānt) (شانت) संजीदा (Sanjīda) (سندجیدہ)
2. सहनशील (Sahan shīl) (سہن شیل) सहिष्णु (Sahish,nu) (سہش نو) बुर्दार (Burd bār) (بردار)

HI(U)L,YA हि (हु) ल्या (حلیہ - ع - مذ)

1. रूप रेखा (Rūp rekha) (روپ ریکھا)

حملہ آور (عف - ص)

HAM, LA-ÁVAR हमला आवर

आक्रमण कर्ता (Ákraman karta
हमला करने वाला (आक्रमण करने वाला)
(Hamla karne vála)

HAMÍ,YAT हमीयत (ع - مٹ)

लज्जा (Lajja लज्जा) लाज (Láj लज)
गैरत (Ghairat गैरत)

HINA हिना (ع - मٹ)

रक्त गर्भा (Rakt garbha रक्त गर्भा)
मेंहदी (Menhdi मेंहदी)

HAN,ZAL हनज़ल (ع - مڈ)

इंद्रायणी (Indráni इंद्रायणी) इंद्रायन का
फल (Indráyan ka phal इंद्रायन का फल)
का पहेल

HAVÁDIS हवादिस (ع - مڈ)

घटना समूह (Ghatna samúh घटना समूह)
हादिस (Hádise हादिस)

HAVÁS हवास (ع - مڈ)

1. इंद्रियां (Indriyán इंद्रियां) कुवतें
(Quv,vaten कुवतें)

2. संवेदन (Samvedan संवेदन)
एहसास (Ehsás एहसास)

3. संज्ञा (Sangya संज्ञा) होश (Hosh होश)

हवास बाख्ते (ف - ص)

HAVÁS-BAKHTA हवास बाख्ता

भ्रांतमत (Bbránt mat भ्रांतमत)

2. पक्षपाती (Pakebhpáti पक्षपाती)
तरफदार (Taraf dár तरफदार)

HAM,D हमद (ع - مٹ)

स्तुति (Istuti स्तुति) कीर्तन (Kirtan कीर्तन)
खुदा की तारीफ (Khuda ki tárif खुदा की तारीफ)

HUM,RAT हुमरत (ع - मٹ)

लालिमा (Lálima लालिमा) रक्तिमा (Rakti-
ma रक्तिमा) लाली (Láli लाली) सुखीं
(Surkhi सुखीं)

HUM(U)Q हम (मु) क (ع - مڈ)

मूर्खता (Múrkhata मूर्खता) अज्ञान
(Aggyán अज्ञान) बेवकूफी (Be-
vákúfi बेवकूफी)

HAMAL हमल (ع - مڈ)

1. मेष (Mesh मेष) भेड़ (Bher
भेड़)

2. मेष राशि (Mesh ráshi मेष राशि)
बुर्ज हमल (Burj-e-hamal बुर्ज हमल)
(حمل)

HAM,L हमल (ع - مڈ)

1. मार (Bhár मार) बोझ (Bhojh
बोझ)

2. गर्भ (Garbh गर्भ) हमल (Hamal
हमल)

HAM,LA हमला (ع - مڈ)

1. आक्रमण (Ákraman आक्रमण) चढ़ाई
(Charhá,i चढ़ाई)

2. आघात (Ághát आघात) चोट (Chot
चोट) वार (Vár वार)

حوصلہ مند (عف - ص)

HAUSALA-MAND ہاوسلا مند

ساہسی (Sáhasi) (ساحسی) (Utsáhi) (اتساہی) (Himmat vála) (ہمت والا)

حوصلہ شکن (عف - ص)

HAUSALA-SHIKAN ہاوسلا شیکن

1. उत्साह भेदी (Utsáh Bhedi) (اتساہ) (Himmat toṛne vála) (ہمت توڑنے والا) (Him-mat toṛne vála)
2. दुश्कर (Dushkar) (دش کر) (Kathin) (کتھن)

HAUZ ہاؤز (ع - مذ) حوض
जलाशय (Jaláshai) (جالاشے) कुंड (Kund) (کند) हौद (Haud) (ہود)

HAYA ہیا (ع - مٹ) حیا
लज्जा (Lajja) (لججا) व्रीडा (Vrida) (وڑیدا) शर्म (Sharm) (شرم) लाज (Láj) (لاج)

HAYÁT ہیات (ع - مٹ) حیات
जीवन (Jívan) (جیون) ज़िंदगी (Zindagi) (زندگی)

HAYA DÁR ہیا دار (عف - ص) حیادار
लज्जा वान (Lájja vān) (لججاوان) शर्मिला (Sharmilá) (شرملا)

حیاسوز (عف - ص)

HAYA-SOZ ہیا سوز

घृणास्पद (Ghirañspad) (گھرناسپد)

हत बुद्धि (Hat bud,dhi) (ہت بدھی) (Udvig,n) (ادوگن) दद हवास (Bad havás) (بدحواس)

HAVÁSIL ہواصل (ع - مذ) حواصل
एक जल पक्की (Ek jal pakohhi) (ایک جل پکچی) (जल पक़्क़ी)

HVÁLA ہوالا (ع - مذ) حوالہ

1. हास्तांतरण (Hastántaran) (ہستان) (सपुर्दगी) (Sapurdagí) (سپوردگی) (नरन)
2. पता निशान (Pata nishán) (پتہ نشان) (आपता) (Ata pata) (اتاپتا)
3. उदाहरण (Udáharan) (اداہرن) (नज़ीर) (Nazír) (نظیر)

HUT ہوت (ع - مٹ) حوت

1. मत्स्य (Matsya) (مت سیہ) (मिन्) (Min) (مین) (मछली) (Machhli) (مچھی)
2. मीन राशि (Mín ráshi) (میں راشی) (बुर्ज) (Burj-o-hút) (برج حوت) (हूत)

HÚR ہور (ع - مٹ) حور

स्वर्गांगना (Swargángana) (سورگانگنا) (जन्नत की परी) (Jannat ki pari) (جنت کی پری) (यह لفظ جمع है) (یہ لفظ جمع ہے لیکن واحد میں مستعمل ہے)

HAUSALA ہاوسلا (ع - مذ) حوصلہ

1. उदराशय (Udaráshai) (اودراشے) का पोटा (Pakohhi ka pota) (کاکپوٹا)
2. साहस (Sáhas) (ساحس) (Himmat) (ہمت)

HAI,RAT हैरत (ع - مٹ) حیرت
 आश्चर्य (Áshoharya आश چریہ) विस्मय
 (Vi-mai ویسے) अचंभा (Achambha
 (حیدرانی Hairáni) हैरानी (اچمبھا)

حیرت افزا (عف - ص)

HAL,RAT-AFZA हैरत अफजा

आश्चर्य जनक (Áshoharya janak
 आश्चर्य जनक (Áshoharya janak
 आश्चर्य में डालने वाला (Achambha men dālne vāla
 (اچمبھے میں ڈالنے والا)

حیرت زدہ (عف - ص)

HAI,RAT-ZADA हैरत ज़दा

विस्मित (Vismat ویسمت) चकित
 (Chakit چکیت) हैरान (Hairán
 (حیدران)

HAIZ हैज (ع - مذ) حیض

रज (Raj राज) पुष्प (Pushp
 अर्तु (Ritu رتو) आर्तव (Ártav
 कुसुम (Kusum کسم) मासिक धर्म
 (Másik dharm ماسک دھرم) माहवारी
 (Mahvári ماہواری)

HAIF हैफ (ع - مذ) حیف

1. पश्चात्ताप (Pashchát,táp
 (افسوس Afsos) अफसोस (فپشچات
 2. धिक् (Dhik دھک) धिक्कार
 (Dhikkár دھکار) तुफ (Tuf
 (تف)

HILA हीला (ع - مذ) حیلہ
 व्याज (Vyáj व्याج) मिष (Mish
 बहाना (Bahána بهانه)

लज्जा जनक (Lajja janak
 घिनावना (Ghināona گھناونا)

HAI SIYAT हैसियत (ع - مٹ) حیثیت

1. शैली (Shaili شہابی) प्रणाली (Pra-
 nāli پرنالی) ढग (Dhung
 तरीका (Paríqa طریقہ)
2. योग्यता (Yogyata یوگیتا) लियकत
 (Liyáqat لیاقیت)
3. पात्रता (Patrata پانرتا) जर्फ (Zarf
 ظرف)
4. सम्पत्ति (Sampatti سم پتی) जाइदाद
 (Jáidád جائداد)
5. आय (Ái آے) आमदनी (Ámadani
 آمدنی)
6. प्रतिष्ठा (Pratishtha پروتھتھا) आवरू
 (Ábru آبرو)

HAI,RÁN हैरान (ع - ص) حیران

1. कि कर्तव्य विमूढ (Kimkartavya
 vimúṛh کم کرتویہ و مروزہ) चकित
 (Chakit چکیت) हक्का बक्का
 (Hakkabakka هکا بکا)

2. उद्विग्न (Udvign उदوگن) परेशान
 (Preshán پریشان)

HAI,RÁNI हैरानी (ع - مٹ) حیرانی

1. उद्विग्नता (Udvignata उदوگنتا)
 परेशानी (Presháni پریشانی)
2. आश्चर्य (Áshcharya आश चریہ)
 विस्मय (Vismay ویسمے) तब
 (Ta,ajjub تعجب)

(Asabbh, bhya اسابھ بھیا) उजड्ड
(Ujadd اجدد)

حیلہ ساز (ع - ص)

HAIVÁNI हैवानी (ع - ص) حیوانی

HÍLA-SÁZ हीला साज

मिषपटु (Mish-patu मिशपटु) मिषहा
(Mish, ha मिशहा) बढाना बाज (Babána
báz بهانه باز)

पाशव (Páshav पशु) जैसा
(Pashu jaisha पशु जैसा) जानवर जैसा
(Jánver jaisha जानवर जैसा)

HÍN हीन (ع - مذ) حین
समय (Samai समे) वक्त (Vaqt وقت)

حیوانیت (ع - مٹ)

حین حیات (ع - ص)

HAIVÁNI [Í] YAT हैवानि (नी) यत

HÍN-HAYÁT हीन हयात

1. पशुता (Pashuta पशुता) जानवर
पन (Jánvar pan जानवर पन)

यावज्जीवन (Yávajjivan यावज्जीवन)
अ.जन्म (Ájanm अजन्म) जीते जी
(Jíte ji जीते जी)

2. निर्लज्जता (Nirlajjata निर्लज्जता)
बेशरमी (Be sharmi बेशरमी)

3. क्रूरता (Krúrata क्रूरता) निर्दयता
(Nirdayata निर्दयता) बेरहमी
(Be rahmi बेरहमी)

HAIVÁN हैवान (ع - مذ) حیوان

4. मूर्खता (Múrkhata मूर्खता) बेवकूफी
(Be vaqúfi बेवकूफी)

1. पशु (Pashu पशु) चौपाया (Chau-
paya चोपाया) जानवर (Jánvar
जानवर)

2. अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट) असभ्य

خ

KHÁTIMA खातिमा (ع - مٹ) خاتمة

KHÁTAM खातम (ع - مٹ) خاتم

1. अंत (Ant अंत) अखीर (Akhir
अखिर)

1. मुद्रिका (Mudrika मुद्रिका) अंगूठी
(Angúthí अंगुठी)

2. मृत्यु (Mrityu मृत्यु) मरण (Maran
मरण) मौत (Maut मौत)

2. छाप (Chháp छाप) मुहर (Muhr
मुहर)

3. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष)
नतीजा (Natija नतीजा)

KHÁTIM खातिम (ع - ص) خاتم

KHATÚN खातून (ت - مٹ) خاتون

समाप्त कर्ता (Samáptkarta समाप्त
कर्ता)

महिला (Mahila महिला) शरीर औरत
(Sharif aurat शریف عورت)

(Purn karta पूरा कर्ता) खतम करने वाला
(Khatm karne vála खतम کرنے والا)

खारज (ع - ص) (عقل - ص)

KHÁRIJ-AZ-AQL खारिज अज़ अज़ल

1. मूर्ख (Múrk) पागल (Pagal) (मूर्ख को)

2. बुद्धि पर (Bud, dhi par) (बुद्धि पर) असंभव (Asam bhav) (असंभव) खारज (ع - ص) (قسمت - ص)

KHÁRIJ-QIS, MAT खारिज किस्मत

भजन फल (Bhajan phal) (भजन फल)

भाग फल (Bhág phal) (भाग फल)

KHÁRISH खारिश (फ - म) (म)

कंडू (Kandu) खर्जू (Kharju) (कंडू)

खाज (Kháj) (खाज)

खारिश (फ - म) (म)

KHÁRISH, T खारिशत

‘खारिश’

KHÁZIN ख़ाज़िन (ع - ص) (म)

कोषाध्यक्ष (Koshád, dhyakhh) (कोषाध्यक्ष)

ख़ाज़ानची (Khazánchi) (ख़ाज़ानची)

(ख़ाज़ानची)

KHÁSHÁK ख़ाशाक (ع - ص) (म)

कुड़ा करकट (Kúṛa karkat) (कुड़ा करकट)

घास फूस (Ghás phús) (घास फूस)

कतवार (Katvár) (कतवार)

खास (ع - ص) (व)

1. स्व (Swa) निजी (Niji) (निजी)

2. केवल (Keval) फ़कत (Faqat) (केवल)

(फ़कत)

3. चुना हुआ (Chuna hua) (चुना हुआ)

छांटा हुआ (Chánta hua) (छांटा हुआ)

KHÁDIM खादिम (ع - م) (म)

दास (Dás) (दास) सेवक (Savak) (सेवक)

नौकर (Naukar) (नौकर)

KHÁR खार (ف - م) (म)

1. कंटक (Kantak) (कंटक) कांटा

(Kanta) (कांटा)

2. ईर्ष्या (Írshya) (ईर्ष्या) डाह (Dáh)

हासद (Hasad) (हासद)

3. असह्य (Asahya) (असह्य) दूभर

(Dúbhar) (दूभर)

4. खांग (Kháng) (खांग) पक्षियों के

पांव का कांटा (Pak, chhiyon ke)

páon ka kánta) (पांऊ के पाऊँ का कांटा)

(कांटा)

KHÁRA ख़ारा (ف - م) (म)

एक प्रकार का बहुत ही कठोर पत्थर (Ek)

prakár ka bahut hí kathor pat, thar

(एक प्रकार का बहुत ही कठोर पत्थर)

खारिशक (फ - व) (व)

KHÁRA-SHIGÁF ख़ारा शिगाफ

पाषाण भेदी (Páshánbhedí) (पाषाण भेदी)

पत्थर में दरार डाल देने वाला

(Pat, thar men darár dāl dene vála)

(पत्थर में दरार डाल देने वाला)

KHÁRLJ खारिज (ع - ص) (व)

1. बाहर (Báhar) (बाहर) अलग (Alag)

(अलग)

2. त्यक्त (Tyakt) (त्यक्त) छोड़ा हुआ

(Chhorá hua) (छोड़ा हुआ)

6. पक्षपात (Pakchhpát) (پکچھ پیات)

तरफ दारी (Tarafdári) (طرفداری)

خاطر جمع (ع - مٹ)

KHÁTIR-JAMA खातिर जमा

सांत्वना (Sántwana) (سانتونا) दारस

(Dhāras) (दहारास) दिलासा (Dilāsa)

(दाला)

خاطر خواه (عف - ص)

KHÁTIR-KHÁH खातिर खाह

मनोवांछित (Manovānchhit) (मनु)

मन चाहा (Man cháha) (वान्छित)

(मन चाहा)

خاطر दاری (عف - مٹ)

KHÁTIR-DÁRI खातिर दारी

समान (Sammán) (सममान) आदर

(Ádar) (आदर) आव भगत (Áobhagat)

(Tavázo) (तवाजो) (तवाजो)

خاطر نشین (عف - ص)

KHÁTIR-NASHÍN खातिर नशी

हृदयंगम (Hridayangam) (हृदयंगम)

चित्त में जमा हुआ (Chitt men jama hua)

(चित्त में जमा हुआ)

KHÁTI खाती (ع - ص)

अपराधी (Aprádhí) (अपराधी) दोषी

(Doshi) (दोषी) कुसूरवार (Qusúr vár)

(कुसूरवार)

KHÁK خاک (ف - مٹ)

1. मृत्तिका (Mrittika) (मृत्तिका) मट्टी

(Mattí) (मट्टी)

4. मुख्य (Mukhya) (मुख्य) प्रधान

(Pradhán) (प्रधान) मुखसूस

(Makhsús) (मुखसूस)

5. प्रिय (Priya) (प्रिय) प्यारा (Pyára)

(Chahíta) (चाहिता) (चिहारा)

خاص و عام (عف - ص)

KHÁSO-ÁM खासो आम

सर्व साधारण (Sarv sádháran) (सर्व)

बड़े छोटे सब (Bare chhote)

sab) (बड़े छोटे सब)

KHÁS,SA खासा (म - म)

1. प्रकृति (Prakriti) (प्रकृति) स्वभाव

(Swabháo) (स्वभाव) आदत (Ádat)

(आदत)

2. गुण (Gun) (गुण) सिकत (Sfiat) (सिफत)

خاصیت (ع - مٹ)

KHÁ,SI(SSÍ,)YAT खासि (सी) यत

1. स्वभाव (Swabháo) (स्वभाव) आदत

(Ádat) (आदत)

2. गुण (Gun) (गुण) सिकत (Sifat) (सिफत)

KHÁTIR खातिर (ع - مٹ)

1. मन (Man) (मन) दिल (Dil) (दिल)

2. ध्यान (Dhyán) (ध्यान) चित्त (Chitt)

(Khayal) (खयाल) (चित्त)

3. शील (Shíl) (शील) मुखवत (Murav-

vat) (मुखवत)

4. आव भागत (Áobhagat) (आव भागत)

खातिर दारी (K átir dári) (खातिर)

(दारी)

5. प्रात (Prati) (प्रात) लिए (Li,e) (लिए)

KHÁK-SÁR خاکسار (ف - ص)
 نامر (Namr نمرو)
 آجیز (Ajiz عاجز)
 (یہ لفظ متکلم اپنے لئے بطور انکسار استعمال کرتا ہے)

خاکسار (ف - مٹ)

KhÁKISTAR خاککستار
 بھسم (Bhasm بھسم)
 راکھ (Rákh راکھ)

خاکنا (ف - مٹ)

KHÁK,NÁI خاک نای
 استھل دمرو مدھیہ (Isthal damarú mad-dhya)
 (استھل دمرو مدھیہ)

KHÁKA خاکا (ف - مذ)
 ریکھا (Rikha چتر)
 ریکھا (Rúp rekha روپ ریکھا)
 (Dháncha دھانچا)

KHÁKI خاکی (ف - ص)

1. مٹ مٹا (Mat maila مٹ مٹا)
 مٹیا (Matiyála مٹیا)
2. مٹ مٹا (Mrin mai مٹ مٹا)
 مٹ مٹا (Mattí ka bana hua مٹ مٹا کا بنا ہوا)

KHÁGÍNA خاگینا (ف - مذ)
 تالے ہوئے (Tale hue ande تالے ہوئے)
 (اندے)

KHÁL خال (ع - مذ)

1. تیل (Til تیل)
 (Jism ka siyáh dagh جسم کا سیاہ داغ)

2. بھسم (Bhasm بھسم)
 راکھ (Rákh راکھ)

3. پڑھی (Prithví پڑھی)
 زمین (Zamín زمین)

4. کھ (Kuchh کھ)
 تانیک (Tanik تانیک)

5. مٹ (Maut موت)
 مٹ (Mattí مٹ)

خاک آلود (ف - ص)

KHÁK-ÁLÚD خاک آلود
 مٹ مٹا (Mrin mai مٹ مٹا)
 سنا مٹ (Mattí men Sana lua مٹ مٹا سنا)
 (میں سنا ہوا)

خاک پا (ف - مٹ)

KHÁK-E-PA خاکے پا

1. پد (Padár پد)
 پد راج (Padraj پد راج)
 پاد کی ڈھول (Páon kí dhúl پاد کی ڈھول)
2. نامر (Namr نامر)
 وینا (Vinát وینا)
 خاکسار (Kháksár خاکسار)

خاک دان (ف - مذ)

RHÁK-DÁN خاک دان

1. کڑا (Kúra کڑا)
 خانہ (Khána خانہ)
2. سنسار (Samsár سنسار)
 دنیا (Dunya دنیا)

خاکروب (ف - مذ)

KHÁK-ROB خاکروب

جھڑا (Jhe rá dene vála جھڑا دینے والا)
 مہتر (Mehtar مہتر)

2. अनुभव हीन (Anubhau hín) انوبھو
ہین نا تاجرہکار (Na tajrība
kār) ناتجربہ کار

3. अट्ट (Adriṭh) बोदा (Boda) (ادرتھ)
(کم ذور) कमजोर (Kamzor) (بودا)

4. असंस्कृत (Asanskrit) (انسانسکرت)
नासाफ (Nasāf) (ناصاف)

خام خیالی (ع - مٹ)

KHĀM-KHAYĀLI خام خیالی

भ्रम (Bhram) अध्यारोप (Ad,
dhyārop) बहम (Vah,m) (وہم)

خامشی (ف - مٹ)

KHĀMUSHI خاموشی

خاموشی کا مخفف دیگو 'خاموشی'

خام طمع (ع - ص)

KHĀM-TAMA خام تما

1. भ्रमी (Bhrami) वहमी (वहमी)
(Bhrami) (وہمی)

2. लोभी (Lobhi) लालची (लालची)
(Lālobhi)

خام کار (ف - ص)

KHĀM-KĀR خام کار

1. अपरिपक्व (Aparipak,kwa) (اپرپک)
अनुभव हीन (Anubhauhín) (یک کو)
नातजर्हाकार (Na-tajribakār) (ناتجربہ کار)

2. मूर्ख (Múrkh) कम अक्ल (कम عقل)
(Múrkh) (کم عقل)

2. मातुल (Matul) मामू (Māmūn)
(ماتل) (ماموں)

KHĀLIS خالص (ع - ص)
निष्केवल (Nishkeval) (نہ کیول)
निर्मल (Nirmal) बेमेल (Be mel)
(بے میل)

KHĀLIQ خالق (ع - مذ)
उत्पत्ति कर्ता (Utpatti karta) (ات پتی)
स्रष्टा (Srashta) पैदा करने
वाला (Paيدا karne vála) (پیدا کرنے
والا)

KHĀLI खाली (ع - ص)

1. रिक्त (Rikt) शून्य (Shūnya)
(रिक्त) खाली (Khāli) (شونہ)

2. केवल (Keval) सिर्फ (Sirf)
(केवल) (صرف)

3. निठला (Nithal,la) निकम्मा
(Nikamma) (نکما)

4. अनुयोगी (Anud,dyogi) (انودیوگی)
बे रोजगार (Be rozgār) (بے روزگار)

5. निर्जन (Nirjan) सूना (Sūna)
(سونا)

6. प्राप्तावकाश (Prāptākāsh) (پراپتاہ)
सावकाश (Sāo kāsh) (ساوکاش)
फारिग (Fārigh) (فارغ)

KHĀM خام (ف - ص)

1. आम (Ām) अपक्व (Apak kwa)
(کچا) (کچا کو)

2. धर्म पत्नी (Dharm patni) (धर्म पत्नी)

पत्नी (Patni) बीवी (Bivi) (بیوی)

3. 'खान' की स्त्री ('Khán' ki istri) 'खान'

(की स्त्री)

(خانواده - ف - مذ)

KHÁN, VÁDA खान वादा

वंश (Vansh) (ونش) कुल (Kul)

गोत्र (Gott) (گوتر) खानदान (Khándán)

(خاندان)

KHÁNA खाना (خانه - ف - مذ)

1. गृह (Grih) (گره) घर (Ghar) (گهر)

2. डिबिया (Dibia) (دبیا) केस (Case)

(کیس)

3. सन्दूक वगैरा का घर (Sandúq Va-

ghaira ka ghar) (صندوق و غیره کا گهر)

4. कुंडली का घर (Kundali ka ghar)

(कुंडली का گهر)

(خانه باغ - ف - مذ)

KHÁNA-BÁGH खाना बाग

गृह वाटिका (Grih vátika) (گره و اتکا)

पायी बाग (Páin bāgh) (پایین باغ)

(خانه بدوش - ف - ص)

KHÁNA-BA-DOSH खाना बंदोश

संचार जीवो (Sanchár jívó) (سچار جیوی)

निघरा (Nighara) (نگهرا) उठाऊ चूल्हा

(اٹھاؤ چولھا)

(خانه برباد - ف - ص)

KHÁNA-BARBÁD खाना बर्बाद

नष्टावास (Náshtávás) (نشتر آس)

निर्वासा (Nirvási) (نیرواسی) अनिकेत

خاموشی (ف - م)

KHÁMOSHI खामोशी

नीरवता (Níravata) (نی روتا) मौन (Maun)

(चुप्पी) (Chuppi) (مون)

KHÁMA खामा (خامه - ف - مذ)

लेखनी (Lekhani) (لیکھنی) कलम

(Qalam) (قلم)

(خاندان - ف - مذ)

KHÁNDÁN खानदान

वंश (Vansh) (ونش) कुल (Kul)

परिवार (Parivár) (پریوار) घराना

(Gharána) (گهرا نا)

(خاتاه - ف - م)

KHÁN, QÁH खान काह

आश्रम (Ásh,shram) (आश्रम) दरवेश

खाना (Darvesh khána) (درवेश خانه)

KHÁNAGI खानगी (خانگی - ف - ص)

1. गृहसंबंधी (Grih sambandhi) (گره سمبندھی)

(गृह संबंधी) घरेलू (Gharelu) (بندھی)

2. आत्मीय (Átmíya) (आत्मीय) निजी

(Niji) (निजी) जाती (Záti) (जाती)

3. रक्षिता (Rakchhita) (रक्षिता) रखेली

(Rakheli) (रखेली) दारता (Dáshta)

(داشت)

KHÁNAM खानम (خانم - ف - م)

1. श्रीमती (Shri mati) (श्रीमती)

महोदया (Mahodaya) (مہودیه) मुहतरम

(Muhtarama) (مختارمه)

2. विरक्त (Virakt) त्यागी (Tyági)
(نیاکتی) زاهد (Záhid)

(Aniket) खाना खराब (Khána
(خانه خراب (kharáb)

KHÁVAR खावर (خور - ف - مذ)

خانه جنگی (ف - مث)

1. पूर्व (Púrv) पूरव (Púrab)
(پورو) (پورب)

KHÁNA-JANGI खाना जंगी

2. पश्चिम (Pash,chim) पश्चिम
(پشچم) (پاشچم)

ग्रह युद्ध (Grih yud,dh) किसी
देश की जनता की आपसी लड़ाई (Kisi
desh ki janata ki ápasi larái) کسی
(دیش کی جلنا کی آپسی لڑائی)

KHAVAND खावन्द (خاوند - ف - مذ)

خانه داری (ف - مث)

1. स्वामी (Swámi) प्रभु (Prabhu)
(سوامی) (مالک) (Málík) مالیک (پربھو)

KHÁNA-DÁRI खाना दारी

2. पति (Pati) भर्तार (Bhartár)
(پتی) (شوهر) (Shauhar) शौहर (شوهر)

ग्रहस्थ पना (Grihasth pana) (گرهسته پنا)
ग्रहस्थी का प्रबंध (Grihasti ka prabandh)
(گرهستی کا پر بندھ)

KHÁIF खाइफ (خائف - ع - ص)
भय भीत (Bhai bhít) डरा
(بھیت) (درا) (Dara hua) (درا ہوا)

خانه زاد (ف - ص)

KHÁIN खाइन (खान - ع - ص)
अपभोगी (Apbhogi) बद
(अप भोगी) (बद दिनत) (Bad dayánat)

KHÁNA-ZÁD खाना जाद

ग्रहजात (Grih jāt) (گره جات)
ग्रहपालित (Grih pālīt) घर की दासी से
(Grih pālīt) (گهر کی داسی سے)
उत्पन्न (Ghar ki dási se utpann) (گهر کی داسی سے اتپن)

KHÁYA खाय़ा (खाये - ف - مذ)
अंध कोष (And kosh) फोता
(अंध कोष) (फोटा) (Fota)

خانه ساز (ف - ص)

KHA,BÁSAT खाबासत (खबात - ع - مث)

KHÁNA-SÁZ खाना साज़

1. दुष्टता (Dushtata) निकृ-
ष्टता (Nik,krishtata) (نیک کرش تاتا)
नीचता (Níchata) (نیچ تاتا)

ग्रह निर्मित (Grih nirmit) (گره نورمت)
घर का बना हुआ (Ghar ka bana hua)
(गهر का बना हुआ)

2. अपवित्रता (Apavitrata) (अपवित्रता)
गन्दगी (G ndagi) (گندگی)

خانه نشین (ف - ص)

KHUB,S खब्स (खब - ع - مذ)

KHÁNA-NASHÍN खाना नशीन

1. नीचता (Níchata) पाजीपन
(नीचता) (पाजीपन) (Pájípan)

1. ग्रह वासी (Grih vási) (گره واسی)
घर में बैठने वाला (Ghar men baith-
ne vála) (گهر میں بیٹھنے والا)

1. समाचार दाता (Samáchárdáta) (واہک)
 ख़बर देने वाला (Khabar
 देने वाला) (خبر دینے والا)

خبر گیر (ع - ف - ص)

KHA,BAR-GÍR ख़बर गीर

1. रक्षक (Rakchhak) (دکھک) देख
 रख करने वाला (Dekh reh karne
 vāla) (دیکھ رکھ کرنے والا)
2. प्रहरी (Prahari) (پڑھری) पहरें दार
 (Pahre dār) (پہرہ دار)
3. सहायक (Saháyak) (سہایک) मदद
 गार (Madad gār) (مددگار)

KHABT खबत (ع - مذ)

1. उन्माद (Unmád) (ان مادی) पागल पन
 (Págál pan) (پاگل پن)
2. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنتا)
 इन्हिमाक (Inhimák) (انہیماک)

KHAB,TI खबती (ع - ص) خبٹی

उन्मादी (Unmádi) (ان مادی) बावला
 (Báola) (बाؤला)

KHA,BÍS खबीस (ع - ص) خبیث

1. दुष्टता (Dushtátma) (دشتاتا)
 दुष्प्रकृति (Dush,prakriti) (دش
 نیکرتی) नीच (Ních) (نیچ)
2. पामर (Pámar) (پامر) पाजो (Páji)
 (पाजी)

KHA,BÍR खबीर (ع - مذ) خبیر

ज्ञाता (Gyáta) (گیاتا) जानकार (Jánkár)
 (जांकार) वाक्फ (Váqif) (واقف)

2. अशुद्धता (Ashudb,dhata) (اشدھتا)
 नापाकी (Nápáki) (ناپاکی)
3. मल (Mal) (مل) मैल (Mail) (میل)

KHA,BAR खबर (ع - مث) خبر

1. सूचना (Súohana) (سوچنا) इतिला
 (Itaila) (اطلاع)
2. संदेश (Sandesh) (سندیش) संदेसा
 (Sandesa) (سندیس) पैगाम (Paighám)
 (پیغام)
3. जन श्रुति (Janash,shruti) (جنس
 افواہ) (Afváh) (شرتی)
4. पता (Pata) (پتا) निशान (Nishán)
 (نشان)
5. संज्ञा (Sangya) (سنگیا) सुध (Sudh)
 (होश) (Hesh) (سده)
6. समाचार (Samáchár) (سماچار) वृत्तंत
 (Vrittánt) (ورتانت) हाल (Hál)
 (حال)
7. हदीस (Hadis) (حدیث)

خبر دار (ع - ف - ص)

KHA,BARDÁR खबरदार

1. सचेत (Sachet) (سچیت) चौकस
 (Chaukas) (چوکس) चौकना (Chau
 kanna) (چوکنا)
2. सावधान! (Sáodhán!) (ساودھان)
 (होशियार!) (Hoshiyár!) (होशیار)
3. संभलके! (Sanbhal ke!) (سنبھلکے)

خبر رساں (ع - ف - ص)

KHA,BAR-RASÁN खबर रसां

संदेश वाहक (Sandesh váhak) (سندیش
 واهک)

خدا پرست (ف - ص)

KHUDA-PARAST خدا پرست

1. धर्मात्मा (Dharmátma) دھرماتما

पुण्यात्मा (Punyaátma) پونیاتما

खुदा वाला (Khuda vála) خدا والا

2. आस्तिक (Ástik) استیک

मानने वाला (Khuda ko mánne

vála) خدا کو ماننے والا

خدا ترس (ف - ص)

KHUDA-TAR,S خدا ترس

1. ईश्वर से डरने वाला (Íshwar se darne vála) ایشور سے ڈرنے والا

2. पुण्यात्मा (Punyaátma) پونیاتما

नेक दिल (Nek dil) نیک دل

3. दयावान (Daya ván) دیواوان

रहम दिल (Rahm dil) رحم دل

خدا داد (ف - ص)

KHUDÁ-DÁD خدا داد

ईश्वर दत्त (Íshwar datt) ایشور دت

ईश्वर की दी हुई (Íshwar kí dí huí)

(ایشور کی دی ہوئی)

خدا رسیدہ (ف - ص)

KHUDA-RASÍDA خدا رسیدا

प्राप्तेश्वर (Prápteshwar) پراپتیشور

महात्मा (Mahátma) مہاتما

(वलि) ولی

خدا شناس (ف - ص)

KHUDA-SHANÁS خدا شناس

دیکھو 'خدا پرست'

ختم (ع - ص) KHATM ختم

1. समाप्त (Samápt) سہایت

(Ant) انت

2. पूर्ण (Purn) پورن

पूरा (Púra) پورا

मुकम्मल (Mukammal) مکمل

خجالت (ع - مٹ) KHAJÁLAT خجالت

लजा (Lajja) لہجہ

लाज (Láj) لاج

शर्म (Sharm) شرم

خجستہ (ف - ص)

KHUJA (JI),TA خوج (جی) ستا

शुभ (Shubh) شہ

मंगल प्रद (Mangalap-

prad) منگلپ پرن

मुबारक (Mubárák)

مبارک

خجل (ع - ص) KHAJIL خجل

लजित (Lajjit) لہجیت

लजाया हुआ (Lajáya hua)

لہجایا ہوا

शर्मिन्दा (Sharminda) شرمندہ

خجالت (ع - مٹ) KHAJ,LAT خجالت

लज्जा (Lajja) لہجہ

व्रीडा (Vrída)

शर्म (Sharm) شرم

(وریدا)

خجالت زدہ (ع - ص)

KHAJ,LAT-ZADA خجالت زدہ

लज्जित (Lajjit) لہجیت

शर्मिन्दा (Sharminda) شرمندہ

(شرمندہ)

KHAD خد (ع - مذ)

कपोल (Kapol) کپول

गंड (Gand) گند

गाल (Gál) گال

خدا (ف - مذ) KHUDA خدا

ईश्वर (Íshwar) ایشور

परमात्मा (Paramátma) پرماتما

2. भय (Bhai) डर (Dar)

خدا نارس (ف - ص)

KHID, MAT खिदमत (ع - مٹ)

KHUDA-NA-TAR, S खुदानاترس

1. सेवा (Seva) टहल (Tahal)
खिदमतगारी (Khidmatgári)
(خدمت گاری)

ईश्वर से न डरने वाला (Íshwar se na
derne vála) (ایشور سے نہ ڈرنے والا)
निर्दय (Nirdai) क्रूर (Krúr)
बे रहम (Be rahm)

2. नौकरी (Naukari) चाकरी
(Chákari)

خدا انخواستہ (ف - کلمہ)

خدمت گار (ع - ص)

KHID, MAT-GÁR खिदमतगार

KHUDA-NA-KHÁSTA खुदा न खास्ता

दास (Dás) सेवक (Sevak)
नौकर (Naukar)

ईश्वर न करे (Íshwar na kare)
ईश्वर ऐसा न करे (Íshwar aisa
na kare)

خدمت گزار (ع - ص)

خداوند (ف - مذ)

KHID, MAT-GUZÁR खिदमत गुजार

KHUDÁ, VAN, D खुदा वन्द

1. सेवक (Sevak) दास (Dás)
नौकर (Naukar)

1. ईश्वर (Íshwar) परमात्मा
(Paramátma) खुदा
(خدا)

2. आज्ञा पालक (Ág,gya pálak)
फरमां बरदार (Farman bárdár)
(فرمان بردار)

2. स्वामी (Swámi) मालिक
(Málik) आका (Áqa)

KHID, MATI खिदमती (ع - مذ)
'دیکھو' خدمت گار

KHUDÁÍ खुदाई (ف - مٹ)

1. स्वामित्व (Swámittwa)
प्रभुत्व (Prabhuttwa)

KHADANG खदंग (ف - مذ)
बाण (Ban) तीर (Shar)
(تیر)

खुदा होना (Khuda hona)

2. संसार (Sansár) दुनिया
(Dunya)

KHAR खर (ف - مذ)

3. सर्व साधारण (Sarv sádharan)

1. गर्दभ (Gardabh) रासभ
(Rásabh) खर (Khar)
गधा (Gadha)

जनता (Janata) अवाम
(Avám)

KHAD, SHA खदशा (ف - مذ)

2. मूर्ख (Múr, kh) घामड़
(Ghámār)

1. शंका (Shanka) संशय (San-
shai) शुबहा (Shub, ha)

KHARÁBA خرابا (ف - مذ) خرابہ
 खंडर (Khandar) (کھنڈر) वीराना
 (Vīrána) (ویرانہ)

KHIRÁJ खिराज (ع - مذ) خراج
 1. राजकर (Rājkar) (راج کر) लगान
 (Lagán) (لگان)
 2. चौथ (Chauth) (چوتھ)

KHARÁSH खराश (ف - مٹ) خراش
 रगड़ (Ragar) (رگر) छीलन (Chhīlan)
 (छीलन) हल्की कटन (Halki katan)
 (هالکی کتن)

خراد (ف - مذ)

KHAR(R)ÁD खरा (र) द
 लकड़ी छीलने का यंत्र (Lakṛī chhīlne
 ka yantr) (لکڑی چھیلنے کا یلنٹر)
 रन्दा (Randa) (رندہ)

خراطین (ع - مذ)

KHARÁTÍN खरातीन
 केचुआ (Kechua) (کچووا)
 (یہ لفظ فارسی کے 'خراتین' سے معرب
 ہوا ہے اور واحد ہے)

خرافات (ع - مٹ)

KHURÁFÁT खुराफत
 1. मिथ्यावाद (Mith,thya vād) (میتھیاواد)
 बकवास (Bakvās) (بکواس)

2. बे दंगी बात या काम (Be dhangī bāt
 ya kām) (بے تھنگی بات یا کام)

KHIRÁM खिराम (ف - مذ) خرام
 मंदगति (Mand gati) (مندگتی) धीमी
 चाल (Dhīmi chāl) (دھیمی چال)

KHARÁB खराब (ع - ص) خراب

1. ध्वस्त (Dhwaast) (دھوست) भग्न
 (Bhagn) (بھگن) बरबाद (Barbād)
 (برباد)

2. नष्ट (Nasht) (نشت) अकारत
 (Akárat) (اکارت)

3. असमानित (Apmānit) (ایمانیت) तिरस्कृत
 (Traskrit) (تیرسکرت) वे
 इज्जत (Be izzat) (بے عزت)

4. निकृष्ट (Nik,krisht) (نکروشٹ) बुरा
 (Bura) (برا)

5. व्यग्र (Vyagr) (ویگر) परेशान (Pare-
 shán) (پریشان)

خرابات (ف - مذ)

KHARÁBÁT खराबात

1. मदिरालय (Madirálai) (مدرالے)
 मधुशाला (Madhu shāla) (مدھوشالہ)
 शराब खाना (Sharáb khāna) (شراب
 خانہ)

2. देवालय (Deválai) (دیوالے) मंदिर
 (Mandir) (مندیر)

3. द्यूतागार (Dīutágār) (دیوتاگار) जुआ
 घर (Jua ghar) (جوآگھر)

خرابات (ف - ص)

KHARÁBÁTI खराबाती

1. मद्यप (Mad,dyap) (مد،دیپ) रसाशी
 (Rasáshī) (رسانی) शराब खोर
 (Sharáb khor) (شراب خور)

2. द्यूत कर (Dīut kar) (دیوت کر) ज्वारी
 (Jwāri) (جواری)

خرد ماغ (ف - ص)

خر بزه (ف - مذ)

KHAR-DIMÁGH خردیمارا

KHAR, BUZÁ خَر بُوژا

1. خَر مَسْتَك (Khar mastak کهر

خَر بُوژا (Khar búza خربوزه)

مَسْتَك) غَمَمانْدی (Ghamandi

KHUR, JI خُر جی (ف - مَث)

مَغار (Magh rúr مغرور)

گَون (Goni گونی) گَون (Gon گون)

2. کِسی کِی بَات نَ مَمانِیَ وَالا (Kisi

KHAR, CH خَر چ (ف - مذ)

ki bāt na māmne vála کسی کی

1. وَی (Vyai صرفه) سَفا (Sarfa صرفه)

بَات نَ مَمانِیَ وَالا

2. دَهن (Dhan دهن) رُپیا (Rupia

خرد مند (ف - ص)

روپیہ)

KHIRAD-MAND خیراد مند

خر خشه (ف - مذ)

بُذِمان (Bud, dhi mán بدھی مان)

KHAR, KHASHA خَر خَشا

مَمانِشی (Maníshi منی شی) اَقل

1. وَگَهن (Vighn وگهن) بَدا (Bádha

مَند (Aql mand عقل مند)

بَدا) خَلال (Khalal خلال)

KHUR, DA خُر دَا (ف - مذ)

2. چَنتا (Chinta چنتا) اَگَدا

1. اَنش (Ansh انش) جُز (Juz جز)

(Jhagra جھگڑا) پَرشانی (Pre-

2. رَزار (Rezgarí ریزگاری) مَرات

shání پَرشانی)

(Bharat بھارت)

3. دَوش (Dosh دوش) اَیب (Aib عیب)

KHIRAD خیراد (ف - مَث)

خرد ہیں (ف - ص)

بُذِ (Bud, dhi بدھی) سَمَاج (Samajh

KHUR, DA-BÍN خُر دَا بِنِ

اَقل) اَقل (Aql عقل)

چَہ (Chhid, dránveshi چھید)

KHUR, D خُر د (ف - ص)

پَرشانی (Paráya dosh dhún dhne vála

چَہ (Chhud, dr چھدر) چَہ (Chhota

پَرشانی)

چَہ)

دَوش دَہونَ وَالا

خرد بین (ف - مَث)

KHUR, DA-FAROSH خُر دَا فَرُوش

KHURD, BÍN خُر د بِنِ

فُتکار مَمال بَچنَ وَالا (Phutkar mál

سُکچھم دَراشک یَنتَر (Súkchhm darshak

bcehne vála پَٹکار مَمال بَچنَ وَالا)

یَنتَر)

خرد گیر (ف - ص)

خرد ل (ف - مَث)

KHUR, DA-GÍR خُر دَا گِیر

KHAR, DAL خَر دَل

دِیکھو 'خرد ہیں'

رَاجِکا (Rájika راجکا) رَای (Rái رائی)

KHIR,QA खिरका (ख - मं) खरक
कंथा (Kantha कलथा) गुदड़ी (Gudrī
सन्वासियो का वस्त्र (San
nyásiyon ka vastr सन्वासियो का वस्त्र)

खरक (ख - मं)

KHIR,QA-POSH खिरका पोश
साधु (Sádbu सधु) संत (Sant
फकीर (Faqír फकीर)

खरगा (ख - मं)

KHAR-GÁH खरगाह
पटवास (Patvās पटवास) खैमा
(Khaima खैमा)

खरगुश (ख - मं)

KHARGOSH खरगोश
शश (Shash शश) शशक (Shashak
खरहा (Kharha खरहा)

KHUR,RAM खुरम (ख - मं)
प्रसन्न (Prasan,n प्रसन्न) आनंदित
(Ānandit आनंदित) हर्षित (Harshit
खुश (Khush खुश)

KHUB,MA खुमा (ख - मं)
1. खजूर (Khajúr खजूर) छुहारा
(Chhuhāra छुहारा)

2. एक मिठाई (Ek mithái एक मिठाई)

KHIR,MAN खिरमन (ख - मं)
1. राशि (Rāshi राशि) खलियान (Khal-
yān खलियान)

2. डेर (Dher डेर) अंबार (Ambār
(अंबार)

KHIR,S खिरस (ख - मं)
रिक्क (Rikohh रिक्क) रीछ (Ríchh
भालू (Bhálu भालू)
खरसंद (ख - मं)

KHUR,SAND खुरसंद
प्रसन्न (Prasann प्रसन्न) प्रफुल्ल
(Praphul, प्रफुल्ल) खुरा (Kkush
खुरा)

खरशिद (ख - मं)

KHUR,SHÍD खुरशौद
सूर्य (Súrya सूर्य) सूरज (Súraj सूरज)
खरटूम (ख - मं)

KHUR,TÚM खुरतूम
शुंड (Shund शुंड) सुंड (Súnd सुंड)

KHARIF खरिफ (ख - मं)
1. जर जर (Jarjar जर जर) जीर्ण (Jirn
बहुत बूढ़ा (Bahut búrba
बिहत्तु (बिहत्तु)
2. व्यर्थ (Vyarth व्यर्थ) निकम्मा
(Níkamma निकम्मा)

KHURFA खुरफा (ख - मं)
कुलफा (Kulfa कुलफा) एक साग
(Ek ság एक साग)

KHARQ खर्क (ख - मं)
विदारण (Vidáran विदारण) फाड़ना
(Pháarna फाड़ना)

खरक (ख - मं)

KHAR,Q-E-ÁDAT खर्क आदत
चमत्कार (Chamatkár चमत्कार) करामत
(Karāmat करामत)

خریدار (ف - ص)

KHARÍDÁR खरीदार

کری (Kra,í (کرتی) مول لےنے والا
(Mol lene vála (مول لینے والا

خرید و فروخت (ف - مٹ)

KHARÍDO-FAROHK, T खरीदो फरोखत

کریہ وک (Kraya vik kraya (کریہ وک
مول لینا اور بیچنا (Mol lena aur bechna (مول لینا اور بیچنا

KHA, RÍTA खरीता (خ - مٹ)

1. थैली (Thaili (تھیلی) خلیسا (Kbisa (کھیسا
2. सरकारी लिफाफा जिसमें कोई सूचना या आज्ञा हो (Sarkári lifáfa jis men ko, i súchana ya ág gya ho (سرکاری (لغافہ جس میں کوئی سوچنا یا آگیا ہو

KHARÍF खरीफ (خ - مٹ)

वह फसल जिसमें ज्वार बाजरा आदि बोया जाता है (Vch fasl jis men jwár bájra ádi boya játa hai (وہ فصل جس میں جوار باجرا آدی بویا جاتا ہے

KHA, ZÁN खज़ान (خ - مٹ)

हेमन्त ऋतु (Hemant ritu (ہیمانت رتو
पतझड़ (Pat jhar (پت جھڑ

خزانی (ف - مٹ)

KHAZÁNCHI खज़ान्ची

कोषाध्यक्ष (Koshádh, dhyakchh (کوشادھ، دھیاکھ
खज़ाने का संरक्षक (K, haz áne ka sanrakechhak (خزانی کا (سمن رکھک

خر مسهره (ف - مڈ)

KHAR, MUHRA खर मोहरा

कपर्दिका (Kapardika (کپردیکا
(Kauri (کوتی

خروار (ف - مڈ)

KHAR, VÁR खर वार

इतना बोझ जो गधा एक बार में उठा ले (Itna bojh jo gadha ek bár men uthá le (اتنا بوجھ جو گدھا ایک بار میں اٹھا لے

KHURÚJ खरूज (خ - مڈ)

1. निकास (Nikás (نکاس) निकलना (Nikalna (نکلنا
2. आक्रमण (Ákraman (آکرمین) हमला (Hamla (حملہ
3. राज द्रोह (Ráj droh (راج دروہ) बग़ावत (Baghávát (بغاوت

KHURÚS खूरूस (خ - مڈ)

कुक्कुट (Kuk, kut (کک، کت) मुर्गा (Murgha (مرغا

خروش (ف - مڈ)

KHU, ROSH खुरोश

कोलाहल (Koláhal (کولالھل) उक्रोश (Utkrosh (اکت کروش) शोर गुल (Shor-ghul (شور غل

KHARÍD खरीद (خ - مٹ)

1. क्रय (Kraya (کریہ) मोल लेना (Mol- lena (مول لینا
2. क्रीत (Krit (کریت) खरीदा हुआ (Kharída hua (خریدا ہوا

नीचता (Nīclata نیچتا) कमीनगी
(Kamīnagī کمینگی)

خس پوش (ف - ص)

KHAS-POSH खस पोश

त्रिणाच्छादित (Trinācch, ohhādīt त्रिणाच्छादित) घास से ढका हुआ (Ghās se dhaka hua گھاس سے ڈکا ہوا)

KHAS, TAGI खस्तागी (ف - مٹ)

1. क्षतिव (Chhatit, twa چهیت تو) घायल पन (Ghāyal pan گھائل پن)
2. भुर भुरा पन (Bhur bhurā pan भुर भुरा पन) खस्ता पन (Khastā pan خسته پن)
3. श्रान्ति (Shrānti श्रान्ति) थकन (Thakan تهکن)

KHAS, TA खस्ता (ف - ص)

1. क्षत (Chhat چهیت) आहत (Āhat گھائل) घायल (Ghāyal آहत)
2. श्रान्त (Shrānt श्रान्त) थकित (Thakit تهکا) थका हुआ (Thaka hua) (تهکا ہوا)
3. दुःखी (Dukhi दुःखी) परेशान (Preshān پریشان)
4. दरिद्र (Darid dr در) कंगाल (Kangāl کنگال)
5. भुर भुरा (Bhur bhura भुर भुरा)

خسته جگر (ف - ص)

KHASTA-JIGAR खस्ता जिगर

क्षत हृदय (Chhat hirdai چهیت هردے) शोक ग्रस्त (Shok grast شوک گریست) दुःखी (Dukhi दुःखी) पीड़ित (Pīrit غمگین) रामगीन (Rāmgin رامگین)

KHA ZĀNA खजाना (ع - مذ)

1. निधि (Nidhi نیدی) कोष (Kosh خزینہ) खज़ीना (Khazīna راج کوष)
2. राज कोष (Rāj Kosh राज کوष) सरकारी खज़ाना (Sarkārī khazāna سرکاری خزانہ)
3. भंडागार (Bhāndāgār بھانڈا گار) गोदाम (Godām گودام)
4. धन (Dhan دهن) संपत्ति (Sampatti دولت) दौलत (Daulat دولت)

KHAZĪNA खज़ीना (ع - مذ) कोष (Kosh خزینہ) खज़ाना (Khazāna خزانہ)

KHAZAF खज़फ (ع - مٹ) ठीकरी (Thikari تهیکری) गुट्टी (Gutti گتھی)

KHAS खस (ف - مذ)

1. तृण (Triण तृण) कुश (Kush کش) घास (Ghās گھاس)
2. उशीर (Ushir اوشیر) एक सुगंधित जड़ (Ek sugandhit jar ایک سدرگن) (دعوت جڑ)

KHASĀRA खसारा (ع - مذ) हानि (Hāni هانی) घाटा (Ghāṭa گھاٹا) टोटा (Tota توتا)

خساست (ع - مٹ)

KHASĀSAT खसासत

1. कृपणता (Kripanata کرپنتا) कंजूसी (Kanjūsi کنجوسی)
2. लुद्रता (Chbud, drata چهید درتا)

خسک (ف - مذ) KHASAK خسک

گوکھڑ (Gokehhur) گوکھڑ
(Gukhrú) (گوکھڑو)

خسوف (ع - مذ) KHUSUF خسوف

1. زمین میں धंसना (Zamín meñ dhans-
na) (زمین میں دھلسنا)

2. चन्द्र ग्रहण (Chandr grahan) چندر
چاند گھن (Chánd gahan) (چاند گھن)

خسبیس (ع - ص) KHASÍS خسبیس

1. कृपण (Kripan) کرپن کجوس
(Kanjús) (کنجوس)

2. अधम (Adham) ادم کمینا
(Kamina) (کمینہ)

خشت (ف - مٹ) KHISH,T خشت

ईष्टिका (Ístika) (اش تکا) (ایشتیکا)
(Int) (ایت) (خشتخاش (ف - مٹ)

خش خش KHASH,KHÁSH خش خش

पोस्ता (Posta) (پوستہ) (Khas-
khas) (کھس کھس)

خشک (ف - ص) KHUSH,K خشک

1. शुष्क (Shushk) خشک
(Sūkha) (سوکھا)

2. शुष्क स्वभाव (Shushk swabháo) (شوشک
روکھا) (Rúkha) (شوشک سوبھاؤ)

3. अनुदार (Anudár) (انودار) بے فائز
(Be faiz) (بے فیض)

4. नीरस (Níras) (نی رس) بے مزہ
(Be maza) (بے مزہ)

5. बिना रोटी का [वितन] (Bina roti ka
[vetan]) (بنا روٹی کا [ویتن])

خسته حال (ع - ص)

KHASTA-HÁL خستا حال

दरिद्र (Dariddr) (درد'در) (دردشاگرست)
(Durdasha grast) (دردشا گرسٹ)
कंगाल (Kangál) (کنگال)

خس خانه (ف - مذ)

KHAS-KHÁNA خس خانه

पर्य कुटी (Parukuti) (پرن کٹی) (جٹو رھ)
(Jatug gríh) (جنگ گره) (جھونپڑی)
(Jhonpři)

خسر (ف - مذ) KHUSUR خسور

श्वशुर (Shwashur) (شوشر) (سسر)
(Sasur)

خسران (ع - مذ) KHUS,RÁN خسران

हानि (Háni) (هانی) (توتا)
(Tota) (توتا)
घाटा (Gháta) (گھاٹا)

خسرو (ف - مذ) KHUS,RAU خسرو

1. राजा (Rája) (راجہ) (بادشاہ)
(Bádsháh)

2. ईरान का एक प्रसिद्ध बादशाह जो
शीरीں پر मोहित था (Írán ka ek
prasiddh bádsháh jo Shírín par mohit
tha) (ایران کا ایک پر سیدہ بادشاہ جو
شیریں پر موہیت تھا)

خسره (ف - مذ) KHAS,RA خسره

छोटी चेचक (Chhoti chechak)
(چھوٹی چیچک)

2. पटवारियों का खाता (Patváriyon
ka kháta) (پٹواریوں کا کھاتا)

خشیت (ع - مٹ)

KHASHÍ,YAT خشییٹ

1. भय (Bhai डर (Dar)
2. डरना (Darna)
3. डराना (Darána)

KHAS,LAT خصلت (ع - مٹ) -
 स्वभाव (Swabháo) प्रकृति
 (Prakriti) आदत (Ádat)

KHAS,M खश्म (ع - مذ)

1. शत्रु (Sbat,tru) रिपु (Ripu)
 दुश्मन (Dushman)
2. प्रति द्वंद्वी (Prati dwardwi)
 (رقيب Raqib)
3. प्रतिकूल (Prati kúl)
 (مخالف Mukhálif)

(ا - مذ)

4. पति (Pati) शौहर (Shauhar)
 (شوهر)

آخری معنوں میں 'ص' کے زیر
 کے ساتھ ہے

خصوصاً (ع - ص)

KHUSÚ,SAN खुसून

- विशेषतः (Visheshatah) (وشیشتا)
 विशेषकर (Vishesh kar) (وشیش کر)
 खासकर (Khás kar) (خاص کر)

خصوصیت (ع - مٹ)

KHA (U) SÚ,SÍ(I) YAT

ख (खु) सूसी (सि)यत

- विशेषता (Visheshata) (وشیشتا) विशि
 ष्टता (Vishish,tata) (وشش) प्रधानता

6. बिना सालन की [रोटी] (Bina sálan
 ki [roti])

بنا سالن کی [روتی]

خشك مغز (ف - ص)

KHUSHK-MAGH,Z खुश्क मसूज

शुष्क बुद्धि (Shushk bud,dhi) شک بدھی

निर्वुद्धि (Nir bud,dhi) गावदी

(Gáodi)

خشك سالی (ف - مٹ)

KHUSH,K-SÁLI खुश्क साली

दुर्भिक्ष (Durbhikheh) अकाल

(Akál) कहत (Qah,t)

KHUSH,KA खुश्का (ف - مذ)

ओदन (Odan) भात (Bhát)

KHASH,M खश्म (ف - مذ)

क्रोध (Krodh) कोप (Kop)

गुस्सा (Ghussa)

خشمگین (ف - ص)

KHASH,M-GÍN खश्मگین

क्रुद्ध (Krud,dh) कुपित (Kupit)

गुस्से (Ghusse)

KHUSHU,A खुशूअ (ع - مذ)

1. विनय (Vinai) नम्रता (Namrata)

(نرمی Narmi)

2. गिड़गिड़ाना (Gir gi:ána)

خشونت (ع - مٹ)

KHUSHU,NAT खुशूनत

1. कठोरता (Kathorata) कड़ापन

(Karápan)

2. अविनय (Avinai) अखखड़पन

(Akh khar pan)

2. पत्र (Pattr पत्र) चिठी (Chithi, thi चिठी)

3. हस्त लेख (Hast-lekh हस्त लेख) लिखावट (Likhavat लिखावट) तहरीर (Tah rir तहरीर)

4. द्यौर (Chbaur द्यौर) हजामत (Hajamat हजामत)

5. युवा वस्था में गालों पर उगने वाले नये बाल (Yuvavastha men gálon युवावस्था में गालों पर उगने वाले बाल) par ugne vále na,e bál (पार उग्ने वाले नये बाल) मुखलूम (Mukhlom मुखलूम)

KHATA खता (ख - मथ)

1. अपराध (Aprádh अपराध) दोष (Dosh दोष) कुसूर (Qusúr कुसूर)

2. त्रुटि (Truti त्रुटि) भूल (Zhúl भूल) चूक (Chúk चूक)

3. अशुद्ध (Ashud,d अशुद्ध) गलत (Ghalat गलत)

4. चीन का एक देश (Chín ka ek देश) چین کا ایک دیس (Chín چین)

KHITÁB खिताब (ख - मथ)

1. संबोधन (Sambodhan संबोधन) मुखताब (Mukhataba मुखताब)

2. उपाधि (Upádhi उपाधि) लक़व (Laqab लक़व)

خط استوا (ख - मथ)

KHATE-ISTIVA खते इस्तिवा

भूमध्य रेखा (Bhúmadh,dhya rekha भूमध्य रेखा) विशुवद् रेखा (Vishuvad- विशुवद् रेखा)

(Pradhánata प्रधानता) खासपन

(Kháspan खासपन)

خصوصیت (ख - मथ)

KHUSÚ,MAT खुसूमत

1. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dush,mani दुश्मनी)

2. कलह (Kalah कलह) लड़ाई भगड़ा (Laíai jhagra लड़ाई भगड़ा)

KHA,SI खसी (ख - मथ)

वध्रि (Vadhri वध्रि) बधिया (Badhiya बधिया) खसी (Khas,si खसी)

KHUS,YA खसया (ख - मथ)

अंडकोष (And kosh अंडकोष) फोता (Fota फोता)

KHIZÁB खिज़ाब (ख - मथ)

केश कल्प (Kesh kalp केश कल्प) वस्मा (Vasma वस्मा)

KHIZ,R-KHIZAR- (ख - मथ)

KHAZIR खिज़र-खिज़र-खिज़र

1. एक पैगम्बर (Ek paighambar एक पैगम्बर)

2. पथप्रदर्शक (Path pradarshak पथप्रदर्शक) रस्ता बताने वाला (Rasta batane vála रस्ता बताने वाला)

KHUZÚ,A खुज़ुअ (ख - मथ)

विनय (Vinai विनय) गिरगिना (Girgirána गिरगिना)

KHAT खत (ख - मथ)

1. रेखा (Rekha रेखा) लकीर (Lakir लकीर)

خطر ناک (عف - ص)

KHATAR-NÁK खतर नाक

भीषण (Bhíshan भीषण) भयंकर
(Bhayankar भीमकर) खौफ नाक
(Khauf nák खौफनाक)

KHAT,RA खत्रा (ए - मं) خطرہ

1. भय (Bhai भी) डर (Dar डर)
2. प्राणभय (Pránbhai प्रानभय) जान का
जोखिम (Jokhim जोखिम)
डर (Ján ka dar जान का डर)

خط سرطان (ع - مं)

KHAT-E-SARTÁN खते सरतान

कर्क रेखा (Kark rekha कर्क रेखा)

خط مستدير (ع - مं)

KHAT-E-MUSATDÍR खते मुस्तदीर

गोल रेखा (Gol rekha गोल रेखा)

خط مستقیم (ع - مं)

KHAT-E-MUSTAQÍM खते मुस्तकीम

सरल रेखा (Saral rekha सरल रेखा)

خط مماس (ع - مं)

KHAT-E-MUMÁS खते मुमास

संपात रेखा (Sampát rekha सम्पात रेखा)

KHIT,TA खित्ता (ए - मं) خطہ

1. देश (Desh देश) मुल्क (Mulk मुल्क)

2. कटिबंध (Katibandh कटिबंध)
मिनतका (Mintaqa मिनतका)

3. क्षेत्र (Chhetr क्षेत्र) इलाका (Iláqa इलाका)

rekha (शुद्ध रेखा) नाडी मंडल
(Náṛīmandal नाडी मंडल)

خطا کار (عف - ص)

KHATA-KÁR खताकार

1. अपराधी (Aprádhī अपराधी)
कुसूरवार (Qusúr vár कुसूरवार)
2. पापी (Pápi पापी) गुनह गार
(Gunah gār गुनह गार)

خطاوار (عف - ص)

KHATA-VÁR खतावार

‘दिको’ ‘खताकार’

KHUT,BA खुत्वा (ए - मं) خطبہ

1. अभिभाषण (Abhibhāshan अभिभाषण)
सदरती तक्ररी (Sadáratī takrír सदरती तक्ररी)
2. भाषण (Bhāshan भाषण) तक्ररी
(Taqrír तक्ररी)

خطبة صدارت (ع - مं)

KHUT,BA-E-SADÁRAT खुत्वा सदरत

अभिभाषण (Abhi bhāshan अभिभाषण)
सदरती तक्ररी (Sadáratī takrír सदरती तक्ररी)

خط جدی (ع - مं)

KHAT-E-JADÍ खते जदी

मकर रेखा (Makar rekha मकर रेखा)

KHATAR खतर (ए - मं) خطر

भय (Bhai भी) शंका (Shanka शंका)
डर (Dar डर)

खफान (ए - मड)

KHAF (A) QÁN खफ (क) कान

दिलधड़कने का रोग (Dil dharakne
ka rog माली- (दल देहकले का रोग)
खूलिया (Máli khúliya माली खूलिया)

खफानी (ए - मड)

KHAFQAANI खफ कानी

जिसे खफकान का रोग हो (Jise khafa-
qán ka rog ho जसे खफकान का रोग हो)

KHAFAGI खफगी (फ - मड)

अप्रसन्नता (Apprasan,nata अप प्रसन्नता)
क्रोध (Krodh क्रोध) मनोमालिन्य
(Manomálin,nya मनोमालिन्य)
मन मुटाव (Man mutáo मन मुटाव)
रंजिश (Ranjish रंजिश)

KHAFI खफा (ए - मड)

1. महीन (Mahín महीन) बारीक (Bárik बारीक)
2. गुप्त (Gupt गुप्त) छिपा हुआ (Chhipá hua छिपा हुआ)

KHAFÍF खफाफ (ए - मड)

1. अगुरु (Aguru अगुरु) हलका (Halka हलका)
2. लज्जित (Lajjit लज्जित) शर्मिन्दा (Sharminnda शर्मिन्दा)
3. कम (Kam कम) थोड़ा (Thorá थोड़ा)
4. तिरस्कृत (Traskrit तिरस्कृत) अप-मानित (Apmánit अपमानित)
बेइज्जत (Be izzat बेइज्जत)

KHATÍB खतीब (ए - मड)

वक्ता (Vakta वक्ता) व्याख्याता (Vyak,
khyáta व्याख्याता) मुकर्रिर (Muqar,rir
मकर्रिर)

KHATÍR खतीर (ए - मड)

प्रचुर (Prachur प्रचुर) अत्यधिक
(Attyadhik अत्यधिक) बहुत (Bahut
बहुत)

KHAFa खफा (ए - मड)

1. गोपन (Gopan गोपन) छिपाव
(Chhipáo छिपाव)

(फ - मड)

2. अप्रसन्न (Apprasann अप्रसन्न)
क्रुद्ध (Krud,dh क्रुद्ध) नाराज़
(Naráz नाराज़)

खफाश (फ - मड)

KHUFFÁSH खफाश

गृह माचिका (Grih máchika गृह माचिका)
गृह मोचिका (Grih mochika गृह मोचिका)
चमगादड़ (Chamgádar चमगादड़)

KHIF,FAT खिफ फत (ए - मड)

1. अगुरुता (Aguruta अगुरुता) हलका
पन (Halka pan हलका पन)
2. लज्जा (Lajja लज्जा) शर्म (Sharm शर्म)

KHUF,TA खफता (ए - मड)

सुप्त (Supt सुप्त) सोया हुआ (Soya
hua सोया हुआ)

2. ریل یا جہاز پر کام کرنے والا
مزدور (Rel ya jabáz par kám
karno vála mazdúr ریل یا جہاز پر کام کرنے والا مزدور
(Khallási خلاصی)

KHILÁF खिलाफ (ع - ص) خلاف

1. विसदृश (Visadrish وی سدرش)
विपरीत (Viprít विपरीत) विरुद्ध (Virud,dh वर अवस
(Baraks بر عکس)
2. मिथ्या (Mith,thya मिथ्या) झूठ (Jhúth झूठ)
3. विरोधी (Virodhi विरोधी) प्रतिकूल (Pratikúl प्रति کوئل)
(Mukhlif मुखالف)

خلافت (ع - مٹ)

KHILÁFAT खिलाफत

1. प्रतिनिधित्व (Pratinidhit,twa प्रतिनीधित्व)
(Niyábat नियابت) (ندھت تو
نیاابت)
2. खलीफा का पद (Khalífa ka pad)
(خلیفہ کا پد)

خلاف دستور (ع - مڈ)

- KHILÁF-E-DASTUR** खिलाफे दस्तूर
नियम विरुद्ध (Niyam virud,dh नियम विरुद्ध)
अविधि (Avidhi आविधि)
बेकाइदा (Be qáida بے قاعدہ)

خلاف عقل (ع - مڈ)

KHILÁF-E-AQL खिलाफे अकल

1. असंभव (Asambhau असंभव)
नासुमकिन (Ná mumkin नामمکن)

- KHUFIYA** खुफिया (ع - ص) خفیہ
गुप्त (Gupt गुप्त) छिपा हुआ (Chhipa-
hua چھپا ہوا)

KHALA खला (ع - مڈ) خلا

1. रिक्तस्थान (Riktasthán ریکتس)
खाली जगह (Kháli jagah خالی جگہ)
2. अंतरिक्ष (Antarikshh انترککھ)
शून्य (Shúnnya شونیہ) कजाय आस्मानी (Fazái ásmáni فضاے آسمانی)

KHALÁS खालस (ع - ص) خلاص

1. मुक्त (Mukt मुक्त) बंधन रहित (Bandhan rahit)
(Ázád آزاد) (بندھن رھت)
2. निश्चित (Nishchint निश्चित)
फारिग (Fárigه فارغ)

3. समाप्त (Samápt समाप्त) खत्म (Khatm ختم)

KHULÁSA खुलासा (ع - مڈ) خلاصہ

1. चुना हुआ (Chuna hua چونا ہوا)
छांटो हुआ (Chhánta hua چھانٹا ہوا)
2. सारांश (Sáránsh ساراংশ) निचोड़ (Nichor نیچور)
3. संक्षिप्त (Sanchhipt संक्षिप्त)
मुहत्तर (Mukhtasar मुखتصر)

KHALÁSI खलासी (ع - مٹ) خلاصی

1. मुक्ति (Mukti मुक्ति) छुटकारा (Chhutkára)
(Naját نجات) (چھٹکارا)

KHAL, JÁN खल जान (ع - مذ) خلیجان

1. चिंता (Chinta) आशंका (Ashanka) فکر (Fikr) (فکر، آشکا)
2. झंझट (Jhanjhat) (جھنجھٹ) जंजाल (Janjál) (جنگجال)

خالیخال (ع - مٹ)

KHAL, KHÁL खल खाल

- नूपुर (Núpur) मंजीर (Manjír) (منجیر، نورپور)
पाजेब (Pázeb) (پازیب، ملجیر)

KHUL, D खुल्द (ع - مذ) خلد

- स्वर्ग (Swarg) नाक (Nák) (نک، سورگ)
बिहिशत (Bihisht) (بہشت، بیہشت)

خلد آشیان (ع - ص)

KHUL, D-ÁSHIYÁN खुल्द आशियां

- स्वर्गाय (Swargiya) (سورگیہ، سورگای)
(Swargasth) जन्मत नशां (Jannat nashín) (جنت نشین، سورگستہ)

KHALISH खलिश (ع - مٹ) خلش

1. खटक (Khatak) चुभन (Chubhan) (کھٹک، چوبھن)
2. ईर्ष्या (Írshya) डाह (Dáh) (ايرشیا، داه)
(Hasad) (حسد، هساد)
3. ताप (Táp) जलन (Jalan) (جلن، تاپ)

KHIL, T खिलत (ع - مذ) خلط

- धातु (Dhātu) वात, पित्त, कफ (دهاتو، وات، پیت، کف)
वशैरा (Vát, pít, kaph vaghaira) (وَت، کپہ وغیرہ)

KHAL, T खलत (ع - مذ) خلط

- मिश्रण (Mishran) मिलाना (Milána) (میلان، میشرن)
मेल जोल (Meljol) (میل جول)

2. बुद्धिमत्ता के विरुद्ध (Buddhi matta ke viruddh) (بدھی متا کے ورونہ، بدھی)

बेवकूफी का (Bevaqúfi ka) (بہو، بے وقوفی)

خلاف قیاس (ع - مذ)

KHILÁF-E-QAYÁS खिलाफे कयास

- असंभव (Asambhav) (اسم بہو) बुद्धि पर (Buddhi par) (بدھی پر)
खिलाफ (Aql ke khiláf) (عقل کے خلاف)

خلاف ورزی (ع - مٹ)

KHILÁF-VARZÍ खिलाफ वर्जो

- अवज्ञा (Avaggya) (اوگ گیا) अवहेलना (Avahelana) (ارہیلانا)
(Hukm adúli) (حکم عدولی)

HAL, LÁQ खल्लाक (ع - ص) خلاق

1. उत्पत्तिकर्ता (Utpatti karta) (اُتپتی کرتا)
(Paida karne vála) पैदा करने वाला (کرتا، پیدا کرنے والا)
2. ईश्वर (Íshwar) खुदा (ايشور، خدا)
(Khuda)

KHILÁL खिलाल (ع - مٹ) خلال

1. दांत कुरेदने का तिनका (Dánt kuredne ka tinka) (دانت کُردنے کا تینکا)
2. ताश की बाज़ी में मात (Tásh ki bázi men mát) (تاش کی بازی میں مات)

KHUL, LAT खुल्लत (ع - مٹ) خلات

- प्रेम (Prem) मित्रता (Mittrata) (پریم، میترتا)
(Dosti) (دوستی، دوستی)

KHIL,QI خیلکی (ع - ص) خلی
 -سوا (Prákritik) (پراکرتک) **Prákritik**
 -کیتری (Swabhávik) (سوا بھاوک) **Swabhávik**
 (فطری) **Fitri**

KHALAL خلل (ع - مذ) خلل
 -وگھن (Vighn) **Vighn** **Bádha** **Bádha** **Bádha**
 -روکاوت (Rukávat) **Rukávat** **Rukávat**
 خلل انداز (عف - ص)

KHALAL-ANDÁZ خلل انداز
 -وگھن کرتا (Vighnkarta) **Vighnkarta**
 -ڈالنے والا (Bádha dálne vála) **Bádha dálne vála**
 -ڈالنے والا (Bádha dálne vála) **Bádha dálne vála**

خلل دماغ (ع - مذ)

KHALAL-E-DIMÁGH خلل دل
 -دھی وگا (Bud,dhi vikár) **Bud,dhi vikár**
 -انماڈ (Unmád) **Unmád** **Unmád**
 -پاگل پن (Págál pan) **Págál pan**

KHAL,VAT خلوت (ع - مذ) خلوت
 1. ایکانت (Ekánt) **Ekánt** **Ekánt**
 (تلہائی) **Tanhá,i**

2. شیناگار (Shayaná gár) **Shayaná gár**
 سونے کی جگہ (Sone ki jagah) **Sone ki jagah**
 (کی جگہ)

خلوت خانہ (عف - مذ)

KHAL,VAT-KHÁNA خلوت خانہ
 1. ایکانتاواس (Ekántávás) **Ekántávás**
 تلہائی کی جگہ (Tanhá,i ki jagah) **Tanhá,i ki jagah**
 (تلہائی کی جگہ)
 2. شیناگار (Shayanágár) **Shayanágár**
 خواب گاہ (Khábgháh) **Khábgháh**

KHIL,AT خیل (ع - مذ) خیل
 -وہ وستر جو راجا کی اور سے سمانا رتھ
 دیے جاتے ہیں (Voh vastr jo rája ki or
 se sammánáarth di,e játe hain) **Voh vastr jo rája ki or
 se sammánáarth di,e játe hain**
 -وہ وستر جو راجہ کی اور سے سمان آرتھ دیے
 جاتے ہیں

KHALAF خلف (ع - مذ) خلف
 -بیتا (Beta) **Beta** **Beta**
 -پتر (Puttr) **Puttr**

KHAL,Q خلک (ع - مذ) خلک
 -جن سادھارن (Jan sádharan) **Jan sádharan**
 -سلسار کے لوگ (Sansár ke log) **Sansár ke log**
 -مخلوق (Makhlúq) **Makhlúq** **Makhlúq**

KHUL,Q خلک (ع - مذ) خلک
 -شیل (Shil) **Shil** **Shil**
 -مورavat (Muravat) **Muravat**
 -میلنساری (Milansári) **Milansári**
 (ری)

خلقت (ع - مذ)

KHIL,QAT خیلکت

1. سوشتی (Srishti) **Srishti**
 -پیداہش (Utpatti) **Utpatti**
 (پیداہش)

2. پرکرتی (Prakriti) **Prakriti**
 -سوا بھاوک (Swabháo) **Swabháo**
 -فطرت (Fitrat) **Fitrat**

KHAL,QAT خلکت (ع - مذ) خلکت
 -جن سادھارن (Jan sádharan) **Jan sádharan**
 -لوگ (Log) **Log** **Log**
 -مخلوق (Makhlúq) **Makhlúq** **Makhlúq**

KHAM खम (फ - मड) खम

1. वक्रता (Vak,krata) टेढ़ (Terh) (वक्रता)

2. बाहु (Báhu) बांह (Bánh) बाजू (Bázú) (बाहु)

KHUM खुम (फ - मड) खम

1. कुम्भ (Kumbh) घड़ा (Ghara) (कुम्भ)

2. मद्यघट (Mad,dya ghat) (मद्य) शराब का मटका (Sharáb ka matka) (शराब का मटका)

KHUMÁR खुमार (ए - मड) खमार

मदिरालस (Madiráls) नशे का उतार (Nasho ka utár) (नशे का उतार)

KHAM,R खमूर (ए - मड) खमूर

1. मदिरा (Madira) मद्य (Mad, dya) शराब (Sharáb) (मद्य)

2. मद (Mad) नशा (Nasha) (नशा) खमिआरे (फ - मड)

KHAM,YÁZA खमयाज़ा

1. अंगड़ाई (Angrá,i) (अंगड़ाई)

2. ज़ुम्भा (Jrimbha) जमाही (Jamáhi) (जमाही)

3. पश्चात्ताप (Pashcháttáp) पछतावा (Pachh-táva) (पछतावा)

4. प्रतिकार (Prati kár) बदला (Badla) (बदला)

खमिआरे (फ - मड)

KHAM,YÁZA-KASH खमयाज़ा कश

1. अंगड़ाई लेने वाला (Angrái lene)

खलुत सरा (एफ - मड)

KHAL,VAT-SARA खलुवत सरा
दिकेहो 'खलुत खाने'

खलुत कदे (एफ - मड)

KHAL,VAT-KADA खलुवत कदा
दिकेहो 'खलुत खाने'

खलुत गह (एफ - मड)

KHAL,VAT-GÁH खलुवत गाह
दिकेहो 'खलुत खाने'

KHULÚS खुलूस (ए - मड) खुलूस

1. निष्कपटता (Nishkapatata) (नशे) सरलता (Saralata) (सरलता) सादगी (Sádagi) (सादगी)

2. निःस्वार्थता (Nis,swárthata) (नशे) वेगारज़ी (Be gharazi) (वेगारज़ी) (गुफ़ी)

3. सच्ची मैत्री (Sach,chi maittri) (सच्ची) वफा दारी (Vafádári) (वफादारी)

KHALÍJ खलीज (ए - मड) खलीज

खाड़ी (Kháři) (खाड़ी) (गल्फ़) (Gulf) (गल्फ़)

KHA,LÍQ खलीक (ए - मड) खलीक

सुशील (Sushil) शिष्ट (Shisht) (सुशील) (शिश्ट) (Murav,vat dáp) (शिश्ट) (मुरवत दार) (मुरवत दार)

KHALÍL खलील (ए - मड) खलील

मित्र (Mitr) (मित्र) (सक़ा) (Sakha) (सक़ा) (दोस्त) (Dost) (दोस्त)

KHAN, DA खन्दा (ف - مذ) خنده

हास (Hās हास) हंसी (Hansī हंसी)

خنده پیشانی (ف - ص)

KHANDA-PESHÁNI खन्दा पेशानी

प्रफुल्ल वदन (Praphul, l vadan प्रफुल्ल)

हंसमुख (Hansmukh हंसमुख)

خنده (و - ف - ص)

KHANDA-RU खन्दा रु

دیکھو 'خنده پیشانی'

KHIN, ZÍR खिन्ज़ीर (ع - مذ) خنزیر

शूकर (Shúkar شوکر) वराह (Varáh वराह)

सुर (Su, ar सुर)

KHIN, SIR खिन् सिर (ع - مث) خنصر

कनिष्ठा (Kanishtha कनिष्ठा) कनि-

ष्ठिका (Kanish, thika कनिष्ठिका)

लिया (Chhungaliya चहنگلیا)

छिगुनी (Chhinguni چھنگلی)

KRUNUK खुनुक (ف - ص) خنک

शीतल (Shítal شیتل) ठंडा (Thanda ठंडा)

سرد (Sard سرد)

خنیاگر (ف - مذ)

KHUN, YA-GAR खनुयागर

गायक (Gáyak گایک) गवैया (Gavaiya गवैया)

گویا

KHÚ ख (ف - مث) خو

स्वभाव (Swabháo سوبهائو) आदत

(Ádat عادت)

KHÁB खाब (ف - مذ) خواب

1. स्वप्न (Swapn سوپن) सपना (Sapna سپنا)

سپنا

(انگوائی لہلہ والا vála)

2. पछताने वाला (Pachhtáne vála

پچھتانے والا)

KHAMÍDA खमीदा (ع - ص) خمیده

वक्र (Vakr وکر) टेढ़ा (Teṛha تیرھا)

झुका हुआ (Jhuka hua جھکا ہوا)

KHANÁZÍR खनाज़ीर (ع - مذ) خنازیر

1. खंज़ीर की जमे दिको 'खंज़ीर'

2. कंठमाला (Kanthmála کنتھمالا)

गले की गलतियों का एक रोग

(Gale ki gáltiyon ka ek rog گالے کی گلتیوں کا ایک رोग)

کئی گلتیوں کا ایک رोग)

KHAN, NÁS खनास (ع - مذ) خناس

1. दैत्य (Daitya दैत) शैतान

(Shaitán شیطان)

2. प्रेत (Pret प्रेत) भूत (Bhút भूत)

بھوت)

3. कृपण (Kripan کرپن) कंजूस

(Kanjús کنجوس)

4. भ्रम (Bhram بھرم) वह (Vah, m

وہم)

KHUNSA खुन्सा (ع - مذ) خنسی

नपुंसक (Napunsak نپن سک) हीजड़ा

(Hijra هیجڑا)

KHAN, JAR खन्ज़र (ع - مذ) خنجر

छोटी तलवार (Chhotí talvár چھوٹی تلوار)

کٹار (Katár کٹار)

KHAN, DAQ खन्दक (ع - مث) خندق

प्रतिकूप (Pratikúp پرتی کپ) खाई

(Khái کھائی)

2. नपुंसक (Napunsak) क्लीब (Klib) ज्ञनखा (Zankha) (زنخا)

2. निद्रा (Niddra) नींद (Nind) (نید)
3. शयन (Shayan) सोना (Sona) (سونہ)

KHÁR खार (ख - व - म)

1. अपमानित (Apmánit) (اپمانیت)
निरादृत (Niradrit) (نیرادرت) जलिल (Zalil) (ذلیل)

2. مرکبات کے آخر میں آکر کھانے والے (معنی دیتا ہے جیسے 'سودخوار')

خواستگار (خ - و - ص)

KHÁST-GÁR खास्त गार

1. इच्छुक (Ich, chhuk) (اچ چھک)
अभिलाषी (Abhiláshi) (ابھی لاشی)
खादिशमन्द (Khábish mand) (خواदिशمند)
(हस मंद)

2. प्रार्थी (Prárthi) (پرارتنی) उम्मेद वार (Ummedvár) (امیدوار)

KHAVÁS खावास (ख - व - म)

1. प्रमुख (Pramukh) (پرمکھ) प्रधान (Pradhán) (پردھان) खास लोग (Khás log) (خاص لوگ)

2. गुण (Gun) (گن) सिकत (Sifat) (صفت)

3. राजाओं और नवाबों की लौंडी जिस के साथ वह संभोग करते हैं (Rájáon aur navábon ki laundi jis ke sáth vch sambhog karte hon) (راجاؤں اور نوابوں کی لونڈی جس کے ساتھ وہ سمبھوگ کرتے ہوں)

خواب گاہ (خ - و - م)

KHÁB-GÁH खाब गह

- शयनागार (Shayanágár) (شینا گار)
स्वप्न गृह (Swapn grih) (سوین گره)
सोने की जगह (Sone ki jagah) (سونے کی جگہ)

खातिन (ख - व - म)

KHAVÁTÍN खातीन

- خاتون کی جمع
महिलायें (Mahilāen) (مہلانیں)
(اس لفظ کی جمع عربی قاعدہ سے بلی ہے)

KHÁJA खाजा (ख - व - म)

- स्वामी (Swámi) (सुामी) पति (Pati) (مالک)
मालिक (Málik) (مالک)

خواجه تاش (خ - و - ص)

KHÁJA-TÁSH खाजा तश

1. सहपति (Sahpati) (सहपति) एक आका के नौकर (Ek áka ke naukár) (ایک آقا کے نوکر)
2. सह गुरु (Sahguru) (सहगुरु) एक पीर के मुरिद (Ek píir ke muríd) (ایک پیر کے مرید)

خواجه سرا (خ - و - م)

KHÁJA-SARA खाजा सरा

1. द्वारपाल (Dwárpál) (دوارپال) दरवान (Darbán) (دربان)

KHÁHAR خواہر (ف - مٹ) بھگینی (Bhagini) بھن (Bahan)

خواہش (ف - مٹ)

KHÁHISH خواہش

1. अभिलाषा (Abhilásha) (ابھی لاشا)
आकांक्षा (Ákánkeha) (آکانکچھا)
कामना (Kámana) (کامنا) इच्छा (Ich, chha) (اچھا)
आرزू (Árzú) (آرزو)

2. रुचि (Ruchi) (رچی) जी (Ji) (جی)
मर्जी (Marzi) (مرضی)

3. अभिप्राय (Abhippráe) (ابھپ پراے)
उद्देश (Ud, desh) (اددیش) मतलब (Matlab) (مطلب)

خواہش مند (ف - ص)

KHÁHISH-MAND خواہش مند

इच्छुक (Ich, chhuk) (اچھک) अभिलाषी (Abhiláshi) (ابھی لاشی)
तालिब (Tálib) (طالب)

KHÚB خوب (ف - ص)

1. उत्तम (Ut, tam) (اتتم) अच्छा (Ach, chha) (اچھا)

2. सुंदर (Sundar) (سندر) रूपवान (Rúpván) (روپوان) हसीन (Hasín) (حسین)

3. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشٹھ) नफीस (Nafis) (نفیس)

4. मनोहर (Manohar) (ملوھر) रुचिकर (Ruchi kar) (رچی کر) दिल चस्प (Dil chasp) (دل چسپ)

4. गुण (Gun) (گن) प्रभाव (Prabháo) (پربھاؤ)
तासीर (Tásír) (تاسیر)

KHÁN خان (ف - مذ)

1. स्थाल (Isthál) (استھال) सीनी (Sini) (طباقی)
तबाक (Tabáq) (سینی)

2. चुने हुए खानों का तबाक (Chune hue khánon ka tabáq) (چنے ہوئے کھانوں کا طباقی)

خواندگی (ف - مٹ)

KHÁNDAGI खांदगी

1. शिक्षण (Shikohhan) (شکھن) पढ़ाई (Paṛhái) (پڑھائی)

2. किसी कानून की, इंसबली में पेशी (Kisi qánún ki, assembly men peshi) (کسی قانون کی، اسمبلی میں پेशی)

KHÁNDA खांदा (ف - ص)

1. शिक्षित (Shikohhit) (شکچھت)

पढ़ा लिखा (Paṛha likha) (پڑھا لکھا)

2. निमंत्रित (Nimantrit) (نمن تریت) बुलाया हुआ (Buláya hua) (بلایا ہوا)

KHÁH खाह (ف - حرف)

1. अथवा (Athava) (اتھوا) या (Ya) (یا)

2. वर (Varu) (وارو) चाहे (Cháhe) (چاہے)

3. مرکب لفظ کے آخر میں آکر 'پسندیدہ' کے معنی دیتا ہے جیسے 'دل خواہ'

KHÁHAN खाहां (ف - ص)

इच्छुक (Ich, chhuk) (اچھک) अभिलाषी (Abhiláshi) (ابھی لاشی) खाहिश (Kháhish) (خواہش) مند (Khandish mand) (خواہش مند)

خود بخود (ف - ص)

KHUD-BA-KHUD खुद ब खुद

स्वतः (Swatah سوتہ) स्वगत (Swa-gat سوگت) आपही आप (Áp hi áp آپ ہی آپ)

خود بیس (ف - ص)

KHUD-BÍN खुद बीं

अभिमानि (Abhimáni अभिमानی) घमंडी (Ghamandi گھمندی)

خود پرست (ف - ص)

KHUD-PARAST खुद परस्त

دیکھو 'خود بیس'

خود پسند (ف - ص)

KHUD-PASAND खुद पसन्द

स्वेच्छा चारी (Swech,ohhá chári سوچھا چاری) निरंकुश (Nirankush निरंकुश) खुद राय (Khud rá,i خود راي) (نرن کھس راي)

خود دار (ف - ص)

KHUD-DÁR खुद दार

स्वाभिमानि (Swábhimáni سوابھی) बा गौरत (Ba ghairat बागौरत) (مانی)

خود راے (ف - ص)

KHUD-RÁE खुद राय

स्वेच्छा चारी (Swech,ohhá chári سوچھا چاری) कसी की बात न मानने वाला (Kisi ki bát na mánne wála کسی کی بات نہ ماننے والا)

5. साधु (Sádhu سادھو) वाह (Váh वा)

KHÚBÁNI खूबानी (ف - مٹ) जर्दालू (Zardálu زردالو)

خوب رو (ف - ص)

KHÚB-RÚ खूब रू

रूपवान् (Rúpván روپوان) सुन्दर (Sundar حسین)

خوبصورت (عف - ص)

KHÚB-SÚRT खूब सूरत

دیکھو 'خوب رو'

KHÚBI खूबी (ف - مٹ)

1. अच्छाई (Ach,ohhá,i اچھائی) भलाई (Bhalá,i بهلائی)

2. गुण (Gun گن) जौहर (Jauhar جوهر)

KHOD खोद (ف - مذ)

शिरस्त्राण (Shirastrán شرس تران) कूड़ (Kúñr کؤڑ) कौलादी टोपी (Fauládi فولاڈی توپی)

KHUD खुद (ف - ص)

1. स्वयं (Swayam سویم) आप (Áp آپ)

2. स्वतः (Swatah سوتہ) खुद ब खुद (Khud ba khud خود بخود)

خود آرائی (ف - مٹ)

KHUD-ÁRÁÍ खुद आराई

अपने को बनाना संवारना (Apne ko banána sanvārna اپنے کو بنانا (سوارنا)

मार डालना (Apno ko mār dālna
(اپنے کو مار ڈالنا)

خود مختار (عف - ص)

KHUD-MUKHTĀR खुद मुख्तार

1. स्वतंत्र (Swatantr स्वतन्त्र) स्वाधीन (Swādhīn (سوادھین) आज़ाद (Āzād آزاد)
2. निरंकुश (Nirankush (نیرنکھس) स्वेच्छाचारी (Swechchhāchārī (स्वेच्छाचारि) खुद राय (Khud rāo (خود رای)

خود نمائی (ف - مٹ)

KHOD-NUMĀĪ खुद नुमाई

अभिमान (Abhimān (अभीमान) घमंड (Ghamand (گھمند) शेखी (Shekhi (شہخی)

خود نوشت (ف - ص)

KHUD-NAVISH,T खुद नविशत

स्वलिखित (Swalikhit (سولکھت) अपना लिखा हुआ (Apnalikha hua अपना लिखा हुआ)

KHUDI खुदी (ف - مٹ)

1. अहंवाद (Ahamvād (अहंवाद) 'हम भी कुछ हैं' यह खयाल (Ham bhi kuchh haiṅ' yeh khayāl 'हम भी (کچھ ہیں) یہ خیال
2. अभिमान (Abhimān (अभीमान) गुरुर (Ghurūr (غرور)
3. स्वच्छंदता (Swachh, bhandata (स्वच्छंदता) खुद नुस्तारी (Khud mukhtārī (خود مختاری)

خود رفته (ف - ص)

KHUD-RAF,TA खुद रफ़ता

निश्चेष्ट (Nish,cheest (نہشچیشٹ) बे सुध (Be sudh (بے سدا) आपे से बाहर (Āpo se bāhar (آپے سے باہر)

KHUD-RO खुद रो (ف - ص)

अपने आप उगने वाला पेड़ (Apno āp ugne wāla ped (اپنے آپ اُگنے والا پید)

خود ستائی (ف - ص)

KHUD-SITĀĪ खुद सितार्ई

आत्म श्लाघा (Ātm shlāgha (آتمشلاگھا) आत्म प्रशंसा (Ātm prashansa (آتم پرشاسا) अपने मुँह मियां मिठू बनना (Apne munh miyān mitthhu banna (اپنے منہ میاں میٹھو بننا)

KHUD-SAR खुद सर (ف - ص)

1. स्वेच्छाचारी (Swech, chhā-chārī (स्वेच्छाचारि) खुद राय (Khud rāo (خود رای)
2. उद्दंड (Ud,dand (أددند) मुँह जोर (Munh zor (منہ زور) सरकश (Sarkash (سرکھس)

خود غرض (عف - ص)

KHUD-GHARAZ खुद गरज़

स्वार्थी (Swārthī (سوارثی) मतलबी (Motlabī (مطلبی)

خود کشی (ف - مٹ)

KHUD-KUSHI खुद कुशी

आत्महत्या (Ātmhattya (آتمہتھا) अपने को

3. हराभरा (Harabhara) (हराभरा)

ताज़ा (Tāza) (ताज़ा)

4. सुंदर (Sundar) (सुंदर) अच्छा

(Ach, chha) (अच्छा)

KHUSHA खुशा (ख़ोशा - फ - व)

अहो (Aho) (अहो) बहुत अच्छा (Bahut

ach, chha) (बहुत अच्छा)

خوش اقبال (ख़ोश - अफ - व)

KHUSH-IQBÁL खुश इक्बाल

प्रतापी (Pratāpi) (प्रतापी) तेजस्वी

(Tejas, swi) (तेजस्वी) इक्बाल मन्द

(Iqbál mand) (इक्बाल मन्द)

خوش الحان (ख़ोश - अफ - व)

KHUSH-ILHÁN खुश इल्हान

कल कंठ (Kal kanth) (कल कंठ) मधुर

कंठ (Madhur kanth) (मधुर कंठ) सुरिला

(Surila) (सुरिला)

خوشامد (ख़ोश - अफ - व)

KHUSHÁMAD खुशामद

चातुकारिता (Chátu kárita) (चातु कारिता)

चाटु (Chátu) (चाटु) चापलोसी (Cháplosi

(चापलोसी)

KHUSH-BU खुशबू (ख़ोशबू - फ - व)

1. सुगंध (Sugandh) (सुगंध) परिमल

(Primal) (परिमल) महक (Mahak

(महक)

2. सुगंधित (Sugandhit) (सुगंधित)

खुशबूदार (Khushbu dár) (खुशबूदार)

خوش بیان (ख़ोश - अफ - व)

KHUSH-BAYÁN खुश बयान

1. मिष्ट भाषी (Misht bháshi) (मिष्ट भाषी)

KHUR खुर (ख़ुर - फ - मड)

सूर्य (Súrya) (सूर्य) सूरज (Súraj) (सूरज)

KHURÁK खुराक (ख़ुराक - फ - मड)

1. आहार (Áhár) (आहार) ग़िज़ा (Ghiza

(ग़िज़ा)

2. अन्न (Ann) (अन्न) खाना (Khána

(क़ाना)

3. उपवेतन (Upvetan) (अपवेतन)

भत्ता (Bhatta) (भत्ता)

خورد برد (ख़ोर्ड - अफ - मड)

KHURD-BURD खूर्द बुर्द

अपभोग (Apbhog) (अपभोग) राबन

(Ghaban) (ग़बान)

خوردنی (ख़ोर्डनी - अफ - मड)

KHUR, DANI खूर्दनी

खाद्य (Khád, dya) (क़ादिये) भोज्य

(Bhoj, jya) (भोज्य) खाने योग्य (Kháne-

yoggya) (क़ाने योग्य)

KHURISH खुरिश (ख़ुरिश - अफ - मड)

भोजन (Bhojan) (भोजन) आहार (Áhár

(ग़िज़ा) (Ghiza) (आहार)

خورشید (ख़ोर्शैद - अफ - मड)

KHUR, SHÍD ख़ुरशैद

‘दिक़ो ख़ुरशैद’

KHUSH खुश (ख़ोश - अफ - व)

1. प्रसन्न (Prasann) (प्रसन्न) हर्षित

(Harshit) (हर्षित) मसरूर (Masrúr

(मसरूर)

2. स्वस्थ (Swasth) (स्वस्थ) चंगा

(Change) (चंग)

2. हंसोड़ (Hansor) (هنسوز)

خوش ذائقه (عف - ص)

KHUSH-ZÁIQA खुश ज़ाइका

स्वादुष्ट (Swádisht) (سوادشت) मजेदार
(Mazedár) (مزیدار)

خوش رفتار (ف - ص)

KHUSH RAFTÁR खुश रफ़्तार

सुगामी (Sugámi) (سوگامی) सुंदर चाल
वाला (Sundar chál vála) (سندر چال
والا)

خوش رو (ف - ص)

KHUSH-RÚ खुश रू

रूपवान (Ripván) (روپوان) सुंदर
(Sundar) (سندر) खूब सूरत (khúb súrat
(خوبصورت)

خوش قسمت (عف - ص)

KHUSH-QIS,MAT खुश किस्मत

सौभाग्य शाली (Saubhággya sháli) (سو
भाग्यशाली) भाग्यवान (Bhággyaván)
(بهاگیه شالی) नसीबदार (Nasíbevar)
(نصیبدار)

خوش گلو (ف - ص)

KHUSH GULÚ खुश गुलू

कल कंठ (Kal kanth) (کل کانتھ) मधुर
(Madhur kanth) (مدهر کنتھ) अच्छी आवाज़ वाला
(Ach, chhi áváz vála) (اچھی آواز والا)

خوش گووار (ف - ص)

KHUSH-GAVÁR खुश गवार

1. रुचिकर (Ruchikar) (رچی کر) रोचक

मधु भाषी (Madhubhāshī)

(Shirin) (شیرین) (مدھو بهاشی)
bayán (بیان)

2. सुवक्ता (Suvakta) (سووکتا) खुश
तकरीर (Khush taqrír) (خوش تقریر)

خوش حال (عف - ص)

KHUSH HÁL खुश हाल

वैभव शाली (Vaibhav sháli) (وہبھو
(Sampann) (سمپنن) (شالی) संपन्न
(Daulat mand) (دولت مند)

خوش خط (عف - ص)

KHUSH-KHAT खुश खत

1. सुंदर अच्छे लिखने वाला (Sundar
akchhar likhne vála) (سندر اکچھر
لکھنے والا)

2. अच्छा लिखा हुआ (Ach, chha
likha hua) (اچھا لکھا ہوا)

خوش خاق (عف - ص)

KHUSH-KHULQ खुश खलक

सुशील (Sushil) (सुशील) विनीत (Vinít)
(Khush akhláq) (خوش اخلاق) (ونیت)

خوش دامن (ف - ص)

KHUSH-DÁMAN खुश दामन

श्वश्रू (Shwashrú) (شوشو) सास (Sás)
(ساس)

خوش دل (ف - ص)

KHUSH-DIL खुश दिल

1. प्रसन्न चित्त (Prasann chitt) (پرسنن
(Masrúr) (مسرور) (چیت)

कथित का सिल (ka sila bínne vála) (बिल्ले वाला)

2. लाभ उठाने वाला (Lábh utháne vála) (लाभ अँठाने वाला) प्राप्त करने वाला (Prápt karne vála) (प्राप्त करने वाला)

KHAUF खौफ (ख - मड) लौक भय (Bhai) (भय) त्रास (Trás) (त्रास) डर (Dar) (डर)

خوف ناك (ख - मड)

KHAUF-NÁK खौफनाक भयंकर (Bhayankar) (भयानकर) भीषण (Bhishan) (भीषण) भयानक (Bhayá-nak) (भयानक) डरावना (Daráona) (डरावना)

KHÚK खूक (ख - मड) शूकर (Shúkar) (शूकर) वराह (Varáh) (वराह) कोल (Kol) (कोल) सुअर (Su,ar) (सुअर)

KHÚN खून (ख - मड) रक्त (Rakt) (रक्त) शोण (Shon) (शोण) लोहू (Lohú) (लोहू)

خون آلود (ख - मड)

KHUN,Á (NÁ) LÚD खूनम्रा (ना) लूद रक्ताक्त (Rak,tákt) (रक्ताक्त) लोहू में भरा हुआ (Lohu men bhara hua) (लोहू में भरा हुआ)

خون بہا (ख - मड)

KHÚN-BAHA खून बहा वह धन जो किसी की हत्या करने पर उस के घर वालों को दिलाया जाये (Voh dhan

(Rochak) पसंदीदा (Pusan-dida) (पसंदीदा)

2. स्वादिष्ट (Swádisht) (स्वादु) मजेदार (Mazedár) (मजेदार)

خوش منظر (ख - मड)

KHUSH-MANZAR खुश मनज़र मनोरम (Manoram) (मनोरम) सुदृश्य (Sudrish,shya) (सुदृश्य) पुर फाज़ा (Pur faza) (पुर फाज़ा)

خوش نصیب (ख - मड)

KHUSH-NASÍB खुश नसीब दिक़्क़ो व ख़ोश قسمت

خوش نما (ख - मड)

KHUSH-NUMA खुश नुमा सुदृश्य (Sudrish,shya) (सुदृश्य) मनोरम (Manoram) (मनोरम) प्रिय दर्शन (Priya darshan) (प्रिय दर्शन) दिलक़श (Dik'ish) (दिलक़श)

خوش نویس (ख - मड)

KHUSH-NAVÍS खुश नवीस सुलेखक (Sulekhak) (सुलेखक) जिस का लिखना अच्छा हो (Jis ka likhna ach,cha ho) (जिस का लिखना अच्छा हो)

KHOSHA खोशा (ख - मड) रतवक (Istavak) (रतवक) गुच्छा (Bál) (गुच्छा) (Guch,ehha)

خوشه چیں (ख - मड)

KHOSHA-CHÍN खोशाचीं 1. खेत का सिला बीनने वाला (Khet

रविरा (Ravish) क्यारी (Kyári) (روش) (کھاری)

KHAIYÁT खैयात (ع - مد) خطا (ع - مد) خطا
सूचिक (Súchik) दर्जी (Darzi) (سوچک) (درزی)

KHA (I) YÁL ख (खि) याल (ع - مد) خیال

1. कल्पना (Kalpana) विचार (विचार) तख्त (Takhaiyul) (कल्पना) (तख्त)

2. मानसिक प्रत्यक्ष (Mánasik pratyakh) तसवुर (Tasav, vur) (मानसिक) (तसवुर)

3. प्रत्यय (Prattyayai) ध्यान (Dhyán) (प्रत्यय) (ध्यान)

4. चिन्ता (Chinta) सोच (Soch) (चिन्ता) (सोच)

5. मनन (Manan) चिन्तन (Chintan) गौर (Ghaur) (मनन) (चिन्तन) (गौर)

6. मत (Mat) राय (Rae) (मत) (राय)

7. संकल्प (Sankalp) इरादा (Irada) (संकल्प) (इरादा)

8. ध्यान (Dhyán) तवज्जुह (Tavajjuh) (ध्यान) (तवज्जुह)

9. आदर (Ádar) लिहाज (Libáz) (आदर) (लिहाज)

10. भ्रम (Bhram) वहम (Vahm) (भ्रम) (वहम)

jo kisi ki hatya karne par us ko ghar
valon ko diláya jái دهن جو کسی
کی ہتھیا کرلے پر اس کے گھر والوں
(کو دلایا جائے)

خون خوار (ف - ص)

KHÚN-KHÁR खूखार

1. रक्तपायी (Raktpái) (رکت پائی)

खून पीने वाला (Khún píne vála)
(خون پینے والا)

2. निर्दय (Nirdai) निधुर (Nishthur) ज़ालिम (Zálim)
(ظالم)

خو ریزی (ف - مٹ)

KHÚN-REZI खूंरेजी

रक्तपात (Raktpát) खूनखराबा (Khun kharába)
(खून) युद्ध (Yuddh) लड़ाई (Larái)
(لڑائی)

KHÚN1 खूनी (ف - ص) خونی

हिंसक (Hinsak) वधक (Vadhak)
(हिंसक) ज़ालिम (Zálim) (ظالم)

KHESH खेश (ف - مد) خویش

1. स्वयं (Swayam) अपना (Apna)
(اپنا)

2. परिजन (Parijan) रिश्तेदार (Rishtedár)
(رشتہ دار)

خیابان (ف - مد)

KHIYÁBÁN खियाबां

बास के भीतर का रास्ता (Bágh ke
bhitar ka rásta) (باغ کے بھیتر کا راستہ)

خیر خواہ (ع - ص)

KHAIR-KHÁH خیر خواہ

دیکھو 'خیراندیش'

خیر گی (ف - مٹ)

KHÍRAGI خیرگی

1. چکاچوںڈ (Chakáchaundh) چکا
تلملی (Tilmili) تیل میلی (چوندھ)
2. دھرش تاتا (Dhrish,tata) دھرش تاتا
دھتائی (Dhitái) دھتائی

KHÍRA خیرہ (ف - ص)

1. چوںڈیاہا (Chaundh,yáya hua) چوںڈیاہا
(چوندھیاہا)
2. نیرلج (Nir,laj,j) نیرلج
دھرشٹ (Dhrisht) دھرشٹ (Dhith)

خیرہ چشم (ف - ص)

KHÍRA-CHASHM خیرہ چشم

1. نیرلج (Nirlajj) نیرلج
(Belhaya) بے حیا

خیرہ سر (ف - ص)

KHÍRA-SAR خیرہ سر

1. اڈ'ڈ (Ud,dand) اڈ'ڈ
(Sarkash) سرکش

خیریت (ع - مٹ)

KHAIRI(Í)YAT خیر (ری) یات

1. کلیان (Kal,lyán) کلیان
(Bhalái) بھلائی (Achehhái) آچھائی
2. کشل (Kushal) کشل
(Áfiyat) آفییت (Chhem)

KHAYÁLI خالی (ع - ص)

کالپنیک (Kál,panik) کالپنیک
(Farzi) فرضی

خیانت (ع - مٹ)

KHIYÁNAT خیانت

1. آپ بھوگ (Aphhog) آپ بھوگ
(Khurd-burd) خرد برد
غبن (Ghaban) غبن
2. विश्वास घात (Vish,shwás ghát) विश्वास घात
(Be ímání) بے ایمانی

KHAIR خیر (ع - مذ)

1. کلیان (Kallyán) کلیان
(Bhalái) بھلائی
2. वृद्धि (Vridhhi) ورت دھئی
(Barhotari) برہوتری
(Barakat) برکت
3. दान (Dán) دان
(Punn,aya) पुण्य
(Khairát) خیرات (پنہ)
4. अस्तु (Astu) استو
(Ach, chha) अच्छा (اچھا)

KHAI,RÁT خیرات (ع - مٹ)

1. خیر کی جمع
2. दान (Dán) دان
(Punnya) पुण्य (پنہ)

خیر اندیش (ع - ص)

HKAIR-ANDESH خیر آندیش

1. शुभ चिंतक (Shubh chintak) शुभ चिंतक
2. बलानि चाहने वाला (Bhalái) बलानि चाहने वाला
(cháhne vála) (بھلائی چاہنے والا)

(بھگویا ہوا پانی جو اونٹایا نہ گیا ہو)

خیسانہ (ف - مذ)

KHAI,MA خیمہ (ع - مذ) خایما

KHESÁN,DA خےساںدا

पटवास (Patvās) (پٹ واس) पटमंडप (Pat mandap) (پٹ منڈپ) डेरा (Dera) (ڈیرا) रावटी (Rāoti) (راوٹی) (تہرہ)

ओषधियां भिगोया हुआ पानी जो औंटाया न गया हो (Oshadhiyān bhigoya hua pāni jo auntāya na gaya ho) (اوشدھیاں بھگویا ہوا پانی جو اوٹایا نہ گیا ہو)

۵

DÁKHILI داخلی (ع - ص) داخیلی

DÁB داب (ع - مذ) داب

1. अंतरंग (Antarang) (انترنگ) आंतरिक (Āntarik) (آن ترک) अंदरूनी (Andarūni) (اندرونی)
2. हार्दिक (Hārdik) (ہارڈک) मानसिक (Mānasik) (مانسک) रूहानी (Ruhāni) (روہانی)

1. शैली (Shaili) (شیلے) धंग (Dhang) (طریقہ) तरीका (Tarīqa) (تہنگ)
2. प्रताप (Pratāp) (پرتاپ) रोब (Rob) (روہ)

DÁKHIL داخیل (ع - ص) داخیل

1. प्रविष्ट (Pravisht) (پرویش) भीतर (Bhītar) (بہتر) आया हुआ (Āyā hua) (آیا ہوا)
2. समान (Samān) (سامان) तुल्य (Tulya) (تولی) बराबर (Barābar) (برابر) (تلیہ)
2. सम्मिलित (Sammilī) (سمملت) शामिल (Shāmil) (شامل)

DÁD داد (ف - مٹ) داد

1. न्याय (Nyāe) (نیاے) इन्साफ (Insāf) (انصاف)
2. दान (Dān) (دان) बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)
3. प्रशंसा (Prashansa) (پرشنسا) वाह (Vāh) (واہ) वाह (Vāhvāh) (واواہ)

دادخواہ (ف - ص)

DÁKHILA داخیلہ (ع - مذ) داخیلہ

1. प्रवेश (Pravesh) (پرویش) घुसना (Ghusna) (گھسنا)
2. गुजर (Guzar) (گزر) दखल (Dakhil) (دخل)
3. रसिद (Rasīd) (رسید) महसूल या चुंगी की रसिद (Mahsūl ya chungī ki rasīd) (محصول یا چنگی کی رسید)

DÁDKHAH داد خواہ

वादी (Vādi) (وادی) मुद्दे (Mud, dai) (مدعی)

DÁD-RAS दाद रस (म - म - म - म)

न्याय कर्ता (Nyāe karta) (نیاے کرتا) फरयाद सुनने वाला (Faryād sunne vāla) (فریاد سننے والا)

या धब्बा लगा हुआ (Dágh yá dhabba laga hua) داغ یا دھبہ لگا (موا)

2. लाञ्छित (Lánchhit) (لائچھت) कलंकित (Kalankit) (کلنکیت) बदनाम (Badnám) (بدنام)

3. अपराधी (Aprádhí) (اڀرادھی) दोषी (Doshí) (دوшы) कुसूर वार (Qusúr vár) (قصور وار)

DÁGHI दागी (ف - ص) دای (ف - ص) دیکھو، دافدار

DÁFE दाफे (ع - ص) دافع (ع - ص) निवारक (Nivárak) (نوارک) रोकने या हटाने वाला (Rokne ya hatáne vála) (روکنے یا هٹانے والا)

DÁL(ILL) दाल (ल) (मं - ع) दाल (ल) सूचक (Súchak) (سوچک) बताने वाला (Batáne vála) (بتانے والا) दलालत करने वाला (Dalálat karne vála) (दलالت کرنے والا)

DÁLÁN दालान (मं - फ) दालان (मं - ف) ओसारा (Osára) (اوسارا) बरामदा (Barámada) (برامده) बरान्दा (Veranda) (براندا)

DÁM दाम (मं - फ) दाम (مं - ف)

1. पाश (Pásh) (پاش) जाल (Jál) (جال) फंदा (Phanda) (فندا)

2. वनपशु (Van pashu) (वन पशु) जंगली जानवर (Jangali jánver) (جنگلی جانور)

3. दमरी (Damri) (دمری)

DÁSH,TA दाशता (फ - मं) दाशता (ف - مٹ) उपपत्नी (Uppatni) (اڀپتلی) रखेली (Rakheli) (رکھیلی) सुरैतिन (Suraitin) (सुरैतीन) आशना (Ashna) (आشنا)

DÁÍ दाई (मं - ع) दाई (مं - ع)

1. निमन्त्रण कर्ता (Nimantran karta) बुलाने वाला (Buláne vála) (बुलाने والا)

2. आशीर्वाद देने वाला (Áshírvád dene vála) (आशीर्वाद देने वाला) दुआ करने वाला (Duá karne vála) (دعا کرنے والا)

DÁI,YA दाइया (मं - ع) दाइया (मं - ع) प्रभुत्व (prabhuttwa) (پرہوتو) हजारा (Ijára) (اجارا) जोर (Zor) (ज़ोर)

DÁGH दाग (मं - फ) दाग (मं - ف)

1. चिह्न (Chinnh) (چہنہ) धब्बा (Dha-bba) (دھبہ)

2. दुःख (Dukh) (دکھ) क्लेश (Klesh) (क्लेश) तकलीफ (Takiíf) (تکلیف)

3. लाञ्छन (Lánchhan) (लाञ्छन) कलंक (Kalank) (कलंक) बदनामी (Badná-mi) (بدنامی)

4. अपराध (Aprádh) (اڀرادھ) दोष (Dosh) (दोष) इलज़ाम (Ilzám) (الزام)

5. ईर्ष्या (Írsha) (ईर्ष्या) डाह (Dáh) (डाह) हसद (Hasad) (حسد)

DÁGH-DÁR दागदार (मं - फ) दागदार (मं - ف)

1. चिह्नित (Chin,uhit) (چہنہت) दाग (दग)

DĀNA دانا (ف - ص) دانا

1. चतुर (Chatur चتر) दक्ष (Daksh) (پرورین) (Pravin) (دکھ) (Hoshyār) (هوشیار)
2. बुद्धिमान् (Buddhimān) (بدھی مان) (عقل مند) (Aqalmand)

DĀNĀĪ دانائی (ف - مٹ) دانائی

- बुद्धिमत्ता (Buddhimatta) (بدھی متتا) (عقل مندی) (Aqalmandi)

DĀNIS,T دانست (ف - مٹ) دانست

- मत (Mat) (مت) राय (Rāi) (رای) (Samajh) (سمجھ)

DANIS,TA دانسته (ف - ص) دانسته

- ज्ञान पूर्वक (Gyān pūrvak) (گیان پورک) (جان بھک کر) (Jān bīj kar)

DĀNISH دانیش (ف - مٹ) دانیش

- बुद्धि (Buddhi) (بدھی) ज्ञान (Gyān) (گیان) (अकल) (Aql)

دانیش مند (ف - ص)

DĀNISH-MAND دانیش مند

- बुद्धिमान् (Bud,dhimān) (بدھی مان) (عقل مند) (Aqlmand)

دانیشور (ف - ص)

DĀNISH-VAR دانیش وار

دیکھو 'دانیش مند'

DĀNA دانه (ف - مڈ) دانه

1. अन्न (Ann) (ان) नाज (Nāj) (ناج)

4. १४ या २१ मासे की तोल (14 yā 21 māshe ki tol) (۱۴ یا ۲۱ ماشے کی تول)

DĀMĀD داماد (ف - مڈ) داماد
जामाता (Jāmātā) (جاماتا) (دماد) (Damād)

DĀMĀN دامان (ف - مڈ) دامان
دیکھو 'دامن'

DĀMAN دامن (ف - مڈ) دامن

1. कुरते या अंगरखे का वह भाग जो आगे लटकता रहता है (Kurte yā Angarkhe kā voh bhāg jo āge lataкта rahta hai) (کرتے یا انگرکھے کا وہ بھاگ جو آگے لٹکتا رہتا ہے)

2. कोर (Kor) (کور) किनारा (Kināra) (کنارہ)

3. तराई (Tarāi) (तराई) मैदान (Maidān) (میدان)

دامن کوہ (ف - مڈ)

DĀMANE-KOH دامنه کوہ

पहाड़ की तराई (Pahār kī tarāi) (پہاڑ کی तराई) (کئی तराई)

دان - دان (ف - کلمہ ظرف)

DĀN(N) दान (दाँ)

1. घर (Ghar) (گھر) जगह (Jagah) (جگہ) (مرکبات کے آخر میں آکر معنی دیتا ہے جیسے 'قام دان')

2. जानने वाला (Jānne vāla) (جاننے والا)

مرکب کلمے کے آخر کا جزو ہوتا ہے جیسے 'ہمہ دان'

5. डफली के आकार का एक बड़ा बाजा

(Dafli ke ákár ka ek baṛa bája)

(دَفلی کے آکار کا ایک بڑا باجہ)

DÁIM دائم (ع - ص)

नित्य (Nit,tya) (نیت تہہ) श श्वत

(Shásh,shwat) (شاشوت) सदा रहने वाला

(Sada rahne vála) (سدا رہنے والا)

DÁIMAN دائماً (ع - ص)

सदा (Sada) (سدا) नित्य (Nittya)

(نیت تہہ) हमेशा (Hamesha) (ہمیشہ)

دائم الحبس (ع - ص)

DÁIMUL-HA,BS दाइमुल् हव्स

आजन्म कारा वास (Ájanm kárávás)

(उम्र कैद) (Umr qaid)

(عمر قید)

DÁIMI दाइमी (ع - ص)

त्रिकाल व्यापी (Trikáal vyápi)

सदा (Sada) (सदा) नित्य का (Nit,

tya ka) (नیت تہہ کا)

DÁIN दाइन (ع - مذ)

ऋण दाता (Rin dátá) (رن داتا) कर्ज देने

वाला (Qarz dene vála) (قرض دینے والا)

DÁYA दाये (ف - مث)

1. धात्री (Dháttri) (دهاتری) दाई (Dái)

(دائی)

2. अन्ना (Anna) (اننا) पिलाई (Pílái)

(پلائی)

DAB,BÁGH दब्बारा (ع - مذ)

चर्म रजक (Charm ranjak) (چرم رنچک)

चमड़ा रंगने वाला (Chamṛa

rangne vála) (چمڑا رنگنے والا)

2. बीज (Bij) (بیج) तुखम (Tukhm)

3. फुंसी (Phunsi) (پھنسی)

4. चेचक के आबले (Chechak ke áble)

(چھچھک کے آبلے)

5. माला की गुरिया (Mála kí guriya)

(माला की گुरیا)

6. कोई छोटी गोल वस्तु (Koi chhoti

gol vastu) (کوئی چھوٹی گول وस्तو)

7. कण (Kan) (کن) रवा (Rava)

DÁVAR दावर (ف - مئ)

1. न्याय कर्ता (Nyái karta) (نہیائے کرتا)

न्यायी (Nyái) (نہیائی) इनसाफ करने

वाला (Insáf karne vála) (انصاف

کرنے والا)

2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) परमात्मा

(परमात्मा)

DÁO दाउ (ف - م)

1. छल (Chhal) (چھل) चाल (Chál)

(फरेब) (Fareb) (چال)

2. दांव (Dáon) (दानوں) जुए की चाल

(जुए की चाल) (Jue ki Chál)

DÁIRA दाइरा (ع - مذ)

1. परिधि (Paridhi) (پری دھی) वृत्त

(गहरा) (Ghera) (वृत्त)

2. सभा (Sabha) (سبھا) समिति (Samiti)

(اداره) (Idára) (سستی)

3. आश्रम (Áshram) (آشرم) खान काह

(خانقاه) (Khan qáh)

4. गोलाई (Golái) (گولائی) चक्कर

(چکر) (Chak,kar)

DUKHÁNI دُخانی (ف - ص) دُخانی

1. دھومیک (Dhaumik) دھومیک
دھوئیکا (Dhuen ka) دھوئیکا
2. وہ چیڑ جو باپ یا دھوئے کے زور سے چلے
(Voh chíz jo, bháp ya dhuen ke zor se chale) وہ چیڑ جو باپ یا دھوئیکا کے زور سے چلے

DUKH,T دُخت (ف - مٹ) دُخت
دیکھو 'دخت'

DUKH,TAR دُختَر (ف - مٹ) دُختَر
دُھیتا (Duhita) دُھیتا
(Kan,nya) لڑکی (Lar'ki) لڑکی

DAKH,L دُخل (ع - مذ) دُخل

1. پٹھ (Paith) گُزر (Guzar) گُزر
2. اَدھیکار (Adhikar) کَبْزَا (Qabza) کَبْزَا
3. سَمبھانا (Sambháona) سَمبھانا
اِمکان (Imkán) اِمکان
4. ہستکھپ (Hastakhep) موزاھمت (Muzáhamat) موزاھمت
5. جَان (Gyán) جَانکاری (Jánkárí) جَانکاری
6. سَاهَس (Sáhas) مَجَال (Majál) مَجَال

DAKH,MA دُخمہ (ف - مذ) دُخمہ

1. سَمادھی (Samádhi) سَمادھی
اَدھیکار (Adhikar) اَدھیکار
2. شَو پِٹی (Shav peti) تَابُوت (Tábút) تَابُوت

DIBÁGHAT دِباغت (ع - مٹ) دِباغت

چَمڑا پَکانا اور رَنگنا (Chamra pakána aur rangna) چَمڑا پَکانا اور رَنگنا

DABÁZAT دِبازت (ف - مٹ) دِبازت

مَوتائی (Motái) مَوتائی

DAB,DABA دِباہ (ع - مذ) دِباہ

1. آتَنک (Átank) رَوَب دَاب (Rob dáb) رَوَب دَاب
2. پَرَتاپ (Pratáp) تَیج (Tej) تَیج
جَلال (Jalál) جَلال

DABIS,TÁN دِباستاں (ف - مذ) دِباستاں

مَدْرَسا (Mad,rasa) مَدْرَسا

DAB,BA دِباہ (ف - مذ) دِباہ

چَرَم پُتک (Charm putak) چَرَم پُتک
چَمڑے کا کُپا (Chamro ka kuppá) چَمڑے کا کُپا

DABÍR دِباہ (ف - مذ) دِباہ

لِکھاک (Lekhák) مَسِجِوِی (Masijívi) مَسِجِوِی
مُنشی (Munshi) مُنشی

DABÍZ دِباہ (ف - ص) دِباہ

1. مَوتائی (Motái) گَف (Gaf) گَف
2. دَلدَار (Daldár) دَلدَار

DUKHÁN دُخان (ف - مذ) دُخان

دُھواں (Dhuán) دُھواں

DUR, RÁJ **دُرَاج** (ف - مذ) **دُرَاج**
 यष्टिक (Yashtik) **جَاشِک**
 (Jángal) **جَانِگَل** तीतर (Títar) **تیتَر**

DARÁZ **دَرَاژ** (ف - ص)
 1. दीर्घ (Dīrgh) **دیرگھ** लंबा (Lamba)
 (طویل) **تَویَل** (Tavíl) **تَمبَا**
 2. दर्ज (Darz) **دَرز** दशर (Darár) **دَرَار**
دَرَاژ دَسْتِی (ف - مَث)

DARÁZ-DASTI **دَرَاژ دَسْتِی**
 अत्याचार (Attyáchar) **اتیاچار**
 अन्याय (An nyáo) **ان نیاے** जुल्म
 (Zulm) **ظالم**
دَرَاژ دَسْتِی (ف - ص)

DARAN, DÁZ **دَرَنْدَاژ**
 पिशुन (Pishun) **پِشَن** चुगल खोर
 (Chughal khor) **چُغَل خور**

DIRÁYAT **دِرَايَت** (ع - مَث)
 ज्ञान (Gyán) **گیان** प्रज्ञा (Prag gya)
 (बुद्धि) **بُذھی** (Buddhi) **پَرگَگیَا**
 समझ बुझ (Samajh bújh) **سمجھ**
بُوجھ

DAR, BÁR **دَرَبَار** (ف - مذ)
 1. राज सभा (Ráj sabha) **راج سبھا**
 राज समाज (Ráj samáj) **راج سماج**
 आस्थायिका (Ástháyika) **آس تھانکا**
 2. न्यायालय (Nyáyá lai) **نیا یا لے**
 कचहरी (Kachahri) **کچھری**
 3. किसी ऋषि मुनि या पीर फकीर का
 आश्रम (Kisí rishi muní ya pír)

DURHUL **دُخُول** (ع - مذ) **دُخُول**
 प्रवेश (Pravosh) **پَرَوِش** घुसना (Ghusna)
گھسنا

DAKHIL **دَخِيل** (ع - ص)
 1. हस्तक्षेपक (Hastakohhepak) **ہستک**
 दखल देने वाला (Dakhl) **دَخَل دینے والا**
 (دخل دینے والا) **دَخَل دینے والا**
 2. विज्ञ (Viggya) **ویگھ** दखल रखने
 वाला (Dakhl rakhne vála) **دَخَل رَکھنے والا**
 3. प्रभाव डालने वाला (Prabháo dálne)
 vála **پَرَبھاؤ ڈالنے والا**

DAD **دَد** (ف - مذ)
 व्याड (Vyád) **ویاڈ** हिंसक जंतु (Hinsak)
 Jantu **ہینسک جنتو** दरिन्दा (Durinda)
دَرِنْدہ

DAR **دَر** (ف - مذ)
 1. द्वार (Dwár) **دَوَار** दरवाजा (Durváza)
دَروازہ
 2. कपाट (Kapát) **کپاٹ** किवाड़ (Kivár)
کِوَار
 3. भीतर (Bhitar) **بھیتر** में (Men) **میں**

DARÁMAD **دَرَامَد** (ف - مَث)
 आयात (Áyát) **آیات** देश में बाहर से
 आने वाला माल (Desh men báhar se)
 áne vála mál **دیش میں باہر سے آنے والا مال**

DIRA **دِیرَا** (ف - مذ)
 घंटा (Ghanta) **گھنٹا** जरस (Jaras)
جَرَس

DARAKH,T درخت (ف - مذ) کسی
 वितप (Vitap) वृक्ष (Vrikshh)
 तब (Taru) द्रुम (Drum)
 पेड़ (Per) (درم)

درخشان (ف - ص)

DURUKH,SHÁN दुखशां

प्रभा युक्त (Prabhā yukt) (پروہ ایکٹ)
 प्रकाश मान् (Prakāsh mán) (پروکاش)
 रौशन (Raushan) (روشن) (مان)

درخواست (ف - مٹ)

DAR,KHÁS,T درخاست

1. प्रार्थना पत्र (Prārthana pattr) (پرارتھنا پتر)
 आवेदन पत्र (Ávedan pattr) (آویدن پتر)
 अर्ज़ (Arzi) (عرضی)
2. विनय (Vinai) (وَنے) निवेदन (Nivedan) (نویدن)
 अर्ज़ (Arz) (عرض)

DARKHUR درخور (ف - ص)

1. योग्य (Yoggya) पात्र (Pátrr) (یوگیہ پاتر)
 قابل (Qábil) (قابیل)
2. पैठ (Paith) (پیٹھ) पहुँच (Pahunch) (پہنچ)
 रसाई (Rasái) (رسائی)

DARD दर्द (ف - مذ)

1. दुःख (Dukh) क्लेश (Klesh) (دکھ کلش)
 तकलीف (Taklîf) (تکلیف)
2. व्यथा (Vyattha) पीड़ा (Píṛa) (ویٹھا پیڑا)
 टीस (Tís) (تیس)
3. दया (Daya) तरस (Taras) (دیا ترس)
4. चिंता (Chinta) सोच (Soch) (چینتا سوچ)

کسی دشی منی faqír ka áshram
 (یا پیر فقیر کا آشرم)

دربار داری (ف - مٹ)

DARBÁR-DÁRI दरबार दारी

1. हाज़िरबाशी (Házir báshí) (حاضر باشی)
2. खुशामद (Khushámád) (خوشامد)

DARBÁN दरबान (ف - مذ)

द्वारपाल (Dwár pál) (دوار پال)
 प्रतिहारी (Prati hári) (پرتی هاری)
 दीवानी (Deorhi bán) (دیوڑھی بان)

DAR,J दर्ज (ع - مذ)

लिखना (Likhna) (لکھنا) वही या रजिस्टर
 में लिखना (Bahí ya register men
 likhna) (بہی یا رجسٹر میں لکھنا)

DUR,J दुर्ज (ع - مذ)

मंजूषा (Manjúsha) (مندجوشا) सन्दूकचा
 (Sandúqcha) (مندوقچہ)

DAR(A)JA दर् (ر) जा (ع - مذ)

1. पद (Fad) उहदा (Uhda) (پد عہدہ)
2. श्रेणी (Shrení) (شرینی) मरतबा
 (Martaba) (مرتبہ)

3. कक्षा (Kak ehha) (ککچھا) जमाअत
 (Jamá,at) (جماعت)

4. आकाश मंडल का १/३६० वां अंश
 (Ákásh mandal ka 1/360 ván ansh)
 (آکاش منڈل کا ۱/۳۶۰ واں اَنش)

5. खंड (Khand) (کھنڈ) माला (Mála)
 (माला) मंज़िल (Manzil) (مانزل)

6. कोष्ठक (Kcshthak) (کوشتھک) कमरा
 (Kamra) (کمرہ)

دُرُشْت (ف - ص) دُرُشْت, DURUSH, T

1. कठोर (Kathor कठ) कड़ा (Kara कड़ा)

2. खुरदरा* (Khurdara १७५६) खुरखुरा
(Khurkhura १७६५६)

درشتی (ف - مٹ)

DURUSH, TI दुरुश्ती

1. कठोरता (Kathorata) सख्ती (Sakhti)

2. असभ्यता (Asabh, bhyata) (اسبھیتا)
 अशिष्टता (Ashishtata) (اشیستتا)
 अकखड़पन (Ak, khar pan) (اکھڑپن)

DAR,K   दर्क   درك (ع - مذ)

1. बोध (Bodh) ज्ञान (Gyán)
समझ (Samajh)

2. बुद्धि (Bud,dhi بدهي) मनीषा
(Mánisha منیسا) अकल (Aql
(عقل))

DARGÁH درگاه (ف - مٹ)

1. चौखट (Chaukhat چوکھٹ) डेवढ़ी
(Deorhi دھورھی)

2. राज सभा (Rāj sabha रजसभा)
दरबार (Darbār दरबार)

3. मज़ार (Mazár) रौज़ा (Rauza)

درگزر (ف - مٹ)

DAR GUZAR दरगुज़र

- छमा (Chhama) माफी (Máfi
(معافی))

DIRAM   دیرم   (ف - مذ)

1. चांदी का एक सिक्का (Chandi ka)

DUR,D   دُرْد (ف - مٹ)   دُرْد

- बलकस (Balkas بلکس) तल छट
(Talehhat تلچھٹ) गाद (Gád گاد)

DARD-MAND دردمند (ف - ص)

- दुखी (Dukhi) रंजीदा (Ranjida)
(رنجيدہ)

DARD-NÁK दर्दनाक (ف - ص) دردناک

- दुःख प्रद (Dukhapprad दुःखप्रद)

- कष्ट जनक (Kasht janak کشت جنک)

- रंजदेह (Ranj deh رانج ده)

DAR,Z   درز (ف - مٹ)   दर्ज़

- दार (Dār दा) दरार (Darār दा)

DAR, ZI   दर्ज़ی (ف - مذ)

- सूचिक (Súchik سوچک) सीते वाला
(Sino vála سینہ والا)

DAR,S   درس (ع - مذ)   درس

1. पठन (Pathan पठना)
(Parhna पढ़ना)

2. पाठ (Páth پاٲھ) सबक (Sábak سبک)

3. उपदेश (Updesh) (نصیحت) (Nasihat)

DURUS,T   درست (ف - ص)   دُرُوسْت

1. यथार्थ (Yatharth) ٹیک
(Thik تھیک)

2. सत्य (Sattya ستيه) सही (Sahi صحیح)

3. स्वस्थ (Swasth سوس ته) तनदुरुस्त
(Tandurust تن درست)

دروازه (ف - مذ)

DAR VÁZA دروازا

دار (Dwár) در (Dar)

DURÚD درود (ع - مذ)

ستوتی (Istuti) پرشاسا

(Prashansa) سنا (Sana)

درود گر (ف - ص)

DUROD-GAR دُروَدگار

رثکار (Ratha kár) تلتک

(Tak chhak) تگ چک

(Barhái) برهائی

DAROGH دروغ (ف - مذ)

میتھا (Mith, thya) آنرٹ

(Anrit) جھوٹ (Jhúth)

دروغ گو (ف - ص)

DAROGH GO دروغ گو

میتھا وادی (Mith, thya vadi)

(Jhútha) جھوٹھا (Wadi)

DARÚN درون (ف - مذ)

1. آنت: کرا (Antah karan) اندہ کرون

من (Man) دل (Dil)

2. مध्य (Madh dhya) बीच

(Bich)

درویش (ف - مذ)

DAR, VESH درवेश

1. भिक्षुक (Bhik chhuk)

भिक्षारी (Bhikhári) फकीर

(Faqir)

2. महात्मा (Mahátma) ऋषि

(Rishi) वली (Vall)

چاندی کا ایک سکہ ek sikka

2. ३॥ माशे की एक तोल (3½ Māshe

की एक तोल) ماشہ کی

(ایک تول)

DAR MÁN درمان (ف - مذ)

उपचार (Upchár) इलाज

(Iláj) علاج

درماندگی (ف - مذ)

DAR, MÁNDAGI درماندگی

दुःख (Kukh, kh) क्लेश (Klesh

बेकसी (Bekasí) क्लेश

درمانده (ف - مذ)

DAR, MÁNDA درماندا

असहाय (Asaháo) दुःखी (Dukhi

लाचार (Láchár) دکھی

درمیان (ف - مذ)

DAR, MIYÁN در میان

1. मध्य (Madh, dhya) बीच

(Bich)

2. भीतर (Bhítar) अंदर

(Andar) में (Men)

DARINDA दरिन्दा (ف - ص)

व्याड (Vyád) हिंसक जंतु

(Hinsak jantu) ہنسک جانور

फाड़ खाने वाला जानवर (Phár kháno

vála jánver) پہاڑ کھانے والا جانور

DIRANG दरنگ (ف - مذ)

विलंब (Vilamb) دير (Der)

DIRAU दिरौ (ف - مذ)

फसल कटना (Fasl katna) فصل کاٹنا

वदाम्य (Vadán, nya) अति दानी
(Ati dání) (अति दानी) बहुत बड़ा फैयाज़
(Bahut bara faiyáz) (بہت بڑا فیاض)

دریافت (ف - مٹ)

DAR, YÁFT दर्याفت

1. जिज्ञासा (Jigyása) (جگیاसा) जांच
(Jānch) (جانچ) पंछ तांछ (Pānchh
tānch) (پونچھ تانچ)
2. अन्वेषण (Anveshan) (अन्वेषण)
गवेषणा (Gaveshana) (गवेषणा)
रिसर्च (Research) (रिसर्च)

DARÍOHA दरिचा (म - फ) दरिचा
गवाक्ष (Gavāksh) (गवाक्ष) खिक्की
(Khirki) (खिक्की)

DARIDA दरिदा (व - स) दरिदा
विदीर्य (Vidirn) (विदीर्य) फटा हुआ
(Phata hua) (फेटा हुआ)

दरिदे (व - स) (दरिदे)

DARÍDA-DAHAN दरिदा दहन
मुक्त कंठ (Mukt kanth) (मुक्त कंठ)
मुंह फट (Munh phat) (मुंह फट)

DIREGH दिरेग (म - फ) दिरेग

1. शोक (Shok) (शोक) अफसोस (Afsos)
(अफसोस)
2. संकोच (Sankoch) (संकोच) तश्ममुल
(Ts, am, mul) (तश्ममुल)
3. कृपणता (Kripanata) (कृपणता) कंजूसी
(Kanjúsi) (कंजूसी)

3 विनीत (Vinit) (विनीत) विनम्र
(Vinamr) (विनम्र) खाक सार
(Kháksár) (खाकसार)

द्रोषी (व - मट)

DAR, VESHI दर्वेशी
संन्यास (San nyás) (संन्यास) फकीरी
(Faqiri) (फकीरी)

DAR(R)A दरा (म - म) दरा
दो पहाड़ों के बीच का रास्ता (Do paháron
ke bích ka rásta) (दो पहाड़ों के बीच का रास्ता)
(Ghāti) (घाटी) (घाटी)

DUR, RA दुरा (म - ए) दुरा
चर्म कशा (Charm kasha) (चर्म कशा)
चमड़े का कोड़ा (Chamṛo ka kora)
(चमड़े का कोड़ा)

DAR, HAM दरहम (व - स) दरहम
व्यस्त (Vyast) (व्यस्त) तितर बितर
(Titar bitar) (तितर बितर) गड बड़
(Gar bar) (गड बड़)

DIR, HAM दिरहम (म - ए) दिरहम
'दरम' (दरम)

DAR, YA दर्या (म - म) दर्या
सरिता (Sarita) (सरिता) आपगा
(Ápaga) (आपगा) तरंगिनी (Tarangini)
(तरंगिनी) निम्नगा (Nimnaga)
(निम्नगा) नदी (Nadi) (नदी)

द्रिया (व - स) (द्रिया)

DARYA-DIL दर्या दिल
मुक्त हस्त (Mukt hast) (मुक्त हस्त)

हाथ का मोजा (Háth ka moza
هاتھ کا موزہ)

دستاویز (ف - مٹ)

DASTÁVEZ دستاویز

1. प्रमाण पत्र (Pramán pattr प्रमाण
सबूत का काराज (Sabút ka
kághaz) ثبوت کا کاغذ)

2. बंधक पत्र (Bandhak pattr बंधक
तमसुक (Tamas, suk) तमसुक)

دست برد (ف - مٹ)

DAST-BURD دست بُرد

अपहरण (Apharan अपहरण) छीनछान
(Chhín chhán छीन چھان)

دست برداری (ف - مٹ)

DAST-BARDÁRI دست برداری

परित्याग (Parit, tyág परित्याग)
कब्जा छोड़ देना (Qabza chhor dena
قبضہ چھوڑ دینا)

دست بسته (ف - ص)

DAST-BASTA دست بستا

कर बद्ध (Kar bad, dha करबद्ध) बद्धा-
जालि (Baddhánjali बद्धानजालि)
हाथ बांधे हुए (Háth bándhe hue
هاتھ باندھے ہوئے)

دست پناه (ف - مذ)

DAST-PANÁH دست پناه

चिमटा (Chimta चिमटा) चिमटा
(Chimta चिमटा)

دستخط (ف - مذ)

DAST-KHAT دستخط

हस्ताक्षर (Hasták chhar हस्ताक्षर)

دریورہ گر (ف - ص)

DARYÚZA-GAR دریوزاگر

भिक्षुक (Bhikchhak भिक्षुक)

भिक्षु मंगा (Bhikh manga भिक्षु मंगा)

DUZD दुज्द (ف - مذ)

चोर (Chor चोर) तस्कर (Taskar तस्कर)

DAST دست (ف - ص)

1. कर (Kar कर) हस्त (Hast हस्त)

हाथ (Háth هاتھ)

2. विरेचन (Virechan विरेचन)

पतला पाखाना (Patla pákhána)

پتلا پاخانہ

دست آور (ف - ص)

DASTÁVAR دستاवर

रेचक (Rechak रेचक) मल भेदक

(Mal bhedak मल भेदक)

विरेचक (Virechak विरेचक) जुलाब

(Julláb جلاب)

DASTÁR دستار (ف - مٹ)

शिरोवेष्टन (Shiroveshthan शिरोवेष्टन)

पगड़ी (Pagṛī पगड़ी) अमामा

(Amāma اعمامہ)

دست اندازی (ف - مٹ)

DASTANDAZI دستندازی

हस्तक्षेप (Hastak chhep हस्तक्षेप)

मुज्जहमत (Muzáhamat मुज्जहमत)

(مزاحمت)

DASTÁNA دستانا (ف - مذ)

1. हस्त त्राण (Hast, trān دست تریان)

تانا (tāna) بلانے کے لئے دروازہ کھت (کھٹانا)

3. مال गुजारी की वसूली का परवाना
(Mālguzāri ki vasūli ka parvāna)

(مال گزاری کی وصولی کا پروانہ)

4. कर (Kar) महसूल (Mahsūl)
(محصول)

دست کار (ف - مذ)

DAST-KÁR دستکار

कलाकार (Kalá kar) शिल्पी (Shilpi)

کارگر (Kárigar) کاریگر (Shilpi)

دست کاری (ف - مذ)

DAST-KÁRI دست کاری

हस्त शिल्प (Hast shilp) (هست شلپ)

शिल्प कला (Shilp kala) (شلپ کلا)

कारीगरी (Kárigari) (کاریگری)

دست کش (ف - ص)

DAST-KASH دستکش

دیکھو 'دست بردار'

دست گاہ (ف - مذ)

DAST-GÁH دستگاه

1. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتھیہ)

शक्ति (Shakti) कुदरत (Qudrat)

(قدرت)

2. प्रवेश (Pravesh) पहुँच (Pahunch)

रसाई (Rasái)

(رسائی)

دست گیری (ف - مذ)

DAST-GIRI دستگیری

हस्तालंबन (Hastálamban)

دستخط (Das,khat)

دست درازی (ف - مذ)

DAST,DARÁZI دست درازی

1. अत्याचार (Attyáchár)

ظلم (Zulm)

2. हस्ताहस्ती (Hastáhasti)

هاتھ پائی (Háthá pái)

3. हस्तक्षेप (Hastak chhop)

مداخلت (Mudákhalat)

(مداخلت)

دسترس (ف - مذ)

DASTRAS دسترس

1. पहुँच (Pahunch) रसाई

(رسائی)

2. शक्ति (Shakti) सामर्थ्य

(Sámarthya) इस्तिताअत

(Istitá,nt)

دست غیب (ف - مذ)

DASTE-GHAIB دستہ گیب

1. दिव्य प्राप्ति (Div,vya prápti)

دیوی (Díví áe)

गैबी आमदनी (Ghaibi áma-

dani)

2. उत्कोच (Utkoch) घूस (Ghús)

(رشوت) (Rishvat)

DASTAK دستک (ف - مذ)

1. कर्ताल (Kartál) ताली

(Táli)

2. बुलाने के लिये दरवाजा खट खटाना

(Buláne ko lie darváza khatkha-

DASTA دستا (ب - مذ) دستہ

1. ہٹھا (Hat, tha) مٹھ (Múth) ہٹھا (موتھ)

2. سنا کا چھوٹا भाग (Sena ka chhota bhág) سینا کا چھوٹا بھاگ

3. ۲۵ کاغذ کا थोक (25 Kághaz ka thok) ۲۵ کاغذ کا تھوک

DASTI دستی (ف - ص) دستلی

1. हाथ का बना हुआ (Háth ka bana hua) ہاتھ کا بنا ہوا

2. हाथ में रखने के क़ाबिल (Háth men rakhne ke qábil) ہاتھ میں رکھنے کے قابل

DAST-YÁB دستياب (ف - ص) دستياب

हस्तगत (Hastgat) प्राप्त (Prápt) उपलब्ध (Uplabdh) हासिल (Hásil) (اپلبدھ)

DASHT दशत (ف - مذ) دشت

अरण्य (Aran, nya) कानन (Kánan) वन (Van) जंगल (Jangal) (ارنیه کانن وون جنگل)

دشت پیما (ف - ص)

DASH, T-PAIMA दशत पैमा

काननचारी (Kánan chári) वनचर (Van char) फिरने वाला (Jangal men phirne vála) (کانن چاری وون چر جنگل میں پھرنے والا)

دشت گرد (ب - ص)

DASHT-GAR, D दशतगर्द

دیکھو 'دشت پیما'

सहायता (Saháyata) मदद (Madad) (سہایتا مدد)

دست نگر (ف - ص)

DAST-NIGAR दस्त निगर

मुखपेक्षी (Mukhápekchhi) अनुजीवी (Anujívi) दूसरे के सहारे पर जीविका करने वाला (Dúsare ke saháre par jívika karnovála) (مکھا انو انوجیوی دوسرے کے سہارے پر جیویکا کرنے والا)

DAS, TÚR دستور (ف - مذ) دستور

1. प्रथा (Pratha) प्रणाली (Pranáli) (پرثا پرناالی) (دواج)
2. मंत्री (Mantri) वज़ीर (Vazír) (منتری وزیر)
3. विधान (Vidhán) क़ानून (Qánún) (ودھان کانن)
4. नियम (Niyam) कायदा (Qáida) (نیم قاعدہ)

دستور العمل (ع - مذ)

DASTURUL-AMAL दस्तूरुल अमल

1. कार्य क्रम (Kárya kram) लाइहा (Láeha) (کاریہ کرم لائکھ)
2. नियम (Niyam) कायदा (Qáida) (نیم قاعدہ)

دست و گریاں (ف - ص)

DASTO-GARIBÁN दस्तोगरीबा

हाथा पाई (Háthápái) डुगो (Lappa duggi) (هاتھاپائی لپا ڈوگی)

دشوار (ف - ص)

DUSH,VÁR دشوار

کठین (Kathin کټون) دوشکار (Dush, kar

دش کو (Dus, sádhyā 'دس' دوشاध्य)

مشکل (Mushkil مشكل) دوشکیل (Mushkil)

دشوار گزار (ف - ص)

DUSH,VÁR.GUZÁR دشوار گزار

دورگام (Durgam دورگم) دوشپار (Dushpár

دش پار (Dushpár) جیسے پار کرنا کठिन हो

Jise pâr karna kathin ho جیسے پار

کربا کټون هو

DUA دُعا (ع - مٹ)

1. ईश्वर से प्रार्थना (Íshwar se prâr-

thana ایشور سے پرارتھنا)

2. आशीर्वाद (Áshírvád آشیرواد)

دُعا خیر (Duá-e-khair دعا خیر)

3. मंत्र (Mantr منتر) वज़ीफा या कुरान

की आयत वगैरा (Vazífa ya qurán

ki áyat vaghaira وظیفہ یا قرآن

کی آیت وغیرہ)

دعا خیر (ع - مٹ)

DUA-E-KHAIR دُعا خیر

आशीर्वाद (Áshírvád آشیرواد) अच्छी

दुआ (Ach,chi dua اچھی دعا)

DÁVAT داوت (ع - مٹ)

1. निमंत्रण (Nimantran نمن ترن)

बुलावा (Buláva بلاوا)

2. भोज (Bhoj भोज) खाना (Khána

کھانا)

دشت نورد (ف - ص)

DASHT-NAVAR,D दशतनवर्द

دیکهو 'دشت پیما'

DUSH,MAN دشمن (ف - مڈ)

1. शत्रु (Shattru شتررو) अरि (Ari

रिपु (Ripu رپو) आराति

(Áráti آراتی) अदू (Adu اددو)

2. अशुभ चिंतक (Ashubh chintak

प्रति द्वंद्वी (Prati प्रति द्वंद्वی)

dwandwi बदखाह (Bad kháh بدخواه)

3. प्रतिकूल (Pratikúl (پرتهی کول)

मुखालिफ (Mukhálif مخالف)

دشمنی (ف - مٹ)

DUSH,MANI دشمنی

1. शत्रुता (Shattruta شترروا) अदावत

(Adávat اداوت)

2. विरोध (Virodh وروده) मुखालफत

(Mukhálafat مخالفت)

3. प्रतिकूलता (Pratikúlata (پرتهی کولتا)

नामुआफات (Namuáfaqat نا

مواقت)

دشنام (ف - مٹ)

DUSH,NÁM دشنام

अपशब्द (Apshabd अपशब्द) कुवाच्य

(Kuvách, chya کواچیہ) गाली (Gáli

गाली)

DASH,NA دشنا (ف - مڈ)

कौक्षिक (Kaukshik کوکچیک)

कटार (Katár کتار) खंजर (Khanjar

خنجر)

2. सुरक्षा (Surakhha सुरक्षा)
हमले से बचाव (Hamle se bachao
डिफेंस (Defence) हमले से बचाव
(डफेन्स)

DAF, TAR दफ्तर (द - मं)

1. कार्यालय (Karyalai कार्यालय) ऑफिस
(Office ऑफिस)
2. हिसाब किताब के कागज़ (Hisab kitab
ke kaghaz) حساب کتاب کے काغذ
3. ग्रंथ खंड (Granth khand ग्रंथ केहेत) किसी बड़ी पुस्तक के भाग (Kisi bari
pustak ke bhag) کسی بڑی
पुस्तक کے भाग
(इस्तक के भाग)
4. लंबी चौड़ी कहानी या वृत्तान्त (Lambi
chauri kahani ya vrittant) لمبی
چوڑی کہانی یا ورتانت

DAF, A दफा (द - मं)
निवारण (Nivaran) हटाना
(Hatana) (हटाना)

دفع الوقتی (ع - م)

DAF, UL-VAQTI दफूल वक्ती

1. कालयापन (Kalyapan कालयापन)
दिन काटना (Din katna) (دن کاٹنا)
2. टालना (Talna टालना) बहाना करना
(Bahana karna) (بہانہ کرنا) टरकाना
(Tarkana) (ترکنا)

DAF, A दफ्त्रा (द - मं)

1. बार (Bar बार) मरतबा (Martaba
مرتبه)
2. धारा (Dhara धारा) सैक्शन
(Section) (سیکشن)

دعوت نامه (ع - م)

DÁVAT-NÁMA दावत नामा

निमंत्रण पत्र (Nimantran patr) (نمن ترن)
न्योते का खत Neote ka khat
(न्योते का खत)

DÁVA दावा (द - मं)

1. स्वत्व (Swat, twa) (سوت تو) हक्क (Haq
حق)
2. वाद (Vad वाद) नालिश (Nalish
नालिश)
3. अधिवार (Adhikar) (ادھیکار) कब्ज़ा
(Qubza) (قبضہ)
4. बल (Bal बल) जोर (Zor) (زور)

DAGHA दगा (द - मं)
छल (Chhal) (छल) कपट (Kapat) (कपट)

दगदग (द - मं)

DAGH, DAGHA दग्दगा
भय (Bhai) (بھ) धड़का (Dharka) (دھکا)

DAGHAL दगल (द - मं)

1. छल (Chhal) (छल) कपट (Kapat
कपट) फरेब (Fareb) (फरेब)
2. मिष (Mish) (मिष) बहाना (Bahana
बहाना) हीला (Hila) (हीला)

DAF दफ (द - मं)

डफली (Daphli) (डफली) खंजड़ी (Khanjari
खंजरी)

DIFÁ, A दिफा (द - मं)

1. रक्षा (Rakhha) (रक्षा) हिफाजत
(Hifazat) (حفاظت)

د ق ي ا نو سی (ع - ص)

DAQYÁNÚSÍ दक्ष्यानुसी

1. पुरातन (Purátan) बहुत
पुराना (Bahut purána) (بہت پرانا)
2. अप्रचलित (Ap,prachalit) अप्र
टकसाल बाहर (Taksál báhar) (تکسال باہر)

DAQÍQ दक्षीक (ع - ص) دقیق

1. सूक्ष्म (Súkshhm) बारीक
(Bárik) (باریک)
2. कठिन (Kathin) मुश्किल
(Mushkil) (مشکل)
3. गूढ़ (Gúrh) नाजुक (Názuk)
(نازک)

DAQÍQA दक्षीका (ع - مذ) دقیقه

1. गूढ़ता (Gúrhata) इब्रहाम
(Ib,hám) (ابہام)
2. सूक्ष्मता (Súkshhmata) बारीकी
(Bárikí) (باریکی)
3. कसर (Kasir) करनी (karni)
(کرنی)
4. कला (Kala) मिनिट (Minute)
(ملٹ)

د ق ي ا نو سی (ع - ص)

DAQÍQA-RAS दक्षीका रस

1. तत्त्व शानो (Tattwa gyáni) सूक्ष्म दर्शी
(Súkshhm darshi) (باریک بین)
2. सूक्ष्मता (Súkshhmata) बारीकी
(Bárikí) (باریکی)

DAF,ATAN दफ्तरतन (ع - ص) دفعتاً

1. अकस्मात् (Akasmát) (اکس مآت)
2. सहसा (Sahasa) अचानक
(Achának) (اچانک)

DAF,ÍYA दफ्ईया (ع - مذ) دفینہ

1. निवारण (Niváran) परिहरण
(Pariharan) (پری ہرن)
2. तदारुक (Tadár-ruk) तोड़ (Tor) (توڑ)

DAF,N दफ्न (ع - مذ) دفن

1. तोपना (Topna) गाड़ना
(Gárna) (گڑنا)
2. मुर्दे को ज़मीन में गाड़ना (Murde
ko zamín men gárna) (مردے کو
زمین میں گڑنا)

DAFÍNA दफीना (ع - مذ) دفینہ

1. निधि (Nidhi) गड़ा हुआ धन
(Gara hua dhan ya khazána) (گڑا ہوا دھن یا خزانہ)

DIQ दिक (ع - مٹ) دق

1. यक्ष्मा (Yakshma) तपेदिक
(Tapediq) (تپدق)
2. दुःखित (Dukh,khit) तंग
(Tang) (तंग) परेशान (Pareshán)
(پریشان)

DIQ,QAT दिक्कत (ع - مٹ) دقت

1. कठिनता (Kathinata) दुश्वारी
(Dushvári) (دشواری)
2. सूक्ष्मता (Súkshhmata) बारीकी
(Bárikí) (باریکی)

دل آزار (ف - ص)

DILÁZÁR دِلَاآزار

1. کشتدایک (Kashtdáyak) کشت
دکھ (Dukhdái) دُ:خداپی (دایک)
(رنج ده) رَنْجَدِه (Ranj deh) (دائی)
2. اُتیاچارِی (Attyáchári) (اتیاچارِی)
ظالم (Zálim) (ظالم)

DAL, LÁL دلال (ع - مذ)

1. اُبهی کرتا (Abhikarta) (اُبهی کرتا)
دلال (Dalál) (دلال) اُجَنت (Agent)
(ایجنٹ)
2. ورتن-اُبهی کرتا (Vartan-abhikarta)
آدھتی (Árhati) (ورتن اُبهی کرتا)
(آرتھتی)
3. ویشیا غٹک (Vesh,shya ghatak)
کوتنا (Kutna) (ویشیا غٹک)
کُرم (Qur,ram) (کُرم) (کُتتا)

DAL, LÁLA دلالہ (ع - مٹ)

1. سَن چارکا (Sarchárika) (سَن چارکا)
سارِیکا (Sárika) (سارِیکا) کُٹنی
(Kuttani) (کُٹنی) کُٹنی (Kutni)

DALÁLAT دلالت (ع - مٹ)

1. پتا (Pata) (پتا) خوج (Khoj) (پتا)
(تَبوت) (Subút)
2. پرامان (Pramán) (پرامان) سُبُوت
(Subút)
3. چنھ (Chinh) (چنھ) نیشان
(Nishán) (نیشان)

DILÁVAR دِلاوَر (ف - ص)

1. ویر (Vír) (ویر) شُور (Shúr) (ویر)
بہادر (Bahádur) (بہادر)

DUKÁN دُکان (ع - مٹ)

پننیا شالا (Pannya shála) (پننیا شالا)
دُکان (Dúkán) (دُکان)

DIGAR دِگر (ف - ص)

دیگر کا مخفف
اُنیہ (Annya) (اُنیہ) دُوسرا (Dúsara)
(دوسرا)

دگر گون (ف - ص)

DIGAR, GÚN دِگر گُون

1. وِپریت (Viparit) (وِپریت) وِرُودھ
(Virud, dh) (وِرُودھ) وِرُودھ
(Khláf) (خلاف)
2. اُست وِیست (Ast vyast) (اُست وِیست)
اُتھل پُتھل (Uthal puthal) (اُتھل پُتھل)
(اُتھل پُتھل)

DIL دِل (ف - مذ)

1. حِیت (Chitt) (حِیت) (حِیت) (Chitt)
(مانس) (Mánas) (مانس) (چِت)
(من) (Man) (من) (قلب) (Qalb)
(سَہس) (Sáhas) (سَہس) (ہِمت)
(Himmat)
2. وِیرتا (Vírata) (وِیرتا) شَورِیہ
(Shaurya) (شَورِیہ) شُجَا اُت (Shujá, at)
(شُجَا اُت)
3. اُنتہ کَرَن (Antah karan) (اُنتہ کَرَن)
(ضمیر) (Zamír) (ضمیر)
4. اُچھا (Ich, chha) (اُچھا) چاہ
(Cháh) (چاہ)
5. اُدارتا (Udárata) (اُدارتا) فِیاضِی
(Faizázi) (فِیاضِی)

(Ap,prajan,n (اپپرسن'ن) उदास
(Udās (اُداس)

دل جوئی (ف - مٹ)

DIL-JOÍ दिलजोई

سانتونا (Sántwana) डारस
(Dhāras (देवास) दिलदारी (Dildāri
(دلداری)

دل چسپ (ف - ص)

DIL-CHASP दिलचस्प

1. मनोरंजक (Manoranjak (ملورنچک)
पुर मज़ाक (Pur mazāk (پر مزاق
2. रुचिकर (Ruchikar (رچی کر) पसंदीदा
(Pasandīda (پسندیدہ)

دل خراش (ف - ص)

DIL-KHARÁSH दिल खराश

हृदय विदारक (Hridae vidārak (هردے
دل دوز (Dildo) दिलदोज (Dildoz (دلدار)

DIL-DÁDA दिलदादे (ف - ص)

मुग्ध (Mugdh (مگدھ) आसक्त (Ásakt
(फरीफते (Farefta) फरेफता (Farefta) (آسکت)

DILDÁR दिलदार (ف - ص)

1. प्रिया (Priya (پریا) प्रेमिका (Premika
(معشوق (Máshúq) माशूक (Máshúq) (پریمیکا)
2. उदार (Udār (اُدار) दिल वाला (Dil
vāla (دل والا)

دلدهی (ف - مٹ)

DIL-DIHI दिलदिही

सान्तोना (Sántwana) तसल्ली
(Tasalli (تسلی)

2. साहसी (Sáhasi (ساهسی) हिम्मती
(Himmatī (همتی)

DILAVEZ दिलावेज (ف - ص)

आकर्षक (Ákarshak (آکرشک) रोचक
(Rochak (روچک) खुशनुमा (Khush-
numa (خوش نما)

DIL-BAR दिलबर (ف - ص)

प्रिया (Priya (پریا) कान्ता (Kānta (کانتا)
प्रेमिका (Premika (پریه میکا) माशूक
(Máshúq (معشوق)

دل برشته (ف - ص)

DIL-BIRISH,TA दिल बिरिश्ता

दग्ध हृदय (Dagdh hridao (دگدھ هردے)
दुःखी (Dukhi (دکھی) दिल जला (Dil
jala (دل جلا)

دل بستگی (ف - مٹ)

DIL-BAS,TAGI दिल बस्तगी

1. मनोरंजन (Manoranjan (ملورنچن)
मन बहलाव (Man bahláo (من بهلاؤ)
2. अभिरुचि (Abhiruchi (ابھی رچی) रुचि
(Ruchi (رچی) दिलचस्पी (Dil
chaspi (دل چسپی)

دل پسند (ف - ص)

DIL-PASAND दिल पसन्द

मनोरुचक (Manorochak (ملوروچک)
रुचिकर (Ruchikar (رچی کر) पसन्दीदा
(Pasandīda (پسندیدہ)

دل تنگ (ف - ص)

DIL-TANG दिलतंग

खिन्न (Khin,n (کهن'ن) अप्रसन्न

دل کشی (ف - مٹ)

DAM دم (ع - مذ) دم

1. रक्त (Rakt) लोहू (Lohū) (رکت لوهو)
 2. जीवन (Jīvan) जान (Jān) (جیون جان)
 (ف - مذ)

1. श्वासा (Shwāsa) श्वास (Shwās) (شوआسا شانس)
 (Shwās) (شواس)

2. छल (Chhāl) धोका (Dhoka) (چهل دھوکا)

3. अहंकार (Ahankār) घमंड (Ghamand) (اهلکار گھمند)

4. अभिचार (Abhichār) जादू (Jādū) (ابھی چار جادو)

5. समय (Samay) काल (Kāl) (سمے کال)

6. फूंक (Phūnk) छू (Chhū) (پھونک چھو)

7. तीक्ष्णता (Tikohh,nata) धार (Dhār) बाढ़ (Bāṛh) (تیک چھنتا دھار بارہ)

DUM دم (ف - مٹ) دم

1. पुच्छ (Puch,ohh) पूछ (Pūchh) (پوچھ پوچھ)

DAMĀDAM दमादम (ص - مٹ) निरन्तर (Nirantar) लगातार (Lagātār) (نیرنتر لگاتار)

DIMĀGH दिमाग (ع - مذ) دماغ

1. मस्तिष्क (Mastishk) मस्तक (Mastak) (مستشک مستک)

2. मेजा (Bheja) मरज़ (Maḡhz) (مہجا مریز)

3. अहंकार (Ahankār) घमंड (Ghamand) (اهلکار گھمند)

DIL-KASHI दिलकशी

मनोहरता (Manoharata) (منوہرता)

सुंदरता (Sundarata) हुसן (Husn) (سندرता حسن)

DIL-GÍR दिलगीर (ف - ص) دل گیر

खिन्न (Khin,n) अप्रसन्न (Apprasann) उदास (Udās) (کھینن اپپرسن اداس)

دل نشین (ف - ص)

DIL-NASHÍN दिलनशीں

1. हृदयंगम (Hridayangam) जहन नशीन (Zahn nashin) (हरדיنگم ذھن نشین)

DILÍ दिली (ف - ص) دلی

1. हार्दिक (Hárdik) मानसिक (Mánaeik) कल्बी (Qalbi) (هاردک مانسک قلبی)
 2. घनिष्ठ (Ghanishth) जिगरी (Jigari) (گھنیشث جیگری)

DILER दिलेर (ف - ص) دلیر

1. निर्भोक (Nirbhók) निडर (Nidar) (نیربھوک نڈر)

2. शूर (Shūr) वीर (Vīr) बहादुर (Bhádur) (شور ویر بہادر)

DALÍL दलील (ع - مٹ) دلیل

1. तर्क (Tark) युक्ति (Yukti) (ترک یکتی)

2. वाक्कलह (Vák,kalah) हुजत (Hujjat) (واک کلہ حجت)

2. धार (Dhār) तेज़ी (Tezī) (تیزی دھار)
3. साहस (Sāhas) उत्साह (Utsāh) (تسامه همت) हिम्मत (Himmat)
- DAM-SÁZ दम साज़ (ف - ص)
1. मित्र (Mitr) सखा (Sakha) (میترا سکھا) बंधु (Bandhu) हम दम (Hamdam) (همدوم)
2. मर्मज्ञ (Marmag,gya) (مرمگیه) राज दां (Rázdān) (رازدان)
- DIMAN दामन (म - ड)
1. कतवार (Katvár) घूरा (Ghúra) (کتوار گھورا)
2. घूरा पड़ी हुई जगह (Ghúra pari hui Jagah) (گھورا پڑی ہوئی جگہ)
- DAMA दमा (म - ड)
- श्वास रोग (Shwās rog) (شواس روگ) सांस (Sāns) (سانس)
- DINÁYAT दिनायत (ع - م)
- अधमता (Adhamata) नीचता (Níchata) (نیچتا) ज़लील पन (Zalíl pan) (ذلیل پن)
- DUMBAL दुम्बल (म - ड)
1. पुच्छ (Puch, chh) पूछ (पूछ) (पुच्छ पूछ)
2. आंख का कोया (Ánkh ka koya) (आंख का कोया)
- DUM, BAL दुम्बल (म - ड)
- वण (Vran) फोड़ा (Phoṛa) (वण फोड़ा)
- DUM, BA दुम्बा (म - ड)
- मेदपुच्छ (Med puch, chh) (मेदपुच्छ) मेंदा (Mendha) (मैलंदा)

4. संज्ञा (Sangya) होश (Hosh) (سنگیا هوش)
5. बुद्धि (Bud, dhi) अकल (Aql) (بدھی عقل)
6. सहन (Sahan) सहार (Sahār) (سہن سہار) बरदाश्त (Bardāsht) (برداشت)

दमाग सोزی (म - म)

DIMÁGH-SOZÍ दिमाग सोज़ी

दिमागी मेहनत (Dimághí mehnat) (दिमागी मेहनत)

दिमाग पचची (Dimágh pachchí) (दिमाग पचची)

DAM-BÁZ दम बाज़ (म - व)

1. छली (Chhali) कपटी (Kapatí) (छली कपटी) फरेबी (Frebí) (फरेबी)
2. वंचक (Vanohak) ठग (Thag) (वंचक ठग)

दम بخود (म - व)

DAM-BA-KHUD दम ब खुद

1. स्तब्ध (Istabdh) सुन्न (Sunn) (استبده سنن)
2. मूक (Múk) खामोश (Khámosh) (مؤك خاموش)

दम बलम (म - व)

DAM-BA-DAM दम ब दम

छण प्रति छण (Chhan prati chhan) (छण प्रति छण)

घड़ी घड़ी (Gharí Gharí) (घड़ी घड़ी)

DAM-KHAM दम खम (म - ड)

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal) (शक्ति बल)

2. संसार वासी (Sansār vāsī) (لوگ (Log) (لوگ (Log) (لوگ (Log)
دنیا ساز (ف - مڈ)

DUN, YÁ-SÁZ दुन्या साज़

1. अक्सर वादी (Aksar vādī) (اوسروادی)
इब्तुल वाقت (Ibnul vaqt) (ابن الوقت)
2. स्वार्थ साधक (Swārth Sādhak) (سوارتھ سادھک)
मतलबी (Matlabī) (مطلبی)
3. चाटुकार (Chātūkār) (چاٹوکار) चापलूस
(Chāplūs) (چاپلوس)

DO दो (ف - ص) دو
द्वि (Dwi) (دوی) एक और एक (Ek aur ek) (ایک اور ایک)

DU, ÁBA दुआबा (ف - مڈ) دو آبه

1. अंतर्वेद (Antarved) (انترवेद) दो नदियों
के बीच की ज़मीन (Do nadiyon ke bich ki zamin) (دو ندیوں کے بیچ کی زمین)
2. शशस्थली (Shashas, thali) (ششس) गंगा और जमना के बीचका भाग
(Ganga aur Jamna ke bich ka bhag) (گنگا اور جمنا کے بیچ کا بھاگ)

DAVA दवा (ع - مٹ) دوا
औषधि (Oshadhi) (اوشدھی) औषध
(Aushadh) (اوشدھ) दवाई (Davái) (دوائی)

DAVÁT दवात (ف - مڈ) دوات
मसिपात्र (Masipátr) (مسی پاتر) दावात (Dávát) (داوات)

दो आखाने (ع - مڈ)

DAVÁ-KHÁNA दवाखाना

औषधालय (Aushadhālae) (اوشدھالے)

DAN, DÁN दन्दा (ف - मंड) दंदा
दंष्ट्र (Danah, tr) (دنشتتر) दांत (Dant)
दानत (Dánt) (दानत) दांत (Dánt)

दंदा शिकन (ف - ص)

DAN, DÁN-SHIKAN दन्दाशिकन
मुंहतोड़ (Muh tor) (ملہ تور) ऐसी बात
जिसका जवाब न हो (Aisi bat jis ka javab na ho) (ایسی بات جس کا جواب نہ ہو)

DAN, DÁNA दन्दाना (ف - मंड) दन्दानہ
दांतुआ (Dántua) (दान्तوا) दांता
(Dántá) (दानता)

DANG दंग (ف - ص) दंग
चकित (Chakit) (چکیت) स्तब्ध
(Istabdh) (استبدھ) हक्का बक्का
(Hakka bakka) (هکا بکا)

DANGAL दंगल (ف - मंड) दنگل

1. अखाड़ा (Akhāṛa) (اکھاڑا) कुश्ती
लड़ने की जगह (Kushti ladne ki jagah) (کشتی لڑنے کی جگہ)
2. भीड़ (Bhīr) (بھیڑ) जमाव (Jamáo) (جماؤ)

DANI दनी (ع - ص) دنی
दुष्प्रकृति (Dush prakriti) (دش پر کړتې) नीचाशय
(Nícháshai) (نیچا شے) कमीना (Kamína) (کمیلہ)

DUN, YA दुन्या (ع - मट) دنیا

1. संसार (Sansār) (سلسار) जगत्
(Jagat) (जगत्) आलम (Álam) (عالم)

3. परिधि (Paridhi) घेरा (پری دھی) (Ghera) (گھیرا)

4. बारी (Bári) नौबत (Naubat) (باری) (نوبت)

5. युग (Yug) काल (Kál) (युग) (کال) (Ah,d) (عهد)

6. विस्तार (Vistár) फेलाव (Vistár) (وسترار) (فیلاو) (Phailáo)

7. गोष्ठी या सभा में खाने पीने या पढ़ने पढ़ाने का क्रम जो कई बार हो (Goshthi ya sabha men kháne pine ya parhne parháne ka kram) (گوشته‌ی یا سبھا میں کھانے پینے یا پڑھنے پڑھانے کا کرم جو کئی بار ہو)

DÚR दूर (दूर - मत्) (Dúr) (دور)

दूर (Dúr) अंतर पर (Antár par) (انتر پر) (Fásile par) (فاصلے پر)

दूरान (ع - مذ)

DAURÁN(N) दौरान (ر)

1. समय (Samai) काल (Kál) (سمے) (زمانہ) (Zamána)

2. चक्कर (Chakkar) घुमाव (Chakkar) (چکر) (گھماؤ) (Ghumáo)

3. मध्य (Mad,dhya) बीच (Mad,dhya) (مدھیہ) (بیچ) (Bich)

دوران خون (ع - مذ)

DAURÁN-E-KHÚN दौरानے खून

रक्त संचार (Rakt sanchár) (رکت سنجار) (Khún kí gardish) (خون کی گردش) (gardish)

दवाई घर (Davái ghar) (دوائی گھر)

DAVÁM दवाम (ع - مذ)

नित्यता (Nittiyatá) (نیتیتا) (Nirantarata) (نرن توتا) (हमेशगी) (Hameshagi) (همیشگی)

DAYÁN दवां (ف - ص)

पलाय मान (Paláe mán) (پلاے مان) (Bhágta hua) (بھاگتا هوا)

DU,BÁRA दुबारा (दुबारा - व)

पुनः (Punah) (फिर) (Phir) (پھر)

DÚ-BA-DÚ दूबदू (व - व)

प्रत्यक्ष (Pratyaksh) (प्रत्यक्ष) (Sákehhat) (साक चहात) (Sam-nukh) (सम मक) (Ámne) (आमने) (sámne) (आमने सामने)

DUTA दुता (व - व)

1. वक्र (Vakr) (टढ़ा) (Terha) (टिढ़ा)

2. नमित (Namit) (मुका हुआ) (Jhukahua) (जुकाहवा)

DU,CHAND दुचन्द (व - व)

द्विगुण (Dwigun) (दुगुन) (Dúna) (दुना)

DÚD दूद (व - व)

धूम (Dhúm) (धुआं) (Dhuán) (धुआं)

DAUR दौर (व - व)

1. घूर्ण (Ghúrn) (घूमना) (Ghum-na) (गुहमना)

2. गति (Gati) (चाल) (Chál) (चाल)

DOSTÁNA دوستانه (ف - مذ) دوستانا

मित्रता (Mittrata मित्रता) मैत्री (Maittri मित्रता) دوستی (Dostí دوستی)

DOSTÍ دوستی (ف - مښ) دوستی

मित्रता (Maittri मित्रता) यारी (Yári یاری) (Mittrata मित्रता)

DOSH दोश (ف - مذ) دوش

1. स्कंध (Iskandh اسکندھ) कंधा (Kāndha کندھا)

2. बीती हुई रात (Bīlī hui rat بیټی
कल की रात (Kal kī rāt کل کی رات)
کل کی رات

دوش بدوش (ف - ص)

DOSH-BA-DOSH दोश व दोश

कंधे से कंधा मिलाकर (Kandhe se
kandha milā kar کنده سے کندها
मिल जुल कर (Mil jul kar مل جل کر)

دوشیزگی (ف - مښ)

DOSHÍZAGÍ दोशीज़गी

कौमार्य (Kāumárya कुमारیه) कुंवारा
पन (Kwánrāpan کنوارا پن)

DOSHÍZA दोशीज़ा (ف - مښ) دوشیزه

कुमारी (Kumári کماري) अक्षता
(Akshatá اکچھتا) नाकत खुदा
(Nákat Khuda ناکت خدا)

DOGH दोग (ف - مښ) دوغ

1. तक्र (Takr تکر) मठा (Matha مٹھا)
2. रायता (Ráita رایته)

دور اندیش (ف - ص)

DÚRAN, DESH दूरदेश

दूरदर्शी (Dúr darshi دور دَرشی) अग्र
शोची (Aggr shoohi اگر شوچی) दूर बीं
(Dúr bīn دور بین)

DÚR-BÍN दूरबीन (ف - ص) دور بین

1. दूरदर्शी (Dúrdarshi دور دَرشی)
दूरदेश (Durandesh دور اندیش)

2. दूर वीक्षण यंत्र (Dúr víkshān yantr
दुरबीन (Durbin دور ویکشمن یانتر)
(دور بین)

DUROYA दुरोया (ف - ص) دورویه

1. दोनों तरफ (Donon taraf دونوں
हर दो जानिब (Har do jánib هر دو جانب)

2. दोरखा (Do rukha دورخا) दुरंगा
(Do ranga دورنگا)

DAURA दौरा (ع - مذ) دوره

1. भ्रमण (Bhraman بھرامن) चक्कर
(Chakkar چکر)

2. पर्यटन (Par yatan پریستن) गश्त
(Gasht گشت)

DOZAKH दोज़ख (ف - مذ) دوزخ

नरक (Narak نرک) रौरव (Raurav
जहन्नम (Jahannam جهنم))

DOST दोस्त (ف - مذ) دوست

मित्र (Mitr मित्र) बंधु (Bandhu
यार (Yár یار) सखा (Sakha سکیا)
(بلدھو)

3. मशक का मुंह (Mashk ka muḥh
مشک کا منہ)

4. मोरी (Mori) परनाली (Parnáli
پرنالی)

DAH, R दहर (द - मं)

1. काल (Kál) समय (Samai
وقت (Vaqt) (سمه)

2. जगत् (Jagat) दुनिया
(Dunya) دنيا)

دهشت (ف - م)

DAH, SHAT दहशत

त्रास (Trás) भय (Bhai)

डर (Dar)

دهشت زده (ف - ص)

DAHSHAT-ZADA दहशत ज़दा

भयभीत (Bhaibbhit)

भयातुर (Bhayátur) डरा हुआ

(Dara hua) (درا هوا)

دهشت ناك (ف - ص)

DAHSHAT-NÁK दहशतनाक

भयानक (Bhayának) (بهيانك)

(Bhayankar) डरावना

(Daráona) (دراونا)

DIHQÁN दिहकान (द - मं)

1. ग्रामीण (Grámín) गांव बासी

(Gáon_ bási) (گاؤں باسی)

2. कृषक (Krishak) किसान

(Kisán) (كسان)

3. असभ्य (Asabh, bhya) (اسبھ)

गंवार (Ganvār) उजड़ (Ujadd)

(اجد)

DAULAT दौलत (द - मं)

1. धन (Dhan) माल (Mál)

2. राज्य (Rājya) हुकूमत

(Hakúmat) (حکومت)

دولت خانه (ف - م)

DAULAT-KHÁNA दौलत खाना

शुभस्थान (Shubhaasthán) (شبهستان)

घर (Ghar) मकान (Makán)

(یہ لفظ عموماً بڑے آدمیوں کے گھر

के لئے استعمال होता है)

دولت مند (ف - م)

DAULAT-MAND दौलत मन्द

धनाढ्य (Dhanádhyā) (دھاناڈھیہ)

धनी (Dhani) माल दार

(Maldār) (مالدار)

DU, VUM दुवुम (द - मं)

द्वितीय (Dwitīya) दूसरा (Dúśra)

(دوسرا)

DIH दिह (द - मं)

1. ग्राम (Grām) गांव (Gāon)

2. देने वाला (Dene vāla) (دینے والا)

(दूसरे मेलों में مرکب لفظ के

آخر का جزو होता है जैसे 'निज दे')

DAHÁN दहान (द - मं)

दिक्क, 'दहन'

DAHÁNA दहाना (द - मं)

1. मुख (Mukh) मुंह (Munh)

2. मुहंड (Muhand) मुहाना

(Muhána) (مہانہ)

امانت داری (Amánat men khiyánat na karna) (امانت میں خیانت نہ کرنا)

DÍBÁCHA دیباچہ (ف - مذ) دیباچہ
भूमिका (Bhúmika) (بھومیکا) प्रस्तावना
(Prastávana) (प्रस्तावना) मुखबंध (Mukh
bandh) (मुख बंध) मुकदमा (Muqad,
dama) (مقدمہ)

DAIJÚR दैजूर (ع - ص) दैजूर
तमस्विनी (Tamaasvini) (तमस्विनी)
अंधेरी रात (Andheri ráat) (अंधेरी रात)

DÍD दीद (ف - ماث) दीद
1. दर्शन (Darshan) (दर्शन) अवलोकन
(Aulokan) (اولوکن) दीदार (Dídár
(دیدار)

2. साक्षात् (Sáakohát) (साक्षात्) भेंट
(Bhent) (بهینت) मुलाकात (Muláqát
(ملاقات)

LÍDÁR दीदार (ف - مذ) दीदार

1. दर्शन (Darshan) (दर्शन) अवलोकन
(Aulokan) (اولوکن) दीद (Díd) (دید)

2. दृश्य (Drish,shya) (درشیه) जलवा
(Jalva) (جلوہ)

3. मुख (Mukh) (مுக) सूरत (Súrat
(صورت)

DÍDANI दीदनी (ف - ص) दीदनी
1. दर्शनीय (Darshaniya) (दर्शनीय)
देखने लायक (Dekhne láiq) (دیکھنے
لائق)

DUHUL दुहुल (ف - مذ) दुहुल
दुंदुभि (Dundubhi) (दुन्दुभी) ढोल
(Dhol) (ढोल) नक्कारा (Naqqára) (نقارہ)

DEH.LÍZ देहलीज़ (ف - ماث) देहलीज़
1. द्वार पिंडी (Dwárpindi) (द्वार पिंडी)
चौखट (Chaukhat) (चौखट) देहली
(Dehli) (دهلی)
2. ग्रह (Grih) (گرہ) مکان (Makán
(مکان)

DAHAN दहन (ف - مذ) दहन
1. मुख (Mukh) (مுக) मुंह (Munh)
(منہ)
2. विवर (Vivar) (विवर) छेद (Chhed)
(छेद) सूरख (Súrákh) (سورخ)

DAI दै (ف - مذ) दै
कासीं दसवां महीना जो माघ में पड़ता
है (Fársi dasván mahína jo mágh
men parṭa hai) (فارسی دسواں مہینا
جو ماگھ میں پڑتا ہے)

DIYÁR दियार (ع - مذ) दियार
دار بمعنی گھر کی جمع ہے مگر اردو
میں واحد مستعمل ہے

1. देश (Desh) (دیش) मुल्क (Mulk
(ملک)

2. नगर (Nagar) (نگر) शहर (Shahr
(شہر)

DIYÁNAT दियानत (ع - ماث) दियानत
1. सत्यता (Sattyatá) (سٹیہ تا) ईमान
दारी (Ímán dári) (ایمانداری)
2. अमानत दारी (Amánat dári)

DÍMAK दीमक (ف - مٹ)
 वम्री (Vamri) उत्पादिका (Utpá-
 dika) एक प्रसिद्ध कीड़ा (Ek
 prasid,dh kíra) (ایک پر سیدھ کیڑا)

DAIN दैन (ع - مڈ)
 ऋण (Rin) कर्ज़ (Qarz) (قرض)

DÍN दीन (ع - مڈ)
 1. धर्म (Dharm) मज़हब (Mazhab)
 (مذھب)
 2. मत (Mat) पन्थ (Panth)
 अक़ीदा (Aqida) (عقیدہ)
 3. कर्तव्य (Kartav,vya) फ़र्ज़
 (Farz) (فرض)

DÍNÁR दीनार (ف - مڈ)
 दीनार (Dínár) मुहर (Mohr)
 अशरफी (Asharfi) (اشرفی)

DÍNÍ दीनी (ع - ص)
 धार्मिक (Dhárnik) धर्म
 सम्बन्धी (Dharm sambandhi)
 (مذھبی) मज़हबी (Mazhabi) (سمبندھی)

DEO . देव (ف - مڈ)
 असुर (Asur) राक्षस (Rákchhas)
 देव (Deo) (داکھس)

DÍVÁR दीवार (ف - مڈ)
 भित्त (Bhitt) दिवाल (Divál)
 (دوال)

DÍVÁN दीवान (ع - مڈ)
 1. न्यायालय (Nyáyálae)
 (نیا یا لے)
 कचहरी (Kachahri) (کچھری)

2. सुन्दर (Sundar) मनोहर
 (Manohar) खुशनुमा (Khush
 numa) (خوشنما)

DÍDA दीदा (ف - مڈ)
 1. चक्षु (Chakohhu) आंख
 (Ánkh) (آنکھ)

2. गोलक (Golak) आंख का डेला
 (Ánkh ka dhela) (آنکھ کا ڈھلا)

3. दुःसाहस (Dus,sáhas)
 धृष्टता (Dhrishtata)
 जुरअत (Jur,at) (جرأت)

دیدہ و دانستہ (ف - ص)

DÍDA-C-DÁNISTA दीदओ दानिस्ता
 जान बूझकर (Ján bújh kar)
 (جان بوجھ کر) समझते बूझते (Samajhte
 Bújhhte) (سمجھتے بوجھتے)

DAIR दैर (ف - मंड)
 मन्दिर (Mandir) शिवालय
 (Shiválae) बुतखाना (But
 khána) (بوت خانہ)

DER देर (ف - मٹ)
 विलम्ब (Vilamb) अतिकाल
 (Deri) (دیری) (اति کال)

DERÍNA देरीना (ف - ص)
 पुरातन (Purátan) पुराना
 (Purána) कदीम (Qadím)
 (پورانہ) (قدیم)

DÍGAR दीगर (ف - ص)
 अन्य (An,nya) इतर (Etar)
 दूसरा (Dúsara) (دوسرا)

DAI, YŪS دایووس (ع - مد)

1. نیرلج (Nirlajj) بهہیا
(Be haya بے حیا)

2. भार्याट (Bharyāt) वह
आदमी जो अपनी पत्नी को
दूसरों के पास जाने दे (Voh ādami
jo apni patnī ko dūsaron ke pās
jāne de وہ آدمی جو اپنی پتنی
کے پاس جانے دے
भरुआ (Bharuā) (دروا)

DAI, HĪM दैहीम (ع - مذ)

राज मुकुट (Rāj mukut) (राज मुकुट)
ताज (Tāj) (تاج)

2. मंत्री (Mantri) वज़ीर (Vazīr)
(وزیر)

3. अर्थमंत्री (Arth mantri) (ارتھ منتری)
वज़ीर माल (Vazīr māl) (وزیر مال)

4. राज सभा (Rāj sabha) (राज सभा)
दरबार (Darbār) (دربار)

5. राजलों की किताब (Ghazlon ki kitab)
(غزلوں کی کتاب)

DIVANA दीवाना (ع - مذ)

1. उन्मत्त (Unmatt) पागल
(Pāgal) (پاگل)

2. प्रेमी (Premī) आशिक
(Āshiq) (عاشق)

ذ

4. वंश (Vansh) गोत्र (Gott)
कौम (Qaum) (قوم)

ZATI जाती (ع - ص)

1. व्यक्तिगत (Vyaktigat) (ویکتی گت)
शखसी (Shakhsi) (شخصی)

2. निजी (Niji) प्राईवेट (Private)
(پرائیویٹ)

ZĀTIYĀT जातियात (ع - مذ)

निजी और घरेलू बातें (Niji aur gharelu
bāten) (نجی اور گھریلو باتیں)

ZAKIR जाकिर (ع - مذ)

1. वर्णन कर्ता (Varnan karta) (ورنن)
बयान करने वाला (Bayān) (بایان کرتا)

ZABIH ज़ाबिह (ع - ص)

वधक (Vadhak) गला काटने
वाला (Gala kātne vāla) (گلا کاٹنے والا)
ज़बह करने वाला (Zab,h karne vāla)
(ذبح کرنے والا)

ZĀT जात (ع - مذ)

1. अस्तित्व (Astittwa) हस्ती
(Hasti) (هستی)

2. महत्व (Mahattwa) हैसियत
(Haisiyat) (حیثیت)

3. स्वयं (Swayam) निज (Nij)
(آپ) आप (Āp) (آپ)

ZAR,RA ذرہ (ع - مذ) زرا

1. कण (Kan कन) आणु (Anu अनु)
रेजा (Reza ریزا)

2. परमाणु (Paramānu परमाणु) एटमी
ज़रा (Atom, i zarra ایٹمی ذرہ)

ذرہ پرور (عف - مذ)

ZAR,RA-PARVAR ذرّاء پرवर

दीन दयालु (Dīn dayālu दीन دیالو)

दीन बंधु (Dīn bandhu दीन بندھو)

गरीब नवाज़ (Gharīb navāz غریب نواز)

ذرہ نواز (عف - مذ)

ZAR,RA-NAVÁZ ذرّاء نواज़

دیگھو 'ذرّہ پرور'

ذریات (ع - مٹ)

ZUR,RÍYÁT زورِ یات

ذریّت کی جمع

संतान (Santán संतान) बाल बच्चे

(Bāl bachche بال بچے)

ذریّت (ع - مٹ)

ZURRI(Ī)YAT زورِ ری (ری) یات

1. वंश (Vansh वंश) नस्ल (Nasl نسل)

2. संतान (Santán संतान) बालबच्चे
(Bāl bachche بال بچے)

3. हाली मवाली (Hālī mavālī हालی موالی)

ZARÍÁ ذریعہ (ع - مذ) زریآ

1. साधन (Sádhan साधन) वसीला
(Vasīla وسیلہ)

2. द्वारा (Dwāra द्वारा) सबब (Sabab سبب)

karne vála (بدان کرنے والا)

2. मजलिस में करबला को घटनाओं का वर्णन करने वाला (Majlis men

Karbala kighatnáoh ka varnan

مجلس میں کر بلا (کارنے والا)
کی 'گھٹناؤں کا ورنن کرنے والا'

ذائقہ (ع - مذ) زایقا

1. रस (Ras रस) स्वाद (Swád سواد)

मज़ा (Maza مزہ)

2. व्यसन (Vyasan व्यसन) चसका

(Chaska چسکا)

ذائقہ دار (عف - ص)

ZÁIQA-DÁR زایقا دار

स्वादिष्ट (Swádisht سوادشت) मजेदार

(Mazedár مزیدار)

ZAB,H जब्ह (ع - مذ) ذبح

वध (Vadh वध) हत्या (Hattya هتیا)

गला काटना (Gala kátna گلا کاٹنا)

ZABÍHA ज़बीहा (ع - ص) ذبیحہ

1. वधित (Vadhit वधित) जब्ह किया
हुआ (Zab,h kiya hua ذبح کیا ہوا)

2. वध (Vadh वध) जब्ह (Zab,h ذبح)

ZARHÍRA ज़खीरा (ع - مذ) ذخیرہ

1. कोष (Kosh کوش) भंडार (Bhan-
dár بھنڈار) थोक (Thok تهوک)

2. संचय (Sanchai संचय) संचित
(Sanchit संचित) स्टॉक (Stock, استاک)

3. पूंजी (Púnji पूंजी) जमा (Jama جمع)

5. इमाम हुसैन की शहादत का ज्ञान
(Imám Hussain ki shahádat ka
bayán امام حسین کی شہادت کا بیان)

ZAKI जकी (ज - स)

प्रवीण (Pravín प्रवीण) दक्ष (Dakchh
दक्ष) जहीन (Zahín जहीन)

ZIL,LAT जिल्लत (ज - म)

1. अपमान (Apmán अपमान) तिरस्कार
(Tiraskár तिरस्कार) बे इज्जती
(Be izzati बे इज्जती)

2. अपयश (Apyash अपयश) बदनामी
(Bad námi बदनामी)

ZALÍL जलील (ज - स)

1. अपमानित (Apmánit अपमानित)
तिरस्कृत (Traskrit तिरस्कृत)
बे इज्जत (Be izzat बे इज्जत)

2. अधम (Adham अधम) कमीना
(Kamína कमिना)

3. अपयशी (Apyashi अपयशी)
बदनाम (Badnám बदनाम)

ZAM जम (ज - म)

1. निंदा (Ninda निंदा) अपवाद (Apvád
अपवाद) बुराई (Burái बुराई)

2. अश्लीलता (Ashlílata अश्लीलता)
फुहशपन (Fuh,sh pan फुहशपन)

ZIM,MA जिम्मा (ज - म)

1. संकल्प (Sankalp संकल्प) प्रतिज्ञा
(Pratiggya प्रतिज्ञा) इकरार
(Iqrár इकरार)

3. आधार (Ádhár आधार) सूत्र (Sútr
सूत्र) सहारा (Sahára सहारा)

ZAQAN जकन (ज - म)
चिबुक (Chibuk चिबुक) ठुड्डी (Thuddi
ठुड्डी)

ZAKA जका (ज - म)
दक्षता (Dakchhata दक्षता) प्रवीणता
(Pravínata प्रवीणता) जहानत (Zahánat
जहानत)

ZAKÁVAT जकावत (ज - म)
प्रवीणता (Pravínata प्रवीणता) प्रतिभा
(Pratibha प्रतिभा) बुद्धिमत्ता (Bud-
dhi matta बुद्धिमत्ता) तबबाई (Tab,bái
तबबाई)

ZAKAR जकर (ज - म)
शिश्न (Shishn शिश्न) लिंग (Ling
लिंग) आलत (Álat आलत)

ZIKR जिक्र (ज - म)

1. चर्चा (Charcha चर्चा) वर्णन
(Varnán वर्णन) तजकिरा (Tazkira
तजकिरा)

2. वार्तालाप (Vártáláp वार्तालाप)
बात चीत (Bát chít बात चीत)

3. कीर्तन (Kírtan कीर्तन) भजन
(Bhajan भजन) यादेखुदा (Yáde
khuda यादेखुदा)

4. यश गान (Yash gán यश गान)
प्रशंसा (Prashensa प्रशंसा) मद्दह
(Mad,h मद्दह)

دومعنی (ع - ص)

ZU-MANA(I) जूमाना (नी)

श्लिष्ट (Ishlisht) द्वयर्थक (Dwayarthak) जिसका दुहरा मतलब हो (Jiska duhra matlab ho) (जिस का दहरा مطلب هو)

ZIHANAT जिहानत (ع - مٹ)

प्रवीणता (Pravínata) प्रतिभा (Pratibha) दक्षता (Dak-chhata) ज़ीरकी (Ziraki)

ZAHAB जहब (ع - مذ)

स्वर्ण (Svarn) सुवर्ण (Suvarn) सोना (Sona)

ZIH,N जिह्न (ع - مذ)

1. बुद्धि (Bud,dhi) समझ (Samajh)
2. प्रतिभा (Pratibha) दक्षता (Dakchhata) जिहानत (Zahánat)
3. स्मरण शक्ति (Ismaran shakti) याद दाश्त (Yád dásht)

ذهنیت (ع - مٹ)

ZIHNI(1)YAT जिह्नी (नी) यत

1. मनो वृत्ति (Manovritti) रुजहान (Rujhán)
2. प्रकृति (Prakriti) आदत (Ádat)

ZAHIN जहीन (ع - ص)

प्रतिभावान् (Pratibha ván) प्रवीण (Pravín) अछे जहान

2. प्रतिभूति (Pratibhúti)

जमानत (Zamánat)

دمه دار (عف - ص)

ZIM,MA-DAR जिम्मादार

1. उत्तर दायी (Uttar dai) जवाब देह (Javáb deh)
2. अधिकारी (Adhikari) मुख्तार (Mukhtár)

ZAMÍM जमीम (ع - ص)

निकृष्ट (Nikkrisht) खराब (Kharáb)

ذوالجلال (ع - ص)

ZUL,JALÁL जुल जलाल

1. प्रतापवान् (Pratápván) जलाल वाला (Jalal vála)
2. ईश्वर (Íshwar) खुदा (Khuda)

ZAUQ जौक (ع - مذ)

1. रस (Ras) मज़ाक (Mazáq)
2. स्वाद (Swád) मज़ा (Maza)
3. अभिरुचि (Abhiruchi) चसका (Chaska)
4. आनंद (Anand) लुत्फ (Lutf)

ذوق فزا (عف - ص)

ZAUQ-FAZA जौक फज़ा

आनंद वर्षक (Anand-var dhak) मज़ा देने वाला (Maza dene vála)

ذی عزت (ع - ص)

ZI-IZZAT जी इज्जत

प्रतिष्ठित (Pratishthit) (پرتهه تهت)

इज्जतदार (Izzatdār) (عزت دار)

ذی کمال (ع - ص)

ZI-KAMAL जी कमल

गुणवान् (Gunvān) (गुणान्)

(Guni) साहिबे हुनर (Sāhib-e-

hunar) (صاحب هدر)

ZAIL जैल (ذیل (ع - ص)

1. निम्न (Nimn) (نمن) नीचे (Niche

(نیچے)

2. इलाका (Ilāqa) (علاقه) हलाका (Halaqa

(حاقه)

3. मंडली (Mandali) (مندلی) गिरोह

(गिरोह)

ZI-HOSH जीहोश (ذی هوش (ع - ص)

1. बुद्धिमान् (Bud,dhimān) (بدهی مان)

समझदार (Samajhdār) (سمجهدار)

2. सचेष्ट (Sachesht) (سچیشته)

होशियार (Hoshyār) (هوشیار)

वाला (Aah, chhe zah, n vála) (اچھ

ذمن والا)

ذی آبرو (ع - ص)

ZI-ABRU जी आब्रू

प्रतिष्ठित (Pratishthit) (پرتهه تهت)

इज्जतदार (Izzat dār) (عزت دار)

ذی استعداد (ع - ص)

ZI-ISTEDAD जी इस्तेदाद

1. योग्य (Yoggya) (یوگیه) काबिल (Qābil

(قابل)

2. विद्वान् (Viddwān) (ودوان) इल्मदार

(Ilm dār) (علم دار)

ZI-HAYÁT जीहयात (ذی حیات (ع - ص)

1. जीवित (Jívit) (جیوت) जिंदा (Zinda

(زنده)

2. जीव (Jív) (جیو) प्राणी (Prāni

(جاندار) जानदार (Jāndār) (پرانی)

ZI-RUH जीरूह (ذی روح (ع - ص)

ديکھو 'ذی حیات'

د

3. संबंध (Sambandh) (سمبندھ)

तत्सल्लुक (Ta, al, luq) (تعلق)

RÁBE राबे (رابع (ع - ص)

चतुर्थ (Chaturth) (چترته) चौथा

(چوتھا)

RABITA राविता (رابطه (ع - مذ)

1. मैत्री (Maittri) (میتري) समागम

(Samāgam) (سماگم) मेल जोल

(Mel jol) (میل جول)

2. स्वजनता (Swajanata) (سوجناتا)

नातेदारी (Nātedāri) (ناتےداری)

2. घनिष्ठ मित्र (Ghanishtl mitte
जिगरी दोस्त (Jigari
dost (جگري دوست)

رازदान (ف - مذ)

RÁZ-DÁN رازदान

دیکھو رازدار

RÁZIQ رازिक (ع - مذ)

1. अन्न दाता (Ann dáta (ان داتا
खाना देने वाला (Khána dene vála
(کھانا دینے والا)
2. ईश्वर (Ishwar (ایشور खुदा (Khuda
(خدا)

RÁZIQA رازيقه (ع - مذ)

जीविका (Jivika (जीविका वृत्ति (Vritti
रोज़ी (Rozi (روزی)

RÁS रास (ع - مذ)

1. शिर (Shir (سر सर (Sar
मुख्य (Mukh,khya (مکھیہ खास (Khás
(خاص)
3. अंतरीप (Antarip (انترپ केप (Cape
(کپ)

راس المال (ع - مذ)

RÁSUL-MÁL रामुल माल

मूलधन (Múl dhan (مول دهن अस्त
जमा (Asl jama (اصل جمع)

RÁST रास्त (ف - ص)

1. सरल (Saral (سرل सीधा (Sídha
(سیدھا)
2. सत्य (Sattya (ستیه सहीह (Sahih
(صحیح)

RÁTA(I)B रात(ति)ब (ع - مذ)

1. कुत्ते बिल्ली की खुराक (Kutte Billi
ki khurák (کتے بلی کی خوراک)
2. घोड़े का दाना (Ghore ka dána
(گھوڑے का दाने)
3. रोज की बंधी हुई खुराक (Roz ki
bandhi hui khurák (روز کی بلدهی
بندھی خوراک)

RÁHAT राहत (ع - م)

सुख (Sukh (سکھ चैन (Chain (چین
आराम (Árám (آرام)

راحت طلب (ع - مذ)

RÁHAT-TALAB राहत-तलब

आलस्य प्रिय (Álas,sya priya (آلسیه
आराम तलब (Aram talab (آرام طلب)

RÁHILA राहिला (ع - مذ)

सवारी का जानवर (Savári ka jánvar
(سواری کا جانور)

RÁZ राज (ف - مذ)

मर्म (Marm (مرم रहस्य (Rahassya
भेद (Bhed (بهید गुप्त बात (Gupt bát
(گپت بات)

راز دار (ف - مذ)

RÁZ-DÁR राज दार

1. मर्मज्ञ (Marmaggya (مرمگیه
भेद जानने वाला (Bhed jánne vála
(بهید جاننے والا)

RÁSIKH راسیخ (ع - ص)
 सुदृढ़ (Sudriṛh سوڈریڈ) पक्का (Pakka
 पका) मजबूत (Mazbūt مضبوط)

د اسخ العقیده (ع - ص)

RÁSIKHUL-AQÍDA راسیخولاعقیدہ
 दृढ़ निष्ठ (Driṛh nishth درڑھ نشثہ)
 पक्का विश्वास रखने वाला (Pakka
 vish,shwás rakhne vála پکا وشواس
 رکھنے والا)

RÁSHI راشی (ع - ص)
 उत्कोच दाता (Utkoch dáta اُتکوچ
 دانا) धूस देने वाला (Ghúns dene vála
 धूस देने वाला) रिशवत देने वाला
 (Rishvat dene vála رشوت دینے والا)

RÁZI رازی (ع - ص)
 1. प्रसन्न (Prasann پرسن) खश
 (Khush خوش)
 2. स्वीकृत (Swikrit سوئی کرت) रज़ामंद
 (Razámand رضامند)
 3. संतुष्ट (Santusht سن تشست) तृप्त
 (Tript تریپت) मुत्तमइन (Mutma,in
 مطمئن)
 4. इच्छुक (Ichchhuk اچھک) तत्पर
 (Tatpar तमत پر) आमादा (Ámáda
 آماده)

د ا ضی برضا (ع - ص)

RÁZI-BA-RAZA رازی و رازا
 भाग्य तुष्ट (Bhágya tusht بهاگیہ تشست)
 ईश्वर के किए पर निर्भर रहने वाला
 (Íshwar ke kie par nirbhar rahne vála
 ایشور کے کئے پر نربہر رہنے والا)

3. दक्षिण (Dakshin دکشہن) दाहिना
 (Dáhina داہنا) दायाँ (Dáyán
 دایاں)

RÁST-GO راستگو (ف - ص)
 सत्य वादी (Sattya vádi ستیہ وادی)
 सच बोलने वाला (Sach bolne vála
 سچ بولنے والا)

د است معا ملہ (ع - ص)

RÁST-MUÁMALA رست موماملا
 व्यवहार कुशल (Vyavhár kushal
 व्यवہار کوشل) लेन देन में खरा (Len
 den men khara لین دین میں کھرا)

RÁSTA راستہ (ف - م)
 1. मार्ग (Márg مارگ) पथ (Path
 پتہ) रस्ता (Rasta رستہ)
 2. नियम (Niyam نیہم) काइदा (Qáida
 قاعدہ)
 3. शैली (Shaili شیلی) ढंग (Dhang
 ڈھنگ)
 4. साधन (Sádhan سادھن) जरीआ
 (Zariá ذریعہ)

RÁSTI راستی (ف - م)
 1. सत्यता (Sattyata ستیہ تہا) सच्चाई
 (Sachchái سچائی)
 2. दियानत दारी (Diyánat dári دیانیت
 داری) ईमान दारी (Imándári
 ایمانداری)
 3. सरलता (Saralata سارلہا) सिधाई
 (Sidhai سیدھائی)

2. संगीत (Sangit) गान (Gán) (نغمہ) नगमा (Naghma) (گان)

راضی نامہ (ع - ف - مذ)

RÁN ران (ف - مٹ) ران
जंघा (Jangha) ऊरु (Úru) (جلنگھا)
जांघ (Jangh) (جانگھ)

RÁZI-NÁMA राजी नामा

स्वीकृति पत्र (Swíkriti pattr) (سوی کرتی)
आपस में फ़ैसले का लिखित काराज (Ápas men faisale ka likhit kághaz)
(آپس میں فیصلے کا لکھت کاغذ)

RÁNDA रांदा (ف - ص) रांदा
बहिष्कृत (Bahishkrit) (بہیہش کرت)
निकाला हुआ (Nikála hua) (نکالا ہوا)

RAI राई (ع - ص) راعی

1. पशु पाल (Pashupál) (پشو پال)
चराने वाला (Pashu charáne vála)
(پشو چرانے والا)
2. नृपाल (Nripál) (نرپال) राजा
(Rája) (راجہ)

RÁVI रावी (ع - مذ) रावी
किसी की कही हुई बात नकल करने वाला
(Kisi ki kahí hui bat naql karne)
کسی کی کہی ہوئی بات نقل کرنے والا

RÁGHIB रागिब (ع - ص) راعب
प्रवृत्त (Pravritt) (پرورت) मुतवज्जिह
(Mutavajjeh) (متوجہ)

RAH राह (ف - مٹ) راه

1. मार्ग (Márg) (مارگ) पथ (Path)
(रास्ता) (Rásta) (راستہ)
2. साधन (Sádhan) (سادھن) ज़रीआ
(Zaríá) (ذریعہ)
3. मित्रता (Mittrata) (میترا) मेल जोल
(Meljol) (میل جول)
4. शैली (Shailli) (شیلی) ढंग (Dhang)
(ढेङ्ग)
5. यत्न (Yatn) (یتن) तदबीर (Tadbír)
(तदबीर)

RÁFAT राफत (ف - ص) رافت
दया (Daya) (دیا) अनुकंपा (Anukampa)
(मेहरबानी) (Mehr bání) (مہربانی)

RÁQIM राकिम (ع - مذ) راقم
लेखक (Lekhák) (لیکھک) लिखने वाला
(Likhne vála) (لکھنے والا)

RÁKIB राकिब (ع - مذ) راکب
आरोही (Árohi) (آروہی) सवार (Savár)
(سوار)

RAM राम (ف - ص) رام
वशीभूत (Vashíbhút) (وہشی بہوت)
मुतीअ (Mutí,a) (مطیع)

RAHIB राहिब (ع - مذ) راهب

1. ईसाई पादरी (Ísái pádari) (عیسائی)
(پادری)
2. वैरागी (Vairági) (ویراگی) फकीर
(Faqír) (فقیہ)

RÁMISH रामिश (ف - مٹ) رامش

1. हर्ष (Harsh) (هرش) आनन्द (Anand)
(ऐश) (Aish) (عیش)

RAH-GIR राहगीर (फ - व) राहगीर
पथिक (Pathik पथिक) मुसाफिर
(Musáfir) (مسافر)

RÁHIN राहिन (ए - म) राहिन
बन्धक कर्ता (Bandhak karta बन्धक कर्ता)
गिरवी रखने वाला (Giravi rakhne
vála) (गिरवी रखने वाला)

RAH-NUMA राहनुमा (फ - व) राहनुमा
मार्ग दर्शक (Marg darshak मार्ग दर्शक)
रस्ता बताने वाला (Rasta
batane vala) (रस्ता बताने वाला)

RAH VÁR राह वार (फ - म) राह वार
अश्व (Ash, shwa अश्व) घोड़ा (Ghora
گھوڑا)

RAE राय (ए - म) राय
१. विचार (Vichar विचार) खयाल
(Khayál) (خیال)
२. परामर्श (Para marsh परामर्श)
सलाह (Salah) (صلاح)
३. मत (Mat मत) वोट (Vote वोट)
४. बुद्धि (Bud, dhi बुद्धि) अकूल
(Aql) (عقل)
५. प्रस्ताव (Prastáo प्रस्ताव) तजवीज
(Tajvíz) (تجویز)
६. निर्णय (Nirnai निर्णय) फैसला
(Faisala) (فیصلہ)

RAYAT रायत (ए - म) रायत
ध्वजा (Dhwaja ध्वजा) पताका (Patáka
پتاکا) झंडा (Jhanda) (جھنڈا)

RÁH-BAR राहबर (फ - व) राहबर

१. पथ प्रदर्शक (Path pradarshak पथ प्रदर्शक)
रस्ता दिखाने वाला
(Rasta dikhane vála) (रस्ता दिखाने वाला)

२. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader
لهذا)

राह बिमा (फ - व)

RAH-PAIMA राहपैमा

पथिक (Pathik पथिक) यात्री (Yattri
Musafir) (مسافر) मुसाफिर

राह दारी (फ - म)

RÁH-DÁRI राह दारी

१. मार्ग कर (Márg kar, मार्ग कर) राह का
महसूल (Rah ka n.ahsul) (राह का
महसूल)

२. पारपत्र (Par pattr पार पत्र) पासपोर्ट
(Pass port) (پاس پورٹ)

RÁH-RAU राह्रौ (फ - व) राह्रौ

पथिक (Pathik पथिक) बटोही (Batohi
(Ráhgír) (راہگیر) राहगीर

RAH ZAN राहजन (फ - व) राहजन

पथघन (Pathaghn पथघन) बटमार
(Batmár) (بٹ مار) लुटेरा
(Lutera) (لٹیرا)

राहगुजर (फ - म)

RÁH-GUZAR राहगुजर

मार्ग (Márg मार्ग) सड़क (Sarakh
(Rasta) (رستہ) रस्ता

RIBA ربا (ع - مذ)

کوسید (Kúsíd) بیا (Byáj)
سود (Súd) سید (سید)

RABÁB رباب (ع - مذ)
وینا (Vína) سیتار (Sitár)

RABÁT رباط (ع - مٹ)
پٹیک شالا (Pathik shála) (پٹیک شالا)
جناش شری (Janásh,shrae) (جناش شری)
سرای (Saráo) (سرای)

RUBÁI رباعی (ع - مٹ)

1. چار خنڈ والا (Chár khand vála)
(چار کھنڈ والا)

2. چار میسوں کا ایک विशेष उर्दू
یا فارسی छंद (Chár misron ka

ek vishesh Urdu ya Fársi chhand

چار مصرعوں کا ایک وشیش اردو
(یا فارسی چھند)

RAB,T ربت (ع - مذ)

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) संपर्क
(Sampark) (سمपर्क) लगाव (Lagao)
(تعلق) ताल्लुक (Ta,alluq) (تالوک)

2. मैत्री (Maittri) (میتری) दोस्ती
(Dosti) (دوستی)

ربط و ضبط (ع - مذ)

RABIO ZABT ربتو زبنت

پريم व्यवहार (Prem vyavhar) (پريم व्यवहार)
میل جول (Meljol) (میل جول)
راه و رسم (Ráho-rasm) (راه و رسم)

RÁIJ رائج (ع - ع)

प्रचलित (Prachalit) (پرچلیت) व्यवहृत
(Vyavahrit) (ویوہرت) चालू (Chálu)
(چالو)

RÁIHA رائحه (ع - مذ)

सुगंध (Sugandh) (سوگندھ) परिमल
(Parimal) (پری مل) सौरभ (Saurabh)
(خوشبو) खुशबू (Khushbu) (خوشبو)

رائے دھندہ (ع - مذ)

RÁE-DIHANDA राय दिहन्दा

1. मत दाता (Mat dáta) (मत दाता)
वोटर (Voter) (ووٹر)

2. परामर्श दाता (Parámarsh dáta)
(परामर्श दाता) सलाहकार (Saláh
kár) (صلاح کار)

RÁEGÁN रायगां (ف - ص)

1. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) बेकार
(Bekár) (بیکار)

2. नष्ट (Nasht) (نشت) बरबाद (Barbád)
(برباد)

RAB रब (ع - مذ)

1. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) परमात्मा
(Paramátma) (پرماتما)

2. स्वामी (Swámi) (سوامی) मालिक
(Málik) (مالک)

RUB رب (ع - مذ)

पका कर गाढ़ा किया हुआ फलों का रस
(Paka kar garha kiya hua phalon ka
ras) (پکا کر گڑھا کیا ہوا پھلوں کا
رَس)

پُرانی لکیر کا فقیہ (Purāni lakīr ka faqīr) (دربا وادی)
(فقیر)

رجعت پسند (ع - ص)

RAJ, AT-PASAND رَجْ اَت پَسَنَد

دیکھو 'رجعت پرست'

رجعت قہقری (ع - مٹ)

RAJ, AT-E-QAH, QARI رَجْ اَتے کھکری
اُلٹے پاؤں لوتنا (Ulte pāon lautna)
(اُلٹے پاؤں لوتنا)

RUJŪ, A رَجُؤ (ع - مٹ)

1. پُرورتی (Pravritti) جھکاؤ (Jhukāo) توجہ دینا (Tavajjuh dena)
2. پُرورت (Pravritt) متوجہ (Mutavajjeh)

رجو لیت (ع - مٹ)

RUJŪLÍ(YAT رَجُولِ (لی) یَت
پُسناتو (Punsattwa) کامشکتی (Kānshakti) مڑوئی (Mardumi)
(قوت مردمی)

REH, LAT رِهَلَت (ع - مٹ)

1. دہاوسان (Dehāosān) مڑوئی (Mrittyu) موت (Maut)
2. پرستھان (Prasthān) کُچ (Kūch)

RAH, M رَهْم (ع - مٹ)

1. کُپا (Kripa) دیا (Daya) کرم (Karam)

RABĪA رَبِیَا (ع - مٹ)

1. وسنت رتو (Vasant ritu) بھار (Babār)
2. ایک ہندوستانی فصل (Ek Hindus-tānifasl)

RUTBA رُتْبَا (ع - مٹ)

1. پُریشٹھا (Prathishtha) بزرگی (Buzurgi)
2. پد (Pad) عہدہ (Uhdā)
3. سامان (Sammān) آدر (Adar) عزت (Izzat)

RA(I)JA ر (ر) جَا (ع - مٹ)

1. آشا (Āsha) آس (Ās) امید (Ummīd)

RUJ, HĀN رَجْ هَان (ع - مٹ)

1. پُرورتی (Pravritti) جھکاؤ (Jhukāo)
2. رُچی (Ruchi) رغبت (Ragh-bat)

RAJ, AT رَجْ اَت (ع - مٹ)

1. پرتیاگمان (Pratyágaman) واپس آنا (Vāps āna)
2. تلاق کے بعد استری سے فیر بیاہ کرنا (Talāq ke bād istri se phir byāh karna)

رجعت پرست (ع - ص)

RAJ, AT-PARAS, T رَجْ اَت پَرَسْت

پرتیاگمان (Prati kriya vādi)

RAKHT رخت (ف - مذ)

1. उपकरण (Upkaran) सामान (أپکرن)
(Sámán سامان)

2. वस्त्र (Vastr) लिवास (Libás)
(لباس)

RUKH,SÁR रुखसार (ف - مذ)

कपोल (Kapol) गाल (Gál) (کپول)
رخساره (ف - مذ)

RUKH,SÁRA रुख सारा

ديکھو 'رخسار'

RAKH,SH रखशा (ف - مذ)

अश्व (Ash,shwa) घोड़ा (Ghora)
(کھوڑا)

رخشان (ف - ص)

RUKH,SHÁN रुखशां

प्रभायुक्त (Prabha yukt) (پرہایکت)

चमकीला (Chamkíla) (چمکیلا)

RUKHSAT रुखसत (ع - مث)

1. अवकाश (Av.kásh) छुट्टी (اوکاش)

(Chhutti) (چھٹی)

2. आज्ञा (Aggya) इजाजत (آگیا)

(Ijázat) (اجازت)

RAKH,NA रखना (ف - مذ)

1. छिद्र (Chhid,dr) छेद (Chhed)

सुराख (Súrákh) (سوراخ)

2. विघ्न (Vighn) बाधा (Bádha)

(Khalal) (خلل) (باده)

رخنه اندازی (ف - مث)

RAKHNA-ANDÁZI रखना अन्दाज़ी

बाधा डालना (Badha dálna) (باده)

2. करुणा (Karuna) तरस (کرونا)
(Taras) (ترس)

RAHIM रहिम (ع - مذ)

गर्भाशय (Grbháshao) (گرہاشے)

बच्चादानी (Bachohá dání) (بچہ دانہ)

RAH,MÁN रहमान (ع - ص)

1. दयालु (Dayálu) कृपालु (دیالو)

(Kripálu) रहीम (Rahim)
(رحیم)

2. ईश्वर (Íshwar) परमात्मा (ایشور)

(Paramátma) (پرمانما)

RAH,MAT रहमत (ع - مث)

कृपा (Kripa) दया (Daya) (کریا)

करम (Karam) (کرم)

رحم دل (ع - ص)

RAH,M-DIL रहम दिल

दयालु (Dayálu) दयावान् (دیالو)

(Dayáván) जिस के दिल में

रहम हो (Jis ke dil me rahm ho)

(جس کے دل میں رحم ہو)

RAHÍL रहील (ع - مذ)

प्रस्थान (Prasthan) (پرستھان) کُچ

(Kúch) (کوچ)

RUKH रुख (ف - مذ)

1. मुख (Mukh) मुंह (Munh)

(Chehra) (چہرہ) (منہ)

2. पार्व (Parshw) पहलू (پارشو)

(Pahlú) (پہلو)

3. दिशा (Disha) तरफ (دشا)

(Taraf) (طرف)

3. परिवर्तन (Parivartan) (پرورتن)

तब्दीली (Tabdili) (تبدیلی)

ردو قدح (ع - مٹ)

RAD, DO-QAD, H रद्दो कदह

तर्क वितर्क (Tark vitark) (توک و تروک)

वाद विवाद (Vád vivád) (واک و واک)

बहस (Bahs) (بحث) हुज्जत (Hujjat)

حجت)

ردو کد (ع مٹ)

RAD, DO-KAD रद्दोकद

‘دیکھو’ ‘رد و قدح’

RADI रदी (ع - ص)

विकृत (Vikkrit) (وکرت) बिगड़ा हुआ

(Bigṛa hua) (بگڑا ہوا)

RAZÁLAT रजालत (ع - مٹ)

अधमता (Adhamata) (ادھمتا) छुद्रता

(Chhuddrata) (چھدڑتا) कमीना पन

(Kamína pan) (کمیئنه پن)

RAZIL रज़ील (ع - ص)

अधम (Adham) (ادھم) नीच (Ních)

कमीना (Kamína) (کمیئنه)

(نیچ)

RAZ, ZÁQ रज़ज़ाक (ع - ص)

1. अन्नदाता (Anndáta) (ان داتا) रिज़क

देने वाला (Rizq dene vála)

(دینے والا)

2. परमात्मा (Paramatma) (پرماتما) खुदा

(Khuda) (خدا)

RIZQ रिज़क (ع - مذ)

1. जीविका (Jívika) (جیوگا) रोज़ी

(Rozi) (روزی)

विघ्न डालना (Vighn dálna)

खलल डालना (Khalal)

dálna (خلل ڈالنا)

RAD रद (ع - مٹ)

1. प्रतिदान (Pratidán) (پرتی دان)

लौटाना (Lautána) (لوٹانا)

2. खंडन (Khandan) (کھندن) प्रतिवाद

(Prativád) (پرتی واک) तरदीद

(Tardíd) (تردیید)

3. अस्वीकृति (Aswikriti) (اسوی کرتی)

नाकबूली (Na qabúli) (نا قبولی)

4. झुठलाना (Jhuth lána) (جھوٹلانا)

झुठा बनाना (Jhútha banana)

(जहोٹھا بنانا)

5. वार खाली देना (Vár kháli dena)

(वार خالی دینا)

RIDA रिदा (ع - مٹ)

प्रच्छादन (Prach, chhadan) (پرجھ، چھادن)

चादर (Chádar) (چادر)

RIDA, AT रिदाअत (ع - मٹ)

विकार (Vikar) (وکار) खराबी (Kharábi)

(بکار) बिगड़ा (Bigar) (خراپی)

ردو بدل (ع - مٹ)

RAD, DO-BADAL रद्दोबदल

1. अतिक्रम (Atik, kram) (اتک، کرم)

उलट फेर (Ulat pher) (الٹ پھیر)

अदला बदली (Adla badli) (ادلا)

(بدلی)

2. वाद विवाद (Vád vivád) (واک و واک)

हुज्जत (Hujjat) (حجت)

RASÁÍ رسائی (ف - مٹ) رسائی
 प्रवेश (Pravesh) गति (Gati) (برویش) (برویش)
 पहुँच (Pahunch) (پہنچ) (کٹی)

رست خیز (ف - مٹ)

RUST-KHEZ رست خیز

महा प्रलय (Mahá pralai) (مہا پرلے)

कयामत (Qayámat) (قیامت)

رستگاری (ف - مٹ)

RAST-GÁRI رستگاری

1. मुक्ति (Mukti) मोक्ष (Mokchh) (مکتی) (مکتی)
 नजात (Naját) (نجات) (موکچھ)

2. बंधन मुक्ति (Bandhan mukti) (بندھن) (بندھن)
 रिहाई (Rihái) (ریہائی) (ریہائی)

RUS,TAM رستم (ف - مٹ) رستم

1. ईरान का एक सुप्रसिद्ध योद्धा (Írán ka ek suprasiddh yodha) (ایران کا ایک سوپر سیدھ یودھا)

2. बहुत बड़ा योद्धा (Bahut bará yodha) (بہت بڑا یودھا)

RAS,TA رستا (ف - مٹ) رستا

1. मार्ग (Márg) पथ (Path) (پتھ) (پتھ)
 रास्ता (Rásta) (راستہ)

2. उपाय (Upai) प्रयत्न (Prayatn) (اپاے) (پریٹن)
 तदबीर (Tadbír) (تدبیر)

RASAD رسد (ف - مٹ) رسد

1. अंश (Ansh) भाग (Bhág) (انہی) (انہی)
 जुज (Juz) (جہا)

2. अन्न (Ann) अनाज (Anáj) (ان) (اناج)

2. अन्न (Ann) खाना (Khána) (ان) (کھانا)

RAZ,M रज्ज (ف - مٹ) رزم

युद्ध (Yuddh) संग्राम (Sangráam) (یدھ) (سنگرام)

समर (Samar) लड़ाई (Larái) (سمر) (لڑائی)

जंग (Jang) (جنگ)

رزم گاہ (ف - مٹ)

HAZ,M-GÁH रज्ज गाह

रंग भूमि (Rang bhúmi) (رنگ بھومی)

युद्ध क्षेत्र (Yuddh chhettr) (یدھ چھتر)

मैदाने जंग (Maidáne jang) (میدان) (جنگ)

جنگ

RASA रसा (ف - ص) رسا

1. पहुँच वाला (Pahunch vála) (پہنچ والا)

दूर तक जाने वाला (Dúr tak jáne vála) (دور تک جانے والا)

2. दीर्घ (Dírgh) लंबा (Lamba) (دیرگھ) (لंबا)

رسالت (ع - مٹ) RISÁLAT ريسالط

दूतत्व (Dútattwa) (دوتتو)

पैगम्बरी (Paighambari) (پیغمبری)

RISÁLA ريسالا (ع - مٹ) رسالہ

1. पत्रिका (Pattrika) (پتريکا)

(Parcha) (پرچہ)

2. मासिक पत्रिका (Másik pattrika) (ماسک پتريکا)

माहाना पर्चा (Máhána parcha) (ماہانہ پرچہ)

3. पम्फليت (Pamphlet) (پمفلٹ)

4. दल (Dal) पलटन (Paltan) (دل) (پلٹن)

پلٹن

2. कुख्यात (Kukh,khyát ککھ، کھیات)
 बदनाम (Bad nām بدنام)

RUS,VÁI रुस्वाइ (ف - مٹ) رسوائی

1. निंदा (Ninda गर्हा) गद्दा (Garha
 ककू, कख्याति (Kukh,khyáti) कुख्याति (گرھا)
 बदनामी (Badnāmi) बदनामी (کھیاتی)
 2. अनادر (Anádar) तिरस्कार (Tiraskár
 वे इज्जती (वे इज्जती) (Toskar)
 (Be izzati) (بے عزتی)

RUSÚKH रुसूख (ع - مذ) رسوخ

1. प्रवेश (Pravesh) पहुँच (Pahunch
 रसाई (Rasái) (پہنچ) (رسائی)
 2. मैत्री (Maittri) मेल जोल (Meljol
 दोस्ती (Dosti) (میل جلول) (دوستی)

RASÚL रसूल (ع - مذ) رسول

1. अवतार (Autár) पैगम्बर (Paighambar
 (पैगम्बर) (Sandesh váhak) सन्देश वाहक
 दूत (Dút) (दूत) (Safir) सफیر

RUSÚM रुसूम (ع - مٹ) رسوم

1. رسم نمبر ۱ کی جمع دیکھو 'رسم'
 2. न्याय शुल्क (Nyáe shulk) न्याय
 कोर्ट फी (Court fee) (شُلک)
 (فی)

RASÍD रसीद (ف - مٹ) رسید

1. प्राप्ति पत्र (Prápti pattr) प्राप्ति
 प्राप्तिका (Práptika) (پراپتی کا)

8. वह खाद्य सामग्री जो किसी सेना के
 साथ हो (Voh khad,dya samaggri
 jo kisi sena ke sath ho وہ کھادیہ
 سامگری جو کسی سیلا کے
 ساتھ ہو)

RAS,M रसम (ع - مٹ) رسم

1. परंपरा (Parampara) परिपाटी (Paripáti
 (پری پاتی) (Ríti) (Riváj) (ریواج)
 2. मित्रता (Mittrata) मेल जोल (Meljol
 (میل جلول)

رسم الخط (ع - مذ)

RAS,MUL-KHAT रसमुलखत

- लिपि (Lipi) इस्कृष्ट (Script
 (اسکرپٹ)

رسم و رواج (ع - مذ)

RAS,M-O-RI(A)VÁJ रसमोरि (र) वाज
 परिपाटी (Paripáti) (परी पاتی)
 (Parampara) (Dastúr) (दस्तूर)

رسم و راه (ع - مٹ)

RAS,MO-RÁH रसमोराह

1. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár) प्रेम
 (मेल जلول) (Meljol) (विवहार)
 2. व्यवहार (Vyavhár) चलन
 (Chalan) (چلن)

RASAN रसन (ف - مٹ) رسن

- रज्जु (Rajju) (रसी) (Ras,si)

RUS,VA रुस्वा (ف - ص) رسوا

1. निंदित (Nindit) अनदत (Anádit
 जलिल (Zalil) (انادیت)

RISH,VAT ریشوت (ع - مٹ) رشوت

اتکوچ (Utkoch) (اتکوچ) اظہار

اُپدا (Upada) (اُپدا) اُپدا

اُپدا (Ghús) (اُپدا) اُپدا

رشوت خور (ع - ص)

RISHVAT-KHOR ریشوت خور

اتکوچک (Utkochak) (اتکوچک)

اُپدا (Upada gráhak) (اُپدا)

اُپدا (Ghús khor) (اُپدا)

خور

رشوت ستانی (ع - مٹ)

RISH,VAT-SITÁNI ریشوت ستانی

اتکوچ (Utkoch grahan) (اتکوچ)

اُپدا (Ghús lena) (اُپدا)

اُپدا

RASHÍD رشیڈ (ع - ص)

1. دیحیت (Díkehhit) (دیحیت)

ہدایت یافتہ (Hidáyat yafta)

(ہدایت یافتہ)

2. شیکھیت (Shikchhit) (شیکھیت)

تربیت یافتہ (Tarbiyat yafta)

(تربیت یافتہ)

3. ایشور کا ایک نام (Ishwar ka ek)

nám (ایشور کا ایک نام)

RASAS رصاص (ع - مٹ)

1. رنگ (Vang) (رنگ)

(رنگ)

2. سساک (Sísak) (سساک)

(Sisa) (سساک)

واسولی کا پرچا (Vasúli ka parcha)

(واسولی کا پرچہ)

2. پھنچ (Pahunch) (پھنچ)

(Pahunchna) (پھنچنا)

RISHTA ریشتا (ف - مٹ)

1. سوتر (Sútt) (سوتر) ڈورا (Dora)

2. سمبندھ (Sambandh) (سمبندھ) ناٹا

(Náta) (ناٹہ)

3. نارو رोग (Náru rog) (نارو رोग)

نارو (Náruá) (نارو)

RASH,HA رشاہا (ع - مٹ)

سراو (Sráv) (سراو) ریشنا (Risna)

تپکنا (Tapakna) (تپکنا) (رشنا)

RUSH,D رشاد (ع - مٹ)

1. وایسکاتا (Vayaskata) (وایسکاتا)

بالغ ہونا (Bálig hona) (بالغ ہونا)

2. دیحیت (Díkelha) (دیحیت)

ہدایت (Hidáyat) (ہدایت)

RASH,K رشک (ف - مٹ)

1. ایشیا (Irshya) (ایشیا) ڈاھ (Dah)

ہسد (Hasad) (ہسد)

2. پرتسپارڈا (Pratispardha) (پرتسپارڈا)

ہوڑ (Hor) (ہوڑ) کسی معاملے

میں ایک دوسرے سے بڑھ جانے کی ہیرس

(Kisi mámla me ek dúsre se bəh

jáne ki hirs) (کسی معاملے میں ایک دوسرے سے بڑھ جانے کی

حرص)

3. لاجا (Lajja) (لاجہ) شرم (Sharm)

(شرم)

رضامند (عف - ص)

RA(I)ZA-MAND ر (ر) زامند
سہمات (Sahmat سہمت) آنگوکت
(Angi krit کرکے) رازی (Rāzi
(دانی)

RIZVÁN ریزوان (ع - مذ)
سوارگادھ (Swargādh,dhyakohh
(سورگادھ، دھیاکوہ)
(Jannat ka dārogha جنت کا داروغہ)

RAT,B رطب (ع - مذ)
شیتل (Shital شیتل) تر (Tar تر)
ٹنڈا (Thanda ٹنڈا)

رطب اللسان (ع - ص)

RATBUL-LISÁN رتبول لیسان
پرشانسک (Prashansak
تاریف کرنے والا (Tārif karne vāla
(تعمریف کرنے والا)

RAT,L رطل (ع - مذ)

1. एक तोल जो आध सेर के लग भग
होती है (Ek tol jo ādh ser ke lag
bhag hoti hai ایک تول جو آدھ
سیر کے لگ بھگ ہوتی ہے)
2. शराब का पियाला (Sharāb ka piyāla
(شراب کا پیالہ)

RUTÚBAT رطوبت (ع - مذ)

1. लसीका (Lasīka لسیکا) शरीर का
एक रस (Shrīr ka ek ras शरीर
का ایک رس)
2. शीत (Shīt शीत) तरी (Tori तरी)
3. आद्रता (Ādrata آدرت) नमी
(Nami نمی)

رصد گاہ (عف - مٹ)

RASAD-GÁH رسد گاہ

ویدھ شالا (Vedh shāla ویدھ
آکاش لोचन (Ākāsh lochan آکاش
मान मंदिर (Mān mandir مان
यंत्र शाला (Yantr shāla یانتر
शाला वह जगह जहां से सितारों का हाल
देखा जाता है (Voh jagah jahān se
sitāron ka hāl dekha jāta hai وہ
جگہ جہاں سے ستاروں کا حال دیکھا
جاتا ہے)

RIZA रिज़ا (ع - مٹ)

1. प्रसन्नता (Prasan,nata پرسن
خوشی (Khushi خوشی)
2. आज्ञा (Āggya آگیا) अनुमति
(Anomati انومتی) हुकम (Hukm
حکم)
3. अवकाश (Avkāsh اواکش) छुट्टी
(Chhutti چھٹی)

رضاعت (ع - مٹ)

RA(I)ZÁ,AT ر (ر) زائت

धाय कर्म (Dhāo karm دھای
दूसरे के बच्चे को दूध पिलाना (Dūsre
ke bachche ko dūdh pilāna دوسرے
کے بچے کو دودھ پلانا)

رضا کار (عف - مذ)

RA(I)ZÁ-KAR ر (ر) زاکار

स्वयं सेवक (Swayam sevak سوام
स्वेच्छा सेवक (Swech,ohha
सेवक (Sewak سچھا
सेوا (Seva) वालन्तर (Volunteer
(والنٹر)

2. शृंगारित (Shringárit) (شرنگارت)
मुजयन (Muzaiyan) (موزین)

RU,ÚNAT रुऊनत (रु - मथ)
अहंकार (Ahankár) (اهنگار) घमंड
(Ghamand) (گهمند) गुरुर (Ghurúr)
(غورو)

RA,Í,YAT रईयत (र - मथ)
प्रजा (Praja) (پرजा) जनता (Janata)
(जनता) रिआया (Ri,áya) (رعایا)

RAGHBAT रगुबत (र - मथ)

1. रुचि (Ruchi) (रुचि) इच्छा (Ich ohha)
(ख़ाहिश) (Khábish) (خواهش)

2. प्रवृत्ति (Pravritti) (प्रवृत्ति) रुजहान
(Ruj hán) (رجحان)

RAFÁQAT रफ़ाक़त (र - मथ)

1. मैत्री (Maitrī) (मैत्री) दोस्ती
(Dostī) (دوستی)

2. मेल जोल (Mel jol) (मेल जोल)
मिलाप (Miláp) (ملاپ)

3. सहचार (Sah,ohár) (सहचार) संगति
(Sangati) (سنگتی) साथ (Sáth)
(ساتھ)

RIFÁH रिफ़ाह (र - मथ)
हित (Hit) (हित) उपकार (Upkár) (اوپکار)
भलाई (Bhalái) (भलाई) बहबूद
(Bah,búd) (بہبود)

रफ़ाह عامه (र - मथ)

RIFÁHE.ÁMMA रिफ़ाहे आम्मा

जनोपकार (Janopkár) (जनोपकार)

RA,ÁYA रआया (र - मथ)

जनता (Janata) (जनता) प्रजा (Praja)
(प्रजा) रईयत (Raiyat) (رعیت)

RIÁYAT रिआयत (र - मथ)

1. आदर (Ádar) (آدر) लिहाज़
(Liház) (لحاظ)

2. न्यूनता (Nyúnata) (نہرنگا) कमी
(Kamī) (کمی)

3. पक्षपात (Pakohpát) (پاکھ پات) तरफ़दारी
(Tarafdári) (طرفداری)

ROB रोब (र - मथ)

1. आतंक (Átank) (آتنگ) दबदबा
(Dabdaba) (دبدبہ)

2. भय (Bhae) (بہ) डर (Dar) (ڈر)

3. धाक (Dhák) (دھاک) शान (Shán)
(شان)

RÁ,D राद (र - मथ)

मेघ नाद (Megh nád) (میکھ ناد)

बादल की गरज (Bádal ki garaaj)
(بادل کی گرج)

RE(A)SHA रे (रा) शा (र - मथ)

1. कंप (Kamp) (کمپ) हाथ पांव कांपने का
रोग (Háth páon kánpne ka rog)
(هانہ پاؤں کانپنے کا روگ)

2. वेपथु (Vepathu) (وے پتھو) कपकपी
(Kap kapi) (کپ کپی)

RÁNA राना (र - मथ)

1. शुभ दर्शन (Shubh darshan) (شہ)
(Khash rú) (خوش رو)

2. उन्नति (Unnati) बढ़ती (ان نتي)
(Barhti) तरक्की (Taraqqi)
(تربى)

RIF,Q ريفى (ع - مٹ) ريفى
नम्रता (Namrata) कोमलता
(Komalata) नरमी (Narmi)
(نرمى)

رفوگر (ف - مڈ)

RAFÚ-GAR रफूगर
रफू करने वाला (Rafú karno vála)
(رفو کرنے والا)

RAFÍ,A रफीआ (ع - ص) رفيع
1. उच्च (Uch, ch) बलद (Baland)
(بلد)
2. उत्तम (Uttam) श्रेष्ठ (Shreshth)
(اعلى) आला (ألا) (شريشتم)

RAFÍQ रफीق (ع - مڈ) رفيق
1. मित्र (Mitr) दोस्त (Dost)
(دوست)
2. सहायक (Saháyak) मदद-
गार (Madad gár)
(مددگار)
3. सहचर (Sahchar) साथी
(ساتھی) (Sáthi)

RAQÁBAT रकाबत (ع - مٹ) رقابت
1. प्रति द्वंद्विता (Prati dwandwita)
दुशमनी (Dushmani)
(دشمنی)
2. प्रतिस्पर्धा (Pratispardha)
लाग डांट (Lág dánt) (لاگ دانٹ)

लोक हित (Lok hit) (لوک هیت)
बहुदे खलाइक (Bal bádó-khaláiq)
(بہبود خلائق)

RAF,TÁR रफतार (ف - مٹ) رفتار
1. गति (Gati) चाल (Chál)
(گتی) (چال)
2. आचरण (Ácharan) चाल
(چال) (Chál dhál)

RAF,TA रफता (ف - ص) رفتہ
1. संज्ञा हीन (Sangya hín)
(سلگیا هین) (Be sudh)
(بے سدھ)
2. आसक्त (Ásakt) मुग्ध
(آسکت) (Mugdh) आशिक
(آشیک) (Áshiq)
(عاشق)
3. गत (Gat) गया हुआ (Gaya hua)
(گت) (گیا ہوا)

رفته رفته (ف - ص)

RAFTA-RAFTA रफता रफता
शनैः शनैः (Shanaih Shanaih)
(شلہ شلہ)
क्रम शः (Kram Shah)
(क्रम شه)
धीरे धीरे (Dhíre dhíre)
(دهیرے دهیرے)

RAF,A रफ,अ (ع - مڈ) رف,ا
1. उठाना (Uthána) ऊंचा करना
(اٹھانا) (Uñcha karna)
(اونچا کرنا)
2. निवारण (Niváran) दूर करना
(نواران) (Dúr karna)
(هٹانا) (Hatána)

RIF,AT रيف अत (ع - مٹ) رفعت
1. उच्चता (Uch, chata) उंचाई
(اچ چتا) (Uñchái)
(اونچائی)

رقص و سرود (ع - ص)

RAQ,SO-SUROD رقص و سرود

گانا بجانا (Gána bajána گانا بجانا)

ناچ رنگ (Nách rang ناچ رنگ)

RUQ,Á رقص (ع - ص)

1. پرخا (Parcha پرخا) پورچا (Purza پورچا)

2. پھگلی (Thigli پھگلی) پھوند (Pevand پھوند)

3. پتر (Pattr پتر) چیتھی (Chith,thi چیتھی)

RAQAM رقص (ع - ص)

1. لیکھن (Lekhan لیکھن) لیکھنا (Likhna لیکھنا)

2. دھن (Dhan دھن) رپیا (Rupia رپیا)

3. درویہ (Driv,vya درویہ) جیس (Jius جیس)

4. سٹکھا (Sankhya سٹکھا) آدھ (Adad آدھ)

RAQÍB رقص (ع - ص)

1. پرمیکا کا دوسرا پرمی (Premika ka dúsra Premai پرمیکا کا دوسرا پرمی)

2. شٹرو (Shattru شٹرو) دشمن (Dus'man دشمن)

RAQÍQ رقص (ع - ص)

1. درو (Drav درو) ترل (Taral ترل) پتلا (Patla پتلا)

2. کومل (Komal کومل) مڑدول (Mridul مڑدول) مولایم (Muláim مولایم)

RAQ,QÁS رقص (ع - ص)

نارتک (Nartak نارتک) ناچنے والی (Náchne vála ناچنے والا)

RAQ,QÁSA رقص (ع - ص)

نارتکی (Nartaki نارتکی) لاسیکا (Lásika لاسیکا) ناچنے والی (Náchne váli ناچنے والی)

RAQABA رقص (ع - ص)

گریوا (Gríva گریوا) گالا (Gala گالا) گردن (Gardan گردن)

RAQ,BA رقص (ع - ص)

چھترپھل (Chhetrpahal چھترپھل) ایریا (Area ایریا)

RIQ,QAT رقص (ع - ص)

1. آدرتا (Ádrata آدرتا) ترلٹا (Taralata ترلٹا) پتلا پن (Patla-pan پتلا پن)

2. رونا (Rudan رونا) رونا (Rona رونا)

RAQ,S رقص (ع - ص)

نرتیہ (Nritya نرتیہ) نرتن (Nartan نرتن) ناچ (Nách ناچ)

RAQ,SÁN رقص (ع - ص)

ناچتا (Náchta lua ناچتا)

رقص گاہ (ع - ص)

RAQS-GÁH رقص گاہ

نرتیہ شالا (Nritya shála نرتیہ شالا) ناچ (Nartanágár ناچ) گھر (Nách ghar ناچ گھر)

RAQ رگ (ف - مذ) رگ

1. धमनी (Dhamani) (دهملى) नाडी (Nāṛi) (ناڊى) वरीद (Varīd) (ورید) (Nas)
2. स्नायु (Isnāyu) (اسنايو) नम (Nas) (نس)

RAQ-ZAN रग ज़न (फ - ص) رگ زن

- रक्त मोक्षी (Rakt mok,ehhi) (رکت مکھی) फुल खोलने वाला (Fusl kholne vāla) (فصل کھولنے والا)

RAM रम (फ - مذ) رم

- पलायन (Palāyan) (پلاين) भागना (Bhāgna) (بھاگنا)

RAM,MÁL रमाल (ع - مذ) رمال

1. ज्योतिषी (Jyeotishī) (جھوتشى) नुजूमि (Nujūmī) (نجومى)
2. 'रमल' विद्या जानने वाला ('Ramī' viddya jānne vāla) ('रमल' وديا (جانیے والا)

RUM,MÁN रमान (ع - مذ) رمان

- दाहिम (Dādīm) (داقم) अनार (Anār) (انار)

RAMAD रमद (ع - مذ) رمذ

- नेत्राभियंद (Nettrābhiyand) (نيترا-بھياند) आख आना (Ankh āna) (آख آना)

RAM Z रमज़ (ع - مث) رمز

1. रहस्य (Rahas,sya) (رهس سیه) मर्म (Marm) (مرم) भेद (Bhed) (بھد)

RAQÍMA रकीमा (ع - مذ) رقيه

- पत्र (Pattr) (پتر) चिठ्ठी (Chith,thi) (چٹھی)

RIKÁB रिकाब (ع - مث) ركاب

- पाद धारणी (Pád dhārani) (پاد دھارنى) रकाब (Rukáb) (ركاب)

RAKÁKAT रकाकत (ع - مث) ركاكٹ

- अधमता (Adhamata) (ادھمتا) नीचता (Níohata) (نیچتا) कमीना पन (Kamína pan) (کمیلہ پن)

RUK,N रुक्न (ع - مذ) ركن

1. स्तंभ (Istambh) (اس تمبھ) खंभा (Khambha) (کھمبا)
2. सदस्य (Sadas,sya) (سد سیه) मेम्बर (Member) (ممبر)
3. छंद का एक गण (Chhand ka ak gan) (چھند کا ایک گن)

RUKÚ,A रुक्क (ع - مذ) ركوع

1. झुकना (Jhukna) (جھکنا)
2. नमाज़ में झुकने की अवस्था (Namáz meñ jhukne kí avastha) (نماز میں جھکنے کی अवस्था)
3. कुरान की कुछ आयतों का समूह (Qurán kí kuchh áyatón, ka samúh) (قرآن کی کچھ آیتوں کا سموه)

RAKÍK रकीक (ع - ص) ركیک

1. तुच्छ (Tuch,chk) (تیج) घटिया (Ghatiya) (گھٹیا)
2. अधम (Adham) (ادھم) कमीना (Kamína) (کمیلہ)

RANJ رنج (ب - مذ)

1. दुःख (Dukh, kh دکھ) क्लेश (Klesh क्लेश) गम (Gham غم)
2. पश्चात्ताप (Pash, chátáp पश्चात्ताप) पछतावा (Pachhtáva पछतावा)
3. शोक (Shok شوک) सोग (Sog سوگ)

رنج ده (ف - ص)

RANJ-DEH रंज देह

- दुःख दायी (Dukh dáí دکھ دای) कष्ट जनक (Kasht janak کشت जनک) आपत्ति जनक (Ápatti janak آپत्ति जनک) असह्य नाक (Afsos náak افسوس ناک)

RANJISH रंजिश (फ - म्)

- वैमनस्य (Vaimanasya वैमनस्य) मनोमालिन्य (Manomálin, nya मनोमालिन्य) मन मुटाव (Man mutáv मन मुटाव)

RANJÚR रंजूर (ف - ص)

1. अप्रसन्न (Apprasann अप्रसन्न) मलिन (Malin ملین) नाखुश (Ná. khush ناخوش)
2. रुग्ण (Rugn रुग्ण) रोगी (Rogí رोगی) बीमार (Bímár بیمار)

رنجیدگی (ف - م)

RANGÍDAGI रंजिदगी

دیکھو 'رنجیدگی'

2. इंगित (Ingít انگیت) संकेत (Sanket संकेत) इशारा (Ishára اشاره)

3. गूढ़ता (Gúṛhata گورھتا) बारीकी (Bárikí باریکی)

رمز شناس (ع - ص)

RAM, Z-SHANÁS रमज शनास

मर्मज्ञ (Marmag, gya مرمگیه) भेद जानने वाला (Bhed jan, ne vála بهید جاننے والا)

RAMAQ रमक (ع - م)

अत्यल्प (Attyalp अत्यल्प) ज़रा सा (Zara sa ذرا سا)

RAM, L रमल (ع - مذ)

एक प्रकार की ज्योतिष (Ek prakár kí jyotish ایک پرکار کی جوتیش)

RAMAL रमल (ع - म्)

1. बालुका (Báluka بالوگا) रेत (Ret रेत)
2. एक उर्दू वर्ण वृत्त (Ek urdu várn vritt ایک اردو وزن ورت)

رمیدگی (ف - م)

RAMÍDAGI रमीदगी

1. पलायन (Paláyan पलायन) भागना (Bhágna بھاگنا)
2. घृणा (Ghrina گھرنا) नफरत (Nafrat نفرت)

RAMÍDA रमीदा (ف - ص)

पलायित (Paláit پلائیٹ) भागा हुआ (Bhága hua بھاگا ہوا)

2. एक बात में अपनी ओर से बहुत सी बातें मिलाना (Ek bāt meñ apñi or se bahut sī bāteñ milāna ایک بات میں اپنی اور سے بہت سی باتیں ملانا)

رنگ پاشی (ف - مٹ)

RANG-PÁSHI رنگ پاشی

رنگ छिड़कना (Rang chīrakna رنگ چھڑکنا)

RANGÍN رنگین (ف - ص)

1. रंजित (Ranjit رنجهت) रंगा हुआ (Ranga hua رنگا ہوا)
2. रसिक (Rasik راسک) रसिया (Rasiya رسیا) रंगीला (Rangīla رنگیلا)
3. सुंदर (Sundar سلندر) सुशोभित (Sushobhit سوشوبهت) मनोहर (Manohar منوهر) हसीन (Hasīn حسین)
4. हासकर (Hāsker هاس کر) ज़िंदा दिल (Zinda dil زنده دل) खुश मिज़ाज (Khush mizāj خوش مزاج)

رنگین ادا (ف - ص)

RANGÍN-ADA رنگی ادا

सुंदर छवि वाला (Sundar chhabi vāla सुंदर छवि वाला (Sundar chhabī vāla) सुंदर अदाओं वाला (Sundar adāon vāla सुंदर اداؤں والا)

رنگین مزاج (عف - ص)

RANGÍN-MIZÁJ رنگی میزاج

1. विलास प्रिय (Vilasap, priya ولاسپ)

RANJÍDA रंजिदा (ف - ص) दुःखी (Dukhī دکھی) दुःखित (Dukh, khit دکھت) रामगोन (Rāmgōn رهم گون)

RIND رند (ف - مذ) رند (Rind رند)

1. स्वच्छंद (Swach, chhand سوچھند) मन मौजी (Man mauji من مویچی)
2. मद्यप (Mad, dyap مدیپ) शराबी (Sharābī شرابی)

RANG रंग (ف - مذ) رنگ (Rang رنگ)

1. वर्ण (Varn वرن) रंगत (Rangat رنگت)
2. शैली (Shailī شیلی) ढंग (Dhang دھنگ)
3. रंग करने की वस्तु (Rang karno ki vastu رنگ کرنے کی وस्तو)
4. शोभा (Shobha شوभा) रौनक (Raunaq رونق)
5. नियम (Niyam نییم) काइदा (Qaida قاعده)
6. प्रकार (Prakār پروکار) तरह (Tarah طرح)
7. मर्म (Marm مرهم) हाल (Hāl حال)
8. मनोरंजन (Manoranjan منورنجن) दिल्लगी (Dillagi دلگی)
9. रस (Ras رس) मज़ा (Maza مزه)

رنگ آمیزی (ف - مٹ)

RAGÁMEZI رگامیژی

1. रंग भरना (Rang bharna رنگ بھرنا)

3. स्तर (Istar اسٹار) सतह (Sat,h سطح)
5. कारण (Kāran کaran) सबब (Sabab سبب)

RAVA रवा (ف - ص) روا

1. उचित (Uchit اچت) न्याय संगत (Nyāe sangat نیائے سلگت) वजा (Baja بجا)
2. पूर्ण कर्ता (Pūrṇ karta پورن کرتا) पूरा करने वाला (Pūra karne vāla پورا کرنے والا)

3. चालक (Chālak چالک) चलाने वाला (Chalāne vāla چلانے والا)

(نمبر ۲ اور نمبر ۳ کے معنوں میں مرکبات کا آخری جزو ہوتا ہے جیسے 'حاجت روا' (نمبر ۲) اور 'فرمان روا' (نمبر ۳))

RA(IV)ÁJ र (रि) वाञ्छ (ع - مذ) رواج
रीति (Riti ریتی) प्रथा (Pratha پرتھا)
रस्म (Rasm رسم)

روا روی (ف - مٹ)

RAVÁRAVI रवारवी

1. शीघ्रता (Shíghrata شیعہرتا) आतुरता (Āturata آتورتا) जल्दी (Jaldi جلدی)

1. सर सरी (Sarsari سرسری) सतही (Sat,hi سطحی)

RI(U)VÁQ रि (रु) वाक्क (ع - مذ) رواق

1. छज्जा (Chhajja چجھا) साइबान (Sáibán سائبان)

غیہش (Aish pasand ऐश पसंद) (بسلد)

2. हासप्रिय (Hásappriya হাসپریہ) जिंदा दिल (Zinda dil زندہ دل)

RANGÍNI रंगीनी (ف - مٹ) رنگینی

1. सुंदरता (Suundurata سوندرنا) मनोहरता (Manoharata منوہرنا) हुस्न (Hus,n حسن)
2. शोभा (Shobha شوہا) छटा (Chhata چھٹا) रौनक (Raunaq رونق)
3. रंगा हुआ होना (Ranga hua hona رنگا ہوا ہونا)

RAU रौ (ف - مٹ) روا

1. धारा (Dhāra دھارا) बहाव (Bahāo بھاؤ)
2. प्रवृत्ति (Pravritti پرورتتی) धुन (Dhun دھن)
3. वेग (Veg ویگ) जोश (Joel जोش)
4. समूह (Samúh سموہ) भीड़ (Bhīṛ بھیر)

5. गामी (Gámí گامی) चलने वाला (Chalne vāla چلانے والا)

(آخری معنوں میں مرکبات کے آخر میں آتا ہے جیسے 'تیز رو')

RÚ रू (ف - مذ) رُو

1. मुख (Mukh مکھ) आनन (Ānan آنن) मुंह (Munh منہ)

2. अचरा (Abra ابرا) उपला (Upalla اُپلا)

2. प्रेषित (Prashit) भेजा (پريشت)
हुआ (Bheja hua) (بهجا هوا)

2. आवास (Ávas) घर (Ghar)
(گھر)

RAVÁNI रवानी (ف - مٹ) روانی

RAVÁN रवां (ف - ص) روان

1. प्रवाह (Praváh) बहाव (Baháo)
(بہاؤ)

1. प्रवाहित (Praváhit) बहता
हुआ (Babta hua) (بهتا هوا)

2. तीक्ष्णता (Tikboh, nata) (تيكچه نئا)
धार (Dhár) (دهار)

2. गतिशील (Gati shíl) (گتی شمل)
चालित (Chálit) (چالت)
(Mutaharrik) (متحرک)

3. वेग (Veg) तेज़ी (Tezi) (تیزی)

3. तीक्ष्ण (Tik, chhn) (تيكچه ن)
धारदार (Dhár dár) (دهار دار)

روایت (ع - مٹ)

RIVÁYAT रिवायत

1. वर्णन (Varnan) कथन
(Kathan) (کتن)
(Kahna) (کہنا)

4. अभ्यस्त (Abh, bhyast) (ابہ بھست)
मंभा हुआ (Manjha hua) (منجھا هوا)
माहिर (Máhir) (ماہر)

2. किसी की कही हुई बात कहना (Kisi
ki kahí hui bát kahna) (کسی کی
کہی ہوئی بات کہنا)

5. प्रस्तुत (Prastut) मौजूदा
(Maujüda) (موجودہ)
चालू (Chálu) (چالو)

ROBÁH रोबाह (फ - मٹ) روباه

6. अर्थ और हिज्जे के बिना पुस्तक या
पाठ पढ़ना (Arth aur hijje ke bina
pustak ya páth parhna) (اور
ارثے کے بنا پستک یا پاتھ پڑھنا)

1. लोमशा (Lomasha) लोमड़ी
(Lomri) (لومڑی)

2. कायर (Káyar) डरपोक (Darpok)
(تروپوک)

7. प्राण वायु (Prán váyu) (پران وایو)
रूह (Rúh) (روح)

روباہ بازی (ف - مٹ)

روانگی (ف - مٹ)

ROBÁH-BÁZI रोबाह بازی

RAVÁNAGI रवानगी

धूर्तता (Dhúrtata) (دهورتتا) चालाकी
(Cháláki) (چالاکي)

1. प्रस्थान (Prasthán) (پرستھان) कूच
(kúch) (کوچ)

RÚ-BA-RÚ रुबरू (ف - ص) رو برو

2. यात्रा (Yáttia) सफ़र (Safar)
(سفر)

संमुख (Sam mukh) (سممکھ) सान्नात

(Sák, ohhát) (ساکچهات) प्रत्यक्ष (Prat-
tyakhkh) (پرتیکچه)

आमने सामने (Ámne sámne) (آمنے سامنے)

RAVÁNA रवाना (ف - ص) روانہ

1. प्रस्थित (Pras, thit) (پرس تھت)

चला हुआ (Chala hua) (چلا هوا)

خدائی (Khudái) खुदाई (نمک)

2. آتمیک (Átmik) رُہی (آتمک) (روحی) (Rúhi)

3. مانسک (Mánasik) دلی (مانسک) (دلی) (Dili)

روحانیت (ع - مٹ)

RÚHÁNI(Í)YAT رُہانی (نی) یات

آدھیا (Ad, dhyátm vād) آدھیاتمवाद
(تصوف) (Tasav, vuf) تاساویف (تمواد)

ROD رود (ف - مذ) رود

نادی (Nadi) ساریت (Sarit) (نندی) (سرت)

دریا (Darya) (دریا)

ROD-BÁR رودبار (ف - مذ) رودبار

1. وہ स्थान जहाँ बहुत सी नहरें या चश्मे हों (Voh isthán jabán bahut si nahren ya chashme hon) وہ
استھان جہاں بہت سی نہریں
ہیں (یا چشمے ہوں)

RÚDÁD رُداد (ف - مٹ) رُداد

1. विवरण (Vivaran) वृत्तांत (विवरण) (वृत्तांत) (Hál) (حال)

2. कार्यवाही (Káryaváhi) پروسیڈنگ (کاروباری) (Proceeding)

RODA رودہ (ف - مذ) رودہ

1. अंत्र (Antra) आंत (अंत्र) (آنت)

2. तंतु (Tantu) तांत (तंतु) (تانت)

ROZ روز (ف - مذ) روز

1. दिवस (Divas) दिन (दिवس) (دن)

ROBAKÁR रोबकार (ف - مذ) روبکار

आज्ञा पत्र (Ággya patr) (آگیا پتر)

परवाना (Parvána) (پروانہ)

RÚ-POSH रूपोश (ف - ص) رو پوش

1. अंतर्धान (Antar, dhán) (انتردھان)

अदृश्य (Adrishya) (ادریشہ) (لوپ)

(Lop) (غائب) (Gháib) (لوپ)

2. निहित (Nihit) गुप्त (निहित) (Gupt)

(Under ground) (اندر گراؤنڈ) (گھٹ)

RÚH روح (ع - مٹ) رُہ

1. प्राणवायु (Prán váyu) (پران وایو)

جان (Ján) (جان)

2. मन (Man) चित्त (चित) (Chitt)

دیل (Dil) (دل)

3. रुचि (Ruchi) इच्छा (इच्छा) (Ichchha)

(خواہش) (Khábish) (اچھا)

4. सार (Sar) तत्व (तत्व) (Tattwa)

(خلاصہ) (Khulása) (کھلاسا)

روح افزا (عف - ص)

RUH-AFZA رُہ افزا

प्राण वर्धक (Prán vardhak) (پران وِردھک)

आयु वर्धक (Áyu vardhak) (ایو وِردھک)

रुह को बढ़ाने वाला (Ruh ko Bāḥāne vāla) (روح کو بڑھانے والا)

روح پرور (عف - ص)

RÚH-PARVAR رُہ پرور

دیکھو 'روح افزا'

RÚHÁNI رُہانی (ع - ص) رُہانی

1. आध्यात्मिक (Ádh, dhyátmik) (آدھیاتمیک)

2. पुलिस की रोजाना काररवाई का
रजिस्टर (Police ki rozána kár ravái
ka register) **पुलिस की रोजाने**
(काररवाई का रजिस्टर)

روزنامه (फ - मं)

ROZ-NÁMA रोज़ी नामा

1. दैनिक पत्र (Dainik pattr) **दैनिक**
(Rozána) रोज़ाना अख़बार
(akhbár) **रोजाने अख़बार**

2. रोज़ नामचा (Roznámoha) **रोज़**
(Buhí) बही (नामचा)

ROZA रोज़ा (फ - मं)
उपोषण (Uposhan) **उपवास**
(Upvás) व्रत (Vrat)

روزه دار (ف - ص)

ROZA-DÁR रोज़ादार

- व्रतधारी (Vrat dhári) **व्रत**
उपवासी (Upvási) **उपवासी**

ROZI रोज़ी (फ - मं)
वृत्ति (Vritti) **जीविका**
(Jíviká) मश्राश (Ma,ásh)
(जीविका) **मश्राश**

روزی رسانی (ف - ص)

ROZI-RASÁN रोज़ी रसं

1. अन्न दाता (Ann dáta) **अन्न**
जीविका देने वाला (Jíviká dene
vála) **जीविका देने वाला**
2. परमात्मा (Paramátma) **परमात्मा**
ईश्वर (Íswar) **ईश्वर**

2. नित्य (Nittyá) **प्रति दिन**
(Prati din) **प्रति दिन**
(Roz marra) **रोज़ मर्रा**

3. सर्वदा (Sarvada) **सदा**
(Sada) **सदा**

ROZÁNA रोज़ाना (फ - मं)

- प्रति दिन (Prati din) **प्रति दिन**
नित्यप्रति (Nittyap, prati) **नित्यप्रति**
हर दिन (Har din) **हर दिन**

روز بروز (ف - ص)

ROZ-BA-ROZ रोज़ ब रोज़

- दिन प्रति दिन (Din prati din) **दिन**
(Har roz) **हर रोज़**

ROZGÁR रोज़ गार (फ - मं)

1. व्यापार (Vyápár) **उद्यम**
(Ud,d-
yam) **व्यवसाय**
(Dhandha) **धंधा**
(Zamána) **ज़माना**
2. युग (Yug) **युग**

RAUZAN रौज़न (फ - मं)

- विवर (Vivar) **छिद्र**
(Randhr) **रंध्र**
(Chhed) **छेद**

روزنامهچه (ف - مं)

ROZ-NÁMCHA रोज़ नामचा

1. दैनिकी (Dainiki) **दिन चर्या**
(Din charya) **रोज़ाना**
के हिसाब या काररवाई की किताब
(Rozána ke hisáb ya kár ravái kí
kitáb) **रोज़ाने के हिसाब या काररवाई की किताब**

2. प्रकाश (Prakāśh प्रकाश) दीप्ति
(Dīpti दीप्ति) रौशनी (Raushani
(रोशनी)

रोशनी (फ - म्)

RAUSHANI रौशनी

प्रकाश (Prakāśh प्रकाश) ज्योति
(Jyoti ज्योति) नूर (Nūr नूर)

RAUGHAN रौगन (म् - म्)

1. तैल (Tail तेल) तेल (Tel तेल)
2. स्निग्धता (Isnig,dhata स्निग्धता) (चिकनाई) (Chiknāī चिकनाई)
3. घृत (Ghrit घृत) घी (Ghi घी)

रौगन (फ - म्)

RAUGHAN-GAR रौगन गर

तैलिक (Tailik तैलिक) तेली (Teli तेली)

रौगन (फ - म्)

RŪ-GAR,DÁ॒ रूगर्दा

1. विमुख (Vimukh विमुख) पराङ्ग मुख
(Parāng mukh पराङ्ग मुख) मुँह फेरे
हुए (Mugh phere हुए) (मुँह)
2. विरुद्ध (Virud,dh विरुद्ध) मुनहरिफ
(Munharif मुनहरिफ)

RŪMÁL रूमाल (म् - म्)

मुख मार्जनी (Mukh mārjani मुख मार्जनी)
(Mugh háth ponēhne ka kapṛa मुख हाथ पोछने का कपड़ा)
(पोछने का कपड़ा)

रौशियाह (फ - म्)

RŪ,SIYÁH रूसियाह

मसिमुख (Masi mukh मसि मुख)
कलंकित (Kalankit कलंकित) पापी
(Pápi पापी) बदकार (Bad kár बदकार)

RAVISH रविश (म् - म्)

1. शैली (Shaili शैली) पद्धति
(Pad,dhati पद्धति) तर्ज (Tarz तर्ज)
2. आचरण (Ácharan आचरण) चाल
दाल (Chál dhál चाल दाल)
3. कियारियों के बीच का छोटा मार्ग
(Kiyáriyon ke bích ka chhota कियारियों के बीच का छोटा मार्ग)
(mārg मार्ग)

RAUSHAN रौशन (फ - म्)

1. प्रकाशित (Prakāshit प्रकाशित) मुनवर
(Ujjiwal मुनवर) (Munav,var मुनवर)
2. ज्वलंत (Jwalant ज्वलंत) व्यक्त
(Vyakt व्यक्त) वाजेह (Vazeh वाजेह)

रौशन (फ - म्)

RŪ-SHANÁS रूशनास

परिचित (Parichit परिचित) अभिश
(Abhiggya अभिश) वाकिफ (Vāqif वाकिफ)

रौशनी (फ - म्)

RAUSHANÁÍ रौशनाई

1. मसि (Masi मसि) सियाही (Siyáhi सियाही)

چال چال (Obál chalah)

2. پدھتی (Pad,dhati) دھنگ
(Dhang) (تہنگ) (Tarīqa) (طریقہ)

روئیدگی (ف - مٹ)

RO-ÍDAGI روئیدگی

1. بڑھاؤ (Barháao) ۱۰ گان
(Ugáo) (اوگاؤ)
2. ونسپتی (Vanaspati) (ونسپتی)
۱۰ گان (Udbhij) (اودھج) (Nabátát) (نباتات)

RAH رہ (ف - مٹ)

- مارگ (Márg) (پتہ) (Path)
رستا (Rasta) (ستہ)
(یہ لفظ 'راہ' کا مختلف ہے)

RAHA رہا (ف - ص)

- مکت (Mukt) (بندھن یا کید سے)
لڑا ہوا (Bandhan ya qaid se)
ohhúta hua (بندھن یا قید سے چھوٹا ہوا)

RAHÁÍ رہائی (ف - مٹ)

- مکتی (Mukti) (Ohhut.)
kára (چھٹکار)

رہبانیت (ع - مٹ)

- RAH,BÁNI (Í) YAT رہبان (نی) یات
اندریہ (Indriya niggrah)
ویرکتی (Virakti) (نگریہ)
(Zuh,d) (زہد)

RAH-BAR رہبر (ع - مذ)

1. مارگ (Márg darshak) (مارگ)
رستا (Rasta) (دشک)

RAUNAQ راونق (ع - مٹ)

1. شوبھا (Shobha) (Shri)
(آب تاب) (Áb táb) (شوبھا)
2. سندرنا (Sundarata) (منو-)
(Manoharata) (منوہرنا)
(Husn) (حسن)
3. پرفلوتا (Praphul,lata) (پرپھلوتا)
(Tarávat) (تراوات)
4. چہل پھل (Chahal pahal) (چہل)
(Dhúm dhám) (دھوم دھام)

RÚ-NUMA رونا (ف - ص)

- پراکت (Prakat) (Vyakt)
(Záhir) (ظاہر) (ویکت)

RÚ(O)YA رو (ع - مذ)

1. نیدرا (Nidra) (نید)
(نیلند)
2. سوان (Swapn) (سوان)
(Kháb) (خواب)

RÚYAT رویت (ع - مٹ)

- دارشن (Darshan) (Prek-)
chba (دیدار) (Dídár)

رویت ہلال (ع - مٹ)

RÚYAT E-HILÁL رویت ہلال

- چندر (Chandr darshan)
نیا (Naya) (دشک)
(Naya Ghánd dikhái paqwa)
چاند دکھائی پونا

RAVÍYA رویہ (ف - مذ)

1. آچارن (Ácharan) (چال)

RIYÁZ ریاضی (ع - مذ) (یہ لفظ 'روضہ' کی جمع ہے لیکن اردو اور فارسی میں واحد کے لئے مستعمل ہے)

1. उद्यान (Uddyán) باغ (Bagh) (باغ)
2. पराक्रम (Parákkram) پیراکرم (Mehnat) (مہنت)
3. तपस्या (Tapas,sya) تپسیا (Ibádat) (عبادت)

RIYÁZAT ریاضت (ع - مذ)

1. तपस्या (Tapas,sya) تپسیا (Árádhana) (آرادھنا) (Ibádat) (عبادت)
2. योग (Yog) یوگ (Indriyaniggrih) (اندریہ نگریہ) (Zuh,d) (زہد)
3. श्रम (Shram) شرم (Prayás) (پریاس) (Mehnat) (مہنت)

RIYÁZI ریاضی (ع - مذ) (گنت و حساب) (Ganit vid,dya) (گنت و حساب) (Hisáb) (حساب)

RIYA-KÁR ریاضکار (ع - مذ) (धर्मध्वजी) (Dharmadh, dhwaji) (دھرم دھوجی) (Árya rúp) (آریہ) (Drohát) (دروہات) (Pákhandi) (پاکھندی) (Dhonggi) (ڈھونگی)

RAIB ریب (ع - مذ) (संदेह) (Sandeh) (سندیہ) (Senshae) (سنشے) (Shak) (شک)

batáno vála (رستہ بتانے والا)

2. नेता (Neta) (نیتا) (Leader) (لیڈر)

RAH-ZAN रहज़न (ف - مذ) (पथ लुंठाक) (Path lunthák) (پتھو) (Bat már) (بٹ مار) (लुटेरा) (Lutera) (لٹیرا) (رهگز ر (ف - مذ))

RAH-GUZAR रहगुज़र (पन्था) (Panth) (پنٹھو) (Márg) (مارگ) (Rasta) (رستہ)

RAH,N रहन (ع - مذ) (बंधक) (Bandhak) (بندھک) (Girvi) (گریوی) (रहन नामे (ع - مذ))

RAH,N-NÁMA रहन नामा (बंधक पत्र) (Bandhak patir) (بندھک پتر)

RIYA रिया (ع - مذ) (पाषंड) (Páshand) (پاشند) (Dhong) (ڈھونگ)

ریاضت (ع - مذ)

RIYÁSAT ریاضت

1. प्रभुत्व (Brabhuttwa) (پربھوتو) (Satta) (ساتا) (Hukúmat) (حکومت)
2. राज्य (Rájya) (راجیہ) (Bádshábat) (بادشاہت)
3. सम्पदा (Sampada) (سمپدا) (Jágir) (جاگیر)

ریش خند (ف - مذ)

RÍSH-KHAND ریشا خند

परिहास (Parihás) उपहास
(Uphás) ठटोल (Thathol)
(تہتھول)

RESHAM ریشم (ف - مذ)

पाट (Pát) कौशेय (Kaushe,ya)
(کوشے'یہ)

RESHA रेशा (ف - مذ)

1. पेड़ों की महीन रंगें (Peṛon ki mahín ragen) میہن رنگیں
2. तंतु (Tantu) सूत्र (Sútr) तागा (Tága)
(تانتو) (سوتر) (تاگا)

ریشہ دوانی (ف - مذ)

RESHA-DAVÁNI ریشا دوانی

1. षडयंत्र (Shadyanttr) سازش (Sázish)
(شادیانتر) (سازش)
2. उपद्रव (Upad,rau) शरारत (Sharárat)
(اُپدرو) (شرارت)

REG रैग (ف - مذ)

बालुका (Báluka) पांशु (Pánshu)
(بالوگا) (پانشو)

REG-ZÁR रैगजार (ف - مذ)

'ریگساران'

ریگستان (ف - مذ)

REGISTÁN رِغِستان

मरुस्थल (Marusthal) मरु भूमि (Marubhūmi)
(مرستھال) (مری بومی) (مری بومی)

RÍH रीह (ع - مذ)

1. वात (Vát) वायु (Váyu) हवा (Hava)
(وات) (وایو) (هوا)
2. अपानवायु (Apán váyu) अधो वायु (Adho váyu) गोत्र (Goz)
(اپان وایو) (ادھو وایو) (گوز)

REKH,TA रेख्ता (ف - مذ)

1. उर्दू भाषा का पुराना नाम (Urdu) bhásha ka purána nám
(اوردو بھاشا کا پورا نام)
2. गिरी पड़ी चीज़ें (Giri paṛi chízen) گری پڑی چیزیں

REZISH रेज़िश (ف - مذ)

1. स्त्राव (Srāv) बहना (Bahna) झरना (Jharna)
(سراو) (بھنا) (جھرنا)
2. प्रतिश्याय (Pratish,shyāe) झुकाम (Zukám)
(پروتھس) (زکام)

REZA रेज़ा (ف - مذ)

1. कण (Kan) ज़र्रा (Zarra) खंड (Khand) टुकड़ा (Tukṛa)
(کن) (زررا) (کھند) (توکڑا)

RES,MÁN रेसमान (ف - مذ)

1. रज्जु (Rajju) रसी (Rassi) डोर (Dor)
(راجو) (راسی) (دور)

RÍSH रीश (ف - مذ)

श्मश्रु (Ishmashru) आस्य (Ásya lom) लोम (Dāphi)
(اشمشرو) (آسیه لوم) (دازھی)

RIYA	ریا (ع - مذ)	مقام (Retila maqám)	ریتم (م - مذ)
فوفس (Phup, phus)	پھس (پھس - مذ)	RÍM	ریم (م - مذ)
فہفہ (Phephra)	پھہ (پھہ - مذ)	پوی (Púya)	پیپ (Píp)

ذ

ZÁR زار (ف - ص)

1. क्षीण (Chhín) फरसूदा
(Farsúdá) (فرسوده)

2. अशक्त (Áshakt) बेहाल
(Be hal) (بے حال)

3. अस्वस्थ (As,swasth) बीमार
(Bímár) (اس سوستھ)

4. अधिकता (Adhikata) बहु-
तात (Bahutát) इफरात
(Ifrát) (افراط)
(آخری معنوں میں مرکبات का
آخری جزو होता है جسے 'ग्ल' زار)

ZÁRI ज़ारी (फ - म) زاری

1. विलाप (Viláp) रोना पीटना
(Rona pítna) (رونا پیٹنا)

2. विनय (Vinae) विनती (Vinati)
(عاجزی) (Ájizi) (आजیزی)

ZÁGH ज़ाग (फ - म) زاغ

काक (Kák) कौआ (Kauá) (کاک)

ZÁL ज़ाल (फ - म) زال

1. वृद्ध (Vridh) अति वृद्ध
(Ativridh) (اتر وده) बहुत बुढ़ा

زاد بوم (ف - م)

ZÁD-BÚM ज़ाद बूम

जन्म भूमि (Janm bbúmi) (جنم بھومی)

मातृ भूमि (Mátrr bhúmi) (ماتر بھومی)

वतन (Vatan) (وطن)

زاد راه (ف - م)

ZÁDE-RÁH ज़ादे राह

संबल (Sambal) मार्ग व्यय
(Márg vyae) (مارگ وئے)

पाथेय (Páthe-ya) (پاتھے)

सफर खर्च (Safar kharch) (سفر خرچ)

زاد سفر (ف - م)

ZÁDE-SAFAR ज़ादे सफर

‘दिकھو’ (Zán rah)

ZÁDA ज़ादा (फ - म) زاده

1. जनित (Janit) उत्पन्न
(Utpann) (جنیت)

पैदा (Paida) (پیدا)

(بہ لفظ مرکبات کے آخر میں)

آخر معنی دیتا है جسے

(‘شاهزادہ’)

2. पुत्र (Puttr) बेटा (Béta) (پوتر)

زاویہ فکر (ع - مذ)

ZAVIYA-E-FIKR जावियए फिक्र

विचार शैली (Vichār shaali) (विचार)
सोचने का तरीका (Soohne ka tarīqa) (सोचने का طریقہ)

زاویہ نظر (ع - مذ)

ZAVIYA-E-NAZAR जावियए नजर

दृष्टि कोण (Drishti kon) (دروستی کون)
نقطۂ نظر (Nuqta-o-nazar) (نقطۂ نظر)

زاویہ نگاہ (ع - مذ)

ZAVIYA-E-NIGÁH जाविय ए निगाह

دیکھو 'زاویہ نظر'

ZAHID जाहिद (ع - مذ)

विरक्त (Virakt) (विरक्त)
जितेंद्रिय (Jitendriya) (جیتندریہ)
पारसा (Parsa) (پارسا)

ZÁICHA जाइचा (म - फ)

1. जन्म कुंडली (Janm kundali) (जन्म कुंडली)
जन्म पत्री (Janm pattri) (जन्म पत्री)

2. वह खाने जो रम्माल पांसा डाल कर बनाते हैं (Voh khāne jo rammāl pānsa dāl kar banate hai) (وہ خانے جو رمال پانسہ ڈال کر بناتے ہیں)

ZAID जाइद (ع - ص)

1. अधिक (Adhik) (अधिक) प्रचुर (Pra-chur) (बहुत) (Bahut) (بہت)
2. अतिरिक्त (Ati rikt) (अतिरिक्त) कालत (Fāltu) (فالتو)

(बहुत) (Bahut) (بہت)

2. अति वृद्धा (Ati vridha) (अति वृद्धा)
बहुत बुद्धिया (Bahut burhya) (बहुत बुद्धिया)

ZÁLA जाला (म - फ)

हिमोपल (Himopal) (हिमोपल)
ओला (Ola) (ओला)

زالہ باری (ف - م)

ZALA-BARI जाला बारी

शिला वृष्टि (Shila vrishti) (شلاورشتی)
ओला पड़ना (Ola parna) (ओला پڑنا)

ZANU जानू (म - फ)

जंघा (Jangha) (जंघा)
जानु (Jānu) (जानु)
जानो (Jāngh) (जानो)
गुटना (Ghutna) (گھٹنا)

ZÁNI जानी (ع - ص)

व्यभिचारी (Vyabhichāri) (وہبھی)
परदार गामी (Pardār gāmi) (परदार گامی)
जिना करने वाला (Zina karne wāla) (زنا کرنے والا)

ZÁNIYA जानिया (ع - م)

व्यभिचारिणी (Vyabhichārini) (وہبھی)
पर पुरुष गामिनी (Par purush gāmini) (पर पुरुष گامینی)
फाहिशा (Fāhisha) (فاحشہ)

ZAVIYA जाविया (म - फ)

1. एकांत (Ekānt) (ایکانت) गोशा (Gosha) (گوشہ)
2. कोण (Kon) (कोण) कोना (Kona) (कोना)

3. राज की ओर से किसी को भाषण न देने का आदेश (Rāj kī or se kisi ko bhāshan na dene ka ādesh)
راج کی اور سے کسی کو بھاشن نہ
(دینے کا آدیش)

زبان داں (ف - ص)

ZABÁN-DÁN زبانداں

1. भाषा मर्मज्ञ (Bhāsha marmag,gya)
(بھاشا مرمگیہ) किसी ज़बान का
आलिम (Kisi zabán ka álim)
(کسی زبان کا عالم)
2. साहित्यकार (Sahittya kár)
(سahittiyeh) आदीब (Adīb)
(ادیب گار)

زبان دراز (ف - ص)

ZABÁN-DARÁZ زبان دراز

- मुक्त कंठ (Mukt kanth)
(مکت کلتھ) गुस्ताख (Gustákh)
(گستاکھ)

زبان زد (ف - ص)

ZABÁN-ZAD زبان زد

1. प्रसिद्ध (Prasiddh)
(پرسیدھ) मशहूर (Mash,húr)
(مشهور)
2. जो बात सब के मुंह पर हो (Jo bát sab ke munh par ho)
(جو بات سب کے منہ پر ہو)

ZUBDA जुब्दा (ف - ص)

1. चुना हुआ (Chuna hua)
(چنا ہوا) छांटा हुआ (Chhánta hua)
(چھانتا ہوا)
2. श्रेष्ठ (Shresh,th)
(شریشٹھ) बेहतरीन (Behtarín)
(بہترین)

ZÁIR जाइर (ع - ص)

1. दर्शक (Darshak)
(درشک) देखने वाला (Dekhne vala)
(دیکھنے والا)
2. तीर्थयात्री (Tirth yátrí)
(تیرتھ) किसी मज़हबी मकाम की ज़िया-
रत को जाने वाला (Kisi mazhabi maqám ki ziyarat ko jáne vala)
کسی مذہبی مقام کی زیارت کو
جانے والا

ZÁIL जाइल (ع - ص)

1. समाप्त (Samápt)
(سایپت) खत्म (Khatm)
(ختم)
2. नष्ट (Nasht)
(نشت) बेअसर (Be asar)
(بے اثر)

ZABÁN ज़बान (ف - مٹ)

1. रसना (Rasana)
(رشنا) जिह्वा (Jiwba)
(جیہہ) जीभ (Jíbh)
(جوہا)
2. भाषा (Bhāsha)
(بھاشا) वाणी (Váni)
(वोली) बोली (Boli)
(बोली)
3. प्रण (Pran)
(پرن) वचन (Vachan)
(وعدہ) वादा (Váda)
(वचन)
4. बोल चाल (Bol chál)
(बोल چال) रोज़ मर्रा (Rozmarra)
(روز مرہ) (یہ لفظ 'ز' کے پیش کے ساتھ
بھی بول سکتے ہیں)

زبان بندی (ف - مٹ)

ZABÁN-BANDI زبان بندی

1. गवाहों का बयान (Gaváhon ka bayán)
(گواہوں کا بیان)
2. मौन (Maun)
(مون) चुप्पी (Chuppi)
(چپپی)

2. कंचूपी (Kanch kúpi) (کنچ کوپی)
शीशा (Shisha) (شیشہ)

ZAJ,R जजर (ع - مٹ) (زجر)
भर्तसना (Bhart,sana) (بھرت'سنا) ताड़ना (Tārana) (ताड़ना)
(Dánt dapat) (डॉंट डपट)
(दान्त दपट)

ZACH(CH)A ज(च)चा (फ - मٹ) (زچه)
प्रसूता (Prasúta) (پرسوتا) सूतिका (Sútika) (सूतिका)
प्रजाता (Prajáta) (پرجاتا) जच्चा (Zach,cha) (زچه)
(زچه خانه (ف - مٹ)

ZACH,CHA-KHÁNA जच्चा खाना
रक्षा गृह (Rakchha grih) (رکچھا گره)
सूतिका गृह (Sútika grih) (सूतिका ग्रे)
प्रसूतागार (Prasútágár) (پرسوتا گار)
जच्चा घर (Zach,cha ghar) (زچه گھر)

ZUHAL जुहल (ع - मंड) (زحل)
शनि ग्रह (Shani grih) (شنی گره)
शनिश्चर (Shanishchar) (شنشچر)
जुहल सितारा (Zuhál sitára) (زحل ستاره)

ZAH,MAT जहमत (ع - मٹ) (زحمت)
कष्ट (Kasht) (कष्ट) क्लेश (Klesh) (क्लेश)
परिश्रम (Parish,shram) (परिश्रम) (क्लेश)
तकलीफ (Taklíf) (تکلیف) (परिश्रम)

ZAHÍR जहीर (ع - मٹ) (زحیر)
अतिशर (Atisár) (اتسار) मरोड़ (Maror) (मरोड़)
पेचिश (Pechish) (پچیش) (بيچش)

ZABAR जबर (फ - मंड) (زبر)

1. उर्दू अक्षरों पर 'अ' की मात्रा (Urdu akchharon par 'a' ki māttra) (اردو اکچھاروں پر 'ا' کی मात्रا)
2. सबल (Sabal) (سبل) ज़ोरावर (Zorávar) (زوراور)

زبردست (ف - ص)

ZABAR-DAS,T जबर दस्त

1. बलिष्ट (Balisht) (بلشت) बल वान् (Balván) (بلوان) ज़ोरावर (Zorávar) (زوراور)
2. प्रचंड (Prachand) (پرچند) उग्र (Uggr) (اگر) मुहीब (Muhib) (مہیب)
3. अत्याचारी (Attya chári) (اتیہاچاری) ज़ालिम (Zálim) (ظالم)

زبردستی (ف - مٹ)

ZABAR-DAS,TI जबर दस्ती

1. बलात् (Balát) (بلاٹ) बल पूर्वक (Bal púrvak) (بل پوروک) जबरन (Jabran) (جبرن)
2. अन्याय (Annyáe) (اننیاء) जुल्म (Zulm) (ظلم)

ZABÚN जबू (ف - ص) (زبوں)

1. निकृष्ट (Nik krisht) (نکړشت) खराब (Kharáb) (خراب)
2. अशुभ (Ashubh) (اشبه) मनहूस (Manhús) (ملحوس)

ZUJÁJ जुजाज (ع - मंड) (زجاج)

1. कंच (Kanch) (کنچ) कांच (Kánoch) (کانچ)

ZAR زر (ف - مذ)

1. स्वर्ण (Swarn سَوَرَن) कांचन (Kanchan کانچَن) सोना (Sona سونا)

2. धन (Dhan دهن) दौलत (Daulat دولت)

زراصل (ف - مذ)

ZARE-AS,L जरे अस्ल

मूलधन (Múl dhan مول دهن) पूंजी (Púnii پونجی)

زراعت (ع - م)

ZARÁ,AT जरा अत

कृषि (Krishi کرشی) खेती (Kheti کھیتی)

زراعت پیشہ (ع - ص)

ZARÁ,AT-PESHA जराअत पेशा

कृषक (Krishak کرشک) किसान (Kisán کسان)

ZAR-KHEZ जरखेज (ف - مذ)

उर्वरा (Urvara اُوروا) ऊर्ज (Upjáú اُرجاؤ)

ZAR,D जर्द (ف - ص)

पांडु (Pándu پاندو) पीत (Pít بیت) पीला (Píla پیلا)

ZARDAB जर्दाब (ف - مذ)

1. पित्त (Pitt پیت) सफरा (Safrá صفر)

2. पीप (Píp پیپ) मवाद (Mavád مवाद) जड़ से निकलने वाला जड़

ZAKH,M जखम (ف - مذ)

वण (Vran वण) चति (Chhati چھتی) घाव (Gháo گھاؤ)

زخم خوردہ (ف - ص)

ZAKH,M-KHURDA जखम खुर्दा

‘زخمی’ دیکھو

ZAKH,MA जखमा (ف - مذ)

हर वह चीज जिस से कोई बाजा बजाया जाए (Har voh chíz jis se koi bája bajáya jáe هر وہ چیز جس سے کوئی باجا بجایا جائے)

ZAKH,MI जखमी (ف - ص)

आहत (Ahat آहत) चत (Chhat کھات) घायल (Ghayal گھائل)

ZAD जद (ف - म)

1. लक्ष्य (Lakchhya लक्छिये) निशाना (Nishána نشانہ)

2. आघात (Ághát आहत) वार (Vár वार) चोट (Chot चोट)

3. निशाने का सामना (Nishane ka sámna نشانے کا سامنا)

زد و کوب (ف - م)

ZADO-KOB जदो कोब

ताड़ना (Tárana تازنا) मारपीट (Már pít مار پیٹ)

ZADA जदा (ف - ص)

1. आहत (Áhat آहत) मारा हुआ (Mára hua مارا ہوا)

2. वह अच्छर जो ‘हल’ हो (Voh akchhar jo ‘hal’ ho وہ اکچھر جو ‘هل’ ہو)

کدک (سونہ Sona)

2. स्वर्ण मुद्रा (Swarn muddra) سون

مدرا (اشرفی Ashrafi) (مدرا)

زرق و برق (ف - ص)

ZARQO-BARQ زارکو برق

1. भड़कीला (Bharkīla) चमक

دار (Chamak dār) (چمکدار)

2. सुसज्जित (Susajjit) (سوسجٹ)

ठाठदार (Tháthdār) (تھاٹھ دار)

ZAR-GAR زارگر (ف - مذ)

स्वर्णकार (Swarn kār) (سون کار)

سوار (Sunār)

زارنگار (ف - ص)

ZAR-NIGÁR زارنigar

स्वर्णिम (Swarnim) (سونم)

जटित (Swarn jatit) (سون جٹت)

जिस पर सोने का काम बना हो (Jis par sone

ka kām bana ho) (جس پر سونے کا کام

بنا هو)

ZIRIH زیره (ف - مٹ)

कवच (Kavach) (کوح)

वर्म (Varm) (سن ناه)

सन्नाह (San nāh) (انگت تران)

अंगत्राण (Angat trān) (انگت تران)

ज़िरह (Zirah) (زیرہ)

زیره پوش (ف - ص)

ZIRIH-POSH زیره پوش

कवचधारी (Kavach dhāri) (کوح دھاری)

ज़िरह पहने हुए (Zirah pahne hue)

(زیرہ پہنے ہوئے)

पानी (Zakhm se nikalne wala zard

pāni) (زخم سے نکلنے والا زرد پانی)

ZARDÁLU زردآلو (ف - مذ)

खुबानी (Khúbāni) (خوبانی)

ZAR-DÁR زردار (ف - ص)

धनाढ्य (Dhanādhyā) (دھناڈھیہ)

वान् (Dhan vān) (دھن وان)

धनी (Dhani) (دھنی)

मालदार (Māl dār) (مالدار)

ZAR-DOZ زردوز (ف - ص)

1. ज़री का काम करने वाला (Zari ka

kām karne wala) (زری کا کام کرنے

والا)

2. जिस पर ज़री का काम हो (Jis par

zari ka kām ho) (جس پر زری کا

کام هو)

ZARDA زرده (ف - مذ)

1. मीठे ज़ाफरानी चावल (Mithhe

zāfarāni chāval) (میٹھے زعفرانی

چاول)

2. खाने का खुशबूदार तम्बाकू (Khāne

ka khushbū dār tambāku) (کھانے کا

خوشبودار تمباکو)

3. पीले रंग का घोड़ा (Pile rang ka

ghoṛa) (پیلے رنگ کا گھوڑا)

ZARDI زردی (ف - مٹ)

पीतिमा (Pitima) (پیتما)

पीलाहट (Pīlāhat) (پیلہاٹ)

زرسرخ (ف - مذ)

ZARE-SURKH زارے سرخ

1. स्वर्ण (Swarn) (سون)

कनक (Kanak)

ZA,IM ڇايم (ع - مذ) زعيم
 नेता (Neta لڊتا) لڊر (Leader
 لڊر)

ZAGHÁL ڇاڱال (ف - مذ) زغال
 ڪوڙلا (Koyala ڪوڙلا)

ZAGHAN ڇاڱان (ف - مٿ) زغن
 آتاپي (Átapi ڇٽاپي) چيل (Chill
 چيل) چيل (Chil ڇيل)

ZAGHAND ڇاڱند (ف - ص) زغند
 ڇوڪري (Utpál ڇٽپال) چوڪري (Chaukari
 ڇوڪري) ڇهالانگ (Chhaláng
 ڇهالانگ)

ZAQAN,D ڇاڪند (ع - مٿ) زقند
 ڏيڪهو 'زغند'

ZAK ڇاڪ (ع - مٿ) زڪ

1. آناڊر (Anádar ڇٽاڊر) آڀمان
 (Apmán ڇٽمان) تھڪير (Tahqir
 تھڪير)

2. لڙجا (Lajja ڇاڙجا) شرمندگي
 (Sharmindagi ڇاڙمندگي)

3. پاراجا (Parájae ڇاڙاجا) هار
 (Hár ڇاڙ)

4. هاني (Háni ڇاڻي) نقصان
 (Nuqsán ڇاڻسان)

ZUKÁM ڇوڪام (ع - مذ) زڪام
 پرتشياءَ (Pratish,shyáe ڇاڙتشيءَ)
 شيت (Shít ڇاڻيت) نڙلا (Nazla ڇاڙلا)

ZAKÁT ڇاڪات (ع - مٿ) زڪوة

1. ڏھارمڪ (Dhármik kar ڇاڙارمڪ)
 ٽيڪس (Tax ڇاڻيڪس)

ZISH,T ڇاڻشت (ف - ص) زشت
 نڪڙشت (Nik krisht ڇاڻڪڙشت)
 ڇاڻ (Bura ڇاڻ) ڇاڻ (Kharáb ڇاڻ)

زشت ڇو (ف - ص)

ZISH,T-KHU ڇاڻشت ڇو
 ڇاڻ (Durátma ڇاڻاتما) ڇاڻ
 ڇاڻ (Dushprakriti ڇاڻپرڪڙتي) ڇاڻ
 ڇاڻ (Bad akhláq ڇاڻاخلاق)

زشت رو (ف - ص)

ZISHT-RU ڇاڻشت رو
 ڇاڻ (Kurúp ڇاڻروپ) ڇاڻ
 ڇاڻ (Bhadda ڇاڻبھا) ڇاڻ
 ڇاڻ (Badsúrat ڇاڻبدصورت)

زغران (ف - مٿ)

ZÁ,FARÁN ڇاڻاڪران
 ڇاڻ (Kun kum ڇاڻڪن) ڇاڻ
 ڇاڻ (Kesar ڇاڻڪيسر)

زغران زار (ع - مذ)

ZÁ,FARÁN-ZÁR ڇاڻاڪران ڇاڻ
 ڇاڻ (Kesar chhettr ڇاڻڪيسرڇھٽر)
 ڇاڻ (Kesar bhúmi ڇاڻڪيسر ڇاڻبھومي)
 ڇاڻ (Voh jagah jahán kesar hi kesar ho ڇاڻوھ ڇاڻجڳھ ڇاڻجھاڻ ڇاڻڪيسر ڇاڻھي ڇاڻڪيسر ڇاڻھو)

ZÁ,(O) M ڇاڻا (ڇاڻو)م (ع - مذ) زعم

1. ڇاڻ (Garv ڇاڻگرو) ڇاڻ (Ghamand ڇاڻگھمند)

2. ڇاڻ (vichár ڇاڻوچار) ڇاڻ
 ڇاڻ (Khayál ڇاڻخيال)

4. ऋतु (Ritu رتو) मौसम (Mausam موسم)

5. संसार (Samsār سلسار) दुनिया (Dunya دنیا)

6. युग (Yug یگ) जुग (Jug جگ) कर्न (Qarn قرن)

7. दौर दौरा (Daur daura دور دورہ)

زمانه ساز (ع - ص)

ZAMÁNA-SÁZ जमाना ساز

1. अवसर वादी (Avasar vādi اوسر وادی) मौका परस्त (Mauqa parast موقعه پرست)

2. स्वार्थी (Swārthī سوارثی) खुद गारज़ (Khud gharaz خودغرض)

زمرّد (ع - ص)

ZUMUR,RAD ज़मुरद

पन्ना (Panna پنا) ज़मुरद (Zamurrad زمرد)

ZUM,RA ज़मुरा (ع - ص)

दल (Dal دل) समूह (Samúh سموة) गिरोह (Giroh گروه)

ZAM,ZAM ज़मज़म (ع - ص)

1. मक्के का एक कुआँ (Makke ka ek kuān مکے کا ایک کنواں)

2. उस कुएँ का पानी (Us kuen ka pānī اس کنوین کا پانی)

ZAM,ZAMA ज़मज़मा (ع - ص)

गान (Gān گان) गाना (Gana گانا) राग (Rāg राग)

2. दान (Dān دان) खैरात (Khairāt خیرات)

ZAKI जकी (ع - ص)

1. स्वच्छ (Swach, chh سوچھے) पाक साफ़ (Pāk sāf پاک صاف)

2. सरल स्वभाव (Saral swabhāo سړل نیک) नेक (Nek سوبهاؤ)

ZULÁL जुलाल (ع - ص)

1. निथरा हुआ साफ पानी (Nithra hua sāf pānī نئھرا هوا صاف پانی)

2. ठंडा पानी (Thanda pānī ٹھنڈا پانی)

ZALZALA जलजला (ع - ص)

भूकम्प (Bhūkamp بهوکمپ) भूडोल (Bhūdol بهودول) भौंचाल (Bhaun chāl بهونچال)

ZUL,F जल्लफ (ع - ص)

अलक (Alak الک) केशपाश (Kesh pásh کیش پاش) बालों की लट (Bálon ki lat بالوں کی لت)

ZIMÁM ज़िमाम (ع - ص)

कविका (Kavika کویکا) बाग (Bág باغ) लगाम (Lagám لگام)

ZAMÁNA जमाना (ع - ص)

1 समय (Samae سماء) काल (Kál کال) वक़्त (Vaqt وقت)

2, अवधि (Avadhi اودھی) मीयाद (Miyád میعاد)

3. विलंब (Vilamb ولیمب) देर (Der دیر)

ZAN جن (ف - مٹ)

স্ত্রী (Istri استری) জনি (Jani
(عورت Aurat) (جنلی

ZINA زنا (ع - مذ)

ব্যমিচার (Vyabhi chār (ویبھی چار
हराम कारी (Harām kārī (حرام کاری

ZUN, NĀR जुनार (ع - نٹ)

उपवीत (Upvīt (اپوویت
(Yaggopavīt (یگو پوویت
(Brahmsūttr (برهم سوتر
जनेऊ (Janeū (جنیو

ZINA-KĀR ज़िनाकार (ع - ص)

व्यभिचारी (Vyabhi chārī (ویبھی چاری
हराम कार (Harām kār (حرام کار

ZANĀNA जनाना (ف - مذ)

1. नपुंसक (Napunsak (نپنسک
(Hijra (هجرة
2. स्त्रियों के लिए (Istriyon ke lei
(Istriyon (استریوں کے لیے
ka (استریوں کا
3. परदे वाली औरतें (Parde vālī
(پرده والی عورتیں auraten

ZAM, BŪR ज़म्बूर (ف - مذ)

1. मधु मक्षिका (Madhu makchhika
(मधु मक्षिका शहद की मक्खी
(Shahd ki mak, khī (شهد کی مکھی
2. वरटा (Varata (ورتا) भिड़ (Bhir (भिड़
3. एक प्रकार की सड़ी (Ek prakār kī
(saṛsī (ایک پرکار کی سڑی
(Zambūra (زنبور

زمزمه خوان (ع - ص)

ZAM, ZAMA-KHĀN जमज़मा खां
गायक (Gāyak (گایک) गाने वाला
(Gāne vāla (گانه والا

ZAMIS, TĀN زمستان (ف - مذ)

हेमंत (Hemant (همانت) शीत काल
(Shīt kāl (شیت کال) जाड़ा (Jāra
(جاءا)

ZAMAN ज़मन (ع - مذ)

समय (Samae (سمے) वक़्त (Vaqt (وقت

زمهریر (ع - مذ)

ZAM, HARĪR ज़म हरीर

1. कड़ा जाड़ा (Kaṛa jāṛa (کڑا جازا
2. वायु मंडल का वह भाग जो अत्यंत
ठंडा है (Vāyu mandal ka voh bhāg
jo atyant thanda hai (وایو مندیال
کا وہ بھاگ جو اتیانت تھندا ہے

ZAMĪN زمین (ف - مٹ)

पृथ्वी (Prith, vi (پرتھوی) भूमि
(Bhūmi (بھومی) अवनि (Avani (اونی)
क्षमा (Chhama (چھما) वसुंधरा
(Vasundhara (وسن دھرا) क्षणि
(Chhoni (چھونی) धरती (Dharati
(دھرتی)

زمین دار (ف - ص)

ZAMĪN-DĀR जमींदार

भू स्वामी (Bhū swāmi (بھو سوامی)
जमीन का मालिक (Zamīn ka mālīk
(زمین کا مالک)

बंदी (Bandi) कैदी (Qaidi) (بلدی قیدی)

زندگی (ف - م)

ZIN, DAGI जिन्दगी

1. जीवन (Jīvan) हयात (Hayāt) (حيات)

2. जीवनकाल (Jīvan kāl) (حيون كال) (عمر Umr)

ZIN, DA जिन्दा (फ - व) जिन्द
जीवित (Jīvit) (حيوت) जानदार
(Jándár) (جان دار)

زنده دل (ف - व)

ZINDA-DIL जिन्दा दिल

विनोदी (Vinodi) खुश मिज़ाज
(Khush mizāj) (خوش مزاج)

ZANG जंग (फ - म) जंग
मंझूर (Mandūr) मोरचा (Morcha)
(जंग Jang) (मोरचे)

ZAN, GÁR जंगार (फ - म) जंगार

हरिकि (Hariki) तांबे का
कसाव (Tānbe ka kasāo) (تانبے کا)
नीला थोथा (Nīla thotha) (نیلا थोथा)
तूतिया (Tútiya) (توتیا)

जंगकाल (फ - व)

ZANGÁLÚD जंगालूद

जंग लगा हुआ (Zang laga hua) (जंग लगा हुआ)

जंग खोद (फ - व)

ZANG-KHURDA जंग खुर्दा

दिको 'जंग' (जंग)

4. छोटी तोप (Chhoti top) (چھوٹی توپ)

ZAM, BÍL जाम्बील (फ - म)

1. भोली (Jholi) टोकरी
(Tokari) (ٹوکری)

2. कमंडल (Kamandal) (कमंडल)
कशकोल (Kashkol) (कशकोल)

जन्जिल (ए - म)

ZANJABÍL जन्जबील

1. शुंठि (Shunthi) सोंठ
(Sonth) (سونٹھ)

2. स्वर्ग की एक नदी (Swarg ki ek
nadi) (سورگ کی ایک ندی)

ZANJÍR जन्जीर (फ - म)

1. श्रृंखला (Shrinkhala) (श्रृंखला)
सांकर (Sánkár) (सानकर)

2. पांव की बेड़ी (Pāon ki berī) (पाँव की बेड़ी)

ZANAKH जन्ख (फ - म)
'दिको' 'जन्खदान'

जन्खदान (फ - म)

ZANAKHDÁN जन्खदान

चिबुक (Chibuk) थुडु (Thuddi)
(तेहती)

ZIN, DÁN जिन्दा (फ - म)

बंदीगृह (Bandigrih) कारागार
(Karágár) जेलखाना (Jailkhána)
(जेलखाने)

ZIN, DÁNI जिन्दानी (फ - व)

कारावासी (Karávási) (कारावासी)

ZÚD زود (ف - ص)

ر نہار (ف - کلمہ تاکید)

آشو (Ashu) شیب (Shíghr)
تورنت (Turant) کورن (Fauran)
(فوراً)

ZIN, HÁR جینہار

کدابی (Kadāpi) ہرگیز
(Hargiz)

ZOR زور (ف - مذ)

ZAVÁL جوال (ع - مذ)

1. شکتی (Shakti) بال (Bal)
طاقت (Táqat) (بل)
2. अधिकार (Adhikár) قابو
(Qábu)

1. हास (Hrás) क्षय (Chhae)
کمی (Kamí) (چھ)

3. प्रचण्डता (Prachandata) تیز
(Tezi)

2. पतन (Patan) گراو
(Giráo)

4. अन्याय (Annyáe) زبردستی
(Zabar dasti)

3. अवन्ति (Aunati) تنزل
(Tanazzul)

5. आश्रय (Áshrae) سہارا
(Sahára)

زوال پزیر (ع - ص)

ZAVÁL-PIZÍR جوال پیجیر

پتن شیل (Patán shíl)
پتنونمخ (Patanonmukh)
جو گیر رہا ہو (Jo gir raha ho)
(جو گروہا ہو)

ZÚR زور (ف - مذ)

ZAUG زوج (ع - مذ)

1. युगल (Yugal) युग्म (Yugm)
جوڑا (Jora)

2. दम्पति (Dampati) मियां
बीबी (Miyán-bíbi)

3. पति (Pati) दूल्हा (Dúlha)
دولہا

छल (Chhal) वंचना (Vancha-
na) فریب (Fareb)

زور آزمائی (ف - مٹ)

ZOR, ÁZMÁI जोराजमाई

ZAUJA زوجہ (ع - مٹ)

भार्या (Bharya) पत्नी (Patní)
بہارتا (Byáhatá) بیوی
(Joru) बीवी (Bívi)

1. शक्ति प्रदर्शन (Shakti pradarshan)
जोर दिखाना (Zor dikhána)

2. युद्ध (Yuddh) लड़ाई (Larái)
जंग (Jang)

زور آور (ف - ص)

ZOR, ÁVAR जोरावर

शक्तिशाली (Shakti sháli) बलवान् (Balván)
ताकतवर (Táqat var)

زهر آلود (ف - ص)

ZAH,RÁLÚD زہر آلود
 विषाक्त (Vishákt وشاكت) زہر میلا
 हुआ (Zahr mila هوا)

ZAH,RÁB زہراب (ف - مذ)

1. विषजल (Vish jal وش جل) زہریلا
 पानी (Zahríla páni زہریلا پانی)
2. दुःख (Dukh kh دکھ) कष्ट (Kasht کشت)
 रंज (Ranj رنج)

ZAH,RA زہره (ف - مذ)

1. पित्ताशय (Pittáshae پیتاشے) पित्ता
 (Pitta پیتہ)
2. वीरता (Vírata ویڑتا) बहादुरी
 (Baháduri بہادری)

ZUH,RA जुहरा (ع - مٹ)

शुक्र ग्रह (Shukkr grah شکر گره) जुहरा
 सितारा (Zuhra sitára زہرہ ستارہ)

ZIHE ज़िहे (ف - مذ)

अहो (Aho اهو) धन्य (Dhan,nya
 धनیه) वाह वाह (Váh váh واہ واہ)

زہ نصیب (ف - ص)

ZIHE-NASÍB जिहे नसीब

अहो भाग्य (Aho bhággya اهو بھاگیہ)
 धन्य भाग्य (Dhannya bhággya
 دھنیہ) खुशा नसीब (Khusha nasib
 خوش نصیب)

زیادتی (ع - مٹ)

ZIYÁDATI जियादती

1. अधिकता (Adhikata ادھیکتا)

ZAU,RAQ जौरक (ف - مٹ)

नौका (Nauka नौका) नाव (Náo
 नाؤ) कश्ती (Kashti کشتی)

ZUF जूफ (ف - مٹ)

धिक (Dhik دھیک) लानत (Lánat
 لہنگار) फटकार (Phatkár لعلت)

ZAH जह (ف - مذ)

प्रसव (Prasav پراسو) जनन (Janan
 جنلنا) जनना (Janna جنلن)

ZIH जिह (ف - مٹ)

1. डोरी (Dori ڈوری) फ्रीता (Fita
 فیتہ)
2. पतंचिका (Patanchika पतन چکا)
 कमान का चिल्ला (Kaman ka chillla
 کمان کا چلا)

ZIHÁR जिहार (ف - مٹ)

उपस्थ (Upasth آپس تھ) पेड़ (Perú
 پیرناف) जेरेनाफ (Zerenáf زیریناف)

ZUH,D जहद (ع - مذ)

इन्द्रिय निग्रह (Indriya niggrah اندریہ
 संयम (Sanyam سنیم) निस्पृहता
 (Nisprihata نسپڑھتا) परहेजगारी
 (Parhez gári پڑھیز گاری)

ZAH-DÁN जहदान (ف - مذ)

गर्भाशय (Garbháshae गर्भाशے) बच्चा
 दानी (Bach chà दानी)

ZAH,R जहर (ف - مذ)

विष (Vish वीष) गरल (Garal گارل)
 सम (Sam سم)

2. शोभा (Shobha) रौनक (शुभहा)
(Raunaq) (دونق)

ZEBA जेबा (زیبا (ف - ص))

1. उचित (Uchit) मुनासिब (أُچیت)
(Munásib) (مناسب)

2. सुशोभित (Sushobhit) सुन्दर (सुशुभیت)
(Sundar) खुशनुमा (سلندر)
(Khush numa) (خوشنما)

ZEBÁISH जेबाइश (زیبائش (ف - م))

1. शोभा (Shobha) सुन्दरता (शुभها)
(Sundarata) रौनक (Raunaq) (سندرتا)
(دونق)

2. शृंगार (Shringár) आराइश (श्रुंगार)
(Áráish) (آرائش)

ZÍBAQ जीबक (زیبق (ع - م))

पारद (Párad) पारा (Pára) (پاراد)
(Pára) (پاره)
زیبوزینت (ف - م)

ZEBO-ZÍNAT जेबो जीनत

1. सुसज्जा (Susajja) सजावट (سوسججا)
(Sajávat) (سجاوت)

2. शृंगार (Shringár) बनाव (श्रुंगार)
(Banáo singár) सिंगार (بناء سنگار)
(Banáo singár)

ZER जेर (ज़ेर (ف - م))

1. उर्दू में 'इ' की मात्रा (Urdu meṁ
'I' ki máttira) (اردو میں 'ا' کی
(ماترا)

(ف - ص)

2. निम्न (Nimn) नीचा (نمن)
(Nícha) (نیچا)

3. निर्बल (Nirbal) कमज़ोर (نربل)
(Kam zor) (کمزور)

बहुतात (Bahutát) इफ़रात (بہوتات)
(Ifrát) (افراط)

2. अत्याचार (Attyáchár) (اتیاچار)

जुल्म (Zulm) (ظلم)

ZIYÁDA ज़ियादा (زیاده (ع - ص))

1. अधिक (Adhik) बहुत (ادھک)
(Bahut) (بہت)

2. अतिरिक्त (Ati rikt) (اتی رکت)
कालतू (Fáltu) (فالتو)

ZIYÁRAT ज़ियारत (زیارت (ع - م))

1. दर्शन (Darshan) दीदार (درشن)
(Dídár) (دیدار)

2. किसी तीर्थ स्थान या पुण्य व्यक्ति के दर्शन (Kisi tirth isthán ya punnya
vyakti ke darshan) (کسی تیرتھ)

3. किसी बुजुर्ग का मकबरा (Kisi buzurg
ka maqbara) (کسی بزرگ کا مقبرہ)

زیارت گاه (ع - م)

ZIYÁRAT-GÁH ज़ियारतगाह

पुण्य स्थान (Punnyasthán) (پنیس)

तीर्थ स्थान (Tirthasthán) (تیرتھ)

दरगाह (Dargáh) (درگاه)

आस्ताना (Ástána) (آستانہ)

ZIYÁN ज़ियां (زیان (ف - م))

हानि (Háni) (هانی)

नقصान (Nuqsán) (نقصان)

ZEB जेब (ज़ेब (ف - म))

1. सुन्दरता (Sundarata) (سلندرता)

(Husn) (حسن)

ZIRAK زیرک (ف - ص)
 प्रवीण (Pravín) चतुर (Chatur)
 बुद्धिमान् (Buddhiman)
 (होशियार) (Hoshyár)
 (میان)
 زیروبم (ف - مذ)

ZIRO-BAM जीरोबम
 स्वर का उतार चढ़ाव (Swar ka utar)
 चढ़ाव (charhao)
 (سور کا اُتار چڑھاؤ)
 زیروزبر (ف - ص)

ZERO-ZABAR जैरो जबर
 अस्त व्यस्त (Ast vyast)
 तले ऊपर (Tale upar)
 बितर (Titar bitar)
 (است و یست)
 (تِلے اوپر)
 (تتر بتر)

ZIRA जीरा (म - म)
 1. जीरक (Jirak) जीरा (Jira)
 (جیره)
 2. पराग (Parag) पुष्प रज
 (पुष्प रज) (Pushp raj)
 फूल का
 जीरा (Phúl ka zira)
 (پھول کا زیرہ)

ZERIN जैरी (म - म)
 अधोगत (Adhogat) निम्न
 वर्ती (Nimn varti) नीचे
 वाला (Niche vala)
 (ادھوگت)
 (نمن ورتی)
 (نیچے والا)

ZIS,T जीस्त (म - म)
 जीवन (Jivan) जिन्दगी
 (Zindagi)
 (جیون)
 (زندگی)

ZINAT जीनत (ع - م)
 1. शोभा (Shobha) रौनक
 (Rounaq)
 (شوہا)
 (رونیق)

ZIR जीर (म - म)
 अनुलोम (Anulom) नीचा स्वर
 (Nicha swar)
 (انولوم)
 (نیچا سوار)

ZER-BÁR जेर बार (म - म)
 1. भार ग्रस्त (Bhár grast)
 बोझ के नीचे दबा हुआ (Bojh ke)
 नीचे दबा हुआ (Niche daba hua)
 (بھار گرسٹ)
 (بوجھ کے نیچے دبا ہوا)
 2. ऋणी (Rini) कर्जदार (Qarzdár)
 (قرض دار)

زیر تجویز (ع - م)
 ZERE-TAJVIZ जेरे तजवीज
 विचाराधीन (Vichárádhín)
 जेरे गौर (Zere ghaur)
 (وچار ادھین)
 (زیر غور)
 زیر دست (ف - م)

ZER-DAS,T जरदस्त
 1. अधीन (Adhín) आश्रित
 (Áshrit) मातहत (Mátah,t)
 (ماتحت)
 2. निर्बल (Nirbal) कमजोर
 (Kam zor)
 (کمزور)
 3. दुःखित (Dukkhbit) आजिज
 (Ájiz)
 (دکھیت)
 (عاجز)

زیر سایہ (ف - م)
 ZERE-SÁYA जेरे साया
 आश्रित (Ashrit) शरणागत
 (Sharanagát) पनाहगीर
 (Panáh gír)
 (آشريت)
 (شرناگت)
 (پناهگیر)

زیر غور (ع - م)
 ZERE-GHAUR जेरे गौर
 (زیر تحویز)

زینہار (ف - کلمہ تاکہد)

ZÍNHÁR زینہار

(دیکھو 'زینہار')

ZEVAR زور (ف - مذ)

1. अलंकार (Alankár) सजावट (Sajávat)

2. आभूषण (Ábhúshan) (آبهوشن) गहना (Gahna) (گھنا)

2. सज्जा (Sajja) सजावट (Sajávat)

3. शृंगार (Shringár) बनाव (Banao) सिंगार (Banáo singár)

ZÍNA زینہ (ف - مذ)

निश्रेणी (Nish,shreni) (نش شرینی) सीढ़ी (Sīṛhī) (سیڑھی)

س

शब्द में पहले लगाया जाने वाला
अक्षर या शब्द (Kisi shabd men
pahle lagáya jáne vála akchhar
ya shabd کسی شبد میں پہلے
لگایا جانے والا اکچھر یا شبد)

SÁHIR साहिर (ع - مذ)

मायावी (Máyaavi) इन्द्रजाली (Indr jáli) (اندرجالی) जादूगर (Jádúgar) (جادوگر)

SÁHIRA साहिरा (ع - مث)

मायाविनी (Máyaavini) इन्द्र जालिका (Indr jálika) (اندرجالکا) जादू-गरनी (Jádu garni) (جادوگرنی)

SÁHIL साहिल (ع - مذ)

नदी तट (Nadi tat) समुद्र तट (Samuddr tat) या समुन्द्र का किनारा (Nadi ya samundar ka kinára) (ندی یا سمندر کا کنارہ)

SÁBE साबे (ع - ص) सप्तम (Saptam) सातवां (Sátván) (ساتواں)

SÁBIQ سابق (ع - ص) साबिक

1. पूर्वकालीन (Púrv kálin) (پورو کالین) भूत पूर्व (Bhút púrv) (بھوت پورو) पहले जमाने का (Pahle zamáne ka) (پہلے زمانے کا)

2. विगत (Vigat) (وگت) गत (Gat) (گت) पिछला (Pichhla) (پیچھلا) गुजस्ता (Guzashta) (گزشتہ)

SÁBIQA साबिका (ع - مذ) سابقہ

1. सम्पर्क (Sampark) (سم پورک) वास्ता (Vásta) (واستہ)

2. व्यवहार (Vyavhár) (ویوہار) मुन्ना-मला (Muámala) (معاملہ)

3. पूर्व (Púrv) (پورو) पिछला (Pichhla) (پیچھلا)

4. उपसर्ग (Upsarg) (اُپسَرگ) किसी

سادہ پرکار (ف - ص)

SÁDA-PURKAR سادا پورکار

دیکھنے میں بھولا بھالا لےکھن بڑا تیز

اور چالاک (Dekhne men bhola bhala

lekin bara tez aur chalak دیکھنے

میں بھولا بھالا لےکھن بڑا تیز اور
(چالاک)

سادہ دل (ف - ص)

SÁDA-DIL سادا دل

سرل ہر دے (Saral hridae سرل

سیدھا سادا (Sídha sáda سیدھا

بھولا بھالا (Bhola bhála بھولا

سادہ کار (ف - ص)

SÁDA-KAR سادا کار

وہ سنار جو چاندی سونے پر بیل بٹے

بنااتا ہو (Voh sunar jo chándi sone

par bel búte banata ho وہ سنار جو

چاندی سونے پر بیل بٹے بناتا ہو

سادہ لوح (ع - ص)

SÁDA-LAUH سادا لؤہ

1. مूर्کھ (Múrkh مورکھ) بے وقوف

(Be vaqúf بے وقوف)

2. سرل سواभाव (Saral swabháo

بھولا بھالا (Bhola بھولا

bhála بھولا)

سادہ مزاج (ع - ص)

SÁDA-MIZÁJ سادا میزاج

سرلاتما (Saralátma سرلاتما) سیدھا

سادا (Sídha sáda سیدھا سادا)

SÁKHT ساخت (ف - مٹ)

1. آکرتی (Ákriti آکرتی) بناوٹ

(Banavat بناوٹ)

2. निर्माण (Nirmán निर्माण) بنانا

(Banána بنانا)

SÁKH,TA ساختا (ف - ص)

1. कृत्रिम (Kritrim کدوتم) بناوٹی

(Naqli ناکلی) (Banávti بناوٹی)

(نقلى)

2. निर्मित (Nirmit निर्मित) بنا हुआ

(Baná hua بنا ہوا)

SADAGI سادگی (ف - مٹ)

1. सरलता (Saralata सरलता) सीधापन

(Sídhápan سیدھاپن)

2. निष्कपटता (Nishkapatata निष्कपटता)

(Bhola pan بھولا پن)

(بھولا پن)

SÁDA سادا (ف - ص)

1. निरंक (Nirank निरंक) जिस पर

कुछ अंकित न हो (Jis par kuchh

ankit na ho جس پر کچھ انکت

نہ ہو)

2. श्वेत (Shwet श्वेत) सित (Sit

سفید (Safed سفید)

3. निश्छल (Nishchhal निश्छल)

بھولا بھالا (Bhola bhála بھولا

بھالا)

4. निष्केवल (Nish keval निष्केवल)

खालिस (Khális خالص)

5. रिक्त (Rikt रिक्त) खाली (Kháli

خالی)

2. षडयंत्र (Shad yantr شَدِیَلتر)

سازش (Sázish سَازِش)

SÁZISH سازش (ف - مٹ)

अभिसंधि (Abhi sandhi اَبِی سَنَدِهی)

खड़यंत्र (Khar, yantr کَہڑ یَلتر) सांठ

गांठ (Sánth gánth گانٹھ)

سازگار (ف - ص)

SÁZ-GÁR साज गार

1. अनुकूल (Anukúl اَنُوکُول) मुआफिक

(Muáfíq موافق)

2. शुभ (Shubh शुभ) मुबारक (Mubá-

rak مبارک)

SÁZINDA साजिन्दा (ف - مٹ)

1. वादक (Vádak وَادَك) वाद्यकर

(Vád, dya kar وَادِیَه کَر) बाजा

बजाने वाला (Bája bajáne vála

बाजे बजाने والا)

2. सारंगी बजाने वाला (Sárangei bajá-

ne vála سَارَنگی بَجانے والا)

SÁ,AT साअत (ع - مٹ)

1. क्षण (Chhan چَہَن) पल (Pal

لَمَحَہ) लमहा (Lam,ha

2. मुहूर्त (Muhúrt مَہُورَت) महूरत

(Mahúrat مَہُورَت)

3. समय (Samae سَمَے) वक़्त (Vaqt

وَقْت)

4. घटिका (Ghatika گَہَتِیکَا) घड़ी

(Ghari گَہَرِی)

SÁ, ID साइद (ع - ذٹ)

1. बाहु (Báhu بَاهُو) बाजू (Bázu

بَازُو)

ساربان (ف - مٹ)

SÁR-BÁN سار بان

उष्ट्रपाल (Usht' pál اُسْتُرِپَال) ऊंठ-

बान (Unt bán اُونْت بَان)

SÁRIQ सारिक (ع - ص)

तस्कर (Tasker تَسَكِر) स्तेन (Isten

چور) चोर (Chor اَسْتِن)

SÁZ साज (ف - مٹ)

1. उपकरण (Upkaran اُپ کَرَن) सामान

(Sámán' سامان)

2. गाने बजाने का सामान (Gáne

bajáne ka sámán گانے بَجانے کا

سامان)

3. षडयंत्र (Shad yantr شَدِیَلتر)

साजिश (Sázish سَازِش)

4. घोड़े की सवारी का सामान यानी

ज़ीन, लगाम, काठी वगैरा (Ghore

ki savari ka sámán yáni zín, lagám,

káthi vaghairah گَہُورے کی

سوارِی کا سامان یعنی زین لَکام

کَٹھی وِغیرَہ)

5. बनाने वाला (Banáne vála

بَانَانے

6. बना हुआ (Bana hua

بَنَا هُوا) کے معنوں میں مرکب ہو کر

آتا ہے جیسے 'آئینہ ساز' آئینہ

بَنانے والا اور 'دست ساز' ہاتھ کا

بَنَا هُوا)

ساز باز (ف - مٹ)

SÁZ-BÁZ साज बाज

1. सांठगांठ (Sánth gáuth سَانْٹھ گَانْٹھ)

जोड़ तोड़ (Jor tor جُور تُور)

خاموش (Chup) चुप

ساکت وصامت (ع - ص)

SÁKITO-SÁMIT साकितो सामित

स्तब्ध (Istab,dh) (اس تبتده) نیستبده

(Nistab,dh) (نس تبتده) निश्चेष्ट (Nish-

chesht) (نہش چہشت) बे हिस्सो हरकत

(Be hisso-harakat) (بہ حس و حرکت)

SÁKIN साकिन (ع - ص) ساکن

1. निवासी (Nivási) (نواسی) बाशिन्दा (Báshinda) (باشنده)

2. अचल (Achal) (اچل) गति हीन (Gati hin) (گتی ہین) गौर मुतहरिक (Ghair mutaharrik) (غیر متحرک)

3. हलंत (Halant) (هلنت) वह अक्षर जिसमें स्वर न मिला हो (Voh akchhar jis men swar na mila ho) (وہ اکچھر جس میں سوار نہ ملا ہو)

4. स्थिर (Isthir) (استھر) शांत (Shánt) (شانت) पुर सुकून (Pur sukún) (پور سکون)

SÁL साल (ف - مذ) سال

वर्ष (Varsh) (ورس) बरस (Baras) (برس)

SÁLÁR सालार (ف - مذ) سالار

नायक (Náyak) (नायक) नेता (Neta) (نہتا) सरदार (Sardár) (سردار)

SÁLÁNA सालाना (ف - ص) سالانہ

वाषिक (Váreshik) (وارشک) साल भर का (Sál bhar ka) (سال بھر کا) बार होने वाला (Sál men ek bár hone vála) (سال میں ایک بار ہونے والا)

2. कलाई (Kalái) (کلائی) पहुँचा (Pahuncha) (پہونچا)

SÁ,Í साई (ع - ص) साँसी (Sá,í) (ساعی) यत्नवान् (Yatn ván) (یتن وان) कोशिश करने वाला (Koshish karno vála) (کوشش کرنے والا)

SÁGHAR सागर (ف - مذ) सागर (Sághar) (ساعر) चषक (Chashak) (چشک) पान पात्र (Pán pátr) (پان پاتر) जाम (Jám) (جام)

सागर کش (ف - ص)

SÁGHAR-KASH सागर कश मद्यप (Mad,dyap) (مدیپ) शराबी (Sharábi) (شرابی)

SÁQ साक (ع - مٹ) साक (Sáq) (ساق) पिंडली (Pindli) (پینڈلی) घुटने और पंजे के बीच का भाग (Ghutne aur panje ke bích ka bhág) (گھٹنے اور پنچے کے بیچ کا بھاگ)

SÁQIT साकित (ع - ص) ساقط

1. च्युत (Chyut) (چیت) गिरा हुआ (Gira hua) (گرا ہوا)

2. समाप्त (Smáp,t) (سمایت) खत्म (Khatm) (ختم)

SÁQI साक़ी (ع - مذ) ساقي

1. पानी पिलाने वाला (Páni piláne vála) (پانی پلانے والا)

2. शराब पिलाने वाला (Sharáb piláne vála) (شراب پلانے والا)

SÁKIT साकित (ع - ص) साक़त (Sákit) (ساکت) मौन (Maun) (مون) खामोश (Khámosh) (خاموش)

2. असबाब (Asbáb)

سال خوردہ (ف - ص)

SÁME سامے (ع - ص)

SÁL-KHURDA سال خوردا

श्रोता (Shrota) सुनने वाला
(Sunne vāla) (سننے والا)1. चिर कालीन (Chir kálín) (چیر کالین)
जीर्ण (Jirn) पुराना (Purána)
(پیرانا)

SÁME,Á सामिआ (ع - مذ)

2. अनुभवी (Anubhavi) (انوبھی)
तजर्बेकार (Tajriba kár) (تجربہ کار)1. कर्ण (Karn) कान (Kán)
(कान)

SÁLIM सालिम (ع - ص)

2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti)
सुनने की कुवत (Shunne ki kuv,vat)
(سننے کی قوت)1. सुरक्षित (Surakchhit) (سورکچھت)
महफूज (Mahfúz) (محفوظ)

SÁMI सामी (ع - ص)

2. स्वस्थ (Swasth) (سوستھ)
(Tandurust) (تن درست)श्रेष्ठ (Shreshth) महान
(Mahán) (مہان) बड़ा (Bara) (بڑا)3. संपूर्ण (Sampurn) (سم پورن) साबित
(Sábit) (ثابت)

SÁNIHA सानिहा (ع - مذ)

سالنامه (ف - مذ)

दुर्घटना (Durgbatana) हादिसा
(Hádisa) (حادثة)

SÁL-NÁMA साल नामा

SÁL,BÁN सायबान (फ - म)

वार्षिक अंक (Várshik ank) (وارشک)
किसी अखबार या रिसाले का
सालाना नंबर (Kisi akhbár ya risále
ka sálana number) (کسی اخبار یا
(رسالے کا سالانہ نمبر)छाजन (Chhájan) छज्जा
(Chhajja) (چہ چا)

SÁIR साइर (ع - ص)

SÁLÚS सालूस (ف - ص)

1. भ्रमी (Bhrami) (بھرمی) फिरने वाला
(Phirne vāla) (پھرنے والا) घूमने वाला
(Ghúmnne vāla) (گھومنے والا)1. आर्य रूप (Árya rūp) (آریہ روپ)
धर्मध्वज (Dharmad,dhwaj) (دھर्म دھ्वज)
प्राखंडी (Pákhandi) (پراکھندی) (دهوچ)
रियाकार (Riya kár) (ریا کار)2. समस्त (Samast) (سمست) सब
(Sab)2. छल (Chhal) (چھل) प्राखंड (Pákhand)
(پراکھند) रिया (Riya) (ریا)3. फुटकर (Phut kar) (फुटकर) सुतकारिक
(Mutafarriq) (متفرق)

SÁIS साइस (ع - مذ)

SÁMÁN सामान (ف - म)

अश्व पाल (Ash,shwa pāl) (अश्वपाल)
साईस (Sáis) (साईस)1. उपकरण (Up karan) (اوپکارن) सामग्री
(Sámag,gri) (سامگری)

سبجہ گردانی (عف - مٹ)

SUB, HA-GARDÁNI سُبْہَا گردانی

مالا فیرنا (Mála pherna مالا
تسبیح پڑھنا (Tasbih parhna
(تسبیح پڑھنا)

SABAD سبَد (ف - مٹ)

1. کرندیکا (Karandika کرندیکا)
ٹوکری (Tokari ٹوکری) ڈالیا
(Dalya ڈالیا)
2. ہنٹ کے لیے ڈالی (Bhent ke lie
dāli بھینٹ کے لیے ڈالی)

SAB,Z سبَز (ف - ص)

1. ہریت (Harit ہریت) ہرا (Hara
ہرا)
2. تازا (Tāza تازہ) ہال کا دڑا
ہوا فیل یا سبزی (Hāl ka tūta
hwa phal ya sabzi حال کا ٹوٹا ہوا
پھل یا سبزی)

سبز بخت (ف - ص)

SAB,Z-BAKHT سبَز بخت

سؤभाग्य شالی (Saubhāgya shāli
خوش قسمت (Khush
qismat خوش قسمت)

SAB,Z-PA سبَز پا (ف - ص)

1. ہٹ भाग्य (Hat bhāg gya ہٹ
بَد (Abhāga ابھاگا) قسمت
(Bad qismat بد قسمت)
2. انشبت پاؤ (Anisht pād انشت پاؤ)
منہوس قدم (Manhūs qadam
منہوس قدم)

SÁIL ساہل (ع - ص)

1. پرسن کرتا (Prishn karta پرسن
کرتا) سواہل کرنے والا (Savāl
karno vāla سوال کرنے والا)
2. یاچک (Yāchak یاچک) بیکھاری
(Bhikhāri بیکھاری)

SÁYÁ سایہ (ع - مذ)

1. چھایا (Chháya چھایا) پرچھائی
(Parchhāin پرچھائیں)
2. پرتی بیمب (Prati bimb پرتی بیمب)
اکس (Aks عکس)
3. پرت بادھا (Pret bādha پرت بادھا)
آسب (Āseb آسب)
4. چھایا (Chháya چھایا) چھائیں
(Chháon چھائیں)

سایہ زدہ (ف - ص)

SÁYA-ZADÁ سایہ زدہ

- پرت بادھا گرسٹ (Pret bādha grast
بھوتا ویشت (Bhūta
visht بھوتا ویشت) پرت پیدیت (Pret
pīit پرت پیدیت) آسب زدہ (Āseb
zada آسب زدہ)

SABAB سبَب (ع - مذ)

- کارن (Kāran کارن) ہتو (Hetu ہتو)
وَجْہ (Vaj,h وجہ)

SAB,T سبَت (ع - مذ)

- شانِیوار (Shanivār شانِیوار) سنیچار
(Sanīchar سنیچار)

SUB,HA سُبْہَا (ع - مذ)

- جپ مالا (Jap mālā جپ مالا)
تسبیح (Tasbih تسبیح)

چراگاھ (Chara gáh) (سیس تھل)
(چراگاھ)

جسکا (Jiska āna ashubh ho) (آنا اشیہ هو)

SAB,ZI سبزی (ف - مٹ)

سبز پوش (ف - ص)

1. हरिमा (Harima) (हरिमा)
(हरापन)

SAB,Z-POSH सब्ज पोश

हरितांबर (Haritāambar) (हरितांबर)

2. हरियाली (Hariyāli) (हरियाली)
पात (Ghās pāt) (گھاس پات)

सब्ज कपड़े पहिने वाला (Sabz kapre pahinne vāla) (سبز کپڑے پہننے والا)

3. तरकारी (Tarkāri) (तरकारी)
भाजी (Shāk, bhāji) (شاک بھاجی)

سبز قدم (عف - ص)

سبزی خور (ف - ص)

SAB,Z-QADAM सब्ज कदम

ديکھو 'سبز پا'

SAB,ZI-KHOR सब्जी खोर

SAB,ZA सब्जा (ف - مذ)

शाकाहारी (Shākāhāri) (शाकाहारी)
केवल दाल तरकारी खाने वाला (Keval dāl tarkāri khāne vāla) (केवल दाल तरकारी کھانے والا)

1. हरियाली (Hariyāli) (हरियाली)
(Ghas) (گھاس)

2. मूछ डाढ़ी के बाल (Múchh dāṛhi ke bāl) (مؤچھ ڈاڑھی کے بال)

3. मरकत (Marakat) (مرکٹ)
(Panna) (پنا)

4. चाष (Chāsh) (چاش)
(Nīl kanth) (نیل کنٹھ)

SIB,T सिब्त (ع - مذ)

दुहिता सुत (Duhita sut) (دھیتا ست)
लड़की का लड़का (Larḳi ka lar ka) (لڑکی کا لڑکا)
नवासा (Navasa) (نواسہ)

SABAQ सबक (ع - مذ)

SAB,ZA-ÁGHÁZ सब्जा आराज़

1. पाठ (Pāth) (پاٹھ)
पुस्तक का वह भाग जो एक दिन में पढ़ाया जाय (Pustak ka voh bhág jo ek din men parháya jāo) (پستک کا وہ بھاک جو ایک دن میں پڑھایا جائے)

नव युवक (Nav yuvak) (نویوک)
जिस की मूछ डाढ़ी के बाल निकलने शुरू हुए हों (Jis ki mūchh dāṛhi ke bāl nikalne shuru hue hon) (جس کی مؤچھ ڈاڑھی کے بال نکلنے شروع ہوں)

2. शिक्षा (Shikshā) (شکھشا)
उपदेश (Updesb) (اوپدیش)
नसीहत (Nasihat) (نصیحت)

سبزہ زار (عف - مذ)

SAB,ZA-ZAR सब्जा ज़ार

शस्यस्थल (Shas, syas, thal) (شس)

سبک سر (ف - ص)

SABUK-SAR سبک سر

1. تھچھ (Tuch, chh) آچھا (Ochha) کمنی (Kamīna) (کمینه)
2. آپمانیت (Apmānit) (اپمانیت) بے قدر (Be qadr)

سبک سیر (ف - ص)

SABUK-SAIR سبک سیر

1. شینگہ (Shīghr gāmi) تے چلنے والا (Tez chalne vāla) (تیز چلنے والا)
2. مڑدولگتی (Mridul gati) (مردل گتی) ہلکے پیروں سے چلنے والا (Halke pairon se chalne vāla) (ہلکے پیروں سے چلنے والا)

سبک وضع (ع - ص)

SABUK-VAZ,A سبک وضع

- آدھم (Adham) (ادھم) آچھا (Ochha) (سفلہ) (Sifla) (اچھا)

SABUKI سبکی (ف - مٹ)

1. آدھماتا (Adhamata) (ادھماتا) ہلکا پن (Halka pan) (ہلکاپن) آچھا پن (Ochhāpan) (اچھاپن)
2. آپمان (Apmān) (اپمان) آنادر (Anādar) (انادر) بے عزتی (Be izzati) (بے عزتی)

SABAL سابل (ع - مٹ)

- موتیا بند (Motiya bind) (موتیا بند)

SA (U) BU س (س) ب (مٹ)

1. کُہم (Kumbh) (کُہم) غٹ (Ght) (گھٹ)

SABAQAT سبقت (ع - مٹ)

1. آگر سرتا (Agr sarata) (اگر سرتا) آگے بڑھنا (Āge barhna) (آگے بڑھنا)
2. प्रधानता (Pradhānata) (پرधानता) तरजीह (Tarjih) (ترجیح)
3. पहल (Pahal) (پہل) पेश कदमी (Pesh qadami) (پیش قدمی)

SABUK سبک (ف - ص)

1. अगुरु (Aguru) (اگرو) लघु (Laghu) (لگھو) हलका (Halka) (ہلکا)
2. मृदुल (Mridul) (مردل) नाकुक (Názuk) (نازک)
3. फुरतीला (Phurtīla) (پھرتیلا) तेज (Tez) (تیز)
4. तूच्छ (Tuch, chh) (تچھ) बेकदर (Be qadr) (بے قدر)

سبک دست (ف - ص)

SABUK-DAST سبک دست

- क्षिप्र हस्त (Chhipr hast) (چھپرہست) तेज दस्त (Tez dast) (تیز دست)

سبک دوش (ف - ص)

SABUK-DOSH سبک دوش

1. भार मुक्त (Bhār mukt) (بہارمکت) बरी उज्जिम्मा (Bari uz, zimma) (بری الذمہ)

2. प्राप्तावकाश (Praptāokāsh) (پراپتار) फारिग (Fāriḡh) (فارغ)

سبک رو (ف - ص)

SABUK-RAU سبک ر

دیکھو 'سبک سہر'

سپاس نامہ (ف - مذ)

SIPÁS-NÁMA سپاس ناما

मान पत्र (Mán pattr मान पत्र) अभि-
नंदन पत्र (Abhinandan pattr
(अभि नंदन पत्र) एड्रेस (Address
(अड्रेस)

SIPÁH سپاه (ف - مٹ)

सेना (Sena सेना) अनीक (Aník
चमू (Chamú चमू) बल (Bal
वाहिनी (Váhini वाहिनी) वरुथिनी
(Varúthini वरुथिनी) अनीकिनी
(Aníkini अनीकिनी) फौज (Fauj فوج)

سپاه گری (ف - مٹ)

SIPÁH-GARI سپاه گری

1. अस्त्र जीवन (Astr jivan अस्त्र
सिपाही का काम (Sipáhi ka
सिपाही का काम)
2. शस्त्र विद्या (Shastr vidya शस्त्र
फन जंग (Fane jang फन
जंग)

SIPÁHI सिपाही (ف - مذ)

सैनिक (Sainik सैनिक) योद्धा (Yod,dha
फौजी जवान (Fauji javán
(فوجی جوان)

SIPAR सिर (ف - مٹ)

चर्म (Charm चर्म) कवच (Kavash
ढाल (Dhál ढाल) (कवच)

سیر د (ف - ص)

SA (U-I) PUR,D स (सु-सि) पुर्द

हस्तान्तरित (Hastán,tarit हस्तान्तरित)

घड़ा (Ghara گھڑا)

2. शराब का मटका (Sharáb kamatka
(शराब का मटका)

SABÚCHA सबूचा (ف - مذ)

कुंभी (Kumbhi कुंभी) मटकी (Matki
(مٹکی) ठिल्या (Thilya ठिल्या)

SABÚS सबूस (ف - مٹ)

तुष (Tush तुष) भूसी (Bhúsi
(بھوسی)

SABÍL सबील (ع - مٹ)

1. मार्ग (Márg मार्ग) पथ (Path
(راستہ) रास्ता (Rásta
(راستہ)
2. यत्न (Yatn यत्न) उपाय (Upáe
(تدکبب) तरकीब (Tarkib
(تدکبب)
3. जलशाला (Jal shála
(چل شالا) पौसरा (Pausara
(پوسرا) पियाऊ (Piyáu
(پیاؤ)

SIPÁS سپاس (ف - مذ)

1. प्रशंसा (Prashansa
(پرشنسا) श्लाघा (Shlágha
(شلاگھا) तारीफ (Táریف
(تعریف)
2. स्तुति (Istuti
(استتبی) हम्द (Hamd
(حمد)

سپاس گزاری (ف - مٹ)

SIPÁS-GUZÁRI سپاس गुजारी

1. कृतज्ञता (Kritag gyata
(کرتگیہتا) एहसान मंदी (Ehsan mandi
(احسان
مندى)
2. स्तुति करण (Istuti karan
(استتبی) हम्दोसना करना (Hamdosana
(حمدوئلا کرنا) karna

سپلڈہ صبح (ف - مذ)

SAPEDA-E-SUB,H سپدے ا سوبھ

ऊषा (Usha) अरुणोदय (Aruno-
dae) सवेरे की सफेदी (Savere
ki safedi) (سویرے کی سفیدی)

SAT,TÁR सत्तार (ع - ص)

1. ऐबों को छुपाने वाला (Aibon ko
chhupāne vāla) (عیدوں کو چھپانے والا)

2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور)

SITÁR सितार (ف - ص)

तंतु बाद्य (Tantu vadya) (تنتو وادیہ)
वीणा (Vīna) (وینا)

SITÁRA सितारा (ف - مذ)

उड्ड (Udu) तारिका (Tárika) (اڈو تاریکا)
नक्षत्र (Nakshattr) (نکچھتر)
(Tára) (تارا)

ستارہ بین (ف - ص)

SITÁRA-BÍN सिताराबी

ज्योतिषी (Jyotishi) (جیوتشی)
(Nujúmi) (نجومی)

ستارہ شناس (ف - ص)

SITÁRA-SHANÁS सितारा शनास

ज्योतिषी (Jyotishi) (جیوتشی)
(Nujúmi) (نجومی)

ستائش (ف - مٹ)

SATÁ,ISH सताइश

1. प्रशसा (Prashansa) (پرشسا)
(Sarāhana) (سراہنا) तारीफ (Tárif
(تعریف)

समर्पित (Samarpit) (سمرپت) सौंपा

हुआ (Saunpa hua) (سونپا ہوا)

سپر دگی (ف - مٹ)

SA (U-I)PUR,DAGI स (सु-सि) पुर्दगी

1. हस्तांतरण (Hastán,taran) (هستان)

(Samarpan) (سمرپن) समर्पण (ترن)

(Saunpna) (سونپنا) सौंपना

2. हवालात (Haválát) (حوالات) हिरासत
(Hirásat) (حراست)

SIPAH सिपह (ف - مٹ)

. سپاہ کا مختف

सैन्य (Sainnya) (سینہ) फौज (Fauj)
(فوج)

سپہ دار (ف - مذ)

SIPAH-DÁR सिपह दार

सेना नायक (Sená náyak) (سینا نایک)
फौजी अफसर (Fauji afsar) (فرجی
(افسر)

سپہ سالار (ف - مذ)

SIPAH-SÁLÁR सिपह सालार

सेनाध्यक्ष (Senád,dhyaksh) (سینا
सेनापति (Sena pati) (سینا پتی)
कमानदार (Kamándár) (کماندار)

SIPIHR सिपिहर (ف - مذ)

आकाश (Ákash) (آکاش) गगन (Gagan)
(آسمان) आस्मान (Ásmán) (گگن)

SA,PED سپد (ف - ص)

'سفید'

SA,PEDA سپدہ (ف - ص)

श्वेतता (Shwetata) (شیختتا) सफेदी
(Safedi) (سفیدی)

ستم رسیدہ (ف - ص)

SITAM-RASÍDA سیتام رسیدا

دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم زدہ (ف - ص)

SITAM-ZADA سیتام زادا

دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم شعار (ع - ص)

SITAM-SHI,ÁR سیتام شیآر

دیکھو 'ستم گر'

ستم ظریف (ع - ص)

SITAM-ZARÍF سیتام زریف

1. ہنسی کی آڑ میں جُلم کرنے والا

(Hansi ki ár men zúlm karne vála

ہنسی کی آڑ میں ظلم کرنے والا)

2. جس کی ہنسی میں چٹکیاں بھی شامل ہیں

(Jis ki hansī men chutkiyān

bhi shámil hon جسکی ہنسی

(میں چٹکیاں بھی شامل ہوں)

ستم کش (ف - ص)

SITAM-KASH سیتام کاش

دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم گر (ف - ص)

SITAM-GAR سیتامگر

آلتیاچاری (Attyáchári)

آلتیائی (Annyái)

(ظالم Zálím)

SUTÚR سوتر (مذ - ف)

1. بیل (Bail) (ویش Vrish)

2. ستوتی (Istuti) گون گان
(Gun gán) سنا (Sana) (گن گان)

ستائش گر (ف - ص)

SATÁ,ISH-GAR ستاایش گر

1. پرشاسک (Prashansak)

تاریف کرنے والا (Táریف karne

vála تعریف کرنے والا)

2. ستوتی کرتا (Istuti karta)

گون گایک (Gun gáyak)

(کرتا) (حامد Hámíd) (گن گایک)

SAT,R ستر (ع - مذ)

1. گوپن (Gopan) (چھپانا)

(Chhupána)

2. آڑ (Ár) پردہ (Parda)

3. وہ آنگ جس کا کھولنا منا ہو

(Voh ang jis ka kholna mana ho

وہ آنگ جس کا کھولنا منع ہو)

SITAM سیتام (مذ - ف)

آلتیاچار (Annyáe) (آلتیائی)

آلتیچاری (Attyáchári) (آلتیائی)

(ظلم Zulm) (آلتیائی)

ستم پرور (ف - ص)

SITAM-PARVAR سیتام پور

آلتیاچاری (Annyái) (آلتیائی)

آلتیچاری (Attyáchári)

(ظالم Zálím)

ستم دیدہ (ف - ص)

SITAM-DÍDA سیتام دیدہ

آلتیائی (Annyáe pírit)

(مظلوم Mazlúm) (مظلوم)

SIH,R سیہر (سحر - ع - مذ)
 مایاکرم (Máya karm)
 اندر جال (Indr jál) جادو
 (Jádu) (جادو)

سحر بیان (ع - ص)

SIH,R-BAYÁN سیہر بیان
 جیساکی باتوں میں جادو کا اثر ہو
 (Jis ki báton meṁ jádu ka asar ho
 جسکی باتوں میں جادو کا اثر ہو)

سحر ساز (ع - ص)

SIH,R-SÁZ سیہر ساز
 اندر جالی (Indr jáli) (جادوگر)
 جادوگر (Jádúgar)

سحر خیز (ع - ص)

SAHAR-KHEZ سہارخیز
 تڑکے سوکر اٹھنے والا (Taṛke so kar
 uthne vála) (تڑکے سوکر اٹھنے والا)

سحر گاہ (ع - ص)

SAHAR-GÁH سہرگاہ
 پراتہ کال (Prátah kál) (نور)
 تڑکا (Taṛka)

SAHARI سہری (ع - ص)

1. پرہاتیک (Prabhátik) (سویڑے کا)
 سہری کا (Savere ka)
2. روزے کے دنوں میں کھانا
 جانے والی رات (Roze ke dinon
 meṁ kuchh rāt rahe khái jáne váli
 روزے کے دنوں میں کھانا
 رات رہے کھانی جانے والی غذا)

2. اُشتر (Ushtr) (اشتر)
 (اونٹ)

3. اَشو (Ash,shwa) (اشو)
 (گھوڑا) (Ghōṛa)

SUTÚN سوتون (ف - مذ)
 استمب (Istambh) (استمب)
 استمب (Isthún) (کھمبا)
 (Khamba)

SAJJÁDA سجدہ (ع - مذ)

1. نماز پڑھنے کی دہری یا چٹائی
 (Namáz paṛhne ki dari ya chatáí
 (نماز پڑھنے کی دہری یا چٹائی)
 جانماز (Jánamáz)
2. کسی ساڈھو یا فقیر کی گدی
 (Kisi sádhu ya faqír ki gaddi
 کسی ساڈھو یا فقیر کی گدی)

سجدہ (ع - مذ)

SI(A) JDA سی (س) جڈا

1. ماثا ٹیکنا (Mátha tekna) (ٹیکنا)
 (جھکنا) (Jhukna)
2. ईश्वर को ज़मीन पर माथा रखकर
 प्रणाम करना (Íshwar ko zamín
 par mátha rakh kar pranám
 karna) (ایشور کو زمین پر ماثا
 رکھ کر پرنام کرنا)

SAHÁB سحاب (ع - مذ)
 ابھر (Abh,r) (میکھ)
 (Megh) (بادل)
 (Bádal)

SAHAR سہر (ع - ص)
 پراتہ کال (Prátah kál)
 سہری (Prabhát) (سویڑے کا)
 (Savere) (Sub,h) (صبح)

سخت گیر (ف - ص)

SAKH,T-GÍR سخت گیر

1. निर्दय (Nirdae نردے) जालिम (Zálim ظالم)
2. सहतो से जांच करने वाला (Sakhti से سختی سے) रिश्रायत न करने वाला (Riáyat na karne vála رعایت نہ کرنے والا)

SAKH,TI سختی (ف - مٹ)

1. कठोरता (Kathorata कठोरता) कड़ा पन (Kara pan کڑا پن)
2. दृढ़ता (Drihata درختا) मजबूती (Mazbúti مضبوطی)
3. स्थायित्व (Isthá itwa استهایتو) इस्तिक्लाल (Istiqalál استقلال)
4. कठिनता (Kathinata کٹھنتا) दिक्कत (Diqqat دقت)
5. निर्दयता (Nirdaeta نردیتا) बेरहमी (Be rahmi بے رحمی)
6. उद्धता (Ud,dandata اودندتا) अक्खड़पन (Akh khar pan اکھڑپن) बदमिजाजी (Bad mizáji بد میزاجی)
7. अन्याय (Annyái انیایے) जुल्म (Zulm ظلم)
8. तीव्रता (Tivrata तीव्रता) तेजी (Tezi تیزی)
9. दरिद्रता (Darid,drata دردرتا) गरीबी (Gharibi غریبی)
10. भर्त्सना (Bhartsana بھرتسنا) डांट फटकार (Dánt phatkár ڈانٹ فٹکار)

SAH,Q सहक (ع - مذ)

घर्षण (Gharshan گھرشن) रगड़ना (Ragarna رگڑنا) घिसना (Ghisna گھسنا)

SAKHA सखा (ع - مٹ)

'دیکھو' سخاوت

سخاوت (ع - مٹ)

SAKHÁVAT सखावत

दान शीलता (Dán shíлата) 'दान' شیلتا
 उदारता (Udárata اودارتا) फ़ैयाजी (Faiyázi فیاضی)

SAKH,T سخت (ف - ص)

1. कठोर (Kathor कठोर) कड़ा (Kara कड़ा)
2. अधिक (Adhik ادھک) बहुत (Bahut بہت)
3. असाध्य (Asádhya اسادھیہ) दुश्वार (Dushvár دشوار)
4. कठिन (Kathin کٹھن) मुश्किल (Mushkil مشکل)
5. तीव्र (Tivr तीव्र) तेज (Tez تیز)

سخت دل (ف - ص)

SAKH,T-DIL سخت दिल

कठोर हृदय (Kathor hridae कठोर हृदय)
 निर्दय (Nirdae نردے) बेरहम (Be rahm بیرحم)

سخت کلامی (ع - مٹ)

SAKH,T-KALÁMI سخت कलामी

अपवाद (Apvád اپواد) दुर्वचन (Durvachan دروچن)
 गाली गलौज (Gáligalauj گالی گلوچ)

باتے بنانے والا (Bāteu banāne
vāla (باتہیں بنانے والا)

سخن شناس (ف - ص)

SUKHAN-SHANAS سخن شناس

1. بات سامجھنے والا (Bāt samajhne
vāla (بات سمجھنے والا)

2. سہریدے (Sahridai) کविता
की कदर करने वाला (Kavitā kī qadr
karne vāla (کوٹا کی قدر کرنے والا)

سخن فهم (عف - ص)

SUKHAN-FAHM سخن فهم

دیکھو 'سخن شناس'

سخن گو (ف - ص)

SUKHAN-GO سخن گو

کवि (Kavi) شاعر (Shāir)

سخن ور (ف - ص)

SUKHAN-VAR سخن ور

دیکھو 'سخن گو'

SAKHI سخی (ف - ص)

मुक्त हस्त (Mukt-hast) मुक्त हस्त

दानवीर (Dānvīr) दानवीर

(Faiyáz) فیاض

SAKHÍF سخیف (ع - ص)

अनर्थ (Anarth) व्यर्थ (Vyarth)

वेकार (Bekār) फुजूल (Fuzúl)

(فوزول)

SAD (D) सद (د) (ع - ۱ مذ ۲ مث)

1. रोक (Rok) आड़ (Ár)

2. भित्त (Bhitt) दीवार (Divár)

(دیوار)

11. ताड़ना (Tāṛana) मारपीट
मारपीट (Mārpiṭ)

{ SAKHUN سخن }
{ SUKHAN سخن } (ف - مذ)

1. कथन (Kathan) वचन
(Vachan) बात (Bāt)

2. कविता (Kavita) शाहरी
(Shāiri) شاعری

سخن پرور (ف - ص)

SUKHAN-PARVAR سخن پرور

उक्त निर्वाही (Ukt nirvāhi) اکت

बात की पच करने वाला

(Bāt kī pach karne vāla) بات کی

(پیچ کرنے والا)

سخن چین (ف - ص)

SUKHAN-CHÍN(N) سخن چین (چی)

1. छिद्रान्वेषी (Chhid,drānveshi) چھدران

ऐब बी (Aib bī) عیب

(بیب)

2. निन्दक (Nindak) लुतरा

(Lutra) चुगल खोर (Chughal

khōr) چغل خور

سخن رس (ف - ص)

SUKHAN-RAS سخن رس

जल्द बात की तह को पहुँचने वाला

(Jald bāt kī tah ko pahunch ne vāla

(جلد بات کی تہ کو پہنچنے والا)

سخن ساز (ف - ص)

SUKHAN-SÁZ سخن ساز

वाक् पटु (Vāk patu) واک پتو

2. अग्रसर (Agr sar) मुखिया (Mukhiya) पेशरौ (Pesh rau) (پیش رو)

SARA सरा (ف - مٹ)

1. पथिकाश्रय (Pathikásh,shrai) पंथकश (Saráo) सराय (شرے)
2. आश्रम (Ásh,shram) खानकाह (Khánqáh)
3. गृह (Grih) गेह (Geh) (گیه) घर (Ghar) (گھر)

SARÁB सराब (ف - مڈ)

- मृग तृष्णा (Mrig trishna) (مرگ ترشنا) मृग जल (Marichika) (मरिचिका) मृग जल (Mrig jal) (مرگ جل)
- (میدان کا وہ ریت جس پر سوچ کی کرنیں پڑنے سے पानी का डहोका होता है)

SARÁPA सरापा (फ - मंड)

1. नख शिख (Nakh shikh) (نکھ شکه) डील (Dil) (दील) कद (Qad) (قد)
2. आद्योपान्त (Ádyopánt) (आद्योपान्त) सरतापा (Sar tá pa) (सरतापा)
3. सिर से पांव तक के तमाम अंगों का पद्यात्मक वर्णन (Sir se páon tak ke tamám angon ka padyátmak varna) (سر سے پاؤں تک کے تمام انگوں کا پدیاتمک वर्णन)

سر ابرده (ف - مڈ) -

SARA-PARDA सरापदा

1. अन्तः पुर (Antah pur) (अन्तः पुर) ज्ञानखाना (Zanán khána) (ज्ञान خانہ)

س د باب (ع - مڈ)

SAD,D-EBÁB सहै बाब

1. निषेध (Nishedh) (نشیده) रोक (Rok) (مناهی) (Manáhi) (روک)
2. निवारण (Niváran) (نواران) इजाला (Izála) (ازالہ)

س د راه (ع - مڈ)

SAD.DE-RÁH सहै राह

- बाधक (Bádhak) (بادھک) मुज़ाहिम (Muzáhim) (مزاہم)

SAR सर (ف - मंड)

1. शिर (Shir) (شر) शीर्ष (Shirsh) (सर) (Sir) (शिर) (शिर)
2. कपाल (Kapál) (कपाल) खोपड़ी (Khopri) (कहोप्री)
3. श्रंग (Shring) (श्रंग) चोटी (Choti) (चोटी)
4. उत्तम (Uttam) (अत्म) श्रेष्ठ (Shreshth) (शरीफ) (Sharif) (शरीफ)
5. विजित (Vijit) (وَجِت) फतेह (Fateh) (فتح)
6. प्रति (Prati) (प्रोती) जिम्मे (Zimmo) (ذِمِّی)

سر آمد (ف - ص)

SARÁMAD सरामद

1. अग्रगण्य (Agr gan,nya) (अग्र गण्य) सर्व श्रेष्ठ (Sarv shreshth) (सर्व श्रेष्ठ) सब से बड़ा (Sab se bara) (सब سے بڑا)

2. गुप्तचर (Gupt char कृष्टचर)
जासूस (Jásús ज़ासूस)

सरान्जाम (फ - मं)

SARANJÁM सरन्जाम

1. समाप्ति (Samápti सप्तपत्ति) पूर्ति
(Púrti पूरुत्ति) तकमिल (Takmíl
तकमिल)

2. प्रबन्ध (Prabandh प्रबन्ध) बन्दोबस्त
(Bandobast बन्दोबस्त)

सरान्गिश्त (फ - मं)

SARANGHUSHT सरंगुश्त

- अंगुलि मुख (Anguli mukh अङ्गुलि मुख)
उंगली का सिरा (Ungli ka sira अङ्गुलि
का सिरा)

SIRÁYAT सिरायत (स - मं)

1. प्रवेश (Pravesh प्रवेश) नुकूज़
(Nufúz नफुज़)
2. प्रभाव डालना (Prabháo dalná
असर करना (Asar
karna अस्तर करना)

SUR,B सुर्ब (स - मं)

- सीसक (Sisak सीसक) सीसा (Sisa
सीसा)

SAR-BÁZ सरबाज़ (स - मं)

1. प्राण द्यूतक (Prán dyútak प्रान् द्यूतक)
जान की बाज़ी लगा देनेवाला
(Ján ki bázi laga dene vála जान
की बाज़ी लगा देनेवाला)
सर फ़रोश (Sar farosh सरफ़रोश)

2. योद्धा (Yoddha योद्धा) सिपाही
(Sipáhi सिपाही)

2. पट मंडप (Pat mandep पट
खैमा (Khaima पटखैमा)

3. यवनिका (Yavanika यवनिका) कनात
(Qanát कनात)

SIRÁJ सिराज (स - मं)

- दीपक (Dipak दीपक) दिया (Diya दिया)
चिराग (Chirágh चिराग)

SARÁSAR सरासर (स - मं)

1. इस सिर से उस सिर तक (Is sire se
us sire tak इस सिर से उस सिर तक)

2. अत्यन्त (Attyant अत्यन्त) नितान्त
(Nitánt नितान्त) बिल्कुल (Bilkul
बिल्कुल)

सरसिम (स - मं)

SARÁ SÍMA सरा सीमा

1. व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt व्यग्र
चिन्त) उद्विग्न (Udvign उद्विग्न)
परेशान (Pareshán परेशान)
2. स्तब्ध (Istabdh स्तब्ध) हैरान
(Haerán हैरान)

SURÁGH सुराग (स - मं)

1. टोह (Toh टोह) पता (Pata पता)
खोज (Khoj खोज) तलाश (Talásh
तलाश)

3. अनुसन्धान (Anusandhán अनुसन्धान)
तहकीक (Tahqíq तहकीक) देहान

सराग रसान (स - मं)

SURÁGH-RASÁN सुराग रसान

1. खोजी (Khoji खोजी) ढूँढ़ने वाला
(Dhúndhne vála ढूँढ़ने वाला)

سر پرست (ف - ص)

SAR-PARAST سرپرست

- سرلک (Sanrakehvak سن رکچهک)
 अभिभावक (Abhibhāvak अभिभावक)
 मुरब्बी (Murabbi مربی)

سر پوش (ف - مذ)

SAR POSH سرپوش

- आच्छादन (Āch, chhādan آچھادن)
 दककन (Dhak, kan ঢককন)

سر تابي (ف - مث)

SAR-TÁBI सरताबी

1. अवज्ञा (Avaggya अवज्ञा) हुकम
 अदूली (Hukm adūli حکم عدولی)
 2. द्रोह (Droh دروه) बगवत (Baghā-
 vat بغاوت)

SAR-TÁPA सरतापा (ف - ص)

1. आपाद मस्तक (Āpād mastak آپاد-
 सिर से पांव तक (Sir se
 páon tak سر سے پاؤں تک)
 2. आद्योपान्त (Ād, dyopānt आद्यो)
 शुरु से अखिर तक (Shuru
 se akhīr tak شروع سے اخیر تک)
 3. नितान्त (Nī tānt नितान्त) बिल्कुल
 (Bilkul بالکل)

SARTĀJ सरताज (ف - ص)

1. शिरोमणि (Shiromani शिरोमणी)
 सर्वश्रेष्ठ (Sarv shreshth सर्वश्रेष्ठ)
 बेहतरिन (Behtarīn بهترین)
 2. पति (Pati پتی) स्वामी (Swāmi
 शौहर (Shauhar شوهر)

سر براه (ف - ص)

SAR-BA-RÁH सरबराह

1. प्रबन्ध कर्ता (Prabandh karta
 मुन्तज़िम (Muntazim پر بندہ کرتا
 منتظم)

2. संचालक (Sanchálak سنچالک)
 मुहत्तमिम (Mohtamim مهتمم)

سر بز انو (ف - ص)

SAR-BA-ZÁNU सर ب زانू

- घुटनों में सर डाले हुए (Ghutnon men
 sar dāle hue گھٹنوں میں سر ڈالے
 दुःखित (Chintit چنیت) चिंतित (होئے)
 गमगीन (Ghamgīn دکھت)
 غمگین)

سر بسته (ف - ص)

SAR-BAS,TA सर बस्ता

- गुप्त (Gupt گپت) गूढ़ (Gūṛh گوزہ)
 पोशीदा (Poshīda پوشیده)

سر بلند (ف - ص)

SAR-BALAND सर बलन्द

- सम्मानित (Sammanit सम्मानित) प्रतिष्ठित
 (Pratishthit प्रतिष्ठित) इज्जत या
 ओहदा दिया हुआ (Izzat ya chha diya
 عزت یا عہدہ دیا ہوا)

SAR-BAND सरबन्द (ف - ص)

- बद्ध मुख (Bad, dh mukh بدہ مکہ)
 मुँह बन्द (Munh band منہ بند)
 रंजा हुआ (Munh ranja hua منہ
 رنجا ہوا)

SARKHAT सरखत (ف - مذ) سرخط

1. प्राप्ति पत्र (Prápti pattr) پراپتی
(Rasíd) (رسید) رسید (پتر)
2. भाटक पत्र (Bhátak pattr) بهاٹک
(Kiráya náma) (کیرایا ناما) کرایا نامہ (پتر)

3. तनखाह के हिसाब का काराज (Tan-
kháh ke hisáb ka kághaz) تنخواہ
(کے حساب کا کاغذ)

سرخوش (ف - ص)

SAR-KHUSH सरखुश

- मत्त (Matt) (مست) (Mast)
सुरुर में (Surúr men) (سرور میں)

SURKHI सर्खी (ف - م) سرخی

- लालिमा (Lálíma) (لالی)
(Raktata) (رکتا) (لالی) (Láli)

سرخیل (ف - مذ)

SAR-KHAIL सर खैल

1. अधिपति (Adhipati) (ادھی پتی)
(Sardár) (سرदार) सरदार
2. विरादरी का मुखिया (Birádari ka
mukhiya) (برادری کا مکھیا)

SAR,D सर्द (ف - ص) سرد

1. शीतल (Shítal) (शीत) (Shít)
(Thanda) (ठंडा) (शीत)
2. शीतप्रधान (Shítap,pradhán)
(शीतप) (शीतप) (शीतप)
(Sard khásiyat vála) (सर्द खासियत वाला)
(خاصیت والا)

सर्तासर (फ - व)

SAR-TA-SAR सरतासर

- नितान्त (Nítánt) (नितान्त) (नितान्त)
(Bilkul) (بالکل) शुरू से अखीर तक
(Shurú se akhír tak) (شروع سے اخیر تک)

سر چشمه (ف - مذ)

SAR-CHASH,MA सरचश्मा

1. उद्गम (Udgam) (أدگم) (Kbán)
(کھان)
2. स्रोत (Srot) (سروت) (Sota)
(سوتا)

SAR-HAD सर हद (ف - م) سرحد

1. अन्तिम सीमा (Antim síma) (انتم)
(Prákáshtha) (पराकांठा) (सीमा)
(Ákhiri had) (आखिरी हद) (क़श्تها)
(آخری حد)

2. सीमा (Síma) (सीमा) (Had)
(حد)

سر حلقه (ع - ص)

SAR-HALQA सरहलका

- अधिपति (Adhipati) (ادھی پتی)
(Sardár) (سرदार) सरदार

SURKH सर्ख (ف - ص) سرخ

- रक्त (Rakt) (رکت) (Shonit)
(Lohit) (लोहित) लाल
(Lál) (لال)

सर्खाब (ف - مذ)

SURKHÁB सुरखाब

- चक्रवाक (Chakrvák) (چکرواک)
(Chakva) (چکوا)

سر زمین (ف - مٹ)

SAR-ZAMÍN سر زمیں

1. क्षेत्र (Chhettr) इलाका (Ilāqa) (علاقہ)
2. देश (Desh) मुल्क (Mulk) (ملک)

سرزنش ف - مٹ

SAR-ZANISH سر زانیش

1. भर्त्सना (Bhartsana) डांट डपट (Dānt dāpat) (ذاتِ دیت)
2. तारणा (Tārna) सज़ा (Saza) (سزا)
3. चेतावनी (Chetāvani) तंबीह (Tambih) (تنبیہ)

SARSÁM सरसाम (ع - مذ)
सन्निपात (Sannipāt) (سن نپات)
सरसाम (Sarsám) (سر سام)

سر سبز (ف - ص)

SAR-SABZ سر سبز

1. शाद्वल (Shád,dwal) हरा भरा (Hara bhara) (شادءدل ہرا ہرا)
2. वसित (Vasit) आबाद (Ábād) (وست آباد)
3. सफल (Saphal) कामयाब (Kámyáb) (سپھل کامیاب)

SAR-SHÁR سرشار (ف - ص)

1. तृप्त (Tript) सन्तुष्ट (Santusht) (त्रिप्त संतुष्ट)
2. परिपूर्ण (Paripūrṇ) (پرپورن)

SARDÁBA सर्दाब (ف - مذ)
तलग्रह (Talgrih) (تلگرہ)
(Tah khána) (تہ خانہ)

SAR-DÁR سردار (ف - مذ)

1. नायक (Náyak) अधिपति (Adhipati) (نائک ادھپتی)
- (Sarghana) (سرغلہ)

2. स्वामी (Swámi) मालिक (Málik) (سوامی مالک)

3. पदाधिकारी (Padádhikári) (حاکم)

سر درد (ف - مذ)

SAR-DARD सर दर्द

1. शिरःशूल (Shirah shúl) (شیرہ شول)
- दर्द सर (Darde-sar) (درد سر)
2. कष्ट (Kasht) क्लेश (Klesh) (کشت کلش)
3. परिश्रम (Prish,sram) मर्ज़-पच्ची (Maghz pach,chi) (پریشرم مرغی پچی)

سر د مهر (ف - ص)

SARD-MIH,R सर्द मिह

निःशील (Nish shíl) (نیش شیل)
(Be murav,vat) (بے مروت)

SARDI सर्दी (ف - مٹ)

1. शीतलता (Shítalata) (शीतलता)
- (Thandak) (تھندک)
2. शीत (Shít) प्रतिश्याय (Pratish,shyáo) (پریش شے)
- जुकाम (Zukam) (زکام)

SUR,FA سرفہ (ع - مذ) سرفا
 کاس (Kás) کاسیکا (Kásika)
 کاسی (Khápsi) کاسی (کاسی)
 سر فروش (ف - ص)

SAR-FAROSH سر فروش

1. پراڻ دھوتک (Prán dyútak) پراڻ
 جان پر खेल جانے والا
 (Ján par khel jáno vála) جان پر
 کھیل جانے والا
2. سوامی بھکت (Swámi bhakt) سوامی
 وفادار (Vafa dár) وفادار (بھکت)
3. یودھا (Yod,dha) جواں مرد
 (Jawán mard) جوانمرد

SARQA سرقة (ع - مذ) سرقا
 تسکرتا (Taskarata) چوری
 (Chori) چوری

SARKÁR سرکار (ف - مذ) سرکار
 1. راجیہ (Rájya) حکومت
 (Hukúmat) حکومت
- 2. شاسک (Shásek) حاکم
 (Hákim) حاکم
- 3. شریمان (Shri man) شریمان
 حضور (Huzúr) حضور

SAR-KASH سرکش (ف - ص) سرکش
 1. آوگیا کاری (Avaggya kári) آوگیا
 نا فرمان (Ná farmán) نا فرمان
 (زافرمان)
- 2. اہانکاری (Ahankári) اہانکاری
 غمندی (Ghamandi) غمندی
- 3. ویدروہی (Viddrohi) ویدروہی
 باغی (Bághi) باغی

لآبالاب (Labálab) لآبالاب
 (Labrez) لآبالاب

SIRISHT سرشت (ف - مذ) سرشت

1. پراکرتی (Prakriti) پراکرتی
 آدات (Ádat) آدات
 (Swabháo) آدات
2. سیشٹی (Srishti) پیدائش
 (Paidáish) پیدائش

SARISH,TA سریشٹا (ف - مذ) سریشٹا
 ویمہاگ (Vibhág) ویمہاگ
 (Mah,kama) ویمہاگ

SARTÁN سرطان (ع - مذ) سرطان

1. ککٹ (Karkat) ککٹ
 ککڑا (Kekra) ککڑا
2. ککڑا راشی (Kark ráshi) ککڑا
 برج (Burj sartan) برج
 (سرطان)
3. پیٹھ کا ایک بہت ہی خراب
 (Píth ka ek bahut hi kharáb
 phora) پیٹھ کا ایک بہت ہی
 (Adith) آدیتھ (خراب)

SUR,AT سرعت (ع - مذ) سرعت

شیگھرتا (Shíghrata) آشوتا
 (Áshuta) آشوتا
 جلدی (Jaldi) جلدی
 (Phurti) جلدی

SARGHANA سرغانہ (ف - مذ) سرغانہ
 آدھی پتی (Adhi pati) آدھی پتی
 (Sardár) آدھی پتی
 (Mukhiya) آدھی پتی

سر گروه (ف - ص)

SAR-GIROH سر گیروہ

دیکھو 'سرغندہ'

سرگزشت (ف - ص)

SAR-GUZAŠT سر गुज़श्त

विवरण (Vivaran वृत्तांत)
(Vrittānt (वृत्तान्त) हाल (Hāl (حال)

سرگشته (ف - ص)

SAR-GASHTA سر گشتا

1. भ्रांत (Bhrānt (بهرانت) भटका हुआ
(Bhatka hua (بهتکا هوا)

2. उद्विग्न (Udvign (ادوگن) परेशान
(Preshān (پریشان)

سرگوشی (ف - ص)

SAR-GOSHI سر गोशी

काना फूँसी (Káná phūnsi (گانا پھونسی)
कान में बात कहना (Kán meṇ bāt
kahna (کان میں بات کہنا)

SIRGÍN सिरगीं (ف - ص)

शकृत् (Shakrit (शकृत) गोमय (Gomai
गोबर (Gobar (گوبر (گوسے)

سر لشکر (ف - ص)

SAR-LASH,KAR सर लश्कर

सेनापति (Senāpati (سیناپتی) सिपह-
सालार (Sipah sālār (سیپہ سالار)

SAR,MA सरमा (ف - ص)

शरद ऋतु (Sharad ritu (شرد رتو)
शीतकाल (Shit kāl (شیت کال) जाड़ा
(Jāṛa (جاءا)

سرکوبی (ف - ص)

SAR-KOBI सर कोबी

सर कुचलना (Sar kuchalna (سرکچلانا)

सजा देना (Saza dena (سزادینا)

SIRKA सिरका (ف - ص)

सिक्थ (Sikth (سیکته) सिरका (Sirka
(سرکا)

سرکراں (ف - ص)

SAR-GARAN सर गरां

अप्रसन्न (Apprasann (اپپرسن) रुष्ट
(Rusht (رشت) खफा (Khafa (خفا)

سرگرداں (ف - ص)

SAR-GARDÁN सरگرداں

1. उद्विग्न (Udvign (ادوگن) हैरान
(Hairán (حیران) परेशान (Preshān
(پریشان)

2. प्रयत्नशील (Prayatn shíl (پریتن
शैल (Sái (ساعی)

سرگرم (ف - ص)

SAR-GARM सर गर्म

1. संलग्न (Sanlagn (سن لگن) लीन
(Lín (لین) मुनहमिक (Munhamik
(منهمک)

2. यत्नवान् (Yatn vān (یتن وان) सचेष्ट
(Sachesht (سچیشٹ) साई
(Sái (ساعی)

3. लग्नपूर्ण (Lagnpūrṇ (لگن پورن) पुरजोश
(Purjosh (پرجوش)

سرماگین (ف - ص)

SURMAGĪN سورماگین

अंजनसार (Anjansār) (انجن سار)
अंजित (Anjit) (انجت) सुरमा लगी
हुई आंखें (Surma lagi hui ānkhen
(सुर्मे लगी हुई आंखें)

SURMA सुरमा (म - म)

1. रसांजन (Rasānjan) (रसानजन) अंजन
(अंजन)
2. कपोत धातु (Kapot Dhātu) (कपोत
धातु) सुरमे का पत्थर (Surme ka
pat,thar) (सुर्मे का पत्थर)

SAR-NÁM सरनाम (म - म)

1. सुप्रसिद्ध (Sup,prasiddh) (सुप्रसिद्ध)
सुख्यात (Sukh,khyát) (सुख्यात)
मशहूर तरीन (Mash,húr tarín)
(मशहूर तरीन)
2. सुयशान् (Suyash vān) (सुयशान्)
नामावर (Námāvar) (नाम आवर)
सरनाम (म - म)

SAR-NÁMA सरनामा

1. शीर्षक (Shīrshak) (शीर्षक) सुरखी
(Surkhi) (सुरखी)
2. प्रशस्ति (Prashasti) (प्रशस्ति) खत
का अलकाब आदाब (Khat ka alqáb
ádáb) (खत का आदाब)
3. चिट्ठी का ऊपरी भाग (Chit,thi ka
ūpari bhág) (चिट्ठी का ऊपरी भाग)

SURANG सुरंग (म - म)

अधोमार्ग (Adho márg) (अधो मार्ग)
कर्करा (Karkara) (कर्करा) जमीन दोड़

SARMÁĪ सरमाई (म - म)

1. शीत कालिक (Shít kálík) (शीत
कालिक) जाड़े का (Járe ka) (जाड़े का)
जड़ावल (Jarával) (जड़ावल) जाड़ों के
कपड़े (Járon ke kapre) (जाड़ों के
कपड़े)

SARMÁYA सरमाया (म - म)

1. पूंजी (Púnji) (पूँजी) रकम
(Raqam) (रकम) रुपया (Rupia) (रुपया)
2. धन (Dhan) (धन) दौलत (Daulat)
(दौलत) माल (Mál) (माल)
3. संपत्ति (Sampatti) (सम्पत्ति) जाइदाद
(Jáidád) (जाइदाद)

सरमायेदार (म - म)

SARMÁYA-DÁR सरमायादार

पूँजीपति (Púnji pati) (पूँजीपति) रुपये
के बल पर अपनी बड़ाई काइम रखने
वाला (Rupai ke bal par apni barái
qáim rakhne vála) (रुपयों के बल पर
अपनी बड़ाई काइम रखने वाला)

SAR,MADI सरमदी (म - म)

अनश्वर (Anash,shwar) (अनश्वर)
हमेशा रहने वाला (Hamesha rahno
vála) (हमेशा रहने वाला)

SAR-MAST सरमस्त (म - म)

उन्मत्त (Unmatt) (उन्मत्त) मदोन्मत्त
(Madonmatt) (मदोन्मत्त) मतवाला
(Matvála) (मतवाला) नशे में चूर (Nashe
meñ chúr) (नशे में चूर)

SARO-PA سروپا (ف - مذ) سروپا
 आद्यंत (Ad, dhyant) सिर पैर
 (Sir pair) तला सिरा (Tala
 sira) तला सिरा

SUROD सुरोद (फ - مذ) सुरोद
 1. गीत (Gīt) राग (Rāg) (गीत)
 2. एक प्रकार का बाजा (Ek prakar ka
 bāja) (ایک پرکار کا باجه)

SURŪR सुरूर (ع - مذ) सुरूर
 1. हर्ष (Hsrsh) आनंद (Ānand)
 (खुशी) (Khushi) (खुशी)
 2. हलका नशा (Halka nasha) (हलका
 सर खुशी) (Sar khushi) (सर
 खुशी)

SARVAR सरवर (फ - مذ) सरवर
 अधिपति (Adhipati) (अधे पति)
 सरदार (Sardār) (सरदार)

सर ورق (ع - مذ)

SAR-VARAQ सर वरक

मुख पृष्ठ (Mukh prishth) (मुख
 पुस्तक का पहिला वरक) (Pustak ka
 pahila varaq) (पुस्तक का पहला ورق)

सर و سامان (ف - مذ)

SARO-SÁMÁN सरोसामान
 उपकरण (Upkaran) (अपकरण)
 सामान (Sázo-samán) (साजो-
 सामान)

SAROSH सरोश (फ - مذ) सरोश
 1. देवता (Devata) (देवता)
 (Farishta) (فرشته)

रास्ता (Zamín doz rásta) (زمین دوز
 راسته)

سرنگون (ف - ص)

SAR-NIGŪN सर निगू

1. अधोमुख (Adhomukh) (अधो मुख)
 नतमस्तक (Natmastsak) (नत
 सर झुकाए हुए) (Sar
 jhukáe hui) (सर जेहकै हूँ)
2. लज्जित (Lajjit) (لججت)
 शरमिन्दा (Sharmina) (شرمندہ)

SARE-NAU सर नौ (फ - ص) सर नौ
 पुनः (Punah) (पुनह) फिरे से (Phir se)
 नूँ (Nae sire se) (नए सारे से)
 (सर से)

सर نوشت (ف - مٹ)

SARNA, VISHT सर नविशत

1. भाग्य (Bhággya) (भाग्य)
 तकदीर (Taqdír) (تقدیر)
2. वृत्तांत (Vrit, tánt) (वृत्तान्त)
 हाल (Hál) (حال)

SAR,V सर्व (फ - مذ) सर्व
 सरो (Saro) (सर) एक पेड़ (Ek per)
 (ایک پیڑ)

سر و اندام (ف - ص)

SARV-ANDÁM सर्व अन्दाम
 सुडोल और लंबी देह वाला (Sudol aur
 lambi deh vála) (सुडोल
 और لمبی)
 Sarv) (सर) जैसे शरीर वाला (jaise
 sharír vála) (सर
 جیسے شریر والا)
 सुंदर (Sundar) (سندر)

آگ پکڑ لینے والا (Jald ág pakar
lene vála) (جلد آگ پکڑ لینے والا)

سر یع التاثير (ع - ص)

SARI-UT-TÁSÍR سری उत्तासीर

شیگر کاری (Shíghr kári) (شیگر کاری)
تورنت آسار کرنے والا (Turant asar
karne vála) (تورنت اثر کرنے والا)

سر یع الزوال (ع - ص)

SARI-UZ-ZAVÁL سری उज्जवाल

پتانومکھ (Patanonmukh) (پتانومکھ)
جلد گرنے والا (Jald girne vála)
(جلد گرنے والا)

سر یع السیر (ع - ص)

SARI-US-SAIR سری उसैर

دروت گامی (Drut gámi) (دروت گامی)
بہت تیز چلنے والا (Bahut tez
chalne vála) (بہت تیز چلنے والا)

سر یع الفہم (ع - ص)

SARI-UL-FAHM سری उल्फहम्

شیگر بود، دھی (Shíghr bud, dhi) (شیگر بود، دھی)
جلدی ہی بات کی تھ کو پہنچ جانے والا (Jaldi hi bát ki tah ko
pahunch jáne vála) (جلدی ہی بات کی تھ کو پہنچ جانے والا)

سر یع المضم (ع - ص)

SARI-UL-HAZM سری उल्हज्म

لگھو پاک (Laghu pák) (لگھو پاک)
جلد پچ جانے والا (Jald pach jane
vála) (جلد پچ جانے والا)

2. آکاش وانی (Ákash vání) (آکاش وانی)
إلهام (Ilhám) (إلهام)

سروکار (ف - مذ)

SARO-KÁR سروکار

1. سبندھ (Sambandh) (سمبندھ) سंपर्क
(Sampark) (سمپارک) लगाव (Lagáo)
(تعلق) (Ta, alluq) (تعلق)
2. प्रयोजन (Prayojan) (پروچن) मत-
लव (Matlab) (مطلب)

SARHANG सरहंग (ف - مذ) سر هنگ

1. योद्धा (Yod, dha) (یودھا) सैनिक
(Sainik) (سینک) सिपाही (Sipáhi)
(سپاہی)
2. मल्ल (Mall) (مل) पहिलवान (Pahil-
vân) (پہلوان)

SARÍR सरिर (ع - مذ) سریر

सिंहासन (Singhásan) (سنگھاسن) रत
(Takht) (تخت)

سریر آرا (ع - ص)

SARÍRÁRA सरिरारा

सिंहासनारूढ़ (Singhásanárúṛh) (سنگھاسناروڑھ)
रत नशीन (Takht nashín) (تخت نشین)
गद्दी नशीन (Gaddi nashín) (گدی نشین)

SARÍ'A सरि,अ (ع - ص) سر یع

शीघ्र (Shíghr) (شیگر) द्रुत (Drut)
(جلد) (Ja'd) (جلد) तेज (Tez) (تیز) (دروت)

سر یع الانه اب (ع - ص)

SARI-UL-ILTIHÁB سری उल् इल्तिहाब

विस्फोटक (Visphotak) (وس پھوٹک) (جلد)

SUST سوست (ف - ص)

1. آلالسی (Álasi) مَند (Mand) کاہل (Káhil) (مَلد)
2. دُربَل (Durbal) کَمزور (Kamzor) (کمزور)
3. خِین (Khin) (کھن) اُداس (Udás) (اداس)
4. شِٹھِل (Shithil) (شٹھل) نِڈال (Nidhál) (نڈھال)

سست پیمان (ف - ص)

SUST-PAIMÁN سوست پیمان

- اَدِرھ سَکَلپ (Adirh sankalp) (ادِرھ سَکَلپ)
وَادے کا کَچھا (Váde ka kaoh,oha) (وَدے کا کَچھا)

سست رائے (ف - ص)

SUST-RÁI سوست رای

1. مَند چَیتا (Mand cheta) (مَلد چَیتا)
جِیس کی رای دُرسُت نہو (Jis ki rái durust na ho) (جِیس کی رای دُرسُت نہو)
2. مُرُکھ (Múrkh) (مورکھ) ناسامجھ (Na samajh) (ناسمجھ) بے عقل (Be aql) (بے عقل)

سست قدم (ع - ص)

SUST-QADAM سوست کدم

- مَند گَتی (Mand gati) (مَلد گَتی)
سُست چَلنے والا (Sust chalne vála) (سست چلنے والا)

SUSTI سوستی (ف - مٹ)

1. آلالسی (Álas,aya) (آلسیہ) کاہلی (Káhilli) (کاہلی)

SURÍN سُرین (ف - مٹ)

1. شروَن (Shron) (شرون) نیتَمب (Nitamb) (چوتَر) (چوتَر) (نیتَمب)
2. مَلدوار (Maldwár) (مَلدوار) گُدا (Guda) (گُدا) مَبراز (Mabraz) (مَبراز)

SAZA سزا (ف - مٹ)

1. دَند (Dand) (دَند) سَہاس (Sáhas) (سَہاس) کَید (Qaid) (کَید)
2. پَرِیکار (Pratikár) (پَرِیکار) بَدلا (Badla) (بَدلا)
3. اَرث دَند (Arth dand) (اَرث دَند) تَوان (Táván) (تَوان) جُرمَنا (Jurmána) (جُرمَنا)

SAZA-VÁR سزاور (ف - ص)

1. پاتَر (Pátr) (پاتَر) یوگَی (Yoggya) (یوگَی) لَایق (Láiq) (لَایق)
2. اُچِت (Uchit) (اُچِت) مُناسِب (Munásib) (مُناسِب)
3. شُبھ (Shubh) (شُبھ) مُبارک (Mubá-rak) (مُبارک)

سزایاب (ف - ص)

SAZA-YÁB سزا یا ب

- دَندِیت (Dandit) (دَندِیت) سَزا پا یا ہُتْرا (Saza páya hua) (سزا پایا ہوا)

سزایافتہ (ف - ص)

SAZA-YÁFTA سزا یا فٹا

- پُور دَندِیت (Púrv dandit) (پُور دَندِیت) پَہیلے کا سَزا پا یا ہُتْرا (Pahile ka saza páya hua) (پہلے کا سزا پایا ہوا)

SA,ÁDAT सद्वादत (ع - مٹ) سعادت

1. सौभाग्य (Saubhāgya) (سوبھاگیہ)

खुश किस्मती (Khush qismati) (خوش قسمت)

2. कल्याण (Kal,lyān) (کلیان) भलाई (Bhalāi) (بھلائی)

سعادت مند (ع - ص)

SA,ÁDAT-MAND सद्वादत मन्द

भाग्यवान् (Bhāgya vān) (بھاگیہ وان)

खुश किस्मत (Khush qismat) (خوش قسمت)

SUÁL सुआल (ع - ص) سوال

कास (Kās) (کاس) खांसी (Khāṁsi) (کھانسی)

SA,D सद्द (ع - ص) سعد

1. शुभ (Shubh) (شبه) मंगल मय (Mangalmay) (منگل مے) मुबारक (Mubarak) (مبارک)

2. श्रवण नक्षत्र (Shravan nakshattr) (श्रवण नक्षत्र) बाईसवीं मंजिले कमर (Bāisvīn Manzile-qamar) (بائیسویں منزل قمر)

SA,I सद्द (ع - مٹ) سعی

प्रयत्न (Prayathn) (پریتن) प्रयास (Prayās) (پریاس) चेष्टा (Cheshta) (کوشش) कोशिश (Koshish) (کوشش)

SA,İD सईद (ع - ص) سعید

1. भाग्यशाली (Bhāgya shali) (بھاگیہ شالی) नेक बख्त (Nok bakht) (نیک بخت)

2. नपुंसकता (Napunsakata) (نہن سکاتا)

नामर्दी (Nāmardī) (نامردی)

SAT,H सट्ट (ع - مٹ) سطح

तल (Tal) (تل) स्तर (Istar) (استر)

हर चीज़ का ऊपरी भाग (Har chiz ka upari bhāg) (هر چیز کا اوپری بھاگ)

سطح آب (ع - مٹ)

SAT,HE-ĀB सट्टे आब

जलतल (Jaltal) (جل تل) पानी का

ऊपरी भाग (Pāni ka upari bhāg) (پانی کا اوپری بھاگ)

سطح زمیں (ع - مٹ)

SAT,HE-ZAMÍN सट्टे जमीं

भूतल (Bhūtal) (بھوتل) धरातल

(Dharātal) (دھراتل) पृथ्वी का ऊपरी

भाग (Prith,vi kā upari bhāg) (پریٹھی کا اوپری بھاگ)

SAT,HA सट्टा (ع - مٹ) سطحہ

तल (Tal) (تل) स्तर (Istar) (استر)

सतह (Sat,h) (سطح)

SAT,HI सट्टी (ع - ص) سطحی

ऊपरी (Upari) (اوپری) मामूली

(Mamūli) (معمولی) बे सोचा समझा

(Be socha-samjha) (بے سوچا سمجھا)

SAT,R सट्टर (ع - मٹ) سطر

रेखा (Rakha) (ریکھا) पंक्ति (Pankti)

(Satar) (سطر) सतर (पंक्ती)

SAT,VAT सट्टवत (ع - मٹ) سطوت

आतंक (Ātank) (آتک) दबदबा

(Dabdaba) (دبدبہ) धाक (Dhāk) (دھاک)

SAFÁHAT सफाहत (ع - مٹ) नीचता (Níchata निचता) अधमता (Adhamata ادھمتا) कमीना पन (Kamína pan کمینہ پن)

SAFAR सफर (ع - مڈ) سفر

1. यात्रा (Yáttra यात्रा) मुसाफिरत (Musáfirat مسافرت)

2. प्रस्थान (Prasthán प्रस्थान) कूच (Kúch کوچ)

سفر آخرت (ع - مڈ)

SAFARE-ÁKHIRAT सफरे आखिरत अंतिम यात्रा (Antim yáttra अंतिम यात्रा) मौत (Maut موت)

سفر خرچ (ع - مڈ)

SAFAR-KHARCH सफर खर्च संबल (Sambal سہمبل) पायेय (Pátheya पाٹھی) झादेराह (Záde-ráh زاد راہ)

سفر نامہ (ع - مڈ)

SAFAR-NAMA सफर नामा भ्रमण वृत्तांत (Bhraman-vrittánt भ्रमण कथा) (Bharman katha भेरमन कथा) सफर के हालात की किताब (Safar ke hálát ki kitáb سفر کے حالات کی کتاب)

SAF,RA सफ्रा (ع - मڈ) سفرہ دسترخوان (Dastar-khán دسترخوان)

SUFRA सुफ्रा (ف - मڈ) सुदा (Maldwár मलद्वार) (Gnda गंदा) मबरज (Mabraz मबरज)

2. शुभ (Shubh शुभ) मुबारक (Mubáarak مبارک)

SIFÁRAT सिकारत (ع - मٹ) سفارت

दूत कर्म (Dút karm दूत कर्म) प्रति निधित्व (Pratinidhittwa प्रतिनिधित्व) सफीर का पद (Safir ka pad سفیر کا پد)

سفارت خانه (ع - مڈ)

SIFARAT-KHÁNA सिकारत खाना

दूतावास (Dútávás दूतावास) सफीर के रहने की जगह (Sáfir ke rahne ki jagah سفیر کے رہنے کی جگہ)

سفارش (ف - مٹ)

SIFÁRISH सिकारिश

अभिस्ताव (Abhistáv अभिस्ताव) अनुशंसा (Anushansa अनुशंसा) सिपारिश (Sipárish سپارش)

SAF,FÁK सफ्फाक (ع - ص) سفاک

1. रक्त पाती (Rakt páti रक्त पाती) कातिल (Qátíl قاتیل)
2. निदर्य (Nirdai निदर्य) बे रहम (Be rahm بے رحم)

SIFÁL सिकाल (ع - मڈ) सफال

1. मृत्पात्र (Mrit pátr मृत्पात्र) मट्टी का बर्तन (Matti ka bartan मट्टी का बर्तन)

2. खप्पर (Khappar खप्पर) मट्टी का ठीकरा (Matti ka thíkra मट्टी का ठीकरा) (तेबिकरा)

SAFÍNA سافینا (ع - مذ) سفینه

1. نौका (Nauka) नाव (Náo) कश्ती (Kashti) कश्ती (Kashti) नाउ
2. किताब (Kitáb) काराज़ (Kághaz) کاغذ
3. आदेश पत्र (Ádesh pattr) आदेश (Ádesh) हुकम नामा (Hukm náma) حکم نامہ

SAFÍH सफ़ीह (ع - ص) سفیه
मूढ़ (Múrh) निर्बुद्धि (Nirbud, dhi) बेवकूफ (Be vaqúf) (بے وقوف)SAQ,QA सक़का (ع - مذ) سقا
पानी भरने वाला (Páni bharne vála) पानी भरने والا
भिरती (Bhishti) (بہشتی)SAQÁBA सक़ाबा (ع - مذ) سقا بہ
जलपात्र (Jal pátr) पानी की टंकी (Páni ki tanki) (پانی کی تَنکی)SAQAR सक़र (ع - مذ) سقر
नरक (Narak) रौरव (Raurav) (رورخ) दोज़ख (Dozakh)SAQ,F सक़फ (ع - مث) سقف
छत (Chhat) पाटन (Pátan) (پاٹن)

SUQ(U)M सुक् (कु) म (ع - مذ) سقم

1. दोष (Dosh) विकार (Vikár) (عیب) ऐव (Aib) (وکار)
2. रोग (Rog) बीमारी (Bímári) (رُگ) (بیماری)

SI (U) F,L सि (सु) फ़्ल (ع - مذ) سیفل
फोक (Phok) फुज़ला (Fuzla) (فصلہ)SIFLA सिक़्ला (ع - مذ) سفله
निकृष्ट (Nik,krisht) ओछा (Oohha) अधम (Adham) (کمیزہ) कमीना (Kamína) (لوچھا)SAFÚF सक़ूफ (ع - مذ) سفوف
चूर्ण (Chúrn) पिसी हुई चीज़ (Pisi hui chíz ya dava) (چورن) (پسی ہوئی چیز یا دوا)SAFED सफ़ेद (ف - ص) سفید
श्वेत (Shwet) शुभ्र (Shubhr) भूरा (Bhúra) सपेत (Sapet) (شیت) (شہر) (سپیت)

SAFED-POSH सफ़ेद पोश (ف - ص) سفید پوش

1. श्वेतांबर (Shetámbar) सफ़ेद कपड़े पहिने वाला (Safed kapre pahinne vála) (شیتا مبر) (سفید کپڑے پہننے والا)
2. सभ्य (Sabbhya) भला (Bhalá) मानस (Bhalá mánas) शरीफ (Sharíf) (سب) (بہلا) (مانس) (شریف)

SAFÍR सक़ीर (ع - مذ) سفیر
दूत (Dút) राज दूत (Ráj dút) एम्बैसेडर (Ambassador) (دوت) (راج دوت) (امبرے سیدر)

3. गतिभंग (Gati bhang) कति भंग
शेर के वज्जुन में सकता (Sher ke
vazn men sakta) شعر کے وزن میں
सकता (सकता)

SAKARÁT सकरात (स - म) सकरात
चंद्रा (Ghandra) यम यातना
(Yam yātana) मरते समय
की तकलीफ (Marte samai ki taklīf
मरते से की तकलीफ)

SIKANJBĪN सिकंजवीन (स - म)
नीबूका शरबत (Nibu ka sharbat) नीबू
का शरबत

SUKÚT सुकूत (स - म) सुकूत
मौन (Maun) खामोशी (Khámoshi
चुप्पी (Chuppi) خاموشی

SUKÚN सुकून (स - म) सुकून
1. शान्ति (Shānti) अमन
(Amn) (अमन)
2. स्थिरता (Isthirata) ठहराव
(Thahrāo) (ठहराव)
3. सुख (Sukh) आराम (Árām)
(Chain) (आराम)
4. किसी अक्षर का हल् होना (Kisi
akchhar ka hal hona) किसी
जजम (Jazm) का हल होना

SUKŪNAT सुकूनत (स - म) सुकूनत
निवास (Nivās) रहाइश (Rahā-
ish) (रहाइश)

SUQŪT सुकूत (स - म) सुकूत
गिर पड़ना (Girpāna) कब्जे से
निकलना (Qabze se nikalna) कब्जे
से निकलना

SŪQUTE-ISHTIHA सुकूतेइश्तिहा
मंदाग्नि (Mandāgni) भूक
जाती रहना (Bhūk jāti rahna) भूक
जानी रहना

SAQĪM सकीम (स - म) सकीम
1. रुग्ण (Rugn) बीमार (Bīmār)
(रुगी) रोगी (Rogi) (रोगी)
2. विकृत (Vik,krit) खराब
(Kharāb) (खराब)

SAQĪMUL-HĀL सकीमुलहाल (स - म)
सकीमुलहाल

1. दुरदशा ग्रस्त (Durdasha grast)
(दुर्दशा ग्रस्त) बद हाल (Bad hāl)
(बद हाल)
2. रोग ग्रस्त (Rog grast) (रोग
बीमार (Bīmār) (बीमार)

SAK,TA सक्ता (स - म) सक्ता

1. मूर्च्छारोग (Mūrchha rog) मूर्च्छा
(रोग) एक बीमारी जिसमें आदमी अचेत
हो जाता है (Ek bīmāri jis men
ādami achet ho jāta hai) एक
बीमारी जिसमें आदमी अचेत
(हो जाता है)

2. विराम (Virām) रुकाव (Rukāo)
(रुकाव)

SALÁSAT سلاست (ع - مٹ)

1. सरलता (Saralata) सीधापन (Sidha pan)
2. प्रवाह (Praváh) रवानी (Raváni)

سلاست زبان (عف - مٹ)

SALÁSATE-ZABÁN सलासते ज़बान
कोमला (Komala) फसाहत (Fasáhat)

SALÁSIL सलासिल (ع - مٹ)

- سلسلہ کی جمع ہے لیکن اردو میں
واحد کے معنوں میں مستعمل ہے
शृंखला (Shrinkhala) बेड़ी (Berī)
زنجیر (Zanjir) (بیڑی)

SALÁM سلام (ع - مڈ)
प्रणाम (Pranáam) वन्दगी (Bandagi)

SALÁMAT سلامت (ع - ص)

1. सुरक्षित (Surakehhit) सुरक्षित (Mahfúz)
2. स्वस्थ (Swasth) तन्दुरुस्त (Tandurust)
3. जीवित (Jívit) जिन्दा (Zinda)

SAL,B सलब (ع - مڈ)

1. निवारण (Niváran) हटाना (Hatána) दूर करना (Dúr karna)
2. वंचित करना (Vanchit karna)

SIK,KA सिक्का (ع - مڈ)

1. मुद्रा (Muddra) रुपया पैसा (Rupiya paisa)
2. आतंक (Átank) रोब (Rob)

سکھ زر (عف - مڈ)

SIK,KA-E-ZAR सिक्काएज़र

- स्वर्ण मुद्रा (Swarn muddra) सोने का सिक्का (Sone ka sikka)

سکھ کاغذی (عف - مڈ)

SIK,KA-E-KÁGHÁZI सिक्काए कागज़ी

- पत्र मुद्रा (Pattr muddra) नोट (Note)

SAG सग (ع - مڈ)

- श्वान (Shwán) कुकुर (Kuk,kur) कुत्ता (Kutta)

SIL सिल (ع - مٹ)

1. फेफड़ों का ज़रूम (Phepharon ka zakhm)
2. यक्ष्मा रोग (Yakohhma rog) तपेदिक (Tape diq)

SILÁH सिलाह (ع - مڈ)

- अस्त्र (Astr) हथियार (Hathiyár)

سلاح خانه (عف - مڈ)

SILÁH-KHÁNA सिलाहखाना

- शस्त्रागार (Shastrágár) हथियार रखने की जगह (Hathiyár rakhne ki jagah)

4. सम्बन्ध (Sambandh سمبندھ)

तत्सम्बन्ध (Ta,alluq تعلق)

5. वंशावली (Vanshāvali ونشاولی)

कुरसी नामा (Kursī nāma کورسی
نامہ)

سلسلہ بندی (ع - ف - مٹ)

SIL, SILA-BANDI सिल्सिला बन्दी

1. क्रम बढ़ता (Kram bad,dhata क्रम
ترتیب (Tartīb بددھتا)

2. पंक्ति बढ़ता (Pankti bad,dhata
एक कतार में होना (पंक्ती
बढ़ना (Ek qatār men hona
ایک قطار میں ہونا)

SULTÁN सुल्तान (ع - مڈ)

राजा (Rāja راجہ) भूपति (Bhūpati
बादशाह (Bādshāh بادشاہ)

SALAF सल्फ (ع - ص)

1. पूर्वज (Purvaj پوروچ) पुराने बुजुर्ग
(Purāne buzurg پورانے بزرگ)

2. अगला (Agla اگلا) पहिले वाला
(Pahile vāla پہلے والا)

SILK सिल्क (ع - مٹ)

1. सूत्र (Sūtr सूत्र) डोरा (Dora دورا)

2. पाट (Pāt पाट) कौशेय (Kausheya
रेशम (Resham रेशम)

ساک مروارید (ع - مٹ)

SILKE-MARVÁRID सिल्के मर्वारीद

मुक्तादाम (Mukta dām मुक्ता दाम)

मोतियों की लड़ी (Motiyon ki lari
موتیوں کی لڑی)

छीन लेना (Chhīn ونچت کرنا)

لونا (Chhīn لونا)

SILAH सिल्ह (ع - مڈ)

शस्त्र (Shastr शस्त्र)

हथियार (Hathiyār هتھیار)

سلاح پوش (ع - ص)

SILAH-POSH सिल्हपोश

सशस्त्र (Sashastr शसस्त्र)

हथियारबंद (Hathiyār band
هتھیار بند)

سلاح خانه (ع - مڈ)

SILAH-KHĀNA सिल्हखाना

शस्त्रागार (Shastragar شسترآگار)

असिल्हखाना (Asliha khāna اسلحه
خانه)

سلاح شور (ع - مڈ)

SILAH-SHOR सिल्ह शोर

सैनिक (Sainik سیدک) सिपाही (Sipāhi
سپاہی)

سلسیل (ع - مٹ)

SAL,SABIL सल्सबिल

स्वर्ग की एक नहर (Swarg ki ek nah,r
سورگ کی ایک نہر)

SIL,SILĀ सिल्सिला (ع - मڈ)

1. शृंखला (Shrinkhala شرنکھلا)

ज़ंजीर (Zanjir زنجیر)

2. श्रेणी (Shreni شریلی) कतार (Qatar
قطار)

3. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb
ترتیب)

SALÍM سَلِیْم (ع - ص) سَلِیْم

1. गम्भीर (Gambhír) मतीन (متین) (Matín)
2. उचित (Uchit) ठीक (Thík) (تھیک)

سَلِیْم الطَّبِيع (ع - ص)

SALÍMUT-TAB,A सलीमुत्तबअ

- गम्भीर (Gambhír) सुशील (सुशील) (Sushíl) (Muta-ham,mil) (متحمل)

SAM سَم (ع - مَذ) سَم

- विष (Vish) गरल (Garal) (گرل) (Zahr) (زهر)

SAMA سَمَا (ع - مَذ) سَمَا

- आकाश (Ákásh) गगन (Gagan) (آکاش) (Ásmán) (آسمان) (گگن)

سَمَاجَت (ع - مَث)

SAMÁJAT समाजत

- विनय (Vinai) विनती (Vinati) (وَنے) (K_hushamad) (खशामद) (ونتی)

SAMA,A समाअ (ع - مَذ) سَمَاع

1. श्रवण (Shravan) सुनना (شرون) (Sunna) (سننا)
2. राग (Rág) गान (Gán) (راگ) (گان)

SAMÁ,AT समाअत (ع - مَث) سَمَاعَت

1. श्रवण (Shravan) सुनना (شرون) (Sunna) (سننا)
2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti) सामिअ (Sámiá) (شرون) (شکستی)

SULÚK सुलूक (ع - مَذ) سُلُوك

1. आचार (Áchár) व्यवहार (Vyavhár) अमल (Amal) (عمل) (ویوهار)
2. पुण्य (Pun,nya) भलाई (بھالائی) (Bhalái)
3. ईश्वर प्राप्ति (Íshwar prapti) तलाशे हक (Taláshe-haq) (ایشور) (پراپتی) (تلاش حق)

SALÍS سَلِیس (ع - ص) سَلِیس

1. सरल (Saral) आसान (Ásán) (سرل) (آسان)
2. कोमला (Komala) वह इबारत जिसमें मोटे और कठिन शब्द न हों (Voh ibárat jis men mote aur kathin shabd na hon) (کوملا) (وہ عبارت جس میں موٹے اور کتھن شبد نہ ہوں)

SALÍQA سَلِیْقَة (ع - مَذ) سَلِیْقَة

1. शिष्टता (Shish,tata) तमीज़ (تمیز) (شیش تاتا) (تامیز)
2. योग्यता (Yoggyata) कुशलता (Kushalata) सलाहियत (Saláhiyat) काम करने की तमीज़ (Kám karne ki tamíz) (یوگیتا) (کشلاتا) (صلاحیت) (کام کرنے کی تمیز)

سَلِیْقَة مَند (ع - ص)

SALÍQA-MAND सलीकामन्द

- शिष्ट (Shisht) सभ्य (Sabh,bhya) (شیشٹ) (سبھ) (تمیزدار) (Tamíz dár) (سبھیت)

muláim hoti hai ایک جانور جس کی کھال بہت ہی ملائم ہوتی ہے

2. उस जानवर की खाल (Us jánvar ki khál) (اس جانور کی کھال)

SAMUM سموم (ع - مٹ)

1. विषाक्त वायु (Vishákt váyu) (وہشاکت وایو) (Zahríli hwa) (زہریلی ہوا) bava

2. लपट (Lapat) (لہٹ) लू (Lú) (لو)

SAM,MI समी (ع - ص) سمی

विषाक्त (Vishákt) (وہشاکت) विषैला (Vishaila) (وہشیلہ) (Zahríla) (زہریلا)

SAMÍ,A समीअ (ع - مڈ) سمیع

1. श्रोता (Shrota) (شروتا) सुनने वाला (Sunne vála) (سُننے والا)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám) (ایشور کا ایک نام)

SAN سن (ع - مڈ) سن

वत्सर (Vatsar) (وتسر) वर्ष (Varsh) (سال) (Sál) (سال) (ورش)

SIN سین (ع - مڈ) سین

आयु (Áyu) (ایو) उम्र (Umr) (عمر)

SANA سنا (ع - مٹ) سنا

स्वर्ण पत्री (Swarn pátrī) (سورن پتری) (Ek rechak patti) (ایک رچک پتی) (ریچک پتی)

SINÁN سیناں (ف - مٹ) سیناں

तीर की नोक (Tír ki nok) (تیر کی نوک) (نوک)

SAMÁVI समावी (ع - ص) سماوی

1. आकाशीय (Ákáshīya) (آکاشیہ)

आसमानी (Ásmáni) (آسمانی)

2. दैवी (Daivi) (دییوی) गैबी (Ghaibi) (غیبی)

SAM,A समअ (ع - مٹ) سمع

1. कर्ण (Karn) (کرن) कान (Kán) (کان)

2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti) (شرون شکتی) (Samá,at) (سماعت)

سمع خراشی (عف - مٹ)

SAM,A-KHARÁSHI समअ खराशी

बकबक से कान खाना (Bak bak se kán khána) (بک بک سے کان کھانا)

SAMAN समन (ع - مٹ) سمن

नवमल्लिका (Nav mallika) (نو ملکا) चमेली (Chameli) (چمیلی)

SAMAND समन्द (ف - مڈ) سمند

अश्व (Ash,shwa) (اشو) वाजि (Váji) (واجی) (Ghoṛa) (گھوڑا)

SAMANDAR समन्दर (ف - مڈ) سمندر

अग्नि कीट (Agni kít) (اگنی کیٹ) एक कीड़ा जो आग में रहता है (Ek kíṛa jo ág meṇ rahta hai) (ایک کیڑا جو آگ میں رہتا ہے)

SAMÚR समूर (ع - مڈ) سمور

1. समूर (Samúru) (سمورو) एक जानवर जिसकी खाल बहुत ही मुलायम होती है (Ek jánvar jis ki khál bahut hi

Ārī got کپڑوں کے کنارے کی چوڑی (اور آری گوت)

سنجیدگی (ف - مٹ)

SAN, JĪDAGI سنجیدگی
گمبیرتا (Gambhīrata گمبھیرتا)
ماتانن (Matānat متانت)

SANJĪDA سنجیدہ (ف - ص)

1. گمبیر (Gambhīr گمبھیر) مترین (Matīn متین)

2. جچا تولا (Janchā tula جچا تلا)
موزوں (Mauzūn موزوں)

SINDĀN سیندان (ف - مذ)

نہائی (Nihāī) آہرن (Ahran آہرن)

سن رسیدہ (عف - ص)

SIN-RASĪDA سین رسیدا
وایوگت (Vayogat وایوگت) بڑا (Būṛa بڑا)
(Vayo vriddh وایو وریڈھ) (بوزھا)

SANG سنگ (ف - مذ)

پراستار (Prastar پراستار) پاشان (Pāshān پاشان)
پتھر (Sbīla شلا) (Pat,thar پتھر)

سنگ آہن ربا (ف - مذ)

SANGE-ĀHAN-RUBA سانگہ آہن روبا
چمبک (Chumbak چمبک) مقلطیس (Maqāṭīs مقلطیس)

سنگ پشت (ف - مذ)

SANG-PUSHT سانگ پورٹ
کرم (Kurm کرم) کچھپ (Kach,ohhap کچھپ)
کچھوا (Kachhva کچھوا)

SUM,BUL سُمبول (ف - مذ)

1. جتا مانسی (Jata mānsi جتا مانسی)
بالھار (Bālehhar بالھار)

2. اَلک (Alak اَلک) زلف (Zulf زلف)

SUN,NAT سُننات (ع - مٹ)

1. نِیم (Niyam نِیم) پدھتی (Pad,dhati پدھتی) तरीका (Tarīqa طریقہ)

2. وہ तरीका जिस पर मुहम्मद साहब और उनके असहाब चले (Voh tarīka jis par mohammad sahib aur un ke as,hāb chale وہ طریقہ جس پر محمد صاحب اور ان کے اصحاب چلے)

3. ختنہ (Khatna ختنہ) مسالمانی (Musalmāni مسالمانی)

سنجاب (ف - مذ)

SA(I) NJĀB س (س) نجاہ

1. एक जानवर जो चूहे से बड़ा होता है उसकी खाल का पोस्तीन बनता है (Ek jānvar jo chūhe se barā hota hai, us ki khāl ka postīn banta hai ایک جانور جو چوہ سے بڑا ہوتا ہے اس کی کھال کا پوستین بنتا ہے)

2. सजाब की खाल (Sanjāb ki khāl سَنجاب کی کھال)

SANJĀP سَنجاہ (ف - مٹ)

कपड़ों के किनारे की चौड़ी और आड़ी गोटा (Kapron ke kināre ki ohauṛī aur कपड़ों के किनारे की चौड़ी और आड़ी गोटा)

سنگ ساز (ف - مذ)

SANG-SAZ سنگ ساز

وہ آدمی جو کھاپے خانے میں پتھر کو
ठीक करता और उसकी गलतियां बनाता है
(Voh ādami jo chhāpe khāne men
pat,thar ko thīk karta aur us ki

وہ آدمی جو
چھاپے خانے میں پتھر کو تھیک کرتا
(اور اسکی غلطیاں بناتا ہے)

سنگ فسان (ف - مذ)

SANG-FASĀN سنگ فساں

शाण (Shān شان) सान रखने का पत्थर
Sān rakhne ka pat,thar سان رکھنے
کا پتھر

سنگ لاکھ (ف - ص)

SANGLĀKH سنگ لاکھ

पथरीली ज़मीन (Pathrīlī zamīn پتھریلی
(زمین)

SANGAM سنگم (ف - مذ)

संगम (Sangam سنگم) दो नदियों के
मिलने की जगह (Do nadiyon ke milne
ki jagah دو نندیوں کے ملنے کی جگہ)

سنگ مٹانہ (ف - ص)

SANGE-MASĀNA संगे मसाना

अश्मरी (Ashmari अशमरी) पथरी
(پتھری)

سنگ مرمر (ف - ص)

SANGE-MARMAR संगे मरमर

श्वेत प्रस्तर (Shwet prastar شہت)

سنگ تراش (ف - ص)

SANG-TARĀSH संग तराश

शिलाकार (Shilākār شلاکار) पत्थर का
काम बनाने वाला (Pat,thar ka kām
banāne vāla پتھر کا کام بنانے والا)

سنگ خارا (ف - مذ)

SANGE-KHĀRA संगे खारा

एक प्रकार का बहुत ही कड़ा पत्थर
(Ek prakār ka bahut hī kara pat,thr
(ایک پرکار کا بہت ہی کڑا پتھر)

سنگ دل (ف - ص)

SANG-DIL संगदिल

पाषाण हृदय (Pāshān hridai پاشان
(نہر تھر) निष्ठुर (Nishtur) (هردے)
बेरहम (Be rahm بے رحم)

سنگ راه (ف - مذ)

SANGE-RĀH संगे राह

1. मार्ग बंध (Mārg bandh مارگ
راسته का पत्थर जो आने जाने
में बाधक हो (Rāste ka pat,thar
jo āne jāne men bādhak ho راستے
کا پتھر جو آنے جانے میں بادھک
هو)

2. बाधक (Bādhak بادھک) विघ्नकारी
(Vighn kāri (رکھن کاری) मुज़ाहिम
(مؤاحم)

سنگ ریزہ (ف - مذ)

SANG-REZA संग रेज़ा

शिला कण (Shila kan शलाकन) रोड़ा
(Rōṛā) कंकड़ी (Kankarī (کنکڑی)

SIVA سیوا (ع - مذ) سوا

اتریرکت (Atirikt) اترکت
(Aláva علاوة) بجز (Bajuz)

SAVÁD سواد (ع - مذ) سواد

1. کالیمہ (Kálíma) سیواہی
(Siyáhi سیہامی)

2. کسی نگر یا شہر کی
شہریت (Kisi nagar ya shahar ki
síma ki shaharíyat کسی نگر یا
آبادی کی سیما کی شہریت)

SAVÁR سوار (ف - ص) سوار

1. اشراروہی (Ash,shwárohi) اشراروہی
گھڑ سوار (Ghur savár گھڑ سوار)
2. آروڑ (Árúrh) چڑا ہوا
(Chara hua چڑا ہوا)

SAVÁRI ساری (ف - مٹ) ساری

واہن (Váhan) سوار ہونے کی
چیز (Savár hone ki chíz) سوار ہونے
کی چیز

SAVÁL سوال (ع - مذ) سوال

1. جیگیا (Jiggyása) پرسن
(Prishn پرسن) پوچھنا (Púchh
tánehh پوچھنا تانچھہ)
2. پراثرنا (Práthana) پراثرنا
درخواست (Darkhást درخواست)

SAVÁLÁT سوالات (ع - مذ) سوالات

سوال کی جمع

پرسنالولی (Prashnávali) پرسنالولی

ایک پرکار کا سفید اور
چکنا پتھر (Ek prakár ká safed
aur chikna pat,thar ایک پرکار کا
سفید اور چکنا پتھر)

SANGIN سنگین (ف - ص) سنگین

1. پتھر کا بنا ہوا (Pat,thar ka
bana hua پتھر کا بنا ہوا)

2. گف (Gaf گف) گاڑا (Gárhā گاڑا)

3. پرجند (Prachand) سخت
(Sákht سخت)

4. ایک پتلی جو بندوق کی
پر لگاتے ہیں (Ek patli barchhi jo
bandúq ki nok par lagáte hain
ایک پتلی جو بندوق کی
نوک پر لگاتے ہیں)

سنگین دل (ف - ص)

SANGIN-DIL سنگی دل

دیکھو 'سنگ دل'

SANGINI سنگینی (ف - مٹ) سنگینی

1. شلاتو (Shiláttwa) پتھر پن
(Pat,thar pan پتھر پن)

2. گھنٹو (Ghanattwa) ٹوسپن
(Thospan ٹوسپن)

3. درڑھتا (Drihata) مڑبھتی
(Mazbúti مضبوطی)

4. بھیانکتا (Bhayánakata) خطرناکی
(Khatarnáki خطرناکی)

SŪ سو (ف - مٹ) سو

دشا (Disha) اور (Or)

طرف (Taraf) طرف

सवाल नामे (एफ - मड)

(Jis ke par jal gae hon جسکے پر جل گئے ہوں)

SAVÁL-NAMÁ सवाल नामा

प्रश्नावली (Prashnávali)

सवालों का कागज़ (Saválon ka kághaz)

(सवालों का काغ़ज़)

2. निःसहाय (Nis,saháo)

लाचार (Láohár)

سوخته بخت (ف - ص)

SOKH,TA-BAKHT सोखता बख़्त

दग्ध भाग (Dagdh bhág)

अभागी (Abhági)

(Bad qismat)

سوخته جان (ف - ص)

SOKH,TA-JÁN सोखता जाँ

दग्ध हृदय (Dagdh hridai)

अत्यंत दुखी (Atyant dukhi)

(Dil jala)

سوخته جگر (ف - ص)

SOKH,TA-JIGAR सोखता जिगर

‘दिक़्क़ो’ सुख़्ते जाँ

سوخته دل (ف - ص)

SOKH,TA-DIL सोखता दिल

‘दिक़्क़ो’ सुख़्ते जाँ

سوخته قسمت (ع - ص)

SOKH,TA-QISMAT सोखता किस्मत

‘दिक़्क़ो’ सुख़्ते बख़्त

SÚD सूद (फ - मड)

1. लाभ (Lábh)

2. कुसीद (Kusid)

(Byáj)

SAUDA सौदा (ए - मड)

1. वात (Vát)

سو انج عمری (ع - مٹ)

SUVÁNEHE-UMRI सवानेहे उम्री

जीवनी (Jívani)

(Jívan charittr)

سو انج نگار (ع - مڈ)

SAVÁNEH-NIGÁR सवानेह निगार

जीवनी लेखक (Jívani lekhak)

(Váqia nigár)

(واقعہ نگار)

سوختنی (ف - ص)

SOKH,TANI सोखतनी

दाह्य (Dáhya)

(Jaláne ke qábil)

(قابل)

SOKH,TA सोखते (ف - ص)

1. दग्ध (Dagdh)

(Jala hua)

(جلا ہوا)

2. तप्त (Tapt)

(Ghamgín)

سوخته بال (ف - ص)

SOKH,TA-BÁL सोखता बाल

1. दग्ध पत्त (Dagdh pakobh)

(جلا ہوا) जिस के पर जल गए हैं

वृद्धि जीवी (Vridhhi jīvi وردھی جیوی)

ब्याज खोर (Byāj khor بھاج خور)

سود مند (ف - ص)

SUD-MAND सूद मन्द

लाम दायक (Lābh dāyak لایبہ دایک)

मुफ़ीद (Mufīd مفید)

SURĀKH सूराख (सु - राख)

1. छिद्र (Chhiddr छेदर) छेद (Ched छेद)

2. विवर (Vivar विल) बिल (Bil बिल)

सुराख दार (फ - व)

SURĀKH-DĀR सूराख दार

छिद्रित (Chhiddrit छेदरित) छेद दार (Chhed dār छेददार)

SOZ सोज़ (सु - ज)

1. तपन (Tapan तपन) जलन (Jalan जलन)

2. जलाने वाला (Jalāne vāla जलाने वाला)

दوسرے معنوں میں مرکبات کا آخری جز ہو کر آتا ہے جیسے 'جان سوز'

SOZĀK सोज़ाक (सु - ज)

मूत्रेंद्रिय का एक रोग (Mūttrenddriya ka ek rog मूत्रेन्द्रिय का एक रोग)

SOZĀN सोज़ान (सु - ज)

ज्वलंत (Jwalant ज्वलंत) जलता हुआ (Jalta hua जलता हुआ)

SOZISH सोज़िश (सु - ज)

1. तपन (Tapan तपन) जलन (Jalan जलन)

धातु (Sharīr mon ki ek dhātu)

شریر میں کی ایک دھاتو

2. उन्माद (Unmād اُنماد) पागल पन (Pāgal pan پاگل پن)

3. प्रेम (Prem प्रेम) इश्क (Ishq عشق)

4. खरीद फ़रोख़्त (Kharīd farokht खरीद فروخت) सौदा सुलुफ़ (Sauda suluf سواد سلف)

5. लगन (Lagn लगन) धुन (Dhun دھن)

سودا زده (ع - ف - ص)

SAUDA-ZADA सौदा ज़दा

उन्मादी (Unmādi اُنمادی) उन्मत्त

(Unmatt اُنمٹ) पागल (Pāgal پاگل)

سودا گر (ع - ف - مذ)

SAUDĀGAR सौदागर

व्यापारी (Vyāpārī ویاپاری) व्यवसायी

(Vyav,sāi ویوسای) वणिक् (Vanik वणिक्)

(Tājir تاجر) (Tājir تاجر) سوداگری (ع - ف - مٹ)

SAUDĀGARI सौदागरी

वाणिज्य (Vānijya وانجیه) व्यापार

(Vyāpār ویاپار) व्यवसाय (Vyav,sāe ویوسای)

(Tijarat تیجارت) (Tijarat تیجارت) سودائی (ف - ص)

उन्मत्त (Unmatt اُنمٹ) विक्षिप्त

(Vichh,ohipt وچھپت) पागल (Pāgal پاگل)

سودخور (ف - مذ)

SUD-KHOR सूदखोर

कुसीद जीवी (Kusīd jīvi کوسید جیوی)

سوقیانہ (عف - ص)

SÚQIYÁNA سۆکییانا

آشلیل (Ash, li) بازاریں
جیسا (Bazáriyon jaisa)
(اوچھا) ओछा (Ochhá) جیسا

SOG سوغ (ف - مذ)

شوک (Shok) ماتم (Mátam)
رَنج (Ranj) (ماتم)

SAUGAND سؤگند (ف - مذ)

شپتہ (Shapath) قسم (Qasam)
سؤگندھ (Saugandh) (قسم)

SOG-VÁR سوغ وار (ف - ص)

شوک گُرسٹ (Shok grast)
سوغ مانانے والا (Sog manáne vála)
(سؤگي) Sogi (سؤگ مانانے والا)

SAUHÁN سؤهان (ف - مذ)

بسولا (Basúla) رندا (Randa)
(رندہ)

سؤهان روح (عف - مذ)

SAUHÁNE-RÚH سؤهانہ رُھ

انتہ شلیہ (Antah shallya)
دُ:خ دای (Dukhdái) رُھ
(روح فرسا) (Rúh farsa) فرسا

SU,A سؤء (ع - مذ)

1. विकार (Vikár) خرابی (Kharábi)
خرابی
2. रोग (Rog) بیماری (Bimári)
بیماری

2, चिनग (Chinag) پشاپ کی
جالن (Pesháb ki jalan) پشاپ
کی جان

SOZAN سوزن (ف - مذ)
سُچیکا (Súchika) سُئی (Sui)
سوی

SOZINDA سؤزیندا (ف - ص)
داہک (Dáhak) جالانے والا
(Jaláne vála) (جالانے والا)

سوزن کاری (ف - مذ)

SOZAN-KÁRI سؤزین کاری
سُئی کا کام (Sui ka kám) (سوی کا کام)

SUSMÁR سؤسمار (ف - مذ)
گوہیکا (Godhika) گوہا (Goh)
(گوہا) (Godha) (گوہ)

SAUSAN سؤسن (ف - مذ)
کُمودینی (Kumudini) لیلی (Lily)
(لیلی)

سوغات (عف - مذ)

SAUGHÁT سؤغات
اُپہار (Up,hár) پُرسکار (Puras-
kár) تھفا (Tuhfa)

SÚFÁR سؤفار (ف - ص)
شَر پَکھ (Shar pakchh) شَر کی
تُڑکی (Tír ki chutki) (تیر کی
چٹکی)

SÚQ سؤق (ع - مذ)
ہٹ (Hatt) ہاٹ (Hát)
بازار (Bázár)

हुआ (Dara hua) (درا هوا)

سوء ادب (ع - مذ)

سهم ناك (ف - ص)

SU-E-ADAB سوء ادب

SAH,M-NÁK सहम नाक

धृष्टता (Dhrish,tata) (دهرش تتا) बे

भयंकर (Bhayankar) (بهيلنكر) डरावना

अदबी (Be adabi) (بے ادبی)

(Daráona) (دراونا)

سوء ظن (ع - مذ)

SAH,V सहव (ع - مذ)

SU-E-ZAN سوء जन

1. प्रमाद (Pramád) (پرمااد) भूल (Bhúl) (بھول)

दुर्भावना (Durbháona) (دربھاؤنا) बद-

2. त्रुटि (Truti) (त्रुटी) गलती (Ghalati) (غلطی)

गुमानी (Bad gumáni) (بد گمانی)

SUHA सुहा (फ - مذ)

एक बहुत छोटा तारा (Ek bahut chhota

tára) (ایک بہت چھوٹا तारा)

SAH,VAN सहवन (ع - ص)

भूल में (Bhúl men) (بھول میں) गलती से (Ghalati se) (غلطی سے)

سه پہلو (ف - ص)

SEH-PAHLU सिंह पहलू

त्रिकोण (Trikon) (تريکون) तिकोना

(Tikona) (تکونا)

SUHÚLAT सुहूलत (ع - مث)

सुगमता (Sugamata) (سوگمتا) आसानी (Ásání) (آسانی)

سه شنبه (ف - مذ)

SEH-SHAMBA सिंह शंबा

मंगल वार (Mangal vár) (ملگل وار)

मंगल (Mangal) (ملگل)

SAHI सही (फ - व)

सरल (Saral) (سرل) सीधा (Sídha) (سیدھا) रास्त (Rást) (داست)

SAH,L सहल (ع - ص)

सरल (Saral) (سرل) सहज (Sahaj) (سهج)

सुगम (Sugam) (سوگم) आसान (Ásán) (آسان)

SUHAIL सुहैल (ع - مذ)

एक तारा (Ek tára) (ایک تارہ)

سهل انکار (ع - ص)

SAHÍM सहिम (ع - ص)

अंशी (Anshi) (انشی) भागीदार (Bhágidár) (بھاگی دار) हिस्से दार (Hisse dár) (حصے دار)

SAH,LAN,KÁR सहल नकार

आलसी (Álasi) (آلسی) सुस्त (Sust)

दीला (Dhíla) (دهیلا) (سست)

SÍ-MURGH सी मुर्ग (फ - مذ)

एक बहुत बड़ा पक्षी (Ek bahut bara) (ایک بہت بڑا پکھی) pakohhi

سهم گین (ف - ص)

SAH,M.GÍN सहम गी

भय भौत (Bhai bhít) (بھیت) डरा

سیاست دان (ف - ص)

SIYÁSAT-DÁN سیاسات داں

নীতিज्ञ (Nītiggya نی-تگیہ) کڑ

নীतिज्ञ (Kūt-nītiggya کوٹ-نی-تگیہ)

سیاسات جاننے والا (Siyásat jānne

vāla سیاست جاننے والا)

SAI,YÁL سैयाल (ع - ص)

तरल (Taral ترل) द्रव (Drav درو)

बहने वाली चीज़ (Bahne vāli chīz

بہنے والی چیز)

SIYÁH سیاه (ف - ص)

1. कृष्ण (Krishn کرشن) काला

(Kāla کالا)

2. अशुभ (Ashubh اشوبھ) मनहूस

(Manhūs ملنحوس)

سیاہ باطن (ع - ص)

SIYÁH-BÁTIN سیاه باتین

दुष्टात्मा (Dushtát,ma دشتاتا) पापी

(Pāpi پاپی) खबीस (Khabīs

سیاہ بخت (ف - ص)

SIYÁH-BAKHT سیاه بخت

हत भाग्य (Hat bhággya هت بھاگیہ)

अभागा (Abhāga اباگا) बद किस्मत

(Bad qismat بدقسمت)

سیاہ بوش (ف - ص)

SIYÁH-POSH سیاه پوش

1. नीलांबर (Nīlāmbar نیلامبر) काले

कपड़े पहिने हुए (Kāle kapre pahine

hue کالے کپڑے پہنے ہوئے)

2. सोगी (Sogi سوگی) मातमदार

(Mátamdār ماتم دار)

SAI,YÁH سैयाھ (ع - ص)

भ्रमण कर्ता (Bhraman karta بھرمَن

سیلانی) सैलानी (Sailāni

SIYÁHA'T سیاهت (ع - مٹ)

भ्रमण (Bhraman بھرمَن) पर्यटन

(Paryatan پریٹن) सफर (Safar سفر)

SIYÁDAT سیادت (ع - مٹ)

श्रेष्ठता (Shresh,thata شریہس تہتا)

उत्तमता (Uttamata اُتمتا) बुजुर्गों

(Buzurgi بزرگی) सरदारी (Sardāri

سر داری)

SAIYÁR سैयाر (ع - ص)

चक्कर खाने वाला (Chakkar khāne

vāla چکر کھانے والا) घूमने वाला

(Ghúmne wāla گھومنے والا)

SAIYÁRA سياره (ع - مذ)

1. वह तारा जो गति मान रहता है (Voh

tāra jo gatimān rahta hai وہ تارا

ग्रह (Grah جو گتی مان رہتا ہے

گرہ)

2. तारा (Tāra تارا) नक्षत्र (Nakshattr

نکچتر)

SIYÁSAT سیاسات (ع - مٹ)

1. राज नीति (Rāj nīti راج نییتی) राज

काज (Rāj kāj راج کاج) पालि टिक्स

(Pāli tīks پالی ٹیکس)

2. दंड (Dand دند) सज़ा (Saza سزا)

3. धमकी (Dhamki دھمکی) सक्ती

(Sakl.tī سکتی)

کالوٹا (Kāla kalūta) سی سی

سیاہ چشم (ف - ص)

SIYÁH-KÁR سیایہ کار (ف - ص)

SIYÁH-CHASHM سیایہ چشم

کرمی (Krishn karma) کرمی

کالی آںکھوں والا (Kāli ānkhon vála)

دوراچاری (Duráchári) (کرمی)

کالی آنکھوں والا

بد چلن (Bad chalan) بد چلن

سیاہ دل (ف - ص)

سیاہ مست (ف - ص)

SIYÁH-DIL سیایہ دل

SIYÁH-MAST سیایہ مست

مدون مت (Maddonmatt) مدون مت

نشہ میں چور (Náshe men chúr) نشہ

میں چور

1. پاپاتما (Papátma) دُراتما

(Durátma) بد باتین

(Bad batin) بدباطن

2. نیشٹور (Nishthur) بے رحم

(Be rahm) بے رحم

سیاہ رو (ف - ص)

SIYÁH-RU سیایہ رُو

1. کالیمہ (Kālimá) کالا پن

(Kāla pan) کالا پن

2. ماسی (Masi) ریشناہ (Rau-

shanái) (روشنائی)

1. کالے منہ والا (Kāle munh vála)

(کالے منہ والا)

2. کلنکیت (Kalankit) کلنکیت

(Bad nám) بدنام

3. ماسی (Masi mukh) (ماسی)

کوکرمی (Ku karmi) بد

چلن (Bad chalan) بد چلن

سیاہ زبان (ف - ص)

SIYÁH-ZABÁN سیایہ زبان

شاہ سید (Sháp siddh) شاہ سید

وہ آدمی جس کا کوسنا کورن لگ

جائے (Voh ádami jis ka kosna fauran)

lag jáe) وہ آدمی جس کا کوسنا فوراً

(لگ جائے)

SAI,YID سید (ع - مذ)

1. ادھی پتی (Adhipati) ادھی پتی

(Sardár) سردار

2. پوجیہ (Pújya) مانن (Mán,nya)

(Buzurg) بزرگ

3. ہزارت فاطمہ کی (Hazrat)

Fátima ki aulád) حضرت فاطمہ کی

(اولاد)

SAIR سیر (ع - مذ)

1. بھرامن (Bhraman) سیایہ

(Siyábat) سیاحت

سیاہ قام (ف - ص)

SIYÁH-FÁM سیایہ قام

کرمی (Krishnáng) کرمی

विहार क्षेत्र (Vihār chhettr) (وہار چھتتر)
 तफ्रीह गाह (Tafrih gáh) (تفریح گاہ)
 SERI सेरी (स - म्) सिरि
 तृति (Tripti) (त्रिपुटी) आसुदगी (Ásúdagi)
 (आसुदगी)

SAIF सैफ (स - म्) सैफ
 कृपाण (Kripán) (क्रिपान) खड्ग (Khadg)
 (खड्ग) तलवार (Talvár) (कहडग)

SAIL सैल (स - म्) सैल
 1. प्रवाह (Praváh) (प्रवाह) बहाव
 (बहाव) (Baháo)
 2. प्लावन (Plávan) (प्लावन) बाढ़
 (बाढ़) (Bárh)

SAILÁB सैलाब (स - म्) सैलाब
 जल प्लावन (Jal plávan) (जल प्लावन)
 बाढ़ (Bárh) (बाढ़) तूफान (Túfán)
 (टूफान)

SAILÁN सैलान (स - म्) सैलान
 प्रवाह (Praváh) (प्रवाह) खाव (Sráv)
 (खाव) (Baháo) (बहाव)

SELI सेली (स - म्) सेली
 तल प्रहार (Tal prahár) (तल प्रहार)
 चपेट (Chapot) (चपेट) थप्पड़
 (Thappaṛ) (थप्पड़)

SÍM सीम (स - म्) सीम
 रजत (Rajat) (रजत) चाँदी (Chandi)
 (चाँदी)

SÍMÁB सीमाब (स - म्) सीमाब
 पारद (Párad) (पारद) पारा (Pára)
 (पारा)

2. विहार (Vihār) (वहार) हवाखोरी
 (Havakhori) (हवाखोरी)
 3. कौतुक (Kautuk) (कौतुक) तमाशा
 (Tamásha) (तमाशा)
 3. मनोरंजन (Mano ranjan) (मनोरंजन)
 दिल बहलाव (Dil bahláo) (दिल बहलाव)

SER सेर (स - म्) सेर
 1. तृप्त (Tript) (त्रिपुटी) आसुदा (Ásúda)
 (आसुदा)
 2. संतुष्ट (Santusht) (सन्तुष्ट) मुतमइन
 (मुतमइन) (Mutma, in)

SERÁB सेराब (स - म्) सेराब
 1. सिंचित (Sinchit) (सिंचित) सोंचा
 हुआ (Síncha hua) (सिंचा हुआ)
 2. हरा भरा (Hara bhara) (हरा भरा)
 तरो ताज़ा (Taro táza) (तरो ताज़ा)

SÍRAT सीरत (स - म्) सीरत
 1. चरित्र (Charittr) (चरित्र) केरेक्टर
 (Character) (किरकटर)
 2. स्वभाव (Swabháo) (स्वभाव) आदत
 (Ádat) (आदत)
 3. जीवनी (Jívani) (जीवनी) सवानिह
 उम्री (Saváneh umri) (सवानिह उम्री)
 सिरचشم (स - म्) सिरचشم

SER-CHASHM सेर चश्म
 उदार (Udár) (उदार) खाने खिलाने वाला
 (Kháne khiláne vála) (कहाने कहलाने वाला)
 सिरग (स - म्) सिरग

SAIR-GÁH सैर गाह
 क्रीडास्थल (Kridásthal) (क्रीडास्थल)

زبردستی (Zabar-dastī) زبردستی

سینہ سپر (ف - ص)

SĪNA-SIPAR سِنا سِپار

سینہ سِنا تانے ہوا (Sīna tāne hue) سِنا تانے ہوا
ہر آپاتی کا سامنا کرنے (Har āpattī ka sāmna karne) ہر آپاتی کا سامنا کرنے
پر تیار (par taiyār) پر تیار

SĪNI سِنی (ف - مٹ)

سِنی (Isthāl) سِنی (Isthāl) سِنی (Isthāl)
تھالی (Thāli) تھالی (Thāli) تھالی (Thāli)

SIYAH سیہ (ف - ص) سیہ (ف - ص)
دیکھو 'سیاہ'

(اس لفظ کے سارے مرکبات 'سیاہ'
کے تحت دیکھئے)

SĪMIYA سِمییا (ع - مٹ)

1. اندر جال (Indrjāl) اندر جال
جادو (Jádú) جادو

2. پارکایا پवेशا ویدا (Parkáo pravesh vid dya) پارکایا پवेशا ویدا
رُہ کو کسی دوسرے کے جسم میں داخل کرنے کا (Apni rúh ko kisi dúsre kojísam men dákhlil karne) رُہ کو کسی دوسرے کے جسم میں داخل کرنے کا علم

SĪNA سِنا (ف - مٹ)

وکتھال (Vak, chhasthal) وکتھال
چھاتی (Chhāti) چھاتی

سینہ زوری (ف - مٹ)

SĪNA-ZORI سِنا زوری

ہٹھارمی (Hath-dharmi) ہٹھارمی

ش

2. شَرنگ (Shring) شَرنگ
(Vishán) سَیگ (Sing) سَیگ

شاخچہ (ف - مٹ)

SHÁKH-CHA شاخچا

اُپ شاخا (Up shákha) اُپ شاخا

چھوٹی ڈالی (Chhoti dāli) چھوٹی ڈالی

شاخسانہ (ف - مٹ)

SHÁKH-SÁNA شاخسانا

1. واد وواد (Vád vivád) واد وواد

ہججٹ (Hujjat) ہججٹ

SHÁB شاب (ع - مٹ)

یووا (Yuva) یووا

جوان (Javán) جوان

SHÁBÁSH شاباش (ف - مٹ)

دھن (Dhan, nya) دھن

واہ (Váb, váb) واہ

SHÁKH شاخ (ف - مٹ)

1. شاخا (Shákha) شاخا

ڈالی (Dāli) ڈالی

2. विवाह (Viváh) व्याह (Byáh) (بیاہ)

3. उत्सव (Utsav) اتسو (تقریب) (Taqrīb)

شادیانہ (ف - مذ)

SHÁDIYÁNA شادیانہ

मंगलवाद्य (Mangal vādya) منگل
बधाई (Badhái) खुशी (بدهائی)
के नक्कारे (Khushi ko naqqāre) خوشي
(کے نکاری)

SHÁZ شاذ (ع - ص)

1. विलक्षण (Vilakhhan) (ولکھن)
अनोखा (Anokha) (انوکھا)

2. क्वचित (Kwachit) कोई
कोई (Koi koi) कभी कभी
(Kabhi kabhi) (کبھی کبھی)

SHÁRIB शारब (ع - مذ)

पायी (Pái) पीने वाला (Pine vála)
(پینے والا)

SHÁREH शारेह (ع - مذ)

टिकाकार (Tika kár) भाष्यकर्ता
(Bbáshshya karta) शरह
(Shar,h karne vála) شرح
(کرنے والا)

SHÁRE शारे (ع - مذ)

1. मार्ग (Márg) पथ (Path)
(سڑک) सड़क (Sarak) (پتہ)

2. धर्म के नियम बनाने वाला (Dharm
ke niyam banāne vála) (دھرم کے)
(نیم بنانے والا)

2. दोष (Dosh) ऐब (Aib) (دوش)

3. पच्चड़ (Pachehar) शाख
(Shákh) (پچڑ)

4. बात का बतंगड़ (Bát ka batangar)
(بات کا بتنگڑ)

SHÁD شاد (ف - ص)

प्रसन्न (Prasann) हर्षित (Harshit)
(خوش) खुश (Khush) (پرسن)

SHÁDÁB शदाब (ف - ص)

1. सुसिक्त (Susikt) सेराब
(Seráb) (سوسکت)

2. हरा भरा (Hara bhara) सर सब्ज
(Sar sabz) (हरा بهرا)

SHÁDÁN शदां (ف - ص)

प्रसन्न (Prasan,n) मसरूर
(Masrúr) (پرسن)

شاد کام (ف - ص)

SHÁD-KÁM शद काम

1. सम्पन्न (Sampann) भरा पुरा
(Bhara pura) (سمپن)

2. सफल मनोरथ (Saphal manorath)
(Kámyáb) कामयाब (सिफल मन्वर्थ)
(کامیاب)

SHÁD-MÁN शदमां (ف - ص)

आनन्दित (Allhādīt) हर्षित (Harshit)
(Ánandīt) (آنندیت)
(خوش) खुश (Khush) (هرشت)

SHÁDI शदी (ف - مث)

1. हर्ष (Harsh) आनन्द (Ánand)
(خوشی) खुशी (Khushi) (هرش)

دومر (Dúbhar دوشوار) دوشوار (Dush-vár)

SHÁKIR شاگیر (ع - ص)
کرتش (Kritaggya کرتگیہ) شکرگزار
(Shukr guzár شکرگزار)

SHÁKI شاکی (ع - ص)
پریوادی (Parivádi) شیکاوت
کرنے والا (Shikáyat karno vála
شکایت کرنے والا)

SHÁGIR,D شاگرد (ف - مذ)
ویدا (Vid,dya shish,shya) ویدا
چھاتر (Chháttr) چھاتر (شیشہ)

شاگرد پیشہ (ف - مذ)

SHÁGIRD-PESHA شاگردپیشا

1. سیک (Sevak) نیکر
(Naukar نوکر)
2. چھوٹے کیم کے نیکر جیسے بنگی بھشتی
Chhote qism ke naukar
jaise bhang, bhishti, dhobi, vagh-
aira چھوٹے قسم کے نوکر جیسے
(Bhāngī Bhishti Dhoobi Vaghīra)

SHÁL شال (ف - مٹ)
ایک (Ek) ایک (Ek)
vishesh úni ya reshmi chādar
یشیش اونی یا ریشمی چادر

SHÁM شام (ف - مٹ)
سایکال (Sáyankál) ساندھیا
(Sandhya) سانبھ (Sānjh)
(سانچہ)

شارع عام (ع - مٹ)

SHÁRE-E-ÁM شارع عام

راج مارگ (Rāj márg) راج مارگ
آم راستہ (Ám rásta) عام راستہ

SHÁRAK شارک (ف - مٹ)
سارکا (Sárika) سارکا
توتی (Túti) توتی (میل)

SHÁTIR شاطر (ع - مذ)

1. شترنچ (Shatranj báz) شترنچ
(باز)
2. گھنشتہ (Ghanishth) لنگو-
ٹیا (Langotia) لنگوٹیا
3. دھورت (Dhúrt) چالاک
(Chálák) چالاک

SHÁIR شاعر (ع - مذ)
کوی (Kavi) کوی
(Sukhangó) سونگھو

SHÁIRA شاعرہ (ع - مٹ)
کویتری (Kavaittri) شاعر
شاعر عورت (Sháir aurat)

SHÁIR! شاعری (ع - مٹ)
کویتا (Kavita) شاعر
(Sher kabha) شعر کہنا

SHÁGHIL شاغل (ع - ص)
سنگن (Sanagn) لائن
(Lín) مشغول (Mashghúl)

SHÁQ شاق (ع - ص)
کاشتپ (Kashtap,prad) کاشتپ

شاندار (ع - ص)

SHÁN-DÁR शानदार

1. विशाल (Vishál) (وشال) अजीम (Azím) (عظیم)
2. भव्य (Bhav, vya) (بهیو) आलीशान (Álishán) (عالی شان)

SHÁNA शाना (फ - मं)

1. स्कंध (Iskandh) (اسکندھ) कंधा (Kandha) (کندھا)
2. प्रसाधनी (Prasádhani) (پرسادھنی) कंधा (Kangha) (کنگھا)

SHÁH शाह (फ - मं)

1. राजा (Rája) (راجه) बादशाह (Bádsháh) (بادشاه)
2. महान (Mahán) (مہان) बड़ा (Bara) (بڑا)
3. फकीरों की उपाधि (Faqiron ki upádhi) (فقیروں کی اُپادھی)

SHÁH-BÁZ शाहबाज़ (फ - मं)

1. शेन (Shen) (شین) बड़ा बाज़ (Bara báz) (بڑا باز)

SHÁHID शाहिद (ع - मं)

1. साक्षी (Sákohhi) (ساکھی) गवाह (Gaváh) (گواہ)
2. प्रत्यक्षदर्शी (Pratyakch darshi) (پرتیکھ दर्शी) आँख से देखने वाला (Ákh se dekhne vála) (آنکھ سے دیکھنے والا)
3. प्रिया (Priya) (پریا) माशूक (Máshúq) (مأشوق)

SHÁMAT शामत (ع - मं)

1. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) कमबख्ती (kambakhti) (کم بختی)
2. दुर्दशा (Durdasha) (دردشا) कुगत (Kugat) (کوگت)

शामत اعمال (ع - मं)

SHÁMATE-ÁMÁL शामते आमाल

1. कर्म दण्ड (Karm dand) (कर्म दण्ड) किये की सज़ा (Kie ki saza) (کئے کی سزا)

SHÁMIL शामिल (ع - ص)

1. सम्मिलित (Sam, milit) (سملت) मिला हुआ (Mila hua) (ملا ہوا)
2. एकत्र (Ekattr) (ایکتر) इकट्ठा (Ikat, tha) (اکٹھا)

SHÁM,MA शाम्मा (ع - मं)

1. ग्राण (Ghrán) (گھران) सूधने की शक्ति (Súghne ki shakti) (سونگھنے کی شکتی)

शामिाने (ت - मं)

SHÁMIYÁNA शामियाना

1. वितान (Vitán) (وتان) तम्बू (Tambu) (چلदرو/चंदोवा) (چندرو/چندووا)

SHÁN शान (ع - मं)

1. प्रतिष्ठा (Pratish, tha) (پرتھٹھا) इज्जत (Izzat) (عزت)
2. आतंक (Átank) (آنک) रोब (Ro, b) (روعب)
3. भव्यता (Bhav, vyata) (بهیوتا) शान शौकत (Shán shaukat) (شان شوکت)
4. आन (Án) (آن) वज़ा (Vaza) (وضع)

SHÁIBA شاہبا (ع - مذ) شاہبہ

1. अंश (Ansh) जुज (Juz) (انہی जुज)
2. आभा (Ábha) भलक (Jhala) (آبہا भलक)
3. संदेह (Sandeh) शक (Shak) (سندیدہ شک)

4. लगव (Lagáo) आमेशिश (Ámezish) (لگاؤ आमेशिश)

SHÁ,E शाए (ع - ص) شائع

1. प्रकट (Prakat) ज़ाहिर (Záhir) (پرکت ظاہر)
2. प्रकाशित (Prakáshit) छपा हुआ (Chhapa hua) (پرکاشت چھپا ہوا)

SHÁIQ शाईक (ع - ص) شائق
अभिलाषी (Abhiláshi) (अभि लाशी)
मुरताक (Musbtáq) (مشتاق)

SHÁYÁN शायान (ف - ص) شایان

1. योग्य (Yoggya) लायक (Láiq) (योग्य لایق)
2. उचित (Uchit) मुनासिब (Munásib) (اُچت مناسب)

SHÁYAD शायद (ف - مذ) شاید
कदाचित् (Kadáchit) शाइद (Shá'id) (कदाचित् شائد)

शायستگی (ف - مذ)

SHÁYASTAGI शायस्तगी

1. सभ्यता (Sabb,bhyata) तहज़ीब (Tahzīb) (سبھیتا تہذیب)
2. शिष्टता (Shishtata) तमीज़ (Tamíz) (شیستتا تمیز)

شاهد بازار (ع - مذ) شاہد بازار

SHÁHIDE-BÁZÁR शाहिदे बाज़ार
वेश्या (Vesh,shya) गणिका (Ganika) (वेशیا گنیکا)
रंडी (Randí) (رندی)
तवाइफ़ (Taváif) (طوائف)

شاہدغیب (ع - مذ)

SHÁHIDE-GHAIB शाहिदे गैब
अदृष्टशता (Adrisht gyáta) (अदृष्ट शता)
गैब की बात जानने वाला (Ghaib ki bát jánne vála) (غیب کی بات جاننے والا)

شاه راه (ف - مذ)

SHÁH-RÁH शाह राह
राजमार्ग (Ráj márg) (राज मार्ग)
सड़क (Baṛi sarak) (سڑکی)

شاهزاده (ف - مذ)

SHÁH-ZÁDA शाहज़ादा
राजकुमार (Ráj kumár) (राज कुमार)
शहज़ादा (Shahzáda) (شہ زادہ)

SHÁHI शाही (ف - ص) شاہی

1. राजकीय (Rájakíya) सरकारी (Sarkári) (राजकीय سرکاری)
2. राज्य (Rájya) हुकूमत (Hukumat) (राजیہ حکومت)
3. बादशाहों जैसा (Bádsháhon jaisa) शान दार (Shán dar) (بادشاہوں جیسا شاندار)

SHÁHÍN शाही (ف - مذ) شاہین
श्येन (Shen) बाज़ (Báz) (شہن باز)

شبانہ روز (ف - ص)

SHABÁNA-ROZ شباناروز

अहर्निश (Aharnish) रात दिन
(Rát din) (رات دن)

SHABÁHAT शबाहत (ع - مٹ)

1. मुखकृति (Mukhakriti) (مکھا کرتی)
हुलिया (Huliya) (حلیہ)
2. मुख मंडल (Mukh mandal) (مکھ منڈل)
चेहरा (Chehra) (چہرہ)

شب باشی (ف - مٹ)

SHAB-BÁSHI शब बाशी

1. रात की रात ठहरना (Rát ki rát thaharna) (رات کی رات تھہرنا)
2. मैथुन (Maithun) (میتھن) मुबाशरत (Mubásharat) (مباشرت)

شب برات (ع - مٹ)

SHABE-BARÁT शबे बरात

एक इस्लामी त्योहार (Ek Islámi tyohár) (ایک اسلامی تیوہار)
Shab barát (شب برات)

شب بیدار (ف - ص)

SHAB-BEDÁR शबबेदार

रात भर जागने वाला (Rát bhar jágne vála) (رات بھر جاگنے والا)

شب خون (ف - مڈ)

SHAB-KHUN शब खून

निशाक्रमण (Nishákraman) (نشا کرمان)
शत्रु पर अचानक रात में हमला (Shat-tru par achának rát men hamla) (شتررو پر اچانک رات میں حملہ)

3. सज्जनता (Sajjanata) (سج جلتا)
शराफत (Sharáfat) (شرافت)

4. योग्यता (Yog,gyata) (یوگیٹا) लिया-
कत (Liyáqat) (لیاقت)

SHÁYASTA शायस्ता (ف - ص) شایسته

1. सभ्य (Sabb,bhya) (سبھیہ) तहजीबदार (Tahzíb-dár) (تہذیب دار)
2. शिष्ट (Shisht) (ششت) तमीजदार (Tamízdár) (تمیز دار)
3. योग्य (Yoggya) (یوگیہ) लाईक (Láiq) (لائق)
4. शिक्षित (Shikohhit) (شکھت) तालीमयाफता (Táílm yáfta) (تعلیم یافتہ)

SHAB शब (ف - مٹ) شب

निशा (Nisha) (نشا) राजनी (Rajani) (رانی)
शर्वरी (Sharvari) (شروری) यामिनी (Yámini) (یامنی) ज़पा (Chhapa) (چھپا) विभावरी (Vibhávári) (ویبھاوری)
तमस्विनी (Tamasvini) (تمس ونی) निशीथिनी (Nishíthini) (نشیتھنی)
रात्रि (Rátri) (راتری) रात (Rát) (رات)

SHABÁB शबाब (ع - مڈ) شباب

1. युवावस्था (Yuvávastha) (یووا و ستھا) जवानी (Javáni) (جوانی)
2. उन्नति काल (Unnati kál) (انتہی کال) तरक्की का जमाना (Taraqqi ka zamána) (ترقی کا زمانہ)

شب ماہ (ف - مٹ)

SHABE-MÁH شابه ماہ

راکا (Ráka راکا) جیوتسنا (Jyot,сна
چاندنی رات (Chándni rát
(چاندنی رات)

SHAB,NAM شبنم (ف - مٹ)

آکااش جال (Ákásh jal آکاش جل)
اوس (Os اوس)

SHUB,HA शुभ (ع - مذ)

آشاںکا (Áshanka آشکا) سندھ
شک (Shak شک) (سندھ)
شوبا (Shubha شوبا)

SHABÍH شبیه (ع - مٹ)

1. چتر (Chittr چتر) تاسویر (Tasvír
(تصویر)
2. छायाचित्र (Chháya chittr چھایا
فوٹو (Photo فوٹو) چتر)

شپر - ہ (ف - مذ)

SHAP,PAR(A) शप्पर (ا)

چرمچٹک (Charm chatak چرم چٹک)
چمگادڑ (Chamgádaṛ چمگادڑ)

SHITA शिता (ع - مذ)

1. शीत (Shit شیت) شیشیر (Shishir
جازا (Jáṛa جازا) شہر)
2. शरद ऋतु (Sharad ritu شرد رتو)
جاکے کا موسم (Járe ka mausam
(جاکے کا موسم)

شب دیجور (ف - مٹ)

SHABE-DAIJÚR शबदैजूर

تامیلا (Tarnisra تامل) آندھیاری
رات (Andhiyári rát آندھیاری رات)

SHABDEZ शबदेज (ف - مذ)

نیلاش (Nílásh,shwa نیلاشو) موشکی
گھوڑا (Mushki ghoṛa موشکی گھوڑا)

شبستان (ف - مذ)

SHABISTÁN शबिस्ता

1. शयनागार (Shayanágár شہناگار)
سوںے کا مکان (Sone ka makán
(سوںے کا مکان)
2. अन्तःपुर (Antahpur انتہر پور)
رنواس (Ranvás رنواس) ہرم
سرا (Haram sara حرم سرا)
زنانا (Zanán khána زنان خانہ)

شب کور (ف - ص)

SHAB-KOR शब कोर

نیشاندھ (Nishándh نشانده) رتوئی
کا روتونڈھی (Rataundhi ka rogi رتوندھی کا روگی)

شب کوری (ف - مٹ)

SHAB-KORI शब कोरी

تیمی (Tími تملی) رتوئی (Rataundhi
(رتوندھی)

SHAJAR شاجر (ع - مذ) شتَاب (ف - ص) SHITÁB
 वृक्ष (Vriksh) विटप (Vitap) शीघ्र (Shighr) त्वरित (Twarit)
 पेड़ (Per) दरख्त (Darakht) तुरंत (Turant) कौरन
 (نرخست) (فورا) (Jald) (جلد)

SHAJARA शजरा (ع - مذ) SHITÁBI शिताबी (ف - مث)
 वंशवृक्ष (Vansh vriksh) वंशावली (Vanshāvali) शीघ्रता (Shighbrata) जल्दी
 (نسب ناما) (Nasab nama) (جلدي) (Jaldi)

SHAH,M शहम (ع - مث) SHUTUR शुतुर (ف - مذ)
 वसा (Vasa) चर्बी (Charbi) उष्ट्र (Ushtr) क्रमेल (Kramel)
 (اونٹ) (Unt) (کرمیل)

SHIH,NA शिहना (ع - مذ) شتر بان (ف - مذ)
 1. आरक्षक (Arakchhak) शत्रु बान
 कोतवाल (Kotval) (کوتوال)
 2. चौकीदार (Chaukidar) (چوکیدار)

SHAHIM शहीम (ع - ص) SHAT,M शतम (ع - مذ)
 मेदुर (Medur) जिस के शरीर में दुर्वचन (Durvachan) गाली
 चर्बी बहुत हो (Jis ke sharir man charbi) गलौज (Gali galauj)
 bahut ho (جس کے شہر میں چربی بہت ہو)

SHAKH,S शख्स (ع - مذ) SHUJÁ,A शुजाआ (ع - ص)
 पुरुष (Purush) व्यक्ति (Vyakti) वीर (Vir) बहादुर
 (آدمی) (Adami) (ویکتی) (Bahadur) (بہادر)

SHAKHSI शखसी (ع - ص) SHUJÁ,AT शुजाआत (ع - مث)
 व्यक्तिगत (Vyakti gat) शूरता (Shurata) वीरता (Virata)
 (نجی) (Niji) (بہادری) (Bahaduri)

SHARĀB شراب (ف - مٹ)

شخصیت (ع - مٹ)

مدیرا (Madira مدیرا) مدی (Maddya مدی)
سُرا (Sura سُرا) هالا (Hála هالا)
وارونی (Vārūni وارونی) کدंबینی (Kadambini کدمبنی)
مے (Mai مے)

SHAKH,SI(1)YAT شاخس (سی) یات

ویکتو (Vyak,tittwa ویکتو) پرست-
نیلٹی (Personality نیلٹی)

شراب خانہ (ف - مٹ)

SHUDANI शुदनी (مٹ) شدنی

بھویتا (Bhavitav,vyata بھوی)
بھوی (Bhāvi بھوی) ہونہار
(Honhār ہونہار)

SHARĀB-KHĀNA شراب خانہ

مدیرالے (Madirālai مدیرالے) مدیرا
مدیرا گریہ (Madira grih مدیرا گریہ) شالا
(Madhu shāla مدھو شالا) مےخانہ
(Maikhāna مےخانہ)

SHID,DAT شیدت (ع - مٹ)

1. پرچندتا (Prachandata پرچندتا)
تیورتا (Tivrata تیورتا) اگرتا (Uggrata اگرتا) تےژی (Tezi تےژی)
2. شکتی (Shakti شکتی) بال (Bal بال)
زور (Zor زور)
3. اتیاچار (Attyāchār اتیاچار)
ظلم (Zulm ظلم)

شراب خوار (ف - ص)

SHARĀB-KHĀR شراب خوار

دیکھو 'شراب خور'

شراب خور (ف - ص)

SHARĀB-KHOR شراب خور

مدیپ (Mad,dyap مدیپ) سُرپائی (Surápái سُرپائی)
رماشی (Rasāshi رماشی) شرابی (Sharābi شرابی)
(رساشی)

شراب نوش (ف - ص)

SHADÍD شدید (ف - ص)

1. پرچند (Prachand پرچند) پربال (Prabal پربال) سخت (Sakht سخت)
2. کٹین (Kathin کٹین) جٹیل (Jatil جٹیل)
(مشکل) (Mushkil مشکل)

SHARĀB-NOSH شراب نوش

دیکھو 'شراب خور'

SHAR شر (ع - مٹ)

SHARĀBI شرابی (ف - ص)

پان کرتا (Pān karta پان کرتا)
شراب پینے والا (Sharāb pīne vāla شراب پینے والا)

1. دُشکرتیہ (Dushkritya دُشکرتیہ)
شرارت (Shararat شرارت)
2. اُپد'درو (Upad,drav اُپد'درو) دंगा
(فساد) (Fasād فساد)

3. सुशीलता (Sushilata सुशीलता)

खुशखलाकी (Khush akhlāqi
خوش اخلاقی)

شراکت (ف - مٹ)

SHIRAKAT शिराकत

साक्षा (Sājha साچھا)

عربی میں یہ لفظ 'شوکت' ہے
وہاں دیکھئے

شراکت نامہ (ع - مڈ)

SHIRÁKAT-NÁMA शिराकत नामा

सहकारिता पत्र (Sahkarita pattr
سہ کارتا پتر)
शिराकत नामा (Shirkat
نامہ شوکت)

SHURB शुर्ब (ع - مڈ) شرب

पान (Pán پان) पीना (Pina پیما)

SHARBAT शर्बत (ع - مڈ) شربت

1. शर्करोदक (Sharkarodak شرکرودک)

शकर मिला हुआ पानी (Shakar
mila hua pání शکر ملا ہوا پانی)

2. मिष्टोद (Mishtod مہش تود)

दवाओं का शकर मिला हुआ गाढ़ा
रस (Daváon ka shakar mila hua
gaḥha ras دواؤں کا شکر ملا ہوا
گازھا رس)

SHAR,H शर्ह (ع - مٹ) شرح

1. व्याख्या (Vyakh,khya व्याख्या)

तशरीह (Tashrīh تشریح)

SHARAR शरार (ف - مڈ) شرار

स्फुलिंग (Isphuling اسپہلنگ) अग्नि
कण (Agni kan اگنی کن) चिंगारी
(Chingari چنگاری)

شرارت (ع - مٹ)

SHARÁRAT शरारत

1. चपलता (Chapalata چہلتا)

चंचलता (Chanchalata چنچلتا)
शोखी (Shokhi شوخی)

2. धृष्टता (Dhrish,tata دھرشٹتا)

ढीठ पन (Dhith pan دھیتھ پن)
गुस्ताखी (Gustākbi گستاخی)

3. उत्पात (Utpát उत्पात) उपद्रव

(Upad,drav اید، درو) भगड़ा
(Jhagḡa جھگڑا) फसाद (Fasad
فساد)

4. षडयंत्र (Shadyantr شدی یंत्र)

साज़िश (Sázish سازش)

SHARARA शरारा (ف - مڈ) شراره

स्फुलिंग (Isphuling اسپہلنگ)
चिंगारी (Chingári چنگاری)

شرافت (ع - مٹ)

SHARAFAT शराफत

1. श्रेष्ठता (Shresh,tbata شریض تہتا)

बड़ाई (Barai بڑائی)

2. कुलीनता (Kulínata کولیلتا) असा-

लत (Asálat اصالت)

SHR,AN شرعاً (ع - ص) شرعاً
 धर्मानुसार (Dharmānusār) (دھرم انوسار)
 मज़हब की रू से (Mazhab ki rū se)
 (مذہب کی رو سے)

SHARAF شرف (ع - مذ) شرف
 1. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرستشہا)
 इज्जत (Izzat) (عزت)
 2. प्रधानता (Pradbanata) (پردہانتا)
 तरजीہ (Tarjīh) (ترجیح)
 3. किसी ग्रहका अपनी राशि में प्रवेश
 (Kisi grah ka apni rāshi men pra-
 vesh) (کسی گره کا اپنی راشی میں پرویش)

SHARQ شرق (ع - مذ) شرق
 उदयाचल (Udayachal) (ادیاچل) पूर्व
 (Pūrv) (پورب) (Pūrab) (پورب)

SHARQI شرقي (ع - ص) شرقي
 1. पूर्वीय (Pur,vīya) (پوروئیہ) पूर्व का
 (Pūrab ka) (پورب کا)
 2. पूरबी रख वाला (Pūrbi rukh vala)
 (پوربی رخ والا)

SHIRK शिर्क (ع - مذ) شيرك
 अनेकेश्वर वाद (Anekeshwar vau)
 (انے کیشور واد) एक ईश्वर के साथ किसी
 और को भी उसका शरीक बनाना (Ek
 ishwar ke sáth kisi aur ko bhi us ka
 sharik banana) (ایک ایشور کے ساتھ
 کسی اور کو بھی اس کا شریک
 بنانا)

2. टीका (Tika) (تیکا) भाष्य (Bhāsh,
 shyá) (بہاشیہ) तफसीर (Tafsīr
 (تفسیر)

3. भाव (Bháo) (بہاو) दर (Dar) (در)

SHARAR शरर (ع - مذ) شَرَر
 अग्नि कण (Agni kan) (اگنی کن)
 स्फुलिंग (Isphuling) (اسپھلنگ)
 चिंगारी (Chingári) (چنگاری)

SHART शर्त (ع - مث) شرط
 1. पण बंध (Pan bandh) (پن بندہ)
 बाज़ी (Bázi) (بازی)
 2. पण (Pan) (پن) संविदा (Samvida)
 (قرار) (Qarar) (سمودا)
 3. आवश्यक (Ávash,shyak) (آوشیک)
 ज़रूरी (Zururi) (ضروری)
 4. नियम (Niyam) (نیم) काइदा (Qaida)
 (قاعده)

SHARTIYA शर्तिया (ع - ص) شرطیہ
 1. अवश्य (Avash,shya) (اوشیہ) यकीनी
 (Yaqíní) (یقینی)
 2. अमोघ (Amogh) (اموگہ) राम बाण
 (Ram bán) (رام بان) अचूक (Achúk)
 (اچوک)

SHAR,A शर्अ (ع - مث) شرع
 1. नियम (Niyam) (نیم) कानून (Qanun)
 (قانون)
 2. धार्मिक नियम (Dharmik niyam)
 (دهارمک نیم) मज़हबी कानून
 (Maz,habi qanun) (مذہبی قانون)

SHURÚ,A شروع (ع - مذ) شُرُوء

1. آراہم (Ārambh) شُرُوءات (Shurúát)
2. آدی (Ádi) ابتداء (Ibtida)

SHIRYÁN شیریان (ع - مٹ)

धमनी (Dhamaní) वह रग जिस में प्राण वायु दौड़ती है (Voh rag jis men prán váyu dauṛti hai) وہ رگ (جس میں پران وایو دوڑتی ہے)

SHARÍR شریر (ع - ص)

1. उपद्रवी (Upad,dravi) नट खट (Natkhat) (اُپدرووی نٹ خٹ)
2. चंचल (Chanchal) चपल (Chapal) शोख (Shokh) (چنچل چپل شوخ)

SHRÍ,AT شریعت (ع - مٹ)

धर्म मार्ग (Dharm márg) धर्म शास्त्र (Dharm shástr) मज़हबी क़ानून (Maz,habi qánún) (دھرم مارگ دھرم شاस्त्र مژہبی قانون)

SHARÍF شریف (ع - ص)

1. श्रेष्ठ (Shreshth) उमदा (Umda) (شریشٹھ اُمدہ)
2. कुलीन (Kulín) खानदानी (Khándání) (کلین خاندانی)
3. सज्जन (Sajjan) भला मानस (Bhala mánas) (سجّجن بھلا مانس)

SHURAKA شُرکا (ع - مذ)

شریک کی جمع
सब साझी दार (Sab sájhí dar) سب ساچی دار

SHARM شرم (ف - مٹ)

1. लज्जा (Lajja) लाज (Lāj) (لجّیا لاج)
2. स्वाभिमान (Swábhimán) गौरत (Ghairat) (سواہیمان غیورٹ)
3. विचार (Vichár) खयाल (Khayál) (ویچار خیال)
4. आदर (Ádar) लिहाज़ (Liház) (احاظ)

شر مسار (ف - ص)

SHARM-SÁR شرم سار

लज्जित (Lajjit) शरमिन्दा (Sharminda) (لجّیت شرمندہ)

شر مندیگی (ف - مٹ)

SHARMINDAGI शरमिन्दगी

लज्जा (Lajja) ब्रीडा (Vrída) (لجّیا بریڈا)

شر منده (ف - ص)

SHARMINDA शरमिन्दा

1. लज्जित (Lajjit) संकुचित (Sankuchit) (لجّیت سنکُچیت)
2. कृतज्ञ (Kritaggya) ममनून (Mamnún) (کرتگیہ ممانُون)

2. सुशील (Sushil सुशिल) सज्जन
(Sajjan सज्जन)

3. सभ्य (Sabh, bhya सभ्य) मुहज्जब
(Muhazzab मुहज्जब)

SHASH शश (श - फ) शश
षट् (Shat शत) छै (Chhai चै)

SHUSH शुश (श - म) शुश
फुफुस (Phup, phus फुफुस)
फेफड़ा (Phephra फेफड़ा)

शशु (श - फ) शशु

SHASH, DAR शशदर

1. चकित (Chakit चकित) स्तब्ध
(Istabdh स्तब्ध) हक्का बक्का
(Hakka bakka हक्का बक्का)

2. उद्विग्न (Udvign उद्विग्न) हैरान
(Hairán हैरान)

SHASHUM शशुम (श - फ) शशुम

षष्ठ (Shashth शष्ठ) छठा (Chhatha छठा)
(चैठ)

शशुमाही (श - फ) शशुमाही

SHASH-MÁHI शश माही

अर्ध वार्षिक (Ardh, vārshik अर्ध)
(चैमाही) छिमाही (Chhimáhi छिमाही)

शशुपञ्च (श - फ) शशुपञ्च

SHASHO-PANJ शशोपञ्च

संकोच (Sankoch संकोच) दुःख
(Dub, dha दुःख) उधेर बुन (Udher
lun उधेर बुन)

SHARÍK शरीक (श - र) शरीक

1. सम्मिलित (Sam milit सम्मिलित)
शामिल (Shámil शामिल)

2. अंशी (Anshi अंशी) भागीदार
(Bhági dár भागीदार) साझी
(Sájhi साझी)

3. सहयोगी (Sah yogi सहयोगी)
मदद गार (Madad gár मददगार)

SHAS, T शस्त (श - म) शस्त

1. लक्ष्य (Lakhya लक्ष्य) निशाना
(Nishána निशाना)

2. मत्स्य बंधन (Matsya bandhan मत्स्य बंधन)
मछली पकड़ने की
डोर (Machhli pakarne ki dor मछली पकड़ने की डोर)

3. पष्टि (Shashti पष्टि) साठ (Sáth साठ)

शशुगि (श - म) शशुगि

SHUS, TAGI शुस्तगी

1. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता) पाकी
(Páki पाकी)

2. स्वच्छता (Swach, chhata स्वच्छता)
सफाई (Safái सफाई)

3. शिष्टता (Shishtata शिष्टता)
तहज़ीब (Tahzīb तहज़ीब)

SHUS, TA शुस्ता (श - फ) शुस्ता

1. मार्जित (Márjit मार्जित) शुद्ध
(Shud, dh शुद्ध) धुला हुआ (Dhula
hua धुला हुआ)

شعبده باز (عف - ص)

شطر نج (ع - مٹ)

SHABADA-BAZ شابدا باج

SHATRANJ شترنج

مایاوی (Máyaوی) इंद्र जाली
(Indr jálí) दीठ बंध (Díth
bandh) बाजीगर (Bazígar
بازیگر)

चतुरंग (Chaturang) (چتورنگ)
एक प्रसिद्ध खेल (Ek prasid, dh khel
ایک پرسیدہ کھیل)

شطر نجی (ب - مٹ)

SHOBA शोभा (ع - مذ)

SHATRANJİ شترنجی

1. खंड (Khand) टुकड़ा (Tukra
شاخ (Shakh) (تکڑا)
2. विभाग (Vibhág) महकमा
(Mahkama) (ویہاگ) (مہکمہ)

1. एक प्रकार का दबीज़ फर्श (Ek prakar
ka dabíz farsh) (ایک پروکار کا دبیز فرش)

SHER شعر (ع - مذ)

2. शतरंज बाज (Shatranj baz
باز)

1. पद्य (Pad, dya) कविता
(Kavita) (پدیہ) (کویتا)

SHU, AA शुआआ (ع - مٹ) شعاع
रश्मि (Rashmi) किरण (Kiran)
(रश्मि) (کرن) (کیرن)

2. उर्दू या फ़ार्सी के दो मिसरे (Urdu
ya fārsi ke do misrā) (اردو یا فارسی کے دو مصرعے)

SHIAR शिआर (ع - مذ) شمار

SHU, ARA शुआरा (ع - مذ) شعرا

आचरण (Ácharan) चाल ढाल
(Chál dhál) तौर तरीका
(Taur taríqa) (طور طریقہ)

شاعر کی جمع

कवि गण (Kavi gan) (کوی گن)

SHA, BADA शाबदा (ع - مذ) شعبده

شعر گو (عف - مذ)

SHER-GO शेर गो

1. माया (Máya) इंद्र जाल
(Indr jál) जादू (Jadu
جادو)

कवि (Kavi) शाइर (Sháir) (کوی) (شاعر)

SHOLA शोला (ع - مذ) شعله

2. दृष्टि बंध (Drishti bandh) (درستی باندہ)
दीठ बंदी (Díth bandi)
(दीठ) नज़र बंदी (Nazar
bandi) (نظر بندی)

अग्नि ज्वाला (Agnijwala) (اگنی جوالا)
लपट (Lapat) (لپٹ)

دیل بھلاو (Dil bahláo) دل

SHU,UR شور (ع - مذ) شُر

SHIFA شفا (ع - مٹ) شفا

1. تَمِيز (Vivek) تَمِيز (Tamiz) تَمِيز

1. سَوَاسْثِیَہ (Swasthya) سَوَاسْثِیَہ (Swasthya) سَوَاسْثِیَہ

تَنْدُرُوسْتِیَہ (Tandurusti) تَنْدُرُوسْتِیَہ (Tandurusti) تَنْدُرُوسْتِیَہ

2. رَوِیَہ نِیْوَارَہ (Rog niváran) رَوِیَہ نِیْوَارَہ (Rog niváran) رَوِیَہ نِیْوَارَہ

سَوَاسْثِیَہ لَآبِہ (Swás,thya) سَوَاسْثِیَہ لَآبِہ (Swás,thya) سَوَاسْثِیَہ لَآبِہ

لَآبِہ سَہْطِہ (lábh) لَآبِہ سَہْطِہ (lábh) لَآبِہ سَہْطِہ

حَصُولِ صَحَّتِہ (Husule sebat) حَصُولِ صَحَّتِہ (Husule sebat) حَصُولِ صَحَّتِہ

2. سَمَاجِہ (Gyán) سَمَاجِہ (Gyán) سَمَاجِہ

3. سَلِیْقَہ (Shishtata) سَلِیْقَہ (Shishtata) سَلِیْقَہ

سَلِیْقَہ (Salíqa) سَلِیْقَہ (Salíqa) سَلِیْقَہ

4. اَبْہِیَہ (Bud,dhi) اَبْہِیَہ (Bud,dhi) اَبْہِیَہ

عَقْلِہ (Aql) عَقْلِہ (Aql) عَقْلِہ

SHAFÁ,AT شفاآت (ع - مٹ) شفاآت

SHAGHAL شغال (ف - مذ) شغال

اَبْہِیَہ تَآوِہ (Abhistáv) اَبْہِیَہ تَآوِہ (Abhistáv) اَبْہِیَہ تَآوِہ

سِیْفَارِشِہ (Sifárish) سِیْفَارِشِہ (Sifárish) سِیْفَارِشِہ

سِیْوَارِہ (Shrigál) سِیْوَارِہ (Shrigál) سِیْوَارِہ

گِیْدَہ (Gídar) گِیْدَہ (Gídar) گِیْدَہ

SHAF,FÁF شافاف (ع - ص) شافاف

SHAGHAF شگاف (ع - مذ) شگاف

1. سَوَاجِہ (Swach,ohh) سَوَاجِہ (Swach,ohh) سَوَاجِہ

اَبْہِیَہ (Ujjwal) اَبْہِیَہ (Ujjwal) اَبْہِیَہ

2. دِیْوَاسِہ (Dyutimán) دِیْوَاسِہ (Dyutimán) دِیْوَاسِہ

چَمَکَدَآرِہ (Chamak dár) چَمَکَدَآرِہ (Chamak dár) چَمَکَدَآرِہ

رَآشِہ (Raushan) رَآشِہ (Raushan) رَآشِہ

1. تَلِیْنَتَہ (Tallínata) تَلِیْنَتَہ (Tallínata) تَلِیْنَتَہ

مَکْوَیْہ (Mahviyat) مَکْوَیْہ (Mahviyat) مَکْوَیْہ

2. سَنَگْہَنَتَہ (Sanlagnata) سَنَگْہَنَتَہ (Sanlagnata) سَنَگْہَنَتَہ

اَنْہِمَآکِہ (In,himák) اَنْہِمَآکِہ (In,himák) اَنْہِمَآکِہ

3. اَتِیْہ پَرِیْمِہ (Ati prem) اَتِیْہ پَرِیْمِہ (Ati prem) اَتِیْہ پَرِیْمِہ

گَہْرِیْہ مَہْہَبَّاتِہ (Gahri mahabbat) گَہْرِیْہ مَہْہَبَّاتِہ (Gahri mahabbat) گَہْرِیْہ مَہْہَبَّاتِہ

گَہْرِیْہ مَکْہَبَّتِہ (Gahri mahabbat) گَہْرِیْہ مَکْہَبَّتِہ (Gahri mahabbat) گَہْرِیْہ مَکْہَبَّتِہ

SHAFaq شفاق (ع - مٹ) شفاق

1. اَوْشَہ (Usha) اَوْشَہ (Usha) اَوْشَہ

اَرُونَدَآیِہ (Arunodai) اَرُونَدَآیِہ (Arunodai) اَرُونَدَآیِہ

یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی (Súraj) یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی (Súraj) یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی

دُآبْنِہ یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی (dúbne ya nikalne ke vaqt kí lálí) دُآبْنِہ یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی (dúbne ya nikalne ke vaqt kí lálí) دُآبْنِہ یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی

سَوَاجِہ دُآبْنِہ یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی (Súraj) سَوَاجِہ دُآبْنِہ یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی (Súraj) سَوَاجِہ دُآبْنِہ یَا نِکَلْنِہ کِہ وَاقْتِہ کِی لَآلِی

اَلِی (lálí) اَلِی (lálí) اَلِی (lálí)

2. اَرُونِیْمَہ (Arunima) اَرُونِیْمَہ (Arunima) اَرُونِیْمَہ

لَآلِیْمَہ (Lálíma) لَآلِیْمَہ (Lálíma) لَآلِیْمَہ

سُورْخِیْہ (Surkhí) سُورْخِیْہ (Surkhí) سُورْخِیْہ

SHA (U) GH,L ش (ش) رل

1. مَشْغَلَہ (Vyapár) مَشْغَلَہ (Vyapár) مَشْغَلَہ

مَشْغَلَہ (Mashghala) مَشْغَلَہ (Mashghala) مَشْغَلَہ

2. کَآرِیَہ (Karriya) کَآرِیَہ (Karriya) کَآرِیَہ

کَآمِہ (Kám) کَآمِہ (Kám) کَآمِہ

3. پَہْشَہ (Ud,dyog) پَہْشَہ (Ud,dyog) پَہْشَہ

پَہْشَہ (Pesha) پَہْشَہ (Pesha) پَہْشَہ

4. مَنَوِیْہ (Mano viodn) مَنَوِیْہ (Mano viodn) مَنَوِیْہ

SHAFaqAT شفاقآت (ع - مٹ) شفاقآت

کُپَآہ (Kripa) کُپَآہ (Kripa) کُپَآہ

مِہْرَبَآنِیْہ (Mihrbani) مِہْرَبَآنِیْہ (Mihrbani) مِہْرَبَآنِیْہ

SHUQ,QA शुक्का (ع - ص) شقه

1. प्रादेश (Prādeśh) (پرا دیس)
राजादेश (Rājādeśh) (राजादीस)
फरमान (Farmān) (فرمان)
2. पत्र (Pattr) (पत्र)
परचा (Parcha) (परचा)
पुर्जा (Purza) (पुर्जा)

SHAQI शकी (ع - ص) شقی

1. निर्दय (Nirdai) (निरद) क्रूर (Kīūr) (क्रूर)
बे रहम (Be rahm) (बे रहम)
2. हत भाग्य (Hat bhāg,gya) (हत)
अभागा (Abbāga) (अभागा)
बद किस्मत (Bad qismat) (बद किस्मत)

شقی القاب (ع - ص)

SHAQI-UL-QALB शकी उल कल्ब

- दुष्टात्मा (Dushtātma) (दुष्टात्मा)
निर्दय (Nirdai) (निरद) बे रहम (Be rehman) (बे रहम)

SHAK शक (ع - ص) شك

1. संदेह (Sandeh) (संदेह) शंका (Shanka) (शंका)
शुब्हा (Shub,ha) (शुब्हा)
2. भ्रम (Bhram) (भ्रम) भ्रांति (Bhrānti) (भ्रांति)
वहम (Vahm) (वहम)

SHIKÁR शिकार (ع - ص) شكار

1. मृगया (Mrigaya) (मृगया) आखेट (Ákhet) (आखेट)
सैद (Said) (सैद)
2. जिस का शिकार किया जाए (Jis ká shikár kíya jái) (जिस का शिकार किया जाए)

SHAFI,A शफी अ (ع - ص) شفیع

1. अभिस्तावक (Abhistāvāk) (अभिस) सिफारिश करने वाला (Sifārish karne vála) (सिफारिश करने वाला)
मुक्ति दिलाने वाला (Mukti dilāne vála) (मुक्ति दिलाने वाला)

2. हक शुफा रखने वाला (Haq shufa rakhne vála) (हक शुफा रखने वाला)

SHAFÍQ शफीक (ع - ص) شفیق

- कृपालु (Kripálu) (कृपालु) वत्सल (Vatsal) (वत्सल)
मिह्र बान (Mihr bān) (मिह्र बान)

SHAQ शक (ع - ص) شق

- विदीर्ण (Vidīrn) (विदीर्ण) फटा हुआ (Phata hua) (फटा हुआ)

SHIQ शिक (ع - ص) شق

1. पक्ष (Pakh) (पक्ष) पहलू (Pablú) (पहलू)
2. खंड (Khand) (खंड) टुकड़ा (Tukra) (टुकड़ा)
3. भांति (Bhanti) (भांति) किस्म (Qism) (किस्म)
4. अर्चन (Archan) (अर्चन) पख (Pakh) (पख)

شقاوت (ع - ص) شقاوت

SHAQÁVAT शकावत

1. निर्दयता (Nirdayata) (निरदयता) बे रहमी (Berahmí) (बे रहमी)
2. दुर्भाग्य (Durbhāggya) (दुर्भाग्य) (दुर्भाग्य)
बद बख्ती (Bad bakhti) (बद बख्ती)

SHAKAR शकर (ف - مٹ) شکر

शर्करा (Sharkara) खांड (Khānd) (شکر) शक्कर (Shakkar) (کھانڈ)

SHUK,R शुक्र (ع - مڈ) شکر

धन्य वाद (Dhannya vād) (دھنیه واک) शुक्रिया (Shukriya) (شکریه)

शकर रंजी (ف - मٹ)

SHAKAR-RANJI शकर रंजी

वैमनस्य (Vaimnas, sya) (وے मनسیه) मनोमालिन्य (Manomālin, nya) (ملو) रंजिशा (Ranjish) (رنجش) (مالدیه)

शकर گزار (ف - ص)

SHUK,R-GUZÁR शुक्र गुज़ार

कृतज्ञ (Kritaggya) (کرتگیه) आभारी (Ābhāri) (آبهاری) शुक्रिया अदा करने वाला (Shukriya ada karne vāla) (شکریه ادا کرنے والا)

SHIKRA शिकरा (ف - मंड) شکره

बाज़ से छोटा और उसी शकल का एक शिकारी पक्षी (Bāz se chhota aur usi shakl ka ek shikāri pakohhi) (باز سے چھوٹا اور اسی شکل کا ایک شکاری) (پکھلی)

शक्रियه (ع - مڈ)

SHUK,RIYA शुक्रिया

1. धन्यवाद (Dhannya vād) (دھنیه واک) आपका शुक्रिया (Āp ka shukriya) (آپ کا شکر)

2. कृतज्ञता (Kritaggyata) (کرتگیه) एहसान मंदी (Ehsān mandī) (احسان مندی)

शकार ग़ाह (ف - मٹ)

SHIKÁR-GÁH शिकार गाह

मृगवन (Mrigvan) (مرگ وڻ) अहेर-स्थान (Aher-isthān) (اهیر-استھان) शिकार खेलने की जगह (Shikār khelne ki jagah) (شکار کھیلنے کی جگہ)

SHIKÁRI शिकारी (ف - ص) شکاری

आखेटक (Ākhetak) (آکھیتک) मृग जीवी (Mrig jiví) (مرگ جیوی)

शिकार खेलने वाला (Shikār khelne vā a) (شکار کھیلنے والا)

شکایت (ع - مٹ)

SHIKÁYAT शिकायत

1. अनुयोग (Anuyog) (انویوگ) परिवाद (Parivād) (परिवاد) बुराई (Burái) (برائی)

2. उपालंभ (Upālambh) (أپاللمب)

उलाहना (Uláhana) (ألاھنا) गिला (Gila) (گلا)

3. रोग (Rog) (روگ) बीमारी (Bimāri) (بیماری)

4. पिशुनता (Pishunata) (پشونتہ) चुगली (Chughli) (چغلی)

شکایت نامہ (ف - مڈ)

SHIKÁYAT-NÁMA शिकायत नामा

अनुयोग पत्र (Anuyog patr) (انویوگ پتر) परिवाद पत्र (Parivād patr) (परिवاد पत्र) ऐसी चिन्ही जिस में शिकायत हो (Aisi chith, thi jis men shikāyat ho) (ایسی چٹھی جس میں شکایت ہو)

2. मुखकृति (Mukhákriti) (مکھا کرتی)
 हुलया (Hulya) (حلیہ)

SHIKAM शिकम (शकम - फ) (مذ)
 उदर (Udar) (أدر) (پیت) (Pet)
 شکم پرست (ف - ص)

SHIKAM-PARAST शिकम परस्त
 उदर सर्वस्व (Udar sarvas,swa) (أدر)
 उदर पिशाच (Udar pishách) (سروسو)
 पेट का बन्दा (Pet ka banda) (أدر पिशाच)
 (پیت کا بندہ)

शकम सिर (फ - ص)

SHIKAM-SER शिकम सेर
 उदर पूर्ण (Udar purn) (أدر پورن) (अफरा)
 हुआ (Aphra hua) (ایہرا ہوا)

SHIKAMI शिकमी (शकमी - फ) (ص)

1. औदरिक (Audarik) (أودریک) (पेट का)
 (पेट का (Pet ka) (پیت کا)
2. जन्म सिद्ध (Janm sid,dh) (جنم سدھ)
 पैदाइशी (Paidáishi) (پیدا ئشی)
3. वह किसान जो असली किसान का
 जोता हो (Voh किसान जो असली किसान
 का जोता हो) (Voh किसान जो असली
 किसान का जोता हो)

SHIKAN शिकन (शकन - फ) (مذ)

1. बल (Bal) (بَل) (झुर्री) (Jhurri)
 ऐंठन (Ainthan) (ایلتھن)
  2. भंजक (Bhanjak) (بھنچک) (तोड़ने
 वाला) (Toṛne vala) (توڑنے والا)
- (دوسرے معنوں میں مرکبات کا
 آخری جزو ہوتا ہے جیسے 'دل
 شکن')

SHIKAST शिकस्त (शकस्त - फ) (مذ)

1. भंग (Bhang) (بھنگ) (टूट फूट)
 (Tút phút) (ٹوٹ پھوٹ)
2. पराजय (Parájai) (پراچ) (परामव)
 (Parábhav) (ہار) (Hár) (ہار)

शकस्त خوردہ (ف - ص)

SHIKAS,T-KHURDA शिकस्त खुर्दा
 पराजित (Parájit) (پراجت) (हारा हुआ)
 (Hara hua) (ہارا ہوا)

शकستگی (ف - مذ)

SHIKAS,TAGI शिकस्त गी

- भंजन (Bhanjan) (بھنجن) (टूट फूट)
 (Tút phút) (ٹوٹ پھوٹ) (टूटने की क्रिया)
 (Tútne ki kriya) (ٹوٹنے کی کریا)

SHIKASTA शिकस्ता (शकस्ता - फ) (ص)

- भग्न (Bhagn) (بھگن) (खंडित)
 (Khandit) (ٹوٹا ہوا) (Túta hua) (کھنڈت)

शकस्ता حال (ع - ص)

SHIKASTA-HÁL शिकस्ता हाल

- दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha grast) (دردشا
 بد حال) (Bad hál) (بد حال) (گرسٹ)

शकस्ता دل (ف - ص)

SHIKASTA-DIL शिकस्ता दिल

1. भग्न हृदय (Bhagn hridai) (بھگن
 دھڑے) (Dukhi) (دکھی) (दुखी)
 (Udas) (अफसुरदा) (Afsurda) (افسردہ)

SHAK,L शकल (शकल - ع) (مذ)

1. आकृति (Akriti) (اکرتی) (बनावट)
 (Banavat) (بناوٹ)

شگفتگی (ف - مٹ)

شکستہ (ف - مذ)

SHIGUF, TAGI شِغُوپَتَگی

1. فُول خِلنا (Phúl khilna) پُھول خِلنا (کھلنا)
2. پُرفُلولتا (Praphul, lata) پُرفُلولتا (خوشی Khushi)

SHIGUF, TA شِغُوپَتَا (ف - ص)

1. پُرفُلول (Praphull) سِفُوتِیت (Ispbutit) خِلنا ہُٹا (کھلا ہوا Khila hua)
2. پُرسَن (Prasann) خُش (Khush) (خوش)

SHUGUN شُغُون (ف - مذ)

- شَکُون (Shakun) شَگُون (Shagun) فَاَل (Fál) (شَکَن)

SHIGUFA شِغُوفا (ف - مذ)

1. کَلِکا (Kalika) کَلِی (Kali) گُنچَا (Ghuncha) (غنچہ)
2. وِلَکھَن بَات (Vilakchhan bát) نَئی بَات (Nai bát) (ولکھن بات) اَچُوبا (Ajuba) (عجبوہ بات)

SHUGUN شُغُون (ف - مذ)

دیکھو 'شگن'

SHAL شَل (ع - ص)

- شِثِل (Shithil) سُسْت (Sust) (شیتل) مَآدَا (Manda) (مست)

SHUMAR شُمار (ع - مذ)

1. گَننا (Ganna) گِنْتِی (Ginti) (گنتی)

SHIKANJA شِکَنجا

1. سَزا کا کَٹہرا (Saza ka kat-ghara) (سزا کا کٹ گھرا)
2. جِلد سَازِو کا کَٹنے کے لَیوے کِتابَن دَبانے کا یَنتر (Jild sazon ka kátne ke lie kitábon dabane ka yantr) (جلد سازوں کا کاٹنے کے لیے کتابیں دبانے کا یلتر)

SHIKVA شِکِوا (ع - مذ)

- اُپالَمب (Upálambh) گِلا (Gila) (اُپالامبہ) شِکَاہَت (Shikayat) (شکایت) اُلہنا (Ulahna) (الہنا)

SHUKOH شُکوہ (ف - مٹ)

1. پَراتاپ (Pratáp) جَلال (Jalal) (پرتاپ)
2. اَتَنک (Atank) رَوَب (Rob) (آتنک)
3. وِیہا (Vibhav) شَان (Shán) (ویہو)

SHIKEB شِکِہ (ف - مذ)

- سَنتوِش (Sántosh) دَہیرِیہ (Dhairrya) تَہامُول (Taham-mul) (سنتوش)

SHAKIL شَکیل (ع - ص)

- رُپِوان (Rúpván) سُنَدَر (Sundar) (روپوان) خُوبِصُورَت (Khúb surat) (خوبصورت)

SHIGAF شِگاف (ف - مذ)

- دَار (Dar) دَرار (Darár) دَرز (Darz) (دار)

शुद्ध (फ - म्)

SHANÁKHT शनाख्त

परिचय (Parichai) पहचान
(Pahchán)

SHANÁSA शनासा (फ - स)

परिचित (Parichit) जान
पहचान वाला (Ján pahchán vála)
(जान पहचान वाला)

शुद्ध (फ - म्)

SHANÁSÁÍ शनासाई

परिचय (Parichai) जान पहचान
(Ján pahchán)

SHAMBA शम्बा (फ - म्)

1. शनैश्चर (Shanaistchar) शनैश्चर
सनीचर (Saníchar)
2. दिन (Din) वार (Vár)

SHOB शोब (फ - म्)

शोधन (Shodhan) धुलाई
(Dhulái)

SHOKH शोख (फ - स)

1. चंचल (Chanchal) चपल
(Chapal) शरीर (Sbarír)
(शरीर)
2. धृष्ट (Dhrist) गुस्ताख
(Gustákh)
3. हँसोड़ (Hansor) दिल्ली बाज़
(Dillagi báz)

SHOKHI शोखी (फ - म्)

1. चंचलता (Chanchalata)
शरात (Shararat)

2. संख्या (Sankhya) तादाद
(Tádád)

SHIMÁL शिमाल (म - म्)
उत्तर दिशा (Uttar disha)
(Uttar)

SHAM,S शम्स (म - म्)
सूर्य (Súrrya) रवि (Ravi)
सूरज (Sáraj)

शुद्ध (म - म्)

SHAM,SHÁD शम्शाद

एक पेड़ (Ek per) सरो (Saro)
(सरो)

शुद्ध (फ - म्)

SHAM,SHÍR शमशीर

कृपाण (Kripán) खड्ग (Khad,g)
(तलवार) (Talvár)

SHAM,A शम्भ (म - म्)

1. सिक्थ वर्ति (Sikth varti) (सिक्थ वर्ति)
- मोम बत्ती (Mom batti)
3. दीपक (Dípak) चिराग
(Chirágh)

SHUMŪL शुमूल (म - म्)

सम्मिलन (Sam,milan) शामिल
होना (Shámil hona)

SHAM,MA शम्मा (म - म्)

लवलेष (Lavlesh) अत्यल्प
(Attyalp) बहुत थोड़ा (Bahut)
थोड़ा (thorá)

SHAMÍM शमीम (म - म्)

सुगंध (Sugandh) सुशब्द
(Khuashbú)

شورہ پشت (ف - ص)

SHORA-PUSHT شورا پورٹ

1. उद्ध (Uddand) अखलड़
(Akhkhar اکھڑ)
2. धृष्ट (Dhriht) गुस्ताख
(Gustakh گستاخ)
3. अवज्ञ (Avag,gya) सरकश
(Sarkash سرکس)

SHÚRA शूरा (ع - مذ) شوری

परामर्श (Parámarsh) सलाह

मशवरा (Saláh mashvara) صلاح
(مشورة)

SHOSHA शोशा (ف - مذ) شوشه

1. छोटा चिन्ह या अक्षर का सिरा
(Chhota chinnh ya akchhar ka sira)
(چھوٹا چنھ یا اکچھر کا سرا)
2. बखेड़ा (Bakhera) भगड़ा
(Jhagra جھگڑا)
3. भगड़ा कराने वाली बात (Jhagra
karáne váli bát) जहगड़ा
(Chut kula चुटकुला) बात

SHAUQ शौक (ع - مذ) شوق

1. अभिलाषा (Abhilásha) आकांक्षा (Ákánkehha)
(Árzú आर्जू)
2. व्यसन (Vyasan) चसका
(Chaska) चाट (Chát)
3. रुचि (Ruchi) रावत
(Raghat رغبت)
4. प्रेम (Prem) आदर (Ádar)
(Cháo चाव) (آدر)

2. निर्लज्जता (Nirlajjata) (نیرلججتا)
बे हयाई (Be hayái) (بے حیائی)

SHOR शोर (ف - مذ) شور

1. कोलाहल (Koláhal) गुल
(Ghul غل)
2. क्षार (Cbhar) खारी (Khári)
(کھاری)
3. ख्याति (Khyáti) शहरत
(Shuhrat شهرت)
4. उन्माद (Unmád) पागल पन
(Págal pan) (پاگل پن)

SHORBA शोर्बा (ف - مذ) شوربا

मांस रस (Máns ras) (مانس رس)
यूष (Yúsh) रसा (Rasa) (رسا)

SHORISH शोरिश (ف - مذ) شوریش

1. विप्लव (Viplav) राजक्रांति
(Raj kiránti) (راج کرانتي)
(Ghadr غدر)
2. सैन्य द्रोह (Sain,nya droh) (سیلہ)
(Baghávát) बगवत (دروھ)
3. अशांति (Ashánti) बलवा
(Balva) (بلوا) فساد (Fasád)
4. कोलाहल (Koláhal) शोरो-
शर (Shoro-shar) (شوروشر)

SHORA शोरा (ف - مذ) شورہ

श्वेत क्षार (Shetchhár) (شیت چھار)
एक खार जिस से बारूद बनती है (Ek
khár jis se bárúd banti hai) (ایک کھار
جس سے بارود بنتی ہے)

شہادت (ع - مٹ)

SHAHADAT شہادت

1. धार्मिक मनुष्य का वध (Dharmik manush,shya ka vadh دھارمک مانوشیا کا وادھ)
(Qatl قتل) (مذشیہ کا وادھ)
2. साक्ष्य (Sák, chhya ساکشیہ)
गवाही (Gaváhi گواہی)

شہادت (ع - مٹ)

SHAHÁMAT شہامت

- शूरता (Shúrata شورता) वीरता (Vírata वीरता)
(Babáduri बहादुरी)

SHAH,D शहद (ف - مذ)

- मधु (Madhu مدھو) पुष्पसार (Pushp sar پوشپسار)
(Asal عسل)

SHAH,R शहर (ف - مذ)

1. नगर (Nagar نگر) बड़ी बस्ती (Bari basti بڑی بستی)
2. मास (Mas ماس) महीना (Mahina مہینہ)

شہر بناہ (ف - مٹ)

SHAH,R-PANAH शहर पनाह

- परिवेश (Parivesh پریویش) परकोटा (Parkota پروکوتا)
(Nagar ki chár dívári نگر کی چار دیواری)
(دیواری)

شہرت (ع - مٹ)

SHUH,RAH शहरत

1. ख्याति (Khyáti کھیاتی) नेक नामी (Nek nami نیوک نامی)
2. किंवदन्ती (Kimvadanti کمودنتی)
अफवाह (Afváh افواہ)

०. उत्कंठा (Utkantha اُتکنٹھا)
इशतयाक (Ishtiyaq اشتیاق)

SHAUKAT शौकत (ع - مٹ)

1. वैभव (Vaibhav वैभव) शान (Shan شان)
2. आतंक (Atank آتंक) रोब (Rob روب)

SHUM शूम (ف - مذ)

1. अशुभ (Ashubh اشبه) मनहूस (Manhús منکھوس)
2. कृपण (Kripan کرپن) कंजूस (Kanjús کنجوس)

SHAU,HAR शौहर (ف - مذ)

- पति (Patí پتی) भर्ता (Bharta بھرتا)
खाविन्द (Khavind خاوند)

SHAH शह (ف - مذ)

1. शाह का मख्दफ़ دیکھو 'شاه'
2. उत्तेजना (Uttejana اُتجنا) भड़काना (Bharkana بھڑکانا)
3. शतरंज की क़िशत (Shatranj ki kisht شطرنج کی کشت)

SHIHÁB शिहाब (ع - مذ)

- उल्का (Ulka اُلکا) टूटने वाला तारा (Tutne vala tara توتنے والا تارا)

شہاب ثاقب (ع - مذ)

SHIHABE-SAQIB शिशबे साकिब

- उल्का (Ulka اُلکا) टूटने वाला तारा (Tutne vala tara توتنے والا تارا)

SHAHID शहीद (शहिद - ए) शहीद
हुतात्मा (Hutatma) वीर गति
प्राप्त (Virgati prapt) (वीर गति प्राप्त)
जो धर्म के लिए मारा गया हो (Jo dharm
ke liye mara gaya ho) जो धर्म के लिये मारा गया हो
(मारा गया हो)

SHAI शय (शे - ए) शय
वस्तु (Vastu) चीज़ (Chíz) (वस्तु चीज़)

SHAIB शैब (शैब - ए) शैब
जरावस्था (Jarávastha) (जरावस्था)
बुढ़ापा (Burhapa) (बुढ़ापा)

SHAIKH शैख (शैख - ए) शैख

1. वृद्ध (Vrid, dh) (वृद्ध) जरात (Jarát)

बूढ़ा (Búřha) (बूढ़ा) (जरात)

2. धर्म गुरु (Dharm guru) (धर्म गुरु)
पीर (Pír) (पीर)

3. अधिपति (Adhipati) (अधेय पति)
स्वामी (Swami) (सुवामी) सरदार
(Sardár) (सरदार)

4. एक मुसलमान जाति (Ek musulman
jati) (एक मुसलमान जाति)

SHAIIDA शैदा (शैदा - ए) शैदा
मुग्ध (Mugdh) (मगद) आसक्त (Asakt)
(आशिक) (Ashiq) (आशिक)

SHAIIDAI शैदाई (शैदाई - ए) शैदाई
(शैदाई)

SHER शेर (शेर - ए) शेर
व्याघ्र (Vyághr) (व्याघ्र) सिंह (Singh)
(बाघ) (Bagh) (बाघ)

3. वार्ता (Várta) चर्चा (Charha
चर्चा)

SHUHRA शुहरा (शुहरा - ए) शुहरा

1. ख्याति (Khyáti) (ख्याति) शहरत
(Shuhrat) (शहरत)

2. यश प्रसार (Yash prasár) (यश प्रसार)
नेक नामी की धूम (Nek námi ki
dhúm) (नैक नामी की धूम)

SHAHRI शहरी (शहरी - ए) शहरी
नागरिक (Nágarik) (नागरिक) शहर का
निवासी (Shahr ka nivási) (शहर का
निवासी)

शहंशाह (शहंशाह - ए) शहंशाह

SHAHANSHAH शहनशाह
सम्राट (Samrát) (सम्राट) चक्रवर्ती
(Chakkrvarti) (चक्रवर्ती) महाराजा
(Mahárāja) (महाराजा)

SHAHVAT शहवत (शहवत - ए) शहवत

1. लालसा (Lálasa) (लालसा) इच्छा
(Ich, chha) (इच्छा) चाह (Cháh)

2. काम वेग (Kam veg) (काम वेग)
भागेच्छा (Bhogech, chha) (भागेच्छा)

नफसानी खादिश (Nafsání
kháshish) (नफसानी खादिश)

शहवत परस्त (शहवत परस्त - ए) शहवत परस्त

SHAHVAT-PARAST शहवत परस्त
कामुक (Kámuk) (कामुक) विषय लंपट
(Vishai lampat) (विषय लंपट) शहवत
का बंदा (Shahvat ka banda) (शहवत का
बंदा)

2. मिष्टान्न (Mishtān, n) मिठाई (مِٹھائی)

SHÍSHA शीशा (شیشہ - ف - مذ)

1. काच (Kách) कांच (Kānch) (کَاج)

2. कूपी (Kūpi) बोतल (Botal) (کوپي بوتل)

3. दर्पण (Darpan) आईना (Áina) (دَرپَن آئینہ)

شیشہ گر (ف ص)

SHÍSHA-GAR शीशागर

1. काचकार (Kách kár) शीशा बनाने वाला (Shísha banāne vála) (کَاج کار شیشہ بنانے والا)

2. दर्पण कार (Darpan kár) आईना बनाने वाला (Áina banāne vála) (دَرپَن کار آئینہ بنانے والا)

SHAITÁN शैतान (شیطان - ع - مذ)

1. एक फरिश्ता जो ईश्वर की अपराध में निकाला गया (Ek farishta jo Íshwar ki avaggya ke aprádh men nikála gaya) (ایک فرشتہ جو ایشور کی اپراڈھ میں نکالا گیا)

2. धूर्त (Dhúrt) मक्कार (Makkár) (دھورت مکار)

3. दुष्टात्मा (Dushtátma) खबीस (Khabís) (دشتاتما خبیث)

4. बहका कर कुमार्ग पर चलाने वाला (Bahká kar kumárg par chalāne vála) (بہکا کر کمارگ پر چلانے والا)

SHÍR شیر (ف - مذ) شیر (Chhír) दुग्ध (Dugdh) (دودھ) (دُغ)

SHÍRÁZA शीराज़ा (شیرازہ - ف - مذ)

1. बिल्वरी हुई चीज़ों की एकत्रता (Bikhri huí chízōn ki akattrata) (بکھری بھونی چیزوں کی ایکترتا) (بلدھن)

2. क्रम (Kram) तरतीब (Tartib) (کرم ترتیب)

شیر خوار (ف - ص)

SHÍR-KHÁR शीर खार

स्तन पायी (Istanpái) (استن پائی) (دودھ) (دودھ مہاں) (Dudh muhān) (مُہاں)

شیر دلی (ف - ص)

SHER-DIL शेर दिल

सिंह साहस (Sin, nh sáhas) (سنہیہ) (बहुत बड़ा बहादुर) (Bahut baṛa bahádur) (بہت بڑا بہادر)

SHÍRÍN शीरी (شیریں - ف - ص)

1. मधुर (Madhur) मिष्ठ (Misht) (میتھا) (मीठा) (مِٹھا)

2. मृदु (Mridu) कोमल (Komal) (نرم) (नर्म) (کومل)

3. फरहाद की प्रेमिका (Farhád ki premika) (فرہاد کی پریما)

SHÍRÍNÍ शीरीनी (شیرینی - ف - مثنی)

1. मधुरता (Madhurata) (مدھورتا) (मीठास) (مِٹھاس)

عاشق (Ashiq) آشیک (موہت)

شیفتگی (ف - مٹ)

SHEVAN शेवन (ف - مذ) شیون

SHEF, TAGI शेफतगी

کرنند (Krandan) رونا دھونا
(Rona dhona)

1. مگدھتا (Mugdhata) آسکتی
(Āsakti) عشق (Ishq)

SHEVA शेवा (ف - مذ) شیوہ

2. ابھی (Abhi) راجھت (Bārhi hui raghbat)
(بڑھی ہوئی رغبت)

1. व्यवहार (Vyavhār) चलन
(Chalan)

2. शैली (Shaili) दंग (Dhang)
(دھنگ)

SHEFTA शेफता (ف - ص) شیفتہ
مگدھ (Mugdh) موہیت (Mohit)

ص

4. आदर के लिए नाम के अंत में, जैसे

‘राजा साहब’ (Ādar ke liye nām ko ant men, jaise ‘Rāja Sābab’
آدر کے نام کے انت میں، جیسے
(‘راجہ صاحب’)

(اردو میں یہ لفظ ‘ح’ کے زیر کے ساتھ
ہوئی آتا ہے)

صاحب خانہ (ع - ص)

SĀHIB-KHĀNA साहिब खाना

गृह स्वामी (Grih swāmi) گره سوامی

घर का मालिक (Ghar kā mālīk) گھر کا مالک

SĀBIR साबिर (ع - ص) صابر

1. धैर्यवान् (Dhairryavān) دھیریہ وان
सब्र करने वाला (Sabr karne vāla)
صبر کرنے والا

2. सहिष्णु (Sahishnu) सहन
शील (Sahan shīl) صہن شیل
दाश्त करने वाला (Bardāsht karne vāla)
برداشت کرنے والا

SĀHIB साहिब (ع - مذ) صاحب

1. स्वामी (Swāmi) मालिक
(Mālīk)

2. श्रीमान् (Shrimān) जनाब
(Janāb)

3. वाला (Vāla) تیسری شکل اضافت کی صورت
میں آئی ہے جیسے ‘صاحب اختیار’

SĀHIBE-ZAUQ साहिबे जौक

रसज्ञ (Rasag,gya) साहित्यप्रेमी

(Sāhittya Premī) (ساهتیه پریمی)

अदब का ज्ञान रखने वाला (Adab ka

3. कोरा (Kora) गैर इस्ते माली
(Ghair istemáli) (غیر استعمالی)

4. पवित्र (Pavitr) पाक (Pák)
(पाक)

5. समतल (Samtal) चौरस
(Chauras) (چورس)

6. सरल (Saral) सादा (Sáda)
(Salis) (سلیس) (سادا)

صاف باطن (ع - ص)

SÁF-BÁTIN साफ बातिन

1. शुद्धात्मा (Shuddbátma) (شدهاتما)
साफ दिल (Sáf dil) (صاف دل)

2. निश्छल (Nish chhal) (نش چھل)
सादा मित्राज (Sáda mizáj) (ساده مزاج)

SÁLEH सालेह (ع - ص) صالح
सदाचारी (Sadáchári) (سدا چاری) नेक
(Nek) (نیک)

SÁNE साने (ع - ص) صانع
निर्माण कर्ता (Nirmán karta) (نرمان کرتا)
बनाने वाला (Banáne vála) (بنانے والا)

SÁIB साइब (ع - ص) صائب
शुद्ध (Shud,dh) (شده) उचित (Uchit)
(ठीक) (Thik) (اچھ)

SABA सब्बा (ع - ص) صبا
प्रभात समीर (Prabhát samír) (پر بہات)
सवेरे की ठंडी और हलकी हवा
(Savere ki thandi aur halki hava)
(سویرے کی ٹھنڈी اور हलकी हवा)

ادب کا گھیان رکھنے والا
(gyán rakhne vála)

صاحب کمال (ع - ص)

SÁHIB-KAMÁL साहिब कमाल
गुणवान् (Gunvân) (گن وان) गुणी
(Guni) (गुनी) हुनर मन्द (Hunar mand)
(हलर मन्द)

SÁHIBA साहिबा (ع - م) صاحبه
श्रीमती (Shrimati) (श्री मती) महोदया
(Mahodaya) (مہودیا)

SÁHIBÍ साहिबी (ع - म) صاحبی
1. सत्ता (Satta) (सत्ता) हुकूमत (Hukú-
mat) (حکومت)
2. स्वामित्व (Swámittwa) (سوامیتو)
मालिकी (Málíki) (مالکی)

SÁDIR सादिर (ع - ص) صادر
निकलने वाला (Nikalne vála) (نکالنے والا)
जारी होने वाला (Jári hone vála) (جاری ہونے والا)

SÁDIQ सादिक (ع - ص) صادق
सत्य वादी (Sattya vádi) (सत्ये वादी)
सच्चा (Sach,cha) (سچھا)

SÁIQA साइका (ع - म) صاعقه
विद्युत् (Vid,dyut) (वदित) तड़ित्
(Bijli) (बजली) (ताड़ित)

SÁF साफ (ع - ص) صاف
1. स्वच्छ (Swach, chh) (सुच्छ) पाक
साफ (Pák sáf) (पाक صاف)
2. निष्केवल (Nish keval) (نش کیवल)
खालिस (Khális) (خالص)

SEHAT سہت (ع - مٹ) صحت

1. स्वास्थ्य (Swas,thya سواسٹھیہ) تندرستی (Tandurusti تندرستی)
2. शुद्धि (Shud,ghi شدھی) دُرستی (Durusti درستی)

SAHRA سہرا (ع - مذ) صحرا

- کانن (Kānan کانن) विपिन (Vipin وِپین)
वन (Van ون) जंगल (Jangal جنگل)
(جنگل)

SAHRAÍ سہرائی (ع - ص) صحرائی

1. वन चर (Vanchar ون چر) जंगली (Jangali جنگلی)
2. असभ्य (Asabh,bhya اسبھیہ) उजड़ (Ujadd اجد)

SAH,N سہن (ع - مذ) صحن

- अजिर (Ajir اچر) आंगण (Ángan آنگن)
(आंगन) (Ángan آنگن)

SAHÍH سہیہ (ع - ص) صحیح

1. शुद्ध (Shuddh شدہ) ठीक (Thik درست) (दुरुस्त) (Durust تھیک)
2. स्वस्थ (Swasth سوستھ) तन्दुरुस्त (Tandurust تندرست)
3. उचित (Uchit اُچت) मुनासिब (Munásib مناسب)
4. पूर्ण (Purn پورن) साबित (Sábit ثابت) जो टुकड़े न हो (Jo tukre na ho جو ٹکڑے نہ ہو)

SAHÍFA سہیفا (ع - مذ) صحیفہ

1. धर्म ग्रंथ (Dharm granth دھرم گرنٹھ) मज़हबी किताब (Maz,habi kitáb مذہبی کتاب)

SABÁH سباہ (ع - مٹ) صباح

- प्रभात (Prabbát پربہات) सवेरा (Savera سَویرا)
(तड़का) (Taṛka تڑکا)

SABÁHAT سبাহت (ع - مٹ) صباحات

1. गौर वर्ण (Gaur varn گورورن) गोरा रंग (Gora rang گورارنگ)
2. सुंदरता (Sundarata سلندرتا) खूब खूब (Khúb sūrati خوبصورتی)

SUB,H سُبھ (ع - مٹ) صبح

- प्रभात (Prabbát پربہات) प्रातः काल (Pratah kál پراتہ کال) सवेरा (Savera سَویرا)

SAB,R सबर (ع - مذ) صبر

- संतोष (Santosh سنتوش) धैर्य (Dhairya دھیریہ) तहम्मुल (Tabam,mul تنحمل)

SABÍH सबीہ (ع - ص) صبیح

- गौर (Gaur گور) गोरा चिट्ठा (Gorá chitta گوراجٹا)

SUHBAT سہبات (ع - مٹ) صحبت

1. संगति (Sangati سنگتی) साथ (Sáth ساتھ)
2. मैत्री (Maittri میتری) दोस्ती (Dosti دوستی)
3. संभोग (Sambhog سمبھوک) हमबिस्तरी (Hambistari هم بستری)
4. गोष्ठी (Goshthi گوشتھی) छोटा सा जलसा (Chhota sa jalsa چھوٹا سا جلسہ)

2. वक्त्रस्थल (Vakchasthal) وکچہاس
(Chhāti) छाती (چھاتی تھل)
3. मुख्य (Mukhkhya) खास (مکھیہ خاص)
(Khās)

SADAF सदफ (ع - مٹ)
शक्ति (Shukti) सीप (Sip) (شکتی سیپ)

SID,Q सद्क (ع - مذ)
सत्यता (Sattyata) सच्चाई (ستیتا سچائی)
(Sachchái)

SADAQA सदقا (ع - مذ)

1. दान (Dan) खैरात (Khairát) (دان خیرات)
2. सिर पर से उतारी हुई चीज़ (Sir par se utári hui chíz) (سیر پر سے اتاری ہوئی چیز)
3. न्योछावर (Neochhavar) (نیوچھاوار)
नगर (Nisár) (نثار)

SAD,MA सद्मा (ع - مذ)

1. आघात (Ághát) चोट (Chot) (آگھات چوت)
(Zarb) (ضرب)
2. धक्का (Dhakka) ठेस (Thes) (دھکا تھیس)
3. दुःख (Duk, hkh) क्लेश (Klesh) (دکھ کلش)
(Ranj) (رنج)
4. हानि (Háni) नुकसान (Nuqsán) (هانی نقصان)

SUDÚR सुदूर (ع - مذ)

1. लागू होना (Lagú hona) (لاگو ہونا)
(Jári hona) (جاری ہونا)

2. पुस्तक (Pustak) (کتاب)
(Kitáb)

3. पत्रिका (Patrika) (پتريکا)
(Risála) (رسالہ)

4. पत्र (Pattr) खत (Khat) (پتر خت)

SAD सद (ف - ص)
शत (Shat) सौ (Sau) (شت سؤ)

SADA सदा (ع - مٹ)
ध्वनि (Dhwani) आवाज़ (Áváz) (دھونی آواز)

صدا رت (ع - مٹ)

SADÁRAT सदरत
अध्यक्षता (Addhyakchhata) (ادھیک)
सभापतित्व (Sabhapatittwa) (سبھا پتیتو)

صداقت (ع - مٹ)

SADÁQAT सदाक़त
सत्यता (Sattyata) (ستیتا)
(Sachchái) (سچائی)

صداے باز گشت (ع - مٹ)

SADA-E-BÁZ-GASHT सदाय बाज़ गश्त
प्रति ध्वनि (Pratiddhwani) (پرتیدھونی)
प्रति शब्द (Prati shabd) (پرتی شبد)
टकरा कर लौटी हुई आवाज़ (Takrákar lauti hui áváz) (تکرا کر لوٹی ہوئی آواز)

SAD,R सदर (ع - مذ)

1. सभापति (Sabha pati) (سبھا پتی)
मीर मजलिस (Mír majlis) (میر مجلس)

SAR,A सरा (ع - مٹ) صرع
 अपस्मार (Apasmār) (ایس مار) میرگو
 (Mirgi) (مړگی)

SIRF   सिर्फ   (ع - ص)

1. केवल (Keval) खाली (Khali)

2. अकेला (Akola अکیلا) तनहा (Tanha تنہا)

SARF   सर्फ   (ع - مذ)

1. व्यय (Vyai) खर्च (Kharch)

2. व्याकरण की एक शाखा (Vyākaraṇa
ki ek shākha ویاکرن کی ایک
شاخہ)

3. बसर करना (Basar karna बिसر کرنا)
गुज़ारना (Guzarna گزارنا)

صرف و نحو (ع - مٹ)

SARFO-NAH,V सर्फोन्हव
व्याकरण (Vyākaran ویاکړن) कवाइद
(Qaváid قواید)

SARĪH   সরীহ   صریح (ع - ص)

1. स्पष्टतः (Ispashtatah اسپشتتہ)
 खुल्लमखुल्ला (Khullam khulla
 کھلم کھلا)

2. स्पष्ट (Ispasht اس پشت) साम्राज्य (Sáf صاف)

SARĪHAN सरिहन (ع - ص) صریحاً

स्पष्टतः (Ispashtatah اس پشنته)
 स्पष्टतया (Ispashtatayā اس پشنته يا)
 खुल्लमखुल्ला (Khullaṁ khulla कहलम कहा)
 साफ़ साफ़ (Sāf saaf صاف صاف)

2. आना (Ana Ji) पहुँचना (Pahunchna)
 پہنچنا

SADI سادی (ف. مٹ) سادی
 शताब्दी (Shatáb,di) सौ बरस
 (Sau baras) (سو برس)

SID, DÍQ सिद्दीक (ع - ص) صدیق

1. सत्य निष्ठ (Satya nishth) ستيه
 बहुत सच्चा (Bahut sachcha) نشته
 (بہت سچا)

2. मुहम्मद साहब के एक दोस्त की उपाधि
(Mohammad sahib ke ek dost ki
upādhi محمد صاحب کے ایک دوست کی اپادھی)

صراحت (ع - مٹ)

SARÁHAT सराहत

1. व्याख्या (Vyakhkhya) (ویاکھیا)
तशरीह (Tashrih) (تشریح)

2. विवरण (Vivaran) (وودن) तफसील
(Tafsil) (تفصیل)

صراط مستقیم (ع - م)

SIRÁTE-MUSTAQÍM सिराते मुस्तकीम
सरल मार्ग (SaraI márg سارل مارگ)
सीधा रास्ता (Sídha rásta سیدھا راستا)

SARRÁF सर्राफ (ع - ص)
 स्वर्ण वणिक् (Swarn vaník سوارن ونگ)
 सराफ (Saráf سراف)

SAR,SAR सर सर (ع - مٹ) صر صر
 भंभा वात (Jhanjha vát جهنجهه
 आँधी (Ándhi) तेज़ हवा
 (Tez hava تيز هوا)

2. पवित्रता (Pavitrata) पाकी (Páki)
3. साफ (Sár) बेलाग (Be lág) (پے لاگ)

SAFÁI सफाई (ع - ف - مٹ)

1. निर्मलता (Nirmalata) (نرملتا)
खालिसपन (Khálispan) (خالص پن)
2. पवित्रता (Pavitrata) पाकी (Páki)
3. संहार (Sanghár) (سلگهار) कतले
आम (Qatle-ám) (قتل عام)
4. स्वच्छता (Swach, chhata) (سوچ چھता)
बारीकी (Báiki) (باریکی)
5. भाड़ पोंछ (Jhár ponohh) (جهاز پونچھ)

SIFAT सिकत (ع - म - मٹ)

1. गुण (Gun) खूबी (Khúbi) (خوبی)
2. विशेषण (Visheshan) (وشیشن) सिकत
(Sifat) (صفت)
3. समान (Samán) (سمان) तुल्य
(Tullya) (تلیه) मिसल (Misl)
4. धर्म (Dharm) (دھर्म) खासियत
(Khásiyat) (خاصیت)

SAF,HA सफहा (ع - म - मڈ) صفحه
पृष्ठ (Prishth) (پرشته) पन्ना (Panna)
(पेज) पेज (Page) (پیج)

SAF-DAR सफ दर (ع - ف - ص) صفدر

1. व्यूहभेदक (Vyúh bhedak) (ویوہ بہدک)
सफशिकन (Saf shikan) (صف شکن)
2. महारथी (Mahárathee) (مہارثی)
अति-वीर (Ativír) (اتی ویر)

SA,ÚBAT सऊबत (ع - ف) صعودت

1. कष्ट (Kasht) दुःख (Dukh, kh) (کشت)
तकलीफ (Taklif) (تکلیف)
2. कठिनता (Kathinata) (کتھلتا)
कठिनाई (Kathínái) (کتھنائی)
दुशवारी (Dush, vári) (دشواری)

SOÚD सुऊद (ع - م - مڈ) صعود
आरोह (Ároh) (آرہ) ऊपर की तरफ
जाना (Úpar ki taraf jána) (اوپر کی طرف جانا)

صغیر سنی (ع - ف - مٹ)

SIGHR-SINI सिगूर सिनी
बाल्यावस्था (Ballyávastha) (بالیاو ستھا)
बचपन (Bach pan) (بچپن)

SAGHÍR सगीर (ع - ص) صغیر
अल्प (Alp) (الپ) लघु (Laghu) (لگھو)
छोटा (Chhotá) (چھوٹا)

صغیر سن (ع - ف - ص)

SAGHÍR-SIN सगीरसिन
अल्पायु (Alpáyu) (الپایو) छोटी उम्र का
(Chhoti umr ka) (چھوٹی عمر کا)

SAF सफ (ع - म - मٹ)

1. श्रेणी (Shreni) पंक्ति (Pankti) (شرینی)
कतार (Qatár) (پنکٹی)
2. वर्ग (Varg) (वर्ग) दर्जा (Darja) (درجہ)
3. लंबी चटाई (Lambi chatái) (لمبی)
(چٹائی)

SAFA सफा (ع - म - मٹ) صفا

1. विमलता (Vimalatá) (वमलता) सफाई
(Safái) (صفائی)

2. परामर्श (Parámarsh परामर्श)

मश्वरा (Mash, vera مشورة)

صلاحیت (ع . مٹ)

SALÁHIYAT सलाहियत

1. योग्यता (Yog,gyata योग्यता)

क़ाबिलियत (Qábiliyat قابليت)

2. पात्रता (Pattrata पात्रता)

(Ahliyat اهليت)

3. नम्रता (Namrata नम्रता)

(Narmi نرمي)

SUL,H सुल्ह (ع - مٹ) صلح

1. एकता (Ekata एकता)

मेल (Mel ميل) इत्तिहाद (Ittihád اتحاد)

2. मैत्री (Maittri मैत्री)

दोस्ती (Dosti دوستي)

3. सन्धि (Sandhi सन्धि)

सलाह (Saláh صلاح)

صلاح نامه (ع - مٹ)

SUL,H-NÁMA सुल्ह नामा

संधि पत्र (Sandhi pattr संधि पत्र)

राज़ी नामा (Rázi náma راضی نامه)

SILA सिला (ع - مٹ) صله

1. पुरस्कार (Puraskár पुरस्कार)

इनआम (In,ám انعام)

2. प्रतिकार (Pratikár प्रतिکار)

बदला (Badla بدله)

BAN,NÁ,A सनाअ (ع . ص) صناع

शिल्पकार (Shilp kár شلپ کار)

कारीगर (Kárigar کاریگر)

3. हज़रत अली की उपाधि (Hazrat Ali

ki upádhi حضرت علي کی)

(اپادھی)

SIFR सिफ़र (ع - مٹ) صفر

विन्दु (Vindu وندو) शून्य (Shún,nya

بندی (Bindi بندی) (شونیہ)

(Nuqta نقطه)

SAFRA सफ़रा (ع - मट) صفر

पित्त (Pitt पित्त) एकखिल्त (Ek

khilt ایک خلط)

صفت کشی (ع - مٹ)

SAF-KASHI सफ़कशी

1. व्यूह रचना (Vyúh rachana ویه)

पराबांधना (Para bándhna

پرا باندھنا)

2. युद्ध (Yud,dh یوده)

लड़ाई (Laṛái لڑائی)

SALA सला (ع - مٹ) صلا

1. आवाहन (Áváhan آواهن)

बुलाना (Bulána بلانا)

2. निमंत्रण (Nimantran نمن ترن)

दावत देना (Dávat dena دعوت

دینا)

صلابت (ع - مٹ)

SALÁBAT सलाबत

कठोरता (Kathorata کتھورتا)

(Sakhti سختی)

SALÁH सलाह (ع - मٹ) صلاح

1. उपकार (Upkár آپکار)

भलाई (Bhalái بهلائی)

SAVÁB صواب (ع - مذ) صواب

1. उचित (Uchit अचित) मुनासिब
(Munásib مناسب)

2. शुद्ध (Shud,dh شده) सही
(Sahi صحیح)

SÚBA सूबा (ع - مذ) صوبہ

प्रांत (Pránt प्रान्त) प्रदेश (Pradesh
(Province پروونس) प्रोविंस (प्रोविंस)

SAUT सौत (ع - म्) صوت

ध्वनि (Dhwani دھونی) रव (Rav
(Áváj آواز) आवाज़ (Áváj))

SÚRAT सूरत (ع - म्) صورت

1. मुख (Mukh مکھ) आकृति
(Ákriti अकृती) शकल (Shakl
(شکل)

2. दशा (Dasha دشا) हालत
(Hálat حالت)

3. ढंग (Dhang دھنگ) तरीका
(Taríqa طریقہ)

4. उपाय (Upáo اُپاءے) तदबीर
(Tadbír تدبیر)

5. चिन्ह (Chin,nh چنھ) आसार
(Ásár آثار)

SÚFI सूफी (ع - مذ) صوفی

ब्रह्म वादी (Brahm vádi برهم وادی)

अध्यात्म वादी (Adhdhyátm vádi
(ادھیاتم وادی) तसवुफ का आमिल
(Tasav,vuf ka ámil تصوف کا عامل)

SANDAL सन्दल (ع - مذ) صندل

चंदन (Chandan چندن) मलयज
(Malayaj ملایج) एक खुशबूदार
लकड़ी (Ek khushbu dár lakṛi ایک
خوشبودار لکڑی)

SANDŪQ सन्दूक (ع - مذ) صندوق

पेटिका (Petika پیٹکا) लकड़ी का बक्सा
(Lakṛi ka baks لکڑی کا बکस)

SAN,AT सन् अत (ع - म्) صنعت

कला (Kala کلا) शिल्प (Shilp
کاریگری (Kárigari)

صنعت گری (ع - م्)

SAN,AT-GARI सन् अत गरी

कलाकारी (Kalákári کلاکاری) शिल्प
कारी (Shilp kári شلپ کاری) کاریگری (Kárigari)

SINF सिन्फ (ع - म्) صنف

1. प्रकार (Prakár پرکار) किसम (Qism
(قسم)

2. लिंग (Ling لنگ) जिस (Jins
(جنس)

SANAM सनम (ع - مذ) صنم

1. मूर्ति (Múrti मूर्ती) प्रतिमा
(Pratima प्रतिमा) बुत (But
(بت)

2. प्रेमिका (Premika प्रेमिका) प्रेयसी
(Pre,yasi پریسی) माशूक
(Máshúq معشوق)

صنم خانه (ع - مذ)

SANAM-KHÁNA सनम खाना

मन्दिर (Mandir مندر) बुत खाना
(But khána بت خانه)

صدید گاہ (عف - مٹ)

SAID-GÁH सैद गाह

मृगया वन (Mrigaya van مریگیاون)

शिकार गाह (Shikār gāh شکارگاه)

SIGHA   सीरा   صیغہ (ع - مذ)

1. विभाग (Vibhāg विभाग) महकमा
(Mah,kama महकमा)

2. विवाह (Viváh ववाह) ब्याह (Byáh بياہ)
निकाह (Nikāh نکاح)

SAIQAL سائق (ع - مٹ) سائل

1. परिष्कृति (Parishkriti) (پیش کرتی)
 चमकाना (Chamkāna) (چمکانا)

2. तलवार वगैरा को मांझ कर चमकाना
(Talvār vaghaira ko māñjh kar
ohamkāna تلوار وغیره کو مانجھ کر چمکانا)

3. बरतनों पर रांगे या चांदी का पानी
चढ़ाना (Bartanon par rānge ya
ohāndī ka pāni chāḥnā برتنوں
پر رانگے یا چاندی کا پانی چڑھانا)

SAULAT سولت (ع - مش)

1. आतंक (Átank آتاك) रोब
(Rob روب)

2. પ્રતાપ (Pratáp پرتاب) જલાલ
(Jalál جلال)

SAUM   सौम   صوم (ع - مذ)

व्रत (Vrat व्रत) रोज़ा (Roza روزہ)

SAH,BA سہبا (ع - مٹ)

1. मदिरा (Madira मदिरा) शराब
(Sharáb شراب)

2. वह मदिरा जो लालिमा लिए हो
(Voh madira jo lálima liye ho
روة مدرا جو لالما ليے هو)

SAIYÁD   सैयाद   صیاد (ع - ص)

व्याध (Vyádha) लुब्धक

(Lubdhak لبدھک) जालिक (Jálik)
(Shikári शिकारी) (Jálik جالک)

SAID   سید   (ع - مذ)

अहेर (Aher अ०) आखेट (Ákhet

(मृगया Mrigaya) (अकृषित)

शिकार (Shikár, شكار)

ضی

ZÁMIN   ज़ाभिन   ضامن (ع - ص)

प्रतिभू (Prati bhu प्रति) जमानत

دار (Zamānat dār

ضائع (ع - ص)   जाए   ZÁ,E

1. नष्ट (Nasht نشت) बरबाद (Barbād)

(پیر باد)

ZÁBITA   ज़ाबिता   (ع - مذ)   ضابطه

1 नियम (Niyam नियम) काइदा

(Qáida قاعدة)

2. विधान (Vidhān ویدھان) कानून

(قانون Qánún)

3. गुणन (Gunān (गुलन) गुणा करना
(Guna karna (गुना करना) ज़र्व देना
(Zarb dena (ज़रब देना)

ضرب المثل (ع - مث)

ZARBUL-MASAL ज़रबुल मसल

लोकोक्ति (Lokokti (लोकोक्ती) कहावत
(Kahavat (कहावत)

ZARAR ज़रर (ع - مذ)

1. हानि (Hāni (हानी) क्षति (Chhati
(नुक्सान) (Nuqsān (नुकसान) (चपेती)
2. कष्ट (Kasht (कश्ट) दुःख
(Dukh, kh (दुःख) तकलीफ (Taklif
(तकलीफ)

ZARŪR ज़रूर (ع - ص)

अवश्य (Avash, shya (आवशिये) यकीनी
(Yaqīni (यकीनी)

ضرورت (ع - مث)

ZARŪRAT ज़रूरत

1. आवश्यकता (Āvash, shyakata
(चाह) (Chāh (आवश्यकता)
2. न्यूनता (Nyūnata (न्यूनता) कमी
(Kamī (कमी)

ZOF ज़ोफ (ع - مذ)

1. दुर्बलता (Durbalata (दुर्बलता)
(अशक्ति) (Ashakti (अशक्ति) कमज़ोरी
(Kamzori (कमज़ोरी)
2. जरा (Jara (जरा) वृद्धावस्था (Vrid,
dhāvastha (वृद्धावस्था) बुढ़ापा
(Buḥāpa (बुढ़ापा)

2. व्यर्थ (Vyarth (व्यर्थ) बेकार (Bekār
(बेकार)

ZART ज़रत (ع - مذ)

1. सहन (Sahan (सहन) बरदाश्त
(Bardāsht (बरदाश्त)
2. नियंत्रण (Niyāntran (नियंत्रण)
(रोक) (Rok (रोक)

ضخامت (ع - مث)

ZAKHĀMAT ज़खामत

स्थूलता (Isthūlata (स्थूलता) पृथुलता
(Prithulata (पृथुलता) मुदाई (Muthī
(मुताई)

ZAKHĪM ज़खीम (ع - ص)

स्थूल (Isthūl (स्थूल) पृथुल (Pri-
thul (पृथुल) मोटा (Mota (मोटा)

ZID ज़िद (ع - مث)

1. दुराग्रह (Durāggrah (दुराग्रह) हट
(Hat (हट)
2. प्रतिकूल (Pratikūl (प्रतिकूल)
(मुखालिफ) (Mukhālif (मुखालिफ)
3. विपरीत (Viparīt (विपरीत) बर अक्स
(Baraks (बरअक्स)

ZID, DI ज़िदी (ع - ص)

दुराग्रही (Durāggrahi (दुराग्रही) ग्रही
(Hattī (हत्ती)

ZARB ज़रब (ع - مث)

1. ताड़ना (Tāfanā (ताड़ना) मार (Mār
(मार)
2. आघात (Āghāt (आघात) चोट
(Chot (चोट)

ZIMÁD جِماَد (ع - مذ) ضحاد
 Pradeh (پریڈیہ) Pralop (پریلپ)
 Lep (لپ) (پریلپ)
 ضحانت (ع - مٹ)

ZAMÁNAT جمانت

1. प्रति भूति (Prati bhúti) پرتی
 Zimmedári (جیممیداری) (بھوتی)
 ذمہ داری
2. जमानत का रुपया (Zamánat ka rupiya) (جمانت کا روپیہ)

ضمانت دار (ع - مذ)

ZAMÁNAT-DÁR جمانت دار

प्रति भू (Prati bhu) (پرتی) जामिन
 (Zámin) (ضامن)

ضمانت نامہ (ع - مذ)

ZAMÁNAT-NÁMA जमानत नामा

प्रति भूति पत्र (Prati bhúti pattr) (پرتی)
 जमानत की तहरीर (Zamánat ki tabrír) (جمانت کی تحریر)

ZIMN ज़मन (ع - مذ) ضمن

1. अंतर्गत (Antargat) (انترگت) शुमूल
 (Shumúl) (شمول)
2. अनुशंग (Anushang) (انوشنگ) सिल
 सिला (Silsila) (سلسلہ)
3. संबंध (Sambandh) (سمبندھ)
 तल्लुक (Ta,alluq) (تعلق)

ZAMÍR जमीर (ع - مذ) ضمیر

1. अन्तरात्मा (Antará ma) (انتراما)
 अंतःकरण (Antah karan) (انته کرن)
 कांश (Conscience) (کان شلس)

ZA,ÍF जईफ (ع - ص) ضعیف

1. दुर्बल (Durbal) (دربل) निर्बल
 (Nirbal) (نربل) अशक्त (Ashakt)
 (कमजोर) (Kamzor) (کمزور) (اشکت)
2. वयोवृद्ध (Vayovrid, dh) (ویووریدھ)
 बूढ़ा (Būṛha) (بوزھا)

ضعیف العمر (ع - ص)

ZA,ÍFUL-UMR जईकुल उम्र

- वयोवृद्ध (Vayovrid, dh) (ویووریدھ)
 बड़ी उम्र का (Bari umr ka) (بڑی عمر کا)

ZAÍFI जईफी (ع - مٹ) ضعیفی

1. निर्बलता (Nirbalata) (نربلتا)
 कमजोरी (Kamzori) (کمزوری)
2. वृद्धावस्था (Vridhdhāvstha) (وردھا)
 बुढ़ापा (Būṛhāpa) (بڑھاپا) (وستھا)

ضلالت (ع - مٹ)

ZALÁLAT जलालत

1. कुमार्गता (Kumárgata) (کومارگتا)
 गुमराही (Gumráhi) (گمراھی)
2. पाप (Páp) (پاپ) पातक (Pátak)
 गुनाह (Gunáh) (گناہ) (پاتک)

ZILA जिला (ع - مذ) ضلع

1. पार्श्वस्थि (Parshwásthi) (پارشواستی)
 पसली की हड्डी (Pasli ki haddi)
 (پسلی کی ہڈی)
2. रेखा (Rakha) (ریکھا) लकीर (Lakír)
 (خط) (Khat) (لکیر)
3. जनपद (Janpad) (جن پد) मंडल
 (District) (डिस्ट्रक्ट) (मंडल)
 (تسٹریکٹ)

ZIYÁFAT زیافات (ع - مٹ)

1. अतिथि पूजा (Atithi púja) انتھی (پوجا) आतिथ्य (Átith, thya) (آتھیہ) मेहमानी (Mehmání) (مہمانی)
2. भोज (Bhoj) (ہوج) दावत (Dávat) (دعوت)

ZÍQ झीक (ع - مٹ)

1. संकीर्णता (Sankirnata) (سن کیونتا) तंगी (Tangi) (تلگی)
2. कष्ट (Kasht) (کشت) दुःख (Dukh- kh) (دکھ) मुसीबत (Musibat) (مصیبت)

ضیق النفس (ع - مد)

ZÍQUN-NAFAS झीकुनफस

- श्वास रोग (Shwás rog) (شواس روگ)
श्वास कस (Shwás kás) (شواس کاس)
दमा (Dama) (دمہ)

2. सर्वनाम (Sarv nám) (سرونام) प्रोनाउन (Pronoun) (پروناؤن)

ZAMÍMA जमीमा (ع - مذ)

परिशिष्ट (Parishisht) (پرششت) ततिम्मा (Tatirima) (تتمہ)

ZAU जौ (غ - مٹ)

प्रकाश (Prakásh) (پروکاش) ज्योति (Jyoti) (جیوتی) राशनी (Raushani) (روشنی)

ZIYA झिया (ع - مٹ)

1. ज्योति (Jyoti) (جیوتی) प्रकाश (Prakásh) (پروکاش) राशनी (Rau- shani) (روشنی)
2. शोभा (Shobha) (شوہا) रौनक (Raunaq) (رونیق)

ط

TÁ,ÚN ताऊन (ع - مذ)

महामारी (Mahámári) (مہاماری) जोग (Plague) (پلیگ)

TÁQ तक (ع - مذ)

1. ताखा (Tákha) (تاکھا) आला (Álá) (آلا)
2. विषम (Visham) (وہم) वह संख्या जो दो पर न बटे (Voh sankhya jo do) (وہ سنگھیا جو دو پر نہ بٹے) (نه بٹے)

TÁRI तारी (ع - ص)

व्याप्त (Vyápt) (ویاپت) छाया हुआ (Chháya hua) (چھایا ہوا)

TÁ,AT ताअत (ع - مٹ)

1. पूजा (Púja) (پوجا) वन्दना (Van- dana) (وندنا) आराधना (Árádhana) (آرادنا) इबादत (Ibádat) (عبادت)
2. आज्ञापालन (Ággya pálan) (آگیا) कर्मबंदारी (Farmán bardári) (کرم بانداری) (فرمان برداری)

2. भाग्य (Bhāgya) तक्रदीर (بهاگیہ تکر دیر)
(Taqdīr)

TÁME तामे (طامع - ع - ص)
लोभी (Lobhi) लालची (لوبھی لالچی)
(Lálachi)

TÁÚS ताऊस (टाऊस - ع - مذ)
केकी (Keki) वही (Varhi) (کیکی وری)
मयूर (Mayūr) मोर (Mor) (مایور مور)

TÁHIR ताहिर (طاہر - ع - ص)
1. पवित्र (Pavitr) स्वच्छ (Swach) (پوتر سواخ)
ehh पाक (Pák) (سوچ پاک)
2. शुद्ध (Shud,dh) निर्मल (Nirmal) (شده نرمل)
(Sáf صاف)

TÁIR ताइर (टाइर - ع - مذ)
पक्षी (Pakshi) खग (खग)
(Kheg) परन्द (Parand) (कहग پرند)
चिड़िया (Chīya) (چڑیا)

TÁIFA ताइफा (ٹائفہ - ع - مذ)
1. जन समुदाय (Jan samudāe) جن (گروہ)
गिरोह (Giroh) (سموڈاے)
2. सम्प्रदाय (Sampradāe) سم پر دای (فرقہ)
फिरका (Firqa)
3. नर्तकी समाज (Nartaki samāj) (نرتکی سماج)
रंडी और उसके सज़िन्दे (Randi aur us ke sázinde) (رندی اور اس کے سازندے)

TIB तिब (طب - ع - مٹ)
आयुर्वेद (Āyurved) तिबावत (آیور وید طبابت)
(Tibābat)

TÁQAT ताकत (ताकत - ع - مٹ)

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal) (शक्ती बल)
ज़ोर (Zor) (ज़ور)
2. उत्साह (Utsāh) हौसला (انساه)
(Hausala) (حوصلہ)
3. पात्रता (Pattrata) योशता (पात्रता)
(Yoggyata) काबिलियत (योगیتا)
(Qābilyat) (قابلیت)

طاقت ور (ع - ف - ص)

TÁQAT-VAR ताकत वर

शक्तिशाली (Shakti shāli) (शक्ती شالی)
बलवान् (Balván) शहज़ोर (بلوان شہ زور)
(Shahzor)

TÁLIB तालिब (طالب - ع - ص)

1. इच्छुक (Ich,ohhuk) (اچ،چھک)
खादिशमन्द (Khāhish mand) (خواہش مند)
(مند)
2. अभिलाषी (Abhilāshi) (ابیہ لاشی)
मुश्ताक (Mushtāq) (مشتاق)

طالب علم (ع - ص)

TÁLIBE-JLM तालिबे इल्म

विद्यार्थी (Vidyārthi) (ودیارثی)
पाठक (Pāthak) छात्र (Chhātr) (پاٹھک)
(Parhne vála) पढ़ने वाला (پڑھنے والا)

TÁLE ताले (طالع - ع - ص)

1. उदीयमान् (Udīya mán) (أدی یمان)
निकलने वाला (Nikalne vála) (نکالنے والا)

2. स्थल (Isthal استهال) लोक (Lok
لوک) मंजिल (Manzil منزل)
لوک

طبقه بندی (عف - مٹ)

TABQA-BANDI तबका बन्दी

वर्गीकरण (Vargi karan ورگی کرن)

दर्जा बन्दी (Darja bandi درجه بندی)

TABL तबल (ع - مذ)

दुंदुभि (Dundubhi دن دبی)

धौसा (Dhaunsa دهونسا)

नक्कारा (Naqqāra ناکاره)

TABÍB तबीब (ع - مذ)

वैद्य (Vaidya ویدیه)

चिकित्सक (Chikitsak چکیت سک)

हकीम (Hakím حکیم)

TABÍ,AT तबीअत (ع - مٹ)

1. स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) आदत

(Ádat عادت)

2. गुण (Gun گن) धर्म (Dharm دهرم)

खासियत (Khásiyat خاصیت)

TAPISH तपिश (عف - مٹ)

ताप (Táp تاب) जलन (Jalan جلن)

TIHÁL तिहाल (ع - مٹ)

तिली (Tilli تلی) तिली (Piha تیلی ها)

TARÁVAT तरावत (ع - مٹ)

1. तरी (Tari तरी) ताज़गी (Tázagi تازگی)

2. शीतलता (Shitalata شیتلتا) ठंडक

(Thandak تهندک) सर्दी (Sardi سردی)

TABÁSHÍR तबाशीर (ع - مٹ)

वंशलोचन (Vansh lochan ونش لوجن)

बंसलोचन (Bans lochan بنسلوجن)

TAB,Á,A तवाअ (ع - ص)

प्रतिभा शाली (Pratibha sháli پرتی

نہین Zahín زہین) بهاشالی

TABÁ,AT तवाअत (ع - مٹ)

मुद्रण (Muddran مدرن) छपाई

(Chhapái چھپائی)

TABÁQ तवाक (ع - مذ)

स्थाल (Isthál استهال) परत

(Parát پرات) सीनी (Sīni سینی)

TAB,KH तबख (ع - مذ)

पचन (Pachan پچن) पाक (Pák

پکنا) पकना (Pakna پکنا)

TAB,A तवअ (ع - ف)

1. स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) प्रकृति

(Prakriti پركرتی) आदत (Ádat

عادت)

2. मुद्रण (Muddran مدرن) छापना

(Chápna چھاپنا)

TABAQ तबक (ع - مذ)

1. स्तर (Istar استر) परत

(Parat پرت)

2. तल (Tal تل) तबका (Tabqa طبقه)

TAB,QA तबका (ع - مذ)

1. वर्ग (Varg वर्ग) श्रेणी (Shreni

درجه Darja درجه) दर्जा (Darja درجہ)

TARAF   तरफ   طرف (ع - م ش)

1. दिशा (Disha دشا) और (Or اور)
सिमत (Simt سمت)

TOM तोम (ع - مذ) طعم
स्वाद (Swád) रस (Ras)
ज़ाइका (Záika) मज़ा (Maza)
(مزه)

TÁ,N तान (ع - مث) طعن
1. कटाक्ष (Katakchh) व्यंग
(Vyang) ताना (Tána)
(طعنہ)
2. भर्त्सना (Bhartsana) (بهرت سنا)
फटकार (Phat kár) (فہتکار)

TÁNÁ ताना (ع - مذ) طعنه
कटाक्ष (Katakchh) व्यंग
(Vyang) चुटकी (Chut kí)
(चुटकी) आवाज़ा (Áváza)
(آوازہ)
طغیانی (عف - مث)

TUGHYÁNI तुग्यानी
जल प्लावन (Jalplávan) (جل پلاون)
तूफान (Túfán) बाढ़ (Bárh)
(طوفان)

TIFL तिफ्ल (ع - مذ) طفل
1. शिशु (Shishu) बच्चा (Bach-
cha) (بچہ)
2. बालक (Bálak) लड़का
(لڑکا)

TIFLI तिफली (عف - مث) طفلی
शिशुता (Shishuta) बालकता
(Bálakata) बचपन (Bachpan)
(بچپن)

TIŁA तिला (ع - مذ) طلا
1. स्वर्ण (Swarn) सुवर्ण (Su-
varn) सोना (Sona)
(سورن)

TARÍQ तरीक (ع - مذ) طریق

1. नियम (Niyam) काइदा
(Qáida) (نیم)
2. परंपरा (Parampara) (پرم پرا)
रिवाज (Raváj) (رواج)
3. शैली (Shaili) ढंग (Dhang)
(دھنگ)
4. मार्ग (Márg) पथ (Path)
(راه) राह (Ráh) (پتہ)

TARÍQAT तरीकत (ع - मथ) طریقت
ब्रह्मवाद (Brahmvád) (برهم واد)
तसव्वुफ (Tasavvuf) (تصوف)

TARÍQA तरीका (ع - مذ) طریقہ

1. व्यवहार (Vyavhár) चलन
(Chalan) (چالان)
2. नियम (Niyam) काइदा (Qáida)
(قاعدة)
3. सिद्धांत (Siddhánt) उसूल
(Usúl) (اصول)
4. यत्न (Yatn) उपाय (Upáe)
(توکیب) तरकीब (Tarkib) (اُپاے)
5. धर्म शाखा (Dharm shákha) (धर्म)
(पंथ) पंथ (Panth) मशरब
(مشرب)

TASHT तश्त (ع - مذ) طشت
परात (Parát) थाल (Thál)
(پرات)

TA,ÁM तत्राम (ع - مذ) طعام
आहार (Áhár) भोजन (Bhojan)
(کھانا) खाना (Khána) (آहार)

TILISM तिलिस्म (ع - مذ) طاسم

1. इन्द्रजाल (Indrjál) माया (आंदर जाल) जादू (माया) जादू (Jádu)
2. यंत्रकवच (Yantr kavach) यंत्रकवच (تعوید) तावीज़ (Táviz)

TAL,AT तलअत (ع - مث) طامت

1. दर्शन (Darshan) मुख दर्शन (دوشن) मुख (Mukh darshan) मुख (مکھ) मुख (Mukh) देखना (Mukh dekhna) मुख (ملو) मुख (مکھ) मुख (Mukh)
2. रूप (Rúp) हुस्न (Husn) रूप (حسن)

TULÚ,A तुलूअ (ع - مذ) طلوع

1. उदय (Udai) किसी तारे का निकलना (Kisi táre ka nikalna) کسی (تارے) کا نکلا

TAM,MÁ,A तममाअ (ع - ص) طماع

1. लोलुप (Lolup) बड़ा लालची (Bára lálaachi) لولپ (بڑا) لالچی

طمانیت (ع - مث)

TAMÁNÍYAT तमानीयत

1. संतोष (Santosh) इत्मीनान (اطمینان) (Itmínán)

طمطراق (ف - مذ)

TUM-TURÁQ तुमतुराक

1. धूम धाम (Dhúm dhám) धूम (دهوم) धाम (Shán shaukat) شان (شوکت)

TAMA तमा (ع - مث) طمع

1. लोलुपता (Lolupata) लिप्सा (لالچ) (Lipsa) लालच (لالچ)

2. कामशक्ति वर्द्धक तेल (Kám shakti vardhak tel) काम शक्ति वर्द्धक तेल (تیل)

TALÁQ तलाक (ع - مث) طلاق

1. विवाह विच्छेद (Viváh vich,ohhed) पत्नी त्याग (Patni tyág) औरत को निकाह से बाहर कर देना (Aurat ko nikáh se báher kar dena) औरत کو نکاح سے باہر کر دینا

TALÁQAT तलाकत (ع - मथ) طلاق

1. वाचालता (Váchálata) मुखरता (Mukharata) तेज़ ज़बानी (Toz zabáni) تیز زبانی

TALAB तलब (ع - مث) طلب

1. अन्वेषण (Anveshan) तलाश (Talásh) (انویشن)
2. याचना (Yáchana) मांग (Máng) (یاچنا)
3. इच्छा (Ichchha) चाहिश (Kháhis) (خواهش)
4. व्यसन (Vyasan) लत (Lat) धत (Dhat) (وہسن)

طلب گار (ع - ص)

TALAB-GÁR तलब गार

1. इच्छुक (Ich,ebhuk) चाहिश मन्द (Kháhis mand) (خواهش مند)
2. याचक (Yáchak) मांगने वाला (Mangne vála) (یاچک)

(Nirāj راج کی گڑ بڑ) (Rāj ki gaṛbāz راج کی گڑ بڑ)

TAUR تاور (ع - مذ)

1. آچار (Ācharan آچار) چال
(Chāl dhāl چال دھال)
2. شیلی (Shaili شیلی) پرناالی
(Pranāli پرناالی) دھنگ (Dhang دھنگ)

TÚTI توتی (ف - مٹ) طوطی
سارکا (Sárika سارکا) مینا (Maina مینا)

TÚFÁN توفان (ع - مذ) طوفان

1. اُگرنا (Uggrata اُگرنا) پرچندتا
(Prachandata پرچندتا) سخت تیزی
(Sakht tozi سخت تیزی)
2. جلاون (Jalplávan جلاون) تھانی
(Tughyáni تھانی)
3. پرکمن (Prakampan پرکمن) بہت سخت آندھی
(Bahut sakht ándbi بہت سخت آندھی)

TÚL تُل (ع - مذ) طول
دیہتا (Dīrghata دیہتا) لंबائی (Lambái لंबائی)

طول البلد (ع - مذ)

TÚLUL-BALAD تُلُل بَلَد
لंबاش (Lambānsh لंबاش)
لانجی تیوڈ (Longitude لانجی تیوڈ)

TÚMÁR تُمَار (ع - مذ) طومار

1. لंबا چوڑا پتر یا ہال (Lamba ohauṛa pattṛ ya hál لंबا چوڑا)

TANZ تَنْز (ع - مٹ) طنز
کٹاکوبھ (Katakobh کٹاکوبھ) تانا (Tāna طعلہ)

TAVÁF تَواَف (ع - مذ) طواف
پریکراما (Parik,krāma پریکراما)
پردکھینا (Pradakchhina پردکھینا)
پرتی ورتن (Prati vartan پرتی ورتن)
کسی چیز کے چاروں طرف پھرنے (Kisi chīz ko chāron taraf phirna کسی چیز کے چاروں طرف پھرنے)

TAVÁLAT تَواَلَت (ع - مٹ) طوالت

1. آہام (Ayām آہام) دیہتا
(Dīrghata دیہتا) لंबائی (Lambái لंबائی)
2. وِلمب (Vilamb وِلمب) دیری (Deri دیری)

TAVÁIF تَواِيف (ع - مٹ) طوائف
طائفہ کی جمع ہے لیکن واحد معذوں میں مستعمل ہے

گنیکا (Ganika گنیکا) وِشیا (Vesh,shya وِشیا)
وار مُکھی (Vār mukhi واری مکھی) رَندی (Randi رندی)

طوائف خاہ (ع - مذ)

TAVÁIF-KHÁNA تَواِيف خانہ

وِشیا لَی (Vesh,shyālai وِشیا لَی)
وِشیا وِاس (Vesh,shyā vās وِشیا وِاس)
چکلا (Chakla چکلا) واس

طوائف الملوکی (ع - مٹ)

TAVÁIFUL-MULÚKI تَواِيفُ لُ مُلُکُی
آراجکتا (Arájakata آراجکتا) نیراج

2. शौच (Shauch शौच) इस्तिजा (Istinja استنجاء)

राम कहानी (Rám kaháni رام کہانی) (پتہ یا حال)

TAI तय (طے (ع - ص))

2. मिथ्यालाप (Mith,thyālap मिथ्यालाप) झूठी बातें (Jhūthi bāton جھوٹی باتیں)

1. निर्णय (Nirñt निर्णय) फैसल (Faisal फैصل)

TAVÍL तवील (طویل (ع - ص)) दीर्घ (Dīrgh दीर्घ) लंबा (Lamba لمبا)

2. निर्णय (Nirñai निर्णय) फैसला (Faisala فیصلہ)

3. गमन (Gaman गमन) चलना (Chalna چلना)

طویل العمر (ع - ص)

TAVÍLUL-UMR तवीलुल् उम्र

TAIYÁRA तैयारा (طیارہ (ع - مذ)) वायु यान (Vyáu yán وایو یان) विमान (Vimán विमान) हवाई जहाज (Havái juház هوائی جہاز)

1. दीर्घायु (Dīrghāyu दीर्घ आयु) लंबी उम्र वाला (Lambi umr vāla لمبی عمر والا) 2. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh वयोवृद्ध) बूढ़ा (Būṛha بوڑھا)

TAIR तैर (طیر (ع - مذ)) पक्षी (Pakehhi پاکھی) खग (Khag کھگ) चिड़िया (Chiriya چڑیا)

طویل الميعاد (ع - ص)

TAVÍLUL-MĪĀD तवीलुल् मीआद दीर्घ कालीन (Dīrgh kālín दीर्घ کالین) लंबे असें वाला (Lambo arse vāla لمبے عرصے والا)

TAISH तैश (طیش (ع - مذ))

TAVELA तवेला (टवेला (ع - مذ)) अश्व शाला (Ash,shwa shāla اشوشالہ) बुढ़ साल (Ghursāl گھوڑ سال)

1. क्रोध (Krodh क्रोध) कोप (Kop کوپ) गुस्सा (Ghussa غصہ) 2. आवेग (Āveg आवेग) जोरा (Josh जोश)

TÍNAT तीनत (तिनत (ع - مث))

TAHÁRAT तहारत

स्वभाव (Swabṭáo سوابہاؤ) प्रकृति (Prakriti پرکرتی) निसर्ग (Nisarg نيسرگ) आदत (Ādat عادت)

1. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता) पाकी (Pāki پاکي)

طهارت (ع - مث)

ظ

3. हास्य रस (Hās,aya ras) (हासियہ رس)
मजाकिया शाइरी (Mazāqiya shāiri)
(مذاقیہ شاعری)

ZARF ظرف (ع - مذ) زارف

1. पात्र (Pātr) (पात्र भाजन) (Bhājan)
(बर्तन) (Bartan)
2. हृदय (Hridai) (हृदय मन) (Man)
(دل) (Dil)
3. साहस (Sāhas) (साहस हौसला)
(حوصلہ) (Hausala)

ZARÍF जरीफ (ع - ص) زریف
हास्य प्रिय (Hās,aya priya) (हासियہ پریہ)
दिल्लीगी बाज़ (Dil,lagi bāz) (دل لگی باز)

ZAFAR ज़फ़र (ع - م) زافر
1. जय (Jai) (जय विजय) (Vijai)
(फतह) (Fat,h)
2. सफलता (Saphalata) (سپہلتا)
कामयाबी (Kāmyābi) (کامیابی)

ZULM जुल्म (ع - مذ) ظلم
अत्याचार (Attyāchār) (اتیاچار)
अन्याय (An,ny,āo) (انپایہ)
(زیادتی) (Ziyādati)

ZULMAT जुल्मत (ع - م) ظلمت
अंधकार (Andhkār) (اندھکار)
(अंधेरा) (Andhera)

ZAN (N) जन् (न) (ع - مذ) ظن
1. अनुमान (Anumán) (انومان)
(अन्दाज़ा) (Andāza)

ZÁLEM ज़ालिम (ع - ص) ظالم

1. अत्याचारी (Attyāchāri) (اتیاچاری)
जाविर (Annyái) (انیائی)
(جابر) (Jābir)
2. निर्दय (Nish,thur) (نہش تھر)
(निर्दय) (Nirdai) वे रहम (Be rahm)
(بے رحم)
3. प्रिया (Priya) (پریا) (Māshūq)
(معشوق)

ZÁHIR ज़ाहिर (ع - ص) ظاہر

1. प्रत्यक्ष (Pratyakchh) (پرتیکچھ)
व्यक्त (Vyakt) (ویکت) (Ayān)
(عیان)
2. विदित (Vidit) (ویدت) (Prakat)
(आशकार) (Āshkār) (پرکٹ)
3. बाह्य रूप (Bāhya rūp) (बाह्यہ روپ)
ज़ाहिरी हालत (Zāhiri hālat) (ظاہری حالت)

ظاہر داری (ع - م) (مٹ)

ZÁHIR-DÁRI ज़ाहिरदारी

1. प्रदर्शन (Pradarshan) (پرदर्शन)
दिखावा (Dikhāva) (دیکھاوا)
(نمایش) (Numāish)

ZARÁFAT ज़राफत (ع - م) ظرافت

1. परिहास (Parihās) (پریہاس)
(مذاق) (Mazāq)
2. विनोद (Vinod) (وینود) (Tafrih)
(تفریح)

ZAHR زہر (ع - مٹ) ظہر

1. पृष्ठ (Prish,th پرشته) पुश्त (Pusht پشت) पीठ (Píth پیٹھ)
7. किसी चीज़ की उलटी तरफ (Kisi chíz ki ulti taraf کسی چیز کی الٹی طرف)

ZUHÚR जुहूर (ع - مذ) ظهور

1. प्रकटन (Prakátan پروکتن) ज़ाहिर (Záhir hona ظاہر ہونا)
2. आविर्भाव (Ávirbháo آوریہ) पैदाइش (Paidáish پیدائش)

2. भ्रम (Bhram بھرم) वहम (Vahm وهم)

3. विचार (Vichár وچار) खयाल (K_hayál خیال)
4. कल्पना (Kalpana کل پنا) तख्तियुल (Takhtaiyul تکخیل)

ZAN,NI ज़न्नी (ع - ص) ظنی

- काल्पनिक (Kálpanik کالہدک) खयाली (Khayáli خیالی) फर्जी (Farzi فری)

ع

(Nákám ناکام)

ÁJIZI आजیزی (ع - مٹ) عاجزی

- विनीतता (Vinitata ونی تہا) नम्रता (Namrata نمرتا) इन्किसार (Inkisár انکسار)

ÁDAT आदत (ع - مٹ) عادت

1. स्वभाव (Swabháo سوبہاؤ) प्रकृति (Prakriti پروکرتی) खू (K_hú खु)
2. रीति (Ríti ریتی) परिपाटी (Peripáti परिپاٹی) रस्म (Rasm رسم)
3. व्यसन (Vyasan ویسن) लत (Lat لٹ) इल्लत (Illat علت)

ÁDIL आदिल (ع - ص) عادل

- न्यायवान् (Nyáo ván نیای وان) मुन्सिफ (Munsif منصف)

ÁBID आबिद (ع - ص) عابد

1. पूजक (Pújak پوجک) उपासक (Upásak اپاسک) इबादत करने वाला (Ibádat karne vála عبادت کرنے والا)
2. संयमी (San,yami سن یمی) ज़ाहिद (Záhid زاهد)

ÁJIZ आजिज़ (ع - ص) عاجز

1. निर्बल (Nirbal निर्बल) कमज़ोर (Kamzor کمزور)
2. नम्र (Namr نمرو) खाकसार (Khák-sár خاکسار)
3. विवश (Vivash वीवश) मजबूर (Majbúr مجبور)
4. असफल (Asaphal اسپهل) नाकाम

غیب داں (Ghib dān) रोच दां (گہانی)
ईश्वर (Īshwar) (ایشور)

عالم بالا (ع - عف)

ĀLAME-BĀLA आलमे बाला
परलोक (Parlok) (پارلوك) स्वर्ग लोक
(Swarg lok) (सुर्ग लोक) देव लोक
(Deo lok) (दिव लोक) यम लोक (Yam
lok) (यम लोक)

عالم گیر (ع - عف - ص)

ĀLAM-GĪR आलमगीर

1. विश्व व्यापी (Vish,shwa Vyāpi) (وِشو
وِیایی) सार्व भौम (Sārv-bhaum
(सारو भौम) दुनिया में फैला हुआ
(Dunya meṇ phaila hua) (دنیا
میں پھیلا ہوا)
2. विश्वविजयी (Vish,shwa vijai) (وِشو
وِجینی) चक्रवर्ती (Chakkrvarti)
(चक्रवर्ती) सार्व भौम (Sārv bhaum
(सारو भौम) शाहंशाह (Shahanshāh
(شہنشاہ)

ĀLl आलो (ع - ع) عالی

1. उच्च (Uchch) (اُچّ) ऊँचा (Ūncha
(اونچا)
2. महान (Mahān) (مہان) अज़ीम
(Azīm) (عظیم)
3. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) मुअज़ज़
(Mu,azzaz) (معزز)
4. उत्तम (Uttam) (اُتم) आला (Āla
(اعلیٰ)

ĀQIBAT आक़िबत (ع - مٹ)

1. अंत (Ant) (انت) अनजाम (Anjām
(انجام)
2. परिणाम (Parinām) (پری نام) नतीजा
(Natija) (نتیجہ)
3. परलोक (Parlok) (پارلوك) आखिरत
(ĀKhirat) (آخرت)

ĀQIL , आक़िल (ع - ص)

मतिमान् (Matimān) (مِتی مان) मति
गर्भ (Mati garbh) (مِتی گِرب) बुद्धिमान्
(Buddhimān) (بدھی مان) अक़लमन्द
(Aqlmand) (عقل مند)

ĀLAM आलम (ع - مڈ)

1. जगत् (Jagat) (جگت) संसार
(Sansār) (سلسار) दुनिया (Dunya
(دنیا)
2. शोभा (Shobha) (شوہا) बहार (Bahār
(بہار)
3. दशा (Dasha) (دشا) हालत (Hālat
(حالت)

ĀLIM आलिम (ع - ص)

1. विद्यावान् (Viddyāvān) (وِدیواوان)
पंडित (Pandit) (پِنْدِیت) फ़ाज़िल
(Fāzil) (فاضل)
2. वेत्ता (Vetta) (وِیت تا) जानकार
(Jānkār) (جانکار)

عالم الغیب (ع - ص)

ĀLIMUL-GHAIB आलिमुलغौब

अंतर्यामी (Antaryāmi) (انتریامی)
परोक्ष ज्ञानी (Parokchh gyāni) (پروکچہ)

2. कार्य कर्ता (Kár,rya karta کاریه کارکن (Kár-kun) کار کن

3. तांत्रिक (Tán, trik تانترک) अभि चारी (Abhi chári ابھی چاری) जिन भूत उतारने वाला (Jin bhút utárne wála جن بهوت اُتارنے والا)

IBÁDAT इबादत (ع - مٹ) عبادت
ईश्वर पूजा (Íshwar púja ایشور پوجا)
आराधना (Árádhana آراذنا) परस-तिश (Prastish پرستش)

عبادت خانه (ع - مڈ)

IBÁDAT-KHÁNA इबादत खाना
आराधनालय (Árádhanálay آراذنالای)
पूजास्थान (Pújásthán پوجا ستهان)
इबादत गाह (Ibádat gáh عبادت گاه)

IBÁRAT इबारत (ع - مٹ) عبارت

1. लेख (Lekh لیکه) मज़मून (Mazm-ún مضمون)

2. गद्य (Gad, dya گدیہ) नस (Nasr نشر)

3. लेख (Lekh لیکه) तहरीर (Tahrír تھریر)

4. वर्णन (Varnan वरन) बयान (Bayán بیان)

5. श्रुतलेख (Sbrutlekh شرت لیکه) इमला (Imla امل)

ABAS अबस (ع - ص) عبث
व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) निरर्थक (Nirār-thak نیررتھک) बेकार (Bekár بیکار)

عالی شان (ع - ص)

ÁLI-SHÁN आलीशान

1. भव्य (Bhav, vya بهویه) शानदार (Shándár شاندار)

2. विशाल (Vishál ویشال) अजी-मुशशान (Azímush, shán اعظم الشان)

عالی ظرف (ع - ص)

ÁLI-ZARF आली जर्फ

उदार चित्त (Udár chitt اُدار چیت)
उच्चाशय (Uchcháshai اچاشی) बड़े जर्फ वाला (Bare zarf wála بڑے ظرف والا)

ÁM आम (ع - ص) عام

1. साधारण (Sádháran سادھارن)

मामूली (Mámúli معمولی)

2. सामान्य (Samán, nya سامانیہ) जनरल (General جنرل)

3. सर्व (Sarv سرو) सब (Sab सब)

4. साधारण व्यक्ति (Sadharan vyakti سادھارن ویکتی)
आम आदमी (Ám ádami عام آدمی)

عام فہم (ع - ص)

ÁM-FAH,M आम कहम्

बाल बोध (Bál bodh بال بوده) सरल (Saral सरل) सुबोध (Subodh سو بوده) आसान (Ásán آسان)

ÁMIL आमिल (ع - ص) عامل

1. कर्मचारी (Karm chári کرم چاری) हाकिम (Hákím حاکم)

2. आश्चर्य (Āsh,oharya آش حیریه)
तस्मज्जुव (Ta,ajjub تعجب)

UJ,B उज्ब (ع - مذ)
अहंकार (Ahankār अहंकार) अभिमान
(Abhimán अभिमान) गुरुर (Ghurúr गुरुर)
घमंड (Ghamand گھمند)

AJ,Z अज्ज (ع - مذ)
1. नम्रता (Namrata नम्रता) विनय
(Vinai विनय) आजिजी (Ājizi اعجزی)
2. गिहगिहाहट (Giṛ girāhat گڑگڑاہٹ)
मिन्नत समाजत (Minnat samājat
ملت ساجت)

UJLAT उजलत (ع - مٹ)
1. शीघ्रता (Shigīhrata شیکھڑتا) जल्दी
(Jaldi جلدی)
2. स्फूर्ति (Ispūrṭi اسپورٹی) फुरती
(Phurṭi فورتی)

UJÚBA उजूबा (ع - ص)
अद्भुत (Adbhut ادبوت) विलक्षण
(Vilakchhan ولکچھن) अनोखी चीज़
(Anokhī chiz انوکھی چیز)

ADÁLAT अदालत (ع - मٹ)
1. न्याय (Nyáo न्याय) इन्साफ (Insaaf
انصاف)
2. न्यायालय (Nyáyálay न्यायालय) कच-
हरी (Kachahri कचहरी)

ADÁVAT अदावत (ع - मٹ)
शत्रुता (Shattruta شتروتا) वैर (Vair
वैर) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)

ABD अबद (ع - مذ)

1. दास (Dás दास) सेवी (Sevi सेवी)
गुलाम (Ghulám غلام)
2. उपासक (Upāsak اِپاسک) बन्दा
(Banda بندہ)

IBRAT इब्रत (ع - مٹ)

1. शिक्षा (Shik,ohha شکھہا) नसीहत
(Nasihat نصیحت)
2. भय (Bhai भय) खौफ (Khauf
خوف)
3. शोक (Shok شوک) अफसोस
(Afsos افسوس)

UBÚR उबूर (ع - مذ)

1. तरण (Taran तरन) पार करना
(Pár karna पार کرنا)
2. पूर्ण ज्ञान (Pūrṇ gyán पूरन گیان)
महारत (Mahárāt महारत)

ITAB इताब (ع - مذ)

- रोष (Rosh روش) कोप (Kop کوپ)
गुस्सा (Ghussa غصہ)

عجائب خانہ (عف - مذ)

AJÁIB-KHÁNA अजाइब खाना
कौतुकालय (Kautukálai کھوتکالے)
विचित्रालय (Vichitrálai विचित्राले संग्रहा-
लय (Sangrahálay संग्रहालے) अजाइब
घर (Ajáib ghar عجائب گھر)

AJAB अजब (ع - ص)

1. अद्भुत (Adbhut ادبوت) विचित्र
(Vichitr विचित्र) अजीब (Ajib
عجیب)

ADÚL अदूल (ए - मड) عدول
अवशा (Avag,gya आग्या) नाफरमानी
(Náfurmání नाफरमानी)

عدول حکمی (ع - مٹ)

ADÚL-HUKMI अदूल हुकमी
1. अवशा (Avag,gya आग्या) नाफर-
मानी (Na farmání नाफरमानी)
2. उद्दंता (Uddandata उदंता)
सरकशी (Sarkashi सरकशी)

ADÍL अदील (ए - स) عدیل
समान (Samán समान) तुल्य (Tullya तुल्य)
मिस्ल (Misl मिसल)

ADÍM अदीम (ए - स) عدیم
1. नष्ट (Nasht नाश) समाप्त (Samápt समाप्त)
खतम (Khatm खतम)
2. हीन (Hín हीन) बिना (Bina बिना)
बगैर (Baghair बगैर)

عدیم | فرصت (ع - س)

ADÍMUL-FURSAT अदीमुल फुर्सत
आवकाश हीन (Aukásh hín आवकाश)
जिसे छुट्टी न हो (Jise chhutti na जिसे छुट्टी न हो)
ho (जैसे छुट्टी न हो)

AZÁB अज़ाब (ए - मड) عذاب

1. कष्ट (Kasht कष्ट) दुःख (Dukh,kh दुःख)
तकलीफ (Taklif तकलीफ)
2. यम यातना (Yam yátana यम यातना)
पाप फल (Páp phal पाप फल)
गुनाह की सज़ा (Gunáh ki saza गुनाह की सज़ा)
(की सज़ा)

ADAD अदद (ए - मड) عدد
1. गणना (Ganna गणना) शुमार
(Shumár शुमार)

2. संख्या (Sankhya संख्या) गिनती
(Ginti गिनती)

ADL अदल (ए - मड) عدل
न्याय (Nyáe न्याय) इनसाफ (Inaáf इनसाफ)
नियाम (Niyáo नियाम)

ADAM अदम (ए - मड) عدم
1. हीनता (Hinata हीनता) न होना
(Na hona न होना)
2. यम लोक (Yam lok यम लोक)
आखिरत (Ákhirat आखिरत)
3. अनस्तित्व (Anastittwa अनस्तित्व)
नेस्ती (Neetī नेस्ती)

عدم آباد (ع - مڈ)

ADAM-ÁBAD अदम आबाद
यमलोक (Yamlok यमलोक) परलोक
(Par lok परलोक) दूसरी दुनिया
(Dúsari dunya दूसरी दुनिया)

عدم توازن (ع - مڈ)

ADAME-TAVÁZUM अदमेतवाज़ुम
असंतुलन (Asantulan असंतुलन) ना
बराबरी (Na barábari ना बराबरी)

ADU अदू (ए - मड) عدو
1. शत्रु (Shattru शत्रु) दुश्मन
(Dushman दुश्मन)

2. प्रतिद्वंद्वी (Prati dwandwi प्रतिद्वंद्वी)
(Raqīb राक़ीब) रक़ीब (Raqīb रक़ीब)

3. ईश्वर के बैठने का सिंहासन (Īshwar
ke baithne ka singhāsana) ایشور
کے بیٹھنے کا سنگھاسن

عرش پیم (ع - ص)

ARSH-PAIMA अर्श पैमा

- अंबर चर (Ambar char) (امبر چر)
गगन चारी (Gagan chārī) (گگن چاری)
आकाश गामी (Ākāsh gāmi) (آکاش
گامی) आस्मान पर चलने वाला
(Āsmān par chalne wāla) آسمان پر
چلنے والا

ARSHA अर्शा (عرشه - مذ)

- नौका पृष्ठ (Nauka prishth) (نوکا پرست)
पोतमंच (Pot manch) (پوت منچ) जहाज़
की छत (Jahāz kī chhat) (جہاز کی
چھت) (تیک ڈاک)

AR(A)SA अ (र) सा (عرصه - مذ)

1. क्षेत्र (Chhettr) (क्षेत्र) मैदान
(Maidān) (میدان)
2. विलंब (Vilamb) (ولمب) देर (Der)
(دیر)
3. काल (Kāl) (काल) समय (Samai) (سمے)
वक्त (Vaqt) (وقت)

ARZ अर्ज (عرض - مذ)

1. प्रार्थना (Prārthana) (پراרתھنا) निवेदन
(Nivedan) (नविदन) दर्खास्त (Dar-
khāst) (درخواست)
2. विस्तार (Vistār) (وستر) चौड़ाई
(Chaurāī) (چوڑائی)
3. दीवार का आसार (Divār kā āsar)
(दीवार का आसर)

3. मनस्ताप (Manastāp) (مجلس تاپ)
कोपत (Koft) (کوفت)

IZĀR इज़ार (ع - مذ)

- कपोल (Kapol) (کپول) गाल (Gāl) (گال)
रुखसार (Rukhsār) (رخسار)

UZ,R उज़र (ع - مذ)

1. मिष (Mish) (میش) व्याज (Vyāj)
(बिहाना) (Bahāna) (ویاج)
2. आपत्ति (Āpatti) (آپتی) एतिराज
(Etirāz) (اعتراض)
3. कारण (Kāran) (کرن) सबब (Sabab)
(سبب)

عذر دار (ع - ص)

UZR-DĀR उज़र दार

1. वादी (Vādī) (وادی) दावे दार
(Dāvedār) (دعویدار)
2. आपत्ति कर्ता (Āpatti karta) (آپتی
कर्ता) मोतरिज (Motariz) (معترض)

عذر داری (ع - مذ)

UZR-DĀRI उज़रदारी

1. आपत्ति (Āpatti) (آپتی) एतिराज
(Etirāz) (اعتراض)
2. प्रतिवाद पत्र (Prati vād pattr) (پرتی
جواب दावा) (Javāb dāva) (واپتر
جواب دعوی)

ARSH अर्श (ع - مذ)

1. सिंहासन (Singhāsana) (سنگھاسن)
तख्त (Takht) (تخت)
2. आकाश (Ākāsh) (آکاش) आस्मान
(Āsmān) (آسمان)

ARÚS अरुस (ع - مٹ) عروس

نہو وواہتا (Nao viváhita) نواہتا
 وادھو (Vadhú) دھولہ (Dulhan)
 دلہن

ARÚZ اَرُوز (ع - مڈ) عروض

چھند (Chhand viddya) بھند
 پنگل (Pingal) پنگل (ودیا)

URYÁN اُریا (ع - ض) عریاں

1. ننگا (Nagn) ننگا (Nanga)
 (نیرواسن) (Nirvasan) نیرواسن
2. پراکت (Prakat) پراکت
 (Záhir) ظاہر
3. اشلیل (Ashlil) اشلیل
 (Fuh,sh) فھسھ

URYÁNI اُریانی (ع - مٹ) عریانی

1. ننگاپن (Nagnata) ننگاپن
 (Nangápan) ننگاپن
2. اشلیلتا (Ashlilata) اشلیلتا
 (Bhonda pan) بھونڈاپن

ARÍZ اریز (ع - ص) عریض

وستریت (Vistrit) وستریت
 (Vistírn) وستریت (چوڑا) (Chaurā)

ARÍZA اریزا (ع - مڈ) عریضہ

وینای پٹریکا (Vinai patrika) وینای
 (Chhote ki taraf se bade ko khat)
 (چھوٹے کی طرف سے بڑے کو خط)

AZA ازا (ع - مٹ) عزا

مڑتیو شوک (Mrityu shok) مڑتیو شوک
 ماتم (Mátam) ماتم

عرض البلد (ع - مڈ)

ARZUL-BALAD اَرزُل بَلَد

اکھہانش (Akohhánsh) اکھہانش
 لائیٹیڈ (Latitude) لائیٹیڈ

ARZI اَرزی (ع - مٹ) عرضی

پراثرنا پتر (Práarthana pattr) پراثرنا
 (Darkháast) درخواست (پتر)

URF اُرف (ع - مڈ) عرف

اوپنام (Up nám) اوپنام
 بچپن کا چھوٹا نام (Bachpan ká chhota nám)
 بچپن کا چھوٹا نام

IRFÁN اِرفان (ع - مڈ) عرفان

1. پاریچھای (Parichai) پاریچھای
 (Gyán) گیان (Pabchán) پابچان
2. برہمگیان (Brahmgyán) برہمگیان
 (Khuda shanásí) خُدا شناسی

ARAQ اَرَق (ع - مڈ) عرق

1. سید (Swed) سید (Pasina) پسینا
 (پسیلہ)
2. آسو (Asav) آسو (Jal) جل
 (Araq) عرق
3. مدیرا (Madira) مدیرا (Sharáb) شراب

ARÚJ اَرُوج (ع - مڈ) عروج

1. اوتھان (Utthán) اوتھان
 (Balandi) بلندی
2. اُونتی (Unnati) اُونتی
 (Taraqqí) ترقی

2. साहस (Sáhas) हिमत
(Him,mat) (همت)

AZÍZ अजीज (ع - ص) عزیز

1. प्रिय (Priya) प्यारा (Pyára)
(پیارا)

2. स्वजन (Swajan) रिश्तेदार
(Rishtedár) (رشته‌دار)

3. मित्र (Mitr) दोस्त (Dost)
(دوست)

عزیز داری (ع - ص) (میت)

AZÍZ-DÁRI अजीज दारी

आत्मीयता (Átmí, yata) (آتمی‌یتا)

स्वजनता (Swajanata) (سوچن‌تا) नाता

(Náta) (ناتا) क़राबत (Qarábat)
(قرابت)

AZÍMAT अजीमत (ع - ص) عزیمت

1. निश्चय (Nish,chai) (نیش‌چه) इरादा (Iráda) (اراده)

2. अभिचार (Abhichár) (ابهی‌چار) जादू (Jádú) (جادو)

USRAT उस्रत (ع - ص) عسرت

दरिद्रता (Darid,drata) (دریدر‌تا) निर्धनता

(Nirdhanata) (نیردهن‌تا) गरीबी (Gharíbi)

(تلگی) तंगी (Tangí) (غریبی)

ASKAR अस्कर (ع - مذ) عسکر

बल (Bal) सेना (Sena) (سیل)

अनिक (Anik) फौज (Fouj) (انیک)

(فوج)

ASKARI अस्करी (ع - مذ) عسکری

सैनिक (Sainik) सिपाही (سینیک)

(سپاهی) (Sipáhi)

عز ا خانه (ع - ص)

AZA-KHÁNA अजा खाना

मृत्यु गेह (Mrityu geh) (مړتھوگيه) मातम

खाना (Mátam khána) (ماتم خانه)

عز ا دار (ع - ص)

AZA-DÁR अजा दार

शोक ग्रस्त (Shokgrast) (شوگ گرسٹ) मातम दार

(Mátam dár) (ماتم‌دار)

IZ,ZAT इज्जत (ع - ص) عزت

1. प्रतिष्ठा (Pratish,tha) (پرته‌ش‌تها) मान मर्यादा (Mán maryáda) (مان)

(वक्रार) (Vagár) (مړیادا)

2. सम्मान (Sammán) (سم‌مان) सत्कार

(Satkár) (ست‌کار) आव भगत (Áo-

bhagat) (آؤ بهگت)

UZLAT उजलत (ع - ص) عزات

1. एकांत (Ekánt) (ایکانت) तन्हाई

(Tanháí) (تنهایی)

2. एकांत वास (Ekánt vás) (ایکانت) गोशा नशीनी (Gosha nashíni)

(वास) (گوश‌ه نشینی)

عزات گزین (ع - ص)

UZLAT-GUZÍN उजलत गुज्जिन

एकांत वासी (Ekánt vási) (ایکانت)

(वास) गोशा नशीन (Gosha nashín)

(گوश‌ه نشین)

AZM अजम (ع - مذ) عزم

1. संकल्प (Sanklap) (سن‌کल्प) इरादा

(اراده) (Iráda)

ASA असा (ع - مذ) عصا
लगुड (Lagud) यष्टि (Yashti)
दंड (Dand) छड़ी (Chharī)
(چھڑی)

ASAB असब (ع - مذ) عصب
पेशितंतु (Peshitantu) (پیشیتنتو)
चेता (Cheta) नस (Nas)
(चित्ता) पट्टा (Pattha) (نس)

ASR अस्र (ع - مذ) عصر
1. समय (Samai) वक्त (Vaqt)
(وقت)
2. युग (Yug) अहद (Ahd)
(یگ) (عهد)
3. अपराह (Aparānh) सिंह-
पहर (Sehpahar) (سہ پہر)

ISMAT इस्मत (ع - م) عصمت
सतीत्व (Satitwa) पातिव्रत्य
(Pativ, vrattyā) इफकत
(Pativ, vrattyā) (پاتو ورتیہ)
(Iffat) (عفت)
عصمت ذری (ع - م)

ISMAT-DARI इस्मत दरी
सतीत्व हरण (Satittwa haran)
(सतित्वो) (हरण)
(Dharshana) धर्षणा (हरण)
आबरू रेज़ी (Ábrú rozī) (آبرو ریزی)

ISYÁN इस्यान (ع - مذ) عصیان
पाप (Páp) पातक (Pātak)
(पाप) (पातक)
गुनाह (Gunáh) (گناه)
(بہ لفظ ہمیشہ جمع کے معلوم)
میں بولا جاتا ہے

AZLA अज़ला (ع - مذ) عضله
मांसल (Mánsál) मांस पेशी
(मानسل)

ASAL असल (ع - مذ) سسل
मधु (Madhu) शहद (Shahd)
(مدهو) (شهد)

ASÍR असीर (ع - ص) عسیر
कठिन (Kathin) मुश्किल
(कठिन) (مشکل)

ISH,RAT इशरत (ع - م) عشرت
1. सुख (Sukh) चैन (Chain)
(सुख) (آنند) (आनंद)
2. ऐश्वर्य (Aishwar,rya) ऐश
(ऐश्वर्य) (ऐश)
3. भोग विलास (Bhog vilās) बहोक
(भोग विलास) (ऐयाशी) (ولاس)

عشرت خانه (ع - م)

ISHRAT-KHÁNA इशरत खाना
रति ग्रह (Ratig, grīh) क्रीडा
(रति ग्रह) (क्रीडा)
स्थल (Kridásthā) ऐश
(क्रीडास्थल) (ऐश)
घर (Aish ghar) (ऐश घर)

ISHQ इश्क (ع - مذ) عشق
1. अनुराग (Anurág) प्रेम
(अनुराग) (स्नेह) (Isneh)
(Prara) (प्रेम)
महबबत (Mahabbat) (محببت)
2. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگلتا)
(Inhimák) (انہماک)
عشق باز (ع - ص)

ISHQ-BÁZ इश्क बाज़
प्रेमी (Premi) आशिक (Áshiq)
(प्रेमी) (आशिक)

ISH,VA इश्वा (ع - مذ) عشوه
हाव भाव (Háo bháo) नाचो
(हाव भाव) (नाचो)
अदा (Nazo-ada) (ناز و ادا)

عطر فروش (مف - ص)

ITR-FAROSH इत्र फरोश

सुगंधकार (Sugandh kār सुगन्धकार)

गंधी (Gandhi गन्धे)

ATÍYA अतीया (ع - مذ)

1. अनुदान (Anudán आनुदान) ग्रांट (Grant गुरान्त)

2. पुरस्कार (Puraskār तुहफा) (Tohfa تحفه)

3. दान (Dán दान) प्रदान (Pradán) बख्शिश (Bakhshish) (پردان بخشش)

AZMAT अज़मत (ع-مث)

1. श्रेष्ठता (Shresh thata) (بزرگی)

2. सम्मान (Sammán सम्मान) इज्जत (Izzat عزت)

3. महानता (Mahánata) (بزرگی) (Baráí)

AZÍM अज़ीम (ع - ص)

1. महा (Maha महा) महान (Mahán) (بزرگ) (Bara)

2. दुर्गम (Durgam) (درگم) मुश्किल (Mushkil مشکل)

3. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek nám) (ایشور کا ایک نام)

عظیم الشان (ع - ص)

AZÍMUSH-SHÁN अज़ीमुशान

महान् (Mahán महान) विशाल

(Vishál विशाल) बड़ा भारी (Bara bhári)

(بزرگ)

(Máns peshi) (मानस पेशी) अदला (Adla آدلا)

UZV उज़्व (ع - مذ)

अवयव (Avayav अवयव) अंग (Ang) (عضو) अज़ो (Azo) (انگ)

عضو تناسل (ع - مذ)

UZVE-TANÁSUL उज़्वे-तनासुल

शिशन (Shish,n) (ششن) लिंग (Ling) (ذکر) ज़कर (Zakar) (لنگ)

ATA अता (ع - مث)

1. प्रदान (Pra,dán) देना (Dena) (پردان دینا)

2. दान (Dán दान) बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

ATTÁR अत्तार (ع - مذ)

1. सुगंध कार (Sugandh kār सुगन्धकार) इत्रफरोश (Ittr farosh) (عطر فروش)

2. औषध विक्रेता (Aushadh vikreta) दवा बेचने वाला (Dava bechne vála) (دوا بیچنے والا)

UTÁRID उतारिद (ع - مذ)

बुध ग्रह (Budh grab) (بده گره) एक सितारा (Ek Sitára) (ایک ستاره)

ITR इत्र (ع - مذ)

1. सुगंध (Sugandh सुगन्ध) खुशबू (Khushbú) (خوشبو)

2. पुष्पसार (Pushp sár) (پشپ سار) अतर (Atar) (عطر)

(Parlok پر لوک) آکھیرت (Ákhirat
(آخرت)

AQD اقصاء (ع - مذ)

1. विवाह (Vivah) दार कर्म
(Dár karm) व्याह (Byáh
(بہاء)

2. प्रतिज्ञा (Pratig,gya) प्रतंग किया
(Iqrár) इकरार (اقرار)

UQDA उक्ता (ع - مذ)

1. ग्रंथि (Granthi) गांठ
(Gánth) गन्त

2. समस्या (Samas,gya) समस्या
(Masala) مسئلة

AQRAB अक्रव (ع - مذ)

वृश्चिक (Vrishchik) द्रुण
(Drún) अलि (Ali) बलीन
(Ballín) बिच्छू (Bich,ohhú)

AQL अक्ल (ع - مذ)

धी (Dhí) मेधा (Medha)
बुद्धि (Bud,dhí) मनीषा (Maní-
sha) प्रज्ञा (Prag,gya)
समझ (Samajh)

عقل مند (ع - ص)

AQL-MAND अक्ल मन्द

बुद्धिमान् (Buddhimán) (बुद्धिमान)
मतिमान् (Matimán) (मतिमान)
(Maníshí) मेधावी (Medhavi)
समझदार (Samajhdár)
(समझदार)

IF,FAT इफत (ع - م)

1. संयम (Sanyam) (संयम)
(Parhez gári) (परहेजगारी)
2. सतीत्व (Satittwa) इस्मत
(Ismat) (عصمت)

AF,V-AFÚ अपव-अफू (ع - مذ)

क्षमा (Chhama) माफी (Máfi)
(درگزر) (Darguzar) (معافی)

UFÚNAT उफूनत (ع - م)

दुर्गन्ध (Durgandh) कुवास
(Kuvás) बदबू (Badbú)

AFÍFA अफीफा (ع - م)

सती (Sati) पतिव्रता (Pativ-
vrata) बाइस्मत (Ba ismat)
(با عصمت)

UQÁB उक्ताब (ع - مذ)

गरुड़ (Garur) बड़ा गिद्ध (Bára-gidh)
(بڑا گدھ)

IQÁB इकाब (ع - مذ)

यातना (Yátana) कष्ट (Kasht)
(عذاب) (Azáb) (کشت)

AQAB अक्व (ع - مذ)

1. प्रीष्ठ (Prishth) पोछा (Píohha)
(پیچھا)

2. अनंतर (Anantar) पश्चात्
(Paslehat) बाद (Bád)
(بعد)

UQBA उक्बा (ع - م)

यमलोक (Yan lok) परलोक

ILÁJ इलाज (ع - مذ) علاج

1. उपचार (Upehár) चिकित्सा (Aipchar) (Chikitsa) दवा (Dava) (چکیتسا دوا)
2. प्रयत्न (Prayatn) उपाय (परियत्न) (Upáe) तद्वीर (Tadbír) (اورپاے) (تدبیر)

ILÁQA इलाका (ع - مذ) علاقه

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) तत्सल्लुक (Ta,al,luq) (تعلق)
2. प्रेम (Prem) महबत (परिम) (Mahab-bat) (محبت)
3. भूखंड (Bhúkhand) प्रदेश (بهوکهند) (Pradesh) इहाता (Iháta) (پرديش) (احاطه)
4. जागीर (Jágir) नाइदाद (جالگیر) (Jáedád) (جائداد)

ALÁLAT अलालत (ع - مذ) علالت

1. रोग (Rog) व्याधि (Vyádhi) (روگ) (بیماری) (بیماری)

ALÁMAT अलामत (ع - مذ) علامت

1. चिह्न (Chin,nh) निशान (چہنہ) (Nishán) (نشان)
2. लक्षण (Lakohhan) आसार (لکھن) (Asár) (آثار)
3. रोग लक्षण (Rog lakohhan) (روگ) (Bimári) बीमारी की अलामत (بیماری کی علامت) (ki alámat)

علائیه (ع - ص)

ALÁNI(I)YA अलानि(नी)या

प्रत्यक्षतः (Pratyak,ohbata) (پرتیک)

UQÚBAT उकूबत (ع - مذ) عقوبت

1. यातना (Yátana) अजाब (Azáb) (یاثنا) (عذاب)
2. कष्ट (Kasht) पीड़ा (Píra) (کشت) (تکلیف) (تکلیف)

AQÍDAT अकीदत (ع - مذ) عقیدت

1. श्रद्धा (Shraddha) आस्था (Ástha) (شردها) (اعتقاد) (اعتقاد) (آस्था)

عقیدت مند (ع - ص)

AQÍDAT-MAND अकीदत मन्द

1. श्रद्धावान् (Shraddha ván) (شردها وان) (معتقد) (معتقد)

AQÍDA अकीदा (ع - مذ) عقیده

1. विश्वास (Vishshwás) यकीन (Yaqín) (ویشواس) (یقین)
2. धर्म (Dharm) मज़हब (Mazhab) (دهوم) (مذهب)
3. मत (Mat) मशरब (Mashrab) (مت) (مشرب)
4. श्रद्धा (Shraddha) एतिकाद (Etiquád) (شردها) (اعتقاد)

AQÍL अकील (ع - ص) عقیل

1. बुद्धिमान् (Buddhimán) (بدھی مان) (عقلمند) (عقلمند)

AKS अक्स (ع - مذ) عکس

1. प्रतिबिम्ब (Prati bimb) (پرتی بيمب) (Pratich,ohbáya) प्रतिच्छाया (پرتیچ) (Parchháín) परछाई (پارچھائی)
2. छाया (Chháya) साया (چھایا) (سایه)

3. कला (Kala कला) फन (Fan فن)
4. शिक्षा (Shiksha शिक्षा) तालीम (Tálim تعلیم)
5. इंद्रजाल (Indr jál اندر جال) जादू (Jádu جادو)

علم ادب (ع - مذ)

ILME-ADAB इल्मे अदब

साहित्य शास्त्र (Sáhittya shástr साहित्य शास्त्र)

علم الاخلاق (ع - مذ)

ILMUL-AKHLÁQ इल्मुल अखलाक

नीति शास्त्र (Níti shástr नीति शास्त्र)

علم الاعضا (ع - مذ)

ILMUL-ÁZA इल्मुल आजा

शरीर रचना शास्त्र (Sharir rachana shástr शरीर रचना शास्त्र)

علم الاقتصاد (ع - مذ)

ILMUL-IQTISÁD इल्मुल इकतिसाद

अर्थ शास्त्र (Arth shástr अर्थ शास्त्र)

علم الالسنه (ع - مذ)

ILMUL-ALSINA इल्मुल अल्सिना

भाषा विज्ञान (Bhášha viggyán भाषा विज्ञान)

علم الحيو ان (ع - مذ)

ILMUL-HAJVÁN इल्मुल हैवान

प्राणी शास्त्र (Práni shástr प्राणी शास्त्र)

علم العلاج (ع - مذ)

ILMUL-ILÁJ इल्मुल इलाज

चिकित्सा शास्त्र (Chikitsa Shástr चिकित्सा शास्त्र)

खुल्लम खुल्ला (Khullam khulla کھلا کھلا)

ALÁVA अलावा (ع - ص)
 अतिरक्ति (Atirikt اثنى دكت)
 मासिवा (Māsiva ماسوا)

ILLAT इल्लत (ع - مث)

1. रोग (Rog روك) आमय (Ámai آمی)
2. कारण (Káran گان) हेतु (Hetu سبب)
3. व्यसन (Vyasan ویسن) लत (Lat لت)
4. उपद्रव (Upaddrau ایدرو) भगड़ा (Jhagṛa جھگڑا)
5. अपराध (Aprádh اپرادھ) दोष (Dosh دوش)
6. भ्रंश (Jhenjbat جهلجھٹ) कुसूर (Qusúr کوسور)
7. बखेड़ा (Bakheṛa بکھیرا)

ALAM अलम (ع - مذ)

1. पताका (Patáka پتاکا) ध्वजा (Dhwaja دھوجا)

2. नाम (Nám نام) संज्ञा (Sangya سنگیا)

3. मस्त्रम मीन नकले वाला जेहन्दा

ILM इल्म (ع - مذ)

1. ज्ञान (Gyán گیان) जान कारी (Ján kári جان کاری)

2. विद्या (Viddya ودیا) इल्म (Ilm علم)

علم تمدن (ع - مذ)

ILME-TAMADDUN इल्मे तमद्दुन
नागरिक शास्त्र (Nágarik shástr नागरिक
शास्त्र)

علم تواریخ (ع - مذ)

ILME-TAVÁRIKH इल्मे तवारीख
इतिहास विद्या (Itibás viddya इतिहास
विद्या)

علم جمادات (ع - مذ)

ILME-JIMÁDÁT इल्मे जिमादात
खनिज विज्ञान (Khanij viggýán खनिज
विज्ञान) धातु विद्या (Dhátu viddya धातु
विद्या)

علم حساب (ع - مذ)

ILME-HISÁB इल्मे हिसाब
गणित शास्त्र (Ganit shástr गणित
शास्त्र) रियाज़ी (Riyázi ریاضی)

علم حیات (ع - مذ)

ILME-HAYÁT इल्मे हयात
जीव विज्ञान (Jiv viggýán जीव
विज्ञान)

علم دین (ع - مذ)

ILME-DÍN इल्मे दीन
धर्म शास्त्र (Dharm shástr धर्म
शास्त्र)

علم ریاضی (ع - مذ)

ILME-RIYÁZI इल्मे रियाज़ी

دیکھو 'علم حساب'

علم طبیعیات (ع - مذ)

ILME-TAB,YÍ,YÁT इल्मे तबईयात
विज्ञान शास्त्र (Viggýán shástr विज्ञान
शास्त्र)

علم القابله (ع - مذ)

ILMUL-QÁBILA इल्मुल काबिला
धात्रीविद्या (Dháttri viddya धात्री
विद्या)

علم المساحت (ع - مذ)

ILMUL-MISÁHAT इल्मुल मिसाहत

ज्यामिति (Jyámiti ज्यामिति) रेखा
गणित (Rekha ganit रेखा
गणित)

علم الهی (ع - مذ)

ILME-ILÁHI इल्मे इलाही

ब्रह्म विद्या (Brahm viddya ब्रह्म
विद्या) अध्यात्म (Adh,dhyátm अध्यात्म)

علم انشا (ع - مذ)

ILME-INSHA इल्मे इन्शा

गद्य रचना शास्त्र (Gaddyachana
shástr गद्य रचना
शास्त्र)

علم بردار (ع - ص)

ALAM-BARDÁR अलम बर्दार

1. ध्वजावाहक (Dhweja vábak ध्वजा
वाहक) अंडा लेकर आगे चलने वाला
(Jhanda lekar áge chalne vála
(जहन्दा ले कर आगे चलने वाला))

2. नेता (Neta नेता) काइद (Qáid काइद)

علم تسخير (ع - مذ)

ILME-TASKHIR इल्मे तसखीर

वशीकरण शास्त्र (Vaahi karan shástr वशीकरण
शास्त्र)

علم معرفت (ع - مذ)

ILME-MA, RIFAT इल्मेमारिफत
अध्यात्म ज्ञान (Adhdyátm gyán) अध्यात्म
ब्रह्म ज्ञान (Brahm gyán) ब्रह्म
(Tasav, vuf) तसवुफ (کیان)

علم مناظره (ع - مذ)

ILME-MUNÁZARA इल्मे मुनाज़रा
(Tark shástr) ترک شاستر (تर्क शास्त्र)

علم منطق (علم - مذ)

ILME-MANTIQ इल्मे मन्तिक
(Nyáe shástr) نیای شاستر (न्याय शास्त्र)

علم موسیقی (ع - مذ)

ILME-MUSÍQI इल्मे मूसीकी
संगीत शास्त्र (Sangit shástr) संगیت
गान विद्या (Gán viddya) गान विद्या (شاستر)
(ودیا)

علم نباتات (ع - مذ)

ILME-NABÁTÁT इल्मे नबातात
वनस्पति विद्या (Vanaspati viddya)
वनस्पति शास्त्र (Vanaspati shástr) (ونسپیتی و دیا شاستر)

علم نجوم (ع - مذ)

ILME-NUJÚM इल्मे नुजूम
ज्योतिष विज्ञान (Jyotish viggán)
(جیوتش و گیان)

علم هندسه (ع - مذ)

ILME-HINDISA इल्मे हिन्दिसा
(ديکھو 'علم الحساب')

علم طبقات الارض (ع - مذ)

ILME-TABAQÁTU L-ARZ
इल्मे त क़ातुल अर्ज़
भूगर्भ शास्त्र (Bhú garbh shástr)
(بھوگربھ شاستر)

علم عروض (ع - مذ)

ILME-ARÚZ इल्मे अरूज़
छंद शास्त्र (Chhand shástr) چھند
(Pingal) پیگل (شاستر)

علم غیب (ع - مذ)

ILME-GHAIB इल्मे ग़ैब
परोक्ष विज्ञान (Parokchh viggán)
(پروکچھ و گیان)

علم قیافه (ع - مذ)

ILME-QAYÁFÁ इल्मे कयाफ़ा
सामुद्रिक विद्या (Sámud, drik viddya)
(سامودریک و دیا)

علم لسان (ع - مذ)

ILME-LISÁN इल्मे लिसान
(ديکھو 'علم اللسان')

علم مجلس (ع - مذ)

ILME-MAJLIS इल्मे मजलिस
सभा चातुर्य (Sabha cháturrya) سبھا
(چاتوریہ)

علم معدنیات (ع - مذ)

ILME-MÁDANÍYÁT इल्मे मादनी यात
खनिज विद्या (Khanij viddya) کھنيج
धातु विद्या (Dhātu viddya) دھاتو
(ودیا)

UM, MÁL उम्माल (ع - مڈ) عامل
عامل کی جمع

1. कर्मचारी वर्ग (Karmehári varg) कर्मचारी वर्ग
उहदेदार (Uhdedár) (کرم چاری ورگ)
(عهدیدار)

2. कार्यकर्ता गण (Káryakarta gan) कार्यकर्ता
कारकुन (Kárkun) (کارید کرتا کن)
(کارکن)

AM, MÁMA अम्मामा (ع - مڈ) عمائد
शिरो वेष्टन (Shiroveshtan) (شروویشتن)
उष्णीष (Ushnish) (اشلیہ)
(Pagri) (پگری)

AM, DAN अम्दन (ع - ص) عمداً
जान बूझकर (Ján bújh ker) (جان بوجھ کر)
Qasdan) (قصداً) (کسدن)

UMDAGI उम्दगी (ف - مٹ) عمدگی
1. उत्तमता (Uttamata) (اتمتا) खूबी
(Khúbi) (خوبی)

2. गुण (Gun) (گن) सिकत (Sifat) (صفت)

3. विशेषता (Visheshata) (وشیشتا) खुसूसियत (Khúsúsiyat) (خصوصیت)

4. सुंदरता (Sundarata) (سلدرता) हुस्न
(Husn) (حسن)

UMDA उम्दा (ع - ص) عمده

1. उत्तम (Uttam) (اتم) बढ़िया (Barhiya) (بہتر)
(Behtar) (بہتر)

2. सुंदर (Sundar) (سندر) खुशनुमा
(Khush numa) (خوش نما)

علم ہیئت (ع - مڈ)

ILME-HAI,AT इल्मे हैअत

खगोल विद्या (Khagol vidya) (کھگول)
ज्योतिष (Jyautish) (جیوتش)
(ودیا)

ILMI इल्मी (ع - ص) علمی

1. विद्या संबंधी (Viddya sambandhi) (ودیا سمبندھی)

2. वैज्ञानिक (Vaiggyánik) (ویگیانیک)
साइन्स संबंधी (Science sambandhi) (سائنس سمبندھی)

ILMÍYAT इल्मीयत (ع - مٹ) علمیت
पांडित्य (Pándit,tya) (پاندتیه)
(Viddwatta) (ودوتا) کابلییات
(Qábiliyat) (قابلیت)

ALÁHIDA अलाहिदा (ع - ص) علاحدہ
पृथक (Prithak) (پرتھک) अलग (Alag)
(Juda) (جدا) (الگ)

ALÍL अलील (ع - ص) علیل
रुग्न (Rugn) (رگن) अस्वस्थ (As,swasth)
(Bímár) (بیمار) (اس سوستھ)

ALÍM अलीम (ع - ص) علیم
1. ज्ञाता (Gyáta) (گیاتا) जानने वाला
(Jánne vála) (جاننے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám) (ایشور کا ایک نام)

IMÁRAT इमारत (ع - مٹ) عمارت

1. भवन (Bhavan) (بھون) مکان
(Makán) (مکان)

2. वास्तु (Vástu) (واستو) विल्डिंग
(Building) (بلڈنگ)

5. अभिचार (Abhichār) (ابھیچار)
 तंत्र (Tantr) (तन्त्र) जादू (Jádú)
 (जादू) टोना (Tona) (ٹونا)
 6. व्यसन (Vyasan) (ویسن) शौक
 (Shauq) (شوق)

عمل جراحی (ع - م)

AMALE-JARRÁHI अमले जरही
 शल्य क्रिया (Shallya kriya) (शलّیه کریا)
 चीर फाड़ (Chir pháṛ) (چیڑ پھاڑ)

عمل داری (ع - م)

AMAL-DÁRI अमलदारी
 राज्य (Rájya) (راجیه) शासन (Shásan)
 (حکومت) हुकूमत (Hukumat) (حکومت)

عمله (ع - م)

AM(A)LA अम (म) ला
 कर्मचारी वर्ग (Karmchári varg) (کرم
 چاری وردگ) अहलकार लोग (Abhikárlóg)
 (اهل کار لوگ)

AMALI अमली (ع - म)
 व्यवहारिक (Vyavhárik) (ویوهاریک)
 क्रियात्मक (Kriyátmak) (کریاتمک)

AMÚD अमूद (ع - म)
 1. स्तंभ (Stambh) (استمب) खंभा
 (Khambha) (کھمبا)

2. लंब (Lamb) (لمب) अधो लंब
 (Adho lamb) (ادھو لمب)

UMÚMAN उमूमन (ع - म)
 प्रायः (Práyah) (پرایه) बहुधा (Bahudha)
 (اکثر) अक्सर (Aksar) (اکثر)

3. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) शरीफ
 (Sharíf) (شریف)
 4. चुना हुआ (Chuna hua) (چنا ہوا)
 छाँटा हुआ (Chánta hua) (چھانٹا
 ہوا)

UMR उम्र (ع - م) عمر

1. आयु (Áyu) (آیو) वय (Vai) (وے)
 अवस्था (Avastha) (اوستھا) سین
 (Sin) (سن)

2. समय (Samai) (سمے) काल (Kál) (کال)
 जमाना (Zamána) (زمانه) अर्सा
 (Arsa) (عرصه)

عمر رسیدہ (ع - م)

UMR-RASÍDA उम्र रसीदा

वयो वृद्ध (Vayo vridh) (ویو وردھ)
 गतायु (Gatáyu) (گتایو) बूढ़ा (Búṛha)
 (بوزھا)

UMUQ उमुक (ع - म) عمق

गहन (Gahan) (گہن) गंभीरता (Gam-
 bhírata) (گمبھیرتا) गहराई (Gahrái)
 (گہرائی)

AMAL अमल (ع - म) عمل

1. कार्य (Kárya) (کاریه) काम (Kám)
 (کام)

2. व्यवहार (Vyavhár) (ویوهار) चलन
 (Chalan) (چلن)

3. अधिकार (Abhikár) (ادھیکار) دخل
 (Dakh) (دخل)

4. प्रभाव (Prabháo) (پربھاؤ) असर
 (Asar) (اثر)

AMBAR अम्बर (ع - مذ) عنبر
 एक सुप्रसिद्ध खुशबू (Ek sup, prasiddh
 khushbu) (ایک سوپر سیدھ خوشبو)

ANDALĪB अन्दलीब (ع - مذ) عنذلیب
 कलविकक (Kalvinkak) (کل ونکک)
 बुलबुल (Bulbul) (بلبل)

UNSUR उनसुर (ع - مذ) عنصر
 1. मूल (Mūl) (مول) जड़ (Jaṛ) (جر)
 2. तत्त्व (Tattwa) (تتو) पंच भूत
 (Panoh bhūt) (پنچ بھوت)

UNFUVÁN उन्फुवान (ع - ص) عنفوان
 आरंभ (Ārambh) (آرہم) शुरूआत
 (Shurúát) (شروعات)

عنفوان شباب (ع - مذ)

UNFUVÁNE-SHABÁB उन्फुवाने शबाब
 वयः संधि (Vayah sandhi) (ویہ سندھی)
 शुरू जवानी (Shurú javáni) (شروع جوانی)

UNUQ उनुक (ع - مذ) عنق
 ग्रीवा (Grīva) (گریوا) गला (Gala) (کلا)
 गर्दन (Gardan) (گردن)

عنق بھوت (ع - مذ)

ANKABÚT अन्कबूत
 लूता (Lūta) (لوتا) मर्कटी (Markati)
 मकड़ी (Makṛī) (مکڑی) (مرکٹی)

UNVÁN उन्वान (ع - مذ) عنوان
 1. शीर्षक (Shīrshak) (शीर्षक) सुरखी
 (Surkhi) (سرخی)
 2. प्रसंग (Prasang) (پرسنگ) तमहीद
 (Tambhīd) (تمہید)

AMĪQ अमीक (ع - ص) عمیق
 गहन (Gahan) (گہن) गंभीर (Gambhīr)
 गहरा (Gabra) (گہرا)

AMĪM अमीम (ع - ص) عمیم
 सामान्य (Sāmānya) (سامانیہ) व्यापक
 (Vyāpak) (ویا پاک) आम (Ām) (عام)

INÁD इनाद (ع - مذ) عناد
 1. शत्रुता (Shatṛuta) (شتروتا) दुश्मनी
 (Dushmani) (دشمنی)
 2. द्वेष (Dwesh) (دویش) बुरज़ (Bugḥz)
 (بغض)

INÁN इनान (ع - مذ) عنان
 कविका (Kavika) (کویکا) लगाम
 (Lagám) (لگام)

عنایت (ع - مذ)

INÁYAT इनायत
 कृपा (Kripa) (کریا) दया (Daya) (دیا)
 अनुग्रह (Anugraha) (انوگرہ) मिह्रबानी
 (Mehrbāni) (مہربانی)

عنایت فرما (ع - ص)

INÁYAT-FARMA इनायत फर्मा
 मित्र (Mitr) (متر) दोस्त (Dost)
 (دوست)

عنایت نامہ (ع - مذ)

INÁYAT-NÁMA इनायत नामा
 कृपा पात्र (Kripa patṭr) (کریا پتر)
 नवाज़िशनामा (Navázish náma) (نوازش نامہ)

2. पत्नी (Patnī) भार्या (Bhārya)
(بیوی) बीवी (Bīvī)

3. छिपाने योग्य अंग (Chhipāne yogya ang)
(چھپانے योगیہ انگ)

IVAZ इवज (ع - مذ) عوض
प्रति फल (Pratī phal) (پرتی پھل)
प्रतिकार (Pratī kār) (پرتی کار) बदला
(Badla) (بدله)

AHD अहद (ع - مذ) عہد

1. काल (Kāl) समय (Samai)
(وقت) (Vaqt)

2. युग (Yug) जमाना (Zamāna)
(زمانہ)

3. प्रतिज्ञा (Pratiggya) इकरार
(Iqrār) (اقرار)

4. वचन (Vachan) कौल (Qaul)
(وعدہ) (Vāda) वादा (قول)

عہد حکومت (ع - مذ)

AHDE-HUKUMAT अहदे हुकुमत
शासन काल (Shāsan kāl)
राज का समय (Rāj ka Samai)
(نامہ)

عہد نامہ (ع - مذ)

AHD-NĀMA अहद नामा

प्रतिज्ञा पत्र (Pratiggya patir)
इकरार नामा (Iqrār nāma)
(نامہ)

UHDA उहदा (ع - مذ) عہدہ
पद (Pad) दर्जा (Darja)

3. कारण (Kāran) हेतु (Hetu)
(سبب) (Sabab) सبब (हेतु)

4. विषय (Vishai) प्रसंग (Prasang)
(موضوع) मौजू (Mauzū)

5. दंग (Dhang) अंदाज़ (Andāz)
(انداز)

AVAM अवाम (ع - مذ) عوام
عامہ کی جمع

जन साधारण (Jān Sādhāran) جن
सर्व साधारण (Sarv sādharan)
आम लोग (Ām log) (سردو سادھاران)
जनता (Janata) (جنتا) (عام لوگ)

AVĀMI अवामी (ع - ص) عوامی
सार्वजनिक (Sārv janik)
सामाजिक (Sāmājik) जनता
की (Janata ki) (جنتا کی)

AUD औद (ع - مذ) عود
प्रत्यागमन (Pratyāgaman)
लौटना (Lautna) (لوٹنا) फिरना (Phirna)
(پھرنا)

ŪD ऊद (ع - مذ) عود
अगर (Ageru) एक खुशबू दार
लकड़ी (Ek khushbu dār lakṛī)
(خوشبودار لکڑی)

AURAT औरत (ع - م) عورت

1. स्त्री (Īstri) अबला (Abala)
वनिता (Vanita) महिला
(مہیلا) योषिता (Yohsita)
(ناری) (Nārī) (ناری)

(Musalmánoṁ ko ek tyohár ká dīn
مسلمانوں کے ایک تیوہار کا دن)

2. हर्ष (Harsh) (हरष) आनन्द
(Ānand) (अन्द) खुशी (Khushi
(خوشی)

AISH ऐश (ع - مذ)

- 1.. भोग विलास (Bhog vilās) (भोग
(दलास) कामानन्द (Kāmānand
(ऐयाशी) (Aiyāshi) (कामानन्द)

2. सुख (Sukh) (सुख) चैन (Chain
(आराम) (Ārām) (ऐयन)

(ऐश परस्त (ع - ص)

AISH-PARAST ऐश परस्त

1. सुख प्रिय (Sukhap prya) (सुख
(आराम तलब) (Ārām talāb
(आराम طلب)

2. विलासी (Vilāsi) (दालसी) ऐयाश
(Aiyāsh) (ऐयाश)

AIN ऐन (ع - مذ)

1. स्रोत (Srot) (स्रोत) चश्मा
(Chashma) (چشمه)

2. नेत्र (Nettr) (नेत्र) चक्षु (Chakshu)
(आंख) (Ankh) (چکچ)

AINAK ऐनक (ع - مذ)

- उपनेत्र (Up nettr) (अपनेत्र) चश्मा
(Chashma) (چشمه)

عهدہ دار (ع - ص)

UHDA-DĀR उहदा दार

पदाधिकारी (Padādhikāri) (پداधिकاری)
कर्मचारी (Karmchāri) (کرم چاری)
अफसर (Officer) (افسر)

AIYĀR ऐयार (ع - ص)

धूर्त (Dhūrt) (دهورت) वंचक (Vanchak
(छली) (Chhali) (چھالی) धोके
बाज़ (Dhoke bāz) (دهو کے باز)

AIYĀSH ऐयाश (ع - ص)

रतिप्रिय (Ratipprya) (رتیپریه) रति
लंपट (Rati lāmpat) (رتی لمپٹ) व्यभि-
चारी (Vyabhichāri) (ویبھی چاری)
तमाशबीन (Tamāshbīn) (تماش بین)

IYAL इयाल (ع - مذ)

परिवार (Parivār) (پاروار) बाल बच्चे
(Bāl bachche) (بال بچے)

AYĀN अयां (ع - ص)

प्रकट (Prakat) (پروکت) व्यक्त (Vyakt
(ज़ाहिर) (Zāhir) (ظاهر)

AIB ऐब (ع - مذ)

दोष (Dosh) (دوش) अवगुण (Augun
(बुराई) (Burāi) (اورن)

ĪD ईद (ع - مذ)

1. मुसलमानों के एक त्योहार का दिन

غ

GHÁSIB گاسیب (ع - ص) غاصب

- अप भोगी (Ap bhogi) मोषक (मोशक) (Moshak)
 (Ghasb karne vála) रास्व करने वाला (غصب کرنے والا)

GHÁFIL गाफिल (ع - ص) غافل

- असावधान (Asáodhán) निश्चेत (Nishchet)
 (Be khabar) (بے خبر)

GHÁLIB गालिब (ع - ص) غالب

1. बलवान् (Balván) ज़बर दस्त (Zabar dast)
 2. विजयी (Vijai) जेता (Jeta)
 (फातिह) (Fáteh) (جیتا)
 3. प्रायः (Práyah) अक्सर (Aksar)

GHÁLIBAN गालिबन (ع - ص) غالباً

- संभवतः (Sambhavatah) शायद (Sháyad)

GHÁLÍCHA गालीचा (फ - मं) गालिचे

- छोटा कालीन (Chhota qálin) (قالین)

GHÁIB गाइब (ع - ص) غائب

1. अंतर्धान (Antar dhán) पोशीदा (Poshída)
 2. अनुपस्थित (Anupasthit) गैर मौजूद (Ghair maujúd)

GHÁR गार (ع - मं) غار

1. गर्त (Gart) गढ़ा (Gaṛha)
 (खड) (Khad) (کڑھا)
 2. कंदरा (Kandara) गुफा (Gupha)
 (खोह) (Khoh) (کھوہ)

GHÁRAT गारत (ع - मं) غارت

1. अपहरण (Ap haran) लूट (Lunthan)
 (लूट) (Lút) (لوت)
 2. विनाश (Vinásh) बरबादी (Barbádi)
 3. नष्ट (Nasht) ध्वस्त (Dhwast)
 (बरबाद) (Barbád) (دھوस्त)

गारंगर (غ - ص)

GHÁRAT-GAR गारत गर

1. अपहर्ता (Ap harta) लुंठक (Lunthak)
 (लुंटेरा) (Lutdra) (لٹیرا)
 2. दस्यु (Dasyyu) डाकू (Dáku)
 (क़ज़ाक़) (Qazzáq) (قزاق)

GHÁZA गाज़ा (फ - मं) غازه

- मुख चूर्ण (Mukh chúrñ) (मूक चूरन)
 मुख लेप (Mukh lep) (मूक लिप)
 पावडर (Powder) (पावडर)

GHÁZI गाज़ी (ع - ص) غازی

- धर्म योद्धा (Dharm yoddha) मुजाहिद (Mujáhid)

3. बहुत बड़ा [नगर] (Bahut bara
[nagar] [بہت بڑا] [نگر])

غدار وطن (ع - ص)

GHADDÁRE-VATAN गद्दारे वतन
देश द्रोही (Desh drohi) (دیش دروہی)
वतन दुश्मन (Vatan dushman) (وطن
دشمن)

GHUDÚD गुदूद (ع - مذ)
غده کی جمع

ग्रंथियां (Granthiyān) (گرنٲھیاں)
गिलटियां (Giltiyān) (گلتیاں)

GHUDDA गुद्धा (ع - مذ)
ग्रंथि (Granthi) (گرنٲھی)
गिलटी (Gilti) (گلتی)
ग्लैंड (Gland) (گلائنڈ)

GHIZA गिज़ा (ع - مٹ)
आहार (Áhar) (آھار)
भोजन (Bhojan) (بھوجن)
खुराक (Kḥurák) (خوراك)

GHURÁB गुराब (ع - مذ)
काक (Kák) (کاک)
कौआ (Kauá) (کوا)

GHARÁRA गरारा (ع - ف)
आचमन (Áchaman) (آچمن)
कुला (Kulla) (کلا)

GHARB गर्ब (ع - مذ)
पश्चिम (Pashohim) (پشچیم)
مغرب (Maghrib) (مغرب)

GHURABA गुरबा (ع - مذ)
غریب کی جمع
दरिद्र जन (Dariddr jan) (دردر جن)
गरीब लोग (Gharib log) (غریب لوگ)

GHÁYAT गायत (ع - مٹ)

1. अभिप्राय (Abhip, prāe) (ابھپ پراے)
मक़्सद (Maqsad) (مقصد)

2. अंत (Ant) (انت) हद (Had) (حد)

GHUBÁR गुबार (ع - مذ)

1. धूलि (Dhúli) (دھولی) रज (Raj)
(گرد) गर्द (Gard) (گد)

2. वैमनस्य (Vaimanassya) (وے منسیہ)
मलाल (Malál) (ملال)

3. हलका अंधेरा (Halka andhera) (ھلکا
اندھیرا)

GHUBÁRA गुबारा (ع - مذ)

अभ्र पथ (Abh,r path) (ابھر پٲھ)
वा गोल (Va gol) (وا گول)
बैलून (Baloon) (بیلون)

GHABN. गबन (ع - مذ)

मोषण (Moshan) (موشن) न्यास भंग
(Nyás bhang) (نیاںس بھنگ)
ख़ियानत (Kḥiyānat) (خیانت)

GHABI गबी (ع - ص)

कुंठ बुद्धि (Kunth budhi) (کٲٲھ بدھی)
कुंद ज़हन (Kund zahn) (کند ذھن)

GHADDÁR गद्दार (ع - ص)

1. देशद्रोही (Desh drohi) (دیش دروہی)
वतन दुश्मन (Vatan dushman)
وطن دشمن

2. विश्वास घाती (Vish,shwás gháti)
(ویشواس گھاٲی)
नमक हराम (Namak harám) (نمک حرام)

GHURFA غُرْفَہ (ع - مذ) گُرْفَا
 گواکھ (Gavákeh) جالاکھ (Jálákeh) وَاَتَايَن (Váta-yan) جھروکھا (Jharokha)

GHARQ غَرَق (ع - ص) رَکَہ
 1. نیمجیت (Nimajjit) تہا ہوا (Dúba huá)
 2. تالین (Tallín) مگن (Magn) تنمے (Tan mai) مہو (Mahv)

GHARQÁB غَرَقَاب (ع - ص) رَکَاب
 1. جل مگن (Jal magn) پانی میں تہا ہوا (Paní man dúbá hua)
 2. تنمے (Tan mái) مہو (Mah, v)

GHURÚB غُرُوب (ع - مذ) گُرُوب
 است ہونا (Ast hona) تہونا (Dúbna)

GHURÚR غُرُور (ع - مذ) گُرُور
 1. دہم (Dambh) اہمکار (Ahan kár) اہمیاں (Abhi mán) دہم (Darp) غمہند (Ghamand)
 2. گرو (Garv) مان (Mán) فخر (Fakhr)

GHAR, RA غَرہ (ع - مذ) رَا
 دیکھو 'غور'

GHIRBÁL غِرْبَال (ع - مٹ) مِرْبَال
 چالنی (Chálani) چھلنی (Chhalni)

GHURBAT غُرْبَت (ع - مٹ) مِرْبَت
 1. ویدیش (Videsh) پردیس (Pardes)
 2. دریدرتا (Dariddrata) مفلسی (Muflisi)

GHARAZ غَرَض (ع - مٹ) رَاض
 1. ابھپراے (Abhipprae) اُدیش (Uddesh) مقصد (Maqsad)
 2. تاتپریہ (Tát parrya) مطلب (Matlab)
 3. سوارتہ (Swáarth) خود غرضی (Khud gharazi)
 4. سن کلپ (Sankalp) ایرادا (Irada)

غرض آشنا (ع - ص)

GHARAZ-ÁSHNA غَرَضِ آشنَا
 سوارتھی (Swáarthi) خود غرض (Khud gharaz)

غرض مند (ع - ص)

GHARAZ-MAND غَرَضِ مَند
 اچھک (Ich, chhuk) اُرتھی (Arthi) خواہش مند (Khábish mand)

غُرہ (ع - مذ)

GHAR GHARA غَر غَارَا
 آچمن (Áchaman) غارا (Gharara)

GHĀZĀL غزال (ع - مذ) راجال

1. مृگ شاوڪ (Mrig shāvāk مرگ) (Haran ka bachoha) (هارن کا بچہ)
2. हरिण (Harin هرن) هرن (Haran) (آهو) (Áhu) آھو (هرن)

غزال چشم (عف - ص)

GHĀZĀL-CHASHM راجال چشم

- مृग शावक नयनी (Mrig shāvāk nainī) (مرگ شاوڪ نہلی)
- मृगाक्षी (Mrigākshī) (مرگاक्षی) (Áhú-chashm) (آھوچشم) [حسیلہ]

GHĀZAL غزال (ع - مٹ) راجال

- उर्दू फारसी छंद की एक किस्म (Urdu Fārsī ohhand kī ek qism) (اردو فارسی چہند کی ایک قسم)

GHĀZ,VA غزوہ (ع - مذ) راجوا

- धर्म युद्ध (Dharm yuddh) (دھرم یدھ) (Jihād) (جہاد)
- مسلمانوں کی وہ مذہبی جنگ جس میں ان کے ساتھ رسول تھے

GHĀSSĀL غسال (ع - مذ) راسال

- शवस्नापक (Shavas nāpak) (شوس) (Murda sho) (مردہ شو) (ناپک)

GHUSL غسل (ع - مذ) غول

- स्नान (Isnān) (اسنان) (Nahāna) (نہانا)

غسل خانہ (عف - مذ)

GHUSL-KHĀNA غول خانہ

- स्नानागार (Isnānāgār) (اسنانا گار) (Hammām) (حمام)

GHUR,RA غره (ع - مذ) غورآ

- परिवा (Pariva) (پریوا) (Pratipada) (پرتی پدا) (Islāmī chandr) (اسلامی چندر) (mās kī pahli tithi) (ماس کی پہلی تہی)

GHARĪB غریب (ع - ص) غریب

1. प्रवासी (Pravāsi) (پرواسی) (Pardesi) (پردیسی)
2. दरिद्र (Dariddr) (دردر) (Kangāl) (کنگال)

غریب الوطن (ع - ص)

GHARĪBUL-VATAN غریب بول وطان

- प्रवासी (Pravāsi) (پرواسی) (Pardesi) (پردیسی) (Be ghar) (بے گھر)

غریب پرور (عف - ص)

GHARĪB: PARVAR غریب: پاروار

- दीन बंधु (Dīn bandhu) (دین بندھو) (Dīn dayālu) (دین دیالو) (Gharīb navāz) (غریب نواز)

غریب نواز (عف - ص)

GHARĪB-NAVĀZ غریب: نواز

دیکھو 'غریب پرور'

GHARĪQ غریق (ع - ص) غریق

1. मग्न (Magn) (مگن) (Dūba hua) (دوبا هوا)
2. लीन (Līn) (لین) (Tan mai) (تن مای) (Mah, v) (محو) (تن مے)

4. विलक्षण (Vilakshhan) (ولکشفان)
अजीबो गरीब (Ajibo gharib) (عجیب گریب)
(و غریب)
5. अनुचित (Anuchit) (انوجیت)
नामुनासिब (Námunásib) (نامناسب)

GHAFLAT गफलत (غ - مٹ)

1. अचेतना (Achetana) (اچیتنا)
बेखबरी (Be khabari) (بے خبری)
2. प्रमाद (Pramád) (پرماد) भूल (Bhúl) (بہول)
3. त्रुटि (Truti) (त्रुटी) चूक (Chúk) (چوک)
4. असावधानी (Asáodhání) (اساودھانی)
बेपरवाई (Beparvái) (بے پروائی)

GHAFÚR गफूर (غ - ص)

1. क्षमालु (Chhamálu) (چھمالو) क्षमा (Chhamáván) (چھما وان)
माफ़ी देने वाला (Máfi dene vála) (معافی دینے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám) (ایشور کا ایک نام)

GHUL गुल (غ - ف - مڈ)

- कोलाहल (Koláhal) (کولاهل) गुहार (Go hár) (گوهار) शोर (Shor) (شور)
- غلاطت (غ - مٹ)

GHILÁZAT गिलाज़त

1. मल (Mal) (مل) विष्टा (Vish,tha) (گوشتها)
गू (Gú) (گو)
2. गाढ़ा पन (Gáṛha pan) (گڑھاپن)

GHASH गश (غ - ف - مڈ)

1. मूर्च्छित (Múrchhit) (مورچیت)
बे होश (Be hosh) (بے ہوش)
2. आसक्त (Ásakt) (آسکت) फरेक्ता (Farefta) (فریفتہ)

GHASHI गशी (غ - مٹ)

- मूर्च्छा (Múrchha) (مورچھا) बे होशी (Be hoshi) (بے ہوشی)

GHAS,B गस्ब (غ - مڈ)

- अपहरण (Apharan) (آپھارن) अपभोग (Abbhog) (آپبھوک) मोषण (Moshan) (موشن)
ज़बरदस्ती कब्ज़ा (Zabardasti qabza) (زبردستی قبضہ)

GHUSSA गुस्सा (غ - مڈ)

- कोप (Kop) (کوپ) क्रोध (Krodh) (کروڈھ) अमर्ष (Amarsh) (امرش) खफ़गी (Khafagi) (خفگی)

غصہ ور (غ - ف - ص)

GHUSSA-VAR गुस्सावर

- क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma) (کروڈھاٹما) क्रोधी (Krodhi) (کروڈھی) गुस्सैल (Ghussail) (غصیل)

GHAZAB गज़ब (غ - مڈ)

1. प्रकोप (Prakop) (پروکوپ) सख़्त गुस्सा (Sakht ghussa) (سخت غصہ)
2. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) आफ़त (Áfat) (آفت)
3. अन्याय (Annyáe) (ان نیاے) जुल्म (Zulm) (ظلم)

غلط روی (عف - مٹ)

GHALAT-RAVI गलत रवी

कुमारगं गमन (Kumárg gaman) कुमार

(بد راهی) बद राही (Bad ráhi) (گمن)

غلط فهمی (عف - مٹ)

GHALAT-FAHMI गलत فهمी

1. भ्रान्ति (Bhránti) (به رانتي) वहम
(وهم) (Vahm)2. कुधारणा (Kudhárana) (کوڈھارنا)
बद गुमानी (Bad gumání) (بد گمانی)

غلط کاری (عف - مٹ)

GHALAT-KÁRI गलत कारी

दुराचार (Durá chár) (دوراچار) बद
आमाली (Bad ámalí) (بد اعمالی)

غلط گو (عف - ص)

GHALAT-GO गलत गो

असत्यवादी (Asattya vádi) (استیه)
मिथ्यावादी (Mith thya vádi) (وادی)
भूठा (Jhútha) (جهوٹھا) (مٹھا وادی)

غلطی (عف - مٹ) गलती GHALATI

1. अशुद्धि (Ashuddhi) (اشدھی) ना
दुरुस्ती (Ná durusti) (نا درستی)
2. त्रुटि (Truti) (ترتی) भूल (Bhúl) (بهول)

غلو (ع - مڈ) गलू GHALÚ

1. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنا)
महवियत (Mahviyat) (مکھویت)2. अतिशयोक्ति (Atishayokti) (اتی)
मुबालागा (Mubálagā) (مبالغی)
(مباله)

GHILÁF गिलाफ (ع - مڈ)

वेष्टन (Veshtan) (ويشتن) पिधान
(Pidhán) (پیدهان) खोल (Khol) (خول)

GHULÁM गुलाम (ع - मंड)

1. बालक (Bálak) (بالک) लड़का
(Larka) (لڑکا)2. दास (Dás) (داس) चाकर (Chákar)
(चाकर)3. परतंत्र (Partanttr) (پرتلتتر) महकूम
(Mahkúm) (مکھکوم)

غلامی (عف - مٹ)

GHULÁMI गुलामी

1. परतंत्रता (Partanttrata) (پرتلتترتا)
महकूमी (Mahkúmi) (مکھکومی)
2. दासता (Dásata) (दास्ता) खिदमत
गारी (Khidmat gári) (خدمت گاری)

غلبه (ع - مڈ)

GHAL(A)BA गल (ल) बा

1. अधिकता (Adhikata) (ادھکता)
कसरत (Kasrat) (کثرت)2. आधिपत्य (Ádhipattya) (آدھی پتیہ)
तसल्लुत (Tasallut) (تسلط)

غلط (ع - ص) गलत GHALAT

1. अशुद्ध (Ashud, dh) (اشدھ) नादुरुस्त
(Ná durust) (نا درست)2. असत्य (Asattya) (استیه) भूठ
(Jhúth) (جهوٹھ)

غلطان (ف - ص) गलतां GHALTÁN

लुंठायमान (Luntháe mán) (لنٹھایمان)
لوٹتا (Lot, ta hua) (لوٹتا هوا)

دُ:خیت (Dukh, khit) غمگین (Ghamgīn)

GHAMZA غمزه (ع - مذ) غمگین

1. کٹاکھ (Katakohh) سائن (Sain)

2. ہاؤ ہاؤ (Háo bháo) ناکھرا (Nakhra)

GHUNCHA غنچہ (ف - مذ) کلیکا (Kalika) مکول (Mukul) کالی (Kali)

غنودگی (ف - مٹ)

GHUNÚ-DAGI غنودگی (Unggh) تانڈرا (Tandra)

GHUNNA غننا (ع - مذ) انوسوار (Anus, swár) ناک میں ادا ہونے والا نون

GHANI غنی (ع - ص) رانی

1. نپریہ (Nisprīh) انیہ (Anīh) بنیہ (Beniyáz) بے نیاز

2. سمردھ (Samrid, dh) دھناڈھیا (Dhanádhyā) مالدار (Mál dār)

GHANÍM غنیم (ع - مذ) رانیم

1. پرتی دندی (Prati dwardwi) ہریف (Harīf)

2. شترو (Shattru) دشمن (Dushman)

GHALLA راللا (ف - مذ) ان (Ann) دھانیہ (Dhánnyā)

اناج (Anāj) اناج (Anāj)

GHALÍZ رالیج (ع - ص) غلیظ

1. پرگڑھ (Pragárh) رادھا (Gárbha)

2. استھول (Isthul) موتا (Mota)

3. وشتھا (Vishtha) گو (Gu)

GHAM غم (ع - مذ) ران

1. سن تاپ (Santáp) دُ:خ (Dukh) رنج (Ranj)

2. شوک (Sok) آفسوس (Afsos)

3. پشچات تاپ (Pashchát táp) پختاوا (Pachhtáva)

4. چنتا (Chinta) شوچ (Shooh) فکر (Fikr)

GHAMMÁZ رانما (ع - مذ) غماز

پیشن (Pishun) چوخالخور (Chughalkhor)

غم خوار (ع - ص)

GHAM-KHÁR رانما

سہانو بھتی کرتا (Sahánu bhūti karta) ہم دتہ (Ham dard)

غم زدہ (ع - ص)

GHAM-ZADA رانما

شوگ گرسٹ (Shok grast)

GHAUGHA غوغا (ع - مذ) غوغا
 کولاهل (Koláhal) شور
 (Shor) ہللاڑ (Hullar)

GHOL غول (ف - مذ) غول

1. समूह (Samúh) भीड़ (Bhír) گول (Gol)
2. भूत प्रेत (Bhút pret) अगिया बैताल (Agiya baitál) (شہابہ شہابہ)

GHAIB غیب (ع - مذ) غیب
 परोक्ष (Parokohh) गैर मौजूदगी
 (Ghair maujudagi) غیب دان (عف - ص)

GHAIB-DÁN غیب دان
 परोक्ष (Parok, chhaggya) अंतर्दामी (Antaryámi) छिपी बातें जानने वाला (Chhipi báten jānne vála)

GHIBAT غیبت (ع - مذ) غیبت
 पिशुनता (Pishunata) (چغلی Chughli)

GHAIR غیر (ع - ص) غیر

1. अन्य (Annya) अवर (Avar) दूसरा (Dúsara)
2. भिन्न (Bhinn) मुह्तलिफ (Mukhtalif)
3. अपरिचित (Aparichit) अजनबी (Ajnabi)
4. अस्वजन (As, swajan) अना-त्मीय (Anatmiya) गैर

GHANIMAT غنیمت (ع - مٹ) غنیمت

1. परिहार (Parihár) लूट का माल (Lút ka mal)
2. सराहनीय (Saráhaniya) क़द्र के काबिल (Qadr ke qábil)
3. دوسری خراب چیز کے مقابلے میں کچھ اچھی چیز

GHAV, VÁS غواص (ع - ص) غواص
 मज्जनार (Majjanar) غوطہ خور (Ghota khor)

GHAUR غور (ع - ذٹ) غور

1. चिंतन (Chintan) मनन (Manan) فکر (Fikr)
2. विवेचन (Vivechan) विचार (Vichar)

غور طلب (عف - ص)

GHAUR-TALAB غور تالاب
 विचारणीय (Vicharaniya) सोचने के काबिल (Sochne ke qabil)

GHOTA غوطہ (ف - مذ) غوطہ
 निमज्जन (Nimajjan) डुबकी (Dubki)

غوطہ خور (ف - ص)

GHOTA-KHOR غوتا خور
 निमज्जनार (Nimajjanar) غواص (Ghav, vas)

باریوزیمما (Bariuzzimma بری
(الذمه)

2. जिसकी बात का कोई ठिकाना नहो
(Jis ki bāt ka koi thikāna na ho
(جسکی بات کا کوئی ٹھیکانا نہ ہو)

غیر ضروری (ع - ص)

GHAIR-ZURŪRĪ غैر ضروری

अनावश्यक (Anāvash,shyak (اناوشیک
फुजूल (Fuzūl (فضول)

غیر فطری (ع - ص)

GHAIR-FITRĪ غैر فطری

अप्राकृतिक (Ap,prākritik (اپپراکرتیک
अस्वाभाविक (As,swābhāvik (اسواभावیک
बनावटी (Banāvatī (بنالوتی)

غیر قانونی (ع - ص)

GHAIR-QĀNŪNĪ غैر قانونی

अवैधानिक (Avaidhānik (اویدهانیک

غیر مستحق (ع - ص)

GHAIR-MUS,TAHAQ غैر مستحق

अपात्र (Apātr (اپاتر
अयोग्य (Ayog,gya (ایوگیہ
ना अहल (Na ahl (نالعل)

غیر مستعمل (ع - ص)

GHAIR-MUSTĀMAL غैر مستعمل

1. अपयुक्त (Ap,prayukt (اپپریکت
जो इस्तेमाल में न हो (Jo istemāl
men na ho (جو استعمال میں نہ ہو)

2. अपचलित (Ap,prachalit (اپپرچلित
अव्यवहारिक (Av,vyavahārik (آویوهاریک
मतलब (Matrūk (ماترک
مستروک (مستروک)

रिश्तेदार (Ghair rishtedār غیبر
(رشتہ دار)

5. प्रतिद्वंद्वी (Pratidwandwi پرتی
प्रतिनायक (Prati nāyak (پرتینایک
(دوندی)
(رقیب) (Raqib (رکب)

غیر آباد (ع - ص)

GHAIR-ĀBĀD غैر آباد

1. निर्जन (Nirjan (نیرجن
सुनसान (Sunsān (سلسان)
2. ध्वस्त (Dhwast (دھوست
बरबाद (Barbād (برباد)

GHAIRAT غैرت (ع - مٹ)

1. आत्म सम्मान (Ātm sammān (آتم
खुद दारी (Kbud dāri (خود داری
(سمسان)
(خون داری)
2. लज्जा (Lajja (لجآ)
लाज (Lāj (لاج
(شرم) (Sharm (شرم)

غیر جانب دار (ع - ص)

GHAIR-JĀNIB-DĀR غैر جانب دار

निष्पक्ष (Nish,pakchh (نہیں پکچھ)
तटस्थ (Tatasth (تاتستھ)
न्यूट्रल (Neutral (نیوٹرل)

غیر حاضر (ع - ص)

GHAIR-HĀZIR غैر حاضر

अनुपस्थित (Anupasthit (انوپستھیت)
अविद्यमान (Aviddya mán (آویدهمان
غیر موجود (Ghair maujūd (غیر موجود)

غیر ذمہ دار (ع - ص)

GHAIR-ZIMMA-DĀR غैر ذمہ دار

1. अनुत्तरदायी (Anuttardāi (انوتردائی)

غیر معمولی (ع - ص)

GHAIR-MÁMÚLÍ गैर मामूली

1. असाधारण (Asádháran असामान)

खास (Khás خاص)

2. अप्राकृतिक (Ap,prákritik अपिप्रा)

غیر तबई (Ghair tabyi گہر تبئی)

(طبعی)

غیر متبرہ (ع - ص)

GHAIR-MUQAR,RARA गैर मुकररा

अनियत (Aniyat अनियत)

(Ghair muaiyan غير معين)

غیر ممکن (ع - ص)

GHAIR-MUMKIN गैर मुमकिन

असम्भव (Asambhav असम्भव)

(Na mumkin नामمकिन)

غیر مناسب (ع - ص)

GHAIR-MUNÁSIB गैर मुनासिब

अनुचित (Anuchit अनुचित)

(Avibit आविबित)

(Na munásib नामناسب)

غیر منقسم (ع - ص)

GHAIR-MUNQASIM गैर मुनकसिम

अविभाज्य (Avibhájiya अविभाज्य)

नाकाबिले तकसीम (Na qábile taqsim नाकाबिले तकसीम)

(Na qábile taqsim नाकाबिले तकसीम)

غیر منقولہ (ع - ص)

GHAIR-MANQÚLA गैर मनकूला

अचल (Achal अचल)

स्थावर (Isthávar स्थावर)

(Jo hat na जो हट न सके)

غیر مستقل (ع - ص)

GHAIR-MUSTAQIL गैर मुस्तकिल

अस्थायी (Astháí अस्थायी)

(Aathir आथिर)

नापायदार (Ná páedár नापायदार)

आरिजी (Árizi عارضی)

غیر مسلم (ع - ص)

GHAIR-MUSALLAM गैर मुसल्लम

1. अप्रमाणित (Ap,pramánit अपिप्रा)

जिस का सुबूत न हो

(Jis ka subút na ho जिस का सुबूत न हो)

(نه هو)

2. अपूर्ण (Apúrñ अपूर्ण)

जो समूचा न हो

(Jo sa.múcha na ho जो समूचा न हो)

(نه هو)

غیر مشتبہ (ع - ص)

GHAIR-MUSHTABAH गैर मुश्तबह

निःसन्देह (Nis sandeh निःसन्देह)

असंदिग्ध (Asandigdھ असंदिग्ध)

यक्कीनी (Yaqíni یقینی)

غیر معتبر (ع - ص)

GHAIR-MOTABAR गैर मोतबर

अविश्वस्त (Avish,shwast आविश्वस्त)

(Avish,shwasa- विश्वस्त)

niya नामोतबर (Ná नामोतबर)

(motabar نامعتبر)

غیر معتدل (ع - ص)

GHAIR-MOTADIL गैर मोतदिल

असंतुलित (Asentulit असंतुलित)

गैर (Ghair mutavázin गैर)

(متوازن)

2. भेद भाव (Bhed bhāo ٻهڊ بھو)

فرق (Farq ڦرق)

غير مہذب (ع - ص)

3. द्वेष (Dweesh ڊوئش) बैर (Bair ٻير)

GHAIR-MOHAZZAB गैर मुहज्जब

अशुभ (Ashubh, bhya ٻھڻ ٻھڻ)

अशुभ (Ashisht ٻھڻ) गँवार (Ganvar ڳنوار)

GHAIZ ڳيڙ (ع - مذ)

क्रोध (Krodh ڪروڊ) कोप (Kop ڪوپ)

गुस्सा (Ghussa ڳھسا)

غيريت (ع - مٹ)

GHAYUR ڳيڙ (ع - ص)

स्वामिनी (Swabhi mani ٻھڻ)

खुदर (Khud dar ڪھڊر)

GHAIRI (Ī) YAT गैरि (री) यत

1. अपरिचय (Aparichai ٻھڻ)

बे गानगी (Be gánagi ٻھڻ)

ف

धरिणी (Dharshini ڊھرشني) पानुला

(Pánsula ٻھڻ) असती (Asati ٻھڻ)

व्यभिचारिणी (Vyabbicharini ٻھڻ)

ज्ञानिया (Zánia ڳڻيا)

FAKH,TA ڦاڪتا (ع - مٹ)

पंडुक (Panduk ٻھڻ)

(Pondaki ٻھڻ)

FÁTEH ڦاٽه (ع - ص)

1. जयन्त (Jayant ڳيڻت) विजेता

(Vijeta ٻھڻ) विजयी (Vijayi ٻھڻ)

जीतने वाला (Jitno vála ٻھڻ)

(جیتنے والا)

2. उद्घाटक (Ud,ghatak ٻھڻ)

खोलने वाला (Kholne vála ٻھڻ)

(والا)

PARIS ڦاريس (ع - مذ)

1. अश्वारोही (Ashshwarohi ٻھڻ)

घुर सवार (Ghur savár ڳھر سوار)

2. पारिस (Paris ڦاريس) ईरान (Iran ٻھڻ)

(ايران)

FAJIR ڦاجير (ع - ص)

1. पापी (Pápi ٻھڻ) गुनाहगार

(Gunahgar ٻھڻ)

2. दुराचारी (Duráchári ٻھڻ)

बदकरदार (Bad kardár ٻھڻ)

FARIGH ڦارغ (ع - ص)

1. निवृत्त (Nivritt ٻھڻ) आज़ाद

(Azad ٻھڻ)

2. निश्चित (Nishchint ٻھڻ)

बे فکر (Be fikr ٻھڻ)

FAHISHA ڦاھشا (ع - مٹ)

जघन चपला (Jaghan chapala ٻھڻ)

पुंश्चली (Punshchali ٻھڻ)

2. प्रत्यक्ष (Pratyakohh ^{پرتیکھ})
सरीह (Sarib ^{صریع})

FÁSILA फासिला (ع - مذ)
अन्तर (Antar ^{انتر}) दूरी (Dūri ^{दूरी})

FÁZIL फाज़िल (ع - ص)

1. इस्नात (Isnát ^{اسنات}) व्युत्पन्न
(Vyutpann ^{ویتن}) विद्वान्
(Vid,dwán ^{ودوان}) पंडित (Pandit ^{پندیت})
आलिम (Álim ^{عالم})

2. अतिरिक्त (Atirikt ^{اتی رکت}) फालतू
(Fáltu ^{فالتو})

3. अधिक (Adhik ^{ادھک}) जाइद
(Záid ^{زاید})

FÁIL फाइल (ع - ص)

1. कर्म कर्ता (Karm karta ^{کرم کرتا})
काम करने वाला (Kám karne vála ^{کام کرنے والا})

2. कर्ता (Karta ^{कर्ता}) फाइल (Fáil ^{फाइल})
(فاعل)

FÁQA फाका (ع - مذ)

1. अनशन (Anashan ^{انشन}) अनाहार
(Anáhár ^{अनाहार}) कुछ न खाना
(Kuchh na khána ^{کچھ نہ کھانا})

2. उपवास (Upvās ^{اپواس}) रोज़ा
(Roza ^{روزا})

फाक़े زده (ع - ص)

FÁQA-ZADA फाकाज़दा

निराहार (Nirahár ^{निराहार}) भूख का मारा
(Bhūkh ka mára ^{भूख का मारा})

3. प्राप्तावकाश (Práptáokásh ^{پراپتاوا})
गैर मसरूफ (Ghair masrúf ^{غیر مसरُوف})
(शुद्ध मसरूफ)

فارغ التحصيل (ع - ص)

FARIGHUT-TAHSIL फारिगुत्तहसील

स्नातक (Isnátak ^{اسناتک}) अधीतविद्य
(Adhít viddya ^{ادھیت ویدیہ})
पारंगत (Párangat ^{پارانگت}) जिसने
पूरा इल्म हासिल कर लिया हो (Jis ne
púra ilm hásil kar liya ho ^{جس نے پورا علم حاصل کر لیا ہو})

فارغ خطی (ع - م)

FARIGH-KHATI फारिगखती

शोधन पत्र (Shodhan pattr ^{شودھن})
चुक्ता रसीद (Chukta rasid ^{چکنا})
(رسید)

FÁSID फासिद (ع - ص)

1. अशुद्ध कारी (Ashuddh kári ^{اشدھ})
खराब करने वाला (Kharáb
karne vála ^{کھراب کرنے والا})

2. विकृत (Vikrit ^{وکرत}) दूषित
(Dúshit ^{دوشت}) खराब (Kharáb
खराब)

FÁSIQ फासिक (ع - ص)

1. व्यभिचारी (Vyabhichári ^{ویبھی})
(Záni ^{زانی}) चारी
2. पातकी (Pátaki ^{پاتکی}) पापी (Pápi ^{پاپی})
गुनहगार (Gunahgár ^{گنہگار})

FÁSH फाश (ع - ص)

1. प्रकट (Prakat ^{پرکٹ}) खुज़ा हुआ
(Khula hua ^{کھلا ہوا})

3. आय (Ái آئی) आमदनी (Ámadani
(آمدنی)

4. नीरोगता (Nírogata نیروگتا) सेहत
(Sehat صیحت)

FÁIZ फाइज (ع - ص) فائز

1. पदासीन (Padásin پداسین) उहदा
नशीन (Uha nashín عهدہ نشین)
2. सफल (Saphal سہیل) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

FÁIQ फाइक (ع - ص) فائق

1. प्रमुख (Pramukh پرمکھ) श्रेष्ठ
(Shreshth شریشتہ) बढ़िया
(Barhiya بڑھیا)
2. प्रधान (Pradhán پردھان) सुरज्जह
(Murajjah مرجح)

FAT,H फतह (ع - م) فتح

1. विजय (Vijai वीजे) जय (Jai जी)
जीत (Jit जीत)
2. सफलता (Saphalata सहेलता) काम-
याबी (Kámyábi کامیابی)

فتح منزل (ع - ف) فتح

FAT,H-MAND फतहमन्द

1. जेता (Jeta जीता) विजयी (Vijayí
वित्तोर) जित्तर (Jittwar जीतवार)
फातिह (Fáteh فاتح)
2. सफल (Saphal सहेल) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

فتح باب (ع - ف) فتح

FAT,H-YÁB फतहयाब

دیکھو 'فتح مند'

فافة مست (ع - ص) فافہ مست

FÁQA-MAST फाका मस्त

अनाहार सुखित (Anáhár sukhít
اناهار سکھیت) फाको में मस्त रहने वाला
(Fáqon men mast rahne vála
فائقوں میں مست رہنے والا)

FÁL फाल (ع - م) فال

शकुन (hakun शकून) शगून (Shagún
شگون)

FÁLIJ फालिज (ع - مذ) فالج

पक्षाघात (Pakchhaghát
پکچھاگھات) अर्द्धांग (Ardháng
اردھانگ) (ایک مرض جس میں آدھا جسم
بے کار ہو جاتا ہے)

FÁLSA फालसा (ع - مذ) فالسہ

परूषक (Parúshak پروشک) फालसा
(Phálsa پھالسا)

FÁM फाम (ع - مذ) فام

वर्ण (Varn वर्ण) रंग (Rang
رنگ) (یہ لفظ مرکبات کا آخری جز ہو کر
معنی دیتا ہے جیسے 'سبز فام')

FÁNI फानी (ع - ص) فانی

नश्वर (Nash,shwar नश्वर) अस्थायी
(Astháyí अस्थायी) फना होने वाला
(Fana hone vála فنا ہونے والا)

FÁIDA फाइदा (ع - مذ) فائدہ

1. लाभ (Lábh लाभ) नफा (Nafa
نفع)
2. गुणकारिता (Gun kárita گون کارتا)
असर (Asar اثر)

FIT, TÍN फितन (ع - ص)

धूर्त (Dhūrt दुहूर्त) वंचक (Vanchak वंचक)
शठ (Shath शठ) चालाक (Chálák चालाक)
मक्कार (Mak kár मक्कार)
फितना (Fitna फتنه)

FAJR फजर (ع - م)

प्रभात (Prabhāt प्रभात) अहमुल (Aharmukh अहमुक)
तड़का (Tarka तड़का)
भोर (Bhor भोर)

FUJŪR फुजूर (ع - مذ)

1. पाप (Páp पाप) पातक (Patak पातक)
गुनाह (Gunáh गुनाह)
2. दुश्चार (Duráchár दुश्चार) बदकारी
(Bad kári बदकारी)

FUHSR फुहस (ع - ص)

अश्लील (Ashlil अश्लील) गैर मुहज्जब
(Ghair muhazzab गैर मुहज्जब)
फक्कड़ (Phakkar फक्कर)

FAKHR फखर (ع - مذ)

1. गर्व (Garv गर्व) नाज़ (Náz नाज़)
2. अभिमान (Abhimán अभिमान)
वमंड (Ghamand वमंड)

FIDA फिदा (ع - ص)

1. आसक्त (Āsakt आसक्त) मोहित
(Mohit मोहित) फरेक्ता (Farefta फरेक्ता)
(फरिफ्त)

2. बलि (Bali बलि) निछावर (Nichhavar निछावर)
क़ुरबान (Qurbán क़ुरबान)

FIDÁÍ फिदायी (ع - ص)

1. मोहित (Mohit मोहित) आशिक
(Áshiq आशिक)

FITNA फितना (ع - مذ)

1. उपद्रव (Upad, drav अपद्रव) फसाद
(Fasád फसाद)
2. चपल (Chapal चपल) चंचल
(Chanchal चंचल) शोख
(Shokh शोख)
3. आपत्ति (Āpatti आपत्ति) मुसीबत
(Musibat मुसीबत)

فتنه انگیز (ع - ص)

FITNA-ANGEZ फितना अंगेज़

उपद्रवकारी (Upad, drav kári अपद्रवकारी)
धूर्त (Dhūrt दुहूर्त) शरारती
(Sharáreti शरारती) फितनागर (Fitna gar फितनागर)

فتنه پرور (ع - ص)

FITNA-PARVAR फितना परवर

दिक़्खो 'फ़त्ने' انگیز

فتنه گر (ع - ص)

FITNA-GAR फितना गर

दिक़्खो 'फ़त्ने' انگیز

FUTŪR फुतूर (ع - مذ)

1. विघ्न (Vighn विघ्न) बाधा (Bádha बाधा)
खलल (Khalal खलल)
2. दोष (Dosh दोष) खराबी (Kha-rábi खराबी)

FAT, VA फतवा (ع - مذ)

विधि निषेध (Vidhi nishedh विधि निषेध)
धर्मशा (Dharmág, gya धर्मशा)
शरई हुकम (Sharyi hukm शरई हुकम)
(हकम)

FARÁGH فراغ (ع - مذ) فراغ

1. अवकाश (Avkash) فرصت (Fursat)
2. मुक्ति (Mukti) छुटकारा (Chhutkára) नजात (Naját) (چھٹکارا) (نجات)

FARÁGHT فراغت (ع - مث) فراغت

1. अवकाश (Avkash) فرصت (Fursat)
2. विश्राम काल (Vishráam kál) (وشرام) (Chutti) (چھٹی) (کال)
3. समृद्धि (Samriddhi) (سم‌رہی) (Fá ri gh ul bá li) (فارغ‌الہالی)
4. ऐश्वर्य (Aishwar,rya) (ایشوریہ) (Aish) (عیش)

FIRÁQ فراق (ع - مذ) فراق

1. विरह (Virah) (ویرہ) (Viyog) (جدائی) (Judáyi) (جودائی) (ویوگ)
2. विच्छेद (Vich,ched) (وچ) (چھید) (Tafriq) (تفریق) (فراق)

FARÁMOSH فراموش

1. प्रमाद (Pramád) (پرماد) (Vismriti) (وسم‌رتی) (Bhúl) (بھول)
2. प्रमादित (Pramádít) (پرومادت) (Bhúla hua) (بھولا ہوا) (فراموشی) (ف - مث)

FARÁMOSHI فراموشی

1. प्रमाद (Pramád) (پرماد) (Vismriti) (وسم‌رتی) (Bhúl) (بھول)

2. आत्मोत्सर्ग (Átmotsargi) (آتموت) (Jánbáz) (جان‌باز) (سرگی)

3. भक्त (Bhakt) (بہکت) (Vafádár) (وفادار) (Sach,chá farmánbardar) (سچا فرمان‌بردار)

FARÁKH فراخ (ف - ص) فراخ

विस्तृत (Vistrit) (وسم‌رت) (Prathit) (پرتهت) (Kusháda) (کوشادہ)

FARÁKHI فراخی (ف - مث) فراخی

विस्तार (Vistár) (وستر) (Vus,at) (وسعت)

FIRÁR فرار (ع - مذ) فرار

1. पलायन (Paláyan) (پلاین) (Bhagna) (بھاگنا)
2. گرفتاری کے قید سے بھاگ جانا یا قید سے نکل بھاگنا

FARÁZ فراز (ف - مذ) فراز

1. उच्चता (Uch,chata) (اچھا چتا) (Uncháyi) (اونچائی) (Balandi) (بلندی)
2. बलन्द किया हुआ (Baland kiya hua) (بلند کیا ہوا) (دوسرے معنوں میں مرکب ہو کر آنا ہے جیسے 'سرفراز')

FIRÁSAT فراست (ع - مث) فراست

निपुणता (Nipunata) (نیپونتا) (Pratibha) (پرتیبھا) (Cháturrya) (چاتوریہ) (Zahanat) (زہانت)

FARHAT फरहत (ع - مٹ) فرحت
 हर्ष (Harsh) आनन्द (Anand)
 खुशी (Khushi) (خوشی)

FAR, RUKH फरख (ف - ص) فرخ
 शुभ (Shubh) मंगलमय (Mangal
 mai) मुबारक (Mubarak)
 (مبارک)
 فرخنده (ف - ص)

FARKHUNDA फखुन्दा
 मांगलिक (Mangalik) शुभा-
 न्वित (Shubhanvit) मुबारक
 (Mubarak)

FARD फर्द (ف - مذ) فرد
 1. व्यक्ति (Vyakti) शरस
 (Shakhs) (شخص)
 2. एकाकी (Ekaki) अकेला
 (Akela)
 3. लेख (Lekh) तहरीर (Tahrir)
 पत्र (Pattr) (پتر)
 4. दुलाई (Dulayi) (دلائی)

FARDA फर्दा (ف - مٹ) فردا
 परेद्युः (Pred, dyuh) (پریددیوہ)
 आने वाला कल (Ane vala kal)
 (والا कल)

فرد جرم (ع - مٹ)

FARDE-JURM फर्दे जुर्म
 अभियोग पत्र (Abhiyog pattr)
 चार्ज शीट (Charge
 sheet) (چارج شیٹ)

FARAVAN फरावा (ف - ص) فراوان
 प्रचुर (Prachur) अधिक (Adhik)
 बहुत (Bahut) (بہت)
 فراوانی (ف - مٹ)

FARAVANI फरावानी
 अधिकता (Adhikata) बाहुल्य
 (Bahullya) प्राचुर्य (Prachurya)
 बहुतात (Bahutát) (بہتات)

FARÁHAM फराहम (ف - ص) فراهم
 एकत्र (Ekattr) संचित (Sanchit)
 इकट्ठा (Ikattha) (سنگت)

FARBEH फरबेह (ف - ص) فر به
 पीवर (Pivar) स्थूल (Isthul)
 मेदुर (Medur) मोटा
 ताजा (Mota táza) (موتا تازہ)

FARBEHI फरबेही (फ - मٹ) فر بهی
 स्थूलता (Isthulata) पीवरता
 (Pivarata) पीनता (Pinata)
 मोटापन (Mota pan) (موتا پن)

FARJ फर्ज (ع - मٹ) فرج
 1. भग (Bhag) योनि (Yoni)
 अन्दामे निहानी (Andame
 nihani) (اندام نہانی)
 2. दरार (Darar) दर्ज (Darz) (دراز)

FARAH फरह (ع - مذ) فرح
 हर्ष (Harsh) प्रसन्नता (Prasan, nata)
 खुशी (Khushi) (خوشی)

FARHAN फर्हान (ع - ص) فرحان
 प्रसन्न (Prasann) हर्षित (Harshit)
 खुश (Khush) (خوش)

FARSH فرش (ع - مذ) کُرش

1. बिछौना (Bichhauna) बड़ी (بچیھونا بڑی)
2. पक्की जमीन (Pakki zamín) पक्की (زمین)

FIRISHTA فرشته (ف - مذ) فیریشٹا

1. सुर (Sur) देवता (Deota) (دیوتا سور)
2. सज्जन (Sajjan) शरीफ (شریف)

فرشته باطن (ع - ص)

FIRISHTA-BÁTIN فیریشٹا باتین
सदात्मा (Sadátma) देवात्मा (دیواتما)
(Nek) नेक दिल (Nek dil) (نیک دل)

فرشته سیرت (ع - ص)

FIRISHTA-SÍRAT فیریشٹا سیرت
साधु चरित (Sádhu charit) सान्धु (چرت)
(Nek) नेक कर्दार (Nek kardár) (نیک کردار)

FURSAT فرصت (ع - مٹ) فُرسٹ

1. अवकाश (Av,kásh) छुट्टी (اوکاش) (छुट्टी)
2. कार्य रिक्ता (Kárrya ríktata) कार्य (کاریه)
(Nithallá pan) निठल्ला पन (نٹھلا پن)

FARZ فرض (ع - مذ) فَرز

1. धर्म (Dharm) कर्तव्य (Kar-tav,vya) (कर्तव्य) फरीजा (Fariza) (فریضہ)
2. ईश्वरादिष्ट कर्म (Íshwarádisht karm) (ایشورادیشٹ کرم)

فرد حساب (ع - مٹ)

FARDE-HISÁB फर्दे हिसाब
बीजक (Bíjak) चिट्ठा (Chit-tha) (بیجک چٹھا)

FIRDAUS फिर्दौस (ع - مذ) فِرْدَوس

स्वर्ग (Swarg) देवलोक (Deo-lok) (دیولوک) नाक (Nák) (ناک)
बिहिश्त (Bihisht) (بهشت)

FARZÁNA फर्जाना (ف - ص) فَرزانه

1. निपुण (Nipun) होशियार (نیپون) (هوشیار)
2. बुद्धिमान् (Buddhi mán) (بدھی مان) मेधावी (Medhāvi) (মেধাবী)
(Aql mand) अक्लमन्द (عقل مند)

FARZAND फर्जन्द (ف - مذ) فَرزند

पुत्र (Puttr) आत्मज (Átmaj) (پُتر) (آتمج)
(Laṛka) लड़का (لڑکا)

FARAS فرس (ف - مذ) فَرَس

अश्व (Ash,shwa) हय (Hai) (اشو) (ه)

घोड़ा (Ghōṛā) (گھوڑا)

فرستاده (ف - ص)

FIRISTÁDA फिरस्तादा

प्रेषित (Preshit) भेजा हुआ (پریشٹ) (بھیجا ہوا)

FARSÚDA फर्सूदा (ف - ص) فَرسوده

जीर्ण (Jirn) जर्जर (Jarjar) (جیرن) (جرجر)
पुराना (Purána) पुराणा (پُرانا) (پوراانا)
(Phata purán) (پھٹا پوراانا)

FIRQA فِرْقہ (ع - مذ) فِرْقہ

1. सम्प्रदाय (Sampradāe) (سم پر دایا) مذهب (Maz,hab)
2. वर्ग (Varg) (ورگ) श्रेणी (Shreni) जमाअत (Jamā,at) (شرینی جماعت)
3. पक्ष (Pakchh) (پکچھ) दल (Dal) (دل) पार्टी (Party) (پارٹی)

فرقه بندی (ع - ص)

FIRQA-BANDI فِرْقہ بندی

1. साम्प्रदायिकता (Sāmpradāyikata) (سام پر دایکتا) मज्जहीयत (Maz-habīyat) (مذهبیت)
2. दलबन्दी (Dal bandi) (دل بندی) पार्टी बन्दी (Party bandi) (پارٹی بندی)

فرقه پرست (ع - ص)

FIRQA-PARAST فِرْقہ پرست

1. साम्प्रदायिक (Sāmpradāik) (سام پر دایک) मज्जही तश्चसुन रखने वाला (Maz,habī ta,assub rakhne vāla) (مذهبی)
- (تعصب رکھنے والا)

فرقه پرورد (ع - ص)

FIRQA-PARVAR فِرْقہ پرور

دیکھو 'فرقه پرست'

FARGUL फ़र्गुल (ف - مذ) فرگل

1. लबादा (Labāda) (لباده) रुईदार अंगा (Ruī dār anga) (روئی دار انگا)

FARMÁN फ़र्मान (ف - مذ) فرمان

1. राजादेश (Rājādeśh) (راجا دیش)

جن کاموں کا سندا کی طرف سے حکم ہو

3. कल्पना (Kalpana) (کلپنا) राहंत (Garhant) (گرمہنت)

فرض شناس (ع - ص)

FARZ-SHANÁS फ़र्ज शनास

- कर्तव्य पालक (Kartav,vyā pālāk) (کرتویہ پالک) फ़र्ज पहचानने वाला (Farz pahchān ne vāla) (فرض پہچاننے والا)

FARZI फ़र्ज़ी (ع - ص) فرضی

- कालपनिक (Kālpanik) (کال پندک) खयाली (Khayālī) (خیاالی)

FART फ़र्त (ع - ص) فرط

- अधिकता (Ādhikata) (ادھکتا) बहुतात (Bahutāt) (بہتات)

FAR, A फ़र्अ (ع - ص) فرع

1. शाखा (Shākha) (شاخا) डाली (Dālī) (دالی)
2. गौण (Gaun) (گاون) शैर अहम (Ghair aham) (غیر اہم)

FARQ फ़र्क (ع - مذ) فرق

1. शिर (Shīr) (شر) सर (Sar) (سر)
2. अन्तर (Antar) (انتر) भेद (Bhed) (اختلاف) इख्तिलाफ (Ikhtilāf) (بہد)
3. दूरत्व (Dūrattwa) (دور تو) फासिला (Fāsila) (فاصله)

FURQAT फ़र्कत (ع - ص) فرقت

- विरह (Virah) (ویرہ) वियोग (Viyog) (جدائی) जुदाई (Judāyī) (دیوگ)

فروشنده (ف - ص)

FAROSHINDA فروشیندا

بیکرتا (Vik, kreta) وکریتا
(Bechne vála) بیچنے والا

FAROGH فروغ (ف - مذ)

1. پرکاش (Prakásh) چمک
(Chamak) چمک

2. شوبھا (Shobha) راینک
(Raunaq) رونق

3. اُन्नات (Unnati) ترقی
(Taraqqi) ترقی

فرو گزاشت (ف - مٹ)

FIRO-GUZÁSHT فیرو گزاشت

تُرُٹ (Truti) چوک (Chúk)

فرو مانده (ف - ص)

FIRO-MANDA فیرو ماندا

1. شُرانت (Shránt) کلانت
(Klánt) ثکا ہوا (Thaka hua)

2. نیراشری (Nirásh, shrai) لاچار
(Asamarth) لاچار (Láchár)

فرو مایہ (ف - ص)

FIRO-MÁYA فیرو مایا

تُرخھ (Tuchchh) अधम (Adham)
(Kamína) کمینہ

FARHANG فرہنگ (ف - مٹ)

1. بُدھی (Bud, dhi) عقل
(Samajh) عقل (Aql)

2. شبد کوش (Shabd kosh) لغات
(Lughát) لغات

شاہی حکم (Sháhi hukm) (شاہی حکم)

2. آدیش پتر (Ádesh pattr) (آدیش پتر)
حکم ناما (Hukm náma) (حکم نامہ)

فرماں بردار (ف - ص)

FARMAN-BARDÁR فرماں بردار

آگیاکاری (Ágya kári) (آگیاکاری)
تابعدار (Tábe dár) (تابعدار)

فرماں روا (ف - ص)

FARMAN-RAVA فرماں روا

شاسک (Shásak) (شاسک)
حکم ران (Hukm rán) (حکم ران)

فرمایش (ف - مٹ)

FARMÁISH فرمایش

یاचना (Yáchana) مانگ (Máng)
(Talabi) طلبی (مانگ)

FIRO فیرو (ف - ص)

شانت (Shánt) ساکین
(Sákin) ختم (Khatm)

FIRO-TAN فیروتن (ف - ص)

وینم (Vinamr) وینیت (Vinit)
(Kháksár) خاکسار (وینیت)

فروخت (ف - ص)

1. وکریت (Vik kritt) بچا
ہوا (Becha hua)

2. وکریہ (Vik kriya) بچنا
(Bechna)

FAROZAN فروزان (ف - ص)

پرکاش مان (Prakásh mán) (پرکاش مان)
رؤشن (Raushan) (رؤشن)

فریب کار (ف - مذ)

FAREB-KAR فریب کار

छली (Chhali) वंचक (Vanchak)
धोखे बाज़ (Dhokhe báz)
(دهوکه باز)

FAREBI फरेबी (ف - ص)

छली (Chhali) धूर्त (Dhurt)
(ونچک) वंचक (Vanchak) (دهورت)
धोखे बाज़ (Dhokhe báz) (دهوکه باز)

FARIZA फरीज़ा (ع - مذ)

1. धर्म (Dharm) कर्तव्य (Kar-tav, vya) फर्ज़ (Farz) (کرتویہ)
2. धार्मिक फर्ज़ (Dharmik farz) [مذهبی پابندی] (دهارمک فرض)

FAREFTA फरेफ़ता (ف - ص)

मुग्ध (Mugdh) आसक्त (Ásakt)
लट्टू (Ashiq) (عاشق) (آسکت)
(Lattu) (لٹو)

FARIQ फ़रीक (ع - مذ)

1. पक्ष (Pakchh) दल (Dal)
(پارٹی) पार्टी (Party) (دل)
2. प्रतिद्वन्द्वी (Prati dwandwi)
(حریف) हरीफ (Harif) (دوئندی)

FUZUN फ़ुज़ून (ف - ص)

अधिक (Adhik) प्रचुर (Prachur)
(بہت) बहुत (Bahut) (پرچر)

FASAD फ़साद (ع - مذ)

1. विकार (Vikár) दोष (Dosh)
(خرابی) खराबी (Kharábi) (دوش)

FARYÁD फ़र्याद (ف - م्)

1. आत्त नाद (Árt nád) (آرت ناک)
चिलाहट (Chilláhat) (چلاہٹ)
2. वाद (Vad) अभियोग (Abhiyog)
(نالیش) नालिश (Nálísh) (ابهی یوگ)

فریاد رس (ف - ص)

FARYÁD-RAS फ़र्याद रस

न्याय कर्ता (Nyae karta) (نہاے کرتا)
मुंसिफ (Munsif) (ملصف)

FARYÁDI फ़र्यादी (ف - ص)

1. अभियोगी (Abhiyogi) (ابهی یوگی)
मुस्तगीस (Mustaghis) (مستغیث)
2. आर्त्तनाद कर्ता (Artnáđ karta)
(आर्त्तनाद करने वाला) फ़र्याद करने वाला
(Faryád karne vala) (فریاد کرنے والا)

FAREB फरेब (ف - مذ)

छल (Chhal) कपट (Kapat)
(ونچنا) वंचना (Vanchana) (कपट)
धोखा (Dhokha) (دهوکه)

فریب دهی (ف - م्)

FAREB-DIHI फरेब दिही

छल व्यवहार (Chhal vyavahár) (چہل)
(ونچنا) वंचना (Vanchana) (ویوہار)
ठगी (Thagi) (تھگی)

فریب خوردہ (ف - ص)

FAREB-KHURDA फरेब खुर्दा

वंचित (Vanchit) छलित
(छेलेत) धोखा खाया हुआ
(Dhokha khaya hua) (دهوکه کھایا ہوا)

2. मायावी (Māyāvi) शोबदा
बाज़ (Shobada bāz) (شعبده باز)

FASHURDA फ़शुर्दा (ف - ص) فشرده
افشوده کا مخفف دیکھو 'افشوده'

FASĀHAT फ़साहत (ع - مٹ) فصاحت
लाटिका (Lātika) कोमला (Komala)
गद्य या पद्य की वह लेखन शैली
जिसमें हलके फुलके शब्दों का प्रयोग
हो और अलंकार आदि की बहुतायत न हो
(Gaddya ya paddya ki voh lekhan
shaili jis men halkhe phulke shabdōn
ka prayog ho aur alankārādi ki
babutāt na ho) گدیہ یا پدیہ کی وہ
لیکھن شیلی جس میں ہلکے پھلکے
شبدوں کا پرہوگ ہو اور الزکاراتی
(کی بہتات نہ ہو)

FASSĀD फ़साद (ع - مڈ) فساد
रक्त मोचक (Rakt mochak) रक्त
खोलने वाला (Fasā kholne vāla) فصد
کھولنے والا

FASL फ़सल (ع - مٹ) فصل

1. ऋतु (Ritu) मौसिम (Mausim)
(موسم)

2. अन्तर (Antar) फ़ासिला
(Fāsila) (فاصلہ)

3. अध्याय (Ad, dbyāe) बाब
(Bāb) (باب)

4. रबी और खरीफ या बहार और ख़िज़ां
का समय (Rabi aur kharif ya
bahār aur khizān ka samai) (ربیع
اور خریف یا بہار اور خزان کا سے)

2. उपद्रव (Upad drav) भगबा
(Jhagra) (جھگڑا)

FASĀNA फ़साना (ف - مڈ) فسانہ
افسانہ کا مخفف

1. उपन्यास (Upan, nyās) اینتھاس
ناول (Novel) (ناول)

2. कथा (Katha) कहानी (Kahāni)
(کہانی)

FASKH फ़ख (ع - ص) فسح
खंडित (Khandit) विच्छिन्न
(Vich, chhinn) (شکستہ) شکستا

فسردگی (ف - مٹ)

FASURDAGI फ़सुर्दगी
افسردگی کا مخفف دیکھو 'افسردگی'

FASURDA फ़सुर्दा (ف - ص) فسورده
افسورده کا مخفف دیکھو 'افسورده'

FISQ فِسَق (ع - مڈ) فسق
दुराचार (Durāchār) पाप
(Pāp) बद आमाली (Bad āmālī)
(بد اعمالی)

FUSŪN फ़सून (ف - مڈ) فسون
افسون کا مخفف

अभिचार (Abhichār) यंत्र मंत्र
(Yantr mantr) जादू (Jādu)
(جادو)

فسون گر (ف - ص)

FUSŪN-GAR फ़सूंगर

1. अभिचारी (Abhichāri) (ابھی چاری)
जादूगर (Jādūgar) (جادوگر)

فضول خرچ (ع - ف - ص)

FUZUL-KHARCH فزول کرح

अपव्ययी (Apav,vyayi) (اپو وپی)
बहु व्ययी (Bahuv,vyayi) (बहु व्ययी)
बेकार खर्च करनेवाला (Bekār kharch
karne wāla) (بیکار خرچ کرنے والا)

فضول گو (ع - ف - ص)

FUZUL-GO فزول گو

अनर्थ वादी (Anarth vādī) (انرث وادی)
मुखर (Mukhar) (مکھر) वाचाल (Vāchāl
वाक्यासी (Bakvāsi) (बकवासी) (واچال)

FUZLA فزلا (ع - مذ)

1. विष्टा (Vishtha) (وشتھا) मल (Mal
गू (Gū) (گو)
2. नीचे बची हुई चीज़ (Niche bachi
hūī obīz) (نیچے بچی ہوئی چیز)
फोक (Phok) (فوک)

FAZĪHAT फज़ीहत (ع - م - م - م)

भर्त्सना (Bhartsana) (بھرتسنا) निन्दा
(Ninda) (نندا) रुसवाई (Rusvāyi
(روسوائی)

FAZĪLAT फज़ीलत (ع - م - م - م)

1. विद्वत्ता (Vid,dwatta) (ویدوत्ता) पांडित्य
(Pāndittya) (پانڈیتھ) इल्मीयत
(Ilmiyat) (علمیت)
2. प्रधानता (Pradhānata) (پروہانتا)
तरजीह (Tarjih) (ترجیح)

FITRAT फ़ितरत (ع - م - م - م)

1. प्रकृति (Prakriti) (प्रकृति) नेचर
(Nature) (نچر)

FASLI फ़स्ली (ع - ف - ص)

1. ऋतु सम्बन्धी (Ritu sambandhi
मौसिमी (Mausimi) (موسمی)
2. किसानों का साल (Kisānon ka sāl
کسانوں کا سال)

FASĪH फ़सीह (ع - ف - ص)

फसाहत से पूर्ण (Fasāhat se pūrṇ
فصاحت سے پورن)

FASĪL फ़सील (ع - م - م - م)

प्राचीर (Prāchīr) (پراچیر) शहर पनाह
(Shahr panāh) (شہر پناہ)

FAZA फ़ज़ा (ع - م - م - م)

1. वातावरण (Vātāvaran) (واتارون)
माहौल (Mābāul) (ماحول)
2. अन्तरिक्ष (Antariksh) (انترکچھ)
खला (Khala) (خلا)

FAZ,L फ़ज़ल (ع - مذ)

1. अनुकम्पा (Anu kampa) (انوکمپا)
दया (Daya) (دیا) मेहरबानी (Meh-
bāni) (مہربانی)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرتیشٹھا)
बुजुर्गी (Buzurgi) (بزرگی)

FUZUL फ़ुज़ूल (ع - مذ)

فضله کی جمع

1. खराब रुतबे (Kharāb rutūbaten
خراب رطوبتیں)
2. विष्टा (Vishtha) (وشتھا) गू (Gū) (گو)
3. व्यर्थ (Vyarth) (व्यर्थ) वृथा (Vritha
वैकार (Bekār) (बेकार)

FAQR فقیر (ع - مذ) فکّر

1. दरیدرتا (Darid, drata) (دردرتا)

مہمتاجی (Muhtāji) (مستحاجی)

2. سنیاس (Sannyās) فکیری (فقدیری) (Faqiri)

FIQRA فقیرہ (ع - مذ) فیکر

1. واکیا (Vākya) (واکیہ) جملہ (Jumla)

2. رید کی ہڈی کا گوریا (Rīḥ ki haddi ka guriya) (ریڈ کی ہڈی کا گوریا)

FAQAT فقط (ع - ص) فکات

ہتی (Iti) (اتی) بس (Bas)

FIQ,H فقہ (ع - مذ) فیکھ

دھرم شاستر (Dharm shāstr) (دھرم شاستر)

ہلمہ شرا (Ilme shara) (علم شرع)

FAQÍR فقیر (ع - مذ) فکیر

1. سنیاسی (Sannyāsi) (سنیاسی) درویش (Darvesh)

2. بھیکھک (Bhikchhuk) (بھیکھک)

بھیکمگا (Bhikmanga) (بھیکمگا)

FUKÁHÁF فکھات (ع - مذ) فکھاہات

فکھت کی جمع

منورنجن (Mano ranjan) (منورنجن)

دل چسپ باتیں (Dil chasp bāten) (دل چسپ باتیں)

میزاھ (Mizáh) (میزاھ)

FIKR فکر (ع - مذ) فیکر

1. وچار (Vichár) (وچار) خیال (Khayál)

2. سبھاو (Swabháo) (سبھاو) خللت (Khaslat)

3. دھورتا (Dhúrtata) (دھورتا) چالاکی (Cháláki)

FITRI فتری (ع - ص) فتری

سواہاوک (Swábhávik) (سواہاوک)

نہسارگیک (Naisargik) (نہسارگیک)

پراکرتیک (Prákritik) (پراکرتیک) نہچرل (Natural)

FEL فعل (ع - مذ) فیل

1. کارے (Karrya) (کارے) کرم (Karm) کام (Kám) (کام)

2. کریا (Kriya) (کریا) فیل (Fel)

فعل لارم (ع - مذ)

FALE-LAZIM فیلے لازیم

اکرمک کریا (Akarmak kriya) (اکرمک کریا)

فعل متعدی (ع - مذ)

FELE-MUTA,ADDI فیلے متاآدی

سکرمک کریا (Sakarmak kriya) (سکرمک کریا)

FUGHÁN فغان (ف - مذ) فوگان

آنا: (Áh) (آنا) نالہ (Nála)

FUQDÁN فقدان (ع - مذ) فوکدان

انپ (Anuplab,dhata) (انپ)

آپ پراپیتا (Ap práp,pyata) (آپ پراپیتا)

آبھاو (Abháu) (آبھاو)

نابا (Ná yábi) (نابا)

FALÁKAT फ़लाकत (ع - مٹ) فلاکت
 दरیدرता (Dariddrata) निर्धनता
 (Nirdhanata) कंगाली (Kan-
 gáli) غریبی (Gharibi)

فلاکت زدہ (ع - ف - ص)

FALÁKAT-ZADA फ़लाकत ज़दा
 दरिद्र (Dariddr) निर्धन (Nirdhan)
 مفلس (Muflis)

FULÁN फ़लान (ف - ص) फ़लान
 अमुक (Amuk) फ़लाना (Falána)

FILIZ.ZÁT फ़लिज्जात (ع - مٹ) فلیز کی جمع

अष्ट धातु (Asht dhātu) اشت دھاتو
 सोना चांदी वगैरा (Sona chāndī
 vaḡhaira) سونا چاندی وغیرہ

FALS फ़ल्स (ع - مڈ) فلس

1. पण (Pan) पैसा (Paissa)
2. वटिका (Vatika) टिकिया (Tikiya)
3. शल्क (Shalk) मछली का सिन्ना (Machbli ka sinna)

FALSAFA फ़लसफ़ा (ع - مڈ) فلسفہ

1. विज्ञान (Viggyán) हिकमत (Hikmat)
2. दर्शन शास्त्र (Darshan shāstr) दर्शन (Darshan)
 फ़िला सफ़ी (Philosephy) فلسفہ

2. आशंका (Āshanka) तशवीश (Tashvish)

3. कल्पना (Kalpana) तख़ैयुल (Takhaiyul)

فک رہن (ع - مڈ)

FAK,KE-RAHN फ़क्के रहन
 बंधक मोचन (Bandhak mochan) بندھक
 गिरव चीज़ का छूटना (Girau
 chiz ka chhútna) گرو چیز کا چھوٹنا

فکر مند (ع - ف - ص)

FIKR-MAND फ़िक्र मन्द
 चिंतित (Chintit) चिन्त में पड़ा
 हुआ (Fikr mou paḡa hua) فکر میں
 ہوا

FIGÁR फ़िगार (ف - ص) फ़िगार
 च़त (Chhat) घायल (Ghāyal
 زخمی (Zakhmi) گھائل)

FALÁH फ़लाह (ع - مٹ) فلاح

1. हित (Hit) उपकार (Upkár)
2. कल्याण (Kallyán) नजात (Naját)

FALLÁH फ़ल्लाह (ع - مڈ) فلاح

कृषक (Krishak) किसान (Kisán)

FALÁHAT फ़लाहत (ع - مٹ) فلاحت

कृषि (Krishi) काश्तकारी (Kásht
 kári) کاشت کاری

FAN فن (ع - مذ) فن

1. शिल्प (Shilp) कारीगरी (کارگری) (Kārigari)
2. धूर्तता (Dhūrtata) मक्कारी (مککاری) (Makkāri)

FANA فنا (ع - مث) فنا

1. नाश (Nāsh) विनाश (Vināsh) (تباہی) (Tabāhi)
2. मृत्यु (Mrityu) निधन (निधन) (Nidhan) मौत (Maut)

FAN KĀR फनकार (ع - ص) فن کار

- कलाकार (Kalākār) कला कुशल (Kala kushal) माहिरेफन (Māhire fan)

فن موسیقی (ع - مذ)

FAN,NE-MŪSĪQĪ फनने मूसीकी

- संगीत कला (Sangit kala) गान विद्या (Gān vidya) गाने का इल्म (Gāne ka ilm)

FAV,VĀRĀ फव्वारा (ع - مذ) فواره

- जल यंत्र (Jal yanttr) धारा यंत्र (Dhāra yanttr) फुहार (Phuhāra)

FU,ĀQ फुआक (ع - मथ) فواق

1. हिकका (Hikka) हिचकी (Hichki) (هچکی)
2. हिचकी का मरज़ (Hichki ka maraz) (هچکی کا مرض)

FAVĀKEH फवाकेह (ع - مذ) فاکه

- फाकेह की جمع (Fakheh ki jamc) फल (Phal) मेवे (Mevo)

FALSAFI फल्सफी (ع - مذ) فلسفی

- विज्ञानी (Viggyāni) दार्शनिक (Dārshanik) हकीम (Hakim) फिलासफ़र (Philosophor) (فلاسفر)

FILFIL फिल्ल फिल्ल (ع - मथ) فلل

- मरिच (Marich) मिर्च (Mirch) (مرچ)

FALAK फलक (ع - مذ) فلك

- गगन (Gagan) आकाश (Ākāsh) आसमान (Āsmān) (آکاش)

FULK फुल्क (ع - मथ) فلك

- नौका (Nauka) नाउ (Nāo) (ناؤ)

فلك شگاف (ع - ص)

FALAK-SHIGĀF फलक शिगाफ

- गगन भेदी (Gagan bhedi) आसमान में छेद करने वाला (Āsmān men chhed karne vāla) (چھید کرنے والا)

FALAKĪ फलकी (ع - ص) فلکی

- आकाशीय (Ākāshīya) आस्मानी (Āsmāni) (آکاشیہ)

فلکیات (ع - مذ)

FALAKĪYĀT फलकीयात

- आकाश विज्ञान (Ākāsh viggyān) अंतरिक्ष विज्ञान (Antarikshh viggyān) इल्मुल अफ्लाक (Ilmul aḥlāk) (آکاش وکیان)

FAM फम (ع - مذ) فم

- मूख (Mukh) मुँह (Munh) (مکھ)

فوج کا (Fauj ka سم بلدی
فوج کا)

FAURAN فاورن (ع - ص) فوراً
شیر (Shighr شیر) تارانت (Tarant
جالد (Jald جلد) ترنت

FAURI فوری (ع - ص) فوری
شیر (Shighrate purn شیر)
فیل فاور (Fil faur فیل فاور)

FOTA فوٹا (ف - مڈ) فوٹہ

1. راج کر (Ráj kar راج کر)
(Khiráj خراج)

2. کرشی کر (Krishikar کرشی کر)
لگان (Lagán لگان)

(ع)

3. تاولیا (Tauliya تولیہ) آنگوچھا
(Angauchha آنگوچھا)

(ا)

4. آند کوش (And kosh آند کوش)
خوسیا (Khusya خوسیا)

FUFAL فوفال (ع - مڈ) فوفل

گواک (Guvák گواک) کرمک (Kramuk
کرمک) چھالیہ (Chháliya
چھالیہ) سوباری (Supári سوباری)

FAUQ فوک (ع - ص) فوک

1. اُپری (Upari اُپری) اُپر (Upar
اُپر)

2. پردھانتا (Pradhánata پردھانتا)
ترجیہ (Tarjīh ترجیہ)

FAUQÍYAT فوکیت (ع - مڈ) فوکیت

1. پردھانتا (Pradhánata پردھانتا)
ترجیہ (Tarjīh ترجیہ)

FAVÁID فواید (ع - مڈ) فواید
فائدہ کی جمع

لام (Lábh لایہ) فایدہ (Fáide فائدہ)

FAUT فوٹ (ع - مڈ) فوٹ

1. مارن (Maran مارن) نیدن (Nidhan

موت (Maut موت) ندھن

2. جو وقت پر آدا نہ ہو 'قزا'
(Jo vaqt par ada na ho 'Qaza'

جو وقت پر آدا نہ ہو 'قزا'

FAUJ فوج (ع - مڈ) فوج

سینا (Sena سینا) بال (Bal بال)

آنیک (Aník آنیک) چمو (Chamu

لشکر (Lashkar لشکر) چمو

فوج بحری (ع - مڈ) فوج بحری

FAUJE-BAHRI فوجی بھری

جال سینا (Jal sena جال سینا) بھری

فوجی (Bahri fauj فوجی)

فوجداری (ع - مڈ) فوجداری

FAUJDÁRI فوجداری

مار پیٹ (Már pít مار پیٹ) فساد
(Fasád فساد)

فوج ہوائی (ع - مڈ) فوج ہوائی

FAUJE-HAVÁYI فوجی ہوائی

وایو سینا (Váyu sena وایو سینا)

ہوائی فوج (Haváyi fauj ہوائی فوج)

FAUJI فوجی (ع - ص) فوجی

1. سائیک (Sainik سائیک) سپاہی
(Sipáhi سپاہی)

2. سینا संबंधی (Sena sambandhi سینا संबंधی)

2. उत्तमता (Uttamata) महानता
(Mahánata) फज़ीलत (Fazilat)
(فضیلت)

ف ی الجملة (ع - ص)

FIL-JUMLA फ़िल जुम्ला

किञ्चिन्मात्र (Kinohin mátt) कल्पित

किसी कदर (Kisi qadar) किसी

ف ی الحقیقة (ع - ص)

FIL-HAQÍQAT फ़िल हक़ीक़त

सत्यतः (Sattyatáh) यथार्थतः

(Yathárbhata) सच मुच

(Sach much) (سچ مچ)

ف ی الفود (ع - ص)

FIL-FAUR फ़िल फौर

तत्क्षण (Tatchhan) शीघ्र

(Shíghr) तुरन्त (Turant)

फौरन (Fauran)

FÍROZ फ़ीरोज़ (फ - व)

1. शुभ (Shubb) मंगल मय

(Mangalmai) सुबारक

(Mubáarak)

2. प्राप्त मनोरथ (Prápt manorath)

(Saphal) सफल

(Kámyáb) कामयाब

FÍROZA फ़ीरोज़ा (फ - व)

नील मणि (Níl mani) पिरोज़ा

(Piroja)

FAISAL फ़ैसल (व - व)

निर्णय (Nirnit) तै (Tai)

FAISALA फ़ैसला (व - व)

निर्णय (Nirnai) तय (Tai)

FAULÁD फ़ौलाद (व - व)

लोह सार (Loh sár) इस्पात

(Ispát)

FEHRIST फ़ेहरिस्त (व - व)

1. सूची पत्र (Súchipattr)

निर्णय नामा (Níkh náma)

2. नामावली (Náma vali)

नामों की तफ़सील (Námaui ki tafsil)

नामों की तफ़सील

FAHM फ़हम (व - व)

1. बुद्धि (Buddhi) समझ

(Samejh) अकल (Aql)

2. विवेक (Vivek) तमीज़

(Tamíz)

F1 फ़ी (व - व)

1. मर्म (Marm) रहस्य (Rahas, sya)

(Bhed) भेद (Bhed)

(Ráz)

2. प्रति (Prati) एक (Ek)

FAIYÁZ फ़ायज़ (व - व)

वदान्य (Vadánnya) दान शील

(Dán shíl) मुक्त हस्त (Mukt)

hast) मुख़ैय़िर (Mukhaiyir)

मुख़ैय़िर

ف ی البدیه گو (و - و)

FIL-BADÍH-GO फ़िलबदीह गो

उपस्थित वक्ता (Upásthít vakta)

हस्ति पाल (Hasti pāl هستی پال)
महावत (Mahāvat महावत)

FAIZ फैज़ فیض (ع - مذ)

FĪL-PA फीलपा (फ - مذ)
श्ली पद (Shlī pad श्ली पद)
(pād gandir پیادگندیر) पील पांव रोग
(Pīl pān rog पील पाँव रोग)

1. दान शीलता (Dān shīlata दान (ادارتا) उदारता (Udārata) (شیلتا)
बख्शिश (Bakhshish बख्शिश)
2. लाभ (Lābh लाभ) फाईदा (Fāida (فائده)
3. यश (Yash यश) कीर्ति (Kīrti (نام وری)
(Nāmvari नामवरी) (کیردتی)

FAILSUF फैलसوف (ع - مذ)

FAIZÁN फैज़ان فیضان (ع - مذ)
دیکھو 'فیض'

1. वैज्ञानिक (Vaig,gyānik (ویگیاانک)
फ़िलास्फ़र (Philosopher फ़िलास्फ़र) हकीम
(Hakīm حکیم)

FĪL फील (फ - مذ)
करि (Kari करी) हस्ती (Hāsti (हस्ती)
गज (Gaj गज) पीलु (Pīlu (पीलु)
हाथी (Hāthi हाथी)

2. वंचक (Vanchak (वंचक) ठग
(Thag ठग)

FĪL-BÁN फील बान (फ - व)
हस्ति पक (Hasti pak हस्ती पक)

3. धूर्त (Dhūrt (धूर्त) मुतफन्नी
(Mutafanni मुतफन्नी)

ق

QÁBIL काबिल (ع - ص)

QÁBIZ काबिज़ (ع - ص)

1. योग्य (Yoggya (योग्य) लाइक (Lāiq (लाइक)
(लायق)
2. पात्र (Pātr (पात्र) मुस्तहक़ (Mustahaq (मुस्तहक़)
(مستحق)
3. चतुर (Chatur (चतुर) निपुण (Nipun (निपुण)
(होशियार) (Hoshyār)
4. विद्वान् (Vid,dwān (विद्वान) फ़ाज़िल
(Fāzil (فاضل)

1. प्राप्ताधिकार (Prāptādhikār (प्राप्ताधिकार)
(मालिक) (Mālik (مالک)
2. भोक्ता (Bhokta (भोक्ता) इस्तेमाल
करने वाला (Istemal karne vāla
(استعمال کرنے والا)
3. ग्राही (Grāhi (ग्राही) मल रोधक
(Mal rodhak (مل رودهک) कब्ज़
करने वाली दवा (Qabz karne vāli
(قبض کرنے والی دوا)

قابل سزا (ع - ص)

QÁBILE-SAZA काबिले सज़ा
दंडनीय (Dandaniya دَنْدَنِيَه) सज़ा का
मुस्तहक़ (Saza ka mustahaq سَزَا کا مُسْتَحَقّ)

قابل غور (ع - ص)

QÁBILE-GHAUR काबिले गौर
शोचनीय (Shochniya شوچَنِيَه) सोचने के लाइक (Sochne ko láiq
سوچنے کے لائق)

قابل قبول (ع - ص)

QÁBILE-QUBÚL काबिले कुबूल
मान्य (Mánnya مَانِيَه) ग्राह्य (Gráhya
گَراهِیَه) मानने योग्य (Manne yoggya
ماننے یوگیه)

قابل نفرت (ع - ص)

QÁBILE-NAFRAT काबिले नफ़रत
उपेक्ष्य (Upekehya اُپِیْکَہ) घृणित
(Ghrinit گھَرِنِیت) नफ़रत के लाइक
(Nafrat ke láiq نفرت کے لائق)

QÁBILA काबिला (ع - م) قابله
धात्री (Dhātrī دھاتری) प्रसाविका
(Prasāvika پراساوِکا) मिडवाइफ़ (Mid-
wife مِڈوایف)

قابلیت (ع - م)

QÁBILÍYAT काबिलीयत
1. योग्यता (Yoggyata یوگیّت) अहलीयत
(Ahliyat اَهْلِیّت)
2. विद्वत्ता (Viddwatta وِدِدْوَتّا) इल्मीयत (Ilmíyat اِلْمِیّت)

قابل احترام (ع - ص)

QÁBILE-EHTIRÁM काबिले एहतिराम
पूज्य (Pújjya پُوجِیّه) माननीय (Mána-
niya مَانِنِیَه) मुहतरम (Molitoram
مُحْتَرَم)

قابل اعتبار (ع - ص)

QÁBILE-ETIBÁR काबिले एतिबार
विश्वस्त (Vish,shwast विश्वस्त) मोतबर
(Motabar مَعْتَبَر)

قابل اعتراض (ع - ص)

QÁBILE-ETIRÁZ काबिले एतिराज़
1. आपत्ति जनक (Ápatti janak اَپَتِی
جنک) एतिराज़ वाली बात (Etiráz
váli bát اعتراض والی بات)
2. अनुचित (Anuchit اَنُوچِت)
नामुनासिब (Na munásib نامُناسِب)

قابل تعریف (ع - ص)

QÁBILE-TÁRÍF काबिले तारीफ़
प्रशंसनीय (Prashansaniya پَرَشَنسَنِیَه)
सराहने योग्य (Saráhane yoggya سَراهِنے یوگیه)

قابل ذکر (ع - ص)

QÁBILE-ZIKR काबिले जिक्र
वर्णनीय (Varnaniya وَرَنَنِیَه) बयान के
काबिल (Bayán ke qábil بَیَان کے قابِل)

قابل رحم (ع - ص)

QÁBILE-RAHM काबिले रहम
दयनीय (Dayaniya دَیْنِیَه) तरस खाने
के काबिल (Taras kháne ke qábil
تَرَس کھانے کے قابِل)

QÁSÍD کاسید (ع - مذ) قاصد

1. پتر واہک (Pattr váhak) (پتر واہک)
ناما بار (Namá bar) (نامہ بار)

2. دوت (Dút) (دوت) (Elchi)
(ایلیچی)

QÁSIR کاسیر (ع - ص) قاصر

1. ویواش (Vivash) (ووش) (Asamarth)
مجبور (Majbúr) (مجبور)

QÁZI کازی (ع - ص) قاضی

1. نیای کرتا (Nyáe karta) (نیای کرتا)
جج (Judge) (جج)
2. نیکاہ پارہانے والا (Nikáh parháne
vála) (نیکاہ پارہانے والا)

QÁTE کاتے (ع - ص) قاطع

1. وچہدک (Vich, chbedak) (وچہدک)
کاتنے والا (Kátne vála) (کاتنے والا)
2. نیوارک (Niváarak) (نیوارک) (Dáfe)
(دافع)

QÁIDA کایدا (ع - مذ) قاعدہ

1. نیام (Niyam) (نیام) (Sid,
dhánt) (سدھانت) (Usul)
(اصول)
2. ویدھان (Vidhán) (ویدھان) (Qánún)
(قانون)
3. ریتی (Ríti) (ریتی) (Pad, dhati)
(پدھتی) (Dastúr) (دستور)
4. کرم (Kram) (کرم) (Silsila)
(سلسلہ) (Tartíb) (ترتیب)
5. آلیف بے کی کیتاب (Alif be ki kitáb)
(الف بے کی کتاب)

QÁBU قابو (ت - مذ) قابو

1. آدھی کار (Adhi kár) (آدھی کار)
(Qabza) (قبضہ)

2. واش (Vash) (ووش) (Zor) (زور)

QÁTIL کاتیل (ع - ص) قاتل

1. ہنسک (Hinsak) (ہنسک) (Hinsr)
(ہنسہ) (Hinsr) (ہنسہ)
2. ہتیار (Hattyára) (ہتیار)

QÁDIR کادیر (ع - ص) قادر

1. شکتی مان (Shakti mán) (شکتی مان)
ایکھتیار والا (Ikhtiyár vála)
(ایکھتیار والا)
2. ایشور کا ایک نام (Íshwar ka ek
nám) (ایشور کا ایک نام)

QÁRÚRA کارورہ (ع - مذ) کارورہ

1. موش (Mútt) (موش) (Pesháb)
(پیشاب)

QÁRI کاری (ع - ص) قاری

1. پاٹک (Páthak) (پاٹک) (Parhne vála)
(پارہنے والا)

QÁZ کاز (ف - مذ) قاز

1. ہنس (Hans) (ہنس) (Batak)

QÁSÍM کاسیم (ع - ص) قاسم

1. ویتارک (Vitarita) (ویتارک) (Bánt-
ne vála) (بانتنے والا)

QÁSH کاش (ت - مذ) قاش

1. کھاند (Khand) (کھاند) (Ansh)
(انہس) (Phánk) (پھانک)

QÁLÍN कालीन (ف - مذ)
 आस्तर (Ástar) सालीचा
 (Ghálícha غالیچہ)

QÁMAT कामत (ع - مث)
 1. आकार (Ákár) कद (Qad)
 2. देह (Deh) शरीर (Sharír)
 (جسم Jism) जिस्म (شریر Sharír)

QÁNE काने (ع - ص)
 संतोषी (Santoshi) निस्पृह
 (Nisprīh) (نسپریہ Nisprīh)
 (Muta-vakkil) (موتا-
 متوکول Muta-vakkil)

QÁNŪN कानून (ع - مذ)
 1. विधान (Vidhán) विधि
 (Áin) (विधि Vidhi)
 2. नियम (Niyam) रीति (Riti)
 (Qáida) (قاعدة Qáida)
 3. एक बाजा (Ek bája) (ایک باجہ Ek bája)
 قانون دان (ع - ص)

QÁNŪN-DÁN कानून दां
 विधानज्ञ (Vidhánaggya)
 कानून जानने वाला (Qánún jánne vála)
 (قانون جاننے والا Qánún jánne vála)

قانون ساز (ع - ص)

QÁNŪN-SÁZ कानून साज
 विधायक (Vidháyak) कानून
 बनाने वाला (Qánún banáne vála)
 (قانون بنाने والا Qánún banáne vála)

QÁNŪNI कानूनी (ع - ص)
 1. वैधानिक (Vaidhánik)
 (Áyini) (वैधानिक Vaidhánik)
 (Áyini) (आईनी Áyini)

قاعده کلمه (ع - مذ)

QÁIDA-E-KULLIYA काइदा कुल्लिया
 व्यापक नियम (Vyápak niyam)
 (Ati desh) (अति देश Ati desh)
 (Qad) (قاعدة Qad)
 (Sharír) (शरीर Sharír)
 (Jism) (جسم Jism)
 (Deh) (ده Deh)
 (Nisprīh) (نيسپریہ Nisprīh)
 (Muta-vakkil) (موتا-
 متوکول Muta-vakkil)

QÁFILA काफिला (ع - مذ)
 यात्री गण (Yáttirigan)
 (Musáfirin) (مسافروں Musáfirin)
 (ki toli) (کی ٹولی ki toli)

قافله سالار (ع - ص)

QÁFILA-SÁLÁR काफिला सालार
 पथिकाध्यक्ष (Pathikád, dhyakohh)
 (Qáfile) (قافله Qáfile)
 (ka sardár) (کا سردار ka sardár)

QÁFIYA काफिया (ع - مذ)
 अंत्यानुप्रास (Antyánupprás)
 (Tuk) (تک Tuk)
 (نپ پراس Nippras)

قافیه پیم (ع - ص)

QÁFIYA-PAIMA काफिया पैमा
 कवि (Kavi) (کوی Kavi)
 (Sháir) (شاعر Sháir)

QÁLİB कालिब (ع - مذ)

1. गोलंबर (Golamber) फार्मा
 (Farma) (فرما Farma)

2. शरीर (Sharír) देह (Deh)
 (Jiam) (جسم Jiam)
 (Deh) (ده Deh)
 (Sharír) (شریر Sharír)

3. कपडा छापने का टप्पा (Kappa)
 (chháp ne ka thappa) (کپڑا چھاپنے کا ٹھपा chháp ne ka thappa)
 (ka thappa) (کا ٹھपा ka thappa)

2. कठिनाता (Kathinata कठिनाता)
मुशकिल (Mushkil مشکل) दिक्कत
(Diqqat دقت)

QABÁLA कबाला (ع - مذ) قبالة

1. विक्रय पत्र (Vikkriya pattr विक्रय पत्र)
बेची नामा (Beechi náma बेची नाम)

2. संलेख (Sanlekh سن لیکھ) दस्तावेज
(Dastávez دستاویز)

قبالة نویس (عف - ص)

QABÁLA-NAVÍS कबाला नवीस
संलेखक (Sanlekhak سن لیکھک)
दस्तावेज लिखने वाला (Dastávez
likhne vála دستاویز لکھنے والا)

QABR कबर (ع - مٹ) قبر
समाधि (Samádhi समाधी) मृत भवन
(Mrit bhavan मृत भवन) गोर
(Gor گور)

قبرستان (عف - مذ)

QABRISTÁN कब्रिस्तान
समाधिस्थल (Samádhisthal समाधिस्थल)
गोरिस्तान (Goristán گورستان)

QABZ कब्ज (ع - مذ) قبض

1. कोष्ठ बद्धता (Koshth bad,dhata
कोष्ठ बद्धता) मलावरोध (Maláva-
rodh मलावरोध) कवज़ियत
(Qabziyat قبضیت)

2. निष्कासन (Nishkásan निष्कासन)
निकालना (Nikálna نکالنا)

دوسرے معنوں میں صرف (روح کے
لئے آتا ہے)

2. हुजती (Hujjati حجّتی)

QÁID काइद (ع - ص) قائل

1. सेना पति (Sena pati सेना पति)
सिपह सालार (Sipah sálár سپه سالار)

2. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader
لیڈر)

QÁIL काइल (ع - ص) قائل

1. वक्ता (Vakta वक्ता) कहने वाला
(Kahne vála کہنے والا)

2. निरुत्तर (Niruttar निरुत्तर) लाजवाब
(Lá javáb لاجواب)

QÁIM काइम (ع - ص) قائم

1. स्थिर (Isthir स्थिर) ठिका हुआ
(Tika hua ठिका हुआ)

2. स्थापित (Isthápit स्थापित)
बुनयाद रक्खा हुआ (Bunyád
rakkha hua بنیاد رکھا ہوا)

قائم مقام (ع - ص)

QÁIM-MAQÁM काइम मकाम

1. स्थानापन्न (Isthánápann स्थानापन्न)
एवज़ (Evaz عوض) (ین)

2. प्रतिनिधि (Pratinidhi प्रतिनिधि)
नाइब (Náib نائب)

QABA कबा (ع - مٹ) قبا

एक विशेष प्रकार का लंबा चुरा (Ek
vishesh prakár ka lamba churha
ایک وشیعہ پرکار کا لمبا چغہ)

QABÁHAT कबाहत (ع - मٹ) قباحة

1. दोष (Dosh दोष) विकार (Vikár
وکار) बुराई (Buráyi بھرائی)

QABÍLA कबीला (ع - مذ) قبيله

1. वंश (Vansh वंश) खानदान (Khándán خاندان)

2. समुदाय (Samudáo समुदाय) जमाअत (Jamá'at جماعت)

3. गोत्र (Gottr गोत्र) जाति (Játi जाति) नसल (Nasl نسل)

QITÁL किताल (ع - مث) قتال

1. रक्तपात (Rakt pát रक्त पात) खूरेजी (Khúu rezi خون ریزی)

2. युद्ध (Yuddh युद्ध) लड़ाई (Laṛáyi لڑائی) जंग (Jung جنگ)

QATL कत्ल (ع - مذ) قتل

हिंसा (Hinsa हिंसा) वध (Vadh वध) हत्या (Hattya हत्या) खून (Khún خون)

قتل عام (ع - مذ)

QATLE-ÁM कत्ले आम

सर्व संहार (Sarv sanghár सर्व संहार)

आम हत्या (Ám hattya आम हत्या)

قتل گاه (ع - مث)

QATL-GÁH कत्लगाह

वध स्थल (Vadhashtal वधस्थल)

कत्ल करने की जगह (Qatl karne ki jagah कत्ल करने की जगह)

QATÍL कतील (ع - ص) قاتیل

निहत (Nihat निहत) हत (Hat हत)

मकतूल (Maqtúl مقتول)

QAHBA कहबा (ع - مث) قحبہ

1. स्वैरिणी (Swai rini सुवैरिणी)

व्यभिचारिणी (Vyabichárinī व्यभिचारिणी)

QABZA कब्ज़ा (ع - مذ) قبضہ

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) दरुल (Dakhl دخل)

2. स्वत्व (Swattwa स्वत्व) हक (Haq حق)

3. वश (Vash वश) काबू (Qábu قابو)

4. हस्तक (Hastak हस्तक) मूठ (Máth موطه) दस्ता (Dasta دستہ)

QABL कबल (ع - ص) قبل

पूर्व (Púrv पूर्व) पहले (Pahle پہلے)

QIBLA कबला (ع - مذ) قبلہ

1. कबा (Kába कعبه)

2. पूज्य (Pujjya पूज्य) बुजुर्ग (Buzurg بزرگ)

QABÚL कबूल (ع - مذ) قبول

स्वीकृत (Swikrit स्वीकृत) अंगीकृत (Angikrit अंगीकृत) तसलीम (Taslim تسلیم) मंजूर (Manzúr منظور)

قبول صورت (ع - ص)

QABÚL-SÚRAT कबूल सूरत

रूपवान् (Rúpván रूपवान्) सुन्दर

(Sundar सुन्दर) हसीन (Hasín حسین)

QUBBA कुबा (ع - مذ) قبہ

अंड (And अंड) कलश (Kalash कलश)

गुंबद (Gumbad گنبد)

QABÍH कबीह (ع - ص) قبیح

1. कुरूप (Kurúp कुरूप) बद शकल (Bad shakl بد شکل)

2. दूषित (Dúshit दूषित) खराब (Kharáb خراب)

2. विशालकाय (Vishál káo विशाल)
 अजीमुल जुस्सा (Azímul jussa अजीम)
 عظیم الجثہ (Ezím ul jathá)

قدامت (ع - مٹ)

QADÁMAT कदामत

1. पुरातत्व (Purátat, twa پورا تہ)
 प्राचीनता (Práchínata پراچینیتا)
 पुरानापन (Purána pan پورانا پن)
 2. नित्यता (Nittyata नित्यता)
 हमेशगी (Hameshagi همیشگی)

QADAH कदह (ع - مٹ)

- कंस (Kans कंस)
 चषक (Chashuk चषक)
 पियाला (Piyála پیالہ)

QAD, H कदह (ع - मٹ)

1. निन्दा (Ninda निन्दा)
 मज़मत (Mazam, mat مذمت)
 2. दोषारोप (Doshárop दोषारोप)
 इत्तिहाम (Ittihám اتهام)

QADR कदर (ع - मٹ)

1. आदर (Ádar आदर)
 मान (Mán मान)
 इज्ज़त (Izzat عزت)
 2. पद (Pad पद)
 दरजा (Darja درجہ)
 3. मूल्य (Mullya मूल्य)
 अर्घ (Argh अर्घ)
 कीमत (Qímat قیمت)

QUDRAT क़दरत (ع - मٹ)

1. शक्ति (Shakti शक्ति)
 ताकत (Táqat طاقت)
 2. सामर्थ्य (Samarthyā सामर्थ्य)
 इस्तिताअत (Istitá, at استطاعت)

(Zániya زانیہ) ज़ानिया (ज़ानिया)

2. वेश्या (Vesh,shya वेश्या)
 तवाइफ (Taváif طوائف)

قحبہ خانہ (ع - مٹ)

QAHBA-KHÁNA कहवा खाना

- वेश्यालय (Vesh,shyálai वेश्यालये)
 वेश्यावास (Vesh,shyávás वेश्यावास)
 चकला (Chakla چکله)

QAHT कहत (ع - मट)

1. दुर्भिक्ष (Durbhiksh दुर्भिक्ष)
 अकाल (Dush kál दुष्काल)
 (Akál اکال)
 2. अभाव (Abbáo اभाव)
 कमि (Kami کمي)
 (Nyúnata نہیونتا)

قحط سالی (ع - مٹ)

QAHT-SÁLI कहत साली

- वर्षाभाव (Varshábháo वर्षाभाव)
 अकाल (Akál अकाल)
 खुशक साली (Khushk sáli خشک سالی)

QAD कद (ع - मट)

1. आकार (Akár आकार)
 डील (Dil دیل)
 2. शरीर (Sharír شریر)
 देह (Deh دیہ)
 ज़रम (Jism جسم)

قدآور (ع - ص)

QAD,DÁVAR कहावर

1. दीर्घकाय (Dírgk káo दीर्घकाय)
 लम्बे कद का (Lambe qad ka لمبے قد کا)

2. पदार्पण (Padārpan पदार्पण)
तशरीफ आवरी (Tashrif ávari
(تشریف آوری)

QADÍR कदीर (ع - ص)
सर्व शक्ति मान् (Sarv shakti mán سرو
ایشور ईश्वर (Íshwar (شکستنی مان

QADÍM कदीम (ع - ص)
1. पुरातन (Purátan (پوران
(Derína (دیروزینہ)
2. आदिम (Ádim (آدم इब्तिदाई
(Ibtidáyi (ابتدائی)

QARÁBAT क्रावत (ع - مذ)
स्वजनता (Swajanata (سوچنا
यता (Átmíyata (आत्मियता
(Rishtedári (رشته داری)
क्रावत-दार (ع - ص)

QARÁBAT-DÁR क्रावत-दार
स्वजन (Swajan (سوچن
(Átmíyajan (आत्मियजन
(Rishtedár (رشته دار)

QARÁBÍN क्रावीन (फ - म)
एक प्रकार की छोटी बंदूक (Ek prakár
ki chhoti bandúq ایک چھوٹی
बंदूक)

QARÁR वार (ع - مذ)
1. स्थिरता (Isthirata (استهیرتا
(Sukún (سکون)
2. प्रतिज्ञा (Pratiggya (پرتگیا अहद्
(Ahd (عهد)

3. दैवी शक्ति (Daivi shakti دیوی
खुदाई ताकत (Khudáyi táqat
(خدائی طاقت)

قدرتی (ع - م)

QUDRATI कुदरती

1. प्राकृतिक (Prákritik (پراکریک
फितुरी (Fitri (فطری)
2. दैवी (Daivi (دیوی दैविक (Daivik
(खुदाई (Khudáyi (خدائی)

QADR-DÁN कद्रदान (ع - ص)
गुणग्राही (Gungráhi (گن گراہی
जानने वाला (Qadr jánne vála
(جاننے والا)

QUDSI कुदसी (ع - ص)
1. पवित्र (Pavitr (पोत्र पावन (Pávan
(पाक (Pák (پاک)
2. देवता (Devata (دیوتا किरिस्ता
(Firishta (فرشته)

QADGHAN कद्गन (त - म)
निषेध (Nishedh (نشدھ प्रति बंध
(Prati bandh (پرتی بندھ
(Manáhi (منافی)

QADAM कदम (ع - مذ)
1. पद (Pad (پد चरण (Charan (چرن
पग (Pag (پگ पाँव (Páon (پاؤں)
2. डग (Dag (ڈگ एक कदम का
फासिला (Ek qadam ka fásila ایک
قدم کا فاصلہ)

QUDÚM कुदूम (ع - مذ)
1. आगमन (Ágaman (آگمن आना
(Ana (آنا)

QURBAT कृबत (ع - مٹ) قربت

قرارداد (عف - مٹ)

1. सामीप्य (Sámippya सामीप्य) नज़दीकी (Nazdiki)
2. मैथुन (Maithun मैथुन) हमबिस्तरी (Hambistari هم بستری)

QURS कर्स (ع - مٹ) قرص

1. वटिका (Vatika वटिका) टिकिया (Tikiya टिकिया) गोली (Goli گولی)
2. रोटिका (Rotika रोटिका) छोटी रोटी (Chhoti roti چھوٹی روٹی)

QARZ कर्ज (ع - مذ) قرض
ऋण (Rin उधार) (Udhār اُدھار)
قرض خواه (عف - ص)

QARZ KHÁH कर्ज खाह
ऋण दाता (Rin dáta (उत्तमर्ण (Uttamarn اتمرن)
(Qarz dene vála (قرض دینے والا
قرض دار (عف - ص)

QARZ-DÁR कर्ज दार
खातक (Khátak (कहातक
(Rini मकरुज (Maqrúz (مقرروض)
QIRTÁS किरास (ع - مذ) قرطاس
पत्र (Pattr (पत्र)
(Kághaz (काغذ)
قرع انبیق (ع - مذ)

QAR,A-IMBÍQ करा इम्बीक
अधो यंत्र (Adho yanttr (ادھو یلنتر)
भबका (Bhabka (بھبکا)

QURQ कर्क (ع - مذ) فرق
1. आसंजित (Ásanjit (أسنچت)
मकरुज (Maqrúz (مقرروض)

QARÁR-DÁD करार दाद

1. निश्चय (Nishchai निश्चय) तऐयुन (Ta,aiyun تعین)
2. प्रस्ताव (Prastáo (پرستاو) तजवीज (Tajvız تجویز)

QUR,ÁN कुरआन (ع - مذ) قرآن
मुसलमानों की धार्मिक पुस्तक (Musal-mánon ki dhármik pustak مسلمانوں کی دھارمک پستک)

QARÁVAL करावल (ع - مذ) قر اول
सेनाग्र (Senágr (سیناگر)
فوج سے آئے چلنے والا سپاہیوں کا
دستہ جو دشمن کی فوج
کی خبر رکھتا ہے

QURB कृब (ع - مذ) قرب
समीपता (Samípata (سمی پتا) निकटता (Nikatata (نکتن)
(Nazdiki (नज़दीकी (نزدیکی)

QURBÁN कृबान (ع - مذ) قربان
बलि (Bali (بلی) सदके (Sadqe (صدقہ)
قرबانی (عف - مٹ)

- QURBÁNI कृबानी
1. बलिदान (Balidán (بلیدان) सदका (Sadqa (صدقہ)
  2. बकरीद में बक्रे वगैरा का ज़बीहा (Baqríd men bakre vaghaira ka zabiha (بقرعید میں بکرے وغیرہ کا زبیهہ)
  3. स्वार्थ त्याग (Swáarth tyág (سوارتھ) ईसार (Ísár (ایثار)

2. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb तरतीب)

3. सभ्यता (Sabh, bhyata सभ्यता) तमीज़ (Tamīz तमीज़)

4. दंग (Dhang दहङ्ग) वज़ा (Vaza वज़ा)
(وضع)

QARYA कर्या (ع - مذ) قرية
ग्राम (Grām ग्राम) गांव (Gāon गाँव)
मौज़ा (Mauza موضع)

QAZZÁQ कज़ज़ाक़ (ت - مذ) قزاق
दस्यु (Das, syú دسیو) पथिकघन
(Pathikaghñ पتھی کھن) बटमार
(Batmār बटमार) रहज़न (Rahzan رھزن)
(لوتیرا Lutera लुटेरा)

QASÁVAT कसावत (ع - مث) قساوت
निर्दयता (Nirdayata निर्दयता) कठोरता
(Kathorata कठोरता) बे रहमी (Be rahmi بے رحمی)

QIST क़िस्त (ع - مث) قسط
खंडिका (Khandika کھنڈکا) प्रभाग
(Prabhág प्रभाग) क़िस्त (Qist قسط)

QASAM कसम (ع - مث) قسم
शपथ (Shapath शपथ) सौगंध (San-gandh سوگندھ)

QISM क़िस्म (ع - مذ) قسم
प्रकार (Prakar प्रकार) तरह (Tarah तरह)
(طرح)

QISMAT क़िस्मत (ع - مث) قسمت
1. अद्रिश्य (Adrishsya अद्रिश्य) भाग्य
(Bhággya भाग्य) प्रारब्ध (Pra-

2. प्रतिबंध (Pratibandh प्रतिबन्ध) रोक (Rok روک)

QUR, RAM कूर्म (ف - ص) قورم
क्रम सत्तु का मख़्दफ़ दीक़ह
'क्रम सत्तु'

क्रम सत्तु (ف - ص)

QUR, RAM-SÁQ कूर्म साक़
भग भोजी (Bhag bhoji بهگ بھوجی)
वेश्या घटक (Vesh.shya ghatak ویشیا غطک)
भड्डा (Bhaṛuá بهڑا)

QIRMIZI क़िर्मिज़ी (ف - ص) قرمزی
रक्त (Rakt رکت) लाल (Lál لال)
सुर्ख़ (Surkh سړخ)

QARN कर्न (ع - مذ) قرن

1. युग (Yug युग) काल (Kál काल)
काफ़ी ज़माना (Káfi zamána کافی زمانه)

2. श्रंग (Shring श्रृंग) विषाण (Vishán ویشان) सींग (Sing سیلگ)

QARÍB क़रीब (ع - ص) قریب
समीप (Samip समीप) निकट (Nikat نزدیک)
नज़दीक (Nazdik نکت)

QARÍBI क़रीबी (ع - ص) قریبی

1. निकट वर्त्ती (Nikat varti نکت ورثی)
नज़दीक का (Nazdik ka نزدیک کا)

2. स्वजन (Swajan سوجن) रिश्तेदार (Rishtedár رشتہ دار)

QARÍNA क़रीना (ع - مذ) قرینه
1. अनुमान (Anumán अनुमान) अन्दाज़ा
(Andáza انداز)

QASD کسرد (ع - مذ) قصہ

1. ہخھا (Ioh, ohha) ہراہا (اچھا) (ارادہ) (Irāda)
2. প্রতিशा (Pratiggya) अहं (پرنگھا) (عہد) (Ahd)

QASDAN کسدن (ع - ص) قصداً

1. निश्चयपूर्वक (Nishchai pūrvak) निश्चयपूर्वक (نشچہ)
2. जान बूझ कर (Jān būjh kar) (پوروک) (صدأ) (Amdan) (جان بوجہ کر)

QASR کسر (ع - مذ) قصر

1. प्रासाद (Prasād) भवन (پراساد) (Bhayan) महल (Mahal) (محل)
2. लाघव (Lāghav) लघुता (لاگو) (Laghuta) छुटाई (Chhutāyī) (لکھوتا) (چھوٹائی)
3. त्रुटि (Truti) कमी (Kami) (ترٹی) (کمی)

QUSÚR کُسر (ع - مذ) قصور

1. प्रासाद (Prásád) महलात (پراساد) (Mahalāt) (محللات)
  2. त्रुटि (Truti) भूल (Bhul) (ترٹی) (بھول) गलती (Ghalati) (غلطی)
  3. दोष (Dosh) अपराध (Ap-rādh) खता (Khata) (دوش) (ايرادہ) (خطا)
- نمبر ۲ اور ۳ معملوں میں بطور واحد مستعمل ہے

نصود وار (ع - ص)

QUSÚR-VÁR कुरवार

1. अपराधी (Aprādhī) दोषी (ايرادہ)

rabdh मुकदर (Muqaddar) (پراہدہ) (مقدار)

2. विभाजन (Vibhājan) (ویہاجن) (تقسیم) (Taqsīm) तकसीم

QISHR किश्र (ع - مذ) نشر

1. वल्कल (Valkal) छाल (ولکل) (چھال) (Chhāl)
2. तुष (Tush) भूसी (Bhūsi) (تس) (بھوسی)

QASHQA कश्का (ع - مذ) قشقه

1. चित्रक (Chittrak) तिलक (چترک) (Tilak) (تلک)

QUSHÚN कृशून (ع - ت) قشون

1. सेना (Sena) दल (Dal) कौज (کؤج) (Fauj) (سہنا) (دل)
- یہ لفظ واحد ہے لیکن اردو میں بطور جمع مستعمل ہے

QASSÁB कस्बा (ع - مذ) قصاب

1. मांस विक्रेता (Māns vikreta) (قصاب) (Qasāyī) कसाई (کسائی) (وکریتا)
2. निर्दय (Nirdai) जालिम (Zālim) (نردے) (ظالم)

QISÁS क़ि़सास (ع - مذ) قصاص

1. प्रतिहिंसा (Prati hinsa) (پرتهیہنسا)
2. खून का बदला (Khún ka badla) (خون کا بدلہ)

QASBA कस्बा (ع - مذ) قصبہ

1. नगरी (Nagari) छोटा शहर (کبری) (چھوٹا شہر) (Chhotashahr)

2. विवाद (Vivád) भगदा (Jhagra) (جھگڑا)

(Doshi) खतावार (Khata vár) (دوشی خطا وار)

QATÁR कतार (ع - مٹ) قطار
पंक्ति (Pankti) अवलि (Avali) (پنکٹی) (صف اولی)

QISSA क़िस्सा (ع - مڈ) قصہ

1. आख्यायिका (Ákh,khyáika) (कहानी) (آکھیایکا)
2. उपन्यास (Upan,nyás) (ناول) (اُپنیاَس)
3. वृत्तांत (Vrittánt) (हाल) (वृत्तांत)

QAT,TÁMA कत्तामा (ع - مٹ) قطامہ
व्यभिचारिणी (Vyabhichārīnī) (कुलटा) (फाहिश) (व्यभिचारिणी)

QAZA कज़ा (ع - مٹ) قضا

1. ईश्वराज्ञा (Íshwarággya) (हुक्मे खुदा) (इश्वराज्ञा)
2. मृत्यु (Mrityu) (मौत) (मृत्यु)
3. न्याय (Nyáe) (इन्साफ) (न्याय)

QUTB कुतब (ع - مڈ) قطب
1. ध्रुव तारा (Dhruv tára) (कुतब तारा) (ध्रुव तारा)

QAZÁRA कज़ारा (ف - ص) قضارا

1. अकस्मात् (Akasmát) (नागहा) (अकस्मात्)
2. संयोग वश (Sanyog vash) (इत्तिफाक से) (संयोग वश)

QUTBE-JUNÚBI कुतबे जुनूबी
दक्षिणीय ध्रुव (Dakohhiniya dhruv) (जुनूबी कुतब) (दक्षिणीय ध्रुव)

QAZÍB कज़ीब (ع - مڈ) قضیب

1. शिशन (Shishn) (लिंग) (शिशन)
2. मेहन (Mehan) (उज्वेतनासुल) (मेहन)

QUTBE-SHIMÁLI कुतबे शिमाली
उत्तरीय ध्रुव (Uttriya dhruv) (शिमाली कुतब) (उत्तरीय ध्रुव)

QAZÍYA कज़ीया (ع - مڈ) قضیه

1. वाद (Vád) (मुकदमा) (वाद)

QUTB-NUMA कुतब नुमा
दिग्दर्शक यन्त्र (Digdarshak yanttr) (कुतब नुमा) (दिग्दर्शक यन्त्र)

QAT,YI कटई (ع - ص) قطمی

1. निश्चित (Nishchit) (نشچت)
यक्तीनी (Yaqīni) (یقینی)

2. अन्तिम (Antim) (انتم) अखिरी
(Ākhiri) (آخری)

3. पूर्णतया (Purntaya) (پوران تیا)
बिल्कुल (Bilkul) (بالکل)

QÁ,R कार (ع - م) قعر

गहन (Gahan) (گہن) गंभीरता (Gam-
bhīrata) (گمبہیرتا) गहराई (Gahrāyi)
(گہرائی)

QAFAS कफस (ع - م) قفس

वितंस (Vitans) (وتنس) पंजर (Panjar)
(पलंजर) पिंजरा (Pinjra) (پلنچرا)

QUF (U) L कक्(कु)ल (ع - म) قفل

यंत्रिका (Yantrika) (یانتیکا) तालक
(Tálak) (तालक) ताला (Tála) (ताला)

قلاش (ف - ص)

QAL,LÁSH कल्लाश

1. दरिद्र (Dariddr) (دردر) मुफलिस
(Mufliis) (مفلس)

2. निर्लज्ज (Nirlajj) (نرلیج) बेहया
(Bebaya) (بے حیا)

3. लंपट (Lampat) (لسمٹ) लोफर
(Lofar) (لوفر)

QALB कल्ब (ع - म) قلب

1. हृदय (Hridai) (هردے) मन (Man)
दिल (Dil) (دل)

2. मध्य (Maddya) (مدھیہ) बीच
(Bíoh) (بیچ)

QUTR कुत्र (ع - म) قطر

व्यास (Vyás) (ویاس) दायरे को बीच से
काटने वाला खत (Dāere ko bíoh se
kátne vála khat) (دائرے کو بیچ سے
کاٹنے والا خط)

QATRA कत्रा (ع - म) قطره

विन्दु (Vindu) (وندو) स्तोक (Istok)
(बुन्द) बूंद (Búnd) (استوک)

QAT,A कता (ع - م) قطع

1. विच्छेद (Vich,ched) (وچھید) काट
(Kát) (کات)

2. वेश (Vesh) (वेश) वजा (Vaza)
(وضع)

3. रीति (Ríti) (ریتی) दंग (Dhang)
(दंगल)

QAT,AN कत्त्रान (ع - ص) قطعاً

1. नितांत (Nitánt) (نیتانت) बिल्कुल
(Bilkul) (بالکل)

2. कदापि (Kadāpi) (کدایپی) हर्गिज
(Hargiz) (هرگز)

QAT,Á कत्त्रा (ع - म) قطعه

1. खंड (Khand) (کهند) भाग (Bhág)
(टुकड़ा) टुकड़ा (Tukra) (تکڑا)

2. भूखंड (Bhúkhand) (بھوکھند) इलाका
(Iláqa) (علاقہ)

3. एक अदद (Ek adad) (ایک عدد)
एक (Ek) (ایک)

4. नज़म की एक किस्म (Nazm ki ek
qism) (نظم کی ایک قسم)

(Tahas nahas تہس نہس) بے لہ کئی
(Bekh kani بیکھ کئی)

QAL,Á کلآ (ع - مذ) قلعه
دوگ (Durg درگ) گدھ (Garh گڑھ)
کوٹ (Kot کوٹ) قیلا (Qila قلا)

QAL,YI قلی (ع - مٹ) کلئی
1. ونگ (Vang ونگ) رانگا (Rānga رانگا)
2. چونا (Chúna چونا)
3. چوئے کی پوتاہی (Chúne ki putáyi چوئے کی پوتاہی)
4. بارتنوں پر رانگے کا مولی (Bartanon par rānge ka mulam,ma برتنوں پر رانگے کا مولی)

QALAQ کلک (ع - مذ) قلق
1. کھوب (Chhobh کھوب) دھم (Dukh دھم) غم (Gham غم)
2. آتورتا (Átura آتورتا) بے چینی (Be chaini بے چینی)

QALAM کلام (ع - مذ) قلم
1. لیکھنی (Lekhani لیکھنی) کلک (Kilk کلک)
2. کاتنا (Kátna کاتنا)
3. اسفٹ (Isphat اسفٹ) کرسٹل (Crystal کرسٹل)
4. آگریج (Agrbīj آگریج) وہ شاخ جو ہری کاٹ کر لگاتے ہیں (Voh shákh jo hari kát kar lagáte hen وہ شاخ جو ہری کاٹ کر لگاتے ہیں)

3. अधोमुख (Adhomukh ادھومکھ)
अंधा (Aundha اوندھا)

QULBA کلبا (ع - مذ) قلبہ
لنگل (Lāngal لانگل) سیر (Sir سیر)
ہل (Hal ہل)

قلبہ ران (مف - ص)
QULBA-RÁN کلبا ران
کروشک (Krishak کروشک) کاشتکار (Kásht kár کاشتکار)
کسان (Kisán کسان)

QALBI قلبی (ع - ص) کلبی
ہارڈک (Hárdik ہارڈک) مانسک (Mánasik مانسک)
دلی (Dili دلی)

QIL,LAT قلت (ع - مٹ) قیلت
نپونتا (Nyúnata نیونتا) کمپی (Kami کمپی)
آپتا (Alpata اپتا)

QALTABÁN قلتبان (ف - مذ) قلتبان
چیت (Chet چیت) بھگ بھوجی (Bhag bhoji بھگ بھوجی)
کرم ساق (Qurram sáq کرم ساق)

QULZU(A)M کلق (ع - مذ) قلم
1. ند (Nad ند) دریا (Darya دریا)
2. عرب اور مصر کے بیچ کا سمندر (Arab aur misr ke bich ka samandar عرب اور مصر کے بیچ کا سمندر)

قلع قمع (ع - مذ)
QALA-QAMA کلاکاما
ویدھونس (Vid,dhwans ویدھونس)
لان (Unmúlan لان) تھس نہس

QIMÁR قمار (ع - مذ) قمار

دھوت (Dyút دیوت) پان (Pan پن)

جوا (Jua جوا)

قمار باز (ع - ص)

QIMÁR-BÁZ قمار باز

دھوتکار (Dyút kár دیوت کار)

جوا (Juári جوا)

قمار خانہ (ع - ص)

QIMÁR-KHÁNA قمار خانہ

دھوتکار (Dyútágár دیوت کار)

جوا گھر (Juá ghar جوا گھر)

QUMÁSH قماش (ع - مذ) قماش

ریشمی کپڑا (Reshmi kapra ریشمی)

کپڑا (Kapra کپڑا)

QIMÁSH قماش (ع - مذ) قماش

1. ویش (Vesh ویش) ویش (Vaza وضع)

2. پرکار (Prakár پرکار) قسم (Qism قسم)

QAMAR قمر (ع - مذ) قمر

ہندو (Indu ہندو) ویدھو (Vidhu ویدھو)

شش دہر (Shash dbar شش دہر)

چاند (Chandra چاند)

چاند (Chánd چاند)

QUMRI قمری (ع - مذ) قمری

ون پنڈک (Van panduk ون پنڈک)

فاکھتا کی ایک قسم (Fákhta ki ek qism فاکھتا کی ایک قسم)

QAMÍS قمیص (ع - مذ) قمیص

کمرتا (Qamíz قمیص) کمرتا (Kmrta کمرتا)

کمرتا

قلم بندہ (ع - ص) قلم بندہ

QALAM-BAND قلم بندہ

لیپی بدھ (Lipi baddh لپی بدھ)

تحریر (Tahrír تحریر)

قلم رو (ع - ص) قلم رو

QALAM-RAU قلم راول

راہی (Rájya راہی) سلطنت (Saltanat سلطنت)

سلطنت (Saltanat سلطنت)

QALAMI قلمی (ع - ص) قلمی

1. ہست لکھت (Hast likhit ہست لکھت)

ہاتھ کی لکھی ہوئی کتاب (Háth ki likhi hui kitáb ہاتھ کی لکھی ہوئی کتاب)

2. رسالہ (Rasálám رسالہ) قلمی (Qalmi ám قلمی)

QALANDAR قلندر (ع - مذ) قلندر

1. مہاتما (Mahátma مہاتما) خود (Khuba rasida خود)

2. آزاد (Ázád آزاد) رند (Rind رند)

QULI قلی (ع - مذ) قلی

بہار واہک (Bhárváhak بہار واہک)

ہمال (Hammál ہمال) مزدور (Mazdúr مزدور)

QILYÁN قلیان (ع - مذ) قلیان

گورگوری (Gur guri گورگوری)

حقہ (Huqqa حقہ)

QALÍL قلیل (ع - ص) قلیل

نپ (Nyún نپ) کم (Kam کم)

تھوڑا (Thoṛa تھوڑا) کم (Kam کم)

2. फौजी परेड जानने वाला (Fauji
pared jānne vāla فوجی پریڈ
جاننے والا)

QAV, VÁL कवाल (ع - مذ)

1. गायक (Gáyak गवैया
(Gavaiya گویا))

2. सूफियाना कलाम गाने वाला (Súfi-
yāna kalām gāne vāla صوفیانه
کلام گانے والا)

QUV, VAT कुवत (ع - مث)

1. बल (Bal बल) ज़ोर (Zor زور)

2. आश्रय (Áshrai आश्रय) सहारा
(Sahára سہارا)

3. पुष्टि (Pushti पुष्टि) तकवियत
(Taqviyat تقویت)

4. शक्ति (Shakti शक्ति) हिस (His
(حس))

QU'T कूत (ع - مذ) قوت

1. जीविका (Jivika जीविका) वृत्ति (Vritti
(روزی) रोजी (Rozi))

2. आहार (Áhár आहार) खुराक (Khurák
(کھانا) खाना (Kbána))

قوت باصره (ع - مث)

QUV, VATE-BÁSIRA कुवते बासिरा
दर्शन शक्ति (Darshan shakti दर्शन
शक्ति) देखने की कुवत (Dekhne ki
quvvat دیکھنے کی قوت)

قوت باه (ع - مث)

QUV, VATE-BÁH कुवते बाह
काम शक्ति (Kám shakti کام شکتی)

QANÁ, AT कनाअत (ع - مث) قناعت
निस्पृहता (Nisprihata نس پرهتا)
निरीहता (Nirihatá زیر پها) तवक्कुल
(Tavakkul توکل)

QAND कन्द (ع - مذ) قند

शकरा (Sharkara शकर) शकर
(Shakar شکر) मिस्री (Misri مصری)

QINDÍL किन्दील (ع - مث) قندیل

कागज़ या अबरक से मढ़ा हुआ फानूस
(Kághaz ya abrak se maḍha hua fánús
(کاغذ یا ابرک سے مڑھا ہوا فانوس))

QUVA कवा (ع - مذ) قوی
قوة کی جمع

1. शक्तियां (Shaktiyán शक्तियाں)

2. इन्द्रियां (Indriyán اندریاں)

3. हाथ पांव (Háth páon ہاتھ پاؤں)

QAVÁID कवाइद (ع - مث) قواعد
قاعدة کی جمع

1. नियमावली (Niyamávali نیماواہی)
काइदे (Qáide قاعدے)

2. सैन्य शिक्षा (Sain, nya shikohha
(پریڈ) परेड (Pared) सैन्य शिक्षा)

3. व्याकरण (Vyáakaran व्याकरण)
सर्फ नहव (Sarf nahv صرف نہو)

قواعد داں (ع - ص)

QAVÁID-DÁN कवाइद दां

1. वैयाकरण (Vaiya karan व्याकरण)

सर्फ नहव जानने वाला (Sarf nahv
jānne vāla صرف نہو جاننے والا)

سوچنے کی طاقت (Sochne ki tāqat) (شکستنی)

قوت فہم (ع - مٹ)

QUV,VATE-FAHM کھمتے فہم
دھارنا شکتی (Dhārana shakti) دھارنا
سامجھنے کی طاقت (Samajhne ki tāqat) (شکستنی)

قوت کشش (ع - مٹ)

QUV,VATE-KASHISH کھمتے کشش
آکارش شکتی (Ākarshan shakti) آکارش
کھینچنے کی طاقت (Kbīchne ki tāqat) (شکستنی)

قوت گویائی (ع - مٹ)

QUV,VATE-GOYÁYI کھمتے گویائی
واچن شکتی (Vāchan shakti) واچن
واک شکتی (Vāk, kya shakti) واک
بولنے کی طاقت (Bolne ki quv, vat) (شکستنی)

قوت لامسہ (ع - مٹ)

QUV,VATE,LÁMISA کھمتے لامسہ
اسپرش شکتی (Isparsh shakti) اسپرش
لھنے کی طاقت (Chhāne ki quv, vat) (شکستنی)

قوت متخیلہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUTAKHAIYILA کھمتے متخیلہ

کلپنا شکتی (Kalpana shakti) کلپنا
تکھیل شکتی (Takhaiyul) (شکستنی)

رہتی شکتی (Rati shakti) (رہتی شکتی)
کھمتے سجامات (Quvvate mujāma, at) (شکستنی)

قوت برداشت (ع - مٹ)

QUV,VATE-BARDÁSHT کھمتے برداشت
سہن شکتی (Sahan shakti) (سہن شکتی)
سمبھار شکتی (Sambhār) (شکستنی)
تھامول (Tahamul) (شکستنی)

قوت حافظہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-HÁFIZA کھمتے حافظہ
اسمران شکتی (Ismaran shakti) (شکستنی)
یاد داشت (Yād dāsh) (شکستنی)

قوت ذائقہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-ZÁIQA کھمتے ذائقہ
سوادیندریہ (Swádend, driya) (شکستنی)
چکھنے کی طاقت (Chakhne ki quv, vat) (شکستنی)

قوت سامعہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-SÁMIA کھمتے سامعہ
شروان شکتی (Shravan shakti) (شکستنی)
سنانے کی طاقت (Sunnē ki quv, vat) (شکستنی)

قوت شامہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-SHÁMMA کھمتے شامہ
گھران شکتی (Ghrān shakti) (شکستنی)
سنگھنے کی طاقت (Súnghe ki quvvat) (شکستنی)

قوت فکر (ع - مٹ)

QUV,VATE-FIKR کھمتے فکر
ویچار شکتی (Vichār shakti) (شکستنی)

QAUUS कौस (ع - مٹ) قوس

1. धनुस् (Dhanus) चाप
(Cháp) कोदंड (Kodand)
(शरासन) शरासन (Sharasan)
(कमान) कमान (Kamán)

2. धनुराशि (Dhanu rāshi) (دهنوراشي)
बुर्जे कौस (Burje qaus) (برج قوس)

قوس قزح (ع - مٹ)

QAUSE.QUZAH कौसे कृजह

- इन्द्र धनुष (Indr dhanush) (اندر دهنس)
धनक (Dhanak) (دهلك)

قوس نما (ع - ص)

QAUUS-NUMA कौसनुमा

- धन्वाकार (Dhanvākār) (دهنواکار)
जैसा (Kamán jaisa) (کمان جیسا)

QAUSAIN कौसैन (ع - مذ) قوسین

- कोष्टक (Koshtak) (کوشٹک) ब्रैकेट
(Bracket) (بریکٹ)

QAUUL कौल (ع - مذ) قول

1. वचन (Vachan) (وچن) उक्ति (Ukti)
(बात) बात (Bāt) (اکتی)
2. कथन (Kathan) (کتن) मकूला
(Maqūla) (مقولہ)
3. प्रतिज्ञा (Pratiggya) (پرتگیا) अहद
(Ahd) (عهد)

قولنج (ع - مذ)

QŪLA (I) NJ कूल (लि) ज

- अंत्र शूल (Antr shūl) (انتر شول) आंतों
का दर्द (Ánton ka dard) (آنتوں کا درد)

قوت مدرکه (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUDRIKA कृवते मुद्रिका

- धारणा शक्ति (Dhārana shakti) (دهارنا)
प्रज्ञाशक्ति (Prag.gya shakti) (پرجنا شکتی)
इद्राक की कृवत (Idrāk ki quv,vat) (ادراک کی قوت)

قوت ممیزه (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUMAI,YIZA कृवते मुमैज्ञा

- विवेचन शक्ति (Vivechan shakti) (ویوچن)
भले बुरे की पहचान की कृवत
(Bhale bure ki pahohán ki quvvat)
(بہلے برے کی پہچان کی قوت)

قوت نامیه (ع - مٹ)

QUV,VATE-NÁMIYA कृवते नामिया

- विकास शक्ति (Vikás shakti) (وکس)
फलने फूलने की कृवत (Phalne
phúlne ki quvvat) (پهلنے پھولنے کی قوت)

قوت هاضمه (ع - مٹ)

QUV,VATE-HÁZIMA कृवते हाज़िमा

- पाचन शक्ति (Páchan shakti) (پاچن)
मेदे में गिज़ा को पकाने की
कृवत (Mede meū ghiza ko pakáne ki
quvvat) (معدے میں غذا کو پکانے کی قوت)

QORMA कोरमा (त - مذ) قورمه

- एक प्रकार का भुना हुआ गोश्त (Ek
prakár ka bhuna hua gosht) (ایک
پروکار کا بھना ہوا گوشت)

QAVI कवी (قوی - ع - ص)

1. बलवान् (Balván) शक्ति (शक्ती शाली) (Shakti shālī)
2. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek nām) (ایشور کا ایک نام)

QAHR कहर (قہر - ع - مذ)

1. प्रकोप (Prakop) गुस्सा (برکوپ) (Ghussa غصہ)
2. आपत्ति (Āpat,ti) मुसीबत (آپتی) (Musibat مصیبت)

QAHQAHA कहकहा (قہقہہ - ع - مذ)

- अट्टहास (Att,hās) जोर की हँसी (अट्टहास) (Zor ki haṁsai)

QAI कै (कै - ع - मथ)

- वमन (Vaman) वांत (Vánt) (वमन) (Istifrágh) इस्तिफराग (वान्त)

QIYÁDAT क़ियादत (क़ियादत - ع - मथ)

- नेतृत्व (Nettrittwa) रहनुमाई (नेतृत्व) (Rahnumáyí) (रहनुमाई)

QIYÁS क़ियास (क़ियास - ع - مذ)

1. अनुमान (Anumán) अन्दाज़ा (अनुमान) (Andáza اندازہ)
2. कल्पना (Kalpana) तख़ैयुल (कल्पना) (Takhaiyul) (तख़ैयुल)
3. विचार (Vichár) ख़याल (विचार) (Khayál) (ख़याल)

QIYÁSAN क़ियासन (क़ियासन - ع - ص)

- अनुमागतः (Anumánatah) (अनुमागतः) (Andázan) (अन्दाज़ान)

QAUM कौम (कौम - ع - मथ)

1. राष्ट्र (Rashtr) नेशन (Nashtr) (Rashtr)
2. जाति (Játi) नस्ल (Nasl) (जाति)
3. वंश (Vansh) ख़ानदान (Khándan) (वंश)

قوم پرست (ع - ف - ص)

QAUM-PARAST कौम परस्त

- राष्ट्र प्रेमी (Ráshtr premi) (राष्ट्र प्रेमी) (Qaum parvar) (कौम परवर)

قوم پرور (ع - ف - ص)

QAUM-PARVAR कौम परवर

’दیکھو ’قوم پرست‘

QAUMI कौमी (कौमी - ع - ص)

1. राष्ट्रीय (Ráshtriya) मुल्की (Ráshtriya)
2. जातीय (Játiya) ख़ानदानी (Játiya)

قومیت (ع - م - مथ)

QAUMIYAT कौमियत

1. राष्ट्रियता (Ráshtriya) कौम परस्ती (Qaum parasti) (राष्ट्रियता)
2. जाति (Játi) ख़ानदान (Khándan) (जाति)

QAUNSIL कौनसिल (कौनसिल - ع - मथ)

- दूत (Dút) समीर (Safir) (दूत)

2. अत्यधिक (Attyadhik) (اتیدھک)

बहुत ज़ियादा (Bahut ziyāda) (بہت زیادہ)

QAICHI कैची (त - म्) (कैची)
कर्तनी (Kartani) (कर्तनी)
(Kartani) कैची (कैची)
(कैची)

QAID कैद (ع - म्) (कैद)

1. उपग्रह (Upaggrah) (अपग) कारा-
वास (Kāra vās) (कारावास) असीरी
(Asiri) (असीरी)

2. निरोध (Nirodh) (नरोध) बंदिश
(Bandish) (बंदिश)

3. शर्त (Shart) (शर्त) पाबंदी (Pābandi)
(पाबंदी)

कैद خانه (ع - म्) (कैद)

QAIDA-KHĀNA कैद खाना

कारागृह (Kāra grih) (कारागृह) कारागार
(Kāra gār) (कारागार) जेल (Jail)

कैद محض (ع - म्) (कैद)

QAIDE-MAHZ कैदे महज़

साधारण कारावास (Sādhāran kāra vās)
(साधारण कारावास) कैदे बिला मशक़क़त
(Qaide bila mashaqqat) (कैदे बिला मशक़क़त)
(मशक़क़त)

QAIDI कैदी (ع - म्) (कैदी)

उपग्रह (Upaggrah) (अपग) बंदी
(Bandi) (असीरी) असीरी (Asiri)

QAIRŪTI कैरुती (ع - म्) (कैरुती)

मोम रोगन (Mom roghan) (मोम रोगन)
(मोम रोगन) एक मर्हम (Ek marham) (एक मर्हम)

قیاس آرائی (مف - مٹ)

QIYÁS-ÁRÁYI क़ियास आराई

अनुमान करना (Anumán karna) (अनुमान)
(Andāza lagána) (अन्दाज़ा लगाना) (अन्दाज़ा लगाना)

QIYÁSI क़ियासी (ع - ص) (क़ियासी)

1. काल्पनिक (Kālpānik) (काल्पनिक)
(Khayālī) (ख़याली)
2. अनुमित (Anumit) (अनुमित) अटकल
(Atkal Pach,chu) (अटकल पच्चू)

QIYÁFA क़ियाफ़ा (ع - مذ) (क़ियाफ़ा)

1. मुखाकार (Mukhākár) (मुखाकार) चेहरा
(Chehra) (चेहरा)
2. सामुद्रक विद्या (Sámuddrak viddya)
(Sámudrak) (सामुद्रक) इल्मे क़ियाफ़ा
(Ilme qiyáfa) (इल्मे क़ियाफ़ा)

QIYÁM क़ियाम (ع - مذ) (क़ियाम)

1. निवास (Nivás) (निवास) सुकूनत
(Sukúnat) (सुकूनत)
2. दृढ़ता (Driḥata) (दृढ़ता) पायदारी
(Páedári) (पायदारी)
3. स्थिरता (Isthirata) (स्थिरता) ठहराव
(Thahráo) (ठहराव)
4. संस्थापना (Sansthápana) (संस्थापना) सलस
(Ijra) (अजरा) इजरा (इजरा)

QIYÁ,MAT क़ियामत (ع - مٹ) (क़ियामत)

1. महाप्रलय (Maha pralai) (महाप्रलय) (महाप्रलय)
(Mahshar) (महशर)
2. अत्याचार (Attyáchar) (अत्याचार) (अत्याचार)
(Zulm) (ज़ुलम)

QÍMATI	قیمتی (ع - ص)	QÍMAT	قیمت (ع - م)
مূল्यवान् (Múllya vān)	(مولیہ وان)	1. مূল्य (Múllya)	(مولیہ Argh)
बहुमूल्य (Bahu mūllya)	(بہو مولیہ)	2. दाम (Dām)	(دام دام)
बेश कीमत (Bosh qímat)	(بہش قیمت)	3. दर (Dar)	(شرح Sharah)

ک

KÁR-PARDÁZ	کار پرداز (ف - ص)	KÁBUK	کابک (ف - م)
कार्य कर्ता (Kárrya karta)	(کارہ کرتا)	कपोत पालिका (Kapot pálika)	کپوت پالیکا
कर्म चारी (Karm chári)	(کرم چاری)	बालाग्र (Bálágr)	کبوتری (بالاگر)
कारकुन (Kár kun)	(کارکن)	का दरवा (Kabútaron ka darba)	کا دروا (کپوتروں کا درہ)
KÁR-KHÁNA	کار خانہ (ف - م)	KÁTIB	کاتب (ع - ص)
कार्यालय (Káryálai)	(کاریالے)	लेखक (Lekhak)	لکھنے والا (لیکھک)
शाला (Shilp shála)	(شیلپ شالا)	(Likhne vála)	(لکھنے والا)
शाप (Work shop)	(ورک شاپ)	KÁZIB	کاذب (ع - ص)
KÁRD	کارد (ف - م)	मिथ्या वादी (Mith,thya vádi)	میتھیا وادی
चक्रिका (Chhurika)	(چکریکا)	झूठा (Jbútha)	(جھوٹا)
(Cháqu)	(چاقو)	KÁR	کار (ف - م)
KÁR-DÁR	کاردار (ف - ص)	कार्य (Kárrya)	کار (کام)
कर्म चारी (Karm chári)	(کرم چاری)	काम (Kám)	(کام)
कार गुजार (Kár guzár)	(کار گزار)	कारآمد (ف - ص)	
KÁR-DÁN	کار دان (ف - ص)	KÁR-ÁMAD	کارآمد
1. अभ्यस्त (Abb,bhyast)	(ابہیست)	उपयोगी (Up yogi)	لازم (آپ یوگی)
मशशक (Mash,sháq)	(مشاق)	दायक (Lábh dáyak)	مفید (لایبہ دایک)
2. अनुभवी (Anu bhavi)	(انوبہوی)	(Mufid)	(مفید)
वाक्किफकार (Váqif kár)	(واقف کار)	कार بر آری (ف - م)	
		KÁR-BARÁRI	کار براری
		कार्य सिद्धि (Kárrya siddhi)	کارہ (سیدھی)
		कामयाबी (Kámyábi)	(کامیابی)

KÁRI کاری (ف - ص)

1. घातक (Ghatak گھاتک) मुहलिक (Muhlik مهلك)

2. भरपूर (Bharpūr بھرپور) गहरा (Gahra گہرا)

KÁRĪGAR कारीगर (مذ - مذ)

1. कला कार (Kala kār कला کار) शिल्प कार (Shilp kār شلپ کار) फनकार (Fankār فن کار)

2. हस्त शिल्पी (Hast shilpi هست شلپی) दस्तकार (Dast kār دست کار)

کار یگری (ف - ص)

KÁRĪGARI कारी गरी

1. शिल्प (Shilp شلپ) कला (Kala کلا) फन (Fan فن)

2. हस्त शिल्प (Hast shilp هست شلپ) दस्तकारी (Dast kārī دست کاری)

3. निपुणता (Nipunata نیپونتا) होश-यारी (Hoshyāri هوشیاری)

KÁSĪD कासिद (ع - ص)

मिथ्या (Mith,thya مٹھیا) कूट (Kūt कुट) जाली (Khota کھوٹا) (Jāli جعلی)

KÁSIR कासिर (ع - مذ)

भेदक (Bhedak بھدک) खंडक (Khandak کھنڈک) तोड़ने वाला (Toṛne vāla توڑنے والا)

کار روائی (ف - ص)

KÁR-RAVÁYI कार रवाई
कार्यवाही (Káryya váhi کاریه واسی)

रुयदाद (Rúo dād رویداد)

KÁR-ZÁR कार जार (ف - ص)

समर (Samar سمر) युद्ध (Yuddh یدھ)

जंग (Jang جنگ)

KÁRKUN कारकुन (ف - ص)

कर्म चारी (Karm chāri کرم چاری)

कार्य कर्ता (Káryya karta کاریه کرتا)

कारपरदाज (Kár pardáz کارپرداز)

KÁR-GAR कार गर (ف - ص)

प्रभावकर (Prabhāvkar پربھاوگر)

मुअस्सिर (Mu,assir موئسر)

کار گزار (ف - ص)

KÁR-GUZÁR कार गुजार

1. कर्मचारी (Karm chāri کرم چادی)

मुलाजिम (Mulázim ملایم)

2. कार्य कुशल (Káryya kushal کاریه کوشل)

कारदा (Kárdan کاردان)

KÁRINDA कारिन्दा (मذ - ف)

1. अभि कर्ता (Abbi karta ابھی کرتا)

एजेंट (Agent ایجنت)

2. कार्य कर्ता (Karrya karta کاریه کرتا)

कारकुन (Kár kun کارکون)

KÁR,VÁN कारवा (मذ - ف)

यात्रिदल (Yáttirīdal یاتری دل)

काफिला (Qáfila قافله)

वाला (Kholne vála) (کھولنے والا)

KÁSA कासा (کاسہ - ف - مذ)

KÁQHAZ कागज (کاغذ - ع - مذ)

कंस (Kuns) चषक (Chashak)

1. पत्र (Pattr) कागद (Kágad) (کاغذ - ع - مذ)

पियाला (Piyála) (پیاالہ - ع - مذ)

کاسہ گر (ف - ص)

2. लेख्य (Lekhya) (لکھیا) दस्तावेज (Dastávez) (دستاویز - ع - مذ)

KÁSA-GAR कासा गर

3. पर्चा (Paroha) (پرچہ) रुक्का (Ruqqa) (رقعہ - ع - مذ)

1. कंसकार (Kans kár) (कंस کار - ع - مذ)

(Kas gar) (کسگر - ع - مذ)

2. कुम्भकार (Kumbh kár) (کُمبھ کار - ع - مذ)

कुम्हार (Kumbhár) (کُمہار - ع - مذ)

KÁFIR काफिर (کافر - ع - ص)

کاسہ لیس (ف - ص)

1. नास्तिक (Nástik) (ناستک) लामज़हब (Lá maz,hab) (لامذہب - ع - مذ)

KÁSA-LES कासालेस

2. कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگھن) नाशुक्रा (Ná shukra) (ناشکرا - ع - مذ)

चाटुकार (Chátu kár) (چاٹو کار - ع - مذ)

(Cháp lús) (چاپلوس - ع - مذ)

KÁFUR काफूर (کافور - ع - مذ)

کاشانه (ف - مذ)

कर्पूर (Karpúr) (کَرپور) कपूर (Kapúr) (کپور - ع - مذ)

KÁSHÁNA काशाना

गृह (Grih) (گرہ) निकेतन (Niketan)

KÁFI काफी (کافی - ع - ص)

घर (Sadan) (سَدَن) सदन (Sadan)

पर्याप्त (Paryápt) (پریاپت) पूरा (Púra) (پورا - ع - مذ)

(Ghar) (گھر - ع - مذ)

KÁSHT काश्त (کاشت - ف - مذ)

KÁKUL काकुल (کاکل - ف - مذ)

कृषि (Krishi) (کُرشِی) खेती (Kheti)

केश पश (Kesh pásh) (کیش پاش) झुल्फ (Zulf) (زلف - ع - مذ)

(کھیتی - ع - مذ)

کاشته کار (ف - ص)

KÁLBUD कालबुद (کالبد - ف - مذ)

KÁSHT-KÁR काश्तकार

शरीर (Sharír) (شریر) काया (Káya) (کایا - ع - مذ)

कृषक (Krishak) (کُرشِک) कृषिवल

काम (Kám) (کام - ف - مذ)

(Krishi bal) (کُرشِی بال) भूमिधर (Bhúmi dhar)

1. आशा (Ásha) (آشا) मुराद (Murád) (مُرَاد - ع - مذ)

(Kisán) (کیشان - ع - مذ)

2. इच्छा (Ioh, chha) (اچھا) मतलब (Matlab) (مطلب - ع - مذ)

KÁSHIF काशिक (کاشف - ع - ص)

उद्घाटक (Udghátak) (ادگھاتک) प्रका-

शक (Prakáshak) (پرکاشک) खोलने

2. अंगार धानी (Angár dháni انگار دھانی)
(انگیتھی) अंगीठी (Angíthi)

KÁVÁK कावाक (क - व) काواک

1. वक्र (Vakr) टेढ़ा (Terha 'टीरहा')
(वक्र)
2. बे डौल (Be daul) बेढंगा (Be dhanga)

KÁVISH काविश (क - व) कावुश

1. चिंता (Chinta) शंका (Shanka) (चिन्ता)
(फिकर) (Fikr)
2. शत्रुता (Shattruta) दुश्मनी (Dushmani)
3. परिश्रम (Parish,shram) मेहनत (Mehnat)

KÁH काह (क - व) काह
वृण (Trin) घास (Ghás)

KÁHISH काहिश (क - व) काहिश

1. चीणता (Chhinata) लागरी (Lághari)
2. कष्ट (Kasht) तकलीफ (Taklíf)

KÁHIL काहिल (क - व) काहिल

1. आलसी (Álasi) सुस्त (Sust)
2. अकर्मण्य (Akarman,nya) निकम्मा (Nikamma)

KÁHILI काहिली (क - व) काहिली

आलस्य (Álasya) सुस्ती (Susti)

KÁHIN काहिन (क - व) काहिन

1. दैवज्ञ (Daivaggya) गैबदां (Ghaib dán)

3. तालु (Tálu) तालू (Tálu)

KÁM-RÁN कामरा (क - म) कामरा

1. सफल (Saphal) कामयाब (Kámyáb)
2. भाग्यवान् (Bhággya ván) खुश किस्मत (Khush qismat)

KÁMIL کامیل (क - म) کامیل

1. पूर्ण (Purn) संपूर्ण (Sampurn)
2. दत्त (Dakchh) कुशल (Kushal)

KÁN کان (क - म) کان

खनि (Khani) आकर (Ákar)

खान (Khán)

کان زر (क - म)

KÁNE-ZAR कानेज़र

स्वर्णकर (Swarnákar) सोने की खान (Sone ki khán)

KÁN-KAN कानकन (क - म) कानकन

खनिकार (Khani kár) खानक (Khának)

कानून (KÁNŪN) कानून

1. भ्राष्ट्र (Bhrásht) भट्टी (Bhatti)

2. महानता (Mahánata) बड़ाई
(بزرگائی) (Barāyi)

کبرسنی (ع - م)

KIBR-SINI किवर्सिनी

जरा (Jara) वयोवृद्धता (Vayovrid-
dhata) बुढ़ापा (Burhāpa
(پڑھاپا)

KIBRIYA किव्रिया (ع - ص) کبریا

1. श्रेष्ठता (Shreshthata) (شریشتھتا)

बुजुर्गी (Buzurgi) (بزرگی)

2. ईश्वर (Īshwar) खुदा
(خدا) (Khuda)

KIBRĪT किव्रीत (ع - م) کبریت

गंधक (Gandhak) गूगर्द
(گوگرد) (Gūgard)

KABK कक्क (ف - م) کبک

चकोर (Chakor) मुर्गे आतश खार
(مرغ آتش خوار) (Murghē ātash khār)

KABŪTAR कबूतर (ف - م) کبوتر

कपोत (Kapot) पारावत (Pārā-
vat) कलरव (Kalrav) (پاراوت)

KABŪD कबूद (ف - ص) کبود

नील (Nīl) नीला (Nīla)
आस्मानी (Āsmāni) (آسمانی)

KABĪDAGI कबीदगी (ف - م) کبیدگی

वैमनस्य (Vaimanas,sya) (وے منسیہ)

रंजिश (Ranjish) (رنجش)

KABĪDA कबीदा (ف - ص) کبیدہ

वैमनस्क (Vaimanask) (وے منسک)

2. अभिचारक (Abhi chārak) (ابھی
چارک) (Jādūgar)

کاهیدگی (ف - م)

KĀHĪDAGI काहीदगी

कृशता (Krishata) दुबलापन
(Dubla pan) (دبلاپن)

KĀHĪDA काहीदा (ف - ص) کاهیدہ

कृश (Krish) क्षीण (Chhīn
(منحصری) (Munhani) (منحصری)

KĀINĀT काइनात (ع - م) کائنات

1. विश्व (Vish,shwa) जगत्
(Jagat) दुनिया (Dunya
(دنیا)

2. प्राणि वर्ग (Prāni varg) (پرانہ ورگ)
मखलूक (Makhlūq) (مخلوق)

3. मर्यादा (Maryāda) हैसियत
(حیثیت) (Haisiyat)

KABĀB कबाब (ف - म) کباب

1. भ्रष्ट (Bhriht) भुनाहुआ
(Bhuna hua) (بهنا هوا)

2. शूलिक (Shūlik) कीमे की
विशेष टिकिया (Qīme ki vishesh
tikiya) (قیسے کی وشیس تکیا)

KABID कबिद (ع - م) کبید

यकृत (Yakrit) जिगर (Jigar
(چگر)

KIBR किव्र (ع - म) کبر

1. अहंकार (Ahankār) घमंड
(Ghamand) (گھمند)

کتاب خانہ (مف - مذ)

खिन्न (Khinn) रंजीदा (Ranjida)
(رنجیدہ)

KUTUB-KHĀNA कुतुब खाना

पुस्तकालय (Pustakālai) (پستکالے)

किताब घर (Kitāb ghar) (کتاب گھر)

KATBA कत्बा (ع - مذ) کتبہ

अभिलेख (Abhi lekh) (ابھی لیکھ)

शिला लेख (Shila lekh) (شلا لیکھ)

KASĀFAT कसाफत (ع - مث) کثافت

1. मालिन्य (Mālin, nya) (مالینیہ)

मलिनता (Malinata) (ملینتا) मैलापन

(Maila pan) (میلاپن)

2. अपवित्रता (Apavittrata) (اپوترتا)

नजासत (Nejāsāt) (نجاست)

KASRAT कसरत (ع - مث) کثرت

बाहुल्य (Bāhulya) (باہلیہ) प्राचुर्य

(Prāchurrya) (پراچوریہ) अधिकता

(Adhikata) (ادھکاتا) इकरात (Ifrāt)

(افراط)

KASĪR कसीर (ع - ص) کثیر

प्रचुर (Prachur) (پراچر) अधिक (Adhik)

बहुल (Bahul) (بہل) विपुल

(Vipul) (ویل) उद्विक्त (Udrikt)

व इकरात (Ba ifrāt) (بہ افراط)

KASĪF कसीफ (ع - ص) کثیف

1. मलिन (Malin) (ملن) मैला (Maila)

(میلہ)

2. अपवित्र (Apavittr) (اپوتر) गंदा

(Ganda) (گندہ)

KAJ कज (ف - ص) کج

वक्र (Vakr) (وکر) कुटिल (Kutil) (کٹیل)

टेढ़ा (Terha) (ٹیڑھا)

KABĪR कबीर (ع - ص) کبیر

1. ज्येष्ठ (Jeshth) (جیشٹھ) कलां

(Kalān) (کلاں)

2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشٹھ) मुहतरम

(Mohtaram) (محترم)

3. महान (Mahān) (مہان) अजीम

(Azīm) (عظیم)

KABĪSA कबीसा (ع - مذ) کبیسہ

मलमास (Malmās) (مل ماس) अधि

मास (Adhi mās) (ادھی ماس) लौद

(Laund) (لوند)

KITĀB किताब (ع - مث) کتاب

पुस्तक (Pustak) (پستک) ग्रंथ (Granth)

(पोथी) (Pothi) (پوتھی) (گرنٹھ)

KITĀBAT किताबत (ع - مث) کتابت

1. लेखन क्रिया (Lekhan kriya) (لیکھن)

(Likhne) (لیکھنے کا کام) (क्रिया)

तहरीर (Tabrīr) (تھریر) (लेखने का काम)

(تحریر)

2. लेखन कला (Lekhan Kala) (لیکھن)

(Kātib ka) (کاتب کا پیشہ) (कला)

कापी नवीसी (Kāpi navīsi) (کاپی نویسی)

(कपी नवीसी)

کتابچہ (ع - ص)

KITĀB CHA किताबचा

पुस्तिका (Pustika) (پستیکا) छोटी किताब

(Chhoti Kitāb) (چھوٹی کتاب)

कखुदा (फ - मड)

कजि बहसी (फ - मड)

KAD-KHUDA कद खुदा

KAJ-BAHSI कज बहसी

विवाहित (Vivāhit) (ववाहित) मनकूह
(Mankūh) (मनकूह)

कुतर्क (Kutark) (कुतर्क) कट हुजती
(Kat hujjati) (कट हज्जती)

कखुदायी (फ - मड)

कज खलक (फ - मड)

KAD-KHUDÁYI कदखुदाई

KAJ-KHULQ कज खलक

विवाह (Vivāh) (ववाह) व्याह (Byāh) (ब्याह)

दुःशील (Dush,shíl) (दुःशील) दुः
स्वभाव (Dus,swabháo) (दुःस्वभाव)
बदखलक (Bad khulq) (बदखलक)

कदुरत (ए - मड)

KUDÚRAT कुदूरत

काजकोल (फ - मड)

1. मलिनता (Malinata) (मलिनता) गदला
पन (Gadla pan) (गदला पन)

भिक्षा पात्र (Bhikshá pátr) (भिक्षा पात्र)
कशकोल (Kash kol) (कशकोल)

2. मनोमालिन्य (Manomálinnya) (मनोमालिन्य)
रंजिश (Ranjish) (रंजिश)

3. मनस्ताप (Manastáp) (मनस्ताप)
दिल का गुबार (Dil ka ghubár) (दिल का गुबार)
(दल का गुबार)

काजी (फ - मड)
वक्रता (Vakrata) (वक्रता) कुटिलता
(Kutilata) (कुटिलता) जिह्मता (Jihmata)
(जिह्मता) टेढ़ा पन (Terhápán)
(टिढ़ापन)

KIZB किब (ए - मड)

कुहल (ए - मड)

असत्य (Asattya) (असत्य) अनृत
(Anrit) (अनृत) मिथ्या (Miththya)
(मिथ्या) झूठ (Jhúth) (झूठ)

मनीक (Maník) (मनीक) अंजन (Anjan)
(रसंजन) रसंजन (Rasánjan) (रसंजन)
सुरमा (Surma) (सुरमा)

KAR कर (फ - मड)

KAD कद (ए - मड)

बधिर (Badhir) (बधिर) कल (Kall) (कल)
बहिरा (Bahira) (बहिरा)

1. द्वेष (Dwesh) (द्वेष) रंजिश
(Ranjish) (रंजिश)

क्रामत (ए - मड)

2. दुराग्रह (Durág,grah) (दुराग्रह) ज़िद
(Zid) (जिद)

KARÁMAT कaramat

1. चमत्कार (Chamatkár) (चमत्कार)
मोजिजा (Mojiza) (मोजिजा)

3. प्रयास (Prayás) (प्रयास) प्रयत्न
(Prayatn) (प्रयत्न) कोशिश
(Koshish) (कोशिश)

2. कृपा (Kripa) (कृपा) दया (Daya)
(दया) करम (Karam) (करम)

1. आचरण (Ācharan آچرن) अमल (Amal عمل)

2. चरित्र (Charittr चरित्र) कैरेक्टर (Character कैरेक्टर)

کردگار (ف - مذ)

KA (I) RD-GĀR क (कि) दर्गार

ईश्वर (Īshwar ایشور) परमात्मा (Para-mātma پروماتما) खुदा (Khuda خدا)

KURSI कुर्सी (ع - مذ) کرسی

आसंदिका (Āsandika آسندکا) आसंदी (Āsaandi آسندی) चियर (Chair چیر)

کرسی نامه (ع - مذ)

KURSI-NĀMA कुर्सी नामा

वंशावली (Vanshāvali ونشاولی) नसब नामा (Nasab nāma نسب نامه)

کرشمه (ف - مذ)

KIRI (KARA) SHMA किरि (कर) शमा

1. चमत्कार (Chamatkār چماتکار)

शोबदा (Shobada شعبده)

2. लीला (Līla لیلہ) माया (Māya)

कुदरत (Qudrat قدرت) माया

3. छल (Chhal چهل) चाल (Chāl)

چال

KARGAS करगस (ف - مذ) کرگس

गृध्र (Gridh,dhr گردهر) गिध (Gidh گدھ)

KARAM करम (ع - مذ) کرم

1. कृपा (Kripa کرپا) मेह्रबानी (Mehrbāni مہربانی)

2. करुणा (Karuna کرونا) रहम (Rahm رحم)

3. श्रेष्ठता (Shresh,thata شریض)

बड़ाई (Barāyi بڑائی)

KARĀHAT कराहत (ع - م) کر اہت

घृणा (Ghrina گھڑنا) घिन (Ghin گھن)

नफरत (Nafrat نفرت)

KIRĀYA किराया (ف - مذ) کرایہ

भाटक (Bhātak بھاتک) भाड़ा (Bhāṛa بھارا)

کرایہ نامہ (ف - مذ)

KIRĀYA-NĀMA किराया नामा

भाटक पत्र (Bhātak pattr بھاتک پتر)

KARB कर्ब (ع - مذ) کرب

1. वेदना (Vedana वेदना) पीड़ा (Pīṛa)

तकलीफ (Taklīf تکلیف) (पिड़ा)

2. व्याकुलता (Vyākulata व्याकुलता)

बेचैनी (Be chaini بے چینی)

KARAKHT करखत (ص - م) کرخت

1. कर्कश (Karkash کرکش) दुरश्त (Durusht)

(دورشت)

2. कठोर (Kathor کٹھور) सख्त (Sakht)

(سخت)

کرختگی (ف - م)

KARAKHTAGI करखतगी

1. कर्कशता (Karkashata کرکشতা)

दुरश्ती (Durushti دورشتی)

2. कठोरता (Kathorata کٹھورتا) सख्ती (Sakhti سختی)

(سختی)

کردار (ف - مذ)

KA (I) RDĀR क (कि) दार

کرہ باد (عف - مذ)

KURA-E-BÁD کورءباد

वायुमंडल (Váyu mandal) (وايو منڈل)

हवा का घेरा (Hava ka ghera) (हवा का घेरा)

کرہ خاک (عف - مذ)

KURA-E-KH K کورءخاک

دیکھو 'کرہ ارض'

کرہ نار (ع - مذ)

KURA-E-NÁR کورءنار

دیکھو 'کرہ آتش'

کرہ هوا (عف - مذ)

KURA-E-HAVA کورءهوا

دیکھو 'کرہ باد'

KARI کری (ف - مٹ) کری

बहिरता (Badhirata) (بدهرتا)

(Behrá pan) (بهراپن)

KARÍM کریم (ع - ص) کریم

1. दयालु (Dayálu) (ديالو) कृपालु

(Kripálu) (کریالو) बहुत करम करने

वाला (Bahut karam karne vála)

(بهت کریم کرنے والا)

2. ईश्वर (Īshwar) (ایشور) खुदा

(Khuda) (خدا)

KARÍH کریه (ع - ص) کریه

वृणित (Gbrinit) (گهرنت) जुगुप्सित

(Jugupsit) (جگپست) मकरूह

(Makrúh) (مکروح)

3. दानशीलता (Dán shílatá) (دان شيلتا)

सखावत (Sakhávat) (سخاوت)

KIRM कर्म (ف - مذ) کرم

कृमि (Krimi) (کرمي) कीट (Kít) (کیت)

कीड़ा (Kíṛa) (کیڑا)

کرم فرما (عف - ص)

KARAM-FARMA کرمفرما

मित्र (Mitr) (متر) دوست (Dost) (دوست)

کرم کش (ف - ص)

KIRM-KUSH कर्मकुश

कृमि नाशक (Krimi náshak) (کرمي ناشک)

जरासीमकुश (Jarásim kush) (جراसीمکوش)

(جراثیم کش)

کروفر (عف - مذ)

KAR,RO-FAR करोंफर

वैभव (Vaibhav) (وہبھو) शानशौकत

(Shán shaukat) (شان شوکت)

KURA کره (ع - مذ) کورا

वर्तुल (Vartul) (ورتل) मंडल (Mandal)

(मंडल) पिंड (Pind) (پنڈ) गोला

(Gola) (گولا)

کرہ آتش (عف - مذ)

KURA-E-ÁTASH कुरءआतश

अग्नि मंडल (Agni mandal) (اگنی منڈل)

(कुरءنار) कुरएनार (Kurae nár) (منڈل)

کرہ ارض (ع - مذ)

KURA-E-ARZ कुरءअरज़

भूमंडल (Bhú mandal) (بھو منڈل)

जमीन का गोला (Zamín ka gola) (زمین کا گولا)

(کا گولا)

کشت و خون (ف - مذ)

KUSHTO-KHÚN کُشتو کُخُون

1. رکت پات (Raktpát رکت پات) (خون ریزی) (Khúurezi خُورِزِی)
2. یُدد (Yud,dh یُدد) لڑائی (Laráyí لڑائی) (جنگ) (Jang جَنگ)

KUSHTA کُشتا (ف - ص)

1. ہٹ (Hat ہٹ) نہت (Nihat نہت) (مقتول) (Maqtúl مَقْتُول)
2. بھسم (Bhasm بھسم) دھات کا دھات (Dhát ka kushta دھات کا کُشتہ)

KASHTI کشتی (ف - مٹ)

- نौ (Nau نَو) نौका (Nauka نَوِکا) (तरणी तरणी) (Pot پَوٹ) (पोत पोत) (नाव नाव) (Náo نَآو)

KUSHTI کُشتی (ف - مٹ)

- नियुद्ध (Niyud,dh نییُدد) बाहु युद्ध (Báhu yuddh باهُیُدد) मल्ल युद्ध (Mal,l yuddh مَلِیُدد) दो पहलवानों की लड़ाई (Do pahalvānon ki laráyí دو پہلوانوں کی لڑائی)

کشتی بان (ف - مذ)

KASHĀN कश्ती बान

- नाविक (Návik نَآویک) नौ चालक (Naucháalak نَوِچَالِک) कर्णधार (Karndhár کَرَن دھار) मल्लाह (Mal,láh مَلِیُلاہ)

KUSHÁDA कुशादा (ف - ص)

- विस्तृत (Vistrit ویسترت) विशाल (Vishál وِشَال) वसीत्र (Vasí, वसीع)

کشا کش (ف - مٹ)

KASHÁKASH कशाकश

1. संघर्ष (Sangharsh سن گھرش) खेंचा तानी (Khēncha tání کھینچا تانی) छीना झपटी (Chhīna jhapti چھینا جھپٹی)
2. कष्ट (Kasht کشت) दुःखः (Dukh दुःख) (تکلیف) (Taklíf تکلیف)

کشان کشان (ف - ص)

KASHAN-KASHAN कशा कशा

- बलात् (Balát बलात्) जबर दस्ती (Zabar dasti زَبَر دَسْتِی) खींचते हुए (Khíñoh-to hue کھینچتے ہوئے)

کشائش (ف - مٹ)

KUSHÁISH कुशाइश

1. विस्तार (Vistár ویستار) वृद्धि (Vridhhi وُردھی) बरकत (Barakat بَرَكَت)
2. वृद्धि (Vridhhi وُردھی) बरकत (Barakat بَرَكَت)

KISHT कश्त (ف - مٹ)

1. कृषि (Krishi کُرشِی) खेती (Kheti کھیتی)
2. शतरंज की 'शह' (Shatranj ki 'shah' شَطْرَنْج کی 'شہ')

KISH,VAR کشور (ف - مذ) کشور

1. देश (Desh دیس) مملکت (Mulk ملک)
2. राज्य (Rājya راجیہ) سلطنت (Saltanat سلطنت)

کشیدگی (ف - مٹ)

KASHIDAGI کشیدگی.

1. मनोमालिन्य (Manomālin, nya منو مہنچاؤ) (Khincháow) (مالنیہ)
2. वैमनस्य (Vaimanassya وے منیسے) (Ranjish رنجش)

KASHIDA کشیدہ (ف - ص)

1. आकर्षित (Ákarshit) (کشیٹ) (Khincha hua) (کھنچا ہوا)
2. रुष्ट (Rusht) (رشت) (Kupit) (کپٹ) (Naráz) (ناراض)
3. सुई डोरे से काढ़ा हुआ फूल बूटे या ज़र दोजी का काम (Sui dore se kārha hua phúl bûte ya zar dozi ka kām سوئی ڈورے سے گاڑا ہوا پھول بوٹے یا زار دوژی کا کام)
4. खींचा हुआ (Khincha hua) (کھنچا ہوا) (ان معنوں میں مرکبات کا آخری جز ہو کر معنی دیتا جیسے 'رنج کشیدہ')

KAF کف (ع - مٹ)

1. प्रहस्त (Prahast) (پرہست) (Pratal) (پرتل) (Panja) (پنجا)

KASHISH کشش (ف - مٹ)

1. आकर्षण (Ákarshan) (آکرشن) (Khincháow) (کھنچاؤ) (Jázibíyat) (جاذبیت)
2. आकर्षण शक्ति (Ákarshan shakti) (آکرشن شکتی) (Quvvate-kashish) (قوت کشش)

KASHF کشف (ع - مذ)

1. प्रकटन (Prakatan) (پرکٹن) (Záhir hona) (ظاہر ہونا)
2. दैव ज्ञान (Daiv gyán) (دیوگیان) (Mukáshafa) (مکاشفہ)

کشکول (ف - مذ)

KASHKOL کشکول

1. भिक्षा पात्र (Bhikchha pátr) (بھیکھا پاتر)
2. भीक का पियाला (Bhík ka piyála) (بھیک کا پیالہ)

کش مکش (ف - مٹ)

KASH-MAKASH کش مکش

1. असमंजस (Asamanjan) (اس منجس) (Pásopesh) (پس و پیش)
2. मनोमालिन्य (Manomālin) (منو مہنچاؤ) (Man mutáo) (من متاؤ)
3. संघर्ष (Sangharsh) (سنگھرش) (Ápá dhápi) (آپادھاپی) (Khinchtán) (کھینچ تان)

2. अवशा (Avaggya) नाकरमानी
(Ná farmáni) نافرماني

3. कृतघ्नता (Kritaghnata) कर्तगھنتا
कुफ्राने नेमत (Kufráne nemat)
(کفرانِ نعمت)

KUFRÁN कुफ्रान (ع - مذ)

अकृतशता (Akritaggyata) अकرتگیھتا

कृतघ्नता (Kritaghnata) कर्तगھنتا

नाशुकरी (Náshukri) ناشکری

KAFSH कफ़श (ف - مث)

पादत्र (Pádattr) पादतर

(Páduka) (پادا کا) जूता (Júta) جوتہ

कफ़श दोर (ف - ص)

KAFSH-DOZ कफ़श दोज़

चर्मकार (Charm kár) (چرم کار) पादुका-

कार (Paduká kár) (پادا کار) मोची

(Moohi) (موچی)

KAFAN कफन (ع - مذ)

मृत चेल (Mritohel) (مړت چهل) मृतक

वस्त्र (Mritak vastr) (مړتک وستر)

मुरदे को लपेटने का कपड़ा (Murde ko

Lapetne ká kapra) (مردے کو لپیٹنے کا कपड़ा)

KAFÍL कफ़ील (ع - ص)

1. प्रति भूत (Prati bhút) (پرتی بھوت)

ज़ामिन (Zámín) (ضامن)

2. पालक पोशक (Pálak poshak) (پالک

Par-varish kuninda) (پاروارش کونیندا)

(پاروارش کلندہ)

2. फेन (Phen) झग (Jhág)
(جھاگ)

KAFFÁRA कफ़ारा (ع - مذ)

प्रायश्चित (Práyashchit) (پروایشچیت)

गुनाह से पाक होने का अमल (Gunáh

so pák hone ka amal) (گناه سے پاک

हونے का عمل)

KAFÁLAT कफ़ालत (ع - مث)

1. प्रति भूति (Pratibhúti) (پرتی بھوتی)

ज़मानत (Zamánat) (ضمانت)

2. भरणपोषण (Bharanposhan) (بھरण

परवरिश (Parvarish) (پروشن)

(پروورش)

KIFÁYAT कफ़ायत (ع - مث)

1. पर्याप्ति (Paryápti) (پریاپتی) काफ़ी

होना (Káfi hona) (کافی ہونا)

2. न्यूनता (Nyúnata) (نیونتا) کمی

(Kami)

3. अतिरिक्ता (Atiriktata) (رتی رکتا)

बचत (Bachat) (بچت)

کفایت شعار (ع - ص)

KIFÁYAT-SHÍAR कफ़ायत शिआर

स्वल्प व्ययी (Swalp vyayi) (سولپ ویئی)

मित व्ययी (Mitav,vyáyí) (میتوویئی)

जुज़ रस (Juz ras) (جزر راس)

KUFR कुफ़ (ع - مذ)

1. अधर्म (Adharm) (ادھرم) لامذہبی-

यत (La maz,habiyat) (لامذہبیّت)

7. वार्तालाप (Vartālāp वार्तालाप)
गुफ्तुगू (Guftugu گفتگو)

KALĀN कलान (क - ल - न) कलां (क - ल - न)

1. ज्येष्ठ (Jyeshth ज्येष्ठ) उम्र में बड़ा
(Umr men barā عمر میں بڑا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth श्रेष्ठ) अजीम
(Azīm عظیم)
3. प्रलंब (Pralamb प्रलंब) लंबा
(Lamba لمبا)

KULĀH कुलाह (क - ल - ह) कलाह (क - ल - ह)

1. टोपी (Topi टोपी)
2. मुकुट (Mukut मुकुट) ताज (Tāj تاج)

KALB कल्ब (क - ल - ब) कल्ब (क - ल - ब)
कुक्कुर (Kuk,kur कुक्कुर) श्वान
(Shwān شوان) कुत्ता (Kutta کتا)

KULFAT कुल्फत (क - ल - फ - त) कल्फत (क - ल - फ - त)
दुःख (Dukh दुःख) क्लेश (Klesh क्लेश)
तकलीफ (Taklīf तकलीफ) क्लेश (Klesh क्लेश)

KILK किल्क (क - ल - क) किल्क (क - ल - क)
लेखनी (Lekhāni लेखनी) कलम
(Qalam قلم)

KALIMA कलिमा (क - ल - म) कलिमा (क - ल - म)

1. शब्द (Shabd शब्द) लफ्ज़ (Lafz لفظ)
2. वचन (Vačan वचन) बात (Bāt बात)
3. वाक्य (Vākya वाक्य) जुम्ला
(Jumla جمله)

KUL कुल (क - ल - उ) कुल (क - ल - उ)

1. समग्र (Samaggr समग्र) समस्त
(Samast समस्त) सर्व (Sarv सर्व)
सकल (Sakal सकल) सब (Sab सब)
2. प्रत्येक (Pratyek प्रत्येक) हरेक
(Harek हरिक)
3. संपूर्ण (Sampūrṇ संपूर्ण) पूरा
(Pūra पूरा)

कलाग (क - ल - ग) कलाग (क - ल - ग)

KU(A)LĀQH कु (क) लाग
काकोल (Kākol काकोल) डोम काक
(Dom kāk डोम काक) जंगली कौआ
(Jangali kau,ā जंगली कौआ)

KULĀL कुलाल (क - ल - ल) कुलाल (क - ल - ल)
कुम्भकार (Kumbh kār कुम्भकार) कम्हार
(Kumhār कम्हार)

KALĀM कलाम (क - ल - म) कलाम (क - ल - म)

1. कथन (Kathan कथन) बात (Bāt बात)
2. वाक्य (Vak,kya वाक्य) जुमला
(Jumla جمله)
3. कविता (Kavita कविता) शाहरी
(Shāiri شاعری)
4. आपत्ति (Āpatti आपत्ति) एतिराज़
(Etirāz اعتراض)
5. प्रवचन (Pravāchan प्रवचन) कौल
(Qaul قول)
6. संदेह (Sandeh संदेह) शक (Shak شک)

KAM کم (ف - ص) کم
 ایشٹ (Alp) ایشٹ (Ishat)
 نیون (Nyún) ٹوڑا (Thora)

کم اصل (ع - ص)

KAM-ASL کم اصل

1. اکرولی (Akulín) ریر شریف
 (Ghair sharif)

2. अधम (Adham) زلالی
 (Zalíl)

KAMÁL کمال (ع - مذ)

1. गुण (Gun) وصف (Vasf)

2. चमत्कार (Chamatkár) محبوبہ پن (Ajúba pan)

3. विशेषता (Visheeshata) خصوصیت (Khusúsiyat)

4. अत्यंत (Attyant) بہت (Bahut)

5. शिल्प (Shilp) کلا (Kala)

6. पूर्णता (Purnata) ہنر (Hunar)

7. पराकाष्ठा (Parákáshtha) تکمیل (Takmil)

8. आखिरी हद (Ákhiri had) پراکشتہ (Parákáshtha)

9. आखिरी हद (Ákhiri had) آخری (Ákhiri had)

10. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

11. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

12. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

13. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

14. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

15. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

16. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

17. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

18. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

19. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

20. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

21. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

22. आखिरी हद (Ákhiri had) حد (Had)

4. मुसलमानों का एक धर्म मंत्र (Musal-
 mánon ka ek dharm manttr
 مسلمانوں کا ایک دھرم منتر)

KULÚKH कुलूख (ف - مذ)
 मृत्पिंड (Mrutpind) लोष्ठ (Loshth)
 डेला (Dhela)

KALLA कला (ف - مذ)

1. कपाल (Kapál) खोपड़ी
 (Khopri)

2. हनु (Hanu) जबड़ा (Jabra)

کلیات (ع - مذ)

KUL,LIYÁT कुलियात

1. کلیہ کی جمع دیکھو 'کلیہ'

2. किसी शाहर की तमाम कविता का संग्रह (Kisi sháir ki tamám kavita ka sangrah)
 کسی شاعر کی تمام (Kunja ka sangrah)

KILÍD کلید (ف - مٹ)

कुंजिका (Kunchika) कुंजी
 (Kunji)

KUL,LIYA कुलिया (ع - مذ)

व्यापक नियम (Vyápak niyam)
 عام काइदा (Ám qáida)

کلیہ (ع - ص)

KUL,LIYATAN कुलियतन

सर्वथा (Sarvatha) बिल्कुल
 (Bilkul)

KAMÁN कमान (ف - مٹ)

धनुष (Dhanush) चाप (Cháp)

धन्वा (Dhanva) शरासन (Sharásan)

धनु (Dhanu) कौस (Qaus)

मित भुक्त (Mit bhukt मित भुक्त)
मिताहार (Mitahār मिताहार) कम खुराक
(Kam khurāk کم خوراک)

KAMAR कमर (क - म - र)

कटि (Kati कटि) लंक (Lank लंक)
कटि देश (Kati desh कटि देश)

कमर بسته (फ - स)

KAMAR-BASTA कमर बस्ता

बद्धपरिकर (Baddh parikar बद्ध परिकर)
कटि बद्ध (Katibaddh कटि बद्ध)
तत्पर (Tatpar तत्पर) तैयार (Tayār तैयार)
मुस्तैद (Mustaid मुस्तैद)

कमर بند (फ - स)

KAMAR-BAND कमर बन्द

1. कटि बंध (Kati bandh कटि बंध)
पटका (Patka पटका)
2. नीवी (Nivi नीवी) इज़ार बन्द
(Izārband इज़ार बन्द)

कमर بندی (फ - म)

KAMAR-BANDI कमर बन्दी

सेना का वर्दी और हथियार से लैस होना
(Sena ka vardi aur hathiyār se lais hona सेना का वर्दी और हथियार से लैस होना)

KAM-ZOR कमज़ोर (क - म - ज - र)

निर्बल (Nirbal निर्बल) अशक्त (Ashakt अशक्त)
बलहीन (Bal hīn बलहीन)
शक्तिहीन (Shakti hīn शक्तिहीन)
नाताक़त (Nā tāqat नाताक़त)

कमानچه (फ - म)

KAMÁNCHA कमानचा

1. धनुही (Dhanuhi धनुही) छोटी
कमान (Chhoti kamán छोटी कमान)
2. लोहे की कमान (Lohe ki kamāni लोहे की कमान)

कमानدار (फ - स)

KAMÁN-DĀR कमानदार

1. धनुधर (Dhanur dhar धनुधर)
तीर अन्दाज़ (Tīr andāz तीर अन्दाज़)
2. सेनापति (Sena patī सेनापति)
सिपह सालार (Sipah sālār सिपह सालार)

कमिخت (फ - स)

KAM-BAKHT कम बख्त

हत भाग्य (Hat bhāgya हत भाग्य)
भाग्य हीन (Bhāgya hīn भाग्य हीन)
बद किस्मत (Bad qismat बद किस्मत)
कम حوصله (फ - स)

KAM-HAUSALA कम हौसला

निरुत्साह (Nirutsāh निरुत्साह)
हतोत्साह (Hatotsāh हतोत्साह)
पस्त हिम्मत (Past himmat पस्त हिम्मत)

कम خرج (फ - स)

KAM-KHARCH कम खर्च

मित व्ययी (Mitav vyayi मित व्ययी)
स्वलप व्ययी (Swalp vyayi स्वाल्प व्ययी)
जुज़ रस (Juz ras जुज़ रस)

कम ख़ोर (फ - स)

KAM-KHOR कम ख़ोर

मित भोजी (Mit bhoji मित भोजी)

mand (مندی) کم سماج (Kam samajh کم سمجھ)

KUMUK کومک (ع - مٹ) کومک

1. سہا یاتا (Sabáyata) مدد (مدد) (Madad)
2. سैनिक سہا یاتا (Sainik saháyata) فوجی مدد (Fauji madad) (فوجی مدد)

KAMAND کامند (ف - مٹ) کامند

1. پاش (Pásh) (پاش) (Phanda) (پھندا)
2. ऊँची दीवारों या मकानों पर चढ़ने की एक विशेष प्रकार की रस्सी (Uñchí diváron ya makánon par charchne kiek vishesh prakár ki rassi) اونچی دیواروں یا مکانوں پر چڑھنے کی ایک شیش پرکار کی (وسی)

کم نصیب (ع - ص)

KAM-NASÍB کم نسیب

- हत भाग्य (Hat bhágya) (ہٹ بھاگیہ) (Abbága) (اَبھاگہ) بد قسمت (Bad qismat) (بد قسمت)

کم ہمت (ع - ص)

KAM-HIMMAT کم हिम्मत

- हतोत्साह (Hatotsáh) (ہٹوٹساہ) (Utsáh bín) (اُتساہ ہین) پست (Past hausala) (پست حوصلہ)

KAMI کمی (ف - مٹ) کمی

1. न्यूनता (Nyúnata) (نہونتا) (Alpata) (الپتا)

کم سخن (ف - ص)

KAM-SUKHAN کم سخن

- मित भाषी (Mit bháshi) (میت بھاشی) (Swalp bháshi) (سولپ بھاشی) (Kam bát karne vála) (کم بات کرنے والا)

KAM-SIN کم سین (ف - ص)

1. अल्प वयस्क (Alp vayask) (الپ کم عمر) (Kam umr) (کم عمر)
2. अप्रौढ़ (Ap prauḥ) (اَب پُرورہ) (Na báligh) (نا بالغ)
3. अबोध (Abodh) (اَبودھ) (Ná samajh) (نا سمجھ)

کم ظرف (ع - ص)

KAM-ZARF کم ظرف

- अपात्र (Apáttar) (اِپاٹر) (Adham) (اَدھم) (Kamína) (کامینا)

کم عقل (ع - ص)

KAM-AQL کم عقل

- लघु मति (Laghu mati) (لگھو مٹی) (Alp buddhi) (الپ بدھی) (Abodh) (اَبودھ) (Ag.gyán) (اِگ گیان) (Múrkh) (مُرخ) (Nádan) (نا دان)

KAM-UMR کم عمر (ع - ص) دیکھو 'کم سن'

کم فهم (ع - ص)

KAM-FAHM کم فهم

- अबोध (Ábodh) (اَبودھ) (Matí.) (ماتی)

2. पार्श्व (Pārshwa) पहलू (پارشو)
(Pablu) (پہلو)

3. तट (Tat) किनारा (Kināra) (تٹ)
(کنارہ)

KANÁRA कनारा (ف - مذ)

1. तट (Tat) कूल (Kúl) (تٹ)
(ساحل) (ساحل)

2. पार (Pār) छोर (Chhor) (پار)
(چھور)

3. पृथक्ता (Prithakta) अला-
हिदगी (Aláhidagi) (پریٹھکتا)
(علحدگی)

4. अंत (Ant) अखीर (Akhír) (انت)
(اخیر)

کنارہ کشی (ف - مٹ)

KANÁRA-KASHI कनारा कशी

1. विरक्ति (Virakti) अलाहिदगी:
(Aláhidagi) (विरक्ती)
(علحدگی)

2. संबंध विच्छेद (Sambandh vich,
chhed) कता-
तअल्लुक (Qata ta,alluq) (سم بندہ)
(قطع)
(تعلق)

KAN,NÁS कनास (ع - مذ)

1. भाड़ देने वाला (Jhāru dene vāla)
(Mehtar) (جهازو دینے والا)
(مہتر)

2. फाँसी देने वाला (Phānsi dene vāla)
(Jallād) (پھانسی دینے والا)
(جلاد)

KINÁYA किनाया (ع - مذ)

1. इंगित (Ingít) इशारा
(Ishāra) (انگیت)
(اشارہ)

2. व्यंजना (Vyanjana) इस्ति-
आरा (Isti,āra) (ویانجنا)
(استعارہ)

2. दोष (Dosh) ऐब (Aib)
(دوش)
(عیب)

4. त्रुटि (Truti) भूल (Bhúl) (ترتی)
(بھول)

KAM-YÁB कमयाब (ف - ص)

दुष्प्राप्य (Dush prápya) (دش پراپیہ)

दुर्लभ (Durlabh) मुश्किल से
मिलने वाली चीज़ (Mushkil se milne
vāli chíz) (مشکل سے ملنے والی چیز)

KUMAIT कुमैत (ع - ص)

सियाही माइल सुर्ख रंग का घोड़ा (Siyáhi
máilsurkh rang ka ghōṛa) (سیاہی)
سورنگ (سورنگ)
(سورنگ)

KAMÍN कमीन (ع - مذ)

1. घात (Ghát) ताक (Ták) (گھات)
(تاب)

2. दुश्मन की घात में छुप कर बैठने की
जगह (Dushman ki ghát men chhup
kar baithne ki jagah) (دشمن کی)
گھات میں چھپ کر بیٹھنے کی
(جگہ)

کمین گاہ (عف - مٹ)

KAMÍN-GÁH कमीनगाह

دیکھو 'کمین' نمبر ۲

KAMÍNA कमीना (ف - ص)

पामर (Pámar) अधम (Adham)
(निच) (نچ)
(اھم)

KA(I)NÁR क(कि)नार (ف - مٹ)

1. क्रोड (Krod) गोद (God) (کروڈ)
(گود)

KUNISHT कुनिशत (ف - مذ) کنشیت

अग्निशाला (Agnishāla) (اگنی شالا)

आतश कदा (Ātash kada) (آتش کده)

KUNGURA कुंगुरा (ف - مذ) کنگره

कलश (Kalaash) (کالاش) अंड (And) (اند)

गुंबद (Gumbad) (گلمبد)

KUN,H कन्ह (ع - م) کنه

मर्म (Marm) (مرم) तत्व (Tattwa) (تتو)

भेद (Bhed) (بهد)

KANÍZ कनीज़ (ف - م) کنیز

परिचारिका (Parichārika) (پرچارکا) दासी

(Dāsi) (داسی) सेविका (Sevika) (سیوکا)

लौंडी (Laundi) (لوندی)

KU कू (ف - مذ) کو

‘دیکھو’ کوچه

KAVÁIF कवाइफ (ع - مذ) کوائف

کیفیت کی جمع

1. समाचार (Samāchār) (سمآچار) हालात

(Hālat) (حالات)

2. घटनायें (Ghatnāyen) (گھٹنائیں)

हादसे (Hādise) (حادثے)

KU-BA-KU कूबकू (ف - ص) کوبہ کو

गली गली (Galigali) (گلی گلی) कूचा

बकूचा (Kūcha ba kūcha) (کوچه بکوچه)

KOTÁH कोताह (ف - ص) کوتاہ

1. लघु (Laghu) (لگھو) ह्रस्व (Hras,swa)

(Chhota) (چھوٹا) छोटा (Hras,swa)

2. अल्प (Alp) (الپ) न्यून (Nyún)

(Thora) (تھورا) थोड़ा (Nyún)

KUNJ कुंज (ف - مذ) کنج

एकांत (Ekánt) (ایکانت) कोना (Kona)

(Gosha) (گوشہ) गोशा (Kona)

KUNJAD कुन्जद (ف - م) کنجد

तिल (Til) (تلی) तिली (Tili)

کنجشک (ف - م)

KUNJISHK कुन्जिशक

चटक (Chatak) (چٹک) कलविक

(Kalvink) (کلونک) गौरैया (Gauraiya)

(गुरैया)

KUND कुन्द (ف - ص) کند

1. मंद (Mand) (مند) सुरत (Sust)

(مست)

2. कुंठ (Kunth) (کنٹھ) कुण्ठित (Kunthit)

(मोथरा) (Moethra) मोथरा (Kunthit)

کند ذهن (ع - ص)

KUND-ZAHN कुन्द जह्न

कुंठित बुद्धि (Kunthit buddhi) (کنٹھت بھدی)

मंद प्रतिभ (Mand pratibh) (بدهی)

बद जहन (Bad zahn) (بد ذهن)

(بد ذهن)

KANDA कन्दा (ف - ص) کنده

अंकित (Ankit) (انکت) खुदा हुआ

(Khuda hua) (کھدا هوا)

KUNDA कुन्दा (ف - مذ) کنده

मोटो लकड़ी का टुकड़ा (Moti lakṛi ka)

tukṛa) (موتی لکڑی کا ٹکڑا)

KANZ कन्ज़ (ع - مذ) کنز

निधि (Nidhi) (ندی) कोश (Kosh)

(Khezāna) (خزانہ) खज़ाना (Kosh)

2. यात्रा (Yáttra) सफर (Safar) (سفر)

3. निधन (Nidhan) मरण (Maut) (موت) मौत (Maran) (مړن)

KOCHAK कोचक (फ - व) کوچك (Laghu) लघु (Hrasswa) ह्रस्व (Chhota) छोटा (हرو)

KÚCHA कूचा (फ - व) کوچه (Pratoli) प्रतली (Vithika) वीथिका (गली) (Gali) (ویتهکا)

KODAK कोदक (फ - म) كودك (Bálak) बालक (Bach,cha) (بچہ)

KAUDAN कौदन (फ - व) कौदन (Múrkh) मूर्ख (Múrh) मूर्ह (Nádán) नादान (مورکھ)

KOR कोर (फ - व) कोर (Andh) अंध (Nettr bín) नेत्रहीन (Andha) (انده) (نیترهین) (اندها) (کورنش) (ت - م)

KURNUSH कुर्नुश (Pranám) प्रणाम (Taslim) (تسلیم) (کورنامک) (ف - و)

KOR-NAMAK कोर नमक (Kritaghn) कृतघ्न (Namak harám) (نمک حرام) (کور پشت) (ف - و)

KOZ-PUSHT कोज पुश्त (Kubja) कुब्जा (Kubj) कुब्ज (Ravánagi) (روانگی)

कोताह فلم (ع - ص)

KOTÁH-QALAM कोताह कलम जो चिट्ठी पत्री लिखने में सुस्त हो (Jo chith,thi pattri likhne meñ sust ho) (چھٹی پتری لکھنے میں سست ہو)

कोताह نظر (ع - ص)

KOTÁH-NAZAR कोताह नज़र

1. अनुदार (Anudár) (انودار) पस्त खयाल (Past khayál) (پست خیال)
2. अदूरदर्शी (Adúr darshi) (ادور درشی) ना आक्रिबत अन्देश (Na áqibat andesh) (ناعاقبت اندیش)

कोताह همت (ع - ص)

KOTÁH-HIMMAT कोताह हिम्मत हतोत्साह (Hatotsáh) (هتوتسأه) पस्त हिम्मत (Past himmat) (پست همت) (कोताही) (फ - म)

KOTÁHI कोताही

1. न्यूनता (Nyúnata) (نیونتا) कमी (Kami) (کمی)
2. आलस्य (Álassya) (آلسیة) गफ़लत (Ghaflat) (غفلت)
3. त्रुटि (Turti) (ترتی) भूल (Bhúl) (بھول)

KAUSAR कौसर (म - म) कौसर (Swarg ki ek nahr) (سورگ کی ایک نہر)

KÚCH कूच (म - म) کوچ (Prasthán) (پرستھان) प्रयाण (Prayán) (پریان) खानगी (Ravánagi) (روانگی)

KAUKAB کؤکب (ع - مذ) کؤکب
نکتر (Nakehattr نک چھتر) تارا
(Tāra تارا)

کوکنار (ف - مذ)

KOKNĀR کؤکنار

پوسٹے کی بونڈی (Poste ki bondi پوسٹے کی بونڈی)
خاش خاش کا پوسٹ (Khashkhāsh ka post خشخاش کا پوسٹ)

KAUNAIN کؤنن (ع - مذ) کؤنن
اُبھلُک (Ubhai lok اُبھلُک) دُنیا اور اَکھیرت (Dunya aur ākhirat دُنیا اور آخرت)

KOH کؤہ (ف - مذ) کؤہ
بھُدر (Bhūdhar بھُدر) پُروٹ (Parvat پُروٹ) اَدِری (Adri اَدِری) اَکھیرت (Giri اَکھیرت) اَکھیرت (Shail اَکھیرت) اَکھیرت (Achal اَکھیرت) اَکھیرت (Mahādhār اَکھیرت) اَکھیرت (Pahār اَکھیرت)

کؤہ آتش فشان (ف - مذ)

KOHE-ĀTASH-FISHĀN

کؤہ آتاش فیشاں

جوالا مُکھی (Jwāla mukhi جوالا مُکھی)

KOHĀN کؤہان (ف - مذ) کؤہان
کُکُڈ (Kukud کُکُڈ) اُٹ یا بیل کی پِٹھ کا کُکُڈ (Unt ya bail ki pīth کُکُڈ کا کُکُڈ) اُونٹ یا بیل کی پِٹھ کا کُکُڈ (ka kūbār کُکُڈ کا کُکُڈ)

KŪZA کؤزا (ف - مذ) کؤزا
مُرت کُنس (Mritkans مُرت کُنس) آکھِرا (Āb khora آبخوره)

کؤزہ گر (ف - مذ)

KŪZA-GAR کؤزا گر

مُرتکار (Mritkar مُرتکار) کُنسکار (Kanskār کُنسکار) کُسمار (Kasgar کُسمار) کُسمار (Kumbār کُسمار)

KŪS کؤس (ف - مذ) کؤس
دُندُبی (Dundubhi دُندُبی) نَکَکَرا (Naqqāra نَکَکَرا) (Dhaunsa دھونسا) (نقارة)

KOSHĀN کؤشاں (ف - ص) کؤشاں
پُریتن شیل (Prayatn shīl پُریتن شیل) کؤشیش مَں لَگا ہوا (Koshish men laga hua کؤشیش مَں لَگا ہوا) (کؤشیش مَں لَگا ہوا)
کؤشیش (ف - مٹ) کؤشیش
پُریتن (Prayatn پُریتن) پُریتن (Prayās پُریتن) چَہِٹا (Cheshta چَہِٹا) دُور دُور (Daurdhūp دُور دُور) (دھوپ)

KOSHAK کؤشک (ف - مذ) کؤشک
پُراساد (Prāsad پُراساد) بھان (Bhavan بھان) مہل (Mahal مہل)

KOFT کؤفت (ف - مٹ) کؤفت

1. سَنتاپ (Santāp سَنتاپ) کُوب (Chhobh کُوب) کُوب (Ghutan کُوب)
2. دُکھ (Dukh دُکھ) کُوش (Klesh کُوش) تَکلیف (Taklīf تَکلیف)

(Koláhal شور گولہل) (Shor شور گل) (Koláhal)

کوہ پیمہ (ف - ص)

KOH-PAIMA کوہ پیمہ

پربتاروہی (Parvatárohi) پربتاروہی

پہاڑ کی اُنچائی نا پنے والا (Pahár

ki úncháyí nápne vála پہاڑ کی

اُونچائی نا پنے والا)

کوہستان (ف - مذ)

KOHISTÁN کوہستان

1. پربتویہ देश (Parvatíya desh) پربتویہ

پہاڑی ملک (Paháři

mulk ملک)

2. پربت مالا (Parvat málā) پربت

پہاڑوں کا سلسلہ (Paháron

ka silaila سلسلہ)

KOH-KAN کوہکن (ف - ص)

1. پربت مہدی (Parvat bbedi) پربت

پہاڑ کاٹنے والا (Pahár

kátne vála پہاڑ کاٹنے والا)

2. 'شیری' کے پرمی 'فرہاد' کا لکھ

('Shírin' ke premi 'Farbád' ka

laqab شیرین کے پرمی فرہاد

کا لقب)

KAHÁNAT کہانت (ع - مذ)

1. شکون وچارنا (Shakun vichárna

شکون وچارنا)

2. بھویشہ کی بات بتانا (Bhavish,

shya ki bát batána بھویشہ کی

بات بتانا)

KUHRÁM کھرام (ا - مذ)

ہاہاکار (Hahakar) کولاہل

KAH-RUBA کھربا (ف - مذ)

تربہ مانی (Trin mani ترن مانی)

ایک پتھر جو اپنی طرف کھینچتا ہے

(Ek pat,thar jo ghás ko

apni taraf khenchta hai ایک پتھر

جو گھاس کو اپنی طرف کھینچتا ہے)

کھکشان (ف - مذ)

KAH-KASHÁN کھکشاں

آکاش گंगा (Ákash ganga آکاش

بھدرا (B ad,dra بھدرا)

پتھ (Chháya ath چھایا پتھ)

کھن سال (ف - ص)

KUHAN-SÁL کھن سال

1. پورانہ (Purátan پورانہ)

(Purána پورا)

2. ویرودھ (Vayo vriddh ویرودھ)

جرات (Jarāt) بڑھا (Búrha

بوزھا)

KUHNA کھنا (ف - مذ)

1. پورانہ (Purátan پورانہ)

(Purána پورا)

2. جیرو (Jírn جیرو)

بوسیدا (Bosída بوسیدا)

KUHNAGI کھنگی (ف - ص)

1. پوراتتوا (Purátattwa پوراتتوا)

پورانہ پن (Purána pan پورانہ پن)

2. جیرونا (Jírnata جیرونا)

پورانہ پن (Phata purána pan پورانہ پن)

(پورا پورانہ)

KAIF कैफ (ع - مذ) کیف

1. مادکاتا (Mádakata نسا) (Nasha نشہ)

2. ماستتا (Mat, tatá مت تتا) (Masti مستی)

کیفر کردار (ف - مذ)

KAIFARE-KARDÁR कैफरे करदार
کرم دند (Karm dand کرم) بুরے
کام کی سزا (Bure kám ki saza برے
کام کی سزا)

کیفیت (ع - مٹ)

KAIFI(I)YAT कैफی (फी) यत

1. ویوارن (Vivaran ورن) تفصیل (Tafsil تفصیل)

2. آواستا (Avastha اوستھا) (Hálat حالت)

3. ماتتا (Mat tata مت تتا) (Vajd وجد)

KÍMIYA कीमिया (ع - مذ) کیمیا

1. رسیان (Rasáyan رساین) زار سازی (Zar sázi زار سازی)

2. رسیان ویشان (Rasáyan viggyán رساین ویشان) (Chemistry کیمسٹری)

کیمیایگر (ع - ص)

KÍMIYA-GAR कीमियागर
راسیانگر (Rasáyanaggya رساینگر)
زار ساز (Zar sáz زار ساز)

KINA کینہ (ف - مذ) کینہ

1. کپٹ (Kapat کپٹ) (Chhal چھل)

کہنہ مشق (ع - ص)

KUHNA-MASHQ कुहना मश्क
آبھست (Abh, bhyast آبھست) (Chhippr hast چھپرہست) (Mashsháq مشاق)

کہولت (ع - مٹ)

KUHÚLAT कुहूलत
وڑھاووستھا (Vridhdhávastha وڑھاووستھا) (Jara چرا) (Bughápa بڑھاپا)

KAIYÁD कैयाद (ع - مذ) کیاد
وچک (Vanchak وچک) (Chhali چھلی) (Dhoke báz ڈھوکے باز)

KAID कैद (ع - مذ) کید
چھل (Chhal چھل) (Kapat کپٹ) (Fareb فریب)

KER केर (ف - مذ) کیر
شیشن (Shishn شیشن) (Ling لینگ) (Álat آلت)

KÍSA कीसा (ع - مذ) کیسہ
تھیلی (Thailli تھیلی) (Jeb جیب)

KESH केश (ف - مذ) کیش

1. مات (Mat مت) (Dharm دھرم) (Mashrab مشرب) (Swabháo سوبھاؤ) (Prakriti پرکرتی) (Ádat آدات)

2. گون (Gun گون) (Sifat سifat)

کینہ پرورد (ف - ص)

(فریب Fareb) کرے (چہل)

KĪNA-PARVAR کینا پور

2. دھو (Dwesh) دھو (Droh)

1. دھو (Dweshi) دھو (Droh)
(Bughzi بغض)

(Bughz) دھو (Droh)

2. شتر (Shattru) دشمن
(Dushman دشمن)

3. شتر (Shattru) دشمن
(Dushmani دشمنی)

گ

گاؤ میش (ف - مٹ)

GÁM گام (ف - مذ) گام

GÁO-MESH گاو مہش

ویرام (Vik,krám) ویرام

مہشی (Mahishi) مہش (Rhains)
(Bhains)

(Dag) کدم (Qadam) کدم

GÁM ZAN گام زن (ف - ص)

GÁH گاہ (ف - مٹ) گاہ

1. شہر (Shighr gámi) شہر

1. کد (Kadá chit) کد
(Kabhi کبھی)

(Tez rau) تیز رے (گامی)

2. استھان (Isthán) جگہ
(Jagah جگہ)

2. گمان کرتا (Gaman karta) گمان

ان معدوں میں مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'عید گاہ'

(Chalne vála) چلنے والا

3. کال (Kál) کال (Samai)
(Vaqt وقت)

GÁO گاو (ف - مٹ) گاو

گو (Go) گاو (Gáo) گاو

ان معدوں میں مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'سحر گاہ'

GÁO-DUM گاو دھم (ف - ص)

شونڈا کار (Shundákár) شونڈا کار

(Makhrúti) ماکھروٹی

گاہ گاہ (ف - مٹ)

گاؤ کشی (ف - مٹ)

GÁH-GÁH گاہ گاہ

GÁO-KUSHI گاو کوشی

یدا کدا (Yada kada) کد
کد (Kabhi kabhi) کد

گو بدھ (Go badh) کد
(Zabíha gáo) کد

GADA-GAR گداگر (ف - ص) گداگر
 भिक्षुक (Bhikshuk) कमीर
 (Faqir) فقیر

GAR गर (ف - ف) گر
 اگر کا مستخف

1. यदि (Yadi) जो (Jo) (یدی) جو
2. बनाने वाला (Banāne vala) بنانے والا

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'کوڑہ گرو'

3. स्वामी (Swāmi) मालिक (Málík) (سوامی) مالک

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'توانگر'

GIRÁMI गिरामी (ف - ص) گرامی

1. श्रेष्ठ (Shreshth) बुजुर्ग (Buzurg) (شریشتھ) بزرگ

2. महान् (Mahān) अज़ीम (Azím) (مہان) عظیم

گرامی نامہ (ف - مذ)

GIRÁMI-NÁMA गिरामी नामा

- कृपा पत्र (Kripa pattr) (क्रिया पत्र) कृपा पत्र
- शुभपत्र (Shubh pattr) (शुभ पत्र) शुभपत्र
- वाला नामा (Válá náma) (والا नामہ) वाला नामा

گران (ف - ص)

GI(A)RÁN गि (ग) रां

1. अर्घ्य (Arghya) बहु मूल्य (Bahumúlya) महँगा (Mahānga) (अर्घ्य) बहु मूल्य

GÁHE गाहे (फ - मत्) गाहे
 कदाचित् (Kadāchit) कभी
 (Kabhi) कभी

गाहे गाहे (फ - मत्)

GÁHE-GÁHE गाहे गाहे
 यदा कदा (Yada kada) कभी
 कभी (Kabhi kabhi) कभी

GABR गब्र (फ - मन्) गब्र
 अग्नि पूजक (Agni pújak) अग्नी
 आतश परस्त (Átash parast) (आतश परस्त)

GADA गदा (फ - मन्) गदा
 भिक्षुक (Bhikshuk) भिक्षु
 मंगा (Bhikh manga) (भिक्षु मंगा)
 گداخته (ف - ص)

GUDÁKHTA गुदाख्ता
 द्रवी भूत (Dravi bhút) (دروی بھوت)
 पिघला हुआ (Pighla hua) गला
 हुआ (Gala hua) (گلا ہوا)

GUDÁZ गुदाज (फ - मन्) گداز

1. द्रवण (Dravan) पिघलाव (Pighláo) (پگھلاو)
2. मृदुलता (Mridulata) नर्मो (Narmi) (مردلتا) نرمی
3. मांसल (Mánsal) पुरगोشت (Purgosht) (مانسل) پروگوشٹ
4. पिघलाने वाला (Pighláne vála) (پگھلانے والا)

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'آہن گداز'

آخری جزو ہو کر معنی دیتا ہے
جیسے 'جہاں گرد'

GIRD گرد (ف - مذ) گرد

1. آس پاس (Ás pás) (آس پاس)
2. چاروں طرف (Cháron taraf) (چاروں طرف)
3. ورتلاکار (Vartula kár) (ورتلاکار)

گول (Gol)

GIRDÁB گرداب (ف - مذ) گرداب

- آوارت (Ávart) (آوارت) جلاوڑت (Jalávart) (جلاوڑت) کلن کور (Kalan kur) (کلن کور) بھنور (Bhanvar) (بھنور)

گرداگرد (ف - ص)

GIRDÁGIRD گردا گرد

1. چتردک (Chaturdik) (چتردک)
2. چاروں طرف (Cháron taraf) (چاروں طرف)

گردباد (ف - مذ)

GA (I) RD-BÁD گ (گ) د باد

- وات چاکر (Vát chak,kr) (وات چاکر) واتاوارت (Váta vart) (واتاوارت) چاکر وات (Chak,kr vát) (چاکر وات) واتیا (Váttya) (واتیا) بگولا (Bagúla) (بگولا)

گردپوش (ف - مذ)

GARD-POSH گرد پوشا

- آوارن پریٹھ (Ávaran prishth) (آوارن پریٹھ) مل پریٹھ (Mal prishth) (مل پریٹھ) کیتا کی جیلڈ پر لیپٹا (Kitáb ki jild par lipta hua kálhaz) (کتاب کی جلد پر لیپٹا ہوا کاغذ)

2. گورو (Guru) (گورو) भारी (Bhári) (بھاری) वज़नी (Vazni) (وژنی)

گراں بھا (ف - ص)

GIRÁN-BAHA گراں بھا

- بھو مولی (Bahumúlyya) (بھو مولی) مولی وان (Múlyya ván) (مولی وان) بھش کیمت (Besh qímat) (بھش کیمت)

گراں فروش (ف - ص)

GIRAN-FAROSH گراں فروش

- مہنگا بے چنے والا (Mahanga bechne vála) (مہنگا بے چنے والا)

GIRÁNI گرا نی (ف - مٹ)

1. ساماگرھیہ (Sámarghya) (ساماگرھیہ) مہنگائی (Mahangáyi) (مہنگائی)
2. گوروٹا (Gurúta) (گوروٹا) भारी पन (Bhári pan) (بھاری پن)
3. آپاچ (Apach) (آپاچ) बद हजमी (Bád hazmi) (بدمعفی)

GURBA گربہ (ف - مٹ)

- مارجاری (Márjári) (مارجاری) بیللی (Billi) (بیلی)

GAR-CHE گرچہ (ف - ص)

- یادیپی (Yaddyapi) (یادیپی) अगरचे (Agar che) (اگرچہ)

GARD گرد (ف - مٹ)

1. راج (Raj) (راج) धूलि (Dhúl) (دھولی) धूल (Dhúl) (دھول)
2. فیرنے والا (Phirne vála) (فیرنے والا) ان معنون میں مرکبات کا

گرفت (ف - مٹ)

GIRI(A)FT گير(ر)پرت

1. ग्रहण (Grihan گرهن) पकड़ (Paker
پکڑ)2. पूछ ताँच (Púchh tánochh پوچھ
تاناچھ) मूआखड़ा (Muákhaza
مواخذه)

GIRIFTÁR गिरफ्तार (ف - ص)

1. आबद्ध (Ábad,dh آبدھ) बंदी (Bandi
بندی) कैद (Qaid قید)2. ग्रस्त (Grast گریست) मुब्तला (Mub-
tala مبتلا)3. आसक्त (Ásakt آسکت) आशिक
(Áshiq عاشق)

گرفتگی (ف - مٹ)

GIRIFTAGI गिरफ्तगी

1. अप्रसन्नता (Apprasannata अप
प्रसन्नता) ना छुशी (Na khushi
ناخوشی)2. आसक्ति (Ásakti آسکتی) प्रेम
(Prem پریم) इश्क (Ishq عشق)

GURG गुरु (ف - مٹ)

वृक (Vrik वृक) ईहामृग (Íbámrig
ایہامریگ) भेरिया (Bheriya بهریا)

GARM गर्म (ف - ص)

1. तप्त (Tapt तीپت) उष्ण (Ushn
اشن) जलता (Uttapt اتپت) जलता
(Jelta hua جلتا ہوا)2. तत्पर (Tatpar तत् पर) सरगर्म
(Sargarm سرگرم)

GARDISH गर्दिश (ف - مٹ)

1. चक्र (Chakkr चक्र) चक्कर
(Chak kar चक्र)2. विपत्ति (Vipatti वीपत्ति) आपत्ति
(Ápatti آپत्ति) मुसीबत (Musibat
مصیبت)

GARDAN गर्दन (ف - مٹ)

ग्रीवा (Gríva گریوا) गला (Gala
گلا)

GARDÚN गर्दून (ف - مٹ)

गगन (Gagan گگن) आकाश (Ákásh
آکاش) आस्मान (Ásmán آسمان)

GURDA गुर्दा (ف - مٹ)

1. वृक्क (Vrikk वृक) गुर्दा (Gurda
گورده)2. साहस (Sáhas साहस) हिम्मत
(Himmat همت)

GURZ गुर्ज़ (ف - مٹ)

गदा (Gada گدا) एक पुराना हथियार
(Ek purána hathiyár ایک پورانا
هتھیار)

گرفتگی (ف - مٹ)

GURSANAGI गुरसनगी

बुध्दा (Chhudha बुध्दा) बुध्दा Bubb-
ukohha (Bhúkhukha بوبھکھا)

GURSANA गुरसना (ف - ص)

बुध्दित (Chhudhit बुध्दित) बुध्दित
(Chhudhátar बुध्दित) बुध्दा (Bhúkha
بھوکھا)

2. सम्प्रदाय (Sampradāo سم پر دای)
فیرقا (Firqa فرقہ)

گروه بندی (ف - مٹ)

GUROH-BANDI گوروہ بندی
دل بندی (Dal bandi دل بندی) گود
بندی (Gut bandi گٹ بندی)

گرویدگی (ف - مٹ)

GIRVĪDAGI گیرویدگی

1. आसक्ति (Āsakti آسکتی) प्रेम (Prem
محبت) महबत (Mahabbat محبت پریم)
2. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
इन हिमाक (Inhimák انہماک)

GIRVĪDA گیرویدا (ف - ص)

1. आसक्त (Āsakt آسکت) आशिक
(Āshiq عاشق)
2. आकर्षित (Ākaṛshit آکرشت)
रागिब (Rāghib راغب)

GIRIH گیرہ (ف - مٹ)

1. ग्रंथि (Granthi گرنٹی) गाँठ
(Gānth گانٹھ)
2. वैमनस्य (Vaimanassya وے منسیہ)
मलाल (Malāl ملال)
3. गज का १/१६ हिस्सा (Gaz ka 1/16
hisss کا ۱/۱۶ حصہ)
4. मुरी (Murri مری) धोती की गाँठ
(Dhoti ki gānth دھوتی کی گانٹھ)

GIRYÁN گیریاں (ف - ص)
रुदित (Rudit رودت) रोता हुआ
(Rota hua روتا ہوا)

3. चंचल (Chanchal چنچل) चपल
(Chapal چپل) शोख (Shokh شوخ)

GARMA गर्मा (مڈ) گرم
ग्रीष्म काल (Grīshma kāl گریشم کال)
गर्मी का मौसिम (Garmi ka mausim
گرمی کا موسم)

گرم جوشی (ف - مٹ)

GARM-JOSHI گرم جوشی

1. संभ्रांति (Sambhrānti سم بھرانٹی)
तपाक (Tapāk تپاک)
2. उत्साह (Utsāh اوتساہ) हौसला
(Hausala حوصلہ)

GARMI गर्मी (ف - مٹ) گرمی

1. उष्णता (Ushnata اشنٹا) ताप (Tāp
حرارت) हरात (Harārat تپ)
2. ग्रीष्म ऋतु (Grīshma ritu گریشم رتو)
गर्मी का मौसिम (Garmi ka mausim
گرمی کا موسم)
3. संभ्रांति (Sam bhrānti سم بھرانٹی)
गर्म जौशी (Garm joshi گرم جوشی)
4. उग्रता (Uggrata اُگرتا) तीव्रता
(Tivrata تیورٹا) तेज़ी (Tezi تیزی)
5. उपद्रश (Updānsh اپدنش) आतशक
(Ātashak آتشک)

GIRAU गिरौ (ف - ص) گرو
बंधक (Bandhak بندھک) रहन
(Rahn رهن)

GUROH गुरोह (ف - مڈ) گروه

1. जन समूह (Jan samūh جن سمواہ)
दल (Dal دل) गोल (Ghol غول)

گزارش (ف - مٹ)

GUZÁRISH गुज़ारिश

प्रार्थना (Prārthana) निवेदन
(Nivedan) अनुरोध (Anurodh)
(आवेदन) (Ávedan)
अर्ज (Arz)

GUZÁRA गुज़ारा (ف - مٹ) گزاره

1. निर्वाह (Nirvāh) निवाह
(Nibāh)
2. जीविका (Jīvika) रोज़ी
(Rozī)
3. नदी या पुल पार करना (Nadi ya
pul pāṛ karna) (نہی یا پل پار کرنا)
4. वृत्ति (Vṛitti) वसीका (Vasīka)
(وہیتہ)

GUZAR गुज़र (ف - مٹ) گزر

1. निर्वाह (Nirvāh) गुज़ार
(Guzāra)
2. प्रवेश (Pravesh) दखल
(Dakhl)
3. उदर पूर्ति (Udar pūrti) बसर औकात
(Basar auqāt)
4. गति (Gati) पहुँच (Pabhunch)
(رسائی) (Rasāyi)

گزر گاه (ف - مٹ)

GUZAR-GÁH गुज़रगाह

मार्ग (Mārg) पथ्या (Path, thya)
(راستہ) (Rāsta)

GUZASHTA गुज़श्ता (ف - ص) گزشتہ

1. गत (Gat) अतीत (Atīt)

گریبان (ف - مٹ)

GARE(Ī)BĀN गरे (री) बां

कुरते, कमीस या अंगरखे आदि का गला
(Kurte, qamisya angarkhe ādi ka gala)
(کرتے قمیص یا انگرکھے آدی کا گلا)

GUREZ गुरेज़ (ف - मٹ) گریز

1. पलायन (Palāyan) भागना
(Bhāgna)
2. विरक्ति (Virakti) बे इलति-
फ़ाती (Be iltifāti)
3. घृणा (Ghrina) नफ़रत
(Nafarat)

GIRYA गिरया (ف - مٹ) گریہ

1. रोदन (Rodan) रोंना (Rona)
2. विलाप (Vilāp) रो रो कर
मुसीबत का बयान (Ro ro kar musi-
bat ka bayān)

GAZ गज़ (ف - مٹ) گز

1. माप दंड (Māp dand) कपड़ा नापने की छड़
(Kāpra nāpne ki chhar)

2. बंदूक साफ करने की छड़ (Bandúq
sāf krne ki chhar)

3. सारंगी बजाने की छड़ (Sārangi
bajāna ki chhar)

3. पर्यटन (Paryatan) दौरا (Daura) दौरہ

4. परिभ्रमण (Paribh,bbhraman) گردش (Gardish) گردهن

5. वायुसेवन (Vāyu sevan) هوا خوردن (Hava khorī) هواخوری

GASHTI गश्ती (ف - مٹ) گشتی

1. भ्रमण कर्ता (Bhraman karta) गश्त लगाने वाला (Gashṭ lagāne vāla) گشت لگانے والا

2. परिपत्र (Paripattr) سرकुलर (Ciroular) गश्तीखत (Gashṭi khat) گشتی خط

GUFTĀR गुप्तार (ف - مٹ) گفتار

1. वार्तालाप (Vārtālap) बात चीत (Bāt chīt) بات چیت

2. बोलने वाला (Bolne vāla) ان معنوں میں مرکبات کا آخری جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'تخلع گفتار' گفتگو (ف - مٹ)

GUFT (U) GU गुफ्त (تو) گو

1. वार्तालाप (Vārtālap) बात चीत (Bāt chīt) بات چیت

2. बोल चाल (Bol chāl) तक्रیر (Taqrīr) بول چال (تقریر)

گفت و شنید (ف - مٹ)

GUFTO-SHANĪD गुप्तोशनीद

1. कथोपकथन (Kathop kathēn) कहना और सुनना (Kahna aur sunna) کہنا اور سننا

انیت (Guzra hua) گزرا ہوا

2. भूत काल (Bhūt kāl) माज़ी (Māzī) ماضی

GAZAND गज़न्द (ف - مٹ) گزند

1. पीड़ा (Pīṛa) कष्ट (Kasht) तकلیف (Taklīf) کشت

2. क्षति (Chhati) हानि (Hāni) نقصان (Nuqsān) نقصان

GAZINDA गज़िन्दा (ف - ص) گزنده

दंशक (Danshūk) दंशेर (Dansher) डसने वाला जानवर (Daane vāla jānvar) دَنشوک دَنشیر

GUSTĀKH गुस्ताख (ف - ص) گستاخ

1. धृष्ट (Dhrist) दीठ (Dhīth) देहिता

2. निर्लज्ज (Nirlajj) बे हया (Be haya) بے حیاء

3. उद्धत (Uddhat) उजड़ (Ujāḍ) أجد

4. अशिष्ट (Ashisht) बेअदब (Be adab) بے ادب

5. मुक्त करण (Mukt kanth) मुह फट (Muh phat) मुह फट (مُہ فٹ)

GASHT गश्त (ف - مذ) گشت

1. भ्रमण (Bhraman) सियाहत (Siyāhat) سیاحت

2. विहार (Vihār) विचरण (Vicharan) सैर (Sair) سیر

گل چیں (ف - ص)

GUL-CHÍÑ گلچی

1. पुष्प चायी (Puspp cháyi پشمپ
چائی) फूल चुनने वाला (Phúl
chunne wála پھول چننے والا)
2. पुष्प जीवी (Pushp jíví پشمپ
مالی) माली (Málí مالی)

GULKHAN گلخن (ف - مذ)

भाइ (Bhái بھائی) भट्टी (Bhatti بھٹی)

GUL-DÁN گلدان (ف - مذ)

पुष्पाधान (Pushpádhan پشپادھان)

फूलदान (Phúldán پھول دان)

گلدستہ (ف - مذ)

GUL-DASTA گلدستا

स्तवक (Istavak استوک) फूलों का

गुच्छा (Phúlon ka guchchha پھولوں
کا گچھا)

GUL-ZÁR گلزار (ف - مذ)
دیکھو 'گلستان'

GULISTÁN گلستان (ف - مذ)

उद्यान (Uddyán اودیان) उपवन

(Upvan اوپن) वाटिका (Vátika

वाता آرام) आराम (Árám آرام) बाग (Bágh

चमन (Chaman چمن) (باغ)

GULSHAN گلشن (ف - مذ)
دیکھو 'گلستان'

گل کاری (ف - مٹ)

GUL-KÁRI گل کاری

बेल बूटे (Bel búte بیل بوٹے) नक्काशी

(Naqqáshi نقاشی)

2. वार्तालाप (Vartálap وارتالاپ)

बात चीत (Bát chít بات چیت)

3. विचार विनिमय (Vichár vinimai

वचार वनिम تبادلہ) तबादला खयालात

(Tabádala-o khayálat تبادلہ

خیالات)

GIL गिल (फ - मٹ)

मृत् (Mrit مرت) मृत्तिका (Mrittika

मट्टी مٹی) (Matti مٹی)

GUL गुल (फ - مذ)

1. पुष्प (Pushp پشمپ) सुमन

(Suman سمن) प्रसून (Prasún

कुसुम कुसुम) (Kusum

फूल پھول) (Phúl

2. पाटल पुष्प (Pátal pushp پاتل

गुलाब का फूल गुलाब का फूल (Guláb ka

phúl پھول کا)

GULÁB गुलाब (फ - مذ)

1. पाटल पुष्प (Pátal pushp پاتل

गुलाब का फूल गुलाब का फूल (Guláb ka

Phúl پھول کا)

2. पाटल वारि (Pátal vári پاتل

गुलाब का अरक गुलाब का अरक (Guláb ka

araq عرق کا)

गुलाब जल गुलाब जल (Guláb jal

گل آب جل)

GULÁBI गुलाबी (फ - ص)

1. हलका लाल रंग (Halka lál rang

هالکا لال رنگ)

2. शराब का शीशा (Sharáb ka shísha

شراب کا شیشه)

चादरा (Ún ka mota chádra) اون کا (موتا چادرا)

گل گشت (ف - مٹ)

GUL-GASHI गुलगरत

GUM गुम (ف - ص) گم

1. लुप्त (Lupt) तिरोहित (Tirohit) (غائب) गाइब (Gháib) (تروہٹ)
2. खोया हुआ (Khoya hua) (کھویا ہوا) (گماشته (ف - مٹ))

GUMÁSHTA गुमाश्ता

1. अभि कर्ता (Abhi karta) (ابھی کرتا) (एजेंट (Agent) (ایجینٹ))
2. प्रबंधक (Prabandhak) (پر بندھک) (कारकुन (Karkun) (کارکن))

GUMÁN गुमान (ف - مٹ) گمان

1. भ्रम (Bhram) (بھرم) भ्रांति (Bhrānti) (وہم (Vahm) (بھرائنتی))
2. संभावना (Sambhāvana) (سمبھاونہ) (इमकान (Imkām) (امکان))
3. विचार (Vichār) (ویچار) (खयाल (Khayāl) (خیال))

GUM-RÁH गुमराह (ف - ص) گمراہ

1. पथभ्रष्ट (Path bhrasht) (پتھبھرشٹ) राह भूला हुआ (Rāh bhūla hua) (راہ بھولا ہوا)
2. दुराचारी (Durāchāri) (دراچارے) (बद चलन (Bad chalan) (بدچلن))
3. धर्म भ्रष्ट (Dharm bhrasht) (دھرم بھرشٹ) (बददीन (Bad dīn) (بددین))

GUM-NÁM गुमनाम (ف - ص) گمنام

1. अप्रसिद्ध (Ap, prasiddh) (اپ پرسیدھ) (गैर मशहूर (Ghair mash, hūr) (غیر مشہور))

1. पुष्प विहार (Pushp vihar) (پشپ (Phúlōn ki sair) (فولوں کی سیر)

2. विहार (Vihar) (وہار) परिक्रमन (Parik kraman) (پریک، کرمین) (Sair) (سیر)

GULD गलू (ف - مٹ) گلو
कंठ (Kanth) (کنتھ) गला (Gala) (گلا)

GULŪLA गुलूला (ف - مٹ) گلولہ
गुल्ला (Gulla) (گلا) गोली (Goli) (گولی)

GALLA गल्ला (ف - مٹ) گلہ

1. पशु दल (Pashu dal) (پشودل) रेवड़ (Revar) (ریوڑ)

2. समूह (Samūh) (سموہ) भुंड (Jhund) (جھنڈ)
गोल (Ghol) (غول) (جهنڈ)

GILA गिला (ف - مٹ) گلہ

उपालंभ (Upālambh) (اوپالنبه) उला-हना (Ulāhana) (الہنا) शिकवा (Shikva) (شکوہ)

گلہ بان (ف - مٹ)

GALLA-BÁN गल्ला वान

पशुपाल (Pashu pāl) (پشوپال)
चरवाहा (Charvāha) (چرواہا) गड़रिया (Garariya) (گڑریہ)

GILÍM गिलीम (ف - مٹ) گلیم
कंबल (Kambal) (کمبل) कमल (Kammal) (کمل) उन का मोटा

GANDAGI گندگی (ف - مٹ) گندگی

1. ملینتا (Malinata ملینتا) مِلّا
پن (Mailá pan میلّا پن)

2. مل (Mal مل) ویٹا (Vishtba ویٹا)
غلاظت (Ghalázat غلاظت) (وشتھا)

3. اشدھتا (Ashud,dhata اشدھتا)
اپوترتا (Apavitrata اپوترتا)
ناپاکی (Nápáki ناپاکی)

GANDUM گندم (ف - ص) گندم

گوہم (Go dhúm گوہم) سومان (Suman سومان)
گوہ (Gohún گوہ)

GANDA گندا (ف - مذ) گندا

1. ملین (Malin ملین) سامل (Samal سامل)
مِلّا (Maila مِلّا)

2. اپوترتا (Apavitrata اپوترتا) ناپاک
(Nápák ناپاک)

3. مل یکت (Mal yukt مل یکت)
غلیظ (Ghalíz غلیظ)

4. ادھم (Adham ادھم) دُراچاری
(Durácháři دُراچاری) بدچلن
(Bad chalan بدچان)

GO گو (ف - حرف) گو

1. یادیپی (Yad dyapi یادیپی) اگریچے
(Agarche اگریچے)

2. کھنے والا (Kahne vála کھنے والا)
ان معلون میں مرکبات کا آخری
جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'دروغ گو'

GAVÁRA گوارا (ف - ص) گوارا

1. رُچیکر (Ruchikar رُچیکر) مرغوب
(Marghúub مرغوب)

2. اگریات (Ag gyát اگریات) انجان
(Anján انجان)

GUNÁH گناہ (ف - مذ) گناہ

1. پاپ (Páp پاپ) کیلیش (Kilvish کیلیش)
پاتک (Pátak پاتک) (کلش)

دُشکرت (Dushkrit دُشکرت)
مَاصیت (Ma,siyat مَاصیت)

2. اپرادھ (Aprádh اپرادھ) دُش
(Dosh دُش) قُصور (Qusúr قُصور)

گناہگار (ف - ص)

GUNÁH-GÁR گناہ گار

1. پاپی (Pápi پاپی) پاتکی (Pátaki پاتکی)
آسی (Ási آسی) (پاتکی)

2. دُشی (Doshi دُشی) اپرادھی
(Aprádhی اپرادھی) قُصور وار
(Qusúr vár قُصور وار)

GUMBAD گمبد (ف - مذ) گمبد

اُند (And اُند) مَندپ (Mandap مَندپ)

گولک (Golak گولک) گُمباز (Gumbaj گُمباز)
(گُمبج)

GANJ گنج (ف - مذ) گنج

کُوش (Kosh کُوش) نِدی (Nidbi نِدی)

خزانہ (Khazána خزانہ)

گنجائش (ف - مٹ)

GUNJÁISH گُنجاہش

1. اوکاش (Avkásh اوکاش) سَمائی
(Samáyi سَمائی)

2. سامرتھیہ (Sámarthya سامرتھیہ)
مَقدیرت (Maqdirat مَقدیرت)

3. وِستار (Vistár وِستار) وُصُوت
(Vus,at وُصُوت)

گوشت خور (ف - ص)

GOSHT-KHOR گوشتخور

مانساہاری (Mánsáhári)

گوشت خانے والا (Gosht khāne vála)

گوشت کھانے والا

کوش مالی (ف - مٹ)

GOSH-MÁLI گوشت مالی

1. کرن ماردن (Karn mardan کرن)

کان خنچنا (Kán khenchna)

کان کھینچنا

2. بھرتسنا (Bhartsana بھرتسنا)

چیتاوانی (Chetāvani)

تادیب (Tádib)

کوشوارہ (ف - مڈ)

GOSH-VÁRA گوشت وارا

1. کرن بھوشن (Karn bhúshan کرن)

آویزہ (Áveza)

2. تالیکا (Tálika تالیکا)

سارانی (Sárani)

نقشہ (Naqsha)

GOSHA گوشہ (ف - مڈ)

1. کونا (Kon کونا)

زاویہ (Záviya)

2. اکانت (Ekánt اکانت)

تنہائی (Tanháyi)

گوشہ نشین (ف - ص)

GOSHA-NASHÍN گوشہ نشین

1. اکانت واسی (Ekánt vási اکانت)

گوشہ میں بیٹھنے والا (Goshe)

men baithne vála

بیٹھنے والا

2. سہیہ (Sahya سہیہ) کاہیلے برداشت

(Qábile bardásht)

3. سویکار (Swikár سویکار) منظر

Manzúr

GAVÁH گواہ (ف - مڈ)

ساخی (Sákohhi ساکھی)

(Sákhi) شاہید (Sháhid)

GAVÁHI گواہی (ف - مٹ)

ساخیہ (Sákchhya ساکھیہ)

شاہادت (Shahádat)

GOR گور (ف - مٹ)

سماधि भवन (Samádhi bhavan)

قبر (Qabr)

GOR-KAN گور کن (ف - مڈ)

گرتکار (Gart kár)

قبر کھودنے والا (Qabr khodne vála)

قبر کھودنے والا

GOZ گوز (ف - مڈ)

اپان وایو (Apán váyu)

ادھو وایو (Adho váyu)

ریاھ (Riyáh)

GOSFAND گو سفند (ف - مٹ)

بکری (Bakri)

اجا (Aja)

GOSH گوش (ف - مڈ)

کرن (Karn)

کان (Kán)

GOSHT گوشت (ف - مڈ)

آمیٹھ (Ámish)

ماس (Más)

GAH گھ (ف - ص) گھ
گھ کا مخفف دیکھو 'گا'

GUHAR گھر (ف - مذ) گھر
گھر کا مخفف دیکھو 'گوھر'
گھوارہ (ف - مذ)

GAHVÁRA گھ وارا
پالنا (Pálana) ہینڈولا
(Híndola) (ہندولا)

GAHE گھے (ف - ص) گھے
گھے کا مخفف

یدا کدا (Yada kada) (یدا کدا)
کبھی کبھی (Kabhi kabhi) (کبھی کبھی)

GIYÁH گیاہ (ف - مٹ) گیاہ
تڑا (Trin) (تڑا) غاس (Ghás) (گھاس)

GETI گیتی (ف - مٹ) گیتی
سلسار (Sansár) (سلسار) جگت
(Jagat) (جگت) دنیا (Dunya) (دنیا)

GESU گیسو (ف - مذ) گیسو

1. آلک (Alak) (الک) چوڑا کُنتل
(Chúrn kuntal) (چوڑا کُنتل)
زلف (Zulf) (زلف)

2. کیش پاش (Kesh pásh) (کیش پاش)
لٹ (Lat) (لٹ)

2. ویرکت (Virakt) (ویرکت) دنیا سے بے
تعلق (Dunya se be ta,alluq)
(دنیا سے بے تعلق)

گونا گوں (ف - ص)

GÚNÁGŪN گونا گوں
چتر (Chitr) (چتر) وِچتر
(Ranga rang) (رنگا رنگ)

GAUHAR گوھر (ف - مذ) گوھر

1. مَوکتک (Mauktik) (مَوکتک)
موتی (Moti) (موتی) مُکتا (Mukta)
دور (Dur) (دور) (موتی)

2. وِش (Vansh) (وِش) کُل (Kul)
(نسل) (Nasl) (نسل)

GOYA گویا (ف - ص) گویا

1. وکتا (Vakta) (وکتا) بولنے والا
(Bolne vála) (بولنے والا)

2. مانو (Máno) (مانو) جیسے (Jaise)
(جیسے)

GOYÁYI گویائی (ف - مٹ) گویائی

واک شکتی (Vák shakti) (واک شکتی)
واٹ (Váni) (واٹ) بات چیت کی طاقت
(Bát chít ki táqat) (بات چیت کی طاقت)

ل

2. अनुत्तर (Anuttar) अवाक्
(Avák) खामोश (Khámosh)
(خاموش)

لاجورد (ف - من)

LÁJVARD लाजवर्द

लाजावर्त (Lájavart) एक नीला
रत्न (Ek nila ratn) (ایک نیلا رتن)

LÁHIQA लाहिका (ع - مٹ)
प्रत्यय (Pratiyai) किसी शब्द के
अखीर में लगने वालो अलामत (Kisi
shabd ke akhír men lagne wálí alámat)
کسی شبد کے اخیر میں لگنے والی
(علامت)

LA-RAIB ला रैब (ع - ص)
निःसंदेह (Nis,sandeh) (نس سندیہ)
वेशक (Be shak) (بے شک)

LÁZIM लाज़िम (ع - ص)

1. आवश्यक (Ávash,shyak) (آشیک)
जुरुरी (Zurúri) (ضروری)
2. उचित (Uchit) (اچت) मुनासिब
(Munásib) (مناسب)
3. अकर्मक क्रिया (Akarmak kriya)
फेले लाज़िम (Fele-
lázim) (فعل لازم)

LÁZIMI लाज़िमी (ع - ص)
अनिवार्य (Anivárrya) (अनि वारिह) जुरुरी
(Zurúri) (ضروری)

लारवाल (ع - ص)

LA-ZAVÁL ला ज़वाल

अनश्वर (Anash,shwar) (اناش شور)

لا آبالی (ع - ص)

LA-OBÁLI ला उवाली

1. अभय (Abhai) (ابہے) निडर (Nidar)
(बे خوف) बेखौफ (Be khauf) (نڈر)
2. निश्चित (Nishohint) (نس چنت) (بے فکر)
बे फिकरा (Be fikra) (بے باک)
3. धृष्ट (Dhrisht) (دھرشت) बे बाक
(Be bák) (بے باک)
4. अनपेक्षी (Anapekchhi) (अनिपेक्षی) (बे परवा)
(Be parva) (بے پروا)

LA-BUDI लाबुदी (ع - ص)

1. आवश्यक (Ávash,shyak) (आशیک)
जुरुरी (Zurúri) (ضروری)
2. अनिवार्य (Anivárrya) (अनि वारिह) (लाज़िमी)
(Lázimi) (لازمی)

لا تعداد (ع - ص)

LA-TA,DÁD लाता (अ) दाद

असंख्य (Asankhya) (असंख्य) अनगिनत
(An ginat) (अन गन्त) बेशुमार (Be
shumár) (बे شمار)

LA-SÁNI लासानी (ع - ص)

अनुपम (Anupam) (अनुपम) अद्वितीय
(Ad,dwitiya) (अद्वितीय) बेमिसल (Be
misal) (बे मिसल)

لاجواب (ع - ص)

LÁ-JAVÁB ला जवाब

1. अनुपम (Anupam) (अनुपम) बे नज़ीर
(Be nazír) (بے نظیر)

لامتناهی (ف - ص)

LA-MUTANÁHI ला मुतनाही

अपार (Apár अपार) असीम (Asím असिम) जिसका अखीर न हो (Jis ka akhír na ho) (जिस का अखिर न हो)

لامذهب (ع - ص)

LA-MAZ,HAB ला मजहब

नास्तिक (Nástik नास्तिक) अधर्मी (Adharmi अधर्मी) दहरिया (Dabriya दहरीया)

LÁMISA लामिसा (ع - م ث)

स्पर्श शक्ति (Isparsh shakti) छूने की कुवत (Chhúne ki quvvat) (چھونے کی قوت)

لا وارث (ع - ص)

LA-VÁRIS लावारिस

अनाथ (Anáth) जिसका कोई वाली वारिस न हो (Jis ka koi váli váris na ho) (जिस का कोئی वाली वारث न हो)

LÁIQ लाइक (ع - ص)

1. योग्य (Yoggia) काबिल (Qábil) (یوگیه قابل)

2. पात्र (Pátr) अधिकारी (Adhi-kári) हकदार (Haqdár) (ادھیکاری حقدار)

LAB लब (ف - م ذ)

1. अधर (Adhar) ओष्ठ (Oshth) (होंट) (Hont) (اوشٹ ہونٹ)

2. तट (Tat) कुल (Kúl) (कुल) (Kinára) (کنارہ)

अविनाशी (Avináshi) लाफानी (Láfáni)

LÁSH लाश (ت - م ث) लाशा (Lásha) (لاشه) शव (Shav) (شو)

LA-ILÁJ ला इलाज (ع - ص)

1. असाध्य (Asádh,dhya) कष्ट साध्य (Kasht sádh,dhya) जिस का इलाज मुमकिन न हो (Jis ka iláj mumkin na ho) (जिस का علاج ممکن نہ ہو)

2. दुष्कर (Dushkar) दुश्वार (Dush,vár) (دشوار)

LÁGHAR लागर (ف - ص)

1. अमानस (Amáns) क्षीण (Chhín) (چھین) दुबला पतला (Dubla patla) (دبلا پتلا)

2. अशक्त (Ashakt) ना ताकत (Na táqat) (نا طاقت)

LÁF लाफ (ف - م ث)

अहंवाद (Ahamvád) डींग (Ding) (دینگ) शेखी (Shekhi) (شہخی)

لاف زن (ف - ص)

LÁF-ZAN लाफ ज़न

अहंवादी (Ahamvádi) डोंगिया (Díngiya) (دینگیا)

LÁLA लाला (ف - م ذ)

अहिपुष्प (Ahipushp) पोस्ते का फूल (Poste ka phúl) (पोस्टे کا پھول)

LAHZA लहजा (लहजे - मड)
 चण (Chhan चण) पल (Pal पल)
 लमहा (Lam,ha लमहा)

LAHM लहम (लहम - मड)
 मांस (Mans मांस) आमिष (Amish आमिष)
 गोश्त (Gosht गोश्त) (आमिश)

LAH,N लहन (लहन - मड)
 1. ध्वनि (Dhwani ध्वनि) स्वर (Swar स्वर)
 (आवाज) (Áváz आवाज)
 2. मधुर स्वर (Madhur swar मधुर स्वर)
 रसीली आवाज (Rasili áváz रसीली आवाज)
 (आवाज)

लहिम शहिम (लहिम - मड)

LAHÍM-SHAHÍM लहीम शहीम
 ह्रिष्ट पुष्ट (Hrisht pusht ह्रिष्ट पुष्ट)
 मोटा (Isthul मोटा) (स्थूल)
 तारा (Mota táza तारा)

LAKHT लख्त (लखत - मड)
 खंड (Kband खंड) अंश (Ansh अंश)
 टुकड़ा (Tukra टुकड़ा)

LAZZAT लज्जत (लज्जत - मड)
 1. स्वाद (Swád स्वाद) (रस Ras रस)
 जाइका (Záika जाइका)
 2. आनंद (Anand आनंद) हर्ष (Harsh हर्ष)
 लुत्फ (Lutf लुत्फ)

LAZÍZ लजीज़ (लजीज़ - मड)
 स्वादिष्ट (Swadisht स्वादिष्ट) सुस्वाद
 (Suswád सुस्वाद) मजेदार
 (Masadár मजेदार)

LIBÁS लिबास (लिबास - मड)
 1. वस्त्र (Vastr वस्त्र) वसन (Vasan वसन)
 पोशाक (Poshak पोशाक)
 2. वेश भूषा (Vesh bhúsha वेश भूषा)
 वजा कता (Vaza qata वजा कता)
 (कट)

LAB-REZ लब रेज़ (लब रेज़ - मड)
 परिपूर्ण (Pari purn परिपूर्ण)
 छलकता हुआ (Chhalakta hua छलकता हुआ)
 लबा लब (Labálab लबा लब)
 लब लबा (लब लबा - मड)

LUBBE-LUBÁB लुब्बे लुबाब
 सार (Sár सार) सारांश (Saránsh सारांश)
 निचोड़ (Nichor निचोड़) (सारान्स)
 खुलासा (Khulása खुलासा)

LUTRA लुत्रा (लुत्रा - मड)
 पिशुन (Pishun पिशुन) चुगुलखोर
 (Chughul khor चुगुलखोर)

LAJÁJAT लजाजत (लजाजत - मड)
 1. विनय (Vinai विनय) विनति (Vinati विनति)
 आजिज़ी (Ajizi आजिज़ी)
 2. नम्रता (Namrata नम्रता) नमी
 (Narmi नमी)

LIHÁZ लिहाज़ (लिहाज़ - मड)
 1. शील (Shil शील) मुरव्वत (Mura-vvat मुरव्वत)
 2. आदर (Ádar आदर) शील संकोच
 (Shil Sankoch शील संकोच)
 खयाल (Khayál खयाल)

LAHAD लहद (लहद - मड)
 मृत ग्रह (Mrit grih मृत ग्रह) गर्त
 (Gart गर्त) कब्र (Qabr कब्र)

LASHKAR لشکر (ف - مذ) لشکر
 سنا (Sena) دل (Dal) دلا
 بال (Bal) انیک (Anik) انیک
 فوج (Fauj) فوج

لشکر کشی (ف - مٹ)

LASHKAR-KASHI لشکر کشی
 سنا یا ترا (Sain, nya yáttara) سنا
 چھائی (Chaháyi) چھائی
 حملہ (Hamla) حملہ

لشکر گاہ (ف - مٹ)

LASHKAR-GÁH لشکر گاہ
 سنا واس (Ssnávás) سنا
 چھائی (Chháoni) چھائی

لشکر (ف - ص)

LASHKARI لشکری

1. سنا (Sainik) سنا
 سنا (Sip íhi) سنا
2. سنا (Sainrya) سنا کا
 فوج کا (Fauj ka) فوج

لطف (ع - مٹ)

LATÁFAT لطافت

1. مریڈلٹا (Mrídulata) مریڈلٹا
 کوملٹا (Komalata) کوملٹا
 نزاکت (Nazákat) نزاکت
2. سواچھٹا (Swach, ohbata) سواچھٹا
 سفاکی (Safáyi) سفاکی
3. پوٹرتا (Pavitrata) پوٹرتا
 پاکیزگی (Pákízagi) پاکیزگی
4. سوکھمٹا (Súk ohhmata) سوکھمٹا
 باریکی (Bárlki) باریکی

LUR لور (ف - ص) لور
 مریڈ (Múrkh) مریڈ
 بے وقوف (Be vaqúf) بے وقوف

LARZÁN لارزاں (ف - ص) لارزاں
 کمپا مان (Kampáo mán) کمپا مان
 لول (Lol) لول
 ہلٹا ہوا (Hilta hua) ہلٹا ہوا

LARZISH لارزش (ف - مٹ) لارزش
 کمپ (Kamp) کمپ
 کامپن (Kampan) کامپن
 کپکپی (Kap kapi) کپکپی
 تھرتھراہٹ (Thartharáhat) تھرتھراہٹ

LARZA لارزہ (ف - مذ) لارزہ

1. کمپ (Kamp) کمپ
 تھرتھری (Tharthari) تھرتھری
2. کمپ جوار (Kamp jwar) کمپ جوار
 جڑی (Júri) جڑی

LAS, SÁN لسان (ع - ص) لسان
 واکال (Váchál) واکال
 مکھ چپل (Mukh chapel) مکھ چپل
 باتونی (Bátúni) باتونی

LISÁN لسان (ع - مٹ) لسان

1. جیوا (Jivha) جیوا
 راسنا (Rasana) راسنا
 جیب (Jibh) جیب
2. بولہ (Bháša) بولہ
 بولی (Boli) بولی
 زبان (Zabán) زبان

لسانیات (ع - مٹ)

LISÁNIYAT لسانیات

بھاشا (Bháša) بھاشا
 علم (Ilme) علم
 زبان (Zabán) زبان

LATÍFA لطفہ (ع - مذ)

1. हास्यक (Hássyak هاسیک)

चुटकुला (Chut kula چٹکلا)

2. अनुपम (Anupam अनुपम) अनोखा

(Anokha अनुकहा) अजूबा (Ajúba

عجبوبه)

3. आश्चर्य जनक बात (Áshcharya

janak bát आश्चर्य जनक बात)

शगूफा (Shagúfa شگوفه)

LU,ÁB लुआब (ع - مذ)

1. मुखसाव (Mukhas,sráv مکھس)

राल (Rál رال) (سراو)

2. लस (Las لس) चप (Chep چپ)

(لعب (ع - مذ)

LA,B LA,1B लअब लइब

क्रीडा (Krida کریڈا) कौतुक (Kautuk

कोटक) खेल तमाशा (Khol tamásha

کھیل تماشا)

LA,BAT ला (अ) बत (ع - مث)

1. पुत्तलिका (Puttalika پٹٹلیکا) गुड़या

(Gurya گڑیا)

2. खिलोना (Kbilona کھیلونا)

LÁL ल (अ) ल (ع - مذ)

पद्म राग (Padm rág پدم راگ)

एक बहुत ही कीमती रत्न (Ek bahut hi

qimatí ratn ایک بہت ہی قیمتی

(راتن)

LA,ANAT ला (अ) नत (ع - مث)

धक्कार (Dhikkár دھکار) पटकार

(Phatkár فٹکار)

5. छठा (Chhata چھٹا) शोभा

(Shobha شوभा) हुस्न (Husn

حسن)

LUTF लुफ (ع - مذ)

1. कृपा (Kripa کریپا) अनुकम्पा

(Anukampa अनुकम्पा) दया (Daya

دیا) करम (Karm کرم)

2. आनंद (Ánand आनंद) हर्ष (Harsh

مزه) मजा (Maza هوش)

3. उत्तमता (Uttamata उत्तमता)

अच्छाई (Ach, chháyi اچھائی)

LATÍF लतीफ (ع - ص)

1. मृदुल (Mridul مریدل) मुलाहम

(Muláim ملائم)

2. स्वच्छ (Swach, chh سوچھ) साफ

(Sáf صاف)

3. पवित्र (Pavitr पवित्र) सुथरा

(Suthra ستھرا) पाकीजा (Pákiza

پاکیزہ)

4. पुनीत (Punít पुनीत) मुकद्दस

(Muqaddas مقدس)

5. सूक्ष्म (Súkehbm सूक्ष्म)

बारीक (Bárik باریک) नाजुक

(Názuk نازک)

لطف مزاج (ع - ص)

LATÍF-MIZÁJ लतीफ मिजाज

स्वच्छात्मा (Swach, ohhátma سوچھاتما)

पुनीतात्मा (Punítátma पुनीतात्मा)

सुथरे मिजाज वाला (Suthre mizáj vála

سوچھ مزاج والا)

2. मिथ्या (Mith,thya) झूठ (میتھیا)
(Jhūth جھوٹ)

3. अश्लील (Ashlil) बेहूदा
(Be hūda बेहूदा)

لغو گو (غف - ص)

LAGH,V-GO लग्व गो

1. मिथ्या वादी (Miththya vādi) متھیا
واندی अनर्गल वादी (Anargal vādi)
واندی (Behūda go) बेहूदा गो
(بیہودہ گو)

لغویت (ف - مٹ)

LOH,VIYAT लगवियत

1. निरर्थकता (Nirarthakata) زرتھکتا
फुजून पन (Fuzúl pan) فضول پن
2. अश्लीलता (Ashlilata) اشلیلتا
बेहूदा पन (Behūda pan) बेहूदा پن

LAF FÁZ लफ्फाज़ (ع - ص) لفاظ

मुख चपल (Mukh chapal) مکھ چپل
वाचाल (Vācbāl) वाचाल मुखर
(Mukhar) (Bátúni) बातूनी
(Gappi) गप्पी (باتونپی)

LIFÁFA लिफाफा (ع - مڈ) لفافہ

1. वेष्टन (Veshtan) ویشتن खत का
लिफाफा (Khat ka lifáfa) خط کا
(لفافہ)

2. आवरण (Ávaran) آدون खोल
(Khol) (مروت) मृत चेल

3. मृत चेल (Mrit ohel) मूर्दा लपेटने का कपड़ा
(Murda lapetne ka kapra) مرده لپیٹنے کا
(कपड़ा)

LA,ÚQ लऊ.क (ع - مڈ) لوق

झवलेह (Av,leh) गाढ़े क्रिबाम
की दवा जो चाटी जा सके (Gārho
qivám ki dava jo chāṭī ja sako) گڑھے
(قوام کی دوا جو چاٹی جاسکے)

LA,ÍN लईन (ع - ص) لین

धिवकृत (Dhik,krit) धिक्कृत लानत
ज़दा (Lānat zada) اجلت زده

LUGHAT लुगात (म - मड) لغات

लغت की جمع دیکھو 'लغت'

LUGHAT लुगात (म - मड) لغت

1. शब्द (Shabd) व्यक्त (Vyakt)
(لفظ) लफज़ (Lafz) (ویکت)
2. भाषा (Bhāsha) बोली (Boli)
(Zabān) ज़बान (Boli)
3. शब्द कोष (Shabd kosh) (डिक्शनरी)
(Dictionary) (دکشنری)

LUGHZ लुज़ (ع - مٹ) لغز

पहेलिका (Prahelika) प्रहेलिका
(Paheli) चीस्तां (Chistān)
(چیسٹان)

LAGHZISH लगज़िश (م - مٹ) لغزش

1. डगमगाहट (Dagmagāhat) (دگمگاہٹ)
2. त्रुटि (Truti) भूल (Bhul)
(Ghalati) गलती (غلطی)
3. अपराध (Aprādh) कुसूर
(Qusūr) (قصور)

LAGH,V लग्व (ع - ص) لغو

1. व्यर्थ (Vyarth) निरर्थक
(Nirarthak) वे फ़ाईदा
(Be fāida) (پے فائدہ)

LUKNAT لکنت (ع - مٹ) لکنت
هکلاپن (Haklá pan)

LAGÁM لگام (ف - مٹ) لگام
کوکا (Kavika) دانتالی (Dantáli)
باگ (Bág) باگ (دانتالی)

LAM,HA لمہا (ع - مٹ) لمہا
1. چھن (Chhan) پل (Pal)
2. چھن भर (Chhan bhar) پل भर (Pal bhar) जरासी
देर (Zara si der) ذرا سی دیر

LAM,S लम्स (ع - مٹ) लम्स
1. स्पर्श (Isparsh) छूना
(Chhúna)
2. स्पर्श शक्ति (Isparsh shakti) लामिसा (Lámisa)
(शक्ति)

LANG लंग (ف - ص) लंग
1. पंगु (Pangu) पंगुल (Pangul)
लंगड़ा (Langra)
2. पंगुता (Panguta) लंगड़ा पन
(Langra pan)

LANGAR लंगर (ف - مٹ) लंगर
1. अन्न सत्र (Ann sattr) सदा वर्त (Sada vart)
लंगर खाना (Langar khána)
2. जहाज ठहराने की जंजीर (Jaház
thahráne ki zanjír) जहाज ठहराने
(کي زنجير)

3. पहलवानों का लँगोट (Pahalvánon
ka langot) पहलवानوں کا لنگوت

4. ज़ाहिरी टीप टाप (Záhiri típ táp)
ظاہری ٹیپ تاپ

LAF,Z लफ़्ज़ (ع - مٹ) लफ़्ज़
1. शब्द (Shabd) व्यक्त (Vyakt)
कलिमा (Kalima) (ويکت)
2. वाक्य (Vák,kya) बात (Bát)
(ہات)

لفظ به لفظ (ع - ص)

LAF,Z-BA-LAF,Z लफ़्ज़ व लफ़्ज़
अक्षरशः (Akchharshah)
हर्फ व हर्फ (Harf ba harf)
(بصرف)

LIQA लिक्का (ع - मٹ) लिक्का
दर्शन (Darshan) अवलोकन
(Av,lokan) दीदार (Didár)
(دیدار)

LAQAB लकब (ع - मٹ) लकब
उपाधि (Upádhi) पदवी
(Padvi) खिताब (Khitáb)
(خطاب)

LUQMA लुक़्मा (ع - मٹ) लुक़्मा
ग्रास (Grás) कवल (Kaval)
कौर (Kaur) निवाला
(Nivála)

LAQVA लक्वा (ع - मٹ) लक्वा
भंजनक (Bhanjanak) (بھن جنک)
वरुणग्रह (Varunag,grah) (ورونگ، گره)
मुंह टेढ़ा हो जाने का रोग (Munh terha
ho jáne ka rog) منہ تیرھا ہو جانے کا
(رورگ)

3. मुख पृष्ठ (Mukh prishth) (مکھ پریشٹھ)
 मुख पत्र (Mukh pattr) (مکھ پتر)
 टाइटिल पेज (Title page) (टाइटिल)
 (پیج)

LAUZ लौज़ (ع - مٹ) لوز
 एक मिठाई जिस में बादाम और पिस्ते
 का तराशा लगता है (Ek mithāyī jismen
 bādām aur pistē ka tarāsha lagta hai
 ایک میٹھائی جس میں بادام اور
 پیستے کا تراشہ لگتا ہے)

LULŪ लूलू (ع - مٹ) لولو
 मुक्ता (Mukta) (مکتا) मौक्तिक (Mauktik
 मोती (Moti) (موتی) (موکتک)

LAH,JA लहजा (ع - مٹ) لهجه
 1. उच्चारण (Uch, chāran) (اچاران)
 तलफुज़ (Talauffuz) (تلفظ)
 2. उच्चारण शैली (Uch, chāran shaili
 (टोन टोन) (टोन) (اچاران शैली)

LIHÁZA लिहाज़ा (ع - حرف) لهذا
 अतः (Atah) (انه) इस कारण (Is
 káran) (اس) पस (Pas) (پس)

LAH,V लहव (ع - मट) لهو
 क्रीडा (Krída) (کریڈا) केलि (Keli
 खेल (Khel) (کھیل) (کیلی)
 لهو و لعب (ع - مٹ)

LAH,VO-LA,IB लहवो लहव
 आहार विहार (Ahār vibār) (آهار و هار)
 मनो विनोद (Mano vinod) (منو و نود)
 सैर तमाशा (Sair tamāsha) (سیر تماشا)
 खेल कूद (Khel kúd) (کھیل کود)

لنگر خانہ (ف - مٹ)

LANGAR-KHÁNA लंगर खाना
 अन्न सत्र (An, n sattr) (ان ستر) सदा वर्त
 (Sada vart) (सदा) (लंगर) (Langar
 (लंगर)

LIVÁTAT लिवातत (ع - मट) لواطت
 बाल मैथुन (Bál maithun) (بال میٹھن)
 गुद मैथुन (Gud maithun) (گد میٹھن)
 इग्लाम (Ighlām) (اِغلام)

LAUS लौस (ع - मट) لوث
 1. मिश्रण (Mishran) (میشرون) आमेशिश
 (Ámozish) (آمیزش)
 2. प्रवृत्ति (Pravritti) (پرورتنی) अनुराग
 (Anurág) (انوراک) दुनियावी लगाव
 (Dunyāvi lagao) (دنیاوی لگاؤ)
 3. दोष (Dosh) (دوش) धब्बा (Dhabba
 (Aib) (ऐब) (دھبہ)
 लुथ दुनिया (ع - मट)

LAUSE-DUNYA लौसे दुनिया
 माया जाल (Māya jāl) (مایا جال)
 मोह पाश (Moh pāsh) (موه پاش)
 बाल बच्चों और धन दौलत का प्रेम
 (Bál bach, chon aur dhaa daulat ka
 prem) (بال بچوں اور دهن دولت का प्रेम)
 (का प्रेम)

LAUH लौह (ع - मट) لوح
 1. पट्टिका (Pattika) (पट्टा) तख्ती
 (Takhti) (تختی)
 2. फलक (Phalak) (پھلک) तख्ता
 (Takhta) (تخته)

LAIL لیل (ع - مٹ) لیل

رات (Ráttiri راتری) نیشا (Nisha)
رات (Rát رات) (نشا)

لیل و نہار (عفا - مٹ)

LAILO-NAHÁR لیلونہار

1. اہرنیش (Ahar nish رات) رات
دین (Rát din رات دن)
2. کال (Kái کال) সময় (Samai)
زمانہ (Zamána زمانہ) (سے)

LAIMUN لیمون (ع - مٹ) لیمون

نیمبو (Nimbu نیمبو) نیبو (Níbu نیبو)

LA,YIM لیم (ع - ص) لیم

1. دشت (Dusht دشت) بد (Bad بد)
2. کریان (Kripan کریان) بخلیل
Bakhíl (بخیل)

لیم (ع - ص) لیم

LA,ÍMUT,TABA لیموتابا

1. دشتاتما (Dushtátma دشتاتما)
نیچاشہ (Nícháshai نیچاشہ)
خبیش (Khabís خبیش)
2. بدھ (Bad,dh rushti بدھ)
مکھی (Makh,khi مکھی)
chús چوس

LIYÁQAT لیاقت (ع - مٹ) لیاقت

1. دیدتتا (Vid,dwatta دیدتتا)
پاندیت (Pándittya پاندیت)
علمی (Ilmi qábiliyat علمی)
قابلیت

2. یوگیتا (Yoggyata یوگیتا)
اہلیت (Abhliyat اہلیت)

3. پاترتا (Páttrata پاترتا) ہستہکا
(Istebqáq استہکا)

4. گون (Gun گون) جواہر (Jauhar)
جوہر

5. سبھیتا (Sabh,bhyata سبھیتا)
شہیتا (Shishtata شہیتا) تہمتا
داری (Tamíz dári تہمتا داری)

6. شہیتا (Shresh,thata شہیتا)
उत्तमता (Uttamata उत्तमता)
عمدگی (Umdagi عمدگی)

لیت وامل (ع - مٹ)

LAITO-LA,AL لایتولال

تال متول (Tál matol تال متول)
آج کل (Áj kal آج کل) باہا
(Bahána bázi باہا بازی)

LEKIN لیکن (ع - مٹ) لیکن

پر (Par پر) پرنتو (Parantu پرنتو)

۴

श्रेश्ठ (Shreshth) श्रेष्ठ (پوچیه)
 बुजुर्ग (Buzurg) (بزرگ)

MÁJARA माजरा (ع - مذ) ماجرا

1. वृत्तांत (Vrittánt) हाल (ورت تانت)
 (Hál) (حال)

2. घटना (Ghatana) सानिहा (گهنا)
 (Sániha) (سانحه)

MÁDAR مادر (ف - مث) مادر

जननी (Janani) माता (جانبی) (ماتا)
 अम्बिका (Ambika) मां (امبکا)
 (Mán) अम्मां (Ammán) (ماں)

MÁDA मादा (ف - مث) ماده

स्त्री प्राणी (Istri práni) (استری پرانی)
 मादीन (Mádin) (مادین)

MÁD,DA माद्धा (ع - مذ) ماده

1. भूत (Bhút) तत्व (Tattwa) (بھوت)
 मूल द्रव्य (Múl driv,vya) (مول درویه)
 (Múl tattwa) (مول تत्व)
 (Asl) (اصل) जौहर (جوهر)
 (Jauhar)

2. योग्यता (Yoggyata) (یوگیهتا)
 قابلیت (Qábiliyat) (قابلیت)

3. गुण (Gun) (گن) सिकत (Sifat)
 (صفت)

4. पूय (Púya) पीप (Píp) (پیپ)
 मवाद (Mavád) (مवाद)

5. धातु (Dhātu) (دهاتو) मस्दर (Masdar)
 (مصدر)

MA,ÁL मआल (ع - مذ) مال

परिणाम (Parinám) फल (Phal) (پری نام)
 अंजाम (Anjám) (انجام) नतीजा
 (Natíja) (نتیجه)

माल अन्दिश (مف - ص)

MA,ÁL-ANDESH मआल अन्देश

परिणाम शोची (Parinám shoobi) (پری نام شوچی)
 अग्र शोची (Aggr shoobi) (اگر شوچی)
 नतीजा सोच कर काम करने
 वाला (Natíja soch kar kám karno
 vála) (نتیجه سوچ کر کام کرنے والا)

MÁTAH,T मातहत (ع - ص) ماتحت

1. अधीन (Ádbín) तावे (تابع)
 (Tábe)

2. सहायक (Sabáyak) नाइब (نائب)
 (Náib)

MÁTAM मातम (ع - مذ) ماتم

शोक (Shok) (شوگ) मृत्यु शोक
 (Mrittyu shok) (مړتيو شوگ) सोग
 (Sog) (سوگ)

मातम खाने (ع - مذ)

MÁTAM-KHÁNA मातम खाना

शोक गृह (Shok grih) (شوگ گره) गमी
 का घर (Ghami ka ghar) (غمی کا گھر)

MÁJID माजिद (ع - ص) ماجد

मान्य (Mán,nya) पूज्य (Pújya) (مانیه)

ما کولات (ع - مذ)

MÁKULÁT ماکولات

खाद्य पदार्थ (Khád, dya padárth کھادیہ)
खाई जाने वाली चीजें (Kháyí
jáne váli chízen کھائی جانے والی
(چیزیں)

ماکیان (ف - مٹ)

MÁKIYÁN ماکیان

1. कुक्कुट (Kuk, kut ککٹ) मुर्गा
(Murgha مرغہ)

2. स्त्री कुक्कुट (Istri kuk, kut استری)
मुर्गी (Murghi مرغی) (ککٹ)

MÁL مال (ع - مذ) مال

1. धन (Dhan धन) दौलत (Daulat
(دولت)

2. अर्थ (Arth अर्थ) रुपया (Rupia
(روپیہ)

3. वस्तु (Vastu वस्तु) चीज (Chíz
(چیز)

4. भूमि कर (Bhúmi kar بھومی کر)
लगान (Lagán (لگان)

5. अच्छे अच्छे खाने (Ach, chhe ach,
chhe kháne اچھے اچھے کھانے)

MÁLÁMÁL मालामाल (ع - ص)

1. धन सम्पन्न (Dhan sampan, n धन)
समृद्ध (Samrid, dh سمردھ)

दौलत मंद (Daulat mend دولت
مند)

2. परि पूर्ण (Pripurn परि)
भरा पुरा (Bhara pura بھرا پورا)

ماده پرستی (ع - مٹ)

MÁD, DA-PARASTI مادہ پرستی

वस्तुवाद (Vastu vād वस्तुवाद) भौतिक
वाद (Bhautik vād (بھوتیک
यत (Netureeyat نیچریت)

MÁD, DI مادی (ع - ص)

भौतिक (Bhautik (بھوتیک) प्राकृतिक
(Prákritik (پراکرتیک) तबई (Tab, i
(طبعی)

MÁR مار (ف - مذ) مار

सर्प (Sarp सर्प) अहि (Abi (अहि)
भुजंग (Bhujang (بھوجنگ) नाग
(Nág (ناگ) साँप (Sánp (سانپ)

मार आंस्तीन (ف - ص)

MÁRE-ÁSTÍN मारेआंस्तीन

आंस्तीन का साँप (Ástín ka sánp
छिपा दुश्मन (Ástín ka sánp
(Chhipa dushman (چھپا دشمن)

मार गزیده (ف - ص)

MÁR-GAZÍDA मार गज़ीदा

सर्प दंशित (Sarp danshit (سर्प دंशیت)
डसा हुआ (Dasa hua (ڈسا ہوا)

MÁSH ماش (ف - مذ) ماش

माष (Másh (ماش) उरद (Urad (ارد)

MÁZI ماضی (ع - ص)

भूतकाल (Bhút kál (بھوت کال) गुज़रा
हुआ जमाना (Guzra hua zamána (گزرا
ہوا زمانہ)

مال گزاری (عف - مٹ)

مال خانہ (عف - مذ)

MÁL-GUZÁRI مال گزاری

राजस्व (Rájas,swa राजसू) भूमि
कर (Bhúmi kar भूसू) लगान
(Lagán लगान)

मालियाने (عف - مذ)

MÁLIYÁNA मालियाना

राजस्व (Rájas,swa राजसू) माल
गुजारी (Mál guzári मालगुजारी)

मालिखुलिया (ع - مذ)

MALI KHULIYA मालीखुलिया

उन्माद (Unmád अनमद) बुद्धि विक्षेप
(Bud,dbi vikshhep बुद्धिविक्षेप)
मिराक (Miráq मिराक)

MÁLIDA मालीदा (फ - व)

1. मलित (Malit मलित) मला हुआ
(Mala hua मला हुआ)
2. चुरमा (Chúrama चुरमा) मलीदा
(Malída मल्लिदा)

MÁMA मामा (त - मट)

परिचारिका (Parichárika परिचरिका)
सेविका (Sevika सेविका) खादिमा
(Khádima खादिमा)

MÁMAN मामन (ع - مذ)

आश्रयस्थान (Ásh,shrayasthán आश्रयस्थान)
परिश्रय (Prish,shrai परिश्रय) (तहान)
रक्षास्थान (Rakchhásthán रक्षस्थान)
पनाह गाह (Panáh gáh पनाह गाह)

MÁMÚR मामूर (ع - व)

1. आदिष्ट (Ádisht आदिष्ट) जिसे हुवम

MÁL-KHÁNA माल खाना

1. भांडागार (Bhandágár भांडागार)
माल गोदाम (Mál godám मालगोदाम)
2. शस्त्रागार (Sha,tragár शस्त्रागार)
अस्त्रिहा खाना (Asliha khána अस्त्रिहा खाना)
(اسلحه خانه)

MÁL-DÁR मालदार (ع - व)

- धनिक (Dhanik धनिक) धनाढ्य
(Dhanádh,dhyn धनदहिये) धनवान्
(Dhanván धनवान) दौलत मन्द
(Daulat mand दौलत मन्द)

MÁLISH मालिश (फ - मट)

1. अंगमर्दन (Ang mardan अंगमर्दन)
बदन मलना (Badan malna बदन मलना)
2. वमि (Vami वमि) मतली (Matli मतली)

MÁLİK मालिक (ع - व)

1. स्वामी (Swámi स्वामी) अधिपति
(Adhi pati अधिपति) आका
(Áqa आका)
2. अधिकार प्राप्त (Adhikár prápt अधिकारप्राप्त)
मुख्तार (Mukhtár मुख्तार)
(مختار)
3. पति (Pati पति) भर्ता (Bharta भर्ता)
शौहर (Shauhar शौहर)
4. पदाधिकारी (Padádhikári पदाधिकारी)
(अफसर) अफसर (Afsar अफसर)
5. ईश्वर (Íshwar ईश्वर) खुदा
(Khuda खुदा)

MÁNIND مانند (ف - مذ) مانند
 سامان (Samán) سدش (Sadriah
 تلیہ) تلیہ (Tullya) میل (Misl)
 (مثل)

MÁNÚS مانوس (ع - ص) مانوس
 ہلا ہوا (Hila hua) سیبا
 ہوا (Sidha hua)

ماورائے عقل (ع - مذ)

MÁVARÁ-E-AQL ما وراے عقل
 بودی پر (Bud, dhi par)
 دُروہ (Dur bodh) جانا تہ
 (Gyánátt) عقل میں نہ
 آنے والی بات (Aql men na áne váli
 bát) عقل میں نہ آنے والی بات

ماورائے فہم (ع - مذ)

MÁVARÁ-E-FAH, M ما وراے فہم
 دیکھو 'ماورائے عقل'

MÁH ماہ (ف - مذ) ماہ

1. چندر (Chandr) ششی (Shashi)
 چاند (Chánd) ششی

2. ماس (Mās) مہینا (Mabina)
 مہینہ

MÁHÁNÁ ماہانہ (ف - ص) ماہانہ

ماسک (Māsik) ماہ واری
 (Māhvāri)

MÁH, TÁB ماہتاب (ف - مذ) ماہتاب

1. چندرما (Chandrama) چندر
 (Chandr) ششی (Shashi)
 (Vidhā) رومی

دیا گیا ہو (Jise hukm dīya
 gaya ho) جسے حکم دیا گیا ہو

2. نیوکت (Niyukt) تعینات
 (Ta, yínāt)

MÁMÚN مامون (ع - ص) مامون
 سُرکھت (Surak, chhit)
 محفوظ (Mahfúz)

MÁNA مانا (ف - ص) مانا
 تلیہ (Tullya) سامان (Samán)
 مانند (Mánind)

MÁNDAGI ماندگی (ف - مٹ) ماندگی

1. شانتی (Shránti) شیتل
 (Shithilata) کس (Kasal)
 (تہکن)

2. روج (Rog) بیماری (Bīmāri)
 بیماری

MÁNDA ماندہ (ف - ص) ماندہ

1. شیتل (Shithil) کلاں
 (Klānt) تھکا ہوا (Thaka
 hua)

2. روج (Rug) روجی (Rogi)
 بیماری (Bīmār)

MÁNE مانع (ع - ص) مانع

1. نیشدھک (Nishedhak) ورجک
 (Varjak) منہ کرنے
 (Nirodhak) مانع کرنے
 (Mana karne vála)

2. بادھک (Bádhak) وگھن
 کرتا (Vighn karta)
 مزاہم (Muzāhim)

ماہ کامل (ف - مذ)

MÁHE-KÁMIL ماہیکامیل

پوری چंद्र (Pūrṇ chandr پورن چندر)
سکالندو (Sakalendu ساکالندو) راکش
(Rākesh راکش) پورا چاند (Pūra
chānd پورا چاند)

ماہ نو (ف - مذ)

MÁHE-NAU ماہنہ

نव चंद्र (Nav chandr نو چندر) بال
चंद्र (Bāl chandr بال چندر) नया चाँद
(Naya chānd نیا چاند)

ماہ وار (ف - ص)

MÁH-VÁR ماہ وار

प्रति मास (Prati mās پرتی ماس)
मास प्रति मास (Mās prati mās ماس
प्रति मास) हर महीने (Har mahīne
هر مہینے)

ماہواری (ف - مٹ)

MÁHVÁRI ماہ واری

1. मासिक (Māsik ماسک) महिने
भरका (Mahīne bhar ka مہینے
بہر کا)
2. मासिक धर्म (Māsik dharm ماسک
धर्म) हैज़ (Haiz حیض)

MÁHI ماہی (ف - مٹ)

मीन (Mīn مین) मत्स्य (Mat,sya
ماچھی) माछी (Māchhi
ماچھلی) मछली (Machhli)

MÁ,A ماء (ع - مذ)

1. जल (Jal پانی) पानी (Pāni)

चाँद (Indu اندو) (Som سوم)
(Chānd چاند)

2. चंद्र प्रभा (Chandr prabha چندر
प्रभा) ज्योत्सना (Jyotsana جیوت
سنا) कौमुदी (Kaumudi کومدی)
चंद्रातप (Chandrātāp چندرآتپ)
चंद्रिका (Chandrika چندرکا)
चाँदनी (Chāndni چاندنی)

MÁHIR माहिर (ع - ص)
अभ्यस्त (Abh,bhynast ابہ،بہیست)
कुशल (Kushal کशल) मशशक
(Mash,shāq مشاق)

ماہر خصوصی (ع - ص)

MÁHIRE-KHUSÚSI माहिरے खुसूसی
विशेषज्ञ (Visheshag,gya ویشے،شگیہ)
वैशेषिक (Vaisheshik وے،شیشک)
किसी चीज़ का खास जानकार (Kisi
chíz ka khās jānkār کسی چیز کا
خاص جانکار)

ماہر فن (ع - ص)

MÁHIRE-FAN माहिरے फन
कला मर्मज्ञ (Kala marmaggya کلا
نشدات) निष्णात (Nish,nāt نیشناط)
किसी फन का जानने वाला (Kisi fan
ka ján ne vála کسی فن کا جاننے
والا)

MÁH-RU माहरू (ف - ص)

चंद्र मुख (Chandr mukh چندر مکھ)
विधु वदन (Vidhu vadan ویدھو،ودن)
चाँद जैसे मुँह वाला (Chānd jaise
munh vála چاند جیسے منہ والا)

MÁYÚSI मायूसी (ع - مٹ) मायूसी
निराशा (Nirásha निराशा)
(Neiráshya निराशिया) नाउम्मेदी
(Na ummedi ना उम्मेदी)

MÁYA माया (फ - मड) माया

1. पूंजी (Púnji पूंजी) सरमाया
(Sarmáya सरमाया)
2. तत्व (Tattwa तत्त्व) सार (Sár सार)
जौहर (Jauhar जौहर)
3. धन (Dhan धन) संपत्ति (Sampatti संपत्ति)
दौलत (Daulat दौलत) (समपत्ति)
4. सामग्री (Sámaggri सामग्री) सामान
(Sámán सामान)

MUBÁHASA मुबाहसा (ع - مڈ) मुबाहसा

1. वाद युद्ध (Vád yud,dh वाद युद्ध)
वाद विवाद (Vád vivád वाद विवाद)
बहस (Babs बहस)
2. वाक्कलह (Vákkaláh वाक्कलह)
तक्रार (Takráar तक्रार)

MUBÁDALA मुबादला (ع - مڈ) मुबादला

1. परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
2. विनिमय (Vinimai विनिमय) अदल
बदल (Adal badal अदल बदल)

MUBÁRAK मुबारक (ع - ص) मुबारक

1. शुभ (Shubb शुभ) शुभंकर (Shubhan-
kar शुभंकर) मंगल कारक (Mangal
karak मंगल कारक) कल्याण कारी
(Kal,lyán kári कल्याण कारी) वा बरकत
(Ba. barakat वा बरकत)

2. आसव (Ásav आसव) जल (Jal जल)
अरक (Araq अरक)

ماء المحم (ع - مڈ)

MÁUL-LAHM माउल लहम

मांसासव Mánásasav मांसासव
दवाओं में गोश्त का पानी मिला कर
लेंचा हुआ एक काम वर्धक अरक
(Daváon meṛ goashṭ ka pání mila
kar khencha hua ek kām vardhak
arāṭ दवाओं में गोश्त का पानी मिला
कर लेंचा हुआ एक काम वर्धक अरक
(عرق))

MÁIL माइल (ع - ص) माइल

1. प्रवृत्त (Pravritt प्रवृत्त) रुजूअ
(Rujúa रुजूअ)
2. अनुरक्त (Anu rakt अनुरक्त) आशिक
(Áshiq आशिक)
3. झुका हुआ (Jbuka hua झुका हुआ)

MÁÚF माऊफ (ع - ص) माऊफ

1. दूषित (Dúshit दूषित) विकृत
(Vikrit विकृत) बिगड़ा हुआ
(Bigra hua बिगड़ा हुआ)
2. पीड़ित (Pírit पीड़ित) व्यथित
(Vyathit व्यथित) चोट या सदमा
पहुँचा हुआ (Chot ya sadma
pahuncha hua चोट या सदमा पहुँचा हुआ)

MÁYÚS मायूस (ع - ص) मायूस

हताश (Hatásh हताश) निराश
(Nirásh निराश) मनोहत (Manohat
(Na ummed ना उम्मेद) नाउम्मेद (Na ummed ना उम्मेद)

2. आपद् ग्रस्त (Āpad grast آپد گرسٹ)
 संकटापन्न (Sankatāpann)
 (Musibat men giriftār مصیبت میں گرفتار)

3. आसक्त (Āsakt आसक्त) मुग्ध
 (Mugdh مگدھ) फरेष्टा (Farešta
 فریشتہ)

MABHAS मब्हस (ع - مذ) مبہٹ

1. विषय (Vishai) प्रसंग (Prasang)
 (Mauzū, a موضوع) मौजूआ (Mauzū, a پررسلگ)
2. वाद विषय (Vād vishai) (वादوشے)
 बहस का मौजूआ (Bah, s ka mauzū, a
 بحث کا موضوع)

MUBARRA मुबरा (ع - ص) مبرا

1. निर्लिप्त (Nirlipt) बे
 तअल्लुक (Be ta, alluq بے تعلق)
2. निर्दोष (Nirdosh) پاک
 (Pāk پاک)

MABRAZ मब्रज (ع - مذ) مبرز

मल द्वार (Mal dwār) वचो
 (Varcho marg) (वचोमार्ग)
 अधो मार्ग (Adho mārḡ) (अधोमार्ग)
 गुदा (Guda) पात्राने का मकाम
 (Pākḥāne ka maqām) (पाखाने का مقام)

MABSUT मब्सूत (ع - ص) مبسوط

विस्तृत (Vistrit) सविस्तार
 (Savistār) वजाहत के साथ
 (Vazābat ke sāth) (وضاحت کے ساتھ)

مباشرت (ع - مٹ)

MUBÁSHARAT मुबाशरत

संभोग (Sambhog) मैथुन
 (Maithun) सहवास (Sahvās)
 (Ham bistari) हमबिस्तरी
 (همبستری)

MUBÁLAGHA मुबालगह (ع - مذ) مبالغہ

अत्युक्ति (Attyukti) अति
 रंजना (Ati ranjana) बात
 बढ़ा चढ़ा कर कहना (Bāt barba
 chaḥḥa kar kahna) بات بڑھا چڑھا کر
 کہना)

MUBÁHÁT मुबाहात (ع - मٹ) مباہات

गर्व (Garv) अभिमान (Abhimān)
 (Nāz) नाज़ (ابھی مان)

MUBTADI मुब्तदी (ع - ص) مبتدی

1. आरंभ कर्ता (Ārambh kartā) شروع
 करने वाला (Shuru karno
 vāla) (شروع کرنے والا)
2. अनभ्यस्त (Anabb, bhyast) (انابه)
 (Anāḥi) अनाही (अनाही)
3. ابتدائي کتابیں پڑھنے والا

MUBTAZAL मुब्तज़ल (ع - ص) مبتذل

1. अधम (Adham) पामर
 (Pāmar) नीच (Nīch)
 लोफर (Loafer) (فحش)
2. अश्लील (Ashlīl) (فحش)

MUBTALA मुब्तला (ع - ص) مبتلا

1. ग्रस्त (Grast) फँसा हुआ
 (Phansa hua) (فہنسنا ہوا)

MUB,HAM मुबहम (ع - ص) مبہم

1. अस्पष्ट (Aspasht اس پشت) और वाज़िह (Ghair vázeh غیرواضح)
2. संदिग्ध (Sandig,dh سن دگدھ) मश्कुक (Mashkúk مشكوك)
3. गूढ़ (Gúrh گڑھ) गुह्य (Guh,ya گھیبی) वह बात या अर्थ जो गोल मोल हो (Voh bát ya arth jo gol mol ho وہ بات یا ارتھ جو گول مول ہو)

MAB,HÚT मबहूत (ع - ص) مبہوت

1. स्तब्ध (Istab,dh اس تبده) निस्तब्ध (Nistab,dh نس تبده) चकित (Chakit چکت) हक्का बक्का (Hakka bakka هکا بکا)

MUBÍN मुबीन (ع - ص) مبین

- स्पष्ट (Ispasht اس پشت) ज्वलंत (Jwalant جولنت) अभिव्यक्त (Abhiv,vyakt ابھویکت) वाज़ेह (Vázeh واضع)

MUTÁBA,AT मुताबअत (ع - مٹ) متابعت

1. अनुकरण (Anukaran अनुकरण) पैरवी (Pai-ravi پیروی)
2. आज्ञा पालन (Ággya pálan آگیا پالن) फरमां बरदारी (Farmáu bardári فرمان برداری)

متأسف (ع - ص)

MUTA,ASSIF मुतअसिफ

1. दुःखित (Dukhit دکھیت) शोकित (Shokit شوکت) रंजीदा (Ranjída رنجیدہ)

MUBAS,SIR मुबसिर (ع - ص) مبصر

1. द्रष्टा (Drashta درشتا) समीक्षक (Samikchhak سیمیکچھک) और से देखने वाला (Ghaur se dekh-ne vála غور سے دیکھنے والا)
2. मर्मज्ञ (Marmaggya مرمگیہ) पारखी (Párahki پارکھی) परखने वाला (Parakhne vála پرکھنے والا)

MAB,ÚS मबूस (ع - ص) مبعوث

- अवतीर्ण (Avtírn اوتیرن) नबी बना कर भेजा हुआ (Nabi bana kar bheja hua نبی بنا کر بھیجا ہوا)

MUBAL,LIGH मुबल्लिغ (ع - ص) مبلغ

1. प्रचारक (Prachárahk پرچارک) किसी बात का प्रचार करने वाला (Kisi bát ka prachár karne vála کسی بات کا پرچار کرنے والا)
2. धर्म प्रचारक (Dharm prachárahk धर्म की इशाअत करने वाला (Dharm ki ishá,at karne vála धर्म की اشاعت کرنے والا)

MABNI मबनी (ع - ص) مبني

1. निर्धारित (Nirdbárit निर्धारित) निर्भर (Nirbhar निर्भर) मुन्हसिर (Munhasir منھسیر)
2. अव्यय (Av,vyai अव्यय) वह शब्द जिस के अंत में कोई परिवर्तन न हो (Voh shabd jis ke ant men koi parivartan na ho وہ شبد جس کے انت میں کوئی پرورتان نہ ہو)

2. व्युत्पन्न (Vyutpan,n (ریخت پن)
धुरंधर विद्वान (Dhurandhar vid,
dhwán (دهرندهرودوان) इलम का दरया
(Ilm ka darya (علم کا دریا)

متبرک (ع - ص)

MUTABAR,RIK (موتبریک)

1. पवित्र (Pavitr (پوترو पुनीत (Punit
(पलित) पाक (Pák (پاک)
2. पुनीतात्मा (Punitátma (پلپیتاتما
बुजुर्ग (Buzurg (بزرگ)

متبسم (ع - ص)

MUTA,BAS,SIM (موتबस्म)

- स्मित शील (Ismiit shíl (اسمیت شیل)
मुस्कुराने वाला (Muskuráne vála
(مسکورانے والا)

MUT,TABE (موتتب) (ع - ص)

- अनुकर्ता (Anukarta (انوکرتا अनुयायी
(Anuyáyí (انویائی) मुकल्लिद (Muqellid
(مقلد)

MUTA,BANNA (موتबन्ना) (ع - ص)

- दत्तक (Dattak (داتک ले पालक
(Le pálak (لے پالک)

متجاوز (ع - ص)

MUTA,JÁVIZ (موتجاویز)

1. उल्लंघन कर्ता (Ullanghon karta
(أل المكنون کرتا) हृद से बाहर जाने
वाला (Had se báhar jáne vála
(حد سے باہر جانے والا)
2. अतिक्रांत (Atik,kránt (اتک،کرائنت)
हृद से बाहर गया हुआ (Had se

2. पश्चात्तापी (Pashchát, tápi
(پشچاتتاپی) पछताने वाला
(Pachhtáne vála (پچھتانے والا)

متاثر (ع - ص)

MUTA,ASSIR (موتآسیر)

- प्रभावित (Prabhávit (پربہاوت) असर
पिज़ीर (Asar pizír (اثرپذیر)

MATA,A (ماتاآ) (ع - ص)

1. पूंजी (Púnji (پونجی) सर माया
(Sarmáya (سرمایا)
2. धन (Dhan (دهن) माल (Mál (مال)
3. उपकरण (Up karan (اپکرن)
असासा (Asása (اثاثہ)

MATÁNAT (मतानत) (ع - ص)

1. गंभीरता (Gambhíratá (گمبہرতা)
संजीदगी (Sanjídagi (سنجیدگی)
2. शिष्टता (Shishtálá (شستتا) तहज़ीब
(Tahzíb (تہذیب)

MUTA,BÁ,IN (موتباہین) (ع - ص)

1. विपरीत (Viparít (ویپریت) उलटा
(Uita (الٹا)
2. एक दूसरे की बिल्कुल ज़िद (Ek
dúsare ki bilkul zid (ایک دوسرے کی
بائکل ضد)

متبجح (ع - ص)

MUTA,BAH,HIR (موتبہدیر)

1. स्नात (Isnát (اسنات) कृत विद्या
(Kritvid,dya (کروت وندیہ) फ़ाज़िल
(Fázil (فاضل)

2. स्वर युक्त (Swar yukt) (سوریکت)
 वह हर्फ जिस पर ज़बर ज़ोर या पेश हो
 (Voh harf jis par zabar, zer ya
 pesh ho) وہ حرف جس پر زبر زور یا
 پش ہو (یا پیش ہو)

متحمل (ع - ص)

MUTA, HAMMIL متحمل

सहिष्णु (Sahishnu) (سہیشنو) सहन
 शील (Sahan shil) (سہن شیل) बुर्दार
 (Burd bār) (بردار)

متحیر (ع - ص)

MUTA, HAI, IR متحیر

चकित (Chakit) (چکت) विस्मित
 (Vismit) (وسمت) हक्का बक्का (Hakka
 bakka) (هکا بکا) हैरान (Hairán)
 (حیران)

متخاصم (ع - ص)

MUTA KHASIM मुखसिम

1. विरोधी (Virodi) (وړوډهي) प्रति द्वंद्वी
 (Prati dwan dwi) (پرتهی دوندی)
 मुखालिफ (Mukhalif) (مخالف)
 2. शत्रु (Shattru) (شترو) वैरी (Vairi)
 (دشمن) दुश्मन (Dushman) (دشمن)

متخيلة (ع - ص)

MUTA KHAI, ILA मुखखिला

विचार शक्ति (Vichar shakti) (وچار
 शक्ति) कल्पना शक्ति (Kalpana
 shakti) (کلپنا شکتی) सोचने की कृत्वत
 (Sochne ki kuvvat) (سوچنے کی قوت)

báhar gaya hua (बाहर गया हुआ)
 (هو)

متجسس (ع - ص)

MUTA, JAS, SIS متجسس

अन्वेषक (Anveshak) (انویشک) जिज्ञासु
 (Jiggyásu) (جگیا سو) खोजी (Khoji)
 (Tálásh) (تلاش کرنے والا) तलाश करने वाला
 (karne vála) (تلاش کرنے والا)

متجلی (ع - ص)

MUTA, JALLI متجلی

1. प्रभावान् (Prabhávan) (پرہاوان)
 प्रकाशमान् (Prakáshmán) (پرکاش
 (Raushan) (روشن) रौशान (मान)
 2. उज्ज्वल (Ujjwal) (اچول) धवल
 (Dhaval) (دهول) बर्राक (Barráq)
 (براق)

MUT, TA, HAD متحد (ع - ص)

1. संयुक्त (Sanyukt) (سنیکت) मिला
 हुआ (Mila hua) (ملا ہوا)
 2. एकता बद्ध (Ekata bad, dh) (ایکتابدہ)
 متفق (Muttafiq) (متفق)
 3. सहमत (Sah mat) (سہمت) हमराय
 (Ham ráo) (هم راے)

متحرك (ع - ص)

MUTAHAR RIK متحرک

1. गतिवान् (Gativán) (گتیوان) जंगम
 (Jangam) (جنگم) स्पंदित (Ispandit)
 (Hilta ya chalta hua) (اڻ ڀلندت)
 (Hilta ya chalta hua) (چلتا ہوا)

مترشح (ع - ص)

MUTARASH, SHEH مترشش

1. व्यक्त (Vyakt) (ویکت) प्रकट (Prakat) (پروکت) ज़ाहिर (Zāhir) (ظاهر)
2. टपकता हुआ (Tapakta hua) (تپکتا ہوا) चूता हुआ (Chūta hua) (چوتا ہوا)

مترنم (ع - ص)

MUTARAN, NIM مترننم

- मधुर स्वर (Madhuras, swar) (مدهرس)
- सुरीली आवाज वाला (Surili āvāz) (سریلی آواز والا)
- vāla (سريلي آواز والا)

MATRÚK मत्रुक (ع - ص)

1. त्यक्त (Tyakt) (تیکت) छोड़ा हुआ (Chhoṛa hua) (چھوڑا ہوا)
2. अप्रचलित (Ap prachalit) (اپ پر چلت) गैर मुत्तामल (G̥bair musta, mal) (غیر مستعمل)

متر وکھ (ع - ص)

MATRÚKA मत्रुका

1. त्यक्ता (Tyakta) (تیکتا) छोड़ी हुई (Chhoṛi hui) (چھوڑی ہوئی)
2. दाय (Dāo) (دائے) तरका (Tarka) (ترکہ)

مترزلزل (ع - ص)

MUTAZAL, ZIL مترزلزل

- कंपाय मान् (Kampāe mán) (کمپائے مان)
- कंपित (Kempit) (کمپیت) कपिता हुआ (Kāpita hua) (کاپیتا ہوا)
- हिलता हुआ (Hilta hua) (ہلتا ہوا)

متردین (ع - ص)

MUTADAI, IN متردین

1. सत्य निष्ठ (Sattya nishth) (ستہ) प्रानजल (Pránjal) (پرانجل) ईमान दार (Imán dār) (ایمان دار)
2. व्यवहार निष्ठ (Vyavhār nishth) (ویوہار نشٹہ) दिवानतदार (Diyānat dār) (دیوانت دار)

مترادف (ع - ص)

MUTARÁDIF مترادف

- पर्याय वाची (Paryāo vāchi) (پریایے واچی)
- समानार्थक (Samánārthak) (سمانارثک) हम मानी (Ham māni) (هم معنی)

MUTARJAM مترجم (ع - ص)

- अनूदित (Anúdit) (انودیت) भाषांतरित (Bhāshāntarit) (بہاشان تروت)
- तरजमा किया हुआ (Tarjama kiya hua) (ترجمہ کیا ہوا)

مترجم (ع - ص)

MUTAR, JIM مترجم

- अनुवादक (Anuvādak) (انوادک)
- अनुवादकार (Anuvād kār) (انوادکار)
- तरजमा करने वाला (Tarjama karne vāla) (ترجمہ کرنے والا)

متردد (ع - ص)

MUTARAD, DID متردد

- चितित (Chitit) (چیتیت) फिर मंद (Fikr mand) (فکر مند)

متشکل (ع - ص)

MUTASHAK, KIL متشاکیل

ساکار (Sákár ساکار) ساक्षात्
(Sákehhat साकेहत) मूर्ति मान
(Múrtimán मूर्तिमान) मुजसम
(Mujas, sam مجسم)

متصا دم (ع - ص)

MUTA, SÁDIM متسا دیم

سंघर्षित (Sangharshit سنگه رشت) टकराता हुआ (Takráta huá تکراتا هوا)
(Takarata huá)

MUT, TASIL متتasil (ع - ص)

1. निरंतर (Nirantar نیرنتر) लगा तार (Lagátár لگاتار)
2. समीप (Samíp समीप) करीब (Qarīb قریب)

MUTAZÁD متزاد (ع - ص)

1. प्रति कूल (Pratíkúl प्रति कूल) विपरीत (Viparít विपरीत) उलटा (Ulta الٹا)
2. एक दुसरे का उलटा (Ek dúse ka ulka ایک دوسرے کا الٹا)

متعارض (ع - ص)

MUTA, ÁRIZ متااریز

1. बाधक (Bádhak بادھک) मुझहिम (Muzáhim مزاحم)
2. अवरोधक (Aurodhak اوردھک) रोकने वाला (Rokne vála روکنے والا)

متعارف (ع - ص)

MUTA, ÁRIF متااریف

परिचित (Parichit परिचित) जानने

MUTASÁVI متساوی (ع - ص)

सम (Sam सम) समान (Samán समان)
बराबर (Barábar برابر)

متساوی الاضلاع (ع - ص)

MUTASÁVIUL-AZLÁ, A

मृतसविबुल अजलाअ

समभुज क्षेत्र (Sam bhuj chhettr समभुज क्षेत्र) वह शकल जिस के सब
जिले बराबर हों (Voh shakl jis ke sab
zile barábar hon وہ شکل جس کے سب
ضلع برابر ہوں)

متشابه (ع - ص)

MUTASHÁBEH متاشابه

1. सदृश (Sadriah सदृश) तद्रूप (Tadrúp तद्रूप) हमशकल (Ham shakl هم شکل)
2. भ्रमात्मक (Bhramátmak भ्रमात्मक) मशकूक (Mashkúk مشكوك)

متشرع (ع - ص)

MUTASHAR, RE متشاررے

धर्म निष्ठ (Dharm nishth دھرم نشته) पाबंद मजहब (Pábando maz, hab पाबند مذهب)

متشکر (ع - ص)

MUTASHAK, KIR متشاکیر

कृतज्ञ (Kritagya کرتگیہ) आभारी (Ábbhári آبهاری) ममनून (Mamnún مমনون)

متعصب (ع - ص)

MUTA, ASSIB متضاسب

1. धर्मांध (Dharmāndh) دھرمآندھ
कटर मज़हबी (Kattar maz, habi) کٹر مژہبی
(مذہبی)
2. साम्प्रदायिक (Sāmpradāik) سامپڑ-
फिरका परस्त (Firqa parast) فیرقا پرست
(فرقہ پرست)

متفین (ع - ص)

MUTA, AF, FIN متضافین

1. दुर्गंध युक्त (Durgandh yukt) درگندھ
दुर्गंधित (Durgandhit) درگندھت
(یکت)
2. बदनु दार (Badbū dār) بدبودار

متعلق (ع - ص)

MUTA, AL, LIQ متضالیک

1. संबधित (Sambandhit) سمبندھت
संबद्ध (Sambaddh) سمبندھ
तअल्लुक रखने वाला (Ta, alluq
rakhne vāla) تعلق رکھنے والا
2. प्रति (Prati) प्रति (Liyo) لپے
(لئے)

متعلقین (ع - ص)

MUTA, ALLIQÍN متضالیکین

1. संबधित जन (Sambandhit jan) سم
सोजन (Swajan) سوجن
घर वाले (Ghar vālo) گھر والے

متعلم (ع - ص)

MUTA, ALLIM متضالیم

1. विद्यार्थी (Vid, dyārthi) ویدیارتھی छात्र
(Chhāttr) تالیبہ
طالب علم (Tālibe ilm)

جالے والا (Jānoo vāla) جالہ

متعاقب (ع - ص)

MUTA, ÁQIB متضاقیب

1. अनुधावक (Anudhāvak) انودھاوک
पीछा करने वाला (Pīchha karne vāla)
پیچھا کرنے والا

متعجب (ع - ص)

MUTA, AJJIB متضاجیب

1. आश्चरित (Ásh, char, it) آشچرات
विस्मित (Vismī) अचंभे में
पड़ा हुआ (Achambhe men para
hua) اچنبہ میں پڑا ہوا
2. चकित (Chakit) چکیت
निस्तब्ध (Nistabdh) نکستبدھ
हक्का बक्का (Hakka bakka) ہکا بکا

متعدد (ع - ص)

MUTA, AD, DID متضدد

1. कतिपय (Katipai) کتیپے
चंद (Chand) چند
2. अनेक (Anok) انیک
अधिक (Adhik) ادھک
बहुत (Bahut) بہت

متعلی (ع - ص)

MUTA, AD, DI متضدی

1. सकर्मक (Sakarmak) سکرماک
फेल बा फाइल (Fel ba fáil) فعل
(با فاعل)
2. संक्रामक (Sankrámak) سلکرامک
छूतहा (Chhutha) چھوتھا
वाला रोग (Chhút vāla rog) چھوت
(والا روگ)

3. अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त व्यस्त)
तितर बितर (Titar bitar तितर बितर)
(तद्विस्त)

MUT, TAFIQ मुत्ताफिक (ع - ص) متفق
सहमत (Sahmat सहमत) इत्तिफाक
करने वाला (Ittifāq karne wāla
(اتفاق کرنے والا)

متفق عليه (ع - ص)

MUT, TAFaq-ALAIH मुत्ताफक अलैह
निर्विवाद (Nirvivād निर्विवाद) सर्व मान्य
(Sarvman, nya सर्व मान्य) मुत्ताफका
(Muttafaqa متفقہ)

متفکر (ع - ص)

MUTAFAK, KIR मुत्ताफकिकर
सचित (Sachint सचित) चितित
(Chintit चितित) फिकर मंद (Fikr
mand फिकर मंद)

MUTA, FANNI मुत्ताफन्नी (ع - ص) متفنی
धूर्त (Dhūrt धूर्त) छली (Chhali
छली) फित्तीन (Fittin फित्तीन)

MUTAQÁZI मुत्ताकाज़ी (ع - ص) متقاضی
अभियाचक (Abhiyāchak अभियाचक)
तकाज़ा करनेवाला (Taqāza karne wāla
(تقاضا کرنے والا)

MUT, TAQI मुत्ताकी (ع - ص) متقی
संयमी (San, yami संयमी) यती
(Yati यती) ज़ाहिद (Zāhid ज़ाहिद)
متکبر (ع - ص)

MUTA, KAB, BIR मुत्ताकबिर
1. अहंकारी (Ahankāri अहंकारी)

متعلمه (ع - م)

MUTA, AL, LIMA मुत्ताअलिमा
छात्रा (Chhāttra छात्रा) शिष्या
(Shi h, shya शिष्या) विद्यार्थी स्त्री
(Vid, dyarthi istri विद्यार्थी स्त्री)
तालिबा (Tālība طالبة)

MUTA, AIYIN मुत्ताऐइन (ع - ص) متعین

1. निश्चित (Nishchit निश्चित) नियत
(Niyat नियत) मुक्करर (Muqarrar
(مقرر)
2. नियुक्त (Niyukt नियुक्त) तईनात
(Tayināt تعینات)

متغیر (ع - ص)

MUTAGHAI, YIR मुत्तागैयिर
विकृत (Vikrit विकृत) परिवर्तित
(Parivartit परिवर्तित) बदला हुआ
(Badla hua बदला हुआ)

متفاوت (ع - ص)

MUTAFÁVIT मुत्ताफावित

1. विभिन्न (Vibhin, n विभिन्न) मुख्तलिफ
(Mukhtalif مختلف)
2. विपरीत (Viparit विपरीत) बर अक्स
(Bar aks برعکس)

متفرق (ع - ص)

MUTAFAR, RIQ मुत्ताफरिक्

1. विभिन्न (Vibhin, n विभिन्न) विविध
(Vividh विविध) मुख्तलिफ (Mukb-
talif مختلف)
2. प्रकीर्ण (Prakirn प्रकीर्ण) फुटकर
(Phutkar फुटकर)

یہ لفظ ترکی لفظ 'تلاش' سے عربی
کیا گیا ہے جو غلط ہے، مگر چالو ہے

متلاطم (ع - ص)

MUTA, LÁTİM مُتَلَاتِیم

1. तरंगायित (Tarangáit) (ترنگائیت)
हिलोलित (Hillolit) (ہل لولت)
मौजें मारता हुआ (Maujēn mārta
hua) (موجیں مارتا ہوا)

2. ह्रावित (Plávit) (پلاویت) चढ़ा हुआ
दरया या समंदर (Chāṛha hua
darya ya samandar) (چڑھا ہوا
دریا یا سندر)

متلون (ع - ص)

MUTA, LAV, VIN مُتَلَوِین

1. रंग बदलने वाला (Rang badalne
vāla) (رنگ بدلنے والا)
2. विषमशील (Visham shil) (وِشَم)
अनियतात्मा (Aniyatātma) (انیتاتما)
अनेक चित्त (Anek chitt) (انیک چیت)
जिस का मिज़ाज हर वक़्त बदलता रहे (Jis ka
mizāj har vaqt badalta rahe)
(جس کا مزاج ہر وقت بدلتا رہے)

متلون مزاج (ع - ص)

MUTA, LAV, VIN-MIZAJ

مُتَلَوِین میزاج

دیکھو، 'متلون' ۲

متعدن (ع - ص)

MUTAMAD, DIN مُتَمَدِّین

सुसंस्कृत (Susanskrit) (سوسنکرت)

अभिमानि (Abhimāni) (ابہی مانی)

मग़रूर (Maghrūr) (مغرور)

2. अहंवादी (Ahamvādi) (اھم وادی)
डींगिया (Dīngiya) (دینگیا) शेखी
खोर (Shekhikhhor) (شیخی خور)

متکفل (ع - ص)

MUTA, KAF, FIL مُت کفیل

1. पोषक (Poshak) (پوشک) रक्षक
(Rakohhak) (رکھک) कफ़ील
(Kafil) (کفیل)
2. प्रति भू (Prati bhu) (پرتی بھو)
ज़ामिन (Zāmin) (ضامن)

متکلم (ع - ف)

MUTA, KAL, LIM مُت کَلِیم

1. वक्ता (Vakta) (وکتا) संवादी (Samvādi)
गुफ़्तुगू करने वाला (سم وادی)
(Guftugu karne vāla) (گفتگو کرنے والا)
2. उत्तम पुरुष (Uttam purush) (اُتم)
फ़र्स्ट परसन (First person)
(فرست پرسن)
3. मीमांसक (Mīmāṃsak) (می مان)
इल्मे कलाम का फ़ाज़िल (سک)
(Ilme kalām ka fāzil) (علم کلام کا فاضل)

متلاشی (ع - ص)

MUTALÁSHI مُتَلَاشی

अन्वेषक (Anveshak) (انویشک)

खोजी (Jig, gyásu) (جگیا سو)

तलाश करने वाला (Khoji) (کھوچی)

تلاش کرنے والا (Talāsh karne vāla)

(Dhani دھانی) दौलत मन्द (Daulat-mand دولت مند)

MATN मत्न (متن - ع - م)

मूल ग्रंथ (Mūl granth مول گرنٲه)
किसी पुस्तक की असल इबारत जिस की
टीका या शरह की जाये (Kisi pustak
ki asl ibarat jis ki tika ya sharh ki
jao کسی پستک کی اصل عبارت
(جس کی ٲیکا یا شرح کی جائے)

(متنازع - ع - ص)

MUTANÁZE मुतनाजे

विवाद कर्ता (Vivád kartá دواد کرتا)
भगड़ा करने वाला (Jhagड़ा karne vála
جهگڑا کرنے والا)

(متنازع فيه - ع - ص)

MUTANÁZÁ-FÍH मुतनाजा फीह

वादग्रस्त (Vádgrast وادگروست) विवा-
दास्पद (Vivádáspad वदहस)
तलब (Bahs talab بحث طلب)

(متناسب - ع - ص)

MUTA,NÁSIB मुतनासिब

1. अनुपाती (Anupáti अनुपाती) तनासुबी
(Tanásubi تناسبی)
2. यथोचित (Yathochit यٲهوجٲت)
वाजिबी (Vājibi واجبی)

(متناقض - ع - ص)

MUTA,NÁQIZ मुतनाकिज

1. विपरीत (Viparít विपरٲت) विरुद्ध
(Virudh, उलटा (Ulaa الٲا)
2. परस्पर विरोधी (Paraspar virodhi
परسٲر وروٲی) एक दूसरे की ज़िद

सुसभ्य (Susabhya سوسبیه) कलचर्चे
(Cultured کلاچرٲه)

(متمرد - ع - ص)

MUTA,MAR,RID मुतमरिद

अहंकारी (Ahaṅkāri اهنکاري)
मान महत् (Mān mahat مان مهت)
मगूर (Maghrúr مغرور)

(متمکن - ع - ص)

MUTA,MAK KIN मुतमकिन

आसीन (Ásín آسین) जगह पर बैठा
हुआ (Jagah par baitha hua جگه ٲر
بيٲٲها هوا)

(متملق - ع - ص)

MUTA,MALLIQ मुतमल्लिक

चाटुकार (Chátukār چاٲو کار) चापलूस
(Cháplús چاپلوس)

(متمنی - ع - ص)

MUTA,MAN,NI मुतमन्नी

उत्सुक (Utsuk انسك) अभिलाषी
(Abhilāshi ابهى لاشی) खादिशमन्द
(Khāhish mand خواهش مند)

(متموج - ع - ص)

MUTA,MAVVIJ मुतमव्विज

तरंगित (Tarangit ترنگت) लहरें लेता
हुआ (Labren leta hua لهريں ليتا
هوا)

(متمول - ع - ص)

MUTA,MAV,VIL मुतमव्विल

धनाढ्य (Dhanādhyah دهناديه)
धनवान् (Dhanvān دهن وان) धनी

لگاتار (Lagátár) (لگاتار) مسلسل (Musalsal)

متوازن (ع - ص)

MUTAVÁZIN متوازن

سंतولیت (Santulit) (سن تلت) ठीक तुला

हुआ (Thík tula huá) (تھیک تلا هوا)

जंचा तुला (Jancha tula) (جانشا تلا)

متوازی (ع - ص)

MUTA,VÁZI متوازی

1. समानांतरित (Samánántarit) (سا
برابر فاصلے (Brábar fastle vála
والا)

2. समानांतर रेखा (Samánántar rekha)
वह दो खुत जो (Samanantar rekha) (سمانانتر
रेखा) वह दो खुत जो (Voh do khutút
jo brábar barábar chalen) (واہ دو
خطوط جو برابر برابر چالیں)

متواضع (ع - ص)

MUTAVÁ,ZE متواضع

1. अतिथि पूजक (Atithi pújak) (اتھی
پوجک) मेहमां नवाज़ (Mehmán
naváz) (مہممان نواز)

2. सुशील (Sushil) (سوشیل) खुश अख-
लाक (Khush akhláq) (خوش اخلاق)

متوجه (ع - ص)

MUTA,VAJ,JEH متوجہ

ध्यान देने वाला (Dhyán देने वाला)

तवज्जुह करने वाला (Tavajjoh karne vála)

توجہ کرنے (Tavajjoh karne vála)

(والا)

ایک دوسرے (Ek dúro ki zid) کی ضد

متنبہ (ع - ص)

MUTA,NAB,BEH متنبہ

सचेत (Sachet) (سچیت) सावधान

(Sáodhán) (ساودھان) होशियार (Hosh,

yár) (هوشیار)

MUTANJAN متجن (ف - مذ)

एक प्रकार का मीठा पुलाव जिस में

खटास दी जाती है (Ek prakár ka

míthá puláo jis men khatás di játi

hai) (ایک پرکار کا میٹھا پلاؤ جس

میں کھٹاس دی جاتی ہے)

متنفر (ع - ص)

MUTA,NAF,FIR متنفّر

1. घृणी (Ghrini) (گھرنی) नफरत करने

वाला (Nafarat Karne vála) (نفرت

کرنے والا)

2. विमुख (Vimukh) (ویمکھ) बेज़ार

(Bezár) (بیزار)

متنفس (ع - ص)

MUTA,NAF,FIS متنفّس

1. प्राणी (Práni) (پرانی) जीवधारी

(Jívdhári) (جیودھادی) जानदार

(Jándár) (جاندار)

2. मनुष्य (Manush,shya) (ملشیہ)

व्यक्ति (Vyakti) (ویکتی) आदमी

(Ádami) (آدمی)

متواتر (ع - ص)

MUTA,VÁTIR متواتر

सतति (Satati) (ستتی) निरंतर (Nirantar

(انورث) अनवरत (Anavarat) (انورث)

متوکل (ع - ص)

MUTAVAK, KIL متوکل

نِسپِرِه (Nisprih نِسپِرِه) اَنِہ (Anih
اَنِہ) کَالِتُہ (Kāl tusht کَالِتُہ)
قَانِہ (Qāne قَانِہ)

متولی (ع - ص)

MUTA, VAL, LI متولی

پِرِنَیَاسِی (Pranyāsi پِرِنَیَاسِی)
(Trustee تِرِسْتِی)

متوہم (ع - ص)

MUTA, VAH, HIM متوہم

سَنَشَیَاتْمَا (Sansbayātma سَنَشَیَاتْمَا)
اَہْمِی (Bhrami اَہْمِی) وِہْمِی (Vahmi وِہْمِی)

متہم (ع - ص)

MUT, TA, HAM متہم

اَروپِت (Áropit اَروپِت) دَوپِت (Do-
shit دَوپِت) جِس پَر کَوی تَہْمَت لَگائی
گئی ہو (Jis par koi tohmat lagái gai
ho جِس پَر کَوی تَہْمَت لَگائی گئی ہو)

MATÍN متین (ع - ص)

گَہْمِیر (Gambhír گَہْمِیر) شَانت (Shānt
شَانت) سَنجِیدَا (Sanjídá سَنجِیدَا)

MISÁL مثال (ع - مَث)

1. اَدَاہَرَن (Udāharan اَدَاہَرَن)

دَرشَتَانَت (Drishtānt دَرشَتَانَت)

نَظِیر (Nazír نَظِیر)

2. پَرَتِیْمَا (Pratima پَرَتِیْمَا) مूर्ति

(Murti مَورَتِی) تَسْوِیر (Tasvir تَسْوِیر)

(تَصَوُّر)

متوحش (ع - ص)

MUTA, VAH, HISH متوحش

1. اُدْوَیْغَن (Udvign اُدْوَیْغَن) اَآتُور (Ātur اَآتُور)
وِہْشَت زَدَا (Vahshat وِہْشَت زَدَا)

2. وِہْشَت پَیْدَا کَرْنِہ وَاَلَا (Vahshat وِہْشَت پَیْدَا کَرْنِہ وَاَلَا)
paida karne vāla

متورم (ع - ص)

MUTA, VAR, RIM متورم

شَوْتِہِت (Shothbit شَوْتِہِت) وَرَم کِیَا (Varam kiya وَرَم کِیَا)
ہُوا (hwa ہُوا)

متوسط (ع - ص)

MUTA, VASSIT متورسیت

مَدھَم (Madhdhyam مَدھَم) مَدھَم وَرْتِی (Madh, dhyam مَدھَم وَرْتِی)
وَرْتِی (varti وَرْتِی) دَرْمِیَانِی (Darmiyāni دَرْمِیَانِی)

متوطن (ع - ص)

MUTAVATTIN متواتر

نِوَاَسِی (Nivāsi نِوَاَسِی) وَاَشِیْدَا (Bāshinda وَاَشِیْدَا)

متوفی (ع - ص)

MUTA, VAF, FA متواف

مَرِت (Mrit مَرِت) سَوَرِگِیَا (Swargiya مَرِحُوم)
مَرِحُوم (Marhūm مَرِحُوم)

متوقع (ع - ص)

MUTA, VAQ, QE متواضع

اَبھِلَاشِی (Abhilāshi اَبھِلَاشِی)

پَرَتِیَاشِی (Pratyāshi پَرَتِیَاشِی) اَسَرَا

لَگَانِہ وَاَلَا (Āsrā lagāne vāla لَگَانِہ وَاَلَا)

(لَگَانِہ وَاَلَا)

مجادله (ع - مذ)

MUJÁDALA مُجَادَلَا

1. युद्ध (Yud, dh युद्ध) समर (Samar) लड़ाई (Larāyi لڑائی)
2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)

MAJÁZ مجاز (ع - ص)

1. अवास्तविकता (Avástavikata) जो हकीकत न हो (Jo haqíqat na ho جو حقیقت نہ ہو)
2. भौतिक (Bhautik भौतिक) लौकिक (Laukik लौकिक) मादी (Máddi مادی)

MUZÁZ مُجَاز (ع - ص)

अधिकृत (Adhikrit अधिकृत)
मुस्तार (Mukhtár मुख्तार)

MAJÁZI مجازی (ع - ص)

अवास्तविक (Avástavik) (اواستوک)
कल्पित (Kalpit कल्पित) गैर हकीकी
(Ghair haqíqi غیر حقیقی)

MAJÁL مجال (ع - م)

1. साहस (Sáhas साहस) जुरअत (Jur,at جرأت)
2. शक्ति (Shakti शक्ति) सामर्थ्य (Sámarthya سامرتهیه) ताकत (Táqat طاقت)

مجامعت (ع - م)

MUJÁ,MA,AT मुजामअत

समागम (Samágam समागम) संभोग

3. आदर्श (Ádarsh) नमूना (Namúna نمونه)

MASÁNA مسانا (ع - مذ)
मूत्राशय (Mútráshai) मूत्र
कोष (Mútr,kosh) पेशाब
की थैली (Posháb ki thaili) (پیشاب کی تھیلی)

MISQÁL मस्काल (ع - مذ)
साढ़े चार माशे का एक वज़न (Sáṛhe
chár máshe ka ek vazn) सारह
माशे का एक वजन

MASAL मसल (ع - م)
लोकोक्ति (Lokokti) कहावत
(Kahávat) (کہاوت)

MIS,L मिस्ल (ع - مذ)
समान (Samán) तुल्य (Tullya)
मुशाबेह (Mushábeh) (تمشابه)

MUSAL,LAS मुसललस (ع - مذ)

1. त्रिकोण (Trikon) से पहलू
(Sepahlu) (سدپهلو)

2. त्रिभुज (Tribhuj) तीन खतों
से घिरी शकल (Tín khaton se ghiri
shakl) (تین خطوں سے گھری شکل)

MUSAN,NA मुसन्ना (ع - ص)

1. प्रतिलिपि (Pratilipi) (پرتی لپی)
नक़ल (Naql) (نقل)

2. रसीद वगैरा का दूसरा परत (Rasíd
vaghaira ka dúsa parat) (رسید وغیرہ کا دوسرا پرست)

3. निराश्रय (Nirāsh,shrai) (نیراش'شرے)
 बेसहारा (Be sahāra) (بے سہارا)

4. असमर्थ (Asamarth) (असमर्थ) माजूर
 (Ma,zūr) (معذور)

5. अशक्त (Ashakt) (अशक्त) बे ज़ोर
 (Be zor) (بے زور)

MAJBŪRI मजबूरी (ع - م) (مجبوری)

1. विवशता (Vivashata) (विवशता) बेबसी
 (Be basi) (بے بسی)

2. बाध्यता (Bādh,dhyata) (بادھیہ تا)
 पाबंदी (Pābandi) (پابندی)

3. असमर्थता (Asmarthata) (असमर्थता)
 माजूर (Ma,zūri) (معزوری)

4. निर्बलता (Nirbalata) (نیربالتا) कम
 ज़ोरी (Kam zori) (کمزوری)

MUJTAMA मुज्तमा (ع - ص) (مجمع)

एकत्र (Ekat,tr) (ایکت'تر) इकठ्ठा
 (Ikath,tha) (اکتھا)

MUJTANIB मुज्तनिब (ع - ص) (مجتنب)

उपेक्षक (Upekshak) (اپیکشک)
 घृणी (Ghrini) (گھرنی) अलग रहने वाला
 (Alag rahne vāla) (अलग रहने والا) बचने
 वाला (Bachne vāla) (बचने والا)

MUJTAHID मुज्तहिद (ع - ص) (مجتهد)

धर्म शास्त्र विद् (Dharm shāstr vid
 (मुफ्ती) (Mufti) (مفتی) (धर्म शास्त्रविद्)

MAJD मज्द (ع - مذ) (مجد)

प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرتش'تھا)

श्रेष्ठता (Shresh,thata) (شری'ش'تھا)

बुजुर्गी (Buzurgi) (بزرگی)

(Sambhog) सहवास (सहवास)
 (Sambhog) (سم'ہوگ)
 (Sambhog) मैथुन (Maithun) (میتھون)
 (Sambhog) सुहवत (Suhbat) (صحبت)

مجانست (ع - م) (مجانست)

MUJĀNASAT मुजानसत

सह जिगता (Sahlingata) (سه لنگتا)
 हमजिंसी (Ham jinsī) (همجنسی)

MUJĀVIR मुजाविर (ع - ص) (مجاور)

किसी दरगाह या मज़ार की खिदमत करने
 वाला (Kisi dargāh ya mazār ki
 khidmat karne vāla) (کسی درگاہ یا
 مزار کی خدمت کرنے والا)

MUJĀHID मुजाहिद (ع - ص) (مجاهد)

1. धर्म योद्धा (Dharm yodha) (धर्म
 योद्धा) मज़हब के लिए लड़ने वाला
 (Maz,hab ke lie laṛne vāla) (مذہب
 کے لیے لڑنے والا)

2. तपस्वी (Tapas,swi) (तपस'सु) कड़ी
 इबादत करने वाला (Kaṛi ibādat
 karne vāla) (کڑی عبادت کرنے والا)

3. पराक्रमी (Parāk,krami) (पराक्रमी)
 कड़ी मेहनत करने वाला (Kaṛi
 mehnat karne vāla) (کڑی محنت کرنے والا)

MAJBŪR मजबूर (ع - ص) (مجبور)

1. विवश (Vivash) (विवश) बेबस
 (Be bas) (بے بس)

2. बाध्य (Bādh,dhya) (بادھیہ) पाबंद
 (Pāband) (پابند)

2. अनुभूत योग (Anubhút yog) अनुभूत
 (आज्ञामाहशी नुसखा) (Ázmái-
 shi nuskhā) (आज्ञामाहशी नुसखा)

MUJAR, RAD मुजरद (ع - ص)

1. ब्रह्मचारी (Brhamohári) (برہم چاری)
 वह जो तनहाई की जिंदगी बसर करे
 (Voh jo tanháyi ki zindagi basar
 kare) (وہ جو تلہائی کی زندگی
 بسر کرے)

2. एकाकी (Ekáki) (ایک اکی) अकेला
 (Ake'a) (اکيلا) तनहा (Tanhá)

MUJRM मुजर्म (ع - ص)

- अपराधी (Aprádhī) (اپرادی) अभिशस्त
 (Abhishast) (अभिषस्त) अभियुक्त
 (Abhiyukt) (अभियुक्त) मुलजम
 (Mulzam) (ملزم)

MAJRÚH मज्रूह (ع - ص)

- क्षत (Chhat) (چھत) आहत (Áhat)
 (आहत) घायल (Gháyal) (گھायل) जरमी
 (Zakhmi) (زخمی)

MUJAS, SAM मुजस्सम (ع - ص)

- साकार (Sákár) (साकार) साक्षात् (Sak,
 ohbát) (साक्ष्यात) मूर्तिमान् (Múrtimán)
 (मूर्तिमान)

मज्ज्म (ع - मड)

MUJAS, SAMA मुजस्समा

- मूर्ति (Múrti) (मूर्ति) प्रतिमा (Pratima)
 (प्रतिमा) बुत (But) (बुत)

MUJAL, LAD मुजल्लद (ع - ص)

- सजिलद (Sajild) (سجلد) जिल्द बंधी हुई

मज्जुब (ع - ص)

MAJ, ZÚB मज्जुब

1. आकृष्ट (Ákrisht) (आकृष्ट) जजब
 किया हुआ (Jazb kiya hua) (جذب
 کیا ہوا)
2. एक किस्म के फकीर जो बे सुध रहते
 और औल फौल बक्ते हैं (Ek qism
 ke faqir jo be sudh rakhte aur aul
 phaul bakte hen) (ایک قسم کے
 فقیر جو بے سدھ رہتے اور اول
 فہول بکتے ہیں)

MAJ, ZÚM मज्जूम (ع - ص)

- कुशी (Kushthi) (कुशी) कोढ़ी (Korhī)
 (कोड़ी)

MUJRA मुजरा (ع - मड)

1. प्रणाम (Pranám) (प्रणाम) बंदगी
 (Bandagi) (बंदगी)
2. कटौती (Katauti) (कटौती) मिनहाई
 (Minháyi) (मिनहائی)
3. ढंडी का वह गाना जो बगैर नाचे
 बैठ कर हो (Randi ka voh gána jo
 baghair náche baith kar ho) (دندی
 کا وہ گانا جو بغیر ناچے بیٹھ
 کر ہو)

MUJAR, RAB मुजरब (ع - ص)

1. परीक्षित (Parikshhit) (परिक्षित)
 अनुभव सिद्ध (Anubhav siddh) (अनुभव
 सिद्ध) अनुभूत (Anubhút) (अनुभूत)
 परखा हुआ (Parkha hua) (परखा
 हुआ) जाँचा हुआ (Jancha hua) (जाँचा
 हुआ)

پربندھ کارینی (Prabandh kárinī) (سبھا)
 ہانتیژامیا کمیٹی (Intizámia committee) (کمیٹی)

MUJAL,LA مجلی (ع - ص)

1. پرمارجت (Pramárit) (پرمارجت)
 ساف کیا ہوا (Sáf kiya hua) (کھا ہوا)
2. سواچھ (Ujjwal) (سواچھ)
 شافاف (Shaffáf) (شفاف)
3. دیوتیمان (Dyutimán) (دیوتیمان)
 جوالنت (Jwalant) (جوالنت)
 روشن (Rausban) (روشن)

MIJMAR میجر (ع - مٹ)
 انگاردھانی (Angár dhání) (انگاردھانی)
 آنگیٹی (Angíthi) (انگیتھی)

MAJMA مجما (ع - مذ)
 جن سموہ (Jan samúh) (جن سموہ)
 سموداے (Samudáe) (سموداے)
 جمائو (Jamáo) (جمائو)
 مجمع الجزائر (ع - مذ)

MAJMA-UL-JAZÁ,IR مجم زل جازا
 دیپ پنچ (Dwíp punj) (دیپ پنچ)
 وہ جگہ جہاں بہت سے جزیروں (Voh jagah jahán bahut se jazíre hon) (وہ جگہ جہاں بہت سے جزیروں)

MUJMAL مجمل (ع - ص)
 سار رپ (Sanchbipt) (سار رپ)
 مسخر (Mukh. tasar) (مسخر)

جیلد باندھی ہئی کتاب (Jild bandhi hui kitáb) (بندھی ہوئی کتاب)

MAJLIS مجلس (ع - مٹ)

1. سبھا (Sabha) (سبھا) (جلسہ)
2. سمیتی (Samiti) (سمیتی) (کمیٹی)
3. سنسٹھا (Sanstha) (سنسٹھا) (ادارہ)
4. سنگھ (Sangh) (سنگھ) (ایسوسی ایشن)
5. گوشتی (Goshthi) (گوشتی) (نیشست)

مجلس عاملہ (ع - مٹ)

MAJLISE-ÁMILA مجلیسے آمیلہ
 ویشائی نیرواچینی سمیتی (Vishai nirvá-chini samiti) (ویشے نرواچینی سمیتی)
 ویشائی نیردھارینی سمیتی (Vishai Nirdhárini samiti) (ویشے نردھارینی سمیتی)
 ویشائی سمیتی (Vishai samiti) (ویشے سمیتی)

مجلس قانون ساز (ع - مٹ)

MAJLISE-QÁNÚNSÁZ

مجلس سے کانن ساژ

ویدھان سبھا (Vidbán sabha) (ویدھان سبھا)
 لیجسلیٹو اسمبلی (Legislative assembly) (لیجسلیٹو اسمبلی)

مجلس منتظمہ (ع - مٹ)

MAJLISE-MUNTAZIMA

مجلس سے منترجیما

انترنگ سبھا (Antarang sabha) (انترنگ سبھا)

MAJ, HUL مجھول (ع - ص) مجهول

अज्ञात (Aggyát) जो मालूम न हो (Jo málúm na ho جو معلوم نہ ہو)
 २. तुच्छ (Tuch, chh) अधम (Adham) जलील (Zalíl) ذلیل

مجهول النسب (ع - ص)

MAJ, HULUN-NASAB مجهولूननसब
 अज्ञात कुल (Aggyát kul) (الهیات کل)
 वर्ण संकर (Varn sankar) (وون سنگر)
 दोगला (Doghala) (دوغلہ)

MUCHALKA मुचलका (त - मं) मुचलका
 चरित्र बंध (Charittr bandh) (چتر بंध)
 बद्ध पत्र (Bandh pattr) (بده پتر)
 मुजरिम की हाज़िरी का जमानत नामा
 (Mujrim ki háziri ka zamánat náma)
 (مجرم کی حاضری کا ضمانت نامہ)

MAHÁZ महाज (ع - मं) महाज
 केंद्र (Kendr) (केन्द्र)
 मध्य (Mad, dhya) (مدر)
 मर्कज़ (Markaz) (مرکز)

محاذ جنگ (ع - م)

MAHÁZE-JANG महाजे जंग
 युद्ध केंद्र (Yud, dh kendr) (یدھ کندر)
 फ्रन्ट (Front) (فرنٹ)

MUHÁRABA मुहारबा (ع - मं) मुहारबा
 युद्ध (Yud, dh) (یدھ)
 संग्राम (Sangrám) (سنگرام)
 जंग (Jang) (جنگ)

محاسب (ع - م)

MUHÁSIB मुहासिब

१. गणितज्ञ (Ganitag, gya) (گنی تکیہ)
 हिसाबदाँ (Hisáb dán) (حساب دال)

مجموعه (ع - م)

MAJ, MUÁ مجمۇआ

१. समष्टि (Samashti) (سمشتی) समा-
 हार (Samáhár) (سماعار) कई चीज़ों
 की यकजाई (Kai chfzon ki yak jáyi
 (کئی چیزوں کی یک جانی)

२. संग्रह (Sangrah) (سنگره) रचना संग्रह
 (Raohana sangrah) (رچنا سنگره)
 कविताओं या लेखों की किताब (Kavi-
 táon ya lekhon ki kitáb) (کوتاؤں
 یا لیکھوں کی کتاب)

MAJNÚN मजून (ع - ص) مجنون
 वातुल (Vátul) (واتل) उन्मत्त (Unmatt
 (پاگل) पागल (Págal) (آن مت)

MUJAV, VIZ मुजव्विज (ع - ص) مجوز

१. निर्णायक (Nirnáyak) (نرنایک) फैसला
 करने वाला (Faisala karne vála
 (فیصلہ کرنے والا)

२. प्रस्तावक (Prastávak) (پرستاوک)
 तजवीज करने वाला (Tajváz karno
 (تجویز کرنے والا)

MAJÚS मजूस (ع - मं) مجوس

अग्नि पूजक (Agni pújak) (اگنی پوجک)
 आतश परस्त (Átash parast) (آتش
 پارسی (Pársi) (پارسی پرست)

مجوف (ع - ص)

MUJAV, VAF मुजव्वफ

सुधिर (Sushir) (سوشیر) पोला (Pola
 (पोला) अंदर से खाली (Andar se kháli
 (اندر سے خالی)

(Yavanika (یونکا پالکی (Pálki (پالکی)

MUHÁL (محال (ع - ص) (محال (ع - ص)
 असंभव (Asambhav (اسمبھو) अशक्य
 (Ashak, kya (اشکیه) ना मुमकिन
 (Na mumkin (نا ممکن)

MUHÁVARA (محاوره (ع - مذ) (محاوره (ع - مذ)

1. वाचतालाप (Vártáláp (وارتالاب) बात
 चीत (Bát chít (بات چیت)
 गुप्तगु (Guftugu (گفتگو)
2. टकसाली बोली (Taksáli boli
 (تکسالی بولی)

MUHIB (B) (محب (ع - مذ) (محب (ع - مذ)

1. मित्र (Mitr (متر) सखा (Sakha
 (दोस्त (Dost (دوست (سکھا)
2. प्रेमी (Premi (پریمی) आशिक
 (Áshiq (عاشق)

(محبت (ع - مٹ)

MAHAB, BAT (महबत)

1. प्रेम (Prem (پریم) अनुराग (Anurág
 (आसक्ति (Ásakti (انوراک (اسکتی)
 इश्क (Ishq (عشق)
2. मैत्री (Maittri (मैत्री मित्रता
 (Mittrata (मित्रता) दोस्ती (Dosti
 (दोस्ती)
3. वात्सल्य (Vátsallya (وا تسلیه)
 ममता (Mamata (ممتا) मामता
 (Mámata (مامتا)

MAH, BAS (महबस (ع - مذ) (محبس (ع - مذ)
 बंदी ग्रह (Bandi grih (بندی گره)
 कारागार (Kára gár (کارا گار) जेल
 खाना (Jail khána (جیل خانه)

2. आंकिक (Ánkik (آنکیک) एकाउनेट्ट
 (Accountant (اکاؤنٹنٹ)

MUHÁSARA (محاصره (ع - مذ) (محاصره (ع - مذ)
 परिवेष्टन (Pariveshtan (پریرهش تن)
 घेरा डालना (Ghera dálna (گیرا دالنا)
 घेरे में लेना (Ghere men lena (گیرے میں لینا)

MUHÁFIZ (محافظ (ع - ص) (محافظ (ع - ص)

1. रक्षक (Rakchhak (رکچھک) संरक्षक
 (Sanrakchhak (سن رکچھک)
 हिफाजत करने वाला (Hifázat karne
 vála (حفاظت کرنے والا)
2. त्राता (Tráta (त्राता) बचाने वाला
 (Bacháne vála (بچانے والا)

(محافظت (ع - مٹ)

MUHÁFAZAT (मुहाफ़ज़त)

रक्षा (Rakchha (رکچھا) सुरक्षा (Su-
 rak, chha (سورکچھا) हिफाजत (Hifázat
 (حفاظت)

(محافظ خانه (ع - مذ)

MUHÁFIZ-KHÁNA (मुहाफ़िज़खाना)

अभिलेख कोष्ठ (Abhilekh koshth
 (अभी रेकार्ड ऑफिस (Record office)
 (रकार्ड ऑफिस)

(محافظ دفتر (ع - مذ)

MUHÁFIZ-DAFTAR (मुहाफ़िज़ दफ़्तर)

अभिलेख पाल (Abhilekh pál (अभी
 रेकार्ड कीपर (Record
 keeper (रकार्ड कीपर)

MUHÁFA (मुहाफ़ा (ع - مذ) (محافظة (ع - مذ)
 कर्णारथ (Karnirath (कर्नरीث) यवनिका

(Satark سترک) चौकन्ना
(Chaukanna چوکنا)

2. एहतियात से काम करने वाला
(Ehtiyát se kám karno vála
(احتیاط سے کام کرنے والا)

MOHTARAM मोहतरम (ع - ص) محترم

1. मान्य (Mán, nya मानیہ) श्रद्धेय
(Shradh, dhe, ya شردھیہ) कानिले
(Qábile izzat قابل عزت)
2. श्री मान् (Shrimán श्रीमान) महोदय
(Mahodai महोदय) जनाब
(Janáb جناب)

دوسرے معنوں میں مخاطب کے
لیئے استعمال ہوتا ہے

MOHTASIB मोहतसिब (ع - ص) محاسب

- रसाध्यक्ष (Rasádh, dhyakohh रसान्)
दृष्टिक मय निषेव निरीक्षक
(Mad, dya ntshedh nirik, chhak مدیہ)
शराब पीने वालों को
(Sharáb píne válon को साज़ा देने वाला)
ko saza dene vála شراب پینے والوں
(کو سزا دینے والا)

MOHTAMAL मोहतमल (ع - ص) محتمل

1. संदिग्ध (Sandigdh संन दग्ध) मुशतबह
(Mushtabah مشتبه)
2. अनिश्चित (Anish chit नश चित) गैरयक़ीनी
(Ghair yaqíni غیر یقینی)

MAHJÚB महजूब (ع - ص) محبوب

1. लज्जित (Lajjit लज्जित) शर्मिन्दा
(Sharminnda شرمندہ)

MAH, BÚB महबूब (ع - مذ) محبوب
प्रेम पात्र (Prem pátr प्रेम पानर)
प्रियतम (Priyatam प्रियतम) वल्लभ
(Vallabh वल्लभ) प्यारा (Pyára प्यारा)
माशूक (Máshúq معشوق)

MAH, BÚBA महबूबा (ع - مث) محبوبہ
प्रेमिका (Premika प्रेमिका) प्रेयसी
(Preyasi प्रेयسی) प्रियतमा (Priya-
tama प्रियतमा) वल्लभा (Vallubha वल्लभा)
माशूका (Ma, shúqa معشوقہ)

MAH, BÚS महबूस (ع - ص) محبوس
کارا वासी (Kára vási کارا واسی)
بندی (Bandi بندی) मुक़यद (Muqai-
yad مقید)

MOH, TÁJ मोहताज (ع - ص) محتاج

1. निर्धन (Nirdhan نردھن) दरिद्र
(Dariddr दरیدر) कंगाल (Kangál
کنگال)
2. भिक्कु (Bhik chhuk بھیک چھک)
भिकारी (Bhikbári بھیکہاری) फकीर
(Faqir فقیر)
3. इच्छुक (Ich, chhuk ایچ چھک)
ज़रूरत मंद (Zarúrat mand ضرورت
مند)

محتاج خانه (ع - مذ)

MOHTÁJ-KHÁNA मोहताज खाना

अन्नसत्र (Ann sattr ان ستر) सदावर्त
(Sada bart सदابرत) लंगर (Langar
لنگر)

MOHTÁT मोहतात (ع - ص) محتاط

1. सावधान (Sáodhán ساودھان) सतर्क

MOHAR,RAF मुहरफ (ع - ص) محرف
अक्षरान्तरित (Akshharāntarīt) अक्षरान
हर्फ बदले हऐ लफ्ज़ (Harf badlo
hua lafz) (حرف بدلے ہوئے لفظ)

MOHRAQ मोहरक (ع - ص) محرق
1. दग्ध (Dagdh) जला हुआ
(Jala hua) (جلا ہوا)
2. भस्म (Bhasm) कुरता
(Kushta) (کشتہ)

MUHAR,RIK मुहरिक (ع - ص) محرك
1. प्रेरक (Prerak) उत्तेजक
(Uttejak) (ات'تیجک) उभारने
वाला (Ubhārne vāla) (اُبھارنے والا)
2. प्रस्तावक (Prastāvak) (پرستاوک)
तजवीज पेश करने वाला (Tajvīz
pesh karne vāla) (تجویز پیش کرنے والا)

MAH,RAM महरम (ع - ص) محرم
1. मर्मज्ञ (Marmag,gya) रहस्य
वेत्ता (Rahas,sya volta) (رهسیه
وےتتا) राजदां (Razdān) (رازدان)
2. कंचुकी (Kanchuki) अंगिका
(Angika) (अंगिका) (अंगिया)
(Angiya) (انگیہا)

MAH,RUS महारूस (ع - ص) محروس
1. वशवर्ती (Vashvarti) (वशवर्ती)
अधीन (Adhīn) (अधीन) जेरे हुकम
(Zere hukm) (زیر حکم)
2. आबद्ध (Ābad,dh) हिरासत में
लिया हुआ (Hirāsāt men liya hua)
(حراست میں لیا ہوا)

2. संकुचित (Sankuchit) (سن کچت)
पशेमान (Pashemān) (پشیمان)

MOHAD,DAB मोहदब (ع - ص) محذب
उन्नतोदर (Unnatodar) बीच
में से किसी कदर उठा हुआ (Bīch men
se kisi qadar utha hua) (بیچ میں سے
کسی قدر اٹھا ہوا)

MAHDÚD महदूद (ع - ص) محدود
संमित (Simit) (سنیت) परिमित
(Parimit) (پریمت) संयत (Sanyat)
(Sanyat) हद बंधा हुआ (Had bandha
hua) (حد بندھا ہوا) थोड़ा (Thora) (تھوڑا)

MAHZÚF महज़ूफ (ع - ص) محذوف
1. लुप्त (Lupt) छिपा हुआ
(Chhipa hua) (چھپا ہوا)

2. वह शब्द जो इबारत में न हो लेकिन
उस का अर्थ लिया जाये (Voh shabd
jo ibarat men na holekin us ka
arth liya jāe) (وہ شبد جو عبارت
میں نہ ہو لیکن اسکا اर्थ لیا
جائے)

MEH,RÁB मेहराब (ع - م) محراب
चाप (Cháp) (چاپ) दरों की मेहराब
(Daron ki mehráb) (دروں کی
محراب)

MOHAR,RIR मुहरिर (ع - ص) محرور
लिपिकार (Lipikár) (लिपिकार) लेखक
(Lekhák) (लिपिक) लिपिक (Lipik)
(लिपिक) मुन्शी (Munshi) (मुन्शी)

महशी (ए - व)

MUHASH,SHA मुहशशा

टिप्पणी युक्त (Tippani yukt) टीका सहित (Tika sahit) वह किताब जिस पर फुट नोट हैं (Voh kitáb jis par foot note hen) (Voh kitáb jis par foot note hen) (Voh kitáb jis par foot note hen)

MUHAS,SIL मुहसिल (ए - व)

1. संग्राहक (Sangráhak) हासिल करने वाला (Hásil karne vála) (Hásil karne vála)
2. समाहर्ता (Samábharta) तहसील वसूल करने वाला (Tahsíl vasúl karne vála) (Tahsíl vasúl karne vála)

MAH,SUR मुहसूर (ए - व)

परिवेष्टित (Parivesh,tit) घेरे में लिया हुआ (Ghere men liya hua) (Ghere men liya hua)

MAH,SUL मुहसूल (ए - मं)

1. शुल्क (Shulk) कर (kar)
2. भाटक (Bhátak) किराया (Kiráya) भाड़ा (Bhára)

MAH,Z महज (ए - मं)

1. केवल (Keval) सिर्फ (Sif) (Sif)
2. नितांत (Nitánt) बिल्कुल (Bil kul)

MAH,ZUZ महजुज (ए - व)

आनंदित (Ánandit) आनंदित (Ánandit)

3. वह देश जो किसी का अधीन हो (Voh desh jo kisi ka adhín ho) (Voh desh jo kisi ka adhín ho)

MAH,RUM महरूम (ए - व) वंचित (Vanchit) जो महरूम हो (Jo mahrum ho)

MAH,ZUN महजून (ए - व) दुःखित (Dukh,khit) क्लेशित (Kleshit) गमगीन (Ghamgin) (Ghamgin)

MOHSIN मोहसिन (ए - व) उपकारी (Upkari) एहसान करने वाला (Ehsán karne vála) (Ehsán karne vála)

मोहसिन केश (ए - व)

MOHSIN-KUSH मोहसिन कुश कृतघ्न (Kritaghn) अकृतज्ञ (Akritaggya) नमक हरास (Namak harám)

MAHSUS महसूस (ए - व) अनुभूत (Anubhút) गोचर (Gochar) ज्ञान गम्य (Gyán-gammya) जिस का एहसास हो (Jis ka ehsás ho) (Jis ka ehsás ho)

MAH,SHAR महशर (ए - मं)

1. प्रलय स्थान (Pralayasthán) प्रलय स्थान (Pralayasthán) कयामत का मैदान (Qayámat ka maidán) (Qayámat ka maidán)
2. कोलाहल (Koláhal) हंगामा (Hanágáma) (Hanágáma)

(सूचना विभाग) (محکمہ اطلاعات)

(न्याय विभाग) (محکمہ انصاف)

(वाणिज्य विभाग) (محکمہ تجارت)

(शिक्षा विभाग) (محکمہ تعلیم)

(पूर्व विभाग) (محکمہ تعمیر)

(निर्माण विभाग) (محکمہ تعمیر)

(पर राष्ट्र विभाग) (محکمہ خارجہ)

(यातायात वि०) (محکمہ ریل و وسائل)

(कृषि विभाग) (محکمہ زراعت)

(स्वास्थ्य विभाग) (محکمہ صحت)

(खाद्य विभाग) (محکمہ غذا)

(अन्न विभाग) (محکمہ غذا)

(सैन्य विभाग) (محکمہ فوج)

(युद्ध विभाग) (محکمہ فوج)

(राजस्व विभाग) (محکمہ مال)

(अर्थ विभाग) (محکمہ مال)

MAH KUM महकूम (ع - ص) محکوم

वश वर्ती (Vash varti) (وش ورتی)

पराधीन (Parādhīn) (پرادھین)

आजाद (Ghair āzād) (غیر آزاد)

MAHAL महल (ع - مذ) محل

1. भवन (Bhavan) (برهان) प्रासाद (Prāsād)

(حویلی) हवेली (Haveli) (پوراسا)

2. अवसर (Ausar) (اوسر) समय (Samai)

(موقع) मौका (Mauqa) (سے)

3. स्थान (Isthān) (استھان) जगह

(جگہ) (Jagah)

मल सरा (ع - م) محل

MAHAL-SARA महल सरा

अंतःपुर (Antah pur) (انتہ پور) रनवास

(رن واس) (Ranvās)

MAH, LUL महलूल (ع - ص) محلول

विलीन (Vilīn) (ولین) घोलकर हल किया

(Harshit) (हर्षित) (آلہادت) (Ālḥādīt)

(Masrūr) (مسرور) (هرشت) (Harshit)

MAHFIL महफिल (ع - م) محفل

सभा (Sabha) (سیہا) गोष्ठी (Goshti)

(مجلس) (Majlis) (کوشٹی)

MAHFUZ महफूज (ع - ص) محفوظ

1. सुरक्षित (Surakshīt) (سورکشیٹ) (Surakshīt)

हिफाजत से रक्खा हुआ (Hifāzat

so rakh, kha hua) (حفاظت سے رکھا

हوا)

2. निरापद (Nirāpad) (نیراپد) निष्कण्टक

(निष्कण्टक) (Nishkantak) (نش کنگ)

वे खर- (Be kharkhasha) (بے خرخشہ)

खशा (Be kharkhasha) (بے خرخشہ)

3. संचित (Sanchit) (سंचित) जखीरा

(Zakhīra) (ذخیرہ)

MUHAQ, QIQ मुहकिक (ع - ص) محقق

अन्वेषक (Anveshak) (انویشک) गवेषी

(गवेषी) (Gaveshi) (گڑیشی) तहकीक करने वाला

(Tahqīq karne wāla) (تحقیق کرنے والا)

MAHAK महक (ع - مذ) محك

कष (Kash) (कष) कसवटी (Kas vati)

(कसवटी) (Kasvati) (कसवटी) कसौटी (Kasauti)

MOHKAM मोहकम (ع - ص) محکم

दृढ़ (Driḥ) (دريہ) अशियल (Ashithil)

(مضبوط) (Mazbūt) (مضبوط) मजबूत (Mazbūt)

(ع - مذ) محکمه

MAHKAMA महकमा

विभाग (Vibhāg) (ویہاک) डेपार्टमेंट

(Department) (ديپارٹمينٹ)

(मूसेचन विभाग) (मूसेचन विभाग)

(मय विभाग) (मय विभाग)

محویت (ع - مٹ)

MAH,VI (I) YAT महवि (वी) यत

1. तल्लीनता (Tallīnata) (تل لینتا)
संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنتا)
तन्मयता (Tanmayata) (تن میتا)
इन्हिमाक (Inbimāk) (انہماک)

2. ब्रह्म लीनता (Brahm līnata) (برہم لینتا)
फनाइयत (Fanāiyat) (فنائیت)

MUBĪT मुहीत (ع - ص) محیط

1. आकीर्ण (Ākīrn) (آکیرن) व्याप्त (Vyāpt) (ویا پت) चारों तरफ फैला हुआ (Chāron taraf phaila hua) (چاروں طرف پھیلا ہوا)
2. परिधि (Paridhi) (پریڈھی) खते दाइरा (Khate dāira) (خط دائرہ)

MUKH (KH) मुख (ख़) (ع - مڈ) منخ

1. मस्तिष्क (Mastishk) (مس تشک) भेजा (Bheja) (بھيجا) मजे सर (Maḡhe sar) (مغز سر)
2. मज्जा (Majja) (مجا) हड्डी का गुदा (Haddi ka gūda) (هڈی کا گودا)

مخاصمت (ع - مٹ)

MUKHĀSAMAT मुखामات

- विरोध (Virodh) (وړودھ) शत्रुता (Shatt-ruta) (شتروتا)
दुश्मनी (Dushmani) (دشمنی)

مخاطب (ع - س)

MI KHĀTAB मुखतब

1. संबोधित (Sambodhit) (سم بودھت) संबोध्य (Sambodhya) (سم بودھیہ)

ग़ोल कर (Ghol kar bal kiya hua) (حل کیا ہوا)

MAH,MÚD महमूद (ع - ص) محمود
प्रशंसित (Prashansit) (پرشنسیت) स्तुत
(Istut) (استت) हम्द किया गया
(Hamd kiya gaya) (حمد کیا گیا)

MIHAN मिहन (ع - مڈ) محنت کی جمع

कष्ट (Kasht) (क़श्त) दुःख (Dukh,kh) (دُکھ)
आपत्तियाँ (Āpattiyān) (آپتیاں)
मुसीबतें (Musibatēn) (مصیبتیں)

MEHNAT मेहनत (ع - مٹ) محنت

1. श्रम (Shram) (شرم) आयास (Āyās) (ایاس)
प्रयास (Prayās) (پریاس)
परिश्रम (Parish,shram) (پرش شرم)
मशक्कत (Mashaqqat) (مشقت)
2. उद्यम (Ud,dyam) (اد دیم)
प्रयत्न (Prayatn) (پویتن) कोशिश (Koshish) (کوشش)

MAH,V महव (ع - ص) محو

1. मग्न (Magn) (مگ्न) तन्मय (Tanmai) (तल्लिन)
(Tallīn) (तल्लین)
मुस्तग़رق (Mustaḡhraq) (مستغرق)
विस्मृत (Vismrit) (وسمرت) याद से
उतरा हुआ (Yād se utra hua) (یاد سے اُترا ہوا)

MEHVAR मेहवर (ع - مڈ) محو

अक्ष (Akobh) (اکبھ) ध्रुव (Dhruv) (دھرو)
धुरी (Dhuri) (دھری)

3. प्रतिकूल (Prati kúl (پرتی کول)
 विपरीत (Viparít (ویریت
 बर खिलाफ (Bar khiláf (بر خلاف

مخالفت (ع - مٹ)

MUKHÁLAFAT मुखालफत

1. प्रतिकूलता (Prati kúlata (پرتی کول
 विरोध (Virodh (ویرودھ
 2. शत्रुता (Shattruta (شتروتا
 वैर (Vair (ویر
 दुश्मनी (Dushmani (دشمنی)

MUKHBIR मुखबیر (ع - ص)

1. सूचक (Súchak (سوچک
 विशापक (Viggyápak (وگیاپک
 खबर देने वाला (Khabar dene vála (خبر دینے والا

2. गुप्तचर (Guptchar (گپت چر
 सूची (Súchi (سوچی
 भेदिया (Bhediya (بہدیا
 जासूस (Jásús (جاسوس)

مخبیری (ع - مٹ)

MUKHBIRI मुखबیری

- सूचक कर्म (Súchak karm (سوچک کرم
 गुप्त चर्या (Gupt charya (گپت چریا

- MAKH,BÚT मुखबूत (ع - ص)
 वातुल (Vátul (واتل
 विक्रिप्त (Vik. (ویکریپت
 पागल (Págai (پاگل)

MUKHTÁR मुखतار (ع - ص)

1. स्वाधीन (Swádhín (سوادھین
 स्वतंत्र (Swatantr (سوئانتر
 स्वच्छंद (Swach,ehhand (سوچ چھند

- जिस से खिताब किया जाए
 (Jis se khitáb kiya jáe (جس سے
 خطاب کیا جائے

2. मध्यम पुरुष (Madh,dnyam purush
 सैकंड परसन (Saidh,ndyam purush
 (Second person (سیکنڈ پرسن

مخاطب (ع - مد)

MUKHÁTIB मुखतिब

- संबोधक (Sambodhak (سم بودھک
 बात करने वाला (Bát karne vála
 (بات کرنے والا

مخاطبہ (ع - مد)

MUKHÁTABA मुखतिबा

- संबोधन (Sambodhan (سم بودھن
 तखतुब (Takhátub (تخاطب

مخات (ع - مٹ)

MAKHÁFAT मखाफत

- त्रास (Trás (تراس
 भय (Bhai (بہ
 डर (Dar (دَر
 खौफ (Khauf (خوف)

مخالطت (ع - مٹ)

MUKHÁLATAT मुखलत

- मैत्री (Maittri (میتری
 मेल मिलाप (Mel miláp (میل ملاپ
 दोस्ती (Dosti (دوستی)

MUKHÁLIF मुखलिफ (ع - ص)

1. प्रतिपक्षी (Prati pakehhi (پرتی پاکھی
 विरोधी (Virodhi (ویرودی
 खिलाफ (Khiláf (خلاف)

2. शत्रु (Shattru (شتر
 दुश्मन (Dushman (دشمن)

2. अल्प (Alp) न्यून (Nyún)
(थोड़ा) थोड़ा (Thora)

MUKHTAFI मुख्तफी (ع - ص)
गुप्त (Gupt) निहित (Nihit)
पोशीदा (Poshida)

مختل (ع - ص)

MUKHTAL (L) मुख्तल (ल)
विकृत (Vikrit) दूषित (Dúshit)
व्यस्त (Vyast) बिगड़ा
हुआ (Bigra hua) मुन्तशिर
(Muntashir)

مختلف (ع - ص)

MUKHTALIF मुख्तलिफ
विभिन्न (Vibhinn) विसदृश
(Visadrish) जो एकसे
न हों (Jo ek se na hon)
(نه هوں)

مخدر (ع - ص)

MUKHAD,DIR मुखद्दिर
1. सुन कर देने वाली दवा (Sun kar
dono váli dava) سن کر دینے والی
(دوا)

2. निद्रौषध (Niddraushadh) ند،درو
खात्र आवर दवा (Kháb ávar
dava) خواب آور دوا

مخدرات (ع - ص)

MUKHAD,DARÁT मुखद्दरात
महिलाये (Mahilaen) مهلائین
परदा नशीन औरतें (Parda nashin
auraten) پرده نشین عورتیں

आज़ाद (Ázád) آزاد

2. अधिकृत (Adhikrit) ادھی کرت
मुजाज़ (Mujáz) مجاز

3. 'वकील' से नीचे दर्जे का वकील
('Vakíl' se níche darje ka vakíl)
('وکیل' سے نیچے درجے کا وکیل)

مختار کل (ع - ص)

MUKHTÁRE-KUL मुख्तारे कुल
एकाधिपति (Ekádhí patí) ایکادھی
सर्वाधिकारी (Sarvádihikári) سروسرا
सियाह सफ़ेद का मुख्तार
(Siyáh safed ka mukhtár) سیاه سفید
(کا مختار)

مختار نامه (ع - ص)

MUKHTÁR-NÁMA मुख्तार नामा
अधिकार पत्र (Adhikár pattr) ادھیکار
इजाज़त नामा (Ijázat náma) ایجازت
(نامه)

مختار ع (ع - ص)

MUKHTARE मुख्तारे
आविष्कर्ता (Ávishkarta) آویش کرتا
मूजिद (Mújid) موجد

مختص (ع - ص)

MUKHTAS (S) मुख्तस (स)
मुख्य (Mukh,khya) مکھیہ
विशिष्ट (Vishisht) مشخص
(Makhsús) مخصوص

MUKHTASAR मुखत्सर (ع - ص)

1. संक्षिप्त (Sanchhipt) سن چھپت
साररूप (Sár rūp) سار روپ
(Mujmal) مجمل

نیکالنے والا (Nikálno vála
(نکالنے والا)

مخروطی (ع - ص)

MAKHRÚTĪ मुखरूती

شُڈا کار (Šundákár شلڈا کار)

گائِ دُم (Gáo dum گائِ دُم)

MAKHZAN مخزن (ع - مذ)

1. भांडा गार (Bhándágár بھانڈا گار)

कोष्ठा गार (Kossthágár کوشتھا گار)

गोदाम (Godám گودام)

2. कोषागार (Kohságár کوشا گار)

खज़ाना (Khazána خزانہ)

3. शस्त्रागार (Shastrágár شسترا گار)

असलिहा खाना (Asliha khána असलिहा خانہ)

(اسلحہ خانہ)

مخصوص (ع - ص)

MAKHSÚS मुखसूस्

1. मुख्य (Mukh,khya مکھیہ) प्रधान

(Pradhán پردھان) खास (Khás

خاص)

2. विशिष्ट (Vishisht विशिष्ट) मुखतस

(Mukhtas مختص)

مخفف (ع - ص)

MUKHAF,FAF मुखफफ

संक्षिप्तरूप (Sanohipt rūp سن چھپت)

(وہ) किसी शब्द की छोटी शकल जैसे

‘माह’ का ‘मह’ (Kisi shabd ki chhoti

shakl jaise ‘Máh ka ‘Mah’ کسی شبد

‘کی چھوٹی شکل جیسے ‘ماہ’ کا ‘مہ’

MAKHFI مخفی (ع - ص)

गुप्त (Gupt گہت) गुह्य (Gubhya

مخدوش (ع - ص)

MAKHDÚSH مخدوش

भयंकर (Bhayankar بھیانکر) भयानक

(Bhayának بھیانک) खतर नाक

(Khatar nák خطر ناک)

مخدوم (ع - ص)

MAKHDÚM مخدوم

1. सेव्य (Sev,vya سہویہ) जिस की

खिदमत की जाय (Jis kí khidmat

ki jáo جسکی خدمت کی جائے)

2. स्वामी (Swámi سوامی) पति (Pati

आका (Áqa آقا) (پتی)

مخرب (ع - ص)

MUKHAR,RIB मुखरिब

1. ध्वंसक (Dhwansak دھونسک)

तबाह करने वाला (Tabáh karne vála

تباہ کرنے والا)

2. नष्टकर (Nasht kar ناشت کر)

वर्बाद करने वाला (Barbád karne

vála وِرباد کرنے والا)

مخرج (ع - مذ) MAKHRAJ मुखरज

1. उद्गम (Udgam اُدگم) नदी के

निकलने की जगह (Nadi ke nikalne

ki jagah ندی کے نکلنے کی جگہ)

2. उच्चारण स्थान (Uch,cháran asthán

हफों के निकलने

की जगह (Harfon ke nikalne ki

jagah حروفوں کے نکلنے کی جگہ)

مخرج (ع - ص) MUKHRIJ मुखريج

निष्कासक (Nishkáeak نیشکاسک)

2. मानव जाति (Mánav jātī) مانو
 (Nauo insán) نائو انسان
 (نوع انسان)

3. संसार (Sansár) سنسار
 (Dunya) دنيا
 (مخاوقات (ع - مٹ)

MUKHLÚQÁT मुखलूक़ात

1. जगत् (Jagat) (جگت) आलम
 (Álam) (عالم)

2. संसार और उस की सब चीज़ें
 (Sansár aur us ki sab chízēn)
 (سنسار اور اس کی سب چیزیں)

MAKHMASA मुखमसा (مذ - ع) خمسة

1. चिंता (Chinta) (چینتا) शोच (Shooh)
 (فكر) (Fikr) (شوچ)

2. विपत्ति (Vipatti) (ویپتی) आफत
 (Áfat) (آفت)

3. भ्रंश (Jhanjhat) (جهانجهت)
 (बखेड़ा) (Bakheṛa) (بکھیرا)

MAKHMAL मुखमल (ع - مٹ) خمل

एक निहायत नर्म और रूएँ दार कपड़ा
 (Ek niháyat narm aur ruēn dār kapṛa)
 (ایک نہایت نرم اور روئیں دار کپڑا)

MAKHMÚR मुखमूर (ع - ص) مخمور

मदोन्मत्त (Madonmatt) (مدون مت)
 सुरोन्मत्त (Suronmatt) (سورون مت)
 उन्मत्त (Unmatt) (انمت)
 नशे में चूर (Nashe men chūr) (نشے میں چور)

(مخنت (ع - ص)

MUKHAN,NAS मुखनस

क्लीब (Klib) (کلیب) नपुंसक

छिपा हुआ (Chhipa hua) (چھپا
 (هوا)

MUKHIL मुखिल (ع - ص) مخل
 विघ्नकृत् (Vighn kṛit) (وگھن کرت)
 बाधक (Bádhak) (بادھک) खलल
 (Khalal andáz) (خلل انداز)

MUKHLIS मुखलिस (ع - ص) مخلص
 सद्भावक (Sad bhávak) (سدبھاوک)
 शुद्धहृदय (Shud,dh hridai) (شده هودے)
 निष्कपट (Nish kapat) (نہس کپٹ)
 जिस में खुलूस हो (Jis men khulús
 ho) (جس میں خلوسی ہو)

(مخلصی (ع - مٹ)

MUKHLASI मुखलसी

मुक्ति (Mukti) (मुक्ती) छुटकारा
 (Chhut kára) (چھٹکارا) नजात
 (Naját) (نجات)

MAKHLÚT मुखलूत (ع - ص) مخلوط

मिश्रित (Mishrit) (میشرت) मिला जुला
 (Mila jula) (ملا جلا) गडमड
 (Gad mad) (گڈمڈ)

(مخلوط النسل (ع - ص)

MAKHLÚTUN-NASL मुखलूतुनसल

संकर (Sankar) (संकर) मिश्रवर्ण
 (Mishr varn) (میشر ورن) दोगला
 (Doghala) (دوغلہ)

MAKHLÚQ मुखलूक़ (ع - مٹ) مخلوق

1. प्राणि वर्ग (Práni varg) (پرائنی وړگ)
 जान दार (Jándár) (جاندار)

دست آزادی (Dast andāzi) (چھوڑ دینا)

2. विघ्न (Vighn) बाधा (Bādha) (بندھ) खलल अन्दाज़ी (Khalal andāzi) (خلل اندازی)

MADĀR मदर (ع - مذ)

1. आधार (Ādhār) बुनियाद (Bunyād) (بنیاد)
2. निर्भरता (Nirbharata) इन्हिस्वार (Inhisār) (انحصار)
3. आश्रय (Āshrai) सहारा (Sahāra) (سہارا)

MUDĀRA मुदारा (ع - مذ)

مدارات کا متخف ٹیکھو، 'مدارات'

مدارات (ع - مٹ)

MUDĀRĀT मुदारात

1. सत्कार (Satkār) सम्मान (Sammān) (سم، مان) आवभगत (Āo bhagat) (آوبھگت)
2. आतिथ्य (Atithya) मेहमान (Mehmān dāri) (مہمان داری)

مدافعت (ع - مٹ)

MUDĀFA,AT मुदाफअत

1. निराकरण (Nira karan) निवारण (Nivāran) (نواړن) दफ़ीआ (Dafiya) (دفعیہ)
2. आत्म रक्षा (Ātm rakshba) अत्म (Ātm) बचाव (Bachāo) (بچاؤ)

MUDĀM मुदाम (ع - ص)

1. सतत (Satat) सर्वदा (Sarvada) (سرودا) नित्य (Nittya)

(Napunsak) षंड (Shāndh) (نہن سک) नरदारा (Nar dāra) (نردارا) जनाना (Zanāna) (زنانه)

MUKHAI,YIR मुखैथिर (ع - ص)

दान शील (Dān shīl) (دان شیل) वदान्य (Vadān.ny) मुक्त हस्त (Mukt hast) (مکت هست) कारे खैर में दिल खोल कर खर्च करने वाला (Kāre khair men dil khol kar) (کار خیر میں دل کھول کر خرچ کرنے والا)

MAD (D) मद (इ) (ع - مٹ)

1. ज्वार (Jwār) पानी का चढ़ाव (Pāni ka chaḥḥāo) (پانی کا چڑھاؤ)
2. वह खत जो 'अलिफ' की आवाज़ लंबी करने के लिए उस पर लगाते हैं (Voh khat jo 'Alif' ki āvāz lambi karne ke lie us par lagāte haiḡ) (وہ خط جو 'الف' کی آواز لمبی کرنے کے لئے اس پر لگاتے ہیں)
3. लेखा शीर्ष (Lekha shīrsh) (لیکھا) हिसाब की मद (Hisāb ki mad) (حساب کی مد)

MAD,DĀH महाह (ع - ص)

प्रशंसक (Prashansak) (پرشن سک) श्लाघी (Shlāghi) (شلاگھی) तारीफ करने वाला (Ta,rīf karne vāla) (تاریف کرنے والا)

مداخلت (ع - مٹ)

MUDĀKHALAT मुदाखलत

1. हस्तक्षेप (Hastakchhep) (هستک)

2. तेजोहीन (Tejohīn تہجہوہین)
 निश्री (Nish,shri نہش شری) बद
 इक़बाल (Bad iqbál بد/اقبال)

MUDAB,BIR मुदब्विर (ع - ص) مدبر

1. यत्न शील (Yatn shīl یتن شیل)
 बा तदब्विर (Ba tadbīr باتدبیر)
 2. कूट नीतिज्ञ (Kūt nītiggya کوٹ
 नीतिज्ञ) सिंयासत दां (Siyāsāt dān
 سیاست دان)

3. प्रबंध कुराल (Prabandh kushal
 پر بندہ کشل) मुन्तज़िम (Muntazim
 منتظم)

MUD,DAT मुदत (ع - مٹ) مدت

1. समय (Samai سہ) काल (Kāl
 काल) व़क्त (Vaqt وقت)
 2. विलंब (Vilamb ولیمب) अति काल
 (Ati kāl اتی کال) देर (Der دیر)
 3. अवधि (Avadhi اودھی) मीयाद
 (Mī,ād میعاد)

MAD,H मद्ह (ع - مٹ) ملح

- प्रशंसा (Prashansa پرشلسا) श्लाघा
 (Shlāgha شلاکھا) तारीफ (Tārīf
 تعریف)

MID,HAT मिदहत (ع - مٹ) ملح

‘मिदहत’

مدخله (ع - مٹ)

MAD,KHŪLA मद्खुला

- उप पत्नी (Up pat nī اپ پتلی)
 रखेली (Rakheli رکھیلی) दाशता
 (Dāshta दाشته)

हमेशा (Hamesha همیشہ) (نکبہ)

2. मदिरा (Madira مدیرا) सुरा (Sura
 شراب) शराब (Sharāb سہراب)

MUDÁVA मुदावा (ع - مڈ) مداوا

- चिकित्सा (Chikitsa چکیتسا) उपचार
 (Upchār اُپچار) इलाज (Ilāj
 علاج)

مداومت (ع - مٹ)

MUDÁVAMAT मुदावमत

1. नित्यता (Nittyata نیتیتا) हमेशागी
 (Hameshagi همیشگی)
 2. निरंतर प्रयोग (Nirantar prayog
 نرنتر پر یوگ) मुसलसल इस्तेमाल
 (Musalsal istemāl مسلسل استعمال)

مداھنت (ع - مٹ)

MUDÁHANAT मुदाहनत

1. चाटु कारिता (Chátukárita چاٹو
 کاریتا) चापलूसी (Cháplúsi
 چاپلوسی)
 2. कपट व्यवहार (Kapat vyavhār
 کپٹ ویوہار) दिल में कुछ होना और
 ज़बान पर कुछ (Dil men kuchh
 hona aur zabán par kuchh دل
 میں کچھ ہونا اور زبان پر کچھ)

MUDBIR मुद्विर (ع - ص) مدبر

1. हत भाग्य (Hat bhāgya هت
 بد قسمت) किरमत (Bad qismat
 بد قسمت)

MUD,DA,Á सुद्धआ (مدعا - ع - مذ)

1. उद्देश्य (Ud,deshya (ان'دیشیہ
अभिप्राय (Abhip,piáo (ابہیپ
مقصد (Maqsad (مقصد
2. मनोरथ (Manorath (ملورث
(Kámana (کامنا खादिश (Khábish
(خوادیش)

مدعا علیہ (ع - مذ)

MUD,DA,Á-ALAIH सुद्धआ अलैह

- प्रति वादी (Prati vádi (پرتی وادی
जिस के खिलाफ दावा हो (Jis ke
khiláf dáva ho (جس کے خلاف دعویٰ
هو)

MAD,U' मदऊ (مدعو - ع - ص)

1. निमंत्रित (Nimantrit (نمن تروت
दावत में बुलाया हुआ (Dávat men
buláya hua (دعوت میں بلایا ہوا
2. आहूत (Áhút (آہوت
(Buláya hua (بلایا ہوا)

MUD,DAYI सुद्धई (مدعی - ع - مذ)

- वादी (Vádi (وادی
दावा करने वाला (Dáva karne vála
(دعویٰ کرنے والا)

MADFAN मदफन (مدفن - ع - مذ)

- समाधि क्षेत्र (Samádhi chhettr (سماذی
मृत गृह (Mrit grih (مृत گره
कब्र (Qabr (قبر)

MADFÚN मदफून (مدفون - ع - ص)

- भू निहित (Bhú nibit (بھونہیت
में दफन (Zamín men dafn (زمین
(میں دفن)

MADAD मदद (مدد - ع - مٹ)

1. सहायता (Saháyata (سہایت
(Saháya (سہاویہ
(I,ánat (اعانت
2. सहयोग (Sah yog (سہیوگ
(Ta,ávun (تعاون
3. पक्ष पात (Pakchh pát (پکچھ پات
(Himáyat (حمایت
4. आश्रय (Áshrui (آشرے
(Sahára (سہارا)

مددگار (ع - ص)

MADAD-GÁR मददगार

1. सहाय (Saháo (سہاے
(Saháyak (سہایک
(Muávin (معاون
2. पक्ष पाती (Pakchh páti (پکچھ پاتی
(Himáyati (حمایتی
3. सहायक (Saháyak (سہایک
(Assistant (اسسٹینٹ
(Assistent (اسسٹینٹ)

مدرس (ع - مذ)

MUDAR,RIS मदरिस

- अध्यापक (Adh,dhyápak (ادھیپاک
शिक्षक (Shikchhak (شکچھک
बाला (Paṛháne vála (پڑھانے والا

MADRISA मदरिसا (مدرسه - ع - مذ)

- पाठ शाला (Páth shála (پاٹھ شالا
विद्यालय (Viddyálai (ویدیالے
(School (اسکول)

مدرکہ (ع - مٹ)

MUDRIKA मुद्रिका

دیکھو 'نوت مدرکہ'

(Samandar ke pání ka chaháo aur
utár) سمندر کے پانی کا چوہاڑ اور
(اتار)

(مدور (ع - ص)

MUDAV,VAR موداوار

بورتلاکار (Vartulákár
گولاکار (Golákár) گول (Gol
(گول)

(مدون (ع - ص)

MUDAV,VAN موداوان

سنگریہیت (Sangribít
سंकलित (Sankalit) جمایا کیا
हुआ (Jama kiya hua) جمع کیا ہوا

(مدہوش (ف - ص)

MAD-HOSH مد ہوش

1. मदनमत्त (Madonmatt) (مدون مت)

बद मस्त (Bad mast) (بدمست)

2. निश्चेष्ट (Nish chesht) (نیش چیشت)

बे सुध (Be sudh) (بے سدھ)

(Gháfíl) (غافل)

MADÍH مدیہ (ع - مٹ)

प्रशंसा (Prashansa) (پرشانسا)

(Shlágha) (شلاگھا) (Táریف)

(تعریف)

MADÍD مدید (ع - ص)

दीर्घ (Dírgħ) (دیڑگھ) (Lamba)

(طویل) (Tavíl) (تویل)

MUDÍR مدیر (ع - مد)

संपादक (Sampádak) (سپاداک)

इडिटर (Editor) (ایڈیٹر)

MADQÚQ मदकूक (ع - ص)

चूय रोगी (Chhai rogi) (چھ روگی)

दिक का मरीज़ (Díq ká maríz) (دیق کا مریض)

(مريض)

(مدل (ع - ص)

MUDAL,LAL मुदलल

तर्क संगत (Tark sangat) (ترک سنگت)

युक्ति युक्त (Yukti yukt) (یکتی یکت)

प्रमाण सिद्ध (Pramán shid,dh) (پرمآن سیدھ)

दलील के साथ कही हुई बात

(Dalíl ke sáth kahi hui bát) (دلیل کے ساتھ کہی ہوئی بات)

(ساتھ کہی ہوئی بات)

(مدمع (ع - ص)

MUDAM,MIGH मुदममिग

अहंकारी (Ahankári) (اھنکاری) (घमंडी)

(Ghamandi) (گھامندی) (मगरूर)

(Maghrúr) (منغرور)

(مدمقابل (ع - ص)

MAD,DE-MUQÁBIL मदे मुकाविल

1. सापेक्ष (Sapekhh) (سایپیکھ) (दूसरे)

के मुकाविल में आया हुआ (Dúse

ke muqábile men áya hua) (دوسرے

کے مقابلے میں آیا ہوا)

2. प्रतिस्पर्धी (Pratispardhi) (پرتس

پرنڈھی)

کمیٹی ٹیشن مہن مقابلہ کرنے والا)

(مد و جزر (ع - مذ)

MAD, O-JAZR महोजज़

ज्वार भाटा (Jwár bháta) (جوار بہاتا)

समंदर के पानी का चढ़ाव और उतार

مذہب (ع - ص)

MUZAB, ZAB मुञ्जवृक्ष

1. असमंजस युक्त (Asamanjas yukt) दुवचा में पड़ा हुआ (Dubdha men paṛa hua) (دبدها میں پڑا ہوا)
2. संदिग्ध (Sandigdha) मुश्त-बह (Mushtabah) (مشتبہ)

MUZAKKAR मुञ्जकर (ع - ص) مذکر

1. नर (Nar) मर्द (Mard) (نر)
2. पुल्लिंग (Pulling) मेल (Male) (پل لنگ)

MAZKŪR मञ्कूर (ع - ص) مذکور

1. उक्त (Ukt) चर्चित (Charchit) कथित (Kathit) (कथित) कहा हुआ (Kaha hua) (کہا ہوا)
2. चर्चा (Charcha) वर्णन (Varnan) (चर्चा) (वर्णन) (ذكر) (Zikr) (ذکر)

मذكورة بالا (ع - ص)

MAZKŪRA-E-BĀLA मञ्कूरए बाला

उपयुक्त (Uparyukt) पूर्वोक्त (Purvokt) ऊपर कहा हुआ (Ūpar kaha hua) (اوپر کہا ہوا)

مذکورہ بالا (ع - ص)

MAZKŪRI मञ्कूरी

चपरासी (Chaprāsi) सिपाही (Sipāhi) (چپراسی)

مذلت (ع - م)

MAZAL, LAT मञ्जललत

1. अपमान (Apmān) तिर-

MADĪNA मदीना (ع - مذ)

1. नगर (Nagar) पुर (Pur) (نगर) (پور) शहर (Shahr) (شہر)
2. अरब का एक प्रसिद्ध नगर (Arab ka ek prasidh, dh nagar) (عرب کا ایک پرستہ نگر)

MAD, YŪN मद्यून (ع - ص) مديون

अधमर्ण (Adhamarn) (अधमर्ण) (ادھمن) कर्जदार (Qarz dār) (قرض دار)

MAZĀQ मजाक (ع - مذ) مذاق

1. मनो विनोद (Mano vinod) (मनोरंजन) (Mano ranjan) (منورنجن) तफरीह (Tafrih) (تفریح)
2. परिहास (Paribās) (परिहास) (پریہاس) टठोल (Thathol) (ٹھٹھول)
3. रस (Ras) जौक (Zauq) (رस) (ذوق)
4. रसिकता (Resikata) (रसिकता) (Rusag, gyata) मजाके सुखन (Mazāke sukhān) (مذاق سخن)

مذاکرہ (ع - مذ)

MUZĀKARA मुञ्जकरा

वार्तालाप (Vārtālāp) (वार्तालाप) (کथو-कथन) (Kathop kathan) (کثوہ کتبہن) कथा वार्ता (Katha vārta) (کथा وارنا) बात चीत (Bāt chit) (بات چیت)

MAZ, BAH मञ्बह (ع - مذ) مذبح

वधस्थल (Vadhashtal) (वध भूमि) (Vadh blūmi) (وہدہس تھل) (وہدہ بھومی) बूचख़ खाना (Bhūchax khāna) (بوچخ خانہ)

مراجعت (ع - مٹ)

MURÁJA,AT مورااجات

پرتیاگمان (Pratyágaman پرتیگیاگمن)

واپسی (Vápasی واپسی)

MURÁD مورااد (ع - مٹ)

1. اودیشہ (Ud,deshya اودیشہ)

ابھپپراے (Abhip,práo ابھپپراے)

مقصد (Maqsad مقصد)

2. اچھا (Ich,ohha اچھا)

ابھیشا (Abhilásha ابھیشا)

خواہش (Kháhish خواہش)

MURÁDIF موراادف (ع - ص)

پریای (Paryáo پریای)

سماناارثک (Samánárthak سمانارثک)

ہم مانا (Ham mána ایکارتھ)

ہم معنی

مراسلت (ع - مٹ)

MURÁSALAT مورااسلات

پتر (Pattr vyavhár پتر)

خاتو کیتابات (Khato kitábat خاتو)

خط و کتابت

مراسلہ (ع - مٹ)

MURASALA مورااسلا

1. دیکھو مراسلت

2. پتر (Pattr پتر) چٹھی (Cbith,thi چٹھی)

MARÁSIM مرااسیم (ع - مٹ)

میتری (Maittri vyav,hár میتری)

میل (Meljol میل)

راہو رسم (Rábo rasm راہو رسم)

تیرسکار (Tiraskar تیرسکار)

بے عزتی (Be izzati بے عزتی)

2. نیندا (Ninda نیندا) آپپاشا (Ap-

yash آپپاشا) رواجی (Ruaváyi

رواجی)

مذمت (ع - مٹ)

MAZAM,MAT مزاممت

1. نیندا (Ninda نیندا) گارھا (Garha

گارھا) ہجڑ (Hoj,v ہجڑ)

2. آلوچنا (Áloचना آلوچنا)

بورائی (Burái بورائی)

MZMÚM مزمزم (ع - ص)

دوشیت (Dúshit دوشیت) نیندیت (Nin-

dit نندیت) کٹسیت (Kutsit کٹسیت)

بورا (Bura بورا)

MAZ.HAB مزہب (ع - مٹ)

1. دھرم (Dharm دھرم) دین (Dín

دین)

2. مات (Mat مات) اقلدا (Aqláda

عقیدہ)

مذہبیت (ع - مٹ)

MAZ,HABÍYAT مزہبیت

دھرم نشیثا (Dharm nishtha دھرم نشیثا)

دھرم پارایاناتا (Dharm paráyanata

دھرم پارایاناتا) دینداری (Díndári

دینداری)

MIR,ÁT میرآت (ع - مٹ)

دھرم (Darpan دھرم) مکر (Mukur

آئینہ) آئینا (Áyina آئینہ)

MURAB,BA مِرَبَّیَا (ع - ص) مریبی
 فہل پاک (Phal pák) (پہل پاک)
 جام (Jám) (جام)

MURAB,BA مِرَبَّیَا (ع - ص) مربع
 1. وِگ (Varg) (ورگ) سکوئر (Square)
 اسکوائر

2. چتوربُج (Chatur bhu) (چتر بھج)
 چار جیلوں والی شکل (Chár zilon
 váli shakl) (چار ضلعوں والی شکل)

MURAB,BI مِرَبَّیَا (ع - ص) مریبی
 1. پوشاک (Poshak) (پوشاک) آذھارک
 (Ádharak) (آدھارک) سپورٹر
 (Supporter) (سپورٹر)

2. ابھی भावक (Abhi bhávak) (ابھی
 گارجین (Guardian) (گارجین) بھاک

3. سُنراکھک (Sunrakhak) (سُنراکھک)
 پالک (Pálak) (پالک) مُہافِز
 (Muháfiz) (محافظ)

MURTÁZ مُرتَاض (ع - ش) مُرتَاض
 یوگی (Yogi) (یوگی) تپسوی (Tapas, swi)
 کڑی تپس کرنے والا (Kori tapas, eya karne vála)
 کڑی (تپسیا کرنے والا)

مرتب (ع - ص)

MURAT,TAB مُرتَب
 1. سَمپادیت (Sampádit) (سمپادت)
 سَمہرت (Samáhrít) (سمہرت)
 ترتیب دی ہوئی کتاب (Tartíb di lui
 kitáb) (ترتیب دی ہوئی کتاب)

MURÁ,ÁT مُرَاآت (ع - مٹ) مراعات
 1. شیل (Shíl) (شیل) رِیَاآت
 (Riáyat) (ریایت)

2. آدَر (Ádar) (آدر) لِہَاآز (Liház)
 (لحاظ)

MURÁFA,Á مُرَاآ (ع - مذ) مرافہ
 پُناوِچار پُراثنا (Punarvichár prár-
 thana) (پنروچار پراننا) پُناوِ
 (Punarávedan) (پنراویدن) اِپِل
 (Appeal) (اپیل)

MIRÁQ مُیرَاک (ع - مذ) مراق
 اِسماد (Unmád) (اساد) پاگلپن
 (Págal pan) (پاگل پن) کُھاب
 (Khabt) (کھب)

MURÁQABA مُرَاکَبَا (ع - مذ) مراقبہ
 سَمادھی (Samádhi) (سمادھی) پُراثِنا
 (Pranidhán) (پرنیدھان) دِھِیاں
 (Dhyán magnata) (دھیان مگناتا) سب
 تَرَف سے ہٹ کر کُھدا مَں دِھِیاں
 (Sab taraf se hat kar khuda men
 dhyán lagána) (سب طرف سے ہٹ
 کر کُھدا مَیں دِھِیاں لگانا)

MIRÁQI مُیرَاکِی (ع - ص) مراقی
 اِسمادی (Unmádi) (انسانی) واٹل
 (Vátr) (واٹل) پاگل (Págal) (پاگل)

MARÁM مُرَام (ع - مذ) مرام
 مَنورث (Manorath) (منورث) کامنا
 (Kámana) (کامنا) اِہِیلاشا (Abhilásha)
 (اہی لا شا) مُرَاد (Murád) (مُرَاد)

MURTA, ISH مرتعش (ع - ص) (کمپائے مان (Kampáo mán) کماپامان
 स्पंदित (Ispandit) (اسپن دت) विधूत (Vidbút) (ودھوت) हिला हुआ (Hilta hua) (ہلتا ہوا)

MURTAFE مرتفع (ع - ص) (اُتھ (Uoh, ch) उत्तुंग (Uttung) (اتنگ)
 उच्च (Uoh, ch) (بلند) (Baland)

MURTAKIB مرتکب (ع - ص) (کرتا (Karta) करने वाला (Karne vála) (کرنے والا)
 'اس لفظ کا استعمال گناہ یا قصور کے لئے ہوتا ہے اچھے کاموں کے لئے نہیں ہوتا

MURTAHIN مرتہن (ع - ص) (بندھک (Bandhak gráhi) चंधक ग्राही
 (Prádhimán) (گراہی) प्राधिमान् (Ádhimán) (پراڈھی مان)
 (आंधी मान) (آندھی مان) جسکے پاس چیز گرو رکھی جائے

MARSIYA مریضہ (ع - ص) (شوگ (Shok kávyā) शोक काव्य
 کسی کے مرنے پر نظم مہن غم کا اظہار

MARJÁN مرجان (ف - مذ) (پروال (Pravál) विद्रुम
 (Múnga) (مُنگا) (وڈ'درم) (Vid, drum) (مونگا)

MARJA مرجع (ع - مذ) (مواص (Mavás) शरण स्थल
 1. مवास (Mavás) (مواص) (शरण स्थल)

2. व्यवस्थापित (Vyavasthápít) (مونس (Munazzam) मुनज्जम
 (تھاپیت) (منظم)

MURAT, TIB مرتب (ع - مذ) (سمپادک (Sampádak) 1. सम्पादक
 (समाहर्ता) (Samáhartā) (ساماھرتا) (Kitáb) किताब को तरतीब देने वाल
 (ko tartīb dene vála) (کتاب کو ترتیب دینے والا)

2. व्यवस्थापक (Vyavasthápak) (مونس (Muntazim) मुन्तजिम
 (تھاپک) (منظم)

MARTABA مرتبہ (ع - مذ) (پد (Pad) ओहदा (Ohda)
 (عہدہ)

2. वर्ग (Varg) (ورگ) श्रेणी (Shreni)
 (درجہ) (Darja) (درجہ) (श्रेणी)

3. मान (Mán) (مان) प्रतिष्ठा (Pratishttha)
 (عزت) (Izzat) (عزت) (प्रतिष्ठा)

MURTAD مرتد (ع - ص) (धर्म भ्रष्ट (Dharm bhrasht) धर्म भ्रष्ट
 (अपने मज़हब को छोड़ देने वाला) (Apne mazhab ko chhor dene vála)
 (اپنے مذہب کو چھوڑ دینے والا)

MURTASHI مرتشی (ع - ص) (انکوح (Utkoch gráhi) उत्कोच ग्राही
 (उत्कोच भोगी) (Utkoch bhogi) (گراہی)
 (अनकोच लेने वाला) (Ghúns lene vála) (انکوح بھوگی)
 (گھونس لینے والا)

2. دیا پاتر (Daya páttr دیبا پاتر)
جس پر رحم کیا گیا ہو (Jis par
rahm kiya gaya ho جس پر رحم
کیا گیا ہو)

MARD مرد (ف - مذ) مرد

1. منوش (Manush, ohya منشیہ)
مانو (Mánav) آدمی (Ádami آدمی)

2. پتی (Pati پتی) بھارتا (Bharta
بھارتا) خاوند (Khávind خاوند)

3. ویر (Vír ویر) شُر (Shúr شور)
بہادر (Bahádur بہادر)

4. پولینگ (Pulling لگ) نر (Nar نر)

MURDÁR مردار (ف - ص) مردار

1. مروت پشو (Mrit pashu مروت پشو)
مردا جانور (Murda jánvar مردہ
جانور)

2. ابھکھ (Abhak, ohya ابھکھ)
ہرام (Harám حرام)

3. کولتا (Kulata کلتا) فاحشا (Fáhisha فاحشہ)

مردار خوار (ف - ص)

MURDÁR-KHÁR مردار خوار

- مروتاشی (Mritáshi مروتاشی) مردا
جانور خانہ والا (Murda jánvar
مردہ جانور کھانے والا) kháne vála

مردانگی (ف - مٹ)

MARDÁNAGI مردانگی

1. پورشتو (Purushattwa پورشتو)
آدمی پن (Ádamipan آدمی پن)

- (Sbaranasthal شرنس تھل) پریشرای
(Parish, shrai پریش شرای) جاپناہ
(Jáe panáh جاپناہ)

2. وہ شبد جسکی طرف کوئی
سرونام (ضمیر) پڑے
(Voh shabd jis ki taraf koi sarvnaám (zamír) phiro
وہ شبد جسکی طرف کوئی
سرونام (ضمیر) پڑے)

MAR, HABA مرہبا (ع - مٹ) مرہبا

1. دھنیا (Dhannya دھلیہ) ساڈھو
(Sádhu ساڈھو) شاباش (Shábásh
شاباش)

2. شوبھاگمان (Shubbhágaman شوبھا-
خوش آآمدہ) (Khush ámaded خوش آآمدہ)

MAR, HALA مرہلا (ع - مذ) مرہلا

1. پڑاو (Paráo پڑاو) منجیل
(Manzil منجیل)

2. سامسیا (Samas, sya سامسیا) مسالا
(Masala مسالہ)

مرحمت (ع - مٹ)

MAR, HAMAT مرہمت

1. کرپا (Kripa کرپا) انوکمپا (Anu-
kampa انوکمپا) دیا (Daya دیا)

2. پردان (Pradán پردان) اترییا
(Atíya عطیہ)

کرنا یا فرمانا کے ساتھ

MARHÚM مرہم (ع - ص) مرہم

1. دیوگت (Divangut دیوگت) سوارگیہ
(Swargíya سوارگیہ)

MARDUD مردود (ع - ص) ماردود

1. अस्वीकृत (Aswīkrit असوي کړت) नामकबूल (Na maqbūl نامقبول)
2. बहिष्कृत (Bahish krit بهی کړت) निकाला हुआ (Nikāla hua نکالا هوا) खारिज किया हुआ (khārij kiya hua خارج کیا هوا)

MURDA मुर्दा (ف - ص) مرده

1. मृत (Mrit मृत) मृतक (Mritak मृतक) मुर्दा (Murda مرده)
2. शव (Shav شو) लाश (Lāsh لاش)
3. जीर्ण (Jīrn جیړن) जर्जर (Jarjar जरजर) बहुत बूढ़ा (Bahut būṛha بهت بوړها)
4. विन्न (Kbinn کهن) मलिन (Malin मलिन) अफसुर्दा (Afsurda افسرده)
5. बुझा हुआ (Bujha hua بجها هوا) امید، چراغ یا آگ کے لئے
6. अर्थी (Arthi ارتھی) जनाजा (Janāza جنازه)

مرده دل (ف - ص)

MURDA-DIL मुर्दा दिल

1. हत हृदय (Hat hridai هت هردے) मृत हृदय (Mrit hridai मृत हردے) हत मानस (Hat mānas هت مانس) जिसे किसी बात में कोई मजा न आता हो (Jise kisi bāt men koi maza n āta ho جسے کسی بات میں کوئی مزا نہ آتا هو)
2. हत साहस (Hat sāhas هت ساهس) हतोत्साह (Hatotsāh هتوت ساه)

2. शौर्य (Shaurrya شوری) वीरता (Virata ویرتا) बहादुरी (Bahāduri بهادری)

MARDUM मर्दुम (ف - مذ) مردم
मानव (Mānav मानو) मनुष्य (Manush, shya منوشیه) आदमी (Ādami آدمی)
مردم آزار (ف - ص)

MARDUM-ĀZĀR मर्दुम آزار

सर्व दुःखद (Sarv dukh, khaḍ सर्व दुःखद) सब को तकलीफ देने वाला (Sab ko taklīf dene vāla सब کو تکلیف دینے والا)

مردم خور (ف - ص)

MARDUM-KHOR मर्दुम खोर

नरभक्षी (Nar bhakchhi نر بیکچھی) पुरुषाशी (Purushāshi پروشاشی) आदम खोर (Ādam khor آدم خور)
مردم شماری (ف - م)

MARDUM-SHUMĀRI मर्दुम शुमारी

जन गणना (Jan ganana जन گننا) किसी मुल्क के आदमियों की गिनती (Kisi mulk ke ādamiyon ki gintī کسی ملک کے آدمیوں کی گنتی)

MARDUMI मर्दुमी (ف - م)

1. मानवता (Mānavata मानوتا) इन्सा-नियत (Insāniyat انسانیت)
2. कुलीनता (Kulīnata कुलीनता) शरा-फत (Sharāfat شرافت)
3. शूरता (Shūrata شورتا) बहादुरी (Bahāduri بهادری)

(Sanáo badáo se yuké [kalám])

رضا نفع بدایع سے یکت [کلام]

مرصع کار (ع - ص)

MURASSA-KÁR مۇرسسا كار

رتن کار (Ratnkár رتن کار) کے ورثوں پر

نہانی نے جڑنے والا (Zevaron par nagíne

jarne vála پر نگینے جڑنے والا)

والا)

MARAZ مرض (ع - مد)

1. آماش (Ámai آمے) व्याधि (Vyádhi

ویادی) रुज (Ruj روج) गद (Gad

رگ) रोग (Rog روگ)

2. दुर्व्यसन (Durvyasan دروویسن)

بوری لت (Buri lat بری لت)

MURZIA مۇزیا (ع - مٹ)

धात्री (Dhātrī धात्री) पिलाई (Pīlāī

پیلای)

دوسرے کے بچے کو دودھ پلانے

والی عورت

مرض متعدی (ع - ص)

MARAZE-MUTA, ADDI मरजे मतअदी

संक्रामक रोग (Sankrāmāk rog

सूत की बीमारी (Chhút ki bīmāri

چھوت کی بیماری)

MARZI मरजी (ع - مٹ)

1. इच्छा (Ich, oīha اچھا) खादिश

(Kbāhish خواہش)

2. रुचि (Ruchi रुचि) राखत (Raghat

رغبت)

3. आज्ञा (Āggya आज्ञा) इजाजत (Ijāzat

اجازت)

पस्त हिम्मत (Past himmat پست

همت)

MARDI मर्दी (ف - مٹ)

1. मानवता (Mānavata मानوتا) ईसा-

नियत (Insāniyat انسانیت)

2. शूरता (Shūrata شورता) बहादुरी

(Bahāduri بهادری)

3. पुंसत्त्व (Punsattwa पुंसत्त्व) कुवते

बाई (Quv.vate bāh ثبوت باء)

مرز بوم (ف - مڈ)

MARZ-BÚM मर्जबूम

जन्म भूमि (Janm bhūmi जन्मभूमी)

वतन (Vatan وطن)

MURSALA मुर्सला (ع - ص)

प्रेषित (Preshit प्रेषित)

(Preshya प्रेषित) भेजी हुई चीज

(Bheji hūī chíz بھیجی ہوئی چیز)

MURSHID मर्शिद (ع - ص)

धर्मगुरु (Dharm guru धर्मगुरु) दीक्षा-

गुरु (Dikēha guru दीक्षागुरु) पीर

(Pīr پیر)

MURASSA मुरसा (ع - ص)

1. शृंगारित (Shringārit شونگارت)

भूषित (Bhūshit بهوشت) आरास्ता

(Ārāsta آراسته)

2. रत्न जटित (Ratn jatit رتن جتت)

खचित (Kbachit کبخت) पचित

(Pachit پخت) जराऊ (Jarāū

جراؤ)

3. अलंकृत (Alankrit الن کرت)

सनाए बदाए से युक्त [कलाम]

MURAF,FAH مرفه (ع - ص) مرفه
 سمرد (Samrid, dh سمرد) سمن
 (Sampann سمپن) خوش حال (Khush
 hál خوش حال)

مرفه حال (ع - ص)

MURAF,FAH-HÁL رفره حال
 سمرد (Samrid, dh سمرد) دناهد
 (Dhanádhyā دهنادیه) دولتمند
 (Daulatmand دولت مند)

MARQAD مرقد (ع - مذ) مرقد
 مرقه (Mrit grih مروت گره) سمانه
 مرقه (Samádhi bhavan سمانه)
 مرقه (Qabr قبر)

MURAQ,QA مرقه (ع - مذ) مرقه
 ۱. چترالو (Chitrávali چترالو)
 سمنگرا (Sangrábika سمنگرا)
 آلبوم (Album آلبوم)

۲. چتر (Chitr چتر) تصویر (Tasvīr
 تصویر)

MARQÚM مرقوم (ع - ص) مرقوم
 لکھت (Likhit لکھت) لکھت
 (Ullikhit ال لکھت) لکھا هيا
 (Likha hua لکھا هيا)

مرقومه بالا (ع - ص)

MARQÚMA-E-BÁLA مرقومه بالا
 اڀريکت (Uparyukt اڀريکت) پور
 لکھت (Púrv likhit پور لکھت)
 پراگت (Prágukt پراگت) اڀر کھا
 هيا (Úpar kaha hua اڀر کھا هيا)

MARTÚB مرطوب (ع - ص) مرطوب
 آرډر (Árdr آرډر) سڙه (Sīrha سڙه)
 نام (Nam نام)

MAR ÚB مرعوب (ع - ص) مرعوب
 ۱. آتکیت (Átankit آتکیت) روت
 مڻ آيا هيا (Rob men áya hua
 روت مڻ آيا هيا)
 ۲. بھ بھت (Bhai bhit بھ بھت)
 خوف زده (Khauf zada خوف زده)
 ۳. پرابھوت (Prabbávit پرابھوت)
 متاثر (Muta, assir متاثر)

MURGH مرغ (ف - مذ) مرغ
 ۱. کھگ (Khag کھگ) پاکھی (Pakchhi پاکھی)
 پاکھر (Pakheru پاکھر)
 چڙيا (Chīiya چڙيا)
 ۲. ککھ (Kuk, kut ککھ) مرغا (Murgha مرغا)

مرغابی (ف - مڻ)

MURGHÁBI مرغابی
 جل ککھ (Jal kuk, kut جل ککھ)
 اڀر مڻ پاني کي چڙيا
 (Ek mashhūr páni ki chīiya اڀر مڻ پاني کي چڙيا)

MARGHÚB مرغوب (ع - ص) مرغوب
 رچيکر (Rucnikar رچيکر) منوواځيت
 (Manovánchhit منوواځيت) پسنديده
 (Pasandída پسنديده)

مرغوع القلم (ع - ص)

MARFUÚL-QALAM مرقول قلم
 واتل (Vátul واتل) پاگل (Págál پاگل)

مروارید (ف - مذ)

MARVÁRID مرصا رید

موتیک (Mauktik موتک) موتا
(Mukta موتا) موتی (Moti موتی)

مروت (ع - مٹ)

MURAV,VAT مروت

شیل (Shil شیل) شیل سکوچ (Shil
sankoob شیل.شکوچ) لہذا (Libáz
لہذا)

MURAV,VAJ مروت (ع - ص) مروت

1. پرچلت (Prachalit پرچلت)
ویہوت (Vyav,brit ویہوت) راج
(Rāj راج)

2. پرپاراگت (Paramparāgat پرپاراگت)
دستور بنا ہوا (Dastūr bana
hua دستور بنا ہوا)

MIR,VAHA مروت (ع - مذ) مروت

ویجن (Vyajan ویجن) پنکا (Pankta
پنکا)

MURAV VAQ مروت (ع - ص) مروت

پتوں وغیرہ کا وہ راس جسے آگ پر
رکھ کر ساکھ کر لیا گیا ہو (Patton
vaghaira ka voh ras jise āg par rakh

kar sáf kar liya gaya ho پتوں وغیرہ
کا وہ راس جسے آگ پر رکھ کر صاف
(کر لیا گیا ہو)

MAR,HAM مرہم (ع - مذ) مرہم

سنہلہپ (Saneh lep سنہلہپ)
آئینٹ (Ointment آئینٹ)

MARKAB مرکب (ع - مذ) مرکب

واہن (Váhan واہن) یان (Yán یان)
سوار (Savári سوار)

مرکب (ع - ص)

MURAK,KAB مرکب

1. میشریت (Mishrit میشریت) میلا
ہوا (Mila hua میلا ہوا)

2. یوگیک (Yauglik یوگیک) سمست
(Samaast سمست) دو لفظ مل
کر بنا ہوا (Do lafz mil
kar bana hua lafz دو لفظ
مل کر بنا ہوا)

3. مسی (Masi مسی) سیاہی (Siyáhi
سیاہی)

MARKAZ مرکز (ع - مذ) مرکز

کندر (Kendr کندر) مध्य (Madh,dhya
مध्य) سینٹر (Centre سینٹر)

MARG مرگ (ف - مٹ) مرگ

مریو (Mrityu مریو) مران (Maran
مران) موت (Maut موت)

مرمت (ع - مٹ)

MARAM,MAT مرمت

جیروڈ (Jirnod,dhár جیروڈ)
پرانہ کی دُرستی (Puráni dhíz
ki durusti پرانی چیز کی دُرستی)

MARMAR مرمر (ی - مذ) مرمر

شہت (Shwet prastar شہت)
سنگ مرمر (Sange marmar سنگ مرمر)

2. धर्म (Dharm دھرم) गुण (Gun خاصیت) खासियत (Khásiyat گُن)

MIZÁH मित्राह (مذ - ع) مزاح

1. परिहास (Parihás پریہاس) विनोद (Vinod ونود) मनोरंजन (Mano-ranjan ملورنجن) हास्य (Hássya دل لگی) दिलगी (Dillagi هاسیه)

2. हास्य रस (Hássya ras هاسیه رس) जिराफत (Ziráfát ظرافت)

MUZÁHIM मुजहिम (مذ - ع) مزاحم

1. विघ्न कर्ता (Vighn karta وگن کرتا) बाधक (Bádhak بادھک) खलल (Khalal خلل) अन्दाज़ (Andáz انداز) (Dakhl انداز)

2. हस्तक्षेपक (Hastak chhepak هستک چھپک) (Dakhl انداز)

مزاحمت (ع - م)

MUZÁHAMAT मुजहमत

1. विघ्न (Vighn وگن) बाधा (Bádhā بادها) खलल (Khalal خلل)

2. हस्तक्षेप (Hástakchhep هستک چھپ) (Dakhl انداز) (Dakhl انداز)

MAZÁR मज़ार (مذ - ع) مزار

समाधि भवन (Samádhi bhavan سمادھی بھون) कब्र (Qabr قبر) یہ لفظ کسی بزرگ کی قبر کے لئے استعمال ہوتا ہے

MUZÁRE मुज़ारे (مذ - ع) مزارع

कृषक (Krishak کرشک) कृषि बल

MAR,HÚN मरहून (ع - ص) مرهون
बंधक (Bandhak بندھک) रहन रक्खा
हुआ (Rahn rakh,kha hua رهن دکھا
هوا)

مرهون منت (ع - م)

MAR,HÚNE-MINNAT मरहूने मिन्नत
आभारी (Ábhári آبهاری) कृतज्ञ (Krita-gya کرتگه) एहसानमंद (Ehsán mand احسان مند)

MARYI मर्या (ع - ص) مرئی
गोचर (Gochar گوچر) दृष्टिगत
(Drishti gat درشتی گت) जो चीज़
देखने में आय (Jo chíz dekhne meñ áe
جو چیز دیکھنے میں آے)

MIR,RÍKH मिर्रीख (मذ - ع) مریخ
मंगल ग्रह (Mangal grab منگل گره)
एक मशहूर सितारा (Ek mash,húr
ایک مشهور ستاره)

MURÍD मुरिद (मذ - ع) مرید

1. धर्म शिष्य (Dharm shish,shya
چھلا) चेला (Chela دھर्म ششیه)

2. आज्ञाकारी (Ag,gya kári آگیا کاری)
ताबे (Tábe تابع)

MARÍZ मरीज़ (ع - ص) مریض
रुग्ण (Rugn رگن) व्याधित (Vyádhit
روگنی) रोगी (Rogi روبادھت)
(Bímár بیمار)

MIZÁJ मित्राज (मذ - ع) مزاج

1. स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) प्रकृति
(Prakriti پیرکرتی) प्रवृत्ति (Pra-
vritti عادت) आदत (Ádat پرورتی)

2. क्षेत्र (Chhettr क्षेत्र) खेत (Khet
کھیت)

(Krishi bal کوشی بل) कार्तकार
(Kásht kár کاشت کار)

MAZRÚ,Á मज़रूआ (ع - مٹ)

مزاوالت (ع - مٹ)

1. कृषित (Krishit कृषित) बोया हुआ
(Boya hua بویا ہوا)

MUZÁVALAT मुजावलत
अन्यास (Abh,bhyás انہیاس) किसी
काम को बराबर करना (Kisi kám ko
کسی کام کو برابر کرنا)

2. कृष्य (Krishya कृष्य) खेती के
काबिल जमीन (Kheti ke qábil
کھیتی کے قابل زمین)

MAZILLAT मज़िल्लत (ع : مٹ)
फिसलना (Phisalna فہسلنا) लग्जिश
(Laghzish لغزش)

MAZBALA मजबला (ع - مڈ)
विष्ठागार (Vishtlágár وشتھاگار) मैला
डालने की जगह (Maila dálne ki ja
میلہ ڈالنے کی جگہ)

MUZMIN मुज्मिन (ع - ص)
जीर्ण (Jirn जीर्ण) पुरातन (Purátan
پورانہ) पुराना (Purána پورانہ)

MAZBÚR मजबूर (ع - ص)
उपयुक्त (Uparyukt उपयुक्त) ऊपर
कहा हुआ (Úpar kaha hua
اوپر کہا ہوا)

MAZA मज़ा (ف - مڈ)

1. स्वाद (Swád स्वाद) जाइका (Záika
ذائقہ)

MUZD मुज्द (ف - मٹ)
'दिको' 'मजदूरी'

2. व्यसन (Vyasan व्यसन) चसका
(Chaska चस्का)

3. आनंद (Ánand आनंद) लुफ (Lutf
لطف)

4. भोग विलास (Bhog vilás भोग
विलास) ऐयाशी (Aiyáshi ऐयाशी)

5. दंड (Dand दंड) सज़ा (Saza
سزا)

MAZDÚR मजदूर (व - स)
भृत (Bhrit भृत) श्रमिक (Shramik
श्रमिक) कर्मकर (Karmkar
कर्मकर) मजूर (Majúr मजूर)

मजदूरी (ف - मٹ)

MAZÍD मज़ीद (ع - ص)

1. अधिक (Adhik अधिक) ज़ियादा
(Ziyáda زیادہ)

2. अतिरिक्त (Atirikt अतिरिक्त) फालतू
(Fáltu فالتو)

MAZDÚRI मजदूरी
भृति (Bhrti भृति) पारिश्रमिक (Párish,
shramik पारिश्रमिक) मजदूरी
(Majúri मजदूरी)

MUZÍL मुजील (ع - ص)
निवारक (Nivárak निवारक) हटाने या

MAZRA मज़रा (ع - مڈ)
1. कृषि (Krishi कृषि) खेती (Kheti
کھیتی)

MISÁHAT میساہت (ع - مٹ) مساحت

1. क्षेत्र माप (Chhettr máp) (چھتر ماپ)

ज़मीन की पैमाइश (Zamín ki pai-máish) (زمین کی پیمائش)

2. ज्यामिति (Jyámítí) (جیامیتی) रेखा

गणित (Rokha ganit) (ریکھا گنیت)

भूमिति (Bhūmítí) (بھومیتی) ज्योमैट्री

(Geometry) (جیومیٹری)

MASÁS मसस (ع - مذ) مساس

मर्दन (Mardan) (مردن) मलना (Malna) (ملنا)

MUSÁ, ID मुसाइद (ع - ص) مساعد

1. सहायक (Saháyak) (سہایک) मदद

गार (Madad gár) (مددگار)

2. अनुकूल (Anukúl) (انوکول) मुआ-

फिक (Muáfiq) (موافق)

مساعات (ع - مٹ)

MUSÁ, ADAT मुसाअदत

1. सहायता (Saháyata) (سہایتا) हमदाद

(Imdád) (امداد)

2. अनुकूलता (Anukúlata) (انوکولتا)

मुआफकत (Muáfaqat) (موافقت)

مسافت (ع - مٹ)

MASÁFAT मसफत

अंतर (Antar) (انتر) दूरत्व (Dúratwa)

فاصله (Fásila) (فاسیلا) (دورتو)

MUSÁFIR मुसाफिर (ع - ص) مسافر

पथिक (Pathik) (پتھک) यात्री (Yátttri)

राह (Batohi) (بتوھی) (باتوھی) (باتری)

راہ گیر (Ráb gir) (راہ گیر)

दूर करने वाला (Hatáne ya dúr karno) (هٹانے والا دور کرنے والا)

MUZAIYAN मुजैयन (ع - ص) مزین

सुसज्जित (Susajjit) (سوسجیت) श्रृंगारित

(Shringárit) (श्रृंगारित) भूषित (Bhúshit)

सजाया हुआ (Sajáya hua) (سجایا ہوا)

(سجایا ہوا)

MUZDA मुज्दा (ف - مذ) مژده

1. शुभ सूचना (Shubh sūchana) (شبه

सुख संवाद) (Sukh samvād) (سوخ سمناد)

शुभ समाचार (Shubh samāchār) (شبه

खुश खबरी) (Khush khabari) (خوش خبری)

2. साधु वाद (Sādhu vād) (سادهوآد)

धन्य वाद (Dhan, nya vād) (دھنیہ

मुबारक वाद) (Mubárak bād) (مبارک باد)

(مبارک باد)

MIZGÁN मिजगां (ف - مٹ) مژگان

मृष्टा की जमे है لیکن اردو میں

واحد معنوں میں مستعمل ہے

دیکھو 'مژہ'

MIZA मिजा (ف - مٹ) مژہ

दृगंचल (Driganchal) (درگنچل) पलक

(Palak) (پالک)

MAS मस (ع - مذ) مس

स्पर्श (Isparsh) (اسپرش) छूना (Chhúna)

(چھونا)

MIS मिस (ف - مذ) مس

ताम्र (Támr) (تامر) तांबा (Támba)

(तांबा)

مساہلت (ع - مٹ)

MUSÁ,HALAT موساھلات

آلاسٹ (Álassya آلسیہ) کاہلی
(Káhili کاہلی)

مساہمت (ع - مٹ)

MUSA,HAMAT موساھمت

भागی दारी (Bhági dári بھاگی داری)
साभा (Sájhá ساہا)

MASÁ,IL مساہل (ع - مڈ)

مسئلہ کی جمع

समस्याएँ (Samasyaen समस्यै)
मसले (Mas,ale مسئلے)

MAST मस्त (ف - ص)

1. मदोनमत्त (Madon matt मदोनमत्त)
मतवाला (Matvála मतवाला)2. निश्चेष्ट (Nishchesht निश्चेष्ट)
बे खबर (Be khabar बे खबर)3. विचिप्त (Vich,chipt विचिप्त)
वातुल (Vátul वातुल) पागल (Págal पागल)4. निःस्पृह (Nisprih निःस्पृह) बे
नियाज़ (Be niyáz बे नियाज़)5. प्रफुल्ल (Praphull प्रफुल्ल) बरशाश
(Bash,shásh बरशाश)6. ब्रह्म लीन (Brahm lín ब्रह्म लीन)
मजज़ूब (Majzúb मजज़ूब)

مستاجر (ع - ص)

MUSTÁJIR मुस्ताजिर

एकाधिकारी (Ekádhikári एकाधिकारी)
ठेके दार (Thekedár ठेके दार)

مسافرت (ع - مٹ)

MUSÁFARAT मुसाफरत

1. यात्रा (Yáttira पयर्टन) (Parya-
tan سفر) سافر (Safar سفر)2. प्रवास (Pravás परदेस)
(Pardes پردیس) बे वतनी
(Be vatani بے وطنی)

مسافر خانہ (عف - مڈ)

MUSÁFIR-KHÁNA मुसाफिर खाना

पांथ शाला (Pánth shála پانٹھ شالا)
पथिकाश्रय (Pathikásh,shrai पथिकाश्रय)
धर्म शाला (Dharm shála धर्म शाला)
(شالہ)

MASÁM मसाम (ع - مڈ)

रोम कूप (Rom kúp रोम कूप)

रोम छिद्र (Rom chhiddr रोम छिद्र)

लोम गर्त (Lom gart लोम गर्त)

रंघ्र (Lom randhr रंघ्र) जिल्द
के सूराख (Jild ke sūrākḥ جلد کے
سوراخ)

MUSÁVÁT मुसावात (ع - مٹ)

1. समता (Samata समता)
(Samánata समानता) बराबरी
(Barábari बराबरी)

2. साम्य वाद (Sámya vād साम्य वाद)

सब आदमियों के बराबर होने का
सिद्धांत (Sab ádamiyon ke barábar
hone ka síd,dbánt सब آدمیوں
کے برابر ہونے کا سدھانت)

MUSÁVI मुसावी (ع - ص)

समान (Samán समान) तुल्या
(Tullya तुल्या) यकसान (Yaksán یکسان)

2. स्थिर (Isthir استہر) پای دادر
(Páedár پائدار)

MUSTADYI مستدعی (ع - ص)

1. इच्छुक (Ich, ohhuk اچ چھک)
खादिश मन्द (Khábish mand
خواہش مند)

2. प्रार्थी (Prárthi پروارتهی) दर्खास्त
कुनिदा (Darkhást kuninda
درخواست کنندہ)

MUSTADÍR مستدير (ع - م)

वर्तुलाकार (Vartulákár ورتلا کار)
गोला कार (Golákár گولا کار)
(Gol گول) दाहरा नुमा (Dáira numa
داہرہ نما)

MUSTARAD مسترد (ع - ص)

1. अस्वीकृत (Aswikrit असوي کړت)
नामन्तूर (Námanzúr نامنظور)
2. निरसित (Nirasit نرست) खारिज
(Khárij خارج)

MUSTAZÁD مستزاد (ع - ص)

1. अधिक (Adhik ادھک) जियादा
(Ziyáda زياده)
2. अतिरिक्त (Ati rikt اتی رکت) फाजिल
(Fázil فاضل)
3. اردو نظم کی ایک قسم

MUSTASQI مستسقی (ع - مذ)

जलोदरी (Jalodari جلودري) जलंधर
का मरीज (Jalaudhar ka mariz جلدھر
کا مریض)

MUSTÁSAL مستاصل (ع - ص)

उन्मूलित (Unmúlít انمولیت) जड़ से
उखाड़ा हुआ (Jar se ukhára hua
جز سے اکھاڑا ہوا)

MUSTATIR مستتر (ع - ص)

गुप्त (Gupt گپت) गुह्य (Guhya
پوشیدہ) पोशीदा (Poshida پوشیده)

MUSTASNA مستثنی (ع - ص)

1. पृथक् (Prithak پرتھک) अलाहिदा
(Aláhida علیحدہ)
2. अपवादित (Apvádít اپوادیت)
मुस्तसना किया हुआ (Mustasna
kiya hua مستثنی کیا ہوا)

مستحسن (ع - ص)

MUS,TAH,SAN مستحسن

श्रेष्ठ (Shreshth شریشتہ) उत्तम (Uttam
پسندیدہ) पसन्दीदा (Pasandída
اتم)

MUSTAHAQ مستحق (ع - ص)

1. योग्य (Yoggya یوگیہ) काबिल (Qábil
قابل)
2. पात्र (Pátrr पात्र) अहल (Ahl
اهل)
3. अधिकारी (Adhikári ادھی کاری)
हकदार (Haq dár حقदार)
4. दानाधिकारी (Dánádhi kári دانا
धिकारी) खैरात का मुस्तहक
(Khairát ka mustahaq خیرات کا
مستحق)

مستحکم (ع - ص)

MUSTAHKAM مستحکم

1. दृढ़ (Drīḥ درڑ) मजबूत (Mazbút
مجبوط)

2. स्फूर्ति (Isphūrti اسفورتی) فورتی
(Phurti فورتی)

3. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
इनहिमाक (Inhimák انہماک)

MUSTA,FI मुस्ताफी (ع - ص)
पद त्यागी (Pad tyági پد تیاگی)
इस्तेफा देने वाला (Istefa done vála
استعفا دینے والا)

مستعمل (ع - ص)

MUSTA,MAL मुस्तामल
व्यवहृत (Vyavahrit व्यवहृत) प्रयुक्त
(Prayukt प्रयुक्त) इस्तेमाल में आया
हुआ (Istemál men áya hua استعمال
میں آیا ہوا)

مستغرق (ع - ص)

MUSTAGHRAQ मुस्ताग्रक

1. तल्लीन (Tallín तल्लिन) तन्मय
(Tanmai तन मे) मग्न (Magn
(मग्न) महव (mah,v महव)
2. बंधक (Bandhak बंधक) गिरौ
(Girau गिरौ)

مستغنی (ع - ص)

MUSTAGHNI मुस्ताग्नी

1. निस्पृह (Nisprih निसप्रीह) अनीह
(Anih अनिह) बे नियाज़ (Be niyáz
بے نیاز)
2. समृद्ध (Samrid,dh समरुद्ध)
धन शाली (Dhan sháli دهن شالی)
फारिगुल बाल (Fārighul bál
فارغ البال)

MUSTATÍ,A मुस्ततीअ (ع - ص) مستطیع

1. धनवान (Dhanván دهن وان) माल-
दार (Mál dár مالدار)
2. समर्थ (Samarth समर्थ) साहिबे
मकदूर (Sáhibe maqdúr صاحب
مقدور)

MUSTATÍL मुस्ततील (ع - مذ) مستطیل
आयत (Áyat آیت) समकोण चतुर्भुज
(Samkon chatur bhuj سم کون چتر
بہج)

وہ شکل جس کے آئنے سامنے کے
ضلع برابر ہوں اور سب زاوے قائمہ
ہوں

MUSTA,ÁR मुस्ताआर (ع - ص) مستعار

1. अस्थायी (Astháyi استثنائی) नापाय-
दार (Na páedár ناپائدار)
2. मांगी हुई चीज़ (Mángi hui chíz
مانگی ہوئی چیز)

MUSTA,ID मुस्तइद (ع - ص) مستعد

1. तत्पर (Tatpar तत्पर) सन्नद्ध
(San,nad,dh سن نده) तैयार
(Taiyár تیار)
2. निरालस्य (Nirálassya نیرالسیہ)
फुर्तीला (Phurtíla پھرتیلا)
3. संलग्न (Sanlagn سن لگن)
दत्त चित्त (Datt chitt दत्त चित्त)
मुनहमिक (Munhamik منہمک)

مستعدی (ع - ص)

MUSTA,IDDI मुस्तइदी

1. तत्परता (Tatparata तत्परता)
तैयारी (Taiyári تیار)

2. آवास (Ávās) جای کھایم
(Jáe qayám) چائے قیام

MUSTAQIL مستقل (ع - ص)

1. दृढ़ (Drīḥ) مज़بُوت (Mazbūt)
(مضبوط)

2. स्थायी (Isthāyī) परमानेंट
(Permanent) پرومانینٹ

MUSTAQÍM مستقیم (ع - ص)

सरल (Saral) ऋजु (Riju)
सीधा (Sīdha) रास्त (Rást)
(راست)

مستمند (ف - ص)

MUST-MAND مست مंद

1. दीन (Dīn) निःसहाय (Nis,sahāe)
(نس سہاے) बेचारा (Be ohāra)
(بے چارہ)

2. दरिद्र (Dariddr) मुकलिस
(Muflis) مفلس

MUSTANAD مستند (ع - ص)

1. प्रमाणित (Pramānit) तसदीक शुदा
(Tasdiq shuda) (تصدیق شدہ)

2. विश्वस्त (Vishshwast) मोतबर
(Motabar) (معتبر)

3. प्रमाण पत्र प्राप्त (Pramān pattr prāpt)
(प्रमाण पत्र प्राप्त) सनद याक्ता
(Sanad yāfta) (سند یافتہ)

مستوجب (ع - ص)

MUSTAUIJIB مستوٰیجیب

1. पात्र (Pātr) मुस्तहक
(Mustahaq) (مستحق)

مستغنیث (ع - ص)

MUSTAGHĪS مستغنیث

अभियोगी (Abhi yogi) (ابھی یوگی)

अभि योक्ता (Abhi yokta) (ابھی یوکتا)

फरयादी (Faryādi) (فریادی)

عدالت فوجداری میں نازش
کرنے والا

MUSTAFĪD مستفید (ع - ص)

1. लाभान्वित (Lābhānvit) (لا بہانویت)

फाइदा उठाया हुआ (Fāida uthāya
hua) (فائدہ اٹھایا ہوا)

2. उप भोक्ता (Upbhokta) (اپ بھوکتا)

फाइदा उठाने वाला (Fāida uthāne
vāla) (فائدہ اٹھانے والا)

مستفیض (ع - ص)

MUSTAFĪZ مستفیز

1. कृपेच्छु (Kripech, chhu) (कृपेच्छु)
(कृपेच्छु) फैज चाहने वाला (Faiz
chāhne vāla) (فیض چاہنے والا)

2. लाभान्वित (Lābhānvit) (لا بہانویت)
مستفید (Mustafid) (مستفید)

مستقبل (ع - مذ)

MUSTAQBIL مستقبیل

1. आगामी (Āgāmī) (आगामी) आने वाला
(Āne vāla) (آنے والا)

2. भविष्यकाल (Bhavish,shyatkāl) (भविष्यकाल)
आने वाला ज़माना (Āne vāla zamāna) (آنے والا زمانہ)

MUSTAQAR مستقر (ع - مذ)

1. केंद्र (Kendr) (केन्द्र) मरकज़
(Markaz) (مرکز)

4. चुहुल (chuhul) खुश फेली
(Khush feli) خوش فعلی

2. उचित (Uchit) मौजू (Mauzūn)
(मوزन)

MASJID मस्जिद (ع - مٹ)
सजदा करने की जगह (Sajda karne ki
jagah) مسجده کرنے کی جگہ
(Masit) مسیت

MASTŪR मस्तूर (ع - ص)
गुप्त (Gupt) पोशीदा (Poshida)
(پوشیده)
مستورات (ع - مٹ)

MASJŪD मसजुद (ع - ص)
आराध्य (Ārādhyā) पूज्य
(Pūjya) जिसे सजदा किया जाये
(Jise sajda kiya jāe) جسے سجدہ کیا جائے

MASTŪR ĀT मस्तुरात
महिलायें (Mahilāon) औरतें
(Auratēn) مورتن

MASKH मसख (ع - ص)
रूपांतरित (Rūpāntarit) विकृत
(Vikrit) विगड़ा हुआ (Bigṛa
hua) بگڑا ہوا

MASTŪL मस्तूल (प - मड)
पादारक (Pādārak) मरुपट
(Marutpat) पोत्पट
(Potpat) बादवान
(Bādbān) بادبان

مستولی (ع - ص)

MUSAKH.KHAR मुखखर (ع - ص)

MUSTAULI मुस्तौली

1. विजित (Vijit) गालिब
(Ghālib) غالب
2. उपभोक्ता (Up bhokta) (अप बहोक्ता)
काबिज़ (Qābiz) قابض

MUSTAVI मुस्तवी (ع - ص)
समतल (Samtal) हमवार
(Hamvār) هم وار

MASKHARAGI मुखरगी

MASTI मस्ती (ف - مٹ)

1. उन्माद (Unmād) बद मस्ती
(Bad masti) بدمستی
2. मद (Mad) नशा (Nasha)
(نشہ)
3. कामातुरता (Kamāturata) (कामातुरता)
शहवत का जोश (Shahvat ka josh)
(شہوت کا جوش)

1. परिहास (Parihās) ठठोल
(Thathol) تہ تہول
1. विनोद (Vinod) तफरीह (Tafrih)
(تفریح)

MASKHARA मुखरा (ع - مڈ)
नर्मद (Narmad) विदूषक

2. समतल (Samtal) हमवार
(Hamvar)

(Vidúshak) हँसाने वाला
(Hansane vála)

MISTAR मिस्तर (مسطر - ع - مذ)
रेखक (Rekhak) लकीरें खेंचने
का आला (Lakiren khenchne ka ála)
(لکیریں کھینچنے کا آلہ)

MUSAD,DAS मुसदस (ع - ص)
1. षष्टांगी (Shashtangi) شش‌تایی
छे जुज वाला (Chhai juz vála)
(چھ जुज वाला)

MASTÚR मस्तूर (ع - ص)
उल्लिखित (Ullikhit) (ال لکھت)
मरकूम (Marqum) (مرقوم)

2. उर्दू नज़म की एक किस्म (Urdu)
nazm ki ek qism (اردو نظم کی ایک قسم)

MAS,ÚD मसउद (ع - ص)
शुभान्वित (Shubbánvit) (شبهانویث)
कल्याण मय (Kal,lyán mai) (کلیان مے)
मुबारक (Mubarak) (مبارک)

MASDÚD मसूद (ع - ف)
अवरुद्ध (Avrud,dh) (اوردھ) निरुद्ध
(Nirud,dh) रुका हुआ (Ruka hua)
(رکا ہوا)

(مسرت - ع - مث)

MASKAN मस्कन (ع - مذ)
निवास स्थान (Nivásasthán) (نواہس)
आवास (Ávas) रहने की
जगह (Rahne ki jagah) (رہنے کی جگہ)

MASAR,RAT मसरत
हर्ष (Harsh) (हरش) आनंद (Ánand)
खुशी (Ullás) (الاس) उल्लास
(Khushi) (خوشی)

MASKANAT मस्कनत (ع - ف)
1. दीनता (Dínata) (دیلتا) लाचारी
(Láchari) (لاچاری)
2. दरिद्रता (Dariddrata) (دریدرتا) मुफ-
लिसी (Muflisi) (مفلسی)

MUSRIF मुस्रिफ (ع - ص)
अपव्ययी (Apav,vyayi) (اپو،ویئی)
बहुव्ययी (Bahuv,vyayi) (बहु،विनी)
फुजूल खर्च (Fuzúl kharch) (فضول خرچ)

MASKA मस्का (ع - फ - مذ)
नव नीत (Nav,nít) (नौनीत) क्षीर सार
(Chbír sár) (چہر سار) मखखन
(Makh,khan) (مکھن)

MASRÚR मसरूर (ع - ف)
प्रफुल्ल (Praphull) (پرپھل) प्रसन्न
(Prasann) (پرسن) उल्लसित (Ullasit)
(Pramudit) (ال لمست) प्रमुदित
(Khush) (خوش) खुश (پرمدت)

MISKÍN मस्कीन (ع - ص)
1. दरिद्र (Dariddr) (دریدر) मुफलिस
(Mufliis) (مفلس)

MUSAT,TAH मुसतह (ع - ص)
1. विस्तृत (Vistrit) (ویسترت) कुशादा
(Kusháda) (کشاہدہ)

MASLAK مسلك (ع - مذ) ماسلك

1. धर्म (Dharm) मजहब (Maz,hab) (مذہب)
2. मार्ग (Mārg) रस्ता (Rasta) (رستہ)
3. नियम (Niyam) काइदा (Qáida) (قاعدة)

MUSAL,LAM मुसल्लम (ع - ص) مسلم

1. प्रमाणित (Pramānit) प्रमाण सिद्ध (Pramān sid,dh) (ثابت) साबित (Sābit) (پرومان سده)
2. निर्विवाद (Nir vivād) जिसमें कोई भगड़ा न हो (Jis men koi jhagṛa na ho) (جسمین کوئی جھگڑا نہ ہو)
3. संपूर्ण (Sampūrṇ) समूचा (Samúcha) (سم پورن سموچا)

MUSLIM मुस्लिम (ع - ص) मुसलमान (Musalmán) (مسلمان)

MASLŪL मसलूल (ع - ص) रक्त काशी (Rakt káshi) जिसे सिल की बीमारी हो (Jiso sil ki bimári ho) (جسے سل کی بیماری ہو)

مسامة (ع - مث)

MUSAM,MÁT मुसम्मात

1. महिला (Mahila) स्त्री (Istri) (مہلا عورت)
2. भार्या (Bhārya) पत्नी (Patni) (بہاریا پتنی)

2. अशक्त (Ashakt) नाताकत (Na táqat) (ناطاقت)

3. सरल स्वभाव (Saral swabháo) सादा लौह (Sáda lauh) (سادہ لوح)

MUSAL,LAH मुसल्लह (ع - ص) مسلح

सशस्त्र (Sashastr) बद्धायुध (Bad,dhá yudh) हथियार बंद (Hathyár band) (سشستر بدهايدہ ہتھیار بند)

MASLAKH मसलख (ع - مذ) مسلخ

वध स्थल (Vadhasthal) कत्ल गाह (Qatl gáh) (ودھس تھل قتل گاہ)

MUSAL SAL मुसलसल (ع - ص) مسلسل

1. श्रुंखलित (Shrinkhalit) जंजीर में बंधा हुआ (Zanjir men bandha hua) (شرنکھلت زنجیر میں بندھا ہوا)

2. सतत (Satat) निरंतर (Nirantar) अनवरत (Anavarat) (لگاتار) लगातार (Lagátár) (سست نرंतर)

3. क्रमागत (Kramágat) क्रम बद्ध (Kram bad,dh) बातरतीब (Ba tartīb) (کراماگت کرم بدها باترتیب)

MUSALLAT मुसल्लत (ع - ص) مسلط

1. आच्छादित (Ách,cbhadit) मुहीत (Muhit) (آچہا دیت مستحیط)
2. सर पर सवार (Sar par savár) मूतऐयिन (Muta,aiyin) (سر پر سوار متعین)

2. विषय (Vishai विशे) सुआमला (Muámala म्आमला)

3. धर्म प्रश्न (Dharm prishn धर्म प्रश्न) मज़हबी सवाल (Maz,habi मजहबी سوال savál)

MASÍH मसीह (म - म) ख्रीष्ट (Khrisht क़रिश्त) हज़रत ईसा (Hazrat Ísa हज़रत ईसी)

MASÍHI मसीही (म - म) ईसाई (Ísáyí ईसाई)

MUSHÁBEH मुशाबेह (म - म)

1. तुल्य (Tullya तुल्य) समान (Samán समान) बराबर (Barábar बराबर)

2. सह रूप (Sah rúp सह रूप) समाकार (Samakár समाकार) हम शकल (Ham shakl हम शकल)

मशाबहत (म - म)

MUSHÁBAHAT मुशाबहत

एक रूपता (Ek rúpata एक रूपता) अनु रूपता (Anu rúpata अनु रूपता) हम शकली (Ham shakli हम शकली)

मशारकत (म - म)

MUSHÁRAKAT मुशारकत

सह भागिता (Sah bhágita सह भागिता) साजे दारी (Sájhe dári साजे दारी) शिराकत (Shirákat शिराकत)

मशापे (म - म)

MASH,SHÁTA मशशाता

प्रसाधिका (Prásádhika प्रसाधिका)

MISMÁR मिस्मार (म - म)

ध्वस्त (Dhwast ध्वस्त) भग्न (Bhagn भग्न) मुन्हदिम (Munhadin मुन्हदिम)

MASMÚM मस्मूम (म - म)

विषाक्त (Vishákt विशाक्त) विष मिश्रित (Vish mishrit विश मिश्रित) ज़हर (Zahr ज़हर) अलूद (Zahr álúd अलूद)

MUSIN मुसिन (म - म)

वयोवृद्ध (Vayovrid,dh वयोवृद्ध) वयोगत (Vayogat वयोगत) बूढ़ा (Bárbhá बूढ़ा)

MASNAD मसनद (म - म)

1. बड़ा तकिया (Bara takiya बड़ा तकिया) 2. गद्दी (Gaddi गद्दी)

MISVÁK मिसवाक (म - म)

दंतधावन (Dant dhávan दंतधावन) दतौन (Dataun दतौन)

मसूदे (म - म)

MUSAV,VADA मुसवदा

पांडुलिपि (Pándulipi पांडुलिपि) पांडु लेख (Pándu lekha पांडु लेख) मसौदा (Masauda मसौदा)

MUS,HIL मुसहिल (म - म)

रेचक (Rechak रेचक) विरेचक (Virechak विरेचक) मल भेदक (Mal bhedak मल भेदक) जुल्लाब (Julláb जुल्लाब)

MAS,ALA मसअला (म - म)

1 समस्या (Samas,sya समस्या) उक़दा (Uqda उक़दा)

مشایعت (ع - مٹ)

MUSHA, YA, AT مشایعت

انوراجن (Anuv, vrajan)

انوراجیا (Anuv, vrajya)

کسی کو رخصت کرتے وقت

تک اس کے پیچھے چلنا (Kisi ko rukh-

sat karte vaqt thori dūr tak uske

کسی کو رخصت کرتے

وقت تھوڑی دور تک اس کے پیچھے

چلنا)

MUSHAB, BAH مشابہ (ع - مٹ)

اپنے سے (Upmeya) جیسے

تاشبہہ دی جائے (Jise tashbih di jāe

تشیبہہ دی جائے)

مشبہہ (ع - ص)

MUSHAB, BAH-BIH (BIHI)

مشابہہ (بیہ)

اپمان (Upmán)

اپمت (Upmit)

جس کے ساتھ تشبیہہ دی جائے

MUSHT مشٹ (ف - مٹ)

1. مشٹکا (Mushtika)

(Muth, thi)

2. ایک مشٹ کی ناپ (Ek muth, thi ki

náp ایک مٹھی کی ناپ)

3. مشٹ بھر (Muththi bhar)

MUSHTAQ مشتاق (ع - ص)

اکٹھ (Utsuk)

اکٹھ (Ut kanthit)

آبھی لشی (Abhilashi)

آرزو مند (Arzu mand)

Prasáadhan kartri

بال سوارانے (Bál saṁvār-

ne aur singár karáne váli aurat

بال

(سلوانے اور سنگار کرانے والی عورت)

مشاعرہ (ع - مٹ)

MUSHÁ, ARA مشاعرہ

کوی سمنلن (Kavi sammelan)

(سمنلن)

MASH, SHÁQ مشاشاک (ع - ص)

ابھست (Abh, bhyast)

سیدھست (Sid, dh hast)

(Máhir, ماهر)

مشاورت (ع - مٹ)

MUSHÁVARAT مشاवर

پرامرش (Parámarsh)

وچارونے (Vichár vinimai)

بابھی مشوارا (Báhami meshvara)

(بابھی مشوارا)

مشاہدہ (ع - مٹ)

MUSHÁ HADA مشاہدہ

اکھن (Av, lokan)

ایکھن (Ík, ohhan)

(Ghaur se dekhna)

مشاہرہ (ع - مٹ)

MUSHÁHARA مشاہرہ

ماسک (Másik vetan)

ماہواری (Máhvári)

تانکھہ (tankháh)

بنا ہو (Voh shabd jo kisi shabd

ya dhātū se bana ho وہ شبد جو
کسی شبد یا دھاتو سے بنا ہو

مشمول (ع - ص)

MUSHTAMAL مشرتامل

سایوکت (San, yukt سن یکت) سانی-
للیت (Sammilit سم ملیت) شامل
(Shámil شامل)

مشهر (ع - ص)

MUSHTAHAR مشرتھر

1. پرسید (Prasid, dh پرسدھ) مشرھ
(Mash, húr مشهور)
2. ویشاپیت (Viggyápit وگیاپیت)
ہشاتیہار دیا ہوا (Ishtihár diya
hua اشتہار دیا ہوا)

MUSHTAHI مشرتھی (ع - ص)

1. اچھک (Ich, ohbuk اچھک)
آرزو مند (Árzu mand آرزو مند)
2. آگنی وردھک (Agni vardhak آگنی
وردھک) بھوک بڑھانے والا (Bhúkh
barháne vála بھوک بڑھانے والا)
دوسرے معلون میں عربی کے
قاعدے سے غلط ہے لیکن بولا جاتا ہے

MASHRAB مشرب (ع - مذ)

1. پانی پینے کی جگہ (Páni píne ki
jagah پانی پینے کی جگہ)
2. دھرم (Dharm دھرم) پتھ (Path
پتھ) میللت (Millat ملت)

مشرع (ع - ف)

MUSHAR, RAH مشررھ

1. سدیک (Satik سٹیک) دیاکھا سہلیت

مشتبه (ع - ص)

MUSHTABAH مشرتابھ

- سندیدھ (Sandigdh سند گدھ)
آنیشچیت (Anishchit آنشچیت)
مشکوک (Mashkúk مشکوک)

مشترك (ع - ص)

MUSHTARAK مشرتارک

1. سانیللیت (Sam, milit سم ملیت)
سامانویت (Samavit سامن ویت)
ملا ہوا (Mila hua ملا ہوا)
2. ساجھے کا (Sájhe ka ساچھے کا)
ملا جلا (Mila jula ملا جلا)

MUSHTARI مشرتاری (ع - مذ)

1. گراہک (Grábak گراہک) خری دار
(Kharídár خریدار)
2. برہسپتی (Brihaspati برہسپتی)
ایک گراہ (Ek grah ایک گراہ)

مشت زنی (ف - مٹ)

MUSHT-ZANI مشرتزانی

- ہست مائٹھن (Hast maithun ہست مائٹھن)
ہٹھلاس (Hathlas ہٹھلاس)

MUSHTAIL مشرتایل (ع - ص)

1. پرجولیت (Prajwalit پرجولیت)
جلتا ہوا (Jalta hua جلتا ہوا)
2. اُتے جت (Uttojit اُتے جت)
بھڑکایا ہوا (Bhar káya hua بھڑکایا ہوا)

MUSHTAQ مشرتاق (ع - ص)

1. وہ شبد جو کسی شبد یا دھاتو سے

MUSH, FIQ مشفق (ع - ص) مشفق

1. कृपालु (Kripálu) शफीक (کریالو)
(Shafiq شفیق)

2. त्रासक (Trásak) डराने वाला (تراسک)
(Daráne vála دَرانے والا)

MASHQ मश्क (ع - م) مشق

1. अभ्यास (Abh, bhyás) अभ्यास (अभ्यास)
(Mahárat महारत)

2. किसी काम को रोज़ करना (Kisikám
ko roz karna) کسی کام کو روز کرنا

(مشقت (ع - م) مشقت

MASHAQ, QAT मशक्कत

श्रम (Shram) परिश्रम (Parish, shram) परिश्रम (परिश्रम)
(Áyás आयास) मेहनत (Mehnat) (आयास)

MASHK मश्क (फ - म) مشک

भस्त्री (Bhastri) पखाल (Pakhál) (بہستری)
(Páni) पानी भरने की खाल (پانی بھرنے کی کھال)
(bharne ki khál)

(مشک (ف - م) مشک

MU (I) SHK मु(मि)श्क

कस्तूरिका (Kastúrika) कस्तूरी (कस्तूरी)
(Kastúri)

MUSHKIL मुश्किल (ع - م) مشکل

1. कठिन (Kathin) दुष्कर (کٹھن)
(Dushkar) सह्य (Sakht) (دشکر)

2. कठिनता (Kathinata) कठिनाई (कठिनाई)
(Kathináyi) दुश्वारी (دشواری)
(Dush vári)

(Vyákh, khya sahit) (ویاکیہا سہیت)

शर्ह किया हुआ (Sherh kiya hua) (شرح کیا ہوا)

2. सविस्तार (Savistár) विस्तृत (موسّطار)
(Vistrit) मुफ़सल (مفاسل)
(Mufas-sal)

MASH, RIQ मशरिक (ع - م) مشرق

उदयाचल (Mdayá chal) पूर्व (ادیاچل)
(Púrv) पूरब (Púrab) (پورب)

MUSHRIK मुशरिक (ع - ص) مشرك

अनेकेश्वर वादी (Anekeshwar vadi) (انے کھشور وادی)
हो (Jo kayi khuda mánta ho) जो कई खुदा मानता
हो (جو کئی خدا مانتا ہو)

MASH, AL मशअल (ع - م) مشعل

उल्मुक (Ulmuk) उल्का (المک)
(Ulkushi) मशाल (الكشى)
(Mashál) (مشال)

(مشغله (ع - م) مشغله

MASHQHALA मशगला

1. व्यापार (Vyápár) शुगल (ویاچار)
(Shughl) (شغل)

2. कार्य (Kárya) काम (کاریہ)
(Kám) (کام)

MASHQHÚL मशगूल (ع - ص) مشغول

संलग्न (Sanlagn) तन्मय (سن لگن)
(Tanmai) लीन (لین)
(Nirat) निरत (نیرت)
(Munha-nik) मुनहमिक (ملہمیک)

منہ (وچار دنہ)
(Tabádalaye khayálát
تبادلۂ خیالات)

مشوش (ع - ص)

MUSHAV, VASH مشاوش

1. उद्विग्न (Udvign) आतुर
(Átur) परेशान (Preshán)
(پریشان)

2. चिंतित (Chintit) मुत-
कविकर (Mutafak, kir)
(متفکر)

MASH, HÚR مشهور (ع - ص)

1. प्रसिद्ध (Prasid, dh) प्रथित
(Pratlit) ख्यात (Khyát)
(کھیات) सब में ज़ाहिर (Sab men
záhir) (سب میں ظاہر)

2. यशवान् (Yashván) (یہش وان)
कीर्तिवान् (Kirtiván) (کیرتی وان)
नामवर (Námvar) (نام ور)

مشہی (ع - ص)

MUSHAH, HI مشاھ ہی

रुचि वर्द्धक (Ruchi vardhak) (رچی
وَرْدَک) अग्नि वर्द्धक (Agni vardhak)
(अग्नी वर्द्धक) भूख बढ़ाने वाला
(Bhúkh bāḥhāne vála) (ہو کہ بڑھانے والا)

مشیت (ع - مٹ)

MASHÍYAT مشییت

1. ईश्वरेच्छा (Ishwarech, ohha) (اِشورِیچہ)
खुदा की मर्जी (Khuda ki
marzi) (خدا کی مرضی)
2. इच्छा (Ich, ohha) (اچھا) मरजी (Marzi)
(مرضی)

3. जटिल (Jatil) उलझा हुआ
(Uljha hua) (الچھا ہوا)

مشکل (ع - ص)

MUSHAK, KAL मुशकल

साकार (Sákár) मूर्तिमान् (Múrti-
mán) (मूर्ति मान) मुजसम (Mujas,
sam) (موجسم)

MASHKÚR मश्कूर (ع - ص)

1. धन्य (Dhan nya) काबिले
शुक्रिया (Qábile shukriya)
(شکریہ)

2. कृतज्ञ (Kritaggya) शुक्र
गुजार (Shukr guzár) (شکر گزار)
دوسرے معذون میں فلاح ہے، صرف
کم پڑھے لکھے بولتے ہیں

مشکوک (ع - ص)

MASH, KÚK मश्कूक

संदिग्ध (Sandigdb) (سن دگدھ)
संशयात्मक (Sanshayátmak) (سن
شیاتمک) मुश्तबह (Mushtabah)
(مشتبه)

MASHMÚL मश्मूल (ع - ص)

संयुक्त (San, yukt) (سن یکت) संमिलित
(Sammilit) (سم ملت) शामिल (Shámil)
(شامل)

مشورہ (ع - مذ)

MASHVURA मशवुरा

1. परामर्श (Parámarsh) (پرامرش)
सलाह (Saláh) (صلاح)
2. विचार विनिमय (Vichár vinimai)

MUSAH, HEH **مصحح** (ع - مذ) **مُسَهِّدْ**

مشیخت (ع - مٹ)

1. **شोधک** (Shodhak **شودھک**) **سुधारक**
(Sudhārak **سُدھارک**) **दुरुस्ती करने वाला**
(Durusti korne vāla **دُرستی کرنے والا**)
2. **ईदय वाचक** (Īkohhya vāchak **ایکھیا واچک**) **प्रूफ रीडर** (Proof reader **پروف ریڈر**)

MÁSHÍKHAT **मशीखत**

1. **गुरुत्व** (Guruttwa **گُروتو**) **श्रेष्ठता**
(Shresh,thata **شُریشْتہا**) **बुजुर्गी**
(Buzurgi **بُزُورگی**)
2. **अहंवाद** (Ahamvād **اھم واد**) **विकत्या**
(Vikat,tha **وِکْتہا**) **डोंग** (Ding **دینگ**)

MUS,HAF **مصحف** (ع - مذ) **مُسَهِّفْ**

MUSHIR **مُشِير** (ع - ص)

1. **ग्रंथ** (Granth **گرنٲہ**) **पोथी** (Pothi **پوٲی**)
किताब (Kitāb **کِتاب**)
2. **धर्म ग्रंथ** (Dharm granth **دھرم گرنٲہ**)
सहीफा (Sahifa **صحیفہ**)
3. **कुरान** (Qur ān **قرآن**)

परामर्श दाता (Parāmarsh dāta **پارامرش داتا**)
सलाह कार (Salāh kār **سلاھ کار**)
صلاح کار

MISDÁQ **مِصْدَاق** (ع - مذ) **مِصْدَاقْ**

MUSÁHIB **مُساهِب** (ع - ص)

चरितार्थ (Charitārth **چریتارتھ**) **चस्पान**
(Chaspān **چسپان**)

1. **पार्श्व वर्तों** (Pārshwa vartī **پارشو ورتی**)
हम नशीन (Ham nashīn **ہم نشین**)
2. **सभासद** (Sabhāsad **سبھاسد**) **हाज़िर**
बाश (Házir bāsh **حاضر باش**)

MASDAR **مَصْدَر** (ع - مذ) **مَصْدَرْ**

MASÁF **مَسَاف** (ع - مذ) **مَسَافْ**

1. **उद्गम** (Udgam **ادگم**) **निकलने की जगह**
(Nikalne ki jagah **نکلنے کی جگہ**)
2. **धातु** (Dhātu **دھاتو**) **वह शब्द जिस से क्रियायें बनती हैं**
(Voh shabd jis se kriyāen banti hain **وہ شبد جس سے کریایں بنتی ہیں**)

1. **युद्ध** (Yuddh **یودھ**) **समर** (Samar **سمر**)
जंग (Jang **جنگ**)
2. **रण क्षेत्र** (Ran ohhettr **ران چھتر**)
मैदाने जंग (Maidāne jang **میدانہ جنگ**)

MUSIR **مُصِير** (ع - ص)

مصالحت (ع - مٹ)

आग्रही (Āg,grahi **اگرہی**) **ज़िद करने वाला**
(Zid karne vāla **زید کرنے والا**)

MUSÁLAHAT **मुसालहत**

1. **संराध** (Sanrádh **سن رادھ**) **समझौता**
(Samjhauta **سمجھوتہ**)
2. **संधि** (Sandhi **سندھی**) **सुलह**
(Sul,h **صلح**)

MIS,RA **मिसरा** (ع - مذ) **مِصْرَاعْ**

पद (Pad **پد**) **चरण** (Charan **چरण**)

2. पवित्र (Pavitr, पवित्) शुद्ध (Shud, db
پاک (Pák, پاک شده)

3. निर्मल (Nirmal, निर्मल) निथरा हुआ
(Nithra hua, نیتھرا ہوا)

MUSAFFI मुसफ़ी (ع - ص) مصفی
शोधक (Shodhak, شودھک) साफ़ करने
वाला (Sáf karne vála, صاف کرنے والا)

MUSLEH मुसलेह (ع - ص) مصلح

1. सुधारक (Sudhárak, سدھارک)
इसलाह करने वाला (Isláh karne vála,
اصلاح کرنے والا)

2. दोष निवारक (Dosh nivarak, دوش
نیوارک) बुराई दफा करने वाला
(Buráyi dafa karne vála, بُرائی دفع
کرنے والا)

مصلحت (ع - مث)

MASLAHAT मसलहत

1. हित (Hit, هیت) भलाई (Bhaláyi,
بهلائی)

2. परामर्श (Parámarsh, پرامرش)
सलाह (Saláh, صلاح)

3. अच्छाई (Ach, chhayi, اچھائی)
खूबी (Khúbi, خوبی)

MASLÚB मसलूब (ع - ص) مصلوب

फांसी दिया गया (Phansi diya gaya,
پھانسی دیا گیا) सूली पर चढ़ाया हुआ
(Súli par chadháya hua, سولی پر
چڑھایا ہوا)

MUSALLA मुसल्ला (ع - مذ) مصلى

नमाज़ पढ़ने की चढ़ाई (Namáz parhne
ki chatáyi, نماز پڑھنے کی چٹائی)

शेर का आधा टुकड़ा (Sher ka ádha
tukra, شےر کا آدھا ٹکڑا)

MASRAF मसरफ (ع - मذ) مصرف

1. लाभ कारिता (Lábh kárita, लाभ)
फाइदा मंदी (Fáida mandi, فائدہ مندی)

2. प्रयोजन (Prayojan, پر یोजن)
मतलब (Matlab, مطلب)

MAS, RÚA, मसरूआ (ع - ص) مصروع

अपस्मारी (Apasmári, ایس ماری)
मिरगी का मरीज़ (Mirgi ka maríz,
مرگی کا مریض)

MASRÚF मसरूफ (ع - ص) مصروف

संलग्न (Sanlagn, سن لگن) लीन
(Lín, لین) प्रवृत्त (Pre, vritt, پرورت)
मशगूल (Mashghúl, مشغول)

مصطلح (ع - ص)

MUSTALAH मुस्तलह

पारिभाषिक शब्द (Páribhášhik shabd,
پارہاشک شبد) इस्तिलाही लफ्ज़
(Istiláhi lafz, اصطلاحی لفظ)

مصطلحات (ع - مذ)

MUSTALAHÁT मुस्तलहात

पारिभाषिक शब्दावली (Páribhášhik
shabdávali, پارہاشک شبد اولی)
इस्तिलाही अलफाज़ (Istiláhi alfáz,
اصطلاحی الفاظ)

MUSAFFA मुसफ़ा (ع - ص) مصفا

1. स्वच्छ (Swach, ohh, سوچ) उज्ज्वल
(Ujjwal, اچّ جوں) साफ़ (Sáf, صاف)

(Chitera چیترا) तसवीर बनाने वाला
(Tasvīr banāne vāla (تصویر بنانے والا)

مصمم (ع - ص)

MUSAM, MAM सुसम्मस

सुदृढ़ (Sudriḥ सुदृढ़) अचल
(Achal अचल) पक्का (Pakka पका)
मजबूत (Mazbūt مضبوط)

مصنف (ع - مذ)

MUSAN, NIF सुसन्निक

ग्रंथकार (Granth kār (گرنٲه کار) रचयिता
(Rachayita रचित) प्रणेता (Praneta
(Tasnif तसनीफ करने वाला) (Tasnif
karne vāla (تصنیف کرنے والا)

MASNÚ, A मसनु अ (ع - ص)

निर्मित (Nirmit निर्मित) रचित (Rachit
(Bana hua बना हुआ) बना हुआ (Bana hua
(रचित)

مصنوعات (ع - م)

MASNÚ, ÁT मसनुआत

किसी देश की बनी हुई चीजें (Kisei desh
ki bani hui chizen کسی دیس کی
بنی ہوئی چیزیں)

MASNÚ, YI मसनुई (ع - ص)

1. कृत्रिम (Kritrim कर्त्रिम) बनावटी
(Banávati (بنارٲی)

काल्पनिक (Kálpānik (کالٲنک)
फर्ज़ी (Farzi (فرٲی)

3. अप्राकृतिक (Apprákritik (اپٲرا
(Ghair fitri (غیر فٲتری) गैर फ़ित्री (कर्तक)

MUSAV, VIR सुसविर (म - म)

चित्रकार (Chitarkār (چٲتر کار) चित्रकार

MASÚN मसून (ع - ص)
सुरक्षित (Surak ohbit (سورکٲهٲت
महफूज़ (Mahfúz محفوظ)
اس لفظ کا املا مصنوں کرنا غلط ہے

MUSÍBAT सुसीबत (ع - م)

1. आपत्ति (Ápatti (آٲٲتی) आफत
(Áfat (آفت)

2. क्लेश (Klesh क्लेश) दुःख (Dukh,
kh (دکھ) रंज (Ranj (رنج)

3. दुर्घटना (Durghatana (دورگٲٲنا
हादिसा (Hádisa (حادٲه)

4. कठिनता (Kathinata (کٲٲهٲنا
मुश्किल (Mushkil (مشکل)

5. दुर्गति (Durgati (दुरगٲتی) नहूसत
(Nahúsat (نحوست)

6. दैवी विपत्ति (Daini vipatti (دیوی
बला (Bala (بلا) (विपत्ति)

MUZÁRE मुज़ारे (ع - م)

वह क्रिया जिसमें वर्तमान और भविष्य
दोनों ज़माने पाए जायें (Voh kriya
jis men vartamán aur bhavish,shya
donon zamáne páe jáen وہ کرٲا
جس میں ورتمان اور بھوشیہ دونوں
(زمانے پائے جائیں)

MUZÁ, AF मुज़ाअफ (ع - ص)

द्विगुण (Dwigun (دگن) दूना (Dúna
(دون)

MUZ,HIK मुञ्जहिक (ع - ص) مضحك
उपहासक (Up hāsak) (अपहासक)
(Hansor) (हंसोर)

MAZ,HAKE मञ्जहके (ع - مذ) مضحك
उपहास (Up hās) (अपहास) परिहास
(Parihās) (हंसी) (हंसी) (Hansi)
(तमखुर) (Tamaskhur) (हंसी)
(तमखुर)

MUZIR मुज़िर (ع - ص) مضر
हानिकर (Hānikar) (हानीकर) अहितकर
(Ahitkar) (अहितकर) नुकसानदेह
(Nuqsāndeh) (नुक्सानदेह)

MIZRÁB मिर्ज़ाब (ع - م) مضرب
सितार बजाने के लिए उँगली में पहनने
का छल्ला (Sitār bajāne ke liye ungli
men pahinne ka chhalla) (सितार बजाने
के लिए अंगुली में पहनने का चहला)

MAZAR,RAT मज़रत (ع - م) مضرت
हानि (Hāni) (हानी) अहित (Ahit)
(नुक्सान) (Nuqsān) (अहित)

MAZRŪB मज़रूब (ع - ص) مضروب
1. आहत (Āhat) (अहत) घायल
(Ghāyal) (ग़ायल)

2. गुणित (Gunit) (गुणित) गुणा किया
हुआ (Guna kiya hua) (गुना किया हुआ)

MUZTAR मुज़्तर (ع - ص) مضطر
आतुर (Ātur) (आतुर) व्याकुल (Vyākul)
(उद्विग्न) (Udvign) (उद्विग्न) (व्याकुल)
परेशान (Pareshān) (परेशान)

MUZÁF मुज़ाफ (ع - ص) مضاف
संबंध (Sambandhya) (सम्बन्ध) मुसन्द
(Musnad) (मुसन्द)

MUZÁFÁT मुज़ाफात (ع - مذ) مضافات
उपनगर (Upnagar) (अपनगर) शाखा
नगर (Shākhā nagar) (शाखा नगर) शहर
का गिर्दों नवाह (Shahr ka girdonavāh)
(शहर का गिर्दों नवाह)

مضاف الیه (ع - ص) مضاف
MUZÁF-ILAIH मुज़ाफ इलैह
संबंध वान् (Sambandh vān) (सम्बन्ध वान्)
(Musnad ilaih) (मुसन्द इलैह) (वान्)
(मुसन्द इलैह)

مضامين (ع - مذ) مضامين
MAZÁMÍN मज़ामीन
मसूमों की जमیع دیکھو 'مضمون'

مضافه (ع - مذ) مضافه
MUZÁYAQA मुज़ायका
हानि (Hāni) (हानी) अनिष्ट (Anisht)
(हरज) (Harj) (हरज) कबाहत
(Qabāhat) (कबाहत)

مضبوط (ع - ص) مضبوط
MAZBŪT मज़बूत
1. दृढ़ (Driḥ) (दृढ़) पक्का (Pakka)
(मुहकम) (Muhkam) (मुहकम)
2. स्थायी (Isthāyi) (स्थायी) पायदार
(Pāedār) (पायदार)

3. बलिष्ठ (Balishth) (बलिष्ठ) सशक्त
(Sashakt) (सशक्त) ताकत वर
(Tāqat var) (ताकत वर)

2. निबंध (Nibandh نبلندہ) लेख (Lekh ليکھ) मकाला (Maqála مقالہ)
3. विषय (Vishai ویشے) मौज़अ (Mauzún موضوع)
4. कविता (Kavita कवितّا) शाहरी (Sháeri شاعري)

مضمون نگار (ع - ف - ص)

MAZMÚN-NIGÁR मज़्मून निगार
निबंधकार (Nibandh kár نبلندہ کار)
लेखक (Lekhakh ليکھک) मज़्मून
लिखने वाला (Mazmún likhne vála
مضمون لکھنے والا)

MUTÁBIQ मुताबिक (ع - ص) مطابق

1. सदृश (Sadrish सदृश) तुल्य (Tullya तुल्य) मिसल (Misl مثل)
2. अनुसार (Anusár अनुसार) बमूज़िब (Bamújib بموجب)

مطابقت (ع - م - ث)

MUTÁBAQAT मुताबकत
सदृशता (Sadrishata सदृशता) अनुकूलता (Anukúlata अनुकूलता)
समानता (Samánata समानता) मुशाबहत (Mushábahat
مشابهت)

MUTÁLABA मुतालबा (ع - مذ) مطالبه

1. अभियाचन (Abhiyáchan अभि याचन) माँग (Máנג मांग) डिमांड (Demand डیمانڈ)
2. अधर्थन (Adh,dhyarthan अधिर धर्थन) दावा (Dáva دعوّا) क्लेम (Claim क्लेम)

MUZTARIB मुज़्तरिब (ع - ص) مضطرب
अधीर (Adhír अधिर) व्याकुल (Vyákul व्याकूल)
बेचैन (Be chain बेचैन)
बेताब (Betáb بیتاب)

MUZ,IF मुज़्इफ़ (ع - ص) مضعف
अशक्तकर (Áshakt kar अशक्त कर)
कमज़ोर करने वाला (Kamzor karne
vála कमज़ोर करने والا)

MUZ,GHA मुज़्गा (ع - مذ) مضغه
मांस पिंड (Máns pind मांस पलंद)
गोश्त का लोथड़ा (Gosht ka lothra
گوشت کا لوٹھڑا)

مضمحل (ع - ص)

MUZMAHIL मुज़्महिल
1. शिथिल (Shithil शिथील) मंद (Mand مند)
सुस्त (Sust سست)
2. श्रान्त (Shránt شرانت) क्लान्त (Klánt क्लान्त) थका हुआ (Thaka
hua تھکا ہوا)

MUZMAR मुज़्मर (ع - ص) مضمّر
गुप्त (Gupt गुप्त) निहित (Nihit निहित)
पोशीदा (Poshída پوشیده) नेत

مضمضه (ع - مذ)

MAZ,MAZA मज़्मज़ा
आचमन (Áchaman आचमन) गरारा (Gharára غرارة)
कुल्ली (Kulli कुल्ली)

MAZMÚN मज़्मून (ع - مذ) مضمون
1. अर्थ (Arth अर्थ) मतलब (Matlab मतलब)
मानो (Ma,ni معني)

2. मनोवाञ्छित (Manovāñchhit मनो
(روچک) रोचक (Róchak) (وانچھت
पसंदीदा (Pasendída) (پسندیدہ)

MATAR मतर (ع - مذ)
वर्षा (Varsha वर्षا) वृष्टि (Vrishti
बरसात (Barsat) (برسات)

MUTRIB मुत्रिब (ع - مذ)
गायक (Gáyak) (گایک) गवैया (Gavaiya
گویا)

MAT,ŪN मत्ऊन (ع - ص)
निंदित (Nindit) (نندت) गर्हित (Garhit
بدनाम (Bad nám) (بدنام) (گهرت)
रुसवा (Rusva) (روسوا)

MATLAB मत्लब (ع - مذ)
1. अर्थ (Arth) (ارتھ) मानी (Máni
(معنی)
2. आशय (Áshai) (آشے) मकसद
(Maqsad) (مقصد)
3. प्रयोजन (Prayojan) (پریوجن)
सरोकार (Sarokár) (سروکار)
4. स्वार्थ (Swáarth) (سوارتھ) गरज
(Gharaz) (غرض)

مطلب براری (ع - مف)

MATLAB-BARÁRI मत्लब बरारी
कार्य सिद्धि (Káryya sid,dhi) (کاربہ
स्वार्थ सिद्धि (Swáarth siddhi) (سدھی
काम निकालना (Kám
nikálna) (کام نکالنا)

MATLABI मत्लबी (ع - ص)
स्वार्थी (Swarthi) (سوارتھی) स्वार्थ पर

3. अधिवाचना (Adhi yáchana) (ادھی
तक्षाजा (Taqáza) (تक्षा) (یاچنا)
4. धन (Dhan) (دھन) अर्थ (Arth
(रत्न) रकम (Raqam) (रत्न)

MUTÁ,LA,Á मुतालआ (ع - مذ)

1. अध्ययन (Adh,dhyan) (اد'دھین)
गौर से पढ़ना (Ghaur se paṛhna
(غور سے پڑھنا)
2. निरीक्षण (Niríkehhan) (نیریکھن)
गौर से देखना (Ghaur se dekhna
(غور سے دیکھنا)

MATAB मतब (ع - مذ)
चिकित्सालय (Chikitsálai) (چکیت
तबीब का कमरा (Tabíb ka
kamra) (طیب کا کمرہ)

MATBAKH मत्बख (ع - مذ)
पाक शाला (Pák shála) (پاک شالہ)
रसोई घर (Rasoyi ghar) (رسوئی گھر)
बावरची खाना (Bávarchi khána
(बावर्ची خانہ)

MATBA मत्बा (ع - مذ)
यंत्रालय (Yantrálai) (یন্ত্রالے) मुद्रणालय
(Mud,dránalai) (مدرنالے) प्रेस (Press
छापा खाना (Chhápa khána
(چھاپہ خانہ)

MATBÚKH मत्बूख (ع - مذ)
क्वाथ (Kwáth) (कवाथ) जोशाँदा
(Joshánda) (جوشاندہ)

MABŪ,A मत्बूअ (ع - ص)
2. मुद्रित (Mud,drit) (مدرت) छापा
हुआ (Chhapa hua) (چھपा ہوا)

چاہا हुआ (Cháha hua) (وانچھت)

2. प्रेम पात्र (Prem pátr) (پریم ماتر)
माशूक (Máshúk) (معشوق)

مطمح نظر (ع - ف - مذ)

MATMAHE-NAZAR मतमहे नजर

दृष्टि केंद्र (Drishtikendr) (درشتی)

लक्ष्य (Lakshya) (لکھیا) (अभीष्ट) (अभीष्ट)

मकसद (Asli maqsad) (اعلی مقصد)

MUTMA,IN मुतमइन (ع - ص)

1. संतुष्ट (Santusht) (سن تشت) तृप्त

(Tript) (त्रिप) अघाया हुआ

(Aghaya hua) (اٹھایا ہوا)

2. निश्चित (Nishchint) (نش چنت)

बेफिक्र (Be fikr) (بے فکر)

3. निस्पृह (Nisprih) (نس پره) काने

(Qane) (قانع)

MUTÍ,A मुतीआ (ع - ص)

1. वशी भूत (Vashibhút) (وשי بهوت)

अधीन (Adhín) (ادھین) ताबे

(Tábo) (تابع)

2. अनुयायी (Anuyáyi) (انویائی) अनुसारी

(Anusári) (انوساری) मुकल्लिद

(Muqallid) (مقلد)

MAZÁLIM मज़ालिम (ع - مذ)

مظالمہ کی جمع

अत्याचार (Attyáchár) (اتیاچار)

अनीतियां (Anitiyān) (انیتیاں) सख्तियां

(Sakhtiyān) (سختیاں)

खुद (Swarth par) (سوارتہ پر)
गरज़ (Khud gharaz) (خود غرض)

MATLA मतला (ع - مذ)

1. उदयस्थल (Udayasthal) (ادیستہل)

तुलू होने की जगह (Tulú hone ki jagah)

(طلوع ہونے کی جگہ)

2. ग़ज़ल का पहला शेर (Ghazal ka pahla sher)

(غزل کا پہلا شعر)

MUT,TALA मुत्तला (ع - ص)

सूचित (Súchit) (سوچت) विशत

(Vig,gyapt) (وگ، گپیٹ) इत्तिला अ

दिया हुआ (Ittilá,a diya hua) (اطلاع دیا ہوا)

(دیا ہوا)

MUTLAQ मुत्लक (ع - ص)

1. नितांत (Nítánt) (نیتانت) कर्तई

(Qatyi) (قطعی)

2. क्वचित् (Kwachit) (کوچت) ज़रामी

(Zara bhi) (ذرا بھی)

3. सामान्य (Sámán,nya) (سامانیہ)

आम (Ám) (عام)

مطلقہ (ع - ص)

MUTAL,LAQA मुत्ललका

त्यक्ता (Tyakta) (تیکتا) विच्छेदिता

(Vich,obhedita) (وچ، چھेदिता) तलाक

दी हुई औरत (Taláq di hui aurat)

(طلاق دی ہوئی عورت)

MATLÚB मत्लूब (ع - ص)

1. वांछित (Vánchhit) (وانچھت)

अभीष्ट (Abhisht) (अभीष्ट) मनो

वांछित (Manovánchhit) (ملو)

2. दर्शन (Darshan दर्शन) जलवा
(Jalva जलवा)

3. ज़ाहिर होने की जगह (Zāhir hone
ki jagah ظاهر ہونے کی جگہ)

MA मअ (ع - اسم جار) مع
सह (Sah सह) साथ (Sāth साथ)

MA,AN मअन (ع - ص) معاً
तत्त्वण (Tatobhan तत्त्वण) त्वरित
(Twarit त्वरित) तुरंत (Turant तुरंत)
फौरन (Fauran फौरन)

MUÁRIZ मउआरिज़ (ع - ص) معارض

1. प्रति द्वंद्वी (Pratidwandwi
प्रती हरिक (Herif हरिक) (दुन्द्वी)

2. शत्रु (Shattru शत्रु) दुश्मन
(Dushman दुश्मन)

3. उपद्रवी (Upad,dravi
अपद्रवी (Jhagrálá जग़रालू)

MU,ÁRAZA मुआरज़ा (ع - مذ) معارضه
उपद्रव (Upad,drav अपद्रव) जग़रा
(Jhagra जग़रा) टंटा (Tanta टंटा)

MA,ÁSH मआश (ع - مث) معاش

1. जीविका (Jivika जीविका) वृत्ति (Vritti
वृत्ति) रोज़ी (Rozi रोज़ी)

2. जीवनोपाय (Jivanopáe
जीवन हेतु (Jívan hetu जीवन हेतु)
ज़रीयए मआश (Zríyae-ma,ásh
ज़रीयए मआश)

معاشرت (ع - مث)

MU,ÁSHARAT मुआशरत

नागरिकता (Nágarikata नागरिकता) साम-

مظاہرہ (ع - مذ)

MUZÁ,HARA मुज़ाहरा

प्रदर्शन (Pradarshan प्रदर्शन)
किसी मांग के समर्थन में आम जनता
का जलसा या जुलूस (Kisi máng ke
samarthan men ám janata ka jalsa ya
julus किसी मांग के समर्थन में आम जनता का जलसा या जुलूस)

MUZAFFAR मुज़फ़्फ़र (ع - ص) مظفر
विजेता (Vijeta विजेता) प्राप्त विजय
(Prápt vijai प्राप्त विजय) फ़ातेह
(Fáteh फ़ातेह)

MAZLAMA मज़लमा (ع - مذ) مظالمه

1. अपराध (Aprádh अपराध) क़सूर
(Qasúr क़सूर)

2. पाप (Páp पाप) वबाल (Vabál
वबाल)

3. अत्याचार (Atiyáchar अत्याचार)
ज़ुल्म (Zulm ज़ुल्म)

MAZLÚM मज़लूम (ع - ص) مظلوم

नृशंसित (Nrishansit नृशंसित) ज़ुल्म
रसीदा (Zulm rasída ज़ुल्म रसीदा)

MUZ,HIR मुज़्हर (ع - ص) مظہر

द्योतक (Dyotak द्योतक) सूचक
(Súchak सूचक) ज़ाहिर करने वाला
(Zāhir karne vála ज़ाहिर करने वाला)

MAZ,HAR मज़्हर (ع - مذ) مظہر

1. प्रकाश (Prakásh प्रकाश) नूर
(Núr नूर)

भिषज (Bhishaj) (بھیشج) इलाज करने वाला (Ilaj karne wala) (علاج کرنے والا)

MUÁLAJA मुआलजा (ع - مڈ) معالجه

चिकित्सा (Chikitsa) (چکیتسا) उपचार

(upohār) (اوپھار) इलाज (Ilaj) (علاج)

مع الحیر (ع - ص)

MA,AL-KHAIIR मअल खैर

सकुशल (Sakushal) (سکشل) कुशल

पूर्वक (Kushal pūrvak) (کشل پوروک)

MUÁMALA मुआमला (ع - مڈ) معامله

1. व्यापार (Vyápār) (ویاپار) व्यवहार

(Vyav,bār) (ویوہار) चलन (Chalan)

(چلن)

2. घटना (Ghatana) (گھٹنا) वाकिआ

(Vá,qiá) (واقعہ)

3. आदान प्रदान (Ádán pradán) (آدان

لین دین) लेन देन (Len den)

(لین دین)

4. संराधन (Sanrádhan) (سن رادھن)

समभौता (Samjhauta) (سمجھوتا)

5. वाद (Vád) (وا) अभियोग (Abhiyog)

(ابھی یوگ) मुकदमा (Muqadma)

(مقدمہ)

MUÁNID मुआनिद (ع - ص) معاند

1. शत्रु (Shattru) (شترو) बैरी (Bairi)

(دشمن) दुश्मन (Dushman) (دشمن)

2. विरोधी (Virodhi) (دروہی) मुखा-

लिफ (Mukbálif) (مخالف)

معاندت (ع - مڈ)

MUÁNADAT मुआनदत

1. शत्रुता (Shattruta) (شتروتا) बैर

(بیر)

जिकता (Sámájikata) (ساماجکتا) आपस

में मिल जुल कर ज़िंदगी गुज़ारना (Ápas

meñ mil jul kar zīndagi guzārna

(آپس میں مل جل کر زندگی گزارنا)

معاشرہ (ع - مڈ)

MU,ÁSHARA मुआशरा

समाज (Samáj) (سماج) सोसाइटी

(Society) (سوسائٹی)

MU,ÁSIR मुआसिर (ع - ص) معاصر

सम कालीन (Sam kálin) (سم کالین)

हम अस् (Ham asr) (هم عصر)

MU,ÁF मुआफ (ع - ص) معاف

1. क्षमیت (Chhamit) (چھمیت) मुआफ

किया गया (Muáf kiya gaya) (معاف

کیا گیا)

2. मुक्त (Mukt) (مکت) बरी (Bari)

(بري)

MUÁFI मुआफी (ع - مڈ) معافی

1. क्षमा दान (Chhama dán) (چھما دان)

बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

2. मुक्ति (Mukti) (مکتی) छुटकारा

(Chhutkára) (چھٹکارا)

3. وہ زمین جو کسی رئیس یا سرکار

کی طرف سے کسی کار گزار کے

صلے میں ملی ہو

معافی نامہ (ع - مڈ)

MUÁFI-NÁMA मुआफी नामा

क्षमा पत्र (Chhama patr) (چھما پتر)

मुआफी की तहरीर (Mu,áfi ki tahrír)

(معافی کی تحریر)

MUÁLII मुआलिज (ع - ص) معالج

चिकित्सक (Chikitsak) (چکیت سک)

2. प्रतिज्ञा (Pratiggya) इकरार (Iqrār)

3. संप्रतिज्ञा (Sampratiggya) (समप्रतिज्ञा) (Agreement) (एग्रीमेंट)

MUÁ,YANA मुआयना (ع - مد) معاينة

1. निरीक्षण (Nir.kohhan) (نيريكوهن) (Inspection) (انسپيکشن)

2. पर्यवेक्षण (Paryavekohhan) (پريويک) (Ghaur se dekhna) (غور سے دیکھنا)

MA,BAD मा(अ)बद (ع - مد) معبد (आराधना गृह) (Árádhana grih) (आराधना) (इबादत खाना) (Ibádat khána) (عبادت خانه)

MA,BAR मा(अ)बर (ع - مد) معبر

1. घाट (Ghát) (گھاٹ) नदी पार करने की जगह (Nadi pâr karnê ki jagah) (नदी पार करने की जगह)

2. सेतु (Setu) (سٹو) पुल (Pul) (پل)

MA,BUD मा(अ)बूद (ع - ص) معبود

1. पूजित (Pūjit) (پوجیت) आराधित (Áráohit) (आराधित) जिसे पूजा जाय (Jise pūja jāo) (जैसे पूजा जाये)

2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) खुदा (Khuda) (خدا)

MOTABAR मोतबर (ع - ص) معتبر

विश्वस्त (Vish,shwast) (وہش،شوست) विश्वास पत्र (Vish,shwás pátr)

2. द्वेष (Dwesh) (دویش) बुझ (Buġhz) (بغض)

3. परस्पर द्वेष या बैर रखना (Paraspar dwesh ya bair rakhna) (پرسپر دویش یا بیر رکھنا)

MUÁNAQA मुआनका (ع - مد) معاينة (आतिंगन) (Álingan) (अलिंगन) गले मिलना (Gale milna) (गले मिला)

MUÁVAZA मुआवजा (ع - مد) معاوضه

1. प्रतिकार (Pratikár) (प्रोती कर) प्रतिफल (Pratiphal) (प्रोती फल) बदला (Badla) (بدله)

2. हानिपूर्ति (Hánipūrti) (हानी प्रोती) तलाफी (Taláfi) (تلافی)

3. प्रतिकर (Pratikár) (प्रोती कर) किसी चीज के बदले में दिया हुआ रुपया (Kisi chíz ke badle men diya hua rupia) (کسی چیز کے بدلے میں دیا ہوا روپیہ)

MUÁVIN मुआविन (ع - ص) معاون

सहायक (Saháyak) (سہایک) सहाकारी (Sahkári) (سہکاری) मददगार (Madad-gár) (مددگار)

معاونت (ع - ص) (مشت)

MOÁ,VANAT मुआवनत

सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहकारिता (Sahkáritya) (سہکاریتا) मदद (Madad) (مدد)

MU,ÁHADA मुआहदा (ع - مد) معاہدہ

1. संविदा (Samvida) (समविदा) समझौता (Samjbhauta) (समजहोता) कंट्रैक्ट (Contract) (कनट्रिक्ट)

MOTAMAD मोतमद (ع - ص) معتدل

विश्वस्त (Vish,shwast) (وش، شوست)

मोतबर (Motabar) (معتبر)

MA,TUB मा(अ)तुब (ع - ص) محبوب

कोप पात्र (Kop páttr) (کوپ پانر)

क्रोध भागी (Krodh bhági) (کروھ بھاگی)

जिस पर गुस्सा हो (Jis par

ghussa ho) (جس پر غصہ ہو)

MOJIB मोजिब (ع - ص) معجب

अहंकारी (Ahankári) (اهنکاري) घमंडी

(Ghamandi) (گھمنڈی) मगरूर (Magh-

rúr) (مغرور)

MOJIZA मोजिज़ा (ع - ص) معجزه

1. चमत्कार (Chamatkár) (چمٹکار)

कौतुक (Kautuk) (کوتک) शोबदा

(Shobada) (شعبده)

2. वह चमत्कार जो किसी पैगम्बर से

जाहिर हो (Voh chamatkár jo kisi

paigambar se záhir ho) (وہ چمٹکار جو

پایمبر سے ظاہر ہو)

MA,JÚN मा(अ)जून (ع - ص) معجون

पाक (Pák) (پاک) वह मुरक्कब दवा जो

शहद मिलाकर गूंधी जाय (Voh murak,

kab dava jo shahd mila kar gúndhi

jáo) (وہ مرکب دوا جو شہد ملا کر

گوندھی جائے)

معادلت (ع - ص) (مٹ)

MA,DILAT मा(अ)दिलत

न्याय (Nyáo) (نہاے) नीति (Niti)

(انصاف) (Insáf) इनसाफ (इन्सफ)

एतिबार के काबिल (وشواس پانر)
(Etibár ke qábil) (اعتبار کے قابل)

MOTADIL मोतदिल (ع - ص) معتدل

1. संतुलित (Santulit) (سن تلت)

مُتوازن (Mutavázin) (متوازن)

2. सम शीतोष्ण (Samshítoshn) (سم

شیتوشن) न बहुत गर्म न बहुत ठंडा

(Na bahut garin na bahut thandá

) (نه بہت گرم نه بہت ٹھنڈا)

معرض (ع - ص)

MOTARIZ मोतरिज़

आपत्ति कर्ता (Ápatti karta) (آپتی کرتا)

एतिराज करने वाला (Etiráz karne

vála) (اعتراض کرنے والا)

MOTARIF मोतरिक (ع - ص) معترف

स्वीकर्ता (Swi karta) (سوی کرتا) अंगी-

कृत (Angikrit) (انگی کرت) इقرار

करने वाला (Iqrár karne vála

) (قرار کرنے والا)

MOTAQID मोतकिद (ع - ص) معتقد

श्रद्धावान् (Sbrid,dháván) (شردھاوان)

श्रद्धालु (Shrid,dhálu) (شردھاالو) एतिकाद

रखने वाला (Etiqád rakhne vála

) (دکھنے والا)

MOTAKIF मोतकिफ (ع - ص) معتكف

एकांत तापस (Ekánt tápas) (ایکانت

تاپس) अकेले में इबादत करने वाला

(Akele men ibádat karne vála

) (میں عبادت کرنے والا)

گیزا کی تھیلی (Ghiza ki thaili)

غذا کی تھیلی

معذرت (ع - مٹ)

MA,ZIRAT ما (آ) زیرت

1. ویوشتا (Vivasbata)

مجبوری (Majburi)

2. چھما یا چنا (Chhama yáchana)

عذر خواہی (Uzr kháhi)

عذر خواہی

MA,ZUR ما (آ) زور (ع - ص)

1. ویش (Vivash)

لاچار (Láchár)

2. چھمیا (Chham,mya)

چھن توہی (Chhantav,vya)

قابیلہ (Qábile muáfi)

قابل معافی

MU,ARRA مورا (ع - ص)

1. ریکٹ (Rikt)

وینچت (Vanchit)

خالی (Kháli)

2. آیوگیہ (Ayogya)

ناقابل (Ná qábil)

3. مূলک پستک جس پر ٹیکا (Múllya pustak jis par tika)

نہو (Múllya pustak jis par tika)

مولیہ پستک (Múllya pustak jis par tika)

جسپر ٹیکا تھیلی نہ ہو

4. سرال گدیہ جو (SaraI gaddyá jo)

الانکارادی (SaraI gaddyá jo)

سرا ل گدیہ جو (SaraI gaddyá jo)

میراج (ع - مٹ)

1. سیریاں (Sopán)

سیڑھی (Sírhi)

MA,DIN ما (آ) دین (ع - مڈ)

کھانی (Khani)

آکر (Ákar)

کان (Kán)

معذرت (ع - مڈ)

MA,DANÍYÁT ما (آ) دانیات

کھانیج پدارتھ (Khanij padáarth)

کھان سے نیکالنے والی چیزیں

(Khan se nikalne váli chízen)

کھان سے نکلنے والی چیزیں

معدود (ع - ص)

MA,DÚD مادود (مضدود)

کاتی پائی (Katipai)

تھوڑے (Thore)

چند (Chand)

معدود (ع - ص)

MA,DÚDE-CHAND مادود (مضدود)

کاتی پائی (Katipai)

گنتی کے (Ginti ke)

بہت تھوڑے (Babut thore)

MA,DÚM ما (آ) دूम (ع - ص)

1. نشت (Nasht)

دھواست (Dhwast)

2. لوط (Lupt)

غائب (Gháib)

3. آپ پراپیہ (Ap,práp,pya)

ناپا (Náyáb)

MEDA میدا (ع - مڈ)

1. اڈر (Udar)

جٹھر (Jathar)

2. آماشیہ (Ámashai)

پکواشیہ (Pak,kwáshai)

فوج کی ترتیب (Fauj ki tartīb)

(فوج کی ترتیب)

2. یوڈھ (Yud, dh) لڑائی (Larāyi)

(لڑائی)

MA, RŪZ ما (ا) رُز (ع - ص) رُز

نویدیت (Nivedit) کثیت

(Kathit) اُرج کیا ہوا

(Arz kiya hua) (عرض کیا ہوا)

(معروضہ (ع - مذ))

MA, RŪZA ما (ا) رُز

1. پراثرنا (Prārthana) ایل-
تیا (Iltija) (التجا)

2. پراثرنا پتر (Prārthana pattr) پراثرنا
(Arzi) (عرضی)

MA, RŪF ما (ا) رُف (ع - ص) رُف

1. پراسیدھ (Prasid, dh) مہشہر
(Mashbūr) (مشہور)

2. جات (Gyāt) جانا ہوا
(Jāna hua) (جنا ہوا)

MUAZ, ZAZ موز (ع - ص) موز

1. آدرت (Ādrit) سمانیت
(Sam, mānit) ایزت دار
(Izzat dār) (عزت دار)

2. اُچ (Uch, ch) پرتیشیت (Pra-
tishtit) آلا (Āla) (اعلیٰ)

MA, ZŪL ما (ا) زُل (ع - ص) زُل

پدچوت (Padaoh, chyut) چیت

آپداسٹھ (Apadasth) نوکری

سے ہٹایا ہوا (Naukri se hatāya hua)

(نوکری سے ہٹایا ہوا)

مسلمانوں کے عقیدے کے مطابق 2.

حضرت محمد صاحب کا جسم

کے ساتھ آسمان پر جانا

MUARRIF مواریف (ع - ص) مواریف

پرشانسک (Prashansak) (پرشلک)

شلاگھی (Shlāghi) تاریف کرنے

والا (Tārīf karne wāla)

(والا)

(معرفت (ع - مٹ))

MA, RIFAT ما (ا) ریفٹ

1. پارچہ (Parichai) جان

پہچان (Jān pahchān) (جان)

(پہچان)

2. ادھیاتم (Ad, dhyātm) (ادھیاتم)

ایلہیات (Ilābīyāt) (الہیات)

3. دوارا (Dwāra) زریعہ سے

(Zariye se) (ذریعے سے)

(معرکہ (ع - مذ))

MA, RIKA ما (ا) ریکا

1. چہتر (Chhettr) میدان

(Maidān) (میدان)

2. یوڈھ (Yud, dh) سمر (Samar)

(لڑائی) (Larāyi) (سمر)

3. اُپدرو (Upad, drav) جھگڑا

(Jhagra) (جھگڑا)

4. دھوم دھام (Dhūm dhām) (دھوم دھام)

ہنگاما (Hangāma) (ہنگامہ)

(معرکہ آرائی (ع - مٹ))

MA, RIKA-ĀRĀYI ما (ا) ریکا آرایہ

1. یوڈھ سجا (Yud, dh saija) (یوڈھ سجا)

2. अवज्ञा (Avag,gya اوکھا) ना फर-
मानी (Ná farmáni نافرمانی)

(معشوق (ع - ص)

MU,ATTAR सुअत्तर (معطر (ع - ص)
सुगंधित (Sugandhit سوگندھت)
सुवासित (Suvásit सुवासत)
में बसा हुआ (Khusbu men basa
hua خوشبو میں بسا هوا)

MA,SHU'Q मा (अ) शूक

प्रेम पात्र (Prem pátr प्रेम पात्र)
प्रिय (Priya प्रिय) प्रियतम (Priyatam
प्रियतम) महबूब (Mabbúb محبوب)

(معشوقه (ع - ص)

MU,ATTAL सुअत्तल (معطل (ع - ص)

1. स्थगत (Isthagat اس تهگت)
निलंबित (Nilambit نلیمبت) सस्पेंड
(Suspend سس پینڈ)
2. वृत्ति हीन (Vritti hín वृत्ति हीन)
बे रोजगार (Be rozgár بے روزگار)
3. आलसी (Alasi آلسی) दीला (Dhila
دیلا) सुस्त (Sust سست)

10TI मोती (مطی (ع - ص)
दाता (Dáta داتا) अनुदाता (Anudáta
انوداتا) अता करने वाला (Ata karne
vála عطا کرنے والا)

MU,AZ,ZAM सुअज्जम (معظم (ع - ص)
मान्य (Mán,nya मानی) आदरणीय
(Ádaraníya آدرنیہ) पूज्य (Pujya
پوجیہ) मुहतरम (Mohtaram محترم)

MA,QUL मा(अ)कूल (معقول (ع - ص)

1. उचित (Uchit اچت) यथोचित
(Yathoochit یثوچت) सुनासिब
(Munásib مناسیب)
2. यथार्थ (Yatháarth یثہارتہ) सहीह
(Sahíh صحیح)
3. शिष्ट (Shisht شست) मुहज्जब
(Mubazzab مہذب)

MA,SHU'QA मा (अ) शूका

प्रेमिका (Premika प्रेमिका) प्रियतमा
(Priyatama प्रियतमा) प्रिया (Priya
प्रिय) प्रणयिनी (Pranayini प्रणयिनी)
प्रेयसी (Preyasi प्रेयसी) वल्लभा
(Vallabha वल्लभा) कान्ता (Kanta कान्ता)
प्रेमास्पदा (Premáspada प्रेमामासपदा)
महबूबा (Mabbúba محبوبہ)

MA,SÚM मा (अ) सूम (معصوم (ع - ص)

1. निर्दोष (Nirdosh निर्दोष) निष्पाप
(Nishpáp निष्पाप) बे कसूर
(Be qusúr بے قصور)
2. बालक (Bálak بالک) बच्चा (Bach,
cha بچہ)
3. सरल स्वभाव (Saral swabháo सरल
स्वभाव) सादा लौह (Sáda lauh
سادہ لوح)
4. वह आदमी जो प्राकृतिक निष्पाप हो
(Voh ádami jo prákritik nishpáp
وہ آدمی جو پراکرتک نشہ
پاپ ہو)

(معصیت (ع - ص)

MA,SIYAT मा (अ) सियत

1. पाप (Páp پاپ) पातक (Pátak
پاتک) गुनाह (Gunáh گناه)

معالم (ع - ص)

MA,LU'M ما (آ) لوم

1. جات (Gyát گیات) جانا हुआ (Jána hua جانا ہوا)

2. विदित (Vidit وِدِت) ज़ाहिर (Záhir ظاهر)

MU,ALLA मुअल्ला (ع - ص) معلی

1. श्रेष्ठ (Shreshth شریشتہ) बड़ा (Bara بڑا)

2. उच्च (Uch,eh اُچ) बलंद (Balond بلند)

3. महान् (Mahán مہان) अज़ीम (Azím عظیم)

MU,AMMA मुअम्मा (ع - مذ) معما

1. प्रहेलिका (Prahelika پرهیلکا) पहेली (Paheli پیرہیلی)

2. प्रति योगिता (Pratiyogita پرتی یوگیتا) मुअम्मा (Mu,amma معما)

ME,MÁR मेमार (ع - مذ) معمار

1. निर्माता (Nirmáta نرّماتا) स्रष्टा (Srashta سَرَشْتَا) तखलीक करने वाला (Takhlíq karne vála تخلیق کرنے والا)

2. गृह कारक (Grih kárah گره کارک) राज (Ráj راج)

معماری (ع - م)

MEMÁRI मेमारी

वास्तु कला (Vástu kela वास्तु कला)

वास्तु शिल्प (Vástu shílp वास्तु شلپ)

वास्तु कर्म (Vástu karm वास्तु کرم)

4. संतुलित (Santulit سن تلت) जँचा तुला (Jancha tula جَلچانا) मौजू (Mauzún موزون)

5. न्याय शास्त्र (Nyáe shástr نیایے) मंतिक (Mantiq ملطق) شاستر

6. निरुत्तर (Niruttar نرتّر) ला जवाब (La javáb لا جواب)

7. यथेष्ट (Yathesht یتھیشٹ) काफ़ी (Káfi کافی)

معكوس (ع - ص)

MA,KÚS मा (आ) कूस

1. अधो मुख (Adhomukh ادھومکھ) अँधा (Aundha اوندھا)

2. विपरीत (Viparít وپریت) उलटा (Ula اُلٹا)

MU,ALLQ मुअल्लक (ع - ص) معالق

1. लंबित (Lambit لمبیت) लटका हुआ (Latka hua لٹکا ہوا)

2. निलंबित (Nilambit نیلمبیت) मुअत्तल (Mu,attal معطل)

MU,AL,LIM मुअल्लिम (ع - ص) معلم

अध्यापक (Adh,dhyápak ادھیاپک)

शिक्षक (Shikshak شیکشک) पाठक (Páthak پاتھک)

पढ़ाने वाला (Paṛhā-ne vála پڑھانے والا)

معلمه (ع - م)

MU,AL,LIMA मुअल्लिमा

अध्यापिका (Adh,dhyápika ادھیاپیکا)

पढ़ाने वाली (Paṛhāne váli پڑھانے والی)

معمولی (ع - مٹ)

MA, MÚLI ما (آ) مولی

1. साधारण (Sádhāran) (سادھارن)
- सामान्य (Sāmān, nya) (سامانیہ)
- गैर अहम (Ghair aham) (غداہم)
- परंपरागत (Paramparāgat) (پرم)
- रिवाजी (Rivāji) (ریواجی)

MU, AMBAR सुअम्बर (ع - ص)

- सुरभित (Surabhit) (سوربھت) सुगंधित (Sugandhit) (سوغندھت) अम्बर की खुशबू में बसा हुआ (Ambar ki khushbu men basa hua) (عذیر کی خوشبو میں بسا ہوا)

MU, AN, VAN सुअनवन (ع - ص)

- समपित (Samarpit) (سمرپیت) नामजद (Nām zad) (نام زد) کسی کے نام پر منسوب کی ہوئی کتاب

معنی (ع - مذ)

IA, NA (I) मा (आ) ना (नी)

1. अर्थ (Arth) (ارتھ) शब्दार्थ (Shabdārth) (مطلب) मतलब (Matlab) (مطلب)
2. आशय (Ashai) (اشے) उद्देश्य (Ud, deshya) (ادیشہ) मकसद (Maqsad) (مقصد)
3. कारण (Kāran) (کارن) हेतु (Hetu) (سبب) सबब (Sabab) (سبب)
4. अंतःकरण (Antah karan) (انته کارن) बातिन (Bātin) (باطن)
5. सुन्दरता (Sunderata) (سندرता) खूबी (Khūbi) (خوبی)

भवन निर्माण (Bhavan nirmān) (بھون) राज गौरी (Rāj gāri) (راج گوری)

MU, AM, MAR सुअम्बर (ع - ص)

- वयो वृद्ध (Vayovrid, dh) (وایو وروڈ) जर्जर (Jarjar) (جرجر) जरा ग्रस्त (Jara grast) (جرا گراست) बूढ़ा (Būṛha) (بوزھا)

MA, MAL मा (आ) मल (मं) (معمل)

- प्रयोग शाला (Prayog shāla) (پریوگ) गवेषणालय (Gaveshnālai) (گاویشنالے) लैबोरेट्री (Laboratory) (لیبرا)

معمور (ع - ص)

MA, MUR मा (आ) मूर

1. परि पूर्ण (Paripūrṇ) (پری پورن) भरा हुआ (Bhara hua) (بھرا ہوا)
2. वसित (Vasit) (وست) संनिवसित (Sannivasit) (سن نوست) आबाद (Ābād) (آباد)

معموره (ع - مذ)

MA, MURA मा (आ) मूरा

- बस्ती (Basti) (بستی) आबादी (Ābādi) (آبادی)

MA, MÚL मा (आ) मूल (ع - ص)

1. नियम (Niyam) (نیم) दस्तूर (Dastūr) (دستور)
2. परंपरा (Parampara) (پرم پرا) रिवाज (Rivāj) (ریواج)
3. जिस पर कोई अमल किया गया हो (Jis par koi amal kiya gaya ho) (جس پر کوئی عمل کیا گیا ہو)

MUGH मुग (مغ - ف - مذ)
अग्नि होत्री (Agnihottri (اگنی هوتری)
अग्नि पूजक (Agnipújak (اگنی पूजक)
आतश परस्त (Átash parast (آتش پرست)

MAGHÁK मगाक (مغاك - ع - مذ)
कंदरा (Kandara (كلندرا गुफा (Gupha (كهوفا
खोह (Khoh (كهوفا)

مغالطه (ع - مذ)

MUGHÁLATA मगालता

- भ्रम (Bhram (بهرام भ्रांति (Bhranti (بهرانتی
वह्म (Vah,m (وهم)
- विस्मृति (Vismriti (ووسمرتی सहव (Sah,v (سهو)
- त्रुटि (Truti (ترتئی भूल (Bhul (فلطی)
गलती (Ghalati (غلطی)
- छल (Chhal (چهل धोखा (Dhokha (فريب
करेब (Fareb (فريب)

MUGHÁN मुगान (مغان - ف - مذ)

- अग्नि पूजक (Agnipújak (اگنی पूजक)
आतश परस्त (Átash parast (آتش پرست)
- शौंडिक (Shaundik (شوندک शराब (Sharab piláne vála (شراب پلانه والا)

مغایرت (ع - م)

MU,GRÁYARAT मुगायरात

- विरोध (Virodh (وروध मुखालफत (Mukhálafat (مخالفت)
- अस्वजनता (As,swejanata (اس،سو اس،سو गानगी (Begánagi (بيگانگی)

MEYAR मेयार (معيار - ع - مذ)

- कष (Kash (كهش कसौटी (Kasauti (كسوتی)
- आदर्श (Ádarsh (آدرش मिसाल (Misál (مثال)
नमूना (Namuna (نمونه)
- माप दंड (Mápdand (ماپ دند पैमाना (Paimána (پیمانان)

MA,YI,YAT मईयत (معیت - ع - م)

- संगति (Sangati (سالمگتی सहवास (Suh vās (سه واس)
साथ (Sáth (سانه)

معیشت (ع - م)

MA,YISHAT मईशत

- जीवन (Jivan (چون جی زندگی (Zindagi (زندگی)
- जीविका (Jivika (چوگا روزी (Rozī (روزی)

MU,YIN मुईन (معین - ع - ص)

- सहायक (Saháyak (سهایک सहाय (Saháy (سهای)
सहायी (Saháyī (سهایي मददगार (Madad gár (ماددگار)

MO,AI,YAN मुऐयन (معین - ع - ص)

- नियत (Niyat (نیت निश्चित (Nishchit (نشیحت)
मुकरर (Muqarrar (مقرر)

معیوب (ع - ص)

MA,YÚB मा (अ) यूब

- वूषित (Dúshit (دوشیت कलंकित (Kalankit (کلمکت)
लांकित (Lánchit (لانیخت ऐबदार (Aibdár (ایبدار)

2. मस्तिष्क (Mastiehk مستشك)

भेजा (Bheja بهجا)

3. गिरी (Giri گری) खुश्क फलों का
मावा (Khushk phalon ká máva
خشك پهلون کا ماوا)

4. सार (Sár سار) तत्व (Tattwa تत्व)
लुब्धे लुबब (Lubbe lubab لب
لباب)

MAGHSUL मगसूल (ع - ص) مغسول

1. परिमार्जित (Parimárit परیمارجیت)
परिष्कृत (Parish krit پریش کرت)
धोया हुआ (Dhoya hua دھویا ہوا)
2. विधि पूर्वक पानी या अरक में खरल
करके बारीक की हुई दवा (Vidhi
púrvak páni ya araq men kharal
kar ke barik ki hui dava ویدی
پوروک پانی یا عرق میں کھل
کر کے باریک کی ہوئی دوا)

مغشوش (ع - ص)

MAGH,SHUSH मगशुश

1. कृत्रिम (Kritrim कर्त्रिम) बनावटी
(Banávati بناوٹی)
2. मिथ्या (Mith,thya میتھا) कूट (Kút
कूट) छोटा (Khotá کھوٹا)

MAQHZUB मगज़ूब (ع - ص) مغضوب

प्रकोप भाजन (Prakop bhájan پرکوپ
بھاجن) जिस पर राज़ हो (Jis par
shazab ho جس پر غصہ ہو)

MIGFAR मिगफर (ع - م) مغفر

शिरात्राण (Shirastrán شرس تران)
खोद (Khod خود)

مغتنم (ع - ص)

MUGHITANAM मुगितनम

सराहनीय (Sarāhanīya سرانهی)
गनीमत (Ghanimat غنیمت)

MAGHRIB मग़रिब (ع - م) مغرب

1. अस्ताचल (Astachal استاچل)
सूरज के डूबने की जगह (Súraj ke
dúbne ki jagah سورج کے ڈوبنے کی جگہ)
2. पश्चिम (Pashohim پشچیم)
प्रतीची (Pratíchi پرتیچی)
पच्छिम (Pach,ohhim پچھیم)
3. पश्चात्य (Pásh,oháttya پاشچاتھ)
श्वेत द्वीप (Shwet dwíp شویت
دوہیپ) योरोप (Europe یورپ)
4. सूरज की नमाज़ (Súraj ki namaz)

مغربی (ع - ص)

MAQHRIBI मग़रिबी

1. प्रतीच्य (Pratíchyia پرتیچھی)
पश्चिमीय (Pash,chimīya پشچیمی)
पच्छिम का (Pach,ohhim ka پچھیم کا)
2. श्वेत द्वीपीय (Shwet dwípiya شویت
دوہیمی) योरोप का (Europe ka
یورپ کا)

MAQHRUR मग़रूर (ع - ص) مغرور

अहंकारी (Ahankáari اھکاری) अभिमानी
(Abhimáni ابھی مانی) दर्पा (Darpi
کھلمندی) घमंडी (Ghamandi)

MAGHZ मगज़ (ع - م) مغز

1. मज्जा (Majja मज्जा) हड्डी का गुदा
(Haddi ka gūda هڈی کا گودا)

MUGHANNI مغنئی (ع - ص) مغاننی

گایک (Gáyak) گایک گایان (Gáyan) گایان
گایا (Gavaiya) گایا (گایین)

مغنیہ (ع - مٹ)

MUGHAN, NIYA مغاننیا

گایکی (Gáyaki) گایکی گایینی (Gáyini) گایینی
گانی والی (Gáne váli) گانی والی (گانی والی)

MUGHÍLÁN مگیلان (ع - مٹ) مگیلان

ببڑ (Babbur) ببڑ (Varbur) ببڑ
ببول (Babúl) ببول (ببڑ)

مغاجات (ع - ص)

MUFAJÁT مفاجات

اکسمات (Akasmát) اکسمات
اچانک (Achának) اچانک

مفاخرت (ع - مٹ)

MUFÁKHARAT مفاخرات

گرو (Garv) گرو (Mán) مان (مان)
فکھر (Fakh, r) فکھر

آہم واک (Ahámvád) آہم واک
شیکھی (Shekhi) شیکھی

MAFÁD مفاذ (ع - مٹ) مفاذ

ہیت (Hit) ہیت (Bhaláyi) ہلالی
(بھلالی)

نفع (Nafa) نفع (Lábh) لاف

مفادعامہ (ع - مٹ)

MAFÁDE-ÁMMA مفاذہ آگما

لوک ہیت (Lok hit) لوک ہیت
جان ہیت (Jan hit) جان ہیت
آوامی بھلالی (Avámi bhaláyi) آوامی بھلالی

مغفرت (ع - مٹ)

MAGHFIRAT مغفیرت

موکھ (Mokehh) موکھ (Mukti) موکھ
بخشش (Bakhshish) بخشش (مکتی)

MUGHAL, LAZ مغلل (ع - ص) مغلل

1. پراگڑہ (Pragárh) پراگڑہ
(Gárh) گارہ
2. اشلیل (Ashíl) اشلیل
(Fuhsh) فحش

مغلطات (ع - مٹ)

MUGHAL, LAZÁT مغلللات

گندی (Gandi gáliyan) گندی
گالیان

MUGHLAQ مغلک (ع - ص) مغلک

نگوڑہ (Nigúrh) نگوڑہ (Gúrh) گورہ
کلیشت (Klisht) کلشت
موشکیل (Mushkil) موشکیل
se samajh man áne vála kalám مشکل
سے سمجھ میں آنے والا کلام

MUGHLIM مغلیم (ع - ص) مغلیم

گدھوگی (Gud bhogi) گدھوگی
باز (Bach, cha báz) باز

MAGHLÚB مغلوب (ع - ص) مغلوب

پراجت (Parájit) پراجت
(Parást) پراست (Zor) زور

MAGHMÚM مغموم (ع - ص) مغموم

دُ:خیت (Santápt) سن تپت
(Dukh, khit) دکھت (Shok-
grast) شوک گروست
(Gham) غم (gin) غم

MAFTUH मफ्तुह (म - म) مفتوح

1. विजित (Vijit) जीता हुआ
(Jita hua) (जिता हुआ)2. उद्घाटित (Ud, ghātīt) (अकहत) (अकहत)
खोला हुआ (Khola hua) (खोला हुआ)

3. वह चरफ चस पर डर हो

MAF, TUN मफ्तून (म - म) مفتون

मुग्ध (Mugdh) मोहित (Mohit)
(फरिफत) (Farefta) (मोहित)

MUFTI मुफ्ती (म - म) مفتی

विधि निषेधक (Vidhi nishedhak) (निषेधक)
फतवा देने वाला (Fatvá dene vála) (फतवा देने वाला)

MAFAR मफर (म - म) مفر

छुटकारा (Chhut kára) (छुटकारा)
(Naját) (नजात)

MUFAR, REH मुफर्रेह (म - म) مفرح

हर्ष वद्धक (Harsh vardhak) (हर्ष वद्धक)
फरहत देने वाला (Farhat dene vála) (फरहत देने वाला)

MUFRAD मुफरद (म - म) مفرد

1. एकाकी (Ekáki) (एकाकी) अकेला
(Akela) (अकेला)2. अमिश्रित (Amishrit) (अमिश्रित)
गौर मुक्कब (Ghair murakkab) (गौर मुक्कब)
(मरुब)

MUFRIT मुफ्रित (म - म) مفرط

चुर (Prachur) (चुर) उद्विक्त

मफारत (म - म) مفارقت

MUFÁRAQAT मुफारकत

वियोग (Viyog) (वियोग) विरह (Virah)
(Judáyi) (जुदाई) (जुदाई)

मफाहमत (म - म) مفاهمت

MUFÁHAMAT मुफाहमत

1. संधि (Sandhi) (सन्धेय) सुलह
(Sulh) (सलह)2. मध्यमार्ग (Madh, dhya márg) (मध्यमार्ग)
(Samjhauta) (समझौता) (समझौता)

MUFT मुफ्त (म - म) مفت

निःशुल्क (Nish, shulk) (निःशुल्क)
(Be qímat) (बे कीमत)

MIFTÁH मिफ्ताह (म - म) مفتاح

कुंजी (Kunchika) (कुंजी) कुंजी
(Tali) (ताली) (ताली)
(Kunji) (कुंजी) (कुंजी)
(Miftákh) (मिफ्ताख) (मिफ्ताख)

MUF, TA KHAR मुफतखर

सम्मानित (Sammánit) (सम्मानित)
आदर (Adrit) (आदर) मुअरज़ज़
(Muaz, zaz) (मूअज़ज़)

MUFTARI मुफ्तरी (म - म) مفتری

1. आरोपक (Āropak) (आरोपक) इलज़ाम
लगाने वाला (Ilzám lagáne vála)
(al-zám) (अल-ज़ाम)2. खल (Khal) (खल) कुटिल (Kutil)
(Dusht) (दुष्ट) शरीर
(Sharír) (शरीर)

2. षडयंत्र (Shadyantr) (شدیلتر)

سازش (Sázish)

3. अशांति (Ashánti) (اشانتی) کیتنا
(Fitna) (فتنه)

مفسدہ پرداز (ع - ص)

MAFSADA-PARDÁZ مفسدہ پرداز

1. उपद्रव कारी (Upaddrav kári) (اُپدرو) (دروکاری)

دंगा मचाने वाला (Danga
mesháne vála) (دنگا مچانے والا)

2. षडयंत्र कारी (Shadyantr kári)
(Sázishi) (اشانتی) (سازش)

MUFAS, SIR مفسر (ع - ص)

भाष्य कार (Bhāsh,shya kār) (بہاشہ کار)

तफसीर लिखने वाला (Tafsir likhne
vála) (تفسیر لکھنے والا)

MAFSIL مفسل (ع - مذ)

संधि (Sandhi) (سندھی) जोड़ (Jor)

शरीर का कोई जोड़ (Sharir ka
koyi jor) (شریر کا کوئی جوڑ)

MUFAS,SAL मुफसल (ع - ص)

1. सविस्तार (Savistār) (سوستار)

तफसीली (Tafsili) (تفصیلی)

2. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) वाज़ेह
(Vāzeh) (واضح)

3. ब्योरे वार (Byorevár) (بہورے وار)
(Tafsil vár) (تفصیل وار)

MAF,UL مفعول (ع - ص)

1. कर्म (Karm) (کرم) مفعول
(Maful) (مفعول)

(Udrikt) (اُدریکٹ) अत्यधिक (Attyadhik)
(به افراط) (Ba ifrát) (اتہدھک)

MAFRÚR مفرور (ع - ص)

1. पलायित (Paláyit) (پلائیٹ) भागा

हुआ (Bhaga hua) (بھاگا ہوا)

2. भूमिगत (Bhúmigat) (بھومی گت) (بھومی گت)

अंडर ग्राउंड (Under ground) (اُندر گراؤنڈ)

MAFRUSH मफरुश (ع - ص)

1. बिछा हुआ (Bichha hua) (بیچھا ہوا)

2. छितराया हुआ (Chhitraya hua)
(چھترایا ہوا)

مفروضات (ع - مذ)

MAFRÚZÁT मफरुजात

कल्पनायें (Kalpanāen) (کلپنائیں)

फर्जी बातें (Farzi bāten) (فری باتیں)

مفروضہ (ع - مذ)

MAFRÚZA मफरुजा

कल्पना (Kalpana) (کلپنا) गढ़ंत

(Garhant) (گڑھنت)

MUFSID मुफ्सिद (ع - ص)

1. उपद्रवी (Upab,dravi) (اُپدرووی)

फसादी (Fasádi) (فسادی)

2. दोषोत्पादक (Doshotpadak) (دوشتوت)

खराबी पैदा करने वाला

(Kharábi psida karne vála) (خرابی پیدا کرنے والا)

(پیدا کرنے والا)

مفسدہ (ع - مذ)

MAFSADA مفسدہ

1. उपद्रव (Upad,drav) (اُپدرو) (دंगा)

(Danga) (دنگا)

MAF, LUK مفلولک (ع - ص) مفلولک
نیردن (Nirdhan نردھن) کنگال
(Kangál کنگال) مفللیس (Mufliis
(مفللیس)

MAF, H'UM مففھوم (ع - ص) مففھوم

1. آرث (Arth ارتھ) متللب (Matlob
(مطلب)

2. भाव (Bhāv بھاو) منشا (Mansha
(ملشا)

3. उद्देश्य (Uddeshya اودیشیہ) مقصد
(Maqsad مقصد)

MUFID مفید (ع - ص) مفید

1. लाभ दायक (Labb dāyak لائبہ
لائیہ) लाभकारी (Lābh kārī لائبہ
کاری) नफा देने वाला (Nafa deno
vala نفع دینے والا)

2. उपयोगी (Upyogi اپیوگی)
उपकारी (Upkari اپیکاری) कार
आमद (Kār āmad کارآمد)

MUQĀBIL मुकाबिल (ع - ص) مقابل

1. संमुख (Sam, mukh سممکھ) समक्ष
(Samakchh سمکچھ) प्रत्यक्ष
(Pratyakchh پرتیکچھ) सामने
(Sāmne سامنے)

2. अपेक्षाकृत (Apekshā krit अपेक्षकृत)
मुकाबलतन (Muqābalatan मुकाबलतन)
(مقابلتاً)

MUQĀBALA मुकाबला (ع - مذ) مقابلہ

1. तुलना (Tulana तुलना) समानता
(Samānata समानता) बराबरी (Bara-
bari برابری)

2. गुद भोग्य (Gud bhoggya گدبھوگیہ)
माबून (Mábún مابون) वह मर्द
जिसे बुरा काम कराने की लत हो
(Voh mard jise bura kām karāno
وہ مرد جسے برا کام کرانے کی لत ہو)

MAF, QUD مفقود (ع - ص) مفقود

1. अप्राप्य (Appráppya अपिप्राप्य)
नायाब (Na yāb نایاب)

2. अज्ञात (Aggyát अज्ञात) नामालूम
(Na mālúm نامعلوم)

3. अदृश्य (Adrish,shya ادریشیہ)
ग़ाईब (Ghāib غائب)

MUFAR, KIR मुफक्कیر (ع - ص) مفکر

विचारक (Vichārak विचारक)
फिक्र करने वाला (Fikr karne vāla
فکر کرنے والا)

MUF, LIS मुफलिस (ع - ص) مفلس

1. निर्धन (Nirdhan نردھن) दरिद्र
(Dariddr दरیدر) अकिंचन (Akin-
chan اکنچن) बे ज़र (Be zar بے زر)

MUFLISI मुफलिसی (ع - مث) مفاسی

निर्धनता (Nirdhanata نردھناتا)
(Dariddrate दरیدرता) दीनता (Dināta
(Be zari بے زاری) बे ज़री (Be zari بے زاری)

MAFLŪJ मफلّوج (ع - ص) مفلوج

पक्षाघात ग्रस्त (Pakchhāghāt grast
अर्धांगी (Ardhāngi अर्धांगी)
(Fālij zada فالیج زده)

MAQÁLA مكاله (ع - مذ)

1. پربندھ (Prabandh) لکھ (Lekh) مضمون (مضمون)
2. نربندھ (Nibandh) تھیسس (Thesis)

MAQÁM مقام (ع - مذ)

1. جگہ (Isthán) جگہ (Jagah)
2. نواس تھان (Nivásasthán) جای قیام (Jae qayám)
3. اوسر (Avser) موقعا (Mauqa)
4. درجا (Shreni) درجہ (Darja)
5. پڑاؤ (Paṛáo) منزل (Manzil)
6. وشرام (Vishrám) قیام (Qayám)

MAQÁMI مقامی (ع - مٹ)

1. استھانیہ (Istháníya) استھانک (Isthánik) لوکل (Local)

مقاومت (ع - ص)

MUQÁVAMAT مڪاڤمات

1. پرتی (Pratipakohh) وروڈھ (Virodh) مخالفت (Mukhálafat)
2. پرتی (Pratiyogita) مقابلہ (Muqábalá)

2. سڀرڌا (Ispardha) سڀرڌا (Sanspardha) پرتی (Pratiyogita) کڀپي ٽيشن (Competition)

مقاله (ع - مذ)

MUQÁTALA مڪاتلا

1. رکت پات (Rakt pát) خوں (Khúnrezi)
2. لڙائي (Yud, dh) لڙائي (Laráyí)

مقاربت (ع - مٹ)

MUQÁRABAT مڪاربات

1. سامپتا (Samípata) نڙدیکي (Nazdíki)
2. هم-واس (Sahvás) هم-بستری (Hambistari)

MAQÁSID مڪاسيد (ع - مذ) مقصد کی جمع

1. آدیش (Uddesh) مطلب (Matlab)

MUQATA,Á مڪاتآ (ع - مذ) مقاطعه

1. بھدن (Bhedan) وچھد (Vich, chhed) کاٹنا (Kátna)
2. سڀرڌا (Sambandh) وچھد (chhed) قطع (Qat-e-ta, alluq)

تقلید کیا گیا (Taqlid kiya gaya)
کیا گیا

MUQTADIR مُکُتَدِر (ع - ص) مقتدر

1. سत्تاवान (Satta vān) ستوان

پربھتو شالی (Prabhutwa shālī)

ہکیتدار والا (ہکیتدار والا)

(Iqtidār vāla)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka
ok nám) ایشور کا ایک نام

MUQTADI مُکُتَدِی (ع - ص) مقتدی

1. अनुयायी (Anuyāyī) انویائی

कर्ता (Anukarta) انوکرتا

(Muqallid) مقلد

2. امام کے پوچھے نماز پڑھنے والا

MUQTAZA مُکُتَزَا (ع - مذ) منتضا

अभि याचना (Abhiyāchana) ابھی

मांग (Máng) مانگ

(Taqáza) تقاضا

MAQTAL مُکُتَل (ع - مذ) مقتل

वधभूमि (Vádhbhūmi) وده بھومی

वध स्थल (Vadhasthal) ودهستھل

قتل गाह (Qatl gāh) قتل گاہ

MAQTUL مُکُتُل (ع - ص) مقتول

हत (Hat) نیت

वधित (Vadhit) ودهیت

قتل किया हुआ (Qatl kiya hua) قتل کیا ہوا

MIQDÁR مُکُدَار (ع - مذ) مقدار

परिमाण (Parimán) پریمان

(Máttra) ماترا

(Andáz) انداز

MAQBARA مَقْبَرَا (ع - مذ) مقبرہ

मृत गृह (Mritgrih) مروت گڑھ

भवन (Samádhi bhavan) سادھی

समाधि मंडप (Samádhi mandap) سادھی منڈپ

पटी हुई कब्र (Patí hui qabr) پٹی ہوئی قبر

MUQBIL مُکُبِل (ع - ص) مقبل

1. स्वीकार कर्ता (Swikár karta) سوی کار

(Iqbál) اقبال کرنے والا

karne vāla (اقبال کرنے والا)

2. तेजस्वी (Tejas, swi) تیجس سوئی

प्रतापी (Pratápi) پرتاپی

मंद (Iqbál mand) مند

MAQBŪZA مَقْبُزَا (ع - ص) مقبوضہ

अधिकृत (Adhikrit) ادھی کرت

वशीभूत (Vashi bhút) وشی بھوت

कब्जे में आया हुआ (Qabze men áya hua) قبضے میں آیا ہوا

MAQBŪL مَقْبُول (ع - ص) مقبول

1. स्वीकृत (Swikrit) سوی کرت

मनज़ूर (Manzúr) منظور

2. मान्य (Mánnya) مانہ

قابل تسلیم (Qábile taslím) قابل تسلیم

MUQTADA مُکُتَدَا (ع - ص) مقتدا

1. अग्रगण्य (Aggrgannya) اگروگنیہ

सरामद (Sarámad) سرآمد

2. दीक्षा गुरु (Diksha guru) دیکھا گورو

(Murshid) مرشد

3. अनुकृत (Anukrit) انوکرت

तकलीद (Anukrit) तकलीد

4. आवश्यक (Ávash,shyak (اوشیک

زوروری (Zurúri)

5. मुखिया (Mukhiya (مکھیہ

کا चौधरी (Gáon ka chaudhari

گاؤں کا چوہدری

(مقدمہ (ع - مذ)

MUQAD,DAMA मुकदमा

1. मुख बंध (Mukhbandh (مکھ بندھ

پرستارنا (Prastávana

भूमिका (Bhúmika (بھومیکا

(Prák,kathan (پراک،کتھن

(Dibácha (دیباچہ

2. व्यवहार (Vyav,bár (ویوہار

(Vád (واک

(کیس Case) (مقدمہ الجیش (ع - مذ)

MUQAD,DIMATUL-JAISH

मुकद्दिमतुल जैश

अग्रानीक (Agráník (اگرائیک

(Násir (ناسیر

हरावल (Haraval

(هراول)

MAQDÚR मकदूर (مذ - ع) مقدور

1. सामर्थ्य (Sámarthya (سامرتھیہ

शक्ति (Shakti (شکتی

(Maqdirat (مقدرت

2. साहस (Sáhas (ساهس

(Majál (مجال

MUQIR(R) मुक्तिर (ر) مقرر (ع - ص)

1. स्वीकर्ता (Swi karta (سوئی کرتا

मंजूर करने वाला (Manzúr karne

vála (منظور کرنے والا

MUQAD,DAR मुकदर (ع - مذ)

1. प्रारब्ध (Prárabdh (پراربدھ

(Bhág,gya (بھاگیہ

(Adrish,shya (ادرشیہ

(Daiv (دایو

(Qismat (قسمت

2. लुप्त (Lupt (لیٹ

वह शब्द जो

इबारत में न हो लेकिन उस का अर्थ

लिया जाये (Voh shabd jo ibarat men

na ho lekin us ka arth liya jáe

وہ شبد جو عبارت میں نہ ہو

لیکن اسکا ارتھ لیا جائے

(مقدرت (ع - مٹ)

MAQDIRAT मकदिरत

सामर्थ्य (Sámarthya (سامرتھیہ

शक्ति (Shakti (شکتی

(Haisiyat (حیثیت

(مقدس (ع - ص)

MUQAD,DAS मुकदस

1. पवित्र (Pavitr (پوتر

(Punít (پنیت

पाक (Pák (پاک

2. सदात्मा (Sadátma (سداتما

पुण्यात्मा (Pun,nyátma (پنیااتما

बुजुर्ग (Buzurg (بزرگ

MUQAD,DAM मुकदम (ع - ص) مقدم

1. प्रथम (Pratham (پرتھم

(Agla (اگلا

2. प्रमुख (Pramukh (پرمکھ

(Kbás (خاص

3. अनिवार्य (Anivárya (انیواریہ

(Lábudi (لابدی

MAQRUZ مقرر (ع - ص) مقروض
 رینی (Rini) خادک (Khádak)
 دھارنک (Dharanik) دھارنک
 قرض دار (Qarzdár) کزدار

MAQRÚQ مقرر (ت - ص) مقروق
 آسانجیت (Ásanjit) آسانجیت
 قرق (Qurq) (ایایکت)
 (قرق)

MAQSÚM مقسوم (ع - ص) مقسوم
 1. भाज्य (Bhájya) वह अदद
 जो तकसीम किया जाये (Voh adad
 jo taqsim kiya jae) وہ عدد جو
 تقسیم کیا جائے
 2. प्रारब्ध (Prárabdh) भाग्य
 (Bhág,gya) तक्दीर (Taqdír)
 تقدیر

مقشر (ع - ص)

MUQASH,SHAR मुकशशर
 1. निस्तुष (Nistush) छिलका
 या भूसी उतरा हुआ (Chilka ya
 bhúsi utra hua) چھلکا یا
 بھوسی (اترا ہوا)

MAQSAD مقصد (ع - مذ) مقصد
 اُدیش (Ud,desh) अभिप्राय
 (Abhip,práe) मतलब
 (Matlab) (مطلب)

مقصد براری (مف - مث)

MAQSAD-BARÁRI مقصد براری
 1. सफलता (Saphalata) काम-
 याबी (Kámyabi) کامیابی

2. प्रतिज्ञा कर्ता (Pratig,gya karta)
 अहद करने वाला
 (Abd karne vála) اہد کرنے والا

MAQAR(R) مقرر (ع - مذ) مقرر
 ویرامس (Virámasthan) विराम स्थान
 پڑاؤ (Paṛáo) ठहरने
 کی جگہ (Thaharne ki jagah) ٹھہرنے
 کی جگہ

MIQRAZ मिकराज (ع - مث) مقرر
 کرتاریکا (Kartarika) कर्त्री
 (Kartari) कर्तरी (कर्त्री)
 (Kartani) कर्तनी (कर्त्री)
 (Qainchi) कर्ची

MUQAR,RAB मुकरब (ع - ص) مقرب
 1. समीपस्थ (Samípasth) निकट वर्ती
 (Nikat varti) करीबी (Qaríbi)
 2. पारिषद (Párishad) सभासद
 (Sabhásad) (Musáhib) مصاحب

MUQAR,RAR मुकरر (ع - ص) مقرر
 1. नियुक्त (Niyukt) तईनात
 (Ta,yinát) (تعینات)
 2. नियत (Niyat) निश्चित
 (Nishchit) (Mu,aiyan) (معیّن)

MUQAR,RIR मुकरر (ع - ص) مقرر
 वक्ता (Vakta) व्याख्यान दाता
 (Vyákh,khyán dáta) (Taqrír karne vala)
 (تقریر کرنے والا)

मल द्वार (Mal dwār) उपस्थ (Upasth) मबरज़ (Mabraz) (مبرز)

MUQAF,FAL मुकफ़ल (ع - ص) مقفل
यंत्रित (Yantrit) तालित (Tálit) कुफ़ल पड़ा हुआ (Quful para hua) कुफ़ल (फल) पड़ा हुआ (Quful meq band) में बंद (फल) (بند)

MUQAFFA मुकफ़ा (ع - ص) مقفی
सानुप्रास (Sánupprás) (سانپ پراس) क़ाफ़िया बंद (Qáfíya band) (قافیه بند)

MUQALLID मुकल्लिद (ع - ص) مقلد
1. अनुयायी (Anuyáyi) (انویائی) अनुकर्ता (Anukarta) (انوکرتا) अनुसर्ता (Anusarta) (انوسرتا) तक्लीद करने वाला (Taqlíd karne vála) (تقلید کرنے والا)

2. धर्मानुयायी (Dharmánuyáyi) (دھرم انویائی) मतानुगामी (Matánugámi) (ماتانوغامی) पैरौ (Pairau) (پیرو)

MAQLÚB मकलूब (ع - ص) مقلوب
अधो मुख (Adhomukh) (ادھومکھ) औधा (Auq̣dha) (اوندھا)

مقناطیس (ع - م)

MAQNÁTÍS मकना तीस चुंबक (Chum,bak) (چمک) आकर्ष (Ákarsh) (آکرش) अयस्कान्त (Ayaakánt) (ایس کانت) चुंबक पत्थर (Chumbak path,thar) (چمک پتھر)

2. अर्थ सिद्धि (Arth sid,dhi) (ارتھ سیدھی) अभीष्ट सिद्धि (Abhísht sid,dhi) (ابہیشت سیدھی) काम पूरा होना (Kám púra hona) (کام پورا ہونا)

MAQSADI मकसदी (ع - ص) مقصدی
तदर्थ (Tadarth) (تدرتھ) एडहाक (Adhoo) (ایڈھاक)

MAQSÚD मकसूद (ع - م) مقصود
अभिप्रेत (Abhip,pret) (अभिप्रेत) उद्देश्य (Uddesh,shya) (उद्देश्य) लक्ष्य (Lakchhya) (लकच्य) मुद्दा (Mud,da,á) (मुद्दा)

MUQATTAR मुकत्तर (ع - ص) مقطر
आसुत (Ásut) (आसुत) स्त्रावित (Srávit) (स्त्रावित) भबके से टपकाया हुआ (Bhabke se tapkáya hua) (भबके سے ٹپکایا ہوا)

MUQAT,TA मुकत्ता (ع - ص) مقطع
1. काट छाँट किया हुआ (Kát ohhánt kiya hua) (कट چھानट किया हुआ) तराशा हुआ (Tarásha hua) (तराशा ہوا)
2. सभ्य (Sabb,bhya) (सभ्य) शिष्ट (Shisht) (शिश्ट) मुहज़ज़ब (Muhazzab) (मुहज़ज़ब)

MAQTÚ,A मकतूअ (ع - ص) مقطوع
विच्छिन्न (Vioh,chhin,n) (विच्छिन्न) तराशीदा (Taráshída) (तराशीدا)

MAQ,AD मकअद (ع - م) مقعد
गुद (Gud) (گد) गुदा (Guda) (گدا)

ग्रस्त (Prakopgrast) (پزکوپ گرسٹ)
जिस पर कहर हो (Jis par qahr ho)
(جس پر قہر ہو)

MIQYÁS मीक्यास (ع - مذ)
माप यंत्र (Máp yantr) (ماپ یمٹر)
अंदाज़ा करने का आला (Andáza karne
ka ála) (اندازہ کرنے کا آلہ)

مقیاس الحرارة (ع - مذ)

MIQYÁSUL-HARÁRAT

मीक्यासुल हारत
ताप मान (Tápmán) (तापमान)
मापक (Táp mápak) (ताप मापक)
थर्मामीटर (Thermometer) (थर्मामीटर)

MUQAI,YAD मुक़ायद (ع - ص)
संयत (San,yat) (सनیت)
(Ábah,dh) (آبدھ) कैद (Qaid)

MUQÍM मुक़ीम (ع - ص)

1. निवासी (Nivási) (نواسی) वाशिनदा (Báshinda) (باشنده)
2. स्थित (Isthit) (استھت) ठहरा हुआ (Thahra hua) (تھرا ہوا)

MAK,KÁR मक़ार (ع - ص)

1. धूर्त (Dhúrt) (دھورت) वंचक (Van-
chak) (ونچک) छली (Chhali)
(چھلی) दगा बाज़ (Daḡha báz)
(دغا باز)
2. आडंबरी (Ádambari) (آدمبري)
मिथ्या चारी (Mith,thyá ohári)
(میتھیا چاری) रिया कार (Riyakár)
(ریاکار)

مقنن (ع - ص)

MUQAN,NIN मुक़ननिन

1. विधायक (Vidháyak) (ودھایک)
कानून साज़ (Qánún sáz) (قانون ساز)
2. विधानसभा (Vidhánag,gya) (ودھانگیہ)
कानून दां (Qanún dán) (قانون دان)
3. कुतकी (Kutarki) (کوترکی) हुज्जती (Hujjati) (حجتی)

مقننه (ع - مٹ)

MUQAN,NINA मुक़ननिना

विधायिका (Vidháyika) (ودھایکا)
धारा सभा (Dhára sabha) (دهارا سبھا)
कानून साज़ एसम्बली (Qánún sáz
assembly) (قانون ساز اسمبلی)

MAQÚLA मक़ूला (ع - مذ)

1. प्रवचन (Pravachan) (پروچن)
कौल (Qaul) (قول)
2. कथन (Kathan) (کتھن) बात (Bát)
(بات)
3. लोकोक्ति (Lokokti) (لوکوکتی) मसल (Masal) (مسل)

MUQAV,VI मुक़वी (ع - ص)

पुष्टिकर (Pushti kar) (پشتی کر) बल
वर्द्धक (Bal vardhak) (بل وردھک)
पौष्टिक (Paushtik) (پوشتک) ताकत
बढ़ाने वाली दवा (Táqat baḡháne
váli dava) (طاقت برھانے والی دوا)

MAQ,HÚR मक़ूर (ع - ص)

कोपभाजन (Kopbhájan) (کوپ بہاجن)
रोष पात्र (Roshpáttir) (روش پاتر) प्रकोप

2. विद्यारंभ संस्कार (Vidyārambh
sanakār) बच्चे को
पढ़ने बिठाने की रस्म (Bach,cho ko
parhne bithāne ki rasm) بچے کو
پڑھانے بیٹھانے کی رسم

MUKTASAB मुक्तसब (ع - ص) مکتسب
उपार्जित (Upārjit) کمایا
हुआ (Kamāya hua) کمایا ہوا

MAKTÚB मक्तूब (ع - ص) مکتوب
पत्र (Pattr) चिट्ठी (Chith,thi)
पाती (Pāti) खत (Khat)
چٹھی (چٹھی) پاتی (پاتی) خت (خت)

MAKTÚM मक्तूम (ع - ص) مکتوم
गुप्त (Gupt) लुप्त (Lupt)
गुह्य (Guhya) पोशीदा (Poshida)
پوشیدہ (پوشیدہ)

MUKAD,DAR मुकदर (ع - ص) مکدر
1. मलिन (Malin) समल (Samal)
मैला (Maila) (سمل)

2. अप्रसन्न (Apprasan,n) मलिन चित्त (Malin chitt)
अफसुर्दा (Afsurda) (اپ پر سن)

MAK,R मकर (ع - ص) مکڑ
छल (Chhal) कपट (Kapat)
व्याज (Vyāj) फरेब (Fareb)
फ़रिब (फ़रिब)

MUKAR,RAR मुकरर (ع - ص) مکڑر
1. पुनः (Punah) फिरे (Phir)
2. द्विरुक्त (Dwirukt) दुबारा
कहा हुआ (Dubāra kāha hua)
دوبارہ کہا ہوا

مکاشفہ (ع - ص)

MUKÁSHAFÁ मुकाशफा
अंतर ज्ञान (Anter gyán) انتر گیان
अदृश्य ज्ञान (Adrish,shya gyán) ادْرِشِیہ
इलमे गैब (Ilme ghaib) علم غیب گیان

MUKÁFÁT मुकाफात (ع - ص) مکافات
1. प्रति कार (Pratikār) बदला
(Badla) بدله
2. प्रत्यपकार (Pratyapkār) प्रतिपकार
इन्तकाम (Intiqām) انتقام
3. कर्म दंड (Karmdand) अज़ाब
(Azáb) عذاب

مکالمہ (ع - ص)

MUKÁLAMA मुकालमा
सवाद (Samvād) वाकोपवाक्य
(Vākopvākkyā) प्रश्नोत्तर
(Prishnottar) सवाल जवाब
(Saval javab) سوال جواب

MAKÁN मकान (ع - ص) مکان
1. गृह (Grih) गेह (Geh)
सदन (Sadan) भवन (Bhavan)
(निकेतन) निकेतन (Niketān)
वेश्म (Veshm) घर (Ghar)
گھر
2. आवास (Ávās) आगार (Ágār)
ठहरने की जगह (Thaharne ki
jagah) تہہرنے کی جگہ

MAKTAB मक्तब (ع - ص) مکتب
1. विद्यालय (Vid,yālai) पाठ-
शाला (Pathshala) مدرّسا
(Madrassa) مدرّسہ

2. घनाकार (Ghanākār گھناکار)

ایسی شکل جو لمبائی چوڑائی
اونچائی یا گہرائی میں برابر ہو

3. घन (Ghan گھن)

کسی عدد کو اسی عدد میں دو
بار ضرب سے حاصل شدہ عدد مثلاً
'۲۷' — ۳ کا مکعب کہلائے گا

MAKFUL مکفول (ع - ص)

बंधक (Bandhak بندھک) उपप्राधीयित
(Upprādhīyit اپپراڈھییت) रहन
(Rahn رهن)

(ع - ص) مکمل

MUKAM,MAL मुकम्मल

1. समाप्त (Samāpt समाप्त) खत्म
(Khatm ختم)
2. संपूर्ण (Sampurn सम्पूर्ण) सर्वांग
पूर्ण (Sarvangpurn سروانگ پورن)
तकमील शुदा (Takmīl Shuda
تکمیل شدہ)

3. समस्त (Samast समस्त) पूरा
(Pura پورا)

MUKNAT मुकन्त (ع - مٹ)

1. सामर्थ्य (Samarthy सामर्थیه) मकदिरत
(Shakti شکتی) (Maqdirat مقدرات)
2. बल (Bal बल) शक्ति (Shakti
शक्ति) (Zor زور)

(ع - ص) مکنون

MAKNUN मक्नुन

1. गुह्य (Guhya گھیه) गुप्त (Gupt
गुप्त) पोशीदा (Poshīda پوشیده)

MUKAR,RAM मुकर्रम (ع - ص)

मान्य (Mān,nya मानیه) पूज्य (Pūjīya
پوچیه) श्रद्धेय (Shrad,dheya شرد
مستحرم) मोहतरम (Mohtaram دهمه)

(ع - مٹ) مکرم

MAKRAMAT मक्रमत

अनुकंपा (Anukampa انوکمپا) दया
(Daya دیا) अनुग्रह (Anugraha انوگرہ)
मेहरबानी (Mehrbāni مہربانی)

MAKRUH मकरुह (ع - ص)

वृणित (Ghrinit گھرنیت) उपेक्षित
(Upekshhit اپیکشیت) घृणास्पद
(Ghrināspad گھرناسپد) घिन पैदा
करने वाला (Ghin paida karne wala
گھن پیدا کرنے والا)

(ع - ص) مکشوف

MAKSHUF मक्शुफ

1. उद्घाटित (Udghatit ادگھتیت)
खुला हुआ (Khula hua کھلا ہوا)
2. विदित (Vidit ویت) प्रकट (Prakat
ظاہر) (Zālir زیر)
3. प्रत्यक्ष (Pratyaksh برتہکچہ)
स्पष्ट (Ispasht اسپشت) वाजेह
(Vāzeh واضح)

(ع - ص) مکعب

MUKA,AB मुकअब

1. घन फल (Ghan phal گھن پھل)
لمبائی چوڑائی اور اونچائی یا
چوڑائی یا گہرائی کے ضرب سے
حاصل رقمہ

2. मस्जिद में रहने वाला (Masjid men
rahne wála مسجدهاں میں رہنے والا)

3. बच्चों को पढ़ाने वाला (Bach, ohon
ko parhāne wála بچوں کو پڑھانے والا)

MALLÁH मल्लाह (म - मळ) मल्लाह
कर्णधार (Karn dhār कर्णधार) नाविक
(Návik नाविक) पोत चालक (Pot
chálak पोत चालक) कश्ती बान
(Kashti bān कश्ती बान)

MALÁHAT मलाहत (म - मळ) मलाहत

1. लावण्य (Lávannya लावण्य) सलोना
पन (Salona pan सलोनान) साँवला
पन (Sánola pan सानोलान)
2. सौंदर्य (Saundarrya सौंदर्य) मनोहरता
(Manoharata मनोहरता) हुस्न
(Husn हुस्न)

MULÁHAZA मुलाहज़ा (म - मळ) मुलाहज़ा

1. निरीक्षण (Niríkhhan निरीक्षण) मुआयना
(Muáyana मुआयना)
2. अवलोकन (Avlokan अवलोकन) देखना
(Dekhna देखना)

3. शील संकोच (Shíl sankoch शील
संकोच) लिहाज़ (Libáz लिहाज़)

MULÁZIM मुलाज़िम (म - मळ) मुलाज़िम

1. सेवक (Sevak सेवक) सर्वेंट
(Servant सर्वेंट)
2. दास (Dás दास) भृत्य (Bhrittya
भृत्य) नौकर (Naukar नौकर)

2. मनोरथ (Manorath मनोरथ) दिली
मंशा (Dili mansha दिली मंशा)

3. बहुमूल्य (Bahu mullya बहुमूल्य) बेश
कीमत (Besb qímat बेश
कीमत)

MAKKA मक्का (म - मळ) मक्का

अरब की राजधानी जहां हज़रत मुहम्मद
साहिब पैदा हुए थे (Arab ki rájdhāni
jahān hazrat Mohammad sáhib paida
hue the अरब की राजधानी जहां
हज़रत मुहम्मद पैदा हुए
थे)

MAKÍN मक़ीन (म - मळ) मक़ीन

निवासी (Nivási निवासी) रहने वाला
(Rahne wála रहने वाला)

मक़ (फ - फ - ह) मक़ (ह - ह)

MAGAR मगर

1. परंतु (Parantu परंतु) लेकिन
(Lekin लेकिन)
2. कदाचित् (Kadáchit कदाचित्)
शायद (Sháyad शायद)

MAGAS मगस (म - मळ) मगस

मक्खिका (Makchbika मक्खिका)
(Makh, khi मक्खिका)

MUL मुल (म - मळ) मुल

मदिरा (Madira मदिरा) सुरा (Sura सुरा)
शराब (Sharáb शराब)

MUL,LA मुल्ला (म - मळ) मुल्ला

1. पंडित (Pandit पंडित) विद्वान
(Vid, dwán विद्वान) आलिम (Álim
आलिम)

2. पश्चात्ताप (Pash, chát, táp) پشچات
पछतावा (Pachhtáva) (تاپ)
अफसोस (Afsos) پیچھتاوا

ملازمت (ع - مٹ)

MULÁZAMAT मुलाजमत

1. सेवा (Seva) سبوا (Service) سروس
2. अनुचर्या (Anucharya) (انوجریا)
दासता (Dásata) (दास्ता) चर्या
(Charya) (चर्या) नौकरी (Naukari) (نوکاری)

ملازمہ (ع - مٹ)

MULÁZIMA मुलाजिमा

- दासी (Dási) (दासी) परिचारिका (Pari-
cháríka) (پری چاریکا) नौकरानी (Nauka-
rani) (نوकरानी)

ملاطفت (ع - مٹ)

MULATAFAT मुलातफत

- दया (Daya) (दया) कृपा (Kripa) (कृपा)
करम (Karam) (करम)

MULÁQÁT मुलाकात (ع - मٹ)

1. साक्षात् (Sákhahát) (साक़हात) भेंट (Bhent) (भेंट)
2. मिलन (Milan) (मिलन) वस्ल (Vasl) (وصل)
3. परिचय (Parichai) (परिचे) तआरुफ (Ta, áruf) (تعارف)
4. संभोग (Sambhog) (संभोग) हमबिस्तरी (Hambistari) (هم بستری)

MALÁL मलाल (ع - مٹ)

1. दुःख (Dukh) (دکھ) कष्ट (Kasht) (कष्ट)
रंज (Ranj) (رنج)

MALÁMAT मलामत (ع - ص)

1. भर्त्सना (Bhartsana) (بھرتسना) डांट
डपट (Dánt dapat) (ڈانٹ ڈپٹ)
2. निंदा (Ninda) (निंदा) तहकीर (Tahqír) (تھقیر)
3. धिक्कार (Dhik, kár) (دھک کار) लानत
मलामत (La, nat malámat) (لعنت)

MALÁIK मलाइक (ع - مٹ)

- मलक की جمع
देवता समूह (Devata samúh) (دیوتا
فیرشته) (Firishte) (فرشته)

MULÁ,IM मुलाइम (ع - मٹ)

- मृदु (Mridu) (मृदु) मृदुल (Mridul)
नर्म (Narm) (नर्म) कोमल (Komal) (कोमल)
नाज़ुक (Názuk) (नाज़ुक)

MALBÚS मलबूस (ع - मٹ)

- वस्त्र (Vastr) (वस्त्र) वसन (Vasan) (वसन)
पोशाक (Poshák) (पोशाक)

MILLAT मिलत (ع - मٹ)

1. धर्म (Dharm) (धर्म) दीन (Dín) (दीन)
2. सम्प्रदाय (Sampradáe) (संम प्रदाए) फ़िरका (Firqa) (फ़रक़)

MULTAJI मुलतजी (ع - ص)

- प्रार्थी (Prárthi) (प्रार्थी) निवेदक
(Nivedak) (नोवदक) आवेदक (Ávedak)
(अवेदक) अर्जगुज़ार (Arz guzáar) (عرض گزار)

کسی اصل کتاب میں اوپر سے جوڑا
ہوا مضمون

MAL, HÚZ ملہوض (ع - ص) ملحوظ
درشتی گت (Drishtigat) درشتی
اند، دھیہ (Anud, dhe, ya) اندھیہ
لیہاز رکھا ہوا (Liház rak, kha
hua) لحاظ رکھا ہوا

ماخص (ع - ص)

MALAKH, KHAS ملکخص
سارانش (Sán, chhipt) سارانش
(Sáránsh) سارانش
خولاسا (Khalása) خلاصہ

MULZAM ملزم (ع - ص) ملزم
ابھی یکت (Abhiyukt) ابھی یکت
اپرادھی (Aprádhi) اپرادھی
(Doshi) دوشی
(Mujrim) مجرم

MALZÚM ملزوم (ع - ص) ملزوم
آویشیک (Ávash, shyak) آویشیک
لازمی (Lázimi) لازمی

MAL, ÚN ملون (ع - ص) ملون
دھک کرت (Dhik krit) دھک کرت
لانا ت زدا (La, nat zada) لانا ت زدا

MALFÚZ ملفوظ (ع - ص) ملفوظ

1. اچ، چرت (Uch, charit) اچ، چرت
اچ، چارت (Uch, chárít) اچ، چارت
بولا ہوا (Bola hua) بولا ہوا
2. کسی لفظ کے حروف جو پڑھلے
میں آئیں

MULTAFIT ملتفت (ع - ص) ملتفت
آکریشت (Ákrisht) آکریشت
(Pravritt) رجو (Ruju) رجو

MULTAMIS ملتمس (ع - ص) ملتمس
پراثری (Prárthi) پراثری
(Vinayi) ونئی
(Nivedak) نیدک
(Multaji) ملتجی

MULTAVI ملتوی (ع - ص) ملتوی
1. استھگت (Istthagit) استھگت
پوسٹ پونڈ (Postpond) پوسٹ پونڈ
2. اوردھ (Avrud, dh) اوردھ
رکا ہوا (Ruka hua) رکا ہوا

MALJA ملجا (ع - مذ) ملجا
پرش شری (Parish, shrai) پرش شری
رکھاس (Rakchhástán) رکھاس
جائے پناہ (Jae panáh) جائے پناہ

MIL, H میلہ (ع - مذ) میلہ
لون (Lavan) لون
(Lon) لون
(Namak) نمک

MUL, HID ملہید (ع - ص) ملہید
دھرم بھرت (Dharm bbrsht) دھرم بھرت
(Adharmi) ادھرمی
(Be dín) بے دین

MUL, HIQ ملہیک (ع - ص) ملہیک
1. سن یکت (Sanyukt) سن یکت
ملا ہوا (Mila hua) ملا ہوا
2. چھپک (Chhepak) چھپک
(Ilbáqi) الہاکی

2. राज्य (Rājya राज्या) सलतनत
(Saltanat سلطنت)

3. देश (Desh देश) कंट्री (Country
कन्ट्री)

4. क्षेत्र (Chhottr चहोत्र) इलाका
(Ilāqa علاقہ)

ملك الموت (ع - مذ)

MALAKUL-MAUT मलकुल मौत

धर्म राज (Dharmrāj धर्म राज)

यम राज (Yamrāj यम राज) मौत का

फिरिश्ता (Maut ka firishta मृत का
فرشته)

MALAKA मलका (ع - مذ)

अभ्यास (Abh,bhyās अभ्यास)

हस्त कौशल (Haast kaushal हस्त कौशल)

महारत (Mahārt महारत) (कौशल)

MALIKA मलिका (ع - عف)

राज्ञी (Rāg,gī राज्ञी) रानी (Rāni

बादशाह बेगम (Bādsbāh
begam بادشاه بیگم)

MULKI मुल्की (ع - ص)

1. देशीय (Deshīya देशीय)

देश संबंधी (Desh sambandhi देश संबंधी)

मुल्क का (Mulk ka मुल्क का)
(सम्बन्धी)

2. देश निवासी (Desb nivāsi देश निवासी)

मुल्क का वाशिंगा (Mulk ka
bāshinda मुल्क का वाशिंगा)

ملکیت (ع - مث)

MILKI (Ī) YAT मिलकि(की) यत

1. स्वामित्व (Swāmittwa स्वामित्व)

ملفوظات (ع - مذ)

MALFÚZÁT मलफूजात

प्रवचनावली (Pravaahanāvali प्रवचनावली)

उपदेशावली (Updeshāvali
उपदेशावली)

कसी बزرگ के فرमाए हुये الفاظ
का مجموعہ

MALFÚF मलफूफ (ع - ص)

वेष्टित (Veshtit वेष्टित) आवृत

(Ávrit आवृत) लपेटा हुआ (Lapeta
hua लपेटा हुआ)

लफाफे में बंद किया
हुआ (Lifāfe men band kiya hua लफाफे
में बंद किया हुआ)

MULAQ,QAB मुलक़ब (ع - ص)

उपाधित (Upādhit उपाधित) लक़ब

दिया गया (Laqab diya gaya लक़ब
दिया गया)

ملك (ع - مذ)

देवता! (Devata देवता) फिरिश्ता

(Firishta فرشته)

ملك (ع - مذ)

मलिक (Shāsak शासक) राजा

(Rāja राजा) बादशाह (Bādsbāh
بادشاه)

ملك (ع - مث)

मिल्क (Sampatti सम्पत्ति) जायदाद

(Jāedād جائداد)

MULK मुल्क (ع - مذ)

1. राष्ट्र (Rāshtr राष्ट्र) कौम (Qaum

قوم)

MALŪL ملول (ع - ص) مالک

1. दुःखित (Dukhit) رنجیڈا (Ranjída)

2. रुष्ट (Rusht) ناراض (Naráz)

3. उदासीन (Udásín) अफसुर्दा (Afsurda)

MULHIM मुलहिम (ع - ص) ملهم

अन्तर्बोध कर्ता (Antarbodh karta) غیب سے دل میں بات ڈالنے والا (Ghaib se dil men bát dálne vála)

MALÍH मलीह (ع - ص) ملیح

लावण्य मय (Lávan, nya mai) (الونیه سے) सलोना (Sanola) सॉवला (Sánvala) (सानولا)

MULAIYIN मुलैयिन (ع - ص) ملین

लघु रेचक (Laghu rechak) (لگھو) हलका जुल्लान (Halka julláb) (هلكا جلاب)

MAMÁT ममात (ع - مٹ) ممات

निधन (Nidhan) (نہن) मृत्यु (Mrittyu) (موت) मौत (Maut) (مرتہو)

MUMÁSIL मुमासिल (ع - ص) مماثل

सदृश (Sadrieh) (سدرش) समान (Sumán) (سمان) तुल्य (Tullya) (تلیہ) नज़ीर (Nazír) (نظیر)

مماثلات (ع - مٹ)

MUMÁSALAT मुमासलत

तुल्यता (Tullyata) (تلیہ تا) समानता

मालिक पन (Málik pan) مالک

1. सम्पत्ति (Sampatti) (سم پتی)

जायदाद (Jáedád) (جائداد)

MALMAS मलमस (ع - مذ) ملمس

त्वचा (Twacha) (توچا) जिल्द (Jild) (جلد)

جسم کی کھال کا اوپر کا حصہ جسے چھو کر گرمی سردی معلوم کی جاتی ہے

MULAM,MA मुलम्मा (ع - مذ) ملمع

1. चांदी या सोने का पानी चढ़ी हुई चीज़ (Chāndi ya sone ka pání) چاندی یا سونے کا پانی چڑھی ہوئی چیز

2. चांदी सोने का पानी जो किसी चीज़ पर चढ़ाया जाय (Chāndi sone ka pání jo kisi chíz par chārhāya jáe) چاندی سونے کا پانی جو کسی چیز پر چڑھایا جائے

3. ज़ाहिरी टीप टाप (Záhiri típ táp) (ظاہری تپ ٹاپ) नुमाइशी (Numáishi) (نمایشی)

MULAV,VAS मुलाववस (ع - ص) ملوث

1. दूषित (Dúshit) (دوشیت) मुजरिम (Mujrim) (مجرم)

2. संबद्ध (Sambaddh) (سم بده) मुत-अल्लिक (Muta,alliq) (متعلق)

3. लिप्त (Lipt) (لیپت) सना हुआ (Sana hua) (سنا ہوا)

(Mahattam) مہات ترا سول ترا س

(Khásul khás) خاص الخاص

3. यशस्वी (Yashas,swi) یشس سوی

नामवर (Námvar) نام ور

ممتحن (ع - ص)

MUMTAHIN मुम्ताहिन

परीक्षक (Parikshak) پریکشیک

इम्तिहान लेने वाला (Imtihán leno

vála) امتحان لینے والا

ممتد (ع - ص)

MUMTAD (D) मुम्तद (द)

लंबित (Lambit) लंबा (Lamba

طویل) तवीل (Tavíl) لمبا

یہ لفظ عموماً زمانے کے ساتھ استعمال
ہوتا ہے

MAMDÚH मम्दूह (ع - ص) مدوح

प्रशस्त (Prashast) प्रशंसित (Prashansit

Istut) प्रशंसित (Istut) प्रशस्त

जिस की तारीफ की जाए (Jis

ki tárf ki jáe) جس کی تعریف کی جائے

MUMSIK मुम्सिक (ع - ص) ممسك

1. कृपण (Kripan) कर्पण (Kanjús

کلمجوس)

2. स्तम्भक (Istambhak) استمبھک

धातुस्तम्भक (Dhátustambhak) دھا

رکاوت والی دھا (تس تمبھک

(Rukávat váli dava) رکاوت والی دھا

MUMKIN मुम्किन (ع - ص) ممکن

1. संभावित (Sambhávít) سمبھاوت

سंबھاویہ (Sambhávya)

(Samánata) مشابہت (Mushá-

bahat) مشابهت

ممارست (ع - ص)

MUMÁRASAT मुमारसत

1. अभ्यास (Abh,bhyás) ابھیاس

مشق (Mashq) مشق

2. अनुभव (Anubhav) انوبھو

(Tajriba) تجربہ

MAMÁLIK ममालिक (ع - ص) ممالك

مملکت کی جمع دیکھو

‘مملکت’

MUMÁS मुमास (ع - ص) مماس

1. स्पृश (Ispriśh) اسپرش

کرتا (Iparash karta) کھڑنے

والا (Chhúne vála) چھونے والا

2. स्पृष्ट (Isprišt) اسپرٹ

(Chhua hua) چھوا ہوا

ممانعت (ع - ص)

MUMÁNA,AT मुमानात्रत

प्रतिषेध (Pratishedh) پرتی شیدھ

निषेध (Nishedh) نیشیدھ

वर्जन (Varjan) پری

परिवर्जन (Parivarjan) پری

प्रति बंध (Prati bandh) پرتی

निरोधन (Nirodhan) نیرودھن

मनाही (Manáhi) مناھی

MUMTÁZ मुम्ताज़ (ع - ص) ممتاز

1. प्रतिष्ठित (Pratishtit) پرتی شت

मान्य (Mán,nya) مانیه

(Mohtaram) محترم

2. प्रमुख (Pramukh) پرمکھ

مہتمم

MUNADA मुनादा (ع - ص) منادی

1. आहूत (Ahut आहूत) पुकारा हुआ (Pukara hua पुकारा हुआ)
2. उद्घोषित (Udghoshit उद्घोषित) मुनादी किया हुआ (Munādi kiya hua मुनादी किया हुआ)

MUNADI मुनादी (ع - م) منادی

1. उद्घोषणा (Udghoshana उद्घोषणा) घोषणा (Ghoshana घोषणा) एलान (Elān एलान)
2. उद्घोषी (Udghoshi उद्घोषी) डुग्गी पीटने वाला (Duggi pītne vāla डुग्गी पीटने वाला)

MANARA मनारा (ع - م) مناره

1. स्तंभ (Istambh स्तंभ) मीनार (Mīnar मीनार)
2. दीपस्तंभ (Dipastambh दीपस्तंभ) ज्योतिस्तंभ (Jyotistambh ज्योतिस्तंभ) लाइट हाउस (Light house लाइट हाउस)

منازعت (ع - م)

MUNÁZA,AT मुनाज्जअत

1. वादानुवाद (Vádānuvād वादानुवाद) वाक्कलह (Vák,kaláh वाक्कलह) लफ्ज़ी जंग (Lafzi jang लफ्ज़ी जंग)
2. वाद (Vád वाद) झगड़ा (Jhagra झगड़ा) मुकदमा (Muqadma मुकदमा)

منازل قمر (ع - م)

MANÁZILE-QAMAR मनाज़िले क़मर
नख़्त्र (Nakchhatr नख़्त्र) गण
(Nak,ohhatr gan गण) चाँद

हो सकने वाली बात (Ho sakno
vāli bāt हो सकने वाली बात)

2. संभव (Sambhav संभव) इम्कान
(Imkán इम्कान)

مملکت (ع - م)

MAMLUKAT मम्लुकत

राष्ट्र (Rāshtr राष्ट्र) राज्य (Rājya राज्य)
सलतनत (Saltanat सलतनत)

MAMLU मम्लू (ع - ص) مملو

परिपूर्ण (Paripūrṇ परिपूर्ण) भरा
हुआ (Bhara hua भरा हुआ)

MAMLŪK ममलूक (ع - م) مملوك

क्रीत (Krit क्रीत) ज़रखरीद गुलाम
(Zarkharīd ghulām ज़रखरीद गुलाम)

MAMNŪ,A ममनूअ (ع - ص) ممنوع

वर्जित (Varjit वर्जित) निषिद्ध
(Nishid,dh निषिद्ध) प्रतिबद्ध (Prati-
bad,dh प्रतिबद्ध) मनो किया हुआ
(Mana kiya hua मनो किया हुआ)

MAMNŪN ममनून (ع - ص) ممنون

कृतज्ञ (Kritaggya कृतज्ञ) आभारी
(Ābhāri आभारी) अनुग्रहीत (Anug,
grihit अनुग्रहीत) शुक्र गुज़ार
(Shukr guzār शुक्र गुज़ार)

MUNÁJÁT मुनाजात (ع - م) مناجات

ईश्वर प्रार्थना (Īshwar prārthana ईश्वर प्रार्थना)
ईश गुण गाथा (Īsh gun gātha ईश गुण गाथा)
खुदा की तारीफ़ (Khuda ki tārif खुदा की तारीफ़)

منافرت (ع - مذ)

MUNÁFARAT मुनाफरत

घृणा (Ghrina कहरना) उपेक्षा (Upeksha
(अपेक्षणा) नफरत (Nafrat نفرت)

MUNÁFA,Á मुनाफआ (ع - ص)

लाभ (Lábh लाभ) प्राप्ति (Prápti
(نفع) नफा (Naf,a)

MUNÁFIQ मुनाफिक (ع - م)

1. द्वय वादी (Dwai vádi दो-दो
बहुमुख (Bahu mukh
जिस के दिल में कुछ हो ज्ञान पर
कुछ हो (Jis ke dil men kuchh ho
zabán par kuchh ho जिस के
में कुछ हो (Jis ke dil men kuchh ho

2. मिथ्याचारी (Mith,thyáchári
कपटाचारी (Kapatá-
chári) कपटचारी (Kapatá-
chári) मक्कार (Makkár
(مككر)

MUNÁFI मुनाफी (ع - ص)

विपरीत (Viparít विरोध)
(Virud,dh) उलटा (Ulaa
(العا)

مناقشه (ع - مذ)

MUNÁQASHA मुनाकशा

वैमनस्य (Vaimanassya
मनोमालिन्य (Manomálin,nya
(منعش) रंजिश (Ranjish

مناقضه (ع - ص)

MUNÁQAZA मुनाकजा

1. मनोमालिन्य (Manomálin,nya
मुनाकशा (Munáqasha
(مناقشه)

के रास्ते में पड़ने वाले बुर्ज (Chánd ke
ráste men pañe vále burj
(راسته میں پڑنے والے برج)

MUNÁSIB मुनासिब (ع - ص)

1. उचित (Uchit औचित्य)
(Mauzún

2. उप युक्त (Upyukt
कार आमद (Kár ámad

3. युक्ति संगत (Uyukti sangat
संगत (Máqúl

4. योग्य (Yoggya
(Samup,yukt फिट
(Fit

مناسبت (ع - م)

MUNÁSABAT मुनासबत

1. संबंध (Sambandh
(Lagáo

2. तुलना (Tulana
(Barábari

MANÁZIR मनाज़िर (ع - مذ)
ملظر کی جمع دیکھو 'ملظر'

مناظره (ع - مذ)

MUNÁZARA मुनाज़रा

पर्या लोचन (Paryálochan
शास्त्रार्थ (Shástráarth
बहस (Maz,babi baha

MAN,NÁ,A मनाअ (ع - ص)
निषेधक (Nishedhak

प्रति रोधक (Pratirodhak
प्रति (Mana karne
vála

3. कृतशता (Kritaggyata कृतशिता)
एहसान मंदी (Ehsán mandi احسان
مندى)

4. विनय (Vinai वने) आजिजी
(Ājizi عاجزى)

MUNTA KHAB मुंतखब (ع - ص) منتخب

1. निर्वाचित (Nirvāchit نرواچت)
चुना हुआ (Chuna hua چنا هوا)
2. संकलित (Sankalit سلکلت) किताब
में से छाँटा हुआ (Kitāb men se
chhānta hua کتاب میں سے
چھانٹا هوا)
3. प्रमुख (Pramukh پرمکو) मुखसू
(Makhsūs مخصوص)

MUNTASHIR मुन्तशिर (ع - ص) منتشر

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त
व्यस्त) अव्यवस्थित (Av, vya-
vasthit او, व्यवस्थित) गौर मुनज्जम
(Ghair munazzam غدر منظم)
2. स्तीर्ण (Istīrn استيرن) प्रकीर्ण
(Prakīrn پرکیرن) बिखरा हुआ
(Bikhra hua بکھرا هوا)

MUNTAZIR मुन्तज़िर (ع - ص) منتظر

1. प्रतीक्षक (Pratīkshak پرتیکشک)
रस्ता देखने वाला (Rasta dekhne
vāla رستہ دیکھنے والا)
2. आशान्वित (Āshānvit آشانوت)
आस लगाए हुए (Ās lagāe hue
آس لکائے ہوئے)

MUNTAZIM मुन्तज़िम (ع - ص) منتظم

1. व्यवस्थापक (Vyavasthāpak व्यवस्थापक)

2. वाद विवाद (Vād vivād واد واد)
बहस (Bahs بحث)

مناکحت (ع - مٹ)

MUNĀKAHAT मुनाकहत

पाणिग्रह (Pānīg,grah पानिग,ग्राह)
विवाह (Vivāh ववाह) व्याह (Byāh व्याह)
निकाह (Nikāh نکاح)

MAN,NÁN मन्नान (ع - ص) منان

1. महा दयालु (Maha dayālu महा
दयालु) बहुत करम करने वाला
(Babut karam karne vāla बहुत
करम करने वाला)
2. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek
nām ایشور کا ایک نام)

MIMBAR मिम्बर (ع - مذ) منبر

धर्म मंच (Dharm manch धर्म मंच)
उपदेश मंच (Updesh manch उपदेश
मंच)
وہ اونچی جگہ جس پر بیٹھ کر
واعظ بیان کرتا ہے

MAMBA मम्बा (ع - مذ) منبع

1. स्रोत (Srot स्रोत) सोता (Sota
سوتا)

2. उद्गम (Udgam उद्गम) मुखरज
(Makhraj مخراج)

MINNAT मिन्नत (ع - مٹ) منت

1. उपकार (Upkār اپکار) भलाई
(Bhalāyi بھلائی)

2. चाटु कारिता (Chātu kārita چاٹو
کارिता) खुशामद (Khushāmed
خوشامد)

MUNTAHI منتہی (ع - ص) منتہی

1. سناٹ (lanát) व्युत्पन्न (Vyutpann) فارغ التحصیل (Farighuttahsil)
2. انت گامی (Ant gámi) इतिहा तक जाने वाला (Intiha tak jáne vála) انتہا تک جانے والا

MANSUR منصور (ع - ص) منصور

- گدیہ رचित (Gad, dya rachit) गद्य रचित (Gad dyátmak) گدیہ رचित (Gad dyátmak) نسل میں لکھا हुआ (Nasr men likha hua) نثر میں لکھا ہوا

MUNJALI منجلی (ع - ف) منجلی

- دیپت (Dípt) ज्वलंत (Jwalant) दीप्त (Dípt) تاباں (Tabán) تاباں (جولنت)

MUNAJ, JIM منجم (ع - مذ) منجم

- جیوتیشی (Jyotishi) ज्योतिर्विद (Jyotirvid) جیوتیشی (Jyotishi) نوجومی (Nujúmi) جیوتیروں (نجومی)

منجمد (ع - ص)

MUNJAMID منجمد

- سنشیت (Sanashit) जमा हुआ (Jama hua) سنشیت (Sanashit) جما ہوا (Jama hua)

من جملہ (ع - حرف استثناء)

MIN-JUMLA مین جملہ

- سب میں سے (Sab men se) सब में से (Sab men se) سب میں سے (Sab men se) کل میں سے (Kul men se) کل میں سے (Kul men se)

منحرف (ع - ص)

MUN, HARIF منہر

1. विमुख (Vimukh) मुँह फेरे

(Prabandhak) प्रबंधक (Prabandhak) پر بندھک

(Sanohálak) संचालक (Sanohálak) سناچالک

(Mohtamim) मोहतामिम (Mohtamim) موہتامیم

(Prabandh kushal) प्रबंध कुशल (Prabandh kushal) پر بندھ کوشل (Kbush intizám) خوش انتظام

(Mitav, vyayi) मितव्ययी (Mitav, vyayi) میتو ویئی (Kifáyat shiar) کفایت شعار

MUNTAFA مستفیع (ع - ص) مستفیع

- (Lábhánvit) लाभान्वित (Lábhánvit) لائبہانویت (Mustaffiz) مستفیض

MUNTAQIL منتقل (ع - ص) منتقل

- (Hastántarit) हस्तान्तरित (Hastántarit) ہستانتارت (ایک سے دوسرے کے پاس گئی ہوئی چیز)
- (Isthánántarit) स्थानान्तरित (Isthánántarit) استھانانتارت (تارت)

ایک جگہ سے دوسری جگہ

گئی ہوئی چیز

MUNTAQIM منتقم (ع - ص) منتقم

- (Pratishodhak) प्रतिशोधक (Pratishodhak) پرتیشوڈھک (Pratyapkári) प्रत्यपकारी (Pratyapkári) پرتیپکاری (Badi ka badla lene vála) बदल लेने वाला (Badi ka badla lene vála) بدلی کا بدلہ لینے والا

MUNTAHA منتہا (ع - ص) منتہا

- (Parákáshtha) पराकाष्ठा (Parákáshtha) پراکاشتھا (Ákhiri had) آخری حد (Ákhiri had) آخری حد

MUNDAFE मुन्दफे (ع - ص) مندفع
निवारित (Nivárit) निराकृत
(Nira krit) ज़ाईल (Záil
(زائل)

MUNDAMIL मुन्दमिल (ع - ص) مندمل
रोपित (Ropit) भरा हुआ घाव
(Bhara hua gháo) भूरा हुआ गंहाऊ

MANDÚB मन्दूब (ع - مذ) مندوب
प्रति निधि (Pratinidhi) प्रति नदी
डेली गेट (Delegate) (دیلی گیت)

MINDÍL मिन्दील (ع - مذ) मिन्दिल

1. शिरोवेष्टन (Shiroveshtan) शिरो
बन्धन (रोशतन) सर पर बांधने का रूमाल
(Sar par bándhne ka rúmal) सर पर
बांधने का रूमाल

2. हस्त पट (Hast pat) (हस्त पट)
दस्ती रूमाल (Dasti rúmál) (दस्ती
रूमाल)

MANZIL मन्ज़िल (ع - مث) منزل

1. गंतव्य (Gantav, vya) (गंतव्य) वह
जगह जहां जाना हो (Voh jagah
jabán jána ho) वह जगह जहां
जाना हो

2. निर्दिष्ट स्थान (Nirdishtasthán)
(निर्दिष्ट स्थान) मक्क़ररा जगह
(Muqarrara jagah) (मक्क़ररा जगह)

(منزلت) (ع - مث)

MANZILAT मन्ज़िलत

1. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (प्रतिष्ठा)
बुज़र्गी (Buzurgi) (बुज़र्गी)

हुए (Munh phere hue) (मुंह फेरें
हुए)

2. अवज्ञा करी (Avaggya kári) (अवज्ञा
करी) नाफरमान (Na farmán)
(नाफरमान)

3. विद्रोही (Vid, drohi) (विद्रोही) बागी
(Bághi) (बागी)

MUN, HASIR मुन्हसिर (ع - ص) منحصر
अवलंबित (Avlam bit) (अवलंबित)
निर्धारित (Nirdhárít) निर्भर
(Nirbhar) (निर्भर) मौकूफ (Mauqúf)
(मौकूफ)

MUN, HANI मुन्हनी (ع - ص) منحنی
कृशांग (Krisháng) (कृशांग) अमांस
(Amáns) (अमांस) क्षीण (Chbín)
(क्षीण) क्षात (Chblát) (क्षात) दुबला
पतला (Dubla patla) (दुबला पतला)

MAN, HÚS मन्हूस (ع - ص) منحوس

1. अशुभ (Ashubh) (अशुभ) अमंगल
(Amangal) (अमंगल) ना मुबारक
(Ná mubáarak) (नामुबारक)

2. हत भाग्य (Hat bhágya) (हत भाग्य)
अभागा (Ablága) (अभागा)

MUNDARIJ मुन्दरिज (ع - ص) مندرج

1. प्रविष्ट (Pravisht) (प्रविष्ट) दर्ज
(Darj) (दर्ज)

2. लिखित (Likhit) (लिखित) लिखा हुआ
(Likha hua) (लिखा हुआ)

MUNDARIS मुन्दरिस (ع - ص) مندرس

नष्ट (Nasht) (नष्ट) ध्वस्त (Dhwaast)
(ध्वस्त) बरबाद (Barbád) (बरबाद)

2. स्थागित (Isthagit استیگیت)
 मुलतवी (Multavi ملتوی)

MANISH मनिश (मंश - मंश)
 स्वभाव (Swabhāv سوبه) प्रकृति
 (Prakriti پرکرتی) खसलत (Khaslat
 خصلت)

یہ لفظ ہمیشہ مرکبات کا آخری
 جز ہو کر آتا ہے جیسے 'نیک ملس'

MANSHA मन्शा (मंश - मंश)

1. उद्देश (Md,desh اد,دیش)
 आशय (Áshai آشے) अभिप्राय
 (Abhipráe ابیپراے) मक़्सद
 (Maqsad مقصد)
2. अभिरुचि (Abhiruchi ابھی رچی)
 रग़्भत (Raghat رغبت)
3. इच्छा (Ich,cha अछ,चा) कामना
 (Kámana कामना) खाहिश (Khábish
 خواہش)

MANSHÚR मन्शूर (मंशूर - मंशूर)

1. विकीर्ण (Vikírn विकीर्ण)
 स्तीर्ण (Istírn استیرن) बिखरा हुआ
 (Bikhra hua बिकरा हुआ)
2. आदेश पत्र (Ádesh patr आदेश पत्र)
 हुक्म नामा (Hukm nama हुक्म नामा)
 (حكم نامه)
3. राजादेश (Rajadeh राजादेश)
 शाही फरमान (Sháhi farmán शाही
 فرمان)

MUNASH,SHI मुनशशी (मंश - मंश)

मादक (Mádak مادک) नशीली चीज़
 (Neshili chiz नशीली چیز)

2. सम्मान (Sammán सम्मान) सत्कार
 (Sat kár सत्कार) एहतिराम (Ehtirám
 احترام)

MUNAZZAH मुनज़ज़ह (मंज़ - मंज़)

1. पवित्र (Pavitr पवित्र) पुनीत
 (Punít पुनीत) پاک (Pák پاک)
2. निष्पाप (Nishpáp निष्पाप)
 अलिप्त (Alipt अलिप्त) बे गुनाह
 (Be gunáh بے گناہ)

منسك (ع - ص)

MUNSALIK मुन्सलिक

1. संबद्ध (Sambad,dh सम्बद्ध)
 मुतअल्लिक (Muta,alliq متعلق)
2. सूत्र गुत्थित (Súttir gutthit सूत्र
 गुत्थित) डोरे में गुथा हुआ
 (Dore men gutha hua ڈورے میں گٹھا ہوا)

MANSUB मन्सूब (मं - मं)

1. संबन्धित (Sambandhit सम्बन्धित)
 निस्बत किया गया (Nisbat kiya gaya
 निस्बत किया)
2. मंगेतर (Mangetar मंगेतर) जिस
 की किसी के साथ ब्याह की बात
 चीत पुख्ता होगई हो (Jis ki kisi
 ke sáth byáh ki bát chít pukhta ho
 جس کی کسی کے ساتھ
 بیاہ کی بات چیت پختہ ہو
 (گٹھی ہو)

منسوخ (ع - ص)

MANSUKH मन्सूख

1. निरस्त (Nirast निरस्त) अति वर्तित
 (Ativartit अति वर्तित) रद (Rad راد)

दर (Dívāni ka ok ohde dār

(دیوانی کا ایک عہدہ دار)

منصوره (ع - م)

MANSÚBA मन् सूत्रा

1. योजना (Yojana) इस्कीम (Scheme)

2. युक्ति (Yukti یکتی) तरकीब
(Tarkīb ترکیب)

3. षड यंत्र (Shadyantr شادیانتر)
साज़िश (Sázish سازش)

MANSÚR मन्सूर منصور (ع - ص)

1. विजेता (Vijeta) प्रातेह
(Fateh) (فاتح)

2. सफल (Saphal سہل) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

MUNZABIT मुन्ज़बित (ع - ص) منضبط

1. व्यवस्थित (Vyavasthit) و व्यवستیت
 (Munazzam) (منظم)

2. क्रम बद्ध (Kram baddh क्रम بند)

MUNZIJ   मुन्ज़िज   منضج (ع - مذ)

مل دراوی (Mal drávi)
 ۴، دوا چو مواد کو پکا کر اس قابل
 کر دے کہ جلاب مہن بہ آسانی جسم
 سے خارج ہو جائے

MUNZAM منظم (ع - ص) मुन्जम

युक्त (Yukt) संयुक्त (San, yukt)
 (सन) मिला हुआ (Mila hua)
 (हो)

MUNSHI   मुन्शी   منشی (ع - ص)

1. लिपिक (Lipik لپیک) क्लर्क (Clerck کلرک)

2. गद्य लेखक (Gad, dya lekhak گدیہ لیکھک)
 नसर निगार (Nasr nigār
 نسر نگار)

3. मसिजीवी (Masi jívi) مسی جیوی
मुहर्रिर (Muharrir) مھرریر

MAN SAB   मनसब   (ع - من)

1. पद (Pad پد) उहदा (Udda اُدهدا)

2. अधिकार (Adbikār) / अधिकार (Adbikār) हक (Haq) / حق (Haq)

3. वृत्ति (Vritti ورتي) वज़ीफ़ा (Vazifa وظیفه)

منصوم (ع - مذ)

MUNSARIM मुन्सरिम

1. प्रबंधक (Prabandhak (پر بندھک)
 व्यवस्थापक (Vyavasthāpak (ویو ستھا
 (مُنْتَزِم) (Muntazim) (مُنْتَزِم)

2. संचालक (Sanohalak सہچالک)
 संयोजक (Sanyojak سن یوچک)
 मोहतामिम (Mohtamim مہتمم)

3. अदालते दीवानी का एक उहदा दार
(Adālate dīvāni ka ek ohda dār
(عدالت دیوانی کا ایک عہدہ دار

MUNEIF मुन्सिफ (ع - مذ)

1. न्याय कर्ता (Nyāe karta (نہائے کرتا)
 इन्साफ करने वाला (Insáf karne
 vála (انصاف کرنے والا)

2. न्यायाधिकर्ता (Nyáyādhi karta)
दीवानी का एक उहदे

منطقہ باردہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-BÁRIDA مینتکاف باریدا
شیئت کٹ بंध (Shift katibando)
ٹنڈا مینتکا (Tbanda)
مینتقا (ٹنڈا منطقہ)

منطقہ خارہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-HÁRRA مینتکاف ہارہ
اٹن کٹ بंध (Ushn kati bandh)
گرم مینتکا (Garm)
مینتقا (گرم منطقہ)

منطقہ معتدلہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-MOTADILA مینتکاف مویتدیلہ
سامشیتوشن کٹ بंध (Sam shftoshn)
سمشیتوشن کٹی بंध (katibandh)
مویتدیل مینتکا (Motadil mintaq)
معتدلہ منطقہ

MANTIQA مینتکی (ع - مذ)

1. نایایک (Naiyáik) تارکیک (Tárkik) مانتک کا آلیم (Mantiq ka álim) (مطلق کا عالم)
2. کوتارکی (Kutarki) حجتی (Hujjati)
3. تارک sambandhi (Tark sambandhi) مانتک کا (Mantiq ka) (مطلق کا)

MANZAR مینزر (ع - مذ)

1. درشہ (Driah,shya) نجزارا (Nazzára)
2. درشن (Darsban) (روپ) (Rúp) (شکل) (Shaki)

MUNTABIQ مینتبیک (ع - ص)

1. چری تارتہ (Charitáarth) چسپاں (Chaspán)
2. سامان (Samán) (تلہ) (Tullya) (میل) (Miel)

MUNTAFI مینتافی (ع - ص)

1. شامیت (Shamit) (بجھا ہوا) (Bujha hua)

MANTIQA مینتیک (ع - ص)

1. نیایہ (Nyáeshástr) تارک شاستر (Tark shástr) (علم منطق) (Ilme mantiq)
2. کوتارک (Kutark) (غلط بحث) (Ghalat bahs)

MINTAQA مینتکا (ع - مذ)

1. کٹی بंध (Kati bandh) (گرمی سدی کے حساب سے) (Garmi sardi ke hisáb se)
2. ہر حصہ ایک منطقہ کہلاتا ہے

منطقہ البروج (ع - مذ)

MINTAQATUL-BURÚJ

مینتکاتول بروج

1. راشی چکر (Ráshi chakkr) (کرائی) (Kránti mandal)
2. دائرۃ البروج (Dáeratul-burúj)

MAN,A मना (नञ्) منع (ع - مذ)

1. निषिद्ध (Nishid,dh नशید) वर्जित (Varjit ورجت) ममनूअ (Mam-nú,a مملوع)
2. निषेध (Nishedh نشهد) मनाही (Manáhi ملاهی)
3. अविहित (Avihit اوهت) नाजाइज (Na jáiz ناجائز)

منعطف (ع - ص)

MUN,ATIF मुन्अतिफ

आकर्षित (Ákarshit आकर्शत) प्रवृत्त (Pravritt پرورت) रुजूअ (Rujú,a رجوع)

MUN,AQID मुन्अकिद (ع - ص) منعقد

आयोजित (Áyojit آیوجت) बरपा (Barpa برپا)

MUN,AKIS मुन्अकिस (ع - ص) منعكس

1. प्रतिबिम्बित (Prati bimbit یرتی) अक्स पड़ा हुआ (Aks para hua عکس پڑا هوا)
2. अधोमुख (Adhomukh ادھومکھ) आँधा (Aundha آندھا)

MUN,IM मुन्इम (ع - ص) منعم

1. धनाढ्य (Dhanádh,dhya دهنادھیہ) धन सम्पन्न (Dhan sampann دهن) दौलत मंद (Daulat mand دولت مند)
2. वदान्य (Vadán,nya ودانیه) मुक्त (Mukt hast مکت هست) फैयाज तरीन (Faiyáz tarín فیاض ترین)

MUNAZ,ZAM मुन्अज़म (ع - ص) منظم

1. संगठित (Sangathit سنگتیت) तंज़ीम दिया हुआ (Tanzím diya hua تنظیم دیا هوا)
2. व्यवस्थित (Vyavasthit ویوستانیت) तरतीब दिया हुआ (Tartīb diya hua ترتیب دیا هوا)

MANZÚR मन्ज़ूर (ع - ص) منظور

1. दृष्टिगत (Drishti gat درستی گت) देखा गया (Dekha gaya دیکھا گیا)
2. स्वीकृत (Swikrit سوی کرت) अंगीकृत (Angi kritt انگي کرت) कबूल (Qabúl قبول)
3. पारित (Párit یارت) पास (Pass पास)
4. मान्य (Mán,nya مانیه) मुसल्लम (Musallam مسام)

منظوری (ع - مث)

MANZÚRI मन्ज़ूरी

1. स्वीकृति (Swikriti سوی کرتی) अंगीकृति (Angi kriti انگي کرتی) कुबूलियत (Qubúliyat قبولیت)
2. मान्यता (Mán,nyatá مانیتا) मान लिया जाना (Mán liya jána مان لیا جانا)

MANZÚM मन्ज़ूम (ع - ص) منظوم

- पद्यात्मक (Pad,dyátmak پدیاتمک)
छंदो बद्ध (Chhando bad,dh چھندوبده)
नवम किया हुआ (Nazm kiya hua نظم کیا هوا)

2. सार्थकता (Sārthakata सार्थकता)

उपादेयता (Upādeyata उपादेयता)

इकादीयता (Ifādiyat इकादीयता)

MUNFA,IL मुन् फइल (म - स)

1. लजित (Lajjit लजित) संकुचित
(Sankuchit संकुचित) शर्मिन्दा
(Sharminḍa शर्मिन्दा)

2. पश्चात्तापी (Pash, chāt tāpi पश्चात्तापी)
पछ्ताने वाला (Pachhtāno
vāla पछ्ताने वाला)

MUNFAK मुन्फक (म - स)

1. पृथक् (Prithak प्रथक्) जुदा (Juda
जुदा)

2. मोचित (Mochit मोचित) छूटा हुआ
(Chbūta hua छूटा हुआ)

MANFI मुन्फी (म - स)

1. नास्त्यात्मक (Nāstyātmak नास्त्यात्मक)
(Negative नैगेटिव) (नक)

2. नकारात्मक (Nakārātmak नकारात्मक)
इन्कारी (Inkāri इन्कारी)

MUNQĀD मुन् क़ाद (म - स)

वशीभूत (Vashībūt वशीभूत)
संयत (San, yat संयत) मुत्तीअ
(Mutī, a मुत्तीअ)

MINQĀR मुन् कार (म - स)

चंचु (Chanchu चंचु) चोंच (Chonch
चोंच)

मुन्क़ात (म - स)

MANQABAT मुन्क़ाबत

स्तुति (Istuti स्तुति) वंदना (Vanda-
na वंदना) तारीफ (Ta, rif तारीफ)

मुन्क़ास (म - स)

MUNAGH, GHAS मुन्ग गस

1. मलिन (Malin मलिन) मुक़दर (Mukad-
dar मुक़दर)

2. अप्रसन्न (Apprasann अप्रसन्न)
नाखुश (Na khush नाखुश)

MANFAZ मुन्फज़ (म - स)

1. मार्ग (Mārg मार्ग) रास्ता (Rāsta
रास्ता)

2. विवर (Vivar विवर) छिद्र (Chhiddr
छिद्र) सूराख (Sūrākh सूराख)

MUNFARIJ मुन्फरिज (म - स)

विस्तृत (Vistrit विस्तृत) कुशादा
(Kushāda कुशादा)

MUN, FARID मुन्फरिद (म - स)

1. एकाकी (Ekāki एकाकी) अकेला
(Akela अकेला)

2. अद्वितीय (Ad, dwitīya अद्वितीय)
लासानी (La sāni लासानी)

मुन्फ़ल (म - स)

MUNFASIL मुन् फसिल

1. पृथक् (Prithak प्रथक्) अलग
(Alag अलग) अलाहिदा (Alābida
अलाहिदा)

2. निर्णति (Nirnit निर्णति) फ़ैसल
(Faisal फ़ैसल)

मुन्फ़ात (म - स)

MANFA,AT मुन्फाअत

1. लाभ (Lābh लाभ) प्राप्ति (Prāpti
प्राप्ति) नफा (Naf, a नफा)

खंडित (Khandit) कटा हुआ
(Kata hua) कटा हुआ

MANQAL मन्कल (म - म) منقل

अंगार धानी (Angár dháni) (انگار دھانی)
गोरसी (Gorasi) (گورسی) अंगीठी
(Angíthi) (انگیتھی)

MUNQALIB मुन्कलिब (म - म) منقلب

1. परिवर्तित (Parivartit) (پریورٹت)
बदला हुआ (Badla hua) (بدلا ہوا)
2. अधोमुख (Adho mukh) (ادھو مکھ)
आँधा हुआ (Aundha hua) (اوندھا ہوا)

MANQUSH मुन्कूश (म - म) منقوش

1. चित्रित (Chitrit) (چترت) अंकित
(Ankit) (انکیت) नक्श किया हुआ
(Naqsh kiya hua) (نقش کیا ہوا)
2. लिखित (Likhit) (لکھت) लिखा हुआ
(Likha hua) (لکھا ہوا)

MANQÚT मुन्कूत (म - म) منقوط

बिंदुकित (Bindukit) (بندکیت)
बिंदी दार (Bindí bár) (بندی دار)
पर नुकते हों (Jis par nuqte hon) (جس پر نقطے ہوں)

MANQÚL मुन्कूल (म - म) منقول

1. उक्त (Ukt) (اُکت) कहा हुआ (Kaha hua) (کہا ہوا)
2. चलित (Chalit) (چلت) हटा हुआ
(Hata hua) (هٹا ہوا)
3. उद्धृत (Ud,dhrit) (اد،دھرت) इकति
बास किया हुआ (Iqtibás kiya hua)
(اقتباس کیا ہوا)

وہ تعریف جو اہل بہت پر صحابہ
کی شان میں ہو

MUNQABIZ मुन्कबिज (म - म) منقبض

1. अप्रसन्न (Apprasann) (اپ پرسن)
खिन्न (Khin,n) (کھن) मुकद्दर (Mu-
kaddar) (مکددر)
2. संकुचित (Sankuchit) (سلکچت)
सिकुड़ा हुआ (Sikura hua) (سیکڑا ہوا)

MUNQASIM मुन्कसिम (म - म) منقسم

भक्त (Bhakt) (भक्त) विभक्त (Vibhakt)
बँटा हुआ (Banta hua) (وہ بکت)
(بٹتا ہوا)

منقش (م - م)

MUNAQ,QASH मुन्ककश

चित्रित (Chitrit) (چترت) अंकित
(Ankit) (انکیت) नकशीन (Naqshín)
(نقشین)

منقص (م - م)

MANQASAT मुन्कसत

1. हानि (Hani) (هانی) नुकसान
(Nuqsán) (نقصان)
2. हास (Hrás) (هواس) कमी (Kami)
(کمی)
3. अनादर (Anádar) (انادر) हत्क
(Hatk) (هتک)

MUNQAZI मुन्कजी (म - म) منقضي

व्यतीत (Vyatit) (ویتیت) बीता हुआ
(Bita hua) (بیٹا ہوا) गुजरा हुआ
(Guzra hua) (گزرا ہوا)

MUNQATE मुन्कते (म - म) منقطع

विच्छिन्न (Vich,ohhin,n) (وچ،ون)

MINHA مینہا (ع - ص) مینہا
موجرا (Mujra) وازا (Vaz,a
(وضع)

MIN,HÁJ مینہاج (ع - مذ) مینہاج
راجمارگ (Ráj márg (راج مارگ
پتھا (Path,thya (پتھا
(Chauri sarak (چوڑی سڑک
مینہام (ع - ص)

MUN,HADIM مینہدیم
دھست (Dhwast (دھوست
(Nasht (نشٹ) میسمار (Mismár
(مسمار)

مینہزم (ع - ص)

MUN,HAZIM مینہزیم
پراجیت (Perájit) پراست
(Parást) پرا بھوت (Parábhút
(Shikast khurda) شیکست خوردا
(شیکست خوردہ)

مینہمک (ع - ص)

MUN,HAMIK مینہمیک
سئلگن (Sanlagn (سن لگن
(Tallín (تل لین) مگن (Magn
(Datt chitt (دات چیت)
تئمے (Tanmei) مہو (Mah,v
(مہو)

MANI مانی (ع - مٹ)

1. ویریہ (Virya) شکر (Shukr
(ف) (مانی) مانی (Mani) (شکر)
2. آہنتا (Ahanta) (آہنتا) خودی (Khudi
(خودی)

MUNAQQA مونقکا (ع - ص) منقی

1. شدھ کوشٹ (Shud,dh|koshth (شدھ
(Pet sáf kiya hua) پٹ سا ف کیا ہوا
(پیت صاف کیا ہوا)
2. دراخا (Drákhha) (دراخہ) داخ
(Dákh) (داخ)

MUNKIR مونکر (ع - ص) منکر
نیرتی (Nivarti) (نورتی) اینکاری
(Inkári) (انکاری)

منکسر (ع - ص)

MUNKASIR مونکسیر

1. بھگن (Bhagn) (بھگن) خندیت
(Khandit) (کھندیت) دھوا
(Túta hua) (توتا ہوا)
2. ونیت (Vinít) (ونیت) نامر (Namar
(Kháak sár) (خاکسار) (نمر)

منکشف (ع - ص)

MUNKASHIF مونکاشیف

پراکت (Prakat) (پراکت) ویکت (Vyakt
(Záhir) (ظاہر) (ویکت)

منکوحہ (ع - مٹ)

MANKÚHA منکھہا

وواہتا (Viváhita) (وواہتا) پاریہاتا
(Bívi) (بوی) (پریہاتا)

MUNAV,VAR مونوور (ع - ص) منور
دیپت (Dípt) (دیپت) پراکش مان
(Prakásh mán) (پراکش مان) پور نور
(Pur núr) (پور نور)

3. पूय (Pūya پیوہ) पीप (Pīp پیپ)

MUVÁZANA मुवाज़ना (ع - مذ) موازنه

1. तुलना (Tulana तुलना) बराबरी (Barābari برابری)

2. तोलना (Tolan تولن) तोलना (Tolna تولنا)

MUVÁZI मुवाज़ी (ع - ص) موازی

1. समान (Samán سامان) बराबर (Barābar برابر)

2. सहमूल्य (Sahmūlyā سه مولیہ) हम कीमत (Ham qímat هم قیمت)

3. اہل دفتہ کی اصطلاح میں انوں کے ساتھ لگنے والا لفظ جیسے 'موازی چار آنہ' جس طرح دوپوں کے ساتھ لگنے والا لفظ 'مبلغ' ہوتا ہے

مواصلات (ع - مٹ)

MU,VÁSALAT मुवासलत

1. मिलन (Milan ملن) वसल (Vasī وصل)

2. संभोग (Sambhog سم بھوگ) मुवाशरत (Mubāsharat میباشرت)

موافق (ع - ص)

MU,VÁ (Á) FIQ मुवा (آ) - فیک

1. अनुकूल (Anokúl انو کول) जो मुखालिफ न हो (Jo mukhálif na ho جو مخالف نہ ہو)

2. अनुसार (Anusár انوسار) मुताबिक (Mutábīq مطابقی)

3. योग्य (Yogya یوگیہ) पात्र (Pátrr پاتر) लाइक (Láiq لائق)

MUNÍR मुनीर (ع - ص) منیر

ज्वलंत (Jwalant جوالنت) प्रकाश मान

(Prakásh mán پرکاش مان) रौशन (Raushan روشن)

MU मू (ف - مذ) مو

कच (Kaach کچ) केश (Kesh کیش)

बाल (Bál بال)

مواجمہ (ع - مذ)

MUVÁJAHA मुवाज़हा

प्रत्यक्षता (Pratyakchhata پرتیک چہتا)

संमुखता (Sam,mukhata سم مکھتا)

सामना (Sámna سامنا) रूबरू होना

(Rúbaru hona روبہ رو ہونا)

مواخاة (ع - مٹ)

MU,ÁKHÁT मुआखात

आवृ भाव (Bhrátrr bháv بھراتر بھاو)

बंधत्व (Bandhuttwa بندہتو) भाई

चारा (Bháyī chára بھائی چارہ)

مواخذہ (ع - مذ)

MUÁKHAZA मुआखज़ا

1. पकड़ (Pakar پکڑ) गिरिफ्त (Girift)

जवाबतलबी (Javáb talabi جواب طلبی)

2. प्रतिकार (Prati kár پرتی کار)

बदला (Badla بدلہ)

MAVÁD मवाद (ع - مذ) مواد

1. उपकरण (Upkaran اپ کرن)

मसाला (Masála مسالہ)

2. अंतरवस्तु (Antar vastu انتر وستو)

کسی کتاب وغیرہ کے اندر کا مواد

jimádát اور 'نباتات' (جمادات)

موا نست (ع - مٹ)

MUVÁ(Á)NASAT موبا (آ) نسات

1. मैत्री (Maittri) دوستی (دوستی)

2. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár) میل جول (میل جول)

MOBAD موبد (ف - مذ)

1. वैज्ञानिक (Vaig,gyánik) (ویگیانک) فلاسفر (Philosopher)

2. अग्नि होत्री (Agni hottri) اگنی آتاش پرستوں کا मुल्ला (Átash paraato-ka mulla) (پرستوں کا ملا)

MAUT मौत (ع - مٹ) موت

1. मृत्यु (Mrityu) निधन (Nidhan) मरण (Maran) (अजल (Ajál) (मर्न)

2. आपत्ति (Ápatti) शामत (Shámat) (آپتی) (شامت)

MO,ASSIR मुअस्सیر (ع - ص) موثر

1. प्रभावी (Prabhávi) असर (Asar) डालने वाला (Asar dálne vála) (اثر ڈالنے والا)

2. गुण कारक (Gun kárák) (گن کارک) नफा करने वाला (Nafa karne vála) (نفع کرنے والا)

4. सह मत (Sahmat) हमराय (هم راے Ham ráo)

5. यथार्थ (Yatháarth) ठीक (Thík) (یتهارتہ) (تھیک)

6. उचित (Uchit) मुनासिब (Munásib) (اچت) (مناسب)

موا غقت (ع - مٹ)

MU,VÁ(Á)FAQAT موبا (آ) کفکٹ

1. अनुकूलता (Anokúlata) ना मुखलफत (Na mukhalafat) (انوکولتا) (نامخالفت)

2. मतैक्य (Mataik,kya) हम राय होना (Ham ráo hona) (متیکیه) (هم راے هونا)

3. मैत्री (Maittri) دوستी (Dosti) (میتری) (دوستی)

موا لات (ع - مٹ)

MU,VALÁT मुवालात

1. मैत्री (Maittri) دوستी (Dosti) (میتری) (دوستی)

2. सहयोग (Sahyog) तआवुन (Ta,ávun) (سہیوگ) (تعان)

موالید ثلاثہ (ع - مذ)

MAVÁLÍDE SALÁSA मवालीदे सलासा

प्राणी वर्ग, वनस्पति वर्ग और जड़ पदार्थ (Pránivarg vanaspati varg aur jar padáarth) (پرائی ورگ ونسپتی ورگ اور جڑ پدارتہ) (Havánát, nabátát aur)

موجودگی (ع - ف - مٹ)

MAUJÚDAGI मौजूदगी

1. उपस्थिति (Upasthiti) ایس تھیتی
ہاژیری (Háziri) (حاضری)
2. साक्षात् (Sákchhát) ساکچھات
सामना (Sámna) سامنا

MU,VAH,HID मुवह्हिद (ع - ص) موحد

- अद्वैत वादी (Ad,dwaitvádi) اد وایت
एकेश्वर वादी (Ekeshwar vádi) (وادی)
सिर्फ एक खुदा को मानने वाला (Sirf ek khuda ko mánne vála)
(صرف ایک خدا کو ماننے والا)

MÚ,HISH मूहिश (ع - ص) मोक्ष

- शोक जनक (Shok janak) (شوگ جنک)
खेद जनक (Khed janak) (کھید جنک)
रंज देह (Ranj deh) (رنج دہ)

मोक्ष (ع - ص)

MO,AKH,KHAR मुअख्खर

1. अंतिम (Antim) अन्तम
(Ākhiri) (آخری)
2. विलंबित (Vilambit) (ولمبت)
देर किया गया (Der kiya gaya)
(دیر کیا گیا)
3. पश्चाद्वर्ती (Pashchád varti) (پشچاد ورتی)
बाद वाला (Ba,d vála)
(بعد والا)

مودب (ع - ص)

MO,AD,DAB मुअदब

1. शिष्ट (Shisht) (ششت) सभ्य
(Sabb,bhya) (سبھیہ) बा तमीज़
(Ba tamíz) (باتمیز)

MU,VAS.SIQ मुवस्सिक (ع - ص) موثق

- दृढ़ (Driḥ) (دڑھ) पक्का (Pakka) (پکا)
मज़बूत (Mazbút) (مضبوط)

MAUJ मौज (ع - مٹ) موج

- तरंग (Tarang) (ترنگ) वीचि (Vichi)
हिल्लोल (Hillol) (هلول) लहर
(Labar) (لہر)

MÚJIB मूजिब (ع - مذ) موجب

- कारण (Káran) (کارن) हेतु (Hetu) (ہیتو)
सबब (Sabab) (سبب)

MÚJID मूजिद (ع - ص) موجد

- आविष्कर्ता (Ávish karta) (آوش کرتا)
आविष्कारक (Ávishkarak) (آوش کارک)
ईजाद करने वाला (Íjád karne vála)
(ایجاد کرنے والا)

MÚJAZ मूजज़ (ع - ص) موجز

- संक्षिप्त (Sanchhipt) (سن چھپت) सार
रूप (Sár rūp) (सारूप) खुलासा
(Khulása) (خلاصہ)

MAUJÚD मौजूद (ع - ص) موجود

1. विद्यमान (Vid,dyamán) (ودیدمان)
हाज़िर (Házir) (حاضر)
2. साक्षात् (Sák,chhát) (साकचھات)
सामने (Sámne) (سامنے)
3. उपलब्ध (Uplabdh) (اوپلبدھ) दस्त-
याव (Dastyáb) (دستیاب)
4. उत्पन्न (Utpan,n) (اوتپن) पैदा
(Paidá) (پیدا)

مول پुरुष (Múl purush) مूल پوروشک
 वह आदमी जो किसी खानदान
 का बानी हो (Voh ádami jo kisi
 khándán ka bání ho) وہ آدمی جو
 کسی خاندان کا بانی ہو

MORCHA मोरचा (مورچہ - ف - مذ)

1. युद्ध (Yud,dh) جنگ (Jang
 جنگ)

2. युद्ध केन्द्र (Yud,dh kendr) جنگ
 محاذ (Maháze jang) جنگ

3. मंदिर (Mandúr) مندر (Zang
 زنگ)

4. छुद्र पिपीलिका (Chhuddr pipílíka)
 एक बहुत छोटी च्यूँटी
 (Ek bahut chhoti chyúnti) ایک
 بہت چھوٹی چھوئٹی
 پہلے اور دوسرے معنوں میں فارسی
 نہیں ہے

مورخ (ع - ص)

MO,VA(A)R,RIKH मुव (अ) रिख

इतिहास कार (Itihás kár) اتہاس کار
 इतिहास लेखक (Itihás lekhak) اتہاس
 لیکھک (Tárikh navís) تاریخ نویس

MAURID मौरिद (म - व)

1. पात्र (Páttir) भाजन (Bháján)
 मुस्तहक (Mustabaq) مستحق

2. अवरोहस्थान (Avrohasthán) اوروہس
 اترنے کی جگہ (Utarne ki
 jagah) اترنے کی جگہ

2. नम्रता पूर्ण (Namrata púrñ) نمروتا
 आदब के साथ (Adab ko
 sáth) ادب کے ساتھ

مودت (ع - مٹ)

MAVAD,DAT मवहत

मित्रता (Mittrata) मैत्री भाव
 (Maitri bháv) میٹری بہاو
 (Yagánagat) یگانگت

MO,AZ,ZIN मुअज़ज़ن (ع - ص)

बाँगी (Baagi) नमाज़ को बुलाने
 के लिए अज़ान देने वाला (Namáz
 ko buláne ke liye azán dene vála)
 نماز کو بلانے کے لیے اذان دینے والا

MÚZI मूज़ी (ع - ص)

कष्ट दाता (Kasht dáta) کشت داتا
 दुःख दायी (Dukh dáyi) دکھ دائی
 क्लेशद (Kleshad) ईज़ा देने
 वाला (Íza dene vála) ایذا دینے والا

MOR मोर (म - मٹ)

पिपीलिका (Pipílíka) चीउँटी
 (Chfúnti) چھوئٹی

MÚRIS मूरिस (ع - مذ)

1. पूर्वज (Púrvaj) पितृ (Pittr)
 पिछले बुज़ुर्ग (Pichhle buzurg)
 پچھلے بزرگ

2. उत्पादक (Utpádek) पैदा
 करने वाला (Paida karne vála)
 پیدا کرنے والا

मोरث اعلى (ع - مذ)

MURISE-ÁLA मूरिसे आला

वंश प्रवर्तक (Vansh pravartak) ویش

اردو اور فارسی میں 'س' کے زبر
کے ساتھ بھی مستعمل ہے

موروثی (ع - مٹ)

MAUSUM मौसوم (ع - ص) موسوم
نامیت (Námit نامت) نام رکھا گیا
(Nám rakh, kha gaya نام رکھا گیا)

MÚSÍQÁR موسیقار (ع - مذ) موسیقار

1. گایک (Gáyak گایک) گایا
(Gavaiya گویا)

2. گان ویدیا ویتا (Gán viddya vetta)
سنگیت (Sangít kala marmaggya) گان ویدیا ویتا
گانے کے فن کا ماہر (Gáne ke fan ka máhir)
(فن کا ماہر)

MÚSÍQI موسیقی (ع - مٹ) موسیقی

گان ویدیا (Gán viddya) گان ویدیا
سنگیت (Sangít kala) سنگیت

MÚSH موش (ف - مذ) موش

موشک (Múshak موشک) اندر (Undur)
موش (Músh) موش (Ákhu آکھو) (ازدو)
چوہا (Chúba چوہا) (موش)

موش براں (ف - مذ)

MÚSHE-PAR, RÁN موشہ پرائی

چرم چٹی (Charm chati) چرم چٹی
چمگادڑ (Chamgá-dar) چمگادڑ
(چمگادڑ)

موش دشتی (ف - مذ)

MÚSHE-DASHTI موشہ دشتی

گیلہری (Kalandak) گیلہری
(Gilahri) گیلہری

MAURÚSI مائرسی

پیتریک (Paitrik) باپ دادا والا
(Báp dáda vála) باپ دادا والا

MAUZ موز (ع - مذ) موز

کدلی (Kadali) کدلی (Kela)
(کیلا)

MAUZÚN موزون (ع - ص) موزون

1. سنتولیت (Santulit) سنتولیت
موازین (Mutavázin)

2. اچت (Uchit) اچت
(Munásib) مناسب

3. یوگیہ (Yog.gya) یوگیہ
(Qábil) قابل

4. رچیکر (Ruchikar) رچیکر
(Pasandída) پسندیدہ

5. سمپویکت (Samupyukt) سمپویکت
(Fit) فٹ

6. ورتانویت (Vrittánvit) ورتانویت
بحر کے اندر (Bahr ke andar)
(کے اندر)

MO,AS,SIS مؤسس (ع - ص) مؤسس

پروارتک (Pravartak) پروارتک
(Sansthápak) بنیاد
رکھنے والا (Bunyád rakhne vála)
(بنیاد رکھنے والا)

MAUSIM مائسیم (ع - مذ) موسم

1. فصل (Fasl) فصل (Ritu) فصل

2. وقت (Vaqt) وقت (Samai) وقت
(وقت)

کرتا (Vazahat) वज़ाहत करने वाला (karne vála) (وضاحت کرنے والا)

موش کور (ف - مذ)

MUSHE-KOR موشے کور

MAUZA मौज़ा (ع - مذ) موضع

1. स्थान (Isthán) जगह (استھان) (Jagah) (جگہ)

2. ग्राम (Grám) गाँव (Gáon) (گرام) (Gáon) (گانوں)

یہ لفظ عربی میں ض کے زیر کے ساتھ ہے مگر اردو میں زیر کے ساتھ مستعمل ہے

MAUZÚ,A मौज़ू,ا (ع - مذ) موضوع

1. निर्मित (Nirmit) बनाया गया (निर्मित) (Banáya gaya) (بنایا گیا)

2. स्थापित (Isthápit) (स्थापित) (Rakh,kha hua) (رکھا ہوا)

3. विषय (Vishai) प्रसंग (विषय) (Prasang) (پرسنگ) (Mas,ala) (مسئلہ)

4. शीर्षक (Shirshak) (शीर्षक) (Unván) (عنوان)

MAUTIN मौतिन (ع - مذ) موطن

जन्म भूमि (Janm bhúmi) (जन्म भूमि) (Vatan) (وطن)

موعظت (ع - مٹ)

MAU,IZAT मौइज़ت

उपदेश (Updesh) (उपदेश) (Shik, ohha) (شیکہ)

सीख (Sikh) (सीख) (Nasihat) (نصیحت)

आखनक (Ákhanak) पूति (आखनक) (Púti) (پوتی)

मूषिका (Múshika) (मूषिका) (Chbachhundari) (چہچہانداری)

छछूंदरी (Chbachhundari) (छछूंदर) (Chbachhundar) (چہچہونددر)

MÚSIL मूसिल (ع - ص) موصل

1. प्रेषक (Preshak) भेजने (प्रेषक) (Bhejne vála) (بھیجنے والا)

2. वाहक (Vahak) लेजाने वाला (वाहक) (Lejáne vála) (لے جانے والا)

MAUSÚF मौसूफ (ع - ص) موصوف

1. प्रशंसित (Prashansit) जिस की तारीफ की गई हो (प्रशंसित) (Jis ki ta,rif ki gayi ho) (جسکی تعریف کی گئی ہو)

2. उक्त (Ukt) पूर्वोक्त (Ukt) (पूर्वोक्त) (Púrvokt) (پُرووکت) (Jis ka zikr chal raha ho) (جس کا ذکر چل رہا ہو)

3. विशेष्य [व्या०] (Visheshya) (विशेष्य)

MAUSÚL मौसूल (ع - ص) موصول

प्राप्त (Prápt) लब्ध (Labdh) (प्राप्त) (Hásil) (حاصل)

MÚSI मूसी (ع - ص) موصی

मृत्यु लेख कर्ता (Mrityu lekh karta) (मृत्यु लेख कर्ता) (Vasfiyat karne vála) (وصیت کرنے والا)

MÚZEH मूज़ेह (ع - ص) موضوع

स्पष्टी कर्ता (Ispashti karta) (स्पष्टी कर्ता)

2. स्थान (Isthán استھان) जगह (جگہ) (Jagah)

MAUQÚF मौकूफ (ع - ص) موقوف

1. निर्भर (Nirbhar निर्भर) निर्धारित (Nirdhārit निर्धारित) मुनहसिर (Munhasir ملخصر)

2. हलन्त (Halant هالنت) साकिन (Sákin ساكن)

3. पदच्युत (Padach,chyut पदच्युत) सेवा वियुक्त (Seva viyukt सेवा वियुक्त) बर खास्त (Barkhast برخواست)

4. समाप्त (Samápt समाप्त) खत्म (Khatm ختم)

MAUKAB मौकब (ع - مذ) موکب

1. सेना (Sena सेना) फौज (Fauj فوج)

2. सैनिक दल (Sainik dal सैनिक दल) फौजी जवान (Fauji javán فوجي جوان)

موکل (ع - مذ)

MO VA (A) K, KIL मुव (अ) विकल

1. व्यवहारी (Vyav, hāri व्यवहारी) वकील का असामी (Vakil ka asāmi وکیل کا اسامی)

2. वेताल (Vetal वेताल) हमजाद (Hamzād همزاد)

MAULID मौलिद (ع - مذ) مولد

1. जन्म भूमि (Jānm bhūmi जन्म भूमि) वतन (Vatan وطن)

MAU,ÚD मौऊद (ع - مذ) موعود

1. प्रतिज्ञात (Pratig,gyāt प्रतिज्ञात) कथित (Kathit کتبت) कहा हुआ (Kaha hua کہا ہوا) वादा किया हुआ (Vāda kiya hua وعدہ کیا ہوا)

2. निश्चित (Nishchit निश्चित) मुकरर (Muqarrar مقرر)

MU,VAQ,QAR मुवक्कर (ع - ص) موقر

1. प्रतिष्ठित (Pratish thit प्रतिष्ठित) समानित (Sam mánit سم مانیت) मुअज्जज (Mu,azzaz معزز)

2. विश्वस्त (Vish,abwast विश्वस्त) मोतबर (Motaber معتبر)

MAUQA मौका (ع - مذ) موقع

1. अवसर (Avsar अवसर) खास वक्त (Khás vaqt خاص وقت)

2. घटना स्थल (Ghatanásthal घटना स्थल) जाए बुकूआ (Jáo vuquá جائے وقوعہ)

3. समय (Samai سے) वक्त (Vaqt وقت)

4. स्थान (Isthán استھان) जगह (Jagah جگہ)

یہ لفظ عربی میں ق کے زیر کے ساتھ
ہے مگر اردو میں زبر سے بولا جاتا ہے

MAUQIF मौکيف (ع - مذ) موقف

1. विराम स्थल (Virāmasthal विराम स्थल) ठहरने की जगह (Thabarne ठहरने کی جگہ) (Thabarne ki jagah)

MOMIYA مومیا (ف - مٹ) مومیا
شیلہ جتو (Shila jatu) سلا
جیت (Salajit) سلاجیت

MO,AN,NAS مونٹ (ع - ص) مونٹ
1. ستری لینگ (Istriling) استری لنگ
فمیل (Female) فمی
2. ستری پرائی (Istri práni) استری
مادہ (Máda) مادی

MÚNIS مونس (ع - ص) مونس
پرمی (Premi) پرمی
میت (Mitr) میت
دوست (Dost) دوست

MÚHIB مہیب (ع - ص) مہیب
پری داتا (Paridáta) پری داتا
ہبہ کرنے والا (Hiba karne vála) ہبہ کرنے والا

موہبت (ع - مٹ)

MAU,HIBAT مہیبکت
دان (Dán) دان
ابھیدان (Abhi dán) ابھیدان
پری دان (Paridán) پری دان
عطیہ (Atíya) عطیہ

MÚHIM مہیم (ع - ض) مہیم
بھرامک (Bhrámak) بھرامک
میں ڈالنے والا (Vahm men dálno vála) وہم میں ڈالنے والا

MAU,HÚB مہیہب (ع - ض) مہیہب
پری دت (Paridatt) پری دت
ہبہ کیا ہوا (Hiba kiya hua) ہبہ کیا ہوا
بخشا ہوا (Bakhsha hua) بخشا ہوا

2. उत्पत्ति (Utpatti) (ات پتی) جنم
(Janm) جنم
(Paidáish) پیدائش

MO,AL,LIF مولف (ع - ص) مولف
سمپادک (Sampádak) سمپادک
کرتا (Sangrah karta) سنگرا کرتا
دوسروں کے متفرق مضامین سے کتاب
مرتب کرنے والا

MAULÚD मौलूद (ع - ص) مولود
1. उत्पन्न (Utpan,n) (ات پن) جنمیت
(Janmit) جنمیت
(Paida) پیدائش

2. शिशु (Shishu) (ششو) بچہ
(Baoh,ohha) بچہ

MAULA मौला (ع - مڈ) مولی
1. स्वामी (Sawámi) (سوامی) پرہو
(Prabhu) پرہو
(Áqa) آقا
2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) اترلاہ
(Alláh) اللہ

MOM موم (ف - مڈ) موم
1. सिक्थ (Sikth) (سکتہ) مڈھو
(Madhu shesh) مڈھو
2. मृदु (Mridu) (مردو) کومل
(Muláim) ملائم

MOMIN مومین (ع - ص) مومین
ایشور وادی (Íshwar vádi) ایشور وادی
آستیک (Ástik) آستیک
دھرم نشہ (Dharm nishth) دھرم نشہ
ایمان والا (Ímán vála) ایمان والا

MAH मह (ف - مذ) ماه کا مخفف دیکھو 'ماه'

MEH मेह (ف - ص) مه

1. श्रेष्ठ (Shreshth) बुजुर्ग (Buzurg) (شروع شدہ بزرگ)
2. महा (Maha) अजीम (Azim) (مہا عظیم)

MOHABAT महाबत (ع - مٹ) مہابت

1. आतंक (Ātank) हैबत (Haibat) (آتکک ہبیت)
2. वैभव (Vaibhav) शान शौकत (Shán shaukat) (وے بہو شان شوکت)

MOHÁJIR मुहाजिर (ع - ص) مہاجر

प्रवासी (Pravási) उत्प्रवासी (Utpravási) (پرواسی ات پرواسی)

তারिके वतन (Tárike vatan) (تاریک وطن)

مہاجرت (ع - مٹ)

MOHÁJARAT मुहाजरत

प्रवास (Pravás) (پرواس) (Utpravás) (ات پرواس)

छोड़ कर दूसरी जगह जाकर बसना (Apna ghar ohhor kar dūsri jagah jákar basna) (اپنا گھر چھوڑ کر دوسری جگہ جاکر بسنا)

MAHÁRAT महारत (ع - مٹ) مہارت

1. अभ्यास (Abbhhyás) मश्क (Mashq) (ابہ بھیا س مشق)
2. हस्त कौशल (Hast kaushal) मशकाती (Mash, sháqi) (ہست کوشل مشقاتی)

MAU, HÚM मौहूम (ع - ص) موہوم

1. भ्रम मूलक (Bhram mūlak) (بھرم مولک) वहम से पैदा (Vahm se paida) (وہم سے پیدا)
2. काल्पनिक (Kālpānik) फर्जी (Farzi) (کالہنک فرضی)
3. मिथ्या (Mith, thya) गैर हकीकी (Ghair haqīqi) (میتھا غیر حقیقی)

MO, AI, YID मुयेइद (ع - ص) موید

1. समर्थक (Samarthak) ताईद करने वाला (Táyid karne vála) (سمرتھک تائید کرنے والا)
2. सहमत (Sahmat) हमराय (Ham ráe) (سہ مت ہمراہ)
3. पक्षपाती (Pakchh páti) हिमायती (Himáyati) (پکچھ پاتی حمایتی)

MAVÍZ मवीज़ (ف - مذ) مويز

शुष्क द्राक्षा (Shushk drákchha) (ششک دراکچھا)

معلق (Munaqqa) (معلق)

MAVESHI मवेशी (ع - مذ) مویشی

पशु (Pashu) चौपाया (Chaupáya) (پشو چوپایہ)

दोर (Dhor) (دور)

مویشی خانہ (ع - مذ)

MAVESHI-KHÁNA मवेशी खाना

पशुवाव रोध (Pash, shwávrodh) (پشو واد روڈ)

पशुनिरोध (Pashu nirodh) (پشونیرودھ)

रोध शाला (Rodh shála) (روڈ شالہ)

कांजी हौस (Káuji haus) (گانجی ہوس)

مستتم (ع - ص)

MOHTAMIM موہتامیم

ব্যবস্থাপক (Vyavas,thápak) دیوستانہ

سंचालक (Sanchálak) سناچالاک (یک)

प्रबंधक (Prabandhak) پربندھک (ن -

तज़िम (Muntazim) منتظم)

MAH,JŪR महजूर (ع - ص)

वियोगी (Viyogi) (دیوگی) विरही (Virahi)

فراق زده (Firāq zada) فیراق زده

MAH,D महद (ع - ص)

पालना (Pālana) پالنا हिंदोला

(Hindola) (هندولا) गहवारा (Gahvāra)

(گهواره)

MAHDI महदी (ع - ص)

नेता (Neta) नेता पेशवा (Peshva)

(پیشوا)

MOHAZ,ZAB मुहज्जब (ع - ص)

1. सभ्य (Sabh,bhya) سبھیہ शिष्ट

(Shisht) (ششت) तमीजदार (Tamiz-

dār) (تمیزدار)

2. संस्कृत (Sanskrit) سنسکرت

परिष्कृत (Parishkrit) پریشکرت

शुस्ता (Snusta) شسته)

MEHR मेहर (ف - م)

1. रवि (Ravi) (روی) सूर्य (Sūrya)

(سورج) सूरज (Sūraj)

2. कृपा (Kripa) (کریا) दया (Daya)

(کرم) करम (Karam)

3. प्रेम (Prem) (پرم) प्रीति (Priti)

(محببت) महबبت (Mahabbat)

MAH,BIT महबित (ع - م)

उतरने को जगह (Utarne ki jagah) اترنے

کی جگہ)

MAH,TÁB महताब (ف - م)

ماعتاب کا مستخف

1. चंद्रमा (Chandrama) چاندروما

चाँद (Chánd) چاند

2. ज्योत्सना (Jyotsana) چھوٹسنا

चांदनी (Chándni) چاندنی)

MOHTADA मोहतदा (ع - ص)

दीक्षित (Dikchhit) دیک چھت

शिक्षित (Shik chhit) شیکھت जिसने

धर्म गुरु की हिदायत पाई हो (Jis ne

dharm guru ki hidáyat páyi ho) جس

نے دھرم گرو کی ہدایت پائی ہو

MEHTAR मेहतर (ف - ص)

1. उच्च तम (Uch,oh tam) اچ تم

श्रेष्ठ तम (Shreshth tam) شریشتو

बुर्ग तरीन (Buzurg tarin) (تم)

(بزرگ ترین)

(۱ - م)

2. मल हारक (Malhárak) مل هارک

मलाकर्षी (Malá karshi) ملاکشی

भंगी (Bhangi) بهلگی)

مستم بالشان (ع - ص)

MOHTAM-BISH,SHÁN मोहतम बिशान

महामहत (Mahámabat) مهامهت

महत्त्व पूर्ण (Mahattwa pūrṇ) مهتو پورن

अज्ञीमुशान (Azímush,shán) عظیم

(الشان)

(Paráat پراست) پرا بھت (Parábhút
(Shikast khurda شیکاست خوردا)
(شکست خوردہ)

MOHLAT موہلات (ع - مٹ)

1. अवकाश (Avkásh اورکاش) فُرست (Fursat فرصت)
2. विलंब (Vilamb ولیمب) تاخیر (Tákhír تاخیر)
3. आज्ञा (Ág,gya آگیا) ہجائز (Ijázat اجازت)

MOHLIK موہلیک (ع - ص) مہلک
घातक (Ghátak گہاتک) प्राणांतक
(Pránántak پرانان تک) मार डालने
वाला (Már dálne vála مار ڈالنے والا)

MAH, LAKA مہلکا (ع - مذ) مہلک
भयस्थान (Bhayasthán بھیسٹھان)
खतरे की जगह (Khatre ki jagah
خطرے کی جگہ)

MUHIM موہیم (ع - مٹ)

1. युद्ध (Yud,db یوڈ) जंग (Jang جنگ)
2. जटिल समस्या (Jatil samas,sysa
جٹل سمسیا) सख्त मसला (Sakht
mas,ala سخت مسئلہ)

MEHMÁN مہمان (ف - مذ) مہمان
आगंतुक (Ágantuk آگنتک) अतिथि
(Atithi اتھی) पाहुन (Páhun پاهن)
مہمان خانہ (ف - مذ)

MEHMÁN KHÁNA مہمان-خانا
अतिथि शाला (Atithi shála اتھی شالا)

MOH,R موہر (ف - مٹ) مہر
मुद्रा (Muddra مدرا) अंकक (Ankak
انکک) छाप (Chháp چاپ)

MEHR-BÁN مہربان (ف - ص) مہربان
दयालु (Dayálu دیالو) कृपालु (Kripálu
کریالو) सदैव (Sadai سدے) दयावान्
(Daya vān دیالوان)

مہربانی (ف - مٹ)

MEHR-BÁNI مہر بانی
कृपा (Kripa کریا) दया (Daya دیا)
अनुकंपा (Anu kampa انوکمپا) करम
(Karam کرم)

MOHRA موہرا (ف - مذ) مہرا

1. कीकस (Kikas کیکیس) गुरिया
(Guriya گریا)
2. सर्पमणि (Sarp mani سرب منی)
साँप का मन (Sánp ka man سانپ
کا من)
3. कपर्दिका (Kapedika کپردکا) कौड़ी
(Kauṛi کوری)
4. शंभुक (Sham buk شمبک) संख
(Sankh سلکھ)
5. शतरंज की गोट (Shatranj ki got
شطرنج کی گوت)

مہرہ باز (ف - ص)

MOHRA-BAZ موہرا باز
छली (Chhali چھلی) वंचक
(Vanchak ونچک) फरेबी (Farebi
فریبی)

MAH,ZÚM مہزوم (ع - ص) مہزوم
पराजित (Parájit پراجت) परास्त

er done ka kánta jo savárou ki orī
men laga hota hai **कहोरे को और**
दिले का कान्ता जो सवारों की और
(मैं लगा होता है)

(महन्दीस (ए - मं)

MOHANDIS **मुहन्दीस**

गणितज्ञ (Ganitaggya **गनी तकिये**)
रियासीदां (Riāzi dān **रियासी दान**)

(महोस (अ - मं)

MOHAV,VIS **मुहविष**

रसायन विद् (Rasāyan vid **रसायन विद**)
कीमियागर (Kīmiya gar **कीमियागर**)

MOHAIYA **मुहैया** (ए - मं)

1. एकत्र (Ekattr **इकट्ठा**)
(Ikath,tha **इकथा**)
2. प्रस्तुत (Prastut **प्रस्तुत**) **मौजूद**
(Maujūd **मौजूद**)
3. प्राप्त (Prāpt **प्राप्त**) **हासिल**
(Hāsīl **हासिल**)
4. तत्पर (Tatpar **तत्पर**) **तैयार**
(Taiyār **तैयार**)

MAHÍB **महीब** (ए - मं)

भीषण (Bhīshan **भीषण**) **भयंकर**
(Bhayankar **भयंकर**) **दारुण** (Dārun
(Drāona **दारुणा**) **हैबत**
नाक (Haibat nāk **हैबत नाक**)

MAI **मै** (ए - मं)

मदिरा (Madira **मदिरा**) **मद्य** (Maddya
सुरा (Sura **सुरा**) **हाला** (Hāla
वारुणा (Vārunt **वारुणा**)

शाले गैस्ट हाउस (Guest house
गैस्ट हाउस)

मेहमानदारी (फ - मं)

MEHMÁN-DÁRI **मेहमान-दारी**

आतिथ्य (Átith,thya **आतिथ्य**)
पूजा (Atithi pūja **आतिथी पूजा**)
मेहमान नवाजी (Mehmán navāzi
(मेहमान नवाजी)

मेहमान नवाज (फ - मं)

MEHMÁN NAVÁZ **मेहमान नवाज**

आतिथी पूजक (Atithi pūjak **आतिथी पूजक**)
नयाजी (Nriyāji **नयाजी**)
मेहमान की खातिर तवाजो करने वाला
(Mehmán ki khátir tavázo karne vála
(मेहमान की खातिर तवाजो करने वाला)

MOHMAL **मोहमल** (ए - मं)

1. अर्थ हीन (Arth hín **अर्थ हीन**)
निरर्थक (Nirarthak **निरर्थक**) **बेमानी**
(Be mání **बे मानी**)
2. मिथ्या (Mith,thya **मिथ्या**) **अनर्गल**
(Anargal **अनर्गल**) **बेहूदा** (Behúda
(बेहूदा)

MAH,MÚM **महमूम** (ए - मं)

दुःखित (Dukh,khit **दुःखित**) **क्लेशित**
(Kleshit **क्लेशित**) **शोक ग्रस्त** (Shok
grast **शोक ग्रस्त**) **गमगोन**
(Ghamgín **गम गीन**)

MAH,MEZ **महमेज** (ए - मं)

घोड़े को एक देने का काँटा जो सवारों
की एड़ी में लगा होता है (Ghore ko

MEKH میخ (ف - مٹ) مے
 मयूख (Mayúkh) शंकु (Shanku)
 (کھونٹا) खूँटा (Khúnta) (شکو)
 مے خانہ (ف - مڈ)

MAI-KHÁNA मै खाना

मदिरालय (Madirálai) मधु
 शाला (Madhu shála) (مدھو شالہ)
 शराब खाना (Sharáb khána) (شراب خانہ)

MAIDÁN मैदान (फ - मड)

1. क्षेत्र (Chhettr) लंबी चौड़ी
 हमवार जमीन (Lambi chauṛi ham-
 vár zamín) (لمبی چوڑی هموار زمین)
2. युद्धक्षेत्र (Yud, dh ohhettr) युद्ध
 मैदाने जंग (Maidáne jang)
 (युद्धक्षेत्र) मैदान جنگ

मैदान جنگ (फ - मड)

MAIDÁNE-JANG मैदाने जंग

रण क्षेत्र (Ran chhettr) (रण चैत्र)
 रण भूमि (Ran bhúmi) (रण भूमि)
 रंग भूमि (Rang bhúmi) (रंग भूमि)
 रंगांगण (Rangángaṇ) (रंगानगण) युद्ध
 स्थल (Yud, dhasthal) (युद्धस्थल)
 युद्ध भूमि (Yud, dh bhúmi) (युद्ध भूमि)
 रणाजिर (Ranájir) (रनाजिर) लड़ाई का
 मैदान (Laíáyí ka maidán) (लड़ाई का मैदान)

MÍR मीर (फ - मड)

1. अध्वक्ष (Adh, dhyakch) (अध्वक्ष)
 सर गिरोह (Sar giroh) (सरगरोह)
 सरदार (Sardár) (सरदार)

कदंबिनी (Kadambini) (कदम बनी)
 शराब (Sharáb) (शराब)

مے آشام (ف - ص)

MAI-ÁSHÁM—MAYÁSHÁM

मै आशाम-मयाशाम

मद्यप (Mad, dyap) (मद्यप) रसाशी
 (Rasáshi) (रसाशी) शराब खोर
 (Sharáb khor) (शराब खोर)

MIYÁN मियान (फ - मट)

1. कौष (Kosh) (कौष) नियाम
 (Niyám) (नियाम)
2. कटि (Kati) (कटि) कमर (Kamar)
 (कमर)
3. मध्य (Madh, dhya) (मध्य) बीच
 (Bích) (बीच)

(ص)

مے پرست (ف - ص)

MAI-PARAST मै परस्त

मदिरा भक्त (Madira bhakt) (मदिरा भक्ता)
 शराब का फिदाई (Sharáb ka
 fidáyi) (शराब का फिदाई)

MAI, YIT मैयित (म - मट)

शव (Shav) (शव) अर्थी (Arthi) (अर्थी)
 जनाजा (Janáza) (जनाजा)

MÍSÁQ मोसाक (म - मड)

1. प्रतिज्ञा (Pratiggya) (प्रतिज्ञा) कौल-
 करार (Qaul qarár) (कौल करार)
2. द्रुता (Driṭhata) (द्रुता) मजबूती
 (Mazbúti) (मजबूती)

2. अभि वचन (Abhi vachan ابھی (پر) گویا
 प्रतिज्ञा (Pratiggya (وچن
 वादा (Va,da وعدہ)

MAIL मैल (ع - مذ)

अभि रुचि (Abhi ruchi ابھی (وچي
 प्रवृत्ति (Pravritti (پر) رتي रुज हान
 (Ruj,hán (رچکان)

MIL मील (ع - مذ)

क्रोशक (Kroshak (کروشک अर्ध क्रोश
 (Ardh krosh (اردھ کروش माइल
 (Mile (مائل)

MAILÁN मैलान (ع - مذ)

अभि रुचि (Abhiruchi ابھی (وچي
 रुचि (Ruichi (रुचि रुज हान (Ruj,
 hán (رچکان)

MAIMANAT मैमनत (ع - مث)

कल्याण (Kallyán (کلیان गंगल
 (Mangal (ملگل बरकत (Barakat
 (برکت)

MAIMÚN मैमून (ع - حس)

1. शुभ (Shubh (شه मांगलिक
 (Mángalik (مانگلک मुबारक
 (Mubáarak (مبارک)

2. सफल (Saphal (سهل काम याव
 (Kámyáb (کامیاب)

3. वानर (Vánar (وانر कपि (Kapi
 (بندر) बन्दर (Bandar (کپی)

MÍNA मीना (ف - مذ)

सुराधानी (Surádhání (سورادھانی
 उष्ट्रिका (Ushtrika (اشترکا शराब का
 धग (Sharáb ka jug (شراب کا چک)

2. किसी काम में सब से आगे रहने वाला
 (Kisí kám men sab se áge rahne

vála کسی کام میں سب سے آگے
 (رہنے والا)

MÍRÁS मीरास (ع - مث)

दाय (Dáo (دای ریکث (Rikth
 तरिका (Tarika (ترکہ)

MEZ मेज़ (ف - مث)

पटल (Patal (پتل टेबिल (Table
 (ٹیبیل)

MÍZÁN मीज़ान (ع - مث)

1. तुला (Tula (تلا तराज़ू (Tarázu
 (ترازو)

2. तुलाराशि (Tula ráshi (تلا راشي
 बुर्जे मीज़ान (Burje mízán (برج
 میزآن)

3. योग (Yog (یوگ कई अददों का
 जोड़ (Kayi adadon ka jor (کئی
 عددوں کا جوڑ)

MUYAS,SAR मुयस्सर (ع - ص)

प्राप्त (Prápt (پراپت सुलभ (Sulabh
 (اپ) لیدھ उपलब्ध (Uplabdh (سولبھ
 हासिल (Hásil (حاصل)

MESH मेश (फ - مث)

मेष (Mesh (میش भेड़ (Bher (بھڑ)

MÍ,ÁD मीआद (ع - مث)

1. अवधि (Avadhi (اودھی मुहत्त
 (Mud,dat (مدت)

pista vaḡhaira سوکھے ہوئے پھل، بادام
(پستہ وغیرہ)

میوہ فروش (ف - ص)

MEVA-FAROSH مےوا فروش

1. فल विक्रेता (Phal vīk,kreta) پھل
 बेचना (Meva) مےوا بیچنے والا
 bechne vāla (وکریٹا)
2. शाक विक्रेता (Shāk bik,kreta) سبزی
 बेचना (Sabzi) سبزی بیچنے والا
 bechne vāla (والا)

MEHMÁN मेहमान (ف - مذ) میہمان
 دیکھو 'مہمان'

MÍNÁR मीनार (مذ - مع) مینار
 उदक (Udark, اندرک) स्तंभ (Istambh
 ملارہ (Manára) (اس تمبہ)

مینا کاری (ف - مٹ)

MÍNA-KÁRI मीनाकारी
 आकाचक (Ákáchak) चांदी
 सोने पर जड़ाऊ काम बनाना (Chándi
 सने पर जड़ाऊ काम बनाना) چانڈی
 (سونے پر جڑاؤ کام بنانا)

MEVA मेवा (ف - مذ) میوہ
 फल (Phal) शुष्क फल (Shushk
 phal) सूखे हुए फल, बादाम
 पिस्ता बगैरा (Súkhe hue phal, bádám)

ن

2. अपरिचित (Aparichit) (ایپریچٹ)
 नावाकिक (Na vāqif) (ناواقف)

نا اتفاقی (عف - مٹ)

NA-ITTIFÁQI ना इत्तफाकी

1. अमैत्री (Amaittri) अननु-
 कूलता (Anano kúlata) (انلوکولتا)
 ना मुआफकत (Na muáfakat) (نا
 موافقت) फूट (Phút) (پھوٹ)
2. शत्रुता (Shattruta) अदवत
 (Adávāt) (عداوت)

NA-UMMÍD ना उम्मीद (ف - ص) نا امید
 हताश (Hatásh) निराश
 (Nirásh) मायूस (Mayús)
 (مایوس)

नाआزموده کار (ف - ص)

NA-ÁZMÚDA-KÁR ना आजूमूदा कार
 अनुभव हीन (Anubhav hín) (انوبهو)
 अपरिपक्व (Apari pak,kwa) (هین)
 अकुशल (Akushal) (اکشل)
 अनभ्यस्त (Anabh,bhyast) (انابه)
 ना (Anáři) (انازی)
 तजरीबा कार (Na tajriba kár) (نا تجریبہ)
 کار)

نا آشنا (ف - ص)

NA-ÁSHNA ना आशना

1. अनभिज्ञ (Anabhig,gya) (النبیغیه)
 अज्ञान (Ag.gyán) (اگیان) अनजान
 (Anjān) (انجان)

ناپائدار (ف - ص)

NA-PÁIDÁR ना पाहदार

अटढ़ (Adriḥ) भंगुर (Bhangur)
अस्थायी (Astháyi) (استهائي)
ना मुहकम (Na mohkam) (نا محکم)

NA-PADÍD ना पदीद (फ - व)

1. गुप्त (Gupt) लुप्त (Lupt)
पोशीदा (Poshida) (پوشیده)
2. अगोचर (Agoohar) (اگوچر) रौर मरई
(Ghair maryi) (غیر مرئی)

नापसन्द (फ - व)

NA-PASAND ना पसन्द

1. अप्रिय (Appriya) (اپریہ) रौर
पसन्दीदा (Ghair pasandida) (غیر پسندیده)
2. अरुचिकर (Aruchikar) (اروچی کر)
रौर मरगुब (Ghair marghub) (غیر مرغوب)

नातजर बेकार (फ - व)

NA-TAJRIBA-KÁR ना तजरिबा कार

1. अनुभव हीन (Anubhav hín) (انوبھو هین)
अननुबवी (Ananu-bhavi) (اننوبھوی)
दुनिया के कामों में अनाड़ी (Dunya ke kámon men anári) (دنیا کے کاموں میں اناری)
2. अनभ्यस्त (Anabh,byast) (انابھہست)
अकृत हस्त (Akrit hast) (اکرت ہست)
किसी फन में अनाड़ी (Kisi fan men anári) (کسی فن میں اناری)

NA-AHL ना अहल (फ - व)

1. अयोग्य (Ayoggya) (ایوگہ) ना काबिल
(Na qábil) (نا قابل)
2. अपात्र (Apáttir) (اپاتر) रौर मुस्तहक
(Ghair mustahaq) (غیر مستحق)

नाबाख (फ - व)

NA-BÁLIGH ना बालिग

अवयस्क (Avayask) (اویسک) अप्राप्त
वय (Apprápt vai) (اپ پراپت وے) कम
उम्र (Kam umr) (کم عمر)

NÁBDÁN नाबदान (फ - म)

प्रणालिका (Pranálíka) (پرنالک) नाली
(Náli) (نالی) मोरी (Mori) (موری)

NA-BAKÁR ना बकार (फ - व)

दुष्ट (Dusht) (دشت) दुराचारी (Durá-
ohári) (دراچاری) धूर्त (Dhúrt) (دھورت)
बद मआश (Bad maásh) (بد معاش)

NA-BALAD ना बलद (फ - व)

अपरिचित (Aparichit) (اپریچیت) ना
अनभिज्ञ (Anabhighya) (انابهگہ) ना
वाक्किफ (Naváqif) (نا واقف)

NA-BÍNA ना बीना (फ - व)

अंध (Andh) (اندھ) नेत्र हीन (Nettr
hín) (نہتر هین) अंधा (Andha)

NA-PÁK ना पाक (फ - व)

अपवित्र (Apavittir) (اپوتیر) अशुद्ध
(Ashud, dh) (اشدھ) नजिस (Najis)
(نجس)

NA-CHÁQI ناچاکی (ف - مٹ)

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ)
मनोमालिन्य (Manomālin, nya) (منو
ان بن) अन बन (An ban)
2. आमय (Amai) (آمے) रोग (Rog)
(बीमारी) बीमारो (Bimāri) (رگ)

NA-CHÍZ नाचीज़ (ف - ص)

- तुच्छ (Tuoh, chh) (توچھ) छुद्र (Chhuddr)
(अकिंचन) अकिंचन (Akinchan) (چ)
नाकारा (Nakāra) (ناکارا)

NA-HAQ नाहक (ع - ص)

1. अनुचित (Anuchit) (انوجیت) बेजा
(Beja) (بے جا)
2. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) बेकार (Bekār)
(बे) (बे) (Be)
वृथा (Vritha) (वृथा) बेकायदा (Be
fāida) (بے فائده) फुज़ल (Fuzúl)
(فضول)

ناحق شناس (ع - ص)

NA-HAQ-SHANÁS नाहक शनास

- अकृतज्ञ (Akritaggya) (अकृतज्ञ) एह-
सान फ़रामोश (Ehsán farámosh)
(احسان فراموش)

NÁKHUDA नाखुदा (ف - مذ)

- कर्ण धार (Karn dhár) (कर्ण धार)
नाविक (Návik) (नाविक) नौ चालक
(Nau ohálak) (नौ चालक) मल्लाह
(Malláh) (ملاح)

ناخدا ترس (ف - ص)

NA-KHUDA-TARS नाखुदा तर्ष

- निष्ठुर (Nishthur) (निष्ठुर) बे रहम

NA-TAMÁM नातम (ع - ص)

1. अपूर्ण (Apurn) (अपूर्ण) नाकिस
(Náqis) (ناقص)
2. असमाप्त (Asamápt) (असमाप्त)
अधूरा (Adhúra) (अधूरा)

नातوان (ف - ش)

NA-TUVÁN नातुवान

- अराक्त (Ashakt) (अशक्त) निर्बल
(Nirbal) (निर्बल) कमज़ोर (Kamzór)
(कमज़ोर)

NÁSIR नासिर (ع - ص)

- गद्य लेखक (Gad, dyn lekhak) (گدیہ
نسل نیگار) (Nasr nigár) (لیکھک
نشرنگار)

NA-JÁIZ नाज़ाइज़ (ع - ص)

1. अनुचित (Anuchit) (انوجیت) नारवा
(Na rava) (नारवा)
2. अवैधानिक (Avaidhánik) (अवैधानिक)
अवैध (Avaidh) (अवैध) खिलाफ़े
क़ानून (Khiláfe qánún) (خلاف
قانون)

NA-CHÁR नाचार (ف - ص)

1. असहाय (Asaháo) (असहाय) निराश्रय
(Nirásh, shrai) (निराश्रय) बे कस
(Be kas) (बे कस)
2. निर्धन (Nirdhan) (निर्धन) दरिद्र
(Daridr) (दरिद्र) मुफ़लिस (Muflis)
(مفلس)
3. अंततः (Antatah) (अंततः) आखिर
कार (Ákhir kár) (آخر کار)

(ب - مٹ) ناخوشی

(Be rum (ب - مٹ)

NA-KHUSHI ناخوشی

خدا سے نہ کرنے والا

(ع - ص) ناخلف

1. अप्रसन्नता (Apprasan,nata (ب - مٹ)

NA-KHALAF ناخلف

(ناراضی) ناراجی (Narázi (پرسن نغا

कूपत (Kuputtr (کوپتر

2. क्रोध (Krodh (کروڈ

Naláiq beta (نالایق بیتا

(غصه) गुस्सा (Ghussa (کوپ

(نالایق بیتا)

3. रोग (Rog (روگ

(بیماری)

NÁKHUN ناخون (ف - مٹ)

NADÁR نادار (ف - ص)

(نکھ) Karaj (کرج

दीन (Dín (دین

Naákhun (ناخون

(کنگال) Kangál

(ف - ص) ناخو اندہ

NADÁN نادان (ف - ص)

NA-KHÁNDA ناخاںدا

1. मूर्ख (Múrkx (مورکھ

1. अनिमत्रित (Animantrit (انمن تریٹ

(جاهل) Jáhíl

(غیر مدعو) Ghir mad,ú (میر مدعو

2. अनभिज्ञ (Anabhig,gya (انبہگیہ

2. निरक्षर (Nirakchhar (نیرکچھر

(ناواقف) Na váqif

(ان پڑھ) An parh

3. शिशु (Sbishu (ششو

(بچہ) cha

NA-KHUSH ناخوش (ف - ص)

1. अप्रसन्न (Apprasan n (ب - مٹ)

(ف - ص) نادانستہ

(ناراض) Naráz (دشت) Rusht

NA-DÁNISTA نادانستا

अज्ञानतः (Ag,gyanatah (اگیانته

2. कृद्ध (Kupit (کوپیت

अनजाने (Anján° (انجانے

(کروڈ) Krud,dh (غصه) Ghusse

(بھول میں) Bhúl men

3. रुग्ण (Rugn (رگن

NA-DÁNI نادانی (ف - مٹ)

(مریض)

1. अज्ञान (Aggyán (اگیان

(جہالت) Jahálat

2. मूर्खता (Múrkhata (مورکھتا

(بے وقوفی) Be vaqúfi

NA-KHUSH-GAVÁR ناخوش گوار

1. अप्रिय (Ap,priya (ب - مٹ)

NÁDIR نادیر (ع - ص)

(ناپسندیدہ) Na pasandída (پسندیہ)

1. अद्भुत (Ad,bhut (ادبھت

2. दूषित (Dúshit (دوشت

(معیوب) Ma,yúb

(Kutil (کتل) टेढ़ा (Terha

2. असत्य (Asattya (استیہ) अयथार्थ (Ayathārth (ایتھارث) गलत (Ghalat (غلط

NÁRÁZ नाराज़ (नफ - ص)

1. अप्रसन्न (Ap,prasan,n (اپ پرسن) नाखुश (Na khush (ناخوش
2. क्रुद्ध (Krud,dh (کرده) गुस्से (Ghus,se (غصه

NÁRÁZI नाराज़ी (نفا - مٹ)

1. अप्रसन्नता (Apprasan,nata (اپ پر سننता) मलिनता (Malinata (ملینتا) ना खुशी (Na khushi (ناخوشی
2. क्रोध (Krodh (کروده) कोप (Kop (کوپ) गुस्सा (Ghussa (غصه

NÁRANJ नारंज (नफ - مڈ)

- नारंग (Narang (نارنگ) सन्तरा (Santara (سانتره) नारंगी (Narangī (نارنگی

NA-RAVA नारवा (नफ - ص)

1. अनुचित (Anuchit (انوجت) ना मुनासिब (Na munásib (نامناسب
2. अविहित (Avihit (اوهت) शर्अ में नाजाइज़ (Shar,a me, na jáiz (شرع میں ناجائز
3. अवैध (Avaldh (اویدھ) कानून ना जाइज़ (Qánunan na jáiz (قانونا ناجائز

NÁZ नाज़ (नफ - مڈ)

1. गर्व (Garv (گرو) फख्र (Fakhr (فخر
2. अभिमान (Abhimán (ابھی مان) गुरुर (Ghurur (غرور

(Anupam (انوپم) अजीबो गरीब

(Ajíbo gharib (عجیب و غریب

2. दुष्प्राप्य (Dush,prápya (دش پراپیہ) कमयाव (Kamyáb (کم یاب

نادرست (ف - ص)

NA-DURUST ना दुस्त

1. अशुद्ध (Ashud,dh (اشده) गैर सहोद (Ghair sahih (غیر صحیح
2. असत्य (Asattya (استیہ) गलत (Ghalat (غلط
3. अनुचित (Anuchit (انوجت) ना मुनासिब (Namunásib (نامناسب

NÁDIM नादिम (नफ - ع)

1. लज्जित (Lajjit (لجّت) शर्मिन्दा (Sharmina (شرمندہ
2. संकुचित (Sankuchit (سلکچت) पशेमान (Pashemán (پشیمان

नादिनी (ف - ص)

NA-DÍDANI नादीदनी

- अदर्शनीय (Adaishaniya (ادشلیہ) जो देखने के क़ाबिल न हो (Jo dekhne ke qábil na ho (جو دیکھنے کے قابل نہ ہو

NÁR नार (नफ - ع)

1. अनल (Anal (انل) अग्नि (Agni (آگ) आग (Ág (آگ
2. नरक (Narak (نرک) दोज़ख (Dozakh (دوزخ

NA-RÁST नारास्त (नफ - ص)

1. असरल (Asaral (اسرل) कुटिल

(Chharairo badan váli hasína
چھاریرے بدن والی حسینہ)

نازك دماغ (ع - ص)

NAZUK-DIMÁGH نازک دیمگاه

1. कुशाग्र बुद्धि (Kushággṛ bud,dhi
तेज अक्षल (Tez aql
तेज عقل (तेज बुद्धि)

2. तीव्र प्रकृति (Tívr prakṛiti तीव्र
तेज मित्राज (Tez mizáj
तेज मित्राज (तेज प्रकृति)

نازك كمر (ف - ص)

NÁZUK-KAMAR نازک کامر

कृशोदरी (Krishodari कृशोदरी) क्षामो-
दरी (Chhámodari चहामुदरी) पतली
कमर वाली हसीना (Patli kamar váli
hasína पतली कमर वाली حسینہ)

نازك مزاج (ع - ص)

NÁZUK-MIZÁJ نازک میزاج

1. तीव्र प्रकृति (Tívr prakṛiti तीव्र
विद्विषा (Chířchiřa
चिद्विषा)

2. कोमल प्रकृति (Komal prakṛiti
नर्म मित्राज (Narm
mizáj نرم مزاج)

NÁZUKI نازکی (ف - م)

1. कोमलता (Komalata कोमलता)
सुकुमारता (Sukumárata सुकुमारता)
नजाकत (Nazákat نزاكـت)

2. मृदुलता (Mridulata मृदुलता)
नर्म (Narmi نرم)
नर्म (نرم)

3. हाव भाव (Háo bháa हावभाव) नाज़ो
अदा (Názo ada نازو ادا)

NÁZ BU नाज़ू (म - फ)
नव मल्लिका (Nav mallika نو مـلـكـا)
नेवाड़ी [फूल] (Novári نیواری)

NÁZISH नाज़िश (म - फ)
गर्व (Garv گـرـو) फख्र (Fakhr فـخـر)
नाज़ (Náz ناز)

NÁZUK नाज़ुक (म - फ)

1. कोमल (Komal کـوـمـل) मृदुल
(Mridul مرـدـل) मुलाइम (Muláim
مـلـائـم)

2. कृश (Krish کـرـش) क्षाम
(Chháam چـهـاـم) मुनहनी (Munhani
مـنـحـنـی)

3. सूक्ष्म (Súkehbm سوکـهـبـم) लतीफ
(Latíf لـطـیـف)

4. बोदा (Boda بوـدا) कमज़ोर (Kamzor
کـمـزـور)

5. गूढ़ (Gúřh گـوـرـه) दकीक (Daqíq
دـقـیـق)

6. जटिल (Jatil جـتـل) पेचीदा (Pechida
پـیـچـیـدـا)

نازك اندام (ف - ص)

NÁZUK-ANDÁM नाज़ुक अन्दाम

1. कृशांग (Krisháng کـرـشـانـگ)
दुबला पतला (Dubla patla دو بلا پـتـلا)

2. क्षामांगना (Chháamángana چـهـاـمـاـنـگـا)
सुकुमारंगना (Sukumárángana سوکـوـمـاـرـانـگـا)
छुरेरे बदन वाली हसीना (छुरेरे بدن वाली حسینہ)

2. अस्वस्थ (As,swasth اس،سوسته)
अलील (Alil علیل)

ناسازگار (ف - ص)

NA-SÁZGÁR ना साज़ गार

1. प्रतिकूल (Prati kúl پروتی کول)
मुखालिफ (Mukhálif مخالف)

2. अशुभ (Ashubh اशبه) मनहूस
(Manhús منحووس)

ناسپاس (ف - ص)

NA-SIPÁS नासिपास

अकृतज्ञ (Akritaggya اگر تگنیه)
नाशुकुरा (Nashukra ناشکرا)

ناسپاسی (ف - م)

NA-SIPÁSI ना सिपासी

अकृतज्ञता (Akritaggyata اگر تگنیعتا)
कृतघ्नता (Kritaghnata کرتگنهفتا)
नाशुकुरी (Na shukri ناشکری)

ناستوده (ف - ص)

NA-SITÚDA ना सितूदा

1. अप्रशस्त (Ap,prashast अप्रशस्त)
ना काबिले तारीफ (Na qáBILE ta,rif
نا قابل تعریف)

2. अधम (Adham अधम) निकृष्ट
(Nik,krisht نیکرشت) बेहूदा
(Behúda بهودا)

NÁSIKH नासिख (ख - व)

1. लिपिक (Lipik लिपिक) कतिब
(Kátib كاتب)

2. निरसक (Nirasak निरसक) विलोपक
(Vilopak विलोपक) उत्सादक

3. सूक्ष्मता (Súkshhmata सूक्ष्मेता)
लताफत (Latáfat لطافت)

4. उत्तमता (Nttamata انتما)
उम्दगी (Umdagi عمدگی)

NÁZIL नाज़िल (ख - व) نازل
अवरोही (Avrohi اروهي) उतरने
वाला (Utarne vála اترنے والا)

NÁZNIN नाज़नी (फ - म) نازنین

1. सुंदरी (Sundari सुंदरी) हसीना
(Hasína حسینه)

2. मृदुलांगना (Mridulángna मरदुलान्गना)
सुकुमारंगना (Sukumárangana
सुकुमारंगना) नाज़ुक अन्दाम (Nazuk
andám نازک اندام)

3. प्रिया (Priya प्रिया) प्रेयसी (Preyasi
माशूका (Mashúqa प्रेयसी)
(معشوقه)

نازو انداز (ف - مذ)

NÁZO-ANDÁZ नाज़ो अन्दाज़

हाव भाव (Háobháo هاورهاو) नाज़ोअदा
(Názo ada ناز و ادا)

NA-ZEBA ना जेबा (ख - व) نازيبا

अनुचित (Ahuchit अनुचित)
अशोभनीय (Ashobhanfya اشوبهنيہ)
भदा (Bhadda بهدا) खराब
(Kharáb خراب)

NA-SÁZ ना साज़ (ख - व) ناساز

1. प्रतिकूल (Pratikúl پروتی کول)
ना मुआफिक (Na muáfiq ناسوافق)

رہے (Voh zak^hm jo hamesha rista rahe)
وہ زخم جو ہمیشہ رستا رہے

NA-SHÁD ناشاد (ف - ص)

آپ پر پھل (Appraphull)
آپ پر سن (Apprasann)
اُداس (Udás) افسردہ (Afsurda)

ناشایستہ (ف - ص)

NA-SHÁISTA ناشایستا

1. آشیشٹ (Ashisht) بیت میز (Be tamíz) (بے تمیز)
2. آشوبہانی (Ashobhaníya) نا زبہا (Na zeba)
3. آشلیل (Ashlíl) فوشش (Fohsh)

NÁSHTA ناشتا (ف - مذ)

پراترشن (Prátarashan)
کلیہ ورت (Kallya vart)
جل پان (Jalpán)
کلیوا (Kaleva)

ناشدنی (ف - ص)

NA-SHUDANI ناشدنی

1. آسامبھو (Asambhav) آشاکھ (Ashak,kya) موہال (Mohál) (محال)
2. آباگا (Abbága) شامت کا مارا (Shámat ka mára) (مارا)

NÁSHIR ناشیر (ع - ص)

1. پراچارک (Pracháarak) موبالغ (Muballigh)

(Utsáadak) منسوخ کرنے والا (Mansúkh karne vála)

NA-SARA ناسرا (ع - ص)
کڑ (Kút) میٹھا (Mith,thya)
کوٹا (Khota) میٹھا

NA-SAZA ناسزا (ف - ص)

1. انوچیت (Anuchit) بے جا (Beja)
2. نیچ (Ních) سیفلا (Sifla) (سفلہ)

ناسزوار (ف - ص)

NA-SAZAVÁR ناسزاوار

1. انوچیت (Anuchit) نامناسب (Na munásib)
2. آشوبہ (Ashubh) نا مبارک (Na mubáarak)

NA-SUFTA ناسفتہ (ف - ص)

1. انبیدھا (Anbidha) جس میں छेद न हो (Jis men chhed na ho) (جس میں چھید نہ ہو)
2. اکچھتا (Akechhata) باکیرا (Bákira) (باکرة)

NÁSÚT ناسوت (ع - مذ)

موتیہ لوک (Martya lok)
سَنسار (Sansár) دُنیا (Dunya)

NASÚR ناسور (ع - مذ)

ناری (Nári) بران (Nári (li) vran)
وہ جسم جو ہمیشہ رستا (نالی) (نن)

نسیہت کرنے والا (Nasihat karne
vāla نصیحت کرنے والا)

NÁSIR ناسیر (ع - ص) ناصر

1. سہایک (Sahāyak سہایک)
مددگار (Madadgar مدد گار)
2. پکچہ پاتی (Pakchhpāti پکچہ پاتی)
ہیماہتی (Himāyati حمایتی)

NÁSIYA ناسیہ (ع - مذ) ناصیہ

لالاٹ (Lalāt لالات) کپال (Kapāl کپال)
ماٹھا (Mātha مانتھا)

ناصر (ع - ص) ناصیہ فرسا

NÁSIYA-JARSA ناسیہا کرسا

ماٹھا رگڑنے والا (Mātha ragaṇe
vāla مانتھا رگڑنے والا)
زمین پر ماٹھا
ٹیک کر سلام کرنے والا (Zamín
par mātha tek kar salām karne vāla
زمین پر مانتھا ٹیک کر سلام کرنے والا)

NA-TÁQAT نا طاقت (ع - ص) طاقت

1. آشکت (Ashakt اشکت) نیربل
(Nirbal نیربل) بے زور (Be zor بے زور)
2. آسامرتھ (Asamarth آسامرتھ)
بے مکتدیرت (Be maqdirat بے
مقدور)

ناطقی (ع - مٹ)

NA-TÁQATI نا تاقتی

آشکتی (Ashakti آشکتی) نیربل
(Nirbalata نیربل) کم زوری (Kam zori کم زوری)

NÁTIQ ناتیق (ع - ص) ناطق

1. وکتا (Vakta وکتا) نینادی

2. غوبشا کار (Ghosbana kār غوبشا
کار) موناڈی کرنے والا (Munádi
karne vāla موناڈی کرنے والا)

3. پرکاشک (Prakāshak پرکاشک)
کتابیں شائع کرنے والا (Kitābeṅ
shāye karne vāla کتابیں شائع
کرنے والا)

ناشکر گزار (ع - ص)

NA-SHUKR-GUZÁR نا شکر گزاری
اکریتا (Akritaggya اکریتا)
کرت نندک (Kritnindak کرت نندک)
انپ کرت (Anupkrit انپ کرت)

ناشکری (ع - مٹ)

NA-SHUKRI نا شکر

کرتا (Kritaghnata کرتا)
کرت نندا (Kritninda کرت نندا)
اکریتا (Akritaggyata اکریتا)

ناشکیا (ف - ص)

NA-SHIKEBA نا شیکہا

آدھیر (Adhír آدھیر) آشاंत
(Ashánt آشاंत) آتور (Átur آتور)
بے صبر (Be sabr بے صبر)

ناصر (ع - ص)

NA-SABÚR نا سبور

آتور (Átur آتور) اٹکانٹ (Utkanthit اٹکانٹ)
(Adhír آدھیر) آتور (Átur آتور)
بے صبرا (Be sabra بے صبرا)

NÁSEH ناسہ (ع - ص) ناصح

آپدیشٹا (Updeshta آپدیشٹا)
شیکھک (Shikchhek شیکھک)

NÁZÚRA ناظوره (ع - مٹ) ناظورہ

1. पुष्प चायिनी (Pushp chāini) پشپ چائینی
मालिनी (Mālini) मालिनी (چالنی)
मालन (Mālan) मालन (चालन)
2. प्रेयसी (Preyasi) प्रेयसी (प्रेयसी)
प्रेमिका (Premika) प्रेमिका (प्रेमिका)
माशूका (Māshūka) माशूका (प्रेमिका)

نا عاقبت اندیش (ع - ف - ص)

NA-ĀQIBAT-ANDESH ना आक़िबत अंदेश

- अपरिणाम शोची (Aparinām shoohi)
अनग्र शोची (Anaggr shoohi) अनग्र शोची (अनग्र शोची)
नतीजा न सोचने वाला (Natija na sochne vāla) नतीजा न सोचने वाला (नतीजा न सोचने वाला)

NAQHA नागा (त - मٹ) नागा

- अनुपस्थिति (Anupasthiti) अनुपस्थिति (अनुपस्थिति)
गैर हाज़िरी (Ghair hāziri) गैर हाज़िरी (गैर हाज़िरी)

NĀF नाफ (फ - मٹ) नाफ

- नाभि (Nābhi) नाभि (नाभि)
तंद कूपी (Tund kūpi) तंद कूपी (तंद कूपी)
टुंडी (Tundi) टुंडी (टुंडी)

NĀFIZ नाफ़िज़ (ع - ص) नाफ़िज़

- प्रचलित (Prachalit) प्रचलित (प्रचलित)
लागू (Lāgu) लागू (लागू)
राज (Rāj) राज (राज)

NĀFIR नाफ़िर (ع - ص) नाफ़िर

- घुणी (Ghrini) घुणी (घुणी)
गहन करने वाला (Ghin karne vāla) गहन करने वाला (गहन करने वाला)
नाफर ज़ाम (Nāfir jāam) नाफर ज़ाम (नाफर ज़ाम)

NA-FARJĀM ना फरजाम

1. दुष्प्रकृति (Dushprakriti) दुष्प्रकृति (दुष्प्रकृति)

(Ninādi) बोलेने वाला (बोलेने वाला)

2. युक्ति संगत (Yukti sangat) युक्ति संगत (युक्ति संगत)
मुदलल (Mudal, lal) मुदलल (मुदलल)
3. दृढ़ (Driḥ) दृढ़ (दृढ़)
मज़बूत (Mazbūt) मज़बूत (मज़बूत)

NĀTIQA नातिक्का (ع - مٹ) नातिक्का

- वाणी (Vāni) वाणी (वाणी)
वाक्यशक्ति (Vak, kya shakti) वाक्यशक्ति (वाक्यशक्ति)
क्ववते गोयाई (Quv, vate goyāi) क्ववते गोयाई (क्ववते गोयाई)

NĀZIR नाज़िर (ع - ص) नाज़िर

1. दर्शक (Darshak) दर्शक (दर्शक)
देखने वाला (Dekhne vāla) देखने वाला (देखने वाला)
2. निरीक्षक (Nirīkshak) निरीक्षक (निरीक्षक)
संरक्षक (Sanrak, chhak) संरक्षक (संरक्षक)
निगरान (Nigarān) निगरान (निगरान)
3. दीवानी का एक उहदे दार (Divāni ka ek uhde dār) दीवानी का एक उहदे दार (दीवानी का एक उहदे दार)

NĀZIRĪN नाज़िरीन (ع - مٹ) नाज़िरीन

- दर्शक गण (Darshak gan) दर्शक गण (दर्शक गण)
देखने वाले (Dekhne vāle) देखने वाले (देखने वाले)

NĀZIM नाज़िम (ع - ص) नाज़िम

1. प्रबंधक (Prabandhak) प्रबंधक (प्रबंधक)
व्यवस्थापक (Vyavasthāpak) व्यवस्थापक (व्यवस्थापक)
संयोजक (Sanyojak) संयोजक (संयोजक)
मुंतज़िम (Muntazim) मुंतज़िम (मुंतज़िम)
2. मंत्री (Mantri) मंत्री (मंत्री)
सैक्रेटरी (Secretary) सैक्रेटरी (सैक्रेटरी)

अंड (And अँ) मुश्क नाफा (Mushk
nāfa مرشک نافه)

بد خصلت (Bad khaslat) (پرکړني)

NA-FAHM ना फहम (عف - ص)

2. अदूर दर्शी (Adūr darshi ادوردرشی)
कम बीं (Kam bīn کم بین)

نافرمان (ف - م)

1. अन्नोध (Abodh ابو دھ) अनभिज्ञ
(Anabhig,gya ان ابھگیا) नासमर्थ
(Nasamejh ناسامیج)

2. मूर्ख (Múrkh مرکھ) बेवकूफ (Be va-
qúf بے وقوف)

NA-FARMÁN ना फरमान

1. अवज्ञा कारी (Avag.gya kári) اوگیا
 हुक्म उदूल (Hukm udúl) हुकम
 (حکم عدول)

NA-QÁBIL नाकाबिल (عقب . ص)

2. उद्दंड (Ud,dand اد'دند) सरकश
(Sar kash سرکش)

1. अयोग्य (Ayoggya ايوگيہ) अपात्र (Apátttr اياتر) ना अहल (Na ahl نا اهل)

3. विद्रोही (Vid,drohi) (ویدروہی)
 बागी (Bāghī) (باغی)

2. अशिक्षित (Ashi'kchhit اشیکھت)
निरक्षर (Nirak, chhar نیرکھار)
जाहिल (Jáhi! جاهل)

نافرمانی (ف - مٹ)

نا قابل اعتبار (عف - ص)

NA-FARMÁNI ना फरमानी

1. अवज्ञा (Avaggya) आशोल्लंघन (Ággyol, langhan) (أكبر للنگھن)
हुकम उदूली (Hukm udúli) (حكم عدولي)

NA-QÁBILE-ETIBÁR

ना काञ्चिले एतिचार

अविश्वस्त (Avish,shwast 'اوش',
श्वस्त) अविश्वसनीय (Avish,shwas-
niya 'اوش'श्वसनीय) ना मोतबर (Na-
motabar 'نامعتبر')

2. उद्धता (Ud,dandata (اد،دندتا)
अवहेलना (Avhelana (اوعيلنا) सर
कशी (Sar kasbi (سرکشی)

ثاقب اعتماد (عف - ص)

3. विद्रोह (Vid,droh ویدروہ) बगवत
(Bagbavat بغاوت)

NA-QÁBILE-ETIMÁD

ना काबिले एतिमाद

دیکھو 'نا قابل اعتبار'

NÁFE   नाफे   (ع - ص)

लाभ दायक (Lābh dāyak लाभ دایک)
 हितकर (Hitkar हित کر) मुफीद (Mufid مفید)

نا قابل برداشت (عف - ص)

NA-QÁBILE-BARDÁSHT

ना काविले चरदाशत

दुःसह (Dus, sah दुस सह) असह
(Asahya असाहा) असहनीय (Asahanīya)

नाफा (फ - झ) नाफा
मृग नाभि (Mrig nabhi) (मृग नाभि)

ن ہو سکے (Jo ásáni se na ho sake جو آسانی سے نہ ہو سکے)

برداشت سے باہر (Bardásht se báhar برداشت سے باہر)

ناقابل فہم (عف - ص)

ناقابل بیان (عف - ص)

NA-QÁBILE-FAHM نا کاویلے فہم
 آویجیہ (Avig,geya) آنا گامیہ (Gyánágam,mya) دو بونہ (Dur bodh) جو سامجہ میں نہ آسکے (Jo samajh men na á sake جو سمجھ میں نہ آسکے)

NA-QÁBILE-BAYÁN نا کاویلے بیان
 ورناتیہ (Varnátit) اکثانیہ (Akethaniya) ناگفتہ بہ (Náguftha beh)

ناقابل تسخیر (عف - ص)

NA-QÁBILE-TASKHÍR

ناقابل قبول
 نا کاویلے کبूल
 آگراہیہ (Aggráhya) آمانیہ (Aman,nya) جو کبूल نہ کیا جا سکے (Jo qabúl na kiya ja sake جو قبول نہ کیا جا سکے)

نا کاویلے تاس خیر
 آجیہ (Ajeya) دُرَجیہ (Durjai) جو جیتا نہ جا سکے (Jo jita na ja sake جو جیتانہ جا سکے)

ناقابل تقسیم (عف - ص)

NA-QÁBILE-TAQŚÍM

ناقابل گرفت (عف - ص)
 نا کاویلے گیرفت
 دُرگراہیہ (Dur gráhya) دُرہگراہیہ (Durabbig,grah) جو دُرڈر (Durdhar) سے پکڑا جا سکے (Jo musbkil se pak-ra ja sake جو مشکل سے پکڑا جا سکے)

نا کاویلے تاکسیم
 آویہاجیہ (Avi bhájjya) آباہاجیہ (Abbhájjya) جو بٹ نہ سکے (Jo baut na sake جو بنت نہ سکے)

ناقابل حصول (عف - ص)

NA-QÁBILE-HUSÚL نا کاویلے ہوسل
 دُشپراپیہ (Dush prá,pya) آپپراپیہ (Ap,práppay) جو میل نہ سکے (Jo mil na sake جو مل نہ سکے)

ناقابل یقین (عف - ص)

ناقابل عمل (عف - ص)

NA-QÁBILE-YAQÍN نا کاویلے یقین
 1. آویشواسانیہ (Avish,shwasaniya) نا موتابر (Na motabar نا معتبر)
 2. آمانیہ (Amán,nya) نا ماقبُول (Na maqbúl نا مقبول)

NA-QÁBILE-AMAL نا کاویلے امال
 دُشکر (Dush kar) آساہیہ (Asádh,dhya) جو آسانی سے

3. अशुद्ध (Ashud,dh) गैर सहीद

(غير صحيح Ghair sahih)

4. कूट (Kút) खोटा (Khota) (کوٹا)

5. अकर्मण्य (Akarma,nya) (اکرملیہ) निकम्मा (Nikamma)

6. عربي یا فارسی کا وہ لفظ جس کا آخری حرف الف، واو یا یی ہو

ناقص العقل (ع - ص)

NÁQISUL-AQL नाकिमुल अक्ल

अपरिपक्व मति (Apripak,kwa mati)

मंद बुद्धि (Mand buddhi) (مندی پکومتی)

अपूर्ण धी (Apurn dhi) (مندی بدھی)

कम अक्ल (Kam aql) (کم اکل)

(کم عقل)

NÁQIL नाकिल (ع - ص) ناقل

अनुलेखक (Anu lekhak) (انولیکھک)

प्रतिलेखक (Prati lekhak) (پرتی لیکھک)

नक्ल करने वाला (Naql karne) (نقل کرنے والا)

vála

NÁQÚS नाकूस (ع - م) ناقوس

दर (Dar) (در) कंबु (Kambu) (کمبر)

शंख (Shankh) (شنگھ) कंबुक (Kambuk)

(संख Sankh) (کمبرک)

NÁQA नाका (ع - م) नाक

उष्ट्रिका (Ushtrika) (اشریکا) उष्ट्री

(Ushtri) (اشری) ऊँटनी (Úttni)

(اورتنی)

नाकारामद (ف - ص)

NA-KÁR-ÁMAD ना कार आसद

अनुप युक्त (Anup yukt) (انپیکت)

نا قابلیت (ع - م)

NA-QÁBILÍYAT ना काबिलीयत

1. अयोग्यता (Ayog,gyata) (ایوگیات)

ना अहलीयत (Na abliyat) (نا اہلیت)

2. अविद्वत्ता (Avid,dwatta) (اود،دوتا)

जाहिलीयत (Jáhiliyat) (جاهلیت)

NÁQID नाकिद (ع - ص) ناقد

1. आलोचक (Áloobak) (آلوچک)

समीक्षक Samik,ohhak) (سمیکچھک)

तनकीद करने वाला (Tanqid karne) (تنقید کرنے والا)

vála

2. परीक्षक (Parikohhak) (پریکھک)

पारखी (Párakhi) (پارکھی)

पारखने वाला (Parakhne vála) (پارکھنے والا)

NA-QADR नाकद्र (ع - ص) ناقد

ديکھو 'ناقدردان'

ناقدردان (ع - ص)

NA-QADR DÁN ना कद्र दान

गुणाग्राही (Gunág,gráhi) (گوناگ،گراھی)

कद्र न पहचानने वाला (Qadr na pakch-

ánne vála) (قدر نہ پہچاننے والا)

NA-QADRI नाकद्री (ع - م) ناقدری

तिरस्कार (Tiraskár) (تیرسکار)

अपमान (Apmán) (اപمان)

अनादर (Anádar) (انادر)

बे इज्जती (Be izzati) (بے عزتی)

NÁQIS नाकिस (ع - ص) ناقص

1. अपूर्ण (Apurn) (اپورن)

नामुकम्मल (Na mukam,mal) (نا مکمل)

2. दूषित (Dúshit) (دوشت)

फासिद (Fásid) (فاسد)

2. अविवाहिता (Avivábita) (اووا هتا)
 गैर मनकूहा (Ghair mankúha)
 (غير منكه)

नाकर्दनी (फ - व)

NA-KARDANI नाकर्दनी

1. अकरणीय (Akaraniya) (اکرنیه)
 जिस का करना अच्छा न हो (Jis ka
 karna ach,cha na ho) (جس کا کرنا
 اچھا نہ ہو)

2. दुष्कर्म (Dush karm) (دش کرم) पाप
 (Páp) (پاپ)

NÁGÁH नागाह (फ - व)
 सहसा (Sahaza) (سهسا) अकस्मात्
 (Aksmát) (اکسمات) अचानक (Achá-
 nak) (اچانک)

NA-GUZÍR नागुज़ीर (फ - व)
 1. अनिवार्य (Anivárya) (انواریه)
 लाज़िमी (Lázimi) (لازمی)

2. आवश्यक (Avashshyak) (آوشیک)
 ज़रूरी (Zurúri) (ضروری)

3. निश्चित (Nishchit) (نشیئت)
 यकीनी (Yaqíni) (یقینی)

नागुफ़्तनी (फ - व)

NA-GUFTANI नागुफ़्तनी

अकथनीय (Akathaníya) (اکتھنیه)
 अवक्तव्य (Avaktav, vya) (اوکتویه)
 जिस का कहना मुनासिब नहो (Jis ka
 kahna munásib na ho) (جس کا کہنا
 مناسب نہ ہو)

असार्थक (Asárthak) (اسارتھک) बेकार
 (Be kár) (بیکار)

NA-KÁRA नाकारा (फ - व)

1. अयोग्य (Ayog,gya) (ایوگیه) ना
 काबिल (Na qábil) (نا قابل)

2. अकर्मण्य (Akarmannya) (اکرمنیه) ना
 निकम्मा (Nikamma) (نیکما)

3. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) फ़ुज़ूल
 (Fuzúl) (فضول)

NA-KÁM नाकाम (फ - व)

असफल (Asaphal) (اسیپھل) विफल
 (Viphal) (ویپھل) नाकाम याब (Na kám-
 yáb) (ناکامیاب)

NA-KÁMI नाकामी (फ - म्)

विफलता (Viphalata) (ویپھلتا) असफलता
 (Asaphalata) (اسیپھلتا) नाकाम याबी
 (Na kám yábi) (ناکامیابی)

नाकामिअब (फ - व)

NA-KÁMYÁB नाकामयाब

1. असफल मनोरथ (Asaphal manorath)
 (असिपहल मनोरथ) नाकाम (Na kám
 नाकाम)

2. अनुत्तीर्ण (Anut,tírn) (انت،تیرن) फ़ेल
 (Fail) (فیل)

नाकतख़ुदा (फ - व)

NA-KAT KHUDA नाकतख़ुदा

1. अविवाहित (Aviváhit) (اوواھت) गैर
 मनकूह (Ghair mankúh) (غير منكه)
 (منکوح)

NÁLISHI نالیشی (ف - ص) نالشی
 وادی (Vádi وادی) अभियोगी (Abhi yogi
 نالیش کرنے والا (Nálish
 karne vála نالشی کرنے والا)

NÁLA نالا (ف - مذ) نالا

1. आर्तनाद (Árt nád آرٹ ناز) फरयाद (Faryád فریاد)
2. चीत्कार (Chít kár چیٹ کار) चीख (Chikh چیخ)

NÁM نام (ف - مذ) نام

1. नाम (Nám نام) संज्ञा (Sangya
 आख्या (Ákh,khya آکھا) اسم
 इस्म (Ism اسم))
2. यश (yash यश) कीर्ति (Kírti
 नाम वरी (Nám vari
 नाम واری)
3. खाति (Khyáti कھیاتی) शहरत (Shohrat شهرت)

نام آور (ف - ص)

NÁM-ÁVAR (NÁMÁVAR)

نام आवर (नामावर)

1. यशस्वी (Yashas,swi यशसःसुवी) कीर्ति वान् (Kírti vān
 बाफیض (Ba faiz
 सुख्यात (Sukh,khyát
 सुप्रसिद्ध (Sup,prasid,dh
 मारुफو मशहूर (Ma,rúfo mash,búr
 معروف و مشهور)

نامانوس (ف - ص)

NA-MÁNÚS नामानूस

जो हिला न हो (Jo hila na ho

NA-GAVÁR नागवार (ف - ص) ناگوار

1. अप्रिय (Appriya अप्रिय) अरुचिकर (Aruchikar
 ना पसंद (Na pasand
 निस्वाद (Nis,swád نس سواد) बे
 मज़ा (Bb maza بے مزہ)

NÁGAHÁ N नागहां (ف - ص) ناگهان
 सहसा (Sahasa सहसा) अनायास (An-
 áyás अनایاس) आपाततः (Ápátatah
 अचानक (Achának اچانک)

NÁLÁN नालां (ف - ص) نالان
 रुदित (Rudit ردت) रोता हुआ (Rota hua روتا ہوا)

NA-LÁIQ ना लाइक (ف - ص) نالایق

1. अयोग्य (Ayog,gya अयोग्य) ना
 काबिल (Na qábil ناقابل)
2. अधम (Adham अधम) नीच (Ních
 कमिना (Kamína کمینہ)
3. अनुचित (Anuchit अनुचित) नाज़ेबा (Na zeba
 नाज़یبا)
4. असभ्य (Asabh, bhya असभ्य) उजड़ु
 अशिष्ट (Ashisht اششت) (Ujad,d اجدد)
5. उद्दंद (Ud,dand उद्दंद) सरकश (Sarkash
 سرکش)

NÁLISH नालिश (ف - م) نالیش

वाद (Vád واد) व्यवहार (Vyavhár
 अभियोग (Abhiyog ابھی یوگ) दावा (Dáva دعوی)

نامراد (عف - ص)

نامراد (Jo sidha na ho) جو سیدھا نہ ہو

NA-MURÁD نا مراد

असफल (Asaphal) असफल
मनोरथ (Viphal manorath) विफल
अप्राप्त काम (Ap,prápt kám) (اپ پراپت کام) ना काम (Na kám) (نا کام)

نامبارك (عف - ص)

NA-MUBÁRAK ना मुबारक

अशुभ (Ashubh) अशुभ
अमंगलिक (Amángalik) (امانگ گلك) मनहूस (Manhús) (منهوس)

نامربوط (عف - ص)

NA-MARBÚT ना मरबूत

1. असंबद्ध (Asam bad,dh) (اسمبده)
बे सिलसिला (Be silsila) (بے سلسلہ)
2. अप्रासंगिक (Apprásangik) (اپ پراسنگک)
गैर मुताल्लिक (Ghair muta,alliq) (غیر متعلق)

نامتناهی (عف - ص)

NA-MUTANÁHI ना मुतनाही

असीम (Asím) अपार (Apár) (اسیم)
बे निहायत (Be niháyat) (بے نہایت)

نامحدود (عف - ص)

NA-MAHDÚD ना महदूद

अपरिमित (Aparimit) (اپریمیت) असीम (Asím)
अपरिमेय (Aparimeya) (اسیم)
अपार (Apár) (اپار) हद से ज़ियादा (Had se ziyáda) (حد سے زیادہ)

نامحرم (عف - ص)

NA-MARD ना मर्द (ف - ص)

I. नपुंसक (Napūnsak) (نہیں سک)
क्लीब (Klib) (کلیب) हीजड़ा (Hijra) (ہیجڑا)

NA-MAHRAM ना मह्रम

1. अपरिचित (Aparichit) (اپریمیت)
ना वाक्फ (Na váqif) (نا واقف)
2. अस्वजन (As,swajan) (اس،سوچن)
बेगाना (Begána) (بیگانہ)

2. भीरु (Bhíru) (بہرو) कायर (Káyar) (کایر)
डर पोक (Dar pok) (ڈر پوک)

NÁM DÁR नाम दार (ف - ص)

नामरغوب (عف - ص)

NA-MARGHÚB ना मरगूब

अरुचिकर (Aruchikar) (ارچی کر)
नापसंदीदा (Na pasandída) (ناپسندیدہ)

1. यशवान् (Yashván) (یہش وان)

नामवर (Nám var) (نام ور)

2. प्रसिद्ध (Prasid,dh) (پرسیدہ) मशहूर (Mash,húr) (مشہور)

نامناسیب (Na munásib) نامناسب

2. آشیشٹ (Ashisht) اشیشت بدتمیز (Bad tamíz)

3. اتارک संगت (Atark sangat) اترک سنگت
اقل کے خِلاف (Aql ke khiláf) عقل کے خلاف

نامعلوم (ع - ف - ص)

NA-MA, LŪM ناما (अ)लूम

अज्ञात (Aggyát) अविदित
(Avidit) गैर ज़ाहिर (Ghair zābir) غیروظاہر

ناملا تم (ع - ف - ص)

NA-MULÁIM नामुलाइम

1. कठोर (Kathor) कड़ा (Kara)
सख्त (Sakht) (کڑا)

2. अश्लील (Ashlíl) فحش (Fohsh)
فحش (Fohsh)

ناممکن (ع - ف - ص)

NA-MUMKIN नामुमकिन

असंभव (Asambhav) अशक्य
(Ashak, kya) मुहाल (Muhál)
(محال)

نامناسب (ع - ف - ص)

NA-MUNÁSIB नामुनासिब

1. अनुचित (Anuchit) (الوجهت) نا
مौजू (Na maujū) (ناموزوں)

2. अयुक्त (Ayukt) असंगत
(Asangat) नामाकूल
(Na ma, qul) (نامعقول)

نام زد (ف - ص) نام زده (Nám-zad)

نام निर्दिष्ट (Nám nirdisht) (نامنبردشت)

मनोनीत (Manonít) किसी
काम या चुनाव के लिए मुकर्र किया
हुआ आदमी (Kisi kám ya chunáo ke

liye muqarrar kiya hua ádami) کسی
کام یا چناؤ کے لیے مقرّر کیا ہوا
(آدمی)

نامزدگی (ف - م - ث)

NA-M-ZADAGI نام زادگی

نامनिर्देशन (Nám nirdeshan) نام

مनो नयन (Mano nayan) (نبردیشن)

चुनाव या किसी खास काम

के लिए किसी के नाम का तकरूर

(Chunáo yá kisi khás kám ke liye

kisi ke nám ka taqarrur) چناؤ یا

کسی خاص کام کے لیے کسی کے

نام کا تقرر

نامساعد (ع - ف - ص)

NA-MUSÁID ناموساید

अननुकूल (Ananokúl) (انلنوکول)

प्रति कूल (Prati kúl) (پرتهی کول)

ना साज गार (Na sázgár) (ناسازگار)

ناممتبر (ع - ف - ص)

NA-MOTABAR नामोतबर

अविश्वस्त (Avish,shvast) (اوششوست)

विश्वासपात्र (Vish,shwásápátr)

ना काबिले एतबार (Na qabille atibar) (ناکابیلے ایتبار)

نامعقول (ع - ف - ص)

NA-MA, QUL नामा (अ)कूल

1. अनुचित (Anuchit) (الوجهت)

2. अनुचित (Anuchit انوچیت) ना
मुनासिब (Na munásib نامناسیب)

3. असंतुलित (Asantulit اسن تلت) ना
मुतवाज़िन (Namutavāzin نا
مستوازن)

4. छंदो भग्न (Chhando bhagn چھندو
بھگ्न) वह शेर जिस में सकता हो
(Voh shor jis men sakta ho وہ شہر
جس میں سکتا ہو)

NÁMÚS नामूस (ع - مٹ) ناموس

1. सतीत्व (Satitwa ستیتو) इसमत
(Iamat عصمت)

2. लजा (Lajja लजा) शर्म (Sharm
شرم) लाज (Láj لاج)

3. अमीरों या बुजुर्गों की औरतें (Amíron
ya buzurgon کی امیروں یا
بزرگوں کی عورتیں)

NÁMA नामा (ف - مذ) نامہ

1. पत्र (Pattr पत्र) चिठी (Chiththi
چٹی) पाती (Páti پاتی) खत
(Khat خط)

2. कोई खास पत्र जैसे 'रहन् नामा'
(Koyi khás pattr jaise 'rahn náma'
کوئی خاص پتر جیسے 'رہن
'نامہ')

NÁMA-BAR नामाबर (ف - ص) نامہ بر

पत्र वाहक (Pattr váhak पत्रवाहक)
चिठी रसां (Chith,thi rasán चिठी
رسان) डाकिया (Dákiya ڈاکیہ)

نامنظور (عف - ص)

NA-MANZÚR नामन्ज़ूर

असवीकृत (Aswikrit असवीकृत)

अनंगीकृत (Anangi krit अनंगीकृत)

जो रद कर दिया गया हो (Jo rad kar
diya gaya ho जो रद कर दिया गया हो)

ناموافق (عف - ص)

NA-MUÁFIQ नामुआफ़िक

अननुकूल (Anano kúl अननुकूल)

प्रतिकूल (Prati kúl प्रतिकूल)

मुखालिफ (Mukhálit मुखालिफ)

ناموافق (ع - مٹ)

NA-MUÁFQAT नामुआफ़क़त

1. अननुकूलता (Ananokúlata अननुकूलता)

प्रतिकूलता (Prati kúlata प्रतिकूलता)

मुखालफ़त (Mukhálafat मुखालफ़त)

(مخالفت)

2. वैमनस्य (Vaimanassya वैमनस्य)

मनो मालिन्य (Mano málín,nya मनोमालिन्य)

अनबन (Anban अनबन)

NÁM-VAR नामवर (ف - ص) نامور

1. यशवान् (Yash ván यशवान्)

नामावर (Námávar नामآور)

2. सुख्यात (Sukh,khyát सुख्यात)

मशहूर (Mash,húr مشهور)

ناموزون (عگ - ص)

NA-MAUZÚN नामौज़ून्

1. अयुक्त (Ayukt अयुक्त) असंगत

(Asangat असंगत) ना मबूत

(Na marbút نامربوط)

NÁN نان (ف - مٹ) نان

روتیکا (Rotika روتکا) روتی (Roti روتی)

نانخواہ (ف - مٹ)

NÁNKHÁH نانکھاہ

یوانیکا (Yavánika یوانکا) یسانیکا (Yamánika یمانکا)
 اجوائن (Ajváiin اجوائن)

نانخورش (ف - مٹ)

NÁN-KHURISH نان کھوریش

سالن (Sálan سالن) وہ چیڑ جس کے
 ساتھ روتی کھائی جائے (Voh chíz jis ke
 sáth roti kháyi jáo ساتھ روتی کھائی جائے)

نا واجب (ع - ف - ص)

NA-VÁJIB نا واجب

انوحیت (Anuchit انوچٹ) نا مناسیب (Na munásib نا مناسب)

نا واقف (ع - ف - ص)

NA-VÁQIF نا واقف

1. अपरिचित (Aparichit अपरिचित)
 अजनबी (Ajnabi अजनबी)
2. अनभिज्ञ (Anabhiggya अनभिज्ञ)
 अनाड़ी (Anáři अनारी)

3. अनुभव हीन (Anubhav hín अनुभव हीन)
 तजरीबा कार (Na tajriba kár نا تجربہ کار)

NA-VAQT نا وقت (ع - ف - ص)

कुसमय (Kusamai कुसमय) असमय (Asamai असमय)
 बे मौका (Be mauqa बे मौका)

ना मہذب (ع - ف - ص)

NA-MUHAZ,ZAB نا مہذب

1. असभ्य (Asabb,bhya असभ्य)
 अशिष्ट (Ashisht असहिष्ट)
 बे तमीज़ (Be tamíz बे تمیز)

2. उदंड (Ud,dand उदंड)
 उजड़ (Ujad,d اجد)

نا مہربان (ف - ص)

NA-MERBÁN نا مہربان

अदय (Adai अदय) अकरुण (Akarun अकरुण)
 बे रहम (Be rahm बे رحم)

نامہ نگار (ف - ص)

NÁMA-NIGÁR नामा निगार

संवाद कार (Samvád kár سمवाद کار)
 संवाद दाता (Samvád dáta سمवाद دانا)
 कारेस पोंडेंट (Correspondent کارس پوندینٹ)

NÁMI नामी (ف - ص)

1. प्रसिद्ध (Prasid.dh प्रसिद्ध)
 ख्याति (Khyáti prápt کھیاتی)
 प्राप्त (Mash,búr مشہور)
 मशہور (yash ván یاش وان)
2. यशवान् (yash ván یاش وان)
 نام وَر (Nám var نام وَر)

NÁMIYA نامیہ (ع - مٹ)

विकास शक्ति (Vikás shakti وکس شکتی)
 वृद्धि शक्ति (Vrid,dhi shakti وریڈی شکتی)
 बढ़ने की कुव्वत (Bādhne ki quvvat بڑھنے کی قوت)

2. सहायक (Saháyak) (سہایک) असिस्टेंट
(Assistant) (اسسٹیلٹ)

NÁIM नाइम (नाम - ए - व)

1. स्वापक (Swápak) (سواپک) सोने
वाला (Sone vála) (سونے والا)

2. स्वप्त (Swapt) (سوپٹ) सोया हुआ
(Soya hua) (سویا ہوا)

NABÁT नबात (नात - ए - म)

1. वनस्पति (Vanaspati) (ونسپتی) घास
(Ghás) (گھاس)

(फ - म)

2. खंड शर्करा (Khand sharkara) (مصری) (Misri)
मिखी (कहलद शुकुरा) (Qand) (قند)

NABÁTÁT नबातात (नात - ए - म)

उद्भिज (Udbbji) (ادبج) वनस्पति
(Vanaspati) (ونسپتی) घास पात
(Ghás pát) (گھاس پات)

NAB,BÁZ नबाज़ (नाब - ए - व)

नाडी वेत्ता (Nádi vetta) (نادی ویتتا)
नबज़ का माहिर (Nabz ka máhir) (نابض کا ماہر)

NABARD नबर्द (नाब - ए - म)

युद्ध (Ud,dh) (یدھ) संग्राम (Sangráma)
(جنگ) (Jang) (سنگرام)

(نبرد آزما) (ف - व)

NABARD-ÁZMA नबर्द आज़मा

युद्धानुभवो (Yud.dhánubhavi) (یودھانو)
युद्ध कुशल (Yud,dh kushal) (یودھ کوشل)
जिसे लड़ाई का पूरा तज-
रिबा हो (Jise laṛáyi ka púra tajriba)
(جسے لڑائی کا پورا تجربہ ہو)

NÁVAK नावक (नाव - ए - म)

1. बाण (Bán) (بان) शर (Shar) (شر)
विशिख (Vishikh) (وشکھ) तीर (Tír) (تیر)

2. एक प्रकार का छोटा तीर (Ek prakár)
ka chhota tír) (ایک پرکار کا چھوٹا تیر)

ناهموار (ف - व)

NA-HAMVÁR ना हम वार

1. असम (Asam) (اسم) असम तल
(Asam tal) (اسم تال) जो चौरस न हो
(Jo chauras na ho) (جو چورس نہ ہو)

2. असभ्य (Asabh,bhyya) (اسبہیہ)
ना लाइक (Na láiq) (نا لائق)

ناھنجار (ف - व)

NÁ-HANJÁR ना हंजार

1. दुश्चरित्र (Dush charittr) (دش چترتر)
बद चलन (Bad chalan) (بدچلن)
2. नीच (Níoh) (نیچ) खल (Khal) (कल)
कमीना (Kamína) (کمیله)

NÁHÍD नाहीद (नाह - ए - म)

शुक्र ग्रह (Shukkr grah) (شکرگراہ) जोहरा
(Zohra) (زہرا)

NÁ-YÁB ना याब (ना - ए - व)

अप्राप्य (Appráppya) (اپ پراپیہ)
अलभ्य (Alabh,bhya) (الہبیہ) जिस का
मिलना मुमकिन न हो (Jis ka milna)
mumkin na ho) (جس کا ملنا ممکن
نہ ہو)

NÁIB नाइब (ना - ए - व)

1. प्रतिनिधि (Prati nidhi) (پرتی ندھی)
(نمایندہ) (Numáinda)

3, फल (Phal फल) समर (Samar
(ثمر)

4, अन्तिम (Antim अन्तिम) अखीर
(Akhīr اخير)

5, प्रति फल (Prati phal प्रतिफल)
बदला (Badla बदله)

NISÁR निसार (न - स)
बलि (Bali बलि) न्योछावर (Nyochhávár
(صدقه Sadqə صدقة)

NAS,SÁR नस्सार (न - स)
गद्य लेखक (Gad,dya lekhak گدیہ
(Nasr nigár نسل نیکار)

NASR नस्र (न - स)
गद्य (Gad,dya گدیہ) इबारात (Ibárat
(Jo 'nazm' na जो 'नज़म' न हो
ho چو 'نظم' نہ ہو
نثر نگار (ن - س)

NASR-NIGAR नस्र निगार
गद्य लेखक (Gad,dya lekhak گدیہ
(Nasr ke lekh likhne vála नस्र के
(ليکھ لکھنے والا)

NAJABAT नजाबत (न - स)
1. कुलीनता (Kulínata کولینتا)

शराफत (Sharáfat شرافت)
2. श्रेष्ठता (Sbreshthata شریعت تہتا)
बुजुर्गी (Buzurgi بزرگی)

NAJAT नजात (न - स)
1. मुक्ति (Mukti مکتی) मोक्ष (Mokohh

NABZ नब्ज (न - स)
नाडी (Nádi نادی)

नवज वाली रग (Nāri نازی)
(والی رگ ag نبض)

NABI नबी (न - स)
1. संदेश वाहक (Sanā sh váhak

कासिद (Qásid سندیس واهک)
(قاصد)

2. अवतार (Avatár اوتار) ईश दूत
(Ishdút ایزد دوت)

3. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader
(لیڈر)

NABID नबीद (न - स)
निकोहो 'नबीद'

NABIZ नबीज (न - स)
मदिरा (Madira مدیرا) मद्य (Mad,dya
(شراب Sharáb شراب) مدیہ)

NABÍRA नबीरा (न - स)
दुहिता पुत्र (Dubita puttr دوہتا پتر)
बेटा का बेटा (Beti ka beta بیٹی کا
(Navása نواسہ) नवासा (بیٹا)

NABÍSA नबीसा (न - स)
पुत्रात्मज (Puttrátmaj پوتراتمج) पोता
(Pota پوتا)

NATÍJA नतीजा (न - स)
1. परिणाम (Parínám پیری نام) अंजाम
(Anjám انجام)
2. प्राप्ति (Prápti پراپتی) हुसूल
(Husúl حصول)

نجم الثاقب (ع - مذ)

NJMUS, SAQIB نجم ساقیب

उल्का (Ulka) टूटने वाला तारा
(Tútne vála tára) (توتنے والا تارہ)

NUJÚM نجوم (ع - مذ)

1. उडुगण (Udugan) तारा समूह
(Tára samúh) (तारा समूह)
(Sitáre) (ستارے)

2. ज्योतिष (Jyotish) इल्मे
नजूम (Ilme nujúm) (علم نجوم)

NUJÚMI नजूमि (ع - ص)

ज्योतिषी (Jyotishi) ज्योति-
र्विद (Jyotirvid) जोतिशी
(Jotishi) (جویشی)

NAJÍB नजीब (ع - ص)

1. कुलीन (Kulín) शरीफ
(Sharíf) (شریف)

2. श्रेष्ठ (Shreshth) बुजुर्ग
(Buzurg) (بزرگ)

NUHÁS नहास (ع - مذ)

ताम्र (Támr) तांबा (Tánba)

NAHÁFAT नहाफत (ع - म्)

1. दुर्बलता (Durbalata) कम
जोरी (Kamzori) (کمزوری)

2. क्षीणता (Chínatá) कृशा-
गता (Krihangatá) (کړشائنگتہ)
लाराही (Lághari) (لاہری)

NAH,S नहस (ع - ص)

अशुभ (Ashubh) अमंगल

(सदगति) (Sadgati) (सदगति)

बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

2. बंधन मुक्ति (Bandhan mukti)

उन्मुक्ति (Unmukti) (بندھن مکتی)

छुटकारा (Chhut-

kára) (چھٹکارا)

गुलू खलासी (Gulu

khalási) (گلولو خلاسی)

NAJJÁR नज्जार (ع - مذ)

सूत्र धार (Sútt dhár) (سوئتر دھار)

शिल्पी (Káshth shilpi) (کاشتہ شلپی)

तक्षक (Takohhak) वर्धकि

(Vardhaki) (वर्धकी)

बढ़ई (Barhayi) (برہائی)

NAJASAT नजासत (ع - म्)

1. अपवित्रता (Apavitrata) (اپوترتا)

गंदगी (Gandagi) (گندگی)

2. मल (Mal) विष्टा (Vishta)

गू (Gu) (گو)

3. मलिनता (Malinata) मैलापन

(Maila pan) (میلاپن)

NAJI(A)S नजि (ज) स (ع - ص)

1. अपवित्र (Apavitr) अशुचि

(Ashuchi) (اشوچی)

नापक (Nápák) (ناپاک)

2. मलिन (Malin) मैला (Maila)

(Ganda) (گندہ)

NAJm नजम (ع - مذ)

उडु (Udu) तारक (Tarak) (تارک)

तारा (Tára) (تارہ)

NAKH, KHÁS नख्खास (ع - مذ) نخاس

1. मवेशियों का बाज़ार (Maveshiyon
ka bázár) مویشیوں کا بازار

2. घोड़ों का बाज़ार (Ghoron ka bázár
گھوڑوں کا بازار)

NAKHCHÍR नख्चीर (ف - مذ) نخچیر

1. मृगया (Mrigaya) शिकार (शिकार
Shikár)

2. शिकार किया हुआ जानवर (Shikár
kiya hua jánvar) شکار کیا ہوا
جانور

NUKHUST नखुस्त (ف - ص) نخست
प्रथम (Pratham) पहला (Pahla
پہلا)

NAKHL नखल (ع - مذ) نخل

1. खजूर का पेड़ (Khajúr ka per) کھجور
کا پتھر

2. विटप (Vitap) ढ्रुम (Drum
Per) पेड़ (Per) ढ्रुम

نخلستان (عف - مذ)

NAKHLISTÁN नखलिस्तान

मरुद्वीप (Marud.dwip) مرودویپ

मरु स्वर्ग (Marus, swarg) مرعس سورگ

वह सरसब्ज जगह जो रेगिस्तान के बीच
में हो (Voh sarsabz jagah jo registán

ke bích men ho) وہ سر سبز جگہ جو
(ریگستان کے بیچ میں ہو)

NIKHVAT निखवत (ع - مذ) نخوت

अहंकार (Ahankár) अभिमान

(Abhimán) गुरुर (Ghurúr)

(گورور)

(Amangal) अनिष्ट (Anisht
منہکوس) मनहूस (Manhús)

NAH, L नहल (ع - مذ) نحل

मधु मक्षिका (Madhu makehhiya) مدھو مکھیکا

(Madh, dhwak) मध्वक (Shahd ki
makh, khi) شهد کی مکھی

NAH, V नहव (ع - مذ) نحو

1. वत् (Vat) तुल्य (Tullya) تلیہ
मिस्ल (Misl)

2. व्याकरण की एक शाखा (Vyākaran
ki ek shákha) ویاکرن کی ایک
شاخہ

وہ علم جس میں لفظوں اور جملوں
کا باہمی تعلق اور ان کی ترکیب
کا بیان ہوتا ہے

NUHÚSAT नहुसत (ع - مذ) نحوست

1. अमंगल (Amangal) امنگل
अनिष्ट (Anisht) मनहूस

पन (Manhús pan) منہکوس پن

2. दुर्भाग्य (Durbhággya) درہباگیہ

दुर्दैव (Durdaiv) بد قسمتی
(Bad qismati)

NAHÍF नहीफ (ع - ص) نحیف

1. क्षीण (Chhín) क्षाम
(Chhám) لاغر

2. दुर्बल (Durba¹) دوبرل

(Dubla) कमज़ोर (Kamzor)

(کمزور)

NADÍM नदीम (न - द - म) मित्र (Mitr मित्र) सखा (Sakha सखा) दोस्त (Dost दोस्त)

NAZR नज़र (न - र - म) उपायन (Up, hár उपायन) सौगात (Saughat सौगात)

1. उपहार (Up, hár उपहार) मन्नत (Maanat मन्नत)

2. चढ़ावा (Chahava चढ़ावा) (Mannat मन्नत)

NAZRÁNA नज़राना (न - र - ना) उपहार (Up, hár उपहार) तोहफा (Tohfa तोहफा)

NAZÍR नज़ीर (न - र - म) डराने वाला (Darane vála डराने वाला)

1. त्रासक (Trasak त्रासक) पैगम्बर साहिब का एक नाम (Paigh-ambar sáhib ka ek nám पैगम्बर साहिब का एक नाम)

2. पैगम्बर साहिब का एक नाम (Paigh-ambar sáhib ka ek nám पैगम्बर साहिब का एक नाम)

NAR नर (न - र - म) पुरुष प्राणी (Purush práni पुरुष प्राणी)

1. पुरुष प्राणी (Purush práni पुरुष प्राणी) मादा का उलटा (Mada ka ulta मादा का उलटा)

2. पुरुष (Purush पुरुष) मर्द (Mard मर्द)

NIRKH निरख (न - र - ख) अर्थ (Argh अर्थ) भाव (Bhao भाव)

1. दर (Dar दर) रेट (Rate रेट)

निरख नाम (न - र - ख)

NIRKH-NÁMA निरख नामा मूल्य सूची (Múlya súchi मूल्य सूची)

NAKHUD नखुद (न - ख - द) चणक (Chanak चणक) चना (Chana चना)

NAKHÍL नखील (न - ख - ल) खजूर का एक पेड़ (Khajúr ka ek per खजूर का एक पेड़)

1. खजूर के बहुत से पेड़ (Khajúr ko bahut se per खजूर के बहुत से पेड़)

NIDA निदा (न - द - म) ध्वनि (Dhwani ध्वनि) शब्द (Shabd शब्द)

1. ध्वनि (Dhwani ध्वनि) शब्द (Shabd शब्द) आवाज़ (Aváz आवाज़) बुलाना (Bulana बुलाना)

NAD, DÁF नदाफ (न - द - फ) तूल कार (Tul kár तूल कार) धुनिया (Dhuniya धुनिया)

NADÁMAT नदामत (न - द - म) लज्जा (Lajja लज्जा) शर्म (Sharm शर्म)

1. लज्जा (Lajja लज्जा) शर्म (Sharm शर्म) पश्चात्ताप (Pashchattáp पश्चात्ताप) मनस्ताप (Manastáp मनस्ताप) पछतावा (Pachhtáva पछतावा)

NUDRAT नुदरत (न - द - र - त) नवीनता (Navinata नवीनता) नयापन (Naya pan नयापन)

1. नवीनता (Navinata नवीनता) नयापन (Naya pan नयापन) विचित्रता (Vichitrata विचित्रता) अद्भुतता (Adbhutatá अद्भुतता) अजुबा पन (Ajubapan अजुबा पन)

4. सूक्ष्म (Súkehbm سوکھم) लतीफ (Latíf لطیف)

5. सहन शील (Sahan shíl سہن شیل) बुर्द बार (Burd bár بردبار)

6. शांत (Shánt शांत) ठंडा (Thanda ٹنڈا)

7. शिथिल (Shithil شیتھیل) ढीला (Dhíla ڈھیلا)

8. नम्र (Namr نامر) मुनकसिर (Munka-sir منکسر)

9. सरल (Sarel सरल) सुगम (Sugam سوگम) आसान (Ásán آسان)

NARM-KHU نرم خو (ف - ص) نرم खू
कोमल प्रकृति (Komal prakriti کومل)
मृदुल चित्त (Mridul chitt मृदुल चित्त)
नाज़ुक तब (Názuk tab, نازک طبع)

NARM-DIL نرم دل (ف - ص) نرم दिल
मृदुहृदय (Mridu hridai मृदु हृदय)
दयाद्र चित्त (Dayádr chitt دیاردر)
रहम दिल (Rahm dil رحمت)

NARM-RAU نرم رو (ف - ص) نرم رَو

1. मृदुगामी (Mridu gámi मृदुगामी)
हलकी चाल से चलने वाला (Halki chál se chalne vála هلکی چال سے چلنے والا)

2. शीघ्र गति (Shígbr gati شیکھر گتی)
तेज़ चलने वाला (Tez chalne vála تہز چلنے والا)

ارکھا (Arghávali) अर्घवली (सुचि)
चोड़ों के भाव की फेहरिस्त
(Chízón ke bháo ki fehrist
چہزوں کے بہاؤ کی فہرست)

NARD नर्द (ف - مٹ) शारी (Shári شاری) सारि (Sári ساری)
चौसर की गोट (Chausar ki got چوسر کی گوت)

NARDBÁN नर्द बान (ف - دث) सोपान (Sopán سوپان) निश्रेणी (Nish,shreni نهش شرینی) सीढ़ी (Sīḥī سیڑھی)

NARGHA नर्गा (ف - مذ) 1. जन समूह (Jan samúh جن سموة)

भीड़ (Bhír بھیر)

2. कठिनाता (Kathinata کٹھناتا) आपत्ति (Ápatti آپتی) मुसीबत (Musíbat مصیبت)

3. आक्रमण (Ákrama आक्रमण) हमला (Hamla حملہ)

NARGIS नर्गिस (ف - مٹ) 1. एक फूल (Ek phúl ایک پھول)

2. नयन (Nayan نون) आँख (Ánkh آنکھ)

NARM नर्म (ف - ص) 1. मृदुल (Mridul مریدل) मुलाइम (Muláim ملایم)

2. कोमल (Komal کومل) नाज़ुक (Názuk نازک)

3. मंद (Mand ماند) दुस्त (Sust مست)

NAZÁR نزار (ف - ص)

1. क्षीण (Chhín ۴۴۴) दुर्बल (Durbal ۴۴۵) दुबला (Dubla ۴۴۶) لاغر (Lágbar ۴۴۷)
2. निर्धन (Nirdhan ۴۴۸) कंगाल (Kangál ۴۴۹) मुफ्लिस (Mufllis ۴۵۰) مفلس

NIZÁ,A निजाअ (ع - مٹ)

1. उपद्रव (Upad,drav ۴۵۱) कलह (Kalah ۴۵۲) दंगा (Danga ۴۵۳) فساد (Fasád ۴۵۴)
2. वैमनस्य (Vaimanas,sya ۴۵۵) अन वन (Anban ۴۵۶)

نزاكت (ف - مٹ)

NAZÁKAT नज़ाकत

1. सुकुमारता (Sukumárata ۴۵۷) नाज़ुक पन (Názuk pan ۴۵۸)
2. मृदुलता (Mridulata ۴۵۹) मुलाहम पन (Muláim pan ۴۶۰)
3. सूक्ष्मता (Súkshmatá ۴۶۱) लताफत (Latáfat ۴۶۲)
4. निगूढ़ता (Nigúrhata ۴۶۳) बारीकी (Báriki ۴۶۴)

NA(I)ZD न (नि) ज़द (ض - ف) نیکو 'نزدیک'

NAZDÍK नज़दीक (ف - ص)

1. समीप (Samíp ۴۶۵) निकट (Nikat ۴۶۶) पास (Pás ۴۶۷) करीब (Qarib ۴۶۸)
3. मतानुसार (Matánusár ۴۶۹) رای میں (Ráo men ۴۷۰)

نرم زبان (ف - ص)

NARM-ZABÁN نرم زبان

- मृदु भाषी (Mridu bháshi ۴۷۱) मिष्ठ भाषी (Mishth bháshi ۴۷۲) शीरीं कंबान (Shírín zabán ۴۷۳) شیریں زبان

NARMA नर्मा (ف - مڈ)

- कर्ण लता (Karn lata ۴۷۴) कान की लौ (Kán ki lau ۴۷۵)

NARMI नर्मی (ف - مٹ)

1. नम्रता (Namrata ۴۷۶) खाक सारी (Khák sári ۴۷۷)

2. मृदुलता (Mridulata ۴۷۸) मुलाहम पन (Muláim pan ۴۷۹)

3. कोमलता (Komalata ۴۸۰) नज़ाकत (Nazákat ۴۸۱)

4. मंदता (Mandata ۴۸۲) धीमा पन (Dhíma pan ۴۸۳)

5. आर्द्रता (Árdrata ۴۸۴) रहम दिली (Rahm dili ۴۸۵)

6. सुगमता (Sugamata ۴۸۶) आसानी (Ásáni ۴۸۷)

7. सहिष्णुता (Sabishnuta ۴۸۸) तहम्मूल (Tahammul ۴۸۹)

8. सूक्ष्मता (Súkshmatá ۴۹۰) लताफत (Latáfat ۴۹۱)

NARINA नरीना (ف - ص)

- पुरुष प्राणी (Purush práni ۴۹۲) نر (Nar ۴۹۳)

NAZÁD नज़ाद (फ - म्) नज़ाद
कुल (Kul) वंश (Vansh)
नस्ल (Nasl)

NISÁ,A निसा,अ (म् - ए) निसा,अ
महिलायें (Mahiláen)
स्त्रियां (Istriyán) औरतें
(Auratēn)

NASAB नसब (म् - ए) नसब
कुल (Kul) गोत्र (Gotr)
खानदान (Khándán)

NISBAT निस्बत (म् - ए) निस्बत
1. संबंध (Sambandh)
तत्सल्लुक (Ta,alluq)
2. संपर्क (Sampark) लगाव
(Lagáo)
3. तुलना (Tulana) मुशाबहत
(Mushábabat)
4. मैंगनी (Mangni) सगाई
(Sagáyi)

नसब नामे (म् - ए)

NASAB-NÁMA नसब नामा
वंश तालिका (Vansh tálika)
वंशावली (Vanshávali)
क्रम (Kulak,kram) शजरा
(Shajra)

NASTARAN नस्तरेन (म् - ए) नस्तरेन
सेवती (Savati)
(Safed guláb)

NASTA,LÍQ नस्तालीक (म् - ए) नस्तालीक
1. सभ्य (Sabb,bbya)

NAZ,A नज़,अ (म् - ए) नज़,अ
चन्द्रा (Chandra) जां कनी
(Ján kani)

NAZ,LA नज़ला (म् - ए) नज़ला
1. प्रतिश्याय (Pratish,shyáo)
नासा खाव (Nássa
aráv)
रेज़िश (Reziash)
2. क्रोध (Krobb)
(Khafagi)

NUZÚL नुज़ूल (म् - ए) नुज़ूल
1. अनुलोम (Anulom)
उतरना (Níche utarna)
2. मोतियाबिंद (Motiyabind)
आँख में पानी उतरने का रोग
(Ánkh men páni utarne ka rog)
(आँख में पानी उतरने का रोग)

NUZ,HAT नुजहत (म् - ए) नुजहत
1. पवित्रता (Pavitrata)
शुद्धता (Shud,dhata)
पाकिज़गी (Pákízagi)
2. सर सब्ज़ी (Sarsabzi)
ताज़गी (Tázagi)

NAZÍL नज़ील (म् - ए) नज़ील
1. आगंतुक (Ágantuk)
(Atithi)
मेहमान (Mehmán)
2. परदेसी (Pardesi)
मुसाफ़िर (Musáfir)

یہ لفظ اردو میں نظم کے ساتھ
مل کر آتا ہے تلہا نہیں آتا

NASL نسل (ع - مٹ)

- 1.वंश (Vansh) (ونش) پُشت (Pusht)
(اصل) اَسل (Asl) (پشت)
- 2.कुल (Kul) (کل) خاندان
(Khandān) (خاندان)
- 3.जाति (Jāti) (جاتی) جات (Zāt)
(ذات)
- 4.संतान (Santān) (سلتان) اولاد
(Aulād) (اولاد)

NISVÁN نیسواں (ع - مٹ) نیسواں
स्त्रियाँ (Istriyān) (استریاں) महिलायें
(Mahilāen) (مہلائیں) औरतें (Auratēn)
(عورتیں)

نسوا نیت (ع - مٹ)

NISVĀNI (Ī) YAT نیسوانی (نی) یات
स्त्रीत्व (Istrittwa) (استریٹوا) जनाना पन
(Zanāna pan) (زنانه پن)

NISYĀN نیسیان (ع - مذ) نیسیان
विस्मृति (Vismriti) (ویسمرتی) विस्मरण
(Vismaran) (ویسمرن) भूल (Bhūl) (بھول)

NASĪM نسیم (ع - مٹ) نسیم

1. मृदु समीर (Mridu samīr) (مردو سمیر)
मंद समीर (Mand samīr) (مند سمیر)
शीतल मंद समीर (Shital mand
samīr) (شیتل مند سمیر)
ठंडी और खुश गवार हवा (Thandi aur
khush gavār hava) (تھلکی اور
خوش گوار هوا)

(Muhaz, zab) (مہذب) (Shisht) (ششت)

2. एक खत जिस में उर्दू लिखी जाती है
(Ek khat jis mei Urdu likhi jāti
hai) (ایک خط جس میں اردو
لکھی جاتی ہے)

NASKH نسخ (ع - مذ) نسخ

1. निरसन (Nirasan) (نرسن) रद करना
(Rad karna) (رد کرنا)
2. एक खत जिस में अरबी लिखी
जाती है (Ek khat jis men Arabi
likhi jāti hai) (ایک خط جس
میں عربی لکھی جاتی ہے)

NUS, KHA نُسخہ (ع - مذ) نسخہ

1. प्रति (Prati) (پریتی) किताब (Kitāb)
(کتاب)
2. औषध विधि (Aushadh vidhi) (اوشدھ
وینیدھان) (Vinidhān) (ویندھان)
योग (Yog) (یوگ) दवा का
पर्चा (Dava ka parcha) (دوا کا
پرچہ)
3. युक्ति (Yukti) (یکتی) तरकीब
(Tarkīb) (ترکیب)

NAS, R नख (ع - مذ) نخر
गृध्र (Gridhr) (گرڈھر) गिद्ध (Giddh) (گدھ)

NISRĪN نیسریں (ع - مذ) نیسریں
सेवती (Sevati) (سیوتی) नस्तरन
(Nastaran) (نسترن)

NASAQ नसक (ع - مذ) نسق
प्रबंध (Prabandh) (پرہندھ) इन्तिज़ाम
(Intizām) (انتظام)

बरदार (Alambardār علم بردار)

2. ठीक निशाना लगाने वाला (Thík nishána lagāne vāla تھیک نشانہ لگانے والا)

NASHÁNA नशाना (ف - مذ) نشانہ

1. संधान (Sandhán ساندھان) निशाना लगाना (Nishána lagāna निशानہ لگانا)

2. लक्ष्य (Lakchhya लक्छ्ये) जो निशाना हो (Jo nishána ho जो निशाना हो) हदफ (Hadaf हदफ)

NISHÁNI निशानी (फ - मं) نشانی

1. चिह्न (Chin,nh चिह्न) निशान (Nishán निशान)

2. लक्षण (Lakchhan लक्छेन) अलामत (Alámat علامت)

3. स्मृति (Ismriti اسمرتی) यादगार (Yádgár یادگار)

NISHTAR निशतर (फ - مذ) نشتر

शल्य (Shallya شلیہ) कुंतिका (Kuntika کونٹیکا) नशतर (Nashtar نشتر)

NASH,R नशर (ع - مذ) نشر

1. संचार (Sanohár संचार) प्रसार (Prasár प्रसार) प्रचार (Prachár प्रचार) किसी बात का सब में फैलाना (Kasi bát ka sab men phailāna کسی بات کا سب میں پھیلانا)

2. परिसारण (Parisáran परि सारण) ब्राडकास्ट (Broadcast ब्राडकास्ट)

2. समीर (Samír समیر) वायु (Váyu वायु) हवा (Hava هوا)

NASHÁSTA नशास्ता (फ - مذ) نشاستہ
गोधूमसार (Godhúm sár گودھوم سار)
गेहूँ का सत (Gehuṁ ka sat گہو ں کا ست)

NASHÁT नशात (ع - مं) نشاط
हर्ष (Harsh हरش) आनंद (Ánand آند)
खुशी (Khusbi خوشی) (ف - مذ) نشان

NI (A) SHÁN नि (न) शान

1. चिह्न (Chinh चिह्न) निशानी (N.sháni निशानी)

2. प्रतीक (Pratík प्रतीक) पता (Pata पते)

3. खोज (Khoj खोज) सुराग (Surágh سراغ)

4. लक्षण (Lak,chhan लक्छेन) अलामत (Alámat علامت)

5. स्मारक (Ismáarak اسمارک) यादगार (Yádgár یادگار)

6. पताका (Patáka पताका) भंडा (Jhanda जेन्डा)

7. धब्बा (Dhabba دعبه) दाग (Dágh داغ)

8. प्रभाव (Prabháv प्रभाव) असर (Asar اثر)

9. राजादेश (Rája desh राजा देश) फरमान (Farmán فرمان)

نشانی (ف - ص)

NISHÁNCHE निशानची

1. पताकिक (Patákik पताक) अलम

نشید (ف - مذ)

NASHÍD (NISHED) نشید (نیشد)

1. گان (Gán) نغمہ (Naghma)
2. سوار (Swar) لے (Lai)

نشیم (ف - مذ)

NISHEMAN نیشمن

- نیڈ (Níd) کولای (Kuláo)
 غولسلا (Ghonsla) کھونسلا

NISÁB نصاب (ع - مذ)

1. پوجی (Púnji) سرمایہ (Sarmáya)
2. پاتھیہ کرم (Páthya kram) نصاب تعلیم (Nisábo ta,lim)
3. اتنا مال جس پر زکات واجب ہو

NASÁRA نصاریٰ (ع - مذ)

نصرانی کی جمع

نصاب (ع - مذ)

1. استھاپنا (Isthápana) قائم کرنا (Qáim karna)
  2. روپن (Ropan) لگانا (Lagána)
  3. زبر (Zabar) فٹھا (Fet,ha)
- نصر (ع - مذ)

NAS,R نصر (ع - مذ)

- سہایتا (Sabáyata) مدد (Madad)

نشرگاہ (عف - مٹ)

NASH,R-GÁH نشر گاہ

- نہو وانی استھاتر (Nabho vání isthátar)
 ریدیو گھر (Radio ghar)

NISHAST نیشست (ف - مٹ)

1. बैठक (Baithak) बैठنے کی بیٹھک (Baithne ki muddra)
2. उपवेशन (Upveshan) گوشتی (Goshthi) سیٹنگ (Sitting)

نشوو نما (عف - مذ)

NASHVO-NAMA نشوونما

- انٹی (Un,nati) विकास (Vikás)
 ترقی (Taraqqi) (وکاس)

نشہ (ف - مذ)

NASH,SHA (NASHA) نشا (نشا)

1. मद (Mad) मदकता (Mádakata)
2. गर्व (Garv) अभिमान (Abhi-mán)

NISHAB نیشب (ف - مذ)

1. प्रवणता (Pravanata) دھلاو (Dhaláo)
2. प्रवण (Pravan) डालू (Dhálu)

نشیب و فراز (ف - مذ)

NISHEBO-FARAZ نیشبو فراز

- انچ نیچ (Unch ních) उतार चढ़ाव (Utar chadháv)

3. लब्ध (Lábdh लब्ध) प्राप्त (Prápt प्राप्त)
 (Hásil حاصل) हासिल (प्राप्त)

NASÍ, HAT नसीहत (ع - مٹ) نصیحت
 सदुपदेश (Sadup, desh सदुपदेश)
 हितोपदेश (Hitopdesh हितोपदेश)
 सीख (Sikh सीख)

NASÍR नसीर (ع - ص) نصیر
 सहाय (Saháe सहाय) सहायक
 (Saháyak सहायक) मददगार
 (Madad gár मददगार)

نضارت (ع - مٹ) نصارت

NAZÁRAT नज़ारत
 1. प्रफुल्लता (Praphullata प्रफुल्लता)
 चित्त प्रसन्नता (Chitt prasan, nata चित्त प्रसन्नता)
 ताज़ा रूई (Táza rúyi ताज़ा रूई)
 (ताज़ा रूई)

2. सरसब्ज़ी (Sarsabzi सरसब्ज़ी)
 ताज़गी (Tazagi ताज़गी)

NUTFA नुत्फा (ع - مڈ) نطفه

1. वीर्य (Vírya वीर्य) मनी (Mani मनी)

2. संतान (Santán संतान) औलाद
 (Aulád اولاد)

NUTQ नुत्क (ع - مڈ) نطق

1. वाणी (Váni वाणी) शब्द (Shabd शब्द)
 बोली (Boli बोली)

2. वाक्य शक्ति (Vákya shakti वाक्य शक्ति)
 कुवते गोयाई (Quv, vate कुवते गोयाई)
 (गोयाई)

NASRÁNI नस्रानी (ع - مڈ) نصرانی
 ख्रिष्टीय (Kbrishtíya ख्रिष्टीय)
 (Ísáyi عیسائی)

NUSRAT नुस्रत (ع - مٹ) نصرت
 सहायता (Saháyata सहायता)
 (Saháe सहाय) मदद (Madad मदद)

NISF निसफ (ع - ص) نصف
 अर्ध (Ardh अर्ध) आधा (Ádha आधा)
 نصف النهار (ع - مڈ)

NISFUN-NAHÁR निसफुन् नहार

1. मध्याह्न (Madh, dhyánh मध्याह्न)
 दोपहर (Do pahar दोपहर)
2. ध्रुव वृत्त (Dhruv, vritt ध्रुव वृत्त)
 मध्याह्न रेखा (Madh, dhyánh rekha मध्याह्न रेखा)
 वह रेखा जो एक ध्रुव से दूसरे ध्रुव तक जाती है
 (Voh rekha jo ek dhruv se dú sare
 dhruv tak játi hai वह रेखा जो
 एक ध्रुव से दूसरे ध्रुव तक
 जाती है)

NASAFAT नसफत (ع - مٹ) نصفت
 न्याय (Nyáo न्याय) न्याय (Nyáo न्याय)
 इन्साफ (Insáf इन्साफ)

NASÍB नसीब (ع - مڈ) نصیب

1. प्रारब्ध (Prárabdh प्रारब्ध) अदृष्ट
 (Adrisht अदृष्ट) भाग्य
 (Bhággya भाग्य) किस्मत (Qismat किस्मत)
2. भाग (Bhág भाग) अंश (Ansh अंश)
 हिस्सा (Hirsa हिस्सा)

NAZAR नज़र (ع - مٹ) نظر

1. दृष्टि (Drishti) دُرِشتی (Prekohha) نیگاھ (Nigáh) نگاہ

2. चिंतन (Chintan) چِنتن (Ghaur) غور

3. आशा (Ásha) آشا (Ummíd) اُمید

4. परख (Parakh) پَرَکھ (Jānch) जाँच (جانچ)

نظر بندی (عف - مٹ)

NAZAR-BANDI नज़र बंदी

1. दृष्टि बंध (Drishti bandh) دُرِشتی (Jádu) जादू (بلدھ)

2. अवरोधन (Avarodhan) اورودھن (Antaráyan) अंतरायण (Hirásat) हिरासत (حراست)

نظر فریب (عف - ص)

NAZAR-FAREB नज़र फरेब

नयना मिराम (Nayaná bhirám) نیذا (Manoram) मनोरम (Dil chasp) दिल चस्प (دل چسپ)

نظر نواز (عف - ص)

NAZAR-NAVÁZ नज़र नवाज़

प्रिय दर्शन (Priya darshan) پرِیہ دُرِشن (Chak, chhush, shya) चक्षुष्य (Nazar fareb) نظر فریب

NAZARÍYA नज़रीया (ع - مٹ) نظریہ

दृष्टि कोण (Drishti kon) دُرِشتی کون (Sid, dbánt) सिद्धांत (Nuqta-e-nazar) نقطۂ نظر

NUTÚL नुतूल (ع - مٹ) نطول

दवाओं का पानी रोगी के बदन पर धारना (Daváon ka páni rogi ke badan par dhárna) دواؤں کا پانی رُگی کے بدن پر دھارنا

NAZÁRAT नज़ारत (ع - مٹ) نظارت

1. अव लोकन (Avlokan) اولوکن (Dekhna) دیکھنا

2. निरीक्षण (Niríkehhan) نریکھن (Dekh rekha) देख रेख (Nigaráni) निगरानी (نگرانی)

3. 'नाज़िर' का ओहदा ('Názir' ka ohda) 'ناظر' کا عہدہ

NAZ, ZÁRA नज़ारा (ع - مٹ) نظارہ

NAZÁRA नज़ारा

1. दर्शन (Darshan) دُرِشن (Dídár) دیدار

2. अवलोकन (Avalokan) اولوکن (Dekhna) دیکھنا

3. दृश्य (Drisht, shya) دُرِشیہ (Manzar) मंज़र (منظر)

NIZÁM निज़ाम (ع - مٹ) نظام

1. व्यवस्था (Vyavastha) ویوِستھا (Intizám) इन्तिज़ाम (انتظام)

2. क्रम (Kram) کرم (Tartīb) ترتیب

3. पद्धति (Pad, dhat) پد دھتی (Taríqa) तरीقہ

bad,dh prashansa محمّد صاحب
(کی چوندو بدھ پرشانشا)

NA,RA نا (अ)रा (ع - مذ) نعرہ

1. घोष (Ghosh گھوش) बाद (Nád ناد)
ज़ोर की आवाज़ (Zor ki áváz زور کی آواز)

2. आर्त नाद (Árt nád आर्ट नाद) दर्द
की आवाज़ (Dard ki áváz درد کی آواز)

3. वह मुत्तफिका आवाज़ जो किसी माँग
के लिए उठाई जाए (Voh mut,tafika
áváz jo kisi máng ke liye utháyi
وہ متفقہ آواز جو کسی
(مانگ) کے لئے اٹھائی جائے)

NA,SH ना (अ)श (ع - م) नेश

1. शव (Shav شو) लाश (Lásh लाश)
2. अरथी (Arathi अरथी) जनाज़ा
(Janáza جنازة)

NA,L ना (अ)ल (ع - مذ) نعل

1. पादुका (Páduka पाद) जूता (Júta जूता)
2. घोड़ों या बैलों के पाँव में लगाने का
लोहे का हलका (Ghoron ya bailon
ke páon men lagáne ka lohe ka
हलका) (گھوڑوں یا بیلوں کے پاؤں
में लگانے का लोहे का हलका)

NEMAT नेमत (ع - م) نعمت

1. सम्पत्ति (Sampatti सम्पत्ति)
दौलत (Daulat دولت)
2. प्रदान (Pradán प्रदान) बख़्शिश
(Bakhshish بخشش)

NAZM नज़म (ع - م) نظم

1. पद्य (Pad,dya पदیه) छंद (Chband
شعر) (Sher شعر)
2. प्रबंध (Prabandh پر بندھ) (مذ)
इन्तिज़ाम (Intizám انتظام)
3. क्रम (Kram क्रम) तरतीب (Tartib
ترتیب)

نظم و نسق (ع - مذ)

NAZMO-NASAQ नज़मो नसक

प्रबंध (Prabandh پر بندھ) व्यवस्था
(Vyavastha ویو استھا) इन्तिज़ाम (In-
tizám انتظام)

NAZÍR नज़ीर (ع - ص) نظیر

1. सदृश (Sadrish सदرش) समान
(Samán समान) मिसल (Misál مثل)
2. अनूकाश (Anúkásh अनुकाश) हवाला
(Havála حوالہ)
3. तुलना (Tulana तुलना) उपमा (Upa-
ma اِپا) मुशबहत (Mushábahat
مشابهت)
4. उदाहरण (Udáharan اداہرن)
मिसाल (Misál مثال)

NAZÍF नज़ीफ (ع - ص) نظیف

पवित्र (Pavitr पوتر) शुद्ध (Shud,dh
شده) पाकीज़ा (Pákíza پاکیزہ)

NA,T ना (अ)त (ع - م) نعت

1. स्तुति (Istuti استغنی) तारीफ (Taríf
تعریف)
2. मुहम्मद साहिब की छंदो बंद प्रशंसा
(Mohammad sáhib ki ohando

NIFÁS نिकास (ع - مذ) نفاس
 प्रसव रक्त (Prasav rakt) (برسو رکت)
 وہ خون جو بچہ جلنے کے بعد
 چالیس روز تک نکلتا ہے

NAFÁSAT نکاسات (ع - مٹ) نقاست

1. मृदुलता (Mridulata) (نرمی) نرمی
2. कोमलता (Komalata) (کوملتا) نازکی کی (Názuki)
3. स्वच्छता (Swach, chhata) (سوچھا) صفائی (Safáyi)
4. सूक्ष्मता (Súkshmatá) (سوکھمتا) باریکی (Bárfiki)
5. पवित्रता (Pavitrata) (پوترتا) پاکیزگی (Pákizagi)
6. शोभा (Shobha) (شوبھا) عمدگی (Umdagi)

NIFÁQ نيفاق (ع - مذ) نفاق

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ) رنجش (Ranjish)
2. फूट (Phút) (پھوت) بیگاڑ (Bigár) نا इत्तिफाकी (Na itlifáqi) (نا اتفاقی)
3. द्वैयवादिता (Dwai vādita) (دوے) मुनाफकत (Munáfakat) (منافت)

4. मत भेद (Mat bhed) (مت بھد) اختلاف (Ikhtiláf)

NAFKH नफख (ع - مذ) نفخ
 अधमान (Adhmán) (ادھمان) अनाह

3. अनुकम्पा (Anukampa) (انوکمپا)
 मेहरबानी (Meher bāni) (مہربانی)

4. स्वादिष्ट पदार्थ (Swádiṣṭ padārth) (سوادشت پدارتھ)
 मजेदार चीज़ें (Mazedār chīzēn) (مزیدار چیزیں)

NA, NÁ, A ना (अ) ना अ (ع - مذ) ناع

1. पर्णस (Parnás) (پرناس) पोदीना (Podína) (پودیئہ)
2. वन पर्णस (Van parnás) (ون پرناس) जंगली पोदीना (Jangali podína) (جنگلی پودیئہ)

N, ĀIM नईम (ع - ص) نعیم

1. सुखसामग्री (Sukh sāmaggri) (سکھ سامگری) नेमत (Nemat) (نعمت)
2. समृद्ध (Samrid, dh) (سمردھ) नेमत (Nemat vála) (نعمت والا)

NAGHZ नरज़ (ع - ص) نغز
 उत्तम (Uttam) (اتم) श्रेष्ठ (Shreshth) (اعلیٰ) आला (Ála) (شریسته)

NAGHMA नगमा (ع - مذ) نغمہ

1. गान (Gán) (گان) राग (Rág) (راگ) गाना (Gáná) (گانا)
2. मधुर स्वर (Madhur swar) (مدھر سور) सुरीली आवाज़ (Suríli áváz) (سریلی آواز)

NAFÁZ नफाज़ (ع - مذ) نفاذ

- लागू होना (Lágu hona) (لاگو ہونا)
 चालू होना (Chálu hona) (چالو ہونا)
 नाफ़िज़ होना (Náfiz hona) (نافذ ہونا)

3. यथार्थता (Yathārthata) (یتھارتھتا)
असलियत (Asliyat) (اصالیت)

4. लिंग (Ling) (लङ्ग) उज्वेतनासुल
(Uzvetanásul) (عضوتناسل)

5. काम वासना (Kām vāsana) (काम
शहवत) (Shah vat) (شہوت
واسل)

نفس الامر (ع - مذ)

NAFSUL-AMR नफ्सुल अम्र

यथार्थ (Yethārth) (یتھارتھ) सच्चा वाक्किआ
(Sachcha vāqíá) (سچھا واقعہ)

نفسانیت (ع - م)

NAFSÁNÍYAT नफ्सानीयत

1. अहंवाद (Ahamvād) (اهم واد) खुदी
(Khudi) (خودی)

2. स्वार्थ परता (Swārth parata) (سوارتھ
परता) खुद गरजी (Khud gharazi)
(خود غرضی)

نفس پرست (ع - ص)

NAFS-PARAST नफ्स परस्त

विषय लंपट (Vishai lampet) (ویشے
लंपट)

विषय लोलुप (Vishai lolup) (ویشے
लोलुप) कामासक्त (Kámásakt)
(कामासक्त) शहवत परस्त (Shahvat
parast) (शहवत परस्त)

نفس کش (ع - ص)

NAFS-KUSH नफ्स कुश

विषय शून्य (Vishai shún,nya) (ویشے
शून्य)

जितेंद्रिय (Jitendriya) (جیتندریہ)

वासना रहित (Vāsana rahit) (वासना
रहित)

परंतप (Parantap) (پرنتپ)

हिद (Zāhid) (زاهد)

(Anáh) (अनह) अफार (Aphár) (ایہار)

पेट फूलना (Pet phúlna) (پیت
فولنا)

NAFAR नफर (न - म)

1. व्यक्ति (Vyakti) (ویکٹی) शख्स
(Shakha) (شخص)

2. सेवक (Sevak) (سیوک) दास (Dās)
(नौकर) (Naukar) (داس)

NAFRAT नफरत (न - म)

1. घृणा (Ghrina) (گھرना) उपेक्षा (Upek-
chha) (ایپیکھا) घिन (Ghin) (گھین)

2. अप्रसन्नता (Ap,prasan,nata) (अप
प्रसन्नता) बेजारी (Bezāri) (بہزاری)

NAFRÍN नफरीन (न - म)

1. धिक्कार (Dhik,kár) (دھیک کار) फट-
कार (Phatkár) (فٹکار) लानत
(La,nat) (لعلنت)

2. शाप (Sháp) (شاپ) कोसना (Koena)
(कोसना)

NAFAS नफस (न - म)

1. श्वास (Shwás) (شوआस) सांस (Sāns)
(सानस) तनफुस (Tanaf,fus)
(तनफुस)

2. क्षण (Chhan) (چھन) पल (Pal)
(लम्हा) (Lam,ba) (لمبھا)

NAFS नफ्स (न - म)

1. प्राण वायु (Prán váyu) (پران
وايو) रूह (Rúh) (روح)

2. अस्तित्व (Astittwa) (استتو) वुजूद
(Vujúd) (وجود)

NAFÍR نافیئر (ع - مٹ)

1. स्वर (Swar سوار) ध्वनि (Dhwani دھونی) आवाज़ (Áváz آواز)
2. वह आवाज़ जो सोते में गलेसे निकलती है (Voh Áváz jo sote men gale se nikalti hai وہ آواز جو سوئے میں گلے سے نکلتی ہے)

NAFÍS नफीस (ع - ص)

1. उत्तम (Uttam اتم) श्रेष्ठ (Shreshth श्रेष्ठ) बढ़िया (Barhiya بڑھیا)
2. सुन्दर (Sundar سلندر) खुश नुमा (Khush numa خوش نما)
3. स्वच्छ (Swach,ahh سوچھ) साफ (Sáf صاف)
4. मूल्यवान (Múllya ván مولیہ والں) कीमती (Qímatí قیمتی)
5. मृदुल (Mridul مردل) लतीफ (Latíf لطیف)
6. पवित्र (Pavittr پیوتر) पाकीज़ (Pákíza پاکیزہ)

NIQÁB نیکاب (ع - مٹ)

- मुखपट (Mukh pat مکھ پٹ) सुखावरण (Mukhávaran सुखावरण) बुर्का (Burqa بُرقعہ)

نقاب کشائی (ع - مٹ)

NIQÁB-KUSHÁYI نیکاب کُشائی

- अनावरण (Anávaran اناوارن) मुँह से पर्दा उठाना (Munh se parda uthána منہ سے پردہ اٹھانا)

نفس مطلب (ع - مڈ)

- NAFSE-MATLAB नफ़्से मतलब
सारांश (Sáránsh سارانص) मुख्यार्थ (Mukh,khyáarth مکھیارتھ) खुलासा (Khulása خلاصہ)

NAF,A नफ़ा (नफ़्अ) (ع - مڈ)

1. लाभ (Lábh लाभ) प्राप्ति (Prápti ملاحضہ) मुनाफ़ा (Munáfá मुनाफی)
2. फल (Phal پھل) नतीजा (Natíja نتیجہ)

نفع رسانی (ع - ت)

- NAF,A-RASÁNI नफ़ा (नफ़्अ) रसानी
लाभ कारिता (Lábh kárita लाभ کارنا) उपादेयता (Upáde,yata اُپادےیتا) फ़ायदा मंदी (Fáida mandi فائدہ ملدی)

NAFAQA नफ़का (ع - مڈ)

- भरण पोषण (Bharan poshan بهارن پوशन) बाल बच्चों का खर्च (Bál bach,chon ka kharch بال بچوں کا خرچہ)

NUFÚZ नुफ़ूज़ (ع - مڈ)

- संचार (Sanohár सناچار) समावेश (Samávesh سامایش) सरायत (Saráyat سرایت)

NAF,I नफ़ी (नफ़्इ) (ع - مٹ)

1. अस्वीकृति (Aswikriti असुनी) नामज़ूरी (Na manzúri نامظوری)
2. नकार (Nakár نكار) नहीं (Nahín نهیں)

NAQB   نقب (ع - مٹ)   نقب
 خانیک (Khánik)   آسیدھ (Khadh)   آسیدھ
 (Asedh)   سیدھ (Sendh)   سیدھ
 نقب زن (عف - ص)

NAQB-ZAN નક્વ જન

कुम्बिल (Kumbbil کھبیل) खानिल
(Khanil کھانل) संधिभेदक (Sandhi
bhedak ساندھی بھیدک) सेंध लगाने
वाला (Serdh lagāne vāla سیلندھ
لگانے والا)

NAQD   نقد (ع - مذ)   नकद

1. समीक्षा (Samīkṣha समीक्षा)
आलोचना (Ālochana आलोचना)
अच्छे बुरे की परख (Ach, obhe bure
ki parakh अच्छे बुरे की परख)
2. उधार की ज़िद (Udhār ki zid उधार
की क़ैश (Cash कैश)
3. धन (Dhan धन) रकम (Raḡam
रक़म) रुपया (Rupia रुपया)
4. पूँजी (Pūñji पूँजी) सरमाया
(Sarmāya सरमाया)

NUQRA   نقرہ (ف - مذ)   نقرہ

1. रजत (Rajat رجت) चाँदी (Chāndī چاندی)
2. श्वेताश्व (Shwetāsh, shwa شہناشو) सफेद घोड़ा (Safed ghōṛa سفید گھوڑا)

NAQSH   نقش (ع - مد)   नक्श

1. चित्र (Chittr چتر) तस्वीर (Tas,vir تصویر)

NAQ, QÁD नक्काद (ع - ص) نقاد

1. समालोचक (Samálochak) سما
(لوچک) समीक्षक (Mamíkhkhak)
(سمیکچہک) तन्कीद निगार
(تلقید نگار, Tanqíd nigár)
2. गुण दोष का परीक्षक (Gun dosh ka
parík, chhak) گون دوش کا پریکھک
भलाई बुराई परखने वाला (Bhaláyi
buráyi parakhne vála) بهلائی
(برائی پرکھنے والا)

NAQQÁRA नक्कारा (ف. مذ)

- दुंदुभि (Dundubhi) मेरी (Bheri)
धौंसा (Dhaunsa)
नगाड़ा (Nagāra)

NAQQÁSH   नक्काश   نقاش (ع - ص)

- चित्रकार (Chittrkār चित्रकार) चितेरा
(Chitera चितेरा) मुसव्विर (Musav, vir
(مصور)

NAQQÁL   नक्काल   (ع - ص)   انقال

1. विदूषक (Vidūshak (ویدوشک)
वासंतिक (Vāsantik (واسنتک) भाँड
(Bhāṇḍ (بهاند)
2. नर्मद (Narmad (نرمد) मसखरा
(Maakhara (مسخره)
3. उष्णिका (Ushnika (اشنکا) बहु
रूपिया (Bahurūpiya (بهرورپيا)

NAQÁHAT نقاہت (ع - مٹ) نکاھت

- دुର୍बलता (Durbalata) क्षीणता
(Chhinata) کمزوری (Kamzori)

3. मुखकृति (Mukhá kriti مکھا کرتی) चेहरा (Chehra چہرہ)
4. धज (Dhaj دھج) वज़ा (Vaz,a وضع)
5. मान चित्र (Mán chitr मान चित्र) सतहे ज़मीन की तसवीर (Sat,be za-mín ki tasvîr سطح زمین کی تصویر)
6. चेष्टा (Cheshta چہشتا) हुलया (Hulya حلیہ)
7. साँचा (Sánchá سانچہ) कालिब (Qálib قالب)
8. शैली (Shaili شیلی) ढंग (Dhang ڈنگ)
9. सारणी (Sárani سارانی) जिदवल (Jidval جدول)
10. सूची (Súochi سوچی) फेहरिस्त (Fehrist فہرست)

NAQS नक्ष (ع - مذ) نقص

1. दोष (Dosh دوش) बुराई (Buráyi بُرائی) ऐब (Aib عیب) खोट (Khot کہوت)
2. त्रुटि (Truti تروتی) भूल (Bhúl بھول) गलती (Ghalati غلطی)
3. न्यूनता (Nyúnata نیونتا) कसर (Kasar کسر) कमी (Kami کمی)

NUQSÁN नुक्सान (ع - مذ) نقصان

1. हानि (Háni هانی) क्षति (Chhati क्षति) घाटा (Gháta گھاٹا) खसारा (Khasára خسارہ)
2. अनर्थ (Anarth अनर्थ) अनिष्ट (Anisht انشٹ) हरज (Haraj हरज)

2. यन्त्र कुंडली (Yantr kundali यन्त्र कुंडली) तावीज़ (Ta,vîz تعویذ)
  3. चिह्न (Chin,nh چہنہ) निशान (Nishán نشان)
  4. अंकित (Ankit अंकित) खुदा हुआ (Khuda hua کھدا ہوا)
  5. फूल पत्ती (Phúl patti پتلی) बेल बूटे (Bel bûte بیل بوٹے)
- نقش بدیوار (ع - ص)

NAQSH-BA-DÍVÁR नक्श ब दीवार
स्तब्ध (Istabdh استبدھ) चकित (Chakit چکیت)
हैरतज़दा (Hairat zada حیرت زدہ)

نقش بر آب (ع - ص)

NAQSH-BAR-ÁB नक्श बर आब
क्षण भंगुर (Chhan bhangur چھن بھنگر)
क्षण स्थायी (Chhanastháyi چھन استھای)
बनते ही मिट जाने वाला (Bante hi mit jáne vála بنتے ہی میٹ جانے والا)

نقش و نگار (ع - مذ)

NAQSHO-NIGÁR नक्शोनिगार

1. शृंगार (Shringár शृंगार) सजावट (Sajávat سجاوٹ)
2. बेल बूटे (Bel bûte बیل بوٹے) फूल पत्ती (Phúl patti پتلی)

NAQSHA नक्शा (ع - مذ) نقشہ

1. चित्र (Chitr चित्र) तसवीर (Tasvîr تصویر)
2. अवस्था (Avastha अवस्था) हालत (Hálat حالت)

NUQTA نقطہ (ع - مذ) نُکْطَا

1. बिंदु (Vindu) बिंदी (Bindi) (بندی)

2. शून्य (Shún, nya) सफर (Sifar) (شونیہ صفر)

NAQL نقل (ع - مث) نَقْل

1. अनुकरण (Anukaran) अनुसरण (Anusaran) तक्लीद (Taqlid) (انوکرن انوسرن تقلید)

2. प्रति लिपि (Prati lipi) प्रतिकृति (Anuk, kriti) अस्ल चीज का चरबा (Kisi asl chíz ka charba) (پرتی لپی انوکرتی کسی اصل چیز کا چربہ)

3. बानगी (Bánagi) नमूना (Namúna) (بانگی نمونہ)

4. स्वांग (Swáng) रूप (Rúp) (سوانگ रूप)

5. चुटकुला (Chutkula) लतीफा (Latífa) (چٹکلا لطیفہ)

6. कहानी (Kaháni) हिकायत (Hikáyat) (کہانی حکایت)

NAQLI نقلی (ع - ص) نَقْلِی

1. कृत्रिम (Kritrim) मसनूई (Masnúyi) (کرتیم مصنوعی)

2. कूट (Kút) मिथ्या (Mith, thya) छोटा (Khota) (کوٹ میثیا کوتا)

3. अशुद्ध (Ashud, dh) मिश्रित (Mishrit) गैर खालिस (Ghair khális) (اشدھ مشرت غیر خالص)

NAQÍB नक़ीब (ع - مذ) نَقِیْب

1. बंदीजन (Bandi jan) भाट (Bhát) (بندی جن بہاٹ)

3. बाधा (Bádha) खलल (Khalal) (خلل)

نقصان دہ (ع - ص)

NUQSÁN-DEH नुकसान देह
हानिकारक (Háni káarak) अनिष्ट कर (Anisht kar) नुकसान पहुँचाने वाला (Nuqsán pahun- chána vála) (هانی کارک انشت کر نقصان پہنچانے والا)

نقصان رسان (ع - ص)

NUQSÁN-RASAN नुकसान रसां
دیکھو 'نقصان دہ'

نقصان زدہ (ع - ص)

NUQSÁN-ZADA नुकसान ज़दा
क्षति ग्रस्त (Chhati grast) उपहत (Uphat) पहुँचा हो (Jise nuqsán pahuncha ho) (چھتی گرسٹ اُپہٹ جیسے نقصان پہنچا ہو)

NAQZ नक्ज़ (ع - مذ) نَقْض
भंग (Bhang) भेद (Bhed) तोड़ फोड़ (Tor phor) (نقض امن بھنگ بھد تور پھور)

نقض امن (ع - مذ)

NAQZE-AMN नक्ज़े अमन
शान्ति भंग (Shánti bhang) दंगा (Danga) बलवा (Balva) (شانتي بھنگ دंगा بلوا)

نقض امن (ع - مذ)

NAQZE-AHD नक्ज़े अहद
प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang) वचन भंग (Vachan bhang) वादा खिलाफी (Va, da khilāfi) (پرتیجہا بھنگ وچن بھنگ وعدہ خلافی)

نکتہ چیں (عف - ص)

NUKTA-CHÍN نکتہ چین

1. آلوچک (Álochak) (آلوچک)
نقاد (Naqqád) (نقاد)

2. چھدراویشی (Chhid,dránveshi) (چھد)
ایب دھوڈنے والا (Aib
dhúdhne vála) (عیدب دھونڈنے والا)

نکتہ دان (عف - ص)

NUKTA-DÁN نکتہ دان

مرمگیا (Marmaggya) (مرمگیا) گونا گراہی
(Gun gráhi) (گن گراہی) تاتوا ویتا
(Tattwa vetta) (تاتوا ویتا) دکیکا رس
(Daqíqa ras) (دقیقہ رس)

نکتہ سنج (عف - ص)

NUKTA-SANJ نکتہ سنج

1. سؤکھم داشی (Súkehbm darahi)
باریک بی (Bárik
bín) (باریک بین)

2. کوی (Kavi) (کوی) شاہر (Sháir)
(شاعر)

نکتہ شناس (عف - ص)

NUKTA-SHANÁS نکتہ شناس

دیکھو 'نکتہ دان'

نکتہ نواز (عف - ص)

NUKTA-NAVÁZ نکتہ نواز

1. آشوتوش (Áshu tosh) (آشوتوش)
زرا سی بات میں خوش ہو جانے والا
(Zara si bát meḡ khush ho jáne
vála) (زراسی بات میں خوش ہو جانے والا)

2. چوبدار (Chobdár) (چوبدار) چاؤش
(Cháúsh) (چاؤش)

وہ شخص جو بادشاہوں یا امیروں
کی سواری کے آگے آواز لگاتا ہوا
چلتا ہے

NAQÍZ نکیز (ع - ص)

ویرودھ (Virud,dh) (ویرودھ)
ویرپری (Viparít) (ویرپری) (الٹا)

NAQÍH نکیہ (ع - ص)

دوربل (Durbal) (دوربل) اشاکت (Ashakt)
کھین (Chhín) (کھین) (اشکت)
کمزور (Kamzor) (کمزور)

NIKÁH نیکاح (ع - مذ)

پانگ گراہ (Pániggrah) (پانگ گراہ)
ویاہ (Byáh) (ویاہ) (وہا)

NAKBAT نکبت (ع - مٹ)

1. دردرتا (Darid,drata) (دردرتا)
نیردھناتا (Nirdhanata) (نیردھناتا)
کنگالی (Kangáli) (کنگالی)

2. دیربھگیا (Durbhággya) (دیربھگیا)
دیردایو (Durdaiv) (دیردایو) بدقسمتی
(Bad qismati) (بدقسمتی)

NUKTA نکتہ (ع - مذ)

1. سؤکھماتا (Súkehbmata) (سؤکھماتا)
باریکی (Bárikí) (باریکی)

2. مرم (Marm) (مرم) تہ کی بات
(Tah ki bát) (تہ کی بات)

3. رھسیہ (Rahaseya) (رھسیہ) راز
(Ráz) (راز)

4. چٹکلا (Chutkula) (چٹکلا) لاتیکا
(Latífa) (لطیفہ)

NIKOYI نیکوئی (ف - مٹ) نیکوئی

1. उपकार (Upkár) (اپکار) भलाई (Bhaláyi) (بھلائی)

2. उत्तमता (Uttamata) (امتا) उम्दगी (Umdagi) (عمدگی)

NAK,HAT नकहत (ع - مٹ) نکھت

सुगंध (Sugandh) (سوگندھ) महक (Mahak) (مہک) खुशबू (Khushbu) (خوشبو)

NIGÁR निगार (ف - مذ) نگار

1. चित्र (Chittr) (چتر) तस्वीर (Tasvír) (تصویر)

2. बेल बूटे (Bel búte) (بیل بوٹے) नक्श (Naqsh) (نقش)

3. मूर्ति (Múrti) (مورتی) बुत (But) (بت)

4. सुंदरी (Sundari) (سندری) हसीना (Hasína) (حسینہ)

5. प्रेयसी (Preyasi) (پریسی) माशूका (Ma,shúka) (معشوقہ)

نگارخانه (ف - مذ)

NIGÁR-KHÁNA निगार खाना

1. चित्रालय (Chitrálai) (چترالے) चित्रागार (Chittra gár) (چتراگار) तस्वीर खाना (Tasvír khána) (تصویر خانہ)

2. मूर्ति गृह (Múrti grih) (مورتی گھر) मंदिर (Mandir) (مندیر)

3. चित्र सारी (Citrásári) (چتر ساری) रंग महल (Rang mahal) (رنگ محل)

2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) खुदा (Khuda) (خدا)

NAKIRA नकिरा (ع - مذ) نکرہ

जाति वाचक संज्ञा (Játi váchak sangya) (جاتی واچک سنگیا) वह इसम जो पूरी जिस के लिए बोला जाए (Voh ism jo púri jins ke liye bola jáe) (وہ اسم جو پوری جنس کے لئے بولا جائے)

نکو (ف - ص)

NIKO (NIKU) निको (نیکو)

1. उत्तम (Uttam) (اتم) श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) उमदा (Umda) (عمدہ)

2. सुन्दर (Sundar) (سندر) शुभ दर्शन (Shubh darshan) (شبہ درشن) हसीन (Hasín) (حسین)

نکوخواہ (ف - ص)

NIKO-KHÁH निको खाह

शुभ चिंतक (Shubh chintak) (شبہ شینک) खैर खाह (Khair kháh) (خیر خواہ)

نکوکار (ف - ص)

NIKO-KÁR निको कार

सच्चरित (Sach, charit) (سچ چرت) सदाचारी (Sadá ohári) (سداچاری) नेक अमल (Nek amal) (نیک عمل)

نکونام (ف - ص)

NIKO-NÁM निको नाम

कीर्ति वान् (Kírti vān) (کیرتی وان) यशस्वी (Yashas,wi) (یشس سوئی) नामावार (Námávar) (نام آور)

7. रक्षा (Rak, ohha رکچهها) हिफाज़त
(Hifázat حفاظت)

8. निरीक्षण (Nirīkshān نیریکچهن) نگرانی
(Nigaráni نگرانی)

نگاهبان (ف - ص)

NIGÁH-BÁN निगाह बान

دیکھو 'نگہاں'

نگاہ داشت (ف - مٹ)

NIGÁH-DÁSHṬ निगाह दाश्त

1. संरक्षण (San rakshān سن رکچههن)

चौकसी (Chaukasi चौकसी) हिफा-
ज़त (Hifázat حفاظت) निगरानी
(Nigaráni نگرانی)

2. भरण पोषण (Bharan poshan بران پوشن)
परवरिश (Parvarish پروریش)

نگاه غلط انداز (ف - مٹ)

NIGÁHE-GHALAT-ANDÁZ

निगाहे गलत अंदाज़

एसी नज़र जिसे हर आदमी यह समझे
कि मेरी तरफ है (Aisi nazar jise har
ādami yeh samjhe ki meri taraf hai
ایسی نظر جسے ہر آدمی یہ
سمجھے کہ میری طرف ہے)

NIGARAN_ निगरां (ف - ص)

निरीक्षक (Nirīkshak نیریکچھک)
संरक्षक (Sanrakshak سن رکچهھک)

चौकसी करने वाला (Chaukasi karne vāla
पास बान (Pās bān پاسبان)

NIGÚN_ निगूं (ف - ص)

अधोमुख (Adho mukh अधोमुख)
औंधा (Aundha اوندھا)

4. वह जगह जहां हसीनों का मजमा हो
(Voh jagah jabān basīnon ka
majma ho وہ جگہ جہاں حسینیوں
کا مجمع ہو)

نگارستان (ف - مڈ)

NIGÁRISTÁN निगारिस्तान

1. चित्र शाला (Chitr shāla چتر
تصویر خانہ) तस्वीर खाना (Tasvīr khāna
تصویر خانہ)

2. चित्रित-स्थान (Chitrit-isthān چترت
نکشو نیگار کیا हुआ
मकान (Naqsho nigār kiya hua
نقش و نگار کیا ہوا مکان)

نگارش (ع - مٹ)

NIGÁRISH निगारिश

लेख (Lekh لیکہ) तह रीर (Tah, rīr
تحریر)

NIGÁH_ निगाह (ف - مٹ)

1. दृष्टि (Drishti درشتی) नज़र
(Nazar نظر)

2. नयन (Nayan نین) नेत्र (Nettr
آنکھ) आँख (Ánkh آنکھ)

3. परख (Parakh پرکھ) शनाख्त
(Shanákhāt شناخت)

4. तेवर (Tever تہور) चितवन
(Chitvan چیتون)

5. ध्यान (Dhyán دھیان) खयाल
(Khayál خیال)

6. कृपा (Kripa کرپا) इनायत (Ináyat
عنايت)

भीगा (Gila गीला) (استمیت)
(Bhíga بهگا)

نگون بخت (ف - ص)

NIGÚN-BAKHT نیگूं بخت

हत भाग्य (Hat bhágya هت بهائیہ)

बद किस्मत (Bad qismat بد قسمت)

نگون سار (ف - ص)

NIGÚN-SÁR نیگूं سار

अधोमुख (Adho mukh ادھو مکھ)

आँधा (Aundha آوندھا)

निगह (Nigah نیگہ (ف - مٹ)

نگاہ کا مخفف دیکھو 'نگاہ'

نگہبان (ف - ص)

NIGAH-BÁN نیگہ بان

1. संरक्षक (Sanrak, ohhak من رکیچک)

मुहाफिज़ (Muháfiz محافِظ)

2. निरीक्षक (Nirík, ohhak نیریچک)

निगरां (Nigarán نیگراں)

نگہداشت (ف - مٹ)

NIGAH-DÁSHT نیگہ داشت

دیکھو 'نگاہ داشت'

NAGÍNA نگینا (ف - مذ)

1. रत्न (Ratn رتن) जवाहिर (Javáhir جواهر)

2. नग (Nag نگ) अगूठी वगैरा में

जड़ा जाने वाला रत्न (Angúthi

vaghaira men jara jáne vála ratn

انگوٹھی وغیرہ میں جڑا جانے والا

(رتن)

नम (Nam (ف - ص)

आर्द्र (Árdr آردر) स्तिमित (Istimit

NAM, MÁM नमाम (ع - ص)

1. पिशुन (Pishun پيشن) चुगल खोर
(Chuḡhul khor چوغل خور)

2. निंदक (Nindak نلذک) रुसवा करने
वाला (Rusva karne vála رسوا
کرنے والا)

NUMÁYÁN नुमायां (ف - ص)

1. प्रत्यक्ष (Pratynkchh پرتیکچھ)

सामने (Sámne سامنے)

2. व्यक्त (Vyakt ویکت) प्रकट (Prakat

प्रकट) ज़ाहिर (Záhir ظاهر)

نمائش (ف - مٹ)

NUMÁISH नुमाइश

1. प्रदर्शनी (Pradarshani پردرشنی)

नुमाइश गाह (Numáish gáh

نمائش گاه)

2. प्रदर्शन (Pradarshan پردرشن)

दिखावा (Dikháva دکھاوا)

3. शृंगार (Sbringár شرنگار) ज़ीनत

(Zinat زیلت)

4. सजा (Sajja سجا) सजावट (Sajāvat

سجاوت)

NAMAD नमद (ف - مذ)

मोटा कंबल (Mota kambal موٹا کپل)

नमदा (Namda نمدا)

نمدیده (ف - ص)

NAM-DÍDA नम दीदा

आर्द्र नयन (Árdr nayan آردر نین)

نمک حلال (عف - ص)

NAMAK-HALÁL نامک ہلال

स्वामिनिष्ठ (Swámi nishth) स्वामी
 (Swámi bhakt) स्वामी भक्त (نشستہ)
 (Vafa dār) वफा दार (سوامی بہکت)
 (وفادار)

نمک خوار (ف - ص)

NAMAK-KHÁR نامک خوار

1. दास (Dás) दास (Naukar) नौकर (سيوڪ) सेवक (Sevak) (نوڪر)
2. भक्त (Bankt) भक्त (Fidá-yi) फिदाई (فدائي)

نمک کور (ف - ص)

NAMAK-KOR نامک کور

कृतघ्न (Kritaghn) कृतघ्न (نمک حرام)
 (Namak harám) (نمک حرام)

NAM-NÁK نام ناك (ف - ص)

आद्र (Ádr) गीला (Gíla) गीला
 जो नम हो गया हो (Jo nam ho gaya ho)
 (جو نم ہو گیا ہو)

NAMU نامو (ف - ص) नमू
 विकास (Vikás) बढ़ने की कुवत
 (Bāṭhne ki quv,vat) (بڑھنے کی قوت)

NUMÚD نمود (ف - ص) نمود

1. प्रकटन (Prakatan) जाहिर (ظاہر ہونا) (Záhir hona)
2. दिखावा (Dikhává) नुमाइش (نمائش) (Numáish)
3. आविर्भाव (Ávirbháv) झुहर (ظہور) (Zuhúr)

सजल नेत्र (Sajal nettr) (سجّل نیتّر)
 चश्म तर (Chashm tar) (چشم تر)

NAMRÚD نامرود (ف - مذ)

1. एक बहुत बड़ा ज़ालिम बादशाह जिस ने हज़रत इब्राहीम को आग में डाला था (Ek bahut bəṛa zálím bādsháh jis ne hazrat Ibráhím ko ág meṇ dāla tha) ایک بہت بڑا ظالم بادشاہ جس نے حضرت ابراہیم کو آگ میں ڈالا تھا

اصل میں 'ن' کے پیش کے ساتھ ہے لیکن اردو میں زبر کے ساتھ ہی بولا جاتا ہے

2. अत्याचारी (Attyāchāri) (اتہاچارى)
 ज़ालिम (Zálím) (ظالم)

NAMISH नमिश (ف - ص) 'نمیش' کا مخفف

नवनीत (Navnīt) क्षीर सार (چھیر سار) (Chhīr sār) मखन (مکھن) (Mak,khan)

NAMAK نامک (ف - مذ)

लवण (Lavan) लोन (Lon) मीठा (Mítha) (نون) (Nún) (لون) (میٹھا)

نمک حرام (عف - ص)

NAMAK-HARÁM نامک ہرام

कृतघ्न (Kritaghn) विश्वास (विश्वास) (Vish,shwás gháti) घाती (غدار) (Ghad,dár) (گھاتی)

NANG ننگ (ف - مذ) ننگ

1. लज्जा (Lajja لجا) लाज (Láj لاج) शर्म (Sharm شرم)
2. दोष (Dosh دوش) ऐब (Aib عیب)
3. निंदा (Ninda نندا) रुसवाई (Rusvayi رسوائی)

ننگ خاندان (ف - ص)

NANGE-KHÁNDÁN नंगे खान्दा

- कुल कलंक (Kul kalank کل کلاک)
 कुलांगार (Kulángár کلانگار) कुल कंटक (Kul kantak کل کنتک) जो सारे
 कुल को बदनाम करे (Jo sáre kul ko bad nám kare جو سارے کل کو بدنام کرے)

ننگ و ناموس (ع - مذ)

NANGO-NÁMŪS नंगो नामूस

1. लज्जा (Lajja لجا) गैरत (Ghairat غیرت)
2. मर्यादा (Maryáda مریاداد) हुर्मत (Hurmat حرمت)
3. सतीत्व (Satitwa ستیتو) हस्मत (Ismat عصمت)

NAU नौ (ف - ص) नौ

1. नवीन (Navín نوین) नूतन (Nútan نیوا) नया (Naya نوین)
2. आधुनिक (Ádhunik آدهنک) हाल का (Hál ka حال کا)

نوا بادی (ف - م)

NAU-ÁBÁDI नौ आबादी

उपनिवेश (Upnivesh اپنویس) नया

4. ख्याति (Khyáti کھیاتی) शुहरत (Shuhrat شهرت)

5. वैभव (Vaibhav वैभव) शान शौकत (Shán shaukat شان شوکت)

6. अस्तित्व (Astittwa استیتو) हस्ती (Hasti هستی)

7. शोभा (Shobha شوبها) रौनक (Raunaq رونق)

اردو میں 'ن' کے زبر سے بھی ہوتے ہیں

NUMŪDÁR نمودار (ف - ص) نمودار

1. प्रकट (Prakat برکت) व्यक्त (Vyakt بیان)

2. आविर्भूत (Ávirbhūt آور بهوت) काहिर (Zábir ظاهر)

3. अध्यक्ष (Adh, dhyakohh ادھ) सरदार (Sar dár سردار)

NAMŪNA نمونه (ف - مذ) نمونه

1. दिग्दर्शन (Dig darshan دگ درشن)

बानगी (Bánagi بانگی)

2. उपमा (Upama اپما) नज़ीर (Nazír نظیر)

3. दृष्टान्त (Drishtánt درشتانت) मिसाल (Misál مثال)

4. आदर्श (Ádarsh آدرش) मिसाली (Misáli مثالی)

5. आकारप्रकार (Ákár prakár آکارپرکار) वज्र कता (Vaz, a qat, a وضع قطع)

NAMI नमी (ف - م) نمی

आद्रता (Ádrata آدرتتا) तरी

(Tari तरी) गीला पन (Gíla pan گیلاین)

کا لڑکا (Lar̥ki ka lar̥ka لڑکی کا لڑکا)

NAVÁSÍR نواسیر (ع - مت)

1. ناسور کی جمع

2. بھگندر (Bhagandar)
پاخانے کے مکالم کا کھڑا (Pakhāno
ke maqām ka phora پاخانے کے
مقام کا پھڑا)

NIVÁLA نیوالا (ف - مذ)
گراس (Grás گراس) کول (Kaul کول)
لقمہ (Luqma لقمہ)

نوامید (ف - ص)

NAU-UMMÍD نئی اُممید

ہٹاش (Hatásh ہٹاش) نیراش (Nirásh)
نا اُممید (Na ummíld نا اُممید)

NAUBAT نوبت (ع - مت)

1. اوسرا (Osara اوسرا) باری (Bári
باری)

2. دشا (Dasha دشا) ہالہ (Hálat
حالت)

3. ڈنکا (Danka ڈنکا) ناگارا (Naq-
qára نقارہ)

4. روشن چوکی (Raushan chauki
روشن چوکی)

وہ شہدائی اور نفی وغیرہ جو کسی
بادشاہ یا امیر کی تہذیبی پر روزانہ
سویرے بجا کرتی ہے

نوجوان (ف - ص)

NAU-JAVÁN نئی جوان

نہ یووا (Nav yuvak نہ یووا)
نہا (Naya pa نہا)
نہا (Naya pa نہا)

بسا ہوا ہلاکا (Naya basa hua
iláqa نیسا ہوا علاقہ)

نواموز (ف - ص)

NAU-ÁMOZ نئی آموز

1. نوا شیکھت (Nav shikchhit نو
شیکھت) نئی سیکھیا (Nau sikhiya
نئی سیکھیا) آناری (Anári آناری)

2. آنابھست (Anabh, bhyast آنابھست)
کچا (Kach,cha کچا)

NAVA نوا (ف - مت)

1. سوار (Swar سوار) شبد (Shabd
شبد) آواز (Áváz آواز)

2. گان (Gán گان) ناگما (Naghma
گانا) گانا (Gána گانا)

NAVÁH نواہ (ع - مذ)

آس پاس کا ہلاکا (Ás pás ka iláqa
مُزافات (Muzáfát آس پاس کا علاقہ
مضافات)

نوازش (ف - مت)

NAVÁZISH نوازش

آنوکمپا (Anukampa آنوکمپا) دیا
(Daya دیا) مہر بانی (Mehr bání
مہربانی)

نوازش نامہ (ف - مذ)

NAVÁZISH-NÁMA نوازش نامہ

کریا پتر (Kripa pattr کریا پتر)
کرم نامہ (Karam náma کرم نامہ)

NAVÁSA نواسہ (ف - مذ)

دوہتر (Dauhittr دوہتر) پوترا پوترا
(Putrika پوترا) لڑکی

उजाला (Ujāla) चमक (Chamak)
(روشنی) रौशनी (Raushani) (چمک)

2. शोभा (Shobha) छटा (Chhata)
(روشنی) रौनक (Rannaq) (چمک)

3. मुख छटा (Mukh chhata) (روشنی) चेहरे की चमक दमक (Chehre ki chamak damak) (چمک)
(دسک)

NÚRĀNĪ नूराणी (न - फ) (मश)
प्रकाश मय (Prakāsh mai) (प्रकाश में)
ज्वलंत (Jwelant) (ज्वलंत)
(पूरनूर) (Pur nūr)

नूर बाफ (न - फ) (मश)

NÚR-BĀF नूर बाफ
पट कार (Pat kār) (पटकार) कपड़ा बिनने
वाला (Kapra binne wāla) (कपड़ा बिनने वाला)
जुलाहा (Julāha) (जुलाहा)

NAU-RAS नौ रस (न - फ) (मश)

1. नव-पक्व (Nav pak, kwa) (नवपक्व)
नया पका हुआ फल (Naya paka hua phal) (नया पका हुआ फल)

2. नवल (Navāl) युवा (Yuva)
(नौखेज) (Naukhez) (नौखेज)

नौखेज (न - फ) (मश)

NAU-ZÁYÍDA नौ जाईदा

नव जात (Nav jāt) (नौजात) जो नया
पैदा हुआ हो (Jo Naya psida hua ho)
(जो नया पैदा हुआ हो)

NOSH नोश (न - फ) (मश)

1. पान (Pān) पीना (Pīna) (पान)

NAU,HA नौहा (न - म) (मश)

1. शोकालाप (Shokālāp) (शोकालाप) मुर्दे
पर रोना (Murde par rona) (मर्दे पर रोना)

2. विलाप (Vilāp) (विलाप) रोना पीटना
(Rona pītna) (रोना पीटना)

नौखास्ते (न - फ) (मश)

NAU-KHĀSTA नौ खास्ता

नवोत्थित (Navot, thit) (नवोत्थित)
नया उठा हुआ (Naya uth, tha hua)
(नया अठा हुआ)

NAU-KHEZ नौ खेज (न - फ) (मश)

1. कशोर (Kishor) (कशोर) करीबुल
बुलूरा (Qarībul bulūgh) (करीबुल बुलूरा)

2. नवयुवा (Nav yuva) (नवयुवा) नौ
जवान (Nau javān) (नौ जवान)

3. अननुभवी (Ananubhavi) (अननुभवी)
ना तजरीबा कार (Na tajriba kār)
(ना तजरीबाकार)

नौदौलत (न - फ) (मश)

NAU-DAULAT नौ दौलत

जिसे नई नई दौलत मिली हो (Jisse nayi
nayi deulat mili ho) (जिसे नई नई दौलत मिली हो)
जो नया नया अमीर
हुआ हो (Jo naya naya amīr hua ho)
(जो नया नया अमीर हुआ हो)

NŪR नूर (न - म) (मश)

1. प्रकाश (Prakāsh) (प्रकाश) आभा
(Ābha) (ज्योति) (Jyoti) (ज्योति)

2. लिंग (Ling लिंग) जिस (Jins)
(جلس)

3. प्रकार (Prakar प्रकार) किसम (Qism)
(قسم)

4. आकृति (Ákriti आकृति) शकल (Shakl)
(شكل)

5. पद्धति (Pad, dhati पद्धति) टंग (Dhang टंग)
(Tarz तरز)

نوع و رس (ع - ف - ص)

NAU-ARÚS नौ अरूस

नव वधू (Nav vadhu नव वधू)
बिवाहिता (Nav viváhita नव ववाहिता)
नई दुल्हन (Nayi dulhan नई दुल्हन)

NAU-UMR नौ उमर (ع - ف - ص)

अल्प वयस्क (Alp vayask अल्प)
कम उमर (Kam umr कम عمر)

NOK नोक (ف - م - ث)

1. अनि (Ani अनि) चुभने वाला कनारा (Chubhne vála kanára चुभने والا کنارہ)

2. बँक पन (Bánk pan बैंक पन)
आन (Án आन)

3. डोंग (Díng डोंग) दून (Dun)
(دون)

NAUKAR नौकर (ف - م - ث)

1. सेवक (Sevak सेवक) मुलाज़िम (Mulázim)
(ملازم)

2. दास (Dás दास) खादम (Kbádim)
(خادم)

2. स्वादिष्ट पदार्थ (Swádishth padáarth)
मजेदार चीज़ (Mazedár chíz مزیدار چیز)
(مذ - ع - ف)

3. विष हर (Vish har विश हर)
(Tiryáq تریاق)

4. पोने वाला (Píne vála पोने والا)
ان معنوں میں مرکبات کا آخری
جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'مے نوش'

NAVISHTA नविषता (ع - م - ذ)

1. लिखित (Likhít लिखित) लिखा हुआ (Likha hua)
(لکھا ہوا)

2. लिखित प्रमाण (Likhít pramán)
तहरीरी सनद (Tahríri senad تھریری سند)

3. भाग्य (Bhág, gya भाग्य) किसमत (Qismat)
(قسمت)

نوش دارو (ف - م - ث)

NOSH-DÁRÚ नोश दारू

1. संजीवनी (Sanjivani संजीवनी)
मुर्दे को ज़िंदा कर देने वाली दवा
(Murde ko zinda kar dene váli dava)
مردے کو زندہ کر دینے والی دوا

2. अमृत (Amrit अमृत) सुधा (Sudha)
आबे हयात (Ábe hayát آبه حیات)

NOSHA नोशा (ف - م - ذ)

वर (Var वर) दूल्हा (Dúlha)
(دولہا)

NAU, A नौआ (ع - م - ث)

1. जाति (Játi जाती) नस्ल (Nasl)
(نسل)

नोवारद (न - व) (व - र)

NAU-VÁRID नौ वारिद

नवागत (Navágat नवागत) नवागंतुक
(Navágantuk नवागंतुक) नया आने वाला
(Naya áne vála नया आने वाला)

NAVED नवेद (न - व) (व - द)

1. शुभ सूचना (Shubh sūchana शुभ सूचना) खुश खबरी (Kkush khabari खुश खबरी)
2. निमंत्रण (Nimantarān निमंत्रण) दावत नामा (Dávat náma दावत नामा)

नोविसन्दा (न - व) (व - स)

NAVÍSINDA नवीसिन्दा

लेखक (Lekhak लेखक) लिपिक
(Lipik लिपिक) लिखने वाला (Likhne
vála लिखने वाला)

NIHÁD निहाद (न - ह) (ह - द)

प्रकृति (Prakriti प्रकृति) स्वभाव
(Swabháv स्वभाव) खसलत (Khaslat
खसलत)

NAHÁR नहार (न - ह) (ह - र)

1. दिवस (Divas दिवस) दिन (Din दिन)
(Roz रोज)
2. अनाहार (Anáhár अनाहार) खाली पेट
(Kháli pet खाली पेट)

NIHÁL निहाल (न - ह) (ह - ल)

1. पौदा (Pauda पौदा) नया दरख्त
(Naya darakht नया दरख्त)
2. वृक्ष (Vrik ohh वृक्ष) पेड़ (Per पेड़)
(Rúkh रूख)

NAUKARI नौकरी (न - क) (क - री)

1. सेवा (Seva सेवा) सर्विस (Service
सर्विस)
2. दासता (Dásata दासता) खिदमत
(Khidmat खिदमत)

नोक़े ज़बां (न - क) (क - ज)

NOKE-ZABÁN नोके ज़बां

जिह्वाग्र (Jivhāgr जिह्वाग्र) कंठस्थ
(Kanthasth कंठस्थ) जो ज़बानो
याद हो (Jo zabáni yád ho जो ज़बानी
याद हो)

NAUM नौम (न - म) (म - उ)

निद्रा (Niddra निद्रा) स्वप्न (Swapn
स्वप्न) सोना (Bona सोना)

नोमश्क़ (न - म) (म - श)

NAU-MASHQ नौ मश्क़

नवाभ्यस्त (Navább, bhyast नवाभ्यस्त)
नौ सिलिया (Nau sikhiya नौ सिलिया)

NAUMÍD नौमीद (न - म) (म - इ)

हताश (Htáash हताश) निराश
(Niráash निराश) ना उम्मेद (Na ummed
ना उम्मेद)

नोन्हाल (न - न) (न - ह)

NAU-NIHÁL नौ निहाल

1. नव वृक्ष (Nav vrikchh नव वृक्ष)
नया पौदा (Naya pauda नया पौदा)
2. शिशु (Shishu शिशु) बालक
(Bálak बालक) बच्चा (Bach, oha
बच्चा)

NIHUFTA نیہفتہ (ف - ص) نیہفتہ
 نیہیت (Nihit) گپت (Gupt
 کھپا (Chhipa hua) (کھپا
 ہوا)

NU,HUM نوحہم (ف - ص) نوحہم
 نواہم (Navam) (نواہم)
 نواہم (Naván)

NAHANG نہنگ (ف - مذ) نہنگ
 گراہ (Gráh) کومبیر (Kumbhír
 گھریال (Gharyál) (گھریال)
 مگر (Magar mach, chh) (مگر)

NIHI نیہی (ع - مٹ) نیہی
 1. نیہدھ (Nishedh) (نیشدھ)
 (Varjan) (وارجن) مناہی (Manáhi
 مناہی)
 2. ہیشوار کی طرف سے کسی کام کے نہ
 کرنے کا آدیش (Íshwar ki taraf
 se kisi kám ke na karne ka ádesh
 ایشوار کی طرف سے کسی کام کے نہ
 کرنے کا آدیش)

NIBÍB نیہیب (ع - مذ) نیہیب
 بھائی (Bhai) (بھائی) تراہ (Trás)
 دار (Dar) (دار) دہشت (Dahshat
 دہشت)

NAI نای (ف - مٹ) نای
 1. نڈ (Nad) (نڈ) نرکول (Narkul
 (نرکول) نرکٹ (Narkat)
 2. ہنشی (Vanshi) (ہنشی) ہانسوری
 (Bansuri) (ہانسوری)

3. سمردھ (Samrid, dh) (سمردھ) مالا-
 مال (Mála mál) (مالا مال)
 4. پرسن (Prasan, n) (پرسن) خوش
 (Khush) (خوش)

NIHÁN نیہان (ف - ص) نیہان
 نیہیت (Nihit) گپت (Gupt)
 پوہیدا (Poshída) (پوشیدا)

NIHÁYAT نیہایت (ع - مٹ) نیہایت
 1. آنت (Ant) (آنت) خور (Chbor
 (خور) آخر (Akhír) (آخر)
 2. پاراکاشٹھا (Parákáshtha) (پاراکاشٹھا)
 آخری حد (Ákhiri had) (آخری حد)
 3. آتیادھک (Attyadhik) (آتیادھک)
 آتیانت (Attyant) (آتیانت) بہد
 (Be had) (بہ حد)

NAHJ نہج (ع - مذ) نہج
 1. مارگ (Márg) (مارگ) رستا (Rasta
 (رستا)
 2. پدھتی (Pad, dhati) (پدھتی) ہنگ
 (Dhang) (ہنگ) तरीکا (Taríqa
 (طریقہ)

NAHR نہر (ع - مٹ) نہر
 1. نادی (Nadi) (نادی) آبج (Ábju
 (آبجو)

2. کولیا (Kullya) (کولیا) دریا سے
 نکالی ہوئی شاخ (Darya se nikáli
 hui shákh) (دریا سے نکالی ہوئی شاخ)

NOH,ZAT نہضت (ع - مٹ) نہضت
 پرستان (Prasthán) (پرستان) کچ
 (Kúob) (کچ) رانگی (Ravánagi
 (رانگی)

نیازمند (ف - ص)

NIYÁZ-MAND نیماز مند

1. آگیاکاری (Ággya kári) (آگیاکاری)
فرمان بردار (Farmán bardár)
(فرمان بردار)
2. اچھک (Ich, chhuk) (اچھک) अभि
लाषी (Abhiláshi) (ابھی لاشی) आरजू
मंद (Árzu mand) (آرزو مند)
3. मित्र (Mitr) (میت) दोस्त (Dost)
(دوست)

نیاز نامہ (ف - مذ)

NIYÁZ-NAMA نیماز نامہ

- विनय पत्र (Vinai pattr) (وینے پتر)
आजिज्ञाना दरखास्त (Ájizána darkhást)
(عاجزانہ درخواست)

نیام (ف - مذ)

- कोष (Kosh) (کوش) खड्ग कोष (Khadg
kosh) (کھڈگ کوش) म्यान (Myán)
(میان)

नीत (ع - مٹ)

1. संकल्प (Sankalp) (سंकल्प) इरादा
(Irada) (ارادہ)
2. उद्देश (Uddesh) (ادیش) मंशा
(Mansha) (ملشا)

निर (ع - مذ)

- सूर्य (Súrya) (سوریه) सूरज (Súraj)
(سورج) आस्ताव (Ástáv) (آستاب)
اردو میں یہ لفظ 'ی' کے زیر کے
ساتھ بھی بولا جاتا ہے

नैचा (नकाली Nigáli) 3. निगाली
(Naicha) (نیچہ)

نیابت (ع - مٹ)

1. प्रतिनिधित्व (Prati nidhittwa) (پرستی)
नुमाइंदगी (Numá indagi) (نمایدگی)
2. स्थानापन्नता (Isthánápan, nata)
(استھاناپننا) क़ाइम मक़ामी (Qáim
maqámi) (قائم مقامی)

نیاز (ف - مذ)

1. स्पृह (Isprih) (اسپریہ) आकांक्षा
(Ákánkebha) (آکانکبھا) हाजत
(Hájat) (حاجت)
2. परिचय (Parichai) (پریچے) शनासाई
(Shanásayi) (شناسائی)
3. फ़ातहा (Fátaha) (فاتحہ) मुर्दे का
दसवां बीसवां वगैरा (Murde ka
dasvān bīsavān vaghaira) (مردے
کا دسواں بیسواں وغیرہ)
4. चढ़ावा (Chapháva) (چڑھاوا) चढ़ावे
की मिठाई (Chāráve ki mitháyi)
(چڑھاوے کی میٹھائی)
5. श्रद्धा (Shrad, dh) (شردھا) इरादत
(Iradat) (ارادت)
6. पूजा (Púja) (پوجا) मन्त (Mannat)
(مذت)

نیاز کیش (ف - ص)

NIYÁZ-KESH نیماز کیش

دیکھو 'نیماز مند'

2. इस महीने को बरसात (Is mahíne
ki barsát (اس مہینے کی برسات)
مشہور ہے کہ اس مہینے کی بارش
کا ہر قطرہ سیپ میں موتی بن
جاتا ہے

نیر اصغر (عف - مذ)

NAI,YIRE-ASGHAR نایرے آسغار
چंद्र (Chandr (چندر
چاند (Chánd (چاند
drama (چاندرا

NEST نیت (ف - ص)

1. नष्ट (Nasht (نشت
बर बाद (Bar
bád (برباد

2. नास्ति (Násti (ناستی
नहीं है (Nahín hai (نہیں ہے

نیر اکبر (عف - مذ)

NAI,YIRE-AKBAR نایرے آکبار
सूर्य (Súrya (سورج
रवि (Ravi (روی
सूरज (Súraj (سورج

NAI,RANG نیرنگ (ف - مذ)

1. इन्द्रजाल (Indr jál (اندرجال
जादू (Jádu (جادو

2. माया (Máya (مایا
फरेब (Fareb (فریب

نیتاں (ف - مذ)

NAYASTÁN (NESTÁN) نایستاں (نستاں)

1. नटप्राय (Nadap,práe (نڈپ، پراے
नर कट का जंगल (Narkat ka jangal
(نرکت کا جنگل

2. बन (Ban (بن
बीहड़ (Bíhar (بیہڑ
जंगल (Jangal (جنگل

نیرنگ ساز (ف - ص)

NAIRANG-SÁZ نیرنگ ساز
मायावी (Máya ví (مایاوی
ऐंद्र जालिक (Aindr jálík (ایندر جالک
शोबदाबाज़ (Shobada báz (شعبده باز

نیت و نابود (ف - ص)

NESTO-NÁBÚD نیتو-نابود

- विनष्ट (Vinasht (ونشت
उन्मूलित (Udmúlit (ونمूलیت
बिलकुल (Bilkul (بالکل
तह्स नह्स (Tahs nahs (تحتس نحتس

NÍZ نیز (ف - حرف عطف)

1. और (Aur (اور
2. भी (Bhi (بی)

NAIZA نیزہ (ف - مذ)

शक्ति (Shakti (شکتی
शंकु (Shanku (شکو
कुंत (Kunt (کنت
माला (Mála (مالا
बरछी (Barchhi (برجھی

NESTI نستی (ف - ص)

1. विनाश (Vinásh (ویناش
बरबादी (Barbádi (بربادی

2. दरिद्रता (Dariddrata (دردرتا
कंगाली (Kangáli (کنگالی
नुहसत (Nuhusat (نھست

NAISÁN نایسان (ف - مذ)

1. बैसाख का महीना (Baisakh ka
mahíne (بہساخ کا مہینہ

4. पवित्र (Pavitr) पाक (Pák) (پاک)
5. सच्चरित्र (Sach, charitr) (سچ چرتر) सालेह (Sáleh) (صالح)
6. सदैव (Sadai) रहम दिल (Rahm dil) (رحم دل)
7. कुलीन (Kulin) शरीफ (Sharif) (کولین شریف)
8. सरल स्वभाव (Saral swabháv) सादा मित्राज (Sáda mizáj) (ساده مزاج)

نیک انجام (ف - ص)

NEK-ANJÁM नेक अंजाम

शुभप्रमाण (Shubhap, pramán) (شبهه)
जिसका नतीजा अच्छा हो (Jis ka natíja ach, chha ho) (جس کا نتیجہ اچھا ہو)

نیک اندیش (ف - ص)

NEK-ANDESH नेक अंदेश

शुभ चेता (Shubh cheta) (شبهه)
शुभ चिंतक (Shubh chintak) (شبهه)
अच्छी बात सोचने वाला (Ach, chhi bát sochne vála) (اچھی بات سوچنے والا)

نیک بخت (ف - ص)

NEK-BAKHT नेक बख्त

1. सौभाग्य शाली (Saubhággya sháli) (सुभाग्ये शाली) (Saubhággya sháli) (خوش قسمت)
2. सरल स्वभाव (Saral swabháv) सीधा साधा (Sídha sádhá) (سیدھا سادھا)

NESH नेश (फ - मं)

1. दंश (Dansh) कंटक (Kantak) (دَنش کَنٹک)
2. विष (Vish) ज़हर (Zahr) (وِش زَھر)

NESHTAR नेशतर (फ - मं) 'नशतर'

नیش زنی (ف - مٹ)

NESH-ZANI नेश जनी

1. दंशन (Danshan) डंक मारना (Dank mārna) (دَنشَن دَنک مارنا)
2. अनर्थ करना (Anarth karna) (अनर्थे) बुराई करना (Buráyi karna) (برائی کرنا)

نیش عقرب (عق - مं)

NESHE-AQRAB नेशे अक्रब

वृक्षिक दंश (Vrikchhik dansh) (वृक्षिक दंश) बिच्छू का डंक (Bich, chhu ka dank) (بچھو کا دَنک)

نیشکر (ف - ذٹ)

NAI-SHAKAR नै शकर

इच्छु (Ikchhu) (ایکھ) गन्ना (Ganna) (گنا)

NEK नेक (फ - मं)

1. शुभ (Shubh) सईद (Sa, id) (سعد)
2. उत्तम (Uttam) नफीस (Nafis) (نفیس)
3. सुन्दर (Sundar) हसीन (Hasin) (حسن)

نیک طینت (ف - ص)

NEK-TÍNAT نیک तीनत

دیکھو 'نیک سرشت'

نیک عمل (ف - ص)

NEK-AMAL نیک अमल

पुण्य कर्मा (Punnya karma) پنیہ

सत्कर्ता (Sat karta) ست کرتا (کرما)

निक आमाल (Nek ámal) نیک اعمال

نیک فرجام (ف - ص)

NEK-FARJÁM نیک फर्जाम

دیکھو 'نیک طبع'

نیک قدم (ف - ص)

NEK-QADAM نیک कदम

जिसका आना मुबारक हो (Jis ka ána

جس کا آنا مبارک ہو) (mubárák ho)

نیک کردار (ف - ص)

NEK-KA (I) RDÁR نیک क (कि) दार

सदा चारी (Sada chári) سدا چاری

साधु वृत्त (Sádhu vritt) سادھو ورت

अच्छे चाल चलन वाला (Ach, chhe

अच्छे चाल चलन वाला (Ach, chhe

निक گفتار (ف - ص)

NEK-GUFTÁR نیک गुफ्तار

साधु भाषी (Sádhu bháshi) سادھو بھاشی

सद् वादी (Sad vádi) سد وادی

बातें करने वाला (Ach, chhi baten karne

اچھی باتیں کرنے والا (vála)

نیک مزاج (ف - ص)

NEK-MIZÁJ نیک मित्राज

सुकृतात्मा (Sukritátma) سوکرتا تما

نیک خو (ف - ص) NEK-KHU نیک खू

सत्प्रकृति (Sat prakriti) ست پرکرتی

सद् वृत्त (Sad vritt) सद ورت

आदतों वाला (Ach, chhi ádaton vála

اچھی عادتوں والا)

نیک دل (ف - ص) NEK-DIL نیک दिल

सदात्मा (Sadátma) سدا تما

(Pun,nyátma) پلیاتما

आच्छे दिल

वाला (Ach, chhe dil vála

اچھے دل والا)

نیک رائے (ف - ص)

NEK-RÁE نیک राय

सद् बुद्धि (Sad bud, dhi) سد بدھی

सन्मति (San, mati) سن متی

राय वाला (Ach, chhi ráe vála

اچھی رائے والا)

نیک سرشت (ف - ص)

NEK-SIRISHT نیک सिरिशत

सदात्मा (Sadátma) سدا تما

पुण्य प्रकृति

(Punnya prakriti) پنیہ پرکرتی

तीनत (Nek tinaat) نیک طہلت

نیک سیرت (ف - ص)

NEK-SÍRAT نیک सीरत

دیکھو 'نیک خو'

نیک طبع (ف - ص)

NEK-TAB, A نیک तब (तब आ)

सत्प्रकृति (Sat prakriti) ست پرکرتی

सदात्मा (Sadátma) سدا تما

निक सिरिशत (Nek sirisht) نیک سرشت

نیک خیال (Nek khayál) (سنگدلپ)
(نیک خیال)

2. دان شیل (Dán shíl) (دان شیل)
مکھاییر (Mukhaiyir) (مکھاییر)

3. ساتیہ نیٹھ (Sattya niebth) (ساتیہ نیٹھ)
(ایماندار) (Imándár) (ایماندار)

NEKU نیکو (ف - ص)

1. شریشتہ (Shreshth) (شریشتہ) (Uttam) (ات) (آلا) (Ála) (اعلیٰ)

2. شوبھ (Shubh) (شوبھ) (Kallyán mai) (کلیان سے) (مبارک) (Mubáarak) (مبارک)

نیکو خصال (غف - ص)

NEKU-KHISÁL نیکو خصال
(نیکو) (نیکو)

نیکو سیر (غف - ص)

NEKU-SI,AR نیکو سیر

سچ چرتہ (Sach, charittr) (سچ چرتہ)
ساداشے (Sadáshai) (ساداشے) (Nek sirat) (نیک سیرت)

نیکو کار (ف - ص)

NEKU-KÁR نیکو کار

ساداچاری (Sadáchári) (ساداچاری)
ساد ورت (Sad vritt) (ساد ورت) (Nek chalan) (نیک چلن)

نیکو کردار (ف - ص)

NEKU-KARDÁR نیکو کردار
(نیکو کردار)

پونیا شیل (Punnya shíl) (پونیا شیل)

آچھے میزاج والا (Ach, chhe mizáj vála) (آچھے میزاج والا)

نیک منش (ف - ص)

NEK-MANISH نیک منیش

(نیک) (نیک مزاج)

نیک منظر (غف - ص)

NEK-MANZAR نیک منظر

شوبھ دشان (Shubh darshan) (شوبھ دشان)

نیتر پری (Nettr priya) (نیتر پری)

جو دیکھنے میں آچھا لگے (Jo dekhne men ach, chha lage) (جو دیکھنے میں آچھا لگے)

نیک نام (ف - ص)

NEK-NÁM نیک نام

اتم یاش (Uttam yash) (اتم یاش)

پونیا شیلوک (Pun, nyaashlok) (پونیا شیلوک)

(نام آور) (Namávar) (نام آور)

نیک نفس (غف - ص)

NEK-NAFS نیک نفس

آنتہ شدھ (Antah shud, dh) (آنتہ شدھ)

سادھو شیل (Sádhu shíl) (سادھو شیل)

پاک باتین (Pák batin) (پاک باتین)

نیک نہاد (ف - ص)

NEK-NIHÁD نیک نہاد

ساداشے (Sadáshai) (ساداشے) (Antah sud, dh) (آنتہ شدھ)

(نیک سیریت) (Nek sirisht) (نیک سیریت)

نیک نیت (غف - ص)

NEK-NÍYAT نیک نیت

1. ساتسنگلپ (Satsankalp) (ساتسنگلپ)

ऐसा मस्त जिसे कुछ कुछ होश हो
(Aisa mast jise kuchh kuchh hosh ho
ایسا مست جسے کچھ کچھ
ہوش ہو)

نیم نگاہی (ف - مٹ)

NÍM-NIGÁHI नीम निगाही
कनख्यों से देखना (Kanakhyon se
dekhna کنکھوں سے دیکھنا)

NÍMA नीमा (ف - مد)

1. अर्ध (Ardh اردھ) आधा (Ádh
आधा)

2. एक प्रकार का ऊँचा जामा (Ek
prakár ka úncha jáma ایک پروکار
کا اونچا جامہ)

نی نواز (ف - ص)

NAI-NAVÁZ नै नवाज़
बांसुरी बजाने वाला (Bánsuri bajáne vála
بانسری بجانے والا)

NI,YOSH नियोश (ف - ص)
श्रोता (Shrota श्रोता) सुनने वाला
(Sunne vála سننے والا)

مركبات کا آخری جزو ہو کر مفعلی
دیتا ہے جس سے 'حق نہوش'

आधी जान निकल गई हो (Jii ki ádhi
ján nikal gayi ho جسکی آدھی جان
نکل گئی ہو)

NÍMCHA नीमचा (ف - مذ)
खड्ग पुत्री (Khadg puttī) (کھڈگ پوتری)
कटार (Katár) (کٹار)

NÍM-SER नीम सेर (ف - ص)
अर्ध तृप्त (Ardh tript) (اردھ تریپت)
आधा पेट भरा हुआ (Ádha pet bhara
hua) (آدھا پیٹ بھرا ہوا)

نیم شب (ف - ص)

NÍM-SHAB नीम शब
अर्ध रात्रि (Ardh rátri) (اردھ راتری)
आधी रात (Ádhi rát) (آدھی رات)

نیم کشتہ (ف - ص)

NÍM-KUSHTA नीम कुरता
دیکھو 'نیم بسل'

NÍM-GARM नीम गर्म (ف - ص)
अर्धोष्ण (Ardhoshn) (اردھوشن) गुन गुना
(Gun guna گن گنا)

نیم مست (ف - ص)

NÍM-MAST नीम मस्त
अर्धमत्त (Ardh matt) (اردھ مت)

و

VÁJIB واجب (و - ص)

1. उचित (Uchit) यथोचित (Yathochit) मुनासिब (Munásib) (مناصب)
2. आवश्यक (Ávaash shyak) (آوشك) ज़रूरी (Zurúri) (ضروري)
3. देय (Deya) क़ाबिले अदा- (Qábile ada) (قابل ادا)

واجب الادا (ع - ص)

VÁJIBUL-ADA वाजिबुल अदा

- दातव्य (Dátav vya) शोधनीय (Shodhaniya) जिसकी अदा-
होगी ज़रूरी हो (Jis ki adáigi zurúri ho)
(जिस کی ادائیگی ضروری ہو)

واجب التسليم (ع - ص)

VÁJIBUT-TASLÍM वाजिबुत्तस्लाम

- मान्य (Mán.nya) (मानیه) जिस का मानना
ज़रूरी हो (Jis ka mánna zurúri ho)
(जिस का मानना ضروری ہو)

واجب التعزير (ع - ص)

VAJIBUT-TA,ZÍR वाजि बुताज़ीर

- दंडनीय (Dandaníya) शासनीय (Shaaaníya) जिसे सज़ा देना
ज़रूरी हो (Jise saza dena zurúri ho)
(जिसे सज़ा देना ضروری ہو)

واجب التعظيم (ع - ص)

VAJIBUT-TA,ZIM वाजिबुत्ताज़ीम

- आदरणीय (Ádarantiya) पूज्य (Pújjya) जिस का अदब ज़रूरी

VA वा (फ - ص)

1. उदघटित (Udghatit) (ادگھٹت) खुला हुआ (Khula hua) (کھلا ہوا)
  2. 'वाय' का लघु रूप (Váo' ka laghu rup) हाय (Háo) (وا کا لکھو روپ) (آھ) (Áh) (آھ)
- دوسرے معنوں میں مرکبات کا جز
ہوکر آیا ہے جیسے 'وا حسرتا'

VÁBASTA वाबस्ता (ف - ص)

1. बद्ध (Bad,dh) (بده) आबद्ध (Ábad,dh) बंधा हुआ (Bandha hua) (بندھا ہوا)
2. संबंधित (Sambandhit) (سمبندھت) संबद्ध (Sambaddh) (سمبده) मुंसलिक (Munsalik) (منسلک) متعلق (Muta, alliq) (متعلق)

VÁPAS वापस (फ - ص)

1. प्रत्यागत (Pratyágat) (پرتیآگت) लौटा हुआ (Lauta hua) (لوٹا ہوا)
2. प्रति दत्त (Prati datt) (پرتی دت) लौटाई हुई चीज़ (Lautáyi hui chiz) (لوٹائی ہوئی چیز)

VÁPASÍN वापसी (फ - ص)

- अंतिम (Antim) (انتم) आखिरी (Ákhiri) (آخری)

VÁSIQ वासिक (ع - ص)

- दढ़ (Drizh) (درزھ) पुष्ट (Pusht) (پشت) मजबूत (Mazbút) (مضبوط)

واجب الوجود (ع - ص)

VÁJIBUL-VUJÚD واجب‌الوجود

स्वयंभू (Swayam bhu ۱۰۴۲) जो अपने वजूद में किसी का मोहताज न हो (Jo apne vujúd men kisi ka mohtáj na ho ۱۰۴۲) जो अपने وجود میں کسی کا (محتاج نہ ہو)

واجب الوصول (ع - ص)

VÁJIBUL-VUSÚL واجب‌الوصول

प्राप्य (Prápya ۱۰۴۳) जिस की वसूली ज़रूरी हो (Jis ki vusúli zurúri ho ۱۰۴۳) जिस کی وصولی ضروری ہو

VÁJIBI واجبی (ع - ص)

1. उचित (Uchit ۱۰۴۴) मुनासिब (Munásib ۱۰۴۴)
2. यथार्थ (Yatháarth ۱۰۴۵) ठीक (Thík thík ۱۰۴۵) (تھیک تھیک)
3. अल्प (Alp ۱۰۴۶) थोड़ा (Thoṛa ۱۰۴۶) (تھوڑا)

VÁHID واحد (ع - ص)

1. एक मात्र (Ek máttṛ ۱۰۴۷) (ایک مائر) एक (Ek ۱۰۴۷)
2. एकाकी (Ekáki ۱۰۴۸) अकेला (Akele ۱۰۴۸) (اکیلہ)
3. एक वचन (Ek vachan ۱۰۴۹) (ایک وچن) 'जमा' की ज़िद (Jam,a ki zid ۱۰۴۹) (جمع کی ضد)
4. अद्वितीय (Ad,dwitiya ۱۰۵۰) (ان،دوتیہ) (بے مثل) (Be misal ۱۰۵۰)

جس کا (Jis ka adab zurúri ho ۱۰۵۱) (ادب ضروری ہو)

واجب التعمیل (ع - ص)

VÁJIBUT-TA,MÍL واجب‌التعمیل

निष्पादनीय (Nishpádáníya ۱۰۵۲) जिस की तामील फुरी हो (Jis ki ta,míl zurúri ho ۱۰۵۲) (جس کی تعمیل ضروری ہو)

واجب الرحم (ع - ص)

VÁJIBUR-RAHM واجب‌الرحم

दयनीय (Dayeníya ۱۰۵۳) जिस पर रहम फुरी हो (Jis par rahm zurúri ho ۱۰۵۳) (جس پر رحم ضروری ہو)

واجب العرض (ع - ص)

VÁJIBUL-ARZ واجب‌الارض

1. निवेदनीय (Nivedáníya ۱۰۵۴) (نیریدنیہ) प्रार्थनीय (Práartháníya ۱۰۵۵) (پرارتنیہ) जिस का कहना ज़रूरी हो (Jis ka kahna zurúri ho ۱۰۵۵) (جس کا کہنا ضروری ہو)
2. वह शर्तें जो ज़मींदारों और किसानों के बीच तै हों (Voh sharten jo zamíndáron aur kisanon ke bích tai hon ۱۰۵۶) (وہ شرطیں جو زمینداروں اور کسانوں کے بیچ طے ہوں)

واجب القتل (ع - ص)

VÁJIBUL-QATL واجب‌القتل

वध (Vad,dhya ۱۰۵۷) (ونہیہ) जिसका मार डालना ज़रूरी हों (Jis ka mār dālne zurúri ho ۱۰۵۷) (جس کا مار ڈالنا ضروری ہو)

جاننشین (Ja nashin) (دهکداری)
(جانشین)

2. دایاد (Dáyád) (دایاد) ریکٹاधिकारी
(Rikthádhikári) (ریکٹاधिकاری) (ریکٹاधिकاری)
حقدار (Haqdáre tarika) (تاریکا)
(تورک)

3. अभिभावक (Abhibhávak) (ابھی)
(بھاری) سر پرست (Sar parast)
(سرپرست)

VÁBID وارید (ع - ص)

1. आगत (Ágat) (آگت) آگंतुक
(Ágantuk) (آگنتک) آنے والا
(Áne vála) (آنے والا)

2. उपस्थित (Upasthit) (اوپسٹھیت)
موجود (Maujúd) (موجود)

VÁRIDÁT واردات (ع - مٹ)

1. दुर्घटना (Durghatana) (دورگھٹنا)
بری घटना (Buri ghatana) (بری گھٹنا)
वुकूआ (Vuquá) (ووقوعہ)

2. चोरी (Chori) (چوری) क्लुक्त शिकनी
(Quful shikani) (قفل شکنی)

VÁRASTA वारस्ता (ف - ص)
स्वच्छंद (Swach, ohhand) (سوچ، چھند)
निरंकुश (Nirankush) (نرنکش) आज़ाद
(Ázád) (آزاد)

وارسته مزاج (ع - ص)

VÁRASTA-MIZAJ वारस्ता मिज्ञाज

स्वच्छंद प्रकृति (Swach, ohhand pra-
kriti) (سوچ، چھند پرکرتی) मन मौजी
(Man mauji) (من مروجی) लाउबाली
(Laubáli) (لاؤبالی)

واحسرتا (ع - ف - کلمہ تاسف)

VÁ-HASRATA वा हसरता

हाहंत (Ha hant) (هاهانت) हाए अफसोस
(Háe afsos) (هائے افسوس)

VÁDI वादी (ع - مذ)

1. उपत्यका (Upattyaka) (اوپتیکا)
घाटी (Ghāti) (گھاٹی) तराई (Taráyi)
(तराई)

2. वन (Van) (ون) बन (Ban) (بن)
जंगल (Jangal) (جنگل)

VÁDÍD वादीद (ع - مٹ)

किधी के अपने घर मुलाकात को आने
पर जवाब में उससे मिलने को उसके घर
जाना (Kisi ke apne ghar muláqát ko
áne par javáb men us se milne ko us
ke ghar já na) (کسی کے اپنے گھر
ملاقات کو آنے پر جواب میں
(اس سے ملنے کو اس کے گھر جانا)
बाज़दीद (Báz díd) (بازدید)

وادی نور (ف - ص)

VÁDI-NAVARD वादी नवर्द

काननचारी (Kánan chári) (کانن چاری)
वन भ्रमी (Van bhrami) (ون بھرمی)
जंगल में घूमने फिरने वाला (Jangal
men ghúmne phirne vála) (جنگل
میں گھومنے پھرنے والا)

VÁR वार (ف - مذ)

आघात (Ághát) (آگھات) चोट (Chot)
(चोट) हमला (Hamla) (حملہ)

VÁRIS वारिस (ع - ص)

1. उत्तराधिकारी (Uttarádhikári) (اترا)

VÁSIL واسیل (ع - ص) اصل

1. میلنے والا (Milne vála)
2. پہنچنے والا (Pahunchne vála)

VÁZEH واضح (ع - ص) واژه

1. व्यक्त (Vyakt) (ویکت) प्रकट (Prakat) (پروکت) ज़ाहिर (Záhir) (ظاہر)

2. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) विस्तृत (Vistrit) (ویسترت) मुफस्सल (Mufasssal) (مفصل)

3. मोटे कलम से साफ साफ लिखा हुआ (Mote qalam se sáf sáf likha hua) (موٹے قلم سے صاف صاف لکھا ہوا)

VAZE واضح (ع - ص) واژه

1. आविष्कारक (Ávishkarak) (اوش) (موجود) (موجود) (کار)

2. निर्माता (Nirmáta) (نیرماتا) बनाने वाला (Banáne vála) (بنانے والا)

واضع قانون (ع - ص)

VÁZE-E-QÁNÚN वाज़िए कानून

- विधायक (Vidháyak) (ویدھایک) कानून बनाने वाला (Qánún banáne vála) (قانون بنانے والا)

VÁ,IZ वाइज़ (ع - ص) واعظ

1. धर्मोपदेशक (Dharmopdeshak) (دھرموپدیشک) प्रवाचक (Praváchak) (پرواچک) मज़हब बातों का उपदेश देने वाला (Maz,habi báton ka updeshe dene vála) (مذہبی باتوں کا اُپدیش دینے والا)

VÁRAFTA وارفته (ف - ص) وارفتا

1. संज्ञाहीन (Sangya hín) (سنگیا هین) अचेत (Achet) (اچیت) बेसुध (Be sudh) (بے سدھ)

2. मुग्ध (Mugdha) (مگدھ) मोहित (Mohit) (مohit) (فریفتہ) फरेफता (Farefta) (مورفت)

وارفته طبع (ع - ص)

VÁRAFTA-TAB, A وارفتا तथा

دیکھو 'وارستہ مزاج'

وارنتہ مزاج (ع - ص)

VÁRAFTA-MIZÁJ وارفتا मित्राज

دیکھو 'وارستہ مزاج'

VÁZGÚN वाज़गून (ف - ص) واژگون

- अधोमुख (Adhomukh) (ادھومکھ) आँधा (Augdha) (اوندھا)

VÁSITA واسیتہ (ع - مذ) واسیتا

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) लगाव (Lagáo) (لگاؤ)

2. संपर्क (Sampark) (سمپرک) तअल्लुक (Ta,alluq) (تعلق)

3. माध्यम (Mádh,dhyam) (مادھیم) ज़रीआ (Zariá) (ذریعہ)

4. प्रेम संबंध (Prem sambandh) (پرم سمبندھ) दिली तअल्लुक (Dili ta, alluq) (دلی تعلق)

VÁSIF واصف (ع - ص) واصف

- प्रशंसक (Prashansak) (پرشنسک) श्लाघी (Shlághi) (شلاگی) तारीफ करने वाला (Ta,rif karne vála) (تعریف کرنے والا)

VÁQIYI واقعی (ع - ص) واقعی

1. वस्तुतः (Vastutah وستوتہ) सत्यतः (Sattiyatah ستیتہ) दर हकीकत (Dar haqíqat درحقیقت)
2. सत्य (Sattya ستیہ) यथार्थ (Yathá-rth یتھارتہ) सचमुच (Sach much सچ)

VÁQIF वाकिफ (ع - ص) واقف

1. परिचित (Parichit پریچت) शनासा (Shanása شناسا) जानकार (Jánkár جانکار)
2. अभिज्ञ (Abhig,gya ابہیگیہ) ज्ञाता (Gyáta گنا) माहिर (Mábir ماہر)

واقفیت (ع - مٹ)

VÁQIFÍYAT वाकिफियत

1. परिचय (Parichai پریچے) जान पहचान (Ján pahachán جان پہچان) शनासाई (Shanásaíy शनासाई)
2. ज्ञान (Gyán گیان) अभिज्ञता (Abhig,gyatá ابہیگیता) इलम (Ilm علم)

واگذاری (ف - مٹ)

VÁ-GUZÁRI वा गुजारी

बन्धन मुक्ति (Bandhan mukti بندنھن) छुटकारा (mukti मुक्ति) (Chhutkára چھٹکارا)

VÁLA वाला (फ - ص) والا

महान् (Mahán مہان) उत्तम (Uttam اُتھم) श्रेष्ठ (Shreshth شریشتہ) आली (Alí عالی)

2. मद्यनिषेधक (Mad,dya nishedhak مدیہ نشیدھک) शराब पीने से रोकने वाला (Sharáb píne se rokne والا شراب پینے سے روکنے)

VÁFIR वाफिर (ع - ص) وافر

प्रचुर (Prachur پریچر) बहुल (Bahul اتیہدھک) अत्यधिक (Attyadhik اتریہدھک) बहुल (Ba ifrát بھافراط)

VÁQE वाक्के (ع - مذ) واقع

घटित (Ghatit گھٹیت) रू नुमा (Ru numa رونما)

VÁQIA वाकिआ (ع - مذ) واقعه

1. घटना (Ghatana گھटना) हादसा (Hádisa حادثہ)
2. वस्तुस्थिति (Vas,tus,thiti وستس) सहीह हालत (Sahfh hálát صحیح حالت)
3. दुर्घटना (Durgatana درگھटना) वारिदात (Váridát واردات)
4. वृत्तांत (Vrittánt ورتانت) माजरा (Májara ماجرا)
5. युद्ध (Ud,dh یدھ) जंग (Jang جنگ)

واقعه نویسی (ع - ف)

VÁQIA-NAVÍS वाकिआ नवीस

संवादकार (Samvád kár سم وادکار) वृत्तलेखक (Vritt lekhak ورت لیکھک) समाचार लेखक (Samáchár lekhak سچاچار لیکھک) वकाए निगार (Vaqáe nigár وقائع نگار)

VÁLEH वालेह (واله - ع - ص)

मुग्ध (Mugdh मग्ध) आसक्त (Ásakt
असक्त) फरेफता (Frefhta फरेफته)

VÁLI वाली (والی - ع - ص)

1. स्वामी (Swámi स्वामी) पति (Pati
पति) मालिक (Málik मालिक)

2. शासक (Shásak शासक) हुकमरां
(Hukmrán हुकमरां)

3. सहायक (Saháyak सहायक) हामी
(Hámi हामी)

4. संरक्षक (Sanrakohhak संरक्षक) निगहबान
(Nigah bán निगहबान)

VÁM वाम (वाम - फ - मड)

ऋण (Rin ऋण) कर्ज (Qarz कर्ज)

VA-MÁNDA वामांदा (वामांदा - फ - व)

1. श्रान्त (Shránt श्रान्त) क्लान्त
(Klánt क्लान्त) शिथिल (Shithil
शिथिल) थका हुआ (Thaka hua
थका हुआ)

2. दुःखित (Dukkhhit दुःखित) दुखी
(Dukhi दुखी) दीन (Dín दीन)
आजिज (Ájiz आजिज)

VÁVAILA वावैला (वावैला - फ - म)

हाहाकार (Háhákár हाहाकार) कोहराम
(Kohráam कोहराम)

VÁH वाह (वाह - ए - म)

1. धन्य (Dhan,nya धन्य) मरहाबा
(Mar haba मरहाबा)

2. साधु (Sádhu साधु) खूब (Khúb
खूब)

والاجاه (ف - ص)

VÁLA-JÁH वाला जाह

महामान्य (Mahámán,nya महामान्य)

वाला शान (Vála shán वाला शान)

والاکهر (ف - ص)

VÁLA-GUHAR वाला गुहर

महाकुल (Mahákul महाकुल) आली

खानदान (Áli khándán عالي خانदान)

والا نامه (ف - ص)

VÁLA-NÁMA वाला नामा

कृपा पत्र (Kripa pátr कृपा पत्र) नवा-

नوازش नामा (Navázish náma नवाزش
नामा)

والاهمت (ع - ف - ص)

VÁLA-HIM,MAT वाला हिम्मत

उच्चोत्साह (Uch,chotsáh उच्चोत्साह)

बलंद हौसला (Baland hausala बलंद
हौसला)

VÁLID वालिद (والد - ع - م)

जनक (Janak जनक) पिता (Pita पिता)

बाप (Báp बाप)

VÁLIDA वालिदा (والده - ع - م)

जननी (Janani जननी) माता (Máta
माता)

आम्बा (Amba आम्बा) माँ (Máu
माँ)

VÁLIDAIN वालिदैन (والدين - ع - م)

पितरौ (Pitarau पितरौ) पित्रौ (Pittrau
पित्रौ)

माता पितरौ (Máta pitarau माता
पितरौ)

मातर पितरौ (Mátar pitarau मातर
पितरौ)

माता पिता (Máta pita माता
पिता)

माँ बाप (Máu báp माँ बाप)

VÁE واے (ف - مٹ) واے
 हा (Ha हा) हाहंत (Háhant हाہنت)
 हाय (Háo हाے)

VABA وبا (ع - مٹ) وبا
 वबा

1. संकामक रोग (Sankrámak rog
 (سنکرامک روگ) छूत वाली बीमारी
 (Chhút váli bímári چھوت والی بیماری)
2. महामारी (Mahámári
 (مہاماری) मरी (Mari مری)
 وہ مہلک بیماری جو ایک وقت
 میں بہت بڑے علاقے میں
 پھیلی ہو

VABÁL وبال (ع - مذ) وبال
 बवाल

1. आपत्ति (Ápatti آپتی) मुसीबत
 (Musíbat مصیبت)
2. दैवी कष्ट (Daivi kasht
 (دییوی کشت) राबी अज्ञाव (Ghaibi azáb غیبی
 عذاب)

VATÍRA وتیره (ع - مذ) وتیره
 वतीरा

1. व्यवहार (Vyav,hár व्यवहार) आचरण
 (Ácharan آچرن) तर्ज अमल
 (Tarze amal طرز عمل)
2. प्रणाली (Pranáli پرناملی) पद्धति
 (Pad,dhati پدھتی) तरीका (Taríqa
 طریقہ)

VUSÚQ वुसूक (ع - مذ) وٹوق
 वुसूक

1. दृढ़ता (Drirhata
 (دیرھتا) पुस्तगी
 (Pukhlagi پختگی)

3. अहो (Aho اهو) क्या खूब (Kya khúb
 کیا خوب)

4. अति सुंदर (Ati sundar
 (اتی سندر) बहुत खूब (Babut khúb
 بہت خوب)

5. वाह वाह (Váh váh
 (واہ واہ) तारीफ
 के समय इस्तेमाल किया जाने वाला
 लफ्ज़ (Ta,rif ke samai istemál
 kiya jáne vála lafz تعریف کے
 سے استعمال کیا جانے والا لفظ)

6. कभी व्यंग में 'नहीं' के लिए भी आता
 है (Kabhi vyang men 'nahin' ke
 liye bhi áta hai کبھی
 وینگ میں 'نہیں' کے لیے بھی آتا ہے)

7. कभी तश्ज्जुब के लिए आता है
 (Kabbi ta,sjjub ke liye áta hai
 کبھی تعجب کے لیے آتا ہے)

VÁHIB वाहिव (ع - ص) واہب
 दाता (Dáta دانا) देने वाला (Dene
 vála دینے والا)

VÁHIMA वाहिमा (ع - مذ) واہمہ
 वाहिम

1. भ्रम (Bhram
 (بھرم) भ्रांति (Bhránti
 بھرائتی) वह्म (Vah,m
 وہم)
2. कल्पना शक्ति (Kalpana shakti
 (کلپنا شکتی) कुवते मुतख़िला
 (Quv,vate mutakhiyila
 قوت متخیلہ)

VÁHI वाही (ع - ص) واہی
 वाही

व्यर्थ कारी (Vyarth kári
 (ویرتھ کاری) कदर्थी (Kadarthi
 کدرتھی) लग्न (Laghn
 لغن)

VAJA वजा (جمع - ع - مذ)
पीड़ा (Pīṛa / پیرا) व्यथा (Vyatha
درد (Dard / درد) ویتھا

VUJÚB वुजूब (ع - مذ)
अनिवार्यता (Aniváryata / انواریتا)
वाजिब होना (Vájib hona / واجب ہونا)

VAJÚD वुजूद (ع - مذ)
1. जीवन (Jīvan / حیوان) जिंदगी (Zindagi / زندگی)
2. शरीर (Sharīr / شریر) देह (Dah / دہ) जिस्म (Jism / جسم)
3. अस्तित्व (Astittwa / استتو) हस्ती (Hasti / هستی)

VUJÚH वुजूह (ع - مذ)
وجه کی جمع
कारण समूह (Kāran samūh / کارن سمود) (Asbāb / اسباب)
اس لفظ کی جمع 'وجوہات'
بنانا غلط ہے

VAJÍH वजीह (ع - ص)
1. प्रताप वान् (Pratāp vān / پرتاپ وان) रोबदार (Robdār / روبدار)
2. श्री मुख (Shri mukh / شری مکھ) शुभ दर्शन (Shubh darshan / शुभ दर्शन) खुश रू (Khush ru / خوش رو)

VAHDAT वहदत (ع - مذ)
1. एकत्व (Ekattwa / ایکتر) इकाई (Ikāyi / اکائی)

2. विश्वास (Vish,shwās / وشواس) भरोसा (Bharosa / بهروسا) यकीन (Yaqīn / یقین)

VASÍQA वसीका (ع - مذ)
1. संप्रतिज्ञा (Sampratig,gya / سمپرتگیہ) मुआहदा (Muáhada / معاہدہ)
2. अधिकार पत्र (Adhikār pattar / ادھیکار پتر) सनद (Sanad / سند)
3. लेख पत्र (Lekh pattr / لیکھ پتر) दस्तावेज (Dastāvej / دستاویز)
4. वृत्ति (Vritti / ورتی) वक्कीका (Vanffa / وکینہ)

VAJÁHAT वजाहत (ع - مذ)
1. मुखकान्ति (Mukh kánti / مکھ کانٹی) मुखश्री (Mukhash,shri / مکھش) चेहरे का नूर (Chehre ka nūr / چہرے کا نور)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha / پرتیشٹھا) श्रेष्ठता (Shresbthata / شریہشٹھا) हुर्मत (Hurmat / حرمت)

3. प्रताप (Pratāp / पرتाप) तेज (Toj / تعجب) रोबोदाव (Robodāv / روبودا) (داب)

VAJD वज्द (ع - مذ)
1. झूमना (Jhūmna / جھूमना) मस्ती में झूमना (Masti me jhūmna / مستی میں جھूमना)

2. हाल (Hāl / حال) कैफियत (Kaiḡyat / کیفیت)

(Bhayāvah (بہاوارہ) भयंकर (Bhayāṅkar
(भीषण) भीषण (Bhīṣan (بہیشن
डरावना (Daráona (دراونا)

2. अद्वैत (Ad,dwait (اد'دویت) खुदा
का एक होना (Khuda ka ok hona
(خدا کا ایک ہونا)

VAH,SHI वहशी (وحشی (ع - ص)

1. वनपशु (Van pashu (ون پشو) जंगली
जानवर (Jāngali jānvar (جنگلی
(جانور)

2. असभ्य (Asabh, bhya (اسابھہ) उजड़ु
(Ujad, d (ا-ج-د)

3. निर्दय (Nirdai (نردے) बे रहम
(Be rahm (بے رحم)

وحشی مزاج (ع - ص)

VAHSHI-MIZAJ वहशी मिजाज

एकांत प्रिय (Ekānt priya (ایکانت
तन्हाई पसंद (Tanbāyi pasand (پسند
जो आदमियों की सोहबत
से भागता हो (Jo ādamiyon ki sohbat
se bbāgta ho (جو آدمیوں کی صحبت
से بھاگتا ہو)

VAHAL वहल (وحل (ع - مٹ)

कीचड़ (Kicher (کیچڑ) पानी से भीगी
हुई जमीन (Pāni se bhīgi hui zamin
(پانی سے بھیگی ہوئی زمین)

VAH,I वही (وحی (ع - مٹ)

1. खुदा का हुकम जो पैसम्बरों पर उतरे
(Khuda ka hukm jo paigham-
baron par utre (خدا کا حکم جو
(پیغمبروں پر اترے)

2. वह कलाम जिस से इन्कार न किया
जा सके (Voh kalām jis se inkār

VAH,SH वहश (وحش (ع - مٹ)

وحشی کی جمع
जंगली चौपाये (Jāngali chaupāye
(جنگلی چوپایے)

VAH,SHAT वहशत (وحشت (ع - مٹ)

1. उपेक्षा (Upek, chha (ایپک چھا)
घृणा (Ghrina (گھرنا) नफ़रत
(Nefrat (نفرت)

2. घबराहट (Ghabráhat (گھبراہٹ)
हौल दिल (Haul dil (هول دل)

3. पशुता (Pashuta (پشوتا) हैवानियत
(Haivāniyat (حیوانیت)

4. भय (Bhai (بے) त्रास (Trās (تراس)
डर (Dar (دَر)

5. सुंसान पन (Sunsān pan (سُنسان
वीरान (Vīrāni (ویرانی)

وحشت اثر (ع - ص)

VAHSHAT-ASAR वहशत असर

دیکھو 'وحشت ناک'

وحشت زدہ (ع - ص)

VAHSHAT-ZADA वहशत ज़दा

1. भयभीत (Bhai bhīt (بے بہمت)
डरा हुआ (Dara hua (درا ہوا)

2. आतुर (Átur (آتر) घबराया हुआ
(Ghabráya hua (گھبراایا ہوا)

وحشت ناک (ع - ص)

VAHSHAT-NÁK वहशत नाक

भयानक (Bhayānak (بہانک) भयावह

VIRÁSAT وراثت (ع - مٹ) ویراسات

1. उत्तराधिकार (Uttarádhikār) اتر-ا

وارس ہونا (Váris hona) وارث ہونا

2. रिकथ (Rikth) دای (Dáe) دای

تاریکا (Tarika) ترکہ

وراثت نامہ (ع - مٹ)

VIRÁSAT-NÁMA ویراسات نامہ

उत्तराधिकार पत्र (Uttarádhikār patr)

وارس ہونے کی تہریر (Uttarádhikār patr)

وارث ہونے کی (Váris hone ki tab, rír)

تحریر

VARD ورد (ع - مٹ) ورد

गुलाब का फूल (Guláb ka phúl) گلاب کا فूल

لال गुलाब (Lál guláb) لال گلاب

گلاب

VIRD ورد (ع - مٹ) ورد

1. नित्य कर्म (Nittya karm) نیتیہ کرم

रोज का बंधा हुआ काम (Roz ka

bandha hua kám) روز کا بندھا ہوا کام

(Ma, mül) मामूल (Ma, mül) معمول

2. जाप (Jáp) जप (Jap) جپ

वज़ीफ़ा (Vazífa) وظیفہ

VARZISH वर्जिश (ف - مٹ) ورزش

1. व्यायाम (Vyáyám) ویایام

(Kasrat) کسرت

2. अभ्यास (Abb, bhyás) ابھیاس

किसी काम की बराबर मशक (Kisi

kám ki barábar mashq) کسی کام کی برابر مشق

(کی برابر مشق)

وہ کلام جس سے na kiya ja sako

(انکار نہ کیا جا سکے)

VAHÍD وہید (ع - ص) وحید

अद्वितीय (Ad, dwitiya) اد،دوتیہ

मात्र (Ek máatr) ایک ماتر

(Yagána) یگانہ

VIDÁD دیداد (ع - مٹ) دیداد

मित्रता (Mitrata) میترتا

(Prem bháo) دوستی (Prem bháo)

دوستی

VADÁ, A वदा अ (ع - مٹ) وداع

1. विदा (Bida) रुख़-सत (Rukh-

sat) रवानगी (Ravánagi)

روانگی

2. दुल्हन की मैके से रुख़सत (Dulhan

ki maike se rukhsat) دلہن کی

میکے سے رخصت

VADÚD वदूद (ع - ص) ودود

1. मित्र (Mitr) دوست (Dost)

دوست

2. ईश्वर का एक नाम, क्योंकि वह

अपने भक्तों का मित्र है (Íshwar ka

ek nám, kyonki voh apne

bhaktón ka mittr hai) ایشور کا

ایک نام، کیونکہ وہ اپنے بھکتنوں کا

مित्र ہے

VADÍ, AT वदीअत (ع - مٹ) ودیعت

थाती (Tháti) تہاتی

(Dharo, har) अमानत (Amá-

nat) امانت

VIZÁRAT (ع - مٹ) وزارت

ورع (ع - مٹ)

1. مंत्रیپद (Mantri pad) (ملتری پد)

VARA (VAR,A) वरा (वर्य)

वज़ीर का ओहदा (Vazír ka ohda)
(وزیر کا عہدہ)

संयम (Sanyam) (سنیم) इंद्रिय निग्रह
(Indriya niggrah) (اندریہ نگرہ) परहेज
गारी (Parhezgári) (پرهیزگاری)

2. मंत्रित्व (Mantrittwa) (ملتری تو)
वज़ीर का काम (Vazír ka kám) (وزیر کا کام)

VARAQ वरक (ع - مڈ) ورق

VUZARA वुज़रा (ع - مڈ) وزیر

’وزیر‘ کی جمع

मंत्रि वर्ग (Mantri varg) (ملتری ورگ)

वज़ीर लोग (Vazír log) (وزیر لوگ)

1. पृष्ठ (Prishth) (پریشٹھ) पन्ना

(Panna) (پلنا) किताब का वरक
(Kitáb ka varaq) (کتاب کا ورق)

2. पत्र (Pattr) (پتر) कागद (Kágad)

(Kágahaz) (کاغذ) कागज़ (Kágahaz)

3. दल (Dal) (دل) पत्ता (Patta)

(Pankhāṛī) (پنکھاری) फूल की
पत्ती (Phúl ki patti) (فول کی پتی)

VAZ,N वज़न (ع - مڈ) وزن

1. भार (Bhár) (بہار) Guruttwa
(गुरुत्व) बोझ (Bojh) (بوجھ)

2. मान (Mán) (مان) संमान (Sam,mán)
(सम्मान) वक्त्रत (Va,q,at) (سممان)

3. परिमाण (Parimán) (پریمان) मात्रा
(Máttā) (ماترا) मिक्दर (Miqdár)
(مقدار)

4. छंद शास्त्र के अनुसार किसी
शब्द का किसी ‘गण’ के मुकाबले
में इस तरह आना कि लघु
के मुकाबले में लघु और दीर्घ के
मुकाबले में दीर्घ आए عروض
اصطلاح میں کسی لفظ کا ارکان
افاعیل کے مقابلے میں اس طرح آنا کہ
ساکن کے مقابل ساکن اور متحرک
کے مقابل میں متحرک آئے

ورق الخیال (ع - مڈ)

VARAQL-KHAYÁL वरकुल खयाल
विजया (Vijaya) (विजया) भंगा (Bhanga)

भाँग (Bháng) (بہانگ)

VARAM वरम (ع - مڈ) ورم

शोध (Shoth) (شوٹھ) सूजन (Sújan)

(आमस) (Ámās) आमस (सोजन)

VARNA वरना (ع - مٹ) ورنہ

अन्यथा (An,nyatha) (انہیٹھا) नहीं तो
(Nahin to) (نہیں تو) वगर ना
(Vagarna) (وگرنہ)

VAZÍR वज़ीर (ع - مڈ) وزیر

मंत्री (Mantri) (ملتری) सचिव (Sachiv)

(अमात्य) (Amáttya) (اماتیہ) (سچو)

VURÚD वुरूद (ع - مڈ) ورود

आगमन (Ágaman) (آگمن) आना (Ána)

(वारिद होना) (Várid hona) (وارید ہونا)

وزیر اعظم (ع - مذ)

VAZÍRE-Á,ZAM وزیرِ اعظم

مہما منتری (Maha mantri)

پریشان منتری (Pradhán mantri)

بڑا وزیر (Bāra vazír)

(منتری)

VISÁDA وسادہ (ع - مذ)

گدھی (Gaddi)

بڑا تکیا (Bāra takiya)

(تکیہ)

VASÁTAT وساطت (ع - مٹ)

مادھیم (Mádh,dhyam)

زریا (Zaría)

(وسیلہ)

VASÁVIS وساوس (ع - مذ)

’وسوسہ‘ کی جمع

بھرم (Bhram)

جال (Jál)

(Vas,vase)

VAST وسط (ع - مذ)

مذہب (Madh,dhya)

دار میان (Dar miyán)

(درمیان)

VUS,AT وسعت (ع - مٹ)

فیلان (Phailáo)

کشاہدگی (Kushádagi)

وسعتِ اخلاق (ع - مٹ)

VUS,ATE-AKHLÁQ وضعتِ اخلاق

بہوشیلتا (Bahushilata)

کے ساتھ شیطنت اور اخلاق کا

بھرتاوی (Hare't ke sáth shishtata aur

akhláq ka bartáo)

شستہ اور اخلاق کا برتاؤ

VAS,MA واسما (ع - مذ)

نیل کے پتے جن سے لپیٹا گیا جاتا

ہے (Níl ke patte jin se khláb kiya

játa hai)

(کھا جانا ہے)

VAS,VÁS واسواس (ع - مذ)

’وسوسہ‘

VAS,VASA واسواس (ع - مذ)

بھرم (Bhram)

بھرم (Vahm)

بھرا خیال (Bura khayál)

VASÍ,A وسیع (ع - ص)

ویشال (Vistrit)

لنبا چوڑا (Lamba

chaura)

وسیعِ الاخلاق (ع - ص)

VASÍ,UL-AKHLÁQ وسیعِ الاخلاق

اُدار چرت (Udár charit)

جو سب کے ساتھ اخلاق سے پھنس

(Jo sab ke sáth akhláq se pesh áta ho

جو سب کے ساتھ اخلاق سے پھنس

آنا ہو)

وسیعِ التجربہ (ع - ص)

VASÍ,UT-TAJRIBA وسیعِ التجربہ

بہدنبھ (Brihadanubhav)

جس کو بہت زیادہ अनुभव और

تجربہ ہو (Jis ko babut ziyáda anu-

bhav aur tajriba ho)

(انوپہر اور تجربہ ہو)

2. सहवास (Sahvās सहवास) हम
बिस्तरी (Ham bistari هم بستری)
3. मृत्यु (Mrityu मर्त्यु) निधन
(Nidhan نیدن) मौत (Maut موت)
4. किसी बुज़र्ग की मौत (Kisi buzurg
ki maut کسی بزرگ کی موت)

- VAS,F वस्फ (ع - مذ) وصف
1. प्रशंसा (Praashansa प्रशंसा) तारीफ
(Ta,rif تعریف)
2. गुण (Gun گن) सिकत (Sifat صفت)
3. कला (Kala کلا) हुनर (Hunar هنر)
कमाल (Kamāl کمال)

- VASL वस्ल (ع - مذ) وصل
1. मिलन (Milan ملن) संयोग
(Sanyog سن یوگ) प्रिय से मिलना
(Priya se milna پریہ سے ملنا)
विसाल (Visāl وصال)
2. चिपकना (Chipakna چپکنا) सटना
(Satna ستنا) मिलजाना (Mil jāna
مل جانا)

- VUSUL वुसूल (ع - مذ) وصول
1. प्राप्ति (Prāpti پراپتی) मिलना
(Milna ملنا)
2. प्राप्त (Prāpt प्राप्त) लब्ध (Labdh
حاصل) हासिल (Hāsil لیدہ)

- VASI वसी (ع - مذ) وصی
1. रिक्ताधिकारी (Rikthādhikāri رکتہ
الذہیکاری) जिसको वसीयत की गई हो
(Jis ko wasiyat ki gayi ho جس
کو وصیت کی گئی ہو)

وسیع القلب (ع - ص)

- VASÍ,UL-QALB वसीउल कल्ब
उदाराशय (Udaráashai ادا رایش)
उत्तान हृदय (Uttān hridai اٹان ہریدے)
फराख दिल (Farākḥ dil فراخ دل)

وسیع النظر (ع - ص)

- VASÍ,UN-NAZAR वसी उन नज़र
1. दूर दर्शी (Dūr darahi دور درشی)
दूरअदेश (Dūr andesh دور اندیش)
2. बहु दर्शी (Bahu darahi بہو درشی)
काफी तज़रबाकार (Kāfi tajriba
kāfi کافی تجربه کار)

- VASÍLA वसीला (ع - مذ) وسیلہ
1. साधन (Sādhan سادھن) ज़रीआ
(Zarí,á ذریعہ)
2. आश्रय (Ásh.shrai آشرے) सहारा
(Sahāra سہارا)
3. सहायता (Sahāyata سہایتا) मदद
(Madad مدد)

- VASÍM वसीम (ع - ص) وسیم
सुन्दर (Sundar سلندر) शुभ दर्शन
(Shubh darshan شہہ درشن) खूबसूरत
(Khub sūrat خوبصورت)

- VAS,SÁF वस्ताफ (ع - ص) وصاف
प्रशंसक (Praashansak प्रशंसक)
तारीफ करने वाला (Ta,ríf karne wāla
تعریف کرنے والا)

- VISÁL विसाल (ع - مذ) وصال
1. संयोग (Sanyog سن یوگ) मिलन
(Milan ملن) वस्ल (Vasl وصل)

3. क्रम (Kram क्रम) तर्तीच (Tartib ترتیب)

4. प्रसव (Prasav प्रसव) जनना (Janana जनना)

وضع حمل (ع - م)

VAZ,E-HAML वज् ए हम्ल

प्रसव (Prasav प्रसव) प्रसूति (Prasūti प्रसूति)
जनन (Janan जनन) वच्चा (Bach,cha paida lona بچہ پیدا ہونا)

وضع داری (ع - م)

VAZ,A-DÁRI वज् अ दारी

1. छब (Chhab छब) फबन (Phaban फबन)
طرح (Tarah dári طرح) داری

2. किसी बात को मरते दम तक एक तरह से निबाहना (Kisi bát ko marte dam tak ek tarah se nibáhana کسی بات کو مرنے دم تک ایک طرح سے نباہنا)

VUZU वुज् (ع - م)

नमाज के लिए निहमानुसार हाथ, पाँव और मुँह धोना (Namáz ke liye niamánusír háth, páon aur munh dhona نماز کے لئے نیمانوسار ہاتھ پاؤں اور منہ دھونا)

VAZÍ,A वज्जीअ (ع - ص)

नीच (Ních नीच) अकुलीन (Akulín अकुलीन)
शौर शरीफ (Ghair sharif (غیر شریف)

2. व्यवस्थापक (Vyavasthápak व्यवस्थापक)
मुंतज़िमे कार (Muntazime kár मुंतज़िमे کار)

VASÍYAT वसीयत (ع - م)

उत्तर दान (Uttar dán उत्तर दान) रिकथ (Rikth dán (ریکث دان) प्ररिकथ (Prarikth (پرریکث) मरते समय यह कह जाना कि मेरे पश्चात ऐसा ऐसा हो (Marte samai yah kah jána ki mere pashchát aisa aisa ho مرتے سے یہ کہ جانا کہ میرے پश्چات ایسا ایسا ہو)

وصیت نامہ (ع - م)

VASÍYAT-NÁMA वसीयत नामा

इच्छा पत्र (Ich, chha pattr (اچھا پتر) उत्तर पत्र (Utter pattr उत्तर पत्र) रिकथ पत्र (Rikth pattr (ریکث پتر) दाय पत्र (Dae pattr (دائے پتر) मृत्यु पत्र (Mrityu pattr (مرتیو پتر) वसीयत की तहरीर (Vasíyat ki tahrír وصیت کی تحریر)

VAZÁHAT वज़ाहत (ع - م)

प्रति पादन (Prati pádan प्रति पादन) स्पष्टी करण (Ispashti karan (اسپشتی کران) तशरीह (Tashríh (تشریح)

VAZ,A वज्जा (ع - م)

1. वेष भूषा (Vesh bhúsha (ویش بهوشا)

वज्जा कता (Vaza qata (وضع قطع)

2. शैली (Shaili (شیلی) पडति (Pad,dbati (پددمتی) तर्ज़ (Tarz (طرز)

وظیفہ خور (ع - ف - ص)

VAZÍFA-KHÁR वज़ीफ़ा खार

वज़ीफ़ा पाने वाला (Vazífa páne vála
(وظیفہ پانے والا)

وظیفہ خوان (ع - ف - ص)

VAZÍFA-KHÁN वज़ीफ़ा खाँ

जापक (Jápak (جاپک जप कर्ता
(Jap karta (जप करता वज़ीफ़ा पढ़ने
वाला (Vazífa paṛhne vála
(وظیفہ پڑھنے والا)

VA,DA वादा (ع - ف - ص)

1. प्रतिज्ञा (Pratiggya (پرتگیا संविदा
(Samvida (سمودا इक़रार (Iqrár
(اقرار)

2. अभि वचन (Abhi vachan (ابھی
कौल (Qaul (قول وچن

وعدہ خلافی (ع - ف - ص)

VA,DA-KHILÁFI वादा खिलाफ़ी

प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang (پرتگیا
वचन भंग (Vachan bhang (वचन
वादा पूरा न करना (Va,da
púra na karna (وعدہ پورا نہ کرنا)

وعدہ شکن (ع - ف - ص)

VA,DA-SHIKAN वादा शिकन

वचन भंजक (Vachan bhanjak (वचन
लुप्त प्रतिज्ञा (Lupt pratig-
gya (لوط پرتگیا वादा पूरा न करने
वाला (Va,da púra na karne vála
(وعدہ پورا نہ کرنے والا)

VATAN वतन (ع - ف - ص)

1. मातृ भूमि (Mátr bhúmi (ماتر
जन्म भूमि (Janm bhúmi (जन्म
स्वदेश (Swadesh (جन्م
अपना मुलक (Apna mulk (سودیس
(اپنا ملک)

2. वह गाँव या नगर जहाँ किसी का घर
हो (Voh gáon ya nagar jahán
وہ گاؤں یا نگر kisi ka ghar ho
(جہاں کسی کا گھر ہو)

VAT,I वती (ع - ف - ص)

संभोग (Sambhog (سمبھोग मैथुन
(Maithun (میتھون मुनाशरत (Mubá-
sharat (مباشرت)

VAZÍFA वज़ीफ़ा (ع - ف - ص)

1. जाप (Jáap (जाप जप (Jap (जप
अमल (Amal (عمل
2. छात्र वृत्ति (Chháttr vritti (چھاتر
इस्कालर शिप (Scholar ship (ورثی
(اسکالر شپ)

3. रोज़ीना (Rozína (روزینہ रोज़ की बँधी
हुई तनखाह (Roz ki bandhi hui
तंकबाह (tankbáh (روز کی بندھی ہوئی
(تنکخواہ)

4. निवृत्ति वेतन (Nivritti vetan (نورثی
पेंशन (Pension (پینشن)

5. जीविका (Jivika (جیوکا मआश
(Ma,ash (معاش)

6. किसी बात की रट (Kisi bát ki rat
(کسی بات کی رت)

2. निवाह (Nirvāh निवाह) (Nibāh निवाह)

3. पूर्ति (Pūrti पूरति) तकमिल (Tak-mil تکمیل)

VAFĀT वफात (ع - مٹ) मृत्यु (Mṛtyu मरतु) मरण (Maran मरण) मौत (Maut موت)

VAFA-DĀR वफा दार (ع - ص) स्वामिभक्त (Swāmibhakt स्वामी भक्ति) स्वामिनिष्ठ (Swāmi nishth स्वामी निष्ठ) नमक हलाल (Namak halāl नमक हलाल) किसी हालत में भी साथ न छोड़ने वाला (Kisi hālat men bhi nāth na ehhoṛne vāla किसी हालत में भी साथ न छोड़ने वाला) (میں بھی ساتھ نہ چھوڑنے والا)

وفا شعار (ع - ص)

VAFA-SHĪĀR वफा शिआर
'दیکھو' 'وفادار'

VIFĀQ वफाक (ع - مڈ) وفاق

1. एकता (Ekata ایکتا) इत्तिहाद (Itti hād اتحاد)

2. प्रेम (Prem प्रेम) स्नेह (Isneh स्नेह) महबत (Mahabbat महबत) (اسنیہ محبت)

VAFD वफद (ع - مڈ) وفد

प्रति निधि मंडल (Prati nidhi mandal प्रति निधि मंडल) वह चंद आदमी जो किसी बड़ी जमाअत की तरफ से चुन कर किसी काम के लिए जायें (Veh chand adami jo kisi baṛi jamāat ki taraf

وعدہ فراموش (ع - ص)

VA,DA-FARĀMOSH वादा फरामोश
वचन विस्मर (Vachan vismar वचन विस्मर)
वादा करके भूल जाने वाला (Va,da karko bhūl jāne vāla वादा करके भूल जाने वाला)

وعدہ وفا (ع - ص)

VA,DA-VAFA वादा वफा
वचन पालक (Vachan pālak वचन पालक)
प्रण पाल (Pran pāl प्रण पाल)
वादा पूरा करने वाला (Va,da pūra karne vāla वादा पूरा करने वाला)

VA,Z वाज (ع - مڈ) وعظ
धर्मोपदेश (Dharmopadesh धर्म उपदेश)
सदुपदेश (Sadupdesb सदुपदेश)
मजहबी नसीहतें (Maz habi nasihatēn मजहबी نصیحتیں)

VA,YID वईद (ع - مٹ) وعید
सजा देने का वादा (Saza dene ka va,da सजा देने का वादा)
सजा दिले का وعدہ

VAGHA वगा (ع - مٹ) وگا
युद्ध (Yud,dh युद्ध) संग्राम (Sangrām संग्राम)
लड़ाई (Larāyi लड़ाई) (سلگرام)

VAGHAIRAH बौरह (ع - ص) وغيره
इत्यादि (Ittyādi इत्यादि) प्रभृति (Prabhṛiti प्रभृति)
आदि (Ādi आदि) (اور بھی)

VAFA वफा (ع - مٹ) وفا
1. प्रतिष्ठा पालन (Pratiggya palan प्रतिष्ठा पालन)
वादा वफाई (Va,da vafāyi वादा वफाई)

2. ऋतु (Ritu) فصل (Fasl)

3. अवसर (Avsar) मौका (Mauqa) موقعه

4. दाँव (Dāon) घात (Ghāt) کھات

5. युग (Yug) अहद (Ahd) عہد

6. आयु (Āyu) उम्र (Umr) عمر

7. जीवन (Jīvan) ज़िंदगी (Zindagi) زندگی

8. मृत्यु (Mṛityu) मौत (Maut) موت

9. विपत्ति काल (Vipatti kāl) मुसीबत का वक़्त (Musibat ka vaqt) مصیبت کا وقت

وَقْتًا وَقْتًا (ع - ص)

VAQTAN-FA-VAQTAN वक़्तन क वक़्तन
यदा कदा (Yada kada) कभी
कभी (Kabhi kabhi) کبھی کبھی
गाहे गाहे (Gāhe gāhe) گاہے گاہے

وقت آخر (ع - مذ)

VAQT-E-ĀKHİR वक़्ते आखिर
1. अंतिम समय (Antim samai) آخری
आखिरी वक़्त (Ākhirī vaqt) وقت

2. मरण काल (Maran kāl) मरते समय (Marīte samai) مرتے سے

وقت بد (ع - مذ)

VAQTE-BAD वक़्ते बद
1. कुसमय (Kusamai) बुरा
वक़्त (Bura vaqt) برّاءت
2. मुसीबत का वक़्त (Musibat ka vaqt)

وہ
چند آدمی جو کسی بڑی جماعت
کی طرف سے چن کر کسی کام کے
لئے جانیں

VUFÚR وفور (ع - مذ)
आधिक्य (Ādhik, kya) प्राचुर्य
(Prāchurra) बहुतात (Bahutāt)
(افراط) इफراط (Ifṛāt)

VAQÁR वकार (ع - مذ)
1. गंभीरता (Gambhīrata) گم بھرتا
मतानत (Matānat) متانت
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha) پرستش
एहतराम (Ehtirām) احترام

VAQÁ,E वकाए (ع - مذ)
'وقیعه' کی جمع

ख़ब्र (Khabron) समाचार
(Samāchār) वृत्तांत (Vṛttānt)
(حالات) हालात (Hálāt) ورتانت

وقائع نگار (ع - مذ)

VAQÁ-E-NIGAR वकाए निगार
1. संवाद कार (Samvād kār) سمواذکار
समाचार लेखक (Samāchār lekhak)
(समाचार लेखक) खबरों में खबरें
देने वाला (Akhabāron men)
khabron dene vāla اخباروں میں
(خبریں دینے والا)

2. इतिहासकार (Itihās kār) ایتھاسکار
मुवरिख (Muvarrikh) مورخ

VAQT वक़्त (ع - مذ)
1. समय (Samai) काल (Kāl)
(زمانه) ज़माना (Zamāna)

(Sam, mán سم مان) इज्जत (Izzat عزت)

VAQ, F वक्क (ع - مذ) وقف

1. समर्पण (Samarpan समर्पण) उत्सर्ग (Utsarg उत्सर्ग) मज़हब के नाम पर छोड़ी हुई चीज़ (Maz, bab ke nám par ohboṛi huiy obíz मज़हब के नाम पर छोड़ी हुई चीज़)

2. विराम (Virám विराम) ठहराव (Thah- ráo ठहराव)

3. संलग्न (Sanlagn संलग्न) मुन्- हमिक (Munhamik मुन्हमिक)

وقف علی الاولاد (ع - مذ)

VAQF-ALAL-AULÁD वक्क अललऔलाद वह सम्पत्ति जो अपनी संतान के लिए वक्क की जाए (Voh sampatti jo apni santán ke liye vaqf kí jáe वह सम्पत्ति जो अपनी संतान के लिए वक्क की जाए)

وقف نامه (ع - مذ)

VAQF-NÁMA वक्क नामा

उत्सर्ग पत्र (Utsarg pattr उत्सर्ग पत्र) वक्क की दस्तावेज़ (Vaqf ki dastávez वक्क की दस्तावेज़)

VAQFA वक्का (ع - مذ) وقفه

1. विराम (Virám विराम) ठहराव (Thahráo ठहराव)

2. विलंब (Vilamb विलंब) ढील (Dhíl ढील) ताखीर (Tákhír ताखीर)

VUQÚ, A वुकूअ (ع - مذ) وقوع

1. घटित होना (Ghatit hona घटित होना)

(मसिबत का وقت) आपत्ति काल

(Ápatti kál आपत्ति काल)

وقت گزاری (ع - مذ) وقت

VAQT-GUZÁRI वक्त गुज़ारी

काल यापन (Kál yápan काल यापन)

काल खेप (Kál aob, ohhep काल खेप)

वक्त काटना (Vaqt kátna वक्त काटना)

दिन गुज़ारना (Din guzárna दिन गुज़ारना)

وقت واپسین (ع - مذ) وقت

VAQTE-VÁPASÍN वक्ते वापस

1. मृत्यु काल (Mrityu kál मृत्यु काल)

मरने का समय (Marne ka samai मरने का समय)

2. चंद्रा (Chandra चंद्रा) जां कनी का वक्त (Ján kani ka vaqt जां कनी का वक्त)

YAQTI वक्ती (ع - ص) وقتی

1. क्षणिक (Chhanik क्षणिक) अस्थायी

(Astháyi अस्थायी) थोड़ी देर का (Thorí der ka थोड़ी देर का)

2. सामयिक (Sámaik सामयिक) मौक़े

और वक्त का (Mauqe aur vaqt ka और वक्त का)

3. तात्कालिक (Tátkálik तात्कालिक)

इसी वक्त का (Isí vaqt ka इसी वक्त का)

(Abbi ka अभी का) (वक्त का)

VAQR वक्क (ع - مذ) وقر

प्रातिष्ठा (Pratishtha प्रातिष्ठा) मान

(Mán मान) इज्जत (Izzat عزت)

VAQ, AT वक्कअत (ع - مذ) وقعت

प्रतिष्ठा (Pratishtha प्रतिष्ठा) संमान

وکالت نامہ (ع - ف - مذ)

VAKÁLAT-NÁMA वकालत नामा

अभिभाषण पत्र (Abhibhāshan patr
वकालत की तहरीर (ابھی بھاشن پتر
(Vakálat ki tahrír وکالت کی
تحریر)

VUKALA वुकला (ع - مذ)

وکیل کی جمع دیکھو 'وکیل نمبر ۳'

VAKÍL वकील (ع - مذ)

1. प्रति निधि (Prati nidhi प्रति نیدی)
نمائندہ (Numáinda)
3. प्राभि कर्ता (Prábhi karta پرا بھئی)
اڈورنی (Attorney کرتا)
3. अभि भाषक (Abhi bhāshak ابھی)
پلیڈر (Pleader بھاشک)

وگر نہ (ف - حروف شرط)

VAGARNA वगरना

دیکھو 'ورنہ'

VILA विला (ع - مٹ)

1. प्रेम (Prem प्रेम) महबबत
(Mahabbat)
2. भक्ति (Bhakti भक्ति) नियाज़ मंदी
(Niyáz mandi)

VILÁDAT विलादत (ع - مٹ)

जन्म (Janm जन्म) उत्पत्ति (Utpatti
پیدائش (Paidáish) पैदाइش (ات پتی)

VILÁYAT विलायत (ع - مٹ)

1. राष्ट्र (Ráshtr राष्ट्र) राज्य (Rájya
سلطنت (Saltanat) (راجہ)
سلطنت)

واقع होना (Váqe hona वाक़े होना)
(होना)

2. आविर्भाव (Ávirbhāv आविर्भाव)
ज़ाहिर होना (Záhir hona ظاهر ہونا)

VUQÚÁ वुकूआ (ع - مذ)

घटना (Ghatana گھटना) दुर्घटना
(Durghatana) हादसा
(Hádisa) سانحہ (Sániha)
(سانحہ)

VUQÚF वुकूफ (ع - مذ)

1. विराम (Virám ویرام) ठहराव
(Thahráo) (تھراؤ)
2. ज्ञान (Gyán گیان) जानकारी
(Jánkari) علم (Ilm) (جان کاری)
3. अनुभव (Anubhav انوبھو) तज़रबा
(Tajriba) (تجربہ)

VAQÍ,A वक्कीअ (ع - ص)

आदत (Ádrit) समानित
(Sam,mánit) प्रतिष्ठित
(Pratish,thit) आबरोदार
(Ábrú dár) (آبرودار)

VAKÁLAT वकालत (ع - مٹ)

1. पक्ष समर्थन (Pakehh samarthan
किसी फरीक की पैरवी
(Kisi faríq ki pairavi) کسی فریق کی
پہروی)
2. वकील का पेशा (Vakil ka pesha
وکیل کا پیشہ
(Pleader sbip) (پلیڈر شپ)

جوش و خروش (Josho kharosh)
خروش

VALI ولی (ع - مذ) ولی

1. स्वामी (Swāmi) मालिक (Mālik) (سوامی مالک)
2. उत्तराधिकारी (Uttarādhi kārī) (وارث) (اتر اذیکاری)
3. अभिभावक (Abhi bhāvāk) (ابھی) سر پرست (Sar parast) (سوپرست)
4. ऋषि (Rishi) मुनि (Muni) (دشی) (ولی اللہ) (Vali allāh)
5. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek nām) (ایشور کا ایک نام)

ولی عہد (ع - مذ)

VALI-AH,D ولی اہد
युवराज (Yuvarāj) (یوراج) महा राज-कुमार (Maha rāj kumār) (مہا راج کمار)
जा नशाने तहत (Jānashāne takht) (چانشہن تخت)

VALIMA विलीमा (ع - مذ) ولیمہ

विवाह भोज (Vivāh bhoj) (وواہ بھوج)
वह खाना जो ब्याह के बाद दूल्हा की तरफ से दिया जाता है (Voh khāna jo byāh ke bād dūlha ki taraf se diya jāta hai)
وہ کھانا جو بیاہ کے بعد دولہا کی طرف سے دیا جاتا ہے

ولی نعمت (ع - مذ)

VALI-NEMAT वली नेमत
पालन पोषण करने वाला (Palan)

2. अभिभावकता (Abhi bhāvākata) सर परस्ती (Sar parāsti) (سر پرستی)

3. ऋषि या मुनि का पद (Rishi ya muni ka pad) (رشی یا منی کا پد)
वली का दर्जा (Vali ka darja) (ولی کا درجہ)

4. पर राष्ट्र (Par rāshtr) (پوراشٹر) तौर मुल्क (Ghair mukul) (تہر ملک)
ان معلون مہن پہلے افغانستان اور ایران سے مراد ہوتی تھی اب یورپ خاص کر انگلستان سے مراد ہوتی ہے

VILĀYATI विलायती (ع - ص) ولایتی

1. वैदेशिक (Vaideshik) (ویدیشک) शैर मुल्क का (Ghair mulk ka) (شیر ملک کا)

2. ईरानी या अफगानी लोग (Irāni ya Afghāni log) (ایرانی یا افغانی لوگ)
3. योरोप या अम्रीका का (Europe ya America ka) (یورپ یا امریکہ کا)

VALAD वलद (ع - مذ) ولد

पुत्र (Puttr) (پوتر) आत्मज (Ātmaj) (آتمج)
बेटा (Beta) (بہتا)

والد الزنا (ع - مذ)

VALADUZ-ZINA वलदुज زینا

जारज (Jāraj) (جارج) संकर (Sankar) (سنگر)
दोगला (Doghala) (دوغلہ)

VAL,VALA वलवला (ع - مذ) ولولہ

उत्साह (Utsāh) (اتساہ) उमंग (Umang) (حوملہ)
हौसला (Hausala) (ہوسلا) (املک)

(Jis ki bunyād vahm par ho جسمکی
 (Be bunyād) (بے بنیاد) وہم پر ہو
 bunyād (بے بنیاد)

VAH,MI वहमी (ع - ص) وہمی
 भ्रमी (Bhrami) (بھرمی) शक्की मित्राज
 (Shak, ki mizāj) (شکی مزاج)

VĪRĀN वीरान (ف - ص) ویران

1. निर्जन (Nirjan) (نرجن) जन शून्य
 (Jan shún, nya) (جن شونیہ) गैर
 आबाद (Ghair ábád) (غیر آباد)

2. भग्न (Bhagn) (بھگ्न) ध्वस्त (Dhwast
 (Munhadim) (मुन्हदिम) (مُنْهَدِم)
 उजाड़ (Ujár) (اُجَار) (مُلْهَدِم)

3. बंजर (Banjar) (بَنْجَر) ऊसर (Ūsar
 (Voh zamín jo kheti) (वोह जमीन जो खेती के काम में
 (ke kám men na á sake) (उसरो) (وہ زمین جو
 (kheti) (کھیتی کے کام میں نہ آسکے)

VĪRĀNA वीराना (ف - مذ) ویرانہ

1. निर्जन स्थान (Nirjan isthán
 (Ujra hua maqám) (نرجن استھان)
 (Ujra hua maqám) (اُجْرَا ہوا مقام)

2. जंगल (Jangal) (جنگل) विपिन
 (Ban) (بن) (Vipin) (وِپِن)

ویرانہ نشیں (ف - ص)

VĪRĀNA-NASHĪN वीराना नशीं

बन बासी (Ban bási) (بن باسی) जंगल
 में रहने वाला (Jangal me rehne wala
 (Jangal me rehne wala) (جنگل میں رہنے والا)

VĪRĀNI वीरानी (ف - مذ) ویرانی

1. उजाड़ पन (Ujár pan) (اُجَار پِن)

poshan karne wala (पोषण करने वाला) (Nematen dene
 wala) (نعمتیں دینے والا)

VAH,HÁB वह्हाब (ع - مذ) وہاب

1. बहुत बख्शिश करने वाला (Bahut
 bakhshish karne wala) (بہت
 بخشش کرنے والا)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
 nám) (ایشور کا ایک نام)

VAH,HÁJ वह्हाज (ع - ص) وہاج

प्रकाश मान (Prekash mán) (پُرکاش
 ज्योतिर्मय (Jyotir mai) (جُیو تیر مے)
 रौशन (Rausban) (روشن)

VAH,B वह्ब (ع - مذ) وہب

दान (Dán) (दान) अनुदान (Anudán
 (Bakhshish) (बख्शिश) (انودان)
 (بخشش)

VAH,BI वह्बी (ع - ص) وہبی

1. अनुदत्त (Anudatt) (انودت) बख्शा
 हुआ (Bakhsha hua) (بکشا ہوا)

2. ईश्वर दत्त (Íshwar datt) (ایشور دت) खुदा दाद
 (Khuda dád) (خدا داد)

VAH,M वहम् (ع - مذ) وہم

1. भ्रम (Bhram) (بھرم) भ्रांति (Bhránti
 (Vasvasa) (वसवसा) (بھرائتی)

2. संदेह (Sandeh) (سندیدہ) आशंका
 (Áshanka) (आशंका) (شک)

وہم/اساس (ع - ص)

VAH,M-ASÁS वहम आसास

भ्रम मूलक (Bhram múlak) (بھرم
 जिस की बुन्याद वहम पर हो)

3. उदासी (Udāsi) (اداسی) उदासीनता
(Udāsīnata) (اداسینتا)
4. अस्त व्यस्तता (Ast vyastata) (است
(Abtari) (ابتري) व्यस्तता)

बरबदी (Bar bādi) (بربادی)

2. अशोभा (Ashobha) (اشوبها) वे
रौनकी (Be raunaqi) (برونقی)

8

2. नेता (Neta) (نیٹا) पेशवा (Peshva)
(लीडर) (Leader) (لیڈر)
HÁRIB हारिब (ع - ص) هارب
पलायक (Paláyak) (پلايک) भागने
वाला (Bhāgne vála) (بھاگنے والا)
हारوت फन (ع - ص) هاروت فن

HÁRÚT-FAN हारुत फन
ऐन्द्र जालिक (Andr jalik) (ایندر جالک)
तांत्रिक (Tántrik) (تانٹرک) जादूगर
(Jádúgar) (جادوگر)

- HÁRÚNI हारुनी (ع - ص) هارونی
1. अवशा करी (Avag,gyg kári) (اوگیا
करा) ना फरमान (Na farmán)
(नाफरमान)
2. उद्दंड (Ud,dand) (उद्दंड) सर कश
(Sar kash) (سرکاش)

HÁZIM हाज़िम (ع - ص) هاضم
पाचक (Páchak) (پاچک) पचाने वाला
(Pachāne vála) (پچانے والا) हضم करने
वाला (Hazm karne vála) (هضم کرنے والا)

HÁZIMA हाज़िमा (ع - ص) هاضمه
1. पाचन शक्ति (Páchan shakti) (پاچن
शक्ति) हضم करने की कुशलता (Hazm
karne ki kuśhalat) (هضم کرنے کی قوت)

HÁTIF हातिफ (ع - ص) هاتف

1. स्वर्ग दूत (Swarg dūt) (سورگ دوت)
फिरिश्ता (Firishta) (فرشته)
2. आकाश वक्ता (Ákásh vakta) (आकाश
वक्ता) गैबी फिरिश्ता (Ghaibi firishta)
(غیبی فرشته)

HÁJI हाजी (ع - ص) هاجی
निंदक (Nindak) (نندک) हजो करने
वाला (Hajo karne vála) (هجو کرنے
والا)

HÁDIM हारिम (ع - ص) هادم
ध्वंसक (Dhwansak) (دھونسک) नाशक
(Náshak) (ناشک) बरबाद करने वाला
(Barbād karne vála) (برباد کرنے والا)
هادم الذات (ع - ص) هادم الذات

HÁDIMUL-LAZ,ZÁT हादिमुल लज्जात
यमराज (Yamráj) (यमराज) यमदूत
(Yamdūt) (यमदूत) मलकुलमौत
(Malakulmout) (ملک الموت)

HÁDI हादी (ع - ص) هادی

1. सनुपदेशक (Sadupdeshak) (सदुपदेशक)
हिदायत करने वाला
(Hidayat karne vála) (هدایت
करने वाला)

ka gabra kharal aur us ka mūsala
دراٹھیں کوٹنے کا لوہے کا گہرا کھول اور
(Himám) ہمام دستا (اس کا موسلا
dasta دستہ ہمام)

HÁVIYÁ ہاویہ (ع - مذ)
مہا نرک (Mahá narak)
نرک کا سب سے نیچے کا درجہ (Narak
ka sab se níche ka darja
نرک کا
(سب سے نیچے کا درجہ)

HÁIL ہائل (ع - ص)
1. بھینکر (Bhayankar)
بھیانک (Bhayának)
ہولناک (Haulnák)
2. پراچند (Praoband)
تیہ (Tívr)
بھوت تیز (Bhut tez)
(بہت تیز)
3. تراسک (Trásak)
ڈرانے والا (Daráne vála)

HUBÚT ہبوط (ع - مذ)
اوپر سے نیچے آنا (Úpar se níche ána
اوپر سے نیچے آنا
(اوتارنا)

HIBA ہبہ (ع - مذ)
دان (Dán)
بخشش (Bak_hshish)
ہبہ نامہ (عف - مذ)

HIBA-NÁMA ہبہ نامہ
دان پتر (Dán pattr)
بخشش (Bak_hshish náma)
(نامہ)

2. پاچن کریا (Páchan kriya)
ہضم کرنے کا عمل (Hazm
karne ka amal)

HÁLIK ہالک (ع - ص)
ہنسک (Hinsak)
مار ڈالنے والا (Már dálne vála)

HÁLA ہالہ (ف - مذ)

1. مڈل (Mandal)
دھرا (Dáera)
چندر (Chandr)
چندر مڈل (Chandr mandal)
وہ دھرا جو چاند کے
چاروں طرف پڑتا ہے (Voh ghera
jo chánd ke cháron taraf parta
hai جو چاند کے چاروں
طرف پڑتا ہے)

HÁMÚN ہامون (ف - مذ)
کانن (Kánan)
جنگل (Jangal)

HÁN ہان (ف - جملہ تلبیہ)
ساوہان (Sáavadhán)
خبردار (Khabar dár)
(ہوشیار)

HÁVAN ہاون (ف - مذ)
اولکھلی (Ulúkhali)
(اوکھلی)

HÁVAN-DASTA ہاون دستہ (ف - مذ)
دواہ کٹنے کا لوہے کا گہرا خورل اور
اس کا موسلا (Daváen kútne ka lohe)

HUJÚM هجوم (ع - مذ) हुजूम

1. जन समूह (Jan samúh जन समूह)
भीड़ (Bhīr भीड़) मज्मा (Majma
(مجمع)
2. प्राचुर्य (Práchurra प्राचुर्य)
बहुतात (Bahutát बहुतात) इफ्रात
(Ifrát (افراط))

هجو ملیح (ع - مٹ)

HAI,VE-MALÍH हज्वे मलीह

व्याजनिंदा (Vyáj Linda व्याज निंदा)
ऐसी हज्व जो ऊपर से तारीफ जान पड़े
(Aisi haj, v jo upar se ta, rif ján paré
(ایسی هجو جو اوپر سے تعریف جان پڑے

HADÁYA हदाया (ع - مذ) هدايا

هدیه، کی جمع
तुहफे (Tohfe तुहफے) Bhen ten (भेंटें
(بهینتیں)

HIDÁYAT हिदायत (ع - मٹ) هدايت

1. निदेश (Nidesh निदेश) अनुदेश
(Anudesh अनुदेश) राह नुमाई
(Ráh numáyi راه نمائی)
2. दीक्षा (Díkehha दीक्षा) तलक़ीन
(Talqín تلقین)
3. आदेश (Ádesh आदेश) हुकम
(Hukm حکم)

هدايت کار (ع - ص)

HIDÁYAT-KÁR हिदायत कार

निदेश (Nideshta निदेश) हिदायत
करने वाला (Hidáyat karne vála
(هدايت کرنے والا)
یہ بتانے والا کہ ایسا ایسا کرو

HAT,K हत्क (ع - مٹ) هتك

अपमान (Apmán अपमान) अनادر
(Anádar अनادر) बेइज्जती (Be izzati
(بے عزتی)

HIJR हजर (ع - مذ) هجر

वियोग (Viyog वियोग) विरह (Virah विरह)
जुदाई (Judáyi जुदाई) फिराक (Firáq
(فراق)

HIJRÁN हज्रान (ع - مذ) هجران

‘हजर’

हजरान نصیب (ع - ص)

HIJRÁN-NASÍB हज्रान नसीब

विरह संतप्त (Virah santapt विरह संतप्त)
जिसके भाग्य में वियोग ही वियोग हो (Jis
ke bhággya men viyog hi viyog ho
جس کے بھاگ्यہ میں वियोग ही
(वियोग हो)

HIJRAT हज्रत (ع - मٹ) هجرت

स्वदेशत्याग (Swadesh tyág स्वदेश त्याग)
प्रवास (Pravás प्रवास) तर्क वतन
(Terke vatan ترک وطن)

HAI,V हज्व (ع - مذ) هجو

निंदा (Ninda निंदा) बुराई (Buráyi
(هجو) हजो (برائی)

HAI,V-GO हज्व गो (ع - مذ) هجو گو

हज्व के शेर कहने वाला शायर (Haj, v
ke sher kahne vala shair हज्व के शेर
(کہنے والا شاعر)

2. نذر (Nazr) پش کاش (Pesh
kash) (پیشکش) (سمارپن)
(سمزین)

HAZAYÁN ہزیان (ع - مذ)

1. وہ اننرثک اور اسंबدھ باتے جو
بیمار بھوشی یا بخار کی تہی کے
سمی بکتا ہے (Vohanarthak aur
asambad, dh bāten jo bīmār bebo-
shī ya bukhār ki tezi ke samai
bakta hai) وہ انرتھک اور اسمبده
باتھن جو بیمار بے ہوشی یا بخار
(کی تہزی کے سے بکتا ہے)

2. بکواس (Bakvās) انرگال
پرلاپ (Anargal pralāp) (انرگل
پرلاب)

یہ لفظ اردو میں 'ا' کے زہر اور 'ن'
کے سکون سے بولا جاتا ہے

ہزیان سرا (ع - ص)

HAZAYÁN-SARA ہزیان سرا

انرگال وادی (Anargal vādi) (انرگل
پرلاپی) (Pralāpi) (وادی)
بکواسی (Bakvāsi) (بکواسی)

ہزیان سرائی (ع - ص)

HAZAYÁN-SARÁYI ہزیان سرائی

پرلاپ (Pralāp) (پرلاب) میثیا واد
(Mith, thya vād) (میتھیا واد)
(Bakvās) (بکواس)

HAR ہر (ف - ص) ہر
پرتی (Prati) (پرتی) ہر اک (Har ek
(ہر ایک))

ہدایت نامہ (ع - مذ)

HIDÁYAT NÁMA ہدایت ناما

نیدش پتر (Nidesh pattr) (نیدش)
وہ کاراں جس میں ہدایت کی تفصیل درج ہو
(Voh kághaz jis men hidá-
yatn ki tafsil darj ho) وہ کاغذ جس
(میں ہدایتوں کی تفصیل درج ہو)

HADAR ہادر (ع - مذ)

کسی کے مار ڈالنے کو جائز قرار دینا
(Kisi ke mār dālne ko jāiz qarār dena)
(کسی کے مار ڈالنے کو جائز قرار دینا)

HADAF ہدف (ع - مذ)

لکھنا (Lak, chhya) (لکھنا) (Nishána)
وہ جگہ جہاں
نیشانا لگایا جاتے (Voh jagah jahān
nishána lagāya jāe) وہ جگہ جہاں
(نشانہ لگایا جاتے)

ہدف ملامت (ع - مذ)

HADAFE-MALAMAT ہدف ملامت

وہ آدمی جس پر ہر طرف سے ملامت
کی بھڑک ہو (Voh ādami jis par har
taraf se malāmat ki bauchhār ho)
وہ آدمی جس پر ہر طرف سے ملامت
(کی بھڑک ہو)

HUD HUD ہد (ع - مذ)

اک کلگی والی چھوٹی چپڑیا (Ek
kalghī vāli chhoti chipiya) (اک کلگی
(والی چھوٹی چپڑیا))

HAD, YA ہدیا (ع - مذ)

1, ہڈیا (Uphār) (ہڈیا) (Bhept)
(تھپت) (Tohfa) (تھپت)

तावान (Táván) वह रकम जो किसी काम के नुकसान के संबंध में दी जाए (Voh raqam jo kisi kām ke nuq-sán ke sambandh men di jáe وہ رقم جو کسی کام کے نقصان کے سمبندھ میں دی جائے)

HAR-JAYI हरजाई (ف - ص)

1. वह जो हर जगह मारा मारा फिरे (Voh jo har jagah mára mára phire) (وہ جو ہر جگہ مارا مارا پھیرے)
2. वह स्त्री जो किसी एक से संबद्ध न हो (Voh istri jo kisi ek se sambad, dh na ho) (وہ استری جو کسی ایک سے سمبندھ نہ ہو)
3. वे मुरवत (Be muravvat) (بے مروت) वे वफा (Be vafa) (بے وفا)

HAR-CHAND हरचंद (फ - व)

1. अत्यधिक (Attyadhik) (अतिदहक) बहुतेरा (Bahutera) (बहुतेरा) ज़ियादा (Bahut ziyáda) (बहुत زیادہ)
2. यद्यपि (Yad, dyapi) (यदिपि) अगर चे (Agar che) (अगर چه)

हردل عزیز (ع - ف)

HAR-DIL-AZIZ हर दिल अजीज़

लोकप्रिय (Lok ap, priya) (لوکپریہ)
जन प्रिय (Janap, priya) (جنپریہ)
जिसे सब चाहें (Jise sab cháhen) (جسے سب چاہیں)

HAR-DAM हरदम (फ - व)

1. प्रति क्षण (Prati chhan) (प्रति क्षण) प्रति पल (Prati pal) (प्रति पल) हर लम्हा (Har lam, ha) (हर لمحہ)

هر آئینه (ف - ص)

HAR-ÁINA हरआइना

1. निश्चय (Nishchay) (نشیچہ) अवश्य (Avash, shya) (اوشیہ) यकीनी (Yaqíni) (یقینی)
2. विवशतापूर्ण (Vivaslata purn) (زورشتنا) नाचार (Náchár) (ناچار)

हरास (फ - म)

हिरास (Hirás) (هیراس) भा (Bhai) (بہا) त्रास (Trás) (تراس) डर (Dar) (دَر)

हरासां (फ - व)

1. त्रस्त (Trast) (ترست) भयभीत (Bhai bhít) (بہی بہت) डरा हुआ (Dara hua) (درا ہوا)
2. हताश (Hatásh) (هتاش) निराश (Nirásh) (نراش) मायूस (Máýús) (مایوس)

हरावुल (त - म)

सेनाप्र (Senággr) (سیناگر) फौज की वह टुकड़ी जो सेना के आगे आगे चलती है (Fauj ki voh tukri jo sena ke áge áge chalti hai) (فوج کی وہ تکرپی جو سینا کے آگے آگے چلتی ہے)

HARJ हरज (ع - م)

1. हानि (Háni) (هانی) क्षति (Chhati) (کسیتی) नुकसान (Nuqsán) (نقصان) बाधा (Bádha) (باده) खलल (Khalal) (خلل) गड़बड़ (Gar bar) (گڑبڑ)

हरजाने (फ - म)

हरजाना (Harjána) (हरजानہ) क्षति पूर्ति (Chhati púrti) (کسیتی پورتی)

HARKÁRA हर कारा (ف - مذ) هر کاره

1. धावक (Dhāvāk) (دهاک) پیاذا
(Piyāda) (پیاذا)

2. पत्र वाहक (Pattr vāhak) (پتر واهک)
कासिद (Qāsid) (قاصد)

3. चपरासी (Chaprāsi) (چپراسی)
मजकूरी (Mazkūri) (مذکورگی)

HAR-GĀH हर गाह (ف - ص) هر گاه

1. जिस समय (Jis samai) (جس سے)
जिस वक़्त (Jis vaqt) (जस وقت)

2. चूँकि (Chūnki) (چونکہ) यतः (Yatah)
(یتہ)

HARGIZ हर गिज़ (ف - क्ले) ناکید) हर گر

कदापि (Kadāpi) (कदापी) ज़िन्हार
(Zin, hār) (زینہار)

HARĪSA हरीसा (ع - مذ) هر یسه

एक किस्म का खाना जो गेहूँ के आटे,
गोश्त और दूध से बनाते हैं (Ek qism
ka khāna jo gehūn ke āte, gosht aur
dūdh se banāte hain) (ایک قسم کا
کھانا جو گہوؤں کے آتے، گوشت اور
دودھ سے بناتے ہیں)

HAZĀR हजार (ف - ص) هزار

1. सहस्र (Sahasr) (سہسّر) दस सौ
(Das sau) (دس سو)

2. बहुतेरा (Bahutera) (بہتیرا) बहुत
ज़ियादा (Bahut ziyāda) (بہت زیادہ)

3. बुल बुल (Bul bul) (بلبل) एक प्रसिद्ध
चिड़िया (Ek prasid, dh chiriya)
(ایک پرسدھ چریا)

2. हर समय (Har samai) (هر سے)
हर वक़्त (Har vaqt) (هر وقت)

HARZA हरज़ा (ف - ص) هرزه

मिथ्या (Mith, thya) (میتھیا) अनर्गल
(Anargal) (انرگل) फुज़ूल (Fuzul)
(فہوول) वेहूदा (Be hūda) (بہوودہ)

हरज़े दरा (ف - ص)

HARZA-DIRA हरज़ादिरा

मिथ्या भाषी (Mith, thya bhāshi) (میتھیا
अनर्गल वादी (Anargal vādi) (انرگل وادی)
बक वासी (Bak vāsi) (बक वासी)
गप्पी (Gappi) (گپی)

हरज़े सरा (ف - ص)

HARZA-SARA हरज़ा सरा

دیکھو 'हरज़े दरा'

हरज़े कार (ف - ص)

HARZA-KĀR हरज़ा कार

मिथ्या कारी (Mith, thya kārī) (میتھیا
ऐसे काम करने वाला जिन का कोई
फल न हो (Aise kām karne vāla jin
ka koi phal na ho) (ایسے کام کرنے والا
جن کا کوئی پھل نہ ہو)

हरज़े गर्द (ف - ص)

HARZA-GARD हरज़ा गर्द

व्यर्थ भ्रमी (Vyarth bhrāmi) (ویرتھ
आवारा गर्द (Āvāra gard) (آوارہ گرد)

हरज़े گو (ف - ص)

HARZA-GO हरज़ा गो

دیکھو 'हरज़े दरा'

ہزل کو (ف - ص)

HAZL-GO ہزل گو

وہ کوی جو ہنسی مزاج کی ایسی شاہری
 کرتا ہے جس میں اشرلیلاتا ہو (Voh
 kavi jo hansī mazāq ki aisi shāiri
 karta hai jis mein ashlilata ho وہ کوی
 جو ہنسی مذاق کی ایسی شاعری
 کرتا ہے جس میں اشرلیلاتا ہو)

HAZĪMAT ہزیمت (ع - مٹ)

پرابھ (Prābhav ہزارا) ہار (Hār
 ہار) شکست (Shikast شکست)

ہزیمت خوردہ (ف - ص)

HAZĪMAT KHURDA ہزیمت خوردہ

پرا بھوت (Parābhūt ہزارا) ہارا ہوا
 (Hāra hua ہارا) شکست خوردہ
 (Shikast khurda شکست خوردہ)

HAST ہست (ف - مٹ)

1. اہستیتو (Astittwa اہستیتو) ہستی
 (Hasti ہستی) ہجڑہ (Vujūd
 وجود)

2. جیون (Jīvan جیون) جیوندگی
 (Zindagi زندگی)

3. اہستی (Asti اہستی) ہے (Hai ہے)

HASTI ہستی (ف - مٹ)

1. اہستیتو (Astittwa اہستیتو) ہجڑہ
 (Vujūd وجود)

2. جیون (Jīvan جیون) ہیات (Hayāt
 حیات)

3. پرائی وری (Prāni verg پرائی وری)
 ماکبلوک (Makblūq ماکبلوک)

ہزار داستان (ف - مٹ)

HAZĀR-DĀSTĀN ہزار داستان

ایک प्रकार کی بول بول جو بہت سی
 بولیاں بول سکتی ہے (Ek prakār ki bul-
 bul jo bahut si boliyān bol sakti hai
 ایک پرکار کی بول بول جو بہت سی
 بولیاں بول سکتی ہے)

ہزار ہا (ف - ص)

HAZĀR, HA ہزار ہا

سہسروں (Sahasron سہسروں) ان
 گینت (An ginat ان گینت) بے شمار
 (Be shumār بے شمار)

HUZĀL ہزال (ع - مذ)

دوبلالتا (Chhīnata چھیلنا) دہلالتا
 (Durbalata دہلالتا) دوبلا پن (Dubla
 pan دہلاپن)

HIZAB, R ہیزاب (ع - مذ)

سیھ (Singھ سیھ) ویاغھ (Vyāghr
 ویاغھ) شیر (Sher شیر)

HAZAJ ہزاج (ع - مٹ)

اردو کا ایک وزن جس میں 'یغ' کا
 [ISS] آٹھ بار آتا ہے ایک ہے
 بحر جس میں 'مفاعیلن' آٹھ بار
 آتا ہے)

HAZL ہزل (ع - مٹ)

1. اشرلیلاتا (Ashlilata اشرلیلاتا)
 فکڑ پن (Phak, kar pan فکڑ پن)
 2. ہنسی (Hansi mazāq ہنسی)
 تماکھور (Tamaakhur تماکھور)
 (تمسخر)

HUSHYÁR हुशियार (ف - ص) هوشيار
هوشيار کا معنی دیکھو 'هوشيار'

HAZM هضم (ف - ص) هضم
پचन (Pachan) پاک (Pák)
ان پاک (Ann pák) (ان پاک)
پेट में गिजा का हضم होना (Pet men
ghiza ka hazm hona) پیت میں
(غذا کا هضم ہونا)

HAFT هفت (ف - ص) هفت
سات (Sát) (سپت Sept)

هفت اقلیم (ع - م)

HAFT-IQLÍM هفت اقلیم

1. سات - महाद्वीप (Sept maba dwíp)
ساتوں بہرے آجزم
(Sáton barre ázm) (ساتوں براعظم)
2. समस्त संसार (Samast sansár)
ساری دنیا (Sári dunya)
(سمست سنسار)

هفت خوان (ف - م)

HAFTKHÁN هفت خوان

1. बहुत कड़ी मंज़िल (Bahut karī manzil)
(بہت کڑی منزل)
2. बहुत कठिन काम (Bahut kathin kām)
(بہت کٹھن کام)

هفت قلزم (ع - م)

HAFT-QULZUM هفت قلزم

सप्त महा सागर (Sapt mahasāgar)
ساتوں بہرے آجزم (Sáton
bahre ázam) (ساتوں سمندر اعظم)

4. हकीकत (Haqiqat) बिसात
(Bisát) (حقیقت)

5. मजाल (Majál) ताब (Táb)
(مجال) (تاب)

6. संसार (Sansár) दुनिया
(Dunya) (دنیا)

هستی جاوداں (ف - م)

HASTI-E-JÁVIDÁN हस्ति ए जाविदां
अमर जीवन (Amar jīvan)
हमेशा की जिंदगी (Hamesha kī zindagi)
(همیشه کی زندگی)

هستی فانی (ع - م)

HASTI-E-FÁNI हस्ति ए फानी

क्षण भंगुर जीवन (Chhan bhangur
jīvan) (چھون بہنگر جیون)
चंद दिन की जिंदगी (Chand din kī zindagi)
(دن کی زندگی)

هستی موہوم (ع - م)

HASTI-E-MAUHÚM हस्ति ए मौहूम

دیکھو 'هستی فانی'

هشاش (ع - ص)

HASH,SHÁSH هشا شش

प्रसन्न मुख (Prasann mukh) (پرسن مکہ)
प्रफुल्ल (Praphull) (پریفول)
खुर्रम (Khusho khurram) (خوش و خرم)

اردو میں یہ لفظ تلخ استعمال
نہیں ہوتا بلکہ ہشاش کے ساتھ آکر
هشاش ہشاش ہوا جاتا ہے

HASHT هشت (ف - ص) هشت
अष्ट (Asht) (آٹھ)

هلال نو (ع - ف - مذ)

HILÁL-E-NAU हिलाले नौ

बालेंदु (Bāleṇdu) बाल चंद्र
(Bāl chandr) पहले दिन का
चाँद (Pahle dīn ka chāud) دن پہلے کا چاند

HALÁHIL हलाहिल (फ - म - مذ)

1. हलाहिल (Haláhal) काल कूट
(Kál kút) ऐसा जहर
जिस का इलाज न हो सके (Aisa
zahr jis ka ilāj na ho sake) ایسا زہر
جس کا علاج نہ ہو سکے
2. घातक (Ghátakh) मोह लिक
(Mohlik) (مہلک)

HAM(M) हम (म - म - مذ)

मनस्ताप (Manastáp) खेद
(Khed) गम (Gham) रंज (Ranj)

HAM हम (फ - म - म - مذ)

1. भी (Bhi) नीज (Níz)
2. विसी संज्ञा के पहले आकर किसी कार्य
में शिर्षत ज़ाहिर करने या बराबरी के
लिए आता है जैसे 'हमकलाम' या
'हम सर' (Kisi sangya ke pahle ákar
kisi kárya me1 shirkat karne ya
barábari ke liye áta hai jaise
"ham ka'lám" ya "ham sar"
کسی سنگیا کے پہلے آکر کسی
کاریہ میں شرکت ظاہر کرنے یا
برابری کے لئے آنا ہے جیسے
'ہم کلام' یا 'ہم سر')

هفت کشور (ف - م - م - مذ)

HAFT-KISHVAR हफत किश्वर

دیکھو 'هفت اقلیم'

HAFTA हफता (ف - م - مذ)

1. सप्ताह (Saptáh) सात दिन की
मुद्दत (Sát dīn ki muddat) سات دن
(کی مدت)
2. शनिवार (Shani vár) सनी-
चर (Saníchar) (شنبه وار)

HAFÁVÁT हफवात (ع - م - م - مذ)

मिथ्या गल्प (Mith,thya galp) बेहूदा
बकवास (Bakvás) (بیہودہ باتیں)

HALÁK हलाक (ع - م - म - مذ)

1. हनन (Hanan) बध (Badh)
कत्ल (Qatl) (بدھ)
2. बधित (Badhit) मकतूल
(Maqtúl) (بدهیت)
3. मरण (Maran) मौत (Maut)
(موت)
4. मृत (Mrit) मुर्दा (Murda)
(مراہوا) मरा हुआ (Mara hua) (مردہ)

HALÁKAT हलाकत (ع - م - म - مذ)

1. बध (Badh) कत्ल (Qatl) (بدھ)
2. मरण (Maran) मौत (Maut)
(موت)
3. परिश्रम (Prish,sbram) मेहनत
(Mehnat) (پرشہم)

HILÁL हलाल (ع - म - म - مذ)

नव चंद्र (Nav chandr) नयाचाँद
(Naya chānd) (نہاچاند)

هم بستری (ف - مٹ)

HAM-BISTARI هم بسترى

سہवास (Sahvās سہ واس) سہوگ

(Sambhog سم بھوگ) مبراشارت

(Mubásharat مبراشارت)

هم پایہ (ف - ص)

HAM-PÁYA هم پاىا

تولپ پد (Tullya pad تولپ پد) سامان

دجا رخنہ والا (Samán darja rakhne

vála سامان درجہ رکھنے والا)

(Ham martaba هم مرتبہ)

هم پالہ (ف - ص)

HAM-PALLA هم پاللا

1. تولپ (Tullya تولپ) سامان (Samán

برابر (Baráb r برابر) (سامان)

2. برابر کی ٹکڑ کا (Barábar ki

takkar ka برابر کی ٹکڑ کا)

(جور جور)

هم پہلو (ف - ص)

HAM-PAHLU هم پہلو

پارشوورتی (Párahwa varti پارشوورتی)

پاس بیٹنے والا (Pás baith-ne vála

Páblu پاس بیٹنے والا)

nashín پہلونشیں)

هم پشہ (ف - ص)

HAM-PESHA هم پشہا

سہوگ (Sah vyavaśāvi سہوگ)

ایک جیسا روزگار کرنے والے (Ek jaisa rozgār kerne vále

ایک (جیسا روزگار کرنے والے)

هم آغوشی (ف - مٹ)

HAM-ÁGHOSHI هم آغوشى

آلنگن (Álingan آلنگن) انک مال

(Ankmál مال) بغل گیر ہونا

(Baġhal gír hona)

هم آهنگ (ف - ص)

HAM-ÁHANG هم آهنگ

سہمت (Sahmat سہمت) هم راز

(Ham ráo هم راز) متفق (Mutta-

fiq متفق)

HUMA हुमा (ف - مذ)

ایک کلپت پکچھی جس کے لیے

ہے کہ جس کے سر پر بیٹھ

ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

بادشاہ ہو جاتا ہے، اور وہ

همایوں (ف - ص) HUMÁYŪN हुमायूँ

1. شوم (Stubh شوم) منگل مای

(Mangal mai منگل مے)

کاری (Ka'ān kári کاری)

مبارک (Mubárah مبارک)

2. مغل خاندان کا ایک پراسید بادشاہ

(Mughal khándán ka ek prasid, dh

bádasháh مغل خاندان کا ایک

پراسید بادشاہ)

हिम्मत पस्त करने वाला (Him-
mat past karne wala) हिम्त पस्त
करने والا

हिम्त शिकनी (छ - मत्)

HIM,MAT-SHIKANI हिम्मत शिकनी
उत्साह भंग (Utsáh bhang) उत्साह
(हिम्मत तोड़ना) (Himmat tora
हिम्त तोड़ना)

हिम्त वर (छ - मत्)

HIM,MAT-VAR हिम्मत वर
साहसी (Sáhasi) उत्साही
(Utsáhi) हौसले वाला (Hausale
vála) (होसले والا)

हिम्त जमाअत (छ - मत्)

HAM-JAMÁ,AT हिम्त जमाअत
1. सहापाठी (Sah páthi) सहा-
ध्यायी (Sahádh,dhyáyi) (सहाध्यायी)
हिम्त सबक (Ham sabaq) (हिम्त सबक)
2. सह वर्गीय (Sah vargiya) (सह वर्गीय)
एक वर्गीय (Ek vargiya) (एक वर्गीय)
(एक तबके के) (Ek tabqe ke)
(एक तबके के)

हिम्त जिनस (छ - मत्)

HAM-JINS हिम्त जिनस

1. एक लिंग (Ekling) (एक लिंग)
या 'मादा' किसी एक जिनस का ('Nar'
ya 'máda' kisi ek jins ka) (नर'
'मादा' किसी एक जिनस का)

2. सम वयस्क (Sam vayask) (सम वयस्क)
बराबर की उम्र का (Barábar
ki umr ka) (बराबर की उम्र का)

HIM,MAT हिम्मत (छ - मत्)

1. साहस (Sáhas) (साहस) उत्साह
(Utsáh) (उत्साह) हौसला (Hausala
(होसले))

2. वीरता (Vírata) (वीरता) बहादुरी
(Baháduri) (बहादुरी)

3. धृष्टता (Dhrištata) (धृष्टता) डिट्टाई
(Dhitáyi) (डिट्टाई) बे बाकी (Be-
báki) (बे बाकी)

4. शक्ति (Shakti) (शक्ति) ताकत
(Táqat) (ताकत)

5. उमंग (Umang) (उमंग) वल्वला
(Valvala) (वल्वला)

HAMTA हिम्ता (छ - मत्)

समान (Samán) (समान) तुल्य (Tullya
(मिस्ल) (Misl) (मिस्ल))

हिम्त افزا (छ - मत्)

HIM,MAT-AFZA हिम्मत अफज़ा
उत्साह वर्धक (Utsáh verdhak) (उत्साह वर्धक)
हिम्मत अफज़ाई करने वाला
(Himmat afzáyi karne ála) (हिम्त
(अफज़ाई करने वाला))

हिम्त افزائی (छ - मत्)

HIM,MAT-AFZÁYI हिम्मत अफज़ाई
प्रोत्साहन (Protsáhan) (प्रोत्साहन)
हौसला बढ़ाना (Hausa'a barhána
(होसले बढाना))

हिम्त शिकन (छ - मत्)

HIM,MAT-SHIKAN हिम्मत शिकन
उत्साह मेदी (Utsáh blodi) (उत्साह मेदी)

2. सह वास (Sah vās सहवास) समोग (Sam bhog समभोग) हम बिस्तरी (Ham bistari हमबिस्तरी)

هم خیال (ع - ص)

HAM-KHAYÁL हम खयाल

1. सहमत (Sahmat सहमत) एक मत (Ek mat एकमत) हमराय (Ham ráo हमराए)
2. सह धर्म (Sah dharm सहधर्म) सहपंथ (Sah panth सहपंथ) हम मशरब (Ham mushrab हममशरब)

HAM-DARD हम दर्द (ف - ص)

सहानुभूति कर्ता (Sahānu bhūti karta सहानुभूतिकर्ता) राम गुसार (Gham gusār रामगुसार)

هم دردی (ف - م)

HAM-DARDI हम दर्दी

सहानु भूति (Sahānu bhūti सहानुभूति) सवेदना (Samvedana समवेदना) दर्द मंदी (Dard mandi दर्दमंदी)

هم دست (ف - ص)

HAM-DAST हम दस्त

1. मित्र (Mitr मित्र) दोस्त (Dost دوست)
2. तुल्य (Tulya तुल्य) समान (Samān برابر) वराबर (Barábar)

هم دگر (ف - ص)

HAM-DIGAR हम दिगर

अन्योन (An,nyon अन्योन) परस्पर (Paraspar परस्पर) आपस में (Ápas me में) बाहम (Baham बाहम)

3. सहजातीय (Sah jātiya सहजातीय) एक खानदान का (Ek khāndān ka एकखानदानका)

هم جوار (ع - ص)

HAM-JIVÁR हम जिवार

प्रतिवासी (Prati vāsi प्रतिवासी) प्रतिवेशी (Prati veshi प्रतिवेशी) पड़ासी (Paṛosi पड़ासी)

هم چشم (ف - ص)

HAM-CHASHM हम चश्म

1. मित्र (Mitr मित्र) दोस्त (Dost دوست)

2. तुल्य पद (Tulya pad तुल्यपद) हम रुत्बा (Ham rutba हमरुत्बा)

هم خانه (ف - ص)

HAM-KHÁNA हम खाना

सह निवासी (Sah nivāsi सहनिवासी) सह निकेत (Sah niket सहनिकेत) किसी के साथ एक घर में रहने वाला (Kisi ke sáth ek ghar me rahne vála किसीकेसाथएकघरमेंरहनेवाला)

هم خواص (ع - ص)

HAM-KHÁVÁS हम खावास

तुल्य लक्षण (Tulya lakshhan तुल्यलक्षण) सह धर्मा (Sah dharma सहधर्मा) एक जैसी खासियत वाले (Ek jaisi khásiyat vále एकजैसीखासियतवाले)

هم خوابی (ف - م)

HAM-KHÁBI हम खाबी

1. सह शय्या (Sah shaiya सहशय्या) साथ सोना (Sáth sona साथसोना)

سہ چر (Sah char سچر) साथ
سفر کرنے والا (Sáth safar karne
vála ساتھ سفر کرنے والا)

2. साथی (Sáthi ساتھی) ساتھ رہنے
والا (Sáth rahne vála ساتھ رہنے
والا)

هم رشتہ (ف - ص)

HAM-RISHTA هم رشتہ

1. سگوتر (Sagottr سگوتر) سوجن
(Swajan سوجن) رشتہ دار (Rishte
dár رشتہ دار)

2. سوترت (Súttrit سوترت) ساتھ
میں (Sáth men nath, thi ساتھ
میں) منسلک (Munsalik منسلک)

هم ركب (ف - ص)

HAM-RIKÁB هم ركب

1. ساری کے ساتھ ساتھ (Savári ke
sáth sáth ساری کے ساتھ ساتھ)
2. ساتھ (Sáth ساتھ) ہم راہ (Ham
ráh ہم راہ)

هم رنگ (ف - ص)

HAM-RANG هم رنگ

- سماں رنگ (Sam varn سماں رنگ) ایک
(Ek varn ایک) ایک سے رنگ کے
(Ek se rang ke ایک سے رنگ کے)

HAM-ZÁD هم زاد (ف - م)

1. سہ جات (Sah ját سہ جات) ساتھ
پیدا ہونے والا (Sáth paida hone
vála ساتھ پیدا ہونے والا)

HAM-DAM هم دم (ف - ص)
میترا (Mitr میترا) سہا (Sakha سہا)
دوست (Dost دوست)

هم دوش (ف - ص)

HAM-DOSH هم دوش

1. سامان (Samán سامان) برابر
(Barábar برابر)

2. پارشوا ورتی (Párshwa varti پارشو
ورتی) برابر بیٹھنے والا (Barábar
baithne vála برابر بیٹھنے والا)

هم ديوار (ف - ص)

HAM-DÍVÁR هم دیوار

- پرتی ویشی (Prati veshi پرتی ویشی)
پڑوسی (Paṛosi پڑوسی) ہم سایا
(Ham sáya ہم سایہ)

HAM-RÁZ هم راز (ف - ص)

1. مارمگیا (Marmaggya مارمگیا) راز دا
(Ráz dán راز دان)
2. سہا (Sakha سہا) دوست (Dost
دوست)

HAM-RÁH هم راہ (ف - ص)

1. سہ چر (Sah char سچر) سہ پٹی
(Sah panthi سہ پلٹی) سفر کا
ساتھی (Safar ka sáthi ساتھی)
2. ساتھ ساتھ (Sáth sáth ساتھ ساتھ)

هم راهی (ف - م)

HAM-RÁHI هم راہی

1. سہ پٹی (Sah panthi سہ پلٹی)

سہا (Sahādh, dhyāyi) سہا
ساتھ ساتھ پڑھنے والے (Sāth
sāth pāṛhne vālo ساتھ ساتھ پڑھنے والے)

ہم سخن (ف - ص)

HAM-SUKHAN ہم سخن

دیکھو 'ہم زبان'

ہم سر (ف - ص) ہم سر
تولیا (Tullya) (سمان Samān) سمان
برابر (Barābar) (تلاہ)

ہم سری (ف - مٹ) ہم سری

1. سماتا (Samata) (سمتا) برابری
(Barābari) (برابری)

2. اددانتا (Ud, dandata) (سرکشی Sar kashi) سرکشی

3. برابری کا داوا (Barābari ka da, va) (برابری کا دعویٰ)

ہم سفر (ع - ص)

HAM-SAFAR ہم سفر

سہچر (Sahchar) (سہچر) سہچر
ساتھ ساتھ (Sah panthi) (سہ پانٹی) ساتھ ساتھ
کرنے والا (Sāth safar kurne vāla) (ساتھ سفر کرنے والا)

ہم سن (ف - ص) ہم سن

سم وایسک (Sam vayask) (سم وایسک) سم وایسک
سم سامایک (Samsāmayik) (سم سامایک) سم سامایک
وایسک (Vayasth) (وایسک) وایسک
ہم عمر (Ham umr) (ہم عمر) ہم عمر

ہم سنی (ف - مٹ)

HAM-SINI ہم سنی

سم وایسک (Sam vayaskata) (سم وایسک) سم وایسک

2. آزادگی کا ساہا جو ارمال کے زریع
اس کے بس میں ہو جاتا اور اس کے
ہر حکم کی تامل کرتا ہے (Ādami
ka sāya jo amal ke zariye uske
bas meṃ ho jāta aur us ke har
hukm ki ta, mil karta hai آدمی
کا سایہ جو عمل کے ذریعے اس کے
بس میں ہو جانا اور اس کے ہر
(حکم کی تعمیل کرتا ہے)

ہم زبان (ف - ص)

HAM-ZABÁN ہم زبان

سہ مات (Sahmat) (سہ مات) ہم راز
(Ham rái) (ہم راز) متفقی (Mutta fiq
(متفقی)

ہم زلف (ف - مٹ)

HAM-ZULF ہم زلف

ساڈ (Sārhu) (ساڈ) دو سگی بھنوں کے
شاور (Do sagi bahuon ke shau-
har) (دو سگی بھنوں کے شوہر)

ہم سایگی (ف - مٹ)

HAM-SÁYAGI ہم سایگی

پرتی واس (Prati vās) (پرتی واس) پرتی واس
پرتی ویش (Prati vesh) (پرتی ویش) پرتی ویش
پڑوس (Paṛos) (پڑوس) پڑوس

ہم سایہ (ف - ص)

HAM-SÁYA ہم سایہ

پرتی واسی (Prati vási) (پرتی واسی) پرتی واسی
پڑوسی (Paṛosi) (پڑوسی) پڑوسی

ہم سبق (ع - ص)

HAM-SABAQ ہم سبق

سہ پاٹی (Sah páthi) (سہ پاٹی) سہ پاٹی

هم صفر (ع - ص)

HAM-SAFÍR هم سافیر

1. मित्र (Mitr متر) सखा (Sakha) (همدم) هم دم (Ham dam) (سکھا)
2. एक जैसी बोली बोलने वाली चिट्ठियां (Ek jaisi boli bolne vâli chitṭiyân) (ایک جیسی بولی بولنے والی چٹیاں)

HAM-ASR هم عصر (ع - ص)

- सम कालीन (Sam kâlin) (سم کالین)
- एक समय में हाने वाले दो या अधिक आदमी (Ek samaimen bone vâle do ya adhik âdami) (ایک سے میں ہونے والے دو یا ادھک آدمی)

هم عمر (ع - ص)

HAM-UMR هم उम्र

- सम वयस्क (Sam vayask) (سم وایسک)
- सम सामयिक (Sam sâma,ik) (سم)
- एक उम्र वाले (Ek umr vâle) (ایک عمر والے)

هم عمری (ع - م)

HAM-UMRI هم उम्री

- समावस्था (Samâvastha) (سماءستھا)
- समवयस्कता (Sam vayaskata) (سم)
- هم सिनी (Ham sini) (هم سینا)

هم عنان (ف - ص)

HAM-INÂN هم इनान

1. सहचर (Sah char) (سہچر) هم राहा (Ham râhi) (هم راحی)
2. मित्र (Mitr متر) रफीक (Rafiq) (رفیق)

वयस्क भाव (Vayas, sya bhâo) (ویسک بھاو)

هم उम्री (Ham umri) (هم عمری)

هم شکل (ع - ص)

HAM-SHAKL هم شکل

- एक रूप (Ek rūp) (ایک روپ) अनु रूप (Anu rūp) (انورूप) तद्रूप (Tadrūp) (تلہ روپ) तुल्य रूप (Tullya rūp) (تولہ روپ)
- एक जैसी शकल वाले (Ek jaisi shakl vâle) (ایک جیسی شکل والے)

HAM-SHÍR هم شیر (ف - م)

- भगिनी (Bhagini) (بھگنی) सहोदरा (Sahodara) (سہودرا) बहिन (Bahin) (ہمشیرہ) هم شیرا (Hamshíra)

هم شیرزاده (ف - م)

HAM-SHÍR-ZÁDA هم شیرزادا

- भगिनी सुत (Bhagini sut) (بھگنی ست)
- भागिनेय (Bhágineya) (بھاگنیہ) भानजा (Bhánja) (بھانجا)

هم شیرہ (ف - م)

HAM-SHÍRA هم شیرا

دیکھو 'هم شیر'

هم صحبت (ع - ص)

HAM-SOHBAT هم سوبت

1. सभा सद (Sabhâsad) (سبھاسد) मुसाहिब (Musâbib) (مصاحب)
2. सहवासी (Sah vâsi) (سہواسی) सुवा-शरत करने वाला (Mubâsherat karne vâla) (مباشرت کرنے والا)

गुफ्तगू करने वाला (Guftgu
karne vála) (گفتگو کرنے والا)

هم کنار (ف - ص)

HAM-KINÁR हम किनार

आलिगित (Álingit) बगल गीर
(Baghal gír) (بغل گیر) हम आगोश
(Ham ághosh) (هم آغوش)

هم مذهب (ع - ف - ص)

HAM-MAZ,HAB हम मजहब

सह धर्मो (Sah dharmi) (سہ دھرمی)
एक मजहब वाले (Ek maz.bab vále)
(ایک مذهب والے)

هم معنی (ع - ف - ص)

HAM-MA,NA (NI) हम माना (नी)

समानार्थक (Samánáarthak) (سمانارتھک)
पर्याय वाची (Paryáe vāchi) (پریایے)
एक अर्थ वाले शब्द (Ek arth
vále shabd) (ایک اर्थ والے شبد)

هم مكتب (ع - ف - ص)

HAM-MAK,TAB हम मकतब

सह पाठी (Sah páthi) (سہ پاٹھی) बचपन
में साथ पढ़े हुए (Bach pan men sáth
parhe hue) (بچپن میں ساتھ پڑھے ہوئے)

HAM-NÁM हम नाम (फ - व - स)

सम नाम (Sam nám) (سم نام) एक नाम
वाले (Ek nam vále) (ایک نام والے)

هم نبرد (ف - व - س)

HAM-NABARD हम नवर्द

प्रतिद्वंद्वी (Prati dwardwi) (پرتی
دو دندی) हरिक (Harif) (حریف) हम
मुकाबिल (Mad,do muqábil) (مد مقابل)

HAM-AHD हम अहद (ع - ف) (هم عهد
دیکھو 'هم عصر')

هم قدم (ع - ف - ص)

HAM-QADAM हम कदम

सहचर (Sah char) (سہ چر) साथी (Sáthi)
(ساتھی)

هم قلم (ع - ف - ص)

HAM-QALAM हम कलम

सम पद (Sam pad) (سم پد) एक ओहदे
वाले (Ek ohde vále) (ایک عہدے والے)
هم قوم (ع - ف - ص)

HAM-QAUM हम कौम

1. सजातीय (Sajátíya) (سجاتیہ)
खानदानी (Khándáni) (خاندانی)
2. एक देशीय (Ek deshíya) (ایک
देशیہ) हम मुल्क (Ham mulk)
(هم ملک)

هم قیمت (ع - ف - ص)

HAM-QÍMAT हम कीमत

तुल्यार्थ (Tullyárg) (تولیاریگ) सम मूल्य
Sam múllyá (سم مولیہ) एक से दामों
वाली चीजें (Ek se dáron váli chizen)
(ایک سے داموں والی چیزیں)

هم كفو (ع - ف - ص)

HAM-KUE,V हम कुव

सहगोत्र (Sah gottr) (सहगोत्र) जिन के
आपस में शादी ब्याह हो सके (Jin ke
ápas men shádi byáh ho sake) (جن
کے آپس میں شادی بیاہ ہو سکے)

هم كلام (ع - ف - ص)

HAM-KALÁM हम कलाम

वार्तालाप कर्ता (Vártálap karta) (وارتا)

همه تن گوش (ف - ص)

HAMA-TAN-GOSH هما تن گوش

سुनने के लिए उत्कंठित (Sunne ke liye
utkanthit) (سننے کے لیے اُنکنتھت)
उत्कर्ण (Utkarn) (اتکرن)

HAMA-DÁN هما دان (ف - ص)

1. सर्वज्ञ (Sarvaggya) (سرورگیه) सर्व
वेत्ता (Sarv vetta) (सरववेत्ता) सर्व
ज्ञाता (Sarv gváta) (सरवग्वीता) सब
कुछ जानने वाला (Sab kuchh jánne
vála) (سب کچھ جاننے والا)
2. व्युत्पन्न (Vyutpan,n) (ویستپن)
विद्वत्तम (Vid,dwattam) (ودوتتم)
मुतबद्दیر (Mutabah,hir) (متبحدیر)

همه صفت موصوف (ع - ف - ص)

HAMA SIFAT-MAUSÚF

हिमा सिकत मौसूर

सर्व गुण संपन्न (Sarv gun sampan,n)
सारी सिकतों से (सरु गुन समपन)
आरास्ता (Sári sifaton se árásta) (ساری
صفتوں سے آراسته)

HAMA-GÍR हमा गीर (ف - ص)

सर्व व्यापी (Sarv vyápi) (सरवव्यापी)
सर्व भौम (Sárv bhaum) (सरवभौम)
आलम गीर (Álcm gír) (عالم گیر)

همیشگی (ف - م - ش)

HAMESHAGI हमेशगी

नित्यता (Nitya'a) (नित्यता) निरंतरता
(Niran'arata) (निरंतरता) दवाम (Davám)
(نوام)

هم نشین (ف - ص)

HAM-NASHÍN هم نشین

पार्ष्व वर्ती (Pársbwa varti) (پارشوروتی)
पार्षद् (Pársbad) (پارشاد) मुसाहिब (Musá-
hib) (مصاحب)

هم نفس (ع - ف - ص)

HAM-NAFAS हम नफस

मित्र (Mitr) (متر) सखा (Sakha) (سکھا)
दोस्त (Dost) (دوست)

HAM-NAVA हम नवा (ف - व - स)

सहमत (Sahmat) (سہمت) हम जबां
(Ham zabán) (هم زبان)

HAM-VÁR हमवार (ف - व - स)

समतल (Samtal) (سمتل) चौरस
(Chauras) (مورس) मुसत्तह (Musattah)
(مسطح)

HAM-VÁRA हमवारा (ف - م - ذ)

निरंतर (Nirantar) (نرنتار) लगातार
(Lagátár) (لگاتار) मुसलसल (Musal-
sal) (مسلسل)

هم وطن (ع - ف - ص)

HAM-VATAN हम वतन

सम देशीय (Sam deshíya) (سمدیشیه)
एक वतन वाले (Ek vatan vále) (ایک
وطن والے)

HAMA हम (ف - व - स)

समग्र (Samagr) (समग्र) सर्व (Sarv)
(सब)

HAMA-TAN हम ता (ف - व - स)

पूर्णतया (Purn taya) (پورن تیا) पूरे तौर
(Púre taur se) (پورے طور سے)

جانی جو بھارت کی پراچین
(نواسی ہے)

ہندوستان (ف - مذ)

HINDOSTÁN ہندوستان

بھارت ورش (Bhārat varsh)
بھارت (Bhārat)

ہندوستانی (ف - مذ)

HINDOSTĀNĪ ہندوستانی

1. भारतीय (Bhāratīya) بھارت
نیاوسی (Bhārat nivāsi) بھارت
ہندوستان کا باشندہ (نواسی)
(Hindustān ka bāshinda)
ہندوستان کا باشندہ

2. भारत की भाषा (Bhārat ki bhāsha)
ہندوستان کی بولی (بھارت کی بھاشا)
(Hindustān ki boli)
ہندوستان کی بولی

HINDI ہندی (ف - مذ)

1. भारत निवासी (Bhārat nivāsi)
ہند کا رہنے والا (بھارت نواسی)
(Hind ka rahne wala)
ہند کا رہنے والا

2. हिंदी भाषा (Hindi bhāsha) ہندی
ناگری (Nāgarī) ناگری (بھاشا)

3. हिंदी लिपि (Hindi lipi) ہندی لپی
دےو ناگری (Dev nāgarī) دےو ناگری

4. भारतीय (Bhār tiya) بھارت
بھارت (Bhārat sambandhi) بھارت
بھارت کا (Bhārat ka)
(سمبندھی) بھارت کا

HAMESHA ہمیشہ (ف - ص)

نیتھ (Nittya) ستمت (Satat)
سدا (Sada) سدا (Sādaiv) سدا (Sādaiv)
(نیتھ) سدا (Dāim) سدا (Dāim)

HANJĀR ہنجار (ف - ص)

1. मार्ग (Mārg) پتھ (Path)
(رستہ) رستا (Rasta)
2. पद्धति (Pad,dhati) پدھتی
(Pranāli) ریش (Ravish)
(پرنالی) روش

HIND ہند (ف - مذ)

بھارت (Bhārat) ہندوستان
(Hindustān) ہندوستان

HINDASA ہندسہ (ع - مذ)

1. गणित (Ganit) گنت
ریاضی (Bij ganit) ریاضی
(Riāzi) ریاضی
2. संख्या (Sankhya) سنکھیا
(Adad) عدد

ہندسہ دان (ع - ص)

HINDASA-DĀN ہندسا دان

گنت (Ganitaggya) گنتی
انک (Ank ganit vetta) انک
ریاضی (Riāzi dān) ریاضی
(ریاضی دان)

HINDU ہندو (ف - مذ)

ایک ویشہ جاتی جو بھارت کی پرانین
نیاوسی ہے (Ek visesh jāti jo bhārat
ki prācin nivāsi hai)

3. योग्यता (Yoggyata یوگیتا) कावि-
लीयत (Qábiliyat قابلیت)

هنرور (ف. ص)

HUNAR-VAR हुनर वर

دیکھو 'هنر مند'

HANGÁM हंगाम (ف. - مذ) هنگام
समय (Samai) काल (Kál) समय
वक्त (Vaqt) وقت

HANGÁMA हंगामा (ف. - مذ) هنگامه

1. भीड़ (Bhīṛ) जमाव (Jamád) مجمع (جماء)
2. कोलाहल (Koláhal) शोरोगुल (Shorogbul) شور و غل
3. हाहा कार (Háha kár) कोह-राम (Kohráam) (هاهاکار)
4. धूम धाम (Dhúm dhám) हल चल (Hal chal) (دهوم دھام)
5. उपद्रव (Upad,drav) बल्वा (Balva) दंगा (Danga) (اُپددر و بلوہ)
6. सेन द्रोह (Sen droh) बगावत (Baghávát) (سین دروہ)

هنگامه آرائی (ف. - مث)

HANGÁMA-ÁRÁYI हंगामा आराई

1. युद्ध (Yud,db) जंग (Jang) (یوڈدھ)
2. उपद्रव (Upad drav) फितना (Fitna) बल्वा (Balva) (اُپددر و فتنہ)

HUNAR हुनर (ف. - مذ) هنر

1. शिल्प (Shilp) कला (Kala) فن (فن)
2. गुण (Gun) जोहर (Jauhar) (گوئن جوهر)
3. योग्यता (Yoggyata) कावि-लीयत (Qábiliyat قابلیت)

هنرشناس (ف. - ص)

HUNAR SHANÁS हुनर शनास

1. गुणग्राही (Gunag,gráhi) पारखी (Parakhi) हुनर का पहचानने वाला (Hunar ka pah chán-ne vála) (گوئن گراہی پارکھی)

هنر مند (ف. - ص)

HUNAR-MAND हुनर मंद

1. शिल्प कार (Shilp kár) दस्त कार (Dast kár) (شیلپ کار دست کار)
2. कला कार (Kala kár) فن कार (Fan kár) (کلاکار فن کار)
3. योग्य (Yoggya) काविल (Qábil) (یوگیتا قابل)
4. शिष्ट (Shisht) सभ्य (Sabb, bhya) बा सलीका (Ba salíqa) (شیست سبیه با سلیقه)

هنرمندی (ف. مث)

HUNAR-MANDI हुनर मंदी

1. शिल्प कर्म (Shilp karm) दस्तकारी (Dast kári) (شیلپ کرم دستکاری)
2. शिष्टता (Shishtata) सलीका (Salíqa) (شیستتہ سلیقه)

لہڑائی کا ہنگامہ (Larāyi ka hangāma لہڑائی کا ہنگامہ)

ہنگامہ پرداز (ف - ص)

HANGÁMA-PARDÁZ ہنگامہ پرداز

ہنگامی (ف - ص) HANGÁMI ہنگامی

اُپدرو کاری (Upad, drav kári)

1. سامیک (Sámaik)

فساد फैلانے والا (Fasád phailāne vála)

وقت (Vaqti)

فساد پھیلانے والا

2. استہائی (Asthāyi)

شارارتی (Sharáratī)

عارضی (Árizi)

ہنگامہ پرداز (ف - ص)

ہنوز (ف - ص) HANÚZ ہنوز

HANGÁMA-PARDÁZI ہنگامہ پرداز

آدیاپی (Ad, dyāpi)

اُپدرو کرنا (Upad, drav karna)

آب تک (Ab tak)

دنگا مچانا (Danga machāna)

آب بھی

دنگا مچانا

ہوا (ع - ص) HAVA ہوا

ہنگامہ پرور (ف - ص)

HANGÁMA-PARVAR ہنگامہ پرور

1. وایو (Vāyu)

ہنگامہ - پرداز

باد (Bād)

2. آکھیا (Iol, chha)

ہنگامہ پسند (ف - ص)

آکھیا (Ákánk chha)

HANGÁMA-PASAND ہنگامہ پسند

خواہش (Khábish)

3. پربت بادھا (Pret bādha)

1. آشاںتی (Ashántip, priya)

آسہب (Ásehb)

جیسے دنگا فساد پسند ہو

4. آپان وایو (Apán váyu)

جیسے دنگا فساد پسند ہو

ریاھ (Piya)

دنگا فساد پسند ہو

5. دشا (Hálat)

2. جو چاہتا ہو کہ ہر سہ ماہ کوئی نہ

دشا

جو چاہتا ہو کہ ہر سہ ماہ کوئی نہ

6. ہلکا संबंध (Halka sambandh)

جو چاہتا ہو کہ ہر سہ ماہ کوئی نہ

خفیف تعلق (Khaaf ta, alluq)

جو چاہتا ہو کہ ہر سہ ماہ کوئی نہ

خفیف تعلق

جو چاہتا ہو کہ ہر سہ ماہ کوئی نہ

ہوا باز (ف - ص)

کوئی دل چسپ دھوم دھام ہے

ہوا باز (ف - ص) HAVA-BÁZ ہوا باز

ہنگامہ کارزار (ف - مذ)

واہیان چالک (Vāyu yán chālak)

HANGÁMA-E-KÁRZÁR ہنگامہ کارزار

واہیان چالک

سمر (Samar)

ہوا دار (ف - مٹ)

HAVA-DÁR ہوا دار

1. शुभ चिंतक (Shubh chintak शुभ
چندک) खैर खाह (Khair kháh
خیر خواہ)
2. एक खुली हुई सवारी जिसे कहार
उठाते हैं (Ek khuli hui savári jise
kahár utháte hain ایک کھلی
ھوئی سواری جسے کھار اٹھاتے
تھیں) ताम जान (Tám ján تھام
جان)

ہوا رفتار (ف - ص)

HAVA-RAFTÁR ہوا رفتار

- वायु वेग (Váyu veg وایو ویگ) शीघ्र
गति (Shíghr gati شیکھر گتی) बाद
रफतार (Bád raftár باد رفتار)

HAVÁYI هوائی (ف - ص)

1. वायु संबंधी (Váyu sambandhi وایو
سंबندھی) हवा से मुतालिक (Havá se muta,alliq
ھواسے متعلق)
2. कपोल कल्पित (Kapol kalpit کپول
کپ) गप (Gap گپ) (कलित)
3. एक प्रकारकी आतश बाजी (Ek prakár
ki ádash bázi ایک پرواز کی
آتش بازی)
4. नकली (Naqli نقلی) दिखावे का
(Dikháve ka دکھاوے کا)

جس سے ھوائی فیر

5. हवा के वेग से चलने वाला (Hava
ke veg se chalne vála ھوا کے ویگ

वाला (Haváyí jaház chaláne vála
(ھوائی جہاز چلانے والا)

ہوا پرست (ف - ص)

HAVA-PARAST ہوا پرست

1. अवसर वादी (Avsar vádi اوسر
وادی) स्वार्थी (Swarathi سوارتھی)
मतलब आशना (Matlab áshna
مطلب آشنا)
2. कामी (Kámi کامی) विषय लोलुप
(Vishai lolup ویشے لولپ) ऐयाश
(Aiyásh عیاش)

ہوا خواہ (ف - ص)

HAVA-KHÁH ہوا خواہ

- शुभचिंतक (Shubh chintak शुभ
چندک) शुभेच्छु (Shubhechh,obhu
خیر خواہ) (Khair kháh
خیر خواہ)

ہوا خوری (ف - مٹ)

HAVA-KHORI ہوا خوری

- वायु सेवन (Váyu sovan وایو سون)
हवा खाना (Hava khána ھوا کھانا)
चिहिल कदमी (Chihil qadami چہیل
قدسی)

ہوا خیزی (ف - مٹ)

HAVA-KHEZI ہوا خیزی

- बँधी हुई धाक उखड़ जाना (Bandhi hui
dhák ukhar jána بندھی ھوئی دھاک
اُکھڑ جانا) हवा उखड़ जाना (Havá
ukhar jána ھوا اُکھڑ جانا)

هوس پيشه (عف - ص)

HAVAS-PESHA हवस पेशा

دیکھو 'هوس پرست'

هوس کار (ع - ص)

HAVAS-KÁR हवस कार

دیکھو 'هوس پرست'

هوسناک (عف - ص)

HAVAS-NÁK हवस नाक

دیکھو 'هوس پرست'

HOSH होश (ف - مذ)

1. संज्ञा (Sangya سنگیا) चेतना (Cbetana चेतना) हवास (Havás) (حواس)

2. ज्ञान (Gyán گدّان) इलम (Im علم) खबर (Khabar خبر)

3. बुद्धि Bud,dhi बुद्धی मति (Mati عقل) अक्ल (Aql عقل)

4. विवेक (Vivek वीवेक) तमीज़ (Tamiz تمیز)

هوش ربا (ف - ص)

HOSH-RUBA होश रुबा

बुद्धि भामक (Bud,dhi bbrámak بُدھی بُہامک) होश उदा देने वाला (Hosh ura देने वाला) (هوش ازادیلے والا)

هوش مند (ف - ص)

HOSH-MAND होश मंद

1. संज्ञा वान् (Sangyaván سنگیادان) होशयार (Hoshyár هوشیار)

(سے چلنے والا)

جیسے ہوائی چکی - ہوائی بلندق

ہوائی سموم (عف - مٹ)

HAVÁ-E-SAMÚM हवाए समूम

कड़ी लपट (Kari lapat کڑی لہٹ)

तू (Taz lu تاز لو)

ہوائے صرصر (عف - مٹ)

HAVÁ-E-SARSAR हवाए सर सर

دیکھو 'صرصر'

HŪ,BAHŪ हूबहू (عف - ص)

यथावत् (Yathavat یثاوت) सह रूप

(Sahrúp سہروپ) बिलकुल एक जैसा

(Bilkulek jaissa بالکل ایک جیسا)

HAUDAJ हौदज (ع - مذ)

हाथी या ऊंट की पीठ पर बैठा हुआ

कजावा (Háthi ya únt ki píth par

bandha hua kajáva ہاتھی یا اونٹ

کی پیٹ پر بندھا ہوا کجاوہ)

हौदा (Hauda هودة)

HAVAS हवस (ع - مٹ)

1. तृष्णा (Trishna त्रिष्णा) लिप्सा (Lipsa

लिप्सा) हिर्स (Hirs حرص)

2. लोभ (Lobh लोभ) लालच (Lálach

लालच) तमा (Tama طمع)

هوس پرست (عف - ص)

HAVAS-PARAST हवस परस्त

लोलुप (Lclup लोलुप) लिप्सु (Lipsu

लोभी (Lobhi लोभी) लालची

(Lálachi لالچی)

2. बुद्धि मत्ता (Bud,dhi matta बद्धी मत्ता)
मनीषा (Manisha मनीषा)
अक्ल मंदी (Aql mandi عقل मंदी)
3. दूर दर्शिता (Dúr darshita दूर दर्शिता)
दूर अंदेशी (Dúr andeshi दूर अंदेशी)
(अन्दिशी)
4. सावधानी (Sáavadhání सावधानी)
चौकसी (Chaukasi चौकसी)
5. धूर्तता (Dhúrtata धूर्तता)
चालाकी (Cháláki चालाकी)

HAUL हौल (होल - ए - मंड)

1. त्रास (Trás त्रास) भय (Bhai भय)
डर (Dar डर)
2. घबराहट (Ghabrábat घबराहट)
दहशत (Dahshat दहशत)

होल زده (होल - एफ - स)

HAUL-ZADA हौल ज़दा

- भय भीत (Bhai bhít भय भीत)
त्रस्त (Trast त्रस्त) डरा हुआ (Dara
hua डरा हुआ)

होल ناک (होल - एफ - स)

HAUL-NÁK हौल नाक

- भयंकरण (Bhíshban भयंकरण) भयंकर
(Bhayankar भयंकर) दहशत नाक
(Dahshat nák दहशत नाक)

हो हो (होल - ए - स)

HUVA-HUVA हुवा हुवा

1. अक्षरशः (Akohbarshah अक्षरशः)
ज़रा ज़रा (Zara zara ज़रा ज़रा)
बिजकुल (Bilkul बिजकुल)

2. बुद्धिमान (Bud,dhimán बुद्धीमान)
अक्लमंद (Aqlmand عقل मंद)

HOSH-YÁR होशियार (होश - यार - स)

1. सचेत (Sachet सचेत) सजग
(Sajag सजग) चौकला (Chau-
kanna चौकला)
2. जाग्रत (Jágrat जाग्रत) जागरूक
(Jágarúk जागरूक) बेदार (Bedár
बेदार)

3. दक्ष (Dakohh दक्ष) कुशल
(Kushal कुशल) माहिर (Máhir
माहिर)

4. धूर्त (Dhúrt धूर्त) वंचक
(Vanchak वंचक) फरेबी (Farebi
फरेबी)

5. बुद्धिमान (Bud,dhi mán बुद्धीमान)
मेधावी (Medhávi मेधावी) अक्ल-
मंद (Aql mand عقل मंद)

6. दूरदर्शी (Dúr darshi दूरदर्शी)
दूरअंदेश (Dúr andesh दूरअंदेश)
7. सावधान (Sáavadhán सावधान)
खबरदार (Khabardar खबरदार)

महापात्रे मेम

8. सावधान (Sáavadhán सावधान)
खबरदार (Khabardár खबरदार)
मुहतात (Mohtát मुहतात)

होशियारी (होश - यार - स)

HOSH-YÁRI होश यारी

1. दक्षता (Dakohhata दक्षता)
निपुणता (Nipunata निपुणता) महारत
(Mahárat महारत)

हिबत زده (ع - ص)

HAIBAT-ZADA हैबत ज़दा

1. भय भीत (Bhaibhīt भयभीत)

त्रस्त (Trast त्रस्त) खाइक (Khāif खाँफ)

2. आतंकित (Ātankit आतंकित) मर-
ऊब (Mar,úb मरूब)

हिबत ناك (ع - ص)

HAIBAT-NÁK हैबत नाक

भयंकर (Bhnyankar भयंकर) भीषण

(Bhīshan भीषण) डरावना (Darāona डरावना)

HAIJÁN हैजान (ع - م)

1. प्रचंडता (Prachandata प्रचण्डता)

तेज़ी (Tezi तेज़ी) तेज़ी (Tivrata तेज़ी)

2. अशांति (Ashānti अशांति) गड़बड़ी
(Garbarī गड़बड़ी)

हैजान انگیز (ع - ص)

HAIJÁN-ANGEZ हैजान अंगेज़

अशांति प्रद (Ashāntip,prad अशांतप्रद)

तशवीश अंगेज़ (Tashvīsh angez तशवीश अंगेज़)

HECH हैच (ف - ص)

1. निकम्मा (Nikamma निकम्मा) ना कारा
(Na kára नाकारा)

2. दुच्छ (Tuch,ohb दुच्छ) अधम
(Adham अधम) नीच (Nīch नीच)

2. तद्वत् (Tadvat तद्वत्) वैसा ही
(Vaisa hi वीसाही) बिजिसिही
(Bijinsihī बिजिन्सेही)

HUVAIDA हुवैदा (ف - ع)

प्रकट (Prakat प्रकट) व्यक्त (Vyakt व्यक्त)
ज़ाहिर (Zābir ज़ाहिर)

HAI,AT हैअत (ع - م)

1. खगोल विद्या (Khagol vid,ya खगोल विद्या)
इल्मूलाक (Ilmul aḥlāk इल्मूलाक)

2. चेष्टा (Cheshta चेष्टा) आकृति
(Ākriti आकृति) हुल्या (Hulya हुल्या)

3. दशा (Dasha दशा) हालत (Hálat हालत)

4. बनावट (Banāvat बनावट) साख्त
(Sākht साख्त)

हैआत कड़ाई (ع - م)

HAI,AT-KAZÁYI हैअत कज़ाई

वेश भूषा (Vesh bhúsha वेश भूषा)

वज़ा क़ता (Vaz,a qat,a वज़ा क़ता)

HAIBAT हैबत (ع - م)

1. भय (Bhai भय) त्रास (Trás त्रास)
खौफ (Khauḥ खौफ)

2. आतंक (Ātank आतंक) रोब (Rob रोब)

3. आतुरता (Āturata आतुरता) घबराहट
(Ghabrábat घबराहट) वहशत
(Vahshat वहशत)

HAIZUM ہیزم (ف - مٹ)

کاٹھ (Káshth کاشتہ) ایندھن (Índhan
جلاانے کی لکڑی (Jaláne ki
lakri جلانے کی لکڑی)

ہیزم فروش (ف - ص)

HIAZUM-FAROSH ہیزم فروش

کاٹھ विक्रेता (Káshth vik,kreta کاشتہ
وکریتا) ایندھن विक्रेता (Indhan vanik
اندرھن وکریتا) جلاانے کی لکڑی
bechne वाला (Jaláne ki lakri bechne
vála جلانے کی لکڑی بیچنے والا)

HAIZA ہیزا (ع - مذ)

دست (Visúchika ویسوحیکا) دھڑکی
और कै की बातक बीमारी (Dast aur qai
ki ghátak binári دست اور قے کی
گھٹاک بیماری)

HAIKAL ہیکل (ع - مٹ)

1. वह मूर्ति जो किसी ग्रह के नाम पर
बनाई जाए (Voh murti jo kisi grah
ke nám par banáyí jáe وہ مورتی
جو کسی گھر کے نام پر بنائی
جائے)

2. महा काय (Maha kái مہا کای)
بڑے جیسے والا (Bae jusse vála
بے جیسے والا)

3. मूर्ति गृह (Murti grih مورتی گھر)
मंदिर (Mandir مندر) बुतखाना
(But khána بت خانہ)

4. आकार (Ákár آکر) प्रकार (Prakár
پرکار) डील डौल (Dil daul قبل قبول)

3. व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) बे कार (Bekár
بیکار)

هیچ کاره (ف - ص)

HECH-KÁRA हेच कारा

1. निष्कर्म (Nish karm نیش کرم)
निकम्मा (Nikamma نیکما)

2. व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) बे फाईदा
(Befáeda بے فائدہ)

هیچ کس (ف - ص)

HECH-KAS हेच कस

دیکھو 'هیچ کاره'

هیچ مدال (ف - ص)

HECH-MADÁN हेच मदां

1. अनभिज्ञ (Anabhig,gya انبیکھے)
निरक्षर (Nirakchhar نیرکچھر) बे इल्म
(Be ilm بے علم)

2. मूर्ख (Múrkھ مورکھ) बे वुक्फ
(Be vuqúf بے وقوف) मुर्ख (Múrkھ مورکھ)

هیچ و بوج (ف - ص)

HECHO-POCH हेचो पोच

व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) मिथ्या (Mith,thya
میتھیا) फुजूल (Fuzúl فضول)

HÍZ हीज (ف - ص)

1. नपुंसक (Napunsak نپونسک)
क्लीब (Klib کلیمب) हीजड़ा (Híjra
هیزانه) ज्ञाना (Zanána ج्ञانہ)

2. भीर (Bhíru بھیرو) डरपोक (Darpok
دردل) बुजदिल (Bus dil بزدل)

HÍMIYA ہیمیا (ع - مٹ) ہیمیا
 इंद्रजाल (Indr jál) भोज विद्या
 (Bhoj vid,ya) तिलिस्म
 (Tilism) طلسم

HAIHÁT हैहात (ع - مٹ) हैहात
 हाहत (Háhant) हाए
 अफसोस (Háo afsos) (هاے افسوس)

HAYÚLA हयूला (ع - مذ) हयूला
 तत्व (Tattwa) धातु (Dhátu)
 मूल (Múl) हर चीज का
 माहा, गुण और अस्तीयत (Har ohíz
 ka mád,da gun aur aslíyat) هر چه
 (کا ماده، گن اور اصلیت)

5. बच्चे के गले की हँसली या तावीज़ों
 का हार (Bachche ke gale ki hansli
 ya távizon ka hár) بچے کے گلے
 کی ہنسلی یا تعویذوں کا ہار

6. स्त्रियों के गले का रुपों या अशरफियों
 का हार (Istriyon ke gale ka rupon
 ya ashrafiyon ka hár) استریوں کے
 گلے کا روپوں یا اشرفیوں کا ہار

HÍL हील (ع - مٹ) हील
 एला (Ela) छोटी इलाइची (Chhoti
 iláichi) چھوٹی الائچی

ع

YÁBU याबू (ت - مذ) یا بُو
 टट्टू (Tattu) छोटा घोड़ा (Chhota
 ghorā) چھوٹا گھوڑا

YÁD याद (ف - مٹ) یاد
 1 स्मरण (Ismaran) स्मृति
 (Ismriti) याद दाश्त
 (Yád dáshht) (یاد داشت)

2. ध्यान (Dhyán) खयाल
 (Khayál)

3. अनुध्यान (Anud,dhyán) (اند، دھیان)
 मानसिक प्रत्यक्ष (Mánasik pratyakhsh)

YA या (ف - عطف) یا
 अथवा (Athava) किंवा (Kimva
 (کم و)

YÁBIS याबिस (ع - ص) یا بَس
 शुष्क (Shushk) जिस की तासीर
 खुश्क हो (Jis ki tásir khushk ho) جس
 کی تاثیر خشک ہو

YÁBINDA याबिदा (ف - ص) یا بِنْدَه
 आदाता (Ádáta) प्रापक (Prápak)
 पाने वाला (Páne vála) (پانے والا)

2. स्मारक (Ismārak اسمارک) मैमो-
रेडम (Memorendum मेमोरेंडम)

تاسवुर (Tasav, مانسک پرتیکچر
vur تصویر)

YÁR یار (ف - مذ)

یاد آوری (ف - مٹ)

1. मित्र (Mitr मित्र) सखा (Sakha
دوست (Dost دوست (سکھا)
2. उपपति (Uppati (اپپتی) जार
(Jár آشا) आशना (Áshna آشنا)

YÁD-ÁVARI یاد آوری
یاد کرنا (Yád karna یاد کرنا)
बुलाना (Bulána بلانا) पूछना (Púchh-
na پوچھنا) शुभस्मरण (Subh-
asmaran شہس مرن)

YÁRA یارا (ف - مذ)

یاد داشت (ف - مٹ)

1. बल (Bal بل) शक्ति (Shakti
طاقت (Táqat شکتی) ताकत (Táqat شکتی)
2. सामर्थ्य (Sámārthya (سامرتھ) सकत
(Sakat سکت) मक्दूर (Maqdúr مالدور)
3. साहस (Sáhas साहस) हियाउ
(Hiyáo هیاء) हिमत (Himmat
همت)

YÁD-DÁSHT یاد داشت
1. स्मरण शक्ति (Ismaran shakti
Háfiza حافظ (اسمرن شکتی)
2. अनुस्मारक (Anusmārak (انوسمارک)
रिमाइंडर (Reminder رمائندر)

یاد دهانی (ف - مٹ)

YÁRÁNA یارانه (ف - مذ)

YÁD-DIHÁNI یاد دہانی
अनुस्मरण (Anusmāran (انس مارن)
कोई भूली हुई बात याद दिलाना (Koyi
bhūli hui bát yád dilána کوئی بھولی
ہوئی بات یاد دلانا)

मित्रता (Mittrata मित्रता) मैत्री (Maittri
دوستی (Dosti دوستی (میتری)

یاد فراموش (ف - ص)

YÁRI یاری (ف - مٹ)
मैत्री (Maittri मित्रता) دوستी (Dosti
دوستی)

YÁS یاس (ع - مٹ)
निराशा (Nirásha निराश) नैराश्य
(Nairásh,shya (نیراشیہ) ना उम्मेदी
(Na ummedi (نا اُممدی)

YÁD-FARÁMOSH یاد فراموش
याद भूल जाने वाला (Yád bhúl jáné
vála یاد بھول جانے والا) स्मृति
विस्मारक (Ismriti vismārak (اسمِرتی
وسمارک)

یاس آمیز (ع - ص)

YÁS-ÁMEZ یاس آمیز
निराशा पूर्ण (Nirásha pūrṇ (نیراشا پورن)
ना उम्मेदी से भरा हुआ (Na ummedi

YÁDGÁR یادگار (ف - مٹ)

1. स्मृति चिह्न (Ismriti chin,nh (اسمِرتی
نشانہ (Nisháni (نیرانی (چاہ)

YÁFTANI یا فتنی (ف - ص) یافتنی
 प्राप्य (Prápya) जो किसी से
 मिलना हो (Jo kisi se milna ho) جو
 (کسی سے ملنا ہو)

YÁQÚT याकूत (ع - مذ) یاقوت
 पुलक (Pulak) एक रत्न (Ek
 ratn) (ایک رتن)

YÁQÚTI याकूती (ع - مث) یاقوتی

1. याकूत से संबंध रखने वाली चीज़
 (Yáqút se sambandh rakhne váli
 चीज़) یاقوت سے منسلک رکھنے والی
 (چیز)

2. एक पुष्ट कर अवलेह जिस में याकूत
 पकता है, (Ek pusht kar avaleh jis
 mein yáqút paktá hai) ایک پشت
 کر اولیہ جس میں یاقوت
 (پکوتا ہے)

YÁL याल (त - مذ) یال

घोड़े के गले के बाल (Ghore ke gale
 ke bál) (گھوڑے کے گلے کے بال)

YÁVAR यावर (ف - مذ) یاور

सहायक (Saháyak) (سہایک) सहाय
 (Saháo) मदद गार (Madad
 gár) (مددگار)

YÁVARI यावरी (ف - مث) یآوری

सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहाय्य
 (Sáháo) मदद (Madad)
 (مدد)

so bhara hua (نا امیددی سے
 بھرا ہوا)

ياس انگيز (عف - ص)

YÁS-ANGEZ यस अंगेज

निराशोत्पादक (Niráshotpádak) (نیراشوت)
 ना उम्मेदी पैदा करने वाला
 (Na ummedi paida karne vála)
 (نا امیددی پیدا کرنے والا)

YÁSAMAN यसमन (ف - مث) یاسمن

नव मल्लिका (Nav mallika) (نو ملیکا)
 उत्तम गंधा (Uttam gandha) (اُتم گندھا)
 चमेली (Chameli) (چمیلی)

YÁSAMÍN यसमीन (ف - مث) یاسمین

’دیکھو ’ یاسمن

YÁGHI यागी (त - ص) یاغی

1. विद्रोही (Vid,drohi) (ویدروھی) वागी
 (Bághi) (باغی)

2. अन्यायाकारी (Anágyakári) (اناکیا)
 ना फरमान (Na farmán) (نا فرمان)
 (کاری)

YÁNT याप्त (ف - مث) یافت

1. लाभ (Lábh) (لاب) नफा (Nafa)
 (نفع)

2. प्रति (Prápti) (پراپتی) हुसूल (Husúl)
 (حصول)

3. आय (Áe) (آء) आमदनी (Ámadani)
 (آمدنی)

یتیم خانہ (عف - مذ)

YATÍM-KHÁNA یاتیما خانہ

آناٹاٹالے (Anáthálay) دارال
 یتاما (Dáruḷ yatáma)

YAKH یخ (ف - مٹ)

1. ہیم (Hím) برف (Barf)
2. آتی شیتل (Ati shítal) بہت ہی ٹنڈا (Bahut hi thanda)
3. پالا (Pála) توشار (Tushár)

یخ زدہ (ف - ص)

YAKH-ZADA یخ زدہ

ہیمارت (Himárt) پالا مارا
 ہوا (Pála mára hua)

YAKHNI یخنی (ف - مٹ)

مانس رس (Máns ras) گوشت کا
 پانی (Gosht ka ubála hua páni)

YAD یاد (ع - مذ)

ہست (Hast) کر (Kar) ہاتھ
 (Háth)

یاد طولی (ع - مذ)

YADE-TÚLA یاد تولا

ہست کوشل (Hast kaushal) ہست
 سیدھی (Mahárat) ہست سیدھی
 (مہارت)

YÁVAGI یاوگی (تف - مٹ)

پرلاپ (Praláp) بکواس (Bak-
 vás) بھودا گوئی (Behúda goyi)

YÁVA یاوہ (ت - ص)

1. میٹھا (Mith,thya) نیرتھک (Nirarthak) فوسل (Fusúl)
2. آشلیل (Ashlíl) گندا (Ganda) فوہر (Phúhar)

YÁVA-GO یاوہ گو (تف - ص)

انرگل (Anargal bháshi) میٹھا
 وادی (Mith,thya vádi) بھودا
 بکواس کرنے والا (Behúda bak vás karne vála)

YUBS یوبس (ع - مذ)

شوشکاتا (Shushkata) خشکی (Khushki)

YUBÚSAT یوبسات (ع - مٹ)

شوشکاتا (Shushkata) خشکی (Khushki)
 روتا پن (Rúkha pap)

YATÍM یاتیما (ع - ص)

آناٹاٹالے (Anáth) بے باپ یا
 ماں کا بچہ (Be báp ya máno ka bach,oha)

ایک بیماری جس میں jātā hai
(شیر پیل پڑ جاتا ہے)

ید قدرت (ع - مذ)

YADE-QUDRAT یَدِ قُدْرَت

سामर्थ्य (Sāmārthya) शक्ति
(Sakati) सक्त (शक्ति)

YAZDÁN یزدان (ن - مذ)

1. ईरान के आतश परस्तों के मतानुसार
नेकी का खुदा (Írán ke átaśh para-
ston ke matánusár neki ka
khuda) ایران کے آتھس پرستوں کے
(معتنسانار نهکی کا خدا)

2. ईश्वर (Íshwar) खुदा (Khuda
(خدا))

YARÁQ यराक (ت - مذ)

1. युद्ध सामग्री (Yud, dh sámaggri) یدھ
अस्त्र शास्त्र (Astr shastr) (سامگری)
(Hathiyár) हथियार (استر شسترو
هتھیار)

2. उप करण (Up karan) (اوپا کرن)
सामान (Sámán) (سامان)

YAZDÁN-PARAST یزدان پرست

1. अग्निपूजक (Agni pújak) (اگنی
आतश परस्त (Átaśh
parast) (آتھس پرست)

2. ईश्वर पूजक (Íshwar pújak) (ایشور
खुदा परस्त (Khuda
parast) (خدا پرست)

یرغمال (ت - مذ)

YARGH MÁL यर्ग माल

1. प्रति भूति (Prati bhūti) (پرستی
ज़मानत (Zamánat) (بھوتی)

2. दो लड़ने वाले राजाओं में संधि के
समय विजयी राजा को पराजित राजा
की ओर से ज़मानतके तौर पर दिया
जाने वाला लड़का आदि ताकि राजा
अपनी प्रतिज्ञा भंग न कर सके
दो लڑنے والے راجاؤں میں صلح کے
وقت مغلوب راجہ کی طرف سے
مفتوح راجہ کو بطور ضمانت دیا
جانے والا لڑکا وغیرہ تاکہ وہ اپنا
(معاهدہ توڑ نہ سکے)

YAZÍD یزید (ع - ع)

अरब और इराक आदि का शासक जिस
ने हज़रत इमाम हुसैन और उन के घर
वालों को शहीद कराया था (Arab aur
Íráq ádi ka shásak jis ne hazrat
Imám Hussain aur un ke ghar válon
ko shahíd karáya tha) عرب اور عراق
آن کا شاسک جس نے حضرت امام
حسین اور ان کے گھر والوں کو
(شہید کرایا تھا)

YARAQÁN यरकान (ع - مذ)

कमल रोग (Kamal rog) (کمل روگ)
एक बीमारी जिस में शरीर पीला पड़ जाता
है (Ek bīmāri jis men sharír pīlapar

YASÁR یسار (ع - مذ)

1. वाम (Vám) बायां (Báyán)
(السا) (Ula) (بایاں)

YAGHMA यग्मा (ف - م س) یغما

1. लूटमार (Lút mār लुट مار) लुटस
(Luttas लुटस) गरी (Ghārat
gori غارتگری)

2. तुर्किस्तान का एक नगर जहाँ की
सौंदर्य प्रसिद्ध है (Turkistān ka ek
nagar jabān ka saundarya prasid,
dh hai ترکستان کا ایک نگر جہاں کی
سوندریہ پر مشہد ہے)

YAQZA यक्ज़ा (ع - م ذ) یقظه

जागरण (Jāgaran जाग्रण) जाग्रति
(Jāgrati जाग्रति) बेदारी (Bedāri
بیداری)

YAQÍN यक्तीन (ع - م ذ) یقین

विश्वास (Vish,shwās विश्वास) प्रत्यय
(Pratyai प्रत्यय) एतिबार (Etibār
اعتبار)

YAQÍNI यक्तीनी (ع - ص) یقینی

निःसंदेह (Nis,sandeh निःसंदेह)
निश्चय (Nishchai निश्चय) बे शुब्हा
(Be shub,ha بے شبہہ)

YAK यक (ف - ص) یک

एक (Ek एक) वाहिद (Vāhīd واحد)

YAKÁYAK यक्का यक (ف - ص) یکایک

सहसा (Sahasa सहसा) अकस्मात्
(Akasmāt अकस्मात्) अना यास (Aná-
yās अनायास) अचानक (Achānak
اچانک)

2. वाम पक्ष (Vām pakabh वाम
बाई ओर (Báin or बाई
ओर)

YASÁVUL यसावुल (ت - م ذ) یساؤل

चोब दार (Chob dār चوبدار) नकीब
(Naqīb نقیب)

YUS,R युस (ع - م ذ) یسر

1. समृद्धि (Samrid,dhi समृद्धि)
धनाढ्यता (Dhanādhyata धनाढ्यता)
माल दारी (Mál dāri مال داری)
2. सरलता (Saralata सरलता) सुगमता
(Sugamata सुगमता) आसानी
(Āsāni آسانی)

YASÍR यसीर (ع - ص) یسیر

1. सुगम (Sugam सुगम) सरल
(Saral सरल) आसान (Āsān آسان)

2. जिस कच्चे की मां मर गई हो (Jis
bach,che ki mām mar gayi ho
جس بچے کی ماں مر گئی ہو)

YASH,B यश्व (ع - م ذ) یشب

एक हरे रंग का पत्थर जो दवा के काम
आता है (Ek hare rang ka path,thar
jo dava ke kām āta hai ایک ہرے
(رنگ) کا پتھر جو دوا کے کام آتا ہے)

YA,NI यानी (ع - مضارع) یعنی

अर्थात् (Arthāt अर्थात्) मतलब यह कि
(Mat,lab yah ki مطلب یہ کہ)

یک رنگ (ف - ص)

YAK-RANG یک رنگ

1. ایک ورن (Ek varn)

ہم رنگ (Ham rang)

2. सदृश (Sadrish) समान (Samán) (مثل میل)

یک زبان (ف - ص)

YAK-ZABÁN یک زبان

सहमत (Sahmat) हम राय

(Ham ráo) (هم راے)

یک سان (ف - ص)

YAK-SÁN یک ساں

एक रूप (Ek rūp) (ایک روپ) समान

(Samán) (سمان) तुल्य (Tullya) (تلیہ)

एक जैसा (Ek jaisa) (ایک جیسا)

یکسانیت (ف - ص)

YAK-SÁNÍYAT یک سانیات

एक रूपता (Ek rūpata) (ایک روپتا)

सदृश्य (Sádrish,shya) (سادرشیہ)

समानता (Samánata) (سمانتا) बराबरी

(Barábari) (برابری)

YAK-SAR یک سر (ف - ص)

सर्वथा (Sarvatha) (سروثا) नितान्त

(Nítánt) (نیتانت) बिल्कुल (Bilkul)

(سرے سے Sire se) (بالکل)

YAK-SU یک سو (ف - ص)

1. एकाग्र चित्त (Ekágr ohitt) (ایکگرچت)

शान्त चित्त (Shánt ohitt) (شانت)

मुनहमिक (Munhamik) (چت)

(ملہمک)

یک بیک (ف - ص)

YAK-BA-YAK یک ب یک

’یکایک‘

YAKTA یکتا (ف - ص)

अद्वितीय (Ad,dwitiya) (اد،دوئیہ) बे

मिस्ल (Be misl) (بے مثل)

یک جہتی (ف - ص)

YAK-JEHATI یک جہتی

एकता (Ekata) (ایکتا) अभेद (Abhed)

(اتحاد) इतिहाद (Itihád) (ایہاد)

یک چشم (ف - ص)

YAK-CHASHM یک چشم

एकाक्ष (Ekákabh) (ایکاکھ) एक

नयन (Ek nayan) (ایک نون) काना

(Kána) (کانا)

یک دگر (ف - ص)

YAK-DIGAR یک دیگر

परस्पर (Paraspar) (پراسپار) बाहम

(Páham) (باہم)

YAK DIL یک دل (ف - ص)

एक मत (Ek mat) (ایک مت) संयुक्त

(Sanyukt) (سنیکت) मुक्त हद (Mut-

tahad) (متحد)

یک راے (ف - ص)

YAK-RÁE یکرای

सहमत (Sahmat) (سہمت) एक मत

(Ek mat) (ایک مت) हम खयाल

(هم خیال Ham khayál)

يك لخت (ف - ص)

YAK-LAKHT एक लखत

पूर्णतया (Purnataya पूरन तिया) बिल्कुल
(Bilkul बालकल)

YAKUM एकम (फ - व)

1. एकम (Ekam एकम) एक वाला
(Ek vála एक والا)
2. प्रथम (Pratham प्रथम) पहला
(Pahla पहला)

يك مشت (ف - ص)

YAK-MUSHT एक मुश्त

एक राशि (Ek ráshi एक राशि)
सब का सब (Sab ka sab सब का सब)
सब एक बार में (Sab ek bár men सब एक बार में)
(एक बार में)

YAK,KA एकका (फ - व)

1. एकाकी (Ekáki एककी) अकेला
(Akela अकेला)
2. अद्वितीय (Ad,dwitiya अद्वितीय) लासानी
(Lásáni लासानी)

يكه تاز (ف - ص)

YAK,KA-TÁZ एकका ताज़

1. शह सवार (Shah savár शह सवार) घोड़े पर बहुत अच्छा चढ़ने वाला
(Ghore par bahut ach, chha क़होरे पर बेहत अच्चा)
(चढ़ने वाला)
2. लड़ाई में अकेला बहुतों से लड़ने वाला
(Laráyí men akela bahuton)

2. एक ओर (Ek or एक ओर)
एक तरफ (Ek taraf एक तरफ)

3. निर्णयित (Nirnit निर्णयित) फैसल
(Faisal फैसल)

يكسوئی (ف - ص)

YAK-SÚYI एक सूई

1. संतोष (Santosh संतोष) इत्मीनान
(Itmínán इत्मीनान)
2. अवकाश (Avakásh अवकाश) फुर्सत
(Fursat फुर्सत)
3. तन्मयता (Tanmaiyata तन्मयता) संलग्नता
(Sanlagnata संलग्नता) दिल जमई
(Dil jamyi दिल जमई)

يك شنبه (ف - مذ)

YAK-SHAMBA एक शम्बा

रविवार (Ravivár रविवार) इतवार
(Itvár इतवार)

يك طرفه (ع - ص)

YAK-TARFA एक तरफ

1. एकपक्षीय (Ek pakohíya एकपक्षीय) एक जानिव का
(Ek जानिव का) एक ओर
(Ek or ka एक ओर)

2. पक्ष पात ग्रस्त (Pakchhpát grast पक्ष पात ग्रस्त) तरफ दाराना
(Taraf dárána तरफदाराने)

يك قلم (ع - ص)

YAK QALAM एक कलम

नितांत (Nitánt नितांत) बिल्कुल
(Bilkul बिल्कुल) सिर से (Sire se सिर से)

YAM یام (ع - مد) یم

نہدی (Nadi ندی) دریا (Darya دریا)

YUMN یومن (ع - مد) یمن

کلیان (Kallyán کلان) منگل
(Mangal منگل) برکت (Barakat برکت)

YAMÍN یمین (ع - ص) یمن

1. داکھین (Dakehbin داکھین) دایاں
(Dáyán دایاں)

2. داہینا ہاٹھ (Dábina háth داہینا ہاٹھ)

YURUSH یورش (ت - مٹ) یورش

1. آکرامن (Ákraman آکرامن) ہملا
(Hamla حملہ)

2. اپدندرو (Upad,drav اپدندرو) دنگا
(Danga دنگا) ہنگاما (Hangáma ہنگامہ)

YUSUF یوسف (ع - مد) یوسف

ایک پائیسہ جو بہت ہی سندر تھ
(Ek paish mbar jo bahut hi sundar the ایک پائیسہ جو بہت ہی سندر تھ)

یوسف ثانی (ع - مد)

YÚSUF-E-SÁNI یوسف کے سانی

ایسا سندر جو دوسرا یوسف جان پڑے
(Aisa sundar jo dúsara yúsuf ján
pare ایسا سندر جو دوسرا یوسف جان پڑے)

یوسف جمال (ع - ص)

YÚSUF-JAMÁL یوسف جمال

یوسف جیسی سندر تہا والا (Yúsuf jaisi
sundarata vála یوسف جیسی)

لوانی مہی اکھلا se lañe vála
مہارثی (بہتوں سے لڑنے والا)
(Maháráthi مہارثی)

YAGÁNA یگانا (ف - مد) یگانہ

1. سوجن (Swejan سوجن) پرین (Parijan پرین)
رشتہ دار (Rishtedár رشتہ دار)

2. ادوتیہ (Ad,dwitiya ادوتیہ) انوپم (Anupam انوپم) لا جواب
(La'javáb لا جواب)

یگانہ روزگار (ف - ص)

YAGÁNA-E-ROZGÁR یگانہ روزگار

ویشو جت (Vish,shwajit ویشو جت)
اپنے سب سے بڑا آدمی (Apne samai ka sab se bura ádami
اپنے سب سے بڑا آدمی)

YAL یال (ف - مد) یال

مال (Mall مال) یودھا (Yodha یودھا)
پہلوان (Pahlván پہلوان)

YALDA یلدا (ف - مٹ) یلدا

سب سے لمبی رات جو ۲۳ دسمبر کو پڑتی
ہے اور جو اشوبھ مانی جاتی ہے (Sab
se lambí rát jo 23 December ko parti
hai aur jo ashubh máni játi hai
سب سے لمبی رات جو ۲۳ دسمبر کو
پڑتی ہے اور جو اشوبھ مانی جاتی ہے)

YALGHÁR یلغار (ت - مٹ) یلغار

آکرامن (Ákraman آکرامن) چڑھائی (Chaháyi چڑھائی)
ہملا (Hamla حملہ)

YUNÁN يونان (ف - مذ)

یونان (Yavan يونان) یونان (Greece)

یونان کا نام (Yúnán desh گریس)

(یونان دیس)

YUNÁNI یونانی (ف - مذ)

یونان (Yavan يونان) یونانی (Greek)

یونان کا رہائشی (Yúnán ka گریک)

nivási یونان کا نواسی)

YAHÚD یھود (ع - مذ)

یہودی کی جمع

یہودی لوگ (Yahúdi log یھودی لوگ)

YAHÚDI یھودی (ع - مذ)

1. ہزارت موسا کی امت کا اہمیت

(Hazrat Músa ki ummat ka vyakti)

(حضرت موسیٰ کی امت کا ایک شخص)

2. بہت ہی اہمیت کا سرمایہ دار

(Bahut hi za í qism ka sarmáyadár)

(بہت ہی اہمیت کا سرمایہ دار)

دھن پیشا (Dhan pishách)

(پیشا)

اتریت رپوان (Atiráp-

ván اتری رپوان)

YAUM یوم (ع - مذ)

دین (Din دین) دین (Divas دوس)

روز (Roz روز)

یومافیم (ع - ص)

YAUMAN-FA-YAUMAN یومان ف یومان

دن پرتی دن (Din prati din دن پرتی دن)

نیتھ پرتی (Nityap prati دن)

روز با روز (Roz ba roz روز با روز)

(روز)

YAUMIYA یومیا (ع - مذ)

1. پرتی دن (Prati din پرتی دن)

ہر روز (Har roz ہر روز)

2. روز کی تانکھا (Roz ki tankhá)

روز کی تانکھا (Rozina روزینا)

(روزینا)

3. روز کا (Roz ka روز کا)

End

1884
JAN 10
1885

Donish Mahal
Book Sellers
Aminuddaula Park
LUCKNOW-18

200

111